PRAXIS
HABENDI CONCVRSVM
AD VACANTES PAROCHIALES ECCL.

Ad stylum Curiæ Romanæ accommodata, elucubrata, & miro ordine disposita.

PER IO. ANT. MASSOBRIVM
I. V. D. Alexandrin. Primicerium, & S. Officij Consiliarium.

In qua breuiori methodo discutiuntur omnia, quæ in cuiusuis generis beneficij vacatione præstari debent, ac possunt per quoscunque Collatores.

Opus planè nouum, & nunc primum publici iuris factum: Episcopis quidem, ac alijs Collatoribus omninò necessarium: Aduocatis autem, ac alijs in foro versantibus per quam vtile: nec minus Parochis, & Confessarijs proficuum.

Accessit Tractatus de Synodo Diœcesanâ cum formula illam habendi, iuxta præscriptum Rom. Pontif. & Act. Eccles. Mediol.

Habetur quatruplex Index ad Praxim, & duplex ad Tractatum, omnium dubiorum, & rerum absolutissimus.

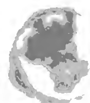

MEDIOLANI,

Apud Ioannem Baptistam Bidellum. M. DC. XXV.

Superiorum permissu, & Priuilegio.

ILLVSTRISSIMO;
AC REVERENDISSIMO
D. D. ERASMO
PARAVICINO
DEI ET APOSTOLICÆ SEDIS
gratia Episcopo Alexandrino,

Et Comiti D. & Patrono Colendissimo.
T. F.

Ollegi, Illustrissime Prçsul, non sine grandi, longoque labore à selectissimis Auctoribus multa de habendo concursum ad Ecclesias Parochiales vacantes. Et licet solo naturali sciendi desiderio impulsus huiusmodi laborem subiuerim; nunc tamen compellor, amicorum hortatu, quibus visum est eum fore vtilem plerisque Ecclesias gubernantibus, prælo subijcere: Cum autem iudicio eruditissimorum virorum plurimum tribuam, non potui illis non assentiri; cum præsertim neminem adhuc viderim, qui huiusmodi materiam in volumen certum cumularit, atque congesserit. Exeat igitur in publicum libellus inscriptus, dicatusque nomini tuo, cuius vt patrocinium, & lucem quærerem, causæ me probabiles impulerunt. Vt enim de tuis taceam virtutibus, quæ te dignum Octauio Cardinali Patruo tuo nepotem ostendunt, quæque in diuturna nouem annorum legatione apud Ferdinandum Archiducem, inuictissimumque Imperatorem longè spectabilem

reddiderunt; vt, inquam, de his in præsentia taceam; tu mihi dum opus elucubrabam potissimum occurrebas, in quo cernerem expressa, quæ scriberem. Video enim quanto cum studio, ac sedulitate in hac Alexandrina Ecclesia, quam fel. rec. Paulus V. optimo consilio tibi regendã tradidit, ea perficias, quæ hic disputantur à me. Huc accedit, quod postulabat à me aliquod officium ista beneuolentia, qua me semper es prosecutus, ac tantis affecisti beneficijs, vt propterea optabilius mihi nil vnquam contingere potuerit, quam vt sese mihi offerret occasio, qua possem tibi Domino meo optimè de me merito signum aliquod animi grati præbere. Hilari itaque animo accipias opus, quod tibi dono: sereno aspicias oculo, quod tibi consecro: benigno tutare præsidio, quod tibi committo; hac enim ratione opus ipsum, quod per se certè non est, per te sanè vndique clarum prodibit. Quod reliquum est Deum Opt. Max. tibi. Domino meo propitium vehementer exopto, vtque te incolumem quam diutissimè conseruet enixè, etiam, atque etiam rogo.
Alexandriæ 9. Cal. Decembris 1624.

Deditissimus, & humillimus seruus

Io. Ant. Massobrius Primic. Alexandr.

IO. PHILIPPVS PRATVS
I. C. Colegiatus Alexandrię in operis commendationem ad Lectorem.

EN, Lector beneuole, prodit in lucem Insignis Praxis de habendo Concursum, deque Synodo Diœcesana Tractatus magnis laboribus, ac diligenti cura composita ab eruditissimo, & admodum Reuer. D. Primicerio Cathedralis inclitæ Ciuitatis Alexandriæ, in qua omnes obscuriores, ac difficiles quæstiones, in materia frequenter contingentes accuratissimè pertractatas, ac subtiliter discussas, & iuxta crebriores sententias, ac sacræ Congregationis, Rotæque suffragia, sapienter resolutas facilè reperies; vsque adeo, vt nil mirum fuerit, si magna cum dulcedine illæ non perfunctoriè, sed perpenso studio perspectæ summopere mihi placuerint, veluti doctrina, ac dubiorum insignium resolutione conspicuæ. Lege itaque fęliciter; atque Auctori benè precare, dum herculeo propè labore rei beneficiariæ promptuarium tibi præclarè adornat. Vale.

AVGV-

AVGVSTINI GALEÆ
Protonotarij Apostolici, Canonici Theologi præbendati Ecclesiæ Cathedralis Alexandriæ.

Ad Præsules.

HIc docet, ò Præsul, Pastores tradere possis,
Ad te cum spectet, qua ratione gregi.
Hic docet, & clerum cur, quando, quomodo possis
Cogere, coacto quæque iubere licet.

Ad Lectorem eiusdem.

QVod longo studio peperit summoque labore
Massobrius, cartis voluitur exiguis:
Ipsa modò euoluat lectoris dextra benigni,
Quodque latet pulcri deligat inde sibi:
Abdita reperiet luci nunc prodita primum,
Quæ nosci à doctis non nisi digna putet.

Ad Auctorem eiusdem.

HOc opus esse tuum verum me dicere cogit,
Illud namque tuum protulit ingenium:
Hoc opus esse meum verum me dicere cogit,
Excolui ingenium namque ego valdè tuum.

LAN-

LANCILLOTI GALLIÆ I. V. D.
Ad Præſules.

QValia poſſis Præſul clero impendere dona
Tutò benefica, perdocet iſte liber:
Et docet vt poſſis Chriſti quos, quomodo, quando,
Ac vbi Paſtores ponere ritè gregi:
Iuſſa ſimul tradit, quæ poſſis iungere Clero,
Et tibi, quæ clerus debeat obſequia.

IOAN. BAPTISTÆ POMESANI
S. T. in Braidenſi Gymnaſio operam dantis.

Cultus,& punicis impatiens liber muricem, & moras peroſus ad Illuſtriſſimi DD. Eraſmi Parauicini Epiſcopi Alexandriæ pedes conuolat feſtinus.

ERaſmi tanto ſatis ambitioſus honore
Nominis, ornatum negligit, arte, liber.
Impatiens manibus cultricibus aduolat, omnis
Longa nimis viſa eſt punicis eſſe mora.
Ingenioſè liber fugis ornamenta? ſapiſti:
Sola ſatis ſi te Præſulis ora beant.

Eiuſdem ſuper eodem.

COniunctos Aquilis Germania vidit olores,
Et modo hyperboreo Cycnus ab orbe redit:
Parue libelle moras quid nectis? confuge: mox mox,
Romam illum patrij muricis oſtra vocant.

Librum, qui inſcribitur Praxis habendi concurſum, ad vacantes Parochiales; nec non & tractatũ de Synodo Epiſcopi I.V.D. Ioan. Ant. Maſſobrij Alexand. Cathedralis Primicerij pro Admodum Reu. P. Inquiſitore Alexandriæ, vidi, & diligenter legi ego Auguſtinus Galea Prothonotar. Apoſtolicus, Canonicus, & Theologus præbendatus eiuſdem Cathedralis, & nihil in eis reperi, quod Catholicæ fidei, vel bonis moribus aduerſetur; quinimò dignos iudico, qui ad ſtudioſorum vtilitatem imprimi poſſint, & debeant.

Auguſt. Galea qui ſupra pro fide &c.

Attenta ſupradicta atteſtatione conceditur vt imprimatur.
F. Vincent. Aquenſis Prouic. S. Officij Mediol.
Fr. Al. Bariola Auguſtinianus Cõſultor S. Offitij pro Illuſtriſs. D. Card. Archiepiſc.
Vidit Saccus &c.

PRÆ-

PRÆFATIO.

Cturus breui methodo de ijs, quæ præstare debet, ac potest Episcopus, iuxta dispositionem Sac. Conc. Trid. sess. 24. ca. 18. de refor. *& constit. Sanc. mem. Pij V. quæ incipit*, In conferendis, *in examine eorum, qui præficiendi erunt Ecclesijs Parochialibus, dum pro tempore vacabunt: Illius in primis opem humiliter imploro, ipsique soli me toto corde committo, atque tota deuotione commendo, qui ijs, qui à se sapientiam postulant, dat omnibus affluenter* Prou. cap. 1. *& a quo omne datum, optimum, & omne donum perfectum descendit* Iac. cap. 1. *Deinde expresè protestor, me nè quidquam dicturum, scripturumuè, quod dissonum, nedum contrarium sit dogmatibus Orthodoxæ fidei, vel Sanctorum Patrum doctrinæ: ac propterea, ex nunc vltrò ea omnia, quæ dicturus sum, subijcio correctioni, & censuræ S.M.E. quæ planè vt solidiora euadant, polliceor ea depromere, nonnisi ex probatorum auctorum tractatibus, ita vt, etiam de verbo eorum dicta, vbi opus fuerit, referre pertesum me non erit; memor sapientis dicti,* Nihil sub sole nouum, nec valet quisquam dicere, Ecce hoc recens est, *Eccl.* cap. 1.

Illud præterea cauebo, iuxta admonitionem D. Ant. Scappi, in suo tract. de iur. non scrip. lib. 1. cap. 2. num. 3. *seu potius Præpositi*, in cap. legis. 10. dist. *vt verbositas omnis procul sit, nec plures doctores allegentur, ne mens legentis allegationum prolixitate nimis fatigata succumbat.*

Canonem tandem nullum, legemque nullam vllatenus referam, nisi certam, & meis oculis perspectam; ne impressorum errores sequendo, vt alijs contigit in eorum allegationibus, me, cæterosque fallam; quocirca illud, non ineptum reputari vellē, si ad vnumquemque Canonem, atque legem, eum numerum adiunxerim, quo in libris decretalium. ff. & C. exarata reperiuntur: quod tamen non præstabo in legibus, & Canonibus allegatis per rot. in eius decis. eas enim intendo fideliter, prout iacent, referre, ac proinde penitus in tactas relinquam.

Cæterum quia quælibet res diuisa, & partita, melius intelligitur; partitio enim, vt eleganter docet glosa, in proem. Instit. §. igitur *in verbo easdem, mentem intelligentis præparat, & memoriam artificiosè reformat; ideo illum mihi ordinem tenendum propono: in primis igitur proponam ea, quæ disponunt in hac materia Sac. Conc. Trid. & Constitutio Sanc. Mem. Pij V. præcitatæ: subinde præmittam quædam præludia, ne inter praxim tradendam, eadem repetere cogar; tandem per extensum simpliciter exordiar Praxim ab ordinarijs, circa prouisionem Parochialium in facto seruandam, illamque in XVII. requisita distinguam, incipiendo à die ipsius vacationis, seu illius habitæ notitiæ, vsque ad omnimodā prouisionem, & subindè pro illius clariori intelligentia, & tutiori vsu breuiter eliciam sub vnoquoque requisito eas difficultates, siue dubia, quæ occurrent; illaque, Deo Adiutore, iuribus, rationib. & doctorū auctoritatibus, absoluere cōfido.*

Sumpta tandem occasione ex ijs, quæ dicenda sunt (si fortè impressoribus vacabit) nonnulla etiam magis scitu digna, de Synodo diœcesana Episcopi, quæ huiusmodi concursibus apprimè necessaria est, compendiosè exarabo; vtque opus vtilius fiat, & praxi accommodatius euadat, formula habendi Synodum, iuxta eam, quam Pontificale Romanum, & Sanctus Carolus Archiepiscopus Mediolanensis, in volumine actorum ipsius Mediolanensis Ecclesiæ præscripsere, ad Dei ac B.V.M. gloriam opus ipsum concludam.

Porrò si quæ sub prælo irrepserint errata, seu mendosa verba, cum per meam infirmam valetudinem videam fore admodum difficile vt præesse possim, curabo magis præcipua, exceptis virgulis, & punctis ad finem indicis cum suis correctionibus adnotare, & expurgare. In reliquis supplebit intelligentia pij Lectoris, cui benè precor.

INDEX

INDEX EORVM,

Quæ in capita continentur in vniuersa praxi.

Dispositio Sac. Conc. Trid. pag. 1.
Dispositio Constitutionis Pij V. 2
Præludium 1. De Eccl. in genere *recensentur omnes Cathedralis totius orbis.* 4
2 De Eccl. Collegiata. 13
3 De Eccl. Parochiali. 17
4 De Eccl. Patrimoniali. 25
5 De Eccl. Receptiua. 29
6 De Eccl. Numerata. 31
7 De Eccl. Patronata, *traditur forma expellendi intrusum beneficio.* 32
8 De Eccl. Electiua. 88
9 De Eccl. Monoculari. 91
10 De Eccl. Manuali. 93
11 De Eccl. Baptismali, & sepultuaria. 91
12 De Benef. de mensa. 94
13 De benef. vnitis, seu de vnione. 95
14 De Vicaria perpetua. 97
15 De Dignitatibus. 100
16 De Personatu. 101
17 De Officio. 102
18 De Canonicatu. 102
19 De Præbendis. 102
20 De Præstimonijs. 105
21 De Portionatu, & Mansionarijs. 105
22 De Ecclesia Litigiosa. 108
23 De Mensibus, & alternatiuis. 110
24 De Reseruatione beneficiorum. 130
25 De affectione beneficiorum. 134
26 De Indultis Illustriss. DD. S.R.E. Cardinalium. 152

REQVISITA

Pro bono, & valido concursu, & examine in conferendis Ecclesijs Parochialibus.

REQVISITVM PRIMVM,

De deputatione Vicarij cum congrua fructuum portionis assignatione: Traditur forma deputationis. pag. 173

2 De edicto proponendo, *traditur forma edicti.* 212
3 De examinandis descriptis ad concursum. 222
4 De idoneis per examinatores renunciandis Episcopo. 229
5 De electione magis idonei facienda. 233
6 De significatione electionis factæ in concursu. 260
7 De collatione facienda electo traditur forma collationis. 262
8 De electione dignioris in Parochialibus patronatis. 299
9 De institutione præsentati in patronata. 302
10 De examine præsentatorum ad patronatas Ecclesias. 305
11 De examinatoribus proponendis in Synodo. 316
12 De numero examinatorum in concursu adhibendorum. 322
13 De non adhibendis examinatoribus nisi Synodalibus. 328
14 De Examinatoribus iuramento obstringendis. 330
15 De examine gratis obeundo. 331
16 De perficienda, & concludenda Synodo Diœcesana. 332
17 De Concursus directione. 333

IN-

INDEX

Dubiorum quæ in Præludijs huius Praxis habendi concursum ad Parochiales continentur.

DIſpoſitio Sac. Conc. Trid. ſeſſ. 24. c. 18. de refor. circa examen præficiendorum Parochialibus Eccleſijs. pag. 1
Diſpoſitio Conſtitutionis Pij V. in eadē materia. 3
Prælud. 1. 4
P.1.D.1. quis poſſit collegiatā erigere. 13
P.1. Dub. 2. quænam dicantur collegiatæ Inſignes. 16
Prælud. 3. De Ecc. Parochiali. 17
P.3.D.1. An diſpoſitio Conc. ca. 18. ſeſſ. 24. locum obtineat circa Eccleſiasma iores, ſiue primi ordinis. 20
P.3.D.2. An diſpoſitio Conc. ſeſſ. 24. ca: 18. & conſt. Pii V. locū obtineant circa omnes parochiales. 20
P.3.D.3. An indifferenter locum habeat Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 18. quoad cōcurſum in omnib. Eccleſiis parochialibus ſtrictè ſumptis. 21
Præludium 4. de Eccleſia Patrimoniali. pag. 25
P.4.D.1. Quinam dicantur filij patrimoniales. 26
P.4.D.2. An ſentētia per quam declaratur aliquem eſſe patrimonialem ſi lata ſit inter alios vel ex alia cauſa, quā conſequendi beneficium, probet. 27
P.4.D.3. Quomodo ſit probanda patrimonialis filiatio ceſſantibus ſtatutis, & conſtitutionibus Synodalibus. 27
P.4.D.4. Quomodo probanda ſit origo. pag. 27
P.4.D.5. Dictum eſt ſupra nō inſpici originem matris modo dubitatur an idem ſit aſſerendum quoad nobilitatē ſi proueniat tantum ex parte matris. pag. 28
P.4.D.6. An patrimoniales habeāt aliquod ius in beneficiis patrimonialibus. 29
Præludium quintum de Eccleſia receptiua. 29
P.5.D.1. An Eccleſiæ receptiuæ ſeu non numeratæ reuera dicantur beneficia Eccleſiaſtica. 31
Præludium ſextum de Eccleſia numerata. 31
Pre'udium ſeptimum de Eccleſia patronata. 32
P.7.D.1. An ſi patronata Eccleſ. reſignetur in manibus Ordinarii intret diſpoſitio conſtit. fel. rec. Greg. XIII. de public. 32
P.7.D.2. An Eccleſia patronata vacet in Curia ita ut impediātur patroni præſentare coram Ordinariis. 33
Traditur forma expellendi poſſeſſorem a beneficio per Ordinarium collato, quādo ſuperuenit prouiſus Apoſtolicus; & inſerendum eſt tenor literarum Apoſtalicarum: Occurritur tandē preiudicio, quod fuerit factum ſuo principali per procuratorem ingrediendo poſſeſſionem occupatam ab alio. 33
P.7.D.3. An poſſit executor abſoluere illū, quem excommunicauit, vel pxblicè denunciauit. 40
P.7.D.4. An iuſpatronatus cadat in omnem Eccleſiam. 41
P.7.D.5. Ex quib. modis acquiratur iuſ patronatus. 42
P.7D.6. Quid faciendum vbi Diœceſanus

nus consentire non uult. 43
P.7.D.7. Diœcesanus an possit compelli ad præstandum consensum, si patronus in limine fundationis vellet apponere aliquam conditionem cōtra ius commune. 43
P.7.D.8. Fundator an possit mutare Fūdationem. 44
P.7.Dub.9. Quis superior sit adeundus si Diœcesanus renuat consentire Funtioni. 46
P.7.Dub.10. An si Fundator velit construere, seu fundare, vel dotare Ecclesiam, possit eo inuito alter admitti. 47
P.7. D.11. An si ædificetur Ecclesia super fundo subiecto fideicommisso iuspatronatus acquiratur fideicommissario, an hæredi. 47
P.7.D.12. An ex qualibet collatione fūdi acquiratur iuspatronatus. 48
P.7.D.13. Quandonam Ecclesia dicēda sit sufficienter dotata. 51
P.7.D.14. an verificatum dicatur iuspatronatus ex fūdatione vel dotatione, ex testamento, & legato, per quod aparet aliquem legasse alicui capellæ certa prædia pro eius dote, & ad vsū capellani. 54
P.7.Dub.15. An sit admittenda pręsentatio illegitimi. 55
P.7.Dub.16. An admittenda sit præsentatio hæredis exclusiuè ad illum, qui præstitit consensum collationi Apostolicæ in vim clausulæ *dummodo accedat consensus patronorum*, an cōtra admittenda sit præsentatio illius, qui sic consensit exclusiuè ad hæredem. pag. 56
P.7 Dub.17. An admissio extranei cum consensu Ordinarij faciat patronum ipsum extraneum. 58
P.7.Dub.18. An sicut imemorialis probat legitimum titulum ex fundatione, & dotatione, ita & possessio quadragenaria probet. 59
P.7.Dub.19. An præsentatio possit fieri lite pendente. 59
P.7.Dub.20. Proponitur casus practicabilis & vtilis vt ex argumentis facile videri potest & accuratè agitur de statu beneficiorum, etiamsi status sit varius, nam prouisio cōtra statū est ipso iure nulla.
Inquiritur etiam natura Beneficij, puta an sit Sacerdotale, & traduntur doctrinæ, ex quibus hoc dignoscatur.
Agitur etiam de qualitate beneficij debiti ijs de aliqua familia: discutitur natura iurispatronatus & declarantur quęnam sint Beneficia patronata ex priuilegio, & an cadant sub reseruatione: tanguntur etiam qualitates patronorum vbi declarantur quāplures dispositiones fundationum tam circa descendentiam, & genus, quam circa legitimitatem.
Aliqua dicuntur de vacatione Beneficij Patronati nōmodo ex causa permutationis, siue resignationis, verum etiā & priuationis & obitus.
Considerantur qualitates eorum, qui præsentantur tum ratione ordinis, tum naturæ, & ætatis, & demum irregularitatis.
Animaduertitur etiam ad auctoritatē institutoris, nedum quando de directo ius instituendi ad aliquē spectat; verūēt vbi datur loc⁹ pręuentioni: & agitur de citatione compatroni, & edicti propositione; aliqua etiam de alternatiua Episcoporum tanguntur magis, quæ veniunt vsui.
Fiunt quatuor conclusiones perquam vtiles, & agitur de multiplicatione titulorum. 61
P.7.Dub.21. An dispositio Conc. ca.18. de refor. sess.24. & constit. Pij V. locū habeat in beneficijs iurispatr. maxime circa concursum, & quid faciendum quando iuspat. est ex priuilegio vel præscriptione, in quibus casibus remaneat sublatū per Cōc. Trid. sess. 25. cap.9. de refor. *ostenditur quando li*

citum sit Patrono nariare. 83
Præludium octauum. De Ecclesia Electiua. 88
Præludium nonum. De Ecclesia monoculari. 92
P.9.Dub.1. An dicatur Monocularis illa Dignitas quę reperitur vnica cum Canonicis in aliqua Collegiata. 92
Præludium decimum. De Ecclesia Manuali. 93
P.10.Dub.i. An Conc.Trid.sess.24.c.18 locum habeat circa Manualia beneficia. 93
Præludium 11. De Eccl.Baptismali, & sepultuaria. 93
Præludium 12. de benef. de mensa. pag. 94
Præludium 13. De beneficijs vnitis. pag. 95
P.13.Dub.1. An facienda sit mentio in impetratione de Eccl.vnita. 96
P.13. Dub.2. Quomodo dignoscatur vtrum vnio facta sit accessoriè, an æquè principaliter. 96
P.13.Dub.3. Quid vbi ambigitur vtrũ vnio facta sit accessoriè, an æquè principaliter. 97
Præludium 14. De Vicaria perpetua. pag. 97
P.14.Dub.1. An fieri debeat concursus in Vicarijs perpetuis. 98
P.14.Dub.2. Vtrum si Parochialis redigatur in simplex beneficium, & erigatur Capellania perpetua cum onere Coadiutoriæ Vicario perpetuo in cura animarum conferēda sit huiusmodi Capellania per concursum. 99
Præludium 15. De Dignitatibus. 100
Præludium 16. De Personatu. 101
Præludium 17. De Officio. 101
Præludium 18. De Canonicatu. 102
Præludium 19. De Prębendis. 102
P.19.Dub.1. An sit differentia inter Canoniam & Præbendam. 103
P.19.Dub.2. An Canonicus, qui nondum est assecutus prębendam habeat vocem in Capitulo, & consequi possit distributiones quotidianas. pag. 103
Præludium 20. De Præstimonijs. pag. 105
Præludium 21. De Portionatu, & Mansionaria. 106
P.21.Dub.1. Quis possit beneficia creare, siue erigere. 106
Præludium 22. De Ecclesia litigiosa *satis discutitur hac materia.* 108
Præludium 23. De mensibus, & alternatiuis. 110
p.23. Dub.1. Quando incipiat mensis. pag. 111
p.23.D.2. An si Epus acceptet alternatiuam in mense alternato v.g. 2. Febr. gaudeat Alternatiua in beneficijs quæ contingant vacare in eo mense in quo acceptauit alternatiuam. *Latissimè traditur materia alternatiuę.* pag. 111
p.23.Dub.3. An Episcopus absens ex causa à Conc. approbata vel alias ratione sui officij frui debeat alternatiua. 122
p.23.Dub.4. An Episcopus absens à sua Diœcesi post acceptatam alternatiuã possit conferre beneficia vacantia in 4. mensibus sibi de iure competentibus citrà alternatiuam. 122
p.23.Dub.5. A quo instanti sumendum sit initium mensis an à primo pulsu horologij an ab vltimo mediæ noctis horæ. 123
p.23. Dub. 6. Quid agendum vbi plura sunt horologia & dum vnum sonat, alterum incipit, cui nam standum. pag. 123
p.23.Dub.7. Episcopus quomodo se gerere debeat vbi nullum est horologium vel si est probatur non fuisse benè ordinatum aut quod audiri nō potuit, vel de facto non fuit auditũ. pag. 124
p.23.Dub.8. An Epus qui propter aliquod officium, aut Nunciaturá consueuit morari extra Diœcesim, si for-

si fortè sit residens in Diœcesi dum vacat aliquod beneficium in mense alternato in cuius initio ipse recedit possit illud tutò conferre, quando habet nihilominus animum recedendi. 125
P.23.D.9. An si Episcopus de tempore vacationis, sit in loco exempto suæ Diæcesis, poterunt conferre vigore alternatiuæ. 126
p.23.D.10. Nũquid Episcop⁹ gaudebit alternatiuæ vsu, si propter proteruiã impiorum non possit ingredi suam Diœcesim, & eo minus residere in ea. ibid.
p.23.D.11. An appellatione Diæcesis veniat Ciuitas. 127
p.23.D.12. An Episcop⁹ valeat vti alternatiua in beneficijs spectantibus ad eius prouisionem si extent in aliena Diæcesi. ibid.
p.23.D.13. An ex eo quod Episcopus intromittat se in prouisione beneficij vacantis in mẽse reseruato, vel alias illius beneficij, quod esset quomodolibet reseruatum, vel affectum; aut alioqui præstat impedimentum, quo minus prouisiones Papæ suum consequantur effectum, statim, & eo ipso priuatus sit vsu, & beneficio alternatiuę, ita vt prouisiones exinde factæ, vel in posterum faciendæ sint nullæ. pag. 128
p.23. D.14. An Episcop⁹, qui ammisit alternatiuam ob illius abusum, possit saltem gaudere quatuor mensibus ordinarijs, & maximè *Martio, & Septembri* qui iuxtà alternatiuam sunt Papæ. 128
p.23.D.15. An Episcop⁹, qui se intromisit in prouisione beneficiorum Papæ reseruatorum propter ignorantiam reseruationis ammittat ex eo alternatiuam, & quid si conferat beneficia, non quidem reseruata, sed tamẽ per Papam iure præuentionis prouisa, siue validè, siue inualidè. 129
p.23.D.16. An Episcopus, qui probabiliter dubitat quod acceptata sit alternatiua per eius procuratorem possit licitè prouidere de vacantibus in mẽsibus *Martij, & Septembris.* 129
Prælud. 24. de reseruat. beneficiorum.
p.24.D.1. An auuocatio collationis vel electionis, quæ est reseruatio, fieri debeat specialiter, an generaliter. 131
p.24.D.2. Notitia vacationis quandonã præsumatur in prælato. 132
p.24.D.3. An reseruatio includat beneficia creata post publicationem reseruationis. 132
p.24.D.4. An si Ecclesia sit erecta ante reseruationem, sed dotata post cadat sub reseruatione. 133
p.24.D.5. An Ecclesia erecta, & dotata ante reseruationem, sed post ipsam reseruationem confirmata, & approbata per superiorem, comprehendatur sub reseruatione. 133
p.24.D.6 An reseruatio *regulæ de mensibus* comprehendat eos, qui tantum ad tempus ius habent conferendi, veluti ad tres annos, vel ad vitam. 133
Prælud. 25. de affectione beneficiorum.
p.25. Dub.1. An sublata reseruatione cesset affectio. 134
p.25. Dub.2. An si Papa conferat beneficium tanquam reseruatum, cum non sit reseruatum, inducatur affectio ex huiusmodi prouisione. 135
p.25. Dub.3. An mortuo coadiutore, sicessante coadiutoria, puta quia coadiutor aliud consequitur beneficium incompatibile cum eo, in quo datus fuit in coadiutorem, cesset affectio. 139
p.25. D 4. An expiret reseruatio si collatio facta fuerit absenti vigore reseruationis, qui tamen antequam acciperet literas, mortuus est. 139
p.25. Dub.5. Proponitur casus practicabilis in quo duo quæruntur. 140
Primum an possit prouisus collationem sibi factam in absentia acceptare post
ter-

terminum datum huiusmodi prouisis ad acceptandum. 140
Secundum an sit notificanda acceptatio collatori. 140
Præl.25.Dub.6.Quid faciendum vbi de prioritate collationis, vel acceptationis non apparet. 140
pr.25.Dub.7. Quid faciendum quando prouisus dissentit, & postmodum iterum vult consentire. 140
pr.25.Dub.8. An possit consanguineus, vel amicus, aut alijs generalis procurator acceptare beneficium pro consanguineo, vel amico. 141
pr.25. Dub.9. An valeat vigore mandati generalis adipisci possessionem, saltem ad inducendum vacationem primi incompatibilis. 142
pr.25. Dub. 10. Proponitur casus circa dispensationem obtentam pro retinendo primum beneficium, postquã vacauit de iure, & fuit collatum absenti, sed non iam acceptatum, an valeat huiusmodi dispensatio. 143
pr.25.Dub. 11. Proponitur casus circa collationem factam à Papa de beneficio iam collato ab ordinario alicui absenti nondum tamen per prouisum acceptatio: Primo An possit consentire: Secundo an dato quod dissentiat possit ordinarius, non obstante prouisione Papæ, iterum illud conferre. 143
pr.25. Dnb. 12. proponitur casus, & quæritur an ex reseruatione annuæ pensionis Apostolica auctoritate constitutæ super aliquo beneficio an sit tale beneficium reseruatum, vel affectum. 145
pr.25.Dub.13. An per concessionem regressus afficiatur beneficium, *& traduntur causæ ex quibus inducatur vel cesset affectio.* 146
pr.25.Dub.14. An si Papa apposuit manum super aliqua collatione alicuius beneficij possit ordinarius, si aliàs iurisdictio ei non auferatur, cognoscere super subreptione ipsius gratiæ. pag. 151
pr.25. Dub. 15. An ordinarius poterit conferre beneficium quod vacauit in mense ordinario sed Papa contulit, sed in impetratione nulla facta fuit mentio de reseruatione, prouisioque fuit resoluta. 152
Prælud.26.De indultis S. R. E. Cardin.
pr.26. Dub. 1. An Cardinalis habens indultum possit gaudere priuilegijs si absit à Curia, perinde ac si præsens esset. 153
pr.26.Dub.2. An suffragetur indultum Cardinali absenti de licentia Papæ vt immoretur in alia ciuitate. 153
pr.26.Dub. 3. An Cardinalis qui successit Episcopo non Cardinali possit cõferre aliquod beneficium, quod in vita antecessoris vacauit in mense reseruato nec fuit collatum ipso antecessore viuente. 154
pr.26.Dub.4. An Episcopus non Cardinalis, qui succedit Cardinali in Episcopatu possit conferre beneficium quod vacauit in mense Apostolico, de quo nulla facta fuit prouisio à Cardinale dum viueret citrà tamen præuentionem Papæ. 154
pr.26.Dub. 5. An si Cardinalis dederit facultatem suo Vicario conferendi beneficia possit idem Vicarius ea cõferre extra Diœcesim, sicuti possunt Cardinales ipsi, & etiam alij collatores ordinarij. 154
pr. 26. D. 6. An Cardinalis qui habet indultum à Papa vt nullus conferre valeat beneficia spectãtia ad eius collationem possit vti indulto huiusmodi in beneficijs Episcopatus, cuius possessionem nondum sit adeptus. 155
pr.26.Dub.7. Cardinali habenti indultum an competat collatio quorumcumq; Beneficiorum. 156
pr.26.Dub.8. Dignitas, quæ dicatur maior in Cathedrali. ibid.
pr.26.Dub. 9. Vbi duæ sunt dignitates

æque principales an ambæ sint reseruata. 157
p.26.D.10. Cardinalis an possit cõferre ea Beneficia, quæ alias non poterat iure Ordinario. 157
pr.26.D.11.Cardinalis an possit cõferre Beneficia electiua. 157
pr.26.D.12.Cardinalis an possit conferre Beneficia familiariũ Cardinaliũ. pag. 158
p.26.D.13.Cardinalis assertio de alicuius familiaritate an faciat probationem. 158
p.26.D.14.Cardinalis an possit cõferre Beneficia familiaris Papæ. 159
p.26.D.15.Cardinalis an conferat Beneficia Comendata cessante Comenda. pag. 159
p.26.D.16. Cardinalis an conferat Beneficia duplici reseruatione affecta. pag. 159
p.26.D.17. Cardinalis an possit cõferre Beneficia vacantia in Curia. 160
p.26.D.18.Beneficia an vacent per promotionem ad Abbatiam. 160
p.26.D.19.Ordinarius an conferat Beneficia vacãtia pro promotionem ad Abbatiam. 160
p.26.D.20.Beneficia promoti, quando vacare censeantur. 161
p.26.d.21. Papa an debeat meminisse derogationis indulti Cardinalis. 161
p.26.D.22. Papæ collatio sine consensu Cardinalis an teneat. 162
p.26.D.23.Concilium Tridentinum, quare addiderit S.R.E.Cardin. 162
p.26.D.24.Conc.Trid.de quibus Cardinalibus intelligat. exaratur reuocatio indultorum. 163
p.26.D.25.Cardinalis an possit cõferre Beneficia deuoluta ad Papam propter negligentiam inferiorum. 166
p.26.D.26.An absente Cardinale possit alius pro eo conferre vigore indulti Apostolici concessi ipsi Cardinali. 166
p.26.D.27.An Vic.Epi ad Cardinalatũ assumpti possit vigore indulti eidem Cardinali concessi conferre ea beneficia quæ potest ipsemet Cardinalis ratione ipsius Indulti. 166
p.26.D.28.Prouisi à Cardinale an possit acquiescere hmõi prouisioni. 167
p.26.D.29.Tẽpus nouę prouisionis obtinendæ, quando incipiat currere. 167
p.26.D.30. Ex omissione nouæ expeditionis an inducatur nouus modus vacandi. 168
p.26.D.31.Cardinalis Episcopus; quando conferat vigõre indulti. 168
p.26.D.32.Prouisus à Cardinale habente alternatiuam an debeat expedire nouam prouisionem. 168
p.26.D.33.Noua prouisio an possit expediri quandocunque re integra. 169
p.26.D.34.Cardinalis an possit cõferre alteri si primò prouisus omisit expedire nouam prouisionem. 169
p.26.D.35.Capitulum, vel alius an possit concurrere cum Cardinale in collatione. 170
p.26.D.36.Beneficium vacans in mense Apostolico, à Cardinale non collatũ in tra sex menses ad quẽ deuoluat. 171
p.26.d.37.An aliqua intercedat differẽtia inter priuilegium seu dispensationem. 171
Requisita ad concursum. 173
Requisitum I. 173
R.1.d.1. Deputatio Vicarii, cũ cõgrua an sit de forma concursus. 175
r.1.d.2.Conc.Trid.de qua vacatione intelligat & *traduntur omnes modi uacandi.* 178
r.1.d.3. Quis pdsit priuari propter nõ residentiam & *traditur forma procedendi ad priuationem.* 183
r.1.d.4. Beneficium ex priuatione vbi nam dicatur vacare. 185
r.1.d.5. Beneficium vacans propter priuationem an sit reseruatum. 186
r.1.d.6. Quando quis dicatur stare per se quominus adipiscatur possessionẽ beneficij. 187
r.1.d.7.Quorsum tendant verba Conc.

eiusm

etiam si cura incumbat Ecclesia, vel Episcopo. 189
R.1.d.8. Inferior Collator an possit constituere Vicarium. 190
r.1.D.9. Inferior an possit saltem in repentinis casibus constituere Vicariũ. pag. 193
r.1.D.10. Vicarius an sit examinandus. pag. 194
r.1.D.11. Episcopus an possit differre cõstitutionem Vicarij. 195
r.1.D.12. Vicarius an sit constituendus in Ecclesia baptismali. 196
r.1.D.13. Vicarius an sit constituendus in Ecclesia resignata. 196
r.1.D.14. Vicarius an sit constituendus dũ vacat aliqua dignitas curata. 197
r.1.D.15. Vicarius an sit constituendus dum vacat aliquis Canonicatus curã habens. 198
r.1.D.16. Canonici deputati à Capitulo ad curã animarũ an sint examinandi pag. 198
r.1.D.17. Vicarius an sit constituendus in Ecclesijs vnitis. 198
r.1.D.18. Vicarius si iudicetur magis idoneus in concursu, & administret post electionem an teneatur facere mentionem de administratione. 199
r.1.d.19. Concursus an sit habendus in Ecclesijs inferioris institutoris. 199
r.1.D.20. Ecclesia patronata, vbi patroni nõ presentarint an sit conferẽda p concursum. 200
r.1.D.21. Ecclesia prætensa de iure patronat⁹, sed pluries collata, vt libera an sit conferenda per concursum *traduntur casus in quibus lis potest moueri super iurepatronatus.* 201
r.1.d.22. Tempus ad præsentandũ, quãdo incipiat currere. 205
r.1.d.23. Congrua portio, quanta debeat esse. 207
r.1.d.24. Vicarius semel constitutus an possit remoueri. 208
r.1.d.25. Vicarius constitutus si eligat an possit prosequi exercitium curæ, donec obtinuerit literę suæ prouisionis. 210
Requis. II. pponitur forma edicti. 212
r.2.D.1. An patronus si differat vltra X. dies vel alias vltra tempus ab Epõ pscribendũ, & velit post lapsũ hmõi tẽpus nominare sit nihilominus admittendus. 214
r.2.D.2. An possint simplices clerici in minoribus duntaxat constituti nomĩnari ad huiusmodi Parochiales absq; dispensatione. 216
r.2.D.3. An sit de forma, vt proponatur edictum. 219
r.2.D.4. Inferior Collator an possit proponere edictum. 220
r.2.D.5. Vicarius Epĩ si velit, & ipse examen subire, an possit edictum proponere. 220
r.2.D.6. Edictũ intra quale tempus sit proponendum. 220
r.2.D.7. Edictũ an sit affigendum, an legendum. 221
r.2.d.8. Edictum si proponatur cũ maiori termino xx. dierum an vitietur cõcursus. 221
r.2.d.9. Edictum per quod tempus poni debeat vbi Conc. Prouinc. non determinat tempus. 221
r.2.D.10. Edicti propositi an sit apponenda dies. 222
r.2.D.11. Examinatores adhibẽdi in examine, quando sint deputandi. 222
Requisitum III. 222
r.3.D.1. An dies notitiæ vacationis cõputetur in mensibus datis ad proponendum edictum. 223
r.3.D.2. Oppositor post terminũ edicti an possit admitti. 224
r.3.D.3. Examen an possit fieri corã Vicario, Episcopo non impedito. 224
r.3.D.4. An sit de forma, vt Episcopus xaminet. 225
r.3.D.5. Epũs an possit admittere Examinatores non Synodales. 226
r.3.D.6. Cõcurs⁹ an fiat in casu regress⁹ & an regrediẽs sit examinandus. 226

Requisitum IV. 229
R.1.D.1. Concursus an vitietur si Examinatores renuntient solum quoad literaturam. 230
R.4.D.2. Relatio Examinatorum facta separatim, seu priuatim an valeat. pag. 230
R.4.D.3. Examinatores an possint dicere quis sit magis idoneus. 231
R.4.D.4. Episcopus an tenoatur eligere ex collatione uotorũ habita ratione calculorum. 231
R.4.D.5. Episcopus an habeat votũ in concursu. 232
R.4.D.6. Vota quando dicantur paria, aut singularia. 232
R.4.D.7. Approbatus, ut quis dicatur quot vota ferre debeat. 233
Requisitum V. 233
R.5.D.1. Episcopus an possit eligere dignum prætermisso digniore. 233
R.5.D.2. Doctor an præferendus sit in electione non Doctoris 238
R.5.D.3. Examinator an possit recusari. 244
R.5.D.4. An detur appellatio à reprobatione Examinatorum. 244
R.5.D.5. An detur aliquando appellatio à reprobatione Examinatorũ primæ instantiæ. 245
R.5.D.6. Conc. Trid. quoad appell. an locum habeat in Ecclesia patronata. pag. 346
R.5.D.7. Conc. Trid. quoad appell. an locum habeat ĩ prouisis in forma dignum. 246
R.5.D.8. Ad quem sit appellandũ. 247
R.5.D.9. Executor secundus an valide procedat non constito de negligẽtia primi. 247
R.5.d.10. Delegatio facta duab. dignitatib. si vtraq; dignitas sustinetur ab vna persona an valeat. 249
R.5.d.11. Primus Executor literarum in forma dignum an possit purgare moram. 250
R.5.d.12. quam diu duret executoris iurisdictio, & an sit pronunciauit se non esse executorem amittat iurisdictionem 250. *Traditur forma fulminã di processum per executorem apost. ad compellendum beneficiarium vt soluat pensionem.*
Traditur alia forma similis ad cõpellendum in vim fulminati processus. pag. 253
R.4.D.13. An executor gratiæ Apostolicæ possit citare extra Diœcesim. 254
R.5.d.14. Semel nõ repert᷒ idon. an possit iterum examinari, & postmodũ si idoneus reperiatur an sit illi Ecclesia conferenda. 255
R.5.d.15. Collatio Executoris conferõtis ante examen an sit valida. 255
R.5.d.16. Executor, qui notã habet habilitatem alicuius an possit conferre absque alia verificatione. 256
R.5.d.17. Proponitur casus practicabilis circa collationem illius, cuius examen fuit commissum. 256
R.5.d.18. Prouisus à cuius prouisione fuit appellatum an pendente appellatione faciat fruct᷒ benef. collati. 257
R.5.d.19. Diœcesanus an debeat eligere omnes approbatos, vt inferior conferat cui maluerit. 258
R.5.d.20. Episcopus an possit eligere extra locum examinis, & præsentiã Examinatorum. 258
R.5.d.21. Episcopus an possit eligere eũ qui tantum dimidiam uotorum tulit. 258
R.5.d.22. Vtrum ex electione facta in concursu electo acquirato Ius de quo sit facienda mentio. 259
Requisitum VI. tradit forma literarũ significat. 360
R.6.d.1. Si omittatur significari electionem, an uitietur concursus. 261
R.6.d.2. Significatio electionis an possit fieri absentib. Examinatorib. 262
Requisitum VII. traditur forma literarum collationis. 262
R.5.d.1. Paroch. resignata intra an sit confe-

conferenda intra sex menses. 264
R.7.d.2. Tempus sex mensium ad conferendum quando incipiat. 266
R.7.d.3. Ignorantia quādo excuset Collatorem. 267
R.7.d.4. Notitia quænā itelligatur. 268
R.7.d.5. Resignare beneficium suum an possit vnusquisque pro libito. 268
R.7.d.6. Senes qui dicantur. 268
R.7.d.7. Probatio ætatis ex aspectu an sit bona. 269
R.7.d.8. Valetudinarii, qui dicantur. pag. 269
R.7.d.9. Impediti corpore, qui dicantur. 270
R.7.d.10. Viciati corpore, qui dicantur pag. 270
R.7.d.11. Crimine obnoxij, qui dicantur. 271
R.7.d.12. Qui dicantur nequeuntes seruire Ecclesiæ. 271
R.7.d.13. Qui vnum, aut plura Beneficia habet, quando resignare possit. pag. 271
R.7.d.14. Beneficium quando dicatur sufficiens. 271
R.7.d.15. Bona patrimonialia an sint cōputanda in supputatione sufficientiæ Beneficij. 272
R.7.d.16. Episcopus an possit conferre Beneficium tertium habēti duo. 272
R.7.d.17. Episcopus an possit conferre Beneficium ei, qui est in pensionibus sufficienter prouisus. 273
R.7.d.18. Conc. Trid. vt Ordinarius nō possit vltra duo vni conferre an locū habeat in patronatis. 273
R.7.d.19. Terrulæ beneficiales, vel legata an cadam in dispositione Concil. pag. 274
R.7.d.20. Beneficiū quantū esse debeat pro ordinando ad eius titulum. 275
R.7.d.21. Ordinatus sine patrimonio, vel Beneficio, an sit suspensus. 275.
R.7.d.22. Beneficium secūdū cōsequēs an possit primum renunciare. 275
R.7.d.23. Ecclesia deuoluta intra quantum tempus sit conferenda. 278
R.7.d.24. Const. Greg. XIII. de public. resig. an locū habeat i patronatis. 278
R.7.d.25. Consanguinei in quoto gradu prohibeantur prouideri de Beneficijs resignatis in manibus Epis. 279
R.7.d.26. Affinitas ad quotum gradum prohibeat. 279
R.7.d.27. de qua affinitatem sit intelligendum. 280
R.7. d.28. Soboles secundæ conuinctionis an comprehendatur in Constit. Greg. XIII. 281
R.7.d.29. Impedimentum pub. honestatis an inducat impedimentum prouisionis. 281
R.7. d.30. Impediti vt supra an possint subire concursum in resignatis. 282.
R.7.d.31. Religionem ingrediētis quādo possit Beneficium alteri conferri. 283
R.7.d.32. Beneficium eius, qui nulliter ex defectu consensus matrimonium contraxit an possit prouideri. 284
R.7.d.33. Beneficium eius, qui nulliter contraxit sine Parocho an possit prouideri. 284
R.7.d.34. Casus Constit. Innoc. III. de non dimitteudis Cathedralibus, qui sint. 285
R.7.d.35. Inimicitia capitalis, quæ dicatur. 285
R.36. Ordinarius, quam circumspectionem debeat habere in admittendis resignationibus. 285
R.7.d.37. traduntur magis practicabilia & formula publicandi resignationes. 286
R.7.d.38. Beneficium 30. aut 40. scutorum an dicatur sufficiens, vt quis valeat resignare. 292
R.7.d.39. Quid agendum vbi inferior concurrit cum Episcopo iure præuentionis. 292
R.7. d.40. Cardinalis residens Romæ an possit conferre Parochiales absq; concursu. 292

R.7.

Req.7.D.41. Ordinarius an possit conferre Parochialem vacantem in Curia, Apostolica sede vacante. 293

Req.7.dub.42. Episcopus, qui est in Curia, vel extra suam Diœcesim, dum vacant Parochiales an possit illas conferre. 295

Req.7.du.43. c. Si Apostolica de præb. in 6. an locum habeat in omnib. Curatis. 296

Req. 7. dub.44. Collatio facta vigore c. si Apostolica intra quem terminũ fieri debeat. 296

Req. 7. dub.45. Appellatione collationis an veniat electio, & præsentatio. pag. 296

Req. 7. dub. 46. Ordinarius an debeat conferre beneficia vacantia in Curia si Papa nõ conferat intra mensẽ. 297

Req.7. dub. 47. Papa vbi non contulit an possit moram purgare. 248

Req.7. dub 48. Collatio Episcopi, qui contulit intra mensem, si deinde Papa non conferat an valeat. 298

Req. 8. de electione dignioris in Parochialibus patronatis. 299

Req. 8. dub. 1. An iuspatronatus quod habuit originem à patrimonio laici & postmodum translatum fuit donatione vel alio titulo in Ecclesiam aut capitulum seu collegium Ecclesiasticum, vel aliquam personam Ecclesiasticam ratione Ecclesiæ vel dignitatis aut beneficij efficiatur Ecclesiasticam. 299

Req.8.dub.2. Si patronus efficiatur Ecclesiasticus an Patronatus fiat Ecclesiasticus. ibid.

Req. 8. dub. 3. Patronatus spectans ad laicos Religiose viuentes an sit Ecclesiasticus. 300

Req. 8. dub. 5. patronatus spectans ad Confraternitates laicorum an sit Ecclesiasticus. ibid.

Req.8.dub. 6. patronatus ad quem Ecclesiastici præsentant ad nominationem laicorũ an sit Ecclesiasticus. 301

Req.8.dub.7. patronatus ad quem Ecclesiasticus præsentat cum consensu laici an sit Ecclesiasticus. ibid.

req.8.dub.8. patronatus in quo præsentatio fit per turnum, an consumetur per Apostolicam prouisionem. 302

Req.9. De institutione præsentati in patronat. ibid.

req.9.dub.1. Dubitatur de hoc facto, Patroni sæpè præsentant vnum coram Episcopo qui illum approbat, & acceptat; sed ipse præsentatus numquã petit institutionem, fortasse nè arctetur sacros ordines suscipere, aut aliũ ob finẽ dubitatur vtiq; an sit aliquod tempus limitatum, intra quod debeant præsentati, petere institutionẽ ita vt eo lapso fiat deuolutio ad Episcopum, seu institutorem, & habeatur ac si nulla facta fuisset præsentatio. pag. 303

req.9.dub. 2. An Ecclesia iurispatronatus laicorum faciat deuolutionem ad papam, si præsentatus non instituatur, intra duos menses. 305

req.9.dub. 3. An in patronatis deuolutio fiat ad solum papam quippe quod huiusmodi ius ademptum non reperitur Metropolitanis per Constitut. Pianam. ibid.

Req.10. De examine præsentatorum ad patronatas Ecclesias. ibid.

req.10. dub. 1. An examen requiratur in simplicibus beneficijs. ibid.

req.10. dub.2. An ob ommissionem examinis, vel formæ Conc. reseruentur beneficia, stante regula 1. Greg. XV. per quam reseruauit S. suæ ea beneficia, de quibus per ordinarios, aut alios collatores, contra formam decretorum Concil. Trid. dispositum fuerit. 306

req. 10. dub. 3. An in beneficijs iurispatronatus possit Episcopus denuo examinare præsentatum. 307

req.10. dub.4. An sacerdos, vel aliàs sacris initiatus, si prouideatur in forma

ma

ma *Dignum*, sit examinandus si habeat ordinem ad huiusmodi beneficium requisitum. 307

Requisitum decimum dubium quartum, Dubitatur quænam scientia requiratur in quolibet prouiso vt valeant examinatores diiudicare, an sint idonei. 308

requisitum decimum dubium sextum, Diximus supra *dubio secundo huius requisiti*, quod Archidiaconatus debet conferri Doctori, sic disponente Sac. Trid. Conc. *sess. 24. cap. 12. de reform.* modo dubitatur an in dignitatibus collegiatarum saltem illarum, quæ sunt insignes, requiratur qualitas Doctoratus. pag. 309

req. 10. dub. 7. postquam vidimus in quibus dignitatibus requiratur gradus Doctoratus occurrit dubium, An Conc. Prouinc. possit imponere onus dignitatibus, vt quis nisi graduatus non possit eas obtinere sine Sedis Apostolicæ authoritate. 311

req. 10. dub. 8. An sufficiat gradus receptus contra statuta, aut consuetudines Academiæ, vt puta, quia falsò quis probauit cursus necessarios, vel descriptionem in matricula, aut non fuit seruata forma præscripta in examine, seu aliàs. pag. 311

req. 10. dub. 9. Dubitatur tandem, in materia scientiæ requisitæ ad beneficia, An in dignitatibus, & beneficijs requirentibus gradum sufficiat gradus sine competente scientia vt nihilominus valeat adeptio, & impetratio huiusmodi dignitatis, & beneficij. 312

req. 10. dub. 10. An dispositio Concilij, *sess. 24. cap. 18. de reform.* locum habeat in beneficijs iurispatronatus quando nulli adsunt examinatores Synodales. ibid.

req. 10. dub. 11. Quia in præficiendis in beneficijs non solum requiritur scientia, sed etiam ætas *tot. tit. de æta. & qualit. in decretal. & 6.* ideo hic occurrit dubitare, quænam ætas requiratur in præficiendis Ecclesiis parochialibus, & alijs beneficijs. pag. 312

req. 10. dub. 12. An ætas requisita in promouendo ad beneficium debeat esse completa. 315

req. 10. dub. 13. Quomodo computanda sit ætas, & an referat si tantum hora desit. 313

Req. 11. De examinatoribus proponendis in Synodo. ibid.

req. xj. dub. 1. An possint adhiberi examinatores in concursu pro tempore vacationum, si annis singulis non proponantur. ibid.

req. xj. dub. 2. An possit Episcopus ad libitum nominare in Synodo in examinatores clericos sæculares non Doctores, nec licentiatos, existentibus in ea Doctoribus, vel licentiatis. 317

requis. xj. dubium tertium, An valeat approbatio facta à Synodo, de examinatoribus propositis in genere. pag. 318

requis. xj. dubium quartum, An consuetudo admittendi subrogatos, & successores, in genere propositos excuset, & eo magis, si prætendatur Concilium non esse in vsu circa electione examinatorum. pag. 319

requis. xj. dubium quintum, Qua forma propouendi sint Examinatores. ibid.

requis. xi. dubium sextum, Quinam dicantur vocales in Synodo vt possint probare Examinatores. ibid.

requisitum vndecimum dubium septimum, Quot vota debeat reportare Exa-

Examinator ad hoc vt dicatur probatus à Synodo. 319
Req. 11. Dub. 8. Proponitur casus practicabilis circa Synodum congregatam in minori numero. 320
Req. 12. De numero examinatorum in concursu adhibendorum. 322
Req. 12. dub. 1. An Episcopus possit in aliquo concursu eligere plusquã tres Examinatores. 323
Req. 12. dub. 2. An possit Episcoous inire examen in concursu si ex sex Examinatoribus aliquis intra annum suę electionis mori, vel in longinquis agere contigerit. ibid.
Req. 12. dub. 3. Quid præstandum sit Episcopo, si omnes examinatores decedant, aut recedant in longinquas regiones. 324
Req. 12. dub. 4. An duret officium examinatorum post annum à Synodo vltimò celebrata si contingat mori Episcopum, qui eam celebrauit, & Examinatores nominauit, & item an valeat concursus si non interuenerint Examinatores superstites. ibid.
Req. 12. dub. 5. An validum sit examẽ pro nisi de Parochiali in forma *Dignum* si fiat coram Examinatoribus reputatis Synodalibus qui tamen re vera non sunt Synodales, quia fortè non fuerunt electi in Synodo legitimè congregata aut non ritè celebrata, vel aliàs non perfecta, & non conclusa, de quibus Deo dante dicemus *in tract. de Synodo*, aut forte non fuerunt propositi, & probati saltem sex, vel si probati fuerunt, non iurarunt, aut non extant sex, & annus ad celebrandum Synodum iam lapsus est, & huiusmodi, in quibus casibus expirat omnium examinatorum officium, 326
Req. 12. dub. 6. Vtrum Episcopus excusetur si adhibeat Examinatores superstites post annum, non extantibus sex, eo maximè sub prætextu, quia ipse sit de nouo adeptus Episcopatum nec lapsus sit annus à die adeptæ possessionis huiusmodi. 327
Req. 13. De non adhibendis Examinatoribus nisi Synodalibus. 328
Req. 13. dub. 1. An vitietur concursus ex eo quod in examine ad cõcursum interueniat aliquis Examinator non Synodalis, cum tribus pluribusuè Synodalibus. 328
Req. 13. dub. 2. An sit subreptitia, & nulla gratia seu prouisio Apostolica facta in fauorem illius, qui præsentauit approbationem, siue literas ordinarij, quibus testatur concursum factum legitimè, & ex approbatis fuisse illum tanquam magis idoneũ electum iuxtà formam Concilij, si re vera non fuisset huiusmodi examẽ factum iuxta formam d. Concilij. pag. 329
Req. 13. dub. 3. An dispositio Conc. *ca. 18. de refor. sess. 14.* procedat in ea prouisione, quæ fit à S. Sede in forma gratiosa resignatario, vel impetranti exhibenti testimonium approbationis ordinarij ad aliam parochialem vt in tali forma gratia detur, prout inoleuit stilus ita concedere, & expedire si approbatio non esset rectè facta. pag. 330
Req. 14. De examinatoribus iuramento obstringendis. 330
Req. 14. dub. 1. An vitietur Concursus si Examinatores non iurarunt. pag. 330
Req. 14. D. 2. An debeat huiusmodi iuramentum necessariò præstari ad Sacrosancta Euangelia. ibid.
Req. 14. dub. 3. An iuramentum sit necessariò præstandum in Synodo, an verò possit etiã extra Synodum præstari, & in cuius manibus sit extra Synodum præstandum, dato quod possit pręstari. 331
Req. 14. dub. 4. Quomodo probetur hu-

huiusmodi iuramentum. 331
Req. XV. De examine gratis obeundo. 331
Req. xv. dub. 1. An possit statuere aliquod stipendium examinatoribus, præsertim ex fructib. beneficii. ibid.
Req. xv. dub. 2. An possit saltem Episcopus, vel eius Vic. assistens examinatoribus aliquid accipere. 332
Req. xv. dub. 3. An licitum sit ipsis competitoribus sibi ad inuicem aliquid dare, vt aliquis eorum desistat à concursu, vel vt defectus non apponat. ibid.
Req. xvj. De perficienda, & concludenda Synodo diœcesana. ibid.
Req. xvj. dub. 1. An sufficiat proponere examinatores in Synodo quo quomodo congregata. ibid.
Req. xvij. De concursus directione. 333
Req. xvij. dub. 1. An sit tutus ille prouisus de Parochiali, in qua habitus fuit Concursus, sed sane non fuit directus ad legitimum Collatorem v.g. cũ spectaret Collatio ad Papam, vel ad alium inferiorem Episcopus ipse contulit. 333
Req. xvij. dub. 2. Vtrum forma Conc. Trid. *sess. 24. cap. 19. de refor. & constit. S. mem.* quam supra exaraui, sit seruãda vbique locorum. ibid.
Req. xvij. dub. 3. An videlicet estò sit acceptatum Conc. in aliqua Diœc. si nõdum fuerit coacta Synodus, vel estò etiam fuerit coacta, non tamen fuerint electi Examinatores ad formã Conc. An inquam valeat prouisio si fiat in illa Diœcesi de aliqua Parochiali interim vacante. 334
Req. xvij. dub. 4. An forma huiusmodi concursus sit ità exactè seruãda, vt nõ queat per æquipollẽs adimpleri. 335

F I N I S.

INDEX

Rerum omnium, quæ in Præludijs Praxis habendi concursum ad Parochiales Ecclesias continentur.

Aduertendum est quod non citatur pagina, sed præludium, & dubium, ac numerum, ac proindè præludium indicatur lit. p. Dubium indicatur lit. d. numerus tandem indicatur lit. n.

A

Bbas & alius inferior Episcopo nequit in mutare statum beneficij p.7.d.20 nu.15. sed intelligendum est de non habentibus iurisdictionem ibidem nu.16.

Abbati obstat reg.9. de mensibus, & ideo non potest conferre quocumq; mense.p.23.d.12. nu.5.

Abbatiæ Regulares, & Beneficia habētia administrationem non possunt cōferri per Ordinarios nisi professis p.7.d.20.nu. 10.

Abisini sunt Christiani Orientales Præteiani p.1.n.91.

Accephalum idem est quod sine capite p.2.d.1.nu.8.

Acceptatio collationis facit prouisum verum Rectorem quamuis nondum se ingesserit in administrationem beneficij prouisi. p.1.nu 58.

Accessus tutus vide *tutus accessus*.

Accessorium sequitur naturam sui principalis. p.4. d.1. nu.9.

Acceptatio beneficij aliud non est, quā voluntatis declaratio. p.25.d. 8. n.9. & cadit in quemlibet etiam incapacem ibidem.

Actio confessoria, & negatoria competit Patronis contra impedientes eorum præsentationem p.7.d.19.nu.5.

Actio directa competit Patronis, quia non datur pro ipsa Ecclesia, sed pro Iurepatronatus, quod est in Dominio Patroni p.7.d.19. nu.6.

Actus vnus, vt effectus alterius represētet ex introducta consuetudine absonum non est.p.8. nu.23.

Administratio bonorum beneficij æquiparatur consumationi Matrimonij Carnalis p.1.nu. 62.

Administratio Sacramentorum non concludit Ecclesiam, in qua administrantur esse Parochialem p.3. n. 27.

Adiuncti Capitulares vide *Capitulares adiuncti*.

Adoptari à pluribus nemo potest, quia nemo potest esse filius plurium p.7. d.20.nu.74. sed limit. vbi omnes cōsentiunt adoptioni ibidem.

Adulterium committitur cum nupta p.23.d.2.nu. 53.

Aduocans pro extraneo contra Ecclesiam, in qua est beneficiatus, potest huiusmodi beneficio spoliari tanquā ingratus.p.1.nu.34.

Aduocati debent esse cauti vbi agitur contra proprietarium possidentem p.7.d.16.nu. 14.

D. Æneas de falconibus vellet potius discere quam docere p.24.d.4. nu.6.

Ætas ad Ordinem Subdiaconatus requisita est 22.ann. p.19. d. 2. num.8.

Ætas

Ætas non impedit habere locum in capitulo, sed ordo sacer. p.19.d.2.8.

Æthiops Patriarcha sedet septimus in oriente. p.1.nu.81.

affectorum beneficiorum, & reseruatorum differentia p.25.n.3. & 5.

affectio nascitur ex appositione manus Papæ, & ligantur manus inferiorum p.25.nu. 5.

affectio est effectus reseruationis, & dicitur quædam tacita reseruatio p. 25.num.8.

affectio respicit actum realem, ex quo oritur tacita reseruatio p 25. num.9.

affectio perficitur per appositionem manus Papæ: afferuntur verba *extrau. Ad Romani de preb.* p.25. d. 1. nu.4.

affectio an inducatur ex appositione manus Papæ in beneficio tanquam reseruato cum non sit p.25.d.2.n.1.

affectio inducitur per collationem beneficii collati ex præuiatione p.25. d.2.n.5.

affectio non inducitur per mandatum, de prouidendo quando est in fauorem certæ personæ sine decreto p.25. d.2.nu.7. refertur decis. Rotę n. 9.

affectio vtrum cesset ex inutili collatione Papæ p.25.d.2.nu.6.

affectio contrahitur ex gratia coadiutorię cum futura successione etiã quãdo coadiuuatus decessit sibi literis non intimatis p.25.d.2.n.12. & d.3. num.1.

affectio ligat manus inferiorum p.25. d.2.n.13.

affectio inducitur ex prouisione Papę etiam nulla, & subreptitia p. 25. d.2. n.16.& n.29.

affectio non cessat ex falsitate causæ nisi falsitas sit circa pertinentiam collationis p.25.d.2.num.24.& d. 11.numer. 22.

affectio cessat vbi appositio manus est circa vacationem principaliter narratum, quæ non adsit p. 25.d.2.n. 25.

Item quando euenit diuersa, ad quã non extenditur manus appositio ibidem nu.26.

Affectio inducitur si vacatio, ex qua fit manus appositio, sit necessaria p. 25. d.2. n. 27.

affectio non resultat ex vnione p. 25. d. 2.n.28.

Affectio contrahitur ex prouisione papę etiam inutili, & nulla p.25.d.2.num. 29.

affectio inducitur quando papa non errauit circa pertinentiam collationis: Respondetur ad decis. Put.225.lib.3. p.25.d.2.n. 31.

affectio an cesset mortuo coadiutore. Resolutio est cum distinctione p. 25. d.3.n. 1.

affectio non cessat mortuo commendatario p.25.d.3.nu. 2.

affectio inducitur, ex quauis appositione manus Papæ & quomodo intelligendum p.25.d. 11.n.21.

affectio non inducitur ex reseruatione pensionis p.25.d.12. n. 1. & reijcitur opinio Tholosani nu. 3.

affectio quando cesset, nec ne p.25.d.13 n.20. & seq.

affectio inducitur ex commenda p. 25. d.12.n.3.& d.13.n. 21.

Item ex mandato de prouidendo n. 22.

Item ex decreto de dimittendo n.23.

Item ex præuentione Papæ n. 24.

Item ex resignatione facta in manibus Papæ nisi resignans moriatur intra xx. dies nu. 25.

Item ex renunciatione iurium, quæ aliquis habeat in beneficio, vel ad beneficium nu.29.

Item ex mandato prohibitiuo ne eligatur, vel conferatur n.30.

Item ex interpositione manus in concernentibus validitatem electionis, vel collationis n. 31.

Item ex priuatione facta auctoritate Apostolica n. 32.

Item ex prouisione Papæ n.33.

Item ex multiplicatione collationũ num.33.
Item ex mandato executiuo, seu executorialibus n.54.
Item, ex signatura commissionis nu. 55.
Item ex reassumptione executionis num. 56.
Affectionis cuiuscumque facienda est mentio expressa p.25.d.7.n.57.
Affectio cessat quando Papa apposuit manum ad alium effectum, quã cóferendi p.25.d.13.n.58.
Item pro reseruanda pensione num. 59.
Item pro erectione beneficii dilata executione n.59.
Item super collatione beneficii reseruati, cum non sit n.60.
Item ex vna vacatione narrata, cũ ex alia vacet n.61.
Item ex morte resignantis intra 20. dies num.62. contra Parisiũ n.63. sed distinguitur n. 64.
Item cessat in patronatis laicorũ nu. 66.& r.2.d.2.n.14.
Item vbi resultat præiudicium cõcordatorum p.25.d.13.n.67.
Item quando resultat derogatio Indultorum S.R.E.Card.n.68.
Item vbi Ordinarius pueniti Papã in conferendo n.69.
Item quando beneficium affectum semel est prouisum n.70.
Item quando Papa apponit manum solum quoad forum Interius n. 71.
Item propter mortem dimittere debentis ante conditionis euentum n. 72.
Item ex morte habentis tantum ius ad rem n.73.
Affectio non inducitur an possessione vacantis sed vacaturi p.25. d.13. n.74
Affectio inducitur in resignatione facta in fauorem scienter nulliter.
Affectio quando inducatur ex vnione necne p.25.dub.15.n.3.
Agens vti talis debet probare esse talem p.4.d.1.n 9.
Agens de proprietate cũ possit de spolio & possessione si perseueret vsq; ad litis conclusionem nõ poterit amplius redire ad possessionem p.22. n.19.
Aggregatus ad parentelam, vt sit de parentela in omnibus, & per omnia actiuè, & passiuè ac si in illa natus esset censendus est de parentela etiã quoad iuspatronatus, si tamen nemo cõtradixit huiusmodi aggregationi, alias secus quamuis vnus tantum contradixisset p.7.d.20. n.72. idem de adoptiuis n.73.
Agnati dicũtur, qui descendunt ex masculis. p.7.d.20.n.58.
Agnati, & cognati veniunt sub nomine gentis. p.7.d.20.n.64.
Aliud est esse de capitulo, & aliud habere vocem in capitulo p.19. d.2. n.10.
D. Alexander Gratarola Protonotarius Apostolicus p.8.n.14.
Alternatiua soli Episcopi gaudent, sed non inferiores collatores p.7.d.20.n. 120.& seq.& n.164.& p.23.d.12.n.6 & 9.& seq.
Alternatiuæ commodum cessat vbi Episcopus sit absens in initio mensis p.7. d.20.n.122.
Alternatiuæ vsus suspenditur per absentia Episcopi p 7.d.20.n.126.
Alternatiua non tollit reseruationem sed efficit vt Ordinarius possit conferre beneficia, quæ vacant in mense alternato, remanente natura ipsius reseruationis p.7.d.20.n.129.
Alternatiua aperit viam prouidendi de reseruatis ratione mensis p.7.d.20.n. 131.
Alternatiua cessante expeditiones dantur per Cãcellariam tamquam de reseruatis ex ui regulæ de mensibus p.7 d.20.n.132.
Alternatiuæ materia discutitur latè, & traduntur decis. Rotæ ipsam materiam exactè tangẽtes p.18.d.1.p totũ

Alternatiua non gaudet Episcopus eo mense alternato in quo primo acceptauit alternatiuam p.23.d.2.nu.1.& 34.secus si acceptasse in mense Ordinario quales semper sunt *Iunius, & December.* ibi.n.2.
Alternatiua non gaudet Episcopus,qui in principio mesis est absens,& ius acquiritur ita Papæ vt totus mensis sit ei reseruatus p.23.d.2.n.46.
Alternatiua operatur vt ordinarius possit conferre in mense reseruato remanente natura ipsius reseruationis, q̃ propterea non cessat p.23.d.2.n.49
Alternatiua non tollit reseruationem, sed aperit viam prouidendi de reseruatis ratione mensis sub conditione residentiæ p.23.d.2.n.39.& 50.
Alternatiuæ effectus cessat cessante residentia,& non intrat deuolutio p.23. d.2.n.50.
Alternatiua init quændam permutationis contractum inter Papam,& Episcopum p.23.d.2.n.51.
Alternatiuæ proprietas remanet penes Papam, Episcopus autẽ habet tãtum quasi vsumfructus p.23. d.2.n.52.
Alternatiua in omnibus mensibus estre motio obstaculi p.23.d.2.n.18.
Alternatiua an gaudeat Episcop⁹ absẽs ratione sui officij p.23.d.3.n.2.
Alternatiua non suffragatur in beneficiis semel reseruatis seu affectis apostolicæ dispositioni p.23. d.2.n.34.
Alternatiuę vsus incipit in initio mẽsis habilis p.23.d.2.n.40.
Alternatiua vt quis frui possit requirit animus residendi, & permanendi in loco residentiæ p.23.d.8.n.1.
Alternatiua gaudet Episcopus super beneficiis spectãtibus ad ipsius collationem tamquam ad Episcopum, alias secus,nec refert vtrum sint in sua an in aliena Diœcesi; refertur pro hoc Decis.Rot.p.23.d.12.n.2.
Alternatiua priuatur eo ipso Episcopus qui confert beneficia vacantia in mẽse reseruato,vel quæ alioqui sunt reseruata,aut affecta p.23.d.15.n.6.
Alternatiua si dubitetur quod sit acceptata per procuratorem, an possit Episcopus conferre,concluditur quod est facienda sub conditione quatenus alternatiua sit acceptata;nec debet prouisus capere possessionem donec constet de acceptatione alternatiuæ p.23 d.16.n.1.& 2.
Alternatiua non aimmittitur propter indultum.p.26.n.31.n.4.
Ambitio quid sit p.25.d.13.n.51.
Ambitio cum pactionibus in spirituali bus inducit simoniam, in tẽporalib. inducit panem p.25.d.13.n.51.
Ambitio nulla maior quam quærere rẽ in iure p.25.d.13.n.51.
Ambitio excecat mentem, & oculos p.25.d.13.n.51.
Animus volendi mutare statũ beneficii ex quibus colligatur p.7. d.20.n.14.
D.Anastasius Germoni⁹ Auctor tractatus de Indult. S.R.E.Card.p.26.n.1.
D.Antonius Galia questor magistratus Ordinarii Mediol.p.8.n.14.
Animus residendi vnde colligatur p. 23.d.8.n.5.
Apostoli instituti fuerunt Episcopi à B.Petro p.21.d.1.n.10.
Appellatione diæcesani venit non solũ Episcop⁹,sed etiam quilibet inferior qui habet ius instituendi etiam in priuata iurisdictione p.7.d.5. n.10.
Aupellatione primogeniti veniunt omnes descendentes ex linea masculina tantum.p.7.d.20.n.65.
Appellatione Diœcesis venit Ciuitas in fauorabilib. alias secus p.23.d. 11.n.1.
Appellatio sumitur pro quacumque inuitatione p.7.d.17. n.6.
Aprilis vigore alternatiuæ spectat ad Episcopum p.23.d.2.n.46.
Aquileiensis Ecclesia p.1.d.93.
Arca communis arguit Ecclesiam esse Collegiatam p.2.n.13. & 16.
Arca, & sigillum probant collegialitatem p.2.n.15.

Ar-

Argumentum de Matrimonio Carnal, ad spirituale valet p.1.num. 48. & p. 25.d 8.nu.11.
Argumentum à simili valet p.4. nu. 12.
Archiepiscopales Ecclesiæ, vide *Ecclesiæ Archiepiscopales.*
Archiepiscopus non succedit Episcopo, nec suplet illius negligentiam nisi in casibus à iure expressis p.7.d. 9. nu.2. & seq.
Archiepiscopus potest compellere ad consentiendum reseruationi iurispatronatus, & ipse potest consentire vbi periculum instat, vel expectatur magna vtilitas p.7.d.9. nu.5.
Assertioni Episcopi dicentis se velle residere an sit standum. p.23.d.8. num. 3.
Assertioni Papæ quod beneficium est reseruatum an sit standum.p.25.d.2. num.2.
Assertio Cardinalis vel Papæ super familiaritate alicuius an probet p. 26. d.13.nu. 1.& seq.
Assignatio portionis facta Vicario cũ reseruatione aliorum Commendatario penes quem remanent onera arguit exercitium tantum curæ esse translatum p.14.d.1.nu.5.
Assisij qui dicantur, vide *Porsionarij*.
Assistentiam iuris qui habet pro se releuatur ab onere probandi. p. 4.d. 1.n. 7.
D.Augustinus Barbosa Auctor tract. de potest.Episc.p.1.nu.77.
D. Augustin⁹ Galea Canonic⁹,& Theologus Alexandrin. p. 7. d. 20. num. 44.
Authocæphali sub Patriarcha minoris Armeniæ. p.1. nu.25. & 142.
Auctoritas Rotæ se ipsam ostendit. p. 23.d.2.nu.21.

B

Baptismalis Ecclesia quæ sit.p. 11. dicitur verè matrix.nu.12.
Baptismus non efficit vt Rector sit Curatus.p.11.nu.7.
Baptizandi actus potest exerceri etiam per laicos p.11.nu.5.
Baptizās adultum debet illum instituere in articulis fidei p.11.nu. 2.
Baptismus dicitur natiuitas per quā de nouo nascimur.p.4.d.4.nu.5.
D.Bartholomeus Gallia Canonicus Alexandrin. p.8. nu.14.
Beneficium Ecclesiasticum omne potest appellari Ecclesia. p. 1. num. 19.
Beneficiati alicuius Parochialis quamuis ad instar Capituli congregētur, faciunt tamen solum congregationem, & non constituunt vnum corpus.p.2.nu. 20.
Beneficium curatum quantumuis reseruatum, vel affectum debet prouideri per concursum.p.3. n.2.
Beneficium curatum describitur.p.3.n. 6. 18.
Beneficium, quod caret populo non est Curatum.p.3.nu.17.
Beneficia eorum, quorum alicui Episcopus com mittit exercitium curæ animarum non dicuntur curata, nec is, qui curā exercet dicitur Rector sed Episcopus ipse est Rector.p.3. nu.21.
Beneficium, quod non habet curam nisi ad tempus vt hic exempla si cuius nō dicitur Parochiale.p.3.nu.13.
Beneficium quod sit curatum iudicatur ex eius natura, non autem ex accidenti.p.3. nu.24.
Beneficium quod habet potestatem fori contentiosi dicitur curatū, sed non Parochiale nisi etiam habeat Parochiam.p.3.d. 2.nu. 5.
Beneficiū dicitur simplex quamuis habeat aliquam iurisdictionem, nisi habeat necessariæ residentiam adiunctam.p.3.d.2.nu. 7.
Beneficium curatum non omne est Parochiale, e contra sic. p.3. d.2.num. 8.
Beneficium patrimoniale quid sit vide infrā; *patrimonialia beneficia.*

Bene-

Beneficium sæculare conferendum est sæculari clerico p.7.d.20.n.2.
Beneficium vnumquodq; præsumitur sęculare p.7.d.20. n. 5. & 25.
Beneficium regulare potest cōferri per ordinarium clerico sęculari cum obligatione tamen deferendi habitum religionis, & emittendi professionē p.7.d.20.num. 8. refertur declaratio sac.Congreg.n.9.
Beneficia sæcularia sunt perpetua p.7.d. 20.n.28.& p.10.d.1.nu.3.
Beneficia regularia sunt Manualia, & ad nutum reuocabilia ibid. n. 29.
Beneficium habens à Papa si ab ordinario illud idem obtineat, priuatur propter ingratitudinem p.7. d.20.n. 177.
Beneficia electiua non cadunt sub reseruatione p. 8.n. 1. etiam si adesset verbum, *vel quamuis aliam dispositionem* num.2.& 4.sunt speciali nota digna. num.3.
Beneficia electiua non omnia sunt caput collegij p.8.n. 20.
Beneficium electiuum quod dicatur p. 8.nu.21.& seq.
Beneficium de mensa est quod vnitur alicui mensæ Episcopali, vel capitulari in quibus aliquando conceduntur fructus seruientibus p.12.n.1.
Beneficii de mensa, qui fructus percipit ex aliqua cōcessione non dicitur Rector sed vsufructuarius p.12.n.2.
Beneficium de mensa non vacat, sed mēsa consolidatur ad instar mortui vsufructuarij p.11.n. 3. fingitur tamen vacare singulo xv.anno nu. 27.
Beneficium de mensa dicitur peruenisse ad manus mortuas p.12.nu.3.
Beneficia à quo possint erigi p. 21. d.1. num.2.
Beneficia vti diuersa sunt ita a diuersis superioribus possunt creari p.21.d.1. num.3.
Beneficium potest non nisi a superiori Ecclesiastica creari.p.21. d.1.n.4.
Beneficia non tractantur à laicis propria eorum auctoritate.p.21.d.1. numer. 5.
Beneficium quando dicatur litigiosum vide litigiosum beneficium.
Beneficium teneri non potest sine Canonica institutione p.22.nu.5.
Beneficium fit litigiosum ex citatione si Iudex, & reus facti sunt certi de ipsa re pro qua conuenitur.p.22. n. 20.
Beneficium semel affectum semper remanet affectum p.23.d.2. n.34.
Beneficium fit affectum propter appositionem manus Papæ p. 23. d.15. numer. 6.
Beneficia de nouo creata non cadunt sub reseruatione p.24.d.3.n.6.
Beneficium reputatur vacās donec prouisus in absentia cōsentiat eius tamē dispositio non est libera.p.25.d.4.nu. 5.& 6.
Beneficium aliquando dicitur vacans sed non est liberum p. 25.d.4. n.6.
Beneficium afficitur vbi nulla subest gratiæ subreptio p. 25.d. 11.nu.15.
Beneficia data in commendam non vacant p.25.d.12.n.4.
Beneficia promotorum ad Episcopatū, vt vacet quatuor copulatiuè requirūtur.p.26.d.20.n.2.
Beneficia promoti vacant habita possessione Episcopatus p.26.d.10.nu.4.
Beneficia ante adeptam possessionem non vacant ibid.nu.6. sed decernuntur vacare nu. 7.
Beneficia promoti conferuntur de stilo Curiæ etiam ante consecrationem p.26.d.20.nu.11.
Beneficium potest conferri clerico alienigenæ non obstante statuto id prohibente p.7.d. 20.n. 42.
Beneficium collatum à Cardinale, vbi non expediatur pro eo prouisio quādo opus est, vacat eo ipso, & est reseruatum. p.26.d.28.n 3.
Beneficium collatum absenti, si contingat prouisum recusare, vel nō acceptare

tare ordinarius iterū confert. p.25.d. 11.nu.13.& seq. & p.26.d.34.num.2.
Bigami sunt incapaces beneficiorum. p.7.d.20.nu. 112.
Bona fides dicitur vbi quis credit vti iure suo. p.7.d.16 nu.5.
S.Bruno signiæ Episcopus ortus ex oppido Solerij Alexandrini diœcesis refertur declaratio sac.congreg. rituū p.8.nu. 14.
Bulla duplex vnius tenoris potest expediri sub eadem data de stilo curię refertur decis. rotæ,& exemplum. p.7. d.20.n.178. & seq.
Bullæ in forma commissaria tribuunt tantum ius ad rem prælud.7.d.2. nu. 10.

C

D.Camill' Ferrarius Canonic' Aquileiensis à secretis serenisſ. Leopoldi p.1. nu.14.
Cardinales possunt conferre beneficia electiua. p.8.n.3.
Cardinalis absens à curia an gaudeat indulto ac si præsens esset p.26. d.1. nu. 1.
Cardinalis debet assistere summo pont. p.26.d.1. nu.3.
Cardinalis potest discedere ab vrbe cū licentia Papæ p.26.d.1. nu.4.
Cardinalis discedens sine licentia Papæ non gaudet priuilegijs præsentium. nu.5. imò non habet omnia quamuis discedat cum licentia. p.26.d.1.num. 4.
Cardinalis absens cum licentia Papæ gaudet indulto p.26.d.1. num.7.
Cardinalis absens sine licentia non fruitur indulto de conferendo vbiq; beneficia Ecclesiæ obsistente decreto Pauli 3.p.26. d.1.nu.8.
Cardinalis potest constituere procuratorem qui conferat in eius absentia. p.26.d.2.nu. 2.
Cardinalis non confert beneficia vacantia in curia. p.26.d.16.nu.2.
Cardinalis an possit conferre & beneficia,quæ alias nō poterat iure ordinario. p.26.d.10.nu.1.resol. negatiuè.
Cardinalis qui renunciauit Episcopatui an secuta præconizatione resignatoris nū dū tamē capta possessione possit ex auctoritate ordinaria cōferre prout poterat ante resignationē. p.26.d.6.n.6. resol. affirmatiuè.
Cardinalis an possit conferre beneficia quæ alias non poterat iure ordinario p.26.d.10.n.1. resolutio est negatiua.
Cardinalis an possit conferre beneficia electiua, p.26.d.11.n.1. res. affirmatiuè
Cardinalis vigore indulti ordinarij cōferre potest beneficia familiarium Cardinalium quamuis non habeat clausulam expressam de hoc. p.26. d. 12. nu.3.
Cardinales sunt Papæ familiares sed nō continui comensales. p. 26. d.12. nu. 6.
Cardinalis potest conferre beneficia protonotarij. p.26. d.14. nu.2.
Cardinalis non potest conferre beneficia familiarium Papæ actu seruiētiū p.26.d.14. nu 2.
Cardinalis potest conferre beneficia commendata cessante commēda. p. 26.d. 15.nu.1.idem de vnitis resolutis vnionibus nu.2.
Cardinalis an possit conferre beneficia pluribus reseruationibus affecta. p. 26.d.16.n.1.resolut. affirmatiuè in indulto ordinario. n.4. secus in extraordinario. n.6.
Cardinalis an possit conferre beneficia vacantia in curia. p.26.d.17.nu.1.
Cardinales quare appellentur. Cardinales S.R.E. p.26.d.23.nu.1.
Cardinalis absentis an alius supleat uices in conferendo vigore indulti. p. 26.d.26.nu. 1.
Cardinalis triplex est ordo. p.26. d.24. n.2. recensentur Cardinales Episcopi. p.26.d.24. n.2.
Cardinalibus præsbiteris conceduntur aliquando Episcopatus. p. 26. d. 21. n.3.

n.3.&ex iis assumuntur legati de latere n.4.
Cardinalibus legatis datur aliquando indultum conferendi beneficia suæ prouinciæ p.26.d.24.n.5.
Cardinalis an possit conferre beneficia deuoluta ad Papam p.26.d.25.n.1.resol.affirmatiuè.
Cardinalis an possit constituere procuratorem Romæ vt eius consensus requiratur in collationibus fiendis per Papam p.26.d.26.n.2.
Cardinalis Episcopus quando conferat vigore indulti nec ne p.26.d. 31.
Cardinalis an possit conferre beneficiũ in quo prouisus omissit expedire nouam prouisionem p.26.d.34.n.1.& 4
Cardinalis uigore indulti cõfert tãquã delegatus p.26.d.35.n.7.& 10.
Cardinalis si non conferat intra sex mẽses deuolutio fit ad Papã & nõ ad capitulũ vel aliũ qui alioqui solebat cõcurrere in cõferẽdo p.26.d.35.n.8.
Cardinalis si non conferat beneficium quod vacauit in mense apostolico deuolutio fit ad Archiepiscopum aut aliam collatorem ad quẽ de iure vel de consuetudine spectabat p.26.d.36.n. 1.& 2.
Cardinalatus institutus est solũ pro Ro Eccl.p.21.d.1.n.11.
Cardinalatus est sublimis dignitas & non potest creari nisi à Papa velde eius licentia p.21.d.1.n.11.
Cathedralis sub dispositione non venit Parochialis p.11.n.9.
Cathedralis est digna speciali nota p. 11.n.10.
Cathedralib. nõ preficiuntur aliqui, nisi per Papam motu proprio p.11.n.12.
Cautella pro Episcopo, qui ex abusu omissit alternatiuam p.23.d.14. num. 6.
Cautella ad resanandum errorem commissum in aprehendenda possessione beneficii plena per procuratorem p. 7.d.2.n.31.
Cautella pro eo qui dubitat de sua prima collatione præl.7. dub. 20. num. 175.
Casus in quibus omittitur concursus p. 5.d.3.n.3.
Causa in spirituali prius agẽdum est de spolio quam de titulo p.22.n.17.
Causa non cessat cessante effectu vbi ius fuit quæsitum alteri ex causa existentiæ.p.23.d.2.n.14.
Causa cessante cessat effectus p.25. d.1.n 1.fallit vbi est iam consumatus p. 23. d.1.n.6.
Causa modus & finis agendorum attenditur in agendis p.25.d.11.n.3.
Causæ ex quib. cõtrahatur uel cesset affectio traduntur p.25.d.13.num.20.& seq.
Causæ spirituales in partibus committuntur solum constitutis in dignitate, vel Canonicis Cathedr. p.15.nu.2.
Cemitterium non arguit Ecclesiam esse parochialem p.11.n.10.
Cemitterium haberi potest ex consuetudine vel concessione Episcopi p.11. n.11.
Charitas prima incipit à se ipso p.7. d. 8. n.7.
Christiani Orientales p.1.n.90.
Citatio circumducta litis pendentiam non parit p.22. n.21.
Citatio specialis est necessaria vbi scitur certus cõpatronus p.7.d.20.n.137
Citationes plures faciendæ sunt vbi habentur plures compatroni & si non citantur omnes citatio vitiatur in totũ quoad omnes quamuis aliqui fuissent citati p.7.d.20. n.138.
Clausula fundationis vt præsentetur sacerdos, vel Capellanus: item clausula quod sit Capellanus, vel Sacerdos importat Sacerdotium actu p.7.d.20 n.37.
Clausula priuilegii vt ius patronatus sit proinde ac si esset ex dotatione vel fundatione: item quod dicatur ex vera, vel reali fundatione & dotatione: itẽ

c quod

quod prouisiones fieri non possint nisi de consensu patroni siue quod non possit derrogari non efficit quominus dicatur ex priuilegio nec præserua tà reseruatione p.7.d.20.n.48.& seq.
Clausulæ priuilegiorum iuris patronat. recensentur quam plures p.7.d.20.n. 48.
Clausulæ dummodo non sit alicui specialiter ius, quæsitum effectus p.7.d. 20.n.164.& 168.
Clausulę ammotto quolibet detentore effectus p.7.d.20.n.165. tollit subreptionem ob non factam mentionem detentionis alterius nume. 164. & 168.
Clusula quæ etiam dispositioni suæ vt p̄fertur reseruauit non inducit nouam reseruationem respectu 4. mensuum sed bene respectu 2. mensiuum quos Papa ex quatuor Ordinariis, vz. Martij & Septembris p. 23. d.2. nu. 17.
Clausula *quouis modo vacat &c.* quid operetur vbi adiuncta sit clausula, *& de deuolutione detur dispositio* p.26.d.35 n.9.
Clausula *ex nunc pro vt ex tunc* tribuit ius ad rem p.25.d.59.n.18.
Clausula *seu si venerabili fratri nostro Episcopo* derrogat alternatiuę p.26. d.21. n.8.
Clemens Octauus recusauit concedere vsum alternatiuę cuidam Episcopo dum pro exercitio generalis inquisitionis incumbenti sibi abesset ab Ecclesia p.23.d.3.n.3.
Clementina prima de sup.neg.refertur p.7.d.20.n.12.
Clericus secularis est incapax beneficii regularis, & è contra p.7.dub.20.n. 3.
Clericatus est per quam necessarius in prouidendo de beneficio p.7.d.20.n. 102.
Clericatio non retrahatur p.7.d.20.nu. 107.
Clericus potest contrahere matrimonium tamquam procurator laici pr. 25.d.8.n.10.
Clericandus de proximo potest præsentari sub hac forma *præsento petrum de proximo clericandum* p.7.d.10.n.106.
Cognitio causæ possessionis pro expellẽdo de beneficio aliquem in quo versetur p.22.n.8.& 16.
Colorata possessio, quæ dicatur p.7 d.20 n.166.& quæ sit possessio in colorata n.167.
Collatio potest fieri p turnum p.2. d. 20.n.134.
Collator non præsumitur voluisse immutare statũ beneficii nisi exprimat p.7.d.20.n.6.
Collatio super qua Papa manũ aposuit non reuertitur ad inferiores p.25. d. 2.n.18.
Collatio ut dicatur perfecta requiritur consensus prouisoris & prouisi p. 25. d.4. n.2.
Collatio Papæ non valet vbi alteri quæsitum est ius ẽt ad rem p.25. d.11.n.3
Collatio ordinarii præcedens reseruationem valet p.25.d.11.n.6.
Collatio dignitatis maioris post Pontificalem, & principalis in collegiata nõ competit Cardinali ex ui indulti p. 26.d.7.n.1.
Collatio papæ non immutat statum beneficii p.7.d.20.n.21.
Collator inferior potest quolibet die semestris à die vacationis de momẽto, in momentum currentis siue ad diẽ illius notitiæ vel cessantis impedimẽti cõferre beneficia p. 24.n.1. & 2.
Collator impeditur à collatione pp reseruationẽ, vel affectionem p.24.d.3.
Collatio in qua habetur hora in materia cõcurrentiæ, præfertur non habẽti horam p.23.d.7.n.19.
Collatio facta de beneficio reseruato cũ non sit reseruatum est nulla p.25. d. 2.n.1.
Collatio facta absenti est legitime

notificanda vt possit per testes, vel per institutionem probari p.25. d.5. num.3.

Collationi standum est post lapsum termınum vbi tempore habili facta fecit, & oppugnanti incumbit onus probandi p.25.d.6. n. 2.

collatio Papæ,& reseruatio a pari procedunt p.26.d.21.n.3.

collatio Papæ cũ clausula *sub quibus ius tenoribus* tenet quamuis non fuerit habitus consensus Cardinalis vbi expressè fuit derogatum indulto p. 26. d.22. nu. 1.

collegiata non appellatur parochialis sed dignitas p.3.d.3. nu.35. & rector in collegiata est collegium, & canonici n. 36.

collegiata Ecclesia non omnis est cathedralis p.2. n.2.

collegiatæ Ecclesiæ quæ sint non est facile ostendere p. 2. n.3.

collegiata Ecclesia omnis est curata p.2. n.4.

collegiata quid sit probat fundatio p. 2. num.7.

collegiata quod non sit probat contraria ordinatio per quam disponitur quod non censeatur iure collegiato p.2.n.8.

collegij ius nõ habent plures clerici quã uis soleant se congregare nisi qui ex mutatione status læderetur omnes consentiant p. 2. n. 9.

collegiatæ essentiale est vt saltẽ tres cõstituantur qui faciant vnum corpus & habeant alia vt hic p.2. n. 13.

collegiata instituitur ex arca communi & alijs vt hic p.2.n.15. & 16.

collegiata non dicitur quæ non habet signa hic relata p.2.n. 17.

collegiata non concluditur ex recitatione horarum canonicarum quæ in ea fieri debet p.2.n. 18.

collegij iᵘ cõseruat̃ i vno p.2.n.20.& 27

collegiata Ecclesia quando dicatur esse habitu tantum vide Ecclesia dicitur.

collegiatam errigere quis nam possit p. 2.d.1.n.1.

collegiatam errigere an possit Episcopus p.2.d.1. n. 3.

collegiatam erigit Episcopus auctoritate apostolica p.2.d.1. nu.4.

collegiatæ q̃dã sunt insignes p 2.d.2.n.1

collegiata insignis q̃ dicat̃ p.2.d. 2. n.2.

communis stilus cancellariæ tollit difficultatem circa modum impetrandi p.23.d.2.n.39.

communio discordiã parit p.7.d.10.n.2

commune quod est communiter negligitur p.7.d. 10. nu. 6.

compositum assumere debet naturam alterius speciei secundum quod derogetur minus iure cõi p.7.d.20. nu.89

concursus proponitur etiam in curatis reseruatis vigore indulti seu priuilegij Card. concessi p.26.d.37.n.4.

concursus fit in patronatis laicorũ quãdo plures pręsentantur a patronis n. 4. si tamen equalibus votis gaudent aliàs secus nu.6.& 7.

Cõcursus proponitur in patronatis Ecclesiastici,& mixti iurisp.p.7.d.21.n. 1.& 2.secus in laicali n. 3.

concursus omittitur vbi approbatus nõ vult consentire iustæ pensioni pr. 3. d.3.n.4. item in Ecclesia quæ vacauit in curia n.5.itẽ ĩ Ecclesia resignata n. 8. hodie prouidentur etiam resignatæ in curia n.8. item vbi non fuit seruata forma concilij n. 9. item in patronatis laicorum n. 10. nisi plures præsentarentur à laici n. 12. itẽ vbi redditus sunt exigui nu.11.itẽ in litigiosis Ecclesiis n.14.& p.22.n.1.nisi ius de mortui trãsferretur, vel vterq; collitigãs obiret:n.15.itẽ q̃n cura aĩarum spectat ad collegiatã, & exercet̃ p Canonicos,& ab initio instituta est parochialis, vel cõsequuta est parochiã n.18.& seq. secᵘ si vnita esset collegiata Paroch. num. 22. item in Vicarijs perpetuis parochialium vnitarum collegiatis, vel cathedralibus, aut

Dignitatibus,& alijs vt hic nu.23. itē quando cura animarum incumbit dignitati in cathedrali, vel collegiata, & p.15.nu.1. item in regularibus beneficijs n.27. item in vacante in curia, quod tamē subiacet indulto Cardinalium n. 28. item in parochialib. quas quis acquirit per regressum nu. 30. item quando verè dignitas annexum habet curam n.31. item quando dignitas cui incumbit cura est in collegiata nu. 34. item quando parochialis vacauit in curia, seu apud sedem nu. 37. item in beneficijs simplicibus p.5.n. 6.

Concursus est proponendus in ea Ecclesia quæ quamuis nūcupetur collegiata non tamē habet signa quæ arguūt & probant Ecclesiam esse collegiatā p.2. d.3.n.1.& 21.

Concursus nō proponitur in Archipresbiteratu qui neq; parochia neq; parochianos habet p.3.n.13.& 18.neq; in Episcopatibus p.3.d.1.n.9. neq;in baptismali p. 11.nu. 15.

Concilium Trid. quid disponat circa concursum p.3.d.3. nu.2.

Concilium Trid. comprændit solam habentes indulta extraordinaria p. 26.d.24.n.6.

Concilium Trid. de quib. Cardinalib. loquatur p.26.d.24.n.1.

Conditio matris respicitur vbi qualitates indiferēnter possunt congruere patri,& matri p.4.d.5. n. 3.

Conditio quæ suspendit effectum decreti tanquam accessorij ad gratiam ipsius naturam sequitur p.25.d. 4.n. 8.

Conditionis euentualis tempus spectādum est p.21.d.13.n. 18.

Confirmatio electionis,& institutio dicitur sententia p.7.d.10. n. 175.

Congruæ semel assignatæ contentus esse debet parochus, & in ea computantur incerta.p.7.d.13.n.15.

Coniugati ante consumationem matrimonij possunt ingredi relig. p.1.n.3.

Coniunctio sanguinis non suplet speciales defectus p.25.d.8.n.2.

Coniecturis opus est ad dignoscendum an Ecclesia sit collegiata p. 2. n.11.

Conclusiones quatuor eliciuntur in fine p.7.d.20.& 21.

Consensus Diœcesani necessarius est expressus in dotando beneficium in abstracto,& necessaria est reseruatio iurispat.p.7.d. 1. n. 8. & seq.

Consensus præstandus in vim clausulæ dūmodo accedat assensus patronorū debet esse expressus p.7.d.16. n.10.

Consensus omnium patronorum nec etiā duarū partium est necessarius sed sufficit vt præsentatus à maiori parte sit idoneus licet esset magis idone⁹ presentatus à minori parte p.7. d. 2. n.8.& 9.refer. decis. Rot.n.10. & 11.

Consil. 81. Anchar. fuit Canonizatum per Rotam p.7.d.20.n.70.

Consilium 81. Anch. impugnatur per Lamb. sed canonizatur per Rotam p.7.d.8.n.8.

Constit. Pauli II. & IV. ac Pij V. de quindenio recensentur p.12.n.7.

Const. Pij V. quid disponat circa cōcursum p.3.d.3. n. 2.

Constit.Greg.XIII.de public. resignat. comprehendit beneficia iurispatronatus laicorum p.7.d.1.nu.2.

Cōstructor Ecclesiæ potest compelli ad illam dotandum p.24.d.4.n.5.

Constitutio loquens simpliciter de Cardinalibus intelligenda est de Cardinalib.S.R.E. p.26. d. 23.n.2.

Constit. Pij V. super reuocat. indultorū Card. affertur p.26.d.24. n.8.

Consuetudo residendi in aliqua Ecclesia non concludit illam esse collegiatam quia etiam simplici congregatio ne hoc conuenit p.2.n.20.

consuetudo ostendit excellentiam gradus,& facit nobilem p.15.n. 12.

consuetudo Ecclesiæ facit vt quæ in vna Ecclesia est dignitas in alia sit personatus vel officium p. 17.n.2.

Con-

Cõsuetudo est optima legum interpres p.15.d.3. nu. 4.
Capitulares adiuncti eliguntur tãtum in Capitulis exemptis p.21.n.15.
Capelaniae recta cũ onere coadiutoriæ Vic. perpetuo in cura animarũ non confertur per concursũ.p.14.d.2.n.1
Contradictio patroni est appellatio extra iudicialis p.7.d.16.n.1.
Contractus citra inconuenientiam potest claudicare vbi adest ratio diuersitati p.23.d.2. n.16.
Conueniens pro salario vel mercede non reconuenitur quia capiunt alimenta p.7.d.13.n.20.
Cophti sunt Christ. oriẽtales p.1.n.91.
Corpus nonpõt viuere sine aĩa p.1.n.39
Curatus tenetur instruere suos parochianos in articulis fidei p. 11.n.5.
Curatum beneficiũ large sumptum cõprehendit omnia beneficia habentia iurisdictionem fori contentiosi p. 3. n.4. strictæ vero comprehendit beneficia fori penitentialis. ibid.
Cura quando non censeatur translata sed tantum illius exercitium p. 14.d. 1.nu. 8.
cura consideratur dupliciter ideft strictæ,& largè p.3. n. 3.

D

Decis. duæ referuntur de verbo tractantes materiam alternatiuæ. p. 23.d.2.n.5. & seq. & n. 25.
Decis. Astoricen. Archidiaconatus declaratur p.7.d.20. n. 37.
decretum de dimittendo incompatibile apponitur in prouisionibus Papæ p.26.d.20.nu. 9.
Decretum iuxta gratiam conditionalẽ non prius afficit, quam existat cõditio, sub qua gratia facta fuit p.25.d.4 num.7.
Decretum,& inhibitio declarant mentem Papæ pro afficiendo vacationem p.25.d.2.n. 21.
declaratio Papæ quod aliquod beneficium est reseruatum si sequatur nihil efficit p.25.dub. 2. nu.2.
delegatus Papæ vel Episcopi si excõmunicauit, vel publicè denunciauit aliquem, nec intra annum illum absoluit, postea illum absoluere nequit p. 7.d.3.nu.5.
derogatio iurispatr. ex priuilegio requiritur vbi Papa præuenit, vel concurrit cum ordinario in mense ordinario p.7.d.20. n. 53.
Derogatur iuripatr. mixto in totũ,& quomodo hoc sit intelligendum p.7. d.20.n. 100.
derogatur iuripatronat. laicorum pro dimidia ibidem.
Derogatur iuripatr. etiam laicorum in totum, quando vacat per obitum in Curia, vel in locis vicinis Almæ vrbi ibid.nu.101.
Derogatio indulti nõ fit nisi fiat expressè p.26.d.21.n. 2.
Derogatum censetur Indulto per clausulam non obstãte indulto Præsulis, & Cardinalis p.26.d.21. nu. 8.
derogatum censetur Alternatiuæ per clausulã seu si venerabili Fr. Episcopo.p.26.d.21 n.8.
deuoluta beneficia conferuntur à Papa non tanquam reseruata, sed tanquã ab ordinario p.26.d. 25. n.3.
deuolutio non inducit nouam vacationem p.26.d.36.n. 5.
Deuolutio beneficij fit cum suo onere, & qualitate R 1. d.20.nu.3. refertur decis. Rot.& nu. 6.
dictio *vel* stat declaratiuè p.7.d.20.n.37
dictio *orare* non astringit clericũ ad aliquod officium destinatum n. 31.
dictio *vel* resoluitur aliquando in coniunctiuam quãdo est posita inter personas honoratas p.7.d.15.n.6.
dictio *vel* stat declarat. p.7. d.20. n.37.
dictio *postquã* iducit cõdit. p.7.d.21.n.1
dictio *quandiu* in regula 8. est apposita mẽsi integraliter p.23. d.2. n.19.
dictio *quãdiu* præcauet fraudi [illegible]porum qui possent continuè extra diœcesim

sim vagari i mẽsib. Apost. in suis verò rediret duntaxat quando immineret vacatio alicuius beneficij, & secuta vacatione, & facta collatione statim recedere. p.23.d.2. nu. 19.
Dictio *tunc* denotat temporis extremitatem. p.23.d.2.n.35.
Dictio *tunc* diuersimodè accipitur in iure. p.23.d.2.n. 35.
Dictio *tunc* denotati temporis extremitatem solummodo quando refertur ad tempus. p.23.d.2.n.36.
Dictio *tunc* in reg. 8. non ad tempus, sed ad casum, idest eo casu quo resignatio facta sit in Dataria refertur.
Dictiones *tunc demum* simul iunctæ referuntur ad casum, idest hac facta recognitione. p.23.d.2.n.37.
Dictio *ex tunc* exponit quasi afficiat existente conditione, & non prius. p.25. d.4.n.9.
Dictio *omnes*, apta est compræhendere plures æq; principales. p.26.d.9.n.2.
Dictio *duntaxat* est restrictiua, & negatiua. p.26. d.34. n.3.
Dictio *seu* stat expositiuè. p.26. dub.37. num.4.
Diœcesani appellatione quis veniat vide supra appellatione diœcesani.
Diœcesanus is debebit consensum præstare in beneficijs iurispatronatus in cuius diœcesi fundanda erit Ecclesia non ille de cuius diæcesi erit fundator. p.7.d.5.n. 11.
Diœcesanus vbi nollit consentire reseruationi iurispatronatus, siue fundationi potest compelli per superiorem immò potest ipsemet superior consentire, si renuit sine causa. p.7.d.6 n. 1. & seq.
Diœcesanus potest compelli ad consentiendum fundationi in qua apponitur conditio contra ius commune. p.7.d. 7. n.1. & 3.
Diœcesani consensus circa fundationẽ præstitus non potest reuocari per successorem. p.7.d. 7. nu.6.
Diœcesanus si renuat consentire quisnã superior adeũdus sit. p.7. d. 9.n. 1.
Diœcesanus cõfert beneficia regularia, quæ non contulit prælatus regularis intra tempus Lateranensis Concilij intra Ecclesiam exemptã quidẽ Apostolica auctoritate, in non exempta autem cõfert sua ordinaria. p.7.d.20. n.11. sed intelligẽdũ quod hoc est verũ quando collator non est exẽptus sec⁹ si sit exemptus nam tũc fieret deuolutio ad Papam. Subintelligẽdum etiam est quando exemptus est sæcularis, secus si sit regularis.
Diœcesanus supplens negligentiam est in cuius diœcesi est beneficium nõ collatum, non autem ille in cuius diœcesi est prælatus negligens. p.7.d20.n.13.
Dies si occupetur per vnum milliare quando tot milliaria sunt peragenda singulo die, dicitur occupatus integraliter, & non per horas. p. 23.d.2. nu.32.
Differentia inter affectionem, & reseruationem, quando reseruatio præcessit, & ea quæ est inter causam, & causatum. p.25.nu.6. quando vero nulla præcessit reseruatio, ea differentia est, quæ est inter expressum, & tacitũ p.25.
Dignitas quæ verè esse dicatur. p.2.d.3. n.32.
Dignitates sublimes sunt Papatus, & Cardinalatus. p.7. d.4.nu.4. & p.21. d.1.n.1.
Dignitates superiores sunt Patriarchatus, Archiepiscopatus, & Episcopatus. p.7.d.4.n.4. & p.21.d.1.n.1.
Dignitates inferiores sunt Abbatiæ, & reliquæ prælaturę ac dignitates citra Episcopatũ. p.7.d.4. num.4. & p.21. d.1. n.1.
Dignitas, Personatus, & officium videntur idem significare. p.15. n.3.
Dignitates quædam nuncupantur Rectoriæ. p.15. n.5.
Dignitas, Personatus, & officium differunt

sunt inter se. p.15.n.6.
Dignitas est administratio rerum Ecclesiasticarum cum iurisdictione. p. 15.nu.7.
Dignitas quæ de iure communi sonat in nomen dignitatis est dignitas. p. 15.nu.8.
Dignitates Cathedralis Alex. sunt sex & recensentur. p.15.n.9. nec habent iurisdictionem aliquam. p. 15. nu.9.
Dignitates ferè omnes per vniuersam Italiã carẽt iurisdictione. p.15. n.10.
Dignitas reputatur pro dignitate, si de consuetudine, vel constitutione habetur pro dignitate. p.15. n.11.
Dignitas maior est, quę generaliter reputatur maior. p.15.n.13.
Dignitas maior datur pro magno beneficio. p.15.n.14.
Dignitas large sumitur pro personatu. p.16.nu.4.& illa sumitur pro isto vt genus,& species. p.16.nu.4.
Dignitates creare non possit Episcopus. p.21.d.1.nu.12. respondetur cum distinctione.
Dignitates Ecclesiæ Cathedralis Aquẽsis erectæ sunt ab Episcopis nullos habent redditus, nec prebendam & eas obtinentes earum ratione non habẽt vocem in capitulo, & obtinentur cũ canonicatibus. p.21.d.1. nu.16.
Dignitates creare possunt legati de latere. p.21.d.1.n. 17.
Dignitates vbi duæ sunt Eque principales ambæ sunt reseruatæ. p.26. d. 9.n. 1. refertur decis. fac. rot.3.
Dignitas quæ dicatur maior post pontificalem,& quæ dicatur principalis in Collegiata. p.26.d.9. n.1.
Dignitates vbi plures, sunt ea dicitur principalis, quam loci consuetudo talem tenet. p.26.d.8. n.2.
Dignitates æque principales in Cathedrali sũt oẽs reseruatæ. p.26.d.9.n.1.
Dignius trahit ad se minus dignum. p. 7.d.20.n.86.
Dispensatus ad studia si impediatur, habet integros annos, qui supererunt ex sibi concessis ad studẽdum. p.1.n.6.
Dispensatio ad studendum facta in habili non valet. p. 1. nu.7.
Discretio, siue scientia est mater virtutum. p. 1. n.9.
Discordes non dicuntur patroni idem ius habentes, quamuis vnus vnum, & alius alium præsentet quia potius dicuntur variare. p.7.d.20. n. 160.
Declaratio Papæ, quod aliquod beneficium est reseruatum si sequatur nihil efficit. p.25.d.2. nu.2.
Dissentiens prouisioni sibi factæ an possit iterum consentire distinguitur. p. 25.d.7.n.1.
Dissensus post reseruationem impedit ordinarium quo minus possit iterum conferre. p.25.dub. 11.n.7.
Decretum & inibitio declarant mentẽ Papæ pro afficiendo vacationem. p. 23.d.2.nu.21.
Decretum iuxta gratiam conditionalẽ non prius afficit, quam existat conditio, sub qua gratia facta fuit. p.25. d. 4.nu.7.
Dispositio excludens certum genus personarum est contra ius. p.4.d.4. n. 9.
Decretum de dimittendo incompatibile apponitur in prouisionibus Papæ. p.26.d.20. n.9.
Dispositio Conc. Trid. circa examẽ perficien. Eccl. Parochialib. in princ.
Dispositio const. Pij V. circa examen concursus in princ.
Dispensatio super retentione primi incompatibilis quando suffragetur. p. 25.d.10.n.1.
Dispensatio subreptitia non reuiuiscit. p.25.d.10.nu.5. secus si facta sit motu proprio p.25.d.10. nu.5.
Dispensatio in quibus concedatur & in quibus. Indultum. p.26. nu.10.
Distinctio psonarũ nõ est attẽdẽda ĩ beneficialib.& spiritualib.. p.4.d.5.n.2.
Doctorat⁹ gradus requiritur in promouendis ad Cathedrales. p. 3.d.1.n.16.

Do-

Dominus fundi retinens sibi aliquod dominium in Ecclesia non acquirit iuspatronatus immo Ecclesia non debet ibi ędificari p.7.d.12.n.3.
Domus dicitur totum integrale constās ex fundamentis, parietibus, & tectis p.23.d.2.n.9.
Donatio iurispatronatus sine consensu Episcopi non tenet.p.7.d.8.n.3.
Donatio iurispatronat* facta extraneo censetur accumulatiue facta cum hærede nisi expresse excludatur hæres p. 7.d.8.n.6.
Dos assignanda est nouis beneficijs ad instar illorum antiquoruum, quæ sūt magis conformia iuri communi siue sint pinguiora, siue mediocria, siue infima.p.7.d.13.n.2.
Dotis augumentum probandum est de tempore reseruationis. p.7.d.21. nu. 11.

E

Ecclesia indiget uiris literatis præl.1.n.2.
Ecclesia non omnis dici potest Beneficiū Ecclesiasticum p.1.n.16.
Ecclesiæ habentur, quæ perpetuo non conferuntur p.1.n.17.
Ecclesiastica beneficia sunt essentialiter perpetua p.1.n.18.
Eclcesia dicitur vxor clerici præl. 1. nu. 20.
Ecclesia non potest accipi de manu laici, etiam regali dignitate fulgentis. p.1.n.21.
Ecclesia in qua plura habentur beneficia dicitur mater beneficiatorum. p. 1.n.22.
Ecclesia varias habet significationes, quia designat aliquando Episcopum tantum quandoque uiros Ecclesiasticos: aliquando maiorem partem cap. quandoque Canonicos Ecclesiæ matricis; aliquando quamlibet Ecclesiā prouinciæ: quandoque congregationem fidelium; aliquando Episcopum cum suo capitulo excludendo clerum urbanum, & diœcesanum præl.1. nu. 23.
Ecclesia est vocabulum græcum, latinè conuocatio.p.1.n.25.
Ecclesia vocat omnes publicè, & appellatur singularis congregatio fideliū vniuscuiusque Ciuitatis. præl. 1. nu. 26.
Ecclesia materialis spiritualē designat. p.1.n.28.
Ecclesia spirituales est triplex triūphantium in Cœlo: satisfacientium in Purgatorio, & militantium in hoc mundo.p.1.n.30.
Ecclesia materialis quę sit præl.1. num. 32.
Ecclesia quatenus vxor clerici debet habere dotem competentem p. 1. num. 35.
Ecclesia sine dote non dicitur Ecclesia. p.1.n.36.
Ecclesiæ deseruiri non potest sine substātia rerum.p.1.n.37.
Ecclesia esse non potest sine substātia rerum p.1.n.38.
Ecclesia dicitur Sponsa Christi, & coniungitur Sacerdoti personā Christi repræsentanti.p.1.n.40.
Ecclesia vna non potest eodem tempore tradi duobus p.1.n.42.
Ecclesia vna plures habere potest, vt cadens habeat subleuantem se. p.1. nu. 43.
Ecclesia non habet plures sponsos, sed vnus est prelatus, siue sponsus reliqui sunt filii seu coadiutores. p. 1. num. 44.
Ecclesia abundans ex causa diuiditur & fiunt ex vna duæ p.1.n.45.
Ecclesia militans habet Hierarchiam diuina dispositione institutam, quæ constat Episcopis, præsbiteris, & ministris, & aliter sentire hæreticum est.p.1.n.65.
Ecclesia habet tres Ordinum gradus p. 1.n.67.
Ecclesia Romana maior est, & mater om-

omnium, est caput habetque in se primam sedem p.1.n.69.
Ecclesia Romana appellatur Apostolica propter suam præeminentiam, & potestatē, quam habet super reliquas Ecclesias p.1.n.70.
Ecclesia Veneta fuit subrogata Ecclesiæ Gradensi p.1.n.76.
Ecc. Aquileiēsis, & Veneta vocant' poti' Primitiales, quam Patriarchales p.1. n.76.
Ecclesię Primitiales in Italia sunt Veneta, Aquileiensis, & Pisana p. 1. nu. 93. in Hyspania, quæ n.94. In Gallia quæ n.95. in Germania n.96. in Scotia n.97. in Hibernia 98. in Polonia n.99. in Vngaria n.100. in Boemia n. 101. in Dania n.102. in Suetia n. 103 in Regno Seruiæ n.104.
Ecclesię Archiepiscopales in Italia sunt 40.p.1.n.105. in Ditione Pontificia quæ n.106. in Regno Neapolitano: n.107. ī Etruria n.108. in reliqua Italia n.109. in Sardinia n.110. in Ditione Veneta n.111. in Insula Cypri n. n.112. in Dalmatia n.113. in Bulgaria, & Græcia n. 114. in Armenia nu. 115. in Hyspania n.116. in Gallia nu. 117. in Germania n.118. in Boemia n.119. in Pollonia n.120. in Moscouia n.121. in Anglia n.122. in Scotia nu. 123. in Ibernia 124. in Dania n. 125. in Nouergia n.126. in Suetia n.127. ī India Orientali n.128. in India Occidentali 129.
Ecclesiæ Archiepiscopales sub Patriarcha Cōstātinopolitano p.1.n.130. sub Alexandrino n.131. sub Antiocheno num.132. sub Ierosolimitano nume. 133.
Ecclesiæ Catholicæ gradus perficitur Episcopalibus Ecclesijs p.1.n.134.
Ecclesię cathedrales de iure communi sunt collegiatæ p.2.n.1.
Ecclesia collegiata non omnis est cathedralis. p.2.n.2.
Ecclesia collegiata omnis est curata p. 2.n.4.
Ecclesia SS. Felicis, & Agatæ Vuiliarū diœc. Alexandriæ non est collegiata, quāuis in ea sint beneficia canonicatus nuncupata p.2.n.6.
Ecclesia collegiata non potest constitui cum minori numero trium, sed remanet collegiata si tractu temporis decrescat numerus p.2.n.26.
Ecclesia dicitur collegiata habitu, & non actu vbi nulli reperiuntur in ea collegiales, quia mortui sunt, vel extincti p. 2. n.29.
Ecclesia S. Alexandri Placentię non est insignis. p.2.d.2.n.6.
Ecclesia insignis dici potest cuius caput est decoratum insignijs pontificalib' p.2.d.2.n.11. vel habet plures dignitates canonicè erectas in dignitates. p.2.d.2.n.12. & habet plures canonicatus, & pingues redditus, & in ea solemnia munia præstantur, vel vt sit dignitas insignis erecta est p.2. dub. 2.num.13. vel cuius caput coarctatur ad suscipiendum gradum Doctorat' p.2.d.2.n.14.
Ecclesia Parochialis quæ dicatur. pr. 3. nu.1.
Ecclesiæ Fratrum Prædic. & Min. non sunt per se Parochiales, nisi habeant parochiam assignatam. pr.2.d.2. nu. 12.
Ecclesia diruta non habetur in consideratione p.2.d.2. n.16.
Ecclesia parochialis sine populo dicitur parochialis tātū habitu. p.2.d.2.n.18
Ecclesia Ruralis quando dici possit Parochialis, vel non d.2.n.11. & req.21
Ecclesia, quæ habet iura parochialitatis de facto tantū non dicitur parochialis p.2.d.2.n.19.
Ecclesia receptiua vide receptiua beneficia.
Ecclesia numerata vide numerata Ecclesia.
Ecclesia patronata vide patronata Ecclesia.

Ecclesia Vigleuanensis, & collegiata S. Mariæ Scalẽsis Mediolani sunt de iurepatronatus Potentiss. Catholici hyspani Reg. Philippi. p.7.d. 4.n.4.
Ecclesiæ expedit paucos habere patronos. p.7.d.10.n.3.
Ecclesia non debet ædificari in fundo, super quo constructor vult sibi reseruare aliquod dominium. pr.7.d.12. num.3.
Ecclesia non debet ædificari in fundo, super quo Dominus retinuit sibi aliquod dominium. p.7.d.12.n.3.
Ecclesia quando dicatur sufficienter dotata. p.7.d.13.n.1.
Ecclesia Cathedralis quot debeat habere redditus. p.7.d.13.n.9.& seq.
Ecclesia collegiata quot reddit⁹ debeat habere. p.7.d.13. nu.12.
Ecclesia Parochialis quot redditus habere debeat. n.13. refertur decis. Rot. nu. 14.
Ecclesiæ simplicis redditus quanti esse debeant. n.21.
Ecclesia Parochialis SS. Petri terræ Vuiliatum diœc. Alexand. spectat ad collationem Illustrissimi protectoris collegij Ghisleriorum Papiæ. pr.7.d.20. nu.7.
Ecclesia regulatur ad instar Ecclesiastici iurispatronatus vbi in iurepatronatus mixto vbi qualitas Ecclesiastici iurispatronatus resultat in commodum Ecclesiæ, & e contra. pr.7.d.20. nu.81.
Ecclesię Collegiatæ Ciuitatis, & diœc. Alexand. recensentur. n.14.d.21.p.8.
Ecclesia S. Marię ad Niues, & Ecclesia S. Petri sunt insignes in Ciuitate nu. 14.d.21.p.8.
Ecclesia S. Perpetui, & Ecclesia. S. Dalmatij sunt collegiatæ in Diœcesi. n. 14. d. 21.p.8.
Ecclesia S. Mariæ de Curte in Ciuitate non est collegiata nequidem habitu. nu.14.d.21. p.8.
Ecclesia nõ desinit esse de mẽsa ex deputatione Vicarij ppetui. p.14.d.1.n.10.
Ecclesia dicitur corpus mysticũ, & ita vnicum debet habere caput idest sũmum Pont. ad instar humani corporis bene ordinati. p.21.d.1.n.9.
Ecclesia S. Io. olin ord. humiliatorũ in Ciuitate Alexand. concessa est RR. Fratribus S. Francisci de Paula ord. minimorum. p. 24. d. 1. n. 15.
Ecclesia nondum dotata non potest dici beneficium. p.24.d.4.nu.1.
Ecclesia erecta etiam ante dotationem dicitur Ecclesia. p.4.d.4.nu.4.
Ecclesiæ constructor potest compelli ad illam dotandam. p.4. d.4. n.5.
Edicta tot debent proponi, quot fiunt præsentationes. p.7.d.20.n.145.
Edictum est proponendum etiã in prouisionibus, nedũ in electionib. n.142.
Edictũ est proponendũ etiã si adsit concordia patronorũ, & illi⁹ ommissio induc it nullitatẽ institutionis. n. 143. etiamsi compareret certus oppositor. nu.144.& etiam vbi scitur nullũ adesse aduersarium. n.147.
Edictum nullum requiritur in prouisionibus, quæ fiunt à Papa de beneficijs patronatis. p.7.d.20.n. 148.
Ædictum cõtra absentẽ apparere debet quod fuerit appositũ in vicinis partibus, & quod verisimiliter potuerit peruenire ad notitiã citati. p.7.d.2.n.28.
Electio, & præsentatio vim habet sponsalium. p.1.n.60.
Electio canonicorum in Ecclesia metropolitana taurinensi fit seruata forma c. quia propter de elect. & electus absque alia cõfirmatioue Archiep. installat' per vnũ canonicũ de mãdato præsidentis capituli. p.8. d.21.nu.22.
Electionis qualitas non cadit in simplici Parochiali. p.8.nu. 6.
Electionis ius, & titulus iam recessit ab aula. p.8.d. 21.nu. 30.
Electiua beneficia quæ dicantur n.7.& seq. vsque 10.
Electiuitas debet exprimi in impetratione,

tione,nec sufficiũt equipolẽtia verba p quæ annuat̃ electiuitas.n.10.& seq.

Electiuum beneficium quod dicatur.p. 8.d.21.n.21.& seq.

Enunciatiua visitationis Episcopi quod aliqua dignitas sit caput alicui⁹ Ecclesiæ.& in ea consueuerit resideri, & fructus communiter percipi & diuidi per ibi beneficiatos non deducit in necessariam conclusionem ipsam Ecclesiam esse collegiatam.n.19.& 20.

Enũciatiua erectionis Ecclesiæ in Vicariã perpetuã,& beneficiũ curatũ non infert ad curæ translationem. p.14.d.1.num.9.

Enunciatiuæ, seu narratiuæ prouisionũ Papæ non probant mutationem status Ecclesiæ. num. 22.

Enunciatiuæ,visitationũ, & decreta ordinariorum an probẽt insignitatem. p.2.d.2.n.8.

Episcopalis Ecclesia appellatur etiam Cathedralis.p.1.n.143. dicit̃ Cathedralis ob honorẽ Cathedrę Ep̃alis.

Episcopales Ecclesiæ sunt.1717.p.1. nu. 137.

Episcopales Ecclesiæ sunt. 566. sub Patriarcha Constantinopol.&eius metrapolitanis,qui sane enumerãtur n. 138.sub Alex.10.n.139.sub Antiocheno.153.p.1.nu.140.sub Ierosolomit. 97.n.141.sub Patriarcha minoris Armeniæ. 24.n.142.in Italia. 344. p. 1. n.143.in ditione pontificia.76.n.144. In regno Napolit.114.n.145.in Sicilia.7.n.146.in Sardinia 6.n. 147. in Insubria.14.n.148. in ditione Pedemontana,& Sabaudia.5.nu.148.in Etruria.18.nu.149. in Liguria.7. nu. 150.in vmbria.6.n.151.in ditione Veneta.43.n.152.in Hispania. 65.num. 133.in Gallia.108. n.154. in Germania.65.n.155.in boemia, & Vngaria. 15.n.156.in Pollonia.22. nu.157. in Valatia.1.n.158.in Moscouia. 11. nu. 159.In Britania.24.n.160. in Scotia 21.n.160.in Ibernia.31.n.161.in Dania.8.n.161.in Luetia 6.n.161. in India Orientali.6.n.162.in India Occidentali 32. n.162.

Episcopales, siue Cathedrales Catholicę Ecclesiæ præter Patriarchales, & Primitiales sunt.1600.videlicet per oriẽtales regiones. 850. & per reliquum orbem.750.p.1.n. 163.

Episcopi vocati sunt in partem sollicitudinis pastoralis officij non in plenitudinem potestatis.p.3. d.1.n.6.

Episcopi de consuetudine erigunt dignitates non solũ in simplicibus, sed etiam in Cathedralibus Ecclesijs. pr. 21.d.1.n.15.

Episcopi in suis diœcesibus dicuntur Vicarij Papæ. p.23. nu. 4.

Episcopi ex concessione Papæ habebãt fundatam intentionem super iure cõferendi omnia beneficia suarum diœcesum.p.23.n.6. & ante editionẽ.8. reg.poterant conferre quolibet mense.p.23.num.7.

Episcopi non possunt conqueri de iniustitia,ne que de inurbanitate ob reseruationes,quas facit Papa.p. 23. n. 15. & 16.

Episcopi assertioni non statur si dicat ꝙ intendebat residere in Ecclesia, & ꝙ hoc animo discesserat à loco vbi consueuerat commorari.p.23.d.8. nu.3.

Episcopi præsentia etiam per integrum mẽsem debet esse cum animo permanendi alioqui non gaudet alternatiua. p.23.d.8.n.4.

Episcopo dicitur incumbere curam animarum.p.3.d.1.nu.2.

Episcopo asserẽti aliquem esse patrimonialem non creditur.p.4.d.1.n.10.

Episcopo non creditur nisi in ijs, quæ spectant ad eius officium.p.4.d.1.n.11

Episcopus debet ex debito dispensare cum persona habili ad studium, vt interim non teneatur promoueri ad sacerdotium,et si renuat Episcopus potest cogi ad dispensandum.p.1.nu.5.

Ep̃us recipit Cathedraticum.p.1.n.136.

Episcopus debet esse Doctor p.3. d.1.n. 16.

Episcopus compellit inferiorem institutorem sibi subditum ad consentiendum, & si renuat ipse consentit p.7. d.9.nu.7.

Episcopus quoad iurisdictionem habet fundatam suam intentionem super omnibns existentibus in Diœcesi p. 7.d.9. nu.8.

Episcopus erigit dignitates inferiores p.21.d.1. nu.14. & respondetur ad *c. cum olim* de consuet. per quod contrarium disponi videtur.

Episcopus debet creare canonicatum p.21.d.1.n.17.

Episcopus si nō resedit in aliquo ex mēsibus sibi mutuatis, & in eo cōtingat casus vacationis Papa non confert iure deuoluto, sed ex titulo primæuo reseruationis p.23.d.2.n.50.

Episcopus ob non residentiam amittit vsum alternatiuæ nec habet proinde 4.menses ordinarios p. 23. d.2.num. 14.

Episcopus ob non residentiam non ammittit proprietatem alternatiuæ, sed solum suspenditur illius vsus p. 23.d.2.n.15.

Episcopus recuperat vsum alternatiuę finito mense incępto in illius absentia p.23.d.2. nu.15.

Episcopus dimittit Papæ duos ex suis mensibus, & recipit quatuor ex illis Papæ p.23.d.2.n. 18.

Episcopus si sit absens tempore vacationis, quamuis in initio mensis fuerit residens non gaudet vsu alternatiuæ quoad illum beneficium, quod vacauit eo absente p.23.d.2.n.23.

Episcopus absens à sua Diœcesi ratione alicuius officij sibi incumbentis non gaudet alternatiua, & respondetur cuidam declarationi allatæ per Patisium p.23.d.3. num. 3. idem de absente ex causa apptobata per Concilium nu. 4.

Episcopus si habet prætensionem galicinij non debet retardare suam collationem p.23.d.7. n.5.

Episcopus cautus esse debet vt in suis prouisionibus faciet ponere horam, & adhibeat testes nō familiares, neque domesticos, aut consauguineos suos, vel prouisi, vbi agitur de prouisione, in qua Papa potest concurrere, vel præuenire p.23.d.7.n.18.

Episcopus non habetur pro residente licet de tempore vacationis reperiatur residens in Diœcesi, quando alibi consueuit commorari ad quem locū etat etiam breuia reuersurus p. 23.d. 8. nu.2.

Episcopus existens in loco exempto suæ Diæcesi potest conferre beneficia vacantia in mense alternato dum sic ipse residet p.23.d.9.n. 1.

Episcopus plus habet in locum, & personas exemptas quam in prorsus extraneas p.23.d.9. n.3.

Episcopus residēs in loco exempto suæ Diœcesis dicitur residere in Diœcesi p.23.d.9. n. 4.

Episcopus qui nequit ob proteruiam impiorum residere in Diæcesi potest iurisdictionem exercere in Diæcesi aliena petita tamen licentia ab illius ordinario, qui si renuat dare, poterit nihilominus eo inuito exercere p. 23 d.10.n.2.

Episcopus gaudet vsu alternatiuæ si propter proteruiam impiorum nequit ingredi suam Diœcesim, nec in ea residere p.23.d.10. nu. 1.

Episcopus qui vsum alternatiuæ ammisit ob illius abusum redit ad quatuor menses, si absfuit dolus, aliàs ammittit Martium, & Septembrem p. 23. d.14. nu. 1.

Episcopus qui ammittit alternatiuam propter abusum debet facere certiorem Papam, vel Datarium de hoc, aliàs nō acquirit omnes quatuor mēses sed tantum Iunium, & Decembrē p.23.

p.23.d.14.n.2. aliter sentit Gonzal. p.23.d.14.nu.4. sed intelligendus vbi absit dolus Episcopi secus prima conclusio est uera p.23.d.14 nu 6.
episcopus quid faciet vbi alternatiuam amisit propter abusum p.23.d.14.n.6
Episcopus qui ex ignorantia cōtulit beneficium reseruatum an amittat alternatiuam p.23. d.15.nu.1. resoluitur cum distinctione n.2.& seq.
Episcopus qui scienter se intromittit in prouisionem beneficij non reseruati sed tamen per Papam prouisi iure præuentionis ammittit alternatiuã p.23.d.15. n.5.
Episcopus qui succedit Cardinali in Episcopatu confert illa beneficia, quę vacarunt in mense reseruato, si Cardinalis non contulit in vita p.25.d.1.n.3.& p.26.d.37.
Episcopus cessantibus reg. Cancell. potest conferre oia beneficia suæ Diœc. p.26.d.27.nu. 7.
Episcopus debet consecrari intra tres menses p.26.d.20.nu.8.
Episcopus potest esse commensalis continuus Papæ, sed non familiaris p.26 d.13.n.3.
episcopus potest conferre omnia beneficia suæ Diæc. cessantibus tamen reseruationibus, & affectionibus p.26. d.27.n.7.
Æquiparatorum idem est iudicium p.7 d.3.n.5.
erectio de collegiata ex fundatione, vt ibi sint tres vel plures tanquam collegium tollit dubium quin sit collegiata p.2.n.7.
erectio collegiatæ debet fieri sine præiudicio aliarum p.2.d.1. nu.7.
erectio Ecclesię in collegiatam facit amittere iuspatronat. si patronus id sciat, nec reclamet secus si ignoret.p. 7.d.4.n.5.
examen requiritur in Ecclesiis receptiuis p.5.n.5.
examinis concursus forma præscripta est à Conc. Trid. vt parochialibus Ecclesiis prouideatur de idoneis Parochis. p.1.n.15.
examinandus est in qualibet assertione quia acquiritur nouus titulus p.3.d. 3.n.26. hoc ibidem declaratur.
examinantur mores, & vita promouendorum ad Cathedrales, & decis. fit processus, qui præsentatur Papæ p.3. num.13.
examinatus ad vnum canonicatum in vna Ecclesia non examinatur amplius si prouideatur de alio in alia Ecclesia.p.3.d.3. n.24.
examinatus ad curatum, & approbatus in collegiata, nō examinatur amplius ad simile p.3.d.3.n.25.
exceptio personarum non est habenda in beneficialibus p.7.d.20.n.40.
executor Apostolicus an possit, absoluere illum, quem excommunicauit p.7. d.3.nu.1. resoluitur affirmatiuè intra annum si executor sit mixtus n.2.& 4. qui vero sit mixtus, vel merus n.5. & 8.
executor mixtus potest induere tunicã iudicis, & æquiparatur Iudici delegato p.7.d.3. n.5.
executor gratiæ Apostolicæ dicitur delegatur p.7.d.3.n.5.
executoris officium expirat vbi functus est officio suo p.7.d 3. nu.5.
executoris potestas est accessoria ad gratiam, & tandiu durat, quandiu durat gratia p.7.d.3.n.5.
executor merus non potest cognoscere super exceptionibus, sed debet remittere excipientem ad iudicem qui declarauit p. 7.d.3.nu.9. limitatur vbi exciperetur de excommunicatione actoris, vel exceptio oriretur ex ventre ipsius executorialis p.7. dub.3. num.9.
exercitium curæ tantum, & quando omnimoda cura translata cẽseantur p.14.d.1. n.7.
expectatiuæ sunt iam sublatæ per Concil.

cil. Trid. p.23.n. 10.

expressio quod Ecclesia est collegiata supplet narratiuam quod sit curata p.2. num. 5.

Expressio curæ non est necessaria in impetratione parochialis habitu tantũ p.3. n. 18.

expressio quod Ecclesia est collegiata nõ concludit eam esse electiuam nu. 13. p.8.

Extrau. ad Romani de prẹb. dispositio p.25.d.2.n. 19.

F

Fama quod beneficium vacauit debet probari clare, & certè, vt valeat conuincere Episcopum de huiusmodi vacatione p.14.d. 2.n. 4.

Fama, quæ habuit ortum ab illis, qui asseruerunt aliquem suum consanguineum mortuum esse, nec ipsi fecerũt aliquem luctum de eius morte, non afficit p.24. d. 2. n. 5.

familiæ maioris Armeniæ sub Patriarcha p.1.nu.86.

familiæ minoris Armeniæ sub Patriarcha p. 1.n. 86.

fauorabile dicitur per quod fit reditus ad ius commune p.23.d.7.n. 9.

fideicommissarius etiam vniuersalis nõ consequitur iuspatronatus p. 7. d.20. nu.76.

fideicommissarius acquirit iuspatr. in Ecclesia fundata in fundo subiecto fideicommisso quando hœres habet legitimam aliundè aliàs secus p.7. d.20 nu. 77.

fideicommissarius possessionem non ingreditur sine potestate prætoris p. 22 n. 14.

Filia sortitur naturam, & priuilegia matris p.13.d.1.n.2.

Filiatio patrimonialis probatur per originem p.4.d.3.n. 2.

Filius presbiteri quando possit prouideri; remissiuè p.7. d. 20. n.110.

Fiscalis Episcopalis curiæ debet citari vbi cognoscendum est de iurepatronatus p.7.d.20.num.146.

Fœmina succedit in iurepatronatus p. 7.d.16.nu.10.

fẹmina ex masculo dicitur descendere per lineam masculinam p.7.d. 20. n. 57.

fœmina succedit in iurepatronatus relicto filio, & descendentibus ab eo descendentibus masculis, ac descendentibus de genere p. 7.d. 20.nu.59. ita in iurepatronatus relicto illis de parentela, sed hoc est certum vbi est innupta, vel aliàs est nupta intra ipsam parentelam. n.61.

fẹmina non succedit vbi excluditur per statutum p.7.d.20. n. 62.

fœmina venit vbi disponitur sub nomine sobolis n.7.d.20.n. 63.

fœmina maritata exclusa ab hæreditate per ius municipale non admittitur ad iuspatronatus p.7.dub.20.numer. 71.

fẹmina venit sicut mas sub verbo propinquiorum p.7.d.20.n.87.

fœmina non est capax fori pœnitentialis p.11.n.6.

formula erectionis collegiatæ p. 2. d.1. num.6.

forma examinis præscripta est solum in Curatis p.5.nu.6.

forma concursus seruanda est in patrimonialibus p.5. n. 6.

forma expellendi possessorem de beneficio occupato p.7.d.2.n.14. declaratur nu.21.& seq.& p.22.nu. 6.

Franc. Armeni viuunt catholico ritu p. 1.n.89.

fundator potest apponere conditionem in limine fundationis etiam contra ius præl.7.dub.7.num.2.& 5.& d.20. num.42.

fundator an possit mutare fundationem p.7.dub.8.narratur casus numero 2.

fundatori inuito an possit adiungi socius p.7. dub. 10.num. 5. resol.negatiuè.

Fun-

Fundationis dispositio est omnino seruanda p.7.d.20.n.34. & non est ei derogandum in beneficii collatione ib.
Fundi Collatio sine translatione Dominij non dat iuspatronatus Collatori, siue fundatori p.7.d.12.n.2.
Fundus restituendus fideicommissario cum vniuersa hæreditate dicitur cōmunis cum hærede p.7.d.11.n.4.
Fundus noster est quamuis vsusfructus sit alienus p.23.d.2.n.52.
Fundatio seruanda est ad vnguem p.7. d.20.n.34.& req.2.d.1.n.24.refertur declar.Sac.Congreg.n.25.

G

GEnerali sub concessione nō veniūt ea quæ competunt concedenti p. 26.d.4.n.4.
Georgiani sunt Christiani Orientales p.i.n.81.
Gradus doctoratus est necessarius in Episcopo p.3.d.1.n.16.
Gradus in Ecclesia non commiscentur ibid.n.17.
Gratiæ,quæ nulla est,si mentio non fiat non propterea inficitur ipsa gratia p. 7.d.20.n.156.
Gratificatio locum habet in duobus æqualiter presentatis, etiam a plurib⁹ vnum tamen representantibus, si vota æqualia fuerint n.159.
Gratificatio vt intret debent presentantes vnum tantum & idem ius fouere,alias secus n.160.
Gratia inficitur ob non expressionem electiuitatis p.8.n.14.
Gratia non redditur inualida ex reticētia alicuius qualitatis, quæ inhæret iuri ibid.n.15.
Gratia subreptitia est nulla p.25. d.11. nu.5.
Gratia subreptitia non impedit Ordinarium ibid.
Gratia subreptitia non impedit Ordinarium quin possit iterum conferre si prouisus disentiat, vel renuntiet p.25.d.11.n.14.
Gratiæ secundò subreptitiè impetratæ vsus impedit effectū, & vsum primæ impetratæ validè p.25.d.13. n.35.
Gratia est subreptitia vbi de affectione non fit mentio in impetratione p.25. d.13.n.57.
Gregorius XV.addidit regulam de dimittendis,quæ est secunda p.1.n.3.

H

HAbit⁹ delatio nō habilitat laicū ad beneficiū obtinēdū p.7.d.20.n.104
Hæredes donatoris succedūt in iurepat. cum donatario,& illius hæredib. vbi donator nō transtulit in totū iuspatr. in extraneū p.7.d.8.nu.11. & debent admitti ad præsentandum cū donatario,& eius hæredibus n.12.
Hæres & Ordinarius possunt pro vna vice contrauenire fundationi dispensando super aliqua qualitate requisita p.7.d.8 n.14.
Hæres,qui habet quartam aliundè quā in fundo fideicommisso subiecto nō acquirit iuspatr. in ipso fundo erectum p.7.d.11. n.5.
Hæres sanguinis est qui nascitur etiam ex fœmina quamuis non sit eiusdem familię p.7.d.20.n.67.
Hæres sanguinis tantum nō autē extraneus est successor in iure sepulcrorū n.68.
Hæres sanguinis succedit in iurepatronatus relicto hæredib. sanguinis quāuis non instituatur hæres vniuersalis n.69. & n.71.
Hæres extraneus admittitur ad iuspat. hæreditarium ex testamento vel quasi,vtpote legato, vel donatione,& huiusmodi n.70.
Hæres particularis, & alij vt hic non instituuntur patroni n.71.
D.Hieronymus Gonzales edidit doctissimum glosema super 8. reg. Cancell. agitque latissimè de mensib. & alternat.p.23.n.21.
D. Henricus Boich. allegat corruptè *l. si duo. ff. de admit. & peric. tut.*

tut.in c.accedens de preb.
Hierarchiam in Ecclesia militante negare hæreticum est p.1.n.*66*.
Homines non lapides conuocantur p. *1*.n.1*7*.
Horarum canonicarum recitatio non concludit collegialitatem pr.2.num. 1*8*.

I

IAcobita Patriarcha præl. 1. numer. 82.
Ignorantia non præsumitur in actu, quem quis debuit præuidere p.7. d. 2.n.*33*.& d.20.n.*133*.
Ignorans quis non præsumitur de facto suo proprio præl.7. dub.20.n.*169*
Ignorantia est mater errorum. p.*1*. nu. 1*1*.
Ignorantia facit personam vilem pr.1. n.12.
Ignorantia reseruationis proueniens errore facti probabilis excusat ab amissione alternatiuæ p.23.d.*15*. n.*2*. Idem de reseruatione.
Ignorantia iuris non excusat,nisi ius sit dubium,vel obscurum. p.23 dub.1*5*. nu.4.
Ignorantia adeptionis possessionis beneficii quando excuset præl.2*6*. dub.*39*. nu.*5*.
Illiteratus æquiparatur cæco, & Asinis ferratis p.1.n.13.& 14.
Illiteratus vocatur vanus,nec est homo nisi nomine tenus p.1.n. 1*4*.
Illegitimi non admittuntur ad ius patronatus extantibus legitimis p.*7*. d. 1*5*.n.*9*.
Illegitimi non possunt legitimari in p̃iudicium legitimorũ p.7. d.15. n.10.
Illegitimi non admittuntur in iure patr.fundato fauore familiæ, & agnationis p.*7*.d.*15*.n.*10*.
Illegitimi non dicuntur de familia p.7. d.1*5*.n *13*.& d.20.n.*75*.
Illegitimi sunt inhabiles ad beneficia Ecclesiastica præl.7. dub.20. n.10*9*.
Impetrans beneficium electiuum debet facere mentionem de electiuitate p.8.n.*5*.
Impetrans non tenetur facere mentionem de gratia aduersarij nulla pr. *7*. d.20.n.1*56*.
Impetrans quando dicatur non acquiescere collationi sibi factæ p.2*5*. d.*13*. vers.*tum denique* n.*51*.
Impetrator *certo modo* tenetur probare concludéter totam narratiuam p. 2*6* d.*30*. n.*2*.
Impetrans *certo modo* dicitur impetrator beneficii uiuentis pr.2*6*. dub.*30*. nu.4.
Impetratio *certo modo* est contra bonos mores,& vsum Curiæ Rom.p.2*6*. d. *30*.n.*3*.
Impeditus expedire nouam prouisionẽ debet probare impedimentum cõram Datario præl.2*6*. dub.28.num. *4*.
Incerta non computantur in congrua p.*7*.d.*13*.n.1*6*. & eorum quando habenda sit ratio ibid.n.*11*.
Indefinita æquipollent vniuersali p.2*3*. d.*2*.n.20.
Indultum ad alienas Ecclesias est sublatum per Concil. Trident.p.2*3*.num. 10.
Indultum gaudendi fructibus primi anni impeditus gaudet fructibus secundi anni p.23.d.2.n.*16*.
Indultum de conferendo non comprehendit reseruata p.*24*.d.*6*.
Indultum est remotio impedimenti quod Ordinariis collatorib.infertur per reg.Cancell.p.2*6*.n.2.& dub.*27*. n.8.
Indultorum duo sunt genera ibidem nu.3.
Indultum ordinarium quod ibidem nu.4.
Indultum datur Cardinalibus ad conferendum ibid.n.*5*.& seq.
Indultum extraordinarium quod ibid. nu.*7*.
Indultum extraordinarium dicitur o-

dio-

diosum n.8.& d.16.n.6.
Indultum differt à dispensatione, quãto indultum datur in ijs, quæ sũt contra fundationem vel reg. Cancell. dispensatio datur in iis quę sunt contra ius comune. n.19.
Indultum extraordinarium quid sit nu. 12.
Indultum non dicitur priuilegium p. 26.d.4.n.5.
Indultum extraordinarium non extenditur ad beneficia duplici reseruatione affecta p.26.d.16.n.6.
Indultum remouet obstaculum reseruationis mensis sed non auget iurisdictionem ordinario p.26.d.10.n.2.
Indultum non comprehendit beneficia in quorum possessione conferendi extitit alius ibid.n.3.
Indultum non auget iurisdictionem ordinariam, sed tãtũ illam præseruat p.26.d.10.n.2.& d.11.n.2.
Indultum de conferendo beneficia ad suam collationem spectantia, non cõprehendit beneficia in quorum possessione conferendi alius existit p.26. d. 10.n.3.
Indultum conferendi beneficia alicuius diœcesis prævalet Indulto conferẽdi beneficia sui familiaris p.26.dub.12. n.2.
Indultum restituit id quod regulæ Cãc abstulerũt ordinarijs p.26. dub.12.n. 4.
Indultum est late interpretandum in præiudicium concedentis p.26. d.12. nu.5.
Indultorũ tenor est inspiciendus pr.26. d.24.n.7.
Indulta consueuerunt dari cum sex limitationibus p.26.d.24.n.9. & concorcordantur Gonzal. cum Germonio ibid.n.10.
Indulti per concessionem non conceditur priuilegium Cardinali sed tãtum remouetur obstaculum p.26.dub.27. nu.4.
Indultum non tollit reseruationem p. 26.d.35.n.5.
Indultum præseruat liberum beneficiũ p.26.d.36. n.4.
Infames non sunt apti ad beneficia Ecclesiastica p.7.d.20.n.113.
Inferiores Collatores non gaudent alternatiua p.7.d.20.n.121.& p.3.d.12 n.6.& 9.
In interdicto recuperandæ sufficit ostendere agentem fuisse in possessione tẽpore spoliationis præl. 22.n.18.
Inhabiles qui dicantur vt nequeant cõstitui procuratores p.25.dub.8.num. 13.
Inhabiles ex defectu auctoritatis superioris fiunt habiles illa interueniente p.25.d.8.n. 15.
Inhabiles ex defectu auctoritatis superioris si substituant non est opus huiusmodi auctoritate. præl.25. dub.8. num.15.
Inhabiles per exceptionis obiectionem fiunt habiles si nulla opponatur p.25 d.8.n.17.
Institutio inducit vinculum Spiritualis matrimonij p.1.n.61.
Institutio quæ fit sine citatione dicitur clandestina, & est nulla, sed non inficit præsentationem p.7. d.20.n.139. & 141.
Institutio sine edicto est nulla p.7.d.16. n.19.
Insigne quod dicatur p.2. d.2.n.3.
Insignis vt reputetur Ecclesia sufficit cõmunis reputatio p.2.d.2 n.5.
Insignitatem excludit exiguus numer⁹ Canonicorum. & qualitas seruitii, ac modicitas reddituum p.2.dub.2.nu. 7.
Insignitas non diiudicatur ex consideratione loci, in quo constructa est Ecclesia p.2.d.2.n.10.
Interpretatio facienda est pro admissione vbi agitur de cooptando in Collegium ex origine præl.4.dub.4.num. 7.

Interpretatio fieri debet vt excludatur renunciatio proprij beneficij. p.7. d. 8.n.11.

Interpretatio in dubio facienda est fauorabilis.p.23. d.7. n.5.

Irregulares sunt in capaces beneficiorum Ecclesiasticorum. præl. 7. d.20. nu.113.

Iudęus exterus fit regnicula regni, in quo baptizatur.prælud.4. dub.4.nu. 3.

Iudicium institutoris regulandum est iuxta iura patronorum. pr.7.d.20.n. 136.

Iunius, & December sunt semper Ordinarij, & dicuntur menses fixi. pr. 23.d.2.n.18.

Iurisdictio per se non inducit incompatibilitatem benef. præl.3. d.2. nu. 16.

Ius Collegij conseruatur in vno. p.2.n. 27.

Ius Collegij non perit mortuis omnibus collegiatibus ibidem.28. postea denuo institutis alijs collegialibus re uiuiscit ius ibidem.

Ius ad rem nec aliud considerabile non tribuitur per appositionem, vel electionem factam ab examinatoribus ad Parochialem, quando collatio spectat ad Papam quia Parochialis esset reseruata.p.4. d.6. n.2.

Ius ad rem cōsiderabile acquiritur per sententiam adiudicatiuam beneficij alicui vti magis idoneo etiam ante præsentationem & institutionem postmodum faciendam. pr. 4.d.6.n. 3.

Iuspatronatus triplex est Ecclesiasticū mixtum & laicale. pr. 7. num.2.& seq.

Iuspatronatus an cadat in omnem Ecclesiam.p.7.d.4.n.1.

Iuspatronat' ammittitur ex mutatione status Ecclesiæ ex simplici in collegiatam d.4.n.2.41.nisi id ignoret patronus vel reclamet. nu.5.

Iuspatronatus cadit in omnes Ecclesias & dignitates, pręter in Ecclesiā Romanam, & Papatum, & Cardinalatum.ibidem. n.4

Iuspatronatus non acquiritur sine consensu dięcesani,& potest talis consensus haberi ad aliquē ipsorū actuum, & sufficit.ibidem.n.5.& seq.

Iuspatronatus respicit fauorem vniuersalis Ecclesiæ.p.7.d.6.n.6.

Iuspatronatus perficitur consensu Episcopi & sic acquiritur illi,qui cum huiusmodi consensu fuit institutus patronus.pr.7.d.8. nu.4.& eo casu fundator nequit mutare fundationem nec iuspatronatus tollere illi tertiò, & alij date quantumuis vniuersali hæredi. n. 5.

Iuspatronatus an acquiratur fideicommissario. p.7.d.11.n.1. resoluitur cū distinctione. n.2.

Iuspatronatus non transfertur in fideicommissarium vniuersalem etiam restituta hæreditate. p.7.d.11.nu.6. quia in fideicommissarium transeūt duntaxat ea, quæ concernunt commodum pecuniarium.n.7.

Iuspatronatus quando respicit commodum honorarium spectat ad hæredē ibidem. nu.8.

Iuspatronatus inherens duntaxat fundo dicitur respicere commodum pecuniarium,& ideo spectat ad fideicōmissarium. ibidem.n.9.

Iuspatronatus non acquiritur ex sola fundi collatione, sed debet etiam tradi dominium rei.p.7. d.12.num. 2.

Iuspatronatus non acquiritur in Ecclesia, in qua patronus sibi reseruauit certum censum. ibidem. n.4.

Iuspatronatus non acquiritur ex collatione fundi dati in emphitheusim pro ædificanda Ecclesia.ibidem. n.8.

Iuspatronatus non acquirit is, qui dat dotem repetitiuā,qualis esset fundus datus in emphitheusim. ibid.nu.10.

Iuspa-

Iuspatronatus est in dominio patroni p.7.d.19.n.7.
iuspatronatus laicis conceditur ex gratia ibid.nu.8.
Ius instituendi nisi sit in habente iurisdictionem non est auctorizabile p.7. d.20. n. 16.
iuspatronatus non acquiritur laico in Ecclesia regulari ibid. n. 26.
iuspatronatus spectans ad aliquam dignitatem Ecclesiasticam est Ecclesiasticum n. 43. fallit quando relictum est à laico vt transeat cum natura laicali n. 44.
iuspatronatus ex priuilegio, vel ex fundatione clerici de bonis acquisitis ex beneficio dicitur Ecclesiasticum nu. 46.& est subiectum reseruationi reg. octauæ nu.47.& 120. & 162. & d.21. n.12. refertur declaratio sac. cōgreg. & per solam collationem cēsetur derogatum n. 48.
iuspatronatus cum clausula vt dicatur ex vera, & reali fundatione,ac dotatione dicitur adhuc ex priuilegio sed habet plus prærogatiuæ n.49. & non videtur sublatū per Conc.Trid.n.52.
iuspatronatus relictum filio, & descendentibus ab eo masculis, vel de genere admittit etiam fœminas licet non descendant à filio n. 59.declaratur verum vbi fęmina sit hæres sicut masculus n. 60.
iuspatronatus familiare dicitur quod est relictum illis de familia p.7. d.20 num.66.
iurisp. DD. de Arnutijs tradū tur verba fundationis,siue priuilegij n. 66.
iuspatr. hæreditarium quod sit ibidem.
iuspatronatus laicale vel mixtum non cadit sub reseruationem n.85.& 157
iuspatronatus mixtum quoad reseruationem reputatur laicale quo verò ad tempus ad præsentandum reputatur Ecclesiasticum n.87.&90.& 158
iuspatronatus mixtum in parochialib. regulatur vti Ecclesiasticum n.90.
iuspatronatus cessum, aut translatum in Ecclesiam aut dignitatē Ecclesiasticam quando dicatur adhuc laicale nu.136.
iuspatronatus laicorum nō vacat apud sedem nequidem quoad institutionem n.155.
iuspatronat.ex priuilegio vel præscriptione est sublatū per Conc. Tr.n.162.
iurispatronatus materiam qui tractēt recensentur p.7. d. 21.
iurispatronatus beneficia non comprehenduntur sub dispositione Concil. Trid.& constit. Pij V. in materia cōcursus ibid.resoluitur quod in iurepatronatus Ecclesiastico, vel mixto sit concursus refertur declaratio sac. Cōgreg.n.1.& 2. secus in laicali n. 3.
ius quæsitum ex aliqua causa retinetur quamuis fortasse cesset causa p. 23.d. 2.n.14.
ius obscurum equrparatur errori p. 23. num. 2.
ius potentius est in causa quam in causato p.25.d. 1. n. 1.
iusspirituale acceptatum per laicum vti procuratorem transit in principalē, sicut acqua per canale lapideum p. 25 d.8.nu.8.
iura quæ possunt dignitatem, & personatum tanquam diuersa, & separata faciunt ad tollendum cauilationes p. 16.nu. 5.
iura partium quādo sunt obscura actor succumbit, & possessor absoluitur p. 23.d.7.n. 14.

L

LAici habēt iusp. ex gratia p.7.d.19. n.8.
laici non possunt acquirere iusp.in Ecc. Regul.sine expresso priuilegio Apostolico p.7.d.20.n. 26.
laici sunt incapaces beneficiorum Ecclesiasticorum p.7.d.20.n. 105.
laici non possunt præsentari ad beneficia,nisi nulliter p.7,d,20 n.105.
laicus potest constitui procurator ad acceptandum beneficium p.25.d. 8.n.7

Laicus prout laicus non est capax fori pœnitentialis p. 11.n.5.

laici non possunt tractare beneficia pro pria auctoritate p. 21. d.1.n.5.

D. Lancillotus Gallia senior, & iunior p.8.n. 14.

lex vbi indistinctè loquitur, indistinctè debet intelligi p. 3.d. 2.n.3.

legis ratio vbi non intrat, nec dispositio intrat p.3.d.1.n.14.

legatum an probet iuspatronatus p. 7. d.14.n.2.

legatum in augmentum dotis non releuat p.7.d.14.nu. 3.

literati in Ecclesia nuncupantur splendor firmamenti p.1. n. 4.

literati ratione scientiæ præsumuntur abstinete a vitijs p.1.nu. 8.

literæ in forma dignum dant titulum conditionatum, & purificantur per examen p.7.d. 20.n. 171.

literæ in forma gratiosa dant titulum purificatum p.7.d.20.n. 171.

literis secundis suæ gratiæ, qui tantum vsus est, in eis succumbit potest vti primis sub eadem data impetratis p.7.d.20.n. 176.

literæ validæ primo impetratæ quando impediantur propter vsum secundo impetratarum subreptitie p. 25.d.13.n. 35.

litigiosum efficitur beneficium quando lis pendet super titulo, non autem per appositiones, quæ fiunt à præsentatis ne instituatur prælud.22 nu.2.

litigiosum vt fiat beneficium tria requiruntur p.22.nu.2.

lis omnis incipit a possessorio præl. 23. nu.3.

locus exemptus existens in Diœcesi dicitur de Diœcesi præl.23.dub. 9.nu. 2.

luna remoratur 30. dies in circuitu solis p.23.d.1. n.2.

M

Mandatũ generale tantũ facit quo ad omnia quantũ speciale quoad quædam p.25.d.8.n.6.

Mansionarij dicti sunt à mansione p. 21.d.6.

Manualis Ecclesia tituli proprietate nõ gaudet, sed potest ad nutum ammoueri p.10.

Manualis Ecclesia non cadit sub dispositione Conc. Trid. sess.24. c.18.p.10. d.1 n.1.

Manualis Ecclesia non dicitur verè beneficium p.10.d.1.n.2.

Maronita Patriarcha p.1.n.90.

Martius, & September sunt reseruati per reg.8. Cancell. p.23.d.2. n.17. & n.20.

Matri debetur honorificentia & gratitudo p.1. n.33.

Matrimonium carnale dissolui nequit nisi per Deum p.1. n.49.

Matrimonio carnali præcedunt sponsalia p.1.n.52.

Matrimonium carnale perficitur vinculo indissolubili p.1.n.54.

Matrimonium contractum per verba de præsenti parit verum coniugium etiam ante consumationem p.1. n.56

Matrimonium nondum consumatum dicitur tantum ratum p.1.n.57.

Media nox quomodo sit accipienda vbi nullum est horologium p.23.d.7.nu. 1.

Media nox ob defectum horologij argumentatur à gallicinijs p.23.d.7.n. 2.

Melior est conditio conferentis & prouisi p.23.d.7.n.12.

Menses papales citra alternatiuam sũt Ianuarius, Februarius, Aprilis, Maius, Iulius, Augustus, October, Nouẽber. p.23.n.18.

Menses Episcopales citra alternatiuam sunt Martius, Iunius, September, December p.23.d.18.

Menses alternati dicũtur ordinarij largè p.23.d.2.nu.53.
menses alternati quos accipit Episcopus sunt Papæ quoad proprietatem non quoad vsum durante residentia Episcopi p.23.d.2.n.53.
menses dati sunt integraliter non per horas vel momenta p. 7. d. 20. num. 123.
mensis in cuius initio Episcopus non residit intrat Apostolicus, & totus pro illa uice talis perseuerat p. 7. d. 20.num.123.& p.23.d.2.num.19.26. & 33.
mensis ex absentia Episcopi in principio mensis fit reseruatus, nec ex eius reditu in eodem mense desinit reseruatio p.23.d.2.n.19.
mensis in cuius initio episcopus residit fit ordinarius etiam si deinde recedat necesse tamen est vt etiam sit residẽs tempore vacationis beneficij p. 7. d. 20.num. 124.
mensis incipit à media nocte anteceden te primam diem mensis, & durat vsque ad mediam noctem vltimi diei p.23.d.1.n. 1.
mensis continet 30. dies, & computandus est secundum calendarium p.23. d.1.n.2.& 4.
mensis vbi nomine proprio designatur incipit à media nocte antecedente primam diem mensis p.23.d.2. n.27. & dicitur totum integrale nu. 29.
mensis designatus nomine appellatiuo computatur à tali die mensis ad talẽ sequentis mensis p. 23. d. 2. numero 28.
mensis in terminis reg. de mensibs debet computari ab initio vniuscuiusq; mensis vsque ad finem p. 23. d. 2.nu. 28.
mentio non fit in Concilio, & fac.can. de Parochialibus cum expressione curæ, sed simpliciter p.5.dub.2. nu. 15.
mentio gratiæ aduersarij, quæ nulla est, non est opus vt fiat p.7.d.20.nu. 156.
Mentio si non fiat de primis literis nullis nullum effectum sortitus gratia subsistit præl. 7. dub. 20. numero 157.
mentio facienda est de colorata possessione alterius p.7. dub. 20. numero 165.
mentio fieri debet de electiuitate p.8. num.5.
mentio fieri debet de omnibus reseruationibus vbi plures sunt pr. 26. d. 16. num.3.
mentio facienda est de præstimonio p. 20.nu.6.
monitorium in quo cominatur excommunicatio debet præsentari parti cũ citatione,nec sufficit si dimittatur domi etiam in manibus domestici vel consanguinei vt possit procedi ad declarationem excommunicationis p. 7.d.2.num.26.fallit vbi non sit tutus accessus n. 27.
monocularis Ecclesia quæ dicatur p.9. num.1.
monocularis non est illa dignitas, quæ est vnica in collegiata cum canonicis sed dicitur principalis præl. 9. dub. 1.
motus proprius præseruat à subreptione prælud. 25. dub. decimo numero 4.
motus proprius non præiudicat iuri quæsito in re, vel ad rem ibidem, & num.18.
motus proprius cum reseruatione subsequens tamen collationem ordinarij non impedit ipsam collationem p.25.d.11.nu. 17.
Sed prouisus debet reliqua expedire à Papa ibidem.nu.19.
mortuo resignante intra viginti dies an possit ordinarius conferre p. 25. d.13.n.25.
Mors resignantis est probanda per impetrantem in ea se fundantem non qui-

quidem per famam & vocem sed per testes qui dicant se uidisse illum mortuũ,& sepulturæ tradi, & quod mortuus sit citra 20. dies p.25.d.13.n.26. & seq.

Mors illius,qui resignauit ei, in cui9 domo mortuus est si publicatur post 20. dies, nec sint qui de tempore obitus possint testificari, præsumitur cõtigisse intra XX.dies p.25.d.13.n.28.

Multiplicatio titulorum datur in beneficialibus p.7.d.20. n.173. & p.25.d. 13.n.42.

Mundus totus dicitur Parochia Papæ p.23.d.5.

N

Naturale non autem accidentale attendendum est p.4.d.3.n.4.

Naturales siue illegitimi sunt capaces iurispatronatus,& potissimum vbi vocantur per verba naturalia p.7. d. 14.n.2.& 3.

Nemo quantumuis intrusus debet ammoueri de sua possessione, nisi cognita causa p.7.d.2.n.19.

Nemo cogitur inuitus stare in communione p.7. d.10.n 7.

Nemo cogitur militari suis stipendiis p.7.d.13.n.30.

Nemo potest à pluribus adoptari p.7.d. 20. n.74. quia nullus potest esse filius plurium ibid.

Nepos acquirit originem Aui paterni. p.4.d.4.n.12.

Nestorianus Patriarcha vnus est catholicus alter Schismaticus p. 1. nu.83.

Nonã prouisionẽ sup beneficio collato virtute Indulti Cardinalis debẽt expedire intra 4 menses citra montar & itra 8.vltramõtario p.26.d.29. n.2

Nouam ꝓuisionẽ impedit9 debet saltẽ intra terminũ p.26.d.28.n.3.

Nouæ prouisionis expediẽdæ tẽp9 currit à die captæ possessionis & eius apprehensionis notitiæ p.26.d.26.n.4.

Nouæ prouisionis ommissio inducit nouũ modũ vacãdi, & impetratio dicit certo modo p.26. d.30.

Noua prouisio potest expediri quandocumque re integra p. 26.d.33.

Nuncupatio beneficiatorum nomine canonicorum non concludit Ecclesiã in qua tales canonici reperiuntur esse collegiatam p.2.n.17.

Nullitas institutionis non inficit præsentationem valide factam, neque processum quoad alia p.7.d.20.num. 141.

Numerata Ecclesia quænam sit refertur decis.rot.p.6.n.1.

Numerati,in Ecclesijs sit præsentatio p alios beneficiatos p.6.n.2.

O

Obitus si ignoratur quo dies accide rit quid faciendum p.23. d.7. n. 11.

Officia in Ecclesia ordinata sunt p gradus vt eius sapientia demonstretur p.1.n.68.

Originarius nemo præsumitur in dubio p.4.d.1.n.8.

Originarius alicuius loci non dicitur, qui fortuitò ibi natus est dum mater eò pertransiret, nisi accessisset animo habitandi p.4.d.3 n.3.

Origo probaꝛ p librũ baptismi,quia acquiritur p baptismũ p.4.d.4.n.2.&6.

Origo acquiritur per natiuitaiẽ corporalem ibid.n.4.

Origo ducitur per originẽ patris,nõ aũtẽ matris p.4. d.4.n.10. & ideo cõstitutiones per quas acquiritur origo ex parte matris sunt contra ius commune ibid. n.11.

Origo aui paterni,vide supra Nepos.

Ordinarius confert beneficium vacans propter apprehẽsionẽ possessionis plenæ ex pæna c.eũ qui de preb.in 6.quãdo talis possessio capta fuit in mẽse ordinario,aut ẽt in mẽse Apostolico si beneficiũ sit laicalis patronatus p.7. d.2.n.18.

Omnis res de facili reuertitur ad suam naturam p.7.d.9.n.9.

Om-

Ommissio publicationis resignationũ inducit priuationem beneficii ac iu rium p.7.d.20.n.94.
Ordinari⁹ cõfert beneficia resignata in quolibet mẽse nã regula de mensibus nõ comprehendit beneficia vacantia per resignationem dũmodo alia reser uatio non obstet n.158.
Ordinarius habet facultatẽ acceptandi alternatiuam in quouis mẽse & se de clarandi velle illa vti p.23. d.2.num. 3.
Ordinarius in materia collationis habet assistentiam iuris pro se vbi vacatio est dubia in quo mense contigerit p.23.d.7.n.7.& 15.
Ordinari⁹ cõfert beneficia quæ vacarũt in Curia, si Papa illa non cõfert intra mensem p.25. d.1.n.2.
Ordinari⁹ an possit cõferre beneficiũ qđ Papa cõtulit tãquã reseruatum cum non esset p.25. d.2.n.1.
Ordinarius nũquam se intromitet in collatione beneficij nisi sibi restituta potestate per decretum, & inibitionem ablata p.24.d.2.n.23.
Ordinarij collatio q̃ præuenitas Papa collationem valet pr.25.d. 13. num. 47.
Ordinarius pòtest cognoscere super obreptione gratiæ Apost. p.25.d.14.nu. 1.
Ordinarius potest cognoscere super rescisione permutationis factæ in mani bus Papæ p.25.d.14.n.2.
Ordinarius non potest conferre beneficium collatum per Papam nulla facta mentione alicuius reseruationis quamuis uacarit in mense Ordinario quia Papa videtur voluisse cõcurrere p.25.d.15.n.1.
Ordinarius an possit conferre beneficia vacantia per promotionem ad Abbatiam p.26.d.19.n.1.
Ordinarius an possit conferre beneficia promoti ad Episcopatum ibidem nu. 1. sed resoluitur negatiue numer.3. quia vacant in curia n.4.
Ordinarius Indultarius pro conferendis reseruatis si sit negligens amittit facultatem p.26.d.35.n.10.
Officium executoris quando expiret vide *executoris officium.*
Officium appellatur dignitas præl. 15. nu.4.
Officium Personatus & Dignitas inter se confunduntur p.17.n.4.
Officium est administratio rerum Ecclesiasticarum sine præeminentia, & sine iurisdictione præl. 17.num. 4.

P

PApa appellatur Patriarcha Patriarcharum,& Pater Patrum pr.1.nu. 22.
Papa solus errigit Collegiatam p.2.d.1. nu.2.
Papa in dubio non dicitur derogare p. 3.d.2.n.6.
Papa videtur reseruare in patronata quoad se illud, quod pertinet ad Inferiores prælud. 7. dub. 2. numer. 2.
Papa derogare consueuit iuripatronatus quando beneficium vacat per obitum: Secus si alio modo vacet p. 7.d.2.num.6. sed vtitur quibusdam conditionibus.
Papa solus creat sublimes, & superiores dignitates addita Abbatia pr.21.d.1. n.11.
Papa vult vt veritas sibi nota fiat de his, quæ in facto consistunt cum alias facta ignorare posset præl.8.nu. 12.
Papa vult informari de facto præl.8. n. 14.
Papa dicitur habere omnia iura in Scrinio pectoris quoad interpretationem, non autem quoad reminiscentiam. præludium 8. numer. 17.
Papa simul atque est Papa, eo ipso

est etiam doctor auctoritate non autem scientia. p.8. n.18.

Papa præsumitur ignorare facta propria propter multiplicitatem negotiorum. p.8.n.19.

Papa in primordijs nascentis Ecclesiæ solus beneficia, & dignitates instituit. p.23.n.1.

Papa concessit Episcopis potestatem cōferendi beneficia suæ diœcesis. pr. 23. num.3.

Papa rarò faciebat gratias beneficiales. prælud.23.num.8. postmodum cœperunt facere gratias, & reseruationes, ac expectatiuas. prælud.23. nu. 9.

Papa est Dominus beneficiorum, & solet sibi reseruare beneficia. p. 23. nu. 11.& p.25.d.13.n.43.

Papa potest priuare quemlibet suo beneficio, etiam sine causa. p.23.n.12.& p.25.d.13.n.44.

Papa habet plenissimam potestatem in beneficialibus. p.23. nu.16.

Papa nullis legibus, aut regulis coarctatur. pral.23.nu.17.& pr.25. d. 13. nu.45.

Papa per reg.Cancell. 8. diuisit mēses, & concessit Episcopis.4. menses, tam si resederint, quam non, & sex si velint habere alternatiuam. pr. 23. nu. 18. & seq. qui sint menses vide ibidem.

Papa non concedit menses Episcopis, sed facultatem conferendi in mensibus. p.23.d.2. nu.52.

Papa in mensibus Martij, & Septembris confert vigore regulæ 8. siue Episcopus resideat, siue non p.23. dub. 2. num.20.

Papa si obierit in medio mensis Apostolici, ille mensis desinet esse Apostolicus in reliqua sui parte, & efficitur ordinarius. prælud. 23. dub. 2. n. 38.

Papa mortuo cessant regulæ Cancellariæ. p.23. d.2. n.38.

Papa mortuo non cessat concessio Alternatiuæ p.23.d.2. nu. 39.

Papa potest concurrere cum ordinario p.23.d.7.n.17.& p.25.d. 13. nu.45.

Papa acquirit ius in mense alternato in quo Episcopus non resedit in initio mensis p.7.d. 20. n. 122.

Papa distribuit menses integraliter, & non per dies neq; per horas p.7. d.20 n. 123.

Papa in regulæ de mensibus reseruauit beneficia, & menses p.7.d. 20. n.129.

papa non confert iure deuoluto, sed ex titulo primæuo reseruationis beneficia, quæ vacarunt in mense mutuato in quo Episcopus non resedit p. 7. d. 20.n.130.

papa apponit manum aliquando reseruando aliquando non p.25.n.5.

papa prouidet non tam personæ, quam beneficio p.25.d.2. n.17.

papa concedendo futuram successionē videtur velle præuenire, & afficere futuram vacationem prӕl. 25. d.2 n. 31.

papa non præiudicat iuri quæsito nisi exprimat, se velle præiudicare p.25.d. 11.n.20.

papa præueniens ordinarium ligat illius manus p.25.d.13.n. 46.

papa consueuit conferre beneficium iā collatum ab ordinario, quando prouisus ab ipso ordinario fecit signare supplicationem pro eodem beneficio quamuis fortè fuerit signata post collationem Ordinarii est notabile p. 25.d.13.n. 48.

papa non confert beneficia spectantia ad collationem Cardinalis sine illius assensu, vel saltem illius procuratoris p.26.d.2.n.3.& d.17.n.3.

papa conferens liberè beneficia comprehensa in indulto non censetur derogare indulto p.26.d.20.n. 1. & 2.

papa concedens indultum conferendi beneficia vacantia in aliqua Diœcesi videtur præiudicare indulto pro cōferen-

ferendo beneficio familiaris p. 26. d. 11.n.2.
Papa non confert beneficia spectantia ad collationem Cardinalis, vigore sui indulti, etiamsi vacent in curia sine ipsius Cardinalis, vel saltem legitimi procuratoris consensu p. 26.d.17 nu.2.
Papa potest conferre beneficia spectantia ad collationem legatorum etiam nulla facta mentione facultatis eis datæ p.26.d.21.n.4.
Papa per indulti concessionem sibi legẽ imponit p.26.d.21.n.5.
Papa non intendit lædere ius alterius p. 26.d.21.n.7.
Papa confert beneficia deuoluta tamtamquam ab ordinario, non tamquam reseruata. p.26. dub.25. num. 3.
Papa potest fingere vt aliquid, quod nõ est, pro tali habeatur respectu certi effectus.p.7.d.20.n.50.& d.21.n.12. concl.2.
Papatus vnus est, nec potest alius ereari p.21.dub.1. nu.6.
Papatus non capit duos vno, & eodem tempore aliter sentire scgreticum est p.21. d.1. nu.7.
Papæ totius occidentis cura particularis incumbit.p.1.n.73.
Par titulus est, qui prouenit ab eodem fonte quamuis non sit eiusdẽ speciei p.7.d.2.n.170.
Parochia quid sit describitur. pr.3. nũ. 11.
Parochi dicuntur coadiutores Episcoporum.p.3.d.1.nu.4. & se habent ad Episcopos sicut ipse ad Papam ibidẽ. num.5.
Parochia Papæ est totus mundus.p.3.d 1.nu. 8.
Parochia Episcopi est diœcesis.p. 3. d.1. num.3.
Parochialis Ecclesia confertur per concursum, vt à dignis Rectoribus gubernetur.p.3. d.1.n.11.
Parochialis omnis habet curam animarum, sed omne beneficium curatum non est Ecclesia Parochialis. p.3.d.2. nu.10.
Parochiales vbi non sunt distinctæ debent erigi. p.3.nu.7. & seq.
Parochialis, quam populus deseruit nõ est regulanda vt Parochialis.p.3.nu. 15.
Parochialitatis essentia est vt Ecclesia habeat Parochiam.p.3.n.10. item in eadem degat populus nu. 14.
Parochialis vnita simplici beneficio, vel dignitati non redditur incompatibilis, nisi sit vnita æquè principaliter.pr. 13. d.1.nu.4.refertur declaratio sac. congreg.
Parochiale ius in quibus consistat. pr. 11.nu.4.
Parochiani debent diebus festiuis audire Missam in propria Parochia.p.11. num. 4 Item percipere Sacramenta in Parochiali item in eadem Ecclesia sepeliri, item decimas præstare Parocho.
Parochiani vnius Parochiæ poterunt ex consuetudine, vel ex concessione Episcopi baptizari in alia. pr.11. nu. 9.
Parochus deberet esse contentus congruę semel assignatæ p.7. d.13. n.15. refertur decis.rot.
Parochus astringitur de necessitate ministrare Sacramenta suis Parochianis.p.3.n.25.& Parochiani congruẽter ad eum accedere pro Sacramentis suscipiend s ibidem,n.29.adducitur decis.rot.nu.27.
Patriarchalis Ecclesia est maior post Romanam.p.1.nu.75.
Patriarchæ alio nomine nuncupantur Catholici. p.1, n. 79.
Patriarchæ Armeni duo. p.1.n.84. aliqui ereantur fauore Turcarum ibidem.nu.85.
Patriarcha minoris Armeniæ eligit a 12.vetnioribus Episcopis.p.1. num.

87. & viuit ex oblationibus num. 18.
Patriarchales Ecclesiæ sunt quatuor principaliores Constantinopolitana, Alexandrina, Antiochena, & Ierosolymitana. p. 1. nu. 79.
Patriarchatuum, & Episcopatuum totius orbis notitiam tradit Aubertus Mirræus. p. 1. n. 74.
Patrimonialia beneficia quæ sint. p. 4. num. 3. & num 7. & 8. quique de illis debeant prouideri. n. 4.
Patrimoniale beneficium dicitur à patrimonio. p. 4. nu. 5.
Patrimonialis Ecclesiæ meminit Conc. Trid. p. 4. nu. 1.
Patrimonialis Ecclesiæ Canones non meminerunt. p. 4. num. 2.
patrimonialia beneficia ad acquirendū quatuor copulatiuè requiruntur p. 4. n. 9. & nisi exprimatur ista qualitas gratia fit subreptitia nu. 10. sunt magnæ similitudinis cum patronatis n. 11.
patrimoniales filii qui dicantur p. 4. d. 1 num. 2.
patrimonialis & pattonata Ecclesia sūr germanæ p. 7. n. 1.
patronata Ecclesia an vacet in curia pr. 7. dub. 2. nu. 1. resoluitur cum distinctione ibid. n. 3. laicalis non vacat in curia ibid. n. 5.
patroni non dicuntur discordes vbi idē ius omnes habent, sed dicuntur uariare p. 7. d. 2. n. 160.
patroni laici possunt variare, sed non in totum reuocare præsentationem p. 7. d. 2. n. 161.
patronis competit actio confessoria, & negatiua contra impedientes eorum præsentationem prælud. 7. dub. 19. num. 5.
patronorum numerus refrenandus est p. 7. d. 10. n. 4.
patronos de. et Ecclesiam paucos habere p. 7. d. 10. n. 3.
patronus potest sibi reseruare certum cēsum in limine fundationis p. 7. d. 12. n. 6. declara vt ibi.
Patronus an fiat extraneus per admissionem cum consensu ordinarii pr. 7. d. 17. nu. 1. resoluitur cum distinctione n. 2. & 3.
patronus de consensu ordinarii potest pro vna vice præsentare vnum, qui non habeat omnes qualitates in fundatione appositas præl. 7. dub. 20. nu. 108.
pœna c. eum qui de præb. in 6. incurritur absque resistentia pr. 7. d. 2. num. 13.
permutatio sine consensu patroni in præiudiciū resignātis ualet & propterea potest patronus liberè præsentare quemlibet ac si vacaret per liberam & simplicem resignationem pr. 7. d. 20. n. 82.
permutatio si fiat cum consensu patroni collatio fit non nisi compermutanti p. 7. d. 20. n. 83.
permutatio facta in manibus Papæ inducit vacationem apud Sedem p. 7. d. 20. n. 84.
permutatio mensium in materia alternatiuæ non dissoluitur per absentiā Episcopi sed tantū suspenditur illius vsus p. 23. d. 2. n. 13.
perpetuum esse, vel posse esse perpetuū idem iuris est p. 5. d. 1. n. 4.
personatus minus est quam dignitas p. 16. n. 1.
personatus caret administratione, quā habet dignitas p. 16. n. 2.
personatus est honor in Ecclesia, qui canonicum alijs etiam ante receptis, tam in choro, quam in capitulo præfert p. 16. n. 3.
personatus est beneficium Ecclesiasticū p. 16. n. 6.
petitorium silere facit possessoriū pr. 7. d. 16. n. 15.
D. Petrus institutus fuit à Christo Dño solus, & primus pastor, caput, & Episcopus vniuersalis Ecclesiæ p. 1. n. 71.
Pisana Ecclesia est primitialis p. 1. n. 93

por-

Portionarij olim dicebantur mansionarij p.21.n.5.
portionarii in iure canonico dicuntur Assisij p.21.n.7.
portionarij tenentur ad horas canonicas in choro cum Canonicis p.21.n.9
portionarij non habent uocem in capitulo generaliter, quamuis aliter decõtraria consuetudine p.21.n.9.
portionarij sunt de capitulo iura eis suffragantur sicut Canonicis p.21.nu.9. secus si tantum habeant vocem in capitulo, vel interueniant in capitulo.
portionarij Eccl. Abulen. possunt assumi ab Episcopo in familiares p.21.n.11.
portionarij qui tantum habent uocem in capitulo possunt corrigi sine adiunctis p.21.n.12.
portionarij qui sunt de capitulo possunt eligi in adiunctos p.21.n.14.
portionatus est beneficium simplex pr. 21.n.2.
portionatus sunt quasi cibaria clericis præstari solita p.21.n 4.
portionatus meminit Conc. Trid. præl. 21.
Portiones sunt nonnisi in Cathedralib. & collegiatis p.21.n.1.
Possessio colorata quæ dicatur p.7. d.2. n.166. in colorata quæ n.167.
possessio capi potest ex dupplici collatione p.7.d.2.n.175.
possessio canonicatus nulla est nisi capiatur capitulariter p.18.n.3. & seq.
possessio vt validè apprehendatur requiritur speciale mandatum p.35.d.9.n. 3.
possessio potest acquiri per amicum sine mandato, sed vt valeat debet sequi ratificatio p.25.d.9.n.2.
possessio capta etiam per procuratorem sine collatione, aut non expulso possessore si quis sit adhibita prius causæ cognitione, & uocato possessore amittere facit ius alias cõpetens in ipso beneficio quamuis sibi validè collato p. 7.d.2.n.11. & n.17. cautella pro recuperanda n.31.
possessio in beneficialibus defendenda est aliquo colore tituli p.22.n.4.
possessio iuris collegii sustinenda est vbi habetur p.2.n.24.
possessio non iuris collegii sustinéda est vbi habetur p.2.n.25.
possessio beneficij potest peti uirtute duplicis collationis p.25.d.13.n.42.
possessio vt suffragetur Canonico tradi debet per capitulum, & à Canonicis capitulariter nisi aliter seruet consuetudo p.18.n.4.
possessionem plenam etiam per viam intrusionis occupatam qui appræhẽdit sine iudicis ministerio, & sine causæ cognitione amittit omne ius, quod habet qualibet collatione quantumuis valida pr.7.d.20.n.149.& p.21.n. 9 & efficeretur uiolentus possessor n. 10.
possessionem petens vel defendens potit simpliciter factam tueri p.7.d.2.n 175.
possessione sua nemo quamuis iniusto titulo possidens est spoliandus p. 22. n.7.
possessor qui malè cępit possessionem si illam non relaxet censetur in mora & gratia dicitur consumpta p.7. d.2. n.32.
possessor beneficii non parit executori non facienti fidem per copiam insertam in monitorio de sua delegatione, & auctoritate pr.7.dub.2. num. 22.
possessor habet pro se præsumptionem iustæ detentionis donec aliter sit probatum p.22.num.12. ideo non debet ammoueri sine citatione numer. 13.
potestas disponendi de beneficijs data fuit à Christo D. soli B. Petro p.23.n.2
praxis expellendi de possessione beneficii p.7.d.2.n.15. declaratur ibi.n. 21.

& seq.
Præbenda oritur ex canonia tamquam filia ex matre p.19.n.1.& d.1.n.3.
prębenda est ius percipiendi fructus in Ecclesia, cui præbendatus seruit competens ex officio diuino tamquã vni de collegio p.19.n.5.
præbenda duplex est spiritualis,& temporalis p.19.n.6.
præbenda sumitur quinque modis propriè, largè, largius, largissimè, & pro il fructibus qui percipiuntur in Eccl. p.19.n.7.& seq.
præbendæ erigendæ de nouo quos redditus debeant habere p.7.d.13. n. 2.
prȩiudicium nemo debet pati ratione societatis p.7.d.2.n.5.
præpositura S.Io.olim ordinis humiliatorum in Ciuitate Alexandriæ est pꝑpetuo reseruata ex speciali reseruatione facta per Greg. XV.fel.rec. p.24. d.1.n.15.
prælatus põt præiudicare Ecclesiæ in acquirendis non in acquisitis p.7.d.6.n 4.hoc declaratur vt locum habeat in prȩiudicio priuato secus in iurepatronatus n.5.
præscriptio sublata per Conc. Trid. est quæ versatur circa titulum fundationis secus si fit contra tertium p.7. du. 20.n.55.
præsentatio an possit fieri lite pendente p.7.d.19.nu.1.distinguitur vt si lis sit super quasi possessione præsentandi non debeat tunc admitti n. 2. si verò sit tantum super proprietate, tũc possit admitti n.3.
præsentatio est clandestina quando nullum propositum fuit edictum p.7.d. 16.n.17.
præsentatio si fiat bona fide ante litem motam non impedit institutionem p.7.d.19.n.4.
Præsentatio facta ante contestationom litis, quamuis lis esset iam mota debet admitti præl. 7. dub.19. num.4. vers.*cui sententiæ*, & enumerantur plures casus vsque n.5.
præsentatio potest fieri lite pendente potissimum in quinque casibus prælud. 7. dub. 19. numer. 4. vsque 5.
præsentatio debet fieri coram habente ius instituendi pr.7. d.20. num.114. si fiat coram alio nulla est numer. 115.
præsentatio facta ex iusto errore coram Ordinario cum esset facienda coram alio non præiudicat patrono erranti quominus posset prȩsentare coram habente ius instituendi etiam post lapsum tempus datum ad præsentandum prælud.7.dub.20.nu. 117.
præsentatio facta coram inferiore cum deberet fieri coram Ordinario non retreratur lapso termino ad præsentandum prælud.7. dub. 20. num. 19.
prȩsentationis de forma est ut fiat coram habente ius instituendi pr.7. d. 20.n.116.
præsentatio fit etiam per turnum nec requiritur ad id auctoritas superioris prælud.7.dub.20.num. 133.
præsentatio validè facta non inficitur ex nullitate institutionis prȩl.7.dub. 20.n.141.
Præsentatio, & electio uim habet sponsalium præludium 1. num. 60.
præstimonia ab initio fuerunt instituta pro studentibus, & pro subsidio contra infideles præludium 20.
præstimonia quædam dantur in titulum quædam non prælud. 20. num. 10.
præstimonium an sit beneficium Ecclesiasticum p.20. nu. 1.concluditur affirmatiuè n.5.
præstimonium non confertur nisi per su-

superiorem Ecclesiasticum p. 20.n.2.
nec potest collator illud sibi retiuere nu.3.
præstimonium prouidetur nisi clerico p. 20. n. 4.
præstimonium est incompatibile p. 20. num. 7.
præstimonium potest renunciari p. 20. nu.8.
præstimonium enunciatur beneficium Ecclesiasticum per Conc. Trid. p. 20. num. 9.
præstimonium, quod non datur in titulum non est beneficium, prælud. 20. num. 10.
præstimonium vbi dubitatur an detur in titulum attenditur consuetudo, vel in huiusce defectum attenditur vltimus status p.20.n.12.
præstimonia patrimonialia non cadãt sub expectatiuis p. 4. n.6.
præsumptio Galicinij est leuis p.23.d.7 nu. 3.
præsumptio est pro Ordinario vbi vacatio non potest clarificari in quo mense acciderit p. 23. dub.7. num. 3. & transfertur onus probandi in Aduersarium etiam existentem in possessione ibid.
præuentionis ius datur etiam circa præsentationem p 7.d.20.n.133.
præuentionis locus vbi datur, quid debeat præstare collator cui huiusmodi ius competit ne dicatur præuentus p. 1. n. 135.
primitiales Ecclesiæ quæ sint video Ecclesiæ primitiales p.1.n. 93.
priuatio facta in curia facit vacare beneficium in curia præl. 7. dub.20.nu. 95.
priuilegium iurispatronatus cõcessum post Concil. Trident. non includitur in dispositione Concilii nec cadit sub reseruatione prælud.7. dub. 20. num. 54.
priuilegium an in causa onerosa dicatur si sit vt augeatur in tertia vel alia parte dos refertur decisio Rotæ p. 7. d.21.n.11.
priuilegium secundum quando tollat primum p.26.d.31.n. 5.
priuilegium an differat ab indulto, & dispensatione p.26.d. 37.
priuilegium solet concedi non habenti iurisdictionem, etiam in aliena Diœcesi p.26. d.37. n.5.
processus in materia præsentationis valet quoad omnia præter institutionem quando ommissa dici t citatio p. 7.d.20.n.140.
processus quando valeat contra Canonicos non adhibitis adiunctis p. 21. nu. 15.
procurator capiens possessionem plenam non expulso legitimè possessore præiudicat principali; etiamsi nemo sibi restiterit p.7.dub. 2. num. 12. & seq.
procurator generalis an possit acceptare beneficium pro suo principali p. 25.d.8.n. 4. distinguitur.
procurator inhabilis an possit constitui saltem ad substituend. pr. 25. dub. 8. num. 13. & traditur qui sint inhabiles.
procurator generalis an possit possessionem beneficij adipisci pr. 25. dub. 9. nu.1.
procurator Fiscalis curiæ Episcopalis vbi cognoscendum est de iurepatronatus citari debet p.7. dub. 20.num. 146.
procurator apprehendẽs possessionem plenam non expulso prius seruatis seruandis occupatore possessionis præiudicat suo principali præl. 22. num. 151.
Nec requiritur resistentia aliqua possidentis num. 152.
Datur cautela p.7. dub. 2. num. 8. & seq.
promotio ad Abbatiam an inducat vacationem beneficiorum p.26.dub.18. num. 1.

Res-

respondetur cum distinctione, & testatur de praxi nu. 3.

Promotorum quandonam dicantur beneficia vacare p.26.d.20. n.1.

proprietas mensium alternatiuorum est Papæ vsus verò Alternatiuæ est Episcopi p.7.d. 20. n. 127.

prouidendus debet habere ætatem legitimam remissiuè p.7.d.20.n. 111.

prouidendus de aliquo beneficio debet habere ordinem requisitum, vel saltem esse in ea ætate vt valeat promoueri intra annum p.7.d. 20.n.107.

prouidendus debet esse de legitimo matrimonio natus p.7.d.20.n. 109.

prouincia ex vna fieri possunt duæ p. 1. nu. 47. & ex duabus potest fieri vna ibid. n. 47.

prouisio noua non datur nisi quis dubitet de validitate collationis ordinarij p.25.d 13.n.37.

prouisionem non datur super prouisionibus Papæ nullis, sed perinde valere p.25.d.13. n. 38.

prouisio vbi facta est per rescriptum subreptitium, potestas reuertitur ad Ordinarium p.25.d. 11. n.8. sed pronunciandum est super subreptione ibid.nu.9.

prouisio habet similitudinem cum contractu matrimonij p.1.n. 51.

prouisio Papæ non immutat statum beneficij p.7.d.10. n. 21.

prouisio Papæ facta motu proprio cum reseruatione nemine expresso, cui velit conferre impedit consensum in prouiso ordinarij p. 25.d.11.numero 16.

prouisio facta de tempore habili non corruit postmodum ex alia qualitate superueniente præl.23.dub.2.numero 22.

prouisio Papæ ex narratiua impetrãtis, quod Episcopus alternatiuam ammisit ob illius abusum, non supplet certiorationi, quæ fieri debet de tali amisione p.23.d.14. n.3.

prouisio facta contra statum beneficij est ipso iure nulla p. 7. d. 20. numero 32.

prouisio Papæ posterior collationi inferioris, vel præsentationi patroni insicitur p.7.d.1. n. 16.

prouisio Apostolica habet vnico actu validam electionem, & confirmationẽ, & non proceditur per viam confirmationis sed ratione reseruationis, ideo in ea non proponitur edictum p.7.d.20.n. 148.

prouisus ab ordinario vel alio inferiore de beneficio reseruato dicitur intrusus p.7. d.1. n. 163.

prouisus à Cardinale quando teneatur expedire nouam prouisionem p. 26. d.28.nu. 2.

prouisus à Cardinale in mense alternato aliàs non reseruato an teneatur expedire nouam prouisionem p. 26. d. 32.num.1. resoluitur cum distinctione.

prouisus Ordinarius neutro possidente & data anterioritate prouisionis Ordinarij prouisioni Papæ obtinet pr. 23.d.7.n. 15.

prouisus Ordinarius debet celeriter capere possessionem præl.25.dub. 13. num.18.

prouisus si dissentiat prouisioni sibi factæ, an possit iterum consentire p. 25. d.7.n.1.& 2.

prouisus in absentia potest re integra acceptare post terminum datum ad acceptandum, nec tenetur notificare acceptationem p. 25. d.5. n.2.

Prouisus in absentia si dissentiat potest ordinarius iterum conferre. p. 25.d. 11.nu.2.vbi refertur de verbo decis. lap.

Prouisus ab ordinario in absentia ante reseruationem non potest post reseruationem consentire, sed dissentire potest.p.25.d 11. n.6.

Prouisus quando possit consentire post reseruationem. pr.25.d. 11. nu. 12.

pro-

Prouisus à Papa etiam possidens excluditur à prouiso ordinario vbi dubia est vacatio an acciderit in mense reseruato.p.23.d.7.nu.15.& seq.

Prouisus de beneficio vbi dubitatur, quod alternatiua non sit acceptata debet supersedere à capienda possessione.p.23.d.:6.n.z. & Episcopus debet hoc cauere in literis dicẽdo,quod supersedeat donec constiterit de verificatione conditionis quam apponet in eisdem litteris videlicet dummodo iam sit alternatiua per nostrum procuratorem acceptata ibidem.

Prouisus à Papa si indigeat dispensatione super illegitimitate, quam alias posset facere ordinarius impeditur illam obtinere ab ordinario propter manus Papæ appositionem.p.25.nu. 4.

prouisus de beneficio vacante de iure tantum in cuius possessione incumbit adhuc is, ex cuius persona vacat, agit possessorio,nec valet induci in possessione nisi vocato eo, & causa cognita expulso.pr.22. nu.7. qua forma sit expellendus.p.7.d.z.n.10.& seq.

prouisus ab ordinario potest licitè recurrere ad Papam pro noua prouisione non e contra.pr.25.dub.13.num. 36.

prouisio non acceptante beneficium sibi collatum Episcopus potest illud alteri conferre.p.1.n.45.

protonotarij dicuntur largè familiares Papæ.p.26.d.14. n.z.

puri,& purificati idem est iudicium. p. 7.d.2.n.172.

proximior,vel propinquus quis dicatur p.7.d.20.n.78.& seq.

proximitas consideratur & attenditur respectu vltimi grauati.pr.7.d.20.n. 78.

proximus in positiuo est quem nemo præcedit.p.7.d.20.n.80.

Q

Qualitas laicalis attenditur potius in mixtis patronatis, quam Ecclesiastica.p.7.d.2.nu.4.

Qualitas adiuncta verbo intelligitur secundum tempus illius. p.7.dub.20 nu. 36.

Qualitas quæ à iure in est materiæ non stringit vt de ipsa fiat mentio in impetratione.p.8.n.16.

Quasi possessio præsentandi acquiritur concurrentibus quatuor, quæ hic traduntur.p.7.d.16.nu.2.

Quasi possessio acquisita ex præstatione consensus non transit in hæredes. pr. 7.d.16.nu.6.

Quasi possessio non acquiritur ex præstatione consensus si absint illi,de quorũ præiudicio tractatur, nec releuat admissio iudicis.p.7. d.16. n.8.

Quasi possessio acquiritur ex præstatione consensus resignationi. pr.7.d.16. nu. 8.

Quasi possessio præsentandi non acquiritur absque patientia aduersarij primi possessoris. præl.7. dub.16. num. 16.

Quasi possessio non acquirit ille contra quem fuit reclamatum per aliquem patronum,& vnius tantum reclamatio sufficit.p.7.d.16.nu.20.

Quasi possessio immemorialis probat legitimum titulum ex fundatione, & dotatione.p.7.d.18.n.1.

Quasi possessio quadrugenaria probat inter compatronos. præl.7. dub. 18. num.2.

Qui altari seruit de altari viuere debet. p.7. d.13. nu.29.

Quindennium soluitur pro beneficio de mensa.p.12.nu.3.

Quindennium quid sit. præl.12.num. 4.

Quindennium succedit loco annatæ,recensentur constitutiones.

disponẽtes de quindennijs.p 12.n.6. & 7.

Quod commune est communiter negligitur.p.7.d.10.nu.6.

Quod

Quod fieri debet ad instar alterius si illud est diuersum, eligitur quod est magis rationabile, & conforme iuri, & alteri minus, praeiudiciale. pr. 7. d. 13. nu. 3.

Quod potuit noluit quod voluit implere nequiuit. p. 25. d. 13. n. 53.

R

Ratificatio acceptationis beneficij inuestiti consanguineo pro alio consanguineo debet fieri intra tempus intra quod tenetur declarare animum suum. pr. 25. d. 8. n. 3. vel fiat saltem re integra.

Ratio eadem non militat in prouisione Cathedralis, quae in Parochiales. pr. 3. d. 1. n. 11.

Ratio legis vbi non intrat, nec eius dispositio intrat. p. 3. d. 1. n. 14.

Ratio legis diuersa reformat legem. p. 3. d. 1. n. 15.

Rector Ecclesiae Parochialis non potest esse solus. p. 7. d. 13. nu. 18.

Rector Ecclesiae simplicis potest stare sine ministro. p 7. d. 13. nu. 22.

Rector collegiatae est collegium, & canonici. p. 3. nu 36.

Receptiua Ecclesia, & patrimonialis idem est. p. 5. n. 2. & 4. in regno Neapolitano, & diec. calaguritana magnus est numerus receptiuarum Ecclesiarum. p. 5. num. 3.

Receptiuae Ecclesiae, quae dicantur. p. 5. n. 4.

Receptiuae Ecclesiae nuncupantur etiã non numeratae. prael. 5. nu. 5. in eis non datur vacatio sed beneficiati crescunt & decrescunt secundum supercrescentiam seu decrescentiam fructuum. p. 5. n. 5. & d. 1. nu. 2. & seq.

Receptiuum beneficium consideratur dupliciter. p. 5. d. 1. n. 6. & est re vera Ecclesiasticũ beneficiũ. p. 5. d. 1. nu. 2.

Recurrẽs ad Papã propter beneficiũ, quod dubitatur vacaturum in mense Apostolico, si postea illud obtineat ab ordinario quia vacarit in mense ordinario debet expedire literas Apostolicas, alias potest dare gratiosa subrogatio in possessionem defuncti. p. 25. d. 13. n. 48. & seq.

Recursus in casu vt supra sapit ambitionem. p. 25. d. 13. n. 50.

Redditus capellae monasteriorum quot esse debeant. p. 7. d. 13. n. 23. quot esse debeant esse redditus capellae per se stantis. p. 7. d. 13. n. 25. quod itẽ capellae, vel altaris intra Ecclesias. p. 7. d. 13 n. 26. & seq. quot itẽ oratoriorũ, & hospitaliũ. p. 7. d. 13. n. 33. examinãdi autem sunt p dioecesanũ. p. 7. d. 13. n. 34.

Redditus beneficiorũ quod esse debeãt ex dispositione iuris communis. p. 7. d. 13. nu. 4. traduntur casus, ex quibus discutitur quantitas redditũum beneficiorum. p. 7. d. 12. nu. 9.

Regula 8. cancellariae hodie est. 9. prel. 1. nu. 2.

Regula Cancell. de xx. praeseruat beneficium defuncti intra xx. ab affectione, & sic nedum resignatio sed etiam collatio facta à Papa resoluuntur. p. 7. d. 20. nu. 54.

Regula cancell. est specialis constitutio, & talis est eius effectus. p. 24. d. 1. nu. 6.

Regula 8. vbi loquitur de aliquo mense loquitur de toto eo integrali cum suis partibus in concreto non autem concernit illius partes, puta dies separatim ab illo toto. p. 25. d. 2. n. 31.

Regula 8. habet duas partes. in prima reseruat 8. menses ad effectum conferendi beneficia in eis vacantia. p. 23. d. 2. n. 46.

Regula 8. reseruat non solum beneficia, sed etiam menses. p. 23. d. 2. num. 47.

Regula 8. in secunda parte concedit facultatem Episcopis conferendi in sex mensibus alternatis quãdiu apud suas Ecclesias resederint. pr. 23. d. 2. n. 49.

Regula de mensibus excipit beneficia vacan-

vacantia per resignationem. pr.7. d. 20.nu. 98.
Regula de mensibus non comprahendit beneficia vacantia per signationẽ p.7.d.20. n.158.
Regula de mensibus non comprahendit eos, qui tantum ad tempus habẽt ius conferendi. p.24. d.6.nu.1.
Regula de mensibus habet in ventre clausulam dummodo beneficia alias reseruata, vel affecta non fuerint. pr. 25.d.2.nu.32.
Regula de mensibus non comprahendit cardinales. p.26. d.36.nu.3.
Regulę Cancell. non sunt perpetuę, nec generales, sed tantum declaratiuæ, & restificatiuæ voluntatis Papæ illas edentis. p.24.d.1. n.4.
Regulæ cancellariæ non dicuntur constitutiones generales. p.24.d.1.nu.5.
Regulæ reseruatoriæ non comprahendunt iuspatr. laicorum. p.7.d.1.nu.1.
Regressus an inducat affectionem. p.25. d.13.
Relatio status Ecclesiæ in quo aliquæ enunciantur insignes, & additur alię etiam collegiatæ non concludit omnes esse collegiatas. p.2.d.2.n.9.
Religiosus potest præfici beneficio curato. p.7.d.20.nu.20.
Reo sat est vincere propter non ius actoris quamuis per eius confessionem, vel alias constaret de non iure suo. p. 7.d.2.nu.20.
Rescisum ius facto legis, vel iudicis reuertitur ad iᵒ antiquũ. p.23.d.15.n.5.
Reseruatio census designat reseruationem diuersi Dominij. p.7. d.12.nu.5. declara vt ibi. nu.7.
Reseruatio impedit ordinariam collationem. p.7.d.20.nu. 95.
Reseruatio non tollitur per concessionem alternatiuæ. p.7. d. 20.n. 129.
Reseruatio beneficiorum inducit intrusionem, & inficit titulum, & possessionem. p.7.d.20.n.164.
Reseruatio non tollitur per concessionem alternatiuæ. p.13. d.1.nu. 49.
Reseruatio an probetur per famam. p. 26.d.29. nu. 6.
Reseruatio vbi semel radices emiserit semper reliquius relinquit ibidem. nu. 13.
Reseruatio est perpetua aliquando ratione personæ sed finitur cum persona ipsa, secuta vna prouisione in alia personam cuius intuitu desinat reseruatio: aliquando est perpetua respectu beneficij, vt est de primis in Cathedralibus post pontifical., & de principalibus in collegiatis vel alias ex speciali reseruatione ibidem. num. 14.
Reseruatio quando includat beneficia creata post publicatam reseruationem. p.24. d.3. nu.1.
Reseruatio indiffinitè facta includit beneficia creata post reseruationis publicationem. ibidem. n.2.
Reseruatio si respiciat tantum vacationem beneficij includit nouiter creata vbi reseruatio extenditur ad futurum quoad substantiam, & accidentalia. ibidem. nu. 3. exemplificatur, nu.4.
Reseruatio si extendatur in futurum quoad qualitatem tantum, quia consideratur tantum tempus vacationis, non comprehendit nouiter creata. ibidem. nu.5.
Reseruatio secundum Garziam pro prima vice non comprehendit beneficia de nouo erecta. ibidem. num.6.
Reseruatio ad primum vacaturum non comprahendit beneficia dotata post reseruationem pręl.24.d.4.nu.2.
Reseruatio, quæ potest adeptari etiam ad vacatura comprehendit etiam dotata post reseruationem. ibidem. n.3.
Reseruatio non comprehendit beneficia erecta & dotata ante reseruationem, sed confirmata post, pr.24. d.5. num.1.

Reseruatio reg. 8. quoad menses est pura quoad alternatiuam est conditionalis p.23.d.2. n.16.
reseruatio nulla cadit in mensibus Iunij,& Decembris p.23.d.2.n. 18.
reseruatio est Ecclesiasticæ beneficialis collationis electionisuè,ab ordinario per habentem potestatem, ad tertij etiam fauorem,ante vacationē auuocatio p. 24.n.4. & d. 1. in princ.
reseruatio *cap. si eo tempore de elect. in 6.* quæ ibid. n. 5.
reseruatio *cap. ex parte de off. deleg.* quæ.
reseruatio est duplex generalis, & specialis p.24.d.1.n.1.
reseruatio generalis est à iure inducta ibid.n.2.
reseruatio specialis multipliciter inducitur ibid.n. 3.
reseruatio mentalis sublata est per Cōc. Trid. ibid.n. 7.
reseruatio specialis est potentior generali ibid. n. 8.
reseruatio specialis dicitur certa, & approbata, & obstat agenti spolio ibid.n.9.
reseruatio generalis cum incerta, & est omnino probanda ibid.n.10.
reseruatio siue generalis, & siue specialis,& siue à iure, siue ab homine sit sēper est seruanda ibid.nu.11.
reseruatum semel semper remanet reseruatum ibid.n. 12.
reseruatum semel semper durat reseruatum p.23.d.2.n.50.
reseruatio respicit actum verbalem p. 25.nu. 9.
reseruatione sublata non tollitur affectio præl ud. 25. dub. primo numero quarto.
reseruatio vtrum cesset si prouisus vigore reseruationis decedat ante literas expeditas prælud. 25. dub. 4. numero 1.
reseruatio non extinguitur per commēdam p.25.d.12. n.5.
Reseruatio ex familiaritate Papæ, vel Cardinalis includit etiam beneficia, ad quæ familiaris habebat ius ad rē p.25.d.13.n. 2.
reseruatio regressus non simpliciter reseruat beneficium, sed afficit tantummodo ius ad rem p. 25. d.13. num.6. & 11.
reseruatio cessat per prouisionem Papæ ibid.n.7.& 15.
reseruatio non intrat in beneficio, ad quoad familiaris Cardinalis habebat regressor si decessit etiam post mortē beneficiarij sed ante acceptationem regressus p.25.d.13.n.14.
residentia non infertur ex onere celebrandi p. 3. n. 28.
residentia est necessaria in initio mensis, & tempore vacationis beneficij ad effectum gaudendi alternatiua p. 7.d.20.n.124.
resignans potest incumbere possessioni vsquequo resignatarius fuerit plenariè consequutus beneficium resignatum p.26.d.6. nu. 7.
resignans antequam resignatarius possessionem apprehendat dicitur possidere colorate, & ei competit actio reintegrandæ p.26.d.6. num.8.
Nec ei auferiur ius, quod resignatario non acquiritur nu. 10.
resignante mortuo intra 20. dies ordinarius confert nisi obstet reseruatio vel affectio aliqua prælud.25.dub.13. num.25.
Etiamsi resignatio facta fuisset in manibus papę ibid.
resignatio beneficij nequit fieri in manibus ordinarij sine causa prælud. 1. nu.50.
resignatio in fauorem fit nō nisi coram summo Pont. aliàs est nulla,& simoniaca p.7.d.20. n. 91.
resignatio facta de beneficio iurispatronatus Ecclesiastico in manibus Papæ inducit affectionem p. 7.d.20.nu.92.
idem de resignato in manibus ordinarij existentis in curia.

Resi-

Resignatio, & collatio facta de beneficio illius qui obiit intra XX. dies à die prestiti consensus, resoluuntur, & beneficium censetur vacare per obitū & non per resignationem pr.7.d.20. n.93.& seq.

Romanus quatenus dicit ex iure baptizandi, & sepeliēdi inferri necessariò ad curam animarum reprobatur per Rotam p.11.n.14.

Rota nihil dijudicare solet sine ratione.p.23.d.2.n.21.

Rubrica cum habet orationem perfectam etiam si non incipiat per *vt* vel *Ne* dicitur continere ius commune, & potest allegari ad decisionem causarum p.23.d.2.n.47.

S

SAcrista,& tesaurarius est officium p. 17.n.5.

Scientia vacationis præsumitur in Episcopo p.24.d.2.n.2.

Scientia vacationis vt imputetur, quæ consideranda sint p.24.d.2.n.2.

Scientia facit præsumere litteratos abstinere à uitijs p.1.n.8.

Scientia est mater virtutum p.1. n.9.

Scientia nobilitat p.1.n. 10.

Scientia reseruationis non probatur sufficienter per publicam vocem, & famam p.26.d.29.n.7.

Scotatio operatur traditionem possessionis p.8.n.23.

Scotatio est quædam forma transferendi possesionem p 8.n.24.

Seleuciensis Patriarcha sedet post Ierosolimitanum p.1.n.80.

Semel examinatus ad canonicatum in vna Ecclesia non examinatur si promoueatur ad alium in eadem Ecclesi. p.3.d.3.n.24.

Semel approbatus ad curatum in Collegiatā non examinatur amplius ad simile p.23.d.3. n.25.

Semel reseruatum semper durat reseruatum p.23.d.2.n.5.& p.24. d.1. nu. 12.

Semel liberum semper remanet liberū p.26.d.36.n.4.

Sententia in causa status personę etiam inter alios lata prodest & nocet pr.4. d.2.n.2.

Sententiæ vti enonciatiuę non probant mutationem status Ecclesię etiam infra centum annos p.2.n.23.

Sententia priuationis lata in mense Ordinatio extra curiam & auctoritate ordinaria facit vacare beneficium col lationi ordinariæ p.7.d.20.n.99.

Serui nequeunt constitui procuratores p.25.d.8.n.14.

Seu dictio posita etiam inter diuersa importat similitudinem & conformitatem & potest stare expositiuę p.5.n.2

Signati nomen quandoque attribuitur signanti p.1.n.28.

Symonia inducit priuationem cū reseruatione beneficij p.7.d.20.n.94.

Sigillum commune est signum collegiata p.2.n.13.

Signa collegiatæ non requiruntur copulatiuè omnia p.2.n.30.

Solerium oppidum alias noncupatum soleria est patria Beati Brunonis p.8. nu.14.

Spurius dicitur natus ex adulterio vel sacrilegio p.7.d.14.n.1.

Statutum excludens alienigenas a consecutione beneficiorum dicitur cōtra ius p.7.d.20.n.41.

Status parochialitatis potest prescribi p.3.n.70.

Status beneficij quomodo discernatur p.7.d.20.n.4.& seq. & quando præsumatur immutatus n.6. & quando dicatur immutatus n.21. præscribitur per quadraginta annos n.22. probatur ex conditione eorum qui illud obtinuerunt n.23. inducitur à consuetudine & legitima prescriptione p.8. n.25.

D.Stefanus Lanciauegia Protonot.Apostolicus laudatur p.7. dub.20. nu. 45.

Stillus curiȩ est vt aponatur decretum in prouisionibus incompatibilium beneficiorũ vt primum dimittatur quam primum prouisus sit adeptus possessionem p.26.d.20.n.9.
Statutum particulare loci attéditur magis quam prouinciale p.4.d.1.n.5.
Statutis deficientibus seruatur ius commune p.4.d.1.n.6.
Stuprum committitur in virginem vel viduam p.23.d.2.n.53.
Subrogatio gratiosa quando detur pr. 25.d.2.n.10.& p.13.n.49.
Superior qui adeundus vbi diæcesanus renuit consentire fundationi p.7.d.9 nu.1.
Superior solus suplet negligentiam inferioris p.7.d.10.n.12.
Suplicatio & signatura sunt sponsalia spiritualis matrimonij p.1.n.53.
Suplicatio datatur de stillo curiȩ in beneficiis vacantibus in curia sub die obitus p.7. d.2.n.9. refertur narratiua cuiusdam prouisionis apostolicȩ.
Sylabæ non sunt aucupandæ sed animaduertendum est qua mente dicantur p.23.d.2.n.53.
Synodalis constitutio non ligat vbi habetur statutum particulare. p.4.d.1. n.4.

T

Tartari sunt Christiani Orientales p.1.n.91.
Temp us euentualis conditionis spectandum est p.25.d.13.n.10.
Tempus expediendȩ nouæ prouisionis quando incipiat p.26.d.29.n.4.
Tempus ad præsentandum curritá die scientiæ secundum vnam opin. r. 1. d.22.n.3.
Testes recepti ab Ordinario pendente lite coram executore Apostolico an dicantur nulliter examinati p.25.d. 2.n.15.
Thomei sunt Christiani Orientales p. 1.n.91.
Titulus par qui dicatur p.7.d.20. num. 170.
Titulorum multiplicatio admittitur in beneficialibus p.7. d.20.n.173. & pr. 25.d.13.n.42.
Titulus multiplicatur in eodem beneficio ad cautelam ad se defendendum sed non ad consequẽdum ius ex vtroque p.7.d.20.n.174.
Toletana Ecclesia est Primitialis. pr.1. n.94.
Tutus accessus quando dicatur p.7.nu. 29.

V

Vacare in curia,& vacare apud sedem diferunt p.3. d.3. n.8.
Vacare apud sedem proprie dicũtur beneficia reseruata per cap.2. de præb.i 6.alia vacãtia in vrbe vel ex aliis causis reseruata dicuntur uacare in curia p.3.d.3.n.39.
Vacare in curia dicuntur beneficia, quæ vacant ob non publicatã resignationem vel ex ui decreti de dimittendo, & si sint iurispatronatus conferũtur cum clausula accedente consensu patronorum p.7.d.2.n.7.
Vacat beneficium vbi fertur sententia priuationis p.7.d.20. n.96.
Vacat beneficium nouo modo vacandi vbi aliquis aprehendit possessionem plenam sine iudicis ministerio p.7.d. 20.n.149.
Vacatio vbi ambigitur in quo mense cõtigerit prȩsumptio est pro ord. p.23. d.7.n.7.
Vacatio ĩducitur ex promotione ad Abbatiam & quando p.26. d.15. n.2. & seq.
Variare possunt patroni laici sed non reuocare presentationem in totũ p.7.d. 20.n.161. declaratur vt fiat cũ licentia superioris p.7.d.21.n.4.
Verba decreti sunt ciuiliter intelligenda p.26.d.29.n.2.
Venter non potest pendere ab incerto cum non patiatur dilationem p.7.d. 13.n.20.

Ve-

Veneta Ecclesia p.1.n.93.
Viam vnam eligens videtur renunciare alteri p.25.d.15.n.40.
Vicaria perpetua comprehenditur in dispositione beneficiorum curatorũ p.14.n.1.
Vicaria perpetua dicitur beneficium Ecclesiasticum ibidem n.2. an cadat sub regula de mensibus nu. 6. est duplex nu.7. an comprehendatur sub dispositione Concilij p.14.d.1.n.1.& an sit ponenda in concursu ibidem n.2. refertur declaratio Sacræ Congregationis n.3. existens in collegiata vbi residet penes Capitulũ & exercitium penes uicarium non poni tur in concursu ibidem n.4.
Vicarii perpetui habent verum titulũ p.14.n.3. non possunt renoueri si moriatur rector principalis n.4.
Vicarius perpetuus vtrum examinetur in concursu & cum examinatoribus Synodalibus p.14.n.5.
Vicarius perpetuus quando nominetur à capitulo & vtrum teneatur expedire nouam prouisionem p.14.d.1.n.5. & quibus detur n.6.
Vicarius Christi vnus est p.21. d.1.n.8.
Vicarius Episcopi Cardinalis si habet speciale mandatum ad conferendum potest conferre beneficia spectantia ad cardinalẽ vigore indulti p.26.d.2. n.2. amplia vt n.3.
Vicarius & Episcopus censentur eadem persona p.26.d.27.n.8.
Vicarius qui habet facultatem conferẽdi à Cardinale an possit conferre extra diœcesim p.26.d.5.n.1.
Villa Fonsecæ insignis est licet non sit cincta muris p.26.d.2.n.4.
Visitationis Episcopi enonciatiua an probet Eccl. esse Colleg. vide enũciatiua.
Vnio q̃d sit p.13.n.1. quot modis fiat n.2
Vnio per uiam connexionis quæ sit n.3 quæ per uiam subiectionis nu.4. quæ æque principaliter dicatur n. 5.
Vnio beneficii vacantis inducit affectionẽ p.26.d.15.n.3.& quid? de non uacante.
Vnita beneficia æque principaliter retinent sua priuilegia p.13.n.5.
Vnitæ Ecclesiæ an sit facienda mentio in impetratione p.13.d.1.n.1.
Vnitum beneficium habet se erga rem cui vnitum est uti se habet filia erga matrem p.13.d.1.n.2.
Vniti beneficii æque principaliter facienda est mentio p.13.d.1.n.5.
Vnionis æque principaliter factæ effectus p.13.d.1.n.6.& seq.
Vnio accesorie facta non impedit consecutionem parochialis p.13.d.1.n.8.
Vnio bonorum parochialis extinctẽ nõ impedit consecutionem alius parochialis p.13.d.1.n.9.
Vnio ex quib. verbis dignoscatur quod facta sit æque principaliter vel accesorie p.13.d.2.n.1.& d.3.n.1. & 2.
Vnio dicitur æque principaliter quando non potest discerni quod nam sit dignius p.13.d.3.n.3.
Voluntas non potest mutare vbi dispositum est intuitu Dei p.7.d.8.n.13.
Vsus vnius gratiæ non inducit renũciationem alterius p.7.d.21.n.177. limitatur ibidem.
Vsus alternatiuæ suspensus propter nõ residentiã Episcopi non recuperatur per reditum inchoato mense in absẽtia Episcopi p.23.d.2.n.14.

FINIS.

INDEX
RERVM, ET VERBORVM,
Quę continentur in requisitis Praxis habendi concursum.

Quia inter imprimendum deperdita fuit pagina Indicis contentorum in prȩludijs, & nonnulla etiam fuerunt prętermissa: ideo hoc in Indice rerum, & verborum contentorum in requisitis, ipsa prætermissa reassumentur, & interserentur sub sua quaq; litera alphabetica.

Porrò Lit. P. Indicabit Prælud. Lit. R. Requisitum monstrabit Lit. D. Dubium referet ac tandem Lit. N. Marginalem numerum significabit.

A

In reg. de 20. non includit diem in qua prestatur consensus req 3 dub 21 n 5.

A prepositio naturaliter excludit terminũ, à quo req. 3.d 1.nu. 4.

A prepositio an includat, vel excludat req. 3.d 1 nu. 1. distinguitur vtrum proferatur à lege an ab homine nu. 2. & seq.

A ponitur exclusiua ad proponendum edictum à die vacationis req. 3. d 1. n 4.

Abbas qui non habet ius congregandi Synodum non potest facere concursum in illis Parochialibus, quę spectant ad suã collationem req.1. d.8.nu.23.

Abbas, qui ius nominandi habet si nominat, Episcopus debet admittere nominatum req 1.dub 19 nu. 2.

Abbas, qui habet ius conferendi instituit quem Episcopus elegit in concursu req. 1.d.19. nu.4.

Abbatię consecutio facit vacare alia beneficia si Abbatia habet iurisdictionem quasi Episcopalem req.7.d.13. nu.5. & p.26. d.18 n 2. & & 3.

Accessorium recipit perpetuationem à principali req 5 d 12.nu 4.

Actus presentantis nominatum ab alio nõ est liber sed necessarius req. 8. dub 6.numero 5.

Actus est nullus vbi forma non seruatur ab ordinario, qui recipit iurisdictionem à lege ad illum faciendum, vel ipsius iurisdictio modificatur cum appositione decreti req.17.d 4.nu. 6.

Actus quando possint expediri per remanẽtes req.11.d.8. nu. 16.

Adoptatio non impedit collationem beneficij resignati req 7 d 27.n. 10.

Administrans ante collationem etiam tanquã oeconomus amittit omne ius quod habet in beneficio req.1.dub.25.n 5 & 6.

sed

sed consuetudo excusat nu.7.
Adiuncti eligendi quibuscum Episcopus formet processum contra capitulares eligendi sunt tantum in exemptis p.21 n.15
Aedictum non proponit Abbas in Ecclesijs in quibus habet ius conferendi req.1.d.19.nu.3.
Aedictum succedit loco nominationis, & eam suplet req.2.d.1.nu.7.
Aegrotus qui semper est aequiparatur mortuo req 7 d.8.n.3.
Aetas nulla est determinata à iure in Papatu req.10.dub.11.nu.5.sed debet esse saltem 30.ann.nu.9.
Aetas in Cardinalatu est 30.ann.req.10.du.11.num.16.si verò sint Diaconales requiritur ętas 22.ann.n.17.
Aetas in Episcopatu est 30.ann.req.10.d.11 num.19.idem de Patriarchis, & primatibus.
Aetas in Abbatia sufficit 25.ann. req.10.d.11.nu.23.
Aetas in dignitatibus inferioribus si non habent curam animarum sufficit 22. ann. req.10.dub.11.nu.24. si verò habent curam animarum requiritur 25.ann.
Aetas in Canonicatibus cathedralium requiritur saltem 22.ann. nisi sint sacerdotales req.10.dub.11.nu.25.
Aetas in canonicatibus collegiatarum sufficit 14.ann. nec refert vtrum sit collegiata insignis nu.26.
Aetas in dimidijs portionibus cathedraliũ sufficit 14.ann.nu.26.
Aetas in parochialibus est.25.ann.req.10.dub.11.nu.27.
Aetas in cappellanijs, & simplicibus beneficijs est 14.ann. nisi aliter sit ex fundatione statutum req.10.dub.11.nu.28.
Aetas in Card.& Episcopis debet esse completa req.10 dub.12.nu.1. in alijs sufficit vt attingatur annus requisitus n.3.
Aetas currit, & computatur de momento in momentum req.10.d.13.nu.2.
Aetas non est sufficiens vbi paruum tempus desit de eius complemento req.10.dub.13.nu.3.
Aetas ingrauescens verificari debet in ętate 60.ann.req.7.d.6.nu.7.
Aetas ingrauescens cum alijs infirmitatibus coniuncta debet verificari in ętate 55.ann.req.7.dub.6.n.8.
Aetas si probetur ex aspectu detrahuntur 10.ann. de probatis req.7.dub.7.nu.2.
Affinitas ad quotum gradum impediat prouisionem de beneficio resignato in affine req.7.d.26.num.1. & quę affinitas impediat d.27.
Affinitas ex fornicatione non excedit 2.gradum req.7.dub.26.nu.2.
Affinitas 2. & 3. generis non impedit collationem beneficij resignati req.7.d.27.num.4.est sublata per c. non debet de consanguin.
Affinitas non deletur in superstite, vno defuncto req.7.d 28 n.2.
Alimenta debent augeri vbi persona augetur req.7.d.14.nu.7.
Alimentorum appellatione in odiosis non venit habitatio,neq; vestiarium r.7.d.14 num.6.secus in fauorabilibus ibid.
Alius refertur ad rem sibi similem req.3.d.4 n.4.
Annus datur ad suscipiendum Ordines nõ ad complendum ętatem req.10.d.12.n.6. refer.decis.Rot.n.7.
Appellatio vbi dari potest à reprobatione examinatorum datur ad Episcopum nisi reprobatio facta esset cum accessu Episcopi req.5.dub.4.n.13.
Appellatio datur à reprobatione primę instantię in simplicib.req.5 d.45.n 3.
Appellatio in materia pręsentationis datur à relatione examinatorum etiam suspensiuè refertur decis.Rot.n.5.d.5.n 6.& 7.
Appellatio à declaratione quod aliquis sit vel non sit filius patrimonialis causat attentata req.5 dub.6.nu.6.
Appellatio datur à reprobatione examinatorum in prouisis in forma dignum req.5.dub.7.numero 2.& 4. refertur decis. Rot.
Appellatio datur ad metropolitanum à declaratione Ordinarij, qui declarauit tãquam delegatus Apostolicus req.5.d.8. num.3.affertur declaratio sac.Congr. n.3.
Appellatio à reiectione metropolitani vel Episcopi exempti datur ad viciniorem Episcopũ,vel ad sanctã Sedẽ r.5.d.8.n.5
Appellatione collationis an veniat electio pręsentatio &c. req.7.dub.45 n.1.
Appellatio in electionibus quando impediat vel non req.5.d.1.n.40.& seq.

Ap-

Appellatione curatorum veniunt dignitates. r.2. d.2.n.5.
Appellatione ordinarij venit etiam inferior prælatus.r.1.d.8.nu.29.refertur declar. ſac.congreg.
Appellatio non datur ab electione in concurſu niſi à iudicio irrationabili Epiſcopi.r.5.d.2. n.42.
Appellatio datur à reprobatione examinatorum deuolutiua tamen, non autem ſuſpenſiua. r.5. d.4.
Appellatio à relatione examinatorum, primæ inſtantiæ non datur, etiam deuolutiua.r.5.d.4.n.2.
Appellatio datur etiam ſuſpenſiua à relatione examinatorum ſecundæ inſtantiæ. r.5.d.4. nu.3.
Arbitrium Epiſcopi valet multum ad dignoſcendum quis ſit magis idoneus in materia concurſus, ſed regulandum eſt vt reſpiciat vtilitatem Eccleſiæ, quæ eſt præferenda omnibus qualitatibus præſentati.r.5.d.2.nu 44. & ſeq.
Arbitrium iudicis in diiudicandò quis ſit ſenex regulari debet iuxta qualitatē perſonæ.r.7.d 6 nu.3.
Archidiaconus qui non habet iuriſdictionem non tenetur eſſe doctor.r.10 d.6.declara niſi habeat iuriſdictionem, vel curam animarum.nu.3.refer.decl.ſac.congreg.
Archidiaconus qui caret cura animarum, vel iuriſdictione eſt Archidiaconus tantum nomine.r.10.d.6. nu.3. & non dicitur oculus Epiſcopi.
Archidiaconus qui pollet iuriſdictione debet eſſe doctor. r.10. d.6. nu.6.
Archidiaconus ſi non faciat mentionem de iuriſdictione ſibi incumbenti, quando non eſt prima dignitas poſt pontificalē ſubreptitiè impetrat.r.10.d.6 nu 7.refert declar.ſac.congreg.
Archipresbiteratus Cathedr. Alexandriæ habet annexam curam animarum.r.10. d 6. nu 8.
Aſſumptus per viam præſentationis non tenetur facere mentionem ætatis nec indiget diſpenſatione. requiſ.2. dub. 2.num. 3.
Aſſumptus per viam impetrationis nō ęget diſpenſatione.r.2. d.2. nu.3.
Aſſumptus per viam electionis indiget diſpenſatione.r.2.d.2.n.10.
Atteſtatio facta de dignori electò in concurſa ſine expreſſione quod eſſet dignior reiecta fuit à Dataria. req.5.dub.1. num. 44.
Attinentiæ genera tria ſunt. r.7.d.27.num. 2. exemplificatur.

B

Baptiſmalis Eccleſia non ponitur in concurſu, ſed in ea conſtituitur Vicarius cum congrua. requiſ 1. dub. 12. num.7. cadit ſub diſpoſitione incompatibilitatis num.8. refertur declaratio ſac. congregat.
Baptiſmus eſt omnium Sacramentorum neceſſariſſimus.r.1.d.12.n.3.eo qui caret eſt incapax aliorum Sacramentorum. num.4.
Baptiſmus eſt fundamentum omnium Sacramentorum.r.1.d.12.nu. 5. debet adminiſtrari ad idoneò Sacerdote. nu.7.
D.Bartolame[o] Maluicinus fuit præſentat[us] ad Parochialem in minori ætate, ſed patronis fuit prorogatum tempus ad præſentandum affertur breue Apoſtolicum. r.2.d.2.n.12.
Beneficium nullum etiam ſimplex pōteſt conferri minori 14.ann. requiſ.10.dub.2. num 4.
Beneficium non vacat ex matrimonio contracto furore, vi, vel metu, ſecus ſi ex defectu conſenſus vxoris.r.7. d. 32. num.1. & 2.
Beneficium vacat propter matrimonium contractum ſine Parocho, & teſtibus, & in conſequentia nullum.r.7.d 33.num.1. ſed aliter deciditur. n.2.
Beneficium nō afficitur ex appoſitione manus Papæ in prorogando tempus patronis ad præſentandum r 2.d.2. nu 14.
Beneficium ſimplex quod eſt ſufficiens ad congruam ſuſtentationem inducit incompatibilitatem obtentorum. r.7.d.13. nu.4.
Beneficium quod ſit ſufficiens nec nè relinquitur arbitrio iudicis. requ. 7. dub. 14. nu. 1.
Beneficium tertium non confertur ab ordinario habenti iam duo requiſ 7. dub.16. refertur declaratio ſac.congreg. n.10 poteſt tamen conferri habenti ſufficientem penſionem.r.7. d.17.

Bene-

Beneficia iurispatrònatus non cadunt sub dispositione Conc. Trid sess. 24. c. 17. de refor. vbi prohibetur Episcopis conferri vni ultra duo beneficia & est vniuersalis consuetudo req. 7. d. 18. n. 2.
Beneficium 30. vel 40 scutorum est sufficiés vt quis possit Ordinari req. 7. d. 20. n. 2.
Beneficium primum an possit resignari ab eo, qui consequitur secundum incompatibile req. 7. d. 22. traduntur verba extrau. execrabilis n. 2. & c. de multa n. 4.
Beneficium semel reseruatum semper remanet reseruatum donec fuerit plenariè prouisum req. 7 d. 41. n. 17.
Bona fides probatur quando præsentat⁹ stetit in possessione per 20. annos req. 1. d. 21 n. 12.
Bona fides præsumitur etiam in nòn habéte titulum req. 1. d. 21. n. 13.
Bonitas vnius non debet nocere bonitati alterius req. 5. d. 1. n. 6.
Bona patrimonialia nō computantur in supputatione sufficientiæ beneficij req. 7. du. 15. n. 4.
Bullæ de stylo dantur cum anteriore data, vt occurratur impetrationi req. 13. d. 2. n. 6.

C

Cantoria Collegiatæ Insignis S. Secundi Ciuitatis Astensis an sit dignitas p. 17. n. 3.
Canonibus standum est vbi determinant aliquem articulum req. 12. d. 5. n. 10.
Canonicatus quid sit p. 18. n. 2.
Canonicatui aliquando cura subest animarum p. 18. n. 1.
Canonicatus potest esse sine præbenda pr. 19. n. 3.
Canonicatus potest esse sine iure canoniæ p. 19. n. 4.
Canonicus vt habeat stallum in choro, & vocem in capitulo non solum debet habere sacrum Ordinem, sed debet etiá immitti in possessionem & recipi in fratrē per capitulum p 18. n 3.
Canonicus sine præbenda dicitur Canonicus in herba, vel in aere pr. 19. n. 2. & du. 2. n. 1.
Canonici Cathedralis dantur Episcopis in consultores req. 10. d. 5. n. 3.
Canonicus consequitur ius percipiendi fructus ex canonia p. 19. n. 7. & 8.
Canonicus ex iure canoniæ consequitur ea, quæ sunt officij diuini vt sedere in choro & huiusmodi p 19. d. 1. n. 4.
Canonicus ex iure præbendæ consequitur ius percipiendi fructus p. 19. n. 5.
Canonicus qui nondum assecutus est præbēdam & est supernumerarius habet statim omnia iura canoniæ, vt stallum in choro vocem in capitulo & potest eligere, & habere distributiones quotidianas, & est capax delegationis p. 19. d. 2. n. 2. et seq.
Canonicatus S. Mariæ ad Niues Alexádriæ habent annexum Ordinem præsbiteratus p. 7. d. 20. n. 34.
Canonicus Ecclesiæ collegiatæ insignis quamuis alias sit Doctor non potest esse delegatus Papæ p. 19 d 2 n 4.
Canonicus Cathedralis minor ætate sed dispensatus ad obtinendum canonicatum non potest esse delegatus p. 19. d. 2 n. 4.
Canonicus si saltem non sit subdiaconus nō habet vocem in capitulo p. 19. d. 2. n. 6. & habebit vocem si fuerit in sacris etiam dispensatus ante ætatem n. 7.
Canonicus consequitur distributiones quāuis non sit in sacris p 19. d. 2. n. 9
Canonici Rauenatenses & alij qui hic recēsentur nuncupantur Cardinales p. 21. d. 1. n. 11.
Canonicus absens à choro ratione officij incumbentis suæ præbendæ lucratur distributiones p. 23. d. 3. n. 1.
Canonici nequeunt dare vocem separatim sed debent id collegialiter præstare r. 4. d 2. n. 4.
Canonici deputati à capitulo ad exercendum curam animarum debent examinari ab Episcopo r. 1. d. 16. nu. 1. refertur decla. Sac. Congreg.
Canonici quando eligant adiunctos [illegible] cum procedat Episcopus [illegible] processatur aliquem capitularem p 21 n. 15.
Casus consiit. Inn. III. super dimissione cathedralium recensentur req. 7. d. 34.
Causa Iurispat decisa patronus euincens representat prouisum req. 1. d. 10. n. 49.
Causa ex quibus possunt admitti resignationes per Ordinarios discutiuntur r. 7. a d. 5. vsque 37.

K Cau-

Cautela pro electorib. vt minor pars possit vincere maiorem req. 5. dub. 1. num. 38.
Cautela pro resignatarijs in publicandis resignat. req.7.d.37. nu. 32.
Cautela vt non arguatur scientia in absente req.1.d.3. n. 28.
Cardinalis an possit conferre parochialem vacantem absq; concursu req. 7.d. 40.
S. Carolus Borrom. fuit nepos Pij IV. & Archiep. Mediolani req.11.dub. 7. num. 5.
Citatio ad videndum procedi iuxta formā commissionis non supplet petitionē quā facere debet prouisus executori vt procedat req.7.d 37.nu. 45.
Citatio impropriè dicitur illa quam facit executor, sed dicitur insinuatio req. 5. dub.13.num. 9.
Citare an possit executor extra Dioecesim req.5. d. 13.
Citare quādo possit Delegatus extra Dioecesim req.5. d.13.
Claudus dicitur vitiatus corpore req. 7. d. 10. num. 5.
Clausula, adhibitis examinatoribus Synodalibus si sint, &c. quid operetur req. 12.d.5.nu. 1.
Clausula, nos tibi, qui à dilectis filijs examinatoribus, non eget iustificatione req.13.d.2.n.2.
Clausula annullatiua inducit formam req. 1.dub.1. num. 13. & declarat omnia ibi adiecta esse de forma req.3.dub.4. numero 3.
Clausula quacumq; generali reseruatione non obstante nisi addatur etiam in corpore iuris clausa non releuat à mentione facienda de vacatione in curia req. 7. d.47. num. 8.
Clausulę accessorię gratiam non augentes declarant intentionem cōcedentis p. 25. d.2.n.22.
Clausula annullatiua inducit formam req. 17.d.3.nu.1.
Clausula constito de prioris eligentis irrationabili iudicio est conditionalis req.5. d.2.nu. 31.
Clausula quod si non omnes habet effectū consolidandi iurisdictionem seu accrescendi exercitium req.5.d.9.nu. 4.
Clausula si per diligētē examinationē,&c. est intelligenda de prima examinatione req.5.d.14. n.2.
Clausula, si fuerit idoneus, non arctat ad probandum se esse idoneum, quia presumptio est in vnoquoq; pro idoneitate req.5.d. 16.n.3.
Clericus simplex an possit nominari ad parochialem req.2.d.2.nu.1. est exemplum notabile ibid.nu. 13.
Clericus an possit expēdere fructus beneficij in proprios vsus req.7 d 15.nu. 3.
Coniunctio sanguinis potest esse,& non esse sine amicitia req.7.d.25. n. 5.
Consanguineus inuestitus de beneficio pro suo consanguineo non releuat quin teneatur acceptare vel saltē ratificare p.25.d. 8.num.2.
Consanguinitas ad quotum gradum impediat collationem ordinarij circa beneficium resignatum in eius manibus req. 7. d.25.num.1. relinquitur dispositioni iuris communis videtur vt non impediat nisi vsq; ad.3.
Consanguinitas in eis, qui debent inquirere circa promouendos ad Cathedrales non impedit nisi ad 3. gradum req. 7. d. 25.n.2.
Consanguineus in 4. gradu potest compelli ad testificandum contra consanguineū in simili gradu req.7.d.25.n. 3.
Consanguineis quare sit prohibitum conferri beneficia resignata traduntur plures rationes req.7.d.25. n. 5.
Consanguinei, & affines non sunt admittendi ad concursum parochialis resignatę in manibus ordinarij req.7. d.30.nu.2. secus in vacantibus per obitum refert. decis.Rotæ nu. 3.
Coniuncti in 4. gradu non sunt tantæ affectionis req.7.d.25.nu. 3.
Connexorum idem est iudicium req. 8.d.8. nu.4.
Conclusio praxis habendi concursum cum gratiarum actione req.17.d.4.n. 7.
Capiens bannitum cuius taxam ignorabat illam non lucratur req.7.d.2. n.9.
Capitulum sede vac. non potest conferre parochialem req.5.d.22. n. 5.
Capitulum sede Epis. vac. non potest constituere Vicarium in Parochiali vacante sed hoc prestat Vicarius electus ab ipso capitulo req.1.dub.8.nu.7.

C. 6. sess. 24. de reform. Conc. Trid. de eligendis adiunctis per capitulum in initio anni locum habet solum in exemptis p. 21. n. 15.
C. cum in illis de præb. in 6. non comprehendit electionem req. 7. d. 45. n. 2.
C. statutum de rescrip. in 6. emanauit ad declarationem, & aliqualem correctionem c. nõnulli de rescriptis r. 5. d. 13. n. 5.
C. nõnulli loquitur de iudicib. ad lites req. 5. dub. 13. n. 5.
C. statutum de rescrip. in 6. locum non habet nisi ad lites ibid.
C. si Apostolica de præb. in 6. est correctorium c. 2. tit. & lib. eodem r. 7. d. 41. n. 7.
C. si Apostolica quid disponat r. 7. d. 41. n. 8 non corrigit Conc. Lateranense nu. 15. nullum præfigit terminum ad conferendum d. 44. num. 2.
C. statutum de præb. in 6. non est correctũ nisi quoad ea, quæ exprimuntur in cap. si Apostolica cod. tit. & lib. req. 7. d. 42. n. 3. & d. 46. n. 2.
C. si Apostolica locum habet nonnisi in parochialibus actu, & propriè sumptis r. 7. d. 43. n. 1. nec habet locũ in collegiatis n. 2
C. si pro clericis de præb. in 6. locum habet in Parochialibus req. 2. d. 2. nu. 4.
C. auaritiæ de elect. in 6. est pœnale req. 1. d. 25. n. 15.
Cęsar Labertinus habuit 37. beneficia req. 7. d. 18. nu. 3.
Cœci quamplures fuerunt prędicatores di sertissimi req. 7. d. 10. n. 3.
Cœci aliqui assumpti fuerunt ad sacerdotium, & Episcopatum quoad munus prędicationis tantum non autem quoad ministerium req. 7. d. 10. n. 3.
Cœcus dicitur viciatus corpore req 7. dub. 10. nom 2.
Collatio est libera translatio iuris in beneficio vacante req. 7. d. 18. n. 4.
Collator non tenetur conferre isti vel illi, quia quamuis conferre sit necessarium conferre tamen vni, vel alij est liberum, & gratiosum req. 7. d. 18. n. 5.
Collationis appellatione non semper venit institutio req. 7. d. 18. nu. 6.
Collationes ordinarij fiunt motu proprio nec est necesse exprimere, quę debent exprimi in supplicatione ad Papam req. 7. dub. 18. nu. 8.
Collatio vigore c. si Apostolica de pręb. in 6. fieri debet intra sex menses per concursum req. 7. dub. 44. num. 4.
Collatio an comprehendat electionẽ, pręsentationem &c. req. 7. d. 45. n. 1. concordantur iura nu. 5.
Collatio facta iure deuoluto non mutat statum beneficij req. 1. d. 21. n 7.
Collatio executoris, qui contulit illi, quẽ putabat idoneum cum nõ esset, vel commisit examen tenet req. 5. d. 17. nu. 1.
Collatio parochialium spectans ad Episcopũ radicatur in mera eius volũtate req. 5. d. 22. nu. 2.
Collator in quibus differat à patrono req. 7 d. 2. num. 6.
Collator habet ius mero iure patronus autẽ ex gratia req. 7. d. 2. nu. 7.
Collegium quando possit constituere Vicarium cum congrua in Ecclesiis ad ipsum spectantibus req. 1. dub. 9. n. 3. & d. 10. n. 6
Comparatiuum exponitur etiam pro positiuo req. 5. d. 1. nu. 15.
Conc. Trid. sess. 24. c. 18. de ref. procedit annullando req. 1. d. 1. n. 13.
Conc. Trid. sess. 24. ca. 18. vers. etiamsi cura incumbat vbi nam locum habeat req. 1. d. 7. nu. 3 & 23. d. 4.
Conc. Trid. sess. 24. cap. 18. de refor. circa cõcursum vt omnes descripti examinentur intelligitur quatenus veniant ad examẽ refertur declaratio sac. Congreg. req. 3 d. 7. nu. 3.
Conc. Trid. non irritat electionem factam de digno prętermisso digniore, neq; statuit fore rescindendam req. 5. d. 1. nu. 49.
Conc. Trid. sess. 24. cap. 18. de ref. an procedat in prouisione, quę fit in forma gratiosa resignatario vel impetranti exhibẽti testimonium approbationis ordinarij ad aliam parochialem vt in tali forma gratia detur cum approbatio non esset rectè facta req. 13. d. 3.
Concilium Trident. in quibus casibus disponat circa collationem beneficiorum req. 10. d. 2. per tot.
Cõc. Trid. dat auctoritatem Synodo prouiddendi, vel remittẽdi de forma concursus req 2. d. 3. n. 2.
Conc. Prouin. Mediol. statuit edictum pro concursu esse proponendum intra triduũ req. 2. d. 3. nu. 5.

Conc.Trid. quòd parochiales dat facultatẽ Epiſcopis eligendi non quẽ velit, ſed quẽ magis idoneum iudicauerit req. 5. dub. 1.nu. 52.
Conc.Trid.ſeſſ.24.c.18. verſ.nec prædicto rum procedit dumtaxat in parochialib. non autem in ſimplicibus patrimonialib. req. 5.dub.5. nu.8.
Conc Trid ſeſſ 7.c. 13. verſ. & nullus non tollit appellationem à mala relatione, & grauamine examinatorum, ſed tantũ ad effectum euitandi examen r 5 d.5 n.9
Conc Trid ſeſſ 24 c 18 locum non habet in parochialibus patronatis laicorum, in materia relationis examinatorum, quando vnus tantũ eſt præſentatus r.5.d.6.n.2
Conc.Trid ſeſſ.24 c.18. in quibus indultis S.R.E.Card diſponat r.7.d 40.nu.4.
Concilium Prouinciale non poteſt imponere onus vt dignitas conferatur nonniſi Doctori refer. decl.fac Congreg.req.10. dub.7.
Conditio rei mutatur cum conditione perſonę req 7.d.23.nu. 4.
Conditio ſuſpendit actum in euentum ipſius req.17.d.3. nu. 10.
Copula cum commatre non cadit ſub reſeruatione caſus reſeruati req.7.d.27. n.6.
Conferre quando non poſſit ordinarius beneficia quę vacarunt in curia, & quę Papa non contulit req. 7. d. 48. reſol. cum diſt.num. 2.
Culpa ſuperioris non debet nocere patronis req 9.d. 1.n.11.
Concurſus ſine examinatoribus Synodalib. eſt nullus req. 1.d.8.n. 27. fit in Eccleſijs in quib. Epiſcop⁹ eſt in poſſeſſione liberè conferendi: item in parochialibus iuriſpatr. Eccleſiaſtici vel mixti, & in alijs caſibus vt in p. 3. dub. 3. vide in Indice pręlud. ver. concurſus ommittitur.
Concurſus non proponitur in Eccleſia baptiſmali req.1.d.12.nu.1 nec in patronatus laicorum quamuis ſint deuolutę propter negligentiam patronorum req.1.d.2.nu. 3. conciliatur D. Barboſa, qui contrariũ tenet nu 8.nec in Eccleſiaſtico vbi aliter cauetur in fundatione req.2.d.1.num.23. nec in Dignitatibus collegiatarum refertur declaratio ſac.Congreg. req. 1.d.14. n.2.nec in collegiatis req.1.d 7. nu. 2.itẽ vbi ad ſecundum edictum nemo comparuit req.3.dub. 9.
Concurſus habetur in Eccleſijs Parochialibus ſpectantibus ad alium quam ad Diœceſanum refertur declarat.ſac.Congreg. req.1.d.19. n.1. & 2.
Concurſus non viciatur ex ommiſſione aſſignationis congruę req 1.d.1.n.27.
Concurſus vitiatur ex ommiſſione deputationis Vicarij req.1.dub.1.a n.4. vſq. 27.
Concurſus non proponitur in Eccleſia, quæ acquiritur per regreſſum req.3.dub.6.
Concurſus non poteſt eadem die claudi ſed expectandi ſunt oppoſitores per aliquot dies ſi velint ſe examini ſubijcere refertur deciſ. Rot. req.1.d.10.n 4. & ſeq.
Cocurſu nouo non eſt opus vbi magis idoneus deſiſtit vel decedit remiſſiuè req. 3.d.11.nu.2.
Concurſu nouo opus eſt vbi electus decedit vel renunciat req.3.d.11.nu. 3.declara ſi deceſſit vel renunciauit intra quadrimeſtre datum ad ſignificandum ſecus ſi poſt, & ſignificatio facta non fuit req. 3. d. 12.nu. 3.
Concurſus non viciatur ex electione digni pretermiſſo digniore, quando iudicium Epiſcopi eſt rationabile, & pro rationabilitate talis iudicii ſufficit, vt in electo concurrant maiores qualitates affertur deciſ.Rot.req.5.dub.1.nu. 56.
Concurſum qui facit poteſt plures, vel vnũ ſolum eligere req. 5. d.19. nu.2. refertur declaratio ſac. Congreg.
Concurſus non vitiatur ſi erroneè dicatur in edicto quod Eccleſia eſt reſeruata refertur deciſ.Rot.req.5.d.23.
Concurſus ſine examinatoribus Synodalibus iuratis eſt nullus req.14. dub.1.
Concurſus irritatur ſi non dirigitur ad legitimi collatoris collationem req. 17. dub.1.refertur deciſ. Rot.
Concurſus habet locum vbi Conc. Trid.eſt acceptatum req.17.d.2.n. 8. ſed acceptatio per ſe nòn ſufficit ſed debet etiam celebrari Synodus, & eligi examinatores & copulatiuè hęc tria requiruntur d. 3. num 3. & 5.
Concurſus valet vbi nondum eſt celebrata Synodus infrà ſex menſes poſt acceptationém Concil ſi adhuc lapſi non ſint ipſi ſex menſ.s aliàs ſecus r. 17 d.3.nu.5.
Concurſus viciatur ſi examinatores non Syno-

Synodales adhibeantur cum Synodalib. Req.13.d.1.n.3.refer.declaratio Sac.Cõgreg.
Cõcursũ qui uult debet illum acceptare cũ omnibus illius qualitatibus req. 13. d.1. n.5.
Congrua portio assignanda Vicario deputando in parochiali dum pro tempore vacat quanta esse debeat req. 1.d.23. nu. 1.
Congruæ assignatio quãdo possit licitè om mitti req.1.d.1.n.11.
Congrua portio est duorum aureorum prò singulis mensibus req.1.d.23.n.2.
Congrua portione in assignanda si capitulum inferat grauamen Episcopus potest illud corrigere req.1.d.23.n.3.
Congrua portio debet referri non solum ad sustentationem Vicarii, sed etiam ad valorem vacantis Ecclesiæ & qualitatem Vicarii req.1.d.23.n.4.refert declar. Sac. Congreg.
Congrua portio sumenda est ex fructib.percipiendis, nisi aliquis sit iure obligatus ad supplendum aliundè req.1.d.23. n.5.
Congrua pensio debet designari arbitrio Episcopi pensata qualitate beneficij, & Vic.deputandi req.1.d.23.n.6. refert decl.Sac.Congreg.
Congruam in assignando non stringitur Episc. ad taxã duorũ aureorũ r.1. d 23.n.7
Congrua in assignando desumi põt regula à cõst.Pij V.vt non sit maior 100. nec minor 50.scutorum cõputatis etiã incertis, & vbi redditus non ascenderent ad 50.applicentur oẽs fructus req.1.d.23.n.8.vsque 15.& referuntur verba constit.
Congrua pro Rectore p.7.d.13. & remissiue req.1.d.23.in fi.
Congrua portio vbi semel constituta est, & fuit acceptata à pluribus Rectoribus non debet augeri etiam si parochus sustẽtari non valeat ex eo quod prætia rerum sint aucta req.1.d.24.nu.13. refert decis. rot.& concordantur n.14.
Congregati qui sunt in capitulo si contradictione procul vota non dant reputantur pro affirmantibus req 11.d 8.n.12.& seq. respõdetur ad l.nulli.ff.quod cuiusq; vniuers.
Contumaces in non veniendo vel recedendo non computantur in numero duarum partium req.11.d.8.n 11.& seq.
Contumax est qui citatus comparuit sed il licentiatus recessit req.11.d.8.n.17.& eadem pęna punitur n.18.
Consuetudo etiam mala excusat à pœna. r. 1,d.25.n.8.
Consuetudo in valida & irrationabilis excusat à pœna req.1.d 25 n 9.nisi qui contrafacit fit in mala fide quia scit consuetudinem non esse bonam n.10.
Conuocatio facta per eum,qui habet auctoritatem constituit in contumacia non venientes,vel recedentes r.11 d.8.n 9.
Constare de non titulo quando dicatur re. 1.d.6.n. 11.& seq.
Constit.de public.quid disponat. req.7.d. 37.n.14.
Constitutio de public.resignat contentatur simplicis transumpti affixione req. 7. d. 37 n.31.
Constitutio Innocentij III.quas causas admittat pro dimittendis Cathedr. req. 7. d.34.
Constitutio Pii V.in materia cõcursus permittit tantum appellationem,quãdo appellans docet de dolo,& irrationabili iudicio Episcopi req.5.d 2.n.12.
Constit.Pij V.de admittendis resignat.non comprehendit patronata traditur declaratio Sac.Congreg.req.7.d.24.n.4.
Copia bullæ resignati beneficij de stylo est affigenda req 7 d.37.n.30.
Cura vnius parochiæ potest administrari ꝑ plures req. 1 .d.15.n.4.
Curatum beneficium non est vbi Episcopus committit duntaxat exercitium curæ animarum req.1.d.7.n 7.& seq. refertur declarat.Sac.Congreg.

D

Debilitas in materia coadiutoriæ debet verificari esse talẽ q̃ ꝑ se aggrauet corpꝰ sine spe futuræ ꝓsperitatis req. 7. d 8.n.4.
Decisiones speciales præualent regulis generalibus req.17.d 2.n.2. & req.9.d.1.n. 17.& req 13.d.1.n 4.
Declar.t.S.Cõg.habẽt vĩ legis r.17.d 2.n.7
Decretum vacationis non intrat ante Collatiõnẽ req.1.d. 6 n 3.
Decretum de dimittẽdo quando incipiat obligare req 1 d 6 n 3.apponitur de stylo Canc.r 7.d 22.n.5.an comprehendat pro uisos ab Ordinario n.12.& seq.

Decr.

Decr. Conc. Prou. factum in executionem Conc. Trid. videtur habere auctoritatem Conc. Trid r.1 d 8.n.13.

Decretum irritans inducit formam r.5.d.1. n.44.

Delegatus quando possit citare extra diœcesim r.5 d.13.n.8.

Delegatio facta duab. dignitatib⁹ vt simul cognoscant si vtraque sustinetur ab vna eademque persona extinguitur r.5.d.10. n.1.

Delegati iurisdictio venit non accessoriè, sed principaliter ad gratiam secus in executore r 5.d 12. n 2.

Delegatus qui semel pronunciauit se non habere iurisdictionem illam amplius nō assumit etiam de consensu partium r. 5. d.12.n.1.

Delegatus existens in sua diœcesi potest citare extra suam diœcesim, dummodo nō trahat vltra vnam dietam r.5.d.13.n.7.

Delegatus in citando non tenetur requirere licentiam Ordinarij r.5. d.13. num.8. refertur decis rot.

Delegatus esse non potest, qui rurale dignitatem habet r.1.d.14.n.3.

Deputatio Vicarij cum congrua vbi & quādo facienda r.1.

Deputatio Vicarij cum congrua an sit de forma concursus r.1 .dub.1.num.1.resoluitur affirmatiuè num.3 refertur declaratio Sac.Congreg. num.4. probatur à nu. 4. vsque ad 27.vbi datur intelligentia ad doctrinam Gartiæ, qui videtur aliter sentire.

Deputatio procuratoris ad appellandum an inducat præsumptionem ignorantiæ in absente deputante req.1.dub.3.nume. 17.

Deputatio Vicarii cum congrua an possit aliquandiu differri r.1.d.11.n.1.resoluitur posse vsque ad tres dies n.6.

Deuolutio fit cum suis qualitatibus, & oneribus r.1.d.10.n.45.

Deuolutio patronatæ laicorum non collatæ iuxta constit. Pij V. deuoluitur ad Papam r.9.d.2.

Deuolutio fit ad Papam in patronatis vbi presentatus non petit institutionem, nec instituitur intra duos menses r.9.d.3.

Dictio, debeo, quando importet necessitatē r.1.d.1. n.2.

Dictio, si, importat conditionem r.1.d.1.n. 10.

Dictio, alius, est repetitiua rei eiusdem qualitatis r.1.d.1.n.15.

Dictio, hic, est demonstratiua r.1.d.24.n.8 & 26 & 27.

Dictio, sic, designat modum, & formam r.1 d.24.n.8.

Dictio, donec, importat conditionem extinctiuam, & quomodo ponatur r. 1. d. 24. n.15.16.& 17.

Dies præstationis cōsensus resignationi stat inclusiuè r.3 d.1.n.6.

Dies notitiæ vacationis stat exclusiuè in materia concursus r.3.d.1.n.5.

Diffamatio commissæ fornicationis nō probatur ex sola deprehensione cum muliere ad impediendum electionem in concursu r.5 d.2.n.39.

Diffamatio si non sit recens, & in loco concursus non impedit electionem r. 5. d.2. n.40 etiam non completo triennio, quia præsumitur mutatio ibidem.

Dignior in materia concursus reputatur is de cuius morib. Episc. est informat⁹, & qui habitat in loco beneficij, ac potest residere, & prouidere necessitatibus Ecclesiæ r.5.d.2.n.47.

Diligētia est mater omnium artium in suo opere r 1.d.22.n.9.

Dimittere, qui debet beneficium in vim decreti de dimittendo si medio tempore decedat in mense Ordinarij Episcopus potest conferre p 10.d.13. ver. tertia & r.1. d.2.n.85.concordantur Dd. r.17.d.2.n.8. & 9.

Diœcesanus in materia electionis præferēdus est non diœcesano, & non beneficiatus beneficiato r.5.d.2 n 37.

Dispensare non consueuit Papa super ætate cum promouendo ad prochialem r. 2. d.2.n.13.refertur casus notatu dignus.

Dispositionis appellatione venit electio & præsentatio r 9.d.1.nu.27.refertur decis. rot.

Dispositio vbi est pœnalis ac simul correctoria non debet extendi ex identitate rationis ad casum qui sublata vocabuli significatione contineri potest r.7.dub.27.nu. 8.

Doctor an sit præferendus in electione in concursu non doctori r.5.d.2.

Do-

Doctorum prærogatiuæ nonnullæ recensentur.r.5.d.2.n.3.
Doctor est in dignitate.requis.5.du.2.nu.4.
Doctori potest præferri non doctor, quia non solum consideratur idoneitas respectu scientiæ, sed etiam respectu ætatis, morum, prudentiæ, & aliorum ad rectè gubernandum Ecclesiam Parochialem. requis.5.dub.2.num.6.refertur decis.rot.num.7.
Doctiori, cuius mores, & vita ignorantur præfertur minus doctus.requ.5.dub.2.n.19.
Doctior quis potest apparere ex fortuna puncti assignati, vel questionis propositæ & re vera non esse talis.r.5.d.2.num.20.
Doctoratus quando requiratur in Archidiacono.r.10.d.6.
Doctoratus vbi requiritur in aliqua dignitate non sufficit si sit gradus in iure ciuili tantum, vel in medicina vel artibus. r.10.d.6.n.5.
Doctorandi facultas est reuocata per Pium V. omnibus comitibus palatinis ac alijs personis vt in.r.10.d.6.n.6.
Doctoratus iniungitur vbi fit mentio quod Archidiaconatus habet curam animarũ vel iurisdictionem.requis.10. dub.6.nu.7.
Doctoratus iniungitur cuiuis dignitati primæ post pontificalem.requ.10.dub.6.nu.7.
Doctoratus non iniungitur in alijs dignitatibus cathedralium habentibus curam animarum.r.10.d.6.nu.8.
Doctoratus de stylo cancell.Apost.iniungitur prouisis de dignitatibus principalib. in collegiatis, nisi in supplicatione dicatur non tamen insignis quod exemplificatur.r.10 d.6.nu.9.
Doctoratus sumptus contra statuta Academiæ valet sed potest rescindi.r.10.d.8.n.2.
Doctoratus quando irritetur.r.10.d.8.nu.3.
Doctoratum non habere, vel habere nullum paria sunt r.10 d.8.n.5.
Doctorem qui narrat se esse sufficit vt probet de facto vbi de essentia non requiritur talis gradus r.10.d.8.n.6.
Doctoratus gradus non potest iniungi per conc. prouinc. Dignitati, quæ illum non requirit. req.10.d.7. refertur declaratio sac.congreg.
Doctoratus sine competenti scientia valet. r.10. d.9.

E

Ecclesiæ in materia concursus interest habere plures oppositores. r.3. dub.2.num.4.
Edictum pro concursu est proponendum intra triduum in prou. Mediolanen.r.2. d.11.nu.7.& r.2. d.6.nu.7.
Edictum proponere an sit de forma concursus.r.2.d.3.nu.1.
Edictum proponere est relictum arbitrio Episcopi. requ.2. dub.3. num.2. declara vt nu.6.
Edictum est proponendum vbi conc. prouinc. hoc statuit requ.2.d.3.num.5. refertur declaratio sac.congreg. nu.7.
Edictum concursus an possit proponere Inferior Episcopo.r.2. d.4.
Edictum an possit proponere Vicarius Episcopi, qui est subiturus examen & ipse. r.2.d.5.affirmatiuè.
Edictum succedit loco nominationis.r.2. d.6.n.2.
Edictum non est necessario legendum. r.2. d.7. sufficit affixio, & debet de affixione attestari notarius, vel nuntius.
Edictum non est apponendum cum maiori termino xx dierum. r.2.d.8. & an vitietur in totum si apponatur maior terminus.nu.2. & quid si fuit tantum prorogatum.nu.4. resoluitur vitiari tantum quoad excessum.n.5.
Edictum per quod tempus debeat poni. r.2.d.9.n.1.resol.esse arbitrarium infra xx. dies.n.3.
Edicti propositi dies an debeat apponi. r.2.d.10. affirmatiuè refer.decis.rot.num.2.
Edictum in electionibus & prouisionibus sicut & in iudicijs circumducitur. requis.3. dub.2. num.5. refertur decis.rot.
Edictum secundum proponendum est vbi proposito vno nullus oppositor comparuit aut nemo voluit se examini subijcere.r.3.d.9.
Edicti termino lapso arbitrarũ est Episcopo

po inchoare vel differre examen. r. 3. d. 10. n. 1.

Edictum habet vim citationis arctatiuæ & constituit in contumacia non venientes, seu recedentes sine licentia. req. 11. d. 8. nu. 7.

Electio dignioris fieri nequit ante peractũ examen. req 1. d. 11. nu. 8.

Electus in concursu acquirit ius ad Parochialem. req. 1. d. 18. nu. 2. & req. 2. d. 1. n. 10.

Electus & confirmatus potest administrare, & possessionem propria auctoirtate apprehendere. req. 1. dub. 25. num. 11. & 12.

Electio in concursu non tribuit ius in re sine collatione refertur decl. fac. congreg. req. 1. d. 25. n. 16.

Electio de qua in tit. de elect. secuta confirmatione tribuit ius in re. req. 1. d. 25. nu. 16.

Electio ad dignitates habentes curam animarum non fit sine dispensatione super ætate, secus in curatis inferioribus. req. 2. d. 2. nu. 12.

Electus in concursu si decedat vel renunciet opus est nouo concursu. req. 3. d. 11. nu. 3.

Electus si decedat intra quadrimestre ad significandum, Episcopus habet integrum quadrimestre ad proponendum edictum à die obitus, vel cessionis secus si post quadrimestre non facta significatione. req. 7. d. 12. n. 3.

Electio non debet fieri ab Episcopo ex collatione votorum examinatorum habita ratione calculorum. req. 4. d. 4. refertur declarat. fac. congreg.

Electio digni prætermisso digniore an valeat. req. 5. d. 1 resol. n. 43. & seq. & refertur exemplum. n. 44. & declaratio fac. cõgreg. n. 45. & 46.

Elector potest salua consciẽtia eligere idoneum prætermisso magis idoneo. req. 5. d. 1. n. 4.

Eligendus est semper melior in Aabatem req. 5. d. 1. num. 8. declara vt num. 28. & 29.

Electio de idoneo facta à pluribus numero tenet nec obstat appellatio volentiũ eligere meliorem. req. 5. d. 1. nu. 12. secus si in initio fuit appellatum. nu. 31. & 32.

Eligi vt possit idoneus licet posset eligi magis idoneus plura iura concedunt. req. 5. d. 1. nu. 13. sed concordantur iura contraria. n. 25. & seq.

Eligere potest Episcopus quem maluerit vbi vota præsentantium sunt æqualia nec arctatur eligere magis idoneum. req. 5. d. 1. n. 15.

Eligendus est qui est præstatior & doctior. r. 5. d. 1. n. 16.

Eligendus non est dignus vbi reperitur magis dignus. req. 5. d. 1. nu. 17.

Eligend⁹ est qui est omnium optimus. req. 5. nu 17.

Electio facienda est de magis idoneo, sed sustinetur facta de idoneo tantum. req. 5. d. 1. n. 25.

Eligi debet magis idoneus si ille sit de alia Ecclesia, sed si sit de eadẽ Ecclesia sufficit vt sit idoneus. req. 5. d 1. n. 27.

Electores tenentur consulere Ecclesiæ meliori modo. req 5. d. 1 n 33.

Elector qui duas habet voces vnam iure proprio alteram vti procurator non potest dare vnã vni & alteram alteri. req. 5 d. 1. nu. 33.

Electio debet fieri de magis idoneo vbi electus assumitur de alio collegio si vero assumatur de suo sufficit vt sit idoneus. req. 5. d. 2. num 34. & ampliatur etiamsi maior pars velit eligere magis idoneũ, & sic minor vincit maiorem req. 5. d. 1. nu. 37. declara vt nu. 38.

Electio facta in concursu de digno præter misso digniore est valida, sed competit remedium appellationis. req. 5. d. 1. n. 48. & 53.

Electio in simplicibus potest fieri etiã per gratificationem, vel ex iis meritorum refertur decis. rot. requis. 5. dub. 1. num. 50.

Electio vbi ex duobus præsentatis facta est cum institutione non est amplius quærendum de meritis, sed sat est quod institutus sit idoneus, quamuis potuerit eligi magis idoneus. requis 5. d. 1. num. 50.

Electio minus digni ommisso digniore licitè fit per Episcopum vtentem rationabili iudicio. req. 5. d. 1. n 54.

Electio debet fieri in concursu de illo, qui est aptior ei ministerio, & non qui maiori

iori pollet scientia req. 5. dub. 2. num. 9.
Electio facta in concursu per Ordinarium de vno ex ęquè approbatis in scientia potest canonizari, quia pręsumendū est pro iudicio Episcopi req. 5. d. 2. n. 24. & seq.
Electio facta de idoneo procul dolo, & irrationabili iudicio non annullatur, quamuis ordinarius malefecerit non eligendo magis idoneum req. 5. dub 2. n. 44
Electionis faciendę in concursu regula est vt non habens beneficium pręferatur habenti, & non indigēs dispensatione pręferatur ęgenti req. 5 dub. 2. n. 47. & seq. vsque num. 51.
Electio potest fieri extra locum examinis, & absentibus examinatoribus req. 5. dub. 20.
Electio in concursu spectat ad solum Diœcesanum req. 5. d. 20.
Electio facta de eo, qui tantum tulit dimidiam votorum relictis ijs, qui omnia tulerunt valet req. 5. dub. 21. refertur declaratio Sac. Congreg. n. 2.
Electus in concursu vbi collatio spectat ad Episcopum non acquirit ius absolutè, sed ex suppositione si Episcopus conferret req. 5. d. 22. nu. 6. secus si collatio spectet ad Papam, vel ad alium inferiorem num. 7. sublimita nisi plures essent approbati num. 7. sed conclude vt num. 8.
Electio est necessariò significanda collatori, nec sufficit illam expedire, & transmittere in tempore, nisi cum effectu perueniat ad ipsum collatorem, & illius omissio vitiat concursum, affertur exemplum req. 6. dub. 1.
Electionis significatio non est necessariò facienda cum examinatoribus simul congregatis req. 6. dub. 2. nu. 3. refertur declaratio sac. Congreg.
Electio postulandi non fit hac forma eligo postulandum, at secus de præsentando req. 9. dub. 1. num. 15.
Episcopus in examinibus per cōcursum est quasi examinator req. 15. dub. 2. nu. 2.
Episcopus in materia examinis non potest præiudicare patronis req. 10. d. 10. n. 2.
Episcopus eligit in concursu nulla habita ratione patronorum Ecclesiasticorū vbi prouisio spectat ad Papam req. 2. dub. 1. num. 13. refertur decl. sac. Congreg. nu. 14. & seq. idem in mixtis etiam si pro duabus spectaret ad laicos num. 17. refertur declar. sac. Congreg. n. 19. idem in Ecclesijs in quibus nominatio spectat ad Ecclesiasticum num. 20.
Episcopus tenetur instituere præsentatum quamuis non sit dignior req. 2. dub. 1. nu. 21. declara vt nu. 22.
Episcopus vt examinet an sit de forma concursus req. 3. dub. 4.
Episcopus non habet votum nisi vbi vota examinatorum sunt paria vel singularia req. 3. dub. 4. num. 5.
Episcopus eliget ex approbatis nec alium concursum inibit vbi desistat magis idoneus req. 3. dub. 11. nu. 2. secus si desistat electus num. 3.
Episcopus solus iudicat de maiori idoneitate req. 4. dub. 1. num. 2. refertur decis. Rot.
Episcopus dum vult accedere ad vota examinatorum in casu paritatis, vel singularitatis debet id præstare in ipso examine coram examinatoribus ibidem congregatis req. 4. dub. 2. nu. 1.
Episcopus non tenetur eligere ex collatione votorum habita ratione calculorum req. 4. dub. 4. refertur declarat. sac. Congreg.
Episcopus non habet votum decisiuum in concursu req. 4. d. 5. refertur declaratio sac. Congreg. nu. 2.
Episcopus debet esse alijs præstantior req. 5. dub. 1. n. 19. & seq.
Episcopus non potest eligere eum, quem magis idoneum iudicauerit quasi hoc relinquatur eiusdem iudicio, & arbitrio; quia intelligendum est illud esse cōmissum tanquam bono viro req. 5. d. 1. nu. 43 refertur decis. Rot. & debet vti iusto, ac rationabili iudicio n. 43.
Episcopus an peccet conferendo digno omisso digniore req. 5. dub. 1. n. 44.
Episcopus debet suum arbitrium regulare vti bonus vir. req. 5. dub. 1. n. 54.
Episcopus existens in curia potest conferre beneficium spectans ad suam collationem sed exit extra mœnia req. 7. d. 42. n. 4. aliter dicit Pauin. n. 5. & potest siue sit in curia, siue extra Diœcesim conferre parochialem, quę vacauit in curia numero 2.
Episcopus agens in remotis conferre debet

per suum Vicarium beneficia quę vacarunt in curia nec fuerunt collata per Papam intra mensem req. 7.d.42 nu.3.

Episcopus habet intentionem fundatam in beneficijs suę Diœcesis req.7. d.47.nu. 2.

Episcopus quinq; modis incidere potest in controuersiam cum Patronis, quos recēset auctor num.seq. vsq. ad nu.32.Req.1. dub.21.nu.26.

Episcopus quando dicit se esse in quasi possessione conferendi, & velle conferre, & constat de huiusmodi quasi possessione non impedit quominus possit prouidere etiam non expectato fine litis prosequendo suam quasi possessionem Req. 1. d.10. num.32.

Episcopus in alijs quatuor casib. debet supersedere donec lis fuerit finita quia Patronis in his casib. non currit tempus R. 1.d.10.nu.33. & quando oppositiones fierent per compatronos vide n. 34.

Episcopus iure deuolutionis quando Ecclesiam possit conferre, & quando constat Ecclesiam esse patronatam, & tales esse patronos, sed ob eorum negligentiam labitur semestre, vel quadrimestre vide Req.1.dub.10.nu.43. & 44.

Episcopus quādo principaliter oritur quęstio inter patronos, dum alios non admittunt ad pręsentandum sub aliquo pretextu quod amiserint iuspatronatus, & dicant non competere ius præsentandi, tūc lapso tempore semestris, vel quadrimestris nec decisa lite potest instituere quē maluerit R.1.d.10.n. 50. & 51.

Episcopus non potest retractare quæ iam fecit in executionem Concilij req. 1.dub. 24.nu. 9.

Episcopus vbi semel cognouit, & declarauit constare de iurepatronatus ex fundatione, & dotatione non potest vlterius stringere patronos ad docendum de huiusmodi titulo, si tamen pręmisit causę cognitionem post Concilium citato Fisco req.1.d.24.num.10 & seq.& p.7. d. 20.n.146.refer.declarat. sac. Congreg. req.1.d.24. n. 12.

Episcopus potest vnire alicui dignitati curam spectātem ad totum capitulum req. 1.d 7.num. 11.

Episcopus admittit ad examen concursus no.minatum ab Abbate req.1.d.19 n.2.

Episcopus admittat ad concursum alios vltra nominatos req.1.dub. 19. nu.6.

Episcopus in patronatis Ecclesiasticis instituit quem patronus pręsentat req. 1. d. 19. numero 7. & requis.2.dub.1.numero 10.

Episcopus eligit in patronatis spectantibus ad institutionem inferioris req. 1. dub. 19.num.8.& 9 & req.2. dub. 1 num. 11. affert. declarat. Sac. Congreg.

Episcopus non potest purgare moram in conferendo req 7 d.47.nu.3.

Examen in parochialibus, & etiam simplicibus beneficijs de iurepatronatus quorum institutio spectat ad inferiores est de forma requis. 5. dub. 15. numero terzo.

Examen potest subdelegari per executorem, quamuis in literis eius conscientia oneretur req.5.dub.17.nu.1.

Refertur declaratio sac. Congreg.& extenditur etiam ad prouisos de parochialibus in forma dignum ibidem, limita vt num. 2.

Examinatores debent iurare aliàs concursus est nullus req.14.dub.1.

Refer. decis. Rotę est de forma vt iurent ad sacrosancta Dei Euangelia dub. secundo.

Examinatores possunt iurare extra Synodum in manibus notarij req.14 dub.3. probatur iuramentum examinatorum per attestationem notarij, & etiam per illorum literas allegatur decis. Rot.dub. quarto.

Examinatoribus potest Episcopus dare de suo sed non statuere stipendium refertur declaratio sacr. Congreg. req. 15. dub. 1.

Examinis causa nequeunt examinatores, nec etiam Episcopus aut eius Vicarius quicquam accipere req.15. d. 2.

Examinatores proponendi sunt in Synodo formali, & vera req. 16. dub. 1. refert decis. Rot.

Examinatores plures quam tribus potest Episcopus adhibere in concursu req. 12. dub. 1.

Refert. declarat. Sac. Congreg.

Examinator si aliquis moriatur intra annum suę electionis tota facultas spectat ad superstites req. 12. dub. 2.

refer.decl. sac. congreg.nu.2 declara vt locum habeat si nondum venit tempus ce lebrandi Synodum alias secus num.3.refer.declara. sac. congreg.
Examinatoreres si omnes decedunt vel recedunt Episcopus alios sex eligit vt hic req.12.d.3.nu.2.refertur declar. sac.congreg.
Examinatores subrogati in locum defunctorum non durant post annum. req 12. d.4.nu.4.
Examinatores durant etiam post annũ quã do sunt superstites saltem sex. r.12. d.4. n.2.refer.declar.sac.congreg.num.3.
Examinatores superstites debent semper interesse examini cum superstitibus. requ. 12.d.4.nu.5.
Examinatoris officium residet penes vnum solum.req.12.d.4.nu 6.
Examinatores Synodales adhibendi sunt cum prouidendis in forma dignum. req. 12.d 5.n.1.& 5.
Examinatores antiqui vbi desint eliguntur sex cum approbatione capituli. req.12. d.5.nu.5.
Examinandi sunt quicumque se opponunt pro concursu.req.1.d.10.n.2. sed non ante tempus in edicto præfixum.req.2.dub. 10.nu.4.
Examinatores adhibendi in concursu quando sint de putandi. req.2.d.11.
Examen fieri potest coram Vicario, etiamsi Episcopus non sit impeditus. req.3.du.3. quia verba conc.fiue eo impedito ostendunt duntaxat conuenire vt fiat, ab Episcopo quando non est impeditus.
Examinare an debeat Episcopus. req.3.du. 4.
Examinatores non Synodales an sint admittendi in examine concursus resol. negatiuè per decis.rot. & decl. sac.congreg. re. 3.d.5.n.2.
Examen potest inchoari elapso termino edicti.req.3.dub.10.
Examen an possit fieri pendente termino edicti.req.3.d.10.n.2.
Examinatores debent renunciare non solũ qroad literaturam,sed etiam quoad mores & alia requisita.req.4.d.1.n.1. refertur.decis rot nu. 2.
Eaminatores debent dare vota dum congregati sunt cum Episcopo. req.4.d.2.n, 2. nec possunt id præstare separatim.nu. 3.
Examinatores rogati ab Episcopo vt dicãt quis sit magis idoneus possunt dicere sed non ex officio.req. 4. d 3. nu.3.
Examinandus esset ter, vt dignoscatur idoneus.req.5.dub.2.nu.10.
Examinator potest recusari, & à denegata admissione iustæ recusationis datur appellatio.req.5.d.3.
Examinatorum relatio suspendi non potest quo minus ex ea fiat institutio. req.5. d.4. n.7. ex decis rot.referũtur aliæ duæ declarationes sac.cong n.8 & 9 sed concordantur nu. 10. vbi respondetur quod à reprobatione examinatorum datur appellatio vt locum habeat ad effectum, vt reprobatus declaretur idoneus,& auferatur nota ex reprobatione illicita contracta, affertur ad hoc alia declaratio. n. 11.
Examinatorum relatio suspenditur quoad deuolutiuam per appellationem & declarationes contrariæ intelligendæ sunt, vt non admittatur appellatio ad effectũ infringendi electionem.req.5. dub. 4. n. 12.
Examinatus semel nec repertus idoneus repellitur à beneficio, et maximè in Parochialibus.req.5.d.14.n 3. amplia etiamsi declaratio reprobatoria differatur ad aliud examen.n 4.limita quando fuit cõmissum conscientiæ. n.5.
Examinatores subrogati defunctis Synodalibus assumunt naturam illorum.req 12. d.5.n.7.
Examen in forma dignum debet fieri cum examinatoribus Synodalibus vel saltem subrogatis quia decretum Clem. VIII. specialiter disponit.requ.12. d.5. nu.7.& 12.
Examinatores non sunt adhibendi post annum quando sex non supersunt. requ. 12. dub 6. num.2. nec excusatur Episcopus.
Examen non requiritur in simplicibus beneficijs collatiuis quamuis spectent ad inferiorem. requis. 10. dub. 1. num. 1.
Examen est necessarium in beneficijs iurispatronatus spectantibus ad inferioris institutionem, requis.10. dub.1.num.2 refert,

fert declarat. Sac. Congregat. num. 2. & 3.

Examinatores debēt eligi magiſtri ſeu doctores vel licentiati in Theol. vel iure canonico ſi extent alioquin alij clerici qui ad id videbuntur magis idonei req 11. d.2. refertur decl. Sac. Congreg. in terminis n. 17.

Examinatores debent eligi ſingulis annis in Synodo req. 11. d. 1. n. 1. declara vt nume. 6.

Examinatoris officiū durat etiam poſt annum ſi ſuperſint ſex, aliàs ſec' req. 11. d. 1 n. 6.

Examinatores tres eligit Epiſcopus quibuſ cum examen obit in concurſu req. 11. d. 1 n. 2. refert declar. Sac. Congr.

Examinatores non per ſe ipſos ſed per Epiſcopum Congregantur req. 11. d. 1. num. 3.

Examinatores ſi moriantur intra annū ſuccurritur caſui req. 11. d. 1. n. 4.

Examinatores an poſſint eligi non doctores extantibus doctoribus in Synodo re. 11. d. 2. n. 1.

Examinatores debent proponi nominatim & non in genere req. 11. d. 3. n. 2. niſi re ipſa extarent propoſiti n. 3. & 6.

Examinatoribus in genere & demonſtratiuè propoſitis ſubrogati ſeu ſucceſſores non admittuntur req. 11. d. 4. nec excuſat conſuetudo.

Examinatores proponendi non eſt à Conc. præſcripta certa forma requiſ. 11. dub. 5.

Examinator vt dicatur probatus debet ferre ſaltem dimidiam partem votorū req. 11. d. 7.

Examinatoribus Synodalibus non extantibus Epiſcopus eligit alios pro examine præſentatorum req. 10. dub. 10. numer. 1.

Examinis in materia Epiſcopus non poteſt nocere patronis req. 10. d. 10. n. 2. refertur deciſ. rot.

Examinatus pro ſacro ordine non debet examinari ſi poſtmodum prouideatur de ſimplici beneficio req. 10. dub. 3. numer. 1. fallit in inſtituendo per inferiorem quantumuis præſentatus ſit notòrie idoneus, cum huiuſmodi examen ſit de forma Conc. refer. declaratio Sac. Congregat. num. 3. & conciliatur deciſ. Rot. aliter decidens n. 4.

Examinandus qui eſt conſtitutus in ſacris & prouiſus in forma dignum ſi habeat Ordinem requiſitum in beneficio impetrato, nec afficit clauſula ſi fuerit idoneus repertus req. 10. dub. 4. nu. 2. & 6. refertur declaratio Sac. Congregat. numer. 3. & ſeq.

Examen rigoroſius eſt ineundum cum prouidendis de primis dignitatibus poſt pōtificalem, quia tenentur eſſe doctores re; 10. d. 5. n. 2.

Excuſatio facta per fratrem citati non conuincit citatum de ſcientia vt poſſit contra eum procedi ad priuationem beneficii ob non reſidentiam req. 1. dub. 3. num. 26.

Executor literarum in forma dignum poteſt moram purgare req. 5. dub. 11. limita vbi ſecundus iam lapſo termino pronunciauit ibid.

Executor literarum in forma dignum non poteſt exequi ſi primus erat mortuus vel legitimè impeditus req. 5. dub. 9. nu. 11.

Executor tenetur aſſumere partes iudicis vbi legitimus contradictor apparet req. 5. dub. 8. num. 2.

Executor ſecundus non tenetur requirere primum, & ei præfigere terminum ad conferendum, vel citare; ſed ſufficit vt ex actis conſtet de præſentatione literarum, & requiſitione facta per partem, & executio non appareat facta req. 5. dub. 9 num. 5.

Executorialium facultas data ſecundo eſt conditionalis ſi primus fuerit in mora req. 5. dub. 9. num. 6.

Executoriales qui habet non poteſt ad ſecūdum recurrere, ſi à primo repellitur tamquam non idoneus, ſed debet appellare, req. 5. dub. 9 nu. 7. refer. deciſ. Rot.

Executoris iuriſdictio tandiù durat quandiù durat gratia req. 5. d. 12. nu. 1. declara ſi actus ſit reiterabilis nu. 5.

Executor qui ſemel pronunciauit ſe non habere iuriſdictionem illam reaſumit, ſi reuera habebat, cum talis pronunciatio ſibi auferre non poſſit ius req. 5. dub. 12, num. 3.

Executor gratiæ Apoſtolicæ poteſt citare extra Diœceſim, in qua ipſe exiſtit

existit referuntur verba cap. statutum de rescrip. in 6. per quę videtur negatiuè resoluendum req.5.d.13.n.1. sed affirmatiuè resoluitur n.2.
Executores quamuis non sint meri executores, sed habeant aliqualem cognitionem causę non coanguftantur dispositione c. statutum de rescriptis in 6. quoad citationes quia non propriè citant sed insinuant req.5.d.13.n.9.
Executor si confert antequam examinet, si examen requiritur pro forma collatio est nulla requis.5. dub. 15. numer. 2. & 3.
Executor sciens scientiam, & idoneitatem alicuius non potest procedere ante verificationem req.5.dub.16. num.1. declaratur vt habeat locum in beneficijs requirentibus examen pro forma numer. 2.
Exemplum vtile pro patronis laicis vt valeant pręsentare minorem ad Ecclesiam Parochialem iurispatronatus req.2. d.2. n.13.
Experientia suplet illiteraturam req.5.d.1. n.53.
Extrauagans execrabilis quando locum habeat req.1.dub.5.num.6.& 10.referuntur verba ipsius extrau.req.7.dub.22. numer. 2.
Execrabilitas quomodo probetur req.1. d. 5.n.11.

F

FActũ à nobis aliena auctoritate nostrũ non dicitur sed impertientis auctoritatem req.1.d.8.n.13.
Familiaritas non dicitur probata, ex quo fuerit probatum aliquod seruitium re.5. d.2.n.48.
Forma fulminandi processum per executorem in materia pensionum r.5.d.12. n 6.
Forma compellendi beneficiarium in vim fulminati processus in materia pensionũ req.5.d.12.n.6.
Forma deputationis Vicarii cum congrua req.1.pag.174.
Forma procedendi ad priuationem beneficij req.1.d.3.n.21.
Forma ædicti pro concursu req.2.pag.212. & 213.
Forma literarũ significationis electi req.6.
Forma publicandi resignationes re.7. d.37. nu.26.& seq.
Forma constitut. de public. resignat. pinguius adimpletur affigendo copiam bullarum cum appensione originalis per aliquod spatium temporis req.7. d.37.nu. 30.
Formã est indiuidua req.2.d.8. n 3. & omissio in qualibet parte vitiat re.7. d.16. n 6.
Forma præcisa quæ sit & non ad effectum req.2.d.10.n.4.
Forma non potest per ęquipollens adimpleri req.5.d.1.n 43.& req.7.d.16. n.6.
Forma collationis de parochiali conferenda per concursum req.7.
Forma concil.in materia concursus est ad vnguem seruanda req.17. d 3.n.2.& d 4.
Forma Concilii Trid.circa concursum seruanda est vbi Concilium est acceptatum req.17.d.2.n 4.refer.declarat. Sac. Congreg.
Forma Inducta à lege si pręcise adimpleri non potest remittitur req.17.d.4.n.3. sed declara vti n.4.
Fundamentum vbi non est super ædificari non potest req.1.d.12.n.6.
Fundationis dispositio est seruanda refertur decl.Sac.Congreg.req.2.d.12. nu.24. & 25.

G

GIbosus & regiber est Irregularis req. 7.d.10.n.5.
Glosa non est opus vbi lex est clara req.12. d.5.n.4.
Graduatus sine competenti scientia potest obtinere dignitatem, quę requirit gradũ req.5.d.2.n 53.
Gradus sufficit in Episcopo si ipso iure pro motio ad dictum gradum irrita nõ fuit, quamuis per iudicis sententiam potuerit rescindi.req.5.d.2.n.54.
Gratia semel extincta non reuiuiscit nisi ex nouo iure req.7.d.31.n.17.
Gratia facta illi,qui approbationẽ ordinarii pręsentauit cum attestatione quod cõcursus sit legitimè factus cum non sit,an sit subreptitia req.13. d.2.
Gratia non est subreptitia si præsentetur testimoniũ approbationis Ordinarii ad aliã parochialẽ q̃ approbatio non fuerat rectè facta, & nihilominus ex huiusmodi testimonio facta fuit prouisio in forma gratiosa de alia parochiali vt est cõmunis stilus req.13.d.3.n.2.
Gratificatiò fieri põt de idoneo tãtũ pręter

mili

miſſo magis idoneo re.5.d.1.n.15. aliter n.24. ſed concordantur iura n.25. & ſeq.
Gutturoſus gutture tumido aut pendulo eſt corpore vitiatus req.7.d.10.n.6. & remittitur ad Papam.

I

IDoneus vnuſquiſque prouiſus præſumitur req.10.d.4.n.5.
Ignorantia allegata de contentus in bullis an excuſet à pœna decreti de dimittēdo req.1.d 6 n.2.
Ignorantia vacationis in patrono præſumitur quando rector reſignans, vel priuat° perſeuerauit in poſſeſſione beneficij poſt reſignationem, vel priuationem req.1. d. 22.n.10.& req.7.d.3 n 3.
Ignorantia vt excuſet debet eſſe veriſimilis & probabilis ac ſine fumo ſcientiæ, req. 7.d 2.n.17. refertur deciſ rot.
Ignorātia probabilis in materia vacationis beneficij arguit iuxta qualitatē beneficij & diuturnit. tem vacationis req 7.d.3.n. 2.
Impeditus dimittere debet probare impedimentum req 1.d 6.n 4.& 5.
Impedito reſtituitur tempus, quod abſtulit impedimentum req.1 d 6.n.4.
Impeditus per impotentiam iuris, vel facti etiam ſua culpa contingentem excuſatur req.7 d 2.n.13.
Impediti corpore qui dicantur req.7. dub. 9.
Impedimenta corporis vbi verificantur debent in acta referri r 7.d 9 n 2.
Impetrans ob nōn publicationem debet pſtare omnia ad quæ tenebatur is, qui cecidit a iure req.7.d.37.n 17.& debet probare plenè negatiuam n 52.
Impetrans à Papa deuolutum beneficium ob negligentiam Ordinarii, ſi vacet per reſignationem non habet niſi tres mēſes ad publicandum req.1.d.20 n 5.
In continenti quando aliquid fieri dicatur, non eſt certa regula req.1.d.5.n.7.
Indultum Ordinarium S.R.E.Cardin.circa concurſum an cadat ſub diſpoſitione cōc ſeſſ 24. c. 18 de refor.re.7.d.40. num. 4. vide in Indice de prælud. verb. Indultum.
Infirmitas in materia coadiutoriæ debet verificari vt ſit talis, quæ præſtet impedimētum perpetuum licet cum aliquo interualo quietis req.7.d 8.n.5.
Inimicitia quæ dicatur capitalis relinquitur arbitrio iudicis req.7. d.35. nu. 2. quibus coniecturis arguatur ibidem.
Initium inſpicitur vbi agitur de cōſequendo beneficium Eccleſiaſticum req 7.d.48 n.3.
Iniuriæ propulſatio quando dicatur facta in continenti req.1 d.11.n.5.
Inſtallatio an ſit neceſſaria in electo confirmato req.1.d 25.n.15.
Inſtitutio quando poſſit fieri poſt motam litem req.1.d.21.n.56.
Inſtitutio facta præſentato de cuius ſciētia non autem de moribus retulerunt examinatores eſt nulla req. 4 d.1. n.2. refertur deciſ.rot.
Inſtitutio eſt ſententia, ſiue decretum per quod perficitur ius acquiſitum per præſētationem req 7.d.18 n.7.
Inſtituere ſi renuat ordinarius poteſt cōpelli per ſuperiorem req.7 d.18 n.7.
Inſtitutor ad quem deuoluitur beneficium patronatum habet ſex menſes ad conferēdum req 7 d.23.n.3.
Inſtitutionem ad faciendum nullum præfixum eſt tempus req.7.d.27.nu.3 .& req.9 d.1.n 1.
Inſtitutor vbi non inſtituit intra terminum ſibi à ſuperiore præfixum idem ſuperior poteſt illum compellere per actualem compulſionem req.9 d.1.n 4.
Inſtituendi lapſo præfixo termino ſuperior ipſe inſtituit req 9.d 1 n.5.
Inſtitutio de parochiali non eſt differenda vltra duos menſes req 9 d.1.num.19. opinio auctoris cum diſtinc. numer. 20. & 21.
Inſtitutio facta ad præſentationem factam poſt tempus non valet req.9. d.1. nu.22. & 23 ſed valida eſt vt nu 26.
Inſtitutio eſt acceſſoria ad pręſentationem req 9 d 1.n.23.
Inſtitutio inualida præſentationem aliàs validè factam non annullat req.9 d.1.n. 24.& n 32.
Interpretatio facienda eſt prò Epo vt electio per eū facta ſuſtineatur r 5.d.2.n 22
Interpretatio facienda eſt vt minus recedamus à iure communi req.5.dub. 2 nu 23

In-

Interpretatione non est opus vbi tex. est clarus, & superfluum est glosas, & Doctores allegare vbi lex est clara req. 12. dub. 5. nu 3. & 4.

Irregulares, & scandalosi nequeunt inseruire Ecclesię, vel beneficio req. 7. dub. 12

Iudicium censetur irrationabile, & dolosum vbi Episcopus eligit suum familiarem forensem pretermisso Dioecesano habente idoneitatem, & qualitates prout electus req. 5. dub. 2. n. 14. & seq. & 30. traduntur quamplures decisiones, ex quibus colligi potest quando iudicium sit rationabile nu. 15. vsq; 19.

Iudicium Episcopi debet esse rationabile nu. 15. 30. & seq.

Iuramentum examinatorum debet prestari ad sacrosancta Dei Euangelia req. 14. d. 2. reliq. vide examinatores debent iurare.

Ius ad rem perfectum, & Ius in re ambulant pari passu req. 5. dub. 1. nu. 46.

Ius antiquum remanet cum nouo nisi corrigatur req. 7. dub. 22. nu. 18.

Ius in concursu datur perfectum ad rem req. 5. d. 1. n. 45.

Iuspatronatus ammittitur per nō vsum req. 1. dub. 21. nu. 2.

Iuspatronatus mensuratur ex persona presentantis req. 8 dub 6. num. 7.

Iurepatronatus euicto patronus euincens presentat iam prouisum vt sibi acquirat quasi possessionem in futurum req. 1. d. 21. num. 6.

Iuspatr. laicorum non cadit sub concursu. req. 2 dub. 1. nu. 2.

Iuspatr. Ecclesiasticorum cadit sub concursu req. 2. d. 1. n. 4.

Iuspatr. mixtum cadit sub concursu req. 1. dub. 1. nu. 4.

Iuspatr. laicorum non cadit sub reseruationib. req. 1. dub. 20. n. 6. nec assumit obligationem concursus si forte fiat deuolutio nu. 7. & seq.

Iuspatr. deriuans à patrimonio laici qualiter fiat Ecclesiasticum req. 8. dub. 1. refert decis. Rot. per quam deciditur quod si transferatur in religiosos fit Ecclesiasticum nu 3.

Iuspatr. illius, qui efficitur religiosus fit Ecclesiasticum req. 8. d. 2. intellige illius vita durante nu. 2.

Iuspatronatus laicorum religiosè viuentiū fit Ecclesiasticum req. 8. dub. 3.

Iuspatronatus competens operarijs Ecclesię ab Episcopo non deputatis est laicale secus si deputentur ab Episcopo req. 8. d. 4. num. 3.

Iuspatronatus confraternitatum laicorum est laicale req. 8. dub. 5. refertur decis. Rot.

Iuspatr. in quo Ecclesiastici presentāt quē laici nominant an sit Ecclesiasticum resol. cum dist. req. 8. d 6. num. 8.

Iuspatronatus est laicale vbi Ecclesiasticus prasentare debet illum, quem solum nominat laicus, secus si presentare debet vnum ex pluribus nominatis à laico req. 8. dub. 6. num. 8.

Iuspatr. est laicale vbi Ecclesiasticus non potest presentare nisi de consensu laici secus si non possit nisi de consilio req. 8. dub. 7.

Iuspatr. in quo presentatio fit per turnum variatur req. 8. dub. 8.

Ius semel extinctum amplius non reuiuiscit licet postea cesset causa extinguens req. 5. dub. 10. num. 2. & req. 7. dub. 31. num. 16.

L

Legem non seruat, imo committit in illam, qui legis verba amplexus contra illius nititur voluntatem req. 5. dub. 1. num. 44.

Lex noua generaliter corrigens non porrigitur ad casus à lege veteri specialiter definitos req. 7. d 22. nu. 19.

Lex quę per aliam distinguitur intelligenda est iuxta distinguentem req. 17. dub. 2. num. 7.

Lex non stringit vbi de facto seruari non potest req. 17. dub. 4. num. 2.

Lex precedens determinatur per sequentem req. 12. dub. 5. num. 9.

Libertas Ecclesię potest prescribi req. 1. d. 21 num. 4.

Litis fine non expectato quando possit Episcopus conferre beneficium pretensum esse de iurepatronatus req. 1. d. 21. nu. 5.

Lis super iurepatronatus potest moueri Ecclesia iam vacante, vel nondum vacante req. 1. dub 21. num. 14.

Lis mota Ecclesia iam vacante terminari debet si sit inter clericos intra sex menses

siue-

si verò sit inter laicos finienda est intra quatuor menses req. 1. d. 21. nu. 15.

Lis mota Ecclesia nondum vacante non priuat quasi possidentem suo iure præsentandi, quapropter poterit præsentare. re. 1. d. 21. nu. 17. sed declara vt num. 19. & 20.

Litis finis quādo sit expectandus, ad præsentandum. req. 1. d. 21. nu. 17. sed declara vt 21.

Lis potest moueri inter patronos & Episcopum, & in hoc casu an possit Episcopus in totum ordinare Ecclesiam. req. 1. d. 21. n. 22. & seq.

Lis potest oriri inter Episcopum, & patronos quinque modis. req. 1. dub. 21. an 26. vsque 31.

Lis mota intra duos menses dicitur mota in continenti. req. 1. dub. 11. n. 4.

Lis intercedere potest inter Patronos quando diuiserunt vota plures præsentando, & litigatur super meritis præsentatorum, req. 1. d. 21. nu. 35. & quando currat tempus, & quando Episcopus prouideat de œconomo exponit auctor dicto. req. 1. d. 10 à num. 36. vsque ad num. 41.

Lis quando mouetur inter compatronos non ex vi Iurispatronatus nec iurispræsentandi, sed super forma præsentationis, vel ex alijs oppositionibus extrinsecis, in isto casu non currit tempus, sed expectatur litis euentus. req. 1. d. 10. nu. 46.

Lis oritur inter solos præsentatos, vel etiam inter eos vna cum ipsis præsentantibus; super ipsius præsentationibus, non ex vi formæ, idoneitatis, vel meritorum, sed ex ui iurispatronatus, & præsentandi vel est inter prætendentes se esse patronos & tamen dubitatur an verè sint patroni, & in hoc casu expectatur per semestre, vel quadrimestre & si lis non finiatur in tra dictum tempus, Episcopus confert cui meli⁹ secūdū Deū sibi videtur, reseruato iure euincenti. req. 1. d. 10. n. 47. & 48.

Lis oritur quando aliqui dicunt se esse hæredes fundatorum, vel in quasi possessione existentium pro tali quota, ex quo iuspatronatus succeditur per stirpas, & non per capita, & talem heredem esse priuatum iurepatronatus, vel illud repudiasse: Lis finiri debet intra quadrimestre, vel semestre postquam Ecclesia vacauit, alias Episcopus ipse ordinat Ecclesiam. req. 1. d. 10. n. 52. & 53.

Lis oritur quando dubitatur de patronitate quia non est aliquis in possessione præsentandi, nec Episcopus est in quasi possessione conferendi & litigatur super proprietate, quo casu Episcopus confert saluo iure euincenti, quando lis non decidatur intra 4. vel sex menses. req. 1. d. 21. nu. 54.

Lis oritur quando vnus est in quasi possessione & alius non, & in hoc casu instituitur præsentatus à quasi possidente ante litis contestationem req. 1. d. 21. nu. 55.

Literæ nullæ vel subreptitiæ si publicentur releuant ab alia publicatione. req. 7. d. 37. n. 38.

Literarum executio est petenda copulatiuè cum præsentatione. requ. 7. d. 37. num. 45.

Literatis pingui⁹ prouidetur in materia beneficiorum, quam ignaris req. 5. d. 2. n. 2.

Literis assertiuis Ordinarij an sit standum contra diffamatum. requis. 5. dub. 2. num. 34.

Literæ testimoniales Episcoporum tollunt maculam, quæ potest oriri ex diffamatione. req. 5. d. 2. n. 40.

Literæ executoriæ illud important, vt in defectum, vel negligentiam primi secund⁹ exequatur. nec dici possunt delegatoriæ. req. 5. d 9 n. 10.

Literæ dantur in forma gratiosa vbi quis præsentat testimonium se iam obtinuisse aliud simile beneficium nec afficit quod primò approbatio non fuerit rectè facta req. 13. d. 3. n. 2. & 3. locum habet etiā in Parochia libus resignatis in fauorem vel alias quouis modo obtentis.

M

Malus vt quis non sit sufficit in materia electionis. req. 5. d. 1. n. 7.

Illustriss Matthæus Contarellus Card. sustulit in supplicationib. resignat. illa verba in fauorem. req. 1. d. 13. n 5.

Matrimonium valide contractum sed non consumatum impedit matrim. vsque ad 4. gradum. req. 7. d 29. n. 9.

Matrimonij impedimenta. req 7 dub. 25. & seq.

Matrimonium nõn impeditur ex affinitate 2. & 3. generis req.7. dub. 27. nu 2.& 5. exemplificatur.
Matrimonium impeditur inter adoptantẽ & adoptatum filiosq; adoptantis, & ipsum adoptatum req.7.dub.27.num.10.& quot modis fiat adoptatio ibid.
Matrimonium impuberum quando transeat in sponsalia req. 7. d.29.num 2. non impedit prouisionem beneficij resignati req.7.d.29. nu. 3.
Matrimonium non consumatum non impedit resignati beneficij prouisionem req. 7 dub.29.nu.6.& seq.
Melior non censetur quis ex eo quod sit electus in Episcopum req. 5.dub.1. nu.10.
Mensis quot diebus constet req.7.dub.2.n.8 computatur secundum calendarium.
Mẽtio ordinum quando sit necessaria req. 2.dub 2.nu.3.4. 6. & 8.
Molestiæ etiam extra iudiciales excusant non dimittentem à pœna requi.1.dub.6. num. 10.
Molestiæ quæ veniunt facto principis sunt considerabiles req.1.dub. 6. nu.7.
Mortuum nasci vel numquam esse procreatum vel natum paria sunt req. 10. dub. 8. num.5.
Mutatio vitæ præsumitur intra triennium req.5.dub.2.nu. 40.

N

NEgligens non est in eligendo qui rationem electionis ignorat req.1.dub. 22.num. 6.
Negligentia est nouerca eruditionis req. 1. dub.22.nu. 9.
Nemo dat quod non habet req.7.d 22 n.8.
Necessarium in materia collationum est quod sumit initium aliundè, quam à facultate ordinaria req.5.d.22.n.3.& seq.
Nona causa admittendæ resignationis non est superflua tametsi c. de multa, & extrau.execrabilis faciant vacare incompatibilia, quia intelligenda est ad resignandum beneficia incompatibilia per se, siue per dispensationem req.7.d.22.num.9.& seq.
Notario asserenti se ad instantiam resignatarij fecisse publicationem non creditur req.7.dub.37.nu. 35.
Notario non actuario attestanti de gestis coram se de præterito, & maximè sine testibus non creditur req. 7.d.37.nu. 36.
Negatiua non publicationis non probatur ex collatione facta resignatario post tẽpus ad publicandum req.7.dub. 37.n.56.
Nominatio nullum ius tribuit in beneficio & potest fieri etiam de laico req. 2. dub. 1.num 9.& p.7.d.20. nu. 107.
Nominatio non est in consideratione sed solus actus præsentationis attenditur req. 8.dub.6.nu.3.
Notitia vacationis etiam præsumpta conuincit req.7. dub.4.

O

OBnoxij crimini qui dicatur req.7. dub. 11.nonnulla crimina huc referuntur.
Oeconomus est constituendus in Ecclesia in qua Episcopus habet cõtrouersiam cũ patronis super iure conferendi, & non constat clarè de libertate Ecclesiæ req.1. dub.21.nu.2 & seq.
Oeconomus constituitur vbi quæstio est super idoneitate præsentati re.1.d.21. n.25.
Oldradus appellatur pater legum req. 5.d. 13.nu 5.
Ommissio publicationis resignationis inducit vacationem,& reseruationem req. 7.dub.37. nu.1.& 3.
Oppositor qui solus se opposuit vel inter plures fuit approbatus acquirit ius considerabile req.5 dub.22.nu. 7.
Oppositore vno tantum comparente an fieri possit concursus req 3.dub 8.
Oppositores debent vocari ad examen req. 3 dub.7 nu.3 & dub 10.nu. 2.& 3.
Oppositoribus omnibus non comparentibus an possit iniri examen cum comparẽtibus req.3.dub. 7.
Oppositor põt admitti ad concursum etiã post terminũ edicti req.2.d.1.n.27. & re. 3 d 2.re ñ integra & r 5 d.22. n 9. refer. declar.fac.Cong.nu.2 & dub.8 nu.6.
Oppositores nõ possunt examinari ante tẽpus præfixũ in edicto req.2.d.10.nu.4.
Oppositor põt admitti post lapsũ terminum etiam reclamãte aduersario re 3 d. 2 n.3.& põt appellare si nõ admittitur n.6
Ordo contẽporaneè requisitus debet exprimi in supplicatione r.2. d 2 n 6. nisi sit inductꝰ à statutis,& eis esset derogatũ n.8.

Ordinarius non debet admittere vllam excuſationem ſeu allegationem ignorãtiæ ſed debet in continenti prouidere elapſo tẽpore req.7.d.2.

Ordinarius poteſt cõferre parochialem, q̃ vacauit in curia Apoſtolica ſede vac. re. 7.d 41.nu.5. item quæ vacarunt in curia viuente Papa, ſed quæ Papa non contulit num 8. declara vt num.12. & ſeq. ubi quod non poteſt conferre quando ex alio capite contraxerat reſeruationem, vel alias erat deuoluta ad ſanctam ſedem n.15.

Ordinarius debet preferre illum de quo eſt melius informatus req.5 d 2 n.13.

Ordinarius poteſt conferre beneficium reſignatum ab eo qui matrimonium contrahit quamuis poſtea diſſoluatur matrimonium contractum req 7 d 31.n.15.

Ordinarius non poteſt conferre ſuis, nec reſignanti ſi conſanguineis, aut affinibus, vel familiaribus beneficia in ſuis manib. reſignata req.7 d 36 n 2.

Ordinarius quid præſtare debeat vbi vacat parochialis req.1 d 1 n 5.

Ordinarius poteſt admittere allegationem ignorantiæ, vel impedimenti ſed lapſo tempore ad præſentandum poteſt prouidere req 1.d 22.n 9.

Ordinarius confert motu proprio req. 7. d. 18.n 8.

Ordinarius poteſt conferre beneficium vacans in curia ſi papa non contulit intra menſem req.7.d.46.num.3.ſed hodie uix dabitur caſus ſtante ſtilo curie per quem datantur literæ ſub die obitus. ibidem.

Ordinatus ſine patrimonio vel beneficio non incurrit aliquam ſuſpenſionem refertur decla. Sac.Congreg.req.7. d.21.

P

Papa cæcus ſuſtinetur req.7.dub.10.nu. 4.

Papa poteſt purgare moram in beneficijs vacantibus in curia req.7.d.47. n 6.

Papa prorogat tempus patronis ad præſentandum minorem ad parochialem, ſed non conſueuit diſpenſare ſuper ætate refertur exemplum notabile prius in curia non uiſum requiſ. 2. dub. 2. numer. 13.

Papa conſueuit apponere decretum de dimittendo req.1.d.5.n.12.

Papa poteſt ad libitum diſponere de beneficio etiam priuando ſine cauſa req.1. d 6. n 7.

Papa non habet reſpectum ad mentem reſignantis, ſed ad ſupplicationem reſignatarij req 1.d.13 n 7.

Parochiales qui duas habet quarum altera ſit vnita ſimplici beneficio vel dignitati, alteram dimittere non tenetur p.13. d 1. n.4.

Parochiales ad Eccleſias non debent admitti niſi ad minus ſubdiaconi req.2. dub. 2. num.2. conſtituti uero in minoribus aſſumuntur cum diſpenſatione tantum ibidem.

Parochialis iuriſpatronatus laicorum deuoluta ad Epiſcopum propter negligentiam patronorum non confertur per concurſum requiſ 1.dub.20.n.2.

Parochiales Eccleſiæ non comprehenduntur in priuilegiis conclauiſtarum req.7. d 41.n.11.

Pars maior eſt, quæ ſuperat medietatẽ req. 11.d.7.n 5.

Patrimonium redditum 30.vel 40.ſcut.an dicatur ſufficiens vt poſſit Ordinarius admittere reſignationem beneficij huiuſmodi patrimonium habentis req.7. dub. 38. eſt arbitrarium iudici.

Patrimonium vel beneficium quod dicatur ſufficiens vt valeat fieri reſignatio relinquitur arbitrio ordinarij req. 7. d. 38. n.3.

Patroni quando poſſint preſentare lite mota, vel pendente req.1.dub.21.num.14.& ſeq. vbi traduntur caſus in quibus poteſt oriri lis ſuper iurepatronatus.

Patroni an poſſint tuta cõſcientia præſentare dignum cum poſſent digniorem præſentare req.5.dub.1.n 2 & ſeq.

Patroni poſſunt pro conſeruatione eorum iuris præſentandi repræſentare eum, qui fuerit ob eorum diſcordiam ab Epiſcopo inſtitutus r.1.d.10.n.41.& in quocumque alio caſu vide num.42. & circa gratificationem quando iuſpatronatus eſt mixtum, vel quando præſentatio facta eſt ſucceſſiuè, non autem cumulatiuè dicto req. primo dub. 10 numer. 42.

Patronus vt poſſit præſentare adueniente

vacatione ante finitam litem, quomodo intelligatur requiſ. primo dub. 21. num. 20.

Patronus poteſt re integra nominare poſt lapſum termini ad concurſum req. 2. d. 1 n. 26.

Patronus poteſt præſentare de nouo in caſu vt hic req. 9. d. 1. n. 21.

Patronus poteſt nominare & præſentare ſimplicem clericum ad parochialem re 2. d. 2. affert exemplum.

Pœna non incurritur propter defectũ formæ vel ſolemnitatis ex actu nullo req. 7 d. 33. n. 1.

Pœna vbi imponitur ex nõ facto intra certum tempus, pœna non incurritur niſi ex toto tempus labatur req. 7. dub. 37. num. 50.

Pẽſionariis ſuccurritur de remedio ad compellendum beneficiatum ad ſolutionem penſionis quando executor eſt abſens re. 5. d. 12.

Et traditur formula formandi proceſſum in huiuſmod. cauſa numero ſexto.

Pluralitas aliquando reſoluitur in ſingularitatem req. 5. d. 19. n. 3.

Poſſideri an poſſit beneficium a duobus p 3 d. 7. n. 18.

Poſſeſſio capitur etiam ex inualidis literis, & alia publicatione non eſt opus ſi poſtea impetretur perinde valere, r. 7. d. 37. 39. & 40.

Poſſeſſio ammittitur & acquiritur ex actu nullo req. 7. d. 37. n. 41.

Poſſeſſio non poteſt capi vigore prouiſionis in forma dignum, vel in forma commiſſaria ſine collatione req. 7. d. 37. num. 42.

Poſſeſſio intra quantum tempus debeat apprehendi req. 1. d. 5. nu. 13.

Poteſtas ſuperioris in deuolutis regulatur ſecundum poteſtatem inferioris req. 9. d. 1. n. 33.

Poteſtas Synodi reſidet in maiori parte eiuſdem Synodi r. 11. d. 7. n. 2.

Præſentatio tribuit ius ad rem req. 5. d6. n. 3.

Præſentatio facta ante litem conteſtatam dicitur fructus iam collectus & efficit vt inſtitutio licite poſtmodum fieri poſſit ante huiuſmodi litis conteſtationem r. 1. d 21. n 60.

Præſentatio ad beneficia intra quantum tẽpus ſit facienda req 1. d 22. n. 2.

Præſentatio illius præualet quæ maioribus innuatur meritis req. 5. dub. 1. n. 11.

Præſentatio tribuit ius ad rem conſiderabile req. 2. dub. 1. num 10.

Præſentatus non debet inſtitui niſi fuerit ab Epiſcopo examinatus req. 5. dub 5 nu 3.

Præſentatus appellans non eſt audiendus quin ſubijciatur examini req 5. d. 5. n. 4.

Præſentatus tenetur petere inſtitutionem req. 9. dub. 1. nu. 18. & 19.

Præſentãdo patronus diſponit de beneficio ad quod præſentat req. 9. d. 1. n. 13.

Præſentari an poſſit ad parochialem conſtitutus in minoribus num 2. dub. 2. nu. 2. conſtituuntur tres caſus req. 2. dub. 2. num. 3.

Præſumptio eſt pro iudicio Epiſcopi in materia electionis in concurſu req. 5. dub. 2. nu. 11. & 31. traditur deciſ. Rot.

Præuentionis qui habet ius debet Epiſcopũ inſtare vt proponat edictum, vel ſaltem faciat declarationẽ ſe velle cõferre req. 7. dub. 39. nu. 2.

Principi aſſerenti ſe eſſe informatum de aliqua re creditur num. 13. dub. 2. numero 4.

Priuatio quando inducat, vel non reſeruationem requiſ. 1. dub. 5. numero 16. & 18.

Priuatio facta à Papa etiam ſine cauſa tenet, & enunciatio Papę facit fidem requiſ. 1. dub. 5. nu. 19.

Priuationis illatę à iure ſententia quomodo feratur requiſ. primo dub. 4. numero 2.

Priuationis à iure comminatę ſententia quomodo feratur, traduntur verba requiſ 1. dub. 4. nu. 6.

Priuatus an recuperet beneficium ſecuta abſolutione requiſ. primo dub. quarto nu. 8.

Priuilegium ammittitur per non vſum requiſ. 1. dub. 8. num. 26. & quomodo inducatur non vſus.

Priuilegio conclauiſtis eſt vt beneficia vacantia Apoſtolica ſede vac. eis conferantur req. 7. dub. 41, nu. 11.

Probatus vir dicitur non qui femel in vno actu probatus eft, fed qui fæpiffimè in pluribus diuerfifque actibus perfpectus, & exploratus eft talis req.5.dub.2. num. 21.
Proceffus fecundi executoris, cui non conftat de negligentia prioris non valet re. 5.d 8 n.4.
Proceffus executoris dati cũ claufula quod fi non omnes valet etiam nõ conftito tũc de impedimento primi req.5. dub. 9. nu. 2.
Propofitio edicti vbi Conc.Prouinc. nihil ftatuit eft arbitraria Epifcopo req 2. d 3. n.7.
Proponere edictum an fit de forma req.2. d.3 inferior Epifcopo an poffit illud proponere d 4.Vicarius Epi qui velit examẽ fubire an poffit d.5. intra quale tempus fit proponendum d 6 an fit legẽdum vel publicandum d 7. an poffit apponi cum maiori termino XX.dierum du.8.quanto tempore debeat ftare affixum du.9. an fit apponenda dies illius propofitionis d 10
Propria fignificatio vocabuli eft quę principaliter inuenta eft ad fignificandũ req. 7.d 27n..9.
Prorogatio ad præfentandum fit per Papam quando præfentandus non eft in ætate afferitur breue.re.2 d.2.n.13.& eft cafus notabilis.
Prorogatio datur patronis laicis ad præfentandum minorem ad parochialẽ req. 2.d.2.n 13.
Prorogatio datur fine expreffione nominis fancti illius Ecclefię, in qua eft beneficiũ req.2.d 2.n.15.
Prorogatio fit abfque mentione ætatis illius, qui eft præfentandus, & cuius intuitu fit prorogatio patronis req.2. d.2. nu. 16.
Prorogatio fit abfque expreffione valoris Eccl., ad quam prętenditur præfentari r. 2.d.2.n 17.
Prorogatio ad prefentandum minorem ad Parochialem conceditur patronis nõ autem fit difpenfatio fuper ætate req.2.d 2. n 13.eft exemplum vtiliffimum.
Prouifio Apoftolica nõ confumit turnum in prę fentationibus req. 8.dub. 8. nume. 3.
Prouifio in forma dignum tribuit ius confiderabile ad beneficium req.5.dub.7. n. 4.
Prouifio facta ab executore de beneficio vacante ignorata vacatione tenet req.5.d.9. n 3.
Prouifus a cuius prouifione coopofitor appellauit facit fructus donec electio, vel prouifio fuerit reuocata per iudicẽ req. 5 d 18.n.1 & 2.
Prouifus à Papa fi velit recedere à fecunda prouifione, & retinere primum debet fupplicare requif.1. dub.5. numer. 13.& 14.
Prouifus quando dicatur per fe ftare quominus poffeffionem adipifcatur req.1.d. 6.n.1.refoluitur vt dicatur quando differ tur per duos menfes.
Prouifus ommiffa forma Cõcilij in electione, vel prouifione amittit omnes fructus refertur decif.rot. req.5. d.18. num.4. & feq.quamuis remoueri non pöffit de Ecclefia fine auctoritate iudicis num.6., & conftitutus cenfetur in mala fide nu. 7., & veniret damnandus in omnibus fructibus perceptis, etiam ante litem motam.
Publica honeftas impedit matrimonium, fed non prouifionem beneficii refignatir. 7 d.29 n.1.
Publicatio an probetur non facta ex confeffione refignatarij dicentis non fuiffe factam refol.negatiuè req 7.du.37.num. 55.
Publicatio non probatur nulla ex quo facta fit extra tempus req. 7. dub.37. num. 57.conciliantur decif.n.58.
Publicatio refignationis intra quantum tẽpus fieri debeat req.7. dub.37. num.5. & 20.
Publicatio refignationis vbi debeat fieri re. 7.d.37.n.7 & 22.
Publicatio refignationis coram quib. fit facienda req.7.d.37.n.8.
Publicatio refignat. fieri poteft etiam die non feftiuo req.7.d.37.n.9.
Publicatio refignat. an fit facienda alta voce req.7.d 37.n.10.& 24.
Publicatio refignat. quomodo fit facienda req.7.d 37.n.11.& 23.
Publicatio fieri debet vbi populus eft frequens req.7.d.37.n.21.
Publicatio fieri debet etiam in permutatis

req.

req.7.d.37 n.24.
Publicatio debet fieri cum expressione qualitatis beneficij nominis, & cognominis resignantis vel cedentis req.7.du.37.nu.25.
Publicatio resignationis potest fieri verna culo sermone req.7.d.37.n.27.
Publicatio fieri debet cum exhibitione bullarum, illas scilicet præ manibus tenẽdo req.7.d.37.n.28.
Publicatio facta non debito tempore præsumitur non fuisse facta alias debito tẽpore req.7.d 37.n.33.
Publicationis Instrumentum non est affigẽdum necessariò req.7.d 37 n.29.
Publicatio bullarum nullarum, vel subrep. releuat ab alia publicatione req.7.du.37. n 38.
Publicatio resignationis ante collationem satisfacit req.7.d.37.n.43.
Publicanda non est prorogatio & restitutiò obtenta ad publicandum req.7.d.37. n.51. refertur decis.rot.
Publicatio facta extra tempus si producatur ab impetrante an concludat non publicationem in tempore req.7.du.37.nu.53.
Publicatio resignat. potest fieri tam à resignante, quam à resignatario req.7.du.37. n.54 & 55.

Q

Quasi possessio præsentandi nõ ammittitur ob plures collationes factas iure deuoluto req.1.d.21.n.8.
Quasi possessio conferendi acquiritur concurrentibus tribus, quę hic recensentur r.1.d.21.à n.10.vsque 12.
Qualitas doctoratus est consideratione digna req.5.d.2.n.7 non tamen in materia concursus facit aliquem digniorem pro obtinenda parochiali n.8.
Quartana, vel leuis febricula aut vulnusculum non habetur in consideratione in materia coadiutoriæ requis.7. dub.8. num. 6.
Quod potui, nolui, quod volui adimplere nequiui requis. 12. dub.5.n.14.

R

Ratio legis vbi non intrat intrare non debet illius dispositio req. 7. dub. 22. nu.15 & 16.
Religionem ingrediẽtis beneficium an possit ordinarius conferre req.7.d.31.
Regularis egredi valens auditur intra quinquennium, & quomodo sit audiendus req.7.d 31.n.5.& seq.
Regressu qui vtitur an sit examinandus req.3.dub.6 n.3.respondetur cum distinctione, & refertur declaratio sac. Congreg.
Reg. 1. Cancell. an comprehendat beneficia iurispatr. req.10.d.2 nu.9.
Regula Cancell. de public. resignat. quando locum habeat req 7.d.37.nu. 2. & 13. in quibus inter se dis. repent à nu.5. vsq; 11 conciliantur nu. 18.
Reg. de public. resignat. hodie cessat req.7. dub. 37.n.19.
Reg de ann.& triannali possess. non suffragatur ei, qui non publicauit resigna. req. 7.d.37.n.15,
Reg. 2. Cancell. de dimittendo incompatibile an liget prouisos ordinarios req. 7. dub.22.nu.4.13.& 14.& nu.20. non derogat constit. Pij V. de admittendis resignat. per ordinarios n.17.
Reg. Cancell. ligante vniuersaliter etiam extra curiam, intellige reseruando secundum intẽtionem reseruãtis, secus vbi nõ intrat reseruatio req. 7. dub. 22.num. 2. & seq.
Reg. Cancell. cessant Apost.sed.vac. req.7. d.40. nu.2.
Reg. Cancell. non extinguntur vac. Apost. sede nisi quoad ea, in quibus disponunt vltra ius commune req.7. dub.40. numero 5.
Regula vtile vitiatur quando inutile causatur ex excessu iurisdictionis req. 13. d. 1.n.7.
Reseruata an sint beneficia vacantia Apost. sede vacante req.7.d.41.n. 10. referuntur verba constitut. Pauli V. de conclauistis nu.11.
Reseruata an sint beneficia vacantia per priuationem req.1.dub.5.nu.1.
Reseruationes in corpore iuris clausæ non cessant vacante Apost.sede r.7. d.41. n.3.
Resi-

Residentia quatruplex est facultatiua, causatiua, temporanea, & necessaria, & qua ratione dignoscatur req. 1 dub. 3. à num. 2. vsque 7.

Residere, qui teneantur req. 1. dub. 3. num. 2. qui excusentur à residentia num. 8. recensentur casus, in quibus excusantur à nu. 10. vsque 20.

Resignatio facta extra curiam est admittenda vel reijcienda intra mensem, & secudum Paris. Garziam, & Kochier conferendum est beneficium intra eundem mẽsem req. 7. dub. 1. nu. 1.

Sed resoluitur in contrarium per auctorem nu. 2. & seq. vbi respondet Parisio, & referuntur verba constit. Greg. XIII. de public. nu 4. & 5 sim consuluit auctor Romæ cum curialibus.

Resignatio beneficij non potest fieri in manibus ordinarij sine causa req. 7. dub. 5. & quæ sint causæ nu. 4. & seq.

Resignatio æquiparatur morti req. 1. dub. 2. num. 71.

Resignatio in fauorem quæ dicatur req. 1. dub. 13 nu 5. & 8. dicitur conditionalis ibidem non potest fieri coram ordinario req. 7. dub. 36 num. 3.

Resignatio nulla, & inualida debet publicari req. 7 dub 37. num. 46. & an semper num. 47. & seq.

Resignationes beneficiorum non possunt admitti per ordinarios, nisi resignantes qui sunt in sacris habeant vnde commode viuere aliundè req. 7. dub. 36. nu. 2.

Resignationes sunt publicandę tam ex dispositione reg. Cancell. quam constit. Gregor. XIII. req 7 dub. 37. num. 4.

Resignationes publicãdi forma req. 7. dub. 37. num. 26.

Resignationem Nouitij Episcopus quando possit admittere req. 7 dub 31. num. 10.

Resignationem propter matrimonium factam admittit, & confert ordinarius req. 7. dub. 31. nu. 15.

Resignans In fauorem percipit fructus beneficij resignati vsquequo sibi fuerint intimatę literæ per resignatarium req. 1. d. 2. n. 73. & 74.

Resignans potest obire exercitium curæ animarum donec resignatarius fuerit plenariè prouisus req. 1. dub. 2. nu. 77.

Resignans habet titulum coloratum ante effectualem acquisitionem resignatarij req. 1. dub 2 nu. 75.

Resignans tenetur facere mentionem se fuisse promotum ad titulum beneficij resignati req. 5. dub. 1. nu. 43.

Resignare non potest, qui non habet vnum sufficiens beneficium ad congruam sustẽtationem req. 7. dub 13.

Resignans etiam in manibus Papę si moriatur extra curiam in mense ordinario intra 20. dies ordinarius potest conferre illud beneficium nec dicitur affectũ quia ex vi reg. de 20. vacat per obitum, & non per resignationem req. 7. dub. 22. nu. 22.

Resignare non potest in fauorem prouisus à Papa de 2. incompatibili req. 17. dub. 3. nu. 8.

Resignatarius non conuincitur non fecisse publicationem debito tempore vbi non constat factam fuisse de eius ordine extra tempus req 7. dub. 37. nu. 34.

Resignatarius debet prę sentare in tempore literas, & petere etiam earum executionem, nec citatio ad videndum procedi ad executionem suplet petitionem req. 7. dub. 37. nu. 44.

Rixæ, & tumultus ac etiam alia peiora non faciunt cessare concursum req. 2. d. 3. n. 7. refert. declarat. Sac. Congreg.

S

SAcerdos prouisus in forma dignum nõ est examinandus req. 10. dub. 4.

Sacerdotalis capellania quomodo dignoscatur p. 7 dub. 20. n 35. & seq. vsq; 40.

Scientia quæ requiratur in quolibet prouidendo de beneficijs req. 10. d. 5.

Scientia canonicis Cathedralis utiles facere debet quia dati sunt Episcopis in consultores req. 10. dub. 5. n. 3.

Scientia in canonicis Cathedr. requiritur plusquam mediocris req 10. dub. 5. nu. 3.

Scientia in Scolastrijs, & pęnitentiarijs quę requiratur num. 3.

Scientia in Dignitatibus, & Canonicatibus quibus animarũ cura non incũbit sufficit vt sit maior quã requiratur in simplici beneficio vt videlicet sciat prę stare ea, quę spectant ad illorũ officium r. 10. d. 5. n 4.

Scientia in Parocho debet esse vt sciat discernere peccata à peccatis req. 10. d. 5. n. 5

Scientia in prelato sufficit vt sit sufficiens req. 5. dub. 1. nu. 26.

Scien-

Scientiæ ratio habetur in collatione beneficiorum.req.5.d.2. n.2.
Sciétia in simplici beneficio sufficit vt sciat prouisus recitare horas canonicas & legere ac scribere.requis.10. dub.5. numer. 6.
Scientia in clericando est vt sciat legere & scribere ac rudimenra hdei ibid.
Scientia in minoribus ordinibus est vt intelligant linguam latinam. req.10.d.6.n. 6.
Semel liberum semper remanet liberū nulla superueniente causa de nouo & perpetuo retinet suas liberas qualitates.req. 1.d.22.n.14.
Semel reseruatum vel affectum semper remanet tale donec fuerit plenariè prouisum.req.7.d.41.n.17.
Senes,qui dicantur remittitur arbitrio iudicis.req.7.d.6. n 2.
Senex secundum Abb.dicitur qui est ætatis 70.ann.requ 7. d.6. num.4. & secundum aliam opinionem est à 50. vsque 70. nu. 5.
Sententia plurimorum valet quia euidens est ratione iuuari. req 11.d.7. nu.4.
Sententia iudicis appellationis in materia relationis examinatorum fundatur super ipsa relatione, & sic datur appellatio, nedum à sententia,sed etiam à relatione refertur declaratio.sac. congreg.r. 5.d.4. n.5.
Sententia in materia expensarum quomodo concipiatur.req.5.d.18.nu.10.
Significatio vocabuli quę dicatur propria, & quæ impropria.requis.7. dub.26.num. 9.
Significatio electionis quando possit differri vltra quadrimestre. pr.3. dub. 1. num. 17.
Significanda est electio intra 4. menses re. 6.d.1.nu.2.& eius ommissio vitiat concursum n.3. etiási expedita fuerit & trāsmissa in tempore quando non peruenit cum effectu ad collatorem.nu.3.refertur exemplum, nec est significanda cum examinatoribus simul congregatis. d.2. num.3.refertur declaratio sac. congreg.
Singularitas aliquando resoluitur in plura litatem.req.7.d.16.n.3. & 4.
Simoniacus redditur is,qui init pactum cū beneficiatis de releuando eos indemnes ab omni damno,& interesse ob receptionem de eo faciendam.req.5.du.2.nu.51.
Simoniacus est qui donat, aut metum incutit illis, qui volebant concursum subire mediante pecunia data potenti, vel alij vt talem metum incutiat.req.5.d.2.n.52. & req.15.d 3.
Simoniacus est,qui dat pecuniam competitoribus vt desistat,vel defectum non opponat.req 15.d.3.& req.5.d 2.nu.52.
Soboles secunda non impeditur prouideri de beneficijs resignatis.req 7.dub.28.nu. 3.
Spurij alimentari debent,& eorum alimenta supputantur in sufficientia beneficij. req.7 d.14 nu 9.
Successio in beneficialibus à iure reprobatur.req.7 d 25.nu.5.
Sufficientia beneficij non elicitur ex pinguedine patrimonij.req 7.d. 15.
Sufficientia benefic j iudicatur iuxta qualitatem personæ req.7.d.14.n.3.
Suffragijs examinatorum Conc.Trid. plurimum defert.req.5 dub,2.n.36.
Supplicatio resignationum quomodo subscribatur siue inscribatur.req. 1. dub. 13. n 6.
Synodus est concludenda alioqui examinatores non essent Synodales.requ.16. d.1. refer decis.rot.
Synodi 6. Mediol.referūtur verba circa electionem examinatorum.requ.11. dub.7. nu 5.
Synodus conuocatur per edictum generale.req.11.d.8. proponitur casus pulcherrimus ad plura faciens in materia cōgregationum circa numerum congregandorum resol n 8.
Synodus si non congregetur ab habente facultatem dicitur conciliabulum. req. 11. d.8. n.5.
Synodus potest conuocari per Episcopum. r.11.d.8.n 6.
Synodus quando dicatur reuocata per recessum eorum qui interuenerunt.r.11.d.8.n. 16. & 19.

T

Tempus ad præsentandum currit secundū vnam opinionem à die scientiæ vacationis certæ & non interpretatiuæ. req.1.d. 22.numer.3.& seq. sed secundum aliam opinionem currit à die vacationis nedū igno-

ignorantibus, ſed etiam impeditis. nu.7. & req 7. d.2 n.2.

Tēpus currit ſolū à die ſcientiæ quando reſi nās vel priuat⁹ perſeuerat in poſſeſſione poſt reſignationem vel priuationem. re. 1.d.22.n.10.nec obſtat edictum Epiſcopi notorium,quia inobedientia rectoris nō fuit fortaſſe notoria & maxime cum aliquis titulus non fuit productus & ſic facta patent,non facta latent. requiſ.1.du. 22.numer.11.& 12.

Tempus ad nominandum ad concurſum non poteſt conſtitui longius viginti dierum.requ.2.dub.2.nu.5.refer.conſtit. Pij V.

Tempus ad præſentandum in iurepatr. laicorum eſt 4.menſium.req.2. dub.1. num. 6.

Tempus ad preſentandum in patronatu Ecclesiaſtico eſt ſex menſium.req.2.d.1.nu. 8.

Tempus præſcriptum in edicto concurſus eſt ad conuocandum eos, qui volunt concurrere.req.2.dub 10.n.3.

Tempus datum ad conferendum eſt in odium negligentis req.5 d 9 n 9.

Tempus ad cōferēdum ſi expirauit à die vacationis,ſed durat à die notitiæ quomodo computetur.req 7.d 2.reſoluitur. n 10 diſtinguitur.n 16.

Tempus non currit niſi à notitia vacationis.req.7.d 2.nu.4. & non currit impedito iuſto impedimento. n 5.

Tempus ad conferendum currit à die notitiæ vacationis vel ceſſantis impedimenti.req.7.d.2.nu.7. & demitur tempus ſuſpenſionis nu.11.

Tempus currit à die notitiæ vbi agitur de incommodo ignorantis vacationem.req. 7.d.2 nu 8.

Tempus ſuſpenſionis non computatur in ſemeſtri.req.7.d 2.nu.12. niſi eſſet in mora petendi abſolutionem.

Tempus 4.menſium in terminis ſignificationis electionis non currit niſi à die habitæ notitiæ vacationis.requ.7.dub.2.num. 15.

Tempus celebrandi Synodum currit à die vltimò celebratæ Synodi.req.12.d.6. nu. 2.

Tempus vbi præfixum non eſt à iure habenti aliquid facere poteſt ſuperior præfigere,& ſi non fecerit ipſe ſupplebit. requiſ 9. d.1. nu.3.

Tempus ad inſtituendum non debet præfigi à ſuperiore longius ſemeſtri. req.9.d. 1.n 6.vel ſecundum aliam opinionem nō debet tranſcendere bimeſtre. nu.7. vel ſecundum aliam à ſemeſtri infrà. nu.8.

Tempus an ſit aliquod limitatum ad petendum inſtitutionem.req 9.d.1. n.9.

Tempus nullum eſt præfixum patronis ad petendum inſtitui præſentatum ſed ſufficit præſentare idoneum intra temp⁹ quā-uis ſuperior non admittat.req.9. d.1.nu. 10.

Tempus datum ad eligendum per c. quam ſit de elect.in 6. extenditur ad præſentatum.req.9.d.1.nu.16.ex Rot.de iurepatr. n 18.

Terminus ad publicandum reſignationes.r. 7 d 37. n 5.& 20.

Terminus ad publicādum quando incipiat currere.req 7 d 37.nu 6.

Terrulæ beneficiales & legata non cadunt ſub diſpoſitione cōc. de non conferendo vltra duo beneficia.req.7.du.19. refertur declar. ſac.congreg.nu.2.

Translatio de perſona in perſonam fit cum ſuis cauſis & conditionibus.req.9. d.1.n. 34.

V

Vacare quotupliciter poſſint beneficia.re.1. d.2.nu.1.

Vacare non cenſetur beneficium nouitij niſi ſecuta profeſſione.req.7.d 31. nu.10.& ſeq.

Vacare non dicuntur beneficia reſignata in fauorem. req.1. dub.2. num.78. refertur declaratio Sacræ Congregationis. num. 79.

Vacat beneficium ex matrimonio contracto req.7 d.32.

Vacare non dicitur Eccleſia ex cauſa permutationis.req.1.d.2.n 81.refertur declaratio ſac.cong.& conc. prou. Mediol.n. 82.

Vacatio inducitur in loco vbi fertur ſententia priuationis & non ubi reperitur ille qui priuatur.r.1.d.4 n 2.

Vacatio non inducitur ob non dimiſſionē ſi ſuperueniat impedimentum in termino

nè prorogato req.1.d.6.n.9.
Vacatio de iure & de facto quando contingat req.1.d.2.n.2.
Vacatio de iure tātū contingit 54. modis qui recensentur req.1.d.2.n.3. vsque 63.
Vacatio de facto tantum contingit sex modis qui recensentur req.1.d.2.n.63.
Vacat beneficium statim capta possessione incompatibilis req.1.d.5.n.8.
Vacationem an inducat matrimoniū nullū ex defectu formæ req.7.d.33.
Vacationis in curia facienda est mentio re. 7.d 47.n.8.
Valetudinarij, qui sint relinquitur arbitrio Iudicis req.7.d.8 n.1.
Valor fructuum, coram quibus sit probandus req.5.d.18.n.9.
Variatio est odiosa in Ecclesiasticis re.1. d. 24.n.23.
Variatio est odiosa in iis rebus quę dāt ius ad rē vel in re secus in aliis r.1.d.24.n.29
Verba in statutis sunt intelligenda propriè re.7.d.27.n 7.& d.29.n 4.
Verbum debeo an importet necessitatem r. 1.d.1.n.2.affirmatiue n 8. coniunctum cū clausula si opus fuerit sapit consilium n. 9.& importat hic admonitionem respectu congruæ non respectu deputationis vicarij n.10.
Verba concilij etiam si cura incumbat Eccl. quando intelligantur req.1.d.7.n.1.
Via presentationis & impetrationis est extra ordinaria & odiosa req 2.d.2.n.12.
Via electionis præcluditur in dignitatibus curatis secus in inferioribus r.2.d.2.n.12.
Vicariæ perpetuæ non comprehendūtur in priuilegiis cōclauistarū req.7.d.41. n.11.
Vicarius cum congrua pōt cōstitui diurn' vel hebdomadarius req 1.d 1.n.6.
Vic.cū congrua potest cōstitui eiusdem vel alterius Ecclesię r.1.d.1.n 7.
Vicarius cum cōgrua debet deputari de speciali auctoritate Episcopi req.1.d 1.n.14
Vicarius cum congrua constitui debet vbi Eccl.vacat de iure, & de facto, vel de facto tantum req.1.d.2.n.70.
Vicarius cū congrua non constituitur in resignatis in fauorem req.1.d.2.n.76. dicit resignata in fauorem n.78.
Vic.non est constituendus in vacantibus de iure tantum r.1.d.2. n.84.
Vic.constituitur vbi prouisus ab Ordinario adeptus est possessionem secus de prouiso a Papa req.1.d.2.n.85.
Vicarius est constituendus in vacantib' de facto, et ī casu lōgè absentię r.1.d.2.n.86
Vic.cum cōgrua an possit constitui per quē libet collatorem re.1.d 8 n. 1. distinguit parochialis in quintuplici statu req. 1.d. 8.à n 3.vsque 8.
Vic.cum congrua constituitur ab Episcopo vel Vic.capituli in Ecclesia subiecta collationi & iurisd.Episcopi req.1.d 8. n.8.
Vic.cū cōgrua constituitur ab Epō in Eccl. subiecta iurisdictioni sed non collationi Episcopi req.1.d 8.n.10.refertur decretū Conc.Prou.Mediol.V.
Vic.deputatio spectat ad quem spectat concursus req.1.dub.8 n.14.
Vic.deputatur ad Episcopo Diœcesano in Eccl.quę spectat ad alium Epūm ex collatione rat.one priuilegij req.1.d.8.n.15
Vic.in Ecclesijs immediate subiectis S.Sedi constituitur ab Episcopo Diœcesano re. 1 d 8 n.16.
Vic in Ecclesijs exemptis recognoscentib' superiorem non habentem iurisdictionē vel etiam habentem sed carentem territorio atque iure congregandi Synodum constituitur ab Episcopo Diœcesano refertur decla. Sac.Congr.& decis.rot.r.1 d.8.n.17.& 18.
Vic.constituitur ab Episcopo in Eccl. subiecta illi, qui habet ius congregandi Synodum sed illam non congregauit aut alias examinatores non elegit req.1.d 8. n.24.
Vicarius cum congrua constituitur vbi inferior habet ius congregādi Synodum, et congregauit, ac examinatores deputauit req 1.d 8.n 28.
Vic.cum congrua constituitur à solo diœcesano etiam in casibus repentinis re.1.d.9
Vic. constituendus cum congrua non est necessario examinandus req.1.d.10.n.3.red ditur ratio.
Vic.cum congrua deputandus est nec est expectandum vt eligatur dignior r.1. d.11 n.2.refert. declara.Sac.Congreg & dub. 24.n.22.
Vic.cum congrua an sit constituendus in Ecclesia baptismali req.1.d 12.n.1.
Vic.cū congrua non constituitur in resignatis in fauorem req.1.d 13 n 4.
Vic.cū congrua deputatur in resignatis sim

n pli-

pliciter req.1.d.13.n.4.
Vic.cum congrua deputandus eſt in vacantibus dignitatibus curam animarum habentibus req.1.d.14.n 4.
Vic.cum cōgrua conſtituitur in curato beneficio reſeruato req.1.d.14.n 6.
Vic.cum congrua conſtituitur in canonicatu habente curam animarum req.1. d.15. n 2.refertur declaratio Sac.Congr.
Vic.cum cōgrua deputatur in beneficio ſimplici habente exercitium curę animarum req.1.d.15.n 3.
Vic.cum congrua an ſit conſtituendus in Eccleſijs vnitis req 1 d 17 n.3.
Vicaria eſt erigenda antequam in ea conſtituatur Vicarius perpetuus req.1.d.17.n.3
Vicaria perpetua an poſſit conferri per concurſum req.1.d 17 n 4.
Vicarius deputatus ſi eligatur tamquam dignior,& poſt electionem adminiſtrauerit tenetur facere mentionem huiuſmodi adminiſtrationis req 1.d 18.n.1.
Vic.eſt conſtituendus in qualibet parochia li etiam iurisſpatr laicorum r.1.d.22.n.16
Vic.ſemel conſtitutus non poteſt remoueri ſine cauſa req.1.d.24 nu.2.referuntur declar.Sac.Congreg.à n.3.vſque 7.& n.18. & ſeq.& clarius n.20.& 23.
Vic.ſemel conſtitutus quod poſſit remoueri probatur re.1.d.24 à n.24. vſque ad fi. & reſpondetur obiectis.
Vicario conſtituto cum congrua nullum iᵘ acquiritur ad ipſam Eccleſiam, & eo mi nus in illa re 1.d.24.n.29.
Vic.cum congrua an poſſit proſequi exercitium curæ animarum donec expediuerit literas ſuę prouiſionis, ſi forte ipſe fuit electus tamquam dignior req.1.d.25.n.1 diſtinguitur n.2.
Vicarius ſiue Oeconomus ratione officij poteſt proſequi adminiſtrationem, ſecus ſi ſit conſtitutus propter vacationem Eccleſiæ vigore Conc.Trid.req.1.d.25.n 4.
Vitiati corpore qui dicantur r.7.d.10.
Vnire poteſt Epiſcopus curam incumbentē toti capitulo, & illam transferre in aliquem dignitatem refertur declar.Sacrę Congregationis req 1.d 7.n.11.
Vocales in Synodo qui ſint req.11.d.6.
Vota paria non approbant niſi accedat notum Epiſcopi req.5.n.2.idem ſi eſſent ſingularia n.3.
Vota ſi non excedant dimidiam vnà cum acceſſu Epiſcopi,non approbant req 4. d.5. n.6.& d 7.n.2.refertur declaratio Sacræ Congreg.n.3.
Vota examinatorū quādo dicātur paria vel ſingularia vbi interſint examinatores impares req.4 d 6.referuntur declarat.Sac. Congreg.n.1.& 2.& ſeq.
Vota quod non ſint approbatoria neque reprobatoria dignoſcuntur quando vtraq; faba fuit iniecta in vrnam req.4.d.6 n.5.
Vtile per inutile nō vitiatur req.9.d.1.n.26
Vxor poteſt ingredi religionem ante cōſumationem matrimonij req.7.d.31.n.2.

FINIS.

ERRATA
SIC CORRIGVNTVR.

Primus num. erit Paginę 2. colum. 3. Marginalis.

ERRATA		CORRIGE.
p.	Vacationis ad	adde conferendum, & quatuor mensium Diœcesano ad.
18. 2. 11.	regitur	degit.
	ibidem c. Ecclesia	Ecclesias.
19 2. 26.	ad curas	ad aures
21. 1. 6.	essecutionem	assecutionem.
22. 1. 3.	dixi	duxi
33. 1.	ibid. de iust. &	& iure
2.	ibid. patriarchalium, & Eccl.	dele &
35. 2. 10.	51. postquam	c. Si postquam
36. 1. 11.	executionis adhibito	executoris.
12	ibidem possessor siue	dele siue.
13	ibidem format Oldr.	firmat Old.
15	ibidem datus Romæ	datas Romæ.
	ibid. faciente	facientes.
37	Serenifs. D.	Sanctifs. D.
	si tamen	si tamen, &c.
	ibid. firmo semper manēte pos sunt	firmo semper manente præsenti præcepto
	ibid quamocunq. requisitionē	quamcunq; requisitionem
38	percensurus	per censuras
	ibidem te de dicta	dele te
39. 1. 20.	possunt Ecclesiæ D.	adde tametsi ex D. Old.
40. 1. 40.	quandoq;	quandocumq;
40. 2. 2.	disput. 2. c. 5. solut. 5.	c. 5. col. 5. dub. 5. lib. 4.
41. 1. 5.	C. de far	C. de furt.
2. 6.	c 51. diligenti	c. Si diligenti 12. de fo. compet. Lambert. d. art. 16. vers non obstat modo.
44. 1. 6.	conf. 53.	conf. 23.
45 2. 7.	caritas	charitas
46. 2. 13.	postea dic	postera die
48. 2.	q. 2. art num. 2.	q. 2. art. 2. num. 2.
49. 8.	dotet	donet
52. 1. 9.	§. 1. coll.	collat. 1.
2. 14.	consueuit	censuerunt

56. 2. 14.

ERRATA		CORRIGE.
55.1.d.14.	n.3.Aug.	Arigon.
56. 1.1.	nepotem	nepten
2. 4.	tamen proprietarius	tunc proprietarius
57.1.6.	de neptis possess. sacr.	de acquir. possess. Soarez.
60.1.4.	factum est	fassum est
61.2.	delegato vt	dele vt
	ibid. vt veritatis	ad veritatis
63.2.17.	de cap. monac.	de cap. monac. in 6.
66.1.37.	de lam	de lara
75.1.108.	procliuia	foroliuien.
76.2.123.	habeat	abeat
77.2.136.	cettum	cessum.
78.1.142.	Capisino	Capisuco
79.2.158.	regula de dummodo sint talia quę aliàs ordinarius si vacarêt per obitum conferre posset, & resignatio prohibita non sit, mensibus excipit beneficia vacantia per resignationem tex. est cler.	Regula de mensibus excipit beneficia vacantia per resignationem, dummodo sint talia, quæ aliàs ordinarius, si vacarent per obitum conferre posset, & resignatio prohibita non sit.
83.1.179.	ad quem ex priuilegio	adde spectabat ex priuilegio &c.
88.1.	fiematur	firmatur
	ibid. exceptantis	exceptuatis
89.1.5.	Prisignet	Bisignet.
2.9.	& duntaxat	ea dumtaxat
218.1.12.	mensibus	menses.

Alij errores relinquuntur pię correctioni beneuoli Lectoris cum nequiuerit Auctor huic rei iucumbere propter eius aduersam valetudinem.

PRAXIS
Habendi concursum ad vacantes Parochiales Ecclesias, non minus vtilis quam necessaria

PER

IO. ANT. MASSOBRIVM I. V. D. ALEXANDRINVM PRIMICERIVM ELVCVBRATA.

Dispositio Sac. Conc. Trid. sess. 24. c. 18. de reform. circa examen præficiendorum Parochialibus Ecclesijs.

Acrosanctum Trident. Conc. cupiens animarum saluti prouidere statuit, vt cum Parochialis Ecclesia per obitum, vel resignationem, etiam in curia vel extrà, seu alias quomodocunq; vacare contigerit, etiamsi cura Ecclesiæ, vel Episcopo incumbere dicatur, & per vnum, vel plures administretur; etiam in Ecclesiis patrimonialibus, seu receptiuis nuncupatis, in quibus consueuit Episcopus vni, vel pluribus curam dare, quos omnes ad infrascriptum examen teneri mandat etiam si ipsa Parochialis Ecclesia reseruata, vel affecta fuerit generaliter, vel specialiter etiam vigore indulti, seu priuilegij in fauorem S.R.E. Cardinalium, seu Abbatum, vel Capitulorum, debeat Episcopus statim habita notitia vacationis si opus fuerit, idoneum in ea Vicariū cum congrua eius arbitrio fructuum portionis assignatione constituere, qui interea onera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec ei de rectore prouideatur, & intra decem dies, vel aliud tempus ab Episcopo praescribendum, Episcopus ipse, & qui ius patronatus habent idoneos aliquos Clericos ad regendum Ecclesiam coram deputandis Examinatoribus nominent, ita tamen vt etiam alijs liberum sit, qui aliquos ad id aptos nominauerint, eorum nomina deferre, vt possit postea de cuiuslibet ætate, moribus, & sufficientia fieri diligens Inquisitio, arbitrio autem relinquit Episcopi, vel Synodi Prouinc. vt si ma-

gis pro regionis more expedire videbitur per edictũ, etiam publicum vocet, qui volent examinari, & trãsacto constituto tempore omnes, qui descripti fuerint examinentur ab Episcopo, siue eo impedito ab eius Vicario Generali, atq; ab alijs Examinatoribus non paucioribus, quam tribus quorũ uotis, si paria aut singularia fuerint accedere possit Episcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur; statuit insuper vt singulis annis proponatur in Synodo Diœcesana ab Episcopo, vel eius Vicario sex Examinatores ad minus, qui Synodo satisfaciant, & ab ea approbentur, qui sint Magistri, seu Doctores, aut licẽtiati in Theologia, aut Iure Canonico, aut alij Clerici, seu Regulares etiã ex ordine Mendicantium, aut etiam Sæculares, qui ad id videbuntur magis idonei, ex quibus adueniente vacatione cuiuslibet Ecclesiæ Episcopus eliget tres, qui cum eo examen perficiant, indeque succedente alia vacatione, aut eosdẽ, aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis sex eligat; Iurabunt autem Examinatores ad Sancta Dei Euangelia, se, quacunque humana affectione postposita, fideliter munus executuros, nec quidquam prorsus occasione huiusmodi examinis nec ante, nec post eis accipere fas est, quin vitium Simoniæ, tam ipsi, quam alij dantes incurrent, à qua absolui nequibunt, nisi dimissis beneficijs, quæ quocunque etiã antea obtinebant, & inhabiles etiam ad alia imposterum reddantur. Peracto examine debebunt examinatores renunciare, quotquot ab eis idonei iudicati fuerint ætate, moribus, prudentia, & alijs rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis, ex quibus Episcopus eum eliget, quẽ cæteris magis idoneum iudicauerit, atque illi, & non alteri collatio Ecclesiæ fiet ab eo ad quem illam conferre spectabit.

Circa verò Ecclesias Iurispatronatus decreuit, quod si fuerit de Iurepatronatus Ecclesiastico, ac institutio ad Episcopum, & non ad alium pertineat, tunc is quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus iudicabit, omnino præsentare debeat Episcopo, vt ab eo instituatur: Si verò institutio ab alio, quam ab Episcopo erit facienda tunc Episcopus solus ex dignis eliget digniorem, & patronus illum præsentabit ei ad quem institutio spectabit: Verumtamen si fuerit de Iurepatronatus laicorum examinabitur, qui à patrono præsentatus fuerit, & non nisi idoneus repertus debebit admitti; Adeò autem vrget & stringit obseruantia supra traditæ formæ, vt si conferatur Ecclesia vni ex prædictis nominatis, & probatis, iuxta supradictam regulam, nulla deuolutio, aut appellatio etiam ad Sanctam Sedem, siue eius Sedis Legatos, vel Nuntios, seu Episcopos, vel Metropolitanos Primates, vel Patriarchas interposita impedire, aut suspendere executionem relationis examinatorum valet, quia eo casu Vicarius, quem Ecclesiæ vacanti antea Episcopus arbitrio suo ad tempus deputauit, vel forsan postea deputabit, ab eius Ecclesiæ custodia, & administratione non erit ammouendus, donec aut eidem, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit vt supra sit prouisum. *Et procedit in hoc irritando omnes prouisiones, seu institutiones præter suprascriptam formam factas, illasque subreptionis vitio omninò inficit, & notat.*

Vbi verò redditus adeò exigui sunt, vt totius huiusmodi examinis operam non ferãt: aut nemo sit qui se examini subijciat, aut ob apertas factiones, seu diffidia, quæ in aliquibus locis fortè reperiuntur facilè grauiores rixæ, ac tumultus possint

exci-

excitari; Poterit Ordinarius cum consilio Deputatorum, si ita pro sua conscientia expedire arbitrabitur, omissa forma prædicta priuatum aliud examen, cæteris tamen vtsupra seruatis adhibere.

Porrò Synodus Prouinc. poterit addere, & remittere circa formam examinis præfatam ex auctoritate sibi à Conc. Trid. hic attributa, si qua addenda, vel remittenda censuerit.

Dispositio Constitutionis Pij Quinti in eadem materia.

P*ræmissimus dispositionem sacri Conc. Trid.* cap. 18. de reformatione sess. 24. *circa concursum, cui subindè successit constitutio sancta mem. Pij V. quæ incipit* In conferendis, *per quam omnes, & singulas collationes, prouisiones, institutiones, & quasuis dispositiones Ecclesiarum Parochialium ab Episcopis, aut quibusuis alijs collatoribus, tam ordinarijs, quam delegatis, etiam S.R.E. Cardinalibus, ac Sedis Apostolicæ Legatis, vel Nuntijs præter, & contra formam ab eodem Concilio præscriptam in examine per concursum faciendo factas, aut in futurum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris vel momenti fore, & esse, nullumque prouiso ius, aut titulum etiam coloratum possidendi præbere, & Parochiales huiusmodi vt prius vacabant, ante collationes eiusmodi statuit, decreuit, & declarauit vacare, cum clausula* ex nunc, &c. *easque omnes pro tempore sic vacantes Apostolicæ sedis, seu eorum, quibus ius conferendi, præterquam Episcopis, aut Archiepiscopis, qui curam dicti examinis iuxta Decretum d. Concilij habere debebant, dispositioni reseruauit.*

Collatoribus itaq; Papa inferioribus statuit terminum sex mensiũ à die vacationis ad eligendum magis idoneũ ad formam eiusdem Concilij respectu Ecclesiarũ spectantium ad collationem Papæ, vel inferiorum Episcopis, & ad significandum electum ipsi Summo Pontifici, vel alias inferiori collatori pro obtinenda collatione.

Decreuit insuper vt præsentatus ad Ecclesiã Parochialem, quæsit de iurepatronatus Ecclesiæ, vel clericorum, vel mixto, instituatur omninò intra duos menses à die præsentationis, si præsentatus intra tempus præfixum patronis à iure, & approbatus præuio examine ad formam dicti Conc. petatur institui; alioquin reseruauit collationem, prouisionem, institutionem, & omnimodã dispositionem Summ. Pont. & respectiuè personis habentibus ius conferendi, data optione ipsis patronis, vt si institutio ad ordinarios spectabit, & illam facere negligant, vtpotè differendo illam vltrà duos menses, possint pro huiusmodi institutione obtinenda habere recursum ad Metropolitanum, vel viciniorem ordinarium, aut ad sanctam Sedem.

Præterea prohibuit ordinarijs ne tempus decem dierum sibi, & patronis præfixũ ad nominandũ idoneos clericos corã examinatoribus audeant prorogare, vltrà alios decẽ dies; inhibẽdo etiã omnibus inferioribus Romano Põtifice, vt nisi in casibus,

vt suprà de huiusmodi beneficijs, vt præmissum est reseruatis disponere, vel circa illa etiam per viam permutationis, vel alias, innouare non valeant.

Iis verò, qui reiecti fuerint ab Episcopo, dat facultatem appellandi à mala Episcopi electione ad Metropolitanum; aut si reiector fuerit ipsemet Metropolitanus, vel aliàs exemptus, ad viciniorem ordinarium, aut etiam ad sanctam Sedem, & eò electum ad nouum examen coram appellationis Iudice, & eius examinatoribus prouocandi: ipsi autem Iudici dat facultatem, & auctoritatem constito de prioris eligentis irrationabili iudicio, illud reuocandi, & magis idoneo Parochialem Apostolica auctoritate, quatenus collatio spectaret ad Episcopum, à quo fuit appellatum, conferendi, aliàs ad illum remittere debebit, ad quem collatio spectabit; Decernit nihilominus, vt interim appellatio non impediat, aut suspendat effectum electionis factæ primo loco per ordinarium, sed interim electio executioni demandetur, nec prouisus ab ea Ecclesia remoueatur huiusmodi appellatione pendente, & apponit decretum irritans.

PRÆLVDIVM Primum.

De Ecclesia in genere.

ARGVMENTA.

Quid & quotuplex sit Ecclesia explicatur: recensentur insuper summatim omnes Ecclesiæ Cathedrales totius orbis.

1 SAcrosancta Tridentina Synodus, vt vidimus animaduertens animarum saluti summopere expedire, vt illæ à dignis, atq; idoneis Parochis guberné-
2 tur. *c. 18. de reform. sess. 24.* † præcauésque qd Ecclesia indiget viris literatis ad sui regimen, *c. cum ex eo 34. de elect. in 6.* & ibi D. Philippꝰ Frãcus *n. 1. post Io. Monac. & Io. Andr. Auth. Habita. C. ne fil. pro patr.* & nouissime D. Hieronymus Gonzales *glos. 4. nu. 174.* in elegantissimo glosemmate, quod edidit, de mensibus & alternatiuis Episcoporum super viij. reg. Cancell. quæ hodie est nona propter additionem reseruationis eorum beneficiorum, quæ ex vi decreti de dimittendo, debent dimitti in manibꝰ
3 Summi Pontif. † quam fel. record. Greg. XV. editam nuper à fel. recor. Paulo V. nouissime inter regulas cãcell. retulit, & secundo loco colloca-
4 uit, † literati etenim in Ecclesia nuncupantur splendor firmamenti, &
5 stellæ in æternitates mensuræ. *c. super specula. 5. de magistr.* † quo planè fit, vt Episcopus debeat ex debito dispẽsare cum persona habili ad studium, vt interim non teneatur promoueri ad Sacerdotium, & renuens possit cogi ad dispensandum, ita Francus *in d. c. cum ex eo. 34. de elect. in 6. nu. 2.*
6 † imò si ille cum quo dispensatur incipiat studere per annum, & postea impediatur per duos aut tres annos, ac deinde reassumat studia habebit integros illos annos, qui supererunt ex annis sibi concessis ad studendum *Abb. Lapus in d. c. cum ex eo. 34. de elect. in 6. num. 1. & ibidem Francus num. 5.*
7 *vers. tertio.* † veruntamen illud animaduertendum maximè est, quod huiusmodi dispensatio non valeret, nisi persona sit habilis ad studia. *Fran-*
8 *cus vbi supra num. 2. vers. si tamen.* † Hinc literati ratione scientiæ, quæ pollent præsumuntur, se abstinere à vitijs.

vitijs. c. cum in iuuentute. §. quis præterea
9 15. de præsumptionibus; † enim verò di
scretio, siue scientia est mater virtu-
10 tum. c. præsentium. 1. quæst. 5. † & no-
bilitat. l. 1. vers. est enim res quidem ff.
de var. & extraord. cognit. glos. in c. de
11 multa. vers. literatos. 28. de præb. † con-
trà verò ignorantia est mater omniũ
errorum. cap. ignorantia, & cap. si lai-
12 cis. 38. dist. † & facit personam vilẽ.
Dd. in cap. nos qui. 40. dist. & in cap. pe-
13 nul. de præb. † eaque propter illitera-
tus æquiparatur cæco. cap. post transla-
tionem. §. si quis. 51. de renunt. Fran-
cus etiam, & Io. Andr. in d. c. cum ex
eo. 34. de elect. in 6. æquiparant illite-
14 ratum Asinis ferratis, † & Ludouic⁹
Gomesius in reg. de ann. q. 47. in fine,
cum appellat vanum & insulsum,
qui nisi nomine tenus homo est. cap.
multi. 40. dist. & non venit appellatio
ne hominis, sed iumenti, cuius simi-
litudinem gerit, iuxta ea, quæ dicit
Abb. in c. prudentiam. 21. de off. deleg.
D. Io. Maria Beletus in disquis. cleric.
15 p. 1. tit. de discip. cler. §. 5. num. 14. † ac
proinde enixè cupiens ipsa sacrosan-
ctà Synodus huic rei opportunè con
sulere præscripsit certam formã exa-
minis ineundi cum promouendis ad
Ecclesias Parochiales.

Cæterum, quia sacrum Conc. po-
tius vtitur vocabulo Ecclesia, quã
16 beneficium, † & nihilominus, vt ob-
seruat eminens ille doctor I. V. lucer
na, & eloquentiæ parens videlicet
D. Anastasius Germonius in tractatu
suo celeberrimo de Indultis S. R. E. Car-
din. in §. Regularia. num. 53. non om-
nis Ecclesia potest dici beneficium
17 ecclesiasticum, † quippe quæ haben-
tur Ecclesiæ, quæ non conferuntur
perpetuò, quod planè est contra na-
18 turam beneficij Ecclesiastici † si qui-
dem Ecclesiasticorum beneficiorum
proprium est, vt sint perpetua. c. præ-
19 cepta. 35. dist. c. sanctorum. 70. dist. †
quamuis è contrà omne beneficium
Ecclesiasticum possit appellari Eccle-
20 sia Germon vbi supra. & † in isto sen-
su Ecclesia dicitur vxor clerici. c. sicut
7. q. 1. & glos. in c. cum per bellicam in
21 verb. coniugiorum. 33. q. 2. † & nõ po-
test accipi de manu laici, etiam si re-
gali, aut alia quauis maiori, vel infe-
riori laicali dignitate præfulgeat. c. si
22 quis deinceps. 17. q. 7. † & aliàs si in
vna Ecclesia plura habentur benefi-
cia dicitur mater beneficiati. cap. ad
Romanam. 2. q. 6. Ea propter præmit-
tendum duxi primo loco hoc prælu-
23 dium de Ecclesia in genere. † Nam
Ecclesia varias habet significationes,
vt obseruat glos. in ca. cum clerici. 19.
de verb. signif. in verb. Ecclesia: ali-
quando enim designat tantum Epi-
scopum. c. scire. 7. q. 1. quandoque vi-
ros Ecclesiasticos. 63. dist. in fi. quan-
doque ponitur pro mai. part. cap. c.
Apostolica. 56. dist. quandoque re-
stringitur ad canonicos matricis Ec-
clesiæ. §. vltimo. 63. dist. c. antiquus 10.
q. 1. & c. videntes. 12. q. 1. quandoque
designat quamlibet Ecclesiam pro-
uinciæ. c. cum super. 1. de vsu pal. quan-
doque designat congregationem fi-
delium. cap. Eccles. de consecrat. dist. 1.
quandoque sumitur tantum pro Epi
scopo & capitulo, ita vt excludatur
vrbanus, & diœcesanus clerus. d. ca.
25 cum clerici. 19. de verb. signif. † Abbas
tandem Panor. in rubr. de consecr. Ec-
cl. num. 2. dicit, quod Ecclesia est vo-
cabulum Græcum, quod latinè idem
26 sonat ac conuocatio siue congregatio, †
quia Ecclesia omnes publicè vocat, &
congregat, ac proinde Vgo lib. 5. de
claustr. apud Isidorum Mosconium
de maiest. milit. Eccl. in prælud. litera B.
fol. 4. appellat Ecclesiam singularem
congregationem fidelium vniuscu-
iusque Ciuitatis; sed hæc descriptio
magis conuenit Ecclesię spirituali, si-
ue Ecclesiæ viuæ, vt vtar verbis Nic.
Gimont.

Gimont. *de grat. expect. cap. 1. vers. Ecclesia. num. 34.* & post eum Alexandri
27 Peregrini *de immunit. Eccles.* † non enim conuocantur lapides, sed ho-
28 mines; † attamen quia plerunque nomen signati attribuitur signanti,
28 † atq; adeo Ecclesia materialis spiritualem designat, vt latè, & doctè tradit Insignis Doctor Io. de Selua in aureo suo tractatu *de beneficijs. p. 1. q. 5. num. 30. & seq.* ideo ne prolixius, quam par est eius huc verba referā, consultò lectorem ad illum remitto. hic enim intendo habere sermonem non quidem de Spirituali Ecclesia,
30 † quæ triplex est nimirū triumphantium in cęlo satisfacientium, siue purgantium in purgatorio, & mili-
31 tantium in hoc mundo, † sed duntaxat de Ecclesia ista materiali, quatenus est beneficium, estque vxor, vel mater, vt dixi, clerici beneficiati.
32 Ecclesia itaque quatenus materialis est ex Nic. Gimont. *de grat. expect. cap. 1. num. 34.* & Alex. Peregr. *de immunit. Eccl. cap. 1. num. 8.* est domus publica materialis, Episcopi auctoritate, per impositionem primi lapidis fundata, & consecrata, seu dedicata, in qua fideles conueniunt ad offerenda sacrificia; sacramenta percipienda, Deumque summum Creatorem orandum, & benedicendum.

Porrò, quia vt dixi Ecclesia est ma-
33 ter, & vxor clerici † Matri autem debetur honorificentia, & gratitudo;
34 † ideò illud merito in iure cautum est, vt qui contrà Ecclesiam, à qua beneficium obtinet pro extraneis aduocatus, vel procurator esse præsumit, tanquam ingratus possit, maximè si Clericus sit eiusdem Ecclesiæ, beneficio huiusmodi spoliari, clarus est tex. *in c. fi. Clericus de postulan.* Spe-
35 cul. *de Aduoc. §. 1. nu. 16. & 17.* † In quantum verò est vxor clerici debet
36 competentem dotem habere, † nam Ecclesia sine dote non dicitur Ecclesia *D. Cæsar Lambertin. de iurepatr. lib. 1. p. 1. q. 1. art. 2. in fi.* vbi dicit esse tex. rotundum *in c. nemo de consecr. dist. 1.*
37 † & ratio huius dicti reddi potest ex his quæ tradit Inn. *in rubr. de iurepatr. num. 2.* ubi ait, quod sine substantia rerum non potest deseruiri Ecclesiæ, quem allegat *cum Cardinale ibidē in 5. & 6. quæst.* idem Lambert. *d. li. 1. p. 1. q. 3. art. 1. vers. nam illud. num. 4.*
38 † inquiens, quod Ecclesia esse non
39 potest absque substantia rerum † sicut corpus non potest viuere sine anima apertus est tex. *in c. si quis obiecerit. 1. quæst. 3.*
40 Dicitur autem Ecclesia esse vxor beneficiati; nam Ecclesia dicitur esse sponsa Christi; porrò sacerdoti Christi personā præsentanti in matrimonium coniungitur *Lambert. de iurepa-*
41 *tr. lib. 1. p. 1. q. 5. art. 1. n. 4.* † ac proinde sicut vna mulier non potest nubere duobus eodem tempore. *§. affini-*
42 *tatis Inst. de nup.* † ita nec vna Ecclesia potest duobus sacerdotibus tradi.
43 Attamen non ideo nego, quin possint etiā duo, quinimò & plures constitui in vna Ecclesia, vt cadens habeat subleuantem se. *c. proposuit 6. de fil. presbyt. & cap. vt quisque de vit. &*
44 *honest.* † sed non propterea erunt plures sponsi, sed, vt dixi, vnus erit prælatus, siue sponsus, cæteri verò erunt filij ipsius Ecclesiæ, vel certè erūt coadiutores ipsius prælati. *c. sicut. 21. q. 2.*
45 † quinimmò si Ecclesia, seu præbenda fuerit abbundans poterit Episcopus, ex magna, & iusta causa, non obstante dispositione. *cap. 1. vt Eccl. be-*
46 *nef. sine diminut.* duos facere † sicuti de vna prouincia possunt fieri duæ. *c. lege Imperatorum. 10. dist. cap. perue-*
47 *nit. 101. dist.* † sicut etiam potest ex duabus, causa interueniente vnam facere. *c. sicut vnire. 8. de exces. prælat.* Lam-

48 Lambert. *d.q.5. num.5.* † & valet ar-
gumentum de matrimonio carnali
ad spirituale. *cap. sicut absens. 7. quæst.*
49 *1. & c. 1. & 2. de transl. Episc.* † ex quo
planè fit, vt sicut matrimonium car-
nale dissolui nequit, nisi per Deum.
Matth. cap. 19. ita nec spirituale, nisi
per Papam eius Vicarium *d. cap. 2. de*
50 *transl. Episc.* † & hac de causa for-
tasse prohibita est resignatio benefi-
ciorum coram ordinarijs, nisi inter-
ueniant causæ ex ijs, quæ in constit.
sanctæ mem. Pij V. quę incipit *Quã-
ta Dei* sunt expressæ.
51 Quod tandem Ecclesia dici possit v-
xor beneficiati arguitur à similitudi-
ne, quam habet prouisio beneficio-
52 rum, cum contractu matrimonij †
etenim si loquamur de beneficijs li-
beræ collationis, matrimonium car-
nale, sicut habet præcedentia spon-
53 salia, † ita spirituale habet supplica-
tionem, & signaturam, quæ habet
54 vim sponsaliũ † in matrimonio car-
nali pariter interuenit mutuus con-
trahentium consensus per quem per
ficitur matrimonium in vinculo in-
55 dissolubili, † ita in spirituali interue-
nit collatio, seu institutio, quæ de-
bet etiam per beneficiandũ accepta-
56 ri: † & sicut ex matrimonio contra-
cto per verba de præsenti oritur vera
denominatio coniugij inter contra-
hentes, ita vt possint sese liberè tra-
ctare, & inter se, ac apud alios habe-
re vti maritum, & vxorem, licet nõ-
dum sit consumatum matrimoniũ,
57 † & eo casu dicitur matrimonium
58 tãtum ratum, † ita & in prouiso de
aliquo beneficio Ecclesiastico, idem
astruendum est, vt scilicet postquam
acceptauerit collationem dicatur ve-
rus Rector Ecclesiæ, quamuis non-
dũ antea se ingesserit in administra-
tionem illius bonorum in tempora-
libus, & in celebrationem diuinorũ
59 in spiritualibus, † quæ planè æqui-
parantur consumationi carnalis ma-
trimonij.
60 Si verò loqui volumus de benefi-
cijs electiuis, vel patronatis, aut re-
ceptiuis, de quibus infrà, Deo dante,
dicam, quæ imbecillitas ingenij mei
patiatur, tunc dico, quod electio, seu
præsentatio vim habet sponsalium.
61 † Confirmatio autem, vel institutio
inducunt vinculum spiritualis matri
62 monij, † ac tandem administratio,
& celebratio efficiunt consumatio-
nem.
63 Alia etiam est similitudo, nam si-
cut coniugati ante consumationem
carnalis matrimonij habent faculta
tem ingrediendi religionem; ita vt
per illius emissam professionem, al-
ter adeo remanet liber, vt possit alte-
ri liberè coniungi *Sum. Tabien.* verb.
64 *matr. 10. num. 1.* ita † & in matrimo-
nio spirituali si prouisus nõ acceptat
beneficium sibi collatum, poterit col-
lator liberè illud conferre alteri. hæc
annuit Lambert. *d. tract. p. 1. lib. 1. q.
9. num. 10. & seq.*
65 Hæc autem Ecclesia materialis, seu
militans multiplex est, & ad instar
illius triumphantis habet Hierar-
chiam diuina ordinatione institutã,
quę constat ex Episcopis presbyteris,
66 ac ministris, † & aliter sentire hære-
ticum est *Conc. Trid. sess. 23. can. 6.* &
67 proinde habet tres ordinũ gradus,
nempè Episcoporum Presbyterorũ,
68 ac ministrorum † etenim in hac mi-
litanti, & materiali Ecclesia officia
ordinata sunt per gradus, vt eius pul
chritudo, & sapientia demonstretur.
69 *D. Greg. homil. 15. in Ezech.* † Quo cir-
ca in Ecclesia Romana, quæ cæteris
omnibus maior est, omniumque ma-
ter, & caput existit constituitur pri-
70 ma sedes † quę propter suam magnã
præeminentiam, quam habet super
reliquas omnes Ecclesias ratione di-
gnitatis, & multò magis potestatis
Apo-

71 Apostolica appellatur. † in ea enim
Apostolorum princeps à Christo Do
mino solus, & primus institutus fuit
caput, pastor, & Episcppus vniuer-
72 salis Ecclesiæ. † Adeoque Patriar-
charum Episcopus à Cassiodoro, *var.*
lib. 9. epist. 15. & à magno illo Atha-
nasio *Epist. ad Liberium* Pater Patrũ
73 merito nuncupatur † ipsi enim præ-
ter summam vniuersę in terris Eccle
siæ præfecturam, atq; procurationẽ,
totius insuper occidentis cura pecu-
74 liaris incumbit. *Aubertus Miraus*
in suo mirifico libro inscripto notitia Epi
scopatuum orbis Christiani. lib. 1. cap. 2.
circa principium, vbi ad saturitatem
habebit quilibet notitiam vniuscu-
iusque Patriarchatus, Primitiatus,
Archiepiscopatus, & Episcopatus
tam antiqui, quam moderni totius
orbis, cum distinctione cuiusq; Me-
75 tropolis. † Huic capiti tanquam
cæteris nobilius mẽbrum primo an-
76 nectitur Patriarchalis Ecclesia, † quę
quatuor principaliores Ecclesias dũ-
taxat complectitur, videlicet Con-
stantinopolitanam, Alexandrinam,
Antiochenam, & Ierosolymitanam,
Io. Franc. Pauin. de potest. cap. sed. vac.
prelud. 6. vers. 4. sedes, vbi etiam dicit,
quod Ecclesia Aquileiensis, & Eccle-
sia Veneta, quæ fuit subrogata Eccle
siæ Gradensi vocantur potius Primi-
77 tiales, quam Patriarchales. † De his
agit etiam D. Augustinus Barbosa
Vir, & Doctor insignis, omni virtu-
te, & probitate vndique ornatus, &
summa sua doctrina celeberrimus,
cui gratias quam maximas ago, &
inmortales habeo, quippe qui huius
Praxis vti primus reuisor fuit, ita &
primus fuit hortator, ac persuasor,
vt illam in lucem darem, & fortasse
nisi eo approbante nunquam exisset,
agit inquam de huiusmodi Ecclesijs
in suo amplissimo, & vsque adeo ele-
gantissimo tractatu *De potestate Epi-*
scopi, nuper edito *p. 1. tit. 1. cap. 7.* vbi
& ipse recenset Episcopatus totius or
78 bis. † Porrò videndus est omninò
Aubertus Miræus præcitato tractatu
per totum, potissimum autem *lib. 1.*
c. 14. vbi alios Patriarchatus recenset
79 † quorum Patriarchæ alio nomine
80 Catholici nuncupantur † inter quos
Seleuciensis sedet sextus post Ieroso-
81 limytanum, † Æthiops verò septi-
82 mus in oriente † Iacobita in Meso-
potamia in vrbe Caramut, sub cuius
obedientia viuunt hodie Ierosolimy
tanus, & Musalensis Metropolitani,
Damascenus, Edesanus, Ciprius, &
Caramitanus Archiepiscopi, ac in
Autaphra Salac, Tharac, Maaden,
Hartbers, & alij non pauci, sed est
83 hæreticus *Mireus d. lib. 1. cap. 15.* † Ne
storianus, hic duo existũt vnus Schis
maticus in Musal commorans, alter
Orthodoxus, qui est Caldæorũ Asi-
riorum residetque in Vrbe Amit *Mi*
84 *raus d. lib. 1. cap. 16.* † In Armenia
habentur duo Patriarchæ, vnus in
85 Armenia maiori, alter in minori. †
habentur insuper alij Patriarchæ na-
tionis Armenę fauore Tuçarũ crea-
86 ti. † Porrò familiæ, quæ Patriarchæ
maioris Armenię subsunt, excedunt
numerum 150000. pręter plurima
Monasteria, Episcopos in Ciuitatib⁹
Betlis, Caramit, Angur, ac alios quã
plurimos Sacerdotes, Monachos, &
Diaconos permultos. † Patriarcha
verò minoris Armenię habet sub sua
obedientia 24000. Prælatos, Episco-
pos, & Archiepiscopos; familias au-
87 tem circiter 200000. † & eligitur à
duodecim Episcopis superioribus,
Patriarchali Ecclesię vicinioribus, &
quandoque eliguntur ab ipso popu-
lo Armeno iussu Turcarũ, & ab Epi-
scopis, & Archiepiscopis postmodũ
88 consensum obtinent, † & viuit ex
oblationibus, & eleemosynis.
89 Franc. Armeni uiuunt Catholico
ritu

ritu sub vno Archiepiscopo ordinis S. Dominici *Miræus lib. 1. cap. 17.*

Est etiã Patriarcha Maronita, qui
90 est in monte libano.† De nationibus Christianis orientalib. agit Mirçus *lib. 1. cap. 18. vsq. 22.* vbi plurimas re-
91 censet, & expresse meminit † Cophtos, Ruthenos, Giorgianos, Abissinos qui sunt Preteiani, Tartaros, Thomeos, & alios, qui nuncupantur Christiani S. Io. Baptistæ, & hæc sufficiant circa notitiam Patriarchatuum.

93 Post Ecclesiam Patriarchalem succedit Primitialis, ex his autem in Italia præter Aquileiensem, & Venetam recensetur Pisana.

94 In Hispania Toletana, Valẽtina, & Goana, cuius præsul gaudet se Indiarum Patriarcham nũcupari: Bracharen, Hispalen, & Taraconen.

95 In Gallia Bituricen, cuius pręsul etiam de Patriarchæ nuncupatione contendit, Lugdunen cuius Primas hoc eodem titulo Patriarchæ à Gregorio Turonẽse, & Concil. Matisconen. donatus est; Nerbonen, Vienẽ, Senonen Rothomagen, & Arelatẽ.

96 In Germania Madeburgen, qui alias fuit Mogontin.

97 In Scotia hac prærogatiua Primatis gaudet Episcopus Sant. Andreanus siue Andreopolitanus.

98 In Hibernia Armacanus.

99 In Polonia Gnesnensis.

100 In Vngaria Strigoniensis.

101 In Boemia Pragensis.

102 In Dania Londensis.

103 In Suetia Vbsaliensis.

104 In Regno Seruiæ Antibarensis *Panin. d. Prælud. 6.* Miræus *li. 1. cap. 22.*

105 Subinde collocantur Ecclesiæ Archiepiscopales, quos rescensere longum est; nihilominus ex Miræo *lib. 1 cap. 2.* colliguntur In Italia & vicinis Insulis 40. videlicet.

106 In Ditione Pontificia hodie repe-riuntur Rauennas, Bononiensis, Firmanus.

107 In Regno Neapolitano. Neapolitanus, Capuanus, Salernitanus, Amalphitanus, Suretinus, Compsanus, Acherontinus, seu Matheranus, Tarẽtinus, Brondisinus, Hydrontinus, Barensis, Tranẽsis, Sypõtinus, Theatinus, Lancianen, Rhegiensis, Consentinus, Rosamensis, San Seuerina, Beneuentanus.

108 In Etruria; Pisanus, Senensis, Florentinus.

109 In reliqua Italia præter Patriarchas Venetum, & Aquileiẽsem, Mediolanen, Genuen, Vrbin, Tarantasien. Taurinen.

110 In Sardinia. Calaritanus, Turitanus, Arborensis.

111 In ditione Veneta. præter Patriarchas Venetum, & Aquileiensem, Spalatensis, Iadernẽ, Corciræ, Antibarensis, Cretensis, seu Candiensis.

112 In Insula cypri olim fuit Nicosiensis.

113 In Dalmatia, & Illirico Ragusinus Dyrachinus.

114 In Bulgaria, & Græcia Arciepiscopus, seu Primas est. Autocęphalus, idest sibi ipsi caput, & sub se habet sex metropoles decem Episcopatus nulli nisi Acridano Archiepiscopo Authocęphalo seu primati subiectos Miræus *lib. 1. cap. 9. & lib. 4. cap. 11.*

115 In Armenia Nexiuianẽ, & est Frãc. Armenus.

116 In Hispania, Toletanus, Burgen, Compostellan, Hispalensis, Granaten. Cæsar Augustanus, Taraconensis, Valentinus, Bracarensis, Olysiponensis, Eborensis.

117 In Gallia Lugdunensis, Rothomagensis, Turonẽsis, Senonẽsis, Rhemensis, Bituricensis, Burdigalensis, Aucensis, Narbonensis, Aquensis, Viennensis, Ebrodunensis, Aurelaten-

fis, Auenionensis.

118 In Germania inferiori siue belgio Maclinienfis, Cameracensis, Vltraiectinus, Mogötinus, Treuerẽsis, Coloniensis, Magdeburgensis, Salisburgensis, Bremẽsis, Vesontionensis, seu Bisuntinensis.

119 In Boemia Pragensis, Strigoniensis, Colocensis.

120 In Polonia Gnesnensis, Leopuliensis, Rigensis.

121 In Moscouia Rosthouiensis, nouocardiæ magnæ.

122 In Anglia. Cantuariensis, Eboracensis.

123 In Scotia. Sant. Andreanus, siue Andreopolitanus, Gloscunensis.

124 In Ibernia. Armacanus, dublinien sis, Cassiliensis, Tuanensis.

125 In Dania. Londensis.

126 In Nouergia. Nidrosciensis.

127 In Suetia. Vbsaliensis.

128 In India. Orientali Goanus, Granganorensis, siue Serrenensis.

129 In India Occidentali. Mexicanus S. Dominici, in Hispaniola insula Limensis, seu Ciuitatis Regum, Manilanus, in Philippinis Miræus. *lib. 4 per totum.*

130 Præter iam dictos Archiepiscopatus, subsunt 112. alij Patriarchæ Cõstantinopolitano.

131 Sub Alexandrino verò sunt 10. vt collegi ex Muræo. *lib. 1. cap. 11.* huic Patriarchæ olim erat subiectus etiã Æthiops.

132 Sub Antiocheno subsint 13. vltra 23. Autocęphalos, & 2. Catholicos, siue primates, nempe Persiæ, & Radacensis, qui 6. prouincias habent.

133 Sub Ierosolimitano tandem colliguntur metropoles 4. Episcopatus autem Autocephali 25. de his copiosissimè ad saturitatem agit Miræus *lib. 1. cap. 10. vsq; 13. & lib. 3. per totum.*

134 Primus Ecclesiæ Catholicę gradus concluditur tandem, & perficitur ac decoratur Episcopalibus Ecclesijs, quę aliquãdo etiam appellantur Cathedrales vt in *cap. 1. de maio. & obed.* Pauin. d. pręlud. 6. vers. sexta sedes, & affluenter de hoc agit Isid. Mosco. de maiest. *Eccles. cap. 8.* vbi etiam tradit differẽtiam, quę est inter Patriar

135 chas, & cęteros Pręlatos. † dicitur autem Cathedralis ob honorem cathedræ Episcopalis: tum quia ibi Episcopalis sedes sita est. Archid. *in ca. statutum 11. de rescrip. in 6.* Hostien. & alij *in cap. ne pro defectu 41. de e-*

136 *lect.* tum † etiam quia Episcopus illius ratione recipit cathedraticum *cap. conquerente 16. de off. ord.* Paris. *de confident. quæst. 15. nu. 3. & 4.* vbi alia iura pro hoc allegat.

137 Sedes Episcopales habentur quam plurimæ in Ecclesia Catholica quarũ nominatim meminit illas recensendo Miræus d. tract. per totum potissimum autem *lib. 4. & 5.* quæ sanè in summa summarum sunt 1717. computatis tamen, & compræhensis 6. Episcopatibus, qui intitulari consueuerunt Illustris. DD. Cardinal. S. R. E. antiquioribus nec nõ & comprehensis Patriarchalibus.

138 Nam sub constantinopolitano Patriarcha eiusq; metropolitanis subsunt. 566. videlicet sub cęsariensi in Capadocia 8. sub Ephesino in Asia 35. sub Neracliensi in Tracia & Macedonia 17. sub Anciranο in Gallatia 8. sub Cizireno in Helespõto 13. sub Sardiano in lydia 26. sub Nicomediensi in Bitinia 12. sub Nicęno in Bitinia 6. sub Calcedonẽsi in Bitinia nullus: sub Sidensi in Pamphilia 16. sub Sebastee in Armenia 5. sub Amaseno in Helespon te 6. sub Melitene in 2. Armenia 5. sub Tyanensi in 2. Capadocia 3. sub grangrẽsi in Paphlagonia 3. sub Thesolonicensi in Thesalia 11. auulsus à Romana se-

de

de: sub Claudiopolitano in Onoradę 5. sub Neocesariensi in ponto pol lemenico 7. sub Bitinontio in 2. Gallatia 7. sub Myrensi in lycia 36. sub Stauropolitano in Caria. 27. sub Laodiceno in phrigia Capadociana 21. sub Sinadensi in phrigia salutari 20. sub Iconinẽsi in Licaonia 15. sub Antiocheno in Pisidia 21. sub Sileano siue Pergensi in 2. Pamphilia 16. sub Corinthio in peloponeso 7. auulsus à sede Romana: sub Atheniensi in Hellade 10. auulsus à Sede Romana: sub Mocisçio in Capadocia 5. sub cretę insula 11. sub Seleuciensi nullus: auulsus est à Sede Romana: sub Rhegiensi in Calabria 13. auulsus à Sede Romana: sub Patrensi in Peloponeso 5. auulsus est à sede Romana; sub Trapezontio in lazica 15. sub Larisseno in 2. Hellade 10. sub Naupatio in Ætolia 9. sub Philopolitano in Traccia 10. sub Traianopolitano in Rhodope 8. sub Rhodiẽse in cycladibus insulis 14. sub Philippinis in Macedonia 7. sub Hyrianopolitano in Raemimonte 11. sub Hieropolitano in phrigia Capaciana 9. sub Dyrachino 15. sub Smyrneæ in Asia 7. sub Catanensi nullus: sub Amoniano in Phrigia 5. sub Camacchio in armenia 6. sub Cotyaro in phrigia 3. sub S. Seuerinæ in Calabria 5. sub Mittylense in lesbo 6. sub Neopatrensi in Hellade 4. sub Eucariatensi nullus. sub Amastudis nullus: sub Chonense nullus: sub Hidrontino nullus. sub Zelzenense con cortzena, & therensi 21. sub Colloniense nullus: sub Syracusano in Sicilia 13. auulsus est à Sede Apostolica.

139 Sub Alexandrino Patriarcha non colliguntur Episcopi vltra 10. ex Myræo. *lib 1. cap. 11.*

140 Sub Antiocheno recensentur summariè 153. Cathedrales ex Myreo fol. 82. *lib. 3. ca. 4. ex bo. mem. Card. Sirletto.*

Videlicet sub Metropoli Tyrensi 13. sub Tharso 5. sub Edesano 11. sub Apemeiano 7. sub Hieropolitano 8. sub Bostrensi 19. sub Ancaberense 9. sub Seleuciensi 24. sub Damasco 10. sub Amida 7. sub Sergiopolense 5. sub Theodosiopolense 7. sub Emessa 4.

Autocæphalæ Metropodes subiectæ huic Patriarchæ sunt 9. Archiepiscopi verò 12. & Catholici, siue primates, seu Patriarchæ 2.

141 Sub Ierosolymitano colliguntur 97 Cathedrales videlicet.

In Metropoli Cæsareæ in Palestina 19. Scytopolis 6. Petra, siue Raba, vulgariter Crac 12. Bostra, siue Becerra Arabiæ 35. Aliàs Patriarchæ Alexandrino sub fuit.

142 Sub Patriarcha Minoris Armeniæ recensentur Episcopales Ecclesiæ 24. Autocæphali 25.

143 In Italia sunt Cathedrales Ecclesiæ 344.

144 In Ditione Pontificia, præter sex Episcopatus qui intitulantur sex antiquioribus S.R.E. Cardinal. habentur 76. Ex quibus 53. qui sunt immediatè subiecti sanctæ sedi, alij etiam habentur in eadem Ditione; nimirum.

Sub Rauennate Archiepiscopo 12. sub Bononiensi 6. sub Firmano 5, ita vt simul sint 99.

145 In Regno Neapolitano Cathedrales recensentur 114. videlicet.

Sub Neapolitano 5. sub Capuano 13. sub Salernitano 9. sub Amalphitano 5. sub Surrentino 3. sub Compsano 5. sub Acharontino 6. sub Tarentino 3. sub Brondisino 3. sunt Hyronthino 5. sub Barense 10. sub Tranense 2. sub Sipontino 2. sub Theatino 7. sub Lancianense 1. sub Rhegunense 10. sub Cossentino 4. sub Rocianense nullus: sub S. Seuerinæ 5.

sub Beneuentano 16.

146 In Sicilia 7. videlicet sub Panormitano 3. sub Messanense 2. sub Mótis Regalis. 2.

147 In Sardinia 6. videlicet sub Calaritano 3. sub Turritano 4. sub Arborense nullus.

148 In Insubria sub Mediolanense 14.

In Ditione Pedemótana, & Sabaudia 5. videlicet sub Taurinense 3. sub Tarantasiense 2.

149 In Etruria 18. videlicet sub Florentino 8. sub Senense 6. sub Pisano 4.

150 In Liguria sub Genuense 7.

151 In Vmbria sub Vrbinate 6.

152 In Ditione Veneta recensentur 43 videlicet.

Sub Patriarcha Veneto 2. sub Patriarcha Aquileiense 16. sub Archiepiscopo Spalatense 10. sub Iadarense 3. sub Corcyde 2. sub Antibarense 10. sub Cretense 7.

In Cypro sub Andonicomiense 9.

In Dalmatia, & Illirico sub Ragusino 6. sub Dyrachino 5.

153 In Hispania extant 65. videlicet.

Sub Tolerano. 9. sub Burgense 4. sub Compostellano 14. sub Hispalense 3. sub Granatense 2. sub Cæsaraugustano 4. sub Taraconense 8. sub Valentino 3. sub Bracarense 5. sub Olysiponense 11. sub Heborense 2.

154 In Gallia ascribuntur 108. videlicet.

Sub Lugdunense 4. sub Rothomagense 6. sub Turonense 11. sub Senonense 7. sub Rhemense 8. sub Bituricense 11. sub Burdagalense 9. sub Aucense 10. sub Narbonense 9. sub Aquẽse 7. sub Vianense 6. sub Ebrodunense 6. sub Arelatense 4. sub Tholosano 7. sub Auenionense 3.

155 In Belgio, siue Germania sunt 56. videlicet.

Sub Maclinense 6. sub Chamarecense 4. sub Vvltreiectino 5. sub Mogontino 13. sub Coloniense 4. sub Treuerense 3. sub Magdaburgense 5. sub Salisburgense 10. sub Bremense 3. sub Vesuntinense, seu Bisuntino 3.

156 In Boemia, & Vngaria reperiuntur 15. sub Pragiense 1. sub Strigoniense 6. sub Collocense 8.

157 In Polonia sunt 22. sub Gnenense 11. sub Leopoliense 4. sub Rhigẽse 7.

158 In Valaria sub Bacouiense 1.

159 In Moscouia 11.

160 In Britannia habentur 24. sub Cãtuariense 21. sub Eburacense 3.

In Scotia sunt 21. sub Andreopolitano 8. sub Glascouensi 3.

161 In Ibernia sunt 31. sub Armacano 11. sub Dubliense 6. sub Cassiliense 8. sub Tuanense 6.

In Dania sub Condense 8.

In Suetia sub Vbsalense 6.

162 In India Oriẽtali sub Goano 6. sub Grangoniorensi, nondum sunt assignati.

In India Occidentali sunt 32.

Sub Maxicano 11. sub S. Dominici 8. sub Limense 10. sub S. Fidei, nescitur an adsint: sub Manillano 5.

163 Extant itaq; in vniuersa Ecclesia Catholica Cathedrales, seu Episcopales Ecclesiæ in summa summarum 1600. vltra Patriarchales, & Primitiales, seu Archiepiscopales videlicet Per Orientales Regiones 850. & per reliquum orbem 750.

Faxit autem Deus, vt iam tandem iuxta promissum suum. *Fiat vnum Ouile, & vnus Pastor.* Io. cap. 10.

Sed quia instituti nostri nõ est agere hic de Ecclesijs primi gradus; cõsultò proinde hæc Missa facio, & telam exorsam texendo descendo ad alia.

Veruntamen quia Cathedralis Collegiatam Ecclesiam ciat: congruum propterea arbitror subijcere præludium de Ecclesia Collegiata.

PRÆ-

PRÆLVDIVM Secundum.

De Ecclesia Collegiata.

ARGVMENTVM.

Ecclesia Collegiata ex quibus signis dignoscantur, & an sint conferenda per concursum si alioqui collegiata nuncupentur.

1 CVm Ecclesiæ Cathedrales de iure cōmuni sint collegiatę, vt in *c. ne pro defectu 12. de elect. c. nouit. 4. c. quanto 5. de his, quæ fi. à prel.* & obseruat Abbas Panor. *in c. nobis nu. 8.* & ibid. Io. And. *25. de iure patr.* Henricus Boich. *nu. 5. in c. postulasti 30. de iurepatr.* & post hos Petr. Rebuf. *in concordatis de collat. §. vo-*
2 *lumus* in verbo *collegiatis* † licet è cōtra nō omnis collegiatæ sit cathedralis Card. *quæst. 2. in Clem. vt ij. 2. de ætat. & qualit.* de huiusmodi autem cathedralib. cū aliqua in primo preludio enunciauerim; exposcere proinde putaui operis ordinem, vt hic de collegiata secundum subijciam præ-
3 ludium. † Nec planè adeo facile est ostendere quęnam sint Ecclesiæ collegiatæ teste D. Petro Andrea Gambaro in suo docto tract. de Potest. legati de latere. *lib. 3. Rubr. de potest. circa benef. conferen. nu. 85.* vbi dicit quod Glos. *in c. nobis* in verbo *in conuentuali 25. de iurepat.* hoc tetigit, sed inde-
4 cisum reliquit. † Abbas etiam Lapus *nu. 9. in c. cum in illis 16. de preb. in 6.* dicit quod omnis Ecclesia collegiata est curata *c. cum ab Ecclesia 3. de off. ord. & c. cum in Ecclesiis 10. de ma. & o-*
5 *bed.* † ita vt si exprimatur quod Ecclesia est collegiata, putat satis per cōsequens exprimi quod sit curata, quāuis de hoc non conueniant omnes: quinimo ipsemet Lapus dicit se fecisse corrigi bullas, in quibus apposita non erat expressio curæ, sed tantum erat expressum, quod erat collegiata; ac tandem pro concordia concludit quod ante impetrationem sequenda est opinio asserentium exprimi oportere qualitatem Curæ: & post impetrationē sine huiusmodi expressione posse impetrantes acquiescere.

6 Sed vt iam ad rē veniamus, & omnis hæsitatio prorsus tollatur, ne cueniente vacatione alicuius Ecclesiæ, anceps sit Episcopus, an debeat concursum proponere nec ne; vt, planè contigit aliquando in hac Ciuitate dum vacasset Parochialis Ecclesia SS. Fælicis, & Agathæ terræ Vuiliarum Alexandrinæ Diœcesis, in qua quidem Ecclesia cum assererentur extare tria simplicia beneficia canonicatus nuncupata, dubitaretque Illustriss. D. meus Episcopus Parauicinus an talis Ecclesia esset collegiata stante huiusmodi Canonicorum de nominatione, & præsertim quod vltimo loco fuerat Archipresbiteratus d. Ecclesiæ collatus a S. Sede tanquā de collegiata Ecclesia: in illud tandē consilium deuenit, vt perquirerētur scripturæ & monumenta, ex quibus certior reddi posset de statu ipsius Ecclesiæ, eamq; prouinciam mihi demādauit, cuius mandatum nō iners executus fui, & cum plurimas ad id collegissem scripturas, & collationes etiam summorum Pontificum pro tēpore factas, ex ijs conclusum fuit nō cōstare de collegialitate; imò potius de simplicitate ipsius Ecclesiæ quippe quæ præter iam dictam denominationem canonicorum nulla alia signa concurrebāt; quo circa propositus fuit concursus, & fuit etiam col-

latus ipse Archipresbiteratus auctoritate ordinaria ab ipso Illustriss. D. Episcopo, vacauerat .n. in mense ordinario, & nulla obstabat reseruatio
7 vel affectio † dicamus quod vbi constat de erectione Ecclesiæ in collegiatam siue ex fundatione, vt pote quia fuerit ordinatum vt ibi sint tres, vel plures clerici tanquam collegium, vel fuerit pro tot dotata; siue ex priuilegio per quod Ecclesia instituta fuerit collegiata, & datum ei ius collegij, quibus casibus, quod sit collegiata non est ambigendum *c. porrò 7. de priuil. ca. 1. de elect. & expressè ca. cum dilectus 8. de consuet.* cum alijs iuribus ad hoc cumulatis per Boich. *nu. 5. in*
8 *d. c. postulasti 30. de iurepatr.* † non tamen constat de contraria ordinatione, nimirum vt Ecclesia non censea-
9 tur iure collegiato, † in quo casu etsi cõtingat in ea quam plures, clericos congregari non tamen habebunt ius collegij nisi patronus, & alij omnes, qui ex mutatione illius status lædere-
10 tur consentiant † & in hunc sensum intelligendum est. *c. vt quisq; presbiter 3. de vit. & honest. c. piæ mentis, &*
11 *seq. 16. quæst. 7.* † tunc recurrendum est omninò extra præmissos causus ad argumenta, & coniecturas, quæ vtiq; sufficiunt Rot. in vna placentina Præposituræ 12. Febr. 1593. coram Illustriss. bo. mem. Card. Mantica, & est *decis. 215. nu. 1. inter illius impressas.*
12 Illud tamen omniuo adnotandum puto, quod inquam de collegialitatis essentia est, vt in institutione huiusmodi Ecclesiæ collegiatæ constituantur ad minus tres, nam pauciores nõ faciunt collegium *l. Neratius 83. ff.*
13 *de verb. signif.* † ac proinde constituendi sunt vt faciant vnum corpus & habeant arcam communem, & res communes, sigillumq; commune & simul conueniant pro communi-
14 bus rebus pertractandis † quæ sanè sunt vera signa Ecclesiæ collegiatæ, vt sæpius decidit Rota, & potissimũ in vna Pamplionẽ beneficij xj. Maij 1590. coram Illustriss. Mantica, & est illius *decis. 107. nu. 8.* & in alia Placent. 4. Maij 1592. coram eodem, & præcitata etiam Placent. 12. Febr. 1593. *quæ sunt decis. 175. & 215.* & in alia Zamorem Canonicatus 12. Ianuar. 1598. corã bo. mem. Illustriss. Card. Seraph. quę inter illius impres-
15 sas est. *decis. 1256. nu. 1.* vbi fuit conclusum ex arca, & communi sigillo sufficienter probatum esse Ecclesiam esse collegiatam, quia ea sunt signa
16 Ecclesiæ collegiatę † ac tandem in vna Ausculana Parochialis coram R. P. D. Orano 20. Maij 1585. quæ habetur inter collectas D. Prosperi Farinacij nouissimas *deci. 422.* in qua fuit conclusum quod Priuilegium, aut institutio, aut exercitium actuũ arguentium collegiatam, vti sigillũ commune, tractatus communes, Arca distributionum communis colle-
17 giatam Ecclesiam instituunt † & qđ si huiusmodi signa non concurrunt non dicitur collegiata, quamuis beneficiati ipsius Ecclesiæ nuncuparentur canonici, & horis canonicis inter-
18 essent, † quia huiusmodi denominatio, & horarum recitatio, dictũ fuit quod non facit collegium quando
19 non fit à collegio † nec suffragatur etiam visitatio Episcopi in qua enuncietur aliqua dignitas quod sit caput & quod resideri consueuerit in ea & fructus communiter percipi, & diui-
20 di † nam per necessarium non deducitur talem Ecclesiam esse collegiatã cum simplici etiam congregationi prædicta cõueniant Gonzal. *Glos. 19. nu. 15.* vbi habet quod beneficiati alicuius Parochialis, quamuis ad instar capituli congregentur; attamen faciunt solum congregationem, & nõ con-

21 constituunt vnum corpus. † & ista tanquam irreleuans probatio non fuit admissa per Rotam coram R.P. D. Verospio in vna Nolana Primiceriatus 4. Maij 1615. apud Farinac.
22 *decis.673.part.2.* † Non obstant etiã narratiuæ prouisionũ Papæ etenim non probant mutationem status *Achil. de cras. decis. 13. de iurepatr.* Capu
23 taq; *decis.189. in princip. par.3.* † prout etiam non probant sententiæ vti enunciatiuæ infrà centum annos. *Aretin. num.22. in c. cum causam 13. de probat.* Rot. *decis.31. in antiq. tit. eo. de probat. & apud Farinac. decis. 673. part. 2.*
24 Si tamen clerici essent in possessione iuris collegij tunc ipsa Ecclesia defendenda esset in huiusmodi iuris possessione, vt probatur in *c. cum venissent. 6. de inst. c. 1. de in integr. rest.*
25 *c. consultationibus 19. de iurepat.* † prout è contra si esset in possessione iuris non collegij esset tuenda in ipsa possessione quousque aliud probaretur, *optimus tex. est in c. dilectus 14. de exce. prælat. Boich. nu. 14. in d. cap. postulasti 30. de iurepatr.*
26 Porrò quod dixi esse de essentia collegialitatis vt saltẽ sint tres nec pauciores facere possint collegiũ, ita planè accipiendum est vt nequeat quidem Ecclesia aliqua institui collegiata cum minori numero trium, at verò non nego, quod si postea decresceret numerus adhuc nõ remaneat
27 collegiata; † illud enim me non fugit, nimirum ius collegij conseruari etiam in vno *l. Sicut §. fin. 7. ff. quod cuiusq; vniuer. Glos. in c. 2. de postul. prælat. & in ca. statutum 22. de elect. lib. 6. Boich. nu. 6. d. c. postulasti 30. de iurepat.*
28 † Quinimo si omnes morerentur nõ propterea periret ius collegij, sed dormiret, & postea institutis alijs resurgeret *Gambarus de potest. leg. lib. 3. rub. de potest. circa benef. confer. nu. 88. post Inn. in d. c. postulasti 30. de iurepatr. & c. cum ex iniuncto 2. de nou. op. nũ-*
29 *ciat* † tunc enim diceretur Ecclesia collegiata habitu & ex his superque liquet quibus argumentis, & coniecturis discernatur Ecclesia collegiata à simplici, estq; ista regula certa, & firma, teste Abb. *nu. 8. in d. c. nobis 25. de iurepatr.* quem vbiq; sequitur Rota.
30 Eueniente itaq; vacatione alicuius Ecclesiæ, non obstante quod alioqui collegiata nuncupetur, nisi aliqua ex
31 præmissis signis concurrant † necesse. n. non est vt copulatiuè ipsa omnia signa concurrant *Zabarel. nu. 10. in clem. 2. vers. non putes de æta. & qualit. Mantica decis 215. nu. 1.* poterit Episcopus inoffenso & impoluto, qd aiunt, pede concursum proponere, & si Ecclesia in suo mense, & extra curiam vacauerit, nec alia quælibet obstet reseruatio poterit etiam liberè illam conferre, vel alias si reseruata sit, aut collatio ad alium spectet eligere ex approbatis in concursu, quẽ cæteris magis dignum reputauerit.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Solus Papa erigit collegiatam Ecclesiam; Episcopus vero de Apostolica auctoritate tantum: & traditur formula huiusmodi erectionis. quæ plan erectiones fiunt sine præiudicio aliorum.

1 DVbitatur nunquis possit collegiatam erigere? D. Rebuffus in sua praxi beneficiaria de erect. in collegiatam, & Azor. moral. instit. *p. 2. lib. 5. cap. 29. quæst. 25. & ca. 30. q. 3 & 4.* & post eos D. Nic. Gartia *in fine*
2 *sui aurei tract. de benefic.* † concludunt quod

quod solus Papa potest erigere Ecclesiam collegiatã *per c. 1. ne sed. vac.* & facit *c. quod translationem 4. de off.*
3 *leg.* † & quamuis Gartia videatur dubitare vt etiam possit fieri huiusmodi erectio per Episcopum *c. nobis 25.*
4 *de iurepatr.* quod hoc non probat, † intelligendum tamen est dictũ Gartiæ vt possit Episcopus constituere quidem Ecclesiam sua ordinaria auctoritate, at nequaquam in collegiatã erigere nisi de Apostolica auctori
5 tate. † Hinc ait Rebuffus vbi supra quod in huiusmodi erectionibus Papa consueuit ita scribere.
6 Ad omnipotentis Dei, & Virginis eius gloriosæ matris, totiusq; curiæ cœlestis laudem, & gloriam ac diuini cultus augumentum, sub veneran do S.N. dięc. A vocabulo, & ex certa scientia ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, auctoritate Apostolica in collegiatam erigimus, & ad eam collegium canonicorum sæcularium capitulum facientiũ, ac omnia, & singula alia iura collegij perpetuò habiturum decernimus, ita quod in ea sit vna dignitas Archipresbiteratus *vel alia*, quam pro tempore obtinens caput eiusdem Ecclesiæ existat.

Porrò in huiusmodi erectione aliquando statuitur certus numerus canonicorum; interdum verò Papa mã[dat] executorib. vt pro facultate red[ditu]um præscribant ipsi numerum, quem [d]einde Papa approbat per suã
7 Bullam [e]rectionis *ca. 1. de instit.* † huiusmodi au[t]em erectiones censentur fieri sine præ[iu]dicio aliarum Ecclesiarum collegia[to]rum *extrau. vlt. de*
8 *concess. preb. Io. 22.* † & ita debet constitui vnum caput nè sint accœphali idest sine capite.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Collegiata Insignis est, quæ Insignis cõmuniter reputatur, & parum facit consideratio Ciuitatis, nec est necessarium vt cõcurrant omnes coniectura.

1 CEterum quia ex collegiatis quædam sunt Insignes, quædam verò
2 non † eapropter occurrit nunc secũdò dubitare quænam dicantur
3 collegiatæ insignes. † Nauarrus *in cons. 1. de verb. signif.* ait quod Insigne illud dicitur, quod præ alijs sui ordinis habet aliquod præcipuum.
4 Quocirca ibi concludit Villam Fõsecæ esse insignem licet cincta non sit muris, quia tamen habet 800. municipes, quod est quoddam pręcipuum in ordine locorum Hispaniæ nõ muratorum, siue muris non cinctorum, & habet iurisdictionem, vulgoq; ha-
5 betur pro tale, † quæ planè reputatio communis sufficit ad constituendum vt Ecclesia pro insigni habeatur *Io. Monac. in c. statutum in princ. 11. de rescrip. in 6.* quod etiam videtur amplecti Rot. in vna placentina Præpositu ræ 4. Maij 1592. & 12. Febr. 1593. coram Illustriss. Mantica, & sunt *de-*
6 *cis. 175. & 215.* † vbi *in prima decis. nu. 2.* fuit conclusum Ecclesiam S. Alexandri non esse collegiatam insignẽ
7 † tum ex numero Canonicorum exiguo, modicis redditibus, & qualita-
8 re seruitij † atq; ex enunciatiuis visitationum, & decretis ordinariorum
9 & ex synodis diœcesanis † *in secunda verò decis. nu. 3.* fuit conclusum huiusmodi insignitatem non elici ex relatione status Ecclesiæ Placentinæ ab ordi-

ordinario exhibita Sac. congreg. Cõcil. Trid. per quam cõstat vltrà duas insignes, extare aliàs etiam collegiatas, inter quas Ecclesia S. Alexandri connumeratur.

10 Illud præterea sciendum est quod in diiudicanda insignitate parum facit consideratio Ciuitatis vt aduertit
11 Rot. *in d. decis. 175. nu. 2.* † nec etiam necessarium est quod concurrãt omnes coniecturæ, quæ solent adduci, sed sufficit vt aliquæ adsint, ex quib. id argui possit, & verisimile reddatur *Card. quæst. 4. n. 10. in clem. 2. de ata. & qual.* & sequitur Fel. n. 4. in fine *in cap. accedentes 11. de præscrip.* & nouissime tradit Decian. *in cons. 6. n. 9. vers. non obstant li. 2.* & Rot. *d. decis. 215. nu. 1.*

Hinc infertur eam posse & debere appellari insignem Ecclesiam cuius caput Pontificalibus insignijs decoratum est, aut habet iurisdictionẽ
12 contentiosam † vel Ecclesia ipsa plures in se habet dignitates in sonum
13 dignitatis canonicè erectas † & plures canonicatus, & pingues redditus, & in qua grauia & solemnia munia, ac seruitia, præstantur, vel tandem, quæ vt sit Insignis ita erecta est.

14 Putarem etiam non errare si dixerim, illam Ecclesiam argui etiam, & reputari Insignem quãdo in eius prouisione solet summus Pont. apponere decretum & illud re ipsa apponit, vt prouisus ipse teneatur intra certum ibi præfixum tempus gradum doctoratus assumere.

Aliud certius, vel clarius nil reperui circa hãc materiam Insignitatis; quo circa si adhuc famelicus est lector peritos consulere studeat; mihi verò sat sit hæc annuisse, & desiderium sciendi excitasse.

PRÆLVDIVM Tertium.

De Ecclesia Parochiali.

ARGVMENTVM.

Ecclesia Parochialis æquiuocè sumitur cũ curata, attamen quia in solis Parochialibus proponitur concursus, accuratè hic describitur quanam sit Ecclesia Parochialis, præmissa differentia inter curatum, & Parochiale beneficium, & declaratur ipsa descriptio.

Ostquam vidimus in superioribus duobus preludijs, quæ opportuna visa fuerunt de Ecclesijs cathedrali, & collegiata; congruum nunc videtur vt post eas aliqua de Parochiali Ecclesia in medium afferantur. in primis autem videndum erit quanã
1 Ecclesia dicatur Parochialis; † nam Æquiuocè summitur, à Doctoribus Ecclesia Parochialis & Curata vt est videre apud Gonzali *super 8. reg. Glos.*
2 *6. nu. 111.* † vbi ait quod beneficium Curatum quamuis sit reseruatum vel affectum debet prouideri per cõcursum seruata forma Conc. Tridentini: &
3 † nihilominus D. Io. Staphileus vir alioqui, & doctrina & auctoritate pollens in celebri suo tractatu *de lit. grat. & signat. iust. in rub. de stat. & qualit. benef. §. de qualit. benef. quæ sunt curata nu. 1.* cui additur D. Alfonsus Hoieda celebris doctor Hispan. *de incompatib. benef. par. 1. cap. 13. n. 2.* & eisdem ipsemet Gonzal. *d. Glo. 6. nu. 59.* dicunt quod cura potest dupliciter considerari largè scilicet, &
4 stricte †. & quod si largè, siue improprie summatur, comprehenduntur

omnia beneficia habētia iurisdictio-
nem fori contentiosi, quæ versatur
circa exercitium iurisdictionis, vti
est excommunicare, visitare absolue-
5 re & huiusmodi † si verò summatur
stricte & propriè veniunt beneficia
habentia potestatem fori pœniten-
tialis.

Deci.nu.17.in c.ad aures 8. de rescr. D. Iosephi Mascardus de probat. concl. 469.num.2.

6 Quocirca vt ad rem iam veniamus
arbitror sic posse describi: Beneficiū
Curatum strictè sumptum illud esse,
quod habet Parochiam, siue territo-
rium ad eius curam assignatum, cer-
tis limitibus, auctoritate superioris
distinctum, & terminatum, in quo
degit Populus illi Ecclesiæ addict⁹ à
certo, perpetuo in ea constituto Re-
ctore Sacramenta sumpturus, & hæc
descriptio est collecta ex his quæ tra-
dit Hoieda *d. cap.13.nu.2.& seq.* &
ex alijs supra relatis doctoribus, &
ex *decis.48*. Illustriss. Bon. Mem. Car-
din. Manticæ in vna Ciuitaten. deci
marum 6. Febr. 1589. & radices du-
cit ex Sac. Conc. Trid. *sess. 24. de ref.
c.13. propè finem* & firmatur, vbi Sac.
ipsum Conc. mandat, vt in ijs locis
vbi Parochiales certos fines non ha-
bent, nec earum Rectores proprium
Populum, quem regant, sed promis-
cuè petentibus Sacramenta admini-
7 strant † Episcopi pro tutiore anima-
rum salute, distincto populo, in cer-
8 tas, propriasq; parochias † vnicuiq;
suum perpetuum, peculiaremq; Pa-
rochum assignent, qui eas cognosce-
9 re valeat † & a quo solo licitè Sacra-
menta suscipiat. Vbi verò nullæ Pa-
rochiæ sunt, quam primum fieri pro
curent.

10 Dixi itaq; in descriptione; *Quod
habet Parochiam* nam ad essentiam
parochialitatis est necessarium vt Ec
11 clesia habeat Parochiam † quæ est lo
cus certis limitibus circumscriptus,
in quo regitur populus alicui Eccle
siæ deputatus & hæc est diffinitio Io.
And. Abb. & Host. *in rub. de Paroch.*
Geminiani *nu.4.in c. licet canon. 8.de
elect.in 6.* Illustris. Manticæ *d.decis.48
12 nu.1.* † alioquin sequeretur vt etiam
Ecclesiæ RR. Fratrum Prædicat. &
Minorum essent Parochiales, eis .n.
competit ex priuilegio ius audiendi
confessiones quorumcunq; ad ipsas
accedentium, & in ipsis Ecclesijs da-
tur etiam sepultura mortuis *Clem.du
dum 2.de sepulturis*; & nihilominus
non sunt Parochiales per se, nisi ha-
beant certum territorium cum popu
lo in eo degente *Mantica d.decis.48.*
13 † & Sacra congregatio ita aliquādo
declarauit. In collatione Archipres-
biteratus, qui neq; Parochiam, neq;
Parochianos habet, ordinarium non
teneri proponere edictum pro con-
cursu; hanc de verbo refert Gartia
*de benef. part. 9. cap. 2. & est secun-
da in manuscript. Illustriss. D. mei.*

14 Dixi in qua *degit Populus*; etenim
necessarium est, ad hoc vt Ecclesia sit
parochialis, quod populus degat in
15 Parochia *c. Ecclesia. 13. qu.1.* †; qua-
propter non esset regulanda vti Pa-
rochialis illa Ecclesia, quam populus
deseruisset, vel quia omnes mortui
essent, vel sanè esse desijssent, aut aliò
qui Ecclesia ipsa penitus diruta esset
& Parochia translata, vt bene, post
staphil. *d.§.de qualit.benef. curat* tenet
Gonzal. *d.glos.6.num.89.* vbi ad hoc
congerit quam plures Dd. aliàs Re-
ctor nullam haberet potestatem su-
per animabus, quippe quæ nō essent
in rerum natura, *D. Feder. de sen. in
cons.80.& 155.* quem allegat staphil.
16 *vbi supra nu.3.* † & Ecclesia diruta nō
habetur in consideratione quoad pa-
rochialitatem, vt fuit rescriptum à
Sac.congreg. Episcopo Lucano 19. Iu
17 nij 1582. in hæc verba. † Beneficium
non

non esse curatum, cum caret populo;
18 & quod in omnem casum † si remā-serit parochialis, esset tantum habitu non autem actu; & secundum hanc declarationem fuit conclusum in Rota in vna Lunen. Sarzanen Prioratus 11. Febr. 1591. coram Illustriss. Seraph. *& est eius decis. 936. nu. 2.* quod in impetratione Ecclesiæ Parochialis habitu tantum, sed non actu non est necessaria expressio curæ.

19 Dixi, *à superioribus distinctum* quia illa non dicitur Ecclesia parochialis, quæ solum de facto, & non de iure habet requisita parochialitatis, vtpotè quia illius Rector exercet curā aīarū de facto, aut vsurpat iurisdictionem, & ipse ponit limites, vt post Calder. *in c. de multa 28. de præb.* tenet *Hoieda d. cap. 13. numero 55. p. 1.*
20 *de incompat. benef.* †; non tamen nego quin possit huiusmodi Parochialitatis status præscribi, & tunc huiusmodi præscriptione stante, non debeat dici parochialis; Hoieda ibidem.

21 Dixi, *à certo Rectore*, quia vbi nullus adest Rector. sed tantū sunt plures beneficiati in aliqua Ecclesia, quibus, vel eorum alicui solet Episcopus committere exercitium curæ animarum, nullum eorum beneficiorum dicitur Curatum, nec is, qui curam exercet dicitur Rector, sed Episcopus ipse est Rector, & penes ipsum residet cura animarum, *Gonzal. glos. 6. n. 65.*

22 † Hodie tamen huic rei satis prouidit Sac. Concil. Trdient. *sess. 24. de reform. capit. 13.* vbi statuit, vt parochiales constituantur, non obstantibus quibuscunque priuilegijs, & consuetudinibus etiam immemorabilibus.

23 Dixi *perpetuo*, enimuerò beneficium, quod non habet curam perpetuam, sed tantum ad certum tempus veluti si aliqua Præpositura esset, cuius Præpositus teneretur subire curā animarum alicuius Ecclesiæ Parochialis, dum pro tempore vacat, donec illi de Rectore prouideretur, huiusmodi inquam Præpositura non dicitur Parochiale Beneficium, *ad trad. per Io. And. sub nu. 4. in c. delibe-*
24 *ratione 4. de off. legat. in 6.* †; etenim ad iudicandum quod beneficium sit curatum, non attenditur id, quod ei ex accidenti competit, sed eius natura consideratur, *Dec. nu. 14. in d. c. ad aures 8. de rescrip. post Oldr. cons. 102.*

25 Dixi tandem, *Sacramenta sumpturus*. Nam & Parochus adstringitur de necessitate ministrare Sacramen-
26 ta suis Parochianis †, & ipsi Parochiani coguntur ad eum accedere, & de illius manu, vel saltem de ipsius licentia, Sacramenta suscipere, *Dec. nu. 19. in d. c. ad curas 8. de rescrip.* vbi allegat Abb. *in d. c. de multa 28. de præb. & glos. in d. clem. dudum 2. de sepul.* in verbo impendant, quam sequitur Imol. *nu. 49. Anchar. nu. 20. Abb. num. 31. post Paul. & Zenzell. ibid. & post. hos Hoieda d. cap. 13. num. 3. & seq. part. 1.* Conc. Trid. *d. cap. 13. sess. 24. & Card. Mant. d. decis. 48. nu. 5.* vbi fuit resolu-
27 tum † non dici probatum Ecclesiam esse Parochialem ex eo quod Rector illius Sacramenta incolis eiusdem loci administrasset, nisi etiam probetur illum ad id faciendum esse adstrictum, & fideles posse compelli, vt pro Sacramentis ad illum recurrant, per glos. & Doct. *in Clem. dudum 2. de sepult.* facit *decis. 86. nu. 2. apud Farinac. par. 2.* in vna Aquinat. 2. Maij 1603. coram Illustriss. Bononien. in qua etiam allegatur decis. in vna Recanaten. Parochialis 20. Martij 1577.
28 coram Cantuccio, † vbi pariter dictum fuit: Non inferri residentiā ex onere celebrādi, quia potest per aliū sine continua residentia explicari; Lap. alleg. 35. nu. 2.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Concursus non est proponendus in Episcopatibus, quamuis dicatur incumber. cura animarum Episcopis, & Parochi dicantur illorum coadiutores.

1 DVbitatur primo, an dispositio Conc.*sess.24.cap.18.de refor.*locum obtineat circa Ecclesias maiores,siue primi ordinis.Ratio dubita-
2 tionis est †, quia earum Prælatis dicitur incumbere curam animarum;
3 † Parochia .n. Episcopi est diæcesis,
4 *c.licet 16.q.3.* † & Curati dicuntur adiutores Episcopi *c.fi.de off.Archipr. Card.Zabarel.n.11.in Clem. Archiepi-*
5 *scopo 2.de priuil.* † & proinde se habent Parochi ad Episcopos, sicut ipsi se
6 habent ad Papam †;ordinati .n. sunt Episcopi in partem sollecitudinis pastoralis officij, non in plenitudiuem
7 potestatis,*c.decreto 2.q.6.* † & in suis diœcesibus dicuntur gerere vices Papæ,*Germon. de Indult. Card. §. per quæ sublatis nu.52.Sel.de benef.p.2.q.1.nu.*
8 *19.Gonzal.§.1.proem.n.6.* † enimuero totus mundus dicitur parochia Papæ,*D.Andreas Barbat.de præstan-*
9 *tia Cardinal.p.1.q.2.num.11.* † sed his minime obstantibus constanter dicẽdum putarem, quod non habeat locum *d.cap.18.sess.24.* Conc.circa Episcopatus; tum quia sub dispositione Cathedralium non veniunt Parochiales,nec è contra,*Glos.& doc. in c. 2.de præb.in 6.Romani in cons.340.n.4*
10 † Cathedrales enim,propter earum excellẽtiam, speciali nota dignæ sũt, *D.Io.Maria Bellettus in disquisit.cle-*
11 *ric.p.1.tit.1.§.2.nu.43.* † tum quia ratio, quæ militat in prouisione Parochialis,& propter quem finem dispositum fuit per Concilium, vt conferantur Parochiales per concursum, putà, vt de idoneis ministris prouideatur, cessat in promotione Episcoporum, & aliorum prælatorum pri-
12 mi ordinis, † quippe qui asciscũtur ad huiusmodi dignitates, non nisi per summum Romanum Pontificem,
13 motu proprio,† & de eorum vita,ac alijs requisitis fit diligens examen, & inquisitio, quæ deinde in publicum instrumentum rediguntur, & summo ipsi pontifici præsentantur Cõc.
14 Trid.*sess.24.de refor.cap.1.* † ac proinde intrare non debet dispositio, legis, vbi non intrat eius ratio *l. quod*
15 *dictum 33.ff.de pactis*; † nam diuersa ratio reformat legem *l.interpositas in*
16 *fi.13.C.de transact.* † vltra quod in huiusmodi promouẽdis requiritur gradus doctoratus in Theologia, vel iure canonico in aliqua vniuersitate
17 Concil. Trid.*sess.22.de refor. cap.2.* † tum demum quia gradus,qui sunt in
18 Ecclesia non commiscentur, † & vbi quis loquitur de vna ex ijs, ad aliam non extenditur sermo regulariter, *c.periculosam 4.de sent.excom. in 6.Oldr.cons.259.nu.3.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Conc.Trid.c.18.de refor.sess.24. quamuis indistincte loquatur non habet locum in curatis,qua non habẽt Parochiam, nam licet omne parochiale sit curatum non tamen conuertitur, & iurisdictio per se sine onere continua residentia non inducit incompatibilitatem.

1 SVboritur secundum dubium,an videlicet dispositio Conc.Tridẽ. *sess.24.de reform.cap.18.* & constit. S. Mem.Pij V.*in conferendis*, locum ob-
2 tineant circa omnes Parochiales † Ratio

Ratio dubitationis est, quia Cõciliũ indistinctè loquitur, quinimo am-
3 pliatiuè disponit: † ast vbi lex indistinctè loquitur, indistinctè etiam debet intelligi *l. de pratio 10. ff. de pub.*
4 *in rem act.* Breuiter concludendum est, huiusmodi dispositionẽ nõ intrare nisi in Parochialibus stricto modo
5 sumptis; † etenim beneficium, quod habet potestatem fori contentiosi, seù iudicialis, quamuis dicatur curatum; nihilominus, si nullam habet parochiam, neq; populum, non dicitur parochiale, ita fuit cõclusum in vna conchen. Archipresb. 28. Iunij
6 1594. corã R. P. D. Pegna, † vbi fuit dictum Archipresbiteratum iurisdictionem contentiosam habentem non dici beneficium curatum, ad effectum vt vacaret per essecutionem alterius; in qua plane decisione refertur ad verbum quædam declaratio
7 Sac. congregat. in hæc verba †, *Simplex est beneficium Archipresbiteratus nuncupatum, licet habeat aliquam iurisdictionem, dummodo residentia in eo necessaria non sit.*
8 Porrò ex præmissis infertur, quod non omne beneficium Curatum est
9 Parochiale, † licet è contra, omne Parochiale sit Curatum, vt post *Card. q. 5. in Clem. 1. de off. Vic. & Clem. 1. de præb.* tradit Hoieda *de incompatib. p.*
10 *1. cap. 13. n. 2.* † vbi dicit, quod omnis Ecclesia Parochialis habet curam animarum sed non omne beneficium Curatum dicitur Ecclesia Parochia-
11 lis †, & hoc exemplificat in Ecclesia rurali ad quam de nouo vadunt homines habitandi gratia, quæ non propterea sit, neq; dici potest propriè
12 Parochialis † nisi fuerit eidem depu
13 tatum territorium, † & nihilominus, inquit, sine dubio dici potest Ecclesia curata.
15 Hinc in Iure Canonico, & Concil. Trid. simpliciter de Parochialibus, absq; expressione curæ animarum, fit mentio. *Rot. decis. 52. nu. 29. par. 2. di-*
16 *uers.* † Infertur etiam quod Iurisdictio per se simpliciter nõ inducit incõpatibilitatem, nisi eidem beneficio annexum etiam sit onus necessariæ residentiæ, ex præinserta declaratione Sac. congreg.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Concursus in quibus Ecclesiis & in quibus casibus proponatur vel non, satis accuratè notatur, & quid sit vacare apud sedem, vel in curia declaratur.

1 Dixi in superiori dubio dispositionem Conc. *sess. 24. cap. 18.* locum habere solum in Parochialibus stricto modo sumptis; modò occurrit dubitare 3. loco, an indifferẽter locum habeat quoad concursum in omnibus Ecclesijs Parochialibus stri-
2 ctè sumptis; † videtur quod sic; Cõcilium .n. absolutè dicit vt cum parochialis Ecclesiæ vacatio, etiamsi cura Ecclesiæ, vel Episcopo incumbere dicatur, & per vnum vel plures administretur, etiam in Ecclesijs patrimonialibus, seu receptiuis nuncupatis, in quibus consueuit Episcopus vni, vel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad examen concursus teneri mandat, per obitam, vel per resignationem, etiam in curia, seu aliter quomodocumq; contigerit, etiã si ipsa parochialis reseruata, vel affecta fuerit generaliter, vel specialiter etiam vigore indulti, seu priuilegij in fauorem S.R.E. Card. Seu Abbatum, vel capitulorum, debeat Episcopus, statim, habita notitia vacationis Ecclesiæ, idoneum in ea Vicarium, cum cõgrua eius arbitrio fructuum por-

portionis aſſignatione, conſtituere, qui onera ipſius Eccleſiæ ſuſtineat, do
3 nec ei de Rectore prouideatur. † Veruntamen quia non deſunt caſus, in quibus debet ommitti cōcurſus; operę pretium propterea dixi eos huc referre, quorum decem collegi ex Gonzal. *de menſib. Gloſ. 6.* quibus additur xj. ex Germonio *de Indultis §. quibuſuis nu. 9.* ac xij. & xiij. & xiv. *ex tract. de poteſta. Epiſcopis allegat 60. par. 3. D. Barboſa*, necnon, & xv. *ex praxi Epiſcop. D. Pauli Piaſecij p. 2. cap. 5. numero 17.*

4 Primus igitur Caſus, in quo ommittitur concurſus eſt, quādo approbatus in concurſu, & electus ab Epiſcopo in eodem concurſu non vult conſentire iuſtæ penſioni, quam Papa intēdit reſeruare ſuper Parochiali prouidenda, de tempore, prouiſionis: tunc .n. ſolet conferri alteri ſine
5 alio concurſu: † prout etiam Papa cōferre conſueuit abſq; concurſu Paro
6 chialem, quæ vacauit in Curia. † Neceſſaria tamen eſt derogatio Concilij expreſſa, aut ſaltem tacita, quādo à Sede Apoſtolica confertur ſine cōcurſu, & ſi appareat de intentione Papę, ſufficiet generalis derogatio, abſq; eo quod indiuidua de concilio
7 mentio fiat †; nam, propter auctoritatem Concilij Trid. non conſueuit ei ſpecialiter derogari *Gonzal d. gloſ. 6. nu. 120. D. Io. Alu. ſ. Riccius in Praxi concurſus par. 1. reſol. 359.*

8 Secundus caſus eſt, quando beneficium fuit reſignatum in fauorem alicuius, vel ex cauſa permutationis *D. Flaminius Pariſius de reſignat. be-*
8 *nefi. lib. 8. q. 9. n. 95.* † ſed hodie teſte Piaſecio *in praxi p. 2. ca. 5. nu. 17.* verſ. *de curatis*, Dataria ſolet prouidere etiam parochiales ſimpliciter reſignatas in curia, abſq; aliquo concurſu, *vide infra caſu vltimo.*

9 Tertius eſt caſus, quando non fuit ſeruata forma concilij: vel Epiſcopus aut alius collator non confert, vel nō eligit intra tempus præſcriptum, ſi ad alium collatio ſpectet, *Gonzal. d. gloſ. 6. nu. 130.*

10 Quartus, eſt quando Eccleſia eſt de Iurepat. laicorum, ex fundatione, vel dotatione, & vnus duntaxat præ-
11 ſentatur, † ſecus ſi eſſet Eccleſiaſticū, vel mixtum, etiā ſi duæ partes illius pertinerēt ad laicos patronos, quia tunc deberet fieri concurſus, & Patronus pręſentaret electam: Sac. Cōgreg. in vna Bracaren. inter manuſc. Illuſtriſs. D. mei idem dicendum ſi iuſpat. eſſet ex priuilegio, vel præſcri
12 ptione *Gonzal. d. gloſ. 6. n. 134.* † At vero ſi à patrono laico præſentarentur plures, quod poteſt fieri *per Clem. plures §. quibus etiam 2. de iurepatr.* tunc concurſus fieret inter ipſos pręſentatos, & Epiſcopus ex approbatis eligeret, quem mallet. nam hoc caſu ſufficit, vt ſit habilis, quamuis ſit tantum in minoribus conſtitutus *gloſ. in d. Clem. plures & §. quibus etiam* in verbo *perſonas.*

11 Quintus eſt caſus, quando redditus ſunt adeo exigui, vt totius exami
12 nis rationem nō ferant, † aut nemo
13 eſt, qui examen ſubire velit, † aut sūt apertæ factiones, & huiuſmodi.

14 Sextus eſt, quando Eccleſia eſt litigioſa: tunc enim ſolet à S. Sede gratioſè ſubrogari alius abſq; concurſu, & vt plurimum ſubrogatur colliti-
15 gans: † At vero ſi non fieret ſubrogatio, ſed transferretur ius demortui in alium; prout etiam ſi vterq; collitigans obiret; eo caſu proponendus eſſet concurſus *Gartia de benef. p. 9. c.*
16 *2. §. 1. nu. 170. Gonzali gloſ. 6. n. 150.* † & ſi is, qui erat in poſſeſſione decederet in curia, vel in menſe reſeruato, tunc collatio ſpectaret ad Papam; cōtra autem ſi vacaret in menſe ordinario, nec aliqua reſeruatio obſtaret

ftaret, vel affectio impediret, tūc pos-
set ordinarius conferre, adhibito ta
men concursu, quo circa expectādus
semper erit finis *Litis*. Gonzal. *d.glos.*
17 *6.nu.152.*† Illud.n.sciendum est qđ
lite pendente, non potest Episcopus
conferre beneficium litigiosum ele-
cto in concursu, sed, vel erit expectan
dus finis, vel recurrēdum ad Papam
& interim, quamuis significatio ele-
ctionis non fiat intra quadrimestre
datum ad hoc, non tamen intrabit
deuolutio, nec reseruatio inducta
per constitutionem Pij V. *Gartia vbi*
18 *1.nu.172.*† vtroq; autem in possessio
ne decedente, quod potest euenire
puta, quia ille, qui possidebat, obti-
nuisset mandatum de immittendo
in possessionem, & priusquam ad il-
lius executionem deuenisset, decesse-
rit aduersarius in possessione, & sta-
tim eam vacantem, vigore dicti mā-
dati de immittendo, caperet, & dein
de similiter decederet, & sic vterque
collitigans tempore obitus beneficiū
possideret, quod & euenire pōt pluri
bus alijs modis declaratis à glos. in
verbo *Neutro* & ibi Imol. *in Clem. 1.*
vt lit. pendent, tunc siue ambo, siue
alter collitigatium decesserit in cu-
ria, vel in mense reseruato, semper
intrabit reseruatio, & collatio erit
Papalis, etiam si possessio capta fuis-
set per procuratorem, & illam igno-
rasset prouisus, etiam tempore obi-
tus; † nam possessio acquiritur etiam
ignoranti, *Imol. in d. Clem. 1. num. 24.*
Gonzal. d. glos. 6. nu. 155. & seq. & in §.
proem. 5. a num. 107. vsq. 118.
18 Septimus est, quando cura anima-
rum spectat ad Ecclesiam collegiatā,
& cura exercetur per canonicos, vel
hebdomadarios, *Paris. de resignat. q.*
19 *9. nu. 93. lib. 8.* † sed hoc accipiēdum
est secundum Lapum *in c. statutum 22*
de elect. lib. 6. quandò ab initio institu
ta est Parochialis, vel etiam tractu
temporis consecuta est Parochiam
20 etiam ex vi vnionis ei factæ †, quo
casu, inquit Lapus, etiam non habe-
ret locum *c. licet canon. 14. d. tit. & lib.*
quod prohibet conferri Parochialē
minori xxv. ann. & vult talem pro-
uisum promoueri ad sacrum presbi-
21 teratus ordinem intra annum †; se-
cus tamen esset si ipsa collegiata esset
22 vnita Ecclesiæ Parochiali, † vel alias
Ecclesia Parochialis esset vnita qui-
dem ipsi collegiatæ, sed ita vt neutra
subijceretur alteri *Lap. vbi sup. n. 3.*
23 Octauus casus est in Vicarijs per-
petuis Ecclesiarum Parochialium
vnitarū Cathedralibus, vel alijs Eccle
sijs, Monasterijs, beneficijs, mensis,
collegijs, ac Pijs locis, pro illarū con-
grua sustentatione, seu dotis augu-
mento, *Hyero. Gonzal. glos. 5. § 3. n. 48*
& 53. & glos. 6. nu. 161. reliqua vide
infra *prælud. 14.*
24 Nonus casus verificatur, quando
Parochialis est vnita, vel incumbit
alicui dignitati in Cathedrali, vel
collegiata, *Gonzal d. glos. 5. §. 7. nu. 13.*
& glos. 6. num. 162. nisi vt dictum est
in septimo casu in fine, Parochialis
vnita esset vt neutra subijceretur al-
24 teri †; & adeò verum est quod nedū
ommittitur concursus in hoc viiij. ca
su, vt etiam qui semel examinatus,
& approbatus fuerit ad vnum cano-
nicatum, vel dignitatem in cathe-
dr. vel collegiata, aut aliàs ad sim-
plex beneficium, non amplius exami
natur ad simile beneficium, vel digni
25 tatem †; prout etiam semel approba
tus ad Curatum in collegiata, vel ca-
thedrali, non vltra examinatur ad
simile; & ita seruari in curia refert,
& testatur D. Barbosa *de potest. Episc.*
allegat 60. nu. 89. post Gonzal. glos. 4. n.
84. & Io. Aluis. Ricium decis. 419. siue
26 *resol. 356* †; nec obstare videtur *decis.*
Illustriss. Seraphini 1328. in qua vide
tur conclusum per Rotam, *quod cum*
in

in assensione ad alterum quaeratur nouus titulus, iuxta consilium 18. Oldr. *ideo sit etiam tunc examinandus*; nec etiã videtur obstare declaratio Sac. congreg. *quod coeptus beneficiari, in qualibet assensu examinetur* nã satisfit per ea, quę constanter tradit D. Barbosa *d. allegat. 6. nu. 90.* vbi apertè dicit, se scire de stilo curiae primum dictum esse verum: secundum autem quod est D. Hieron. Campanili *in diuers. Iur. Can. rubr. 5. cap. 3. nu. 8. prope finem* & Illustriss. Seraphini assumptum, dicendum esse sibi locum habere in partibus, vel vbi per concursum examen faciendum sit.

27 Decimus casus versatur circa regularia beneficia; in ijs .n. nullus proponitur concursus, *Gonzal. d. glos. 6. n. 162.* vbi refert declarationem Sacr. congreg. per haec verba *hoc Decretum de concursu non habet locum in beneficijs regularibus, quae regularibus conferri consueuerunt*.

28 Vndecimum colligo casum ex Germonio *de indultis* §. *quibusuis num. 90* in quo non immoror, quia latè poterit videri infrà *dub. 38. requis. 7.* est nimirum quando residẽte in curia Cardinale, qui habet indultum ordina-
29 rium, † puta, quia est, vel iam fuit Episcopus alicuius Ciuitatis, & vacat in ea aliqua Parochialis, tunc potest, absq; concursu, Cardinalis illam conferre, cui velit existenti in curia, dummodo sit examinatus ab examinatoribus Almae vrbis.

30 Duodecimum casum eleuat D. Barbosa *d. allegat 60. nu. 35. post Gartiam p. 9. c. 2. n. 108.* vt sit in parochialibus, quas quis acquirit per regressum, si tamen illam iam possederit, secus enim esset si nunquam illam possedisset.

31 Decimum tertium casum autumnat idẽ D. Barbosa *d. allegat. 60. n. 28.* vtpotè, quando beneficium curatum
32 est verè dignitas, † dixi autem *verè dignitas*, nam plures sunt Rectoriae quae sonant in dignitatem, & nihilominus non sunt dignitates, quales planè sunt dignitates rurales idest extra collegiatas, vel cathedrales, sed in simplicibus Ecclesijs, vel aliàs etiã
33 in parochialibus; † enimuerò huiusmodi Archipresbiteri, vel Prępositi dicuntur habere dignitatem in sonũ & ipsi sunt praepositi nomine tenus, re tamen vera sunt Rectores, Praepositi nuncupati, ac proinde nõ sunt capaces Apostolicarum delegationum quantumuis sint etiam Doctores, nõ enim dicuntur habere Ecclesiasticã dignitatem, prout requirit *c. statutum 11. de rescriptis in 6.* latè de hoc dicam *in dub. 10. c. 4. de synodo*; quamobrem vlterius non progredior.

34 Decimus quartus, ex eod. D. Barbosa *d. alleg 60. nu. 29.* est, quando dignitas habet annexam curam animarum in collegiata; † immo addit quod tunc in illa nõ est necessarium examen, quale requiritur in paro-
35 chialibus, † & ratio esse potest, secũdum Lap. *alleg. 5. nu. 7.* quia collegiata nõ appellatur Parochialis, sed Di-
36 gnitas; † nam in Collegiata Rector est Collegium, & Canonici, *c. nouit. 4. & cap. quanto 5. de his quae fi. à prelat.* faciunt dicta *in 9. casu.*

37 Decimusquintus casus hauritur ex Praxi Episcopali D. Pauli Piasetij *p. 2. cap. 5. vers. de curatis n. 17. & Gonzal. d. glo. 6. nu. 15.* nimirum quando beneficia vacant apud sedẽ seu in Curia, siue per simplicem resignationẽ, siue per dimissionem, ex vi decreti de dimittendo primum incompatibile nam hodie solet Dataria prouidere huiusmodi beneficia, sine cõcursu, & prouisus sufficit vt examinetur super sufficientia, & de huiusmodi quotidiana obseruantia testatur Gartia *in addit. c. 2. n. 153. p. 9.*

38 No-

38 Notandum est itaque ex Gonzal. *glos. 13. nu. 32. de mensibus & Kochier ibid. glos. 6. nu. 4.* quod aliud est vacare apud sedem, & aliud est vacare in
39 curia †; Nam apud sedem propriè non vacant nisi beneficia reseruata *per c. 2. de preb. in 6.* reliqua autem vacantia in Vrbe, vel ex aliis causis reseruata, quamuis dicantur uacare in Curia, non tamen dicuntur uacare apud sedem. *Gomes. in reg. de trian. q. 31. Couar. pract. q. c. 36. nu. 4.*

PRÆLVDIVM Quartum.

De Ecclesia Patrimoniali.

ARGVMENTVM.

Patrimonialium Ecclesiarum canones nō meminerunt, sed postquam Conc. Trid. eas tangit traditur quænam dicatur Ecclesia patrimonialis, & quæ requirantur ad consecutionem huiusmodi Ecclesiarum, & an sit habenda mentio illius in impetrationibus.

Vidimus quænam sit Parochialis Ecclesia, sed quia uarias potest habere qualitates, quippe quæ potest esse etiam Patrimonialis, Receptiua ac Patronata, & per consequens necessariæ collationis, non inutile proinde putaui fore, vt hoc 4. prçludium
1 fiat de Ecclesia patrimoniali †, de qua expresse meminit Sac. Concil. Trident. sępius allegato *cap. 18. sess.*
2 *24.* † quamuis teste D. Quintiliano Mandosio *in reg. 19. de infir. resig. qu. 16. & post eum Hoied. de incompatibil. benef. cap. 24. nu. 86. p. 1.* nullus reperiatur textus, qui in terminis loquatur de huiusmodi beneficijs, neque in iure illorum materia tangatur.
3 Dicamus igitur cum D. Hieron. Gonzal. *super 8. reg. glos. 9. §. 1. & Hoied. d. ca. 24. num. 86.* quod beneficia patrimonialia illa sunt, quæ ex Apostolica concessione, uel statutis, seu constitutionibus synodalibus Apostolica auctoritate firmatis, uel ex immemorabili consuetudine conferenda sunt necessariò natis, incolis, uel originariis alicuius patriæ, Ciuitatis, oppidi, uel Parochiæ; uel aliàs descendentibus a Patre, uel Matre, Auo uel Auia illius Parochiæ patrimonialis, licet nati essent in alia Parochia,
4 uel diçcesi, † ita ut illi duntaxat, qui sic filii naturales, & patrimoniales sint, prouideri debeant de huiusmodi beneficiis, & non alii forenses, siue exteri, qui tales qualitates non habeant *D. Guilelmus Cassodo. decis. 18 nu. 1. de preb. D. Didacus Couarr. pract. q. ca. 36. nu. 3. Hoied. d. ca. 24. n. 86. p. 1.*
5 † & dicuntur ethymologicè à patrimonio, idest à paterna hæreditate, quia fuerunt à Patribus, siue Auis instituta, vt dentur, & conferantur filiis, & aliis successoribus in infinitū; & secundum hanc denominationē erunt de iurepatronatus laiaorum, de quibus loquitur Staphilcus *de lit.*
6 *grat. in 5. for. expect. sub nu. 3.* † vbi ait quod sub expectatiuis non cadūt præstimonia patrimonialia, quia sunt de iurepatronatus laicorum, quibus Papa in dubio non videtur velle derogare, nisi exprimat *glos. in* verb. *collatio c. 2. de preb. lib. 6.* sequitur D. Nic. Milius *in reper. verb. beneficium*
7 *patrimoniale* †; At Mādosius *in d. reg. 19 q. 15. sub. n. 17.* tradit aliam denominationem huiusmodi beneficiorum videlicet vt dicantur beneficia patrimonialia, eo quod ab aliquibus data fuerint bona de proprio patrimonio iis, qui ordinandi sunt, ut ad illorum titulum ordinari queant, & in posterum ipsa beneficia remancāt titularia, ita ut de patrimoniis effi-

ciantur perpetui tituli beneficiorum siue data sint talia patrimonia a patrib. siue ab Auis, & seu ab alijs qui-
8 buscūq; extraneis.† Gonzal. tādem *d. glos. 9. §. 1. nu. 10 & 11. post Hoied. d. ca. 24. nu. 86. p. 1.* duas affert denominationes huiusmodi beneficiorum patrimonialium; nimirum, vt dicatur beneficium patrimoniale, vel à Patria, eo quod solummodo sit conferendum natis, vel oriundis illius Patriæ, vbi talia beneficia cōsistunt; vel certè dicatur à Patre, ex quo ille, cui est conferendum, Patris Originem sequi debeat *ad l. assumptio §. filius ciuitatem 6. ff. ad municip. & l. filios 3. C. de municip. & Orig. lib. 10.*
9 Quatuor autem requiruntur copulatiuè ad consecutionem huiusmodi Ecclesiarum patrimonialium.

Primum quod sit Naturalis, seu oriundus.

Secundum quod se opponat infrà tempus statutum.

Tertium quod se subijciat examini.

Quartum, & vltimum quod alijs filiis patrimonialibus sit habilior.

10 Tantæ autem efficaciæ est, hæc patrimonialitas, vt si quis impetret à Papa aliquod huiusmodi beneficiū patrimoniale, non facta mentione quod sit patrimoniale, gratia censeatur subreptitia, sicuti est subreptitia si quis impetrat beneficium iurispat. laicorum non facta mentione eiusdē qualitatis *Glos. in Clem. 2. de preb. Gemin. & alij in c. 2. tit. eo. li. 6. Fel. nu. 39 in cap. in nostra 32. de rescript. & plenius in tractatu quando lit. Apost. noc. patr.* iuncto Lapo *alleg. 96. vers. & per*
11 *isthud n. 3.* † nā magna est similitudo inter beneficia iurispatr. & patrimo-
12 nialia, † & à simili ad simile validè fit argumētum, *Enuerard. in loco leg. loco 13. Hoied. d. cap. 24. nu. 92. p. 1.*

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Filij patrimoniales qui dicantur cessantibus constitutionibus, & statutis, resoluitur quod recurrendum est ad ius commune, nec creditur Episcopo asserenti aliquē esse patrimonialem.

1 PRosequendo materiam Ecclesiæ Patrimonialis, dubitare con-
2 tingit, primo quinā dicātur filij patrimoniales. Breuiter concludendū quod circa hoc seruandæ sunt constitutiones, & statuta, atq; consuetudines superinde disponentia, facit *l. Imperatores in fi. 71. de contrahenda empt.*
3 † cessantibus autem statutis, & consuetudinibus particularibus locorū validis, claris, & certis, recurrēdum erit ad dispositionem constitutionū synodalium, vbi hoc declaratum re-
4 peritur †; nam constitutiones synodales non ligant vbi adest particularis constitutio, vel statutum, *Bald. in cons. 201. vers. in contrarium num. 2. lib. 1. Abbas nu. 5. in c. cum olim 6. de consuetud.* Rota in vna Recanaten. donationis 28. Iunij 1577. coram Illustriss. Seraph. quæ est *decis. 343.*
5 † vbi dictum fuit *quod vbi concurrūt duo statuta, vnum particulare loci, alterum verò generale prouinciæ, debet ma-*
6 *gis attendi speciale loci*, †; *In defectu autem huiusmodi constitutionum, & statutorum recurrendum erit ad ius commune, vt post Bart. & alios soluit Iason. in l. omnes Populi in 1. lect. nu. 10. ff. de iust. & iur. Gonzal. Glos. 9. §. 1. nu.*
7 *18.* † & tunc, qui iuris communis assistentiam habebit pro se, obtinebit donec per aduersarium fuerit, exceptione plenè probanda, exclusus *Bart. nu. 50. & Rip. nu. 12. in l. admonendi ff.*
8 *de iureiur.* † in dubio enim nemo præsumitur filius Patrimonialis, nec Ori gina-

ginarius, vel ciuis. *Menoch. de præ-*
8 *sumpt. q. 30. n. 11. lib. 6.* † vnde tenetur probare se esse talem secundum requisita loci, vbi consistit beneficium, aliàs succumberet, vt fuit decisum in Rota in vna calagurit. beneficii. de Vnza 22. Iunii 1552. apud Caputaq;
9 *decis. 289. nu. 1. p. 1.* †; nam agens vti talis debet probare se esse talem, *l. nō ignorat, & ibi Bart. & alij C. de his qui*
10 *accus. poss.* †; & non creditur Episcopo asserenti filium esse patrimonialē
11 *Caputaq; decis. 389. nu. 3. p. 2.* †; Episcopo enim non creditur nisi in iis, quæ spectant ad eius officium *c. post cessionem 7. de probat.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Sententia in causa status personæ etiam inter alios lata prodest, & nocet.

1 DVbitatur secundo, an sententia per quam declaratur aliquem esse patrimonialem, si lata sit inter alios, vel ex alia causa, quam consequendi beneficiū, probet. concludē-
2 dum est affirmatiuè: † Nam in causa status personę, sententia inter alios lata prodest, & nocet, *tex. in l. ingenuum 25. ff. de stat. homin. Gonzal. Glos. 9. §. 1. n. 85. quamplura ad id cumulans.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Non attenditur quod est accidentale, sed quod est principale, vel naturale.

1 DVbitatur tertio, quomodo sit probanda patrimonialis filiatio, cessantibus statutis, & constitutionibus synodalibus. Huic dubio respondet, & illud soluit Gonzal. *in*
2 *glos. 9. §. 1. nu. 96. & seq.* † vbi concludit, quod ille dicetur probasse suam filiationem patrimonialem, qui, inspecto iure communi, probauerit se esse originarium illius loci, vbi est
3 beneficium †. nunquid autem dicendus sit originarius alicuius loci, qui fortuitò natus est in eo loco, per quē mater transibat, negatiuè hoc resoluit D. Barbosa *allegat. 4. nu. 18. p. 2. de potest. Episc.* cum ea tamen limitatione, seu declaratione, nisi mater accessisset animo habitandi facit quod di-
4 xi supra *prælud. 3. nu. 24.* † quia non attenditur quod ex accidenti est, sed quod naturale est. *Oldr. cons. 102.*

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Origo probatur per librum baptismi, Originem patris, & Aui paterni.

1 DVbitatur quarto, quomodo probanda sit origo, hoc dubium difficile est, eaq; propter altius repetendum esset, pro quo Gonzal. nos remittit ad tex. *in l. 1. & l. adsumptio §. filius 6. ff. ad munic. & l. Ciues 7. C. de incol. lib. 10. l. filios 3. l. Origine 4. C. de munic. & Orig. d. lib. 10.* & vbique Doctores glosat. in verb. *alienigena,*

& alii quamplures, quos ibi congerit *nu 97.* ad quos libenter remitto pium lectorem, ego verò, breuitati ſtudendo, & inſtitutum proſequendo, elleuo tantum nonnullos caſus ex ibi enumeratis.

2 Quoniam itaq; origo acquiritur per baptiſmum, vt obſeruat D. Lucas de Penna *in d.l. ciues 7. C. de incol. lib. 10. ſub nu. 3.* & D. Petrus Rebuff.
3 *de pacificis poſſ. num. 217. in fi.* † concludétes quod ſi Iudæus exterus baptizaretur in Regno Franciæ, ſtatim
4 efficeretur Regnicola †; nam ſicut per natiuitatem corporalem acquiritur Origo *per d.l. Ciues 7. C. de incol. lib. 10. & l. filios 3. C. de munic. & Orig.*
5 *d. lib. 10.* †, ita pariter acquiritur per baptiſmum, qui dicitur natiuitas, per quã quis de nouo naſcitur, *c. de-*
6 *bitum* verſ. *oportet 4. de baptiſ.* †; ideo vnus modus probandi originem erit probare baptiſmum, qui planè probatur per librum baptiſmi, *Rebuff. de regeſ. nu. 15.* uerſ. *ſexto vt apud veteres* & poſt eum Maſcard. *de probat. concl.*
7 *1147. num. 21.* † Porrò admonitum uellem Pium Lectorem, quod ubi agitur de probãda Origine alicuius, ut recipiatur ad aliquod collegium, uel beneficium patrimoniale, in dubio facienda eſt interpretatio pro admiſſione, ut benignius conſuluit Bald. *in ſuo celebr. conſil. 183. n. 2. vol. 2.* quod planè conſil. extollunt Alex. *in conſ. 40. nu. 14. & Cephal. conſ. 237.*
8 *nu. 25. & ſeq. lib. 1.* † quia agitur de re modici præiudicii. Rot. in una Monaſterien. Canonicatus die Lunæ 24 Martii 1572. corã Illuſtriſs. Seraph.
9 & eſt eius *deciſ. 172. nu. 3.* †; immo diſpoſitio excludens certum genus perſonarum eſt contra ius, ac proinde reſtringenda *D. Ant. de Butr. in ca. cũ dilectus nu. 38. in 2. lect. de conſuet. c. ad decorem 5. de inſtitut.*
10 Secundus modus erit, probando Originem patris, non autem matris; nam per illius, non per iſtius ducitur origo, *d.l. adſumptio 6. ff. ad munic. & de incol.* & ita fuit reſolutum in vna placentina Archidiaconatus 30. Octobris, 1557. teſte Gonzal. *d. Gloſ.*
11 *9. §. 1. num. 100.* † vbi fuit reſponſum *quod conſtitutiones, ſecundũ quas acquiritur origo ex parte matris, ſunt contra ius commune, & non extenduntur ad alias diaceſes Caſtren. conſ. 310. num. 2. lib. 1.*
12 Tertius modus erit, probando originem aui paterni, & quod in eius vita natus ſit; Nam, inſpecto iure cõmuni, nepos acquirit eius originem, & eſt communis opinio. *Boer. deciſ. 13. n. 6. & 8. Caſar de Craſſ. deciſ. 6. de conſtit. & deciſ. 15. n. fi. de probat.*

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Diſtinctio perſonarum non eſt facienda in beneficialibus.

1 Dictum eſt ſupra non inſpici originem matris, modò dubitatur, an idem ſit aſſerendum quoad nobilitatem, ſi proueniat tantum ex parte matris. D. Alfonſus Soto antiquus gloſatur Regul. cancell. teſte Gonzal. *Gloſ. 9. §. 1. nu. 101. ad reg. de prarogat. expect.* quam ego non inuenio in meo libro dicit fuiſſe dubitatum, an debeat reputari Illuſtris ex ſola origine matris, & quod quamuis ipſe gloſator opponebat quod nõ, & allegabat multa iura, maxima *l. 1. §. 1 ff. de iur. immu. & l. pronunciatio §. fi. 196. ff. de verb. ſignif. c. vbicunq; 4. de*
2 *pœn. in 6.* attamen Rota contrarium reſoluit, ex eo quod in beneficialibus & ſpiritualibus non eſt multum attẽdẽda diſtinctio perſonarum, *argum.*

c.no-

c. nouit. §. *cæterum 13. de Iudic.* & pro hac resolutione facit quod tradit Bart. *in l. fi. sub n. 7.* vers. *quædam sunt*
3 *qualitates ff. ad municip.* † vbi dicit, qđ quædam sunt qualitates, quæ indifferenter congruere possunt patri, & matri, vt esse ciuem, vel comitatẽsem & huiusmodi, in quibus matris conditio etiam inspicitur.

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Patrimoniales habent ius in beneficijs patrimonialib. quando eis per declarationem adiudicatum est esse debitum vti magis idoneis: idem in concurẽtibus ad parochiales.

1 DVbitatur sexto, àn Patrimoniales habeant aliquod ius in beneficiis patrimonialibus. Gonzal. *in glos. 9.* §. *1. n. 88.* soluit hoc dubium negatiue, sed hoc intelligendum est cum ea declaratione, nisi sit electus, aut præsentatus talis patrimonialis, aut alias ex aliqua particulari vel synodali constitutione aliter caueatur
2 *Casad. decis. 18. n. 5. de præb.* † fuit dictum in vna Dertusen. Parochialis 2. Febr. 1593. coram R. P. D. Pegna *per oppositionem, & electionem factam ab examinatoribus ad parochialem vigore Conc. Trid. sess. 24. cap. 18. non tribui ius ad rem, nec aliud considerabile, quando collatio spectat ad Papam, quia Parochialis esset reseruata*; sed puto hanc decisionem fore intelligendam, quãdo plures fuerunt approbati, vel electi ab examinatorib. at verò si vnus tantum esset approbatus, arbitrarer ei esse acquisitum, ius ad rem, quippe qui non potest non eligi ab Episcopo, iuxta dispositionem Sac. Conc.
3 *d. cap. 18. sess. 24. & constit. Pij V.* † pro ut etiã diceretur acquisitum ius ad rem considerabile, quando ordinarius declarasset per sententiam beneficium debitum esse alicui uti magis idoneo, etiam ante præsenationem & institutionem post modum faciendas. decidit Rot. in vna calagunit. beneficij de Ocõ. 16. Iu. 1603. corã R. P. D. Octembergo, teste Gonzal. *d. glos. 9.* §. *1. nu. 94.* & hæc de patrimonialibus sufficiant, si quis pingius cupiat saturari, consulat *Gonzal. d. glos. 9.* §. *1. & Hoieda cap. 24. nu. 86. vsque 92. part. 1.*

PRÆLVDIVM Quintum.

De Ecclesia Receptiua.

ARGVMENTVM.

Patrimonialis, & receptiua idem esse videtur; quæ autem sit receptiua hic declaratur ex decis. Rot.

1 SAcrum Concil. Trid. *in cap. 18. de refor. sess. 24.* vbi statuit poni concursum in Ecclesiis Patrimonialibus
2 addit, *seu receptiuis nuncupatis*, † cum itaq; dictio *seu* etiam posita inter diuersa, arguat similitudinem, & conformitatem, & possit stare expositiuè; Rot. in vna Veliterna bonorum 13. Febr. 1579. coram Illustriss. Seraph. *& est decis. 393. nu. 8. & 9.* videtur quod Ecclesia patrimonialis, & Receptiua idem sit, quæ etiam dicitur Ecclesia non numerata, vt notat Gartia *de benef. p. 5. c. 1. n. 517. post Gonzal.*
3 *in glos. 9.* §. *3. n. 1.* † & quarum receptiuarum Ecclesiarum magnus numerus est in regno Neapolitano, & in diœcesi calaguritana; volui proinde sub preludio de patrimoniali subiicere etiã hoc de receptiua, seu non nume-

merata, vt quænam dicatur, & sit Ec-
clesia receptiua, hic facile quisq; ha-
beat scire, quod ego enixe perquisiui,
4 nec † aliunde hactenus lumen cœpi
nisi ex quadã decis. Illustriss. Card.
Seraph. in una calagurit. reductio-
nis motus proprii 29. Martii 1591.
& est decis. 942. nu. 2. cuius uerba
huc fideliter refero, & sunt huiusmo
di *Alia verò dicuntur receptiuæ, quæ
non habent certum & determinatum
numerum beneficiatorum, in quibus be-
neficiati sunt liberi collatores, & Epis-
copus examinat solum prouisum, ante
immissionem in possessionem*, ex qua
planè decisione satis clarè etiam col-
ligitur receptiuam, & patrimonialẽ
Ecclesiam idem esse: ibi *decreuit, &
mandauit, vt de cætero, perpetuis futu-
ris temporibus, eueniente vacatione be-
neficiorum totius diœcesis, siue huiusmo
di beneficia sint in Ecclesiis numeratis,
siue in receptiuis, nullus admittatur, &
recipiatur nisi prævio examine ad quod
omnes filij patrimoniales, & natura-
les, qui opponere voluerint, per edicta
publica vocentur, eo modo, quo vocantur
in Ecclesiis Burgen. & Palentina vt
infrà tempus præfigendum compareãt
coram Episcopo, vel Vicario generale,
quo tempore elapso ij, quos constiterit es-
se legitimos oppositores per tres examina
tores synodales, vel ijs nondum deputa-
tis, per tres alios ab Episcopo electos, vna
cum vno per beneficiatos Ecclesiæ, in
qua beneficium vacat, nominato exa-
minentur, eisq́; fiat collatio, modo, &
forma in d. constit. contentis*; est autem
ea constitutio Fæl. Rec. Sixti V.

5 Dicuntur autem Ecclesiæ recepti-
uæ, etiam non numeratæ, vt notat
Gonzal. *d. glos. 9. §. 3.* nam beneficia-
ti crescunt, & decrescunt, secundum
supercresentiam, seu decresentiam
fructuum, & in eis nõ datur, inquit,
vacatio, quia expirant, & extinguun-
tur beneficia cũ beneficiatis *Gonzal.
9. §. 3. n. 10.*

Sed videtur implicare quod dicit
Gonzal. quat. dicit non dari vacatio-
nem in huiusmodi beneficiis, sed ex-
tingui ipsa beneficia, & nihilomni-
nus Conc. Trid. vt vidimus, & etiam
præcitata constit. Sixti V. apertè sta-
tuunt, vt eueniente vacatione huius
modi receptiuarum fiat examen, vt
6 ibi, † sed facile tollitur huiusmodi
implicatio, si dixero quod Recepti-
uum beneficium consideratur, vel
vti curatum, vel certè vt in alia Ec-
clesia, si primo modo nunquam ex-
tinguitur, quia semper habet fruc-
tus, si autem secundo modo capiatur
tunc potest contingere quod dicit
Gõzal. & hoc clarè colligitur ex pre-
allegata decis. Seraph. 442. nu. 5. ibi
*Et primo consideratum fuit, inspecto iu-
re communi, in beneficiorum simpliciũ
collatione non requiri concursum, sed
sufficere vt is, cui prouidetur, sit ido-
neus*, iuxta glos. in cap. monasterium
16. q. vlt. & in cap. 3. in vers. quia
majoribus, vbi Abb. de iurepatr. idẽ
Abb. in ca. constitutis il 2. & ibi Fra-
cus nu. 4. de appell. Dec. ibid. & con-
sil. 129. nu. 2. Rebuff. in concordat. ru
br. de elect. in glos. idoneorem, Cou.
in reg. possessor p. 2. §. 7. Nat. consil.
537. nu. 53. lib. 3 & sæpissime resoluit
Rot. vt per caputaq; decis. *69.* lib. 1.
in manuscrip. *& crescent. decis. 12. de
concess. præb. Secundo hoc voluisse Sacr.
Conc. Trident. apparet, postquam in solis
beneficijs curatis præscripsit formam
examinis per concursum, vt apparet* in
d. cap. 18. sess. 24. *in alijs vero requirit
habilitates de iure communi necessarias*
cap. 4. in fi. de refor. sess. 22. & cap. 13.
sess. 7. *& ita censuit inter easdem partes
sacra cõgregatio Cõc. quæ de anno 1583.
rescripsit, vt beneficia huiusmodi, prævio
examine, vel approbatione Episcopi filijs
Patrimonialibus conferrentur, vbi ve-
rò cura animarum esset committenda,*
tunc

tunc seruaretur forma, cap.18. seſſ.24. d.concil. hæc ſunt formalia verba d.deciſ.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Eccleſia receptiua eſt beneficium Eccleſiaſticum, quia poteſt eſſe perpetuum, qua paria ſunt.

1 EX præmiſſis elicitur vnum dubium, an videlicet Eccleſiæ receptiuæ, ſeu non numeratæ re vera dicantur beneficia Eccleſiaſtica cum nō videanrur habere omnia requiſita ad conſtituendum Eccleſiaſticum
2 beneficium, † ſtante quod de eius eſſentia eſt, vt ſit perpetuum *c. priſcis 50. diſt.* & nihilominus receptiua beneficia ſecundum Gonzal. *gloſ.9.§.3. nu.10.* extinguitur cum beneficiatis. Concludamus vnico verbo, re vera eſſe Eccleſiaſtica beneficia; tū quia tāquam talia enuntiat. Conc. Trident. *Seſſ.24. de refor. ca.18.* & Rot. *in deciſ. 942.* in vna calagurit. reduct. mot. propr. 29. Martij 1591. coram Illu-
3 ſtriſs. Seraph. †, nec plane quidquā obſtare, debet qđ nō videātur perpetua, quippe quæ creſcant, & decreſcant ptopter ſupercreſcentiam, & decreſcentiam fructuum; quinimo, & etiam extinguantur cum beneficiatis, vt vidimus ſupra in preludio
4 iſto, † quia reſpondetur, quod de eo quod eſt perpetuum, & de eo quod poteſt eſſe perpetuum idem iuris eſt; vt notat *Abb. in c.1. nu.6. verſ. item ſatis eſt de cognat. legal. per l. iuriſperitos 33. ff. de excuſ. tut. & etiam not. gloſ. in Clem. & ſi principalis verſ. poſt elect. 2. de reſcrip. quos allegat. idem Abb.*

PRAELVDIVM Sextum.

De Eccleſia numerata.

ARGVMENTVM.

Eccleſia numerata quaenam ſit traditur.

VIdimus in antecedenti præludio de receptiuis Eccleſijs, quæ etiā non numeratæ appellantur; veruntamen quia apud Doctores, qui tractant de re beneficiaria, reperiuntur aliquæ Eccleſiæ, quæ numeratæ nuncupantur, vt etiam hic terminus innoteſcat, aperio in hoc 6. pręludio; quę de huiuſmodi Eccleſia collegi; quocirca affero in medium ea, quæ Rota coram Illuſtriſs. Seraph. in vna Calaguritana reductionis motus proprij 29. Martij.1591. fatur, *& eſt deciſ.942. nu.1.* in his verbis, *In diœceſi calaguritana ſunt multæ Eccleſiæ parochiales, quarum tamen cura non eſt penes aliquem curatum in dictis Eccleſiis intitulatum, ſed penes Reuerendiſs. Epiſcopum, qui ſolet deputare beneficiatos in dictis Eccleſijs exiſtentes ad adminiſtrationem curæ animarum; beneficiatorum vero maximus eſt numerus, nam qui minimum dicunt hos non eſſe pauciores decem millibus; ſunt autem*
2 *Eccleſiæ iſtæ diuerſæ naturæ, † nam aliqua dicuntur numeratæ, in quibus adeſt certus, & inuariabilis numerus beneficiatorum, & aliquo beneficio vacante ſit præſentatio per alios beneficiatos, & inſtitutio per Epiſcopum.*

PRÆ-

PRAELVDIVM Septimum.

De Ecclesia Patronata.

ARGVMENTVM.

Iuspatronatus est triplex idest Ecclesiasticum, laicale, & mixtum, videlicet clericale partim, partim autem laicale.

PAtrimonialis, siue receptiua Ecclesia, & Patronata germanæ sunt vti vidimus superius *in prælud. 4. n. 6. post Staphil. in 5. for. expect. nu. 3.* quamobrem non in congruum puto hic inferere preludium *de patronata Eccle-*
1 *sia.* † Porrò pro clara dicendorum intelligentia, animaduertendum est
2 quod iuspatronatus triplex est †, nã aliud est Ecclesiasticum, nimirum quod ex bonis Ecclesiæ constitutum est, vel pertinet ad aliquam Ecclesiã vel Ecclesiasticam dignitatem, locũ, vel personam Ecclesiasticã, aut Collegium, aut Capitulum Ecclesiasticũ
3 aliud est laicale, quia institutum est
4 per laicũ de bonis laicalibus: † aliud tandem est mixtum, vtpote quia pro parte spectet ad Ecclesiam, seu Ecclesiasticam Dignitatem Collegium, & personam Ecclesiasticam vtsupra, & pro parte ad laicos *D. Cesar Lambert. de iurepatr. p. 1. li. 1. q. 1. a. 5. n. 1. & 2.*

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Regula reseruatoria non comprehendit patronata beneficia laicorum secus Ecclesiasticorum; at const. Greg. 13. de public. comprehẽdit etiam patronata laicorum.

1 VVlgare est apud omnes, vel ipsos Tyrones quod regulæ reseruatoriæ non comprehendunt beneficia iurispatr. laicorum *Gonzal. glos. 18. in fin. Gartia p. 5. cap. 1. n. 591. Rot. in vna firmana beneficij coram Illustrifs. Pamphilio 13. Maij 1596. allata ibi per Gartiam, Card. Seraph. decis. 1263. nu. 2. in vna vercellen. capella 28. Ian. 1598. & in Lucana capellania 20. Iunij 1597. nu. 5. decis. 1232. Gambar. de potest. legati lib. 3. n. 206. Lap. allegatione 96. n. 1. D. Iulianus Viuianus in praxi Iurepatr. lib. 5. ca. 6. nu. 22.*

2 † Nunc dubitatur, an si patronata Ecclesia resignetur in manibus ordinarij interr dispositio constitutionis Fæl. Rec. Greg. 13. de public. affirmatiua est conclusio, nam textus clare de hoc cantat ibi *cæterum modus, & forma hic tradita semper, & vbique debeat obseruari, nec alia, nec aequipollens vllo modo admitti in omnibus huiusmodi resignationibus, cessionibus, & retrocessionibus, de quibuscunque Ecclesiis, & Monasterijs, Prioratibus, tam virorum, quam mulierum dignitatibus, officijs, & beneficijs Ecclesiasticis sæcularibus, & quorumuis ordinum, etiam Militiarum regularibus, etiam electiuis, & manualibus, ac etiam de iurepatr. laicorum Illustrium, & alias quomodocunque existentibus*, & ita etiam firmat Paris, *de resignat. lib. 11. quæst. 3. num. 8. vsque 23. vbi interpratatur hanc constit.* & fuit decisum in vna Placentina capellaniæ 15. Iunij 1598. *nu. 5. decis. 1289. coram Illustrissimo Seraph.*

DV-

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Beneficium patronatum si sit laicorum vel mixtum quo casu attenditur qualitas laicalis si eam præponderet vel saltem sit equalis pars laicorum vti non cadit sub regula 8. mensium ita nec vacare potest in curia: solet tamen Papa derogare in totum si possidens moriatur in curia, secus si aliter vacet vtpotè ex resignatione vel priuatione, & huiusmodi: si verò sit Ecclesiasticorum vacare potest in curia nec opus est aliqua derogatione speciali sed sufficit illa generalis ad quorumcunque præsentationem &c. curia itaq; consueuit datare bullas sub die obitus quamuis non expediantur postmodum nisi post aliquot menses, quapropter nequeunt hodie ordinarij præuenire.

Traditur forma expellendi possessorem à beneficio per ordinarium collato quando superuenit prouisus Apostolicus & inserendus est tenor litterarum Apostolicarum occurritur tandem præiudicio quod fuerit factum suo principali per procuratorem ingrediendo possessionem iam occupatam ab alio.

1 DVbitatur secundo, An Ecclesia Patronata vacet in Curia, ita vt impediantur patroni præsentare
2 coram ordinariis. † Quamuis D. Alfonsus de Soto antiquus glosator nũcupat. Regularum Cãcell. *in reg. 40. vers. verum est tamen nu. 12.* dicat indistinctè, quod Papa videtur reseruare quoad se in Patronata illud, quod pertinet ad inferiores Prælatos nempè institutionē, cuius planè dictum declarant Couarruu. *pract. q. c. 36. §. cæterum vers. sed quamuis nu. 35.* & P. Leonardus Lessius *de iust. & vir. c. 34 dub. 9. n. 37.* & nouissime D. Io. a Kochier comẽtator d. Soto *in d. reg. 40. nu. 26.* videlicet, vt locum habeat solum in Episcopatibus, & Abbatijs, ac alijs dignitatibus, quę comprehẽduntur in reseruatorijs regulis Patriarchaliũ & Ecclesiarum, necnõ, & maiorum dignitatum post Pontificales, ac principalium in collegiatis, non autem in minoribus beneficijs, quorũ præsentatio ad laicos spectat & ita re vera practicari quotidie vi-
3 demus; † nihilominus: vt dubium hoc dilucidius fiat, arbitror fore distinguendum etenim, vt iam vidimus in hoc præludio, iuspat. triplex est, nimirum Ecclesiasticum, laicale, & mixtum; quocirca dico quod si beneficium quod vacauit est merè Ecclesiastici patronatus, vel etiam est mixtum, ita tamen vt maior pars sit Ecclesiastica, & præponderet laicis, veluti si spectaret ad vnum laicũ, & ad duos clericos, aut aliàs esset laici, non ex fundatione, vel dotatione sed planè ex priuilegio, & præscriptione aut vsurpatione tunc vacaret in curia; quinimo, & caderet etiam sub reseruatione regulæ de mẽsibus, vt notanter scribit Gonzal. *de mensibus glos. 18. nu. 6. & 15. & a nu. 18. vsq. 22. & ante eum D. Petr. And. Gamb. de potest. legat. lib. 3. num. 368.* & fuit decisum in Rot. apud Cresc. *de iurepatr. decis. 3. in princip.* † nec est opus aliqua speciali derogatione, quia per solam simplicem collationem factam à Papa censetur derogatum ipsi iuripatr. *Cassadorus de probat. decis. 4. n. 11. & decis. fi. in fine de iurepat. quos allegat pro hoc Gonzal. d. glos. 18.*
4 *num. 7.* †; Si verò sit merè laicale, vel alias etiam mixtum, ita tamen vt laici habeant saltem ęqualem partem; † tunc, cum potius attendenda sit qualitas laicalis, ne laic⁹ propter cle-
5 ricum perdat suum priuilegium; †

æquum enim est quod in re indiuidua non patiatur quis præiudicium ratione societatis, notat Gonzal. *d. glos. 18. nu. 12.* vbi quamplures doct. citat, & in terminis concludit D. Lapus de Casthilionchio *allegat. 96. vers. veritatem puto n. 3.* & ibi Mādos. *in addit. vers. retraherentur post. glos. & scribentes in c. 2. de præb. in 6.* iūctis quam pluribus decisionib. Sac. Rot. & potissimum in vna Vercellen. capellæ 28. Ian. 1598. coram Illustriss. Seraph. *nu. 2. decis. 1263.* & in alia Lucana Capellaniæ 20. Iunij 1597. corā eod. *n. 5. decis. 1232.* ac in alia auximana iurisp. 1586. Feb. 7. est dec. 719 n. 4. Et in terminis reg. de mēsib. tradit Gōzal. *d. glos. 18. n. 14. vbi testatur de decis. apud Achil. 3. per totā de iurep. & 157. per tot. l. 3. apud Pute. 46. de cōcess. præb. in antiq. & 405. l. 1. manuscr. veralli*, quibus etiam additur D. Iac. Simoneta *de reseruat. benef. q 9 nu. 6.* attestans de stilo, & practica Curiæ, & Lambert. *de iurepaer. lib. 2. p. 3. q 9. a. 13. n. 2.* concludendum est quod nō
6 vacet in curia; † tametsi consueuit Papa, quando beneficium iurispatronatus, etiam laicalis vacat in curia, per obitum, non autem alio modo, consueuit inquam derogare in totū *Staphileus de lit. grat. in rubr. de modo, & forma impetrandi §. sequitur videre de iurepatr. & nouissime firmat D. Barbosa de potestate Epis. allegat. 57. n. 25. p. 3. quidquid dicat Paris. de resignat. li. 2. q. 4. nu. 45. & seq qui loquitur indistinctè, & D. Iulian. Viuian. in prax. iurispatr. li. 5. cap. 6. n. fi. qui citat ipsum Parisium, & etiam ita seruari attestatur*; falluntur Paris. & Viuian. pace
7 sua, † namq; experientia nos docuit quod vbi aliquis ommittit publicationem resignationis, quo casu beneficium, quantumuis sit iurispatronatus laicalis, vacat, & item quando aliquis prouidetur de beneficio incompatibili per Papam vacat ex vi decreti de dimittendo, & huiusmodi beneficia dicūtur vacare in Curia; *Simoneta de reser. benef. q. 26. n. 1.* & nihilom. Papa non confert cum derogatione, sed planè cum clausula *accedente patronorum consensu*, & ita vidi pluries practicari; faciunt quæ tradit Kochier *in glos. 6. n. 4. & seq. super reg. 8.* vbi docet quænam beneficia dicātur vacare in Curia, & assignat. defferentiam inter vacare, apud sedem, & vacare in Curia *de quib. dixi sup. prælud. 3. dub. 3. n. 38. & seq.*

8 Debebit igitur Episcopus vti diligentia, quandocunq; contigerit vacatio alicuius beneficij Patronatus in Curia, & maxime, si vacet per obitū, vt statim atq; de huiusmodi vacatione notitiam habuerit ipse conferat si fortè præueniat Papam in conferēdo, † nam cum soleat summus Pontifex vti in derogationibus quibusdā conditionalibus verbis, vt infra patebit, si præueniretur ipsa derogatio,
9 teneret collatio ordinarij; † tametsi me expertum iam fecit stilus, de quo etiam testatur Gonzal. *de mensibus §. 3. proem. nu. 82.* nam de stilo solet hodie Cancellaria Apostolica datare supplicationem sub die obitus, quāuis postea non expediātur litteræ, nisi aliquot post menses, & ipse testis sum de visu, qui anno 1622. vidi duas Bullas expeditas sub die obitus q D. Horatij Agentis Illustriss. D. mei in Alma Vrbe; vnius beneficij scilicet collatiui, alterius verò de iurepatronatus laicali, cum hmōi narratiua.

Quod de iurepatronatus laicorū, ex fundatione, vel dotatione, vt asseritur existit, & quod quondam Horatius, in dicta Ecclesia perpetuus beneficiatus, dum viueret obtinebat, p obitū dicti H; qui hodie, seu nuper apud dictam sedem diem clausit Extremum, apud sedem eādem, quatenus

rius de iure patronatus huiusmodi non sit, vacauerit, ac vacet ad præsẽs nullusq; de illo præter nos, quatenus de iure patronatus non sit, hac vice disponere potuerit, siue possit, reseruatione, & decreto obsistentibus supradictis. Nos tibi, qui à dilectis Examinatoribus in Vrbe deputatis examinatus, & idoneus repertus fuisti, asserenti te ex diœcesis Nouarien. oriundum, & in Romana Curia, à viginti annis, vel circa præsentem Existere, & ad Canonicatum &c. quorũ fructus &c. Ius habere &c. promissorum obsequiorum tuorum &c. specialem gratiam &c. teq; à quibusuis excommunicationis &c. ac dicto Iuri patronatus, quatenus beneficium prætactum de illo existat, in totum, attento obitu apud sedem huiusmodi, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè, harum seriẽ derogantes, beneficium prætactum, quod personalem residentiam non requirit, ac cuius fructus &c. dummodo eius dispositio ad nos hac vice pertineat, quatenus de dicto iurepatronatus non sit, si verò de illo Existat, tempore datæ præsentium nõ sit in eo alicui specialiter ius quæsitum cum annexis huiusmodi &c. Apostolica tibi auctoritate conferimus &c. decernentes prout est, si attentatum est hactenus, vel in posterum, quatenus de iure patronatus huiusmodi non sit, si verò de illo; Existat, ex nunc irritum, & inane, si secus super his à quo quã &c. Hæc est pars narratiuæ prouisionis beneficij collatiui, siue liberi, de quo dubitabat impetrans, qui erat Curialis, & Officialis Cancellariæ, an esset de iure patronatus laicorum, ex qua clarè infertur quod beneficia Iurispatronatus laicalis non dicuntur vacare in Curia, etiã si vacent ibi per obitum, alioquin superfluũ fuisset ibi dicere quatenus de iurepatronatus huiusmodi non sit, apud sedem vacauerit, & ibi nullusq; de illo præter nos, quatenus de iure patronatus nõ sit, &c. & ibi ac dicto Iuri patronatu quatenus beneficiũ in totũ attento obitu apud sedem &c. derogantes, & ibi si verò de illo existat tempore datæ præsentium non sit in eo alicui specialiter ius quæsitum.

Quæ omnia verba concludunt nõ dari vacationem beneficij Iurispatronatus laicalis in Curia.

Alterius autem beneficij quod erat Iurispatronatus laicalis, Bullæ apparuerunt cum expressa deroga-
10 tione eiusdẽ Iurispatronatus, † Veruntamen quia erant in forma commissaria, & prouisus illas direxit, vna cum mandato procuratorio, cuidam stylo Curiæ parum, aut nihil calenti, qui etiam erat executor, cum ipse accepisset litteras, nec considerasset quod ipse, quasi executor debebat in primis conferre, & deinde expulso, ante omnia prouiso, sed instituto ab ordinario, (quippe qui ad præsentationem patronorum iam ordinarius instituerat, & in possessionẽ eiusdem beneficij induxerat nepotẽ eiusdem prædefuncti), ipsam possessionem, cognita causa, & seruatis seruandis, appræhendere; ne dum contulit, prout disponebant ipsæ litteræ & sic cum iure tantum ad rem, *Kochier de permut. benefic. ca. 17. vers. & videtur per cap. 51. postquam 13. ---- de præben. in 6.* Gomes *in regula de nõ tol. iur. quærit. q. 21.* Rota coram Illustriss. Pamphilio *in vna Burgen. Canonicatus 28. Aprilis 1597.* imo etiam sine iure ad rem, stante quod non erat purificata narratiua *Rota in vna Mutrinen. Canonicatus 13. Iunij 1614. coram R. P. D. Vbaldo apud Farin. de-*
11 *cis. 160. nu. 3. p. 2.* † verum etiam ipsam possessionem; sine huiusmodi collatione, appræhendit tamquã procura-

curator nullius executionis adhibito ministerio; non vocato, nedum expulso dicto, possessore, ac proinde amisit omne ius sibi, seu eius principali competens ex vi dictæ prouisionis Apostolicæ *c. cum qui 18. de præb.*
12 *in 6. & c. sequen. eod. lib.* † & sic præiudicauit suo principali *Lap. alleg. 127. n. 5. Inn. in c. de multa in glos. conceden-*
13 *do 28. de præb.* † Nec valet allegare quod possessor sine ei non restiterit, tùm quia resistentia non est necessaria, nam pœna, *d. c. cum.* qui incurritur absq; resistentia, format Oldr. *cons. 319. n. 1.* etenim debebat seruare formam ipse executor, quam tradit dict. Oldr. *in præcitato cons. 319. & Thesaur. for. Eccles. in cap. 17. nu. 26. & d. Vincen. Grilenz. cons. 86. nu. 5 & seq.* quam planè formam, vt explicatior habeatur, non incongruum duxi hic formaliter exarare, premissa quadã breui instructione.

14 Debebit itaque executor litterarũ Apostolicarum, vbi mittere velit in executionem ipsas litteras pro beneficio ab alio possesso, debebit inquam ad partis instantiam, concedere contra ipsum possessorem litteras monitoriales, & citatorias cum insertione copię litterarum prouisionis Apostolicæ, & executorialium, & earum vigore monere partem ad dimittendum possessionem liberam, vacuam, & expeditam actori; assignando ei terminum competentem ad certa die comparendum coram ipso executore, ad dicendum, & allegandum causam si quam habeat, & se grauatũ senserit quare dictas litteras exequi non debeat, aliàs ad videndum se declarari incidisse in sententias censuras, &c.

Quæ monitoriales sic poterunt concipi.

---

15 A N T O N I V S &c.

Et litterarum Apostolicarum subinsertarum executor, siue Apostolicus delegatus, & omni; meliori modo &c.

Dilecto nobis in Christo R. N. Salutem, & nostris imò veriùs Apostolicis firmiter obedire mandatis &c. Noueris coram nobis comparuisse R. D. de loco C. Apostolicum prouisum de beneficio Sancti. A. Diœc. F. nobisq; præsentasse litteras Apostolicas huiusmodi prouisionis, sanas integras, in nulla earũ parte suspectas prout prima facie apparebant, datus Romæ apud &c. in debita forma scriptas, & sigillatas sigillo plumbeo cordula sericea, vel canapis impenden. in forma fidem faciente tenoris qui sequitur videlicet
Vrbanus Episcopus &c.
Postquarum quidem litterarum Apostolicarum præsentationem, quas nos, ea qua decuit reuerentia, acceptauimus, obtulimusq; nos promptos exequi vt tenemur fuimus per dictum R. D. requisiti opportuna cum instantia, quatenus gratiam sibi factam iuxtà contenta in præinsertis litteris Apostolicis, & comissionis nobis

nobis factæ exequamur, taliter quod non possimus de negligentia reprehendi, nec sententias, aut alias pœnas, si negligentes essemus in premissis in nos latas, vel ferendas incurrere, notificando insuper nobis quod postquam facta fuit sibi gratia de dicto beneficio vacante per mortem. M. Reuerendis. Ordinarius S; sub quo colore nescitur, tibi vt asseritur idem beneficium auctoritate sua ordinaria contulit, licet nulliter, stante appositione manus prælibati Serenis. D. N. D. Vrbani diuina prouidentia Papæ VIII. & quòd tu in vim ordinaria huiusmodi collationis ausus fuisti, in præiudicium Apostolicæ prouisionis prætactæ, temerè possessionem illius beneficij ingredi, ac in idem beneficium te te intrudere, illud damnabiliter occupando, Quo circà institit à nobis quatenus Apostolica auctoritate præfata sibi in præmissis in his scriptis, & omni meliori modo &c. insinuemus, ac notificemus, insinuareuè, & notificare debeamus, seù faciamus, quod collatio dicti beneficij S. A. tibi per Reuerendis. Ordinarium S. facta nulla est, cum sit perfecta postdatam ipsarum litterarum Apostolicarum, & gratiæ de eodem beneficio sibi factę per summum Pontificem, & subinde tibi præcipiamus sub pœna excommunicationis, & alijs opportunis, primo, secundo, ac tertio, quatenus dictum beneficium de facto dimittere debeas, & eiusdem possessionem relinquere, aliaq; præstare de iure &c. sub terminatione quod aliter &c. non se tamen astringendo &c. citrà &c. ac saluo iure &c.

Nos igitur visis ipsis litteris, & earum tenore toto inspecto, auditaque instantia, & requisitione nobis vt supra factis, easq; attendentes fore, & esse iustas, & eisdem tamquam Iuri consonis annuentes, volentes ea, qua decet promptitudine, & nos tenemur ipsas litteras Apostolicas exequi, Tenore præsentium auctoritate Apostolica, qua in hac parte fungimur, & omni meliori modo &c. te suprasalutatum N. caritatiue monemus, requirimus, & hortamur primo secundo, ac tertio, & perhemptoriè &c. tibiq; districtè præcipiendo mandamus quatenus debeas respondere, an verum sit quod tibi collatum fuerit ipsum beneficium S. A. per dictum Reuerendis. Ordinarium S; vel alium quemcunq; quauè auctoritate, & an illud teneas, vel possideas, debeasq; intrà tres dies, quorum vnum pro primo alterum pro secundo, ac tertium pro vltimo, & perhemptorio termino, ac Canonica monitione tibi præfigimus, & assignamus inchoandos immediatè post intimationem presentium tibi vt infrà fiendam, coram nobis sedentibus in domibus nostræ solitæ habitationis docuisse, & fidem fecisse de huiusmodi collatione, tenuta, & possessione, per realem, & effectualem collationis, tenutæ & possessionis huiusmodi authenticorum Instrumentorum ostensionem, & exhibitionem si tamen firmo semper manente possunt &c. alioquin compareas in dicto termino ad videndum, & audiendum per dictum R. D. produci, seù reproduci Originale prainsertarum litterarum Apostolicarum &c. vna cum presenti nostro Monitorio, fieriq; fidem de vacatione dicti beneficij, & subinde quamcunq; requisitionem, & per nos omnem opportunam ordinationem, & declarationem in casu &c. alioquin, dicto termino elapso, & nihil releuans per te deducto, compareas, & comparere debeas

coram

coram nobis vt supra, die prima iuridica immediatè sequenti post dictum terminum, hora tertiarum in domibus nostræ solitæ residentiæ, ad videndum, & audiendum per nos fieri, & fulminari executorialem processum, sine decretũ de te deturbando, & eijciendo, & quod eijci, & deturbari debeas, de, & ex possessione dicti beneficij S. A. si fortè in ea existas omni iuris, & facti remedio, etiam percensurus, & pœnas Ecclesiasticas, prout te ex nunc, prout ex tunc, stantibus, & attentis præmissis litteris Apostolicis, in euentum tamen tuæ contumatie, vel renitentiæ, attenta etiam clausula ammoto in ipsis litteris Executorialibus inserta te de dicta possessione ammouemus, & declaramus ammotũ & in eam postmodum vacuam de inducendo, & immittendo d. D. in vim. d. Apostolicæ prouisionis & gratiæ, cum expressa inibit. tibi sub excommunicationis latæ sententiæ, & alijs contra intrusos à Sacris Canonibus inflictis pœnis quatenus non audeas neque præsumas vlterius te ingerere in dictum beneficium, neque in spiritualibus, neque in temporalibus, in preiudicium dictæ Apostolicæ prouisionis, & Executorialis processus superindè formandi prout in euentum &c. ex nunc prout ex tunc inibemus &c. alioquin &c. perhemptorie &c. & de intimatione fienda tibi personaliter vel ad domum vbi &c. ità tamen quod vna copia &c. cuicunq; nuntio publico siue Clerico plenam dabimus fidem. Dat. &c.

16 EX præmissis infertur, quod si collator inferior conferret beneficium vacans in curia, quod esset de iurepatronatus laicorũ, & prouisus Apostolicus haberet derogationem iurispatronatus etiam in totum sed posterior esset in data collatione inferioris, imo & presentationi teneret proculdubio collatio ipsius inferioris, & non prouisio Papæ nam, vt dictum est, beneficia iurispatronatus laicorum non cadunt sub aliqua reseruatione generali *Rot. coram Seraph. dictis decis. 1232. & 1263. num. 5. cum alijs supra allegatis hic.*

17 Infertur secundo, quod vbi aliquis habet Apostolicam prouisionem alicuius beneficij, quod ab alio sit possessum, licet talis possessor esset etiam inualidè institutus, siue prouisus; attamen, si Apostolicus quantumuis validè prouisus, & validum titulum habens ingrediatur, & appræhẽdat ipsam possessionem adhuc plenam, nõ expulso prius ipso possessore nec adhibita ad id causæ cognitione nec iudicis, siue executoris cognitionis ministerio, amittit omne ius, quod fuit consecutus per ipsam Apostolicam prouisionem aliàs validam *Lap. d. alleg. 127. nu. 3. per. d. c. eum qui 18. de præb. in 6. Paris. de resignat. li. 1. q. 14. num. 16. & lib. 10. q. 6. num. 24. cum*
18 *alijs allegatis; hic* † & poterit deinde ordinarius illud ipsum beneficium ex huiusmodi iuritum ammissione, tanquam de nouo vacans, conferre, dummodo capta sit talis possessio violenta in suo mense, vel alias etiam in Apostolico, quando beneficium est de iurepatronatus laicorũ, quia non remanet affectum *Lap. & Paris. locis præcit. & post eos Gartia de benef. p. 4. cap. 2. nu. 2. Gambar. de off. legat. lib. 3. nu. 368. Gonzal. glos. 18.*
19 *nu. 8. vsq; 18.* †; nemo etenim licet sit intrusus, vel alias iniustus detentor ammoueri debet a possessione beneficij, donec mediante causæ cognitione constet de meliori iure alterius.

Rot.

20 *Rot. decis. 70. de re iudic. in antiq.* † & sat. est Reo vincere, ob non ius actoris, etiam si per eius confessionē, vel aliàs constaret de non iure suo scribit D. Octauianus *vestrius in praxi li. 5. cap. vlt. num. 6. & addit. ibid. n. 22.*

Hæc praxis procedendi ad expulsionem intrusi, vel aliàs ex aliquo etiam titulo possidentis *D. Oldrad. allegato cons. 319.* & satis etiam est persclara; verum tamen, vt tutior, & clarior appareat, non nulla in eius declarationem hic annotanda putaui.

21 Primo itaq; sciendum est quod inferitur in monitorio, tenor literarū Apostolicarum, tam prouisionis quā executorialium, vt certus reddatur ille qui possessionem detinet de collatione Papæ, & simul etiam de exe-
22 cutoris auctoritate, † alioquin non teneretur ille possessor obedire monitionibus illius tantum asserti executoris, *cap. cum in iureperitus 31. de off. deleg. arg. c. cum à nobis 28. de test. tex. in l. 1. C. de mand. Princ.* vbi dicit Imperator quod, *si quis asserat se cum mandatis Imperatoris venisse, ei non credatur, nisi quod scriptis probauerit.*

23 Secundo dictum fuit in monitorio, *vt respondeat si obtinuit collationem, & a quo collatore, & an possideat beneficium*; † etenim tenetur facere fidem de his coram executore, cum præsumptio sit contra ipsum *c. ex frequentibus 3. de instit. c. legum 2. q. 1.*

24 Tertio dictum fuit quod, *alioqui compareat ad videndum produci* &c. enim vero vbi prouisus, & possidens non ostendit, nec fidem facit de titulo; tunc Apostolicus prouisus facit ipse fidem executori de vacatione Ecclesię, ac de tempore, quo vacauit
25 † faciēs oīa scribere per notariū, & executor ita summarie informatus cōfert, & occupantē eijcit non enim est necessaria in informando de huiusmodi vacatione aliqua citatio, vel præsentia possidentis, aut collatoris cum hoc faciat executor, non vti iudex, sed tāquā executor ad suā instructionē, quod pōt facere, ēt summarie *arg. l. a Diuo Pi. §. si super rebus 15. ff. de re iud. & not. Inn. in c. dudum 10. de præsump.*

26 Quartò, & vltimò additum est, *&c. de intimatione &c.* nam vbi in aliquo monitorio fit cominatio excommunicationis, curandum est vt monitorium huiusmodi præsentetur parti omninò personaliter cum citatione, † alias si dimitteretur tantum domi quantumuis copia consignaretur in manibus domestici consanguinei, vel familiaris, procedi nequaquam posset ad declarationem, siue ad sententiam excommunicationis contra taliter citatum, cum sit omninò necessaria personalis intimatio huiusmodi monitorij *Rot. decis. 2. nu. 52. de rescrip. & decis. 1. nu. 4. de fer. ac decis. 11. de dol. & contum. vbique in nouis.*

27 Illud tandem animaduertendum est, quod fallit regula, vt non possit quis excommunicari absque personali monitione, nam quando non datur tutus accessus †, de quo planè constare debet per testes deponētes saltem quod impossibile est, vel non est tutum eos in domo citate *Clem. 1. §. Nos de iudic. Rot. decis. 22. num. 2. de rescrip. in antiq. Casad. decis. 2. nu. 2. de dol. & contum.* in tali casu sufficit citatio, & intimatio per edictum
28 ad hoc vt possit excommunicari; † verumtamen duo probari debent: Primum quod fuerit appositum edictum in vicinis partibus; secundum quod verisimiliter potuerit peruenire ad notitiam aduersarij excommunicandi *D. Ægidius Bellamera decis. 588. & Fel. nu. 20. in c. quoniam frequēter §. porrò 5. vt lit. non contest.*

29 Quando autem dicatur accessus tutus

tutus videtur esse arbitrarium iudici ad tradita per *Menoch. de arbitr. casu 13. num. 5. & seq.* † sed illud notandũ arbitror, quod scribit D. Io. Bap. Marchesanus *in tract. de commiss. cap. 4. num. 28. p. 2.* qui asseueranter dicit, quod reputatur tutus accessus, vbi etiam tendantur militum insidiæ, vel viarum grassatores sint, *per c. cum R. 35. de off. delegat. & alia iura ibi congesta firmat D. Franc. Leo in Thesau. for. Eccles. cap. 17. num. 26. de qua re videndus est Farinac. de inquisit. q. 11 num. 56. & seq.*

31 Cœterum quia dixi cum Lap. *hic num. 8* quod procurator, qui plenam possessionem ingreditur non expulso possessore cum causæ cognitione, neque executoris ministerio adhibito, præiudicat principali, adeo, vt etiam ammittatur omne ius acquisitum per Papalem collationem; vt huic malo aliquod remedium adhibeatur, illud admoneo, quod animaduertit *Lap. allegat. 127. nu. 6.* & nempe vt quandoq; contingat huiusmodi casus, ipse prouisus adeat per se, uel per alium executorem, & coram ipso dimittat ipsam possessionẽ, ac deinde petat per ipsum executorẽ expelli, cognita causa, ipsum detentorem. † nam si possessionem non
32 relaxauerit dicetur in mora, & gratia dicetur cõsumpta, † nam in actu
33 quem quis debuit præuidere, non præsumitur ignorantia *Staphil. de lit. grat. rubr. quibus modis expir. lit. ad benef. §. Gratia semel extincta num. 8 & 9.* & Lap. loco proxime citato faciunt quæ tradit D. Paulus Bellonus Senator dignifs. Mediol. in aureo tract. *de potest. eorum qua fi. in contin. lib. 2. cap. 59.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Executor mixtus potest intra annum absoluere eum quem excommunicauit, & hoc à tempore sententiæ, secus in mero executore, qui etiam nequit cognoscere super exceptionibus citra excommunicationem actoris, vel exceptionem, quæ ex ventre executorialium oritur.

Postquam in superiori dubio aliqua dixi de executore, non incongruũ duxi hic subiicere dubium, de quo nuperrimè quæsitus fui à quodam executore litterarũ Apostolicarum reseruationis annuæ cuiusdam pen-
1 sionis. † & fuit, An possit executor absoluere illum, quem excommuni-
2 cauit, vel publice deunciauit. † & & in casu per ipsum D. executorem proposito, respondit affirmatiue *D. Martino ex Nauarr. in Manual. c. 27. num. 40. ac D. Mario Alterio de cens. tom. 1. disput. 2. c. 5. solum. 5. dub. 5* qui citat, & sequitur Abb. ac alios *in c. quarenti 26. de off. delegat.* in quo
3 habetur expresse hoc. † nam in ipsis executorialibus habetur clausula, *contradictores compescendo*, quæ dat iurisdictionem, & facit quod executor possit cognoscere causam, & sic non sit merus, sed mixtus, *Marchesan. de commiss. cap. 5. nu. 120.* † vbi etiam dicit, quod, ex vi huiusmodi clausulę potest executor procedere, etiam cõtra tertios, *& clarius in cap. 13. nu. 4.*
4 vbi de vi huius clausulæ. †; cum itaq; d. D. executor denunciauerit paucos antè dies dictum beneficiarium excommunicatum, ob non solutionem pensionis, & sic adhuc non sit lapsus annus, potest liberè impendere beneficium absolutionis ipsi petenti *d. c. querenti 26. de off. deleg. cum ibi scrib. & ma-*

& maximè D. Henric. Boich. num. 4. qui ait quod & si aliqua partium sit excommunicata, siue ante diffinitiuam sententiam, siue post, fortè quia non paret sententiæ, Delegatus poterit quemcunq; intra annum, à tem-
5 pore sententiæ, absoluere, † quod etiam firmat Nauarr. loco supracitato à contrario sensu in hæc verba *Delegatus Papæ, vel Episcopi si excommunicauit, vel publicè denunciauit aliquem, nec intra annum illum absoluerit postea illum absoluere nequit.* † Nec obstat quod *c. quærenti 26. de off. deleg. & doct. præcitati.* loquantur de delegato nam ex quo iste executor est mixtus, & potest vbi opus fuerit, vt supra vidimus, induere tunicam iudicis, idē propterea dicendum est de eo, quippe qui æqui paratur Iudici delegato, & æquiparatorum idem est iudiciū *l. si seruum 16. C. de fort.* †; imo executor gratiæ Apostolicæ dicitur delegatus *glos. in c. si super gratia in verb. principalis 9. de off. deleg. in 6.* † Nec ēt obstat, quod ex aduerso allegabatur, vt inquam executoris officium expirauerit, quando semel compulerit beneficiarium ad solutionem, quasi videatur functus officio iuxta *d. c. si super gratia 9. de off. deleg. in 6* † nam respondi, quod imò cum potestas executoris sit accessoria ad gratiam *glos. in 2. not. in c. si clericus 11. de preb. in 6.* consequēs est vt tā diu duret, quā diu durat gratia; † accessorium .n. sequitur naturam sui principalis *c. Accessorium 13. de reg. iur. in 6. l. cum principalis 139. de reg. iur.* † nec obstat *d. c. si super gratia*, nam locum habet tantum quādo forma tradita est per rescriptum ad vnum actum duntaxat, vti planè esset in executore dato ad immittendum in possessionem, nam tunc semel fit, & perficitur executio per vnicum actum immissionis *glos. in d. c. si clericus 11. de preb. in 6. in verb. extincta.*

6 Porrò illud summopere animaduertendum est, quod licet mixtus executor possit, vt vidimus, absoluere
7 intra annum; † Merus nihilominus
8 id præstare nequit; † qui autem dicatur merus executor, non est admodū difficile explanare, nam merus executor dicitur ille, qui de suo nihil aliud ponit nisi nudam executionem siue ministerium, quia exequitur
9 quod ab alio iudicatum est: † & huiusmodi merus executor non potest cognoscere super exceptionibus, sed debet excipientem remittere ad iudicem, qui declarauit, quamuis *Thes. for. Eccles. in ca. 19. n. 27.* putet quod possit admitti exceptio excommunicationis contra actorem, vel etiam, quæ oritur ex ventre ipsiusmet executorialis, verumtamen tutius esset remittere ad iudicem.

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Iuspatronatus cadit in omnem Ecclesiam. & beneficium præter Romanam Ecclesiam, & Papatum, & Cardinalatum.

1 DVbitatur quarto, An iuspatronatus cadat in omnem Eccle-
2 siam. Videtur quod non; † receptissima enim est omnium sententia, qđ si patronata Ecclesia erigitur in Cathedralem, vel collegiatam, ex mutatione huiusmodi status amittitur ius patronatus, si quod est in ea *D. Paulus de citandis de iurepatr. parte vlt. nu. 2.* nihilominus: constanter asseuerandum est, cum Io. Delphin. *tract.*
3 *eod. nu. 96.* † quod citra Ecclesiam Romanam, Papatumq; & Cardinalatū,
4 quæ dicuntur dignitates sublimes †, in reliquis omnibus Ecclesijs, & di-

gnitatibus, etiam superioribus quales sunt Patriarchatus, Archiepiscopatus, & Episcopatus, nedum in inferioribus; quales sunt Abbatiæ, & reliquæ Prælaturæ, ac dignitates, citra Episcopatum, cadit iuspatronatus *Io. Delphin. vbi supra nu. 44.* vt in hoc statu Mediolanensi est Ecclesia Cathedralis Vigleuanen. & in ipsa ciuitate Mediolani Ecclesia Insignis S. Mariæ Scalensis, quæ sunt de Iurepatr. Potentiss. Catholici Reg. ad quem spectat nominatio Episcopi, & cęterarum omnium dignitatum, & Canonicorum in vtraque Ecclesia.

5 Nec obstat quod Iuspatronatus amittatur per erectionem in collegiatum; Hoc enim intelligendum est, vt locum habeat quando Patronus patitur Ecclesiam erigi in collegiatam sine aliqua reseruatione sui iuris *per glos. in c. nobis verb. capella 25. de iurepatr.* †; at secus si fiat huiusmodi erectio ignorante, vel aliàs contradicente ipso patrono, quod tamen fieri nequit *ad tradita per Boich. & Abb. in d. c. nobis in fine, & dixi in prælud. 2. n. 9. Lambert. hoc tract. lib. 3. q. 6. art. 1. nu. 2. & 19.*

6

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Iuspatronatus acquiritur dotatione fundatione, ædificatione, & translatione, nec requiruntur copulatiuè ista omnia consensus diæcesani nihilominus est necessarius diæcesanus vero est, is in cuius diæcesi fundanda erit Ecclesia non is, de cuius diæcesi erit is qui fundare voluerit.

1 POstquam vidimus in quibus Ecclesijs possit acquiri iuspatronatus, opportunè succedit dubitare hoc quinto loco, ex quibus modis acquiratur iuspatronatus. † concludamus breuiter cum Lambert. *de iurepatr. lib. 1. p. 1. q. 1. a. 1.* quod iuspatronatus acquiritur tribus præcipuis modis; nimirum dotatione, ædificatione, & fundatione, vnde versus Patronũ faciunt Dos ædificatio, fundus. *Lambert. lib. 1. p. 1. q. 2. a. 2. n. 1.* quibus additur quartus modus, qui est, ex translatione, vnde deriuant alij modi vt potè, ex priuilegio, pręscriptione, legato, donatione fideicommisso, & conditione, & huiusmodi, quos recenset, & subtiliter, lateq; examinat Lambert. & alij scribentes de iurepatr.

2

3 Illud autem animaduertendum est, quod quamuis non requirantur copulatiuè illa tria media ad acquirendum iuspatronatus, nempè vt dotatio, ędificatio, & fundatio simul ab vno, eodemq; fiat, sed possint à pluribus non solum dotari, sed etiã fundari, ac tandem ædificari Ecclesiæ †, ita vt ex qualibet concurrentia per se possint omnes, & singuli acquirere iuspatronatus †, & vnusquisque modus possit, siue ab vno, siue a pluribus perfici †; nihilominus nequit acquiri iuspatronatus, nisi ad huiusmodi dotationem, fundationẽ ac constructionem accedat consensus diæcesani †, qui planè consensus sufficit vt; habeatur ad aliquem ipsorum actuum, iuxta *c. nemo de consecr. dist. 1.* † verum tamen est quod requiritur expressus, quando dotatur beneficium in abstracto, & est necessaria expressa reseruatio Iurispatronatus *Lamber. lib. 1. p. 1. q. 2. a. 3. n. 12.* †; & adeo est necessarius diæcesani consensus, vt si plures concurrunt in dotatione, vel fundatione, & alij petant consensum, alij non; quinimo & si primi, qui dotarunt non petierunt

4
5
6
7
8
9

runt consensum, nec habuerunt, & succedunt alii, qui fortè ædificent, vel fondum conferant, & hi nouissima obtineant consensum diæcesani, hi planè qui consensum habuerunt, & non illi, qui non obtinuerunt ipsum consensum, erunt patroni *Lam-*
10 *bert. d. q. 3. a. 7.* † & hic appellatione diœcesani venit non solum Episcopus, sed etiam quilibet alius inferior qui habeat ius instituendi, etiam ex priuata iurisdictione *Lambert. d. q. 3. ar. 7.*

11 Porrò diæcesanis qui consentire debebit is erit, in cuius diœcesi fundanda erit Ecclesia, siue dotandum erit beneficium, nō autem ille, de cuius diæcesi, vel Parochia erit ille, qui voluerit Ecclesiam fondare constituere, vel dotare *Lambert. d. li. 1. p. 1. q. 2. a. 3. in fine.*

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Diœcesanus vbi nollit consentire reseruationi iurispatr. potest compelli per superiorem, imo potest ipsemet superior cōsentire si diœcesanus renuit sine causa, quia iuspatr. respicit fauorem vniuersalis Ecclesiæ.

1 DIctum est in antecedenti dubio quod in acquisitione iurispatronatus necessarius est cōsensus diœcesani; attamen quia contingere potest, vt diæcesanus nollit consentire ideò sexto hoc loco dubitatur, quid
2 faciendum in tali casu. † Lambert. *in tract. de iurepatr. li. 1. p. 1. q. 1. ar. 16.* hoc quærit, & concludit, quod potest compelli per superiorem; imò potest etiam ipsemet superior consentire, si diœcesanus renuat sine causa, pro quo citat Card. *in c. nobis. 25. de iurepatr. in 6. quest.* & in terminis consuluit Abb. *cons. 59. vers. principaliter*
3 *lib. 2.* †; secus tamen, si recuset cum causa, puta quia dos non sufficeret, vel deesset quid aliud *iuxtà c. nemo de*
4 *consecr. d. st. 1.* † nec obstat quod Prælatus potest preiudicare Ecclesiæ in acquirendis, licèt non in acquisitis, *vt per Feder. de sen. & d. D. in c. tua 8.*
5 *de his quæ fi. à Prælat.* †; nam regula illa potest habere locum si ageretur de prœiudicio priuato propriæ Ecclesiæ tantùm; secùs tamen si de iurepa-
6 tr. † quippe quod iuspatr. respicit fauorē vniuersalis Ecclesiæ, & ea propter non potest vnus Prælatus præiudicare, *arg. ca. 51. diligenti.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Diœcesanus potest compelli ad consentiendum fundationi, in qua apponitur conditio contra ius commune & successa nō reuocat si consenserit diœcesanus.

1 SVperiori dubio assertū est, quod potest adiri superior, quando diœcesanus renuit sine causa dare cōsensum circa iuspatr. modò dubitatur, an possit compelli ad præstandum huiusmodi consensum, si patronus in limine fundationis vellet apponere aliquam conditionem contra ius
2 commune. † Lambert. *d. tract. de iurepatr. lib. 1. p. 2. q. 5. ar. 20. vers. adduco vigesimotertio num. 5.* dum exornat *c. nullus 17. tit. eod. dicit* absolutè, quod si aliquis vult fundare aliquod beneficium, & apponere conditionē contra ius commune in limine fundationis, vtpotè, quod institutio non spectet ad Episcopum poterit huius-
3 modi conditionem apponere, † & si Diœcesanus nollit consentire, pote-

rit adiri superior, qui, vel illum ad
4 ad consentiendum compellat, † vel ipsemet superior consentiat, & est doctrina Fel. *in c. cũ Venerabilis in princ.*
5 *6. de excep.* † quam conclusionem firmat idem Lambert. *lib. 1. p. 1. qu. 9. a. 1. ampl. 19. n. 84* vbi indistinctè tenet quod potest fundator apponere conditionem; siuè reseruationem in limine fundationis Ecclesiæ, etiã con-
6 trà ius commune †; & quod si diæcesanus consentiat eius successor deinde non poterit reuocare, cum non agatur de præiudicio Iuris Ecclesiæ iam quæsiti, & ità testatur fuisse in terminis decisum per Barbat *in c. requisisti vers. ego vidi 15. de testam. & sic etiam de facto consuluisse cons. 53.*

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Fundator post consensum datum ab Episcopo nequit mutare fundationem, & legatum siue donatio facta extraneo censetur accumulatiuè ad hæredes nisi expresse excludantur ipsi hæredes.

PRosequendo materiam Ecclesiæ Patronatæ, ex quo superiori dubio dictum est, quod vbi diæcesanus consensum præstitit fundationi, successor non potest illam reuocare, quã tum uis habeat conditionem contra
1 ius, † modo succedit germanum dubium octauo loco, an videlicet possit
2 fundator mutare fundationem †. Vtile sanè, & practicabile est hoc dubium, & memini superioribus annis occurrisse; nam cum laicus quidam fundasset canonicatum vnum, cum prebenda, in quadam collegiata, & in ipsa fundatione apposuisset onus quotidianæ residentiæ, nominassetq; personam primò præsentandam, sine aliquo indulto exemptionis residentiæ, postquam ipsam fundationẽ in publicam formam redegerat mediante publica stipulatione notarij, debitis adhibitis solemnitatibus, ingrauescente eiusdem fundatoris infirmitate, ex qua intra biduum mortem fuit assecutus, ille, qui in fundatione erat nominatus, & proinde veniebat nominãdus post mortem ipsius fundatoris, priuatam scripturam instruxit, illamq; ab ipso fundatore priuatim etiam subscribere fecit, ad præsentiam quinque testiũ inter quos aderant duo notarij, sed & ipsi tanquam priuati testes sese subscripserunt: mortuo tandem postera die ipso fundatore, hæres institit pro obtinendo consensu ordinarij in omnibus, & per omnia cum conditionibus, honoribus, & oneribus in fundatione appositis: At nominatus sese opposuit instando, vt præstaretur consensus, non nisi cum indulto exemptionis residentiæ sibi facto in ipsa priuata scriptura, quam exhibuit. Verumtamen hæres non consentiens ipsi scripturæ priuatæ, imo illam impugnans, magis, magisq; institit pro consensu super fundatione tanquam publica, & in qua petebatur ab ipso fundatore, vt præstaretur consensus. ipsis sic cõtrouertentibus, orta est lis; verumtamen quia ordinarius fecit declarationem potius sapientem transactionẽ, quã sententiam, & ommisit præstare consensum fundationi, Iudex, ad quem, declarauit pro exemptione quod an fieri potuerit facilè infra patebit.

Vt igitur in huiusmodi casu si quã do alias ita in facto contingeret prõ
3 ptior sit solutio, † affero in medium nonnulla, quæ collegi ex Lambertino *de iurepatr. lib. 1. par. 2. q. 1. a. 21. n. 1.* vbi

1. vbi allegans Card. q. 4. in c. cum sæculum 13. eod. tit. dicit quod quidam semel donauit certa bona Plebano ad dotandum quandam cappellam, & certos Patronos instituit; postea in morte legauit ipsum iuspatronatus cuidam alteri, quem etiam sibi hæredem instituit, † & dicit quod hæres ipse obtinuit iuspatronatus, eo quod prima donatio, vel dispositio sine consensu Episcopi facta non tenuit, quam quidem decisionem admonet Lambert. esse bene notandam, nam, inquit, si non tenuit prima donatio ob defectum consensus Episcopi, er-
4 go si intercessisset tenuisset †, ex quibus colligit ipse Lambert. *ibi in fine* solutionem dubij, dum ait quod si fundator instituat certos patronos, & interueniat consensus Episcopi, tunc beneficium dicatur perfectum, & Iuspatronatus illi tertio acquisitũ
5 †, quo casu, inquit, non poterit ipse fundator mutare fundationem, nec iuspatronatus tollere ab illo tertio, & dare alijs, ne quidem vniuersali hæredi, quod inculcat valdè notandum, & dicit hoc in facto se habuisse idem astruit *in art. 10. n. fi. quæst. 4. p. 1. lib. 1.*

6 Illud præterea summopere animaduertendum est, quod vbi fundator alicuius Ecclesiæ, vel beneficij in reseruatione iurispatronatus nominat aliquem extraneum in patronũ vel aliàs idem iuspatronatus donat alicui extraneo, tunc censetur cumulatiuè extraneum nominasse ad ipsũmet fundatorem, suumq; heredem, nam in dubio iuspatronatus cẽsetur relictum extraneo accumulatiuè, nõ autem priuatiuè ad fundatorem, & eius hæredẽ, vt elegãter notat Hier. Gonzal. *super 8. reg. cancel. §. 2. proem. nu. 32.* † vbi dicit, quod si patronus donec ius præsentandi, intelligitur donasse accumulatiuè, & non priuatiuè, pro quo allegat *cons. Dec. 542. n. 5. in fin. & cons. 609. num. 4. cum seq. & cons. Feder. 147. vers. quæritur, & cons. Ruin. 50. n. 9. cum seq. lib. 5.* † *& eodem* §. *2. nu. 34.* dicit idem Gonzal. quod si fundator beneficij, vel Ecclesiæ nominat extraneum patronum, talis nominatio intelligitur accumulatiuè, cum seipso & hæredibus propriis & non priuatiuè, ne censeatur se ipsum, & proprios hæredes excludere
7 †, cum prima caritas incipiat à seipso, ad quod allegat *cons. 81. n. 3. & per tot. Anchar. & cons. Calder. 4. de iurepatr. ac Lambert. eod. tit. lib. 1. p. 2. q. 2. art. 5.* qui refert Rocchum de curte asserentem hanc communem opinionem per Rot. *decis. 385. nu. 1. 8. & 14 atq; per tot. p. 1. diuers.* acceptatam & in vna cremonen. iurispat 6. Iunij 1588. coram Illustriss. Seraphino, quæ est *decis. 364. super. n. 3.* confirma-
8 tum, † vbi etiam *in d. decis. 385.* Canonizatur *d. cons. 81. Anchar.* Nec obstat doctrina Lambertini *d. art. 5. nu. 4. vers. secundo modo*, vbi accerrimè impugnat *d. cons. 81. Anchar.* nam ex quo ibi in fine postmodum dixit esse cogitandum, nos tuto possumus contra eius sententiam cogitare; imo constanter tenere esse veram doctrinam Anchar. Canonizatam, vti dixi
9 mus per Rot. *d. decis. 385.* †, & eo magis quod *d. decis. Seraphini. 364. nu. 8.* Rota dixit allegata per ipsum Lambertinum referentem *Calder. in 2. p. li. 1. q. 2. a. 4.* procedere, vbi fundator voluisset limitare iuspatronatus, vt ad alias non transiret, quam ad expressas, alias loqueretur, contra com
10 munem †; quod profectò annuere voluit in hunc ipsum sensum, & secundum eandem declarationem, siue intelligentiam per Rot. vt supra datam ad dictam suam doctrinam idem Lambert. *d. lib. 1. p. 2. q 2. a. 12. post Calder. cons. 5. de iurepat.* vbi dicit

quod

quod hæredes donatoris succedunt cum donatario, & illius heredibus, quando ipse donator non transtulit in totum ipsum iuspatronatus in ex-
11 traneum †, & ratio huius conclusionis traditę per Gonzal. *d. §.2. proem. nu.32.& 34.* etiam esse potest, quia ubi fieri potest, debet actus interpretari, ne inducat renunciationem proprij beneficii *c. sanè 7. de renunciat.*
12 *Rot.d.decis.385.p.1.diuers.* † Constanter igitur concludere possumus, vt heredes donatarij, nisi fuerint expressè exclusi à iurepatronatus, vel præsentandi, sint admittendi ad præsentandum cum donatario, vel eius hæredibus, quia censendi sunt accumulàtiuè extranei nominati, non priuatiuè ad hæredes, etiam extraneos donatoris, & sic tenendum vbi sese casus offerat, firmat hoc Gartia *de beneficijs Part.5.cap 9.nu. 63.* vbi affert *d. decis.cremon. 18. & 21. Maij 1578. coram R. P. D. Robustenio qua est. 385. p. 1. diuers.*

Porrò circa propositum casum, superq; clarum apparet, ex præmissis, quod asserta exemptio à residentia erat, & est penitus iniusta, & nulla, tum quia consensus ordinarij dari non poterat nisi super eo, in quo peti poterat, & petebatur, & sic super ipsa fundatione duntaxat, non autē super scriptura priuata, quæ porrigebatur, quæ minus erat fauorabilis, sed sic est quod in fundatione aderat conditio, & onus residētiæ ergo &c.
13 † tum quia scriptura priuata non poterat præiudicare fundationi siue dispositioni solemniter stipulatæ, & per quam acquisitum erat ius interessendi in choro, siquidem, ex huiusmodi assistentia augebatur diuinus cultus, & sic videbatur dispositum intuitu Dei, in quo casu non potest mutari volūtas *23.q.5.c. Abb. super proem. decretal.nu.15.& 26.* & eo magis mouebar, quia coniectura elicitur ex ipsamet scriptura priuata, quod fundator noluerit præiudicare dispositioni ipsius fundationis, etiā quoad onus residentiæ; enimuero si aliter intendisset, vtiq; solemnem iniuisset declarationem superinde, stante maximè copia notariorum, & testium ibi vt in facto dictum est assistentium: imò arguitur potius ad contrarium volūtatem, ni ad inconstantiam memoriæ, non autem mentis, aut voluntatis stante quod postea die. vt præmi-
14 si, mortuus est; † sed fortè sustineri potuisset ipsa exemptio si heres, & ordinarius simul conuenissent pro ipsa exemptione, quod sibi licere pro vna vice pluribus probat Gartia *de benef. par.7.cap.1.num. 102.& seq.*

DVBIVM NONVM.

ARGVMENTVM.

Archiepiscopus non est superior Episcopo, vt possit ipse consentire vbi Episcopus nollit consensum præstare fundationi iurispatronatus quamuis possit adiri vt compellat Episcopus tamen potest tanquam superior consentire si inferior habens ius instituendi renuat consentire nam habet intentionem fundatam in tota diœcesi.

1 SVccedit aliud dubium, quis superior sit adeundus, vbi diæcesanus renuit consentire fundationi, Lambertinus *de iurepatr.lib.1 p.2.q. 1.art. 20.nu. 8.* dicit quod talis superior nō erit Archiepiscopus, quando est Epis-
2 copus, qui non vult consentire, † ea ratione, quia Archiepiscopus non succedit Episcopo, nec illius negligētiam supplet, nisi in casibus a iure expressis *per c. Pastoralis 11. de off. ord.*
3 †; hæc tamen conclusio est limitan-

da

da vt nõ procedat in duobus casibus potissimum: Primo quando aditur Archiepiscopus, non vt consentiat, sed vt compellat Episcopum ad consentiendum, nam hoc potest facere cum sit ordinarius Episcopi *d. c. Pa-*
4 *storalis 11. de off. ord.* †; secũdo quãdo causa est multum fauorabilis, propter aliquod bonum emergens, quod aliter cessaret, nam inquit, in casu necessitatis, & periculi, actus sine cõsensu diæcesani, vel sic superioris, quantumuis consensus alioqui requiratur, tenet, vt eleganter tradit Fel. *in c. cum accessissent in vers. 3. rescrip. 8. de constit.* & pluribus probat Lam-
5 bert. *d. art. 20.* † & fortasse in hunc sensum intellexerunt Card. & Host. qui contrarium tenent *per c. cum simus 9. q. 3.* vbi putant Archiepiscopũ posse vtrumque facere, compellere, scilicet, & consentire, vt inquam hoc verum sit, vbi periculum instat, vel magna vtilitas expectatur, quæ alioqui ex dilatione euanesceret.
6 Illud autem summopere aduertẽdum est, quod *d. c. Pastoralis 11. de off. ord.* habet locum duntaxat Archiepiscopo, non autem in Episcopo er-
7 ga suos Prælatos subditos †; idcircò si inferior Episcopo, qui habeat ius instituendi, non vult consentire, tũc adeundus est Episcopus, tam pro cõpulsione inferioris ad cõsentiendum quam alias pro obtinendo consensu ab eo, in casu renitentiæ inferioris super reseruatione iurispatronatus,
8 seu potius Ecclesiæ dotatione †; Episcopus enim, quoad iurisdictionem, habet fundatam suam intentionem de iure super omnibus existentibus in sua diæcesi *per c. omnes basilicæ*
9 *16. quæst. 7.* † siquidem omnis res de facili reuertitur ad suam naturam *c. ab exordio 35. distinc.*

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Fundatori inuito non adiungitur compatronus quia nemo cogitur inuictus stare in communione.

1 Dictum est quod Episcopus potest compelli ad consentiendũ fundationi, nunc dubitatur an si fundator velit construere, seù fundare vel dotare Ecclesiam, possit eo inuito alter admitti. Hoc dubium excitat Lambert. *de iurepa'r. li. 1. p. 1.*
2 *q. 3. a. 6.* & resoluit negatiuè † tum quia communio discordiam parit *c. quoniã. 9. de vit. & honest. c. ex teno-*
3 *re 10. de sent. excom.* † tum quia exponit Ecclesiæ paucos habere patronos *Card. in Clem. pluris de Iurepat. & Ab*
4 *b. in c. querimoniam 9. tit. eod.* † vbi dicunt diæcesano debere refrenare numerum volentium esse patronos
5 †, nam ex multitudine patronorum Ecclesia grauatur *glos. in d. Clem.*
6 *plures in verb. de confusionibus* †. tum etiam quia quod commune est communiter negligitur *l. 2. C. quand. & quib. 4. pars. debe. l. 10. glos. in c. 1. verb.*
7 *dissolueretur religio ne sed. vac.* †. tum deniq; quia nemo inuitus cogitur stare in communione *l. si non sortem §. si centum vers. licet 25. ff. de cond. indeb. Lambert. d. art. 6. nu. 2. & seq.*

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Iuspatronatus fundatum in fundo subiecto fideicommisso restituendo cum vniuersa hæreditate acquiritur hæredi, & fideicommissario secus si hæres habeat quartam totius hæreditatis aliunde.

Di-

coram nobis vt supra, die prima iuridica immediatè sequenti post dictum terminum, hora tertiarum in dom bus nostræ solitæ residentiæ, ad videndum, & audiendum per nos fieri, & fulminari executorialem processum, siue decretū de te deturbando, & eijciendo, & quod eijci, & deturbari debeas, de, & ex possessione dicti beneficij S. A. si fortè in ea exiftas omni iuris, & facti remedio, etiam percensurus, & pœnas Ecclesiasticas, prout te ex nunc, prout ex tunc, stantibus, & attentis præmissis litteris Apostolicis, in euentum tamen tuæ contumatie, vel renitentiæ, attenta etiam clausula ammoto in ipsis litteris Executorialibus inserta te de dicta possessione ammouemus, & declaramus ammotū & in eam postmodum vacuam de inducendo, & immittendo d. D. in vim. d. Apostolicæ prouisionis & gratiæ, cum expressa inibit. tibi sub excommunicationis latæ sententiæ, & alijs contra intrusos à Sacris Canonibus inflictis pœnis quatenus non audeas neque præsumas vlterius te ingerere in dictum beneficium, neque in spiritualibus, neque in temporalibus, in preiudicium dictæ Apostolicæ prouisionis, & Executorialis processus superindè formandi prout in euentum &c. ex nunc prout ex tunc inibemus &c. alioquin &c. perhemptorie &c. & de intimatione fienda tibi personaliter vel ad domum vbi &c. ità tamen quod vna copia &c. cuicunq; nuntio publico siue Clerico plenam dabimus fidem. Dat. &c.

16 EX præmissis infertur, quod si collator inferior conferret beneficium vacans in curia, quod esset de iurepatronatus laicorū, & prouisus Apostolicus haberet derogationem iurispatronatus etiam in totum sed posterior esset in data collatione inferioris, imo & presentationi teneret proculdubio collatio ipsius inferioris, & non prouisio Papæ nam, vt dictum est, beneficia iurispatronatus laicorum non cadunt sub aliqua reseruatione generali *Rot. coram Seraph. dictis decis. 1232. & 1263. num. 5. cum alijs supra allegatis hic.*

17 Infertur secundo, quod vbi aliquis habet Apostolicam prouisionem alicuius beneficij, quod ab alio sit possessum, licet talis possessor esset etiam inualidè institutus, siue prouisus; attamen, si Apostolicus quantumuis validè prouisus, & validum titulum habens ingrediatur, & appræhēdat ipsam possessionem adhuc plenam, nō expulso prius ipso possessore nec adhibita ad id causæ cognitione nec iudicis, siue executoris cognitionis ministerio, amittit omne ius, quod fuit consecutus per ipsam Apostolicam prouisionem aliàs validam *Lap. d. allegat. 127. nu. 3. per. d. c. eum qui 18. de preb. in 6. Paris. de resignat. li. 1. q. 14. num. 16. & lib. 10. q. 6. num. 24. cum*
18 *alijs allegatis*; *hic* † & poterit deinde ordinarius illud ipsum beneficium ex huiusmodi iurium ammissione, tanquam de nouo vacans, conferre, dummodo capta sit talis possessio violenta in suo mense, vel alias etiam in Apostolico, quando beneficium est de iurepatronatus laicorū, quia non remanet affectum *Lap. & Paris. locis precit. & post eos Gartia de benef. p. 4. cap. 2. nu. 2. Gambar. de off. legat. lib. 3. nu. 368. Gonzal. glos. 18.*
19 *nu. 8. vsq; 18.* †; nemo etenim licet sit intrusus, vel alias iniustus detentor ammoueri debet a possessione beneficii, donec mediante causæ cognitione constet de meliori iure alterius. *Rot.*

20 *Rot. decis. 70. de re iudic. in antiq.* † & sat. est Reo vincere, ob non ius actoris, etiam si per eius confessionē, vel aliàs constaret de non iure suo scribit D. Octauianus *vestrius in praxi li. 5. cap. vlt. nu. 6. & addit. ibid. n. 22.*

Hæc praxis procedendi ad expulsionem intrusi, vel aliàs ex aliquo etiam titulo possidentis *D. Oldrad. allegato cons. 319.* & satis etiam est perse clara; verum tamen, vt tutior, & clarior appareat, non nulla in eius declarationem hic annotanda putaui.

21 Primo itaq; sciendum est quod inseritur in monitorio, tenor literarū Apostolicarum, tam prouisionis quā executorialium, vt certus reddatur ille qui possessionem detinet de collatione Papæ, & simul etiam de exe-
22 cutoris auctoritate, † alioquin non teneretur ille possessor obedire monitionibus illius tantum asserti executoris, *cap. cum in iureperitus 31. de off. deleg. arg. c. cum à nobis 28. de test. tex. in l. 1. C. de mand. Princ.* vbi dicit Imperator quod, *si quis asserat se cum mandatis Imperatoris venisse, ei non credatur, nisi quod scriptis probauerit.*

23 Secundo dictum fuit in monitorio, *vt respondeat si obtinuit collationem, & a quo collatore, & an possideat beneficium*; † etenim tenetur facere fidem de his coram executore, cum præsumptio sit contra ipsum *c. ex frequentibus 3. de instit. c. legum 2. q. 1.*

24 Tertio dictum fuit quod, *alioqui compareat ad videndum produci* &c. enim vero vbi prouisus, & possidens non ostendit, nec fidem facit de titulo; tunc Apostolicus prouisus facit ipse fidem executori de vacatione Ecclesię, ac de tempore, quo vacauit
25 † faciēs oīa scribere per notariū, & executor ita summarie informatus cōfert, & occupantē eijcit non enim est necessaria in informando de huiusmodi vacatione aliqua citatio, vel præsentia possidentis, aut collatoris cum hoc faciat executor, non vti iudex, sed tāquā executor ad suā instructionē, quod pōt facere, ēt summarie *arg. l. a Diuo Pi- §. si super rebus 15. ff. de re iud. & not. Inn. in c. dudum 10. de præsump.*

26 Quartò, & vltimò additum est, *& de intimatione &c.* nam vbi in aliqno monitorio fit cominatio excommunicationis, curandum est vt monitorium huiusmodi præsentetur parti omninò personaliter cum citatione, † alias si dimitteretur tantum domi quantumuis copia consignaretur in manibus domestici consanguinei, vel familiaris, procedi nequaquam posset ad declarationem, siue ad sententiam excommunicationis contra taliter citatum, cum sit omninò necessaria personalis intimatio huiusmodi monitorij *Rot. decis. 2. nu. 52. de rescrip. & decis. 1. nu. 4. de fer. ac decis. 11. de dol. & contum. vbique in nouiss.*

27 Illud tandem animaduertendum est, quod fallit regula, vt non possit quis excommunicari absque personali monitione, nam quando non datur tutus accessus †, de quo planè constare debet per testes deponētes saltem quod impossibile est, vel non est tutum eos in domo citare *Clem. 1. §. Nos de iudic. Rot. decis. 22. num. 2. de rescrip. in antiq. Casad. decis. 2. nu. 2. de dol. & contum.* in tali casu sufficit citatio, & intimatio per edictum
28 ad hoc vt possit excommunicari; † verumtamen duo probari debent: Primum quod fuerit appositum edictum in vicinis partibus; secundum quod verisimiliter potuerit peruenire ad notitiam aduersarij excommunicandi *D. AEgidius Bellamera decis. 188. & Fel. nu. 20. in c. quoniam frequēter §. porro 5. vt lit. non contest.*

29 Quando autem dicatur accessus tutus

rutus videtur esse arbitrarium iudici *ad tradita per Menoch. de arbitr. casu 13. num. 5. & seq.* † sed illud notandũ arbitror, quod scribit D. Io. Bap. Marchesanus *in tract. de commiss. cap. 4. num. 28. p. 2.* qui asseuerantер dicit, quod reputatur rutus accessus, vbi etiam tendantur militum insidiæ, vel viarum grassatores sint, *per c. cum R. 35. de off. delegat. & alia iura ibi congesta firmat D. Franc. Leo in Thesau. for. Eccles. cap. 17. num. 26. de qua re videndus est Farinac. de inquisit. q. 11 num. 56. & seq.*

31 Cæterum quia dixi cum Lap. *hic num. 8* quod procurator, qui plenam possessionem ingreditur non expulso possessore cum causæ cognitione, neque executoris ministerio adhibito, præiudicat principali, adeo, vt etiam ammittatur omne ius acquisitum per Papalem collationem; vt huic malo aliquod remedium adhibeatur, illud admoneo, quod animaduertit *Lap. allegat. 127. nu. 6.* & nempe vt quandoq; contingat huiusmodi casus, ipse prouisus adeat per se, uel per alium executorem, & coram ipso dimittat ipsam possessionẽ, ac deinde petat per ipsum executorẽ expelli, cognita causa, ipsum deten-
32 torem. † nam si possessionem non relaxauerit dicetur in mora, & gra-
33 tia dicetur cõsumpta, † nam in actu quem quis debuit præuidere, non præsumitur ignorantia *Staphil. de lit. grat. rubr. quibus modis expir. lit. ad benef. §. Gratia semel extincta num. 8 & 9.* & Lap. loco proxime citato faciunt quæ tradit D. Paulus Bellonus Senator dignis. Mediol. in aureo tract. *de potest. eorum qua si. in contin. lib. 2. cap. 59.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Executor mixtus potest intra annum absoluere eum quem excommunicauit, & hoc à tempore sententiæ, secus in mero executore, qui etiam nequit cognoscere super exceptionibus citra excommunicationem actoris, vel exceptionem, quæ ex ventre executorialium oritur.

POstquam in superiori dubio aliqua dixi de executore, non incongruũ duxi hic subiicere dubium, de quo nuperrimè quæsitus fui à quodam executore litterarũ Apostolicarum reseruationis annuæ cuiusdam pen-
1 sionis. † & fuit, An possit executor absoluere illum, quem excommuni-
2 cauit, vel publice deuunciauit. † & & in casu per ipsum D. executorem proposito, respondit affirmatiue *D. Martino ex Nauarr. in Manual. c. 27. num. 40. ac D. Mario Alterio de cens. tom. 1. disput. 2. c. 5. solum. 5. dub. 5* qui citat, & sequitur Abb. ac alios *in c. quærenti 26. de off. delegat.* in quo
3 habetur expresse hoc. † nam in ipsis executorialibus habetur clausula, *contradictores compescendo*, quæ dat iurisdictionem, & facit quod executor possit cognoscere causam, & sic non sit merus, sed mixtus, *Marchesan. de commiss. cap. 5. nu. 120.* † vbi etiam dicit, quod, ex vi huiusmodi clausulę potest executor procedere, etiam cõtra tertios, *& clarius in cap. 13. nu. 4.*
4 vbi de vi huius clausulæ. †; cum itaq; d. D. executor denunciauerit paucos antè dies dictum beneficiarium excommunicatum, ob non solutionem pensionis, & sic adhuc non sit lapsus annus, potest liberè impendere beneficium absolutionis ipsi petenti *d. c. quærenti 26. de off. deleg. cum ibi scrib. & ma-*

& maximè D. Henric. Boich. num. 4. qui ait quod & si aliqua partium sit excommunicata, siue ante diffinitiuam sententiam, siue post, fortè quia non paret sententiæ, Delegatus poterit quemcunq; intra annum, à tem-
5 pore sententiæ, absoluere, † quod etiam firmat Nauarr. loco supracitato à contrario sensu in hæc verba *Delegatus Papæ, vel Episcopi si excommunicauit, vel publicè denunciauit aliquem, nec intra annum illum absoluerit postea illum absoluere nequit.* † Nec obstat quod *c. quærenti 26. de off. deleg. & doct. præcitati.* loquantur de delegato nam ex quo iste executor est mixtus, & potest vbi opus fuerit, vt supra vidimus, induere tunicam iudicis, idē propterea dicendum est de eo, quippe qui æquiparatur Iudici delegato, & æquiparatorum idem est iudiciū *l. si seruum 16. C. de fort.* †; imo executor gratiæ Apostolicæ dicitur delegatus *glos. in c. si super gratia in verb. principalis 9. de off. deleg. in 6.* † Nec ēt obstat, quod ex aduerso allegabatur, vt inquam executoris officium expirauerit, quando semel compulerit beneficiarium ad solutionem, quasi videatur functus officio iuxta *d. c. si super gratia 9. de off. deleg. in 6* † nam respondi, quod imò cum potestas executoris sit accessoria ad gratiam *glos. in 2. not. in c. si clericus 11. de præb. in 6.* consequēs est vt tā diu duret, quā diu durat grātia; † accessorium .n. sequitur naturam sui principalis *c. Accessorium 13. de reg. iur. in 6. l. cum principalis 139. de reg. iur.* † nec obstat *d. c. si super gratia*, nam locum habet tantum quādo forma tradita est per rescriptum ad vnum actum duntaxat, vti plane esset in executore dato ad immittendum in possessionem, nam tunc semel fit, & perficitur executio per vnicum actum immissionis *glos. in d. c. si clericus 11. de præb. in 6. in verb. extincta.*

6 Porrò illud summopere animaduertendum est, quod licet mixtus executor possit, vt vidimus, absoluere
7 intra annum; † Merus nihilominus
8 id præstare nequit; † qui autem dicatur merus executor, non est admodū difficile explanare, nam merus executor dicitur ille, qui de suo nihil aliud ponit nisi nudam executionem siue ministerium, quia exequitur
9 quod ab alio iudicatum est: † & huiusmodi merus executor non potest cognoscere super exceptionibus, sed debet excipientem remittere ad iudicem, qui declarauit, quamuis *Thes. for. Eccles. in ca. 17. n. 27.* putet quod possit admitti exceptio excommunicationis contra actorem, vel etiam, quæ oritur ex ventre ipsiusmet executorialis, verumtamen tutius esset remittere ad iudicem.

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Iuspatronatus cadit in omnem Ecclesiam, & beneficium præter Romanam Ecclesiam, & Papatum, & Cardinalatum.

1 Dubitatur quarto, An iuspatronatus cadat in omnem Eccle-
2 siam. Videtur quod non; † receptissima enim est omnium sententia, qđ si patronata Ecclesia erigitur in Cathedralem, vel collegiatam, ex mutatione huiusmodi status amittitur ius patronatus, si quod est in ea *D. Paulus de citatandis de iurepatr. parte vlt. nu. 2.* nihilominus: constanter asseuerandum est, cum Io. Delphin. *tract.*
3 *eod. nu. 96.* † quod citra Ecclesiam Romanam, Papatumq; & Cardinalatū,
4 quæ dicuntur dignitates sublimes †, in reliquis omnibus Ecclesijs, & di-

gnitatibus, etiam superioribus quales sunt Patriarchatus, Archiepiscopatus, & Episcopatus, nedum in inferioribus, quales sunt Abbatiæ, & reliquæ Prælaturæ, ac dignitates, citra Episcopatum, cadit iuspatronatus *Io. Delphin. vbi supra nu. 44.* vt in hoc statu Mediolanensi est Ecclesia Cathedralis Vigleuanen. & in ipsa ciuitate Mediolani Ecclesia Insignis S. Mariæ Scalensis, quæ sunt de Iurepatr. Potentiss. Catholici Reg. ad quem spectat nominatio Episcopi, & cæterarum omnium dignitatum, & Canonicorum in vtraque Ecclesia.

5 Nec obstat quod Iuspatronatus amittatur per erectionem in collegiatum; Hoc enim intelligendum est, vt locum habeat quando Patronus patitur Ecclesiam erigi in collegiatam fine aliqua reseruatione sui iuris *per gloss. in c. nobis verb. capella 25. de iure-*
6 *patr.* †; at secus si fiat huiusmodi erectio ignorante, vel aliàs contradicente ipso patrono, quod tamen fieri nequit *ad tradita per Boich. & Abb. in d. c. nobis in fine, & dixi in prælud. 2. n. 9. Lambert. hoc tract. lib. 3. q. 6. art. 1. nu. 2. & 19.*

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Iuspatronatus acquiritur dotatione fundatione, ædificatione, & translatione, nec requiruntur copulatiue ista omnia consensus diæcesani nihilominus est necessarius diæcesanus vero est. is in cuius diæcesi fundanda erit Ecclesia non is, de cuius diæcesi erit is qui fundare voluerit.

1 POstquam vidimus in quibus Ecclesijs possit acquiri iuspatronatus, opportunè succedit dubitare hoc quinto loco, ex quibus modis acqui-
2 ratur iuspatronatus. † concludamus breuiter cum Lambert. *de iurepatr. lib. 1. p. 1. q. 1. a. 1.* quod iuspatronatus acquiritur tribus præcipuis modis; nimirum dotatione, ædificatione, & fundatione, vnde versus Patronũ faciunt Dos ædificatio, fundus. *Lambert. lib. 1. p. 1. q. 2. a. 2. n. 1.* quibus additur quartus modus, qui est, ex translatione, vnde deriuant alij modi vt potè, ex priuilegio, præscriptione, legato, donatione fideicommisso, & conditione, & huiusmodi, quos recenset, & subtiliter, lateq; examinat Lambert. & alij scribentes de iurepatr.

3 Illud autem animaduertendum est, quod quamuis non requirantur copulatiuè illa tria media ad acquirendum iuspatronatus, nempè vt dotatio, ædificatio, & fundatio simul ab vno, eodemq; fiat, sed possint à pluribus non solum dotari, sed etiã fundari, ac tandem ædificari Eccle-
4 siæ †, ita vt ex qualibet concurrentia per se possint omnes, & singuli ac-
5 quirere iuspatronatus †, & vnusquisque modus possit, siue ab vno, siue
6 a pluribus perfici †; nihilominus nequit acquiri iuspatronatus, nisi ad huiusmodi dotationem, fundationẽ ac constructionem accedat consen-
7 sus diæcesani †, qui planè consensus sufficit vt habeatur ad aliquem ipsorum actuum, *iuxta c. nemo de consecr.*
8 *dist. 1.* † verum tamen est quod requiritur expressus, quando dotatur beneficium in abstracto, & est necessaria expressa reseruatio Iurispatronatus *Lamber. lib. 1. p. 1. q. 2. a. 3. n. 12.*
9 †; & adeo est necessarius diæcesani consensus, vt si plures concurrunt in dotatione, vel fundatione, & alij petant consensum, alij non; quinimo & si primi, qui dotarunt non petie-

runt

runt consensum, nec habuerunt, & succedunt alii, qui fortè ædificent, vel fondum conferant, & hi nouissima obtineant consensum diœcesani, hi planè qui consensum habuerunt, & non illi, qui non obtinuerunt ipsum consensum, erunt patroni *Lam-*
10 *bert.d.q.3.a.7.* † & hic appellatione diœcesani venit non solum Episcopus, sed etiam quilibet alius inferior qui habeat ius instituendi, etiam ex priuata iurisdictione *Lambert.d q.3. ar.7.*

11 Porrò diœcesanis qui consentire debebit is erit, in cuius diœcesi fundanda erit Ecclesia, siue dotandum erit beneficium, nō autem ille, de cuius diœcesi, vel Parochia erit ille, qui voluerit Ecclesiam fondare constituere, vel dotare *Lambert.d.li. 1.p. 1.q.2.a.3.in fine.*

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Diœcesanus vbi nollit consentire reseruationi iurispatr. potest compelli per superiorem, imo potest ipsemet superior cōsentire si diœcesanus renuit sine causa, quia iuspatr. respicit fauorem vniuersalis Ecclesiæ.

1 Dictum est in antecedenti dubio quod in acquisitione iurispatronatus necessarius est cōsensus diœcesani; attamen quia contingere potest, vt diœcesanus nollit consentire ideò sexto hoc loco dubitatur, quid
2 faciendum in tali casu. † Lambert. *in tract. de iurepatr.li.1.p.1.q.1.ar.16.* hoc quærit, & concludit, quod potest compelli per superiorem; imò potest etiam ipsemet superior consentire, si diœcesanus renuat sine causa, pro quo citat Card. *in c. nobis.25.de iurepatr.in 6. quæst.* & in terminis consuluit Abb. *cons.59. vers. principaliter*
3 *lib.2.* †; secus tamen, si recuset cum causa, puta quia dos non sufficeret, vel deesset quid aliud *iuxtà c. nemo de*
4 *consecr.dist.1.* † nec obstat quod Prælatus potest preiudicare Ecclesiæ in acquirendis, licèt non in acquisitis, *vt per Feder.de sen. & d. D. in c.tua 8.*
5 *de his quæ fi. à Prælat.* †; nam regula illa potest habere locum si ageretur de prœiudicio priuato propriæ Ecclesiæ tantùm; secùs tamen si de iurepa-
6 tr. † quippe quod iuspatr. respicit fauorē vniuersalis Ecclesiæ, & ea propter non potest vnus Prælatus præiudicare, *arg.ca.51.diligenti.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Diœcesanus potest compelli ad consentiendum fundationi, in qua apponitur conditio contra ius commune & successa nō reuocat si consenserit diœcesanus.

1 Superiori dubio assertū est, quod potest adiri superior, quando diœcesanus renuit sine causa dare cōsensum circa iuspatr. modò dubitatur, an possit compelli ad præstandum huiusmodi consensum, si patronus in limine fundationis vellet apponere aliquam conditionem contra ius
2 commune. † Lambert. *d. tract. de iurepatr.lib.1.p.2.q 5.ar. 20. vers. adduco vigesimotertio num.5.* dum exornat *c.nullus 17.tit.eod.dicit* absolutè, quod si aliquis vult fundare aliquod beneficium, & apponere conditionē contra ius commune in limine fundationis, vtpotè, quod institutio non spectet ad Episcopum poterit huius-
3 modi conditionem apponere, † & si Diœcesanus nollit consentire, pote-

rit adiri superior, qui, vel illum ad
4 ad consentiendum compellat, † vel ipsemet superior consentiat, & est doctrina Fel. *in c. cũ Venerabilis in princ.*
5 *6. de excep.* † quam conclusionem firmat idem Lambert. *lib. 1. p. 1. qu. 9. a. 1. ampl. 19. n. 84* vbi indistinctè tenet quod potest fundator apponere conditionem; siuè reseruationem in limine fundationis Ecclesiæ, etiã con-
6 trà ius commune †; & quod si diæcesanus consentiat eius successor deinde non poterit reuocare, cum non agatur de præiudicio Iuris Ecclesiæ iam quæsiti, & ità testatur fuisse in terminis decisum per Barbat *in c. requisisti vers. ego vidi 15. de testam. & sic etiam de facto consuluisse cons. 53.*

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Fundator post consensum datum ab Episcopo nequit mutare fundationem, & legatum siue donatio facta extraneo censetur accumulatiuè ad hæredes nisi expresse excludantur ipsi hæredes.

PRosequendo materiam Ecclesiæ Patronatæ, ex quo superiori dubio dictum est, quod vbi diæcesanus consensum præstitit fundationi, successor non potest illam reuocare, quã tum uis habeat conditionem contra
1 ius, † modo succedit germanum dubium octauo loco, an videlicet possit
2 fundator mutare fundationem †. Vtile sanè, & practicabile est hoc dubium, & memini superioribus annis occurrisse; nam cum laicus quidam fundasset canonicatum vnum, cum prebenda, in quadam collegiata, & in ipsa fundatione apposuisset onus quotidianæ residentiæ, nominassetq; personam primò præsentandam, sine aliquo indulto exemptionis residentiæ, postquam ipsam fundationẽ in publicam formam redegerat mediante publica stipulatione notarij, debitis adhibitis solemnitatibus, ingrauescente eiusdem fundatoris infirmitate, ex qua intra biduum mortem fuit assecutus, ille, qui in fundatione erat nominatus, & proinde veniebat nominãdus post mortem ipsius fundatoris, priuatam scripturam instruxit, illamq; ab ipso fundatore priuatim etiam subscribere fecit, ad præsentiam quinque testiũ inter quos aderant duo notarij, sed & ipsi tanquam priuati testes sese subscripserunt: mortuo tandem postera die ipso fundatore, hæres instituit pro obtinendo consensu ordinarij in omnibus, & per omnia cum conditionibus, honoribus, & oneribus in fundatione appositis: At nominatus sese opposuit instando, vt præstaretur consensus, non nisi cum indulto exemptionis residentiæ sibi facto in ipsa priuata scriptura, quam exhibuit. Verumtamen hæres non consentiens ipsi scripturæ priuatæ, imo illam impugnans, magis, magisq; instituit pro consensu super fundatione tanquam publica, & in qua petebatur ab ipso fundatore, vt præstaretur consensus. ipsis sic cõtrouertentibus, orta est lis; verumtamen quia ordinarius fecit declarationem potius sapientem transactionẽ, quã sententiam, & ommisit præstare consensum fundationi, Iudex, ad quem, declarauit pro exemptione quod an fieri potuerit facilè infra patebit.

Vt igitur in huiusmodi casu si quã do alias ita in facto contingeret prõ
3 ptior sit solutio, † affero in medium nonnulla, quæ collegi ex Lambertino *de iurepatr. lib. 1. par. 2. q. 1. a. 21. n. 1.* vbi

1. vbi allegans Card. q. 4. in c. cum sæculum 13. eod. tit. dicit quod quidam semel donauit certa bona Plebano ad dotandum quandam cappellam, & certos Patronos instituit; postea in morte legauit ipsum iuspatronatus cuidam alteri, quem etiam sibi hæredem instituit, † & dicit quod hæres ipse obtinuit iuspatronatus, eo quod prima donatio, vel dispositio sine consensu Episcopi facta non tenuit, quam quidem decisionem admonet Lambert. esse bene notandam, nam, inquit, si non tenuit prima donatio ob defectum consensus Episcopi, er-
4 go si intercessisset tenuisset†, ex quibus colligit ipse Lambert. *ibi in fine* solutionem dubij, dum ait quod si fundator instituat certos patronos, & interueniat consensus Episcopi, tunc beneficium dicatur perfectum, & Iuspatronatus illi tertio acquisitũ
5 †, quo casu, inquit, non poterit ipse fundator mutare fundationem, nec iuspatronatus tollere ab illo tertio, & dare alijs, ne quidem vniuersali hæredi, quod inculcat valdè notandum, & dicit hoc in facto se habuisse idem astruit *in art. 10. n. fi. quæst. 4. p. 1. lib. 1.*

6 Illud præterea summopere animaduertendum est, quod vbi fundator alicuius Ecclesiæ, vel beneficij in reseruatione iurispatronatus nominat aliquem extraneum in patronũ vel aliàs idem iuspatronatus donat alicui extraneo, tunc censetur cumulatiuè extraneum nominasse ad ipsũ met fundatorem, suumq; heredem, nam in dubio iuspatronatus cẽsetur relictum extraneo accumulatiuè, nõ autem priuatiuè ad fundatorem, & eius hæredẽ, vt elegãter notat Hier. Gonzal. *super 8. reg. cancel. §. 2. procem. nu. 32.* † vbi dicit, quod si patronus donec ius præsentandi, intelligitur donasse accumulatiuè, & non priuatiuè, pro quo allegat *cons. Dec. 542. n. 5. in fin. & cons. 609. num. 4. cum seq. & cons. Feder. 147. vers. quæritur, & cons. Ruin. 50. n. 9. cum seq. lib. 5.* † *& eodem §. 2. nu. 34.* dicit idem Gonzal. quod si fundator beneficij, vel Ecclesiæ nominat extraneum patronum, talis nominatio intelligitur accumulatiuè, cum seipso & hæredibus propriis & non priuatiuè, ne censeatur se ipsum, & proprios hæredes excludere
7 †, cum prima caritas incipiat à seipso, ad quod allegat *cons. 81. n. 3. & per tot. Anchar. & cons. Calder. 4. de iurepatr. ac Lambert. eod. tit. lib. 1. p. 2. q. 2. art. 5.* qui refert Rocchum de curte afferentem hanc communem opinionem per Rot. *decis. 385. nu. 1. 8. & 14 atq; per tot. p. 1. diuers.* acceptatam & in vna cremonen. iurispat 6. Iunij 1588. coram Illustriss. Seraphino, quæ est *decis. 364. super. n. 3.* confirma-
8 tum, † vbi etiam *in d. decis. 385.* Canonizatur *d. cons. 81. Anchar.* Nec obstat doctrina Lambertini *d. art. 5. nu. 4. vers. secundo modo*, vbi accerrimè impugnat *d. cons. 81. Anchar.* nam ex quo ibi in fine postmodum dixit esse cogitandum, nos tuto possumus contra eius sententiam cogitare; imo constanter tenere esse veram doctrinam Anchar. Canonizatam, vti dixi
9 mus per Rot. *d. decis. 385.* †, & eo magis quod *d. decis. Seraphini. 364. nu. 8.* Rota dixit allegata per ipsum Lambertinum referentem *Calder. in 2. p. li. 1. q. 2. a. 4.* procedere, vbi fundator voluisset limitare iuspatronatus, vt ad alias non transiret, quam ad expressas, alias loqueretur, contra com
10 munem †; quod profectò annuere voluit in hunc ipsum sensum, & secundum eandem declarationem, siue intelligentiam per Rot. vt supra datam ad dictam suam doctrinam idem Lambert. *d. lib. 1. p. 2. q. 2. a. 12. post Calder. cons. 5. de iurepat.* vbi dicit

quod

da vt nō procedat in duobus casibus potissimum: Primo quando aditur Archiepiscopus, non vt consentiat, sed vt compellat Episcopum ad consentiendum, nam hoc potest facere cum sit ordinarius Episcopi *d. c. Pa-*
4 *storalis 11. de off. ord.* †; secūdo quādo causa est multum fauorabilis, propter aliquod bonum emergens, quod aliter cessaret, nam inquit, in casu necessitatis, & periculi, actus sine cōsensu diæcesani, vel sic superioris, quantumuis consensus alioqui requiratur, tenet, vt eleganter tradit Fel. *in c. cum accessissent in vers. 3. rescrip. 1. de constit.* & pluribus probat Lam-
5 bert. *d. art. 20.* † & fortasse in hunc sensum intellexerunt Card. & Host. qui contrarium tenent *per c. cum simus 9. q. 3.* vbi putant Archiepiscopū posse vtrumque facere, compellere, scilicet, & consentire, vt inquam hoc verum sit, vbi periculum instat, vel magna vtilitas expectatur, quæ alioqui ex dilatione euanesceret.
6 Illud autem summopere aduertēdum est, quod *d. c. Pastoralis 11. de off. ord.* habet locum duntaxat Archiepiscopo, non autem in Episcopo er-
7 ga suos Prælatos subditos †; idcircò si inferior Episcopo, qui habeat ius instituendi, non vult consentire, tūc adeundus est Episcopus, tam pro cōpulsione inferioris ad cōsentiendum quam alias pro obtinendo consensu ab eo, in casu renitentiæ inferioris super reseruatione iurispatronatus,
8 seu potius Ecclesiæ dotatione †; Episcopus enim, quoad iurisdictionem, habet fundatam suam intentionem de iure super omnibus existentibus in sua diæcesi *per c. omnes basilicæ*
9 *16. quæst. 7.* † siquidem omnis res de facili reuertitur ad suam naturam *c. ab exordio 35. distinc.*

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Fundatori inuito non adiungitur compatronus quia nemo cogitur inuictus stare in communione.

1 Dictum est quod Episcopus potest compelli ad consentiendū fundationi, nunc dubitatur an si fundator velit construere, seù fundare vel dotare Ecclesiam, possit eo inuito alter admitti. Hoc dubium excitat Lambert. *de iurepatr. li. 1. p. 1.*
2 *q. 3. a. 6.* & resoluit negatiuè † tum quia communio discordiam parit *c. quoniā. 9. de vit. & honest. c. ex teno-*
3 *re 10. de sent. excom.* † tum quia exponit Ecclesiæ paucos habere patronos *Card. in Clem. pluris de Iurepat. & Ab*
4 *b. in c. querimoniam 9. tit. eod.* † vbi dicunt diæcesano debere refrenare numerum volentium esse patronos
5 †, nam ex multitudine patronorum Ecclesia grauatur *glos. in d. Clem.*
6 *plures in verb. de confusionibus* †. tum etiam quia quod commune est communiter negligitur *l. 2. C. quand. & quib. 4. pars debe. l. 10. glos. in c. 1. verb.*
7 *dissolueretur religio ne sed. vac.* †. tum deniq; quia nemo inuitus cogitur stare in communione *l. si non fortem §. si centum vers. licet 25. ff. de cond. indeb. Lambert. d. art. 6. nu. 2. & seq.*

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Iuspatronatus fundatum in fundo subiecto fideicommisso restituendo cum vniuersa hereditate acquiritur heredi, & fideicommissario secus si heres habeat quartam totius hereditatis aliunde.

Di-

1 DIximus iuspatronat⁹ acquiri ex collatione fundi, hinc suboritur pulchrũ dubium, an videlicet si ædificetur Ecclesia super fundo subiecto fideicõmisso, iuspatronatus acquiratur fideicõmissario, an hæredi. hoc dubium collegi ex Lamberr. *li. 1. p. 1. q. 9. a. 21.* & distinguendum puto; vel enim fundus huiusmodi erat subiectus fideicommisso cum vniuersa hęreditate restituendus, vel erat su-
2 biectus per se fideicommisso †; si primo modo, dico quod iuspatronatus acquiritur vtriq; hæredi scilicet, &
3 fideicommissario †, nam cum hæres habeat quartam in fundo restituen-
4 do †, fundus propterea dicitur communis, & consequenter etiam iuspatronatus ex communi fundatione acquiritur communiter ab vtroque
5 †, At vero si fundus sit restituendus per hæredem fideicommissario, & habeat quartam totius hæreditatis ex alijs rebus, vel alias quia fideicõmissum esset particulare de dicto fundo restituendo, & non de tota hæreditate, quo casu hæres non subtrahit quartam, tunc iuspatronatus esset fideicommissario in toto, & in nullo hęredis.
6 Nec contrariatur huic decisioni doctrina Lambert. *lib. 1. p. 2. q. 2. a. 3. Card. Mant. de coniect. lib. 4. p. 1. ti. 12. nu. 6. Paul. de cit. de iurepatr. p. 9. n. 33. Couar. var. resol. c. 18. nu. 8. & Gartia p. 5. c. 9. n. 17. & seq.* vbi etiã refert decisionem Rotæ, in vna Aretina Capellaniæ 1584. coram R. D. P. Bubalo, qui, artestantes, de communi, concludunt iuspatronatus non trãsferri in fideicommissarium vniuersalem etiam restituta hæreditate ex pluribus rationibus, & fundamentis
7 & potissimum ex ea, qua in fideicommissarium transeunt duntaxat ea, quæ concernunt commodum pecu-
8 niarium †, quæ vero concernunt cõmodum honorarium, remanent penes heredem, *late Peregrin. de fidei-*
9 *commis. a. 6. n. 37. & 38.* † quasi eorum conclusio innitatur maximè, & fundetur super eo, quia patronatus in illo casu sit in hereditate defunct, & si remaneat apud hæredem, etiam restituta hæreditate fideicommissario; Nam in casu à me proposito non est sic; enim vero ante obitum fundatoris nullum aderat iuspatronatus, & nõ nisi in fundi collatione remanet
10 acquisitum patrono fundi †: quo fit vt cum fundus concernat commodũ pecuniarium iuspatronatus etiam acquiratur ex huiusmodi fundo ipsi fideicommissario soli, & non alij, quantumuis hæredi.

DVBIVM XII.

ARGVMENTVM.

Qualibet colatio fundi non tribuit iuspatronatus sed necessarium est vt totum dominium transferatur.

1 DIctum est iuspatronatus acquiri, ex collatione fundi, modo dubitatur an ex qualibet collatione huiusmodi acquiratur iuspatrona-
2 tus, conclusio est negatiua †; necessarium est enim vt cum fundo transferatur etiam totum dominium, alioquin non acquireretur. *Gasl. in repetit. c. si. de elect. in 6. allegans Io. Andr. in c. propofuit 6. de fil. præsb. quem refert Lambert. lib. 1. p. 1. q. 1. art. num. 2. & sustinet eius dictum, & exornat addens,*
3 † quod si dominus fundi vellet retinere pęnes se aliquod dominium putà directum, Ecclesia non deberet ibi ædificari, & si de facto construeretur, dominus fundi nullatenus ac-
4 quireret iuspatronatus †, prout etiã nõ acquireret si in limine erectionis re-

reſeruaret ſibi cenſum ſuper Eccle-
5 ſia, † reſeruatio etenim cenſus deſignat reſeruationem diuerſi dominij vt notatur *in c. constitutus 6. de relig.*
6 *dom.* † ſed hic aduertendum, eſt ne capiatur error, nam textus gloſ. & omnes ſcrib. *in c. præterea 13. de iurepatronat.* volunt quod patronus poſſit in limine fundationis reſeruari ſibi aliquem cenſum cum conſenſu Epiſcopi, vel quid aliud temporale exigẽdum ab ipſa Eccleſia; late Roccus *in verb. & vtile nu. 6.* Primum dictum fuit ex illatione Lambert. *d. ar. 2. n. 5*
† ſed vt ad concordiam reducamus hos doctores dicendum eſt doctrinam D. Rocchi ac text. *c. præterea 13. de iurepat.* intrare, & locum habere, quando patronus dotauit ſufficiẽter, doctrinam vero Gail. ac aliorum negantium intelligi quando fundator dotauit inſuficienter, qđ annuit idẽ
7 Roccus vbi ſupra; † vel ſecundum eundem Lambertinum, quando patronus reſeruauit quidem ſibi cenſum, ſed in meram naturam cenſus, quia hoc caſu tranſtuliſſet in Eccle-
8 ſiam vtile, & directum dominium, † prout etiam nõ acquireret talis fundator iuſpatronatus, ſi docet fundũ pro fundanda Eccleſia ad emphiteuſim, reſeruato ſibi certo canone annuatim exigendo ab ipſa Eccleſia.
9 † Nam, per contractum emphiteuticum, dominium directum remanet penes concedentem, in Eccleſiam autem non transfertur niſi vtile, vt per gloſ. *in d. c. constitutus 6. de relig. dom. & C. de iure emphit. per tot.* vbi omnes quod dans talem fundum non acqui
10 rit Iuſpatronatus, † & ratio negatiua eſt, quia dominus debet datẽ dotem non repetitiuam qualis planè eſſet, ſi donetur fundus in emphiteuſi, quia ſi non ſolueretur canon per triennium repeteretur fundus *l. 2. C. de iur. emphit. Lambert in d. a. 2. n. 7.*

DVBIVM XIII.

ARGVMENTVM.

Eccleſia vt dotata ſufficienter reputetur cõſiderandi ſunt caſus hic traditi.

Superius dictum eſt patronum, qui ſufficienter Eccleſiam dotauit poſſe ſibi reſeruare cenſum ſuper ea, & nihilominus acquirere iuſpatronatus,
1 † modo dubitatur quandonam Eccleſia dicenda ſit dotata ſufficienter. Videtur tuto poſſe, omiſſis diſputationibus, & doctorum opinionibus, cõcludi cũ Abbate *in conſ. 57. n. 3. verſ. Venio nunc ad ſecundum lib. 1.* vt ſi beneficium erigatur in aliqua Eccleſia, in qua ſimilia aliæ beneficia habeantur, debeant redditus eſſe æquales aliorum beneficiorum, vbi etiam ſoluit dificultatem, ſi redditus variarẽt, vtpotè quia vnum beneficium pinguioribus, aliud verò tenuuioribus
2 redditibus conſtaret, † & concludit quod aſſignandi ſunt redditus nouis huiuſmodi beneficijs, ad inſtar, illorum antiquorum, quæ magis ſunt conformia iuri communi, ſiue ſint pinguiora, ſiue mediocria, ſiue infirma, & eo maximè quando, ex diſpoſitione fundatoris, vel Papæ decernendæ, vel creandæ ſunt de nouo præbendæ, & planè eſſe non debent inferioris fructus, redditus, & prouentus, quam ſint illæ, quæ principaliter exi
3 ſtunt, † & ratio eſt, quia vbi aliquid faciendum eſt ad inſtar alterius, ſi illud eſt diuerſum eligitur id quod eſt magis rationabile, & magis conſonum iuri communi; alteri verò minus præiudiciale *ad not. in c. cum olim 6. de conſuet. per ipſum Abbatem, &*
4 *Butr.* † Diſpoſitio autem iuris communis circa redditus beneficiorum eſt,

G vt

tutus videtur esse arbitrarium iudici *ad tradita per Menoch. de arbitr. casu 13. num. 5. & seq.* † sed illud notandũ arbitror, quod scribit D. Io. Bap. Marchesanus *in tract. de commiss. cap. 4. num. 28. p. 2.* qui asseueranter dicit, quod reputatur tutus accessus, vbi etiam tendantur militum insidiæ, vel viarum grassatores sint, *per c. cum R. 35. de off. delegat. & alia iura ibi congesta firmat D. Franc. Leo in Thesau. for. Eccles. cap. 17. num. 26. de qua re videndus est Farinac. de inquisit. q. 11 num. 56. & seq.*

31 Cœterum quia dixi cum Lap. *hic num. 8* quod procurator, qui plenam possessionem ingreditur non expulso possessore cum causæ cognitione, neque executoris ministerio adhibito, præiudicat principali, adeo, vt etiam ammittatur omne ius acquisitum per Papalem collationem; vt huic malo aliquod remedium adhibeatur, illud admoneo, quod animaduertit *Lap. allegat. 127. nu. 6.* & nempe vt quandoq; contingat huiusmodi casus, ipse prouisus adeat per se, uel per alium executorem, & coram ipso dimittat ipsam possessionẽ, ac deinde petat per ipsum executorẽ expelli, cognita causa, ipsum deten-

32 torem. † nam si possessionem non relaxauerit dicetur in mora, & gra-

33 tia dicetur cõsumpta, † nam in actu quem quis debuit præuidere, non præsumitur ignorantia *Staphil. de lit. grat. rubr. quibus modis expir. lit. ad benef. §. Gratia semel extincta num. 8 & 9.* & Lap. loco proxime citato faciunt quæ tradit D. Paulus Bellonus Senator dignifs. Mediol. in aureo tract. *de potest. eorum qua fi. in contin. lib. 2. cap. 59.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Executor mixtus potest intra annum absoluere eum quem excommunicauit, & hoc à tempore sententiæ, secus in mero executore, qui etiam nequit cognoscere super exceptionibus citra excommunicationem actoris, vel exceptionem, quæ ex ventre executorialium oritur.

POstquam in superiori dubio aliqua dixi de executore, non incongruũ duxi hic subiicere dubium, de quo nuperrimè quæsitus fui à quodam executore litterarũ Apostolicarum reseruationis annuæ cuiusdam pen-

1 sionis. † & fuit, An posit executor absoluere illum, quem excommuni-

2 cauit, vel publice denunciauit. † & & in casu per ipsum D. executorem proposito, respondit affirmatiue *D. Martino ex Nauarr. in Manual. c. 27. num. 40. ac D. Mario Alterio de cens. tom. 1. disput. 2. c. 5. folum. 5. dub. 5* qui citat, & sequitur Abb. ac alios *in c. quærenti 26. de off. delegat.* in quo

3 habetur expresse hoc. † nam in ipsis executorialibus habetur clausula, *contradictores compescendo,* quæ dat iurisdictionem, & facit quod executor posit cognoscere causam, & sic non sit merus, sed mixtus, *Marchesan. de commiss. cap. 5. nu. 120.* † vbi etiam dicit, quod, ex vi huiusmodi clausulę potest executor procedere, etiam cõtra tertios, *& clarius in cap. 13. nu. 4.*

4 vbi de vi huius clausulæ. †; cum itaq; d. D. executor denunciauerit paucos antè dies dictum beneficiarium excommunicatum, ob non solutionem pensionis, & sic adhuc non sit lapsus annus, potest liberè impendere beneficium absolutionis ipsi petenti *d. c. quærenti 26. de off. deleg. cum ibi scrib.*

& ma-

& maximè D. Henric. Boich. num. 4. qui ait quod & si aliqua partium sit excommunicata, siue ante diffinitiuam sententiam, siue post, fortè quia non paret sententiæ, Delegatus poterit quemcunq; intra annum, à tem-
5 pore sententiæ, absoluere, † quod etiam firmat Nauarr. loco supracitato à contrario sensu in hæc verba *Delegatus Papæ, vel Episcopi si excommunicauit, vel publicè denunciauit aliquem, nec intra annum illum absoluerit postea illum absoluere nequit.* † Nec obstat quod *c. quærenti 26. de off. deleg. & doct. prœcitati.* loquantur de delegato nam ex quo iste executor est mixtus, & potest vbi opus fuerit, vt supra vidimus, induere tunicam iudicis, idē propterea dicendum est de eo, quippe qui æquiparatur Iudici delegato, & æquiparatorum idem est iudiciū *l. si seruum 16. C. de fort.* †; imo executor gratiæ Apostolicæ dicitur delegatus *glos. in c. si super gratia in verb. principalis 9. de off. deleg. in 6.* † Nec ēt obstat, quod ex aduerso allegabatur, vt inquam executoris officium expirauerit, quando semel compulerit beneficiarium ad solutionem, quasi videatur functus officio iuxta *d. c. si super gratia 9. de off. deleg. in 6* † nam respondi, quod imò cum potestas executoris sit accessoria ad gratiam *glos. in 2. not. in c. si clericus 11. de præb. in 6.* consequēs est vt tā diu duret, quā diu durat gratia; † accessorium .n. sequitur naturam sui principalis *c. Accessorium 13. de reg. iur. in 6. l. cum principalis 139. de reg. iur.* † nec obstat *d. c. si super gratia*, nam locum habet tantum quādo forma tradita est per rescriptum ad vnum actum duntaxat, vti plane esset in executore dato ad immittendum in possessionem, nam tunc semel fit, & perficitur executio per vnicum actum immissionis *glos. in d. c. si clericus 11. de præb. in 6. in verb. extincta.*

6 Porrò illud summopere animaduertendum est, quod licet mixtus executor possit, vt vidimus, absoluere
7 intra annum; † Merus nihilominus
8 id præstare nequit; † qui autem dicatur merus executor. non est admodū difficile explanare, nam merus executor dicitur ille, qui de suo nihil aliud ponit nisi nudam executionem siue ministerium, quia exequitur
9 quod ab alio iudicatum est: † & huiusmodi merus executor non potest cognoscere super exceptionibus, sed debet excipienrem remittere ad iudicem, qui declarauit, quamuis *Thes. for. Eccles. in ca. 17. n. 27.* putet quod possit admitti exceptio excommunicationis contra actorem, vel etiam, quæ oritur ex ventre ipsiusmet executorialis, verumtamen tutius esset remittere ad iudicem.

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Iuspatronatus cadit in omnem Ecclesiam. & beneficium præter Romanam Ecclesiam, & Papatum, & Cardinalatum.

1 Dubitatur quarto, An iuspatronatus cadat in omnem Eccle-
2 siam. Videtur quod non; † receptissima enim est omnium sententia, qđ si patronata Ecclesia erigitur in Cathedralem, vel collegiatam, ex mutatione huiusmodi status amittitur ius patronatus, si quod est in ea *D. Paulus de citatindis de iurepatr. parte vlt. nu. 2.* nihilominus: constanter asseuerandum est, cum Io. Delphin. *tract.*
3 *eod. nu. 96.* † quod citra Ecclesiam Romanam, Papatumq; & Cardinalatū,
4 quæ dicuntur dignitates sublimes †, in reliquis omnibus Ecclesijs, & di-

gnitatibus, etiam superioribus quales sunt Patriarchatus, Archiepiscopatus, & Episcopatus, nedum in inferioribus, quales sunt Abbatiæ, & reliquæ Prælaturæ, ac dignitates, citra Episcopatum, cadit iuspatronatus *Io. Delphin. vbi supra nu. 44.* vt in hoc statu Mediolanensi est Ecclesia Cathedralis Vigleuanen. & in ipsa ciuitate Mediolani Ecclesia Insignis S. Mariæ Scalensis, quæ sunt de Iurepatr. Potentiss. Catholici Reg. ad quem spectat nominatio Episcopi, & cęterarum omnium dignitatum, & Canonicorum in vtraque Ecclesia.

5 Nec obstat quod Iuspatronatus amittatur per erectionem in collegiatum; Hoc enim intelligendum est, vt locum habeat quando Patronus patitur Ecclesiam erigi in collegiatam sine aliqua reseruatione sui iuris *per glos. in c. nobis verb. capella 25. de iure-*
6 *patr.* †; at secus si fiat huiusmodi erectio ignorante, vel aliàs contradicente ipso patrono, quod tamen fieri nequit *ad tradita per Boich. & Abb. in d. c. nobis in fine, & dixi in prælud. 2. n. 9. Lambert. hoc tract. lib. 3. q. 6. art. 1. nu. 2. & 19.*

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Iuspatronatus acquiritur dotatione fundatione, ædificatione, & translatione, nec requiruntur copulatiuè ista omnia consensus diœcesani nihilominus est necessarius diœcesanus vero est, is in cuius diœcesi fundanda erit Ecclesia non is, de cuius diœcesi erit is qui fundare voluerit.

1 POstquam vidimus in quibus Ecclesijs possit acquiri iuspatronatus, opportunè succedit dubitare hoc quinto loco, ex quibus modis acqui-
2 ratur iuspatronatus. † concludamus breuiter cum Lambert. *de iurepatr. lib. 1. p. 1. q. 1. a. 1.* quod iuspatronatus acquiritur tribus præcipuis modis; nimirum dotatione, ædificatione, & fundatione, vnde versus Patronũ faciunt Dos ædificatio, fundus. *Lambert. lib. 1. p. 1. q. 2. a. 2. n. 1.* quibus additur quartus modus, qui est, ex trãslatione, vnde deriuant alij modi vt potè, ex priuilegio, pręscriptione, legato, donatione fideicommisso, & conditione, & huiusmodi, quos recenset. & subtiliter, lateq; examinat Lambert. & alij scribentes de iurepatr.

3 Illud autem animaduertendum est, quod quamuis non requirantur copulatiuè illa tria media ad acquirendum iuspatronatus, nempè vt dotatio, ędificatio, & fundatio simul ab vno, eodemq; fiat, sed possint à pluribus non solum dotari, sed etiã fundari, ac tandem ædificari Eccle-
4 siæ †, ita vt ex qualibet concurrentia per se possint omnes, & singuli ac-
5 quirere iuspatronatus †, & vnusquisque modus possit, siue ab vno, siue
6 a pluribus persici †; nihilominus nequit acquiri iuspatronatus, nisi ad huiusmodi dotationem, fundationẽ ac constructionem accedat consen-
7 sus diœcesani †, qui planè consensus sufficit vt habeatur ad aliquem ipsorum actuum, *iuxta c. nemo de consecr.*
8 *dist. 1.* † verum tamen est quod requiritur expressus, quando dotatur beneficium in abstracto, & est necessaria expressa reseruatio Iurispatronatus *Lamber. lib. 1. p. 1. q. 2. a. 3. n. 12.*
9 †; & adeo est necessarius diœcesani consensus, vt si plures concurrunt in dotatione, vel fundatione, & alij petant consensum, alij non; quinimo & si primi, qui dotarunt non petierunt

runt consensum, nec habuerunt, & succedunt alii, qui fortè ædificent, vel fondum conferant, & hi nouissima obtineant consensum diæcesani, hi planè qui consensum habuerunt, & non illi, qui non obtinuerunt ipsum consensum, erunt patroni *Lam-*
10 *bert. d. q. 3. a. 7.* † & hic appellatione diœcesani venit non solum Episcopus, sed etiam quilibet alius inferior qui habeat ius instituendi, etiam ex priuata iurisdictione *Lambert. d. q. 3. ar. 7.*

11 Porrò diæcesanis qui consentire debebit is erit, in cuius diœcesi fundanda erit Ecclesia, siue dotandum erit beneficium, nō autem ille, de cuius diæcesi, vel Parochia erit ille, qui voluerit Ecclesiam fondare constituere, vel dotare *Lambert. d. li. 1. p. 1. q. 2. a. 3. in fine.*

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Diæcesanus vbi nollit consentire reseruationi iurispatr. potest compelli per superiorem, imo potest ipsemet superior cōsentire si diæcesanus renuit sine causa, quia iuspatr. respicit fauorem vniuersalis Ecclesiæ.

1 DIctum est in antecedenti dubio quod in acquisitione iurispatronatus necessarius est cōsensus diœcesani; attamen quia contingere potest, vt diæcesanus nollit consentire ideò sexto hoc loco dubitatur, quid
2 faciendum in tali casu. † Lambert. *in tract. de iurepatr. li. 1. p. 1. q. 1. ar. 16.* hoc querit, & concludit, quod potest compelli per superiorem; imò potest etiam ipsemet superior consentire, si diœcesanus renuat sine causa, pro quo citat Card. *in c. nobis. 25. de iurepatr. in 6. quest.* & in terminis consuluit Abb. *cons. 59. vers. principaliter*
3 *lib. 2.* †; secus tamen, si recuset cum causa, puta quia dos non sufficeret, vel deesset quid aliud *iuxtà c. nemo de*
4 *consecr. d. st. 1.* † nec obstat quod Prælatus potest preiudicare Ecclesiæ in acquirendis, licèt non in acquisitis, *vt per Feder. de sen. & d. D. in c. tua 8.*
5 *de his quæ fi. à Prælat.* †; nam regula illa potest habere locum si ageretur de prejudicio priuato propriæ Ecclesiæ tantùm; secùs tamen si de iurepa-
6 tr. † quippe quod iuspatr. respicit fauorē vniuersalis Ecclesiæ, & ea propter non potest vnus Prælatus præiudicare, *arg. ca. 51. diligenti.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Diæcesanus potest compelli ad consentiendum fundationi, in qua apponitur conditio contra ius commune & successa nō reuocat si consenserit diæcesanus.

1 SVperiori dubio assertū est, quod potest adiri superior, quando diœcesanus renuit sine causa dare cōsensum circa iuspatr. modò dubitatur, an possit compelli ad præstandum huiusmodi consensum, si patronus in limine fundationis vellet apponere aliquam conditionem contra ius
2 commune. † Lambert. *d. tract. de iurepatr. lib. 1. p. 2. q. 5. ar. 20. vers. adduco vigesimotertio num. 5.* dum exornat *c. nullus 17. tit. eod. dicit* absolutè, quod si aliquis vult fundare aliquod beneficium, & apponere conditionē contra ius commune in limine fundationis, vtpotè, quod institutio non spectet ad Episcopum poterit huius-
3 modi conditionem apponere, † & si Diœcesanus nollit consentire, pote-

rit adiri superior, qui, vel illum ad
4 ad consentiendum compellat, † vel ipsemet superior consentiat, & est doctrina Fel. *in c. cũ Venerabilis in princ.*
5 *6. de excep.* † quam conclusionem firmat idem Lambert. *lib. 1. p. 1. qu. 9. a. 1. ampl. 19. n. 84* vbi indistinctè tenet quod potest fundator apponere conditionem; siuè reseruationem in limine fundationis Ecclesiæ, etiã con-
6 trà ius commune †; & quod si diæcesanus consentiat eius successor deinde non poterit reuocare, cum non agatur de præiudicio Iuris Ecclesiæ iam quæsiti, & ità testatur fuisse in terminis decisum per Barbat *in c. requisisti vers. ego vidi 15. de testam. & sic etiam de facto consuluisse cons. 53.*

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Fundator post consensum datum ab Episcopo nequit mutare fundationem, & legatum siue donatio facta extraneo censetur accumulatiuè ad hæredes nisi expresse excludantur ipsi hæredes.

PRosequendo materiam Ecclesiæ Patronatæ, ex quo superiori dubio dictum est, quod vbi diæcesanus consensum præstitit fundationi, successor non potest illam reuocare, quã tum uis habeat conditionem contra
1 ius, † modo succedit germanum dubium octauo loco, an videlicet possit
2 fundator mutare fundationem †. Vtile sanè, & practicabile est hoc dubium, & memini superioribus annis occurrisse; nam cum laicus quidam fundasset canonicatum vnum, cum prebenda, in quadam collegiata, & in ipsa fundatione apposuisset onus quotidianæ residentiæ, nominassetq; personam primò præsentandam, sine aliquo indulto exemptionis residentiæ, postquam ipsam fundationẽ in publicam formam redegerat mediante publica stipulatione notarij, debitis adhibitis solemnitatibus, ingrauescente eiusdem fundatoris infirmitate, ex qua intra biduum mortem fuit assecutus, ille, qui in fundatione erat nominatus, & proinde veniebat nominãdus post mortem ipsius fundatoris, priuatam scripturam instruxit, illamq; ab ipso fundatore priuatim etiam subscribere fecit, ad præsentiam quinque testiũ inter quos aderant duo notarij, sed & ipsi tanquam priuati testes sese subscripserunt: mortuo tandem postera die ipso fundatore, hæres instituit pro obtinendo consensu ordinarij in omnibus, & per omnia cum conditionibus, honoribus, & oneribus in fundatione appositis: At nominatus sese opposuit instando, vt præstaretur consensus, non nisi cum indulto exemptionis residentiæ sibi facto in ipsa priuata scriptura, quam exhibuit. Verumtamen hæres non consentiens ipsi scripturæ priuatæ, imo illam impugnans, magis, magisq; institit pro consensu super fundatione tanquam publica, & in qua petebatur ab ipso fundatore, vt præstaretur consensus. ipsis sic cõtrouertentibus, orta est lis; verumtamen quia ordinarius fecit declarationem potius sapientem transactionẽ, quã sententiam, & ommisit præstare consensum fundationi, Iudex, ad quem, declarauit pro exemptione quod an fieri potuerit facilè infra patebit.

Vt igitur in huiusmodi casu si quã do alias ita in facto contingeret prõ
3 ptior sit solutio, † affero in medium nonnulla, quæ collegi ex Lambertino *de iurepatr. lib. 1. par. 2. q. 1. a. 21. n. 1. vbi*

1. vbi allegans Card. q. 4. in c. cum sæculum 13. eod. tit. dicit quod quidam semel donauit certa bona Plebano ad dotandum quandam cappellam, & certos Patronos instituit; postea in morte legauit ipsum iuspatronatus cuidam alteri, quem etiam sibi hæredem instituit, † & dicit quod hæres ipse obtinuit iuspatronatus, eo quod prima donatio, vel dispositio sine consensu Episcopi facta non tenuit, quam quidem decisionem admonet Lambert. esse bene notandam, nam, inquit, si non tenuit prima donatio ob defectum consensus Episcopi, ergo

4 go si intercessisset tenuisset †, ex quibus colligit ipse Lambert. *ibi in fine* solutionem dubij, dum ait quod si fundator instituat certos patronos, & interueniat consensus Episcopi, tunc beneficium dicatur perfectum, & Iuspatronatus illi tertio acquisitũ

5 †. quo casu. inquit, non poterit ipse fundator mutare fundationem, nec iuspatronatus tollere ab illo tertio, & dare alijs, ne quidem vniuersali hæredi, quod inculcat valdè notandum, & dicit hoc in facto se habuisse idem astruit *in art. 10. n. fi. quæst. 4. p. 1. lib. 1.*

6 Illud præterea summopere animaduertendum est, quod vbi fundator alicuius Ecclesiæ, vel beneficij in reseruatione iurispatronatus nominat aliquem extraneum in patronũ vel aliàs idem iuspatronatus donat alicui extraneo, tunc censetur cumulatiuè extraneum nominasse ad ipsũ met fundatorem, suumq; heredem, nam in dubio iuspatronatus cẽsetur relictum extraneo accumulatiuè, nõ autem priuatiuè ad fundatorem, & eius hæredẽ, vt elegãter notat Hier. Gonzal. *super 8. reg. cancel. §. 2. proem. nu. 32.* † vbi dicit, quod si patronus donec ius præsentandi, intelligitur donasse accumulatiuè, & non priuatiuè, pro quo allegat *cons. Dec. 542. n. 5. in fin. & cons. 609. num. 4. cum seq. & cons. Feder. 147. vers. quæritur, & cons. Ruin. 50. n. 9. cum seq. lib. 5.* † *& eodem §. 2. nu. 34.* dicit idem Gonzal. quod si fundator beneficii, vel Ecclesiæ nominat extraneum patronum, talis nominatio intelligitur accumulatiuè, cum seipso & hæredibus propriis & non priuatiuè, ne censeatur se ipsum, & proprios hæredes excludere

7 †, cum prima caritas incipiat à seipso, ad quod allegat *cons. 81. n. 3. & per tot. Anchar. & cons. Calder. 4. de iurepatr. ac Lambert. eod. tit. lib. 1. p. 2. q. 2. art. 5.* qui refert Rocchum de curte asserentem hanc communem opinionem per Rot. *decis. 385. nu. 1. 8. & 14 atq; per tot. p. 1. diuers.* acceptatam. & in vna cremonen. iurispat 6. Iunij 1588. coram Illustriss. Seraphino, quæ est *decis. 364. super. n. 3.* confirma-

8 tum, † vbi etiam *in d. decis. 385.* Canonizatur *d. cons. 81. Anchar.* Nec obstat doctrina Lambertini *d. art. 5. nu. 4. vers. secundo modo*, vbi accerrimè impugnat *d. cons. 81. Anchar.* nam ex quo ibi in fine postmodum dixit esse cogitandum, nos tuto possumus contra eius sententiam cogitare; imo constanter tenere esse veram doctrinam Anchar. Canonizatam, vti dixi

9 mus per Rot. *d. decis. 385.* †, & eo magis quod *d. decis. Seraphini. 364. nu. 8.* Rota dixit allegata per ipsum Lambertinum referentem *Calder. in 2. p. li. 1. q. 2. a. 4.* procedere, vbi fundator voluisset limitare iuspatronatus, vt ad alias non transiret, quam ad expressas, alias loqueretur, contra com

10 munem †; quod profectò annuere voluit in hunc ipsum sensum, & secundum eandem declarationem, siue intelligentiam per Rot. vt supra datam ad dictam suam doctrinam idem Lambert. *d. lib. 1. p. 2. q. 2. a. 12. post Calder. cons. 5. de iurepat.* vbi dicit

quod

da vt nõ procedat in duobus casibus potissimum: Primo quando aditur Archiepiscopus, non vt consentiat, sed vt compellat Episcopum ad consentiendum, nam hoc potest facere cum sit ordinarius Episcopi *d. c. Pa-*
4 *storalis 11. de off. ord.* †; secũdo quã do causa est multum fauorabilis, propter aliquod bonum emergens, quod aliter cessaret, nam inquit, in casu necessitatis, & periculi, actus sine cõsensu diæcesani, vel sic superioris, quantumuis consensus alioqui requiratur, tenet, vt eleganter tradit Fel. *in c. cum accessissent in verf. 3. rescrip. 8. de constit.* & pluribus probat Lam-
5 bert. *d. art. 20.* † & fortasse in hunc sensum intellexerunt Card. & Host. qui contrarium tenent *per c. cum simus 9. q. 3.* vbi putant Archiepiscopũ posse vtrumque facere, compellere, scilicet, & consentire, vt in quam hoc verum sit, vbi periculum instat, vel magna vtilitas expectatur, quæ alioqui ex dilatione euanesceret.
6 Illud autem summopere aduertẽdum est, quod *d. c. Pastoralis 11. de off. ord.* habet locum duntaxat Archiepiscopo, non autem in Episcopo er-
7 ga suos Prælatos subditos †; idcircò si inferior Episcopo, qui habeat ius instituendi, non vult consentire, tũc adeundus est Episcopus, tam pro cõpulsione inferioris ad cõsentiendum quam alias pro obtinendo consensu ab eo, in casu renitentiæ inferioris super reseruatione iurispatronatus,
8 seu potius Ecclesiæ dotatione †; Episcopus enim, quoad iurisdictionem, habet fundatam suam intentionem de iure super omnibus existentibus in sua diæcesi *per c. omnes basilicæ*
9 *16. quæst. 7.* † siquidem omnis res de facili reuertitur ad suam naturam *c. ab exordio 35. distinc.*

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Fundatori inuito non adiungitur compatronus quia nemo cogitur inuitus stare in communione.

1 Dictum est quod Episcopus potest compelli ad consentiendũ fundationi, nunc dubitatur an si fundator velit construere, seu fundare vel dotare Ecclesiam, possit eo inuito alter admitti. Hoc dubium excitat Lambert. *de iurepatr. li. 1. p. 1.*
2 *q. 3. a. 6.* & resoluit negatiuè † tum quia communio discordiam parit *c. quoniã. 9. de vit. & honest. c. ex teno-*
3 *re 10. de sent. excom.* † tum quia exponit Ecclesiæ paucos habere patronos *Card. in Clem. pluris de Iurepat. & Ab*
4 *b. in c. quarimoniam 9. tit. eod.* † vbi dicunt diæcesano debere refrenare numerum volentium esse patronos
5 †, nam ex multitudine patronorum Ecclesia grauatur *glos. in d. Clem.*
6 *pluresin verb. de confusionibus* †. tum etiam quia quod commune est communiter negligitur *l. 2. C. quand. & quib. 4. pars. debe. l. 10. glos. in c. 1. verb.*
7 *dissolueretur religio ne sed. vac.* †. tum deniq; quia nemo inuitus cogitur stare in communione *l. si non fortem §. si centum verf. licet 25. ff. de cond. indeb. Lambert. d. art. 6. nu. 2. & seq.*

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Iuspatronatus fundatum in fundo subiecto fideicommisso restituendo cum vniuersa hæreditate acquiritur hæredi, & fideicommissario secus si hæres habeat quartam totius hæreditatis aliunde.

Di-

reseruaret sibi censum super Eccle-
5 sia, † reseruatio etenim census designat reseruationem diuersi dominij vt notatur *in c. constitutus 6. de relig.*
6 *dom.* † sed hic aduertendum est ne capiatur error, nam textus glos. & omnes scrib. *in c. præterea 13. de iurepatronat.* volunt quod patronus possit in limine fundationis reseruari sibi aliquem censum cum consensu Episcopi, vel quid aliud temporale exigẽdum ab ipsa Ecclesia; late Roccus *in verb. & vtile nu. 6.* Primum dictum fuit ex illatione Lambert. *d. ar. 2. n. 5* † sed vt ad concordiam reducamus hos doctores dicendum est doctrinam D. Rocchi ac text. *c. præterea 13. de iurepat.* intrare, & locum habere, quando patronus dotauit sufficiẽter, doctrinam vero Gail. ac aliorum negantium intelligi quando fundator dotauit insuficienter, qd annuit idẽ
7 Roccus vbi supra; † vel secundum eundem Lambertinum, quando patronus reseruauit quidem sibi censum, sed in meram naturam census, quia hoc casu transtulisset in Eccle-
8 siam vtile, & directum dominium, † prout etiam nõ acquireret talis fundator iuspatronatus, si docet fundũ pro fundanda Ecclesia ad emphiteusim, reseruato sibi certo canone annuatim exigendo ab ipsa Ecclesia.
9 † Nam, per contractum emphiteuticum, dominium directum remanet penes concedentem, in Ecclesiam autem non transfertur nisi vtile, vt per glos. *in d. c. constitutus 6. de relig. dom. & C. de iure emphit. per tot.* vbi omnes quod dans talem fundum non acqui
10 rit iuspatronatus, † & ratio negatiua est, quia dominus debet dare dotem non repetitiuam qualis planè esset, si donetur fundus in emphiteusi, quia si non solueretur canon per triennium repeteretur fundus *l. 2. C. de iur. emphit. Lambertin. d. a. 2. n. 7.*

DVBIVM XIII.

ARGVMENTVM.

Ecclesia vt dotata sufficienter reputetur cõsiderandi sunt casus hic traditi.

SVperius dictum est patronum, qui sufficienter Ecclesiam dotauit posse sibi reseruare censum super ea, & nihilominus acquirere iuspatronatus,
1 † modo dubitatur quandonam Ecclesia dicenda sit dotata sufficienter. Videtur tuto posse, omissis disputationibus, & doctorum opinionibus, cõcludi cũ Abbate *in cons. 57. n. 3. vers. Venio nunc ad secundum lib. 1.* vt si beneficium erigatur in aliqua Ecclesia, in qua similia alia beneficia habeantur, debeant redditus esse æquales aliorum beneficiorum, vbi etiam soluit dificultatem, si redditus variarẽt, vtpotè quia vnum beneficium pinguioribus, aliud verò tenuuioribus
2 redditibus constaret, † & concludit quod assignandi sunt redditus nouis huiusmodi beneficijs, ad instar, illorum antiquorum, quæ magis sunt conformia iuri communi, siue sint pinguiora, siue mediocria, siue infirma, & eo maximè quando, ex dispositione fundatoris, vel Papæ decernendæ, vel creandæ sunt de nouo præbendæ, & planè esse non debent inferioris fructus, redditus, & prouentus, quam sint illæ, quæ principaliter exi
3 stunt, † & ratio est, quia vbi aliquid faciendum est ad instar alterius, si illud est diuersum eligitur id quod est magis rationabile, & magis consonum iuri communi; alteri verò minus præiudiciale *ad not. in c. cum olim 6. de consuet. per ipsum Abbatem, &*
4 *Butr.* † Dispositio autem iuris communis circa redditus beneficiorum est,

vt habeat redditus quot sufficiant pro sustentatione Rectoris, & vnius Clerici, & pro luminaribus, & custodia *text. est in c. nemo de consecr. dist. 1. c. placuit. 1. quæst. 2. ca. pia mentis 16. q. 17. Vtuian. in prax. lib. 1. cap. 1. nu. 56.*

5 † Verum quia impossibile esset certã regulam posse dari, quæ omnia bene
6 ficia compræhenderet, † Siquidem beneficia diuersa sunt, & non paria
7 onera omnibus imponuntur, † Ideo vt aliquid certius, & clarius habeamus, pro solutione præpositi dubij, constituo cum Lambert. *de iurepatr. li. 1. p. 1. q. 5. ar. 21. nu. 11.* octo casus, ex quibus confido ità hanc materiam explanatam ire, vt omne dubium sublatum etiam sit futurum.
8 Primò igitur casu, si consideramus Ecclesiam esse Cathedralem, debebit habere tot bona, vt quatriparti-
9 ta, † vna pars sufficiat ad victũ Clericorum ibi seruientium, putà dignitatum, & Canonicorum, *tot. tit. & rub. de off. Archid. & Archip. & aliar. dignit.* & pro alijs Præsbyteris, Diaconis, & aliis quorum seruitium exigit huiusmodi Cathedralis, *Authent. vt deter. sit num. Cler. §. 1. col. 1.* Altera pars fructuum sufficiat pro victu ipsius Episcopi, vel Prælatorum eius pro conditione Ciuitatis, iuxta dispo
10 sita *in c. cum Apostolus 6. de cens.* † Tertia possit pauperibus elargiri in Eleemosyna, & de illa hospitalitas exerceri: Quarta tandem possit expendi
11 in fabricam ipsius Ecclesiæ † quantitas verò consideratur pro qualitatibus personarum, locorum, & temporum *c. Episcopus, & sequen. 12. quæst. 1.*
12 † Secundo casu constituo monasterium, vel Ecclesiam Collegiatam, porrò hæc debet habere tot redditus quot sufficiant pro monachis, vel Canonicis, ac aliis ministris eidem necessariis, & insuper vt possit hospitalitas seruari, & iura Episcopalia solui, habita consideratione personarum &c.
13 † Tertio casu constituo Ecclesiam Parochialem; veruntamen quia animarum cura, vt diximus *in preludio 3.* reperitur non solum in simplici
14 Ecclesia, sed etiã in Collegiata † Ideo dico primo de dote eius Curati beneficii, quod est in Collegiata, & ad hoc affero auctoritatem, ne dicam taxationem aliàs factam per Rotam in vna Motulen. congruè 26. Aprilis 1613. coram R. D. P. Cocino Decano, *quæ apud Farin. est decisio 449. p. 2.* vbi dictum fuit, *quod congrua dependet ex quantitate redditUum qualitate personarum, & loci, ac proinde DD. de Rota consueuit cum Canonici habeant ducat 25. illarum partium Archiepiscopo, penes quem cura animarum residebat, deberi pro congrua ducatos 50. non computatis tamen obuentionibus, & alijs emolumentis extraordinarijs, eoq; magis, quia ista quantitas est conformis taxationi de qua in Bulla Pij V. 46. in ordine, quæ licet non loquatur de congrua assignanda Rectoribus* Rot. decis. 5. diuers. p. 2. Cæs. de Cras decis. 117. num. 9. *Sed de congrua assignanda Vicarijs Eccles. vnitarum pijs locis; attamen visum fuit in eo casu in quo Ecclesia est Collegiata, & Cura residet penes Archiepiscopum bene adaptari rationem Dictæ Bullæ, cum alij Ca-*
15 *nonici habeant tantum ducat. 25.* † Et quamuis deberet Parochus esse contentus cõgruæ semel assignatæ Rot. in vna Tolet. decimarum de Iucillis 6. Febr. 1609. coram Illustriss. Bononien. nihilominus coram R. D. Damasceno in vna patren. congrue 8. Iunii 1612. quæ apud Farinac. est *decis. 426. parr. 1.* dictum fuit *non esse imputandam Parocho, si tenue beneficium acceptauit, vt volebat dicta decisio Tolet. decimarum quia fuit responsum*
illam

illam decisionem cum alijs, quæ allegan-
tur, esse intelligendam, quando non est
omnino certum, quod Rector careat con-
grua, prout in eam illius decis. secus quā-
do est certum illum carere, aliàs decisio
esset contra text. in c. extirpanda 30. de
16 *præben. cum alijs allegatis* † *nec compu-*
tantur incerta in computatione congrue,
vt in dicta decis. Damasceni num. 2.
17 Vbi verò Cura animarum est in
simplici Ecclesia debet huiusmodi
Parochialis habere tot redditus, qui
sufficiant pro Rectore, & vno Mini-
stro, necnon, & pro hospitalitate
seruanda, & pro curatione Visitato-
rum, atque Episcopalium iurium so-
18 lutione, † Etenim Rector Ecclesiæ
11 Parochialis non potest esse solus; † ve
rum tamen est, quod quando potest
induci certitudo in principio, ex pri
miciis, & decimis, tunc habenda
est ratio huiusmodi decimarum, o-
blationum, & aliarum obuentionū
spiritualium, ac proinde habito res-
pectu ad eas, poterit minor dos con-
stitui tali Parochiali; namq; decimæ
& aliæ huiusmodi obuentiones, ac
iura poterunt poni loco dotis; ette-
nim si Ecclesia Parochialis funda-
tur, præsuponitur etiam ei assignari
certum populum, & in consequentiā
certa etiam erunt iura Parochialia
& certæ decimæ, quæ de anno fertili
ad infertilem benè poterunt arbitra-
ri, & esse certa, † secus autem conclu-
dendum: esset si, vt dictum est, obla-
tiones essent tantum incertę, quia
tunc cum non posset à principio ha-
beri experimentum oblationū prop
ter illarum incertitudinem, consti-
tuenda propterea esset dos, quæ esset
sufficiens, etiam absq; illarum obla-
tionum, & incertorum respectu siue
20 consideratione; † nam venter non
debet pendere abincerto, cum non
patiatur dilationem *Casad. decis. 1. n.*
1. de mut. pet. vbi derogata fuit facul-
tas conuento pro mercede, siue sala-
rio reconueniendi conuentorem,
21 Quarto casu constituo Ecclesiam
simplicem, & eius census, & redditus
ex Conc. Prouinc. VII. Mediolan. tā-
ti esse debent, qui satis sint ad sacer-
dotes, & clericos sustentandos illius
ministerio, seruitioq; addictos, atq;
ad ornatum, luminaq; & custodiam
22 sufficiant, *tot. tit. de cens.* †, Et cum
non habeat ministrare sacramenta
nec solemniter celebrare, poterit
etiam esse sine ministro. *Lambert.*
vbi sup.
23 Quinto casu constituo capellas mo-
nasteriorum, & aliarum Ecclesiarū,
Curam tamen animarum exercen-
tes, † siue ipsi Capellæ sint per se, quæ
tamen dicuntur ratione monasterio
rum, quibus subsunt, & habent curā
animarum, Capellæ, *tot. tit. de Capell.*
Monach. & huiusmodi Capellę debēt
dotari, *vt dictum est de Paroch. Eccle-*
sia quia siuè sit Rector, siuè sit Vica-
rius debet nihilominus præstare ea
omnia, quæ tenetur præstare Rector
24 parochialis; † attamen parcendum
fortasse esset doti pro hospitalitate
vbi Capella esset in Ecclesia, quia
monasterium, vel Ecclesia ipsa illam
exerceret.
25 Sexto casu pono Capellas per se
stantes, & habentes proprium Re-
ctorem sine tamen onere Curæ ani-
marum, & huiusmodi Capellæ quo-
ad dotem regulandæ sunt, vt Eccle-
sia simplex.
26 Septimo casu colloco Capellas, &
altaria intus Ecclesiam, vel in lateri-
bus fundata, & de his est distinguē-
dū: vel enim huiusmodi Capellæ, vel
altaria ordinantur, ut habeant pro-
prium rectorem, & tunc regulandæ
sunt, vt Ecclesia simplex, excepto qđ
circa procurationem visitatorum, &
iura Episcopalia sufficiet assignare
pro illa parte, quæ eidem Capellæ

vti membro illius Ecclesiæ cõtinget
27 †; aut certè nullum habent Rectorẽ certum, sed fundator voluit quod tot missæ celebrentur, & vocantur mercenaria, & hoc casu assignandi sunt redditus annui, iuxta cõsuetudinem loci, vel statuta synodalia, qui sufficiant pro qualibet missa.
28 In beneficijs autẽ, quæ fundantur in abstracto, purà quia nulla Capella, vel Ecclesia construitur, sed solummodo erigitur beneficium cum dote & oneribus adimplendis in aliqua Ecclesia, vel Capella, vel alias non habet locum designatum, sed ad placitum beneficiari distinguẽdum est; vel enim huiusmodi beneficium habet onus celebrãdi aliquam missam p beneficiatũ; aut nullũ habet onus huiusmodi, sed simpliciter orandi; aut fundator nihil disposuit de celebrando, nec etiam de orando; si primo casu redditus debent esse tanti, quibus possit beneficiatus viuere eo
29 die, quo celebrare tenebitur; † nam qui altari seruit, ex altari viuere debet *c. cum secundum 16. de preb. c. sacer*
30 *dos vers. qui in sacrario 1. quæst. 2.* † Et nemo cogitur militari suis stipendijs *c. de monachis 12. de preb. cum ibi not.*
31 † in secundo casu, nõ potest dari meta, quia dictio *orare*, non astringit clericum ad aliquod officium destinatum *glos. in Clem. 1. in verb. orationis de reliq. & ven. sancti.* in tertio tandem casu tanti esse debent redditus, vt sufficiant saltem pro luminarib. paramentis, & alijs necessarijs ipsi Capel
32 lę, vel altari; † præsumptio enim est vt qui fundauit altare velit illud ornatum teneri.
33 Octauo casu principali, & vltimo constituo Oratoria, & Hospitalia, & hic etiam est distinguendum; vel. n. erecta sunt ordinaria auctoritate, aut priuata, si ordinaria dirigendi sunt redditus Oratorii, vt dictum est de simplici Ecclesia, de Hospitali autem debent sufficere pro hospitalitate si verò sint priuata auctoritate erecta, nulla requiritur dos, ac proinde, non est hic vlterius inquirendum de sufficientia illorum redditum.
34 Porrò ad Diæcesanum spectat examinare de specifica quantitate sufficientis dotis in quolibet ex supradictis casibus *Calderin. cons. 20. de Iurepatr. Lambertin. dicta q. 5. a. 21. nu. 20. lib. 1. par. 1.* qui casus, vt supra posuit, & dubium nostrum resolutum fecit.

DVBIVM XIV.

ARGVMENTVM.

Iuspatronatus non probatur ex dote legata, & fundatione facta, nisi probetur legati executio.

1 DVm pro verificatione Iurispatronatus ex fundatione, & dotatione ordinatius cognoscit, aliquis affert, & producit ad probãdum fundationem instrumentum legati, per quod apparet aliquem legasse alicui Capellę certa prædia pro eius dote, & ad vsum Capellani, modo dubitatur an verificatum dicatur iuspatronatus ex fundatione, vel dotatione ex testamento, & legato huiusmodi
2 † Diù non est insistendum in hoc, postea quam habemus decisionem rotalem *apud Farinac. part. 1. decis. 381. num. 2.* vbi fuit conclusum *quod si non appareat quod Capella possideat bona legata, non remanet sufficienter probatum iuspatronatus ex dotatione, vt in specie dictum fuit in* vna Terulen. beneficij 12. Februarij 1609. coram Marco Muntio, ea etiam potissimũ ratione, *quia poterat contingere quod Capella iam erecta esset dotata, & iterũ*

relin-

8 *relinqueretur dotanda*, † *quo casu dictũ legatum tanquam in augumentum dotis nihil releuaret* per d. D. ibi relatos, & fuit firmatum in vna Nolam. beneficii 19. Ianuarij 1594. corã bon. mem. Card. Aug. & in alia placentina Parochialis vltima Ianuarij 1594. coram Orano.

DVBIVM XV.

ARGVMENTVM.

Naturales de iure communi sunt capaces iurispatronatus nec censentur exclusi quando vocantur patroni absq; mentione legitimitatis per verba naturalia vel constat fundatorem illos non abhorruisse extantibus tamen legitimis non admittuntur prout etiam non censentur vocati in iure patronatus fundato fauore familię, vel agnationis quia non dicuntur de familia.

VAcante beneficia iurispatronatus compareт Illegitimus coram institutore, & præsentat. dubitatur an
1 sit admittenda eius præsentatio; † non loquor de spuriis, qui planè dicuntur ii, qui nati sunt ex adulterio, vel sacrilegio, isti enim non succedunt; sed de naturalibus, qui ex con-
2 cubina, vel soluta sunt procreati; † & videtur quod sic, naturales enim de iure communi sunt capaces iurispatron. *Bald. in l. ea quam 14. C. de fideicommiss. Rocch. de Cur. in ver. competens cum alijs allegatis per Rotam apud*
3 *Farinac. part. 1. decis. 126. num. 1.* † & maximè quando patroni vocantur per verba naturalia absq; mentione legitimitatis, quo casu naturales nõ censentur exclusi *text. & ibi Angel. vers. fallit in C. ex facto §. si quis rogatus fuerit vt si 17. ff. ad senat. consul. Trebell.* & fuit resolutum in vna Teraconen. eleemosinæ 4. Nouembris 1603. coram bon. mem. Card. Bononien. † & an vocatio sit per verba naturalia, vel ciuilia, latè ex plurib. decisionibus Sac. Rotæ probat Gar-
4 zia *de beneficijs p. 7. c. 15. n. 53.* † nihilominus, vt certa fiat dubii resolutio distinguendum arbitror, nam, aut in fundatione disponitur vt illegitimi succedant, vel non succedant; & tunc non est ambigendum † aut eliciuntur tantummodo cõiecturæ, vti considerauit Rota *in d. decis. 126. n. 2*
5 vbi dictum fuit *fundatorem noluisse excludere naturales ibi* legitimos vel na-
6 turales, † *quæ quidem disiunctiua* vel, *licet aliquando soleat resolui in coniunctiuam, quando est posita inter personas*
7 *honoratas*, † *hoc tamen procedit quando disiunctiua non potest verificari in qualibet sua parte*; Bart. in l. si is qui ducenta §. Vtrum vers. aut ita cõcipias num. 3. & in §. item si paterfamil. in
8 summ. t. 4. ff. de reb. dub. † *aut tandem quando constat fundatorem non abhorruisse illegitimos, sed potius illos inuitasse*
9 † *& in his casibus extantibus legitimis illegitimi non admittuntur; censentur enim vocati dumtaxat in defectũ legitimorum* vt post alios probat Menoch. *cons. 285. num 14. lib. 3.* vbi dicit id locum habere etiam de iure diuino *D.*
10 *Pau. 4. ad Galat.* † quinimo non possunt legitimari in præiudicium legitimorum *ad allegat. per Rotam dicta*
11 *decis. 126. num. 5.* † & eo maximè in iurepat. nobilium honestorum, quos non est credendum velle principaliter vocare ad successionem iurispatronatus illegitimos *per notata in l. generaliter §. cum autem 6. C. de institut. & substitut. Abb. num. 18. & Decius num. 33. in c. in præsentia 8. de probat.*
12 † & præcipuè quando Iuspatron. fundatur fauore familiæ, & agnationis *ad not. in l. fin. C. de nat. lib. & latè per Peregr. de fideicomm. art. 22. num. 82.*

nam

13 † nam illegitimi non dicuntur de familia *Hier. Gabr. cons. 195. nu. 5. l. 1.* & secundum hanc distinctionem intelligendę sunt decisiones factæ in causa Ianuen. Iurispatr. coram litta,
14 † non enim est absurdum, vt deficiẽtibus legitimis Iuspatr. transferatur potius ad illegitimos eiusdem familiæ, quam ad quoscunque alios *latè Lambert. lib. 1. p. 2. q. 2. ar. 32. de hac materia illegitimorum, & spuriorum in suo tractatu de Iurepatronat.*

DVBIVM XVI.

ARGVMENTVM.

Quasi possessio præsentandi ex quibus actibus acquiratur, & quæ requirantur accuratè traditur.

DVm vacasset quoddam beneficiũ iurispatronatus laicorum per dimissionem factam in manibus D. Papæ, in vim decreti de dimittendo appositi in litteris prouisionis factæ à S. Sede de incompatibili; Patronus illius beneficii illud ipsum impetrauit: verumtamen quia in litteris eius prouisionis aderat clausula, *dummodo accedat consensus patronorum*, & cum alius nõ superesset patronus, præter nepotem infantem, arbitransque ipse patronus, quod necessario deberet interuenire consensus alicuius, vt prouisio valeret, admisit tertium ad consentiendum; mox defuncto ipso patrono, & prouiso, cum esset facienda præsentatio, insurrexit dicta neptis, tanquam hæres nedum patris sui, immò & ipsius defuncti patroni & beneficiati, intendens præsentare, contra se se opposuit ille, qui vltimo loco in vim d. clausulæ consensum præstiterat, seq; præferendum ipsi hæredi prætendit. Quocirca oritur dubium, an admittenda sit præsentatio hæredis exclusiue ad illum, qui consenserat, vt dictum est, an verò admittenda sit pręsentatio illius admissi ad ipsum consensum exclusiuè ad hæredem: an autem vtriusq; Dubium est non minus vtile, quam necessarium, & quidem frequentissimũ
2 est & quotidianũ † sed antequam ad illius decisionem deueniamus; præmittendum duxi *decis. caputq; 337. & duas sequ. p. 2.* in quibus habetur, quod *vt quis dicatur acquisiuisse quasi possessionem iuris præsentandi, requiruntur hæc quatuor, quæ tradit Calderin. in cons. 12. de Iurepatr.* quod planè consilium canonizatum est per Rotam, & quotidie seruatur.

Primum requisitum est, vt quis præsentet bona fide.

Secundum, quod admittatur, & confirmetur præsentatio, & sequatur institutio.

Tertium, quod præsentans, & institutus vti talis perseueret, & ab aliis habeatur.

Quartum, quod ille, in cuius præiudicium quasi possessio iurispatronatus acquiritur hoc sciat, & patiatur; idem firmat Rocchus de curte in verb. *is cui q. 14. n. 28. de iurepat. iuncto cons. Dec. 112. & 126.*

3 His igitur sic præmissis distinguendum puto; nam, vel is, qui aliàs consensit tempore huiusmodi cõsensus erat in quasi possessione iuris pręsentandi; vel quamuis tunc esset in quasi possessione, non erat nihilominus proprietarius: aut tandem erat proprietarius, sed nõ quasi possessor, & hac stãte distinctione dico primò,
4 † quod si is, qui consensit non reperiebatur tempore consensus in quasi possessione præsentandi, nec erat tamen proprietarius, admittenda est præsentatio hæredis exclusiue ad prętensum consentientem, nam ex huiusmodi

iusmodi consensū dici non potest qd acquisiuerit ius præsentādi, cum hoc
5 facere non potuerit bona fide; † is.n. dicitur esse in bona fide, qui credit vti iure suo non autem alieno *Lambert.lib.2.p.1.q.2.ar.10.num.6.* & sic defuit primum requisitum, putà, *bona fides*; & eo magis si nouus præsentator non sit is, qui consensum præsti
6 terat, † siquidem quasi possessio illius qui consensit, vbi etiam aliqua probaretur fuisse ex ipso consensu contracta, & acquisita, non tamen transiret ad eius hæredes, quia sicut in corporalibus possessio non transit ad hæredes etiam suos, sine noua apprehensione, vt per Alexandrum, quæ testatur de communi *in l. cum hæredes 23. ff. de neptis possess. sacr. recep. sent. verb. possessio nu. 182. glos. in d.l. cum hæredes in verbo non pertinet*, ita etiam in incorporalibus, quia in istis etiam non transit quasi possessio sine actu facti *Calder.d.conf.12.de iurepatr. D.Rocch. in verbo Ius q.5. vers. limita hanc conclusionem Caputacq; decis.420.p.2. & sæpissime fuit resolutum in Rota & signanter in vna Alber. parochialis 17. Iunij coram Illustriss. Bononien.* Facit etiam *decisio caputaque 337.p.2.* vbi dictum fuit *possessionem, seu quasi iuris præsentandi non dici acquisitam per præstationem consensus illorum de quiga, stantibus præsentationibus factis per illos, de quirones ad not. per Bald. cons.33 in fi. vol.3. Rocch. in verbo* competens *num.36.* & clarius, & expresiius Rota in vna Vigleuan. iurispatr. 26. Iunii 1609. coram Illustriss. Bononien. quæ est apud Farinac. *decis.260. nu.2.*
7 *p.2.* † vbi dictū fuit *non cōstare de quasi possessione hæredum Rolandi quatenus enim deducitur ex consensu præstito ab ipso resignationi responsum fuit præstitū fuisse absentibus, & ignorantibus Balista, & nepotibus, vnde non potuit in eorum præiudicium possessionem acquirere*
8 † *nec releuat admissio iudicis, quia facta fuit conditionaliter si & quatenus ipse ius haberet vnde non suffragatur donec appareat de ipsius iure vt per Caputaqu. decis. 229. p.2.* hæc sunt verba formalia *ipsius decisionis 260.*
9 Quod autem ex consensus præstatione resignationi acquiratur quasi possessio superque liquet *ex d. decis. 260.* in principio, vbi fuit dictū *dandum esse mandatum de manutenendo in quasi possessione præsentandi Balistæ, & nepotibus, quia ipse præstitit consensum cum eius nepotibus resignationi ad fauorē Benne, quod sufficit pro quasi possessione præsentandi* ad trad. per Abb. cons. 54. nu.1. in fi. lib.1. Cresent. decis.2. de iurepatr.
10 Cum itaq; hæres, de qua in casu nostro fuerit patrona, & in quasi possessione præsentandi ex iure hæreditario sibi competenti, non modò ratione paternæ hæreditatis, sed fortasse etiam ipsius patrui prædefuncti, † quippe quæ fæmina de iure communi succedit ad iuspatronatus *Hier. Gabriel. cons.195. n.4. & 5. lib.1. Anchar. cons.81. canonizat. a Rot.* concludendū est, quod in primo casu distinctionis traditæ debet ipsa hæres præsentare & ipsius præsentatio admittenda est exclusiue ad illum, qui contendit acquisiuisse quasi possessionem præsentandi ex præstatione consensus, in vim clausulæ *dummodo accedat ad id consensus patronorum*, qui quidem cōsensus requiritur expressus, & multo magis debet excludi illius hæres ab huiusmodi iure præsentandi, quādoquidem non potuit ei acquiri quasi possessio.
11 Porrò in secundo, & tertio casu eiusdem distinctionis, vt potè, quando is, qui consenserat erat tempore cōsensus in quasi possessione præsentandi, aliter dicendum est; nam ex quo verus patronus, & quasi posses-

sio

ſor illum admiſerat, iuxta doctrinã Io. Franciſci Ripæ *num. 9. in cap. cum Eccleſia ſutrina 3. de cauſ. poſſ.* qui dicit quod alteri nõ poteſt acquiri quaſi poſſeſsio abſq; patientia primi poſſeſſoris aduerſarii *c. querelam 24. de elec. c. ſuborta 21. de re iud. Rot. 10. Maij & 1. Decembris 1608. coram R. D. P.*
12 *Marco Montio*, † imputare ſibi proinde debet vetus patronus, qui illũ admiſit, & eo magis ſuſtinebitur præſentatio proprietarii; enimuero ſi ſuper petitorio cognoſceretur, nedum ſibi adiudicaretur iuſpatronatus verum etiam per huiuſmodi adiudicationem excluderentur quicumq; poſ
13 ſeſſores non proprietarii; † namq; adiudicato petitorio ſilere debet poſſeſſorium: etenim petitorium abſorbet poſſeſſorium, *Lambert. lib. 2. p. 1. q. 3. a. 9. num. 2. late Gartia par. 5. cap.*
14 *5. nu. 45. & ſeq.* † quo planè fit vt cauti Aduocati, & Procuratores vbi agitur de proprietario poſsidente, ſemper ſoleant cumulare poſſeſſorium cum petitorio vbi vero agitur de ſolo proprietario non poſſidente, petunt ad inſtitutionem aliquam non eſſe deueniendum, niſi prius cognito ſuper petitorio, & tunc quaſi poſſeſſio in nihilo ſuffragabitur quaſi poſſidenti ſine proprietate, niſi quaſi poſſeſſio præſeferat manifeſte bonam
15 fidem, † ſi vero is, qui conſenſerat erat tantum quaſi poſſidens ſine proprietate, nec excludatur per adiudicationem petitorii, nedum eius præſentatio ſuſtinebitur, quinimo etiã præſeruabitur, quamuis non præſentet *Feder. conſ. 112. in vlt. dub.*

16 Illud non ommittendum puto, quod nouus poſſeſſor non acquirit quaſi poſſeſsionem, niſi interueniat ſcientia, & patientia primi poſſeſſo-
17 ris *Lambert. l. 1. p. 2. q. 3. a. 21. nu. 4.* † & quod præſentatio eſt clandeſtina, quando nullum propoſitum fuit edi
18 ctum; † Nam abſq; propoſitione
19 edicti inſtitutio remanet nulla, † & vltimus poſſeſsor non acquirit ex ea præſentatione, in qua nullum proponitur edictum, aliquam quaſi poſſeſſionem, *Lambert. vbi ſupra verſ. tu ad-*
20 *uerte, & verſ. imo plus dico;* † prout etiam non acquiritur aliqua quaſi poſſeſsio ab eo, contra quem aliquis patronus reclamauit, nam vnius tantum contradictio impedit. *Lambert. lib. 2. p. 1. q. 3. a. 17. nu. 17. & lib. 2. p. 2. q. 2. art. 16.*

DVBIVM XVII.

ARGVMENTVM.

Extraneus per fundationem non per ſolam inſtitutionem non fit patronus niſi omnes patroni conſentiant, & nullus reclamet, nam vno tantum contradicente non poteſt admitti, & talis contradictio dicitur appellatio extra iudicialis.

1 EX iis, quæ dixi in fine ſuperioris dubii, inſurgit etiam dubitare an admiſſio extranei cum conſenſu ordinarii faciat ipſum extraneum
2 patronum, † Lambertinus, *de iurepatr. lib. 2. p. 1. q. 3. art. 17. num. 17.* dicit quod ſi admiſſio huiuſmodi facta fuerit in limine fundationis, facit il-
3 lum admiſsum patronum, † poſt fundationem autem concludit, quod inſtitutio illum non efficit patronnm, putat nihilominus ſecus ſi admiſsus eſset in bona fide; nempe quia putaret ſe admitti tanquam patronum,
4 nec aliquis contradiceret; † eſt enim neceſsarium ad hoc vt non patroni admiſſio cum patronis fieri poſſit, vt omnes conſentiant, & nullus reclamet, aliàs, vno tantum contradicẽte, non poſset admitti, vt notat i

Lam-

Lambert. *n. 51.* allegando Abb. *in c. scriptum de elect. & c. cum Vintoniensis eod. tit.* & tandem se remittit ad ea,
5 quæ scripsit *lib. 2. p. 2. q. 2. a. 16* † nam ralis contradictio est appellario extra iudicialis *Lambert. d. q. 2. a. 21. nu.*
6 *3. per l. fi. de appell. rescin.* † Appellatio enim dicitur, & sumitur pro quacumq; inuitatione *Lambert. d. ar. 21. num. 4.*

DVBIVM XVIII.

ARGVMENTVM.

Quadragenaria possessio inter compatronos probat legitimum titulum.

1 DVbitatur 18. an sicut immemorialis probat legitimum titulum ex fundatione, & dotatione, ex Abb. *num. 9. in cap. quarelam de elect. & Gartia p. 5. cap. 9. n. 82.* vbi alios allegat, ita & possessio quadragena-
2 ria probet. † decido breuiter cum Lancellotto *de attentat. in præfat. c. 4. nu. 651. in nouis edit.* quod, quando agitur inter compatronos ad probandum iuspatronatus, sufficit quadragenaria, & ita testatur fuisse resolutum in vna Pamplionen. iurispatr. coram Illustrissimo Aldobrandino 16. Martij 1576. *& est decis. 407. diuers. incipiens Dominicum præsupposito num. 1. li. 1.* & refert ita etiam fuisse resolutum in alia Florentina, coram eodem.

.·.

DVBIVM XIX.

ARGVMENTVM.

Præsentatio pendente lite super quasi possessione præsentandi non admittitur, secus si super proprietate tantum, vel si facta sit ante motam litem in bona fide; Alij recensentur casus.

1 DVbitatur 19. an Præsentatio possit fieri lite pendente. D. Rocchus de curte *in tractatu de iurepatronatus in verbo competens q. 23. nu. 52.* plures recenset opiniones, sed in ea residet, quæ est Io. *in c. hac quippe 3. quæst. 6. referentis glos. in c. 2. de in*
2 *integr. restit.* † videlicet, vt si lis mota sit super quasi possessione præsentandi, tunc non debeat admitti pręsenratio, quia, inquit, super hoc pen-
3 det quæstio; † at verò si mota sit super proprietate, vtpotè, dum negatur aduersarium esse patronum, licet sit in possessione, tunc inquit potest præsentare.
4 Illud tamen admonet *num. 55. ibidem*, vt si præsentatio facta sit bona fide, ante litem motam, fiat nihilominus institutio, ipsa lite postmodum mota non obstante, † cui sententiæ subscribit Lambert. *l. 2. p. 1. q. 3. a. 5. nu. 1. vers. ego in hoc*, vbi addit faciẽdam fore institutionem, etiam quando præsentatio facta est ante contestationem litis, quamuis lis rè uera esset mota, & postmodum contestetur ante ipsam institutionem, quia, inquit, sufficit vt facta fuerit præsentatio ante litem contestatam ad hoc vt ille fructus dicatur collectus, & format *ibi num. 2.* plures casus, quorũ primus est, quãdo aliquis est in quasi possessione cum bona fide & vacat Ecclesia, si præsentet, & fa-

cta præsentatione aliquis sese opponat tanquam proprietarium, admittendo tamen, & fatendo illum, qui præsentauit esse in possessione. in isto casu inquit, ex quo agitur petitorio, debet institui præsentatus ab illo, quippe qui fructus præsentationis iam collectus fuit ab ipso possessore, & non subiacet restitutioni.

Secundus est casus, quando possidens bona fide præsentat ad Ecclesiam vacantem ante quam lis sit cõtestata, & per actorem factum est illum esse in possessione, sed sibi mouet litem super proprietate, & sunt in dilatorijs, quæ proponuntur ante litis contestationem, tunc debet etiã institui præsentatus ab ipso possessore, quia adhuc dicitur in bona fide, & fructus tanquam collectus ante litem non contestatam non venit restituendus, & institutio potest in hoc casu fieri etiamsi postmodum sequatur litis contestatio ante institutionem.

Tertius casus est quando possidẽs est in bona fide, & actor fatetur eum esse in possessione, sed lis contestatur ante præsentationem, tunc, ex quo incipit esse ille possessor in mala fide ficte, poterit quidem præsentare, & verò institutio nequaquam fieri poterit ante finem litis ex quo ille fructus manet restitutionem. lis autem debet finiri intra tempus datũ patronis à iure ad præsentandum, & in hoc tertio casu tenet Lambertinus, quod si lis nõ finiatur intra dictum tempus instituendus erit ille qui fuerat præsentatus ab obtinente, sed si lis non fuerit finita instituendus erit is, qui fuerat præsentatus à possessore, vt euitetur absurditas, vt ibi vers. sed saltem ego dicerem.

Quartus casus est, quando vacat Ecclesia, lite mota, & post litem contestatam, fit præsentatio à possessore, & lis erat super proprietate, tunc, inquit, si lis non decidatur intra tempus datum patronis ad præsentandum, instituetur præsentatus a possessore bo. fidei.

Quintus est casus, quando possessor bo. fidei præsentat, & alteri post huiusmodi præsentationem ei mouet litem super possessione, dicens se possidere, tunc, inquit Lambert. *vbi sup. num. 5.* quod ambo possunt præsentare, quia quilibet tuendus est in sua possessione, sed institutio erit retardanda vsque ad finem litis, quæ quidem lis si non decidatur intra tempus datum patronis ad præsendum, Episcopus prouidebit ad sui libitum, etiam de vno præsentatorum non tamen ratione præsentationis, sed iure ordinario, & ita concludit seruandum.

5 Porrò patronis contra impediẽtes eorum præsentationem competit actio confessoria, & negatoria, vt obseruat *Viuianus in praxi lib. 8. c. 5. post Rocchum in verbo ius q. 1. nu. 6.*

6 † & huiusmodi actio competit directa, quia non datur pro ipsa Ecclesia sed pro iurepatronatus, seu iurepræsentandi, † quod est in dominio pa- 7

tronorum *Lambert. d. tract. li. 2. p. 2.*

8 *q. 2. a. 22. nu. 2. vers. tamen D. Card.* † sed ipse putat cum Barbat. quod ex quo laici habent iuspatronatus ex gratia *c. 3. de iurepatr.* quæ quidem gratia est eis concessa à iure, putat, inquam, quod deberent agere ex canone potius quam ex illis actionibus; & asserit hanc rationem magis militare in hoc casu, quam in casu *glos. l. in rem §. loca sacra ff. de rer. vendic. conducunt qua dixi supra dub. 16.*

DV-

DVBIVM XX.

ARGVMENTVM.

Beneficium sæculare sæculari clerico, regulare verò regulari non nisi esse conferendum, & accurate agitur de statu beneficiorum, etiamsi status sit varius nam prouisio contra statũ est ipso iure nulla.

Inquiritur etiam natura beneficij puta an sit sacerdotale, & traduntur doctrina ex quibus hoc dignoscitur.

Agitur etiam de qualitate beneficij debiti ijs de aliqua familia discutitur natura iurispatronatus, & declarantur quanam sint beneficia patronata ex priuilegio, & an cadant sub reseruatione, tanguntur etiam qualitates patronorum vbi declarantur quam plures dispositiones fundationum tam circa descendentiam, & genus, quam circa legitimitatem.

Differitur circa iura quæ præsentantibus competunt; & agitur etiam an Iuspatronatus transeat in fideicommissarium, & quid si debeat transferri in propinquiorem.

Aliqua dicuntur de vacatione beneficij patronati non modo ex causa permutationis, siue resignationis, verum etiam, & priuationis, & obitus.

Considerantur qualitates eorum, qui præsentantur; tum ratione ordinis, tum naturæ, ac ætatis, & demum irregularitatis.

Animaduertitur etiam ad auctoritatem institutoris; nedum quando de directo ius instituendi ad aliquem spectat verum etiam vbi datur locus præsentationi; & agitur de citatione compatroni, & edicta propositione aliqua etiam de alternatiua Episcoporum tanguntur magis, quæ veniunt vsui.

Fiunt quatuor conclusiones per quam vtiles, & agitur de multiplicatione titulorum.

VAcante, de mense Aprilis, quadã Cappellania sub inuocatione B. M. V. ad quam cum sit de iurepatronatus cuiusdam Præpositi, ratione suæ Præpositurę, & cuiusdã A laici, dictus A præsentauit, intra mensem, coram institutore B; qui ad huiusmodi præsentationem fuit institutus; postmodum Præpositus, post dictum mensem, coram eodemmet institutore præsentauit F, qui similiter fuit institutus cum clausula gratificatoria.

Verumtamen B. dubitans de viribus suæ institutionis, adiuit D. Papam, ab eoq; nouam prouisionem obtinuit, in forma dignum, cum clausulis *ammoto quolibet detentore*, & *dummodo à data præsentium non sit alicui specialiter ius quæsitum;* nullam tamen prorsus fecit mentionem, neque de sua, neque de F. institutionibus.

Hinc F. coram executore opposuit de subreptione Apostolicæ gratiæ, & nouæ prouisionis huiusmodi, & cũ ei faueret executor, annuit huiusmodi exceptioni, nec curauit instituere ipsum B iuxta dictum mandatum Apostolicum, quapropter B. appellauit. Quæritur quid iuris.

Factum huiusmodi accepi a quodam amico meo, à quo planè rogor vt aperiam quid de iure sentiam. Sed ex quo tota difficultas dependet à validitate, vel inualiditate institutionis B; ipsa autem validitas secerni non potest, nisi prius secretis iis, per quæ poterit valida, vel inualida esse ipsa institutio, ea propter nonnullas considerationes pręmittendas arbitror, ex quibus haud obscurũ deinde erit D. Delegato, vt quidnam consilij capere debeat, & veritatis finem consequendum videre.

Cęterum, vt facilius rem assequi

possimus in primis eos proponam considerationes quæ qualitatem, seu statum Cappellaniæ de qua agitur respiciunt subinde, secundo loco cõstituam considerationes spectantes naturam ipsius iurispatronatus, tertio loco statuam qualitates præsentãtium: quarto loco ponam iura eorũdem præsentantium: quinto modũ vacationis ipsius Cappellaniæ: sexto qualitates præsentatorum: septimo auctoritatem institutoris: octauo modum procedendi ad institutionem: nono installationem institutorum: tandem quid de iure sentiam pro veritate aperiam iam ad rem.

2 Quo igitur ad primam considerationem, inspiciendum est de qualitate ipsius Cappellaniæ. An sit sæcularis, an verò regularis; etenim si sit sæcularis non erit conferenda nisi sæculari clerico, nec nisi regulari si fuerit regularis, *Conc. Trid. sess. 14. de refor. cap. 11.* Anchar. *num. 1. in c. cum de*
3 *benef. 5. de præb. in 6.* † nam sæcularis clericus est omnino incapax beneficij regularis *Card. Seraph. decis. 1305.*
4 *num. 4.* † hæc autem qualitas discerni poterit ex fundatione, qua nulla maior probatio.

5 Verum deficiente copia fundationis inspiciendæ erunt institutiones, & cõsuetudo, seu præscriptio *ad dicta in d. cap. cum de benef. 5. de præb. in 6. Clem. 1. de suppl. neg. præl.* † at si non possit apparere de institutionibus. Quippe quę appareant aliquando factæ sæcularibus, aliquando verò regularibus; tunc inspiciendum erit à quonam institutore factæ sint huiusmodi institutiones: nam si factæ fuerint ab institutore Ecclesiastico sæculare, præsumptio erit quod huiusmodi Cappellania sit sæcularis, nisi appareat de voluntate ipsius institutoris,
6 quod voluerit immutare statum, † nemo enim collator in dubio præsumitur voluisse in mutare statum beneficij, nisi exprimat, *arg. ca. 1. dist. 10. & c. quarimoniam -- de iurepatr. Hier. Gonzal. de mensib. & alternat. in glos.*
7 *5. § 6. nu. 11. & 28.* † sed non è contrà præsumenda erit semper regularis, quamuis appareat quod institutor fuerit regularis, quando tamen fuerit solita gubernari per sæculares, *ex decis. Rot. in antiq. decis. 46. num. 1. de rescrip. & decis. 12. num. 1. tit. eod. in antiquior.* quos citat Gonzal. *d. tract. in glos. 8. num. 38.* † qualis est in hac Alexandrina diœc. Ecclesia Parochialis Sanctorum Petri, Iacobi, & Philippi terræ Vuiliarum, cuius collatio olim spectabat ad Abbatem Sancti Petri in cœlo aureo Papien. hodie vero spectat ad collegiũ per S. Mem. Pium V. erectum in d. Ciuitate Papiæ, stante extinctione ipsius Abbatiæ, quam deinde vniuit idẽ Pius V. ipsi collegio; hæc enim Ecclesia quãuis, inspecto ipsius initio, & primæuo intellius collatoris, & Rectoris fuerit regularis, quippe quæ semper fuerat collata per d. Abbatem, qui erat regularis, & conferebatur non nisi Monachis, & postmodum Canonicis Lateranensibus Sancti Augustini, ad quos peruenit ipsa Ecclesia Sãcti Petri, & iura d. Abbatiæ, præter
8 ius conferendi; † nihilominus sustinui ipsam Ecclesiam esse sæcularem, potissimum ex penultima collatione facta de ea per d. Abbatem cuidam clerico sæculari, sine obligatione aliqua induendi, & deferendi habitum regularem ipsius religionis, & multo minus emittendi professionem, quæ sunt necessaria *per Sac. Concil.*
9 *Trid. sess. 14. ca. 10.* † & huiusmodi beneficia cum d. obligatione possunt conferri etiam per ordinarios clericis sæcularibus Sacra Congreg. super d. decreto declarauit in hæc verba, quæ refert Gonzal. *in d. glos. 8. nu. 78.*

An

An præter Papam ordinarij collatores possint regularia beneficia, in titulum regularibus professis prouideri consueta conferre etiam sæcularibus qui illius ordinis habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur iuxta hoc cap. Sac. Congreg. die 12. Decembris 1585. censuit posse etiam ordinarios collatores portiones monachales, & canonicales prouideri consuetas conferre nedum eius ordinis professis, sed etiã sæcularibus qui habitum suscipere, & professionem emittere omnino tenean-
10 *tur.*† *Abbatias tamen, & beneficia administrationem habentia non nisi professis iuxta canones per ordinarios in-*
11 *feriores conferre posse*; † quinimo si prælatus regularis non cõfert intra tempus in Lateranensi Concilio cõstitutum diæcesani locorum in non exemptis sua, in exemptis verò, Apostolica auctoritate negligentiam super hoc supplẽt eorũdẽ, *tex. apert. est in Clement. prima de sup. negl.* quam plane Clement. obseruat Ioann. de sel. *in tract. de beneficio part. 3. quæst. 49. numero primo* vers. *sed si contingeret*, locum non habere, quando prælatus collator est exemptus, quia tunc deuolutio fieret ad papam, vt
12 not. *in c. 2. de conceß. præb.* nam, † qui non est superior, non supplet inquit negligentiam alterius, nisi vbi est à iure expressum, *c. licet de sup. neglig.* & quod dictum est d. Clem. non intrare in prælato exempto, intelligendum est de prælato sæculari exempto, nam in regularibus cler. est tex. *d. Clem.* qui talis est *quia regulares prælati prioratus Ecclesias administrationes, aut quæuis alia beneficia ad eorum dispositionem spectantia cum vacant, interdum committere negligunt vel conferre intra tempus in Lateranẽ. Concil. constitutum diæcesani locorum in non exemptis sua, in exemptis vero Apostolica auctoritate negligentiam*
13 *super hoc suppleant eorundem.* † is autem erit diæcesanus, qui debebit in isto casu supplere negligentiam, in cuius diæcesi erit beneficium non collatum, non verò ille, in cuius diæcesi erit prælatus, qui fuit negligens in conferendo, & cuius negligentia suppletur *glos. in d. clem. prima not. 3.* & ibi Imol. in verb. *locorum.*

14 Cum itaq; d. Abb. contulerit ipsam Ecclesiam d. clerico sæculari, ab eodéq; in actu collationis huiusmodi fuerit enunciatus clericus sæcularis illatum proinde fuit ex huiusmodi enunciatiua ad animum, & intentionem ipsius Abbatis, vt voluerit, & intenderit mutare statum beneficii
15 quod facere ei licebat † nam quamuis inferior Episcopo: putà Abbas, vel alius talis, nequeat mutare statum beneficij, quandoquidem hoc spectat ad Episcopum, vt obseruat Francus *in præcitato c. cum de benef.*
16 *5. de præb. in 6.* † attamen illud intelligendum est de illis inferioribus institutoribus, qui non habent iurisdictionem quasi Episcopalem; secus verò in habentibus iurisdictionẽ quasi Episcopalẽ, *ex eodem Frãco vbi sup. nu. 6.* ratio est quia talis inferior, cui ea iurisdictio non est, quamuis sibi competat exercitium institutionis, ei tamen non est auctorizabile, quia non potest destituere, ac proinde spectat ad Episcopum, qui potest instituere & destituere, *Francus n. 2.*
17 *in c. presbiteri de cap. monac.* † nec destitit Illustrissimus D. meus Episcopus Alexand. exponere concursum ad d. Ecclesiam, quamuis sciret aliquando in defectum clericorum regularium suffici posse clericos sæculares in regularibus beneficijs, vt obseruat Gõzal. *in d. glos. 8. num. 43.* post Abb. *n. 5. in c. relatum — ne Cler. vel monac. tun* *&a l. gradatim §. quoties pecunia ff. de mun.*

18 *mun. & honor.* † quinimo possunt etiam ipsi clerici sæculares, stante necessitate, compelli ad acceptandum regulare beneficiū, vt tradit Alfonsus Hoieda de *incompatib. benef. p. 2. c. 9. n. 15. & Gonzal. d. glos. 8. num. 45.* & si spolietur, quamuis non appareret de tali casu necessitatis, ita vt esset inhabilis tituli, adhuc tamen sibi competeret possessorium recuperan-
19 dæ,† quia talia beneficia possunt præscribi, & per consequens etiam prouideri *Fel. nu. 44. in c. in nostra de rescrip.* Gonzal. *d. glos. 8. n. 47. vers. unde*
20 *si clericus*;† & è contra potest de iure communi præfici religiosus beneficio curato *c. de monachis c. in parochia. 16. q. 1. Anchar. vers. tertio in fi. in d. c. cum de beneficio 5. de preb. in 6. post Fe-*
21 *der. in cons. 41.* nam † eum non latebat, quod etsi non dicatur immutatus status beneficii, propter administrationem clerici sæcularis de beneficio regulari, quando non vti sæcularis administrauit, nec è contra, quando regularis non administrauit vti regularis, quia tamen vt dixi ipsa Ecclesia collata fuit simpliciter per d. Abbatem d. Clerico sæculari cum enūciatione clerici sæcularis, & fuit ab eodem possessa per annos vltra 60., & postmodum collata fuit per summum Pontificem alij clerico sæculari, qui etiam illam possedit
22 vti sæcularis, vltra xv. annos † ideo non obstante quod collatio Papæ nō immutet statum beneficii *Garzia de benef. p. 5. cap. 5. nu. 118. & seq.* nihilominus quia satis videbatur vltimus status quod esset sæcularis, stante tam longa præscriptione, quæ sufficeret etiamsi esset solum quadragenaria, concursum inquam expediuit;† quem plane etiam fecisset si status fuisset dubius, nam in dubio beneficium præsumitur sæculare Gonzal. *d. tract. glos. 7. nu. 1. Rot. decis. 2. num. 2 vers. facit secundum, de preb. in nou. Francus, & alij in d. c. cum de beneficio 5. de preb. in 6.*

23 Quod si constare minus posset de certitudine collationum, seu institutionum, tunc videndum erit per quos clericos consueuerit gubernari pro maiori parte;† conditio etenim hominum, qui versati fuerint plurimū confert ad hoc, *l. legatis §. si vnus seruus ff. de legat.* & præsertim vbi pro maiori parte obtinentes sunt vltimi possessores, *l. si mater ff. ne de stat. defunct. l. si minor, & l. mala §. 1. de olim. & cib. legat. Anchar. nu. 2. vers. quarit. in d. c. cum de beneficio 5. de preb.*
24 *in 6.*† At verò si non posset constare de maiori parte possessorii tenentiū, tunc recurrendum erit ad aliam cōiecturam, nempè, in qua Ecclesia sita sit ipsa Cappellania, & si reperiatur in Ecclesia sæculari reputanda erit
25 constanter sæcularis, † nam vti dixi infra *in prælud. de mensibus* oīa beneficia præsumuntur sæcularia, quinimo præsumeretur. adhuc sęcularis, quamuis esset in Ecclesia regulari, vt dictum fuit *in decis. 1395. num. 2. & 1305. num. 5. Illustriss. Card. Seraph.*
26 *Bon. Mem.* †, nam iuspatronatus non acquiritur laico in Ecclesia regulari, nisi fortè reseruatum fuisset in limine fundationis *Lambert. de iurepatr.*
27 *li. 2. p. 1. q. 5. a. 1. num. 10.* † neq; etiam tunc cum solo consensu Episcopi etenim necessarium est Apostolicū priuilegium in ipso limine ad effectum præsentationis *Rota coram Pamphil. apud Farinac. decis. 53. n. 1. p. 1.*

Cæterum si neq; ex hac coniectura posset dilucidari status Cappellaniæ, de qua quæritur; nimirum quia fortè sit in aliqua Ecclesia rurali de per se, tunc recurrendum erit ad aliam coniecturam, vtpotè, an instituti cōsueuerint in ea perpetui esse, an vero
28 ad nutum ammouibiles; † nam ex quo

quo beneficia sæcularia sunt naturaliter perpetua *c. præcepta 55. d. st. c. san*
29 *ctorum 79. d. cum aliis*; † Regularia verò sunt manualia, & ad nutum reuocabilia, *c. cum ad monasterium § tales .. de stat. monac. Clem. 1. §. ad hec eod. tit. Clem. 1. §. præmissa de supplem. neglig.* Io. Sel. *de benef. p. 3. q. 21. nu. 2.* Gonzal. *d. tract. de mensibus glos. 8. nu. 7. qui etiam dixerat de huiusmodi be-*
30 *nef. in glos. 5. §. 6.* † vbi ex hac coniectura ammouibilitatis concludit pro regularitate, ideo ex huiusmodi perpetuitate argueretur concludenter ad sæcularitatem.

31 Si tandem neque de hoc possit cõstare, tunc attendendus erit omnino vltimus præsentaneus status *d. c. cum de beneficio 5. de præb. in 6. & ibi scribentes.*

32 Et adeo necessaria est hæc discussio & cognitio status huiusmodi, vt si de facto prouideretur contra statum beneficii, prouisio esset ipso iure nulla, nec excusaret negligentiã habentis præsentare, vel conferre, quo minus locum habeat deuolutio ad superiorem, *Bellamer. decis. 172.* quem in testẽ sibi adducit Gonzal. *de mensibus, & alternat. glos. 8. nu. 41.*

Insuper prosequendo ipsam primã considerationem, siue qualitatem Cappellaniæ, præter statum ipsius, consideranda est etiam illius natura,
33 an videlicet sit sacerdotalis † hæc autem qualitas potest deriuare, vel à fundatione, vel à consuetudine, aut certè à statuto, vel priuilegio *Petr. Greg. Tholosan. in tract. de benef. ca. 36.*
34 † & ea propter si fundatio sit, quę disponit, videtur quod sit omnino seruanda *Conc. Trid. sess. 25. de refor. cap. 5.* vbi statuit vt, quando qualitates ex beneficiorum erectione, seu fundatione, aut aliis constitutionib. requiruntur, seu illis certa onera sunt iniuncta, † quales planè sunt canonicatus Sanctæ Mariæ ad Niues huius Ciuitatis qui habẽt annexum sacerdotium, ex constit. Fel. record. Martini V. tunc, in eorum collatione, seu in quacumque alia dispositione eis non derogetur hęc sunt formalia verba concilii loco citato.

35 Sed difficultas fortasse erit cognoscere quandonam dicatur sacerdotalis Cappellania; non ita quid facile esset hoc soluere, verum postquam D. Nic. Gartia in suo celebri *tract. de benef. p. 7. c. 1. nu. 58.* quam plurima ad hæc cumulat huc referre breuiter non me pigebit, quæ ad rem magis vsui fore putabo. dicamus igitur quod vbi institutio, vel statutum dicit, quod tale beneficium non conferatur nisi presbitero, vel quod conferatur presbitero, tunc debebit is qui prouidendus erit, esse actu presbiter de tempore collationis: prout etiam esse debebit presbiter actu tempore pręsentationis is, qui præsentatus fuerit, quando in fundatione disponitur per hęc verba, pręsentetur sacerdos, vel pręsentetur Cappellanus, seu clericus, qui missã celebret vel adsunt alia verba respicientia tẽ-
36 pus, seu actum præsentationis, † nã qualitas adiuncta verbo intelligitur secundum tempus illius *l. in delicto §. 1. ff. de noxal. Abb. num. 10. in c. cum in cunctis §. inferiora de elect.* & ita fuit decisum in vna Romana Capellaniæ 29. Martii 1589. coram Illustriss. Pamphilio, quam refert de verbo Gartia *d. ca. 1. §. 1. num. 79. p. 7.* & eiusdem sententiæ videtur esse Zerola *in prax. Episc. p. 1. verb. beneficium §. 7. conclus. 5. quem citat Gartia vbi sup. n. 59.* qui planè scriptum reliquit, quod vbi fundator, vel statutũ diceret, quod prouisus sit Capellanus vel sacerdos, tunc, inquit, requiritur
37 ut sit sacerdos actu, † volens vt illa dictio vel stet declaratiuè, & ita testatur

ftatur fuisse fententiatum. fed Perez de lam. apud eundem Gartiam tenet, quod huiusmodi difpofitio nõ faciat Cappellaniam facerdotalem actu, fed aptitudine: Zecchus verò *de rep. Eccles. cap. de benef. nu.4.* quem fequi videtur Gartia *d. cap. 1. num. 60. & seq. p. 7.* dicit quod fi teftator leget, aut ftatutum, vel confuetudo habeat quod prouifus de Capellania fit facerdos, vel Capellanus oportet vt fit actu facerdos, non autem clericus tãtum, & nouiffime Illuftrif. bo. mem. Card. Tufcus *in suis conclus. lit. B. conclus. 57.* tenet contra opinionem Ferreti, *cons. 305.* dicentis, quod per verba teftamenti & fundationis, vt, eligatur feu præfentetur facerdos, non iniungitur facerdotium actu tempore præfentationis, fed folum aptitudine, nifi inquit Ferretus teftamentum, vel fundatio iniungat ordinem facerdotis, per verba negatiua, dicendo, non conferatur nifi præsbitero, vel nõ poffit præfentari nifi facerdos,

38 † fed re vera hæc decifio Ferreti videtur fuftineri, ftantibus declarationibus Sac. Congregationis relatis per Gartiam *d. tract. de benef. p. 7. c. 1. §. 1. n. 87. & q. 3.* vbi habetur Sac. cõgreg. cenfuiffe, quod Epifcopus non poteft cogere obtinentem Capellaniã vt ipfemet celebret, licet in eius fundatione difponatur quod rector celebret; nam iftis oneribus miffarũ

39 rectè per fubftitutum fatisfit † & alibi confulta ead. Sac. Congreg. ftante fundatione quod Capellanus debeat celebrare diuina officia diu, noctuq; ficut cæteri Capellani faciunt, vtrum Cappellanus ifte debeat effe præsbiter. Congreg. Concil. cenfuit, ex iftis verbis pofitis in fundatione huius Capellæ, non cenferi neceffario, quod Capellanus debeat effe præsbiter, & reperio DD. de Rota in præallegata Roman. Capellaniæ 2. Ianuarii 1589. coram bo. mem. Illuftrif. Pamphilio, ex præmiffa declaratione mutaffe fententiam, & refoluiffe in hæc verba, quæ fic affert Gartia *d. cap. 1. §. 1. num. 94. p. 7.* DD. attenta refolutione Illuftriffimorũ DD. Cardinalium Sac. Conc. interpretum in caufa piftorien. quod præfentandus non debeat effe præsbiter, ex eo quod in fundatione dicatur Capellanum debere celebrare diuina officia, quia iuxta alleg. *Lap. 36.* nifi exprefsè caueatur quod per fe ipfum hoc agat, fatis cẽfetur prouifum voluntati teftatoris, fi per alium diuina celebrari faciat; ad regul. qui per alium, *& trad. Card.* in c. de multa in fi. verf. quanto de præb. receſſerunt à refolutis in hac caufa. & dixerunt Capellaniam non effe facerdotalem tangit etiam D. Senator Paulus Bellonus lib. 1. cap. 94. de poteſt. eorum quæ fiunt in contin.

Circa eandem confiderationem qualitatis, confiderandum eft, an Capellania, de qua quæritur, fit familiaris, aut debita certo generi perfonarum, ex fundatione, vel confuetu-

40 dine, feu ftatuto, nam † quamuis de iure communi non fit attendenda, quoad collationem, & prouifionem beneficiorum, exceptio perfonarum quoad rationem *tex. est in c. ad decorẽ 5. de instit. iuncta glos. verb. undecun-*

41 *que*; † ita vt fi conderetur ftatutum per quod excludantur clerici alienigenæ, fiue exteræ nationis a confecutione beneficiorum, diceretur cõtra ius commune, ideft contra *d. c. ad decorem 5. de instit.* nihilominus quando expreffe cauetur per fundationẽ, vt non nifi certis perfonis cõferatur

42 quod poteft fieri † quãdoquidẽ fundator poteft apponere in fundatione conditiones, etiam contra ius commune, & venit obferuanda fundatio *Lambert. de iurapatr. lib. 1. p. 1. q. 9. art. 1.*

art. 1. ampliat. 19. num. 84. ideo si Capella hæc esset tali dispositione vallata, esset vtiq; conferenda ei, qui haberet qualitates requisitas ab ipsa fundatione, & non alij.

Et hæc sufficiant circa qualitatem d. Cappelaniæ, siue circa primam considerationem adhibendam per D. delegatum, seu executorem Apostolicarum litterarum, quod si adhuc satur omninò non est, recurrat ad vberes fructus disertissimi, & vberrimi tractatus D. Hier. Gonzal. & potiss. *in glos. 5. nu. 103. & seq. de mensib. & alternat.* necnon, & eminentis, & elegãtis D. Nic. Gartiæ *de benef. p. 7. c. 1.* vbi, & copia, & dulcedine poterit ad saturitatem sua desideria complere. Iam descendamus nos ad secundam principalem considerationem, quæ planè respicit naturam iurispatronatus.

43 Secundò consideranda principaliter est natura totius ipsius iurispatronatus, nam quamuis ex latere præpositi videatur absolutè Ecclesiasticum, quippe quod ad eum spectat ratione suę dignitatis, *Gonzal. de mensib. glos. 18. num. 5. Labert. de iurepatr. lib. 1.*
44 *quæst. 1. art. 5.* † nihilominus quia posset etiam re vera esse verè laicale, vt potè si fuisset relictum d. præposito pro tempore à laico, cum natura iurispatronatus laicalis tantum, & nõ
45 aliter, † vt nos habemus in hac Alexandrina Cathedrali iuspatronatus nuperrimè institutum a D. Augustino Galea Sac. Theol. Doct. eiusdẽ Cathedralis Theol. Præbendato Viro pietate, & doctrina ornatissimo; qui in eadem Cathedrali dotauit Canonicatum vnum, cum præbenda sub inuocatione SS. Augustini, & Caroli, reseruato sibi, & certis suis cõsanguineis masculis tantum, & legitimis, ac naturalib. iurepatronatus, & in euentum extinctionis ipsarum linearum, vocauit Capitulum d. Cathedralis, ordinans vt d. iuspatronatus ad illud capitulum transeat cum natura tantum iurispatronatus laicalis ita vt laicali more fieri debeat præsentatio; & huiusmodi erectioni interposuit decretum, & auctoritatem D. Stephanus Lanciauegia Doct. & eiusdem Cathedralis pœnitẽtiarius præbendarius, vti vicarius Illustrissimi D. mei Episcopi parauicini, à quo nedũ Vicariatũ propter ingentes suas virtutes, rerumq; gerendarum experientiam, & dexteritatem reportauit; verum etiam obtentum fuit, vt per Fæl. Rec. Paulum V. Apo
46 stolicus Protonat. crearetur: sicut † è conuerso quamuis ex latere d. A videatur laicale posset fortè esse Ecclesiasticum, vt puta, quia potuisset A. illud acquisiuisse ex priuilegio, vel ex fundatione clerici de bonis acquisitis ex beneficio, quo quidem casu esset Ecclesiasticum. *Gonzal. d. glos. 18. num. 5.* vel alias ex præscriptione, & sic esset sublatum per Conc. Trident.
47 *sess. 25. cap. 9. de refor.* † estque subiectum nihilominus reseruatione *reg. ix. alias viij. de mensibus Gonzal. d.*
48 *glos. 18. nu. 6.* † & per solam simplicẽ collationem censetur derogatũ *Gonzal. ibid. num. 7.* & ego latius dicam in sequenti prox. dubio ex decis. Rot. *in causa compsana iurispatr.* coram R. D. P. litta, & ibid. *in 1. conclus* non obstãte quod priuilegium ipsum fortè contineat etiam clausulam, vt sit perinde ac si esset ex dotatione, vel fundatione, vt latè etiam tradit Gartia *de benef. p. 5. ca. 9. nu. 118.* vbi etiã adstruit quod immemorialis non
49 prodest; † quinimo quamuis contineret magis expressam clausulam, puta, quod iuspatronatus dicatur ex vera, & reali fundatione, & dotatione non proinde fieret quin sit ex priuilegio, attamen non nego quin habeat

beat plus prærogatiuæ, quam iuspa-
50 tronatus in simplici priuilegio: † nã quamuis Papa possit fingere, & facere, vt dixi in secunda conclusione sub sequentis dubii, vt aliquid quod non est, pro tali tamen habeatur respectu
51 certi effectus; † nihilominns respectu regulæ reseruatoriæ dicitur procedere ex priuilegio, & non ex eo, qđ sit verè ex dotatione, & fundatione, cum illa qualitas insit priuilegio, vt subtiliter, & eleganter fuit considera tum in vna placentina per Rot. corã
52 R.D.P. Orano; nam † suffragabitur tantum huiusmodi clausula, vt iuspatronatus non videatur sublatum per Concil. Trident. *d. cap. 9. de reform. sess. 25.*

53 Quinimo amplius censeretur ex priuilegio quamuis inesset clausula quod prouisiones non possent fieri, nisi de consensu patroni, siue quod non possit derogari, & si derogetur non sufficiat derogatio, sed in pristinum statum reponatur; nam per hãc clausulam, vti etiam conclusi *in sequenti dubio conclus. 3.* ex decisione Rotæ, nõ preseruatur iuspatronatus quominus cadat sub reseruatione *reg. de mẽsibus*, sed tantum obtinet locũ quando Papa præuenit ordinarios, vel cũ ipsis concurrit in mense ordinario, quod potest facere, vt sæpius replicaui, & hoc casu opus esset derogatione propter dictam clausulam, non autẽ quando beneficium iurispatronatus huiusmodi vacat in mense reseruato, quia tunc remanet adhuc sub reseruatione ipsius regu. & ita subiectum illi sit huiusmodi iuspatronatus ex priuilegio dum vacat beneficium in mense Papæ, & prouidetur per Papam, vt non sit opus aliqua expressa derogatione, sed sufficiat generalis derogatio per clausulam ad cuiuscunque præsentationem, &c.

Et quamuis Gonzal. *in d. glos. 18. vers. Insuper nu. 92. & seq.* dicat quod vbi in priuilegio sunt amplissima verba continentia quod tale iuspatronatus habeatur perinde, ac si ex vera fundatione, & dotatione cõpeteret, & quod nisi de toto tenore, & data præsentium plena specifica, & indiuidua, ac expressa, & de verbo ad verbum non per clausulas generales idẽ importantes mentio fiat, & priuilegiati, ad id accedat consensus derogari non possit, nec derogatum censeatur tunc non intrabit reseruatio regulæ, vti iam fuit resolutum in vna Astoricen Archidiaconatus 19. Martij 1576. coram bo. mem. Card. Seraph. quæ est *decis. 291.* vbi fuit dictum quod indultum Marchionis Astoricen. continens clausulas supra relatus, nõ erat derogatum per reg. reseruatoriam Pauli IV. & per alias decis. quas *ibi num. 44.* allegat Gonzal. seu potius citantur in d. decis. Astoricen. & eis respondetur, sicut etiã dicit Gonzal. d. glos. 18. num. 96. præseruari aliud simile indultum concessum à Pio V. Sanctæ mem. Duci de Alua ad præsentandum beneficia vacantia in mensibus Apostolicis; cõcessiones nihilominus factæ ante Concil. Trident. inquit idem Gonzal. *ibi num. 105.* quamuis non videantur sublatæ per regulam reseruatoriam stantibus adeo prægnantibus, & amplissimis clausulis, vt in d. Astoricen. ex quo tamen sublata sunt per Conc. Trid. *sess. 25. de ref. ca. 9.* & sic mediante huiusmodi dispositione Concilij, eximitur, & aperitur via ab impedimentis, & obstaculis bene potest intrare regula reseruatoria & ita, quod ex se non potest vincere & superare vincit, & superat ex dispositione Concilij *arg. c. auctoritate §. licet enim 7. de concess. præb. lib. vj. Rot. decis. 23. num. 3. de re iudic. in nou.*

Nec contrariari videtur decis. Astoricen.

Astoricen.

ſtoricen. nam ibi non diſputabatur, nec controuertebatur de diſpoſitione Concilij, illiuſue derogatione, ſed de diſpoſitione 8. reg. reſeruat; & in alia placentina de mirabell. non diſputabatur, nec dubitabatur de reſeruat. reg. ſed an per Conc. Trident. eſſent ſublati omnes patronatus ex priuilegio quantumuis efficaciſſimas clauſulas habentes, & fuit deciſum quod ſic, vt ſæpe etiam declaraſſe Sac. Congreg. teſtatur Gonzal. *d. gloſ. 18. num. 97. verſ. ſolum namque.*

54 Illud tamen omnino animaduertendum erit vt ſi iuſpatronatus ſit ex huiuſmodi priuilegio, an fuerit confirmatum à Sede Apoſtolica poſt Cõcilium, nam tunc ex quo eſſet derogatum Conc. Trid. non intraret regula reſeruatoria Gonzal. *d. gloſ. 18. num. 106.*

55 Quod autem dixi de præſcriptione cauendum eſt ab omni errore, nã præſcriptio, quam abrogauit Concilium *ſeſſ. 25. cap. 9. de refor.* intelligenda eſt quando eſt abſq; titulo fundationis, vel dotationis, ſecus verò ſi reperiatur pręſcriptio contra tertium qui ius haberet à dotatione, vt fuit reſolutum *in cauſa auximana iuriſpatr. 7. Febr. 1586. coram Illuſtriſs. Seraph. & eſt deciſ. 719. & Dixi ſupra dub. 18.*

Tertio principaliter conſiderandæ ſunt qualitates patronorum inſpecta ſemper diſpoſitione fundationis ſi reperiatur, aliàs ſeruanda erit conſuetudo ſi de ea appareat, aut tandẽ vltimus ſtatus quaſi poſſeſſionis præſentandi vt dixi ſupra in prima conſideratione.

In primis igitur videndum erit an fundatio diſponat vt patroni ſint tãtum maſculi à maſculis, & per lineã maſculinam dumtaxat deſcendẽtes, ſintque legitimi & de legitimo matrimonio procreati, excluſis natura-

56 libus, aut etiam legitimatis; † an autem vocet ſimpliciter deſcendentes per lineam maſculinam, quo caſu veniten etiam Fœminæ ex maſculis

57 † nam etiam fæminæ dicuntur deſcendere per lineam maſculinam *gloſ. in l. gallus §. nunc* in verb. *tametſi de lib. & poſthuc.* quam Couar. *in coment. de teſtam. in repet. c. Rainaldus,* ferè in fine dicit eſſe ſingularem, & ſic poſſet dari conuertentia cum ipſo A, & item an vocet proximiores

58 aut agnatos; † quia quamuis agnati dicantur tantum illi qui deſcendunt ex maſculis *inſtit. de ſucceſſ. cognat. §.*

59 *vulgo quaſitos* † iuſpatronatus tamẽ reſeruatum filio, & deſcendentibus ab eo maſculis imo, & deſcendentibus de genere admittit etiam fæminas, ſeu ſuccedentes licet non deſcendant a filio *Caſſad. deciſ. 1. num. 1. & 3. de iurepatr.* Anchar. *con. 81. quem etiam refert & ſequitur Rocch. de curte in iſto tract. verſ. ſuboritur nunc num.*

60 *19.* in verb. *ipſe, vel is quaſt. 8.* † quod tamen intelligit Roch. d. verbo *ipſe vel is quaſt. 6. num. 14.* quando fæmina eſſet hæres ſicut maſculus, quia, inquit, iuſpatronatus tranſit ad illũ

61 ad quem tranſit hæreditas, † prout etiam ſuccederent fæminæ in iurepatronatus relicto illis de parentela, ſi eſſent innuptæ, vel alias eſſent nuptæ intra parentelam *Caſſad. d. deciſ. 1. de.*

62 *iurepatr. in fine,* † quod etiam limitandum eſt, quando ex forma ſtatuti excluditur fæmina, extantibus maſcu-

63 lis *Roch. vt ſup. n. 14* † quæ quidem fæminæ veniunt etiam vbi diſponi-

64 tur ſub nomine *Sobolis,* & *Prolis* † prout ſub verba *genti tuæ* veniunt a-

65 gnati, & cognati quãuis verb. *progenies* comprehendat omnes deſcendentes ex maſculina tantum, vt probatur *in l. fi. C. de emanc. lib. Caſſad. d. deciſ. 1. num. 2. de iurepatr.*

66 Conſiderandum erit ſimiliter an

 ipſum

ipsum iuspatronatus sit familiare idest relictum illis de familia qualia sunt quamplura in hac ciuitate Alexandrie, & potissimum Archipresbireratus, & Canonicatus sub inuocatione S. Iacobi in hac Cathedrali Ecclesia qui sunt de iurepatronatus Illustriss. familiæ DD. de Arnutijs concesso à Fæl. Rec. Leone X. sub anno Domini 1518. Idib. Augusti Pontificatus eiusdem anno VI. *D. Luchino Arnutio I. V. D.* Prot. & Referēdario Apostolico eiusdem summi Pōtif. referendario ac prælato domesti co continuoq; comentali: necnon & reseruato alijs ex genitore eiusdē Luchini per lineam masculinam descendentibus, & ipsa linea deficiente, alijs ex familia seu agnatione de Arnutijs cum obligatione augendi tertiam partem reddituum ex proprijs bonis immobilibus, ita quod si inter illos graduatus existat huiusmodi præsentatio ad eum; si verò plures fuerint graduati ad magis graduatum, & data illorum paritate ad antiquiorem in gradu: nullis verò graduatis existentibus ad antiquiorem dictorum patronorum de legitimo matrimonio procreatorum pertineat, qui vnum presbiterum, seu clericum ex linea ipsius genitoris si tunc reperiatur, aliàs de familia seu agnatione huiusmodi respectiuè simili ordine seruato præsentate teneātur; aliàs præsentatio nulla & inualida nulliusq; roboris, vel momenti sit, & esse censeatur; & eo casu alius ex patronis in eodē iure post antiquiorem succedens ea vicepriore præsentatione inualida non obstante præsentare possit cum clausula, & decreto quod iuspatronatus & præsentandi huiusmodi non iuris fictione seu priuilegio, sed verè laicorum tantum etiam principum, & ex fundatione, & dotatione competere, & illud vbicumq; iuspatronatus laicorum etiā principum de iure, vel consuetudine exceptum existat absque alicuius penitus differentia exceptum existere, illiq; etiam per ipsummet summum Pontif. Leonem, seu alios Rom. Pōt. pro tempore existentes etiam ex simplici vacatione apud sedem Apostolicam derogari non posse, nec derogatum fore aut censeri debere nisi dictum iuspatr. laicorum tantum etiā principum, & ex fundatione, & dotatione communiter derogaretur, aut derogari consueuerit nec etiam tunc nisi ipsarum literarum Apostolicarum tenore de verbo ad verbum inserto, ac derogatione huiusmodi per trinas diuersas literas eumdem tenorem continentes diuersis vicibus eisdem patronis legitimè intimata derogationes quoq; aliàs quam vt supra præfertur factas nullas, & inualidas fore, & nulli suffragari debere, cum clausula, & sic per quoscunque, & cum decreto irritante.

Porrò dato quod sit hæreditarium videndum erit an sit sanguinis tan-
67 tū an vero testamenti, vel quasi † nā hæres sanguinis is est secundum Lābert. *de iurepatr. lib. 3. quæst. 5. art. 4. n. 11.* non solum qui nascitur ex masculis sed etiam ex fæminis quamuis nō
68 sint eiusdem familiæ, † & ad hos tantum transit ius sepulcrorum, non autem ad extraneos hæredes, *Lam-*
69 *bert. ibid. num. 3. vers. nisi dicamus*; † si igitur relictum sit hæredibus sanguinis tm̄ succedent quāuis nō instituantur hæredes vniuersales *Lambert. lib.*
70 *1. p. 2. q. 2. ar. 1. nu. 6.* at † vero si sit hæreditarium ex testamento vel quasi puta legato donatione, & huiusmodi tunc etiam extranei admittentur *Anchar. cons. 81. p. 2.* quod plane cōsil. fuit pluries canonizatum per Rotam vt est videre *in decis. 385. num. 4. p. 1. diuers.* & in decis. Illustrissimi

Se-

Seraph.*decis.364.num.4.* & Lamber. latè *d. art. 2. vbi num. 29.* dicit quod quis succedat in iuspatr. si est hæres
71 vniuersalis:† vnde inquit hæres particularis, filius,qui repudiauit hæreditatem paternam; fœmina maritata à iure municipali ab hæreditate paterna exclusa, & hæres institutus donec hæreditatem adeat, non efficiuntur patroni,at in hærede sanguinis non hæredem vniuersalem, dicit quod non videt quomodo possit iuspatronatus transire, nisi aliquo titulo particulari cum consensu Episcopi.

Quarto loco considerãda sunt iura ipsorum præsentantium,& maximè ipsius A vtpote quomodo se ingesserit ad præsentandum an tanquam de familia si iuspatr. sit familiare seu illis de parentela relictum; nam in hoc casu vel posset esse verè de parentela illorum, ad quos vti de ea parentela, competit ipsum iuspatro-
72 natus, & valeret præsentatio; † vel posset esse non verè de ipsa parentela sed quidem aggregatus,& tunc vidẽdum esset an fuerit aggregatus nemine discrepante,& cum verbis plenissimis, vtpote quod sit de parentela in omnibus & per omnia actiuè,& passiuè ac si in illa natus esset; aut quidẽ aggregatus fuit aliquo de ipsa parentela discrepante: vel tertio fuit adoptatus ab aliquo de parentela aut alias esset illegitimus si itaq; esset aggregatus nemine discrepante censeretur de parentela etiam quoad iuspatronatus *Lambert. de iurepatr.li.1. p.2.q.2.art.11.num. 12. §.si vero* vers. *& primo casu*; at verò si esset aggregatus, aliquo,etiam vno discrepante non valeret præsentatio per eà quæ tradit *Lambert.vbi supra.vers.secundo*
73 *vero casu*:† prout neq; si esset adoptiuus, nam vt obseruat Lambert. *vbi*
74 *sup.num.13.*† nemo potest à pluribus adoptari, quia nemo potest esse filius plurium, sed mitigat hoc vbi adoptio facta fuisset de consensu omniũ
75 de parentela † si deniq; esset illegitimus non diceretur de familia *Hier. Gabriel.cons.195. num. 5.lib.1.* & per consequens non potuisset præsentare.
76 Sed si fortè ingessisset se tanquam fidei commissarium etiam vniuersalem, ex quo fidei commissarius non consequitur iuspatronatus, vt omnes vno ore docent,vt planè est videre apud Lambert. *lib.1.p.2.q.2.a.35. num.1.2.& 3.& q.10. ar.3.nu. 22 §. nec etiam sextum*. Roech. de curte in verb. *ipse vel is q.9.nu.21.* Paul. de Citad. *par e 9. nu.33.* Iulius Viuian. *p.1.li.4.c.2.num.26.& seq. de iurepat.* Cardinal. Mantica *de tua & ambig. li.4.p.1.tit.12.num.6* Couar. *var. resol.li.2.cap.18.num.8.* non poterit proinde præsentare quando iam non sit
77 in quasi possessione præsentandi † nisi forte ipsa Cappella fondata esset in aliquo fundo sibi restituto ex fidei commisso, quando hæres habuit legitimam aliunde vti plene diximus supra *dub.xj. Lambert. late d. art. 35.* vel
78 si casu † se ingessit vti propinquus, vel propinquior,quo casu debet probare se esse talem, & huiusmodi propinquitas siue proximitas consideratur,& attẽditur respectu vltimi grauati nisi concurrant contrariæ coniecturæ Rot. coram Pamphil.apud Farinac.*decis.460.nu.3.p.1.& decis.510. ibid.num.2.* qua plane qualitate non probata non erit admittendus.

Qui verò dicantur propinqui,& propinquiores, quiue ex linea late & subtiliter tradit Anchar. *in consilio 95.a num.3. & seq.* vbi dicit quod
79 simpliciter, & absolute loquendo † propinqui sunt omnes illi, qui vocãtur de iure ciuili ad successionem ab intestato, & quod quamuis siue in com-

comparatiuo, siue in positiuo, idem
80 sensus videatur † cum proximus in positiuo sit, quem nemo præcedit *Instit. de le. agnat. suc. §. proximum* vbi tamen disponitur quod vnus ex proximioribus debeat interuenire intelligitur de magis propinquis, ita vt nō
81 possit esse vlterior in gradu, † & dicit quod sub verbo propinquioribus comprehenduntur tam fœminę, quam mares, quando materia est apta eos comprehendere.

Quinto erit principaliter considerandum quomodo vacauerit ipsa Capellania an ex causa permutationis, & tunc etiam an de consensu patro-
82 ni nec ne; † nam si facta fuisset sine consensu patroni teneret quidem resignatio in præiudicium ipsius resignātis at nullatenus in præiudicium patroni & ea propterea posset patronus liberè præsentare quemlibet non secus ac si vacaret per liberam, & simplicem resignationem *Kochier. de permut. benef. cap. 19. num. 5.* vers. *ex*
83 *quibus.* si † vero facta sit cum consensu aut de licentia ipsius patroni conferri non poterit nisi compermutanti *Clem. 1. de rerum permutat.* Kochier *de permut. cap. 2. num. 10.* vers. *& collatio.*

Animaduertendum erit præterea an huiusmodi resignatio ex causa permutationis, fuerit facta in manibus Papæ, an uero in manibus ordi-
84 narii, nam † si facta fuerit in manibus Papæ dicitur uacare apud sedem si tamen sit de iurepatronatus Eccle-
85 siastico, † secus uero si sit laicale, uel mixtum, quia ex quo non cadit sub aliquam reseruationem, nequidem respectu institutionis ut in terminis reguię reseruatoriæ animaduertit Ciuarr. *pract. quæst. cap. 36. num. 5. in princip.* & Anast. Germon. *de indult. §. volumus num. 29.* quos etiam refert & sequitur Gonzal. *d. gloss. 18. num. fi.* neq; dicetur uacare apud sedem ut iam habemus resolutum per Rotam in una Gerunden beneficii 15. Decembris 1599. coram Illustriss. Seraph. *& est decis. 1334. num. 6.* & plusquam milies apud Gonzal. Gartiam, Simonetam, & Staphil. ac omnes.

86 Nec mirum sit quod dixerim mixtum iuspatronatus non vacare apud sedem stante quod uidetur obstare regula quod magis dignum trahit ad se minus dignum, atq; adeo cum magis sit dignum Ecclesiasticum deberet trahere laicale *c. per tuas c. contingit de arbitris*; non inquam hoc mirum sit, nam pro hac conclusione habemus elegantem decis. præcitatam
87 *1334. Seraph. vbi nu. 7.* † dictum fuit non obstare quod iuspatronatus de quo agitur sit mixtum, quoniam ad effectum reg. 8. reputatur laicale *tex. in c. 1. de iurepatr. in 6.* ubi Papa ita disponit, & omnino quantum ad præsentationem pertinet non ut patronus laicus sed ut patronus debet Ecclesiasticus reputari.

88 Hinc Rocch. de curte *in tract. de iurepatr.* in verb. *ius, quæst. 1. access. ad quæst. 7. princ. num. 16.* quæsiuit an Ecclesia mixti iuris sit regulanda ad instar Ecclesiastici an laicalis iurispatronatus; & postquam hinc inde ad utrūque disputauit allegando vltrò, citroq; iura, & doctrinas; tādem amplexus fuit eam distinctionem, quā fecit Felin. *in tract. quando litteræ Apostolicæ noceant patronis num. 6.* nimirum vt fiat denominatio à qualitate clericali, vbi ex tali prædominatione resultet comodum Ecclesiæ, aut personæ Ecclesiasticæ, & ita inquit procedere *c. per tuas 9. de arbitr. & bo. tex. in c. 1. de iurepatr. in 6.* vbi verò resultet incommodum vel deterioratio ex huiusmodi prædominatione clericalis qualitatis, tunc si ex laicali me-

melioretur conditio Ecclesiæ, ipsa qualitas laicalis est potius attenden
89 da *Fel. & Roc. vbi sup.* † nam compositum assumere debet naturam alterius speciei secundum quod iuri minus derogatur *Abb. num. 4. in ca. super quæstionem §. si vero 27. de off. deleg.* Gonzal. *d. gloss. 18. num. 13.* vbi a-
90 lios quamplures allegat † & ex his palpamus quod in terminis Ecclesiæ parochialis iuspatronatus regulatur vti Ecclesiasticum, nam est magis fauorabile in terminis autem reseruationis regulatur vti laicale. luculenter de hoc Gartia *de benef. p. 9. cap. 2. § 2. nu. 278. & seq.* vbi refert nonnullas declarationes Sac. Congreg.

Inspiciendum insuper erit, sinon vacauit ex causa permutationis, an vacauerit ex simplici resignatione, vel alias in fauorem, quam vocant, & an facta fuerit resignatio simplex in manibus Papæ, an ordinarii, nam
91 in fauorem fieri nequit in manibus ordinarii, & si fiat, & admittatur est nulla, imo simoniaca *gloss. in c. ex parte 12.* verb. *dimittere de off. deleg.* Ko-
92 chier. *de permut. benef. ca. 25. num. 1.* † & vtroq; modo si sit iurispatronatus Ecclesiastici est Papæ reseruata quia diceretur vacare apud sedem *Simonet. de reseruat. benef. q. 28. num. 1. per c. 2. de preb. in 6.* vbi ampliat etiam ad resignata in curia in manibus or-
93 dinarii nisi † tamen resignans obiisset intra 20. dies à die per ipsum resignantem præstandi consensum computandos, & nisi etiam vacasset intra ipsos 20. dies extra curiā, ac vicina loca, ita quod obitus non contingat in
94 curia, *iuxta c. præsenti de preb. in 6.* † nam per reg. de xx. non solum resignatio in manibus Papæ facta, sed etiam collatio per eum facta resoluuntur, & annullantur indistinctè, & beneficium censetur vacare per obitum absolutè, ac si nunquam resignatum fuisset *Kochier. d. reg. de xx. num. 21. Simonet. ad q. 28. verb. sed regula nu. 6.* D. Bellon. de *bis, quasi. in contin. li. 1. ca. 94.*

Si etiam non vacauit per resignationem videndum erit an uacauerit per priuationem, & hoc casu considerandum etiam erit an priuatio huiusmodi sit a iure, an ab homine, & si sit a iure videndum erit an venerit talis priuatio ex delicto in ducente priuationem cum reseruatione, quale est Simoniæ, & confidentiæ, hæresis, & huiusmodi, vel alias an vacauerit ex aliqua contrauentione, aut inobseruantia pontificiarum constitutionum priuationem importantium qualis est ommissio publicationis resignationis, inobseruantia formæ cō-
95 cursus & huiusmodi † nam reseruatio impedit ordinariam collationem *Simoneta de resern. q. 99. n. 7.* si verò sit ab homine tunc videndum erit an sententia sit probata in curia, an extra, † si in curia erit reseruatum siue is, contra quem lata fuit sententia priuatiōis, fuerit in curia siue extra, tempore probationis sententiæ hu-
96 iusmodi; † etenim beneficium vacat vbi sententia pridationis profertur *Paris. de resignat. lib. 11. q. 8. nu. 7.* at si lata fuerit extra curiam videndum erit an lata fuerit ordinaria an Apostolica auctoritate, si ordinaria videndum pariter erit an lata fuerit
97 in mense ordinario; † nam si lata esset Apostolica auctoritate vel in mēse Apostolico quamuis ordinaria auctoritate esset adhuc reseruatum beneficium ex huiusmodi priuatione
98 vacans, † nam regula de octo mensibus excipit duntaxat beneficia vacantia per resignationem Gonzal. *super*
99 *d. reg. gloss. 14.* † si vero lata fuerit ordinaria auctoritate in mēse ordinario extra curiam liberum erit ordinario conferre *per supradicta.*

Nec

100 Nec ommitto quod quamuis soleat Papa derogare iuri patronatus mixto, vt notat Gartia *de benef. p. 5. c. 1. num. 583.* nihilominus sciendum est quod ratione partis laicalis non dicitur derogari in totũ sed pro medietate, ac proinde quia duo sunt patroni vnus laicus alter Ecclesiasticus Papa derogando pro medietate derogat pro medietate contingente laico; quatenus vero est Ecclesiasticum cum non sit opus aliqua derogatione fit vt dicatur quod solet derogari in totum ita obseruat Gartia *vbi supra num. 584.*

101 Si vero vacauit per obitum tunc etiam inspiciendum erit an vacauerit in curia, in locis ue vicinis, nam tunc quamuis esset merè laicale nedũ mixtum Papa consueuit derogare in totum *Staphil. de lit. grat. in rubr. de iurispat. prærogatiu. in princip.* Paris. *de resignat. lib. 2. quæst. 4. num. 45.* qui indistinctè dicit quod Papa consueuit derogare beneficia iurispatronatus quando vacant in curia; sed cauendum est ab hac doctrina ita indistincta tradita, nam derogatio cõsueuit concedi duntaxat quando vacant per obitum in curia, secus si aliter quam per obitum, ita Staphil. *vbi sup.* & ita vidi etiam practicari, & latius dixi supra hoc prælud. dubio. 2.

102 Sexto principaliter considerãdæ erunt qualitates præsentatorum; & primò videndum erit an præsentatus esset clericus tempore præsentationis † nam inter qualitates quas habere debent ii, quibus conferenda sunt beneficia, prima, & præcipua est clericatus, & ordo *c. cum contingat*

103 *de æta. & qualit.* alioquin † si nõ sint clerici sed laici sunt incapaces beneficiorum *D. Bellon. de his, quæ fi. in contin. cap. 94. lib. 1. c. ex literis. de tran-*

104 *sact. cap. 2. de instit.* † ita vt non sufficiat delatio habitus, nec communis reputatio *Fel. num. 2. in c. cum adeo de rescrip. Paris de resignat. lib. 4. q. 2. nu.*

105 *19.* † & in terminis præsentationis quod laicus non possit præsentari nisi nulliter post Mill. in repert. verb. beneficium si impetrat, Rebuff. in cõcordat. tit. de forma mãdati verb. pro expressis, & verb. quæro quæ sint Lamberr. de iurepatr. part. 1. li. 2. q. 7. art. 2. ad fin. & art. 7. & 29. ad fin. Hoied. de incompatib. p. 1. cap. fi. nu. 72. Gutierez consil. 2 num. 21. Parlãdor. differ. 120. num. 18. Tusch. conclus. 56. num. 4. lit. B. & Paris. de resignat. d. lib. 4. quæst. 2. num. 5. conclu dit Gartia de benef. par. 7. cap. 1. nu.

106 25. † Nec releuat quod dicit Paris. *d. quæst. 2. num. 6.* dum allegans decis. Rot. in vna Imol. iurispatr. 19. Nouembris 1584. coram Orano, dicit hanc conclusionem non procedere quoties fuit præsentatus proxime clericãdus, quia hoc intelligendum est non simpliciter sed tantum quando de proximo clericandus præsentatur in tempus in hanc formam præsento Petrum de proximo clericandũ & peto eum ordinari tunc enim videtur præsentare vt cum sit clericus

107 instituatur, † nam clericatio subsequens etiam de proximo non retrotrahi potest ad tempus præsentationis, vltra quod d. decis. quam allegat Paris. loquitur in eo qui fuit præsentatus per literas, quo tempore non erat clericus sed tempore quo fuerũt litteræ præsentatæ ordinario erat clericus, & † proinde cum ipsæ literæ antequam præsentarẽtur ordinario haberent vim dumtaxat nominationis per quam nõ acquiritur aliquod ius nec in re nec ad rem, & potest fieri etiam de laico non intrat propterea in casu nostro *late Gartia d. c. 1. a num. 28. vsque 39.*

Et hoc dato quod Capellania, de qua

qua agitur non sit sacerdotalis, vt dictum est *in prima consideratione principali §. insuper* quia tunc deberet habuisse ipsam qualitatem, vel saltem fuisse in ea ætate, vt infra annum potuisset promoueri ad sacerdotium vt latè etiam diximus ibi, & dicam infra in requisito de æt. videatur. D. Bellon. *de his quæ fi. in contin. cap. 94. lib. 1.*

108 Non propterea nego quin patronus de consensu ordinarii pro vna vice præsentare non posset ad beneficium eum, qui nō habeat omnes qualitates in fundatione appositas, hoc enim admittit Rot. in vna prociuia Capellaniæ 10. Maii 1589. coram Illustrissimo Seraph. *num. 4. decis. 871.*

109 Præter ordinem considerandæ est natiuitas ipsorum præsentatorū & primo an sint legitimi; illegitimi enim sunt inhabiles ad Ecclesiastica beneficia *c. innotuit de elect. c. fi. de fil. presb. c. 1. eod. tit. in 6. Concil. Trid. sess. 23. de refor. cap. 5. cap. 1. sess. 7. cap. 1. sess. 24. de refor. Gartia cap. 2. num. 1. & seq. part. 7.*

110 Tertio considerandum est etiam an forte eorum aliquis sit filius præsbiteri qui dictam Capellaniam obtinuit de quo consulendus est Gartia *d. p. 7. cap. 3.* qui doctissime hoc explicat.

111 Quarto circa qualitates consideranda est ætas de qua dicam infra requisito 10. dub. 11. & late differit Gartia *d. p. 7. cap. 4.*

112 Quinto videndum erit an forte aliquis sit bigamus, nam bigami nedum sunt incapaces beneficiorum, & ordinum; quinimo debent etiam cogi ad deponendum habitum *c. 1. de bigam. in 6.* videndus Gartia *d. p. 7. cap. 6.*

113 Indagandum præterea erit an forte sit infamis, vel irregularis de quibus consulendum Gartiam *d. p. 7. cap. 8.* & per totam d. partem 7. vbi luculenter agit de omnibus qualitatibus requisitis in beneficiando de quibus hic superfluum esset sigillatim dicere.

Septimo principaliter consideranda est auctoritas institutoris, & vt clarior fiat hæc consideratio in primis videndum est an ius instituendi competat Episcopo, an inferiori, vel forte an detur locus præuentioni in-
114 ter eos; † enim verò præsentatio de necessitate fieri debet coram habente instituere, apertam esse glosam *in Clem. dudum verb. præsentari de sepult.* insinuat Lambert. de iurepatr. *p. 2. lib. 2. q. 4. ar. 1. num. 1. & p. 3. lib. 2. quæst. 10. art. 9. circa fin.* vbi dicit post Anchar. *in c. cum Bertoldus de re iud.*
115 quod † si fieret præsentatio coram non habente ius instituendi, non daretur ius præsentato quia esset defe-
116 ctus in forma, † quippe quod de forma præsentationis est vt fiat corā
117 illo, qui habet ius instituendi † sed omnino hic animaduertendum est quod vbi patronus iusto errore ductus præsentat coram ordinario, cū deberet præsentare coram inferiore ad quem institutio de iure fundationis, aut consuetudine seu priuilegio spectat, ex quo patroni intentio fundata est in iure *c. omnes basilicæ 16. q. 7* quamuis aduertat huiusmodi errorē post lapsum tempus datum ad præsentandum, poterit iterum præsentare coram habente instituere
118 † nemo enim tenetur scire iura pri-
119 uatorum *c. Porrò de priuil.* † at vero si institutio spectaret ad ordinariū & patronus præsentaret coram inferiore, tunc lapso tempore ad præsentandum non posset amplius pro illa vice præsentare, nisi dictus inferior forte esset in quasi possessione præsentandi *Lambert. lib. 2. p. 2 q. 1. a. 24. n. 2. vers. vnde concludo.*

Si itaq; institutio spectet ad inferio-

riorem, vel etiam detur locus præuẽtioni, & inferior fortè præuenerit, videndum erit an ipsa Capellania sit de iurepatronatus laicali; an Ecclesiastico, aut mixto, vt dictum est in secunda consideratione principali; nam, si sit Ecclesiastici iurispatronatus, adhibenda erit alia consideratio an vacauerit in mense ordinario, an in mense Apostolico, & an alia reseruatione generali, vel speciali laboret.

120 † nam cum iuspatronatus Ecclesiasticum cadat sub reseruationibus quibuscuuque vt dictum est *in hoc prælud. dub. 2.* nulla erit institutio facta si vacasset in mense Apostolico, secus si esset de iurepatronatus laicali.

Si verò institutio spectaret ad Episcopum, nec iuspatronatus esset laicale, aut mixtum cum prædominatione laicalitatis vt dictum est *in dicto dub. 2. huius prælud.* tunc etiam considerandum est in quo mense vacauerit, & an Episcopus gaudeat alterna-

121 tiua, † nam inferiores illa gaudere non possunt *tex. in reg. 8. Cancellariæ*, & si reperiatur vacasse in mense alternato, tunc inspiciendum erit primo an Episcopus resederit verè in ciuitate, vel diœcesi in initio mensis, & an tempore vacationis adhuc residens

122 esset in diœcesi, † nam si Episcop⁹ in principio mensis fuerit absens cessat commodum alternatiuæ ad eius fauorem, & acquiritur ius Papæ ita vt totus mensis sit ei reseruatus Rot. in vna Papien. beneficii coram Reuerendiss. P. D. Martino Andrea 10. April. 1617. quam de verb. refert. D. Barbosa *alleg. 58. num. 45. p. 3. de potest. Episcopi*, & ego retuli *in prælud.*

123 *18. dub. 1.* † nam Papa distribuit mẽses integraliter, & non per dies neq; per horas, aut momenta ad euitandum confusionem, quæ daretur in computatione momentorum, & ne ius sedis Apostolicæ sit in incerto, ac proinde si Episcopus in principio mẽsis habeat siue is mensis sit de illis quos Papa sibi retinet, siue de illis quos ordinario dat semper ille men-

124 sis intrat Apostolicus † prout è cõtra si Episcopus in initio mensis resederit acquisiuit ius illius mensis integraliter ita vt quamuis recedat non proinde efficitur Apostolicus, modo non sit absens tempore quo vacauit beneficium, nam qualitas residẽtiæ requiritur in incoando mense, & dum vacat beneficium, nec refert, quod incoato mense Episcopus reces-

125 serit † prouisio enim facta tempo-

126 re habili non corruit, † quia durãte absentia Episcopi non dissoluitur permutatio mensium facta in acceptatione alternatiuæ, sed tantum sus-

127 penditur illius vsus, † etenim proprietas mensium alternatiuorum, ac illorum vsus est Papæ, vsus vero alternatiuę est Episcopi mediante ve-

128 ra residentia † siquidem Papa per regulam 8. reseruare voluit non solũ

129 beneficia, sed etiam menses † quæ sanè reseruatio non tollitur per concessionem alternatiuæ, sed solum conceditur ordinario vt possit conferre in mense reseruato remanente natura

130 ipsius reseruationis † quo fit vt si Episcopus non resideat in aliquo ex mensibus sibi a Papa mutuatis Papa non confert iure deuoluto, sed ex ti-

131 tulo primeuo reseruationis † nam alternatiua non tollit reseruationẽ sed aperit viam prouidendi de reser-

132 uatis, † & cancellaria ideo consueuit dare expeditionem tanquam de reseruato ex reg. 8. vbi cesset alternatiuæ effectus, de qua materia dicam infra prælud. 18. dub. 1. vbi elaboratissimas, & elegantissimas referam de verbo Rotales duas decisiones totam hanc alternatiuæ materiam cõplectentes, & illam mirabiliter decidentes, ac propterea vlterius hic in-

ista non progredior, sed prolixitati parcendo capio octauam considerationem.

133 Animaduertendum igitur erit 8. principaliter quomodo processerit institutor ad instituẽdum nimirum an data scientia in A compatronitatis,& procul omni mala fide, considerauerit ipse instituens an inter ipsos compatronos daretur ius præuentionis, quę quidem dari potest siue ex dispositione fundationis,siue ex pręscripta consuetudine, quæ potest induci, sicut inducitur consuetudo præsentandi per turnum seu diuidendi exercitium iurispræsentādi alternis vicibus etiam sine superioris auctoritate ex suffragio *Clem. plures. vers. & vt facilius 2. de iurepatr.* & ibi glos. in verb. *liberè*,& uerb *alternis vicibus*

134 †sicuti etiam inducitur consuetudo vt possit fieri collatio per turnum, quod obseruat Gonzal. *gloss. 45. §. 1. num. 59. per c. fi. de præb. in 6.* vbi hoc

135 probatur, † & in terminis præuentionis inter collatores D. Franciscus Leo in For. Eccl. thesau. cap. 18. nu. 51. monet collatorem, qui habet ius præuentionis cum Episcopo, vt eueniente casu vacationis huiusmodi beneficii in quo datur præuentio declaret se coram notario se velle conferre, & rogare Episcopum, si beneficiũ sit Parochiale vt proponat edictum, quia hac ratione tuebitur ius suę præuentionis, pro quo asserit extare declarationem Sac. Congreg. sub titulo compostell an. quæ incipit hoc examen.

136 Quod si cesset ius præuentionis, considerandum erit an saltem Prępositus & A. sint æquis portionibus Patroni,an vnus alium superet, veluti esset si Præpositus esset patronus duabus portionibus ambabus Ecclesiasticis vti plane contingeret si aliqua pars alicuius prioratus accreuisset ipsi præpositura ex vnione eidem facta de ipso Prioratu siue sit accessorie siue æquè principaliter, quo casu vt dicam *in prælud. 13.* iura accrescũt Rectori beneficii, cui fit vnio; prout etiam esse posset vt Præpositus sit Patronus duabus partibus laicalibus quippe quod iuspatronatus a diuersis patronis laicis a diuerso stipite prouenientibus iure legati,aut donationis certum translatumvè fuisset in dictam præpositurain cum natura iurispatronatus laicalis, quod fieri potest etiam sine consensu ordinarii vt communi doctorum omnium calculo sine aliqua contradictione receptum esse decidit Rocchus de curte *in verbo ipse vel ss q. 17 num. 30. vers. communis est conclusio vbi allegat Abb. in c. illud 8. de iurepatr.* asserẽtẽ hanc conclusionem esse communiorem, & ueriorem, uti etiam posset idẽ præpositus esse patronus duabus portionibus una Ecclesiastica alia laicali inspecta origine iuris asse cuti, quo etiam iure dupplicitatis posserè contra gaudere ipse A; nam regulandum erit iudicium instituentis ex iuribus ipsorum patronorum.

137 Videndum erit præterea, an Instituens data scientia compatronitatis,& certi compatroni cum A; citauerit Præpositum,nam vbi scitur esse compatronum necessaria est specialis citatio, vt per Lambert. *lib. 2. p. 2. q. 6. art. 9. quem sequitur Viuian. in praxi lib 9. cap. 1. num. 9. & 14. post Io.*

138 *Andr. in c. fi. de elect. in 6.* † & adeo est necessaria hęc citatio quod si plures sunt citandi,& non citantur omnes,institutio nihilominus vitiatur in totum quoad omnes, tradit Viuianus *d. lib. 9. ca. 1. num. 23.* vbi pro hoc allegat *Io. Andr. in d. c. fi. de elect. in 6. & Lambert. d. quæst. 6. art. 20. quibus additur Francus in d. c. fin. de elect. in 6.*

139 *vers. quarto quæritur num. 9.* † nam dici-

dicitur clandestina institutio, quæ
inducit nullitatem *Lambert.p. 1.lib.2*
140 *q.3.a.21.nu.4.vers.imo plus* † est tamen verum quod processus quo ad
alia valet *Viuian.d.lib.9.cap. 1. num.*
141 *15.*† nec institutionis nullitas inficit præsentationem validam, nam
sufficit quod præsentatio facta sit ualidè per patronos in tempore, licet
institutio sit nulla *Seraph.decis. 1238 num 2.& 3.in vna casalen.Parochialis
5. Nouembris 1597.*

Et insuper animaduertendum erit an præter ipsam specialem citationē
proposuerit etiam edictum generale
142 ad formam *c.fi.de elect. in 6.* † nam quamuis *d.c.fi.* loquatur in electione,
procedit tamen etiam in præsentatione *Lapus alleg.8.num. 5.* Lambert.
de iurepatr.lib.2.p.2. q. 6. ar. 13. & ita fuit resolutum in vna Spoletana
Capellaniæ 29. Maij 1551. coram D. Capisuuo teste caputaq; *decis. 95.*
143 *p.2.*† nec potest ommitti huiusmodi edictum generale citra nullitatē
institutionis siue adsit concordia, siue discordia patronorum *Viuian. d.
lib.9.cap.1.num.9.& 14. post Lamber. d.q.6.ar.8.& 12.num.5.vers.confirmo
quinto Franc.d.c.fi.num.9.vers. 3.quæ-*
144 *ritur de elect.in 6.* † vbi addit. quod non valet institutio facta sine generali edicto tametsi compareret vnus
145 oppositor † immo tot debent proponi edicta quot sunt præsentatio-
146 nes *Viuian.d.c.1.num.9.* † *Lambert. lib.2.p.2.q.6.ar. 9.* quin etiam citandus est procurator curiæ Episcopalis
si sit cognoscendum de iurepat. *Card.*
147 *Seraph.decis.13.q.5. num. 7.* † prout etiam debet proponi generale
edictum quāuis nullus sciatur adesse compatronus.

148 Hoc tamen limitatur in prouisionibus, quæ fiunt a curia Romana, nā
ex quo ipsa pronisio Apostolica habet vnico actu validam electionem,
& confirmationē, *vt not. in c.vt circa in glos.2.de elect. in 6.* & non proceditur
per viam confirmationis, sed ratione reseruationis *Lambert. lib. 2. p.
2.q.6.art.3.num. 4.* ideo non est in ea necessarium edictum iuxta *d. c. fi. de
elect.in 6.*

149 Vltimo considerandum erit an præsentati, & instituti ipsi ambo, aut
alter eorum fuerit installatus. Nam apprehendens possessionem plenam
etiam per viam intrusionis occupatam si sine iudicis ministerio, & sine
causæ cognitione id præstet amittit omne ius quod habet ex collatione
150 beneficii quantumuis valida, † & ex huiusmodi ingressu inducitur no-
151 ua vacatio, † & in his procurator
152 præiudicat suo principali † nec requiritur necessario resistentia aliqua
possidentis ad quod videndum est *dub. 2. huius præludij a d. 8. vsque 26.*
153 † nam ignorantia non præsumitur in actu quem quis debuit præuidere
Staphil.de lit.gratię in rubr. quibus modis expirent lit.ad.benef.§.Gratia semel
154 *extincta nu.8.& 9.*† sed habetur cautela ad euitandum huiusmodi iuris
ommissionem *d. dub. 2. huius prælud. num. 25.*

155 Cæterum vt iam tandem huic rei finem imponam ex præmissis cōcludo primo quod si Capella, de qua
agitur sit sæcularis inspecta fundatione, siue institutionibus, vel consuetudine seu præscriptione, vel aliàs institutionibus, aut Ecclesia, in qua sita
est ipsa Capella; siue conditione clericorum per quos regi consueuit, ipsiusq; Capellaniæ perpetuitate; vli i-moue præsentaneo statu, & siue sit sacerdotalis, siue non dummodo sit de
iurepatronatus laicorum, aut etiam mixto, scilicet clericorum, & laicorum simul, ex fundatione tamen, &
dotatione non autem ex priuilegio, præscriptione, & eo minus ex vsurpa
tione

tione, vel alias quamuis sit ex priuilegio sit tamen huiusmodi priuilegiũ confirmatum a Santa Sede Apostolica; & si esset ex præscriptione, sit nihilominus nõ nisi respectu ipsorum patronorum, non autem respectu Ecclesiæ, & huiusmodi iuspatronatus siue sit familiare, siue hæreditarium, siue etiam transmisibile in fideicommissarium, vel etiam spectet præsentatio ad propinquiorem, † siue Capellania vacauerit per obitum extra Romanam curiam, aut etiam in ipsa Romana curia, si tamen Papa non contulit cum derogatione ante institutionem ordinarii, siue etiam vacet per simplicem resignationem aut alias ex causa permutationis, siue resignatio, vel permutatio facta sit corã ordinario, siue coram ipsomet Papa, cum nõ possit sic vacare apud sedem ne quidem respectu institutionis *vt dixi num. 84. Gonzal. glos. 18. num. 12. & 13.* si dictus A. habuerit qualitates requisitas à fundatione & ipse B. præsentatus habuerit ordines, ætatemq; legitimam, neq; sit aliqua infamiæ, siue inhabilitatis nota infectus, vel alias quamuis non omnes qualitates à fundatione requisitus nõ haberet fuit nihilominus pro ea vice admissus cum consensu ordinarij, si † tamen præsentatio facta fuerit intra legitimum tempus, & coram habente ius instituendi, aut alias iusto tamen errore, coram ordinario quo casu posset patronus etiam post huiusmodi inualidam institutionem facere aliam præsentationem coram legitimo institutore etiam post lapsum tempus; si tamen fuerit propositum edictum generale, & insuper data scientia compatronitatis alterius vtpote ipsius præpositi fuerit eidem facta specialis citatio, nec fuerit reclamatum, siue protestatũ ante institutionem, & insuper si cognitum fuerit super iurepatronatus, citatus fuit speciali citatione fiscalis curiæ Episcopalis data tamen semper saluẽ æqualitate iuris in vtroq; patrono, adeo valuit institutio facta ipsi B. vt nequiuerit deinde admitti præsentatio facta per Præpositum de F. nedũ illum institui *Viuian. de iurepatr. li. 9. cap. 3. num. 4. Roc. in verbo competens quæst. 22. Lambert. lib. 2. p. 2. q. 6. n. 27.* † & per consequens quamuis B. in noua prouisione non fecerit mentionẽ de institutione ipsius F. non proinde
156 gratia dicitur subreptitia, † nam impetrans non tenetur facere mentionem in sua gratia, de gratia aduer
157 sarij nulla *Rot. in antiq. decis. 69.* † prout etiam non tenetur facere mentionem de primis litteris nullis ipso facto *Fel. num. 6. vers. 2. casu* in c. in nostra de rescript. vbi attestantur de communi nisi ex primis inualidis cõsecutus esset aliquod, vtporè quia sortitæ fuissent effectum *Calder. in cons. 11. de elect. quem refert. Felin. num. 7. vers. & ita videtur in d. cap. in nostra.*

Nec refert in casibus præmissæ cõclusionis vtrum Capellania vacauerit de mense Aprilis, an de alio mense ordinarij, nam si vacauit per obitũ cum non intret reseruatio in beneficijs iurispatronatus laicorum, aut
158 mixti † siquidem ad effectum reseruationis iuspatronatus mixtum regulatur tanquam laicale *c. 1. de iurepatr. in 6.* quamuis ad effectum concursus habeatur tanquam Ecclesiasti cum *Gartia de benef. p. 9 ca. 2. §. 2. nu. 283. & seq.* ac proinde non afficiũtur neq; ligantur manus ordinarij, quo minus potuerit instituere, si etiam vacasset per resignationem mensis non obstaret, nam regula de dummodo sint talia quæ aliàs ordinarius si vacarent per obitum conferre posset & resignatio prohibita non sit mensibus excipit beneficia vacantia per resigna-

signationem tex. est cler. in ipsa reg. *ibi alias quam per resignationem vacantia* Kochier *in reg. de mensibus glos. 11. num. 29.*

159 Minus etiam lædere potuit clausula gratificatoria, nam gratificatio quamuis locum habeat in duobus æqualiter præsentatis etiam à plurib. necessarium tamen est, vt tales vnum ius representent, & quod æqualiter vota dederint Lambert. *lib. 2. p. 3. q. 5.* aut quod præsentatio facta sit accumulatiuè, & successiuè de æque idoneis Lambert. *lib. 2. p. 3. q. 4. ar. 11.*

160 Porrò notandum est quod dixi necessarium esse vt patroni vbi plures sunt representent vnũ ius ad hoc vt intret gratificatio, nam quamuis vnus præsentet vnum alius alium nõ tamen dicuntur discordes qñ eodẽ iure potirentur, sed est ac si vnus variãdo successiuè præsentasset Lambert.

161 *li. 2. p. 3. q. 5. ar. 1. in princip.* † & in quantum dixi quod præsentatio sit accumulatiuè facta, hoc dixi, nam quamuis patroni laici possint variare Lambert. *lib. 2. p. 2. q. 7. Roch. in verbo honorificum q. 9. num. 30.* † attamen non possunt proinde presentationẽ in totum reuocare, imo si illum reuocarent nihil facerent, quia secunda nihil prorsus valeret Lamber. *d. q. 7. ar. 22. lib. 2. p. 2.*

162 Secundo concludo quod si Capellania de qua agitur est de iurepatronatus mere Ecclesiastico, uel alias ex priuilegio, aut præscriptione, seu vsurpatione, ex quo huiusmodi iuspatronatus cadit sub reseruationibus, & etiam sub reg. de mensibus † & per solam simplicem collationem censetur derogatum *Gonzal. glos. 18. num. 6. & 7.* imo quod est ex præscriptione seu priuilegio, iam remanet sublatũ per d. reg. de mẽsibus. & Conc. Trid. *sess. 25. cap. 9. de refor.* nulla proinde erit vtraq; institutio 53. B. & F. stan-

163 te reseruatione mensis Aprilis †, nã reseruatio ligat potestatem ordinarij *Gonzal. de mensibus §. 3. proem. nu. 76.* & facit quod prouisus ab ordinario, vel alio quam à Papa sit intrusus

164 *Gonzal. ibid. §. 7. proem. num. 132* † imo inficit nedum titulum sed etiam possessionem *Gonzal. ibid. num. 144. & glos. 31. num 7. & 8. & in terminis Cassad. decis. 1. num. 1. de restit. spol. Simoncta de reseru. q. 40. & q. 48.* præmissa tamen conclusio est vera vbi collator sit inferior Episcopo; vel etiam sit Episcopus, qui non acceptauit alternatiuam, vel alias quamuis illam acceptauerit non tamen residebat in initio mensis, aut licet resederit forte erat absens tempore uacationis, nam vt dixi superius *num. 124.* & latius dicam in prælud. 18. vbi cadit hæc materia si Episcopus abest in initio mensis amittit beneficium alternatiuæ toto illo mense quo vero ad inferiores Episcopis alternatiua nõ suffragatur, quia solum conceditur Archiepiscopis, & Episcopis, non autem cæteris collatoribus & capitulis *Gonzal. glos. 42. num. 1. & 2.* item verificatur d. conclusio vbi aliqua generalis reseruatio obstet.

164 Tertio concludo quod quamuis noua prouisio facta esset de dicta Capellania non expressa aliqua reseruatione, si qua laboraret ex quo tamen adest clausula *dummodo non sit alteri ius quæsitum*, nihilominus valebit, ita enim operatur hæc clausula † vt large fiat interpretatio in præiudicium concedentis *Rot. in antiq. de-*

165 *cis. 22. de præb.* quinimo † adhuc valeret ipsa prouisio Apostolica tametsi F. detinuisset ipsam Capellaniã, nec B. fecisset mentionem de huiusmodi detentione, stante clausula *ammoto exinde quolibet detentore &c. Rot. in antiq. decis. 69.* nam quamuis quilibet teneatur facere mentionem de alterius

rius possessione, alias gratia censetur subreptitia *Fel. in c. in nostra de rescri. num. 32.* attamen quia F non potuit coloratè possidere, ideo dicta clausula *ammoto &c.* tollit subreptionem taciturnitatis detentionis beneficij *Rot. in antiq. decis. 38. de rescrip. Gonzal. glos. 15. §. 1. num. 68.* qui ibidem asserit d. clausulam, *dummodo non sit alteri ius quæsitum*, habere eandem vim supplendi defectus d. taciturnitatis † & clarius Fel. *num. 32. in c. in nostra de rescrip.* vbi dicit quod oportet facere mentionem de possessione colorata, quam alius habet in beneficio impetrato *per c. cum nostris, de cocess. præb.*
166 † & quod possessio colorata dicitur quando est quidem defectus in conferente, non tamen inducitur eo ipso priuatio sed per sententiam *Kochier*
167 *in reg. 15. num. 33. & seq.* † incolorata autem dicitur quando quis est priuatus sententia hominis, vel iuris etiamsi non sit secuta amotio facti *Kochier ibidem* † vel dicamus cum Lapo *allegat. 16 num. 2.* quod colorata possessio dicitur quãdo fuit potestas in conferente, licet fuerit defectus in
168 recipiente † sed Fel in. *loco prox. citato*, dicit quod clausula *dummodo non sit alteri ius quæsitum* facit vt nequeat infringi gratia tanquam subreptitia quasi non dixerit de iure alteri*, vel de colorata possessione, & ita testatur consuluisse Card. *in cons. 94.* idem pariter asserit de d. clausula *ammoto &c.* vt ita operetur, quod nõ sit necessaria dicta mentio coloratæ possessionis in literis, in quibus apponitur d. clausula sed re vera declarat ibi Fel. vers. intellige, hoc verificari in literis gratiosis, secus tamen si solum huiusmodi clausulæ apponerentur in literis executorijs Lap. alleg. 15. num. 6. Cald. de concess. præb. in c. cum nostris, hanc tamen consideratione m ait Fel. ibidem vers. sed nouissime impugnari per D. Bartholomeũ de Zabarellis nepotem D. Cardi dicentem quod licet ista consideratio fuerit subtilis tamen non videtur vera quia stilus curiæ non habet nec unquam habuit vt talis clausula apponatur in literis gratiosis, nec cõuenire potest ipsa clausula, cum illa simpliciter dirigatur ad eum, cui fit gratia, sed talis clausula solum conuenit literis executoriis vt patet in c. proposuit de concess. præb. & in c. cum vniuersorum de rerum permut. & ideo concludit simpliciter tenendum quod dicta clausula posita in literis executorijs operetur mentionem coloratę possessionis subdit tamẽ quod dicta limitatio fortè procedere posset vbi litteræ executoriæ fuissent factæ aliquo medio interuallo per literas gratiosas, quasi Papa iam de gratiosis nõ sit memor ex antiquitate facti, quia tunc posset procedere quod illa clausula in executorijs posita non extendatur ad gratiosas, sed vbi gratiosæ & executoriæ sũt simul factæ procedit, inquit, impugnatio prædicta quia cum simul, & semel Papa dederit gratiosas & executorias fuit certioratus de dicta possessione, & non ignorabat qualiter, & cum quibus clausulis concessisset gratiosas, quas tunc concesserat *arg.*
169 *c. excommunicato de rescrip.* † cum de facto suo proximo quis non præsumatur ignorans specul. de deposito §. 6. & hæc annotanda autumnat Fel. quia inquit sunt de honore lucrando.

170 Quarto, & vltimo cõcludo quod si F. parem titulum, & ipse obtinuisset à Papa cum B. † (par autem titulus dicitur quando vterque prouenit ab eodem fonte, quamuis non sit eiusdem speciei, nec ex eodem modo vacationis, dummodo concurrant ambo prouisi à Papa) impediretur ab im-

immissione in possessionem vigore
171 litterarum Apostolicarum † nec re
fert vtrum B. haberet litteras in for-
ma dignum, & sic titulum condi-
tionatum, alter vero haberet in for-
ma gratiosa, & per consequens pu-
rificatas nam sufficere, quod B. esset
immissus in possessionem ab executo
re, purificatis litteris, & præuio exa-
mine tunc enim amplius non dicere
172 tur gratia cōditionalis † quia puri,
& purificati idem est iudicium *Lan-
cell. de atten. p. 2. cap. 4. in præfat. num.
358. Rot. in causa oueren. Canonicatus
coram Lugdun. 30. Martij 1607. est*
173 *decis. 197. apud Farinac. p. 2.* † atta-
men quia B. habet titulum ab ordi-
nario ex præsupposita institutione,
& etiam habet nouam prouisionem
ideo potest se ex huiusmodi titulorū
multiplicatione iuuare, nam in bene
ficialibus admittitur multiplicatio
titulorum *Garsia p. 6. cap. 4. num. 39.
vbi allegat ad hoc c. post electionem de
concess. preb. & decis. 21. Cassad. super
reg. cancel. & 3. de caus. poss.* necnon
& refert decis. coram Illustriss. Pam
174 phil. 20. Nouembris 1592. † titulus
autem vt obseruat Fel. *in d. cap. in no-
stra de rescrip. num. 2. vers. titulus* mul
tiplicatur ad cautelam in eodem be-
neficio, non tamen vt prouisus conse
quatur ius ex vtroq; titulo, quia esset
contra *c. vt quis duas de elect. in 6.* sed
vt possit se defendere *d. c. post elect. &
ibi Abb.* vbi † etiam dicit *in 3. not.*
pro intellectu *d. c. vt quis duas*, quod
quis in agendo, & petendo confirma
tionem non potest se fundare super
duobus titulis, sed bene se defenden-
175 do † vnde ait quod habetur caute-
la, vt dubitans de sua prima collatio-
ne impetret secundam, quia per hāc
non inducitur renunciatio primæ,
imo potest vti vtraq; ad defensionē
suam, & potest etiam retinere si vult
vel adipisci possessionem beneficij ex
duplici collatione, *Lap. alleg. 132. n. 2.*
† vbi reddit rationem cur non possit
peti confirmatio ex duplici electione
& nihilominus possit retineri ex du
plici collatione possessio inquiēs qđ
ratio diuersitatis ea est, quia ad ele-
ctionem sequitur confirmatio, quæ
est sententia siue decretum, sed de-
cretum inquit interponi non potest
super incerto *Gemin. in d. cap. vt quis
duas idem Lap. alleg. 8. & mandos. hic
lit. K. cap. 1. de concess. preb. in 6.* sed pe
tens, vel defendens possessionem, nō
petit decretum interponi, sed sim-
pliciter factum tueri, vel exequi, &
sic titulorum inquit purificatio, seu
potius, vt corrigit ibidem Mandes,
qui alios quamplures citat *lit. L. mul
tiplicatio* non inducit aliquam incon
uenientiam, uel iuris impossibilita-
tem, & sic, inquit, tutum est consiliū
17 vti vtraq; idem adstruit Franc. *in d. c.
6 vt quis duas num. 3. vers. & ex hoc* †
& si vsus est secunda tantum, & in
ea succumbat, potest vti prima, si ta-
men eodem contextu, & sub eadem
data sint impetratæ; nam vna accep-
tata non excluditur altera, quia non
sunt contrariæ, licet sint diuersæ, &
tendentes ad eundem effectum, ita
intelligit Io. Andr. *in d. c. in nostra in
17 princ. de rescrip. relat. per Rot. in antiq.
7 decis. 59. tit. eadem.* † siquidem si per
vsum vnius gratiæ non cēsetur renū
ciatum alteri *arg. l. Aurelius §. fi. ff.
de libe. leg. Rot. decis. 64. de rescrip. in
antiq.* sed de hoc uidendus est Fel.
*num. 2. vers. & dicit Rota in d. c. in no-
stra de rescrip.* qui eleganter hoc idē
dicit, & exornat, & limitat duobus
modis, primo quando habens colla-
tionem beneficij à superiore, illud ip
sum beneficium impetrat ab inferio
re, & dicit quod tunc poterit cum su
perior priuare beneficio huiusmodi,
quia est quædam ingratitudo, & de-
lusio erga superiorem propter quam
indu-

inducitur legitima causa priuandi, de hoc etiam dicã *in dub. 13. prælud. 20. causa 11.* vbi referam causas, propter quas inducitur affectio, & vide quia vtile reperies, secundo limitat Fel. vt vsus duplicis tituli admittatur quando tẽdit ad eundem effectũ secus si ad diuersos, seu contrarios effectus in eadẽ persona, & exemplificat in eo, qui habens titulum in beneficio conferentem ius in re, impetrat postea in comendam, desinit inquit titulus iuris in re, nam titulus comendæ non est illi conformis quo ad effectum, cum conferat tantum
178 detẽtionem, † & quamuis Rebuff. *in prax. benef. in 3. part. signat. num. 3. vers. sed quod duplex,* asserat quod non potest confici duplex bulla vnius tenoris; Rota nihilominus in vna Cor duben. Cantoriæ 15. Mart. 1557. coram Quiroga resoluit suffragari secũdas literas expeditas sub eadem data absq; expressione reseruationis mensis Octobris etiam quod in eis nulla fiat mentio de prioribus *Cassador. decis. 33. super reg. Cancell. in fi. Fel. in c. in nostra num. 6. 9. & 11. de rescrip. Card. consi. 69. num. 3.* & potest variare, & mutare literas, quamuis primas produxerit *l. nemo ex his de reg. iur. Rot. decis. 59. de rescrip. in antiq. Fel. d. nu. 9. & in c. pastoralis de excep. col. 4. quidquid dicat Rebuff. in prax. pag. 154. n. 3.*
179 † & re uera inoleuit stilus curiæ, cuius rei ipse testis sum de visu, & visu, qui vidi, & practicaui in hac ciuitate, Bullas pro Archidiaconatu Sancti Petri de Bergolio, de quo fuerat prouisus D. Sebastianus de regibus, nam illum impetrauerat tanquam vacantem post mortem Abbatis dictæ Ecclesiæ, ad quem ex priuilegio illum conferre, & per consequens tã quam reseruatum ex reg. 3. sed postquam sese opposuit capitulum, nec ei tradere voluit possessionem huiusmodi Archidiaconatus propter subreptionem gratiæ ex dicta expressione obitus Abbatis, dictus prouisus de nuo litteras expediuit *in forma gratiosa*, primæ etenim erant *in forma dignum*, sub eadem data cum narratiua quod Abbas aliquot horas post obijt à vacatione d. Archidiaconatus & post multas molestias sibi illatas, propter doctrinam Rebuffi supra relatam; tandem ex præinserta decis. Rot. quam reperi admissus fuit, & hæc sufficiant.

DVBIVM XXI.

ARGVMENTVM.

Beneficium patronatum laicorum confertur sine concursu vbi vnus tantum præsentatur; secus si plures sint præsentati, nec est necessaria præsentatio siue consensus omnium patronorum, aut duarum partium sed sufficit quod fiat a maiori parte. ostenditur etiam quando liceat patrono variare.

AMpla adeo, ac vasta est materia iurispatronatus, vt temerarius quisq; sit reputandus, qui putet ad vnguem, quod aiunt, de ea agere; ne igitur, ego hac nota inficiar, manum iam de tabula tollere deliberaui, remittendo pium Lectorem ad celeberrimos tract. de huiusmodi materia Insignium Doct. Cæsaris Lambertini eximiæ doctrinæ, qui nihil fere hac de re intactum reliquit Rochi de curte, Pauli de citadinis, Io. Nic. Delphinatis, & ad scribentes super hoc tit. tum in decret. quam in 6. & Clem. eoq; libentius hoc facio, quãdo instituti nostri non est ex professo hic de alia re agere, quam de cõcursu de alijs enim materiis intendo duntaxat annuere quantum pro

instituto nostro sufficiat.

Quocirca hoc 7. præludiũ de patronata Ecclesia concludo cum duobus dubiis, per quæ dubitatur, an dispositio Conc. *cap. 18. de refor. sess. 24.* & const. Pii V. Sanct. mem. locum habeat in beneficijs iurispatronatus, maxime circa concursum, & quid faciendum quando iuspatronatus est, ex priuilegio, vel præscriptione, in quibus casibus habemus Conc. Trid. *sess. 25. de refor. cap. 9.* per quod huiusmodi iuspatr. remanet sublatum. Vt igitur rem iuxta cœptam methodũ
1 concludamus. † dico quoad primum membrum dubii, quod in parochiali iurispatronatus Ecclesiastici, vel mixti, fit concursus, ac propterea cõferri debet seruata forma Concilii, de primo disponit Conc. *d. cap. 18.* ibi *Porrò Episcopus*, & ibi *si verò iurispatronatus.* vbi Sac. Congreg. his verbis declarauit *Cum nominatis a patrono. Ecclesiastico potest Episcopus etiam cle-*
2 *ricos ad concursum admittere.* † de secundo, nimirum mixto, habemus etiam claram resolutionem eiusdem Sac. Congreg. *in d. vers. si vero*, quam de verbo refert *Gartia part. 9. cap. 2. n. 278.* in hæc verba. *In collatione Ecclesiæ parochialis quæ sit iurispatronatus partim laici, est seruanda forma examinis per concursum, quam concilium præstituit in conferenda parochiali, quæ sit iurispatronatus merè Ecclesiastici, & idem dicendum de iurepatronatus pro duabus partibus ad laicos, & pro*
3 *vna ad Ecclesiam spectante.* † De tertio autem, quando scilicet est merè laicale, non est opus aliquo concursu atq; adeo non est conferenda huiusmodi parochialis, seruata forma Cõcilii, vt pluries declarauit Sac. Congreg. teste Gartia, qui plures ad hoc refert de verbo declarationes Sac.
4 Congreg. † hoc tamen intellige verum, nisi plures essent præsentati, siue cumulatiuè, siue per variationẽm, quæ planè variatio licita est patronis laicis cum licentia tamen Superioris secundum veriorem sententiã *Innocen. Hostien. & Boich. num. 3. in c. cum Bertoldus 18. de sent. & re iudic.* Nam tunc necessarius esset concursus inter eosdẽ præsentatos pro quo habetur declaratio Sac. Congreg. apud Garziam *d. c. 2. § 2. num. 256. p. 9. tex. est in Clem. plures §. quibus etiam*
5 *de iurepatr.* † Episcopus autem ex approbatis ab examinatoribus eum eliget, quem cęteris magis idoneum iudicauerit, & illum, & non alium instituet, iuxta quod decisum fuit. *coram Blancheto 6.* Iunij 1582. & 30. Iunii 1585. *Teste Parisio li. 7. de resi-*
6 *gnat. q. 5. n. 21.* † Intellige etiam verum, vt sit habendus concursus inter præsentatos, quãdo omnes æqua
7 libus vot s gaudent, at † vero, si aliquis plures haberet voces is solus esset examinandus, & idoneus repertus instituendus *Gartia 5. p. 9. q. c. 2 §. 2. num. 257.* & eleganter *Lambertinus q. 4. ar. 1. nu. 11. p 3. li. 2.* vbi apertè dicit, quod instituendus est ille, qui plurimorum eligitur, & approbatur as-
8 sensu, † *& ibidem num. 2.* dicit non requiri necessario consensum omniũ patronorum, nec etiam duarum partium; sed valere præsentationem fa-
9 ctam à maiori parte; † Et sufficit qđ præsentatus à maiori sit idoneus, licet esset magis idoneus præsentatus
10 à minori parte: Ad † hoc facit à contrario sensu, decis. Rotæ *in vna Paplionen. 23. Iunij coram Bubalo*, vbi dictũ fuit, *quod non refert, quod Marinus fuerit præsentatus à maiori parte patronorum, quoniam hoc casu, quando præsentatus a minori parte est habilis, & idoneus, præfertur inhabili præsentato à maiori parte* per c. dudum a li. 51. n. 22. de elect. Lambertin. d. q. 4 art. 5. num. 2. & *hæc decisio affertur* per Gar

tiam

tiam d.cap.2.num.88.p.9.&c.

11 Quoad secundum membrum dubii, vbi dubitatur quid faciendum, quando Iuspatronatus est ex priuilegio, stante derogatione Sac. Concil. Trident. plures habentur Sacræ Rotæ decisiones, & præcipuè in vna *Compsana iurispatronatus 3. Decembris 1604. coram lita apud Farinacium p. 1. decis. 88.* vbi decisum fuit Iurispatronatus quasi possessionem prætenso patrono aduersus prouisum Apostolicum in mensibus reseruatis non suffragari, non obstante priuilegio, prægnantiss. clausulis suffulto, quod iuspatronatus habeatur ac si ex fundatione, aut dotatione esset erectum, quã planè decisionem, cum max. ad rem faciat, casusque sit practicabilis & frequentissimus, non piget hic de verbo inserere, & est talis videlicet.

Proposita causa super dubio aliàs resoluto die 23. Ianuarii præsentis anni strictè tamen ad regulam reseruatoriè 8. Mensium DD. steterunt indecisis, hoc vno tamen præsupposito quod monasteria, & beneficia data in commendam cadant sub d. regula, de quo erit particulariter agendum, moti quia reuera hoc iuspatronatus non est propriè ex dotatione aut fundatione, quo fit vt tamquam ex priuilegio competens sub dicta regula videatur comprendi, ex alias latè deductis.

Nec obstat, quod Papa decreuerit huiusmodi iuspatr. censendum esse, perinde ac si esset ex dotatione, & fundatione, quia ex eisdemmet verbis conuincitur illud non esse ex fundatione, aut dotatione, sed ex priuilegio. & gratia Papæ, qui ità disposuit & voluit Congregatio Concilii, vt tenuit Rota in causa Placentina de Mirabell. coram Bo. Mem. Orano alias in alia decisione allegata.

Nec facit quod Papa possit fingere, & facere, vt illud, quod non est pro tali tamen habeatur respectu certi effectus, quia non negatur propositio: sed dicitur illã non applicari respectu regulæ, cum semper verum sit dicere id procedere ex gratia, & priuilegio Papæ, & non ex eo quod iuspatronatus sit verè ex dotatione & fundatione, vt in simili, de iurepatr. cõcesso cum clausula quod sit perinde ac si esset Regum, fuit dictum in Corduben. iurispar. 20. Nouemb. 1566. coram Bo. Mem. Io. Aldobrãdino, & cum dicta regula emanauerit per viam legis respectu illius fictio non potest sibi vindicare locum sed dumtaxat veritas ipsa iurib. vulgatis.

Et ad illud quod hoc priuilegium sit ex causa onerosa fuit responsum hoc minimè verum esse, cum ad hunc effectum spectari debeat quod expensum fuerit, an scilicet illud æquiualeat cõcessioni, quia vbi non æquiualet concessio ipsa iudicari potius debet gratiosa, quam onerosa; vt aliàs latè deductum fuit. Vnde cum hic in claris versari videamur quod expositum per Comitem Compsæ non æquiualet concessioni ex eo præsertim, quia admodum irrationabile videtur, quod pro scutis 1000. incirca in seruitutem redigatur Ecclesia tam insignis, & quidem notabilis valoris, etiam attento tempore dictę concessionis, hoc est ducat. 1000. & vltra, vt ex litteris perinde valere postea expeditis, de quibus in actis cõstat, & ex eo quod commendata fuit Nepoti eiusdem Papæ, & Cardinali, cui ex Concilio Lateranen. non poterat prouideri, nisi beneficium excederet ducat. 200. Ideo &c.

Nec obstare dixerunt domini clausulas concessionis Pauli 3. quia etsi illæ sint amplissimæ, & adeo prægnãtes, vt prima facie tolli minime videantur

deantur per clausulas appositas in regula reseruatoria ex deductis in causa Astoricen. coram Illustris. Seraph. & in aliis per informantes pro Comite allegatis; attamen re maturius considerata hoc in casu ex pluribus non obstare dixerunt.

Primo quia in casu illarum decisionum fuerat præscripta certa forma scilicet derogandis in futuris derogationibus, quod non posset derogari, nisi de toto tenore plena, specifica, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, idem importantes esset facta mentio, quæ forma derogandi non præscribitur in litteris Pauli 3. sed solum adsunt clausulæ derogatoriæ derogatoriarum ad sequentes dispositiones, quæ omnes tolli videntur, ex eo quod in regula reseruatoria expressè derogatur indultis, & priuilegiis cum omnibus quibuscunq; derogatoriis derogatoriarum, & fortioribus, & efficacioribus. ac insolitis clausulis *ad decis. Puthei 109. num. 4.* vers. *dixerunt tamen li. primo* cum aliis per informantes pro Cardinale deductis.

Nec vim fieri posse dictum fuit super clausula restitutoria, de qua in litteris dictæ concessionis, quia licet sit maximè efficaciæ tolli, tamen videtur ex eo, quod in regula derogetur etiam efficacioribus, & fortioribus clausulis.

Secundo quia decisiones in dicta Astoricen. & in aliis causis in contrarium allegatis per informantes pro Comite non emanarunt in terminis istius regulæ reseruatoriæ S. D. N. sed in terminis regulæ Pauli 3. & aliorum Pont. non habentes clausulas, & derogatorias ità amplas, & efficaces, vndè non mirum si de dictis casibus ad nostrum inferri minimè potest vulg. l. Papinian. exuli ff. de minor. 25. annorum.

Tertio fuit responsum quod omnes clausulæ, de quibus in litteris dictæ concessionis Pauli 3. & signanter illæ, quod prouisiones non possint fieri nisi de consensu patroni, fine quo non possit derogari, & si derogetur derogatio non sufficiat, sed in pristinum statum reponatur debent accomodè possunt suum effectum sortiri in prouisionibus, quæ alias Papa in mensibus ordinarii faceret ordinarium ipsum præueniendo quod facere potest cum sit ordinarius ordinariorum, & cum omnibus concurrat iur. vulg. non autem vendicent sibi locum in prouisionibus factis per Papam in mensibus reseruatis vigore dictæ regulæ ea ratione quia cũ hoc beneficium iurispatr. ex priuilegio sub dicta regula sui natura comprendatur non dicitur derogari dicto priuilegio, nec in aliqua eneruari clausulas illius. per prouisionem, quam Papa facit de dicto beneficio, & minus per clausulas dictæ prouisioni adhærentes: sed totum præiud. facit regula ipsa, & clausulæ in ea cõtentæ, cui inquam, regulę adeo subiicitur iuspatronatus ex priuilegio, vt alia derogatio non sit opus, vt per Mandos. super regula 1. resruat. q. 10. num. 3. late Couarr. pract. quæst. cap. 36. nu. 6. decis. cons. 149. nu. 6. & fuit tantum in causa Seguntina dimidiæ annatæ 26 Nouẽbris 1593. coram Bo. mem. Orano.

Quarto responsum fuit quod cum hic non agatur de clausulis derogatoriis appositis in aliquo priuilegio vel gratia particulari personæ concessa; sed de appositis in regula, quæ vim legis, seu constitutionis habet, merito ex eis censetur sufficienter derogatum clausulis quibuscunque etiam derogatoriis derogatoriarum contentis in dicta concessione Pauli

3. Rom.

3. Rom. conf. 436. num. 21. verf. refpondeo illud verum, Couar. in rubr. de teftam. p. 2. nu. 19. verf. quartum noftræ quæftioni: Ita in propriis terminis regulæ octauæ dictum fuit in vna Cameracen. Canonicatus 4. Iulii 1578. coram Bo. Mem. Card. Lancellotto. Imò cum inter claufulas dictæ regulæ, adfit ifta etiam, quod priuilegium contineat quod beneficiũ fub referuationibus non comprendatur, neceffe eft fateri nō poffe aliquo modo tueri contrariam fententiam vigore claufularum contentarum in dicto priuilegio qualefcunque illæ fint, ne plus tribuatur tacito quam expreffo contra omnes iuris regulas.

Ex præmiffa decif. remanet decifum dubium, quando priuilegium continet claufulam quod iufpatronatus habeatur, ac fi effet ex dotatione, vel fundatione, fed quia nonnulla priuilegia reperiuntur propter aug. dotis in tertia, vel alia parte, dubitatur, an huiufmodi priuilegium fuffragetur, vt nō dicatur derogatum, per ipfum Conc. nam videtur ex caufa onerofa breuiter refero pulcram decif. Rot. in vna Paduana Iurifpatronatus 1. Iulij 1601. coram Corduba, quæ eft apud Farinac. *part. 2. decif. 46.* per quã tollitur dubium, & traduntur aliqua requifita ad probandum effectuationem huiufmodi iurifpatronatus in hæc verba.

Fuit refolutum vna parte informante non conftare de effectuatione iurifpatronatus DD. de Borromæis nam cum illud fuerit cōceffum a Pio IV. poft augmentum fructuum in 3. parte valoris beneficii neceffarium erat probare illos de tempore referuationis, alias enim non poteft haberi certitudo, an augumentum fuerit factum in d. 3. parte vt in fimili fuit confideratum in caufa Paduana iurifpatr. vlt. Maij 1591. coram R. P. D. meo Decano.

Neq; obftat quod in conceffione fit expreffa certa annua fumma redituum nempe ducat. 150. quia Papa illam expreffit cum claufula, vt accepimus, & adeft in expreffione, & forfan vltra, quod fine difficultate procedebat in prouifo ab ordinario; tum quia poft eius prouifionem prætendebat adimpletam fuiffe gratiã conceffionis iurifpatronatus, quod non exiftebat ante illius amplementum cum in ea fit dictio poftquam, quæ inducit conditionem *Bart. in l. quibus §. termilius num. 5. ff. de condit. & demoft. l. fi ita ff. fin. & ibi glof. de legat. 2. l. ab hoftibus in fi. ff. ex quib. cau. mat.* tum quia Epifcopus interim non debebat carere fructibus collationis cum fit in quafi poffeffione conferendi *c. querelam de elect. Put. decif. 206. lib. 1.*

Placuit etiam DD. fundamentum deductum ex negligentia patronorũ cum effectuatio iurifpatronatus nimis negligenter fuerit delata *arg. c. fi clericus de præb. in 6. & c. tibi §. in prædictis de refcrip. eo. lib. 6.* maxime cum fuperuenerit Concilium Trident. *feff. 9. cap. 24.* quod reuocauit fimiles gratias, & ita non poteft dici hunc de quo agitur fortitum effectum cum adimplementum fit factum tempore inhabili.

12 Hinc eliciuntur aliquæ conclufiones, ex præmiffis decifionibus, ex quibus res magis facilitatur ad folutionem dubii.

Prima itaque erit conclufio; quod iufpatronatus competens ex priuilegio, & gratia Papæ, etiam cum claufula, vt fit perinde, ac fi effet ex dotatione, vel fundatione, cum non dicatur verè, & propriè ex dotatione, & fundatione, cadit fub difpofitione reg. de menfibus quæ plane conclu-

fio

fio firmatur declaratione Sac. Congreg. *super cap. 9. sess. 24.* relata per *Gartiam cap. 9. num. 118. part. 5. his verbis Patronatus, qui fuerũt concessi vt essent eiusdem prorsus naturæ roboris &c. cuius iuspatronatus laicorum, & nobilium regum ac si ex fundatione, & dotatione fuerent Congreg. censuit censeri sublatos quia cum sint ad instar, & non propriè regum, nec ex fundatione ideo comprehendi sub exceptantis.*

Nec prodest immemorabilis, ex eadẽ Sac. Congreg. *d. cap. 9. teste Gartia ibidem num. 119.* qui ipsam declarationem refert in hæc verba *Remanet dubium quando constat de origine priuilegij vel præsumitur esse ex priuilegio aliquod iuspatronatus, & adest immemorabilis prosit illa vel non propter clausulam derogatoriam* non obstantibus quibuscunq; consuetudinibus, *& immemorab. quasi referenda sit etiam ad iuspatronatus.* & in hoc congreg. respondit *non prodisse.*

Secunda conclusio quod quamuis possit Papa fingere, & facere, vt aliquod quod non est, pro tali tamen habeatur, respectu certi effectus, semper nihilominus respectu regulę de mensibus dicitur procedere ex gratia, & priuilegio Papæ, & non ex eo quod sit verè ex dotatione, & fundatione, cum illa qualitas insit priuilegio, per eas decis. quas refert. *Gartia d. part. 5. cap. 9. num. 117.* & maximè in vna placent. de mirabel. 19. & vlt. Ian. 1594. coram Orano, vbi dictum fuit *quod minus dicitur iuspatronatus esse ex priuilegio quamuis in priuilegio dicatur iuspatronatus competere ex vera, & reali fundatione, & dotatione cũ illa qualitas, quod non dicatur ex priuilegio sed ex fundatione, insit in priuilegio, licet habeant aliquid plus prærogatiuæ quam patronatus in simplici priuilegio, impossibile enim est quod Conciliũ cum loquatur per verba importantia veritatem, dum vult quod titulus sit ex fundatione, & dotatione, porrigatur ad patronatus, qui sunt tales per fictionem.*

Tertia conclusio, quod clausula, *quod prouisiones non possint fieri nisi de consensu patroni, sine quo non possint derogari, & si derogatur, non sufficiat derogatio, sed in pristinum statum reponatur,* non præseruat iuspatronatus, quominus cadat sub regula de mensibus, sed locum obtinet, quando Papa præuenit ordin. vel concurrit cũ eo in mense ordinario, non autem in prouisionibus factis per Papam in mensibus reseruatis vigore d. regulæ.

Quarta conclusio est, quod iuspatronatus ex priuilegio, adeo subjicitur regulæ reseruatoriæ mensium, vt alia derogatione non sit opus.

Quinta cooclusio, quo ad probandum augmentum tertiæ, vel alterius partis valoris beneficii necessarium est probare illum valorem de tempore reseruationis.

Sexta conclusio, quod patronus negligens in effectuatione iurispatronatus sibi reseruati, cum clausula, *postquam fructus in tertia parte auxerit,* non potest amplius illum effectuare, neque gratia potest dici sortita effectum, quando illius implementum fuit factum tempore inhabili.

PRÆLVDIVM Octauum.

De Ecclesia Electiua.

ARGVMENTVM.

Beneficium electiuum quodnam sit hîc demonstratur non obstante quod electionis ius parum sit in vsu, & titulus de electione recesserit ab aula.

Post

POst Præludium de Ecclesia Patrona
ta, congruè subiici potest præludiũ
de Ecclesia Electiua, nec erit inutile
1 hoc annuere, † etenim, teste D. Ænea
de Falconibus in suo tract. de reseruat.
benef. part. 1. quæst. 3. num. 24 non
comprehenduntur in reseruatione,
quæ fit sub ea forma Reseruamus bene
ficia, &c. & ad cuiuscunque prouisionẽ
collationem præsentationem, seu dispositionem spectantia c. cum in illis §. illis
verò 16. de præb. in 6. & in Clem. 1.
2 §. 1. tit. eo. † & staphil. de lit. grat. rubr.
de qualit. dignit. num. 5. & seq. fol. in
meo lib. 103. dicit quod si Papa man-
dat prouideri cum clausula, ad prouisionem, vel præsentationem, etiamsi ad-
datur, vel quamuis aliam dispositionẽ,
3 non venit modus electionis, † sed la-
tius, & elegantius D. Anastas. Ger-
mon. de Indul. Card. §. ac Beneficia n. 1
qui dicit mirum esse summum Pon-
tificem concedere Cardinalibus fa-
cultatem conferendi beneficia electi
ua, cum sint digna speciali nota caput
4 aquen. decis. 41. nu. 2. par. 4. † vnde ait
R. pa in cons. 5. incip. Iulius Papa de re-
scrip. clausulam illam, ad collationem
prouisionẽ, præsentationẽ, institutionem
seu quãuis aliam dispositionẽ cõiter, vel
diuisim spectantia, non includere be-
5 neficia electiua, d. Clem. 1. de præb. †
quo planè fit, vt in impetratiõe opus
sit fieri mentionem quod beneficium
est electiuum, aliter gratia esset subre
ptitia, & nulla Gonzal. de mensib. &
alternat. glos. 19. num. 7. vbi allegat de-
cis. 41. de rescrip. in antiq. & decis. 13. n.
5. de præb. in antiq. Trisignet Io. sel. de
benef. par. 3. q. 11. num. 79. Menoc. lib. 2.
cons. 3. & de arbitr. casu 201. num. 84.
6 Sed quia electio, vt subtiliter ob-
seruat D. Germon. d. §. ac beneficia nu-
mer. 13. non cadit in simplici Paro-
chiali, nec in Canoniis, teste staphi-
leo, d. rubr. de qualit. dignit. in 6. quam
uis patroni soleant congregari ad so
num campanæ pro eligendo Recto-
re, Gonzal. d. glos. 19 num. 14. Ideo cla-
rius hic tradere putaui, quænam be-
neficia dicantur electiua, vt valeat
collator omni hæsitatione procul ad
collationem procedere quandocun-
que casus euenerit.
7 Dicit itaq; staphileus in d. rubr. de
qualit. dignit. quod beneficium electi-
uum illud est, ad quod electio fit, iux
ta dispositionem c. quia propter 13. de
elect. Gonzal. autem dicit, quod illud
beneficium est electiuum in quo pro-
uidetur per electionem, quæ exigit
confirmationem superioris, secus au
tem, inquit, si confirmatio superioris
non esset necessaria, per glos. in verb. e-
lectionem in Clem. quia contingit. §. vt
autem 2. de religio. dom. & ibi Card. n.
8 2. addens præterea Gonzal. quod hu
iusmodi electio fieri debet per capi-
tulum Ecclesiæ Cathedralis, vel col-
legiatæ, seu conuentualis, secus per
beneficiatos Ecclesiarum parochia-
lium, quia tunc inquit impropriè ap
pellabitur beneficium electiuum, &
ita testatur fuisse resolutum in vna
calaguritana beneficii 22. Maii 1551
vt in decis. caputaq; 295. num. 1. & per
9 tot. part. 1. † At vero D. Anastas. Ger-
mon. in d. §. ac beneficia num. 16. ad-
struit, & duntaxat nuncupari electi-
ua beneficia, quæ sunt caput collegii,
10 vnde quærit an teneat collatio, & an
vitietur gratia quando dictum non
fuit quod beneficium est electiuũ, &
plurib. simil. arguit pro affirmati-
ua, & ea præcipuè, quod vbi quis im-
petrat dignitatem exprimẽdo quod
illam obtinens potest excommunica
re, tenetur audire confessiones, sacra
menta administrare, & huiusmodi;
licet non expresse dicat beneficium
esse curatum, tenet nihilominus col
latio, quia ex prædicta expressione
11 constat esse curatum; † sed casum per
eum excitatum circa electiuum be-
nefi-

neficiũ soluit negatiuè, *per decis. Rot. 13. num. 5. de præb. in antiq.* vbi quod si impetrans dignitatem electiuam non fecerit expressam mentionem quod est electiua, quamuis alia omnia, quæ electiuis dignitatibus conueniunt expresserit, gratia nihilominus dicitur subreptitia, ex dispositio-
12 ne *d. Clem. 1. de præb.* † & ratio ea esse potest, quia ideo Papa vult vt fiat expressa mentio de electiuitate, vt veritas sibi nota sit de his, quæ in facto consistunt, cum aliàs facta ignorare posset *c. 1. de constit. in 6. c. 1. vt Eccles.*
13 *benef. sine demin.* † nam exprimendo Ecclesiam esse collegiatam nõ infert necessariò ad electiuitatem; potest. n. esse vt collatio huiusmodi collegiatæ spectet ad aliquem sine electione,
14 vt probè videmus in collegiatis huius Alexandrinæ Ciuitatis, & diæcesis in quibus electio nulla fit dum vacant dignitates, habentur autem in Ciuitate duę insignes collegiatæ, vna sub Sanctæ Mariæ ad Niues Priuilegiis Fæl. Rec. Martini V. altera Sancti Petri Fæl. Rec. Leonis X. decoratæ, & munitæ, & ego in vtraq; successiuè fui Canonicus: contenditur etiam adesse aliam collegiatam habitu tantum, videlicet Sanctæ Mariæ de Curte nuncupatur, sed re vera ista non est collegiata, ne quidem habitu, quippe quæ omni tempore pęnitus caruit omnibus requisitis, nec vlla vnquam concurrit coniectura, ex illis quos retuli *superius, prælud. 2. dub. 2.* sed abusiuè appellata est collegiata.

In diæcesi verò extant duæ; vna inquam sub tit. S. Perperui in oppido Solerii, ex quo B. Bruno Signiæ Episcopus originem gloriosam duxit, vt proinde in tota hac diæcesi illius officium, suffragante ad id decreto Sacrę rituum congregationis, recitetur. Decretum autem tale est.

Sanctorum memorias ijs præcipuè in locis celebrari, vndè originem, ac vitam duxere mortalem, veterum Ecclesiæ patrum suadent instituta. Itaque cum B. Bruno Episcopus Signiæ in pago Soleriæ, ex quo præcipuè Alexandrina Ciuitas in insubria, coaluit, natus sit, sacra rituum Congregatio, laudata Io. Ant. Massobrij Primicerij, & Augustiui Galea Canonici Alexandrin. petitione, officium eiusdem Sancti, de communi Confess. Pontif. recentis lectionibus in proprio eiusdem officio, pro Clero Signino ab eadem Congregatione approbatis, sub ritu duplici in prædicta Ciuitate, ac diœcesi die 18. Iulij, qua videlicet ipsius obitus in martyrologio annotatur, recitari posse liberaliter indulsit, die 19. Nouembris 1622. F. M. Card. a Monte. Io. B. Rinucinus Secret. & asseruatur in Archiuio Episcopali.

Huius Sancti gesta, & oppidi Solerii ædificationem, atq; primordiũ luculenter tradit D. Io. Bapt. Ferrarius d. collegiatæ Canonicus: quot autem, qualesue, & sanctitate, & virtutibus Illustres, & togatos, & galeatos illud oppidum produxerit viros, longum nimium esset huc referre nec ad rem nostram spectat, ac proin de hoc non attingo; prætereundum tamen non putaui Insignem legum Doctorem, quem edita iam scripta celebrant, & iam iam edenda clariorem reddent, videlicet D. Lancillotum Galliam, cuius honor vti, corruscauit in D. Mario subtiliss. philosopho, ac piissimo Medico, nec non & in DD. Bartholomæo, ac Perpetuo protonotariis Apostolicis, & d. Cathedralis Canonicis, magisque in dies clarescit, & crescit in D. Anton. eximio Doctore, quem sola virtus, & doctrina prouexit ad Quæstoratum Illustriss. Magistratus ordinarii Mediol. ac aliis filiis, quos sanè haud degeneres habuit, ita & nomen susti-

netur

*etur in iuniore Lancillotto D. Antonij Primogenito I.V.D. & d. Cathedralis Canonico, qui eã præ se fert expectationem doctrinæ, vt Auũ adhuc viuum sustinere videatur: Camillum etiam Ferrarium Aquileiẽsis Patriarchalis Canonicum, Serenissimique Leopoldi Archiducis à Secretis silere non possum; id enim sanguinis coniunctio, atq; necessitudo, quæ illũ mihi deuincit, & eo minus ingentes eius virtutes, ac summa Doctrina nõ patiuntur; hisce debeo, & D. Alexandrum Grataroiam Proton. Apostolicum, & Doctorem, à Summo Pont. Paulo V. fel. recor. honoribus auctũ addere. Ne; vt tãtos viros recenseam, cum re vera non valeam, qui potius viderer velle soli fulgentiss. facem addere, saltẽ impellor, vt, qui eiusdẽ Oppidi minimus sum, tãtorũ exciter exemplo, & eorum vestigia sequendo, ad virtutes contendere nũquam me pigeat: Altera collegiata Diœcesis est Sancti Dalmatii Oppidi Quargnenti.

Sed iam reuertamur ad rem vnde digressi sumus, quamuis inquam inficiatur gratia ob non expressionem electiuitatis, eo quod respiciat factũ, vt dixi superius, de quo Papa vult in-
15 formari; † attamen si reticeretur aliqua qualitas, quæ inhæreret iuri, gratia esset nihilominus valida, nec aliquo subreptionis vitio notaretur, ad decisa per Rot. apud ipsum Germo-
16 nium, *d. §. ac beneficia nu. 23.* † vbi dicit Papam Vrbanum VI. respondisse cuidam Auditori, quod de qualitatibus, quæ à iure insunt materiæ impetratæ, non est opus facere mentionẽ,
17 † & ratio esse potest, quia Papa dicitur habere omnia iura in scrinio pectoris sui *l. omnium vers. sicut ergo 19. C. de testam.* quod tamen intelligendum est, quoad interpretationem, secus quoad reminiscentiam *tex. &* *glos. in c. præterea sciscitaris 23. dist. ibi, nisi nos fallat obliuio* Gonzal. *de mensi-*
18 *bus §. 4. procem. num. 85.* † quinimo licet Papa sit I.V.D. eo ipso quod est Papa, attamen est Doctor auctoritate, & non scientia, vt dixisse Bal. *in c. 1. colum. vlt. de magistr.* astruit Berta-
19 chin. *in repert. verb. Papa licet*, † vbi etiam releuat, quod Papa præsumitur ignorare facta propria, propter multiplicitatem negotiorum *c. cum olim 12. de re iud.*

20 Aliud admonet notandum, nimirum esse alia beneficia electiua, quæ
21 nõ sunt caput Collegii; † vnde Card. *in d. Clem. quia contingit §. vt autem in 4. not. de relig. dom. & in d. Clem. 1. §. ad hæc q. 4. de præb. & in cons. 105. prout refert, & sequitur Fel. num. 26. vers. vt autem in c. in nostra 22. de rescrip.* dicit quod beneficium electiuum propriè dicitur, quando proceditur per electionem, quæ exigit superioris cõfirmationem, & in hoc cõuenit cum Gonzal *loco citato*, † & Fel. *in d. c. in nostra vers. & dico amplius* scribit quod si Canonici eligunt in plena forma electionis, & non confirmatur eorũ electio, beneficium nihilominus dicitur electiuum ratione formæ seruatæ in electione, etiam si Superior nõ cõfirmet, ita vt includatur in literis non facientibus mentionem de ele-
22 ctiuis; † & ita testatur Germonius seruari in Metropolitana Taurinensi, vbi Canonici eligunt seruata forma *c. quia propter 13. de elect.* absque vlla Archiepiscopi confirmatione, nam statim atq; electus est aliquis in Canonicum deducitur in chorum ab alio Canonico, ex mandato Præsidentis Capituli, & ibi installatur, & illa installatio habetur pro confirma-
23 tione *per Oldrad. cons. 146. nu. 5.* † nec inquit absonum est dicere quod ex consuetudine inducatur vt vnus actus effectum alterius repræsentet,

M sicut

sicut Scotatio traditionem operatur,
c.ex literis 2. de consuetud. vt etiam no-
tat Imol. in c. transmissam 15. de elect.
24 *& c.ex insinuatione 26. de simon.* †Sco
tatio autem est quædam forma trã-
ferendi possessionem, de qua *in d.c.ex*
literis 2. de consuet.

Hinc limitauit Staphil. suam con-
clusionem, *in rubr. de qualit. dignit.* vt
dicatur etiam electiuũ illud Benefi-
cium, seu Canonia, vbi de consuetu-
dine, in aliqua Ecclesia introductum
esset, vt forma *d. c. quia propter 13. de*
elect. obseruari debeat in electionib.
25 Canonicorum; † cõsuetudo enim, in
quit, & legitima præscriptio dant sta
tum beneficio, vti probatur *in c. cum*
de beneficio 5. de præb. in 6. cui adstipu-
latur Io. Andr. *in addit. ad specul. tit.*
de act. & pet. §. super petitionibus in fi.
vers. per literas quoq. quod potest cõfir
mari ex testimonio Felini *num. 26.*
vers. & scias in d. c. in nostra 22. de re-
26 *scrip.* † vbi refert. Inn. VI. dixisse, ac
semel in Camera declarasse quod vo
lebat illud beneficium esse, & dici ele
ctiuum, in cuius electione seruatur
27 forma *d. c. quia propter 13. de elect.* †
vel per cuius obitum Ecclesia vidua-
28 tur Prælato; † quocirca concludit
idem Germonius *d. §. ac beneficia*
num. 31. quod beneficium electiuum
dicitur, non modo illud, quod est ca-
29 put Collegii; † sed etiam illud, quod
iure aliquo speciali, vel ex inueterata
consuetudine pro electiuo habetur,
& ex his patet quod, & quando bene
ficium dicatur electiuum.

30 Sed postquam, teste Gartia *p. 4.*
ca. 1. num. 11. ius electionis parum est
in vsu, cum titulus *de elect.* iam reces-
serit ab Aula, vt inquit Lambert.
de iurepatr. lib. 2. p. 1. q. 7. a. 20.
nu. 6. ideo hæc missa fa-
cio, & capio, *prælu.*
9. de Ecclesia Mo
noculari.

PRAELVDIVM Nonuum.

De Ecclesia Monoculari.

ARGVMENTVM.

Beneficium Monoculare dicitur, vel respectu Ecclesia, in qua vnicum, situm est, vel respectu collatoris, quia vnici collationem habet.

1 POstquam agimus de Ecclesiis, & in materia beneficiaria fit mentio de Monoculare, opportunum duxi videre quæ sit Monocularis Ecclesia, & concludo cum Petro Andrea Gambaro *de potest. leg. rubr. de potest. in refer. nu 12. lib. 4 fol. 103.* quod Monocularis est, cuius collatio ad aliquem spectat, qui vnius tantum beneficii conferendi ius habet, vel dicamus cũ *Gonzal. glos. 9. §. 4. de mensib. & alter.* quod Monoculare dicitur beneficiũ, vel quando est vnicum in aliqua Ecclesia, vel quando aliquis vnicum tantum potest conferre.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Dignitas vnica in collegata dicitur Principalis non Monocularis.

OCcurrit dubitare an dicatur Monocularis illa dignitas, quæ reperitur vnica cum Canonicis in aliqua Collegiata; sed hoc dubium resoluit negatiuè *Mandos. in reg. 3. q. 5. ad fi.* enim verò respectu Canonicorum dicitur principalis, non autem Monocularis.

PRÆ-

PRAELVDIVM Decimum.

De Ecclesia Manuali.

ARGVMENTVM.

Manuale beneficium tituli proprietate non gaudet.

VIso de Monoculari Ecclesia possumus congruenter, de Manuali, subijcere præludium. Est autem Ma-
1 nualis illa Ecclesia, *Teste Gambaro d. rubr. de potest. in refer. n. 12.* quæ tituli proprietate non gaudet, nec ius aliquod possessionis tribuit; sed illi præsides ammouetur ad nutum Superioris.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Concilium Trid. non comprehendit Manualia beneficia.

1 DVbitatur an Concilium Tridentinum *sess. 24. cap. 18.* Locum habeat circa Manualia beneficia re-
2 soluitur negatiuè; † enim vero Ecclesiæ seu beneficia Manualia non dicũtur verè beneficia *c. præcepta 55. di. c. satis peruersum 56. distin. cap. 1. de Capp. Monac. & ibi glos. in verb. per-*
3 *petui* † vbi habetur, quod beneficia debent esse perpetua, & non dantur ad tempus.

PRÆLVDIVM Vndecimum.

De Ecclesia Baptismali, & Sepultuaria.

ARGVMENTVM.

Ecclesia Baptismalis largè dicitur Curata, sed verè dicitur Matrix, non tamen dici potest Parochialis nisi habeat territorium nec in ea ponitur concursus.

VIso de Ecclesijs necessariæ collationis, quibus addi possunt Ecclesię in fauorem, vt aiunt, resignatæ, vel aliàs, ex causa permutationis renuntiatæ; congruenter succedit præludiũ de Baptismali, & Sepultuaria Ecclesia, quæ ea est, ad quam omnes deferũtur, pro Baptismate, vel Funeribus, nec tamẽ vllam habet Parrochiam, siue territorium, nec distinctum Populum, & dubitatur, an in huiusmodi Ecclesijs dispositio Concilij locum
1 habeat, † & videtur quod sic; dicuntur. n. Curatæ. *Host. in c. quia nonnul-*
2 *li 3. de Cler. non resid.* vbi hoc notat, † quia, inquit, baptizans Adultum debet ipsum instruere in articulis fidei, *c. ante omnia de consecrat. dist. 4. & c.*
3 *placuit 3. quæst. 1.* † quod planè pertinet ad Presbyterum Curatum *c. vt quisq; 3. de vit. & hon. Cler.* facit etiam quod tradit Lud. Rom. *in cons. 356. nu. 3. & 4.* & Ioannes Andr. *in rubr.*
4 *de Parroch. in nouel'i*; † vbi colligit, quod ius parrochiæ in pluribus consistit: Et primo, vt Parrochiani diebus festiuis audiant missam in propria Parrochia *c. vt dominicis 2. de Parroch.* Secundo, vt percipiant Sacramenta in Parrochiali, *c. ex parte 5. de sepult. c. omnis 12. de pœn. & remiss.*

M 2 Ter-

Tertio, vt in Parrochiali sepelliātur *Clem. dudum, §. verum 2. de sepulr.* Quartò, vt decimæ præstentur *c. Statuimus 16. quæst. 1. c. omnis Christianus de consecratione dist. 1. c. pastoralis. 9. de his quæ fi. à Prel.* Sed postquam id tactum reperimus per Imol. *nu. 5. & 6. & Anchar. nu. 5. ac alios in Clement. 1. de Baptis. in gloss. deputationi, ad quos etiam se remittit Abb. in d. Clement. dudum. num. 31. de Sepult.* vbi in negatiuam resoluunt, ea potissimum
5 ratione, † quia actus Baptizandi potest exerceri per laicum, & valet, si fiat debita forma, & cum intentione
6 baptizandi, *c. Ad limina 30. q. 1.* † Et nihilominus laicus, & multò minus fœmina, non est capax fori pœnitentialis, *c. Noua 10. de pœnit. & remiss. c. Dilecta 12. de maior. & obed.* paucis, & nos concludamus pro negatiua cum Decio, *num. 29. in c. Ad aures 8. de*
7 *rescrip.* † vbi dicit, quod habere Baptismum, & Chrisma, non efficit, vt Beneficium sit Curatum, *ex Cons. 80. Feder. de Sen.* iunctis ijs quæ tradit Gonzales *gloss. 6. num. 48. & sequent.*
8 † vbi apertè dicit, quod ex actibus baptizandi, & sepeliendi non infertur Cura animarum; tum ex rationi-
9 bus, & iuribus supra allatis; † tum etiam quia ex consuetudine, & concessione etiam Episcopi, potest introduci, vt filij Parrochianorum vnius Parrochiæ, baptizentur in alia, *Faciunt quæ dixi in Prælud. 3.*

De iure autem sepeliendi dicit Federicus de Senis *in cons. 135. nu. 2.* & Staphil. *de litt. grat. & signat. in rubr. de qualit. benef. quæ sunt Curata nu. 4.*
10 *iuncta d. Clem. Dudum 2. de sepult.* † quod Cemiterium, vel ius sepeliendi, ne quidem arguit, nedum concludit Ecclesiam habentem huiusmodi
11 iura esse Parrochialem; † potest enim quælibet Ecclesia, siue Capella, quamuis Parrochialis non sit, nec Curam habeat animarum, potest inquam habere, ex consuetudine, vel concessione Episcopi, Cemiterium, & ius sepe
12 liendi; † Cum igitur huiusmodi iura possint adesse, & abesse, citrà detrimentum veræ Parrochialitatis; satis conclusum restat, Ecclesias baptismales, quamuis verè dicantur Matrices, & largo modo etiam sint Curatæ, *ad tradita per Imol. & Anchar. loc. cit.*
13 † si tamen careant territorio, siue Parrochia, & populo, nulla ratione dici posse Parrochiales. Et hæc conclusio firmatur *in decisione 52. nu. 31.*
14 *p. 2. in nouiss. diuers.* † vbi reprobatum fuit dictum Romani, inquantū dixit, quod ex iure baptizandi, & sepeliendi necessario infertur ad Curam animarum.

15 Qua planè conclusione stante, alia firmatur conclusio, videlicet in huiusmodi Baptismalibus Ecclesijs, pro tēpore earum vacationis, non esse ponēdum concursum ad formam Concilij Tridentini, salua tamen sententia Sacræ Congregationis.

PRAELVDIVM Duodecimum.

De Beneficijs de Mensa.

ARGVMENTVM.

Beneficia de mensa non vacant, & dicuntur transire ad manus mortuas, pro eisque soluitur Quindennium quando sunt vnita.

1 QVia aliquando vniuntur beneficia Mensis; cōgruè sequitur præludium *de benef. de mensa.* Est autem Beneficium de mensa illud, quod vnitur alicui Mensæ Episcopali, vel Capitulari, Dignitatisuè cuiuspiam, in quibus aliquando conceduntur fru-

ctus

2 ctus seruientibus; † sed quia illi non sunt proprij Rectores, sed veluti vsu
3 fructuari; † ideo non datur vacatio per eorum mortem; sed ipsis mortuis ad instar vsusfructus, Mensæ consolidantur, *Garzia p. 11. c. 2. nu. 3.* & pro huiusmodi beneficiis, ex quo dicuntur peruenisse ad manus mortuas, soluitur Quindennium Cameræ A-
4 postolicæ. † Porrò Quindennium est pensio, quæ Romano Pontifici, & eius Apostol. Cameræ soluitur XV. quoque anno ex beneficio dimisso, & annexo gratia alicuius Communita-
5 tis, vel Collegij; † & succedit in locũ
6 annatæ; † & soluuntur XV. quoque anno fructus vnius anni, vel saltem
7 dimidia pars; † Etenim quia Vniuersitas numquam perit; ideo beneficiũ coniunctum, & adhærens Communitati, vel Collegio fingitur vacare singulo XV. quoque anno, & denuo conferri. *Azor. Mor. Inst. lib. 7. ca. 14. Rubr. de coniug. ex benef. vbi plures quæsitus format; circa Quindenn. extat etiam constit. Pauli II. incipiens* Decet *qua est 8. in Bull. alia Pauli IV. incip.* Incumbentia, *& est 25. in eaq; referuntur alia constitutiones omnes de ista materia; accessit tandem Constit. Pij V. qua in Bullar. inter ipsius Constitutiones est 174.*

PRAELVDIVM Decimumtertium.

De Beneficijs vnitis, siue de vnione.

ARGVMENTVM.

Vnio fit per viam connexionis, subiectionis, & æquè principaliter.

PRosequendo cœptam Methodum; quia aliquando Ecclesiæ inter se annectuntur, siue vniuntur, haud inutile fore putaui hic subijcere *prælud. de vnione.* Et in primis opportunè ve-
1 nit describenda quid sit † vnio: dicamus igitur cum *D. Barbarosa alleg. 66. n. 1. p. 3. de off. Epis.* quod vnio est beneficiorum seu Ecclesiarum ab Episcopo, vel alio superiore facta annexio, ob vtilitatem, seu necessitatem
2 Ecclesiæ; Vnio † autem secundum eũdem fit potissimum: tribus modis; & primò vt ex duobus beneficijs, seu Ecclesijs fiat vnum, & huiusmodi vnio appellatur ex Hoieda *de compatib. benef. p. 2. c. 3. n. 2. & Garz. p. 12.*
3 *c. 2. n. 7.* † Vnio per viam connexionis, & incorporationis, quia hoc modo communicant mutuo priuilegia, & bona sua, *c. decimas 16. q. 1. §. sunt*
4 *enim*; † Secundò, vt vna Ecclesia alteri subijciatur, & secundum prædictos Doctores, dicitur vnio per viam subiectionis, quia vna Ecclesia alteri subijcitur, pro augmento illius dotis & patrimonij, & hoc modo, illa Ecclesia, cui fit vnio, remanet Superior, & principalis, vnità verò est inferior & subiecta accessoriaq; ac dependens ab illa, cui fuit vnita, annexa, & incorporata *c. recolentes 3. de statu Mo-*
5 *nac.* † Tertio vt æquè principaliter vniantur, & hoc modo quo ad Rectorem vnita dicitur, quia vnum dũtaxat habet Rectorem, quo verò ad bona, vtraque remanet cum suis proprijs bonis, iuribusq; distinctis, & separatis, & non communicatis, & quælibet retinet sua priuilegia, iura,
6 & statuta *c. præcipimus 16. q. 1.* † quibus accedit *Gonz. glos. 5. §. 7. n. 26.* vbi latè, & doctè more suo hanc materiam vnionis tractat, quamuis non conueniat, cum præcitatis Doctoribus circa vnionem principaliter Factam; illam enim asserit ipse principaliter vnitam esse, quando ex duabus

busfit vna, & reuera fallitur Gonz.
7 † quapropter sequi possumus Barbosam, & alios præcitatos, quibus addo Caccialupum *de vnionibus art. 8. vers. Et hoc si modo non sit facta*, vbi pro hoc adducit *glos. in Clem. per litteras verb. Ecclesias. 2. de prabendis, & glos. in c. 1. verb. vniendo, Ne sed. vac.*

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

In impetratione non est facienda mentio de beneficijs vnitis illi beneficio quod impetratur vbi tamen vnio sit per viam connexionis, vel subiectionis secus si æquè principaliter.

1 DVbitatur an faciēda sit mentio in impetratione, de Ecclesia vnita; breuiter respondetur, quod si vnio facta fuerit per viam connexionis, vel subiectionis, tunc non est fa-
2 cienda mentio, † quia beneficium vnitum habet se ergà rem, cui vnitur sicut filia ergà matrem, quia sortitur naturam, & priuilegia matris, *c. cum*
3 *dilectus 6. de his, qua vi met.* † quamuis fieri debeat mentio de obtentis, *Felin. nu. 30. Corrol. 3. in c. in nostra 22. de rescrip. Cassad. decis. 12. de præbendis,*
4 † Et declarauit pluries sacra Congregat. *super Sac. Conc. c. 17. sess. 24.* teste *Garzia p. 12. c. 2. num. 38.* Quas refert in hæc verba *Habens duas Parrochiales, quarum altera est beneficio simplici, vel Dignitati in perpetuum vnita, alteram dimittere non tenetur*: & alia *Licet aliàs fuerit resolutum, quod habens, ante Concilium, duos Canonicatus, quibus singulis esset vnita Parrochialis, per hoc decretum non tenetur ad alicuius dimissionem; nihilominus in contrarium est veritàs, quod alterum dimittere teneatur, intelligendo de vnione*
5 *æquè principali*; † Si verò facta erit tertio modo, putà, æquè principaliter, necesse erit facere mentionem de vtraque, licet vnitę tantum sub-
6 dantur Rectori, † nam vnio ęquè principaliter facta, operatur duntaxat, vt sic vnitæ Parrochiales sint inter se cōpatibiles; quo verò ad alios, sint omnino incompatibiles, *Garzia vbi supra num. 43.* dicens admodum
7 proficuè, † quod si Beneficiorum æquè principaliter vnitorum alterum sit Curatum, vel incompatibile, impediret assequutionem alterius similis, sine dispensatione, & per huiusmodi assequutionem vacarent ęquè princi-
8 paliter annexa prius obtenta, † quod tamen non accidit in vnitis accessoriè; enimuerò si Parrochialis vniretur Beneficio simplici, non impediretur consecutio alicuius Parrochialis,
9 † & ita etiam dicendum asserit, quādo extincta Parrochiali, eius bona essent applicata alteri beneficio.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Vnio quomodo dignoscatur vtrum sit æquè principaliter facta, an per viam connexionis, subiectionisuè, inspicienda sunt verba vnionis, quæ hic obseruantur.

1 DVbitatur 2. quomodo dignosci poterit, vtrum vnio facta sit accessoriè, an ęquè principaliter. Breuiter dico quod inspicienda sunt om-
2 nino verba vnionis, † vtpote, si dicit *vnimus hoc beneficium tali Dignitati, &* eo magis si addatur, *& incorporamus,* tunc dicitur vnio accessoriè facta,
3 † ubi verò concipiatur his verbis, *vnimus tale, & tale beneficium,* tunc eiusmodi vnio dicetur facta æquè principaliter, vt subtiliter obseruat Garzia
4 *p. 12. c. 2. nu. 51. & 56.* † vbi etiam adducit

ducit

ducit declarationem Sac. Congreg. per quam decisum fuit, *In prouisione Abbatiæ, cui vnita fuit Parrochialis Ecclesia, non esse opus concursu ad formã Conc. Trid.* cap. 18. sess. 24. *dummodo perpetuò, & accessoriè facta sit vnio auctoritate S. Sedis Apost.* In hæc verba S. D. N. *ex sententia Congreg. Concilij declarauit examẽ, quod ex decreto* Cõc. sess. 24. cap. 18. *faciendum est per concursum in collatione Parrochialis, non debere fieri in prouisione Dignitatis Abbatiæ, tametsi vnita sit Parrochialis Ecclesia, dummodo hæc vnio auctoritate Sedis Apostolicę, ac perpetuo, & accessoriè facta sit.* Huc idem annuit Dominus Barbosa *allegat. 60. nu. 24. p. 3.* Ex quibus remanet solutum dubiũ.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Vnio accessoria dignoscitur ex annexione minus digni ad dignius.

DVbitatur 3. quid iuris quando ambigitur, vtrum Ecclesia fuerit vnita accessoriè, an ęquè principaliter:
1 Dicamus quod eo casu, si minus dignum sit annexũ digniori, illud minus dignum dicetur accessorium *arg.*
2 *c. quod in dubijs 3. de consec. Eccl.* † uel quando facta est vnio, vt tale sit accessorium *argum. tex. in §. si tamen instit.*
3 *de rerum diuisione*: † At verò si non apparet vtrum sit dignius, tũc vtrũque dicetur vnitum ęquè principali-
4 ter, † nisi de consuetudine aliud seruaretur, quo quidem casu attendenda esset cõsuetudo tanquam optima interpres, *vt in l. si de interpretatione 36. ff. de leg. Hoieda de incompatibil. benef. p. 2. c. 3. nu. 5.*

PRÆLVDIVM Decimumquartum.

De Vicaria perpetua.

ARGVMENTVM.

Vicaria perpetua dupliciter consideratur, vel per se, quia continet curam animarum actu, ex vero titulo, puta quia erecta est in Vicaria per se, aut saltem in beneficijs vnitis, abdicando ab illis curã animarum, & illam transferendo in Vicarios: aut consideratur tanquam dependens ab aliquo pio loco, vel Collegio, cui vnita est Parrochialis, & non est verè beneficium, quia penes Vicarium residet tantummodo exercitium curæ, non titulus.

1 DIfficilis nõ mediocriter accidit materia Vicariæ Perpetuę, quoniam disposita in beneficijs Curatis locum habere videntur in Vicarijs Perpetuis, *Rebuff. in tract. nomin. qu. 9. num. 8. Gonzal. glos. 5. §. 3. num. 21. Garzia p. 9. c. 2. num. 286. vbi plurimos*
2 *cumulat*; † & Vicaria Perpetua dicitur beneficium Ecclesiasticum, *Rebuff. hoc tit. in prax. Gamb. de potest. legat. lib. 5. rubr. 1. num. 100. & lib. 6. num. 11. Hoied. de compat. benef. p. 1. c. 15. num. 11. Gonz. glos. 5. §. 3. num. 19.*
3 † & huiusmodi Vicarij habent verũ titulum, *c. ad hæc, & ibi Abb. 3. de*
4 *off. Vic. Gonz. d. num. 21.* † ideo non possunt remoueri, etiamsi Rector principalis moriatur *Gonz. d. num.*
5 *21.* † & nihilominus, iuxta Constit. Pij V. non modò non requiritur cõcursus, nec examen nominati cum Examinatoribus Synodalibus, sed sufficit examen, & approbatio Ordinarij, iuxta d. Constit. & Conc. Trident.

dent. *ſeſſ.7.c.13.teſte Garzia p.9. ca. 2.*
6 *num.293.* † immo nec habet locum *regula de menſibus*, vt late probat, ac defendit *Gonzal. d.glo. 5. §.3. nu.59. vſque in finem:* vnde ex his magis redditur difficilis hæc materia Vicariç: Cœterum vt ad aliquam concluſionem deueniamus, dicamus cum Gõzal. *d.gloſ. 5. §.3.nu. 33. iuncto Rebuffo in prax. tit. de diſpenſat. rat. ætat. verb.*
7 *vel earum perpetuæ Vicariæ*, † quod Vicaria perpetua duplex eſt, una, quç cõtinet actu curam animarum; altera quç conſiſtit in Eccleſia Cathedrali, uel Collegiata, & cura reſidet penès capitulum, exercitium autem
8 pènes Vicarium; † & his addamus, quod habentur quędam beneficia, quç dicuntur Vicariç, non tamen ſunt Vicariç Parochialium alicui beneficio, uel pio loco unitarum, ſed de per ſe, uel quia erectæ ſunt in Vic. de per ſe uel quia erectç ſunt in beneficijs unitis, abdicando ab illis curam, & illam transferendo in Vicarias, & huiuſmodi Vicariæ dicuntur Vicariç nomine tenus.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

In Vicarijs perpetuis per ſe erectis, vel aliàs erectis in Eccleſiis vnitis, in quibus translata ſit cura animarum, ponitur concurſus; ſecus ſi in aliqua Cathedrali, vel Collegiata, & Cura reſideat pènes Capitulum, vel aliàs ipſa Parochialis ſit vnita alicui Dignitati, quamuis exercitium curæ ſit pènes Vicarium.

EXijs, quæ prçmiſimus oritur dubium, an reuera fieri debeat concurſus in Vicarijs perpetuis, nec ne?
1 Gonzal. *in gloſ.5.§. 3.n.53.* † dicit aſſeueranter quod Conc, Trid. *ſeſſ. 24. cap.18.de refor.* ſuper forma prouidẽdi Eccleſias Parochiales, nõ intrat in Vicarijs perpetuis, † ſed quod ſeruanda eſt duntaxat forma Conſti. Pij V. per quam, ut diximus, non eſt neceſſarium ne quidẽ examen cum examinatoribus ſynodalibus *Garzia cap. 2.*
2 *nu.293.part.9.de benef.* † attamen dicendum puto, iuxta quod diximus in hoc preludio, nimirum ſi Vicaria ſit de per ſe erecta, uel ſit erecta in Eccleſia unita, ſed in illum ſit translata cura animarum illius Parrochialis, uel fortaſſe redacta eſt in ſimplex beneficium, tunc ponendus ſit concurſus,
3 † ut declaraſſe Sac. Congreg. Conc. teſtatur Gartia *part.9.cap.2. nu. 301.* quam plane declarationem ibi refert in hęc uerba. *In Vicarijs erectis in Eccleſiis vnitis alicui Beneficio, vel loco, abdicando, & ſeparando Curam animarum ab ipſis Eccleſiis, & transferendo eam in Vicarios, vt in Vicaria per Greg. XIII. de anno 1583. erecta in Eccleſia loci della Ventoſa Abulen. Diœceſ. vnita per eum Monaſterio B. M. de la Meiorada Ordinis D. Hieronymi, huiuſmodi enim Vicaria appellantur, & ſunt verè Beneficia Curata de per ſe, & ſic in eis debet fieri Concur-*
4 *ſus, ſicut in alijs beneficijs Curatis;* † ſi uerò ſit in aliqua Cathedrali, uel Collegiata, & Cura reſideat pènes Capitulum, quamuis exercitium ſit pènes Vicarium, prout etiam ſi Vicaria ſit alicuius Eccleſiç Parrochialis unitæ cuipiam Dignitati, tunc non
5 erit proponendus Concurſus, † ſed Capitulum, uel ipſa Dignitas reſpectiuè nominabit Vicarium perpetuum, qui planè Vicarius tenebitur deinde expedire nouam prouiſionẽ, ſi tamen Vicaria vacauerit in menſe Apoſtolico ex Conſtitut.46. Pij V. ut pluribus probat Garzia d.c.2. à num. 289. uſque 321. ubi plures Deciſ. de uerb. refert, quas hic non infero breuitatis

uitatis causa; & ita etiam dictum fuit in vna Vlixbonen. iuris conferendi 2. Decemb. 1605. coram litta, *& est decisio 102. nu. 9. p. 1. apud Farinatium; vbi dictum fuit nō obstare quod in Vicarijs perpetuis sit necessarius concursus,*
6 *† quia ad effectum vt sit locus concursui, non inspicitur, an Vicarius sit perpetuus, vel ad nutum amouibilis, sed attenditur an Vicaria spectet ad Monasterium, & ei sit subiecta, vel annexa, ita vt cura resideat penes Monasterium, quo casu non est locus concursui; sed sufficit approbatio ordinarij, iuxta resolutionem Illustriss. interpretum cōcilij super qua fundatur, breue obtentum à Fel. Rec. Clem. 8. Declaratio verò eorumdem Illustriss. data pro parte Archiepiscopi loquitur, quando Cura transfertur in Vicarium, & non quando solum exercitium; vt in isto casu.*

7 Sed difficultas fortasse erit, scire quando dicatur translatum duntaxat exercitium Curæ, & non omnimoda Cura. Rot. *ibid. nu* 10. hoc declarat dum dicit, *Non obstare quod post erectionem factam per Archiepiscopum dici potest Cura translata in Vi-*
8 *carium perpetuum; † quia lectura instrumenti erectionis contrarium apertè denotat, dum ibi assignatur certa portio Vicario, & reliquum reseruatur Commendatario, penes quem remanent onera*, iuxta notata per Host. & Ioann. Andr. in c. exposuisti de præb. & ibi Abb. in fine hoc benè declarat Felin. in c. postulasti num. 1. vers. aut perceptio fructuum de rescrip. Rebuff. de congrua; *& hic in nostra erectione, vltra reseruationem fructuum, & onerum, Vicarius non nominatur Rector, & reseruatur Commendatario ius præsentandi, quod, stantibus præmissis, debet intelligi sicuti prius competebat, cū approbatione Ordinarij, & non prauio Concursu: apparet enim in hac erectione Archiepiscopum noluisse alterare statum huius Ecclesiæ in alio, quam facere Vicarium de ammouibili perpetuum, prout ei ex debito sui officij incumbit*, ex decreto Conc. & c. 1. de Cappel. Monac. in 6. *maximè quod, in dubio, huiusmodi erectio ita facta intelligi debet vt minus præiudicet Commendatario quā*
9 *sit possibile; † & propterea ex eo, quod dicat erigere Ecclesiam in Vicariam perpetuam, & Beneficium Curatum inferri non debet ad Curæ translationem, cum ista verba optimè verificari possint ratione exercitij, & oneris administrationis Sacramentorum Vicario perpetuo*
10 *incombentium; † nec ex deputatione Vicarij perpetui Ecclesia desijt esse de mēsa*, Vitalin. in Clem. Frequens n. 35. & 84. de excess. præl. & fuit dictum in vna Vrgelen. Parrochialis coram Illustriss. Pamphilio.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Parochialis si redigatur in Simplex beneficium, & erigatur Capellania perpetua cum onere Coadiutoriæ in Curaanimarum Vicario perpetuo, non confertur per concursum.

1 Dubitatur secundo vtrum si Parochialis redigatur in simplex beneficium, & erigatur Capellania perpetua cum onere Coadiutoriæ Vicario perpetuo in Cura animarum, conferenda sit huiusmodi Capellania per concursum. Hoc dubium resoluitur negatiuè, per declarationem Sac. Conreg. quam refert Garzia de ver-
2 bo p. 9. cap. 2. num. 303. his verbis, † *Præsupposito quod Ecclesia Parochialis, quę proprium Rectorem habebat, nec vlli pio loco erat vnita, auctoritate Apostol. post Concil. redacta fuerit in simplex, & sine cura Beneficium, erecta ibidem Vicaria perpetua, & Capellania*

etiam perpetua, cum onere Coadiutoria in cura animarum ipsi Vicario perpetue, dotata ab ipso Rectore, & stante Const. Pij V. de Vicarijs perpetuis, *an præsentatio Vicarij Perpetui, & Capellani pro tempore, spectet ad prædictum Rectorē, vel horum prouisio pertineat ad Episcopum, in cuius Diœcesi est Ecclesia.* Respondit Congregatio; *In Vicario seruandum esse hoc Decretum, vt Vicaria detur per concursum, & Capellanum sufficere, vt approbatus ab Episcopo, ab ipso detur*, iuxta c.6.sess.21.*& sic vtrūque beneficium spectare ad Episcopum*; dispositio autem Sac.Cōc.Trid.d.sess. 21.c.6. ea est, *vt illiteratis, & imperitis; necnō, & ijs, qui inhonesta vita sint, deputentur ab Episcopis Coadiutores, aut Vicarij, cū assignatione partis fructuū, pro sufficienti victu, quacumque appellatione, & exemptione remota. Cum facultate etiam priuandi beneficijs eos, qui turpiter, & scandalosè viuunt, postquam præmoniti fuerint, & adhuc incorrigibiles in sua nequitia perseuerāt; exemptione, & appellatione quacumque remota.*

PRAELVDIVM Decimumquintum.

De Dignitatibus.

ARGVMENTVM.

Dignitas quæ dicatur, & quatenus differat à Personatu, & Officio, quæ videntur sinonyma.

1 DIximus *in 3 prælud. dub. 3.n.31. & 34.* non esse proponendum concursum in Dignitatibus, quibus
2 animarum cura incumbit: † Concil. item Trid. *sess.25.cap.10.de refor.* statuit, vt causæ Ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes, in partibus delegandæ, committantur personis in singulis Concil. Prouinc. & Diœcesanis designandis, quæ habeant qualitates, iuxta Constit. Bonifacij VIII. fœl. rec. quæ incipit *Statutum*, quod est *c.11. de rescrip. in 6.* vbi sancitum est, vt nullis, nisi Dignitate præditis, aut Personatum obtinentibus, seu Ecclesiarum Cathedraliū Canonicis, causæ auctoritate litterarum Sedis Apostol. vel Legatorum eiusdem committantur; quibus nouissimè successit alia constitutio fel. rec. Greg. XV. *de Conseruatoribus.* Vt igitur omni errori in præmissis occurratur, operepretium duxi tradere hic præludium *de Dignitat.* vt facile sit omnibus cognoscere quænam dicatur Dignitas,
3 saltem ad effectus præmissos; † eòque libentius hoc facio, siquidem teste Hoieda *de incompatibilitate benef. p.1. c.7.n.1.* in iure tres termini sunt, qui videntur idem significare, tanquàm sinonyma; videlicet, Dignitas, Personatus, & Officium, quod ait probare textus *in c.cum excessissent 8.de Con-*
4 *stit.* † vbi Officium appellatur Dignitas, & Personatus, addito Inn. *in c.de multa 28 de. præb.* qui astruit, quod Dignitas, & Personatus non differunt
5 in substantia; † & etiam sunt quædā Dignitates, quæ etsi nomine sic nuncupentur, re nihilominus sunt Rectoriæ.
6 Dignitas itaque, propriè loquendo ex testimonio Hoiedæ *d.c.7.n.1.* & Personatus, ac Officium differunt in-
7 ter se; † nam *Dignitas est Administratio rerum ecclesiasticarum, cum iurisdictione*; & hanc esse communem tradit Abb. *n.21. in d. c. de multa 28. de prabend.*
8 Porrò stringere adeò non debet ista descriptio Dignitatis, vt proinde videa-

videatur negari, quin sint etiam Dignitates illæ, quæ de iure communi sonant in Dignitatem, & sunt in Cathed. & Colleg. canonicè erectæ, † vti, est Archidiaconat. Archipræsbit. Præposit. Cant. Decan. & Primic. in Cathed. Alex. quamuis nullam prorsus iurisdictionem habeant, neque de more, neque de consuetudi-
10 ne, † vti ferè omnes Dignitates, per vniuersam Italiam carēt iurisdictionem ex testimonio Hoiedæ *d.c.7.n.4* vbi, pro exemplo, inducit Archidiac.
11 Parmen. Senen. & Ispalen. † etenim si de consuetudine, vel constitutione Ecclesiæ aliqua Dignitas reputetur Dignitas, ea habetur pro tali; sufficit enim, quod de consuetudine, vel cōstitutione Dignitas habeatur pro tali, *c.consuetudo 12. dist. c. cum olim 6.*
12 *de consuet.* † Nam consuetudo ostendit excellentiam gradus, & nobilem atque eximium facit *l. honor §.1.ff.de*
13 *mun. & hon.* † & ea est maior Dignitas, quæ generaliter maior reputatur
14 ab hominibus, † & datur pro magno beneficio *l. Athletas in principio vers. Celsus ff. qui not. infam. Selu. de bene. p.1 q.2.nu.36. & seq. Hoieda d.c.7.n.5.p.1.*

9 (margin, beside "Cathed. & Colleg. canonicè erectæ")

PRÆLVDIVM Decimumsextum.

De Personatu.

ARGVMENTVM.

Personatus quid sit, & an sit Ecclesiasticum beneficium differatque à Dignitate, & Officio.

Congruè sub Præludio de Dignitatibus subiscitur Præludium *de Per-*
1 *sonatu*, † nam quamuis Personatus mi-
2 nus sit, quàm Dignitas; † siquidem caret admiuistratione, quam habet Dignitas *vt in l. Si idem C. de Codicill.*
3 † propriè enim loquendo *Personatus est honor, & præcedentia in Ecclesia, qua Canonicum alijs, etiam ante receptis, tam in Choro, quàm in Capitulo præfert*, ad not. per Dd. in *c.1. de con-*
4 *suet. in 6.* † largè tamen Dignitas sumitur pro Personatu, & sunt sinonyma, & illa sumitur pro isto, prout ge-
5 nus, & species, † itaur iura, quæ videtur exprimere, & ponere ista duo tāquam diuersa, & separata, potius faciant ad tollendas cauillationes, quā vt denotent esse differentiā inter ista, nisi prout differt genus à specie, vt post Guil. *in Extrauag. execrabilis Io. 22. super ver. Personatus 1. de præb. & Selu. de benef. p.1.q.2.nu.41. ac Staph. de mo. & for. impetr. §. transeo nunc ad Dignit. num. 4.* obseruat Hoieda *p. 1. c.9. num. 2.*

6 Cæterum quod Personatus sit Beneficium Ecclesiasticum probat tex. *in c. cum accessissent 8. de Constitut. c. de multa 28. de præb. & c. 1. de consuet. in 6.* & ita etiam expresse tenet Sel. *d.q. 2.num.46. & Hoieda d.num.2. vers. ex quo clarè.*

PRAELVDIVM Decimumseptimum.

De Officio.

ARGVMENTVM.

Officium quid sit, & an Dignitas fiat Officium.

Post Præludia *de Dignitatibus, & Personatu*, quia diximus sinonymè capi etiam cum Officio, & hosce tres terminos inter se confundi, iure merito hic ponitur Præludium *de Officio;*
2 † nam vt obseruat glos. in verbo *Dignitates in Extrauag. execrabilis 1. de*

preben. Io. 22. Consuetudo Ecclesiæ facit, vt quæ in vna Ecclesia est Dignitas in alia sit Personatus, vel Officiũ,
3 † vti audio de Cantoria Collegiatæ insignis S. Secundi Asten. Ciuitatis, quæ non est Dignitas, sed Officium.
4 Est igitur Officium *Administratio rerum Ecclesiasticarum, sine iurisdictione, & praeeminentia*, ita Dd. *in c. 1. de consuetud. in 6. Io. Coras. in Paraph. Sacerd. p. 4. c. 3. nu. 8. Hoieda de incompat.*
5 *benef. p. 1. c. 7. n. 2. & c. 8. num. 3.* † Et exemplificatur in Sacrista, Custode, Thesaurario, & huiusmodi.

PRÆLVDIVM Decimum octauum.

De Canonicatu.

ARGVMENTVM.

Canonicatui aliquando incumbit Cura animarum: & quid sit Canonicatus.

1 DIximus, in 3. Præludio, animarum Curam aliquando subesse Canonicatui; idcircò iubet hoc 18. PræIud. aperire quid sit Canonica-
2 tus. † Dicamus igitur breuiter cum Hoieda *de incompatibilitate p. 1. ca. 12. num. 1.* quod *Canonicatus est ius habendi stallum, & locum in Choro, ad cantandum, & legendum, & vocem in Capitulo, prouenìens ex electione, & receptione in fratrem* Dd. in *c. in Genesi 9. de electione, & ibi glos. verb.* vel quasi *c. relatum 9. de preb. & cap. cum M. Ferrarien. 9. de Constitut. iunctis alijs*
3 *iuribus relatis per Hoied. d. c. 12.* † hinc infertur quod ad hoc vt Canonicus habeat stallum in Choro, & vocem in Capitulo, non solum requiritur ordo saltem Subdiaconatus in Cathedralibus, *Conc. Trid. sess. 22. de refor. c. 4.* sed debet immitti omninò in possessionem; & recipi in fratrem per Capitulum, *Paris. de resig. benef. li. 6. q. 5. nu. 32. & lib. 10. q. 6. n. 42. Gonz. de*
4 *mens. §. 3. proem. num. 81.* † nec sufficit quod huiusmodi possessio tradatur à Canonicis, qui sunt de Capitulo, vt in *c. cum olim 12. de re iud.* sed requiritur, vt tradatur Capitulariter, & ita seruare Palatium docet Cassador.
5 *decis. 8. nu. 1.* † nisi aliud sit de consuetudine.

PRAELVDIVM Decimum nonum.

De Præbendis.

ARGVMENTVM.

Præbenda quid, & quotuplex sit ostenditur, & sine ea Canonicus dicitur Canonicus in herba.

1 QVoniam Præbenda oritur ex Canonicatu, seu Canonia tanquam filia à matre, vt, post Cardinalem *in Clem. si. q. 1 0. de preb. & Bertach. in repert. verb. preb nu. 7.* tradit Hoieda de incompatib. benef.
2 *p. 1. c. 12. vers. at verò nu. 1.* † & Canonicus sine præbenda dicitur Canonicus in herba *Io. And. in c. dilectus 19.*
3 *de preb.* † potest enim esse Canonicus sine præbenda, tex. *in c. cum M.*
4 *Ferrarien. 9. de Constit.* † immo potest esse Canonicatus sine iure Canoniæ *Hoieda d. c. 12. nu. 4. & 5.* oportunum proinde duxi subijcere hic Præludiũ de præbendis, vt quid sit præbenda facile innotescat.
5 Dicamus igitur cum Card. *in d. Clement. si. q. 16. de preb. & Dd. in d. c. cum M. 9. de Constit.* quod *Prebenda est ius percipiendi fructus in Ecclesia, cui prebendatus seruit, competens ex officio diuino tanquam vni de Collegio Hoieda dicto*

dicto cap. 12. num. 1. p. 1.

6 Porrò † Præbenda duplex est, vna temporalis, altera spiritualis; temporalis dicitur annexa Canonicatui, seu Beneficio Ecclesiastico, sed solummodo consistit in mera temporalitate; vt in 3. & subsequentibus modis, quibus capitur præbenda, vt infra; spiritualis verò dicitur annexa Canonicatui, seu alij beneficio Ecclesiastico, *tex. in c. dilecto 25. de præb.* vt capitur 1. & 2. modo, vt infrà *Ripa in d. c. cum M. 9. de constit. nu. 170. vers. & in istis term.* & post eum Hoieda *d. cap. 12. nu. 2. p. 1.* vbi plures alios Dd. conge-
7 rit, † dicens *n. 3.* quod præbenda sumitur 5. modis: Primo propriè, & strictè, pro iure percipiendi certos prouentus in Ecclesia ratione Officij diuini, cui insistit aliquis tanquàm vnus de Capitulo, & sic tanquàm Canonicus; & istud ius, inquit, ori-
8 tur ex Canonia; † nam ex quo aliquis est Canonicus, per consequens, & Præbendam habere debet, *c. relatum 9. de præb. c. cum super 8. de concess. præb.*
9 † Secundo modo sumitur largè, pro omni iure percipiendi certos prouentus in Ecclesia, ratione diuini Officij, cui aliquis insistit, non tanquàm Canonicus, sed tanquàm seruiens in diuinis, *c. cum in Ecclesia 25. de præb.*
10 *in 6.* † Tertio modo capitur largius, pro iure percipiêdi certos redditus, non ratione Officij diuini, sed ratione alicuius laboris temporalis, vtpotè, quia est Aduocatus, & huiusmodi *c. fi. de magist*, & isto modo laicus po-
11 test esse præbendatus: † Quarto modo potest capi largissimè, pro vna possessione, seu prædio assignato alicui in præbendam, *vt in c. sæpe 12. q. 2. & c. possessiones 16. q. 1.* & ita capitur quando Præbendæ sunt distinctæ in Ecclesia, & cuilibet est assignatum certum prædium, *Abb. in d. c. dilectus*
12 *19. de præb.* † Quinto, & vltimo modo sumi potest, pro fructibus, & obuentionibus, quę percipiuntur in Ecclesia, quæ vendi possunt, *vt in c. 2. de locat. Hoieda latè d. c. 12. num. 100. p. 1. & latius Rip. d. c. cum M. nu. 170. vers. tu vero 9. de Constit.*

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Canonia, & Præbenda differunt, origine, & effectu.

EX quo diximus præbendam tot modis sumi, oriri que ex Canonia; Du-
1 bitatur, † an sit differentia inter Canoniam, & Præbendam. Io. Franc. Ripa *n. 170. vers. istis sic in c. cum M. Ferrarien. 9. de Constit.* postquam enumerauit modos, quibus sumitur Præ-
2 benda, † dicit, quod si sumatur Præbenda propriè, tunc differunt Origi-
3 ne, & effectu: † Origine quidem, quia Præbenda nascitur ex Canonia, & est
4 quasi eius filia; † Effectu verò, quia ex iure Canoniæ consequitur Canonicus ea, quæ sunt Officij diuini, vt sedere in Choro, cantare, & alia hu-
5 iusmodi præstare: † Ex iure autem Præbendæ cõsequitur Canonicus ius percipiendi fructus, pensiones, decimas, & alia debita ratione Præbendæ.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Canonicus, antè adeptam Præbendam, dicitur Canonicus in herba, siue in aere; recipit tamẽ distributiones quotidianas, & vocem habet in Capitulo, potestque eligere, & esse Delegatus Papæ.

Du-

Dvbitatur 2. An Canonicus, qui nondum est assecutus Præbendã,
1 † & dicitur Canonicus in herba, vt vtar verbis Hoiedæ, *de incompatib. p. 1. c. 12.* vel secũdum Rip. *in c. cum M. Ferrarien. 9. de Constit. vers. isto casu num. 189.* dicitur Canonicus in aere, habeat vocem in Capitulo, & consequi possit distribut. quotid. D. Ripa *in d. c. cum M. num. 186. & post eum Hoieda d. c. 12. num. 6.* hoc quærunt, & postquàm Hoieda recensuit sex opiniones relatas per Ripam; tandem
2 constituit vnam Conclusionem; † nimirum, vt recepti extrà numerum habeant statim omnia iura Canoniæ, & consequenter stallum in Choro, & vocem in Capitulo, & possint eligere si Ecclesia vacet, & etiam esse Delegati Papæ, & habere Dignitatẽ consuetam dari Canonicis, ad quod citat *Innoc. Hostien. & alios in d. c. cum*
3 *M. 9. de Constitut.* † Astruens constanter quod tales Canonici habebunt distributiones quotidianas, licet nõ habeant præbendam, *ex Baldo in l. fi. C. de Alluion. & in Marg. verb. Canonicus vers. 2. iuncto Innoc. in c. dilectus 19. de preb. & alijs quàm pluribus ibi addu-*
4 *ctis num. 7.* † & ita dicit tenendum regulariter loquendo, quod Canonicus supranumerarius, ante adeptam præbendam, habet stallum in Choro, & vocem in Capitulo, ac distributiones quotidianas, & alia iura Canonię, *vt latè ibi num. 8. vers. & ita.*

Sed declarandum est, inquantum dixi Canonicum statim habere vocẽ in Capitulo, & distributiones quotidianas, posseq; esse Delegatum Papę; vt si Canonicus sit Ecclesiæ Collegiatę, etiam insignis, quamuis aliàs esset Doctor, prout etiam si esset Canonicus Cathedralis, sed minor, licet dispensatus ad Canonicatum obtinendum in minori ętate, non possit esse Delegatus, per ea, quæ, Deo dante, latè dicam *in tractatu de Synodo dub. 21. & 22.* vbi hoc tango, & affero declarationem Sac. Congreg. Concil.
6 † Quo verò ad vocem in Capitulo, si non sit initiatus saltem Sacro Subdiaconatus Ordine, non habebit vocem in Capitulo *Concil. Trid. sess. 22.*
7 *cap. 4. de refor.* † & talis ordo suffragabitur ei quoad hoc, quamuis non sit
8 in ætate XXII. Ann. † quæ est ætas ad d. Ordinem requisita *Conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 12.* dummodo fuerit dispensatus à Papa super ætate, *D. Ant. Ragut. de voce Canon. in Capit. p. 1. q. 5. num. 7.* quia id erat non defectu ætatis, sed ratione Ordinis talem ætatem poscentis, citat Sanch. *disp. 1. lib. 8. num. 23. de Diuort.*
9 † Quo tandem ad distributiones, dicendum est concludenter, quod si Ordo sacer sit annexus Canonicatui, tunc si Canonicus ordinem suscipiat intra annum, consequatur eo casu omnes distributiones, quàmuis nondum assecutus sit, nedum Ordinem
10 requisitum, sed nec Minores; † at verò si non ordinetur intra annum, tunc ammittit medietatem distributionum; ita consuluit D. Vinc. Grilenzon. *cons. 153. num. 5.* vbi agebatur de Canonico Ecclesiæ Collegiatæ insignis, qui, ex statuto Apostolica auctoritate firmato, tenebatur esse in sacris.

Et hæc sufficiant.

PRÆ-

PRAELVDIVM Vigesimum.

De Præstimonijs.

ARGVMENTVM.

Præstimonia instituta sunt pro studẽtibus, & pro subsidio contra Infideles: & dicuntur Beneficia Ecclesiastica, quia vti talia enunciantur à Conc. Trid. & inducunt incompatibilitatem; ac possunt renuntiari, & permutari.

PRæstimonia, cum ab initio instituta fuerint pro studentibus, & pro subsidio contra infideles; fuit proinde dubitatum, an sint Beneficia Ecclesiastica; nec defuerunt, qui negatiuam partem tenuerũt, quos refert Gonzales *de Mens. & Alter. Glos. 5. §. 2. num. 2.* Hoieda *de incompatib. p. 1. c. 8 num. 1. vsq; 9.* & Garzia *de Benef. p. 1. c. 2. nu. 118. inter quos recens. Io. Andr. num. 3. & Dom. num. 9. in ca. 1. de rer.*
2 *permut. in 6.* † Cæterum postquam nostris temporibus illorum prouisio fit non nisi per Superiorem Ecclesiasticum, quamuis præsentatio quã-
3 doque spectet ad laicum, † neque potest illud sibi retinere is, quia de-
4 bet illud conferre, † & item non potest prouideri nisi Clerico, & datur propter Officium diuinum, estque perpetuum, quo ad eum, cui confertur; conferturq; purè, & sine pacto, vel conditione, nec pro aliquo commodo temporali, quæ sunt signa Ec-
5 clesiastici beneficij; † ideò concludo Præst monia esse Ecclesiastica benefi-
6 cia; † ac propterea impetrantem teneri necessariò facere mentionem
7 de illo, † & etiam esse incompatibilia, ita vt nequeãt plura simul ab vno
8 obtineri *Hoieda p. 2. c. 8. num. 8.* † & posse renuntiari, *Paris. de resign. q. 1. num. 123. lib. 2. Garz. & Gonzal. loc.*
9 *cit.* † & in Concil Trid. *sess. 14. de reform. cap. 9.* enunciantur beneficia ibi *Beneficia vnius Diœces. etiamsi Parochiales Ecclesiæ, Vicariæ, seu Præstimonia, aut Præstimoniales portiones fuerint, alterius Diœces. Beneficio, aut Monasterio, vel Collegio, vel Loco etiam pio, non vniantur*, & in c. 18. sess. 23. ibi *necnon Beneficia aliquot simplicia cuiuscunque qualitatis, aut Dignitatis fuerint, vel etiam Præstimonia, vel Præstimoniales portiones nũcupat. &c.*

10 Vt autem huiusmodi opiniones ad concordiam ducantur, illud omnino sciendum est quod Præstimonia aliqua dari consueuerunt in titulum, aliqua vero non; quapropter dicamus, quod illa Præstimonia, quæ nõ dantur in titulum, nec habent annexum aliquod spirituale obsequium, non dicuntur Beneficia, iuxtà primã
11 opinionem; † secundo verò modo sunt beneficia.

12 Porrò si dubitetur an dentur in titulum, habeantue annexum onus spirituale, tunc attendenda est consuetudo, & si non apparet de longa consuetudine, attenditur vltimus status. Et secundum hanc distinctionẽ Io. Kochier *de permut. benef. c. 6.* dicit Præstimonia posse permutari cum Beneficio. Et hæc sufficiant.

PRÆLVDIVM Vigesimumprimum.

De Portionatu, & Mansionaria.

ARGVMENTVM.

Portiones non sunt nisi in Cathedralibus, & Collegiatis; & sic appellantur, quia sunt quasi cibaria: Mansionarij alio nomine nuncupantur, & in Iure Canoni

co

eo dicuntur Assisij, eo quod assidui esse debeant in Ecclesia.

Congruenter, post Præludium *de Præstimonijs*, subinferitur Præludium *de Portionatu, de quo planè Conc.*
1 *Trid. meminit c. 12. de ref. sess. 24.* † Porrò Portiones sunt non nisi in Cathedral. & Colleg. Eccles. sicut, & Cano-
2 nicatus: † sunt autem Portiones, seu Portionatus Beneficia simplicia sic
4 dicta, † quia sunt quasi cibaria Clericis in alimenta præstari solita, qui ho
5 die dicuntur Portionarij, † olim vero dicebantur Mansionarij, prout etiam hodie aliqui hoc nomen reti-
6 nent, † sic dicti à mansione, quasi domestici, & familiares.
7 In iure autem Canonico dicuntur Assisij, eo quod semper debeant esse assidui in Ecclesia *tex. in c. penult. iuncta glos. in verb. assisios de Cler. non residentib.*
8 Hodie isti Mansionarij, siue Assisij tenentur ex officio ad Horas Canoni
9 cas in Choro, vnà cum Canonicis; † non habent vocem in Capitulo, vt Canonici: neque propriè constituunt vnum Collegium, quamuis alicubi aliter seruetur, ex contraria consuetudine, notat Garzia *p. 3. c. 2. nu. 378. vbi testatur in aliquibus Ecclesijs Hispania* Portionarios esse de Capitulo, & quod in tali casu iura procedunt in eis, sicut in Canonicis; at secus si tãtum habeant vocem in Capitulo, vel etiam interueniant in Capitulo, &
10 actibus capitularibus, † quia non sequitur, inquit, habent vocem, ergo sunt de Capitulo, vti iam decidit Rota coram Bubalo 1. Iunij 1583. quã decis. refert idem Garzia *d. c. 2. n. 387* vbi etiam *nu. 379.* attestatur in Eccle
11 sia Abulen. † Portionarios, ex statuto ipsius Ecclesiæ, posse assumi ab Episcopo in familiares, sicut Canonici,
12 † & huiusmodi Portionarij, qui tantum habent vocem in Capitulo, nec sunt de Capitulo possunt corrigi, & puniri ab Episcopo, sine Capitularibus Adiunctis, vt obseruat D. Barbosa *de potest. Episc. Alleg. 73. num. 10. p. 3*
13 † Salua tamen consuetudine, vel statutis, quibus caueatur, vt Episcopus procedat sine Adiunctis, eo enim casu non posset procedere sine Adiũctis
14 † immo etiam Portionarij ipsi possent licitè eligi in adiunctos, & Conjudices, vti censuit Sac. Congreg. de mense Aprilis teste D. Io. Alouisio Ricio, *in collect. 751. in fi. apud D. Barbos. loc. cit.*
15 Illud aduertendum etiam duxi, quod decretum Sac. Concil. Triden. *sess. 25. ca. 6. de reform.* in quo disponitur de Adiunctis elig. per Capitulũ, locum non habet nisi in Ecclesijs exẽptis, vt pluries declarauit Sac. Congregat. Concil. Trident. interpretationi præposita.

DVBIVM VNICVM.

ARGVMENTVM.

Laicis non licet tractare beneficia Ecclesiastica; sed Ecclesiastici superioris solius est Beneficia creare: quis verò sit iste Superior, an solus Papa, an etiam Episcopus, ostenditur.

Hactenus vidimus breuiter terminos Beneficiorum Ecclesiasticorum; veruntamen quia inter ipsa beneficia, quædam sunt Dignitates, & inter hasce, quædam sunt Sublimes, vt vidimus *in prælud. 7. dub. 4. n.*
1 *4.* † videlicet Papatus, & Cardinalatus: quædam sunt Superiores, vt Patriarchatus, Primitiatus, Archiepiscopatus, & Episcopatus; quædam tandem sunt Inferiores, vt Abbatia, & reliquæ Prælaturæ, ac Dignitates 2
infra

infrà Episcopatum: alia sunt Beneficia sine dignitate, inter quę aliqua habent curam animarum; aliqua nõ, vt latius dictum est *in d. prælud. 7*
2 *dub. 13.* † ideo hic congruenter occurrit dubitari, quis possit beneficia erigere.
3 Dicamus igitur breuiter, quod sicuti diuersa sunt Beneficia, vt vidimus, diuersi etiam sunt Superiores, qui illa
4 possunt creare, † supposito semper pro indubitato quod ad Ecclesiasticum Superiorem duntaxat eiusmodi
5 di creatio spectet; † Nam laici non possunt propria auctoritate tractare benefia, *c. 2. de iudic. c. omnes basilicæ*
6 *16. q. 7. c. Nemo de consecr. dist. 1.* † & in primis Papatus alius creari non potest, quia unus fuit institutus à
7 Christo Domino, *c. in Nouo 21. dist.* † nec capit duos simul, vno, & eodem tempore, & aliter sentire hæreticũ est, quia vnus est Pastor, & vnum Ouile, *Abb. in c. 1. num. 3. de Paroc.*
8 † vnus est enim Vicarius Christi, & sicut hæc Ecclesia dicitur corpus my-
9 sticum, † ita debet, ad instar humani corporis benè ordinati, vnicum duntaxat caput habere, & sic vnum Sũmum Pontificem; etenim Christus Dominus Noster dixit soli B. Petro *Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, Matt. ca. 16.*
10 immò reliqui Apostoli cõstituti fuerunt Episcopi ab ipso B. Petro *d. c. 2. dist. 22.*
11 Porrò citra Papatum, solus Pontifex Maximus potest Sublimè Dignitatem Cardinalatus, prout, & Superiorem Dignitatem, videlicet Patriarchatus, Primitiatus, Archiepiscopatus, & Episcopatꝰ erigere, seu creare, iuncta etiam Dignitate Abbatiæ, *c. 1. dist. 22.* & hoc omnes admittunt sine controuersia.
12 De reliquis autem Inferioribus Dignitatibus, Dd. variè sentiunt; quidam etenim affirmãt, alij negãt Episcopum posse huiusmodi inferiores Dignitates creare; Primi sui fundamenti cementum inijciunt iuxta textum; *c. cum accessissent 8. de constit.* Secundi verò inijciunt propè *c. 1. di. 22.* qui textus sic habet; *Omnes, siue Patriarchij cuiuslibet apices, siue Metropoleon Primatus, aut Episcopatuum Cathedras, vel Ecclesiarum cuiuslibet ordinis Dignitates instituit Romana Ecclesia:* alij diistinguunt, quod aut Dignitas, quæ est erigenda, est omnino noua, quippe quę aliàs non reperitur instituta per Eccl. Rom. & tunc nõ possit creari sine licentia Papæ, & in hunc sensum capiendum est *d. c. 1. di. 22.* ex Imol. *num. 4. in d. c. cum accessis-*
13 *sent 8. de constit.* † Aut est iam instituta per Eccl. Rom. & hoc casu subdistinguunt; quod aut non fuit instituta cõmuniter pro qualibet Ecclesia, sed solum pro Romana, qualis est Dignitas Cardinalatus, & tunc idem dicẽdum est, vt solus Papa possit creare, vel creandi, seu potius erigendi licantiam dare, vt contigit, & factum fuit in Ecclesijs Rauennate, & Compostellana, *teste Imol. d. nu. 4. vers. & sic intelligitur in c. cum accessissent 8. de constitut.* quibus ex priuilegio institutum fuit, vt Canonici appellarentur Cardinales, qua planè prærogatiua, seu denominatione gaudebant etiam Canonici Aquileienses, Beneuentani, & Mediolanenses, iunctis Pisanis, ex testimonio Germon. *de immunit. Sac. lib. 3. c. 6. nu. 14. & seq.*
14 † Aut fuit instituta communiter pro Vniuersa Ecclesia, quales sunt Archidiaconatus, Archipresſ. Prim. & huiusmodi, & tunc notãt quod sine licẽtia Papę, poterit, nedum Episcopus, sed etiam Capitulum cum consensu Episcopi, eiusmodi Dignitatem creare *Imol. loc. cit. vbi adducit pro hoc c. 1. d. 22. c. præcipimus 16. q. 1. & c. sicut 8.*

O de

de excessib. Prelat. & respondet ad cap. cum olim 6. de consuet. per quod videtur, quod in creatione Nouæ Dignitatis in Ecclesia requiratur auctoritas Papæ, quia, inquit, responderi potest quod ibi ad cautelam, non de necessitate, fuit petita licentia à Papa, vel quod Episcopus uolebat solus sine consensu Capituli inducere Nouam Dignitatem in Ecclesia, ideo fuit necessaria licentia Papæ, & huius sententiæ videtur esse Gamb. *de potest. Legat. in rubr. de potest. crean. no. benef. citans Felinum, & Abb. in d. c. cum accessissent 8. de constit. Archid. in d. c. 1.*
15 *dist. 22.* † & iam inoleuit consuetudo, ut Episcopi, nedum in Collegiatis, & Parochialibus simplicibus etiã Pagorum erigãt Rectorias in Digni-
16 tates; † ñerum etiam in Cathedralibus, quod accepi factum fuisse in Cathedrali Aquensi Statellionum, in qua omnes Dignitates erectæ fuerunt ab Episcopis, nec vllos habent redditus, nec Prouentus, nec etiam Præbendam, & conferuntur Canonicis, qui ratione Dignitatis præcedentiam obtinent; ratione verò Canonicatus vocem habent in Capitulo, qua alioqui vti Dignitates carent.
17 Easdem Dignitates creare possunt Legati de latere, & ipse testis esse possum, qui vidi erectionem Præpositurę insignis Collegiatæ S. Mariæ ad Niues Alexandrin. factam per S. Sedis Apost. Legatum; & cum ista affirmatiua residere videtur D. Ioann. Alois. Ricc. *in praxi benef. siue in praxi rer. quotid. resol. 322. in 2. editione,*
18 *siue 382. in 1.* † quod planè firmandũ est fortius de simplicibus Beneficijs, & Canonicatibus, *Ric. d. resolutione 322. numero secundo.*

Iam quiescat calamus.

PRÆLVDIVM Vigesimum secundum.

De Ecclesia litigiosa.

ARGVMENTVM.

Beneficium efficitur litigiosum, quando lis pendet super eius titulo, non autem fit per oppositiones, quæ fiunt a præsentatis, ne instituantur: satis discutitur hæc materia.

QVia inter casus, quos recensui in præludio 3. Dub. 3. *in 6. casu num. 14.* dixi Cõcursũ ommitti in Ecclesia litigiosa; non ab re putaui hic perquirere, quando Ecclesia dicatur li-
1 tigiosa. † Dicamus igitur breuiter cum Illustriss. Bo. Mem. Card. Roberto Lancillotto *in suo celeberrimo tract. de attent. litt. pendent. p. 2. cap. 4. proœm. num. 588. & 589.* quod Beneficium non efficitur litigiosum, nisi quando lis pendet super illius titulo, non autem per oppositiones, quæ fiunt à præsentatis, ne instituantur, *Glos. Pragm. Sanct. in verb. terminorum de pacif. possess. & post eum* Petrus Greg. Tholos. *de beneficijs. c. 40. nu. 3.*
2 † qui dicunt, quod antequam Beneficium dicatur litigiosum, tria requiruntur: Primum quod emanauerit citatio executata: Secundum quod titulus agẽtis fuerit parti aduersæ exhibitus in competenti iudicio: Tertium quod omnes dillationes ordinariæ iuris, vel styli, quæ dantur ad litem contestandam, sint elapsæ ante finem triennij, *Tholosanus nu. 9.* ibid.
3 dicit, quod ferè omnis lis Beneficij incipit à possessorio, in quo sequitur controuersia de proprietate, seu de
4 iure tituli, quia, inquit, † in causis Beneficialibus oportet possessionem aliquo

quo

5 quo colore tituli defendi, † nam sine
canonica institutione teneri non pos
sunt, *per c. Beneficium 1. de reg. iur. in
6. c. ad decimas 2. de restit. spoliat. li. eo.*
6 Agit tamen de sola possessione titu-
larius, quando est prouisus de benefi-
cio vacante ipso iure, & is, ex cuius
persona vacat, de facto incumbit. ni-
hilominus possessioni, tunc enim nō
potest nouus titularius induci in hu-
iusmodi possessionem, nisi vocet de-
tentorem coram Iudice, & illum de
occupata possessione detrudat *c. licet
Episcopus 28. de preb. in 6. latè de hoc di
xi in prælud. 7. dub. 2. nu. 10. & seq. vbi
etiam tradidi formam seruandam in
huiusmodi expulsione, quæ vide ibi quia*
7 *vtilia*; † nemo enim quamuis iniu-
sto titulo possidens, debet priuari sua
possessione, sine causæ cognitione
c. volumus 16. q. 4. c. in literis 5. de resti
8 *tut. spol.* † quæ quidem cognitio con-
sistit in discussione collationis illius,
qui petit, num sit canonica, & illius,
qui detinet, num sit iusta, *Archid.*
9 *in c. olim 25. de rescrip.* † & adeò est
necessaria huiusmodi causæ cogni-
tio, & possessionis addiudicatio, vt si
prætermitteretur, & prouisus inte-
rim propria auctoritate possessionē
illius beneficij sic detentam, vel etiā
per intrusum occupatam nanciscere-
tur, illicò ammitteret omne ius,
quod haberet; quinimo quantum-
uis canonicum titulum haberet ipse
diceretur intrusus *per capitulum eum,
qui 18. de preb. in 6. cap. licet 28. tit. &
lib. eod. D. Iac. Simoneta de reseruat. be-*
10 *nef. q. 56.* † & efficeretur violentus,
& illegitimus possessor, *ad l. extat
13. ff. eo quod met. caus. l. si quis in tan-*
11 *tam sed C. vnde vi*, † atque aduersa-
rius posset vti interdicto restitut. tan
quam spoliatus, *per d. c. in lit. 5. & tot.
tit. de restit. spol. Rot. decis. 10. num. 2. de
lit. pend. in nou. & per d. c. eum, qui 8. de*
12 *preb. in 6.* † est enim præsumptio iu-
stę detentionis pro possessore, donec
contrarium appareat, *Tholos. loc. cit.
per legem finalem C. de rer. vendit. l. qui*
13 *accusare 4. C. de edend.* † & ideo non
debet ammoueri sine citatione, *l. cum
fundum 18. de vi, & vi armat. Menoch.
de adipisc. Rem. 6. n. 22. vbi etiam num.*
14 *24. habetur*, † quod fideicōmissarius,
cui data est facultas à testatore ingre
diendi possessionem sua auctoritate,
non potest eam assequi sine auctorita
te Prætoris, parteq; citata, quia iam
15 hęres directus possidet; † & proin-
de is, qui esset spoliatus beneficij pos-
sessione, esset ante omnia restituendus,
16 *3. q. 1. cap. 1.* † & huiusmodi causa,
siue agatur de possessorio, siue de peti
torio, debet agitari coram Iudice Ec
17 clesiastico, *c. 3. de for. compet.*; † si autē
quæreretur de restitutione spolij, prius
agendum esset de ea, quàm de titulo,
vel proprietate, *d. c. in litteris 5. de re-*
18 *stit. spol.*; † & sufficit in interdicto re
cuperandæ ostendere agentem fuisse
in possessione, tempore spoliationis
l. si quis ad se fundum C. ad l. Iul. 7. de vi
19 *pub.*; † quinimo aduertit idem Tho
los. *ibi n. 11. per c. Pastoralis 5. de cau.
possess.* quod si quis agit de proprietate
beneficij, cum possit de spolio, & pos-
sessione agere, perseueretq; vsque ad
litis conclusionem, non poterit dein-
de ad possessionem redire. Post hos
accedit D. Barbosa *de potest. Episcopi*
20 *allegat. 19. n. 17. p. 2.* † qui dicit benefi
cium fieri litigiosum, & non pacifice
possessum, ex citatione, si ipse iudex
& reus, facti sunt certi de ipsa re, pro
21 qua conuenitur; † si tamen citatio
circumducta sit, non efficit litis pen-
dentiam; prout etiam non inducit
pendentiam litis, si lis ineatur cum
falso Procuratore, vel coràm Iudice
carente iurisdictione.

Hæc breuiter dicenda duxi de *Litigiosa Ecclesia* propter frequētiam casuum: & sic sufficiant.

PRÆLVDIVM Vigesimum tertium.

De Mensibus & alternatiuis.

ARGVMENTVM.

Papa in primordijs Ecclesiæ, ipse solus instituit Dignitates, & Beneficia, sed deinde concessit Episcopis ius conferendi beneficia suæ Diœcesis, qua concessione stante habebant fundatam intentionem conferẽdi talia beneficia: sed superuenit 8. reg. quæ nunc est 9. per quam adimuntur 8. menses, nisi vti velint Alternatiua, per quam sibi conceduntur sex menses.

1. IN primordijs Orientalis Ecclesiæ solus Papa ordinauit, & instituit Dignitates, ac alia Beneficia Ecclesiastica *22. dist. c. 1. & 2. Sel. de Beneficijs p. 2. q. 22. n. 3.* & consequẽter ad eũ solum spectabat collatio *arg. c. admonet*
2 *4. de renunc.*; † omnis enim iurisdictio, & potestas disponendi de Beneficiis à principio non omnibus Apostolis, sed B. Petro eorum Principi à Christo data fuit *c. ita Dominus §. hãc 19. dist. Io. Andr. nu. 13. in c. cum ex eo 13. de pœnit. & remiss. Gas. de Perus. de*
3 *reseru. Benef. à n. 12. vsque 182.*; † sed deinde Papa concessit Episcopis huiusmodi potestatem, vt quilibet in sua Diœcesi possit conferre Beneficia inibi existentia *c. decreto 2. q. 6.* ibi *Vices nostras ita tuę credimus charitati 3.*
4 *q. 6. & ita Gasp. vbi supra n. 2.*; † quo fit vt Episcopi in sua diœcesi dicantur Vicarij Papæ *Gonzal. de mensibus §. 1.*
5 *proem. n. 6.* † quia totus mundus dicitur Parochia Papæ *Gonzal. ibid. n. 8.*;
6 † & mediante huiusmodi concessione habebant de iure communi Episcopi fundatam intentionem in iure conferendi omnia beneficia Ecclesiastica in suis Diœcesibus *c. regendę 10. q. 1. cap. nullus 16. q. 7. c. ex frequentibus 3. de institut. cum alijs ibi cumulatis per*
7 *Goz. d. §. 1. proem. n. 21.*; † Vnde ante editionem Regulæ Cancel. *de Mensibus, quæ nunc est IX.*, Episcopi poterãt cõferre in quolibet mense *Gomes. de expect. n. 20. Caputaquen. Decis. 214. n. 5 p. 2. Cassad. decis. 3. n. 4. & decis. 4. n. 1.*
8 *de priuil.* † & rarò Papa faciebat gratias beneficiales, & ideò in Volumine Decretorum non tractatur de hac materia *Io. Andr. in addit. ad Specul. in rub. tit. de concess. præb. post princ.* vers. *sciendum est, Staphil. de lit. gra. in Prælud. n. 2. Selu. de benef. p. 2. q. 1. n. 14.*;
9 † tractu tamen temporis cœpit huiusmodi gratias concedere, ac propterea dabat tria paria litterarum: Primò Monitorias, quibus monebat Collatorem ordinarium, vt prouideret ei, pro quo scribebat: Secundò Præceptorias, si monitoriis non obtemperabat: Tertiò Exequutoriales, per quas deputabatur executor ad prouidendum loco Papæ, vel ad compellendũ Collatorem *Abb. in c. constitutus 19. de rescrip. D. Aeneas de reseru. benef. Prælud. 1. n. 1.* ita quod deinde Sum. Pont. faciebant frequenter reseruationes, & expectatiuas concedebant;
10 † hodie tamen Expectatiuæ penitus sublatæ sunt per Conc. Trid. *sess. 24. c. 19. de reform.*; nec non & mandata de prouidendo, ac etiam prohibitæ sunt concessiones reseruationum mẽtalium, etiã ad fauorẽ S.R.E. Card. prout etiam sublatæ sunt quæcumq; gratiæ ad vacatura, & Indulta ad alienas Ecclesias;
11 † & quamuis soleat Papa reseruare sibi Beneficia *c. 2. de præb. in 6.* quia est naturaliter D. Beneficiorũ, *Aeneas Prælud. 2. n. 2. de re-*
12 *seru.*, † ita vt possit quemlibet, etiam sine causa suo beneficio priuare *Simonet. q. 2. n. 6. & Granut. ibi in verbo præuenire n. 15. Tholos. c. 24. n. 22. de Benef.*

† Ne-

13 † Neque propter huiusmodi reseruationes conqueri possunt Episcopi
14 de iniustitia; † Nam qui dat illud, ad quod non tenetur, liberalitatem exercere videtur, *Gomes. de expect. n. 14. per c. 1. de donat. & Glos. in c. relatū*
15 *in verbo liberaliter 9. de preb.*, † & si illud idem aufert sine animo nocendi, non facit iniuriam *l. Proculum* ibi, *Quia non debet videri is damnum facere, qui eo velit vti lucro, quo adhuc vtebatur, prohibetur 26. ff. de damno infecto l. si in meo 21 ff. de aq. plu. arc. glo. in ver bo iniuriam in c. cum Ecclesia Vulteran.*
16 *31. de elect.* : † neque item possunt cōqueri de inurbanitate, nam quamuis, vt diximᵘ, Papa habeat plenissimam potestatem in beneficialibus & ipse solus sit Dominus *c. 2. in principio de preb. in 6. c. proposuit 4. de conc. preb. vers. licet: Paris. de resign. l. 2. q. 4. n. 34.*
17 † & Papæ potestas nullis legibus aut regulis coarctatur *Gonzal. §. 1. proem.*
18 *n. 24.*, nihilominus per suas regulas Cancellariæ diuisit menses anni, & concessit Episcopis, tam residentibᵘ, quam non residentibus quatuor mēses videlicet *Martium, Iunium, Septēbrem, & Decembrem*, & sibi reliquos octo, propter suam maiorem potastatem, reseruauit, idest *Ianuarium, Februarium, Aprilem, Maium, Iunium, Augustum, Octobrem, & Nouembrē*;
19 † quinimò, liberalius etiam agendo, vt magis inuitaret Episcopos ad residendum, æqualiter diuisit menses anni cum Episcopis verè, & continuè residentibus in Ciuitate, vel Diœcesi, & sic sibi tantum reseruauit *Ianuarium, Martium, Maium, Iulium, Septembrē,*
20 *& Nouembrem*, † dummodo Episcopi prius petant, & acceptent Alterna
21 tiuam, † qua de re erit videndus *Gōzal. d. tract.*

Ex his vt arbitror clarè colligiť quinam dicantur Menses Ordinarii, quiuè Papales.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Mensis habet XXX. dies, & incipit à media nocte antecedentis Mensis, & computatur secundum Calendarium.

1 VIdimus qui menses sint Papales, quiuè Episcopales; nunc dubitatur 1. quando incipiat mensis. Concludamus cum Garz. *de benef. p. 2 c. 1. n. 523.* quod incipit à media nocte antecedente primam diem mēsis, *per l. more Romano 8. ff. de fer.* & XXX.
2 dies continere debet, † quia Luna tot diebus remoratur in circuitu Solis, & ad suas vices redit, cursumq; conficit, vt benè obseruat D. Barbosa *de po-*
3 *test. Episc. p. 3. alleg. 58. n. 8.*; † sic enim accipiendi sunt menses, vbi absolutè
4 fit mentio de mense; † dicamus nihilhominus quod erit computandus Mēsis secundum Calendarium, & prout occurrunt, & iacent per circulum anni *Barbosa ibid. n. 9.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Alternatiua acceptata in aliquo mense alternato Apostolico, non intrat, nisi toto mense finito; secus si in mense ordinario, quales semper sunt Iunius & Decēber, *& dicuntur Menses fixi: latissime traditur materia Alternatiua.*

1 DVbitatur secundo an si Episcopᵘ acceptet Alternatiuam in aliqua Mense Alternato. v. g. 2. Februarij, gaudeat Alternatiua. i Beneficiis, quæ contingant vacare in eo mense, in quo acceptauit Alternatiuam. Pulchrum

chrum est dubium, & practicabile; quo circa non pigebit, quæ magis practicabilia, & necessaria vidi *de Alternatiuis*, huc etiam de verbo, referre, remitendo in reliquis pium lectorem ad doctissimum, & vberrimum tractatū D. Hier. Gonzal. super Reg. VIII. tamquam ad perennem fontē. D. Augustinus Barbosa *de potest. Epis. p.3. alleg. 53. n.38.* pro hoc constituit regulam, nimirum, vt Alternatiua recepta in Dateria, in aliquo mense alternato Apostolico, non incipiat illi⁹
2 vsus, nisi toto peracto mense; † secus tamen si in mense Ordinario, quales semper sunt *Iunius, & December*, & ratio secundum illum num.41. est, quia
3 Papæ præiudicari non potest; † quippequi facultatem habet Ordinarius ex concessione Papæ quandocumque petere alternatiuam, & se declarare, velle ea vti; ac proinde potest anticipare mensem.

Verumtamen postquam habemus elegantissimas, & elaboratissimas Sac. Rot. Decis. vnam videlicet in vna Papien. Beneficii *10. Aprilis 1617. corā R. P. D. Martino Andrea, apud ipsum D. Barbosam d. alleg. 53. n. 45.*; aliam in vna Salamantina Beneficii de Almenara *20. Iunij 1605. coram R. P. D. Mā Zanedo*; ideo huc opere pretium duxi huiusmodi decisiones ambas de verbo, referre siquidem adducunt plenissime omnia, quæ in hac materia desiderari possunt, miroq; modo ea discu
5 tiunt. † Decisio itaq; in d. Papien. est.

P*Ræsupposito quod Episcopus Papien. esset in possessione conferendi Beneficia sua Diœcesis vigore Alternatiuæ acceptatæ: & quod fuerit absens à sua Diœcesi, per aliquot menses, & in principio Mensis Aprilis; quodque ad eam redierit die 10., vel 11. d. Mensis 1615.: & quod 14. eiusdem Aprilis extr. Rom. Cur. vacauerit Beneficium simplex Canononicatus nuncupat. Plebis Cairi Papien. Diœc., Episcopo iam residente: & præsupposita prouisione Apostolica d. Beneficij vigore* Reg. *8. facta in personam Io. Bap. Naldini: & præsupposita Prouisione Ordinarij eiusdem Beneficij facta vigore d. Alternatiua in personam Ludouici Somasci.*

Fuit, me proponente, dubitatum, An collatio huiusinodi beneficii spectauerit ad Papam, vel ad Episcopum? *Quo dubio sepius proposito, & maturè discusso, tandem* sub die 10. Aprilis 1617. Rota *censuit collationem spectasse ad Papam.*

46 *Ratio decisionis fuit, quia licet beneficiū vacauerit in mense Aprilis, Episcopo tūc residente, qui mensis vigore Alternatiuæ spectat ad Ordinarium; Attamen cum Episcopus in principio mensis fuerit absens cessauit commodum alternatiuæ ad eius fauorem, & fuit acquisitum ius Papæ, ita ut totus mensis fuerit ei reseruatus, vt per bonas rationes fuit firmatum* in decisione Fauentina Canonicatus, 16 Decēbris 1585. coram bo. mem. Cardin. Blāchetto, quam Rota *sequuta fuit in concusse in pluribus causis, & signanter in* Eluen. beneficii, 22. Maij 1599. coram Illustriss. Mellino, & in eadem 30. Octobris 1602. coram Illustriss. Ludouisio, & Segobien. beneficij 26. Martii 1604. coram bo. me. Iusto, *prout latius, ac plenius examinato articulo eandem decisionem approbauit* in Salamantina beneficiorum de Almenara 20. Iunii 1605. coram R. P. D. meo Menzanedo, *& ab ea non recessit, immò expresse confirmauit* in Sulmonen. Alternatiuæ 14. Maii 1610. coram Illustriss. Lancillotto, *quicquid in hac vltima tota vis tormentorum ad euertendam illam primā tot propugnaculis septam, ac munitam, per informantes pro Somasco fuerit constituta.*

Quod autem mensis Aprilis fuerit reseruatus ab initio, visum fuit, nō posse dubitari. Quia regula 8. habet duas partes: In prima Papa reseruat sibi octo menses, quorum vnus est Aprilis ad effectum cō

fe-

ferendi beneficia in eis vancatia vt patet
47 *ex rubrica, quæ sic cantat*, Reseruatio mensium Apostolicorum, *& cum habeat orationem perfectam, etiamsi non incipiat per V T, vel per N E, dicitur cōtinere ius commune, & potest allegari ad decisionem causarum*, Felin. in princ. rubr. vt lit. non contest. Euerard. in loco à rubr. n. 3. vers. immo quod pl'est, *adeo quod Papa licet in nigro reseruet suæ dispositioni omnia beneficia in singulis dd. octo mensium vacatura, atque ita reseruet b neficia, & non menses, attamen, ex quo rubrum est generalius nigro, debet illud ampliare, vt sic nō solum beneficia, sed etiam menses Papa reseruare voluerit*, glo. in l. 1. & ibi Bar. C. de capit. ciu. exi. lib. 11. *cum alijs per* Euerar. *vbi supra* num. 11. vers. quid autem è contra, *et in nostris terminis quod regula de octo sit reseruatoria mēsium, tradit* Put. decis. 53. lib. 2. idem deci. 492. nu. 3. & decis. 507. per tot. eodem lib. Achill.
48 decis. 1. super reg. reser. 8. mens. *& pro indubitato tenuit* Rot. in illa Fauenti-
49 na, *& alijs vbi supra. In secunda vero parte* in vers. insuper, *Papa concedit Episcopis facultatem conferendi in sex mēsibus alternatis, quandiu apud suas ecclesias, aut diœceses resederint, non obstante reseruatione, quæ reseruatio non tollitur per concessionem alternatiuæ, sed alternatiua operatur, vt Ordinarius possit conferre in mense reseruato, remanente natura ipsius reseruationis, quæ propterea non cessat, iuxta* decis. Cassad. 8. n. 10. de præben. *quam in istis terminis sequuta fuit* Rota in Tuden. Canonicatus 21. Aprilis 1570. *coram* bo. mem. Card. Lancellotto Seniore, & in Oueten. beneficij 30. Iulij 1610. *coram* Reuerendiss. D. meo Decano. *Et quod reseruatio non tollatur per alternatiuam Episcopo concessam, & ab eo acceptatam, fuit sine difficultate resolutum* in Eluen. beneficij S. Saluatoris 30. Octobris 1602. *corā* Illustriss. Ludouisio.

50 *Hinc Domini inferebant, quod non residente Episcopo in aliquo ex quatuor mēsibus sibi à Papa mutuatis, si contingat casus vacationis, Papa nō confert iure deuoluto, sed ex titulo primæuo reseruationis. Quia cum dicta alternatiua non tollat reseruationem, sed illa remanente aperiat viam prouidendi de reseruatis, sub illa tamen conditione, & qualitate residendi, cessante residentia, cessat effectus alternatiuæ, & consequenter non intrat deuolutio, sed reseruatio. Quia semel reseruatum semper durat reseruatum, vt in puncto arguit* Cassad. *vbi supra, &* Rota in illa Oueten. *Quod etiam comprobatur ex stylo Cancellariæ, quæ in casu isto dat expeditionem tanquam de reseruato vigore reseruationis octo mensium, vt in fide Reuerendissim. DD. Abbreuiatorum, de Parco maiori, qui stylus in hac materia attendendus est, cum declaret mentē Papæ,* Cassad. decis. 2. nu. 4. vers. & iste stylus, & decis. 3. nu. 3. ad fin. vers. pro qua interpretatione, de reseru. Mandos. in prohem. regul. quæst. 2. nu. 3. *& fuit dictum* in Iuuenecen. Archipresbyteratus 26. Iunij 1591. *corā* bo. me. Card. Pamphilio, *vbi quod stante communi cursu, & stylo Cancellariæ cessat omnis difficultas, & in proposito etiā fuit consideratum* in Paduana Prioratus 18. Maij 1611. coram R. P. D. meo Pirouano.

51 *Nec placuit respōsio ad* decis. Cassad. & Rot. in illa Tuden. *quod loquantur retenta opinione antiqua nempè quod alternatiua esset simplex remotio obstaculi, non secundum opinionem modernā, quod excedat simplices terminos remotionis obstaculi, & per eam dicatur initus quidā permutationes contractus inter Papam, & Episcopum, de qua latè* in d. Sulmonen. alternatiuæ coram Illustriss. Lācellotto, *Quia, & antiquo tempore vigebat eadem opinio, quod alternatiua non esset mera & simplex remotio obstaculi, sed quasi contractus, eo quod tunc, prout*
hodiè

hodiè, fiebat hac mẽsiũ permutatio inter Papã, & Episcopũ, Mohed.decis.3.n.1. de rescrip.Achil.dec.2.super reg.modif.indul.Put.decis.88.l.3. *per quas decis.debent declarari, & cum eis concordari alia, qua dicunt gratiam alternatiua esse remotionem obstaculi causati per reseruationem octo mensium* ad tex.in l. non est nouum, cum duabus seqq. ff. de legib.& c. cum expediat. de elect. in 6. *& in terminis fuit dictum* in eadem Sulmonen.

52 *Praterea aliqui ex DD. censebant multum referre quid veniat in huiusmodi cõtractu permutationis, quia licet Papa ex octo mensibus reseruatis concedat Episcopo quatuor, & vice versa Episcopus de suis quatuor dimittat Papa duos, illa tamen concessio de reseruatis non fit quoad proprietatem, sed solum (vt ita dixerim) quo ad vsumfructum, proprietate scilicet remanente penes Papam, itaut illi quatuor menses propriè dicantur ipsius Papa,* l. rectè dicimus.ff.de verb. signific. *vbi Iurisconsultus ait, rectè dicimus eum fundum totum nostrum esse, etiam cuius vsusfructus alienus est,* l. Mæuius, §.penult.ff.de leg.2.gloss.in l. 4. ff. de vsufruct. Bart.& Doct.in l. qui vsumfructum, ff.de verb.oblig. Pinel.in l.13.par.n.4.vers.atq; ita, C.de bon. matern. *Et vt proprius loquamur, Papa nõ concedit menses Episcopo, sed facultatem conferendi in mensibus, et hac dicitur alternatiua qua quoad proprietatẽ spectat ad Episcopum, quoad vsum vero, quãdiu resederit, vt sunt verba expressa regula, & distinxit* Rot. in illa Sulm.

53 *Quamuis igitur* in d. decis. Mohed. 3.de rescrip. *& in aliquibus tã antiquis, quàm modernis* decis. *& in ipsa eadem* Sulmonen. *dicatur fieri hanc mensium permutationem, & vulgo menses alternati pro Episcopo dicantur Ordinarij, hoc tamen non proprie, & restrictiuè, sed largè, & demonstratiuè accipiendum est, quod non mirum videri debet, cum ipsa etiam leges, & antiqui Iurisconsulti proprietatis amatores in propriè, & abusiuè, hac vt Graci dicunt* καταχρηστικῶς *aliquando fuerint locuti* Vlpian. in l. 2. §. 1.ff. quemadm. testam. aper. Testamentũ *(inquit)* propriè illud dicitur quod iure perfectum est, sed abusiuè testamẽta quoque appellamus ea, qua falsa sunt, vel iniusta, vel irrita, vel rupta Iulian.in l.fideiussori obligati §. fideiussor, ff.de fideiussor. *Nam licet min9 propriè debere dicantur naturales debitores, per abusionem intelligi possunt debitores, & c.* Papin.in l.inter liberas, ff. ad l.Iul.de adult. *vt in Florentino Recti°, quam in Norico. Lex Stuprum, & adulterium promiscuè, &* καταχρηστικῶτερον *appellat, sed propriè adulterium in nuptas, stuprum verò in virginem, viduamuè committitur,* Caius in l.licet 58.ff.de verb.signific. *licet inter gesta, & facta videatur esse quadam subtilis differentia. Attamen* καταχρηστικῶς, *idest abusiuè nihil inter factum, & gestum interest, vbi rectè declarant* Alciat. & Rebuff. *idem* Alciat.lib.1. dispunct. c. 26. Budæ,& Cuiac.in d.l.inter liberas, ff.de adult. *ergo non oportet syllabas aucupari, neque decisionum verba captare, sed qua mẽte quid dicatur, in eis animaduertere,* l.penult.ff.ad exhib.l.scire leges. ff.de legib.cap.intelligentia, de verb. signif. *Mens itaque & sensus illarum decis. & vsus loquendi est, quod menses quatuor alternati, quos accipit Episcopus, sũt & remanent Papa quoad proprietatem, non quoad vsum durante residentia Episcopi, non tamen vsus mensium est Episcopi, sed vsus alternatiua, idest facultatis conferendi limitatiuè, quamdiu resederit, proprietate alternatiua in absentia penes ipsum remanente.*

54 *Hinc facile videbatur posse euitari alia omnia, qua tanquam decisa allegabantur in* dict. decis. Sulmon. *nempè quod à reseruatione octo mẽsium fuit recessum per acceptationem alternatiua, neque ad*

eam

eam fit reditus ob non residentiam, quia non dissoluitur permutatio facta in acceptatione alternatiua, sed tantum suspenditur illius vsus, absentia durāte, illa enim decisio non negat, quin stante acceptione alternatiuæ duret reseruatio octo mensiū, vt in d.decis.Cassad.8.de prēb.& ind. Tuden.& Oueten. *sed tantum dicit, quod per absentiam Episcopi non dissoluitur permutatio, quid autem fuerit permutatum, & quomodo hoc intelligatur, patet ex prædictis.*

14 *Non obstat eadem decis. Sulmon. dū in ea dicitur, quod durante absentia Episcopi suspenditur vsus alternatiuæ, quasi quod reuertente Episcopo, statim vsus recuperetur, ex illa dictione*, quandiu, *& alijs allegatis hic per informantes. Quia principalis articulus in ea decisus fuit, an Episcopus amittat alternatiuā per discessum a sua Diœcesi, ita quod redeat ad suos quatuor menses, & possit conferre beneficia vacantia in mense Martij, & Septembris, & fuit decisum, quod non, in hoc recedendo à* decis.bo.me.Cātuccij: *sed an rediens in aliquo ex dictis mēsibus, & alijs alternatis, postquam ille mēsis inceperat spectare ad Papam vigore* reg. 8. *possit conferre beneficia post eius reditum vacantia in dicto mense, hoc ibi nō discutitur, imò nec tāgitur. Et licet ratio, de qua supra inferat, quod redeunte Episcopo, et sic cessante causa suspensionis vsus alternatiuæ, cesset effectus suspensionis,* ad reg. cessante causa, *cum tamen ex deductis in illa* Fauent. *& alijs supra allegatis fuerit ab initio acquisitum ius Papæ in illo mense integraliter, & non per dies mensis, intrat limitatio, quod cessante causa, non cessat illius effectus, vbi ius iam fuit quæsitum alteri ex causa existentiæ. Nam licet illa postea deficiat, ius tamen illud quæsitum retinetur,* Io: Andr.in reg.decet, nu.5. ad fin. vers. & idem in similibus, de reg. iur. in 6. Tiraq. in tractat. cessan. caus. limit. 11.num.1.& 2.

15 *Nec obstat, quod hoc modo Episcopus egerret noua acceptatione alternatiuæ, quod esset contra eādem Sulmonen. Quia cum per absentiam, Episcopus non amittat proprietatem alternatiuæ, sed solum suspendatur illius vsus*, vt in eandem decis. *& Papa habet ius quæsitum in illo mense, resultat quod finito mense absq; alia noua acceptatione intret vsus alternatiuæ, vt in simili, qui habet indultū percipiendi fructus beneficiorum primi anni vacantium vsque ad quinquennium. si alicui de speciali priuilegio fructus dicti primi anni debeantur, licet non possit gaudere fructibus primi anni, in quibus alteri est ius quæsitum, non propterea amittit indultum, sed eo vti poterit in fructib. anni sequentis* gloss.fin.in c. si propter, in 2 intellectu, vers.alii dicūt.& ibidē Butr.nu.4.& 11.versic.ista ratio, de rescript.in 6.

16 *Hinc cessare dicebant aliud obiectum, quod si Episcopus non gauderet vsu alternatiuæ statim ei⁹ post reditū, contractus diceretur claudicare, atque ita, vel standum esset alternatiuæ in totum, vel ab ea recedendum,* l. Iulianus, §.si quis colludente, ibi, aut stetut emptioni, aut discedatur, ff.de action.empt. Quia hoc obiectum fuit sublatum in dict. dec. Sulmonen. *vbi traditur ratio diuersitatis inter reseruationem in octo mensium, quæ est pura, & inter eius limitationē ad fauorē Ordinariorum, cum qualitate residendi, qua stante diuersitate, & quod propter absentiam Episcopi fuit acquisitum ius Papæ in illo mense integrali statim à principio, vt dictū fuit, contractus non dicitur claudicare, nec Episcopus ab eo potest recedere, vt fuit firmatum in d.decis. Vltra quod non est inconueniens, vt contractus possit claudicare, vbi adest ratio diuersitatis,* glos.& Castrens.in d.§.si quis colludente, Cagnol. in.l. singularia, num.160.& seq. ff. si cert. pet.Sur.decis.187.num.11.vers propterea.

17 *Non etiam obstare videbatur, quod secunda reseruatio sex mensium, de qua in regula sit superflua si prima non tollitur per alternatiuam. Quia hæc secunda fuit apposita ad reseruandum expresse duos menses, scilicet Martij, & Septembris, quos Papa ex quatuor Ordinarijs capit ad tollendam difficultatem, quæ posset oriri, An sine dicta secunda reseruatione illi dici possent reseruati, vt constat* ex decis. Put. 492. & 507. lib. 2. & decis. 4. p. 3. libr. 1. diuers. & decis. 21. eadem par. 3. lib. 2. *ibi enim alternatiua fuerat concessa Episcopo pro solitis sex mensibus & dubitabatur, An in alijs sex Papa censeretur reseruasse collationem beneficiorum, & fuit dictum, quod sic, eo quod tunc aderat regula reseruatoria octo mensium ex quo apparebat, quod ex illis sex mensibus Episcopo concessis, Papa voluit impedimentum remouere, & licet* Martius & September *non essent de illis octo: Nihilominus quia in alternatiua dicebatur* (ita tamen vt facultate Ordinarii concessa non vtaris) *hinc apparebat mens Pontificis, quod Episcopus in quatuor mensibus Ordinarijs concessis non conferre, atque ita quod* Marti⁹, & September *essent reseruati; illa igitur verba regulæ* (quæ est dispositioni suæ, vt præfertur, reseruauit) *non inducunt nouam reseruationem respectu quatuor mensium, quos Papa sibi retinet in concessione alternatiuæ, & sunt reseruati in prima parte regulæ, vt ostendunt illa verba (etiam vt præfertur) secundum vnum intellectum, vt referantur ad primam partem, sed bene eam inducunt respectu duorum mensium quos capit ex quatuor Ordinarijs, & non erant in prima parte comprehensi, & idem secundum alium intellectum, quem tenet.* Modern. ibi glos. 54. num. 1. & 5. vers. hinc sunt apposita, *nempe quod illa verba (vt præfertur reseruauit) præsupponant anteriorem reseruationem sex mensium quæ expressa non fuerat, sed dumtaxat tacita, eo ipso quod alij sex menses fuerunt Ordinarijs concessi. Qui tamen secundus intellectus potest procedere quoad* Martium & Septembrem, *qui non fuerant expressi in prima parte regulæ, sed non quoad alios quatuor in dicta prima parte expresse reseruatos, et quorum respectu non fuit sublatum impedimentum, vt sunt expresse illæ decis. Put. & aliæ, quæ se fundant in ista expressa reseruatione priore, denique sensum tenuit. Rot. in dict. decis.* Sulmonen. in fine, *dum dixit, quod Papa in secunda parte concessionis alternatiuæ reseruat sibi alios sex menses, vt præfertur, scilicet modo quo supra in regula sibi pure reseruauit.*

18 *Nec etiam mouit Dominos illa ratio quod si verum esset, quod alternatiua sit remotio obstaculi in hunc sensum, vt aperiat facultatem de reseruatis, firma remanente proprietate reseruationis, vt supradictum fuit, sequeretur, quod cum ex mensibus alternatis ad fauorem Episcopi aliqui sint de Apostolicis effecti Ordinarij, vt* Februari⁹, Aprilis, Augustus, & October, *alij vero duo nempe* Iunius, & December *sint ipsi⁹ Ordinarij vigore regulæ de octo, quos fixos appellamus, alternatiua esset remotio obstaculi præfato modo quantum ad menses ex Apostolicis effectos Ordinarios, quo vero ad menses fixus, non esset remotio, & tamen sub eadem forma, & ijsdem verbis conceditur facultas conferendi Ordinarijs in fixis atque in Apostolicis Ordinarijs effectis, sicque vna, & eadem forma verborum concepta diuerso iure censeretur, & eadem concessio alternatiua, & acceptatio quoad duos menses, quos Papa capit erat contractus,* vt in decis. Sulmonen. *Quoad duos alios autem fixos, non erit.* † *Quia primo fuit responsum, quod cum principalis intentio contrahentium fuerit, remouere obstacula modo, quo supra, & inuicem permutare menses, & si non omnes permutentur, & obstacula ex omnib. non remoueantur nihilominus alternatiua in omnibus sex mensibus erit remotio obstaculi, &* con-

contractus permutationis, vt declarat Bart.in l.Aristo. num.2.ff. de donat. Abb.in cap.quæstiones, nu.4. de rer. permut.Tiraq. de retract. lignag. §. 30.gloss.1.num.2.Couarr.l.2. variar. capit.4.numer.8.Pinell.in leg. 2.p.2. rubr.num.1.Cod. de rescin. vend. *& in terminis quod alternatiua sit remotio impedimenti quoad illos sex menses Ordinarij tradit* Put.decis.507.num.1.in fin.libr.2. *alias* decis. 495. in princip. versic.nam præsupponebãtur in nou.

† *Secundo fuit dictũ, quod licet Episcop⁹ dimittat Papa tantum duos menses, & retineat duos ex suis Ordinarijs, attamẽ recipit quatuor ex Apostolicis, & sic propter illum maiorem numerum tota altèrnatiua dicitur remotio obstaculi*, & *permutatio*, argum. tex.in leg. quæritur, ff.de stat.homin.& in cap.quod in dubijs, de consecrat.Eccles. vel Alt. *sicq; tradunt* Butr. Abb.& *cæteri vbi supra.*

† *Tertiò fuit responsum quoad istos duos menses fixos, nullam posse considerari reseruationem ex quo neq; in prima parte regula, neque in secunda Papa eos reseruat. Nec transit sine dubio An Episcop⁹ absens possit conferre in dd.duobus mensibus, & negatiuam late defendit* Gõzal. in reg.8.gloss.43.num.121.vers.ex aduerso, *& licet ab ea recedat* Garz. de benef.5.par.cap.1.num. 506. in fin. *vbi subdit ita videri communi sensu, & praxi receptum, quod etiam innuere videtur illa* decis. Sulmonen. *quidquid tamẽ sit de hoc articulo, non est inconueniens, quod diuersis respectibus vna, & eadem res diuerso iure censeatur* gloss.in c. cum Capella, *vbi alij scriben. & in specie* Butr. num.7.Anch.num.3. in 4.not. Abb. num.9.in fin. de priuil. Tiraquell. de nobilit.c.28.n.12.

19 *Nec obstat, quod in dicta* Fauentina, *ideo* Rota *cẽsuerit dictionem*, quamdiu *esse appositam mensi integrali, ne fiat fraus Papę in duobus mensibus permutatis, quod cum hodie cesset propter d.* Sulmonen. *sequitur cessare quoque prædictã resolutionem. Quia, vt apparet ex* dict. decis.Fauentin. *ea non tam fundatur in presumpta fraude, quam in eo, quod dictio*, quamdiu *est apposita mensi integraliter, quod fundamentum late fuit comprobatum in illa* Salamantina beneficij *coram* R. P. D. meo Manzanedo, *in qua nulla cadebat fraus, neque illius præsumptio, vltra quod hodie etiam potest habere locum fraus, possent enim Episcopi continue extra diœcesim vagari, nempe in mensibus Apostolicis, eo quod in eis beneficia conferre non possunt: in suis vero mensibus redire, dumtaxat quãdo imminet vacatio alicuius beneficij, propter instantem infirmitatem beneficiati, illa vero sequuta, & collatione facta statim a diœcesi recedere, & iterum ad eam redire, instante aliqua alia simili vacatione, & denuo se absentare, & sic residentiam facere momentaneam contra omnem iuris intellectum, & mentem Papa, qui concessit alternatiuam Episcopis, vt eos ad residendum inuitaret, ita vt cõtrarium operaretur, vt fuit consideratũ in* dicta Fauentina, *& post eam in* dicta Sulmonen. *Et quando hæc ratio cessaret, quæ tamen non cessat, alia etiam concurrunt, scilicet distributio mensium integraliter, & non per dies, neque per horas, ac momenta ad euitandam confusionem quæ daretur in computatione momentorũ & ne ius Sedis Apostolicæ sit in incerto, vt fuit quoque animaduersum in causa* Vicen.Præceptoriæ 4.Decẽbris 1592. coram bon.mem. Card. Blanchetto, & in eadem Sulmonen. *ac propterea non debet cessare dicta resolutio in causa* Fauentina iuxta regulam §. affinitatis, vbi not. Doct.instit.de nupt.cum alijs per Tiraq.in tract.cessan. caus.limit. 22.

20 *Non obstat responsio ad eandem decisionẽ in causa* Fauentina, *quod ibi ageretur de vacatione in mẽse Septembris, qui erat alternat⁹ ad fauorem Papa, & codẽ*

modo in d. Salamātin. de Almenara, acceptatio alternatiua erat recepta, & recognita in Dataria incepto mense Augusti, qui erat Apostolic⁹, & sic bene intrabat ratio in vtraq; decisione, quod quia mēsis à principio erat cēpt⁹ Apostolic⁹ vsq; ad finē durauit talis at in nostro casu mēsis Aprilis est alternat⁹ pro Episcopo, & sic nō fuit cēpt⁹ Apostolic⁹, vnde nō potest durare talis, hæc. n. diuersitas nō tollit fūdamentū illarū decis. & manifestū cōtinet æquiuocū. Illæ enim decis. eam rationē habent, quod menses sunt integrales, et ꝓpterea cū ab initio mēsis fuerit acquisitum ius Papæ, semper ille mensis remanet reseruatus sicuti beneficium, semel affectū semper durat affectum. Quę ratio æq; militat in mense Aprilis, qui, vt supra dixi etiā stante alternatiua remanet Apostolic⁹, et reseruat⁹, sed illius tamē vsus impeditus, quādiu Episcopus resederit. Vnde cū per absentiā Episcopi ab initio Papa acquisierit ius in illo mense, & ille sit integralis, etiā si in medio redierit Episcopus non propterea desinit esse reseruatus, & quidē ad istū effectū parū interest, in quo mense absentia Episcopi contigerit, dummodo in principio mēsis illa fiat, quia siue ille mensis sit de illis, quos Papa sibi retinet, siue de alijs, quos Ordinario dat, & in principio Ordinarius recedit, semper ille mensis intrat Apostolicus.

62 Vnde etiā cessat, quod si uacatio cōtingeret de mēse Martij, vel Septēbris Episcopo non residente Papa conferret, sed nō uigore regulæ, quia isti duo menses nō sunt ex octo reseruatis, & sic dici nō pōt, quod mensis effectus Apostolic⁹ duret Apostolicus. Quia licet dd. duo menses non sint reseruati per primā partē reg. tamē reseruati per secūdā, ut præfertur, idest eodē modo, quo in prima. Et ideo in rubr. nō dicitur restrictiuè reseruatio octo mēsiū Apostolicorū, sed absolutè, et indefinitè, reseruatio mēsiū Apostolicorū, vt indicet, & designet oēs menses Apostolicos in ea reseruatos, indefinita. n. æquipollet vniuersali, c. quia circa, de priuileg. Vnde sequitur necessario, quod acceptata alternatiua, siue Episcop⁹ resideat, siue nō resideat in istis duob. mensib. Papa cōfert vigore regulæ, vt fuit ēt dictū in eadē Sulmon.

Postremo nō obstat qđ articulū hūc ex professo disputant & resoluūt pro Episcopo, Gonz. in d. reg. 8. glo. 43. n. 142. & seq. Garz. de benef. par. 5. c. 1. §. 12. à n. 692. vsq; ad 699. Quia si auctoritatē spectem⁹, Rotæ auctoritas se ipsā ostendit, si verò rationē, sine qua illa nihil dijudicare solet, ī eadē Fauētina, & Salamātina expressæ rationes è media iuris prudētia deriuantur, & adductis in contrariū præponderāt, solū superest ad omissa, & ex eisdē auctoribus modo repetita, satisfacere.

63 Non igitur obstat inconueniens, quod si esset necessaria integra residentia totius mensis sequeretur, quod oēs collationes factæ in mense Ordinario in principio, et in medio per Episcopū residentē illo postea in fine recedente corruerent. Quia cū prouisio fuerit de tempore habili, & sic legitimè facta ex eo quod postea Episcop⁹ discesserit à diœcesi, nō corruit etiā quod cesset qualitas residentiæ requisita iuxta regulā factum legitime, de regu. iur. in 6. l. in ambiguis, §. non est nouum, ff. eod. Tiraquell. in tract. cessan. caus. limitat. 4. & 12.

64 Nec obstat aliud incōueniens, quod si principiū mensis esset attēdendū, itaut talis duret qualis cœpit esse, resultaret, quod posset Episcopus in principio residere, & postea recedere, & absēs gaudere alternatiua in reliqua parte mēsis ne partim esset Ordinari⁹, partim Apostolic⁹. Quia Episcopū nō sufficit habere alternatiuā, sed ulterius requiritur, quod resideat, vt ea uti possit. Et ideo cū tēpore vacationis cesset qualitas residētiæ, cessare quoq; debet priuilegiū alternatiuæ, l. athletæ, §. 1. & l. idē Vlpianus, ff. de excusat. tut. l. Titia Seio, §. vsuras, vbi gl. & Doct. ff. de leg. 2. cū aliis p Tiraq. vbi supra ī l. p. n. 203 Ex quibus ita cōclusum fuit collationem spectasse ad Papam.

25 Altera Decis. cora Mãzanedo, quã scriptis exaratam reliquit Farin. inter decis. à se collectas decis. 144. p. 2. noviss. est talis.

Acceptata Alternatiua Salamãtica a D. Episcopo 6. Iulij 1605. quoad Diœcesim, non verò quoad Ecclesiam, & recepta, recognitaque in Dateria d. acceptatione die 18. Augusti eiusdem anni, euenit obitus q. Didaci 19. eiusdem mensis Augusti, per quem vacauit beneficiũ, de quo agitur, & de illo D. Rodericus à Papa 7. Octobris, & D. Frãciscus ab Episcopo 29. Septembris illiusmet anni fuerunt prouisi, undè ortum fuit dubium, An collatio huius beneficii spectauerit ad Papam vel ad Episcopum.

26 *Et DD. censuere, ad Papam prædictam collationem spectasse, moti illo potissimũ fundamento quod d. Mensis Augusti, in sui principio per regulam 8. fuerit Apost. & reseruatus, & ita debuerit reputari, vsque ad illius finem;* † *& gratiam Alternatiuæ loquutã de mense integrali, nõ verò de singulis illius diebus, vt tenuit* Rota in vna Fauent. Canonicatus 16. Decembr. 1585. coram Illustriss. Blanchetto, arg. text. in l. cum, qui ædes ff. de vsu cap.

27 *Tum etiam quia d. reg. 8. reseruans 8. menses dispositioni Apostolicæ illos proprio nomine designat* † *quo casu quilibet eorum debet computari à media nocte vltima mensis proximè præcedentis, vsque ad mediam noctem vltimam mensis, de quo agitur,* ad tex. in l. more Romano ff. de fer. not. Bal. in l. eos §. sinautem n. 7. vers. dixi superius ff. de appel. & melius Rebuf. de Collat. §. præfatiq; Ordinarij ver. subsequentibus mensibus, & tract. de nominat. q. 161. n. 2.,

28 † *quod secus esset in mensibus hoc nomine appellatiuo* Mensis *nominatis, quo casu a die termini fieret computatio, ita vt si terminus vnius mensis die 20. Aprilis, finiretur 20. Maij,* ad glo. notab. in c. quam sit de elect. in 6. & not. Bald. vbi supra & latè Card. in c. licet de sup. neg. præl. Rebuf. vbi supra de Collat. d. verbo sequent. mensibus, & in tit. de form. mand. apostol. ver. post mensẽ vers. quomodo computetur hic mẽsis, vbi plures Dd. allegat, tradit Guil. Mandagot. in tract. de elect. c. 5. per tot, & ibi in addit. latissimè Boer. recitans quàm plures huius sentẽtiæ Doctores de hac materia differentes. † *Vnde cum d. Reg. 8. disponat de mensibus proprio nomine designatis, necessario computandi erunt ab initio vniuscuiusque mensis, vsque ad illius finem.*

29 *Vlterius, quia prout domus dicitur totum integrale constans ex fundamentis parietibus, & tectis,* ad not. per Bart. in l. qui vsumfructum n. 3. ff. de verb. oblig. *ita* † *hic mensis proprio nomine designatus dicitur quoddam totum integrale, ex suis partibus, nempe diebus cõstans;* potissime ex Conan. comentar. iur. ciuil. lib. 8. cap. 4. n. 1. ver. totũ autem; † *illud dicitur totum, quod vnum, & continuum est,* & vt not. Chassanæus in consuetud. Burgund. §. 1. vers. aduerte; totum dicitur prout est vnum integrale & ex partibus integralibus consistens, & *Rebuff.* in l. nominis 6. de verb. signif. vers. totum autem illud dicitur totum integrum quod vnam respicit rem: *ita hic mensis Augusti dicit vnum tantum mensem, & continuum, & sic vnum totum integrum ex suis integralibus partibus, nempe diebus*

30 *consistens,* † *sic est, quod qui loquitur de domo, aut de Insula, & sic de vno toto integrali, locutus intelligitur de toto, nõ verò de partibus illius,* vt not. Alciat. in l. appellatione rei vers. quare si quis de domo loquatur ff. de verb. signif. & facit tex. in d. l. cum, qui ædes de vsu cap. & in l. qui vniuersas ff. de acq. poss. *quibus disponitur,* † *quod qui corpus integrum possidet, veluti domum, non dicitur possidere partes singulas illius corporis,* † *& ibidem redditur ratio, quia si se-*

separatim quis illas partes possideret iā totum non esset, quod intelligitur de possessione particulari singularum partium domus, vel cuiusuis totius, cuius singulas partes non dicitur singulariter possidere, sed in concreto, qui totum integrale possidet ad not. per Ang. & Scrib. in d. l. ꝗ vniuersas.

31 *Ex quibus sequitur, quod* reg. 8. *quæ locuta est de mense* Augusti, *& sic de toto integrali, quidquid disposuit circa reseruationem litterarum vacantium in illo mense concernit, & respicit totum illum mensem integralem, cum suis partib. in concreto, non autem concernit illius partes, nempe singulos dies, & separatim ab illo toto, aliàs hoc totum, nempe d. mensis cessaret, quoad dispositionem de d. mense locutam, & intraret dispositio de singulis diebus, quod nec iura, ex supradictis, admittunt, nec* d. reg. 8. *quicquam tale dictat; quin totum contrarium.*

32 *Facit pro hac resolutione singulare responsum* Vulpiani in l. 4. ff. de verb. signif. *vbi si in itinere faciendo si viginti millia passuum in singulos dies sint peragenda, ita debent accipi, ac si passus non contingant d. numerum vigintimillium nihilominus diem integrum occupant; quod si d. passus d. numerum vigintimillium, vtcumque excedant, licet in vno tātum milliari, nihilominus integrum biduum, tali itineri attribuetur; † vnde licet Vulpianus videret tam milliaria passuum, quam horas diei posse diuidi, & respectu horarum, & milliarium passuū posset respectiuè computatio fieri, quod magis æquum videbatur; nihilomin⁹ pro ut* ibi not. Rebuff. *quia in d. computatione interdum daretur plus, interdum minus, & multæ controuersiæ nascerentur ad illas vitandas Vulpianus non admisit diuisionem diei per horas, quin voluit quod etiamsi vnum tantum milliare passuum superesset, illud occuparet inte-*

33 *grum diem: † & licet hæc ratio decidēdi adducta à Rebuff. satis conueniat responso Vulpiani; quin & nostræ resolutioni, nihilominus Vulpianus* in d. l. 4. *altiꝰ cogitauit, considerauit namque initium diei quod si dies cœpit occupari in itinere etiam unico passuum milliari, ex solo illo initio diei sic occupato, voluit totum diē integrum in eodem itinere occupatum cēseri, & sic non considerauit Vulpianus partes diei, nempe horas proportionales ad partes itineris per milliaria passuum diuisibiles; † quin considerauit initium diei, ex quo integrum diem vocauit, & attribuit tali itineri faciendo; ita in nostra reg. 8. ad instar Vulpiani, Papa nō considerauit partes mensis, nempe dies, sed initium mensis, ita vt si in sui initio esset Apostolicus, & reseruatus, ita integer vsquè ad finem permaneret, vt etiam hac uia discordiæ, & differētiæ, quæ aliàs in computatione dierum possent oriri, cessarent.*

34 *Item cum in initio* d. mensis Augusti *sus Papæ esset acquisitum, semper ille mensis remanet reseruatus, prout fuit dictum* in d. Fauentin. *† sicuti beneficium semel affectum semper remanet affectum* ex Rot. in nou. de præb. decis. 10. & in Extrau. Pauli II. incip. Ad Rom. de præb. tradit Simoneta de reseru. q. 64. nu. 7. & 8. & Mādos. Reg. 1. q. 5. n. 9. *† quin & si reseruatio cesset remanet tamen affectio, quæ difficilius remouetur, ex auctoritatibus supra adductis; † ex quibus infertur quod cum d. mensis in sui initio fuerit dispositioni apostolicæ reseruatus, erunt & reseruata & affecta beneficia in eodem mense vacatura, ita vt licet gratia alternatiuæ fuerit acceptata ab Episcopo, quin & recognita in Dateria* 8. Augusti *† nihilominus beneficia post d. recognitionem in eodem mense vacantia sunt, & remanent Papæ reseruata, & affecta, & non cōprehenduntur sub d. gratia alternatiua ex supradictis, & verbis eiusdem gratiæ ibi* dummodo aliàs dispositioni Apo. reseruata, vel affecta non fuerint *expressè*

se Pontifex declarauit suam mētem nullatenus esse concedere Episcopis sub d. gratia alternatiua beneficia semel apostolicæ dispositioni reseruata, aut affecta.

35 *Non obstant verba eiusdem* reg. 8. ibi quibus receptis, & recognitis, tūc demum, & non antea, vti incipiant gratia supradicta, *quasi illis detur intelligi à die recognitionis factæ, ex vi dictionis tūc denotantis temporis extremitatem* ad text. in l. 4. §. fi. de cond. & demonst.

36 *Quia respondetur dictionem tunc non semper extremitatē temporis, significare † quin diuersimodè in iure accipi*, vt not. Cassad. decis. 1. n. 3. de testam. *& late Rebuf.* in l. mulieris appellatione §. detinere, à vers. tunc *idest* eo casu cum seq. ff. de verb. signif. & Mandos. cons. 51. n. 19. cum seq. *& cum ex tot iuribus, & rationibus supra relatis, & ex grauissima Rotæ auctoritate, quin, & ex mēte Pontificis cognita, ex verbis eiusdē regulæ 8. constet, in ea de mensibus integralibus, non verò de singulis illorum diebus dispositum fuisse, non est rationi consonū, vt ex vnica hac dictione tūc, qua ita variè assumi potest prædictum verum huius regulæ intellectum destruere vellimus, † potissimè cum dictio tūc significet temporis extremitatem, solummodo quando ad tempus refertur* prout in d. l. 4. §. fi. ff. de condit. & demōst. *vbi cum ad extremum quinquennij referatur significat extremitatem d. quinquennij*, vt tenet Rebuff. vbi supra ver. aliquando refertur ver. seq.

37 *Tum etiam quia dictio tūc in regula 8. non ad tempus, sed ad casum refertur, semper ad casum, quo recognitio in Dataria fuerit facta, quod etiam est de illius dictionis natura vt docet* Rebuff. ibid. *vers. tunc idest eo casu, qua comprobantur ex eo quod regula non simpliciter vtitur hac dictione* tunc, *† quia dicit* tunc demum *quæ dictiones simul iūctæ referuntur ad casum, quasi dictum sit* tunc demum, *idest*, hoc facto, per tex. in l. licet ff. depositi ibi, nam tunc demum sequester possidet *notat Rebuff. vbi supra vers.* tunc demum *† & sic sensus huius dictionis in hac regula talis est* tūc demum, & non antea, *idest*, facta d. recognitione, *incipiat Episcopus vti alternatiua, nō vero antea, ita vt respiciat omnimodam exclusionem usus alternatiuæ, ante dictam recognitionem, illa verò facta non negamus aliquam extremitatem temporis esse dandam, à qua incipiat vsus alternatiuæ, † quæ incipiet ab initio primi mensis, ad Episcopum, ex d. gratia, cōpetentis, qualis in hoc casu esset* mensis Octobris, *in cuius initio, & non antea potest reperiri tempus habile in Episcopo ad vsum alternatiuæ, cum regula non de diebus, sed de mensibus integralibus loquuta fuerit, ex supra adductis, † Et quia ad cognoscendum extremitatē temporis* per d. *dictionem* tūc *denotatam reuertendum est ad præcedentia, & ad subiectam materiam* ex Cassad. d. decis. 1. num. 7. de testam. & Mandos. vbi supra n. 20.

38 *Minus obstat dicere, quod si Papa obierit in medio mensis apostolici, ille mensis in reliqua sui parte desinit esse apostolicus, & efficitur Ordin. vnde † eodem modo per alternatiuam concessam, & recognitam in medio mensis apostolici, ille mensis in reliquo ipsius desinet esse apostolicus, & spectabit ad Episcopum, cui obiectioni sic respondeatur, morte Pōtificis, ex eo mensem desinere esse apostolicum, quia cessant reseruationes reg. Cancell. & intrat dispositio iuris communis qua collatio beneficiorum ad ordinarium spectat, tunc. n. instat fundamentum contrarium, quia sicut mors Pontificis aufert Ordinario obstaculum reseruationū regu. Cancell. quæ iuris communis cursū, & Ordinarij prouisionem impediebant † ita etiam cum gratiâ alternatiuæ sit remotio obstaculi causati per reseruationem 8. mensium* ex Put. decis. 488. n. 5.

&

& decis.492.n.2.lib.2.& decis.93.n.2 lib. 3. Cassad. decis. 4. n. 1. de priuil. Crescent.eo.tit. decis.11.Mādos.reg. 11.n.3.*videtur quod talis remotio obstaculi,sicque gratia alternatiua incipiat à die ipsius acceptationis, & recognitionis in Dataria.*

33 *Sed respondetur morte Pontificis reseruationes regularum cancellariæ cessare, sed concessione alternatiua non cessare reseruationes, vel affectiones, quibus beneficia antea reseruata, vel affecta erant, ex verbis d.reg.8.supra relatis ibi* dummodo aliàs dispositioni apostolicæ reseruata, vel affecta non fuerint; *Vnde cũ, ex supradictis, mensis* Augusti, *qui semel cæpit esse apostolicus, & reseruat*[9], *& per consequens omnia beneficia, vsque in finē illius mensis vacatura, sint reseruata, sequitur quod ad illa non extenditur d. gratia alternatiua.*

34 *Secundo eidem abiectioni respondetur, quod cum, vt supra probauimus, vsus gratiæ alternatiua incipiat ab initio mensis habilis, prout in nostro casu, esset Octobris, ammotio obstaculi causata per alternatiuam etiam incipiet ab initio mensis Octobris, & ex tunc verum erit dicere d. gratiam remouere obstaculum reseruationis 8. mensium, antea verò nullatenus.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Episcopus absens à diœcesi, etiam cum causa approbata, vel alias pro exercitio sui officij, non gaudet alternatiua.

Dubitatur 3. An Episcopus absens ex causa à Conc. approbata, vel alias ratione alicuius Officij sibi incũbentis, frui debeat Alternatiua. Vide
1 tur quod sic; † ueluti Canonicus absens à Choro ratione alicuius Officij suæ Prębendæ iniuncti, vti est de Pœnitentiario, & Theologo, lucratur Distributiones, ac si verè, & personaliter in Choro esset, vt per *Monetam*, & *alios, de distribut.* & in terminis Alternatiuæ tenet Parisius *de resign.lib.1.q.*
2 *10.n.58.& 59.*, † vbi dicit Sac. Cõgr. 9.Iulij 1573.censuisse, Episcopum, qui absens est ex iuxta causa, non dici absesso. *per c.ex parte 8.de Cler.non resid.c.1.& 2.d.tit.in 6.*& proinde habere al-
3 ternatiuam; † nihilhominus in contrarium est veritas, teste D.Barbosa *alleg.53.p.3.de potest.Epis. post Gonz.in glo.43.n.84.* vbi quod cum quidam Episcopus abesset à propria Diœcesi pro exercitio sui Officij generalis Inquisitionis, & instāter supplicasset fel. rec. Clementem VIII. vt sibi concederet Indultum speciale, quo posset gaudere beneficio alternatiuæ, quamuis nō resideret in proprio Episcopatu, illud obtinere non potuit.

4 Nec obstat allegata declaratio per Parisium, nam respondetur, quod illa emanauit attento tenore Regulę fel. rec. Greg.XIII. in qua tunc non ade-
5 rat dictio *verè;* † prout nunc adest in moderna regula, quæ requirit præci-
6 sè veram residentiam: † Idem dicendum est de Episcopo absente ex causa approbata à Conc. nempè vt non debeat frui alternatiua & ita refert Garzia *c.1.n.467.p.5.* respondisse Sanctissimum superinde consultum, idem sētit *n.468.* de absente breui reuersuro.

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Episcopus absens à Diœcesi in 4.mensibus aliàs sibi competentibus, quæ vacarunt Beneficia non confert; sed tantum, quæ fortè vacarunt in mense Iunio, & Decembri; *qui semper sunt Ordinarij.*

Du-

1 DVbitatur 4. An Episcopus absẽs à sua Diœcesi post acceptatam alternatiuam possit conferre beneficia vacantia in 4. mensibus sibi de Iure citra alternatiuam competentib⁹. *In Martio, & Septembre* iã absolutũ
2 est, quod non potest, † quoniam, eò ipso, quod Episcopus acceptat alternatiuã, vt vidimus, *in d. decis. Papien.* fit quoddam pactum, & permutatio
3 mensium, † ac proindè *Martius, & September* ita manet Papæ, vt non possit Episcopus retrocedere, cum acceptatio fit quasi contractus, *Mandos. cons. 18. n. 8. Garz. p. 5. c. 1. n. 506.* ex regula tradita *per D. Barbosam p. 3. allegat. 53. n. 38.* quæ est secunda; vt *Martius*, videlicet, & *September* semel facti Apostolici per acceptationem alternatiuę semper remaneant Apostolici,
4 † id quod de *Iunio* etiam, & *Decembre* ex identitate rationis concludit Gonzal. *d. glo. 43. n. 116.* videlicet, vt nõ pos
5 sit; † attamen *Garz. vbi supra circa finem* improbat hanc opinionem *Gonzal.*, & concludit pro affirmatiua, circa *Iunium, & Decembrem*, allegans cõ
6 munem vsum, & prax m pro hoc. † Nouissime D. Barbosa loco cit. formauit 4. regulam, nimirum, quod mẽses
7 *Iunij, & Decembris*, sunt Ordinarii; † ac proindè, Rota vt vidimus, eos appellat fixos, quia numquam sunt Apostolici, quàmuis Ordinarius nullatenus resideat, prout tradens 3. regulã, asserit *Februarium, & Augustum*, licet semel per absentiam Ordinarii facti sint Apostolici, reuertente tamen, & residente in sua Diœcesi, effici Ordinarios, & non perseuerare Apostolicos.

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Media nox incipit à primo pulsu horologij illius horæ mediæ noctis.

1 DVbitatur 5. ex his, quæ dixi *in 1. dubio huius prælud. n. 1.* vbi asserui mensem incipere in media nocte, & absolui ad mediam noctem, à quonam instanti sumendum sit initiũ; nimirum an à primo pulsu horologij, an vero in vltimo illius horæ mediæ noctis. Garzia *de benef. p. 5. c. 1. n. 527.* hoc quærit & resoluit, vt qui expiraret, simulatque cœpit sonare hora mediæ noctis, etiam antequàm desinat sonare horologium, siue ante finitos pulsus illius horæ, immo etiã solum post primum pulsum, dicatur
2 expirasse in mense sequẽti, † quo fit vt sequens mensis incipiat in instãti primi pulsus horæ mediæ noctis, ibique etiam desinat, siue absoluatur mensis *Garzia loco cit.*

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Standum est horologio Parochiæ, seu Viciniæ, in qua beneficiarius obijt, vel illi, per quod omnes communiter regulantur.

1 ANtecedens Dubium aliud ciat, quid, inquam, dicendum vbi plura sunt horologia, & dum vnum sonat, vel sonauit, alterum incipit, cuinam standum? Hoc examinat Garzia *de benef. p. 5. c. 1. n. 526.* & concludit stã dum esse horologio Parochiæ, seu Viciniæ, in qua beneficiarius obiuit, aut certè illi, per quòd omnes communi-

Q ter

ter reguntur: & hoc vltimum, est tutius.

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Horologium vbi nullum est, media nox accipitur iuxta cursum noctis, ac iudicium hominum habentium de hoc experientiã & à communiter accidentibus, veluti à cursu Stellarum, galicinijs, & huiusmodi: Deciduntur casus vbi ignoratur quando aliquis obierit.

1 DVbitatur 7. quomodo se gerere debeat Episcopus si vacatio cõtingat in loco, vbi nullum est horologium; vel si est, probatur tamen non fuisse benè ordinatum, aut quod audiri non potuit auditumuè de facto non fuit. Garzia *p.5.c.1.n.28. de benef.* dicit quod in hoc casu accipienda est media nox iuxta cursum noctis, & secundum arbitrium, & iudicium hominum habentium de hoc experien-
2 tiam, & cognitionem: † & etiam à communiter accidentibus, & verosimilibus, veluti à cursu Stellarum, vel
3 Lunæ, vel eiusdem ortu: † item à Galicinijs, prout iam resolutum fuisse testatur Garzia, ex Gali cantu beneficiũ vacasse post mediam noctem; † nam quamuis leuis sit præsumptio, quæ desumitur ex Galicinio, quippequi so-
4 lent Gali cantare diu, noctuque; † nihilhominus quia frequentius cantant circà auroram; ideò relinquitur arbitrio Iudicis, qui pensatis circumstantijs, & testium rationibus, alijsq; verosimilitudinibus, iudicabit quod
5 sibi videbitur iustius; † & si Episcopus habeat præsumptionem Galicinij, nõ debebit retardare suam collationem,
6 & eam factam poterit sustinere; † nam quando, facta indagine, non potest constare, in quo mense vacauerit beneficium, præsumptio est pro Ordinario. & sic poterit Episcopus illud
7 conferre, † quia habet assistentiam Iuris pro se, potest enim cõferre omnia beneficia suæ Diœcesis, cessantibus reseruationibus *per c. omnes basilicæ c. nullus 16. quæst. 1. Garz. d. p. 5. c. 1. n. 12. vbi plura iura, & Doctores ad hoc cumu*
8 *lat*; † & in dubio facienda est fauora-
9 bilis interpretatio; † ea autem est fauorabilis, per quam fit redditus ad ius commune, *l. si vnus. §. pactus ne pete-*
10 *ret 28. ff. de pact.* † & specificè facienda est interpretatio pro exclusione reseruationis *Staphil. in litt. grat. in præfat. n. 16. per glos. quam ibi citat. in c. 1. verb. processus ad finem de rescrip. in 6. et in Clement. 2. de offitic ordinarij*, quam in hoc dicit esse notabilem *Abb. in c. siquis contra Clericum 4. de for. cõpet.*
11 † Et ex his resolutum remanet aliud dubium, quod posset excitari, vbi, † quid si constare non posset, an vacauerit ante, vel post mediam noctem, & sic, an fuerit finitus, vel cęptus mẽsis, vel quando vacauit beneficium per obitum alicuius, qui, quo die obierit, vel quo mẽse, ignoratur, vt potè, quia inuentum fuit Cadauer in nemore, vel fluuio, vel alias, quis repertus fuit in lecto mortuus, nec scitur qua hora obijerit, in quibus casibus, illud planẽ consilij capiẽdum erit Ordinariis,
12 vt conferant, † Nam melior semper erit conditio conferentis & prouisi,
13 † neq; erit longius differẽda apprehẽsio possessionis, quia, vt ait, *Gonzales in glos. 11. n. 26.* Actor in tali casu succumbet, siuè fuerit prouisus Apostolicus, siue Ordinarius & possessor absoluetur, *ex Puteo decis. 207. & 266. lib. 3.*;
14 † Enim verò, quando partium Iura sunt obscura, iudicandum est contra petitorem, allegat *§. retinendum vers. commodum Instit. de Interd. c. 2. de probat, Mascard. de probat. Conclus. 1200.*

15 †

15 † si verò neuter possideret, tunc debe ret obtinere Prouisus Ordinarius, data tamē anterioritate prouisionis Ordinarij prouisioni Papæ; nam, vt diximus, Ordinarius habet assistentiam Iuris, & hæc est doctrina Gonzales loco cit. quam tamen nō approbat Garzia *d. p. 5. c. 1. n. 534.* quaten⁹ dicit Gōzales, quod prouisus Ordinarius succumbet, si Apostolicus possidet, ipse enim absolute tenet, quod adhuc Ordinarius obtinebit, quando dubium est, nec potest clarificari, in quo mēse vacauerit, propter præsumptionem, quę, vt dixi, in dubio vacationis, est pro Ordinario, nam inquit, habet intentionem fundatam in iure & trāsfert onus probandi in Aduersarium etiā existentem in possessione *Alciat. de præsumpt. p. 3. n. 2. cit. ibi per Garziam.*

16 Intellige tamē hoc si Collatio Ordinarij sit anterior, aliàs sec⁹, propter concurentiam, quàm fortasse fecisset
17 Papa; † potest enim Papa concurre-
18 re cum Ordinario; † porrò debebit Ordinarius festinare ad prouisionem & prouisus celeriter capere possessionem.

Animaduertendum etiam est summopere omnibus Episcopis & quibusuis Collatoribus, vt in huiusmodi casibus faciant apponere horam, & non adhibeant testes, qui sibi, vel prouisis sint consanguinei, vel familiares, seu
19 domestici; † quia si daretur concurētia cum Papa, proculdubio præferretur prouisio, quæ haberet certam horam, etenim præsumeretur anterior *Pe. Greg. Tholos. de benef. c. 38. vers. habet, & Sum. Pont. vbi late de hoc, per plura infra.*

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Episcop⁹ morās extra Diœcesim propter aliquod Officium, si fortè sit reuersurus in Diœcesim, dum vacat aliquod beneficiū in Mense alternato, in cuius initio ipse resedit, potest tuto conferre, cessante fraude considerata per Rotam coram R. P. D. Martino Andrea.

1 POstquam agimus de mensibus, quamuis superius *in hoc præludio dub. 2.*, satis dixerim de Alternatiuis Episcoporum; nihilominus quia occurrunt nonnulla dubia, quæ, vt arbitror, non erunt inutilia si discutiantur, proinde subijcio hoc 8. loco Dubium: An Episcopus, qui propter aliquod Officium, aut Nunciaturam cōsueuit morari extrà Diœcesim, si fortè sit residens in Diœcesi dum vacat aliquod beneficium in Mense alternato, in cuius initio ipse resedit, possit illud tutò conferre, quando habet nihilominus animum recedendi. D. Hier. Gonz. *super 8. Reg. glo. 43. n. 161. vers. sexto quæro*, excitat hoc dubium, & adducit plures, & pulchras rationes, & fundamenta, ex quib. ait quod libenter, & intrepide amplecteretur ipsam sententiam, nisi uidisset quod Rota sæpe decidit casum in contrarium, & ipsasmet Decis. refert de verbo, ex quibus concluditur, quod ad effectum fruendi Alternatiua requiritur animus permanendi, quod etiam tentum fuit *in vna Eluuen. benef. corā fel. rec. Greg. XV. tunc Rot. Audit. & est decis. 70.*, † in qua etiam dictū fuit
2 quod Episcopus non habetur pro residente, licet de tempore vacationis residens fortè reperiatur, quando cōsueuit alibi commorari, & ad eum locum breui reuertitur *l. 1. §. habitare. ff.*

Q 2 ae

3 *de his qui deic. vel effud.*; † nec statur assertioni Episcopi, quod intendebat residere in sua Ecclesia, & quod hoc ani
4 mo discesserat; † nam præsentia Episcopi, etiam per mensem integrum, debet esse cum animo ibi permanendi, alioquin Alternatiua non gaudet,
5 sic *in d. decis. 70. n. 6.*; † qui plane animus residendi, vel recedendi satis declaratur, & cognoscitur ex præcedentibus, & sequentibus *l. sed & Iulianus. §. proinde. ff. ad Maced. l. si seruus plurium*
6 *§. fi. ff. de legat. 1.* † & quia dd. decis. propter auctoritatem tanti Tribunalis, intendit, vt par est, deferre, nō audet ipsam sententiam impugnare, sed expectat, inquit, vt mutetur per Rotā, prout annuit cœpisse in contrarium inclinare.

Ipsas decis. huc non refero, ne volumen crassi⁹ euadat, quàm par sit; Garzia tamen *de Benef. p. 5. c. 1. §. 12. n. 702. vers. quare* persistit in affirmatiua.

DVBIVM NONVM.

ARGVMENTVM.

Episcopus existens in loco exempto suæ Diœcesis potest conferre Beneficia, quæ vacāt in mense alternato, in quo sic residit.

1 QVia necessarium est, vt Episcopus resideat in propria Diœcesi ad hoc vt possit vti Alternatiua, occurrit proindè 9. dubitare; An si Episcopus, de tempore vacationis, sit in loco exempto suæ Diœcesis, poteritnè conferre vigore Alternatiuè. D. Gonzales *super 8. Reg. in glo. 43. n. 180.* mouet hoc dubium, & vltrò, citròque rationes adducit; attamen af-
2 firmatiuam arbitratur veram; † nam locus exemptus consistens in Diœcesi dicitur de Diœcesi, ad quod adducit *text. in c. cum Episcopus de of. Ord. in 6.*,
3 *& quamplures doctrinas*; † & Episcop⁹ plus habet in locum, & personas exēptas suæ Diœcesis, quam in prorsus extraneas, *per text. in c. 1. de priuil. in 6.*
4 † vndè concludit quod cum locus exēptus sit in Diœcesi, si Episcopus reperiatur tempore vacationis in huiusmodi loco exempto, dicetur esse, & residere in propria Diœcesi, & per cōsequens poterit conferre vigore alternatiuæ; quidquid dicat Garzia *de benef. p. 5. §. 12. n. 704.* qui sententiā Gōzales non probat, ex rationibus ibi adductis, quibus tamen Gonzales *d. glo. 43. n. 191.* respondit, & aprime satisfecit, ideo sequenda.

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Episcopus, qui nequit residere in sua Diœcesi propter proteruiam impiorum, confert beneficia vacantia in mensibus alternatis.

1 DVbitatur 10. numquid Episcopus gaudebit Alternatiuæ vsu, si propter proteruiam impiorum non possit ingredi suam Diœcesim, & eò minus residere in ea. D. Gonzales *super Reg. 8. glo. 43. n. 200.* putat esse concludendum affirmatiuè per *text. in*
2 *Clem. 1. de for. cōpet.*, † vbi statuitur, quod in hoc casu Episcopus possit exercere omnem iurisdictionem extra suā Diœcesim in aliena Diœcesi, idest, in Ciuitate, vel aliàs in Loco Insigni viciniori suæ Ecclesiæ, in quo securè morari
3 poterit; † & quamuis teneatur petere licentiam à Diœcesano illius loci, si tamen ipse Diœcesanus renuat illam cōcedere, poterit nihilominus huiusmodi renitentia non obstante procedere, & sic a pari ratione cōcludit Gōzales in casu premisso affirmatiuè.

DV-

DVBIVM VNDECIMVM.

ARGVMENTVM.

Appellatione Diœcesis, in materia odiosa, non uenit ciuitas, vbi dispositio sit ab homine, secus si à lege, prout etiam venit in fauorabili.

1 DVbitatur 11. An appellatione Diœcesis veniat Ciuitas. Breuiter respondet Gonzales *super Reg. 8. glo. 43. n. 193. & seq.* cum distinctione, aut enim sumus in materia odiosa; & tunc subdistinguit, quod aut verbum *Diœcesis* profertur à lege, & venit Ciuitas *c. 1. de rer. permut. in 6.* aut profertur ī rescriptis, seu dispositionib. particularibus, & tunc non comprehenditur *c. quãuis de preb. in 6.*: Aut principaliter sum⁹ in materia fauorabili, & eo casu venit etiam Ciuitas *c. sacrorum 63. dist. cum alijs alleg. per Gonzales d. glo. 43. n. 194. & seq.*

DVBIVM XII.

ARGVMENTVM.

Episcopus confert vigore Alternatiuæ Beneficia etiam existentia extrà suã Diœcesim, si ad ipsum spectet collatio tãquam ad Episcopum secus non.

1 DVbitatur 12. An Episcopus valeat vti Alternatiua in Beneficijs spectantibus ad eius prouisionem
2 si extent in aliena Diœcesi.† Dubium hoc est valde proficuum, & potest facilè contingere; quocirca libenter refero quę de hoc tradit Garzia qui illud excitat *p. 5. c. 1. §. 12. n. 705.*, & affirmatiuè resoluit; per votum D. Robusterij Rot. Audit. & per decis. corā Illustriss. bo. mem. Plato *in vna Cæsar august. beneficij 14. Nouembr. 1586. quã*
3 *de verbo ibi affert n. 706.*: † nam D. Robusterius de hoc dubio consultus, Votum suum dedit, in hæc verba *Ratione noua erectionis Episcopat⁹ Iacẽt. Episcopus gaudet alternatiua quoad prouisionẽ, seu collationem beneficiorum parochialiũ loci de Tausteluna, & erla Cæsaraugustana Diœc., & pari ratione dicendum est quoad alia quæcumque iura, quæ olim habebat Abbas S. Io. della penna in locis prę*
4 *dictis* Rota † vero coram Plato resoluit *gratiam Alternatiuæ concessam Episcopis residentibus capere omnia beneficia spectantia ab eorum collationem* quocirca decidit *beneficia, quæ spectabãt ad collationem Abbatis loci de Tauste Diœc. Cæsaraugust. cuius Abbatia vnita fuit Episcopatui Iacent. tunc erecto spectare ad liberam collationem Episcopi Iacent., ac proindè necessario sequi vt alternatiua in eis locũ habeat, non obstante quod ante vnionem Abbas non posset conferre nisi in*
5 *4. mensibus, quia inquit, hoc proueniebat propter impedimentum reg. reseruatoria, quo sublato etiam ipse potuisset conferre in alijs.*

6 Sed distinguendum arbitror, vel enim beneficia conferenda spectant ad Episcopũ, vti Episcopum, & tunc, vbicumque consistãt Beneficia, potest illa conferre, vt vidimus: Aut spectãt ad aliquem, qui quàmuis sit Episcop⁹ non tamen spectat collatio ad eum ratione sui Episcopatus, sed fortasse ratione alicuius Dignitatis, quam vltra Episcopalem sustinet, vtpotè, alicuius Abbatiæ, quam obtinet in commendam, vel ex dispensatione, & hu-
7 iusmodi; † & hoc casu quia habet se tamquam inferiorem, in quem non
8 potest cadere gratia alternatiuæ; † quippeque alternatiua conceditur dũtaxat Archiepiscopis, & Episcopis, nõ autem inferioribus collatoribus *Gon-*
9 *zales super reg. 8. glo. 42. n. 1. & 2.* † ideò

ideò non posset talis Episcopus cōferre huiusmodi Beneficia vigore Alternatiuæ, nedum si essent in aliena Diœcesi; quinnimo etsi essent in suamet
10 Diœcesi; † nam Regula 8. concedit Alternatiuā Episcopis dūtaxat in beneficiis ad eorū collationē principaliter, & non accidentaliter spectantib., secus esset in Episcopo commendatario.

DVBIVM XIII.

ARGVMENTVM.

Episcopus intromittens se in prouisione beneficij vacantis in mense reseruato, vel alias quod sit reseruatum, vel affectum, amittit ipso facto alternatiuam.

1 DVbitatur 13. An ex eo, quod Episcopus intromittat se in prouisione beneficij vacantis in mense reseruato, vel aliàs illius beneficij, quod esset quomodolibet reseruatū, vel affectum: aut aliequi præstat impedimentum, quo minus prouisiones Papæ suum consequantur effectum, statim, & eò ipso priuatus sit vsu, & beneficio alternatiuæ, ita vt prouisiones exinde factæ, vel in posterum faciendæ illius, prætextu sint nullæ? D. Nic. Garzia *de benef. p. 5. c. 1. §. 12. num. 738. hoc dubium excitatum per Gonzales in Reg. 8. glo. 56.*, vbi vterq; latè de hoc agit, tenent vt Episcopus eò ipso quod fuerit abusus Alternatiua, priuatus illa existat, & ait Gatzia *ibid. n. 747.* quod numquam visum, nec auditum est declarationem fuisse aliter factam, & adducit Rot. decis. *ibid. n. 739. & 740. quas omitto breuitatis causa.*

DVBIVM XIV.

ARGVMENTVM.

Episcopus, qui propter abusum alternatiuæ, illam amisit, redit ad 4. menses Ordinarios, si tamen absuit dolus, secus amittit Mattium & Septembrem.

1 DVbitatur 14. An Episcopus, qui
amisit Alternatiuam, ob illius
abusum, posit saltem gaudere 4. men
sibus Ordinariis, & maximè *Martio,*
et Septembri, qui iuxta alternatiuam sūt
Papæ. Garzia *de benef. p. 5. c. 1. §. 12. n.*
2 *749.* † dicit quod oppotret facere cer
tiorem Papam, seu Datarium de am-
missione alternatiuę, vel illicoram eis
renunciasse, prout requiritur in accep
tatione *c. omnis res de reg. iur. in antiq.*;
3 † nisi Papa expresse, & dispositiuè ac-
ceptasset ammissionē, vel renunciatio
nem; sed nō sufficeret, inquit, pro cer
tioratione, quod Papa vsus esset am-
missione, prouidēdo ex narratiua im-
4 petrantis; † Gonzales autem *in reg. 8.*
glo. 56. nu. 147. limit. 4. aperte dicit
quod quamuis Episcopus priuetur al-
ternatiua ratione d. contrauētionis,
non propterea priuatur suis 4. mensi
bus Ordinariis, ad quos, inquit, Epi-
scopus statim restituitur; & in termi-
nis tradit Ant. Aug. *in repert. ver. alter*
5 *natiua*; † etenim de natura rescissorum
est, vt quando rescinditur ius quæsitū
facto legis, vel iudicis, semper reuer-
tatur ad ius antiquum *text. in l. 1. &*
2. c. si aduers. transac. Gonzal. d. glo. 56. n.
148.
6 Sed hoc posset habere locum, vbi
Episcopus contrauenitet citrà dolū
secus verò si violaret in fraudē, quia
fortasse se pœniteret acceptasse alter-
natiuam, concludit Gatzia *d. c. 1. §. 12*
n. 750. p. 5. quod Episcopus ammiserat

-al

alternatiuam in sui damnũ, & non in damnum Papæ, quasi dicat quod sit priuatus *Martio, & septembri*. Et dat remediũ vt Episcop⁹, qui ammisit alternatiuam, si velit eam iterum habere, recurrat ad Papam narrando qualiter cum haberet alternatiuam acceptatam, illam ammisit per contrauentionem, & petendo eam iterũ sibi concedi de gratia speciali.

DVBIVM XV.

ARGVMENTVM.

Ignorantia facti excusat Episcopum ab ammissione alternatiuæ, si conferat beneficia reseruata, quæ ignorabat de facto esse reseruata; secus si ignorantia iuris erraret quia tunc non excusaretur, nisi ius esset dubium, vel obscurum.

1 Dubitatur 15. An Episcopus, qui se intromisit in prouisione beneficiorum Papæ reseruatorũ propter ignorantiam reseruationis amittat ex eo alternatiuam; & quid si conferat beneficia non quidem reseruata sed tamen per Papam iure præuentionis prouisa siuè validè, siuè inualidè.

2 † D. Nic. Gartia *de benef. p. 5. c. 1. §. 12. n. 752.* mouit hoc dubium & libenter refero quia vtile est, & respondet distinguendo, inquiens quod aut ignorantia reseruationis prouenit ex errore facti probabili, vt esset si ignorasset defunctum, per quem vacauit beneficiũ, fuisse officialẽ Papæ, & huiusmodi, vel quia verisimiliter crediderit esse defunctum in suo mense, aut de tempore vacationis apostolicæ sedis, & tunc, inquit, non amittet alternatiuam, nam ignorantia facti semper excusat a culpa, & consequenter à pœna, glo. in verbo *si culpa* vbi Gemin. & alij *in c. si beneficia de præb. in 6.* vbi loquũtur in terminis collationis de benefi-
3 cio reseruato † & idẽ esset si reseruatio esset secreta, & particularis, cuius datur iusta ignorantia *Feder. de permut. benef. q. 3. n. 6. & 7.*

4 Aut ignorantia reseruationis prouenit ex ignorantia iuris, & tunc amittit alternatiuam † quia ignorantia iuris non excusat *Put. decis. 361. n. 3. & 363. lib. 2.* † nisi sit ignorantia iuris dubii, & obscuri, cuius error est probabilis, & iustus, & æquiparatur errori facti *Bellamera de permut. benef p. 11. quæst. 4. Gartia vbi supra n. 753.*

Quoad secundum membrum dubij respondet etiam idem Gartia *ibid. n. 761.* quod Episcopus, qui scienter se intromisit in prouisione beneficiorum non reseruatorum, quæ tamẽ sunt per Papam prouisa iure præuentionis siue validè, siuè inualidè, am-
6 mittit alternatiuam, † nam licet non fuerint reseruata per appositionem, tamen manus Papæ manet affecta, vt dicam infra in prælud. de affectione.

DVBIVM XVI.

ARGVMENTVM.

Episcopus vbi dubitat probabiliter quod alternatiua sit acceptat per eius procuratorẽ, non potest licite prouidere de vacantibus.

1 Dubitatur vltimo. An Episcop⁹, qui probabiliter dubitat quod acceptata sit alternatiua per eius procuratorem possit licite prouidere de vacantibus in mẽsib⁹ *Martij, & Sep-*
2 *tembris*. † D. Gartia in cap. sępius citato 1. §. 12. n. 778. p. 5. adducens dec. rot. in vna Salamantina fructuum, dicit quod non poterit prouidere, nisi sub cõditione quaten⁹ alternatiua nõ sit

2 sit acceptata † & quod prouisus non debet capere possessionem donec de acceptatione alternatiuæ certitudo habeatur, & id debebit cauere Episcopus dicendo in litteris prouisionis qd ei detur possessio cum constiterit de verificatione conditionis, ad euitandum intrusionem.

PRÆLVDIVM Vigesimum quartum.

De reseruatione beneficiorum.

ARGVMENTVM.

Beneficia reseruata Ordinarius, seu inferior quiuis collator conferre nequit; non reseruata vero potest conferre quocumq; die semestris sibi à iure concessi, licet mensis sit reseruatus, dummodo non vacauerint in mense reseruato.

VIdimus qui menses fuerint concessi Ordinarijs ad consequendum plenè ius conferendi beneficia in eis
1 vacantia, † quandoquidem potest Episcopus, & quiuis alius Inferior Collator, quocũq; die Semestris sibi ad cõferendum à iure concessi *per c. 2 de con*
2 *cess. præb. c. licet 3. de suppl. negl.* † ac de momento in momentum currenti à die vacationis beneficij, siue illius vacationis notitię vel a tempore, quo vacatio sciri potuit *glos. ĩ d. c. licet* i verb. *à notitia*, siue à die iusti cessantis Impedimenti, *c. quia diuersitatem. §. de cõcess. præb.* beneficia, quę in aliquo ipsorum mensium sibi concessorum vaca-
3 uerint, liberè conferre. † Verumtamen, quia indistinctè nequit Ordinarius omnia beneficia in ijsdem mensibus sibi a Iure concessis, vel aliàs vigore alternatiuæ mutuatis vacantia conferre, reseruatione, vel aliàs affectione sibi obsistente; ideò, vt illæso, quod aiunt, pede praxim percurrendo Ordinarii, omni ambiguitate procul, vbi aliquod beneficiũ vacare cõtingat, sciant quid consilij capere debeant, breuiter nonnulla magis scitu digna, ac necessaria huc referre non pigebit, de reseruatione, et affectione beneficiorum.

4 Sed; † quia omnis, quæ à ratione suscipitur, de aliqua re, Institutio debet à diffinitione proficisci, vt Intelligatur quid sit id, de quo agitur *Cic. de off. lib. 1. vers. places*; Ideò operepretium duximus, in primis, quid sit reseruatio præmittere. Dicamus igitur *cum Paulo Granutio in 1. quæst. eius libri, qui tractatus beneficiorum reseruatorum Iacobi Simoneta inscribitur*, quod reseruatio est Ecclesiasticæ beneficialis collationis; electionisuè, ab Ordinario, per potestatem habentem, ad tertij etiam fauorem facta, ante vacationẽ, auuocatio, & hæc descriptio videtur com-
5 plecti omnes casus; † Hic enim comprenditur casus *cap. si eo tempore 45. de elect. in 6.* nimirum quãdo Papa reseruat certum beneficium, puta Decanatum Alexandrinum, sine nominatio-
6 ne certæ personę: † comprenditur ẽt casus *cap. ex parte 12. de off. deleg.* qui sanè contingit dupliciter: Vno modo quãdo Papa in indiuiduo nominãdo reseruat, puta Cãtoriam Alexandrin, datis certis Exequutoribus, vt quamprimum illam vacare contigerit, conferant P. Altero modo, quando confert Canonicatum in certa Ecclesia, & mandat prouideri de prima Præbenda vacatura, per *cap. dudum 13. de Præb. in 6.*

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Reſeruatio alia eſt generalis, alia ſpecialis, et inducitur tam à iure, quam ab homine & ſemper eſt ſeruanda.

DIximus in deffinitione, ſeu deſcriptione reſeruationis, quod ipſa reſeruatio eſt auuocatio Collationis, vel electiõis, ante vacationẽ facta; ſed dubitatur, an iſta auuocatio fieri debeat ſpecialiter, an generaliter. † Dicamus quod reſeruatio duplex eſt, generalis,
2 & ſpecialis; † generalis itaque eſt ea, quę à Iure communi eſt Introducta, vt de vacantibus in Curiã, *per text. in c. 2. de prabend. in 6.* vel per obitum eorum, qui vadunt ad Curia *per c. præsẽti 34. tit. & lib. eod.* extrauag. *ad regimen. 13. tit. eod. inter com.* aut eſt ab homine introducta ratione loci, vt ſi vnius Prouinciæ, vel Diœceſis conceſſa ſit omnium beneficiorum reſeruatio,
3 *Simoneta de reſer. quaſt. 4. n. 3.* † Specialis verò dicitur multipliciter, nam aliquando eſt ſpecialiſſima, vt i eſt quã do exprimitur certum beneficium cũ nomine Eccleſiæ, in qua extat, nec nõ & perſonæ illud poſſidentis, & eius, cui prouideretur; aliquando eſt perſonalis ratione beneficii, loci, & perſonæ, cui prouidetur; ſed non ratione eius, qui obtinet, vtpotè, ſi fiat reſeruatio præpoſituræ primò vacaturæ in Ciuitate Alexandriæ, pro P.; Alio modo dicitur ſpecialis, nimirum quando eſt introducta *per Reg. Cancellaria*, vltra reſeruationem, quam continent de iure communi, vel per dictã extrau. *ad regimẽ*, in quantum diſponit vltra ius commune *Simoneta d. quaſt. 4.* verſ. *alio modo*; Nec refert quod reg. Cancellariæ videantur aliud cãtare, dum
4 intonant *generaliter reſeruauit.* † Nã regulę huiuſmodi nõ sũt ppetuę, nec generales pro tpe oiũ Pontificũ; ſed tantum declaratorię & teſtificatoriæ vo-
5 luntatis Papæ illas edentis. † Ideò non dicuntur Conſtitutiones genera-
6 les *Ancar. conſ. 297. n. 1.* † Cum itaq; Conſtitutio ſit ſpecialis, talis etiam erit illius effectus, *Simoneta d. quaſt. 4. n. 13.*
7 De mentali nihil opus eſt hic verba facere, quippequæ, vt alias dixim⁹ iam penitus eſt ſublata per Cõc. Trid † *ſeſſ. 24. de refor. c. 19. verſ. ſed nec.*
8 Hæc autem ſpecialis reſeruatio *vt bene obſeruat, & admonet Simoneta d. n.*
9 *13.* protentior eſt generali; † nam dicitur certa, & aprobata, ac propterea
10 obſtat agenti ſpolio; † generalis verò eſt incerta, & propterea erit omnino probanda.
11 His ſic præmiſſis cõcludamus ꝙ quocunq; modo reperiatᷣ facta reſeruatio ſiue à Iure, ſiue ab homine, & ſiuè generaliter, & ſiue ſpecialiter, ſemper
12 eſt ſeruanda, † quia ſemel reſeruatum ſemper remanet reſeruatum, donec fuerit reſeruatio ſortita ſuum plenarium effectum, *Philipp. Franc. in c Statutum de prab. in 6. Caſſador. deciſ 23. n. 2. de prab. Simonet. de reſeru. q. 33. n. 5.*
13 *& q. 58. n. 7.*; † nam vt ait Gonz. *glo. 53. n 42.*, vbi reſeruatio ſemel radices fixerit ſemper reliquias relinquit, ẽt quamuis caueatur indulto.
14 Hoc tamen intelligendum eſt, quã do reſeruatio non eſt perpetua ratione ipſius beneficii, ſed tantum ratione obtinentis, puta quia Curialis, Prothonotarius Apoſt. & huiuſmodi; nã ſi eſſet ppetua reſpectu beneficij, qualis eſt de primis Dignitatibus poſt Põtificalem, vel principalibus in Collegiatis, aut certe, ex ſpeciali reſeruatio
15 ne; † qualis eſt in hac ciuitate Alexãdriæ reſeruatio Præpoſituræ S. Ioannis aliàs fratrum, Humiliatorũ, quã

R fęl.

fel.rec.Greg.XV.ex irregulari ad Sæcularitatem reduxit, & perpetuò dispositioni Sanctitatis suæ, & S. Sedis reseruauit, donata Ecclesia ex Apostolico indulto, & gratia RR. Fratribus Ordinis Minimorum, verè humilib. & Humiliatis, ne dum nomine, sed potius re, successoribus; tunc, inquam semper huiusmodi beneficium remanet reseruatum, nec vllum tẽpus, etiã si vacet Apostolica Sedes, tollit, expurgatuè talem reseruationem.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Notitia vacationis præsumitur in Prælato, & quando fama probet.

1 Dubitatur 2. quandonam præsumatur notitia vacationis in Prælato. D. Augustinus Barbosa mouet hoc dubium in suo tractatu de po
2 test. Episc. *p.3. alleg. 58. n.6.*, † & dicit quod licet præsumatur scientia in Episcopo, quia tenetur visitare Diœcesim singulis annis *per c. Ordinarij, 3. de of. Ord. in 6.*; † attamen consideranda erit per Iudicem qualitas beneficii, vacationis modus, temporis longitu
3 do, & locorum distantia, vt dictũ fuit *in vna Tolet. beneficij coram bo me. Card*
4 *Seraph. & est decis. 380. n.4*; † & fama, quæ potest conuincere Episcopum de scientia, debet esse certa, & clara, &
5 ita probari; alioqui non afficeret, † prout non affecit illa quæ habuit ortum à duobus, qui dicebant se audiuisse talem esse mortuum, cuius ipsi erãt affines, & nihilominus nullum fecerant luctum de illius morte; hoc docet Garzia *de benef. p.10. c.2. n.33. post Mascard. de probat. conclus. 626. n.11.*, *quibus additur Cæsar de Graffis dec. 8. de suppl. negl. Prælat.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Reseruatio simpliciter facta de beneficijs certæ Diœcesis, vel alias per verba respicientia substantiã, & accidentalia, includit beneficia de nouo creata, secus non.

1 Dubitatur 3. An reseruatio includat beneficia creata post publicationem reseruationis. Hanc dubitationẽ excitat D. Simoneta *de reseru. q.12. & Rot. decis. 32. n.7. in antiq.*, *quã sequitur etiam D. Io. a Kochier. in scholijs ad primar. preces Augustiss. Ferdinãdi Imperat. vers. 11. nec beneficia fol. 35.* breuiter resoluunt negatiuè; Sed D. Gaspar, *de reseru. §. qua autem nu. 8. vers. Lapus contra, et Aeneas quæst. 3. n. 8. tenent contrarium.*

2 Verumtamen vt omnis ambiguitas de medio tollatur, distinguendum videtur cũ Æneа, quod: Aut Papa reseruauit simpliciter omnia beneficia talis Diœcesis, per litteras particulares, & tũc quia indiffinitè reseruauit, & lex semper reseruat, & loquitur; ideò, sine dubio beneficia de nouo creata comprehẽduntur in reseruatione: Aut reseruauit habendo respectum dũtaxat ad vacationem beneficiorũ, & placet distinctio Gemin. *in cons. 69 & Burr. in Clemen. litteras 5. de rescrip.*
3 † nimirum, vt si verba reseruationis extendantur ad futurum, quoad substantiam, & quoad accidentalia, inclu
3 dantur beeneficia nouiter creata; † exempli gratia si Papa reseruat 2. Canonicatus in Eccl. Alexandrina, cum ibi se faeultas obtulerit, comprehenduntur etiam creata post æditam reseruationem; nam illud verbum *cum facultas* aptum est comprehendere ẽt
5 creata ex post: † si verò uerba reserua-
tio-

tionis extendantur in futurũ, quoad qualitatem tantum, idest, quoad vacationem, quia in eo consideratur tempus vacationis, non venit nouiter creatum; idem asserendum est de suppresso, nouiter ad esse reducto, *hac Æneas*
6 *vbi supra* † Garz. nihilominus *p.5.c.1. n.520.* putat indistinctè beneficia de nouo creata, pro prima uice, non comprendi sub reseruatione §. regulæ, & videndus est, quia latè ibi de hoc differit.

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Reseruatio, quæ potest adaptari etiam ad vacatura comprehendit beneficia erecta ante reseruationem, sed dotata post.

ANtecedens dubium aliud sibi germanum excitat, an, inquam, si Ecclesia sit erecta ante reseruationẽ, sed dotata post, cadat sub reseruatio-
1 ne, † ratio huius dubii esse potest, quia Ecclesia nondum dotata nõ potest dici beneficium, *Æneas q. 3. vers. beneficia n.9.*, qui mouet hoc dubium, sedne immoremur diuti⁹, placet distinctio
2 ibi allata; † nimirum vt non comprehendantur, quando reseruatio est ad
3 primum vacaturum; † At si verba reseruationis possent adaptari etiam ad vacatur; tunc cõprehenderentur sub reseruatione huiusmodi beneficia erecta ante reseruationem, & dotata
4 post; † quia Ecclesia erecta, etiam ante dotationem dicitur Ecclesia *per text*
5 *in c.cum sicut 8. de consecr. Eccl.* † Et ad illam dotandum potest compelli constructor, *Secundum Baldum, in tractatu dotium in principio contra Io. de Anan. in cons. 24.* quem citat Æneas vbi supra dicens, quod isti duo casus, supra relati, sunt admodum difficiles, & dubij, propter discrepantiã doctorũ, *quos refert Immol. in Clem. litteras 5. de*
6 *rescrip.* † Et quòd propterea vellet potius discere, quam docere.

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Ecclesia erecta, & dotata, ante reseruationẽ & post confirmationem non cadit, nec cõprehenditur in reseruatione.

PRemissum dubium aliud ciat ab eodem Ænea tactum quæst. 3. nu. 26. videlicet, An Ecclesia errecta, & dotata ante reseruationem; Sed, post ipsã reseruationem, confirmata, & approbata per superiorem comprehẽdatur sub reseruatione. Soluit dubium negatiue idem Æneas. Nam, inquit, nõ possunt dici beneficia, ad quę Papa habuerit considerationem, pro quo citat *Felin. in c. cum adeò in* principio 17. *de rescriptis.*

DVBIVM SEXSTVM.

ARGVMENTVM.

Regula de mensibus non ligat illum, qui conferendi ius habet ad modicum, seu limitatum tempus.

DVbitatur 6. an reseruatió regulę de mensibus comprehendat eos, qui tantum ad tempus ius habent conferendi, veluti ad tres annos, vel ad vitam. Io. à kochier. *in comentario huius regula glo. 10. n.3.* & ante eũ Gonz. *glo. 21. n. 19.* secuti Simonetam *de reseruat. quæst. 68. n. 4.* decidunt, hanc regulam nullatenus ligare illum, qui non perenne, sed tantum ad tempus limitatum conferendi ius habeat, innixi auctoritati glos. in verbo *perpetua, in c. fi. de rescrip. in 6.* sed non placet Gartię *de benef. p. 5. c. 1. §. 11. n. 619.* † nam inquit Indultum de conferendo benef-

cia non comprehendit reseruata *Aeneas hoc tract.q.4.effectu 6.n.9.idem Simoneta q.81.*

PRAELVDIVM Vigesimum quintum.

De Affectione beneficiorum.

ARGVMENTVM.

Affectio nascitur ex appositione manus Papæ, cui datum est in prærogatiuã, vt, vbi manum apposuit, inferiores non se intromittant.

1 SVperius diximus de reseruatione; verum quia reseruatio aliquos effectus parit, quos recenset *Aeneas in tractatu de reseruat.q.4.* vbi ponit *41. effectus*, inter quos primus est affectio, propter manuum Papæ appositionẽ, *Seraph. dec. 1251.* congrue proinde sequitur agere de beneficijs affectis, siue
2 de affectione, tamen, vt innotescat differentia, quæ est inter beneficia reseruata, & affecta, sciendum est, *vt tra*
3 *dit Simoneta quæst.64.n.2.* † quod affectio nascitur ex appositione manꝰ Papæ, cui datum est, in prærogatiuam supremæ potestatis, vt, in quibus manũ apposuerit, alii se non intromittant,
4 † quo fit, vt si Papa alicui beneficium contulerit, & opus sit dispensatione, quam regulariter impartiri posset Ordinarius; non tamẽ poterit in illo beneficio, pro tunc, dispensare, propter appositionem manus Papæ; Exempli gratia, si aliquis illegitimus qui posset dispensari ad simplex beneficiũ per Episcopum, & etiam ad canonicatum collegiatæ, Bellet. *rubr. de disciplina clericali part. 1. §. 3. n. 25. indisquis. Cleric. per iura, & doct. ibi cumulat.* huiusmodi beneficiũ obtineret à Papa, nequiret Episcopus cum illo dispensare super huiusmodi illegitimitate ꝓpter appositionem manus Papæ *Simoneta .q.64.n.6.glos.in c.at si clerici ver-*
5 *bo dispensare 4. de Iudicijs.* † Verum quia Papa, dum manum apponit in beneficii, vt de eis prouideat, quandoque hoc facit per reseruationem, & quandoq; simpliciter sine reseruatione; Ideò nonnullos casus *ex Simoneta, & alijs, de reseruatione agentibus,* collectos huc referre non inutile duxi; verumtamen, antequam ad illos de-
6 scendamus, † concludamus quod inter reseruationem, & affectionem, quando reseruatio præcessit, ea est differentia, quæ est inter causam, & cau-
7 satum; † quando autem nulla intercessit expressa reseruatio, tunc ea est differentia, quæ est inter expressum,
8 & tacitum, † & sic, quando interuenit expressa reseruatio, dicamus, quod affectio est effectus reseruationis; quando verò nulla præcessit reseruatio, dicamus quod est quædam tacita reseruatio, *ita Simoneta d.q.64.n.10.*, vel di
9 camus *cum Gonzal.glos.52.n.4.* † quod reseruatio respicit actum verbalem, & expressum; affectio verò respicit actum realem, ex quo tacita reseruatio oritur.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Affectio nõ cessat sublata reseruatione, quia per appositionem manus Papæ statim inducitur, & perficitur, affectio quo fit vt non intret regula cessante causa, quia in actis consumatis non cessat effectus.

DVbitatur 1. an sublata reseruatione, cesset affectio. Videtur quod sic; nam si affectio, vt vidimus, est effectus reseruationis; † ideò cessante causa, cessare etiam debet effectus *l.adi-*

l. adigere §. quamuis 6. ff. de iurepatr. c. cum cessante 60. de appellat. nam omne ius est potétius in causa, quàm in causato *l. digna 4. C. de leg.*, & vidim' quod *per c. Statutum, & c. si Apostolica de præbend. in 6.*
2 † si Papa non confert intra mensem beneficium vacans in Curia, Ordinarius liberè conferre potest, quia reseruatio cessat,
3 † Ita etiam est de mense reseruato in Diœcesi, in qua erat collator Cardinalis habens indultum, vt possit eius successor illud conferre, quamuis non sit Cardinalis, vti videbimus in sequenti præludio dubio 37. nihilominus concludit *Simoneta quæst.*
4 *58. num. fi.* † quod durat affectio, nam per appositionem manus Papæ statim inducitur, & perficitur af-
5 fectio, † nec obstant *cap. Statutum, & cap. Apostolica*, quia ibi hoc expresse cautum est, & est speciale, alioquin non posset Ordinarius se in-
6 tromittere, † nec etiam releuat quod cessante causa cessare debeat effectus, *d. c. cum cessante 60. de appell.* quia id locum non habet, vbi effectus est iam consumatus *vt per Bald. in l. 2. §. fi. ff. de donat.* quem allegat *Simoneta vbi supra*, & copiose obseruat Tiraquell. *trac. cess. caus. limit. 12. per totum* & habemus tex. clar. *in extrau. ad Romani, §. Romani 14. de præbend. inter com. in hac verba.*

7 *Romani Pontificis manus appositionem tanta efficacia, tantaque virtutis existere, vt & si littera Apostolica super prouisionibus beneficiorum ex aliqua causa suum debitum non sortiantur effectum, facultatem tamen prouidendi de beneficijs taliter reseruatis, quibuscùque alijs fuisse ademptam, & remanere semper affecta, nullique de illis præter Romanum Pontificem ea vice disponere potuisse, neque posse, harum serie decernimus, & declaramus*: latè de hoc differit *Tholossanus de beneficijs ca. 24. nu. 17.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Affectio inducitur ex collatione facta à Papa et inutiliter, vel ēt ex falsa causa quādo falsitas non concernit pertinentiam collationis, vtpote si conferret beneficium tamquam reseruatum cum non sit, vel non sit circam ipsam vacationem principaliter narratam, quæ non adsit, vel tandem eueniat diuersa, ad quam non extendatur manus appositio; at verò si vacatio, ex qua apponitur manus, sit necessaria, & subsequatur, vt in Coadiutorijs cum futura successione, inducitur affectio.

1 Dubitatur secundo, an si Papa conferat beneficium, tamquam reseruatum, cum non sit reseruatum, inducatur affectio ex huiusmodi prouisione. Hoc dubium mouet *Aeueas in quæst. 4. effectu 16. & ibidem* dicit, † quod si Papa conferat beneficium, alias non reseruatum, & collatio non valeat, Ordinarii non impediuntur, quia semper præsupponit reseruationem præcessisse, & in affectu, 19. in fine, dicit, quod collatio facta de beneficio tamquam reseruato, cum non sit reseruatum, est nulla;
5 Imò ait quod Ancharan. in consil. 398. tenet quod in hoc casu declaratio ipsius Papæ, quod sit reseruatum, si sequeretur nihil efficeret sed iam est decisum coram *Seraphi. decis. 1498. num. 5. quod standum est assertioni Papæ dicentis beneficium esse reseruatū donec de cōtrario doceatur*, ergo multo magis standū erit declarationi quo-

4 † quocirca potuit iure merito de vltimo dicto Ancar. valde dubitare Æneas, qui idem sentit de Beneficio, certo modo, vacaturo, super quo Papa apponeret manum, si ex alia causa vacaret, & pro hoc allegat Gemin. *in conf.*
5 *136.*; † In beneficio autem reseruato, vel alias collato per præuentionem, tenet quod inducitur affectio, quod etiam firmat Dec. *in c. vt nostrum 56. de appel. Tholos. in c. 24. n. 17. de benef.*,
6 † qui tamen, ibidem *n. 18.* dicit, quòd ex collatione Papæ cessat reseruatio, quāuis collatio esset inutilis, & quod tunc Episcopus potest conferre; sed hoc non admittit Garzia *p. 5. c. 1. nu.*
7 *145.* † Simoneta *d. q. 58.* multa dicit, & inter cœtera, quod si mandatum de prouidendo esset in fauorem certæ personæ, nec adesset decretnm, tunc reseruatio non induceret affectionem
8 impedientem Ordinarium; † dicit tamen quod Papa hoc non admitteret, ac propterea, quamuis collatio euanesceret, affectio nihilominus impediēs Ordinarium remaneret.
9 Hodie habemus Decis. Rot. in vna Oxim. Archid Lunæ 10. Maij 1614. coram R.P.D. Burato relat. per Farinac. in nouiss. *p. 1. decis. 570.* per quam satis clare demonstrātur casus, in quibus viget, vel cessat affectio, quam hic inserere opportunum duxi, & sequitur

10 M*Aior pars DD. cēsuit Petro Brio nes. dandam esse immissionem, quā clerico gratiosè subrogato conceditur in possessionem defuncti non controuersā, vt hic, non solum data lite vel reseruatione, sed etiam vbi concurrit sola affectio, vt resolutum fuit in* Barchinonen. Canonicatus 9. Martij 1598. coram
11 Card. Melino; † *etiamsi subrogatio desumpta sit ex clausulis generalibus supplicationis, vt tenuit Rota* in Miranden. Parochialis 13. Martij 1600., & 2. Aprilis 1602. coram Penia, in Astoricen. Archid. 6. Nouembris 1602., & in Montisfalisci Capel. 30. Ian. 1606. coram Card. Lancil.
12 *Affectio visa fuit manifesta, ex gratia Sanctiss. Coadiutoria, & futura successionis eidem P., etiam specialiter in hunc casum, in quo coadiuuatus decessit, antequam ipsa litteras intimasset, vel coadiutoris officium exercere cœpisset, con-*
13 *cesse*; † *ex qua manus appositione beneficium ita remansit affectum, vt nulli inferior se circa illud potuerit amplius intromittere* ad text. in c. 1. & 2. de confir. vtil., vel inutil., & in cap. vt nostrum *56.* de appel. & tradūt Æneas de reseru. benef. Prælud. 3. nu. 4. Paris. cōs. 47. nu. 30. & 31. lib. 4. Rebuff. in prax. benef. p. 1. de reseru. nu. 34., & alij cōgesti per moder. glosat. reg. 8. glo. *52.* n. 4. & 7.
14 *Non obstat praterea Coadiutoria subrectio veluti obtenta sub narratiua, quod Io. ob corporis imbecillitatem, & aeris ciuitatis Oxomen. intemperiem, Ecclesia de cœtero deseruire posse non speraret, quę non solum non iustificatur; sed contrariū*
15 *prætenditur ex aduerso probatum*; † *tum quia testes ad subreptionis probationem inducti, tamquā recepti ab Ordinario, pēdēte lite coram executore litterarum Apostolicarum, de qua fuerat illi facta intimatio, & protestatio, & sic absque iurisdictione, nulliter, & attentatè, nihil valent.*
16 *Tum quia non excluditur affectio, sed inducitur etiam vbi prouisio Papæ est subreptitia, vel nulla* Innoc. in c. inter dilectos Col. 2. vers. sed nobis videtur
17 de excess. Prael.; † *& etiam quando prouisio est ad fauorem certa persona, cū Papa non tam person æ, quàm beneficio proui*
18 *dere censeatur*, † *& indignum sit collationem, super qua Summus Pont. manum apposuit, ad inferiorem reuerti* Ancar. cōs. 58. in princ. ibi pro certa personæ, & sub n. 3. Rom. conf. 335. nu. 6. & seq. Dec. in c. vt nostrum num. 3. de appel. & in c. 1. num. 10. vbi addentes de confir.

fir. vtil. vel inutil., & conf. 137. nu. 4. verf. & in fimili cafu, & conf. 293. ante n. 10. verf. & ideò fi Papa, & cõf. 699. n. 13. verf. & adhoc facit, addẽtes ad Rot. decif. 10. de præb. in nou. in 2. ad litteram, Couar. in c. almamater p. 1. §. 7. n. 8. circa fi. quem Gutier. alleg. 1. nũ. 27. Suar. to. 5. de cenf. difput. 13. fect. 1. n. 34. verf. quapropter fi Pontifex, & hãc opinionem tenuiffe Card. Viuar. refert Ægid. conf. 34. nu. 11. verf. caue, qui idem tenere videtur, dũ poftquam dixit, contrarium probabiliter dici poffe, cauendum fubdit, & Ancar. & Roman. indiftinctè fecuti funt Iaf. conf. 98. fub n. 1. verf. fimiliter quando collatio lib. 4. Parif. conf. 118. n. 7. lib. 4. Aym. conf. 137. n. 8. in fi. Gomef. in c. 1. fub n. 126. verf. fic ẽt manus appofitio de conftit. in 6. Rebuff. in ptaxi p. 2. de referu. n. 30. Bellen. Rot. audit. de charit. fubfid. q. penul. n. 10. & feq. Mandof. in reg. 4. q. 4 n. 4. & conf. 9. fub n. 12. verf. amplio etiam, & in add. ad Lap. alleg. 32. ĩ ver reuocat, qui ita fe obtinuiffe coram Cotta teftatur, add. ad Rom. cõf. 335. litt. c. Caput Aquen. decif. 230. li. 1. in manufcrip. Simoneta de referu. q. 58. Moder. fuper reg. 8. d. glo. 52. nu. 15., *ex quibus fequitur hanc opinionem effe hodie receptiorẽ cõtra Abb.* in d. c. inter dilectos n. 10. quẽ fequit Socin. ibi n. 18. & Felin. in c. fi. n. 40. de præfump. *volentem ceffare affectionem, vbi prouifio fubreptitia, vel nulla eft, etiam ad fauorem certe perfonæ, quem reprobat in fpecie Couar. fupra relatus.*

19 *Et præfertim attenta extrauag. ad Romani* §. Romani de præb. inter communes *difponẽte beneficia remanere affecta ex prouifionibus, et mandatis de prouidendo etiam fi ex aliqua caufa non fortiantur effectum, ex qua ceffare dubitationem putauit Aeneas ae falc.* de refer. benef. q. 4. princ. effectu 16. verf. ifta tamen dubitatio.

20 *Sed ceffare videtur difficultas ex decreto irritante, atque Inhibitione, ex quibus etiam In prouifione ad fauorem certe perfonæ & fubreptitia adiectis refultat futura, vacationis affectio, perinde ac fi Papa expreffe referuaffet* Hoftien. in eod. c. inter dilectos nu. 14. verf. poteft dici quod numquam vbi Io. Andr. nu. 16. poft Med. verf. poteft dici Ancar. n. 1. circa finem verf. Io. Andr. & Butr. n. 19. dicens dicto Compoftel. in cap. capitulum n. 5. de refcriptis addenda eſſe traditam per Io. Andream Rota decif. 25. n. 3. & 4. de conceff. præb. in antiq. repetita apud Bifignet. decif. 6. eod. tit. Papazon in addit. 2. ad decif. 10. de præbend in nou. Simonet. d. q. 58. n. 9 verf. ad fecundum. & n. 11. & quæft. 60. n. 4. bene Hoftienf. in c. cum dilectus 28. n. 3. verf. alijs videtur, vt forte melius de Iure patr., & Io. Andr. ibi n. 6.

21 *Nec dicatur decretũ, aliasq; claufulas neceffarias nihil operare non fubfiftenti gratia principali* Gemin in c. præfertim in princ. verf. nota quod eo ipfo, vbi Franc. in 3. not. de off. leg. in 6. Caffad. decif. 10. n. 4. fuper reg. Put. decif. 108. in nou. impref. lib. 3. *quia vltra quod nõ iuftificabitur fubreptio, nec falfitas caufæ. vt in cafu decifionis Puter, adhuc id procederet refpectu impetrantis, cuius gratia canonizari non poffet, in quibus terminis intelligendus eft Put. non autem refpectu Papæ, cuius mens afficiendi vacationem declarata fuit ex inhibitione, & de*

22 *creto;* † *cum etiam claufulæ accefforia gratiam non augentes declarent concedentis intentionem* Bald. in l. eam, quam n. 36. C. de fideicomiff. in c. nonnulli

23 n. 27. in 15. concluf. de refcrip.; † *numquam enim poterit Ordinarius fe intromittere, nifi reftituta fibi poteftate per decretum, & inhibitionem ablata* Rota d. decif. 10. de prebendis in nou.; *quod ex decreto, & inhibitione, in his terminis, tenent Dd. omnes fupra relati.*

24 Mi-

24 Minus obstare visa sunt auctorita-
tes adducta ad probandum cessari affectio
nem, vbi prouisio Papæ fuit ex falsa cau
sa, nam procedunt quando falsitas causa,
est circa pertinentiam collationis, quia
Papa conferat beneficium vti reseruatũ
cum non sit Roman.d.cons. 335.n.11.
& ita cons.Gemin.intelligit. Æneas
de Falcon.de reseruat.benef.quæst.4.
25 princip.effectu19. n. 12.; † vel circa
ipsam vacationem principaliter nar-
ratam, quæ non adsit Gemin. in ca. si
tibi n. 18.vbi Franc.n.14.vers. alias si
26 post de præb.in 6. † vel diuersa eue-
niat, ad quam non extenditur manus
appositio Rota decis. 488. aliàs 14.n.
2.vt lit.pend in nouis.& decis.419 n.
2.p.1.diuers.Gemin.cons.136. † con-
trarium tenens, si vacatio, ex qua sit
apposita manus sit necessaria, & subse
quatur vt hic, & Rota in illa Barchi-
nonen.præcedentię 23.Ianuarii 1602
28 coram R.D. Meo Damasceno † ibi e-
nim conclusum fuit non resultare affectio
nem ex vnione nulla, quia Papa limita-
tè voluit solum beneficium vnire, imo
29 † admittitur affectio vbi idem prouidet
licet nulliter, specialiter esset in casu, qui
post accidit, vt hic: vel si adsit expectans
Apostolicus, qui poterat acceptare, cum
Papamet prouidere censeatur Rota de-
cis.39.alias 12.de concess.præb.in an-
tiquis, quæ sentit cum Innoc. non posse
Ordinarium Iure proprio prouidere, con-
cludens hanc opinionem ueram, quod ab
alio conferri non possit Romanus in sæ-
pe cit.cons.335.n.11., & 12. Prob. ad
Monac. in c.tibi, qui, ante n.20. vers.
30 præterea de rescrip. in 6. † quam di-
stinctionem vt ligentur manus Ordina-
riorum, non autem expectantium auctori
tate Apostolica venientium probat Bel-
lenc. de carit.subsid.quęst. penult. n.
12.secus quando vt in hoc casu Papa pro
uidendo non errauit circa pertinentiam
31 collationis. Imò † voluit concedere fu-
turam successionem etiam in mensibus
Ordinarijs, & sic gratiam præuentiuã
afficiendo futuram vacationem, & ligan
do manus inferiorum per decretum, &
inhibitionem, & cum clausulis adeo præ
gnantibus, vt licet dici posset, quod Papa
sic non prouidisset, non tamen absolutè
quod non prouidisset, & quod inferiorum
manus non ligasset, ex Ancar.eod.cons.
58.n.4.vers.si igitur Papa, & alij Mo-
der.super reg 8.d.glo.52.n.15. & 48.
vers.licet secus, & hanc distinctionẽ
probauit Rota in vna Tholet. Capel.
1.Decembris 1606.coram eod. R. D.
Meo Damasceno, Puth.decis.225.præ
sertim n.18. vers. sed posito in vltima
impress. lib. 3. volens per coadiutoriam
cum futura successione non impediri Or-
dinarios, quin illa cessante conferant, lo-
quitur stantibus concordatis Germaniæ
remouentibus reseruationes, & quascum
que dispositiones Ordinariorum collatio-
nes in sex Mensibus impedientes; aliud
32 est in terminis reg.8. in qua concessio al
ternatiua habet in vẽtre clausulã dũmo
do beneficia alias reseruata, vel affe-
cta non fuerint, nec loquitur quando
Papa prouidere voluit, etiam si tempore
gratiæ beneficium vacaret, cum decreto
irritante, & inhibitione, imò contra-
rium sensit hoc casu, dum nu.18. † vult
hac ratione ex commenda affectio-
nem induci. Ex quibus pro sub-
rogati immissione fuit
pro maiori par-
te resolu-
tum.

†

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Affectio inducitur ex coadiuteria cum futura successione, quãdo moritur, vel cedit Coadiutor antequam cõsequatur plenum titulum in beneficio, in quo suffectus est; nimirum antè mortem Coadiuti, secus cessat, si aliquãdo consecutus fuit titulum

1 Vidimus ex antecedenti decisione per coadiutoriam affici beneficium; sed dubitatur, an mortuo coadiutore, siue cessante coadiutoria, putà, quia Coadiutor aliud consequitur beneficium incompatibile cum eo, cui datus fuit in coadiutorem, ces-
2 set affectio. † Ratio dubitationis est, quia mortuo Commendatario non cessat affectio *Simoneta de reseru. q. 59. & ibi, Granutius, qui plures Dd. allegat*;
3 † Breuiter resoluitur dubium cum, distintione; Aut enim Coadiutor habuit aliquando in titulum beneficium, in cuius coadiutoriam datus fuit Coadiutor, & sic decessit titularius; vel decessit, vel cessit, dum esset tantum Coadiutor: Si primo modo, nulla prorsus erit affectio, quia iàm collatio Papæ habuit effectum, & sic intelligenda videtur Decis. *Put. 226. n. 14. lib. 3*: In secundo verò casu, nempè quando decessit Coadiutor, beneficiũ remanebit affectum, vt vidimus in decis. Oxomen. & latè probat Garzia *p. 5. c. 1. n. 174.*

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Decretum appositum iuxta gratiam conditionalem, non prius afficit, quã existat conditio, sub qua gratia facta fuit, nam conditio suspendit effectum decreti tamquam accessorij ad gratiam, cuius naturam sequitur.

1 Dubitatur quartò, an expiret reseruatio, si collatio facta, fuerit absenti vigore reseruationis, qui tamẽ antequam acciperet litteras mortuus est. D. Gaspar de Perusio hoc tangit *in suo tractatu, de reseruatione quest. 3. n. 1. & Aeneas quest. 5. vers. 3. quæro.* & inclinat in negatiuã, dicens quod
2 ideò remanet reseruatum, † quia ad effectum perfectionis collationis, requiritur consensus prouisoris, & prouisi *per c. cũ inter Canonicos 21. de electione & c. si tibi absenti 17. de præb. in 6.*
3 † Cum autem de prouisi consensu nõ apparet, dicendum est, collationem
4 non habuisse effectum; † nam moriens habetur pro disentiente, *c. si gra-*
5 *tiosè 6. de rescrip. in 6.* † & dicit quod antequam absens contentiat, beneficium habetur pro vacante, licet non sit libera eius dispositio, *latè Franc. in d. c. si tibi absenti* nu. 4. vers. *nota* 17.
6 *de præb. in 6.* † & huiusmodi beneficiũ sic collatum dicitur vacans, & non liberum Io: Andr. ibi; sed Petrus de Ancar *in Clem. 1. n. 6. de concess. præb.* in
7 verbo *ac ex tunc* † notat elleganter, quod decretum Papæ appositum iuxta gratiam conditionalem, non prius afficit, quam existat conditio, sub qua
8 gratia facta fuit, † nam *inquit* conditio, quæ suspendit effectum decreti, tamquam accessorij ad gratiã, ipsius naturam sequitur *c. si super gratia. 9. & ibi glos. de off. deleg. in 6.* nec releuat dictio *ex tunc*, quasi à tempore datę incipiat afficere, secundum intentionem concedentis, quæ primũ locum obtinet in dispositionibus sub conditione conceptis *vt in l. in conditionibus primum locum 19. ff. de condit. & de-*
9 *monst.* † quia, inquit, dictio *ex tunc* ex-

S poni-

ponitur, quasi existente conditione, afficiat, & non prius; facit quod notat Innocentius *n. 5. in c. praeterea 40. de app.* Et ex his intelliget vnusquisq; an in dubijs occurentibus expirauerit reseruatio.

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Prouisus in absentia potest, re integra; acceptare post terminum prefixum.

1 Collatum fuit beneficium Petro absenti, & eidem etiam fuit praefixus terminus ad acceptandū, elapso termino, cum non fuerit notificata aliqua acceptatio collatori, ipse collator illud ipsum beneficium contulit Ant. Petrus autem post terminum elapsum acceptauit; sed nescitur vtra praecesserit, an scilicet collatio, an vero acceptatio, dubium hoc pulchrum
2 est, & practicabile, & duò tangit, † nimirum, anpossit prouisus acceptare post terminum, & an sit notificanda acceptatio collatori. Vt igitur breuibus negotium expediamus, dicamus cum Frāco *in c. si tibi absenti n. 6.* vers. *& potest;* & inferius vers. *& sic infertur 17. de praeb. in 6.* quod talis prouisus potest re integra acceptare, & nō tenetur notificare acceptationem cō-
3 ferenti, † quamuis è contra notificanda omninò venit collatio legitimè, vt possit per testes, vel publicum Instrumentum probari.

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Collationi standum est post lapsum termini, & asserenti se acceptasse ante collationem incumbit onus probandi.

1 Dvbitatur sextò quid faciendum vbi de prioritate collationis, vel acceptationis non apparet. Conclusio sit quod, praesupposito lapsu ter
2 mini, stabitur pro collatione, † quia, ex quo facta fuit tempore habili, & quò fieri potuit, incumbet onus probandi illi, qui asseueraret se acceptasse ante ipsam collationem, *ità decidit Franc. in d. c. si tibi absenti n. 6. vers. concludit 17. de praeb. in 6.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Dissentiens cum renuntiatione impeditur si postea consentit, idem si dissensus fuit acceptatus.

1 Dvbitatur septimo quid faciendum quando prouisus dissensit, & postmodum iterum vult consentire. Hanc dubitationem mouet Francus *num. 12. in ca. si tibi absenti 17. de praeb. in 6.* & illam sic resoluit cum distinctione; Aut, *inquit* dissensus fuit simpliciter factus; aut iunctam etiam habuit renunciationem; vel certè, etiam renunciatione cessante, huiusmodi dissensum acceptauit collator; Si primo modo dissensit, vt potè, dicendo tantum, nolo consentire, poterit, re integra, iterum consentire; & talis consensus impediet collationem, etiā
2 post lapsum praestitutum tempus: † In secundo autem, & tertio casu non valebit consensus, ac tenebit collatio facta altori.

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Procurator generalis, vel coniuncta persona, non possunt acceptare beneficium pro absente sine illius speciali mandato, nam

coniunctio sanguinis non suplet defectus speciales, ratificatio tamen suplet.

1 POstquam vidimus acceptationẽ prouisionis factæ absenti de beneficio esse tãtæ necessitatis; oritur nunc dubium non contemnendum, an possit consanguineus, vel amicus, aut aliàs generalis procurator acceptare beneficium pro consanguineo, vel amico absente. Io. Staphil; *de lit. grat, & sign. iust.* in rubr. *de effectu clauf. verf. sextò quæritur n. 17. fol. mihi 176.* dicit quod procurator generalis, vel coniuncta persona non possunt acceptare, nisi super hoc habeant speciale mandatũ, attestans hoc affirmare *decis. 323, qua incipit Nota Paulus in antiq. & alia 297. incip. Purificatio in nou. allegans etiam ad hoc Inn. & Abb. in c. accedens 24. de*
2 *præb.* † ea ratione, quia coniunctio sanguinis non supplet speciales defectus *vt in l. pater. ff. de minor.* cui decis. adstipulatur Francus *n. 17. in c. si tibi absent. 17. de præb. in 6.* vbi plus dicit, videlicet quod, licet beneficium sit collatum absenti, & pro ipso illius consanguineus, vel generalis procurator fuerit de eo inuestitus; nihilominus illud beneficium nõ fit ipsius absentis, nec statim dicitur suum, sed est necessarium vt
3 consentiat, seu ratificet; † quæ planè, ratificatio, *secundum eundem Staphil. vbi supra n. 19.* debet fieri intrà illud tempus, intrà quod tenebatur declarare animum suum, *per l. penul. ff. rem. rat. habe.* quamuis æquius sit adhęrere sententiæ Frãchi *vbi sup. verf. aduerte,* qui dicit, quod sufficit vt huiusmodi ratificatio fiat, re integra, quamuis esset
4 elapsũ tẽpus. † qui etiã, quoad procuratorẽ generalem, distinguit; vel .n. est constitutus ad omnia negotia, & non acquirit; vel est generalis ad acceptandum, & impetrandum beneficia, & sic acquirit, & potest virtute huiusmodi generalis mandati acceptare beneficia, etiam cum dignitate, & cura animarum, licet de eis expressa mentio facta non fuisset in procura, quia, *inquit,* illud mandatum est fauorabile,
5 ideo latè interpretandum †, & tantũ facit generale mandatum quoad omnia, quantum speciale quoad quædã, *arg l. si duo, pluresue 52. ff. de adminis; & pericul. tut. Hẽric. Boich. n. 1. in d. c. acce*
6 *dens 24. de præb. vbi allegat d. l. si duo,* † *sed corruptè, nã dicit l. si duo pro socio. ff. de adminis. tut; quæ planè. l. nullibi ff* vel C. *aut Inst. Authenticorũue, reperitur.*
7 Is autem procurator poteſt constitui etiam laicus, *Io: Andr. in c. ne captanda 3. de concess. præb. Boich. n. 5. & 7. in c. accedens 24. de præb: Anchar n. 2. in c. 1. de procurat in 6. Staphil vbi supra nu.*
8 *20.* † nam, inquit, non authorizat in hoc casu laicus, nec sibi aliquid acquiritur, sed transit illud ius spirituale in dominum, sicut aqua per canalem lapideũ; aliam præterea assignat ratio-
9 nem †, quia, acceptatio nihil aliud est, quam voluntatis declaratio, & istud cadit in laicum, & quemlibet incapacem, prout est excommunicatus, qui potest acceptare, sed non facere sibi prouideri *per decis. 126. incip. Nota quod excomunicatus in antiq.* nã exprī-
10 mitur nudum consensum alterius †, vnde sicut quis potest contrahere tanquam procurator matrimonium carnale cum illa, cum qua non posset nomine proprio, vt putà clericus; ità, etiam dicendum est in matrimonio
11 spirituali †, nam valet argumentum de matrimonio carnali ad spirituale, & è conuerso *c. 2, de traslat. prælat.* hec Staphil. Animaduertendũ tamẽ est ad illud quod Staphileus dixit superius, nẽpe *q̃ excomunicatus possit accep-*
12 *tare,* † quia aliud velle videtur Anchar. *vbi supra,* & Imol. *nu. 26. in clem. Religiosus 3. de procurat. & est tex in c. post cessionem 7. de probat. vbi habetur, apud scribentes, casus decisus.*

13 Dubitauit præterea Ancharanus. *in d.cap.1. de procur. in 6. post Cyn.in l. quod quis 8.C.de procurat.* vtrum possit constitui procurator inhabilis, putà frater minor ad substituendum habilem,& se remittit *ad Cyn.in d. l. quod quis, & ad Clem. Religiosus 3.de procurat. ad notata in d. c. accedens 24. de preb.* qui deinde Anchar.*in d.clem.Religiosus n.2.vers.quarto nota,* ait, quod inhabilis, sicut non potest constitui procurator, ita non potest constitui ad substituẽdum habilem; se tamẽ remittit ad distinc.quam facit glos. fin. quam ibi etiam recenset,sed diffusius Imol. *ibi n. 24. & seq.* vbi distinguit triplicem speciem inhabilitatis;nam quidam sunt,inquit,omninò in habi
14 les, vt † serui, qui non posunt esse in iudicio, *l. seruus.6.C. de iudic.* & tunc non tenebit substitutio à tale facta,sicut nec constitutio de ipsis facta tenet;ad hoc alleg.*c. iudex in fi. 5. de off.*
15 *deleg.in 6.*† quidam sunt inhabiles ad suscipiendum officium procuratoris propter defectum auctoritatis superioris, qua interueniente essent habi
16 les, † & tunc non est necesse quod in substitutione interueniat auctoritas, sicut in assumptione procurationis,vt
17 probatur *in d. Clem.religiosus:*† quidã sunt inhabiles per exceptionis obiectum, qua non opposita, aliàs essent habiles, vt mulieres, & tunc possunt substituere,& tenebit substitutio,nec poterit exceptio aliqua obijci.

DVBIVM NONVM.

ARGVMENTVM.

Procurator generalis sine facultate ad quærendum possessionem non adipiscitur validè ipsam possessionem, nec per huiusmodi apprahensionem vacat primum Incompatibile cum acceptato.

1 Vidimus procuratorem generalem posse acceptare beneficia vigore generalis mandati ad acceptãdum beneficia; sed dubitatur, an valeat etiam illius vigore adipisci possessionem, saltem ad inducendum vacationem primi incompatibilis. D. Philip.Francus,*in c.si tibi Absenti n. 8. vers.in ea gloss.17.de preb.in 6.* dicit quod non valet vigore huiusmodi generalis mandati procurator genera-
2 lis possessionem beneficij adipisci, † nisi insit etiam facultas ad quærendum possessionem,alioquin per huiusmodi possessionem, quamuis pacificam,non vacaret primum incompatibile cùm acceptato ab ipso procuratore, allegat ad hoc *c. de multa 28. de preb.* facit quod tradit Io. Baptista Ferret.; *in cons. 29.n.5.p.1.* vbi dicit quod possessio potest acquiri pro amicũ sine mandato, sed nihil valet nisi in tempore sequatur ratificatio *ad l. si ego 25.ff.de negot. gest.c.accedens 24. de preb. & glo. in verb. collato in Clem. 1. vt lit. pend. & capella tholos. decis. 486.Ioseph. Ludou.conclus.30. vers.89.*
3 † qui concludunt ad acquirendum possessinem beneficij requiri speciale mandatum.

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Dispensatio super retentione primi beneficij incompatibilis quando suffragetur.

Sed dubitatur, quid dicendum in hoc casum. Aliquis habens beneficium curatum,aliud simile consequi
1 tur; † & cum vacet primum, *per cap. de multa 28. de preb.* alteri absenti illud ipsum sic vacans confertur, sed antequam iste acceptet, ille primus obtinet dispensationem, pro retinendo etiam primum; An valeat huiusmodi

2 modi dispensatio. † Soluimus casum cum distinctione, vel enim is, qui obtinuit dispésationem, de primo retinendo, mentionem fecit de collatione facta huic absenti, vel certè, non fecit mentionem. In primo casu va-
3 let dispensatio; † in secundo verò, nō tenet, etiamsi facta fuisset motu proprio ipsius Papæ; vel etiamsi impetrans ignorasset ipsam collationem
4 fuisse factam; † nam quamuis motus proprius præferuet à subreptione, *ex decis. 33. n. 6. & 8. de præb. in ant.* non tamen præiudicat alteri in iure quęsito in re, nec ad rem *ad not. in cap. quā-*
5 *uis 8. de rescrip. in 6. Rot. d. decis. 33.*; † & adeo impeditur huiusmodi dispésatio facta sine mentione talis collationis, vt nullus reuiuiscat bonus effectus, quamuis prouisus deinde non acceptaret *per c. auditis 29. de elect. & c. confirmatur 18. de reg. iur. in 6. qua iura allegat Franc. qui hoc tradit num. 10*
6 *in c. si tibi absenti 17. de præb. in 6.* † vbi etiam declarat, vt non reuiuiscat dispensatio, quando fuit subreptitia; secus tamen si facta fuisset Motu proprio, vel ignorante eo, qui obtinebat primum beneficium, collationem factam fuisse secundo absenti.

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Ordinarius iterum confert beneficiū, quod contulerat absenti, si taliter prouisus dissentiat; quamuis Papa ante acceptationem, vel disensum huiusmodi contulisset cum clausula tamen dummodo tempore datæ &c. *quia gratia subreptitia non impedit Ordinarium, quin possit iterum conferre, si prouisus dissentiat.*

1 Aliud Dubium, & quidem pulcherrimum excitat Franc⁹ n. *13. in c. si tibi absenti 17. de præb. in 6.* formans casum in hunc modum.

Ordinarius contulit beneficium T. & antequam acceptet, Papa contulit idemmet beneficium C. vel saltem conferri mandauit, cum clausula, *dūmodo à data præsentiū non sit alteri ius quæsitum:* modo duplex oritur dubitatio; Prima, An possit T. consentire: Secunda; An dato quod dissentiat, possit Ordinarius illud ipsum beneficiū iterum conferre, in præiudicium Papæ. Hunc eūdem casum format Lap. *n. 12. in d. cap. si tibi absenti 17. de præb. in 6.* ad quem respondisse asserit, nec piget verba illius referre de verbo, & sunt sequentia.

2 † *Huius quæstionis solutio colligi posse videtur* de rescrip. c. capitulum Sāctæ Crucis in magna glos. cart. vlt. ver. item quid sit prouisio, & D.M. post Inn., & Host. de elect. dudum 2. super ver. dispensatio, & de excess. Pręlat. c. inter dilectos, & post addit Inno. de cōcess. pręb. c. cum vestris super verb. assignauerit, eo in Clement. cod. tit. c. cum ei super verb. infrà mensem in fi. glos. *& hic per quę videtur dicendū, Ordinarium beneficium prædictum iterum non posse conferre, sed ipsius collationem spectare, hac vice, ad Papā, & hoc videtur tenere* in d. c. cum ei D.M., & Pau. *sed vt veniat impetrata si expedit de iuris subtilitate, ac veritate perquirere, potius dicendum videtur contrarium vt scilicet Ordinarius possit iterum beneficium ipsum conferre, & quod de iure valeat ipsa collatio, ratio, nam vt rectè*
2 *intuentibus patet* † *in agēdis attenditur causa, modus, & finis agendorū, et vltra quod agitur extendi non debet 15. quæst.* 6. c. 1. in fi. 23. quæst. 8. c. accidit; *sed causa, modus, & finis in collatione, seu mādato papali fuit*, vt si alteri, nō esset i⁹ quęsitū ī benef., vel ad illud, † *quia sic videtur intelligendum*, illud alteri tempore datę nō esset ius quæsitū, vel esset de illo per Papam facta collatio,

hic

5 † *hic autem erat alteri ius quaesitum sal tem ad rem, per Ordinarij collationem, adeo quod etiam per Papam de hoc ipso tacitè facta collatio non valeret*, vt in isto c.& infra eodem tit.si postquam & ibi not.: † *est ergo gratia specialis de illo beneficio facta, subreptitia, & per cō sequens nulla, & non valitura impetranti, nec impeditura collationem fiendam per Ordinarium postremum, etiam in prima, & ea vacatione; quia de hoc non agebatur: Secus si Papa Motu proprio benefi-*
6 *cium reseruasset;* † *nam tunc licet collatio Ordinarij praecedens reseruationem Papalem valeret; non tamē posset ille prouisus collationi Ordinarij consentire, licet disētire posset*, adhoc de elect. innotuit, & eo. tit. si eo tempore hoc libro,
7 & quod ibi not., & scripsi ibi & hic, † *& si dissentiret, non posset Ordinarius tūc de beneficie ipso disponere, alicui prouidē do, nisi primò de ipso disponeretur per Papam*, vt in d.c. si eo tempore, *& ita intelligantur iura, quae incontrarium facere videntur; ratio quia isto casu non est subreptio, & quia Papa vult Ordinario potestatem de illo beneficio conferendo, auferre, & adse reuocare* glo. 1. non obstat, quia ibi nulla subreptio, & est beneficium affectum & tamen per Papam disponendum, & eius contrarium patet per c. praedictum si clericus, vt etiam ibi scripsi: facit adhoc inf. de concess. praeb. quia cunctis, & quod ibi not. & per D. *M.* post Inn. & Host. facit ēt praed. c. cū ei respon. & addit Inn. quam posuit
8 D. M. in d. c. cum vestris, † *vbi dicit Inn. quod quando facta est prouisio per rescriptum subreptitium, reuertitur potestas ad Ordinarium;*
9 † *debet tamen super illa subreptione pronunciare*: quod hoc sit verum, probatur per d.c. si clericus eo. tit. & lib. & per ea, quae ibi scripsi. *Haec sunt verba formalia Lapi.*
10 Francus tamen *ibidem nu. 13. vers. sed certè*, inclinat vt huiusmodi reseruatio, etiamsi facta esset Motu pro-
11 prio, non praeiudicet; † nam de facta ad instantiam tertij, non habet dubium quod non praeiudicat, neque propterea impedit consensum, nisi habenda fuisset mentio de collatione non acceptata tempore impetrationis; tunc enim proculdubio, inquit, impediret consensum.
12 Etsic quoad primum membrum, conuludendnm videtur pro validitate collationis quidem; sed de impotē tia consentiendi, secundum Lapum: de validitate autem collationis, & ēt de potentia consentiendi, quando de collatione non acceptata nulla facta fuit mentio, concludi potest cum Franco.
13 Quo verò ad secūdum membrum quatuor cōclusiones formari possūt, ex Lapo vbi supra.
14 Prima igitur conclusio erit, quod si gratia facta à Papa de tali beneficio erat subreptitia, non impedit Ordinarium, quin iterum possit conferre si prouisus disentiat, vel renuntiet.
15 Secunda conclusio est, quod vbi nulla subest subreptio, tunc beneficiū afficitur, ac proinde secunda collatio Ordinarii non tenet.
16 Tertia conclusio est, quod si Papa prouidet reseruando Motu proprio, nemine expresso, cui vellet conferre, tunc non potest prouisus ab Ordinario consentire collationi Ordinarii, licet disentire possit; nam hoc casu, quia cessat subreptio, superque liquet quod Papa voluit auferre Ordinario potestatem conferendi.
17 Quarta conclusio est, quod si Papa post collationem Ordinarij nondū acceptatam mandat alteri conferri, & pro eo reseruet, etiam Motu pro-
18 prio, non impedit; † enimuerò Motus proprius non tollit ius quaesitum
19 ante reseruationem; † debēt nihilominus

minus per Papam reliqua expediri in persona illius, cui erat ius quæsitũ *per d. c. si eo tempore 45. de elect. in 6. & ibi glo. in verbo alia & d. c. si tibi absenti ibi vel quicumque alius 17. de præb.*
20 *in 6.*; † quamobrem Papa non poterit præiudicare iuri quæsito alteri nisi exprimat, & ex certa scientia velit huiusmodi iuri derogare *Franc. ibi. n. 14. cui decis. videtur subscribere Gasp. de Perus. de reseru. bene. q. 4.*

21 Tutior tamen videtur conclusio Illustriss. Simonetæ *de reseru. q. 58. et ibi Granut.* videlicet quod quoquomodo Papa apposuerit manum, nequeat Ordinari⁹ amplius se intromittere, nisi collatio Papæ fuerit aliquando sortita effectum: sed declaranda est, hæc conclusio, vt intret vbi mandatũ nullam continet conditionem at secus si sit conditionatum; tunc enim per huiusmodi mandatum de prouidendo, si non sortiatur effectum, non censebitur affectum ex defectu conditionis *Simoneta q. 66. n. 6. Inn. n. 5. in c.*
22 *interdilectos 11. de excess. Prel.*, † velut etiam quando Papa prouidit, ex falsa causa, quando falsitas est circa pertinentiã collationis, vt decisum fuit in Oximen. Archid. relata sup. *hoc Prælud. dub. 2. n. 18. quam vide, cum alijs casibus ibi relatis n. 24.*

DVBIVM XII.

ARGVMENTVM.

Appositio manus Papæ in reseruando pensionem super aliquo beneficio illud non afficit.

POstquam agimus de affectione, nõ contemnãdum casum refero, qui,
1 superioribus mensibus, occurrit, dũ quidam Curialis quæreret consensũ à quodam beneficiario, pro transferendo pensionem, & eum, ad huiusmodi consensum dandum beneficiarius sese difficilem præberet, putauit Curialis illum coarctare huiusmodi motiuo, videlicet, quod illud beneficium nulliter sibi collatum fuisset per Ordinarium, ea ratione quod esset reseruatum, illo capite, quia fuerat à Papa sibi super eo reseruata annua pensio, qua planè reseruatione stante, prætendebat beneficium fuisse affectũ, de tẽpore collationis Ordinarij, sed nos videamus de veritate huius dubii. Reuera Petrus Gregori⁹ Tholossanus *in suo eleganti tractatu de beneficijs cap. 24. nu. 4. vers. admo*
2 *nebimus*, tenet, & cõcludit qd huiusmodi beneficium est affectum, propter huiusmod. manus Papę appositionem, in reseruando pensionem, † fa-
3 cere etiam videtur, quod si aliquod beneficium datur in commendam p Papam, quod moriente Commendatario, tale beneficium remanet affectum, vt per Simonetam *de reser. benef. q. 59. nu. 7.*

In contrarium tamen est veritas, & hanc veritatem defendit subtiliter, & latè *Gonzales glo. 52. n. 40. & 41* attestans de stilo, & Garzia *p. 5. c. 1. n. 171. & 172.* qui vno ore concludunt, beneficium, ob reseruationem pensionis, minimè affici, quod etiam annuere videtur Simoneta *de reserua. q. 62. in fi.* nec obstat exemplum de commẽ
4 da, † enim verò beneficia, quę dantur in commendam, non vacant per mortem Commendatarij, sed vacãt
5 vt prius, † & sic Cancellaria amplectitur, quod per Commendam, non extinguatur reseruatio, *contra Collect. in c. si constiterit de accus. in 12. q. vsq. ad fi.* teste prædicto Simon. *in d. q. 59. n. 6.*

DV-

DVBIVM XIII.

ARGVMENTVM.

Traduntur causæ, ex quibus cesset, vel inducatur affectio.

1 Occurrit decimo tertio dubitare, an per concessionem regressus afficiatur beneficium. Æneas de Falconibus in suo tractatu *de reser-*
2 *uatione q. 2. effectu 47. num. 11.* dicit, † quod reseruatio causata ex familiaritate includit etiam beneficia, ad quæ familiaris habebat ius ad rem, *vt in regula 3. in fi.* quod, inquit, est mira-
3 bile, & quamuis dicat ibidem *nu. 1.* † esse diligentissime aduertendum, quia multi sũt modi, per quos acquiritur ius ad rem, & tamen non in omnibus illis potest habere locum
4 illa regula, † & dũ numerauerit plures modos huiusmodi, tandem *in 9. mod. n. 11.* dicit, *Nonus modus est, per regressum, siue accessum, quem familiaris habebat ad beneficia Titij, nam si cõtingat Titio primò mori, postea ipsum familiarẽ priusquam vigore regressus apprehenderit beneficia Titij, forte cadunt in regulam prædictam*; hæc sunt verba formalia ipsius Æneæ, post quem Rot. in vna Placen. Canonic. et præb. die veneris 8. Februarij 1577. *coram*
5 *bo. mem. Illustriss. Card. Seraph.* sic † decidit *Regulam de mense non obstare in casu, de quo agitur, quia cum beneficium non esset reseruatum* Puth. decis. 47. de
6 præb. † *ratio fundamentalis eius decisionis est, quia reseruatio regressus non simpliciter reseruat beneficium, sed afficit tantummodo ius ad rem, quod dicitur reseruatum prout in regula 3., & ideo in re non reseruatum, nec affectum, aliàs secũdum Dd. sequeretur absurdũ, quòd si obiret familiaris antequàm fieret locus regressui, si postea decederet ille, qui obtinebat, esset reseruatum, quod non est dicẽdum cum vacet ex persona illius, qui nõ est familiaris Card. licet Æneas allegatus* de reseru. eff. 47. n. 11. & *12. q. 4. sub dubio teneat quid sit, quando prius decessisset obtinens beneficium, & postea decederet familiaris habens regressum, eo nõdum acceptato, qui est casus noster;*
7 † *Præterea certum est, quod per Papæ pro-*
8 *uisionem cessat reseruatio;* † *& ideo cum sit locus regressui intrat prouisio, quæ facit cessare reseruationem, cum tunc temporis regressum habens non esset amplius familiaris.*
9 *Nec obstat quod consequitur beneficium ex prouisione habita tempore familiaritatis, quia illa est euentualis, & cum clausula* ex nunc prout ex tunc, *quæ tribuebat, vt dictum est, ius ad rem, quod diuersissimum est à iure in re, de quo agi-*
10 *mus;* † *& tempus euentualis conditionis est spectandum.* Cassad. decis. 3. nu. 29. de præb.
11 Ex præmissis concludam, Primò reseruationem Regressus non simpliciter reseruare beneficium, sed tantũmodo afficere ius ad rem.
12 Secundò, ex huiusmodi reseruatione regressus ius in re, nec reseruatum nec affectum esse.
13 Tertiò, moriente beneficiato post eum, qui habebat regressum, huiusmodi beneficium nullatenus remanere reseruatum, nec affectum.
14 Quartò, beneficium non esse reseruatum, quàmuis familiaris Cardinalis, qui habebat regressum, decederet post beneficiatum, nondum tamen acceptato regressu, qd plane Æneas in dubio reliquit, & est casus *d. decis. Seraph. 315.*
15 Quintò, per prouisionem Papæ cessare reseruationem.
16 Sexto, regressum habens de tempore, quo non est amplius familiaris facit cessare reseruationem, quando in-

intrat prouisio Papæ.

17 Ex his patet solutio ad casum, an si acceptetur regressus ab eo, qui de tempore reseruationis huiusmodi regressus erat familiaris Cardinalis, & de tempore acceptationis desiuit esse familiaris, beneficium remaneat nè reseruatum. Soluitur, inquam, negatiuè, quia, quamuis huiusmodi beneficium acquiratur ex prouisione

18 habita tempore familiaritatis;† nihilominus, quia illa est euentualis, & cum clausula, *ex nunc prout ex tūc*, quæ tribuit ius ad rem, Ideò spectandum est tempus euenientis conditionis, quam ob rem, cum desiuerit esse familiaris tempore vs⁹ regressus, cessare proinde debet reseruatio, quam non potest afferre regressus concessio.

19 Nimium essem prolixus, si omnes casus huc referre vellem, in quibus vel cessat, vel certè orit affectio; quocirca calamum cōsultò ad alia retorquere intendo.

20 Cæterū nè, quæ in ista materia admodum proficua sunt, & breuiter referri possunt prætermittere videar; in medium proindè affero eas causas, quas colligit Gonzales *in glo. 52.*, ex quibus oriatur, vel cesset affectio.

21 Et primò, præmitto causas inducētes affectionem, inter quas constituo eam Primam esse, quæ cōtrahitur ex Commenda beneficii, vel administratione in ea apposita, vel ex vnione ad vitam alicuius facta per Papam *Gonz. d. glo. 52. n. 11. & 12.*

22 Secūda ea est, quæ contrahitur ex mandato de prouidendo, de certo beneficio, etiam ante illius vacationē; *Gonz. ibi. n. 13.*

23 Tertia contrahitur ex decreto de dimittendo beneficium in manibus Papæ, quod quotidiè videmus, quāuis si medio tempore, nondum adueniente, nec impleta conditione beneficiatus obiret, vel aliàs matrimoniū contraheret, ante dimissionem tenet Garzia *de benef. p. 11. c. 5, nu. 63.* quod non diceretur affectum huiusmodi beneficium, ac propterea posset Ordinarius liberè illud conferre, licet Gōzales *d. glo. 52. n. 14.* & Æneas *de reser q. 4. effectu 41. in fi.* teneant huiusmodi beneficium dici affectū: & hæc videtur tutior.

24 Quarta oritur ex præuentione Papæ cum intentione præueniendi in conferendo *Gonz. ibi. n. 15.*

25 Quinta est, quæ contrahitur ex resignatione facta in manibus Papæ, etiam in mense Ordinarij, *Gonz. vbi sup. n. 16.* quamuis si deinde moriatur resignans intra XX. dies, ex quo tale beneficium diceretur vacare *per Reg. de infir.* nempe per obitum, & nō per resignationem, posset Ordinarius liberè conferre, si vacauerit in suo mense, non obstante huiusmodi resignatione facta in manibus Papæ, defendit Simoneta *de reseru. q. 28. n. 6. vers. Sed regula*, & post eum *Garzia p. 5. c. 1. n. 158. & Io. à Kochier. in d. reg. de infir. n. 21. vers. Sed huic.*

26 Quomodo autē probanda sit mors in odium Resignatarii, videndus est *D. Lel. Zec. de benef. c. 13. n. 3. vers. vbi vero ex Sarnen. ī d. reg. de infir. q. 9.* q̄ dicit quòd qui ait, debet probare, & nō solum debet probare mortem resignantis, sed etiam quod mortuus sit intra XX. dies post consensum præsti-

27 tum *Sarnen. d. reg. q. 36.*; † quæ probatio debet esse plena, cum agatur de magno præiudicio, vndè non sufficit, inquit, publica vox de morte, nec sat erit iuramētum, sed requiruntur saltem duo testes, qui dicant se vidisse illum mortuum, & sepulturæ tradi.

28 Porro si resignans in fauorem consanguinei, vel amici moritur in domo eiusdem, & publicatur mortuus post XX. dies, nec sint, qui de tempo-

re obitus possint testificari, præsumitur mortuus intra XX. dies *Mandos. in d.reg.de infir.q.8.n.1.vers.contrariũ* & maxime vbi Medici, & alij ante finem termini non permittebãtur accedere ad eum, nec possit cognosci ex signis. *Paris.de resign.li.12.quæst.7.*

29 Sexta erit, quæ cõtrahitur ex renũciatione iurium, quæ aliquis habet ad beneficium, vel in beneficio. *Gonz. d.glo.52.n.16.*

30 Septima oritur ex mandato prohibitiuo, seu inhibitorio, ne Electores eligant, Collatoresuè conferant tale beneficium *Gonz.d.glo.52.n.19.*

31 Octaua hauritur ex interpositione manus Papæ in aliquo actu concernẽte validitatem Electionis, uel Collationis *Gonzal.glo.52.n.20.*

32 Nona emanat ex priuatione facta Apost.auctoritate, vel alias ex mandato Apost.de priuando *Gonz.glo.52. n.21.*

33 Decima nascitur ex collatione Papæ, vbi quis est prouisus à Papa, si postea indigeat aliqua dispensatione, quam aliàs posset Ordinarius de iure concedere, vt dixi in hoc *præludio n.4 & tradit Gonz. d.glo.52.n.21.*

34 Vndecima causa affectionis inducitur, propter multiplicationem collationum, vtpotè, si quis, cum sit prouisus à Papa de aliquo beneficio, recurrit ad Ordinarium, & ab eo obtinet collationem eiusdem beneficii, tunc equidem tamquam ingratus cadit ab omni iure per Apost. collationem acquisito, & collatio Ordinarij nihil illi potest suffragari, attenta appositione manus Papæ *Gonzal. de mens.& alter.glos.52.n.23. post Abb.*
35 *n.18.in c.cum olim 12.de re.iudic.*; † qđ plane annuit Host. relat⁹ p Abb. *n.8.in c.in nostra 32.de rescrip.*, vbi decidit, quod is, qui obtinuerat literas validas, & subinde impetrauit secundas subreptitias, q̃b. planè vs⁹ fuit ante primas nõ poterit aliq̃d cõsequi vigore primarum, quibus tacitè renunciauit vtendo secundis; nec aliquid poterit firmiter consequi ex secundis cum sint subreptitiæ, quod apprimè notandum inculcat.

36 Porrò si quis esset ab Ordinario ꝓuisus, non impediretur, quo minus posset licitè recurrere ad Summum Pont., & ab eo nouam prouisionem obtinere *c. post electionem de concess. preb. Rebuff. in prax. rubr. de nou. prouis.*
37 *per tot.* † q̃ quidẽ regulariter non datur, nisi quis dubitet collationem, vel prouisionem Ordinarii viribus non subsistere, *Rebuff. vbi supra n.6.*,
38 † nam in prouisionibus Papæ, etiam inutilibus non datur noua prouisio,
39 sed rescriptum nuncupatum. Perinde valere D.Pau.Paris. *consil. 118. n. 25. vol.4. Rebuff. loco citato n.5.* licet autem non possit aliquis se fundare super duobus titulis obsistente in hoc *c.vt quis duas 25. de elect. in 6. vbi Frã*
40 *cus n. 3.* † dicens, quod eligens vnã viam de incompatibilibus, nõ solum videtur alteri renunciare, & præcluditur sibi via ad alteram ipso iure, vt
41 *in c.1.de postul.prælat.in.6.*, † sed etiã videtur confiteri, sibi ius ex illa non competere *d.c.vt quis duas*; potest nihilominus se defendere ex vtroque titulo, Abb. *in d. c.in nostra 32.de re-*
42 *scrip.*; † imo potest virtute duplicis collationis, etiam à diuersis factæ, petere possessionem beneficij, ex conclusione Abb. *Lap. & Dom. in d.c. vt quis duas 25. de elect. in 6. Lap. alleg. 132. n. 2. quem allegat Francus vbi sup. num. 3. vers. & ex hoc.* & sic posset multiplicare titulos, & ipsis se iuuare, vt notat *Fel. in d. in nostra n.2. de rescrip.*, & di-
43 xi *sup. prælud.7. nu. 173.*; † etenim Papa cum in beneficialibus sit dominus solus, & nullis legibus coarcte-
44 tur *Gonz. §.1. proem. n.33. & seq.*; † nedum potest apponere manum; quin po-

potest etiam auferre cuilibet suum beneficium, etiam sine causa *Gonzal.*
45 *d.§.1 proem.n.36.*; † multò ergo magis potest concurrere cum ipso Ordi
46 nario, *Gonzal.§.2.proem.n.1.& 51.*; † ita vt si forte præueniat, liget perinde manus ipsius Ordinarii, vt deinde nequeat pro illa vice se vlterius in d. collatione intromittere *Gonzal.*
47 *§.3.proem.n.146.*; † Cõtra verò si Ordinarius præueniat tenebit ipsius collatio, non autem Papę, si tamen nulla obstet reseruatio, vel affectio aliundè causata.
48 Accepi nihilominus quod Papa cõsueuit conferre beneficium iam collatum ab Ordinario, etiamsi nullatenus esset reseruatum, quando aliquis præcauens Beneficiarium eò esse redactũ vt breui vacaturum omnino sit beneficium; quocirca dubitans ne contingat vacatio in mense Apostolico, satagit per amicos porrigi supplicationẽ Sanctiss. & ab eo signatam referri in regestum; accepi inquam, quod in hoc casu, si postea vacet beneficium, etiam aliàs non litigiosum, nec aliòqui reseruatum, aut affectum, & Ordinarius conferat ei, pro quo postea cõtingat supplicationem signari per Papam, quamuis aliàs Collatio Ordinarii tenere deberet, quippe quod vacarit in mense Ordinarii, & fuerit ẽt collatum ab Ordinario ante prouisionem Papæ; nihilominus nisi is impetrator expediuerit Bullas à Santa Sede, Papa si non conferet alii, forta sè concedet gratiosam subrogationem
49 in possessionem defuncti; † quippe q̃ subrogatio gratiosa, vt vidimus *hoc prælud.25.dub.2.n.10.* datur non solũ data lite, sed etiam vbi concernit sola affectio.
50 Tum quia huiusmodi recursus sapit ambitionem, quæ planè in beneficialibus est per quam maximè vitanda *Abb.n.12.in c.licet 4.de transl.præl.* *c.in tantum 5.de præb.* nam secũdũ Anchar. *in c.quorumdam 24. de elect.in 6.*
51 † ambitio excæcat mentem, & oculos, vt non meminerit quis status sui; & ad honores conuenit peruenire non ambitione, sed labore. † Ambitio aũt, Secũdũ Io. Andr. quẽ refert Imol. *in d.c.in tantum 5.de præb.nu.3.* est aspiratio ad Dignitates, procedẽs ad actum, quamuis ipse teneat quod adhuc sit ambitio licet non procedat ad actum propter rationem in potentia, quia, inquit, potest nihilominus esse Ambitio in aliquo, & sic vitium Ambitionis, propter corruptam intẽtionem; † vndè dicit quod si huiusmodi aspirationes iungantur cum conuentionalibus, & pactionibus inducunt Simoniã in spiritualibus; in temporalibus autem inducunt panẽ; Lap. etiam *in d. c.si quis duas in fi.25. de elect.in 6.*, dicit quod nulla maior Ambitio notari potest, quam ad quærendum rem in iure.

Tum etiam quia saperet elusionẽ signaturæ apostolicæ, reprobatam per *c.cum olim 12.de re iudic.*

Tum denique quia talis impetrãs videretur, ne dum non acquiescere huiusmodi Collationi Ordinarię; quinimo per ipsam signaturam, & registrationem, ex quibus gratia dicitur perfecta *Rebuff.in prax.rubr.2.p signatura n.15.* videtur renunciasse titulo Collationis Ordinariæ, *arg. tex. in c. ex ore 3. de his quæ fi.a ma. par. cap.* ibi, cũ p hoc quod d.H. reuerentiam exhibuit tamquam Præposito, iuri suo renunciare videtur.

53 Cautus proinde esse debebit sic p̃uisus, vt aut nullam porrigat supplicationẽ, aut si porrexerit literas omnino in isto casu expediat; ne tamquã elusor Apostolicę signaturę huiusmodi, ipse eludatur, † & sic meritò in eius elusionem dicatur, quod potuit noluit, quod voluit adimplere nequiuit

uit *c.cum super 23. de off. legat.*

54 Duodecima causa nascitur ex mādato executiuo, siue ex executorialibus literis Apostolicis alicuius beneficij prouisi *Gonzal. glo. 52. n. 29.*

55 Decimatertia deriuat ex signatura commissionis in auocatione alicuius causæ *Gonz. vbi sup. n. 31.*

56 Decimaquarta, & vltima Inducitur ex reassumptione exequutionis, vti si Papa manum apponat super eadem executione cōmissa *Gonz. d. glo. 52. n. 30.*

57 Illud verò omninò animaduertendum est, quod de eiusmodi affectione, ex quacumque præmissarum causarum prouenientе, facienda est mētio sicut de expressa reseruatione, alioquin gratia erit nulla, vt eleganter tradit *Granut. ad Simonetam in tractatu de reseru. q. 64. n. 14.* & obseruat. *Gonz. d. glo. 52. n. 34.*

58 Casus autem, siue causæ, ex quibus cessat affectio, plures, & ipsę recensētur per eumdem *Gonz. d. glo. 52.*

Primo igitur loco, & casu cessat affectio, quando Papa apposuit manū ad diuersum affectum, quam conferēdi; vtpotè si Papa, lite pendente super aliquo beneficio, cōmitteret cognoscendum, vel etiam diffiniret, sed dūtaxat quis litigantium esset potior in iure, nec quidquam de prouisione attentaret, hoc elegāter *notat Vital.*

59 *in Clem. 1. n. 6. vt lit. pend.*; † vel pro bono pacis, vel aliàs reseruaret pensionem, de consensu duorum in fauorem resignantis, vel aliter *tradit Simo. q. 62. & Gōz. d. glo. 52. n. 40. & dixi super hoc Pralud. Dub. 12. n. 3. vers. incontrarium*; vel quando erexit aliquod beneficium dilata executione, seu effectu ipsius erectionis, *Gonz. d. glo. 52. n. 42., sed omnino videnda est dec. supra allata in hoc prelud. Dub. 2. n. 10. & expressè n. 24. & seq. vbi accuratè explicantur huiusmodi casus.*

60 Secundo cessat affectio, quando Papa apposuit manum super collatione beneficii tamquam reseruati cum nō esset; etenim Papa, in dubio, non intēdit lædere Ordinarios, nec illos præuenire in suis Ordinariis collationibus *Gonz. d. glo. 52. n. 45. & seq.*

61 Tertio, cessat affectio, quando Papa apposuit manum ex vna vacatione principaliter narrata, & nihilominus vacat ex alia causa, vti esset, si, collatum esset alicui Apostolica auctoritate beneficium mihi resignatum, & collatio non tenuit propter malam expressionem valoris; vel quādo impetratum fuit aliquod beneficium, certo modo, & nondū introducta lite, decessit ille, cui fuerat impetratum beneficium *Gonz. glo. 52. nu. 50.*

62 Quartus addi potest casus beneficii resignati in manib⁹ Papæ per eū qui ante XX. dies obiit extra Rom. Curiam in mense tamen Ordinarij *Io. à Kocbier. in reg. de infir. n. 23. fol. 217. cui addendus Gutz. ia p. 5. c. 1. num. 158. vbi pro hoc pugnat contrà Sarnen. Rom. & Paris.* & concludit beneficiū resignatum in Curia posse per Ordinarium liberè conferre, si resignans moriatur intra XX. dies; & ita dicit quotidie practicari in Vrbe; eiusdē sententiæ fuit Simoneta *de reseru. q. 28. nu. 6. vers. sed regula, dixi supra hoc Dub. n. 24. vers. quinta est.*

63 Sed Parisius *de resign. lib. 12. q. 10. n. 4.* tenet contrarium asseuerans esse tutius, & uerius.

64 Ego tamen arbitrarer fore in hoc distinguendum; vel enim resignatio facta fuit de beneficio alias reseruato vel affecto, vel facta fuit de beneficio libero, & facta fuit simpliciter in manibus Papæ, & ab eo admissa: vel tandem facta fuit in fauorem; in primo itaque, & secundo casu censerem vacare in Curia, & manus Ordinarii re

ma-

manere ligatas facit reg. Cãcell. IX. & latè defendit Simoneta quæst. 28. In tertiò casu nequaquã, q̃a apposita fuit man⁹ in re conditionata, nã resignans in fauorem apponit clausulã *non alias, nec alio modo*. Et quod non afficiatur; præter *Simon. d. q. 28. n. 6. vers. sed a regula* defẽdũt Greg. Tholos. *de benef. c. 24. n. 11.* Christoph. Rofiniacus *eod. tract. c. 28. n. 5.* idem *Garzia d. ca. 1. num. 160. p. 5.* quamuis hoc vltimũ limitetur per eundẽ *Garz. d.*
65 *ca. 1. n. 170.* † videlicet, vt remaneat affectum huiusmodi beneficium, resignatum etiam in fauorem, quando ipsa resignatio facta fuit scienter nulliter.

66 Quinto cessat affectio in beneficiis Iuris patronatus laicorum, vel mixti, nisi aliter constaret de mente Papę vt habemus casum *in Constitutione fel. record. Greg. XIII. de publ. resignat.* in qua includuntur beneficia etiam Iuris patr. laicorũ *Gonz. d. glo. 52. n. 54.* & latè Paris. *de resign. li. 11. q. 31. n. 14. vsq. 23.* & potissimũ *vers. & hoc hodie.*

67 Sexto quando resultaret præiudicium concordatorũ, hoc latè differit *Io. à Kocbier glo. 11. super reg. 8. Cãcell.*

68 Septimo cessat, quando resultaret derogatio Indultorũ Illustriss. DD. Card. *Gonz. ibidem.*

69 Octauo cessat, quando Ordinarius præuenit collationem Papæ *Gonz. d. glo. 52. n. 58.*

70 Nono cessat affectio, quando beneficium, semel affectum, sortitum fuit per prouisionem, suum effectũ *Gonz. ibidem n. 59.*

71 Decimò deest affectio, quandò Papa apposuit manum, dumtaxat, quo ad forum interius, vti esset, si pro cõmutatione alicuius uoti imposuisset aliquam pœnitentiam, tunc enim, poterit Ordinarius illam alterare addendo, vel minuendo, *glosa est singularis in c. tempora, in verb. suo Indicio 26. q. 7.* Gonzales *d. glo. 52. n. 60.* Hẽ*ric. Bot. de Synodo Episc. p. 3. art. 1. n. 237.*

72 Vndecimo cessat affectio, quando is, q̃ debet dimittere beneficiũ propter adeptionem 2. incõpatibilis, moritur, vel alias matrimonium contrahit, religionemuè ingreditur ante cõditionis euẽtum *Garz. p. 11. c. 5. n. 63.* dixi super *hoc Dub. vers. tertia.*

73 Duodecimo, & vltimo cessat, quando is, qui habet tantum ius ad rem, moritur etiam in Curia, *Gonz. d. glo. 52. n. 17.*

74 Sciendum præterea est, quod manus Papæ appositio non afficit possessionem beneficii vacantis, sed tantũ vacaturi, *vt tradit Gonz. d. glo. 52. nu. 61.*

DVBIVM XIV.

ARGVMENTVM.

Ordinarius potest cognoscere super obreptione alicuius gratia & super rescisione permutationis facta coram Papa.

1 EX præmissis oritur dubium, an si Papa apposuit manum super aliqua collatione alicuius beneficii, possit Ordinari⁹, si alias Iurisdictio ei nõ auferatur, cognoscere super subreptione ipsius gratiæ. Resoluit *Gonz. in d. glo. 52. n. 43. post. Hier. Gabr. cõs. 152. n. 15. lib. 2. quem ibi allegat*, affirmatiuè, † prout eriã possit cognoscere; sup
2 rescisione permutationis factæ in manibus Papæ, quando permutatio, ex parte alterius erit dolosa, ita decidit Rota, in vna Conchen. Archipræsbiteratus 17. Decembris 1588.

coram bo. mem. Illustriss. Card. Plato.

DV-

DVBIVM XV.

ARGVMENTVM.

Beneficium, quod Papa contulit, quamuis vacauerit in mense Ordinario, si prouisio Ordinarij remanserit resoluta, affectũ dicitur.

1 SEd dubitatur 15. quid dicendum quando Papa prouidit aliquod beneficium vacans in mense Ordinario, nec facta fuit in impetratione mẽtio de aliqua reseruatione, & post modum prouisio remanet resoluta, quia forte non fuit expressus ver⁹ valor, aut aliàs impetrator erat incapax, an, inquam, poterit Ordinarius conferre huiusmodi beneficium. Gõzal. *glo. 52. n. 48.* resoluit negatiuè; .n. verò Papa censeretur sic voluisse præuenire, ac proinde contracta esset affectio, quamuis postea ex aliquo defectu non valuerit collatio.

2 Hæc de affectione annuisse sufficiat.

PRÆLVDIVM Vigesimum sextum.

De Indultis S.R.E. Cardinalium.

ARGVMENTVM.

Indultum quid, & quotuplex sit, & quomodo differat à dispensatione traditur.

1 DOminus Anastasius Germoni⁹ Præsul summa doctrina præditus, & in omni iure versatissimus insignem tractatum edidit de Indultis Illustriss. DD. S.R.E. Card. qui planè semper consulendus erit, vbi de hac materia agi contingat.

Ego autem qui minimus sum, & qui potius discere debeo, quàm scribere; næ anceps fui, vtrum huiusmodi materiam hic amplecterer; sed quia experientia me docuit dictum tractatum difficilè reperiri, ausus propterea sum, nonnulla ex eo delibata huc in medium afferre, quæ plane si minus eruditè apparuerint, id velim non quidem temeritati, sed potius ingenii imbecillitati attribui.

2 Vt igitur ad rem veniamus, incipiamus, dicamusque cum Germon. in d. tract. §. *per quæ sublatis nu. 91.* qđ *Indultum est remotio impedimẽti, quod Ordinarijs collatorib⁹ infertur per Reg. Cancellariæ* quæ planè diffinitio conuenit solum Indultis Ordinariis, nõ

3 autem Extraordinarijs; † Enim verò Indultorum quędam sunt Ordinaria, quædam Extraordinaria.

4 Indulta Ordinaria illa sunt, quæ conceduntur Illustriss. DD. Card. tãquã Ordinariis, puta vti Episcopis, vel Abbatibus, siue Commẽdatariis, aut id generis Collatorib⁹, beneficia cum iure conferendi habentibus; nã ex eo quod sunt Episcopi, Abbates &c. habent collationem à iure communi, vel saltẽ ex priuilegiis, aut cõsuetudine omnium beneficiorũ, quæ pendent ab eorum, quos gerunt, titu

5 lis; † verumtamen quia impediũtur per regulas Cancellariæ quominus possint conferre quolibet mense, &

6 quæuis beneficia, † datur proinde eis Indultum, per quod remouentur obstacula; Et dicitur Ordinarium, quia impediti reassumunt id, quod amiserunt per regulas.

7 Extraordinarium autem Indultũ est, quod Cardinali nõ Episcopo, nec Abbati, nec alium collatiuum titulũ habenti conceditur super beneficiis vacantibus in mensibus Apostolicis

8 in aliqua Diœcesi; † & hoc dicitur odiosum, illud verò fauorabile.

Porrò

9 Porrò Indultum differt à dispensatione secundum Hier. Pau. *in practica Cancell. Apost. in not. circa benef. tam reseruat. quam non reseru. & Rebuff. in*
10 *prax. tit. de dispens. n. 20.* † quia in ijs, quæ sunt contra dispositionem iuris
11 communis datur dispensatio: † in ijs verò, quæ sunt contra statuta fundationis, vel contra Regulas Cancellariæ datur Indultum.

12 Cœterum quia dixi existere etiam Indultum Extraordinarium, ne transeamus sine illius descriptione; dicamus cum eodem Germonio *d. §. per quę sublatis, Quod Indultum Extraordinarium est quadam concessio Illustriss. DD. Card. aut Episc. ac etiam Principibus facta à Papa conferendi beneficia, vel ad ea nominandi, seu presentandi, super quibus nullum ius, nullamque potestatem Ordinariam ipsi habent.*

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Cardinalis, qui sine licentia Papę discedit à Curia, non habet priuilegia præsentiũ refertur decretum Pauli III. contra Cardinales non residentes in Curia.

1 VIso quid, & quotuplex sit Indultum, dubitatur an Cardinalis habens indultum possit gaudere priuilegijs si absit à Curia, perinde ac si præsens esset. D. Anastasius Germonius *hoc tract. §. tibi quoad vixeris* mo
2 uet hoc dubium, † qui dubitationem etiam mouet, an possit Cardinalis abesse a Romana Curia sine licentia Papæ, post longam discussionem
3 casus, † vbi probat quod debet assis-
4 tere Summo Pontifici, † tandem *nu. 16.* concludit quod aliquando possunt à Curia discedere, cum licentia
5 tamen Papæ, † & quod si sine licentia discedant putat quod non habẽt eadem priuilegia, quæ habent presẽ-
6 tes; † imò si discedant etiam cum licentia non habent oĩa, quæ præsẽtes.
7 Quo vero ad Indultum conferendi tenet, quod si absint cum licentia, etiamsi non abfuerint Reipub. causa, sed ex pura, & mera absentis voluntate, gaudebunt priuilegio Indulti, ex vi clausulæ *etiam si pro sua volun*
8 *tate;* † & asserit *ex Caput aquẽ. decis. 86. n. 1. & 2. p. 2.* Indultum cõcessum Cardinali de conferendo vbique beneficia Ecclesiæ, super qua Indultum habet, non operari effectum si Cardinalis discederet à Curia sine licentia Papæ, obsistente ad id decreto Consistoriale fel. recor. Pauli III. die 18. Februarij 1547. quod extractum fuit *ex ca. si. de rescrip. in 6.* per quod debẽt ac tenentur Cardinales residere in Ro. Cur., & si non fuerint, priuati sunt ipso facto, tali absentia durante oĩbus Indultis, & priuilegijs, quibus alij Cardinales gaudent, & gaudere possunt, nisi de expressa licentia Papæ apud Ecclesiã Metropolitanam, seu Cathedralẽ, cui præfuerint, resideãt alijs præterea pœnis arbitrãdis subijciuntur; cum decreto etiam, quod licentiæ nulli suffragentur, nisi permaneãt apud Cathedrales, & Metropolitanas præfatas: quinimo Germo. ibid. *n. 16.* quod dicit Cardinales, qui discedunt sine licentia, non habent oĩa Indulta, quæ habent præsentes.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Cardinalis immorans de licentia Papæ in alia Ciuitate, quàm sui Episcopatus, gaudet Indulto.

1 DVbitatur secundò, an suffragetur Indultum Cardinali absenti de licentia Papæ, vt puta Cardinali Comensi, vt valeat immorari Mediolani, an inquam, valebit gaudere

indulto quod habet in Ecclesia Cremonensi, vbi est Episcopus. Hic planè casus est decisionis Caputaquen. *decis. 86. p. 2.* vbi reuocabatur in dubium, an Cardinalis Rauenaten. qui licentiam habebat de stando Florentiæ, possit Indultis gaudere, stante decreto Pauli III. super residentia Car-
2 dinalium, † & fuit resolutum quod deberet gaudere, quia ex quo licentiā habebat commorandi Florentiæ, nec poterat præstari, vt esset Florentiæ, & in sua Metropolitana Rauenaten. derrogatū proinde veniebat d. decreto, quo planè sic remoto; remanebat Indultum. *Et sic fuit tentum in vna Cremonen. Parochialis de Picciardis vltim. Maij 1552. coram* Reomano.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Cardinalis succedens Episcopo non Cardinali non potest conferre beneficium quod vacauit in mense reseruato tempore antecessoris quia semel reseruatum semper durat tale, donec fuerit plenè dispositum.

1 DVbitatur 3. an Cardinalis, qui succedit Episcopo non Cardinali possit cōferre aliquod beneficiū, quod in vita Antecessoris vacauit in mense reseruato nec fuit collatum ipso Antecessore viuente; sed durat adhuc vacatio tempore Cardinalis. Hoc tangit Gonzales, *glos. 24. nu.* 108 & concludit quod cessante Indulto non potest conferre huiusmodi beneficium, quod vacauit de tempore, in
2 quo Collator non erat Cardinalis, † quippe quod reseruatum erat, & proinde semper romansit reseruatū,
3 † si verò Cardinalis; successor habeat Indultum capiens etiam beneficia iam vacantia, tenet quod possit conferre, *hac Gonzales.*

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Episcopus non Cardinalis succedens Cardinali potest conferre beneficia, quæ vacarunt tempore Cardinalis in mense Apostolico, de quibus Cardinalis non disposuit nam successor vtitur iure illius in cuius locum successit.

1 DVbitatur 4. an Episcopus nō Cardinalis qui successit Cardinali, possit conferre beneficiū quod vacauit in mense Apost. de quo non prouidit Cardinalis in vita, citrà tamen præuentionem Papæ; Gōzal. *glos. 24. nu. 100.* tenet affirmatiuā, & attesta-
2 tur ita se consuluisse. † Garzia tā *p. 5. c. 1. nu. 635.* tenet contrarium, vbi ēt tenet contra Gonzal. *in glos. 15. §. 2. n.*
3 *91.* † dicens quod regula 2. reseruat non solū beneficia, quæ vacant Episcopali sede vac. sed etiā illa, quæ vacarunt sede plena, sed Episcopus dum viueret et de illis non disposuit.
4 Sed opinio Gonzal. est amplectēda vti vidimus in Præl. 7. d. 20. in fine.

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Vicarius Episcopi Cardinalis habens facultatem conferendi an possit conferre extra Diœcesim; ambigua est resolutio stāte decreto Pauli III. sed resoluitur cum distinctione, quod si Cardinalis est in Curia, vel etiam absens, sed cum licentia valeat Vicarius conferre, secus non.

1 DVbitatur 5. an si Cardinalis dederit facultatem suo Vicario conferendi beneficia, possit idem Vicarius conferre ea, extra Diœcesim, sicuti possunt Cardinales ipsi, & etiā alij Collatores Ordinarij *per c. nouit 7. de off. leg. Ias. ad l. extra territoriū 20. de iurisd. om. Iud. vbi n. 7. in specie* ostē-
dit

dit Episcopum extra Territoriũ, seu Diœcesim, posse conferre beneficia,† sed in eodem Vicario, multa sunt, quæ faciunt non modicam dubitationem, quæ subtiliter tangit Germonius *in tractatu de Indultis. §. tibi n.75. vsque 83.* vbi hoc dubium excitat, † ac tandem inclinat in affirmatiuam *n.89.*, & respondet contrariis.
3
Ego tamen adhuc anceps sum,† stante decreto Pauli III. per quod tollitur ius Indultorum Cardinalium absentiũ à Romana Curia, sine licentia
4 Papæ, † & sic cessante facultate principalis, cessare debet etiam accessorii; nam accessorium non potest esse maius principali *l. iustissime. §. 1. 44. ff. de edil. edit. §. fideiussores instit. de fideiuss. Gail. lib. 1. de pat. pub. cap. 5. n. 16. vbi inter cætera allegat Clem. 2. in fi. de præb.*
5 † Nec in causato plus virtutis esse potest, quam ei, ab influentia suæ causę procedat, *Nat. cons. 187. in fi. post Io. Andr. in c. ad apostolicæ 2. de re iud. in 6.* & sic cessante facultate Cardinalis absentis à Rom. Cur. qua minus potest conferre vigore Indulti, quod est causans facultatem propter remotionẽ obstaculi inducti per Reg. Cancell. quippequod in nihilo sibi suffragatur; multò m n° poterit Vicari°, qui habet virtutem, & facultatem conferendi, quæ est causata dumtaxat ab ipso Indulto.
6 Distinguendum itaque arbitror: Aut enim Cardinalis, qui habet Indultum, reperitur in Rom. Cur.; Aut etiam est absens à Curia, & Diœcesi, sed cum licentia Papæ, & sic poterit eius Vicarius etiam extra Diœcesim conferre: Aut est absens sine licentia, & tunc nequaquam poterit Vicarius
7 conferre, *ex prædictis*; † quia Cardinalis non potuisset, id ei dare, nemo enim dat quod non habet *c. Desbertũ 1. q. 7. facit c. nemo 79. de reg. iur. in 6.*

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Cardinalis ad Episcopatum assumptus potest beneficia talis Episcopatus conferre, etiam nondum adepta possessione prout, potest etiam conferre beneficia Episcopatus a se resignati, etiam post præconizatione resignatarij, nondum tamen capta ab eo possessione, nam resignans potest incumbere possessioni, vsque ad omnimodã effectuationem resignationis.

1 Dubitatur 6., an Cardinalis, qui habet Indultum à Papa, vt nullus conferre valeat beneficia spectantia ad eius collationem, possit vti Indulto huiusmodi in beneficiis Episcopatus cuius possessionem nondum sit adept°. Hoc dubiũ excitat Ger. *de Ind. §. nec nõ*, adducẽs pro affir. Dd. *ĩ c. trãs missã 15. de elect. et Oldr. in cons. 191.*, q̃ dicunt, quod statim atque aliquis est electus Episcopus, & confirmatus potest exercere ea, quæ sunt Iurisdictionis, vti est beneficiorum collatio, etiã extrà Diœcesim, & si nondum in eam se contulerit, & huic conclusioni subscribit etiam Germonius *vbi sup. n. 6.* & tandem concludit n. 8. † possessionis apprehensionem esse vtique necessariam quoad solẽnitatem, vt possit prouisus ostendere se esse in possessione, & sic illatam molestiam repellere, inferendamuè præcauere;
3 † non sequi tamen quin ante adeptã possessionem possit administrare, & exercere ea, quæ sunt Iurisdictionis, dummodo tertio nõ præiudicet; Clari° tamẽ dicamus distinguẽdo cũ Henrico Boic. *in d. c. transmissam. n. 4. de elect.* quod, Aut possessio talis Episcopatus est vacua, Aut adhuc occupatur ab aliquo: † Si possessio est vacua, poterit quidem Episcopus confirmatus

V ad

administrare ea, quæ sunt Iurisdictionis, atque adeò poterit cōferre, si verò fuerit adhuc occupata, non poterit, sed erit prius expellendus possessor iusta sententia, † secus tamen esset si nondum esset cōfirmatus, quia tunc nihil posset, ad tradita per omnes scribentes *in d.c.transmissam de elect.faciunt, quæ dicam in tractatu de Synodo c.2.dub.2.*

6 Et ex his remanet solutum aliud dubium, quod excitat idem Germonius *de Indult.d. §. nec non n. 18.* An scilicet Cardinalis, qui resignauit Episcopatui, sciente, & permittente Summo Pontifice, facta præconizatione, propositioneuè, et litteris, expeditis, nondum tamen capta ab Episcopo successore possessione, possit Ordinaria auctoritate, ex Indulto cōferre beneficia, prout poterat ante resignationem, † *& ibi n.21.& seq.* resoluit affirmatiuè, ea potissimū ratione quia cum adhuc in possessione sit, Dominus est, quippe qui potest resignans possessioni incumbere, vsquequo sciat resignationem habuisse effectum, *ad trad.per Innoc.in c.quod in dubijs 8.de renunc.quod c.alleg.corruptè de rerum permut. Germon.loco cit.nu.22.*; † etenim resignans in fauorem videtur resignare conditionaliter, nempè dummodo beneficium acquitatur resignatario *Put.decis.158.num.2.lib.3.* † & sic ante apprehensionem resignatarii possessionis, resignans dicitur possidere, & habere adhuc titulum coloratum, itaut si spoliaretur huiusmodi possessione, veniret restituendus, *vt post Inn.n.4.in c.super hoc 5. de renūciat.tenuit Rota in decis.1.n.15.tit.eo.*

10 *in nou.* † quia ius, quod resignatario non quæritur non aufertur resignanti, *Germon.loco cit.n.26.vbi alleg.l.nec vtilē 20.ff.ex quib.caus.maior.l.qui absenti 38.ff.de acq.possess.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Cardinalis non confert dignitates maiores post Pontificales in Cathedralibus, nec Principales in Collegiatis.

1 Dubitatur 7. an Cardinali habēti Indultum competat collatio quorumcumque beneficiorum, & dignitatum. Germon. *de Indult.§.etsi* obseruat quod non competit collatio maioris Dignitatis post Pont. in Cathedr. neque princip. in Colleg.

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Dignitas dicitur maior post Pontificalem, vel Principalis in Collegiata iuxta consuetudinem loci, & vbi plures habentur ea erit principalis, quę pro tali reputatur in loco.

1 Dubitatur 8. quæ dicatur in Cathedrali maior Dignitas post Pōtificalē, quæuè Dignitas in Collegiata dicatur Principalis; Germon. *in d.trac. §.etiamsi n.17.* soluit dicēdo quod standum est consuetudini, ea ratione, quia aliquando Archidiaconatus, aliquādo Archipresbyterat⁹, aliquādo Præpositura, Thesauraria, vel Primiceriatus, est maior Dignitas post Pontificalem, & sic cum sit variabilis, cōsuetudo est obseruāda,

2 vbi firma est. † In Collegiatis verò, si plures existāt Dignitates, ea erit principalis, quæ pro principali haberi, consueuerit, quod si vnica tantū fuerit, principalis etiam nuncupabitur vt dixi *in Pralud.de Monocul.* & tenet Garz. *p.5.ca.1.n.265.vbi etiam refert decis.Rot.* † nam respectu Canonicorum dicitur principalis.

DV-

DVBIVM NONVM.

ARGVMENTVM.

Dignitatès vbi duæ, vel plures sũt æquè principales in aliqua Cathedrali, vel Collegiata, omnes sunt reseruatæ.

1 SEd maior est dubitatio, an si in aliqua Cathedrali, vel Collegiata sint duæ dignitates ęquè principales, sint ambæ reseruatæ? Resoluitur hoc dubium affirmatiuè per Garziã *de benef. p. 5. c. 1. n. 165.* vbi affert decis. Sacr. Rot. in vna Tuden. Abbatiæ de Bayona 13. Iunij 1554. coram Montefiascon. vbi fuit resolutum, *reseruationem comprehendere duas dignitates*
2 *æquales in Ecclesia,* † *quia verbum omnes, aptum est comprehendere plures æquè principales in eadem Ecclesia, nàm eadem est ratio regulæ, & si Conditor regularum esset interrogatus de hoc, idem responderet,* hęc sunt verba decisionis, & idem tenet D. Barbosa *allegat. 57. n. 101. p. 3.*

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Cardinalis non confert beneficia, quæ iure Ordinario non poterat, quando collatio spectat ad Inferiorem, & Inferior nõ potest cõferre propter reseruationẽ, quia Indultum non auget Ordinariam iurisdictionem, nec comprehendit beneficia in quorum possessione conferendi alius existit.

1 PVlchrum dubium excitat Germonius *in d. tract. de Indultis. §. regularia n. 90.*, videlicet, an Cardinalis possit cõferre, ea beneficia, quæ aliàs non poterat Iure Ordinario, vtpotè, quia collatio spectat ad aliquem Inferiorem Collatorem, qui nõ potest il la conferre propter aliquam reseruationem. Eius est sententię Germonii, vbi supra, vt Cardinalis vigore Indulti nullatenus possit huiusmodi beneficia conferre, nisi de his in Indulto fiat expressa mentio, *per decis. Puthei 162. n. 8. lib. 2.* ratio eius est, q̃a quamuis Indulta † obstacula remoueant; Ordinariam nihilominus Iurisdictionem nequaquam augẽt; sed illam tantum præseruant. *Puth. decis. allegata 162. n. 5. & decis. 190. n. 3. lib. 3. Casador. decis. 1. & 30. de priuil.* Cũ itaque beneficia, de quibus agimus, spectẽt ad collationem inferiorum, & sint Papæ reseruata, ex quo, remoto Indulto, Cardinalis Ordinarius conferre non posset, stante alio in quasi possessione cõferendi, cõsequẽs videtur, vt nec stante Indulto possit
3 conferre; † nam Indultum de conferendo beneficia ad suam collationẽ spectantia, nõ comprehendit beneficia, in quorum possessione conferendi alius existit, licet de Iure collatio spectaret ad eum, quia sint in sua Diœcesi: *Putheus decis. 206. lib. 1.* Calderin. *consil. 23. de præb. ibi allegat.*

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Indultum non implet sed præseruat iurisdictionem Ordinariam.

1 DVbitatur vndecimò, an possit Cardinalis conferre beneficia electiua, ex vi clausulę in huiusmodi Indultis poni consuetæ *ad collationem, prouisionem, præsentationem, Institutionem, seu quamuis aliam similem, vel dissimilem dispositionem coniunctim, vel separatim;* Germonius hoc dubium ponit *d. tract. §. ac beneficia n. 32.* & dicit ex Put. *dec. 190.*

2 *n.2.li.3.* Rot. tenuisse affirmatiuam, † vbi fuit etiam responsum ad illud, quod Indulta non impleant, sed tantum præseruēt Ordinarij Iurisdictionem *decis. 1. de priuil. ex Cassad.* loqui, si sit in præiudicium habentiū eligere, & sic nō capiat; At verò, ī præiuditium Capituli non eligentis, bene capiat, ità vt si conferat, tenebit propter tacitum consensum, † nam capitulū non eligendo videtur consentire collationi factæ.

DVBIVM XII.

ARGVMENTVM.

Cardinalis prouidet vigore sui Indulti beneficia vacātia per obitum familiarium Cardinalium, si tamen huiusmodi beneficia ad eius Ordinariam collationem spectauerint, & poterit etiam conferre beneficia vacantia pro obitum alicuius Cardinalis.

1 DVbitatur duodecimò, an possit Cardinalis vigore Indulti conferre beneficia familiariū Cardinaliū uiuentiū. Germon. hoc mouet *in tract. de Indul. §. etiam ex eo. n. 31.*, & censet cū Caputaquen. *decis. 83. p. 2.* † præualere Indultū Cardinalis habētis collationem beneficiorū alicuius diœcesis, Indulto Cardinalis conferre possentis beneficia sui familiaris, 3 † ea quidem ratione, quia quando Papa concedit Indultū Cardinali, vt possit conferre benefiia vacantia in aliqua Diœcesi, videtur velle prȩiudicare Cardinalibus respectu familiaritatis; non enim, inquit, ignorat Papa Cardinales habere priuilegium conferendi beneficia vacantia per obitum familiarium S.R.E. Cardinalium, † ac proinde num. 36. concludit posse liberè Cardinalem conferre vigore Indulti huiusmodi beneficia, tametsi in Indulto non adsit clausula, vt possit conferre beneficia vacantia per obitum famil. Cardin., si tamen huiusmodi beneficia ad eius Ordinariam collationem 4 spectauerint, quia per eiusmodi indulta, vt dictum est, restituuntur ea, quæ per Regulas, & Extrauagantes fuerant ablata Ordinariis, & reducuntur ad Iuris communis dispositionem, & ad suam pristi- 5 nam naturam, † quinimò ex eadem ratione, & etiam, quia Indultum est latè intelligendum in præuditiū concedentis, poterit conferre etiam beneficia vacantia per obitum alicuius Cardinalis, quāuis Cardinal. sint 6 familiares Papȩ; † quippe qui non dicuntur eius continui comensales.

DVBIVM XIII.

ARGVMENTVM.

Assertioni Papæ de familiaritate alicuius standum est; at verò Cardinalis, nequaquam, sed familiaritas est probanda.

1 TErtiodecimò dubitatur, an assertio Cardinalis; vel Papæ de familiaritate alicuius adeò sufficiat, vt nulla alia probatione sit opus, Germonius *in praallegato tract. de Indultis §. praterquam*, dicit quod per Papȩ assertionem sufficienter probatur aliquem esse suum familiarem, etiam in 2 præiuditium tertij, † secus verò de 3 assertione Cardinalis, quia eius familiaritas, inquit, est probanda. † Vnū tamen notabile dicit *ibi in fine*, nimirum, Episcopum posse quidem esse continuum Cōmensalem Papæ; sed nullatanus posse esse familiarem.

DV-

DVBIVM XIIII.

ARGVMENTVM.

Cardinalis non potest conferre beneficia familiarium Papæ actu seruentium, secus eorum, qui actu non seruiant, quales sunt Prothonotarij, & huiusmodi.

1 DVbitatur decimo quartò, an possit Cardinalis conferre beneficia familiarium Papæ, hoc dubium resoluit Germonius de Indultis. §. *præterquam*, † ut possit conferre beneficia eorum familiarium, qui actu non seruiunt;
2 † hi enim quamuis familiares dicantur, largo tamen nõ nisi modo tales nuncupantur. quales planè sunt Prothonotarij, & huiusmodi: eorum autem, qui actu seruiunt, nequaquam posse beneficia conferri concludit, & vtique clarè cantat Indultum, quod consueuit concedi Cardinalibus, vt inquam, Papæ familiarium excipiantur beneficia.

DVBIVM XV.

ARGVMENTVM.

Cardinalis confert beneficium commendatum siue ad tempus, siue ad vitam, dissoluta commenda, idem de vnitis, dissolutis vnionibus.

1 DEcimo quintò dubitatur; an possit Cardinalis conferre beneficium Commendatum, cessante Commenda. Hoc tangit Germonius *de Indultis. §. quæ extra num. 18.*, & constanter concludit affirmatiuè, siue Commenda ipsa fit ad tẽpus, i dest donec prouisũ ei fuerit, siue ad vitã alicuius, quæ dicitur perpetua *Simonetta de reseruat. benef. q. 59.*
2 *n. 1.* † idem affirmat de vnitis, dissolutis vnionibus, vbi etiam notat, *ex Crescentio decis. 2. de Paroch.*, quod quando vnitur beneficium vacans afficitur propter appositionem manus
3 Papę, † at verò quando vnitur plenũ, tunc dicitur paliata dispensatio, & nulla inducitur reseruatio.

DVBIVM XVI.

ARGVMENTVM.

Mentio facienda est in impetratione de omnibus reseruationibus, & huiusmodi beneficia pluribus reseruationibus laborantia confert Cardinalis vigore indulti Ordinarij: secus vero vigore Extraordinarii.

1 DVbitatur decimosextò, an Cardinalis habẽs Indultũ possit cõferre beneficia duplici, vel multiplici reseruatione affecta. Germon. *de Indul. §. cõmẽdare n. 32.* subtiliter aduertit, † reseruationẽ cõsiderari quatuor modis, & Ego iã dixi in *prælud. 24.* nimirũ, ratione rei, vti est de maiori dignitate: ratione personę, vti de familiaribus Papæ, vel Card. ratione loci, vti si vacet in Curia, ac tandẽ ratione tẽporis, vti dictũ est de mẽsib. † Et quod de omnibus reseruationibus facienda est mentio, alioquin impetratio esset nulla ipso Iure, testimoniũ ferentib. de hoc Fel. *in c. in nostra* Corolario *6. de rescrip.* Falcon. *q. 4. eff. 44. de reseruat.* & post hos Caputaquen., *decis. 85. n 4. p. 2.* † & postea concludit *n.* 84. Cardinalem habentem Indultum Ordinarium posse conferre omnia beneficia, vbi extrà Curiã vacent, non obstante quod plurib. reseruationibus sint affecta, si tamen In-

5 Indultum sit Ordinariũ; † si verò In
6 dultum fuerit Extraordinarium, † quia odiosum est, & ideò debet restringi, sentit, vt non debeat extendi ad beneficia, duplici, vel multiplici reseruatione affecta.

DVBIVM XVII.

ARGVMENTVM.

Cardinalis non confert beneficia vacantia in Curia.

1 IN præcedenti dubio dixi Cardinalem posse conferre beneficia si vacant extra Curiam; sed nunc dubitatur, an possit conferre beneficia vacantia in Curia, Germonius, *de In-*
2 *dul.§.si vero*, † dicit non posse, uti ẽt Papa non confert beneficia vacantia in Curia ad Cardinalem vigore sui
3 Indulti spectantia, † nisi eiusdem Cardinalis, si est in Curia, vel si est absens, illius Procuratoris expressus accedat assensus, *ex decis. Puth. 31. lt.2.*

DVBIVM XVIII.

ARGVMENTVM.

Beneficia Abbatis habentis omnimodam iurisdictionem vacant per promotionem ad huiusmodi Abbatiam, secus si non habeat iurisdictionem quasi Episcopalẽ.

1 DEcimo octauò dubitatur, an beneficia vacent per promotionem ad Abbatiam, sicuti vacant per promotionem ad Episcopatum, Garzia *in tract.de benef.p.11.c.7.* post Alphõsũ Hoiedam, *de compatibilitate be-*
2 *neficiorum p.1.c.6.*, dicit, † quod, aut Abbatia est in Ecclesia Collegiata Sæculari, & habet generalem, & omnimodam, ac quasi Episcopalem Iurisdictionem, ità vt dici possit eius Abbas sponsus, & Pastor, aut non est talis, & hac posita distinctione, conclu dit de promotione Abbatis in primo casu, omnia eius beneficia vacare, ex huiusmodi promotione ad Abbatiã, simulatque adeptus fuerit ipsius possessionem, vel certè per ipsum steterit quominus illam adipiscatur, etiã
3 si non fuerit benedictus; † In Secundo vero casu constanter tenet, quod non vacent, & ita, de vsu, & praxi esse testatur.

DVBIVM XIX.

ARGVMENTVM.

Ordinarius non confert beneficia vacantia per promotionem ad Abbatiam, quia dicuntur vacare apud Sedem.

1 DEcimo nonò dubitatur, an possit Ordinarius liberè conferre beneficia vacantia propter promotionem ad Abbatiam. Hoieda, *tract.de compatibil.benef.p.1.c.4.n.6.*, dicit qđ Collatores liberè possunt illicò disponere de beneficijs, quæ habet promotus in Episcopatum, *per textum in c.cum in cunctis §.cum verò 7. de electione ibi is, ad quẽ spectãt beneficia, quæ habebat, de illis disponendi liberam habeat*
2 *facultatẽ*, † & quod nulla requiritur declaratoria sententia, ergo multo magis poterunt conferre beneficia
3 promoti ad Abbatiam, † At Germonius *de Indultis.§.si verò n.19.* dicit aliàs quidem potuisse Ordinarios conferre beneficia Promotorum ad Cathedrales, quia de Iure non erant re-
4 seruata, *ad d.c.cum in cunctis*, † vsu tamen Curiæ receptum ait, vt vacent in Curia, siue apud Sedem Apostolicam, *per extrau.ad regimen 13.de prabẽdis inter communes*; sed quia Extrau. ipsa non modo compræhendit Episcoporum beneficia, tempore illorũ

pro-

promotionis obtēta, verum etiam quorumcumque aliorum, ad aliquas dignitates assumptorum; Ideò idem arbitrarer de beneficiis promotorū ad Abbatias.

DVBIVM XX.

ARGVMENTVM.

Beneficia promoti ad Episcopatum vt vacent, quatuor copulatiuè requiruntur, nēpe prouisio, confirmatio, consecratio, & possessio, is apprehensio.

1 DVbitatur vigesimò, quonam tēpore dicantur vacare beneficia promoti; Mandosius *ad regulam de beneficijs vacā. bus per promotionem, qua*
2 *apud eum est 26. q. 4. n. 4.* † dicit, de Iure communi, quatuor copulatiuè requiri ad hoc, vt promotus ad Episcopatum, vel ad alias maiores dignitates ammittat beneficia, quæ prius obtinebat, nempè, prouisionem, confirmationem, consecrationem, & possessionis apprehensionem *per c. cum in cunctis §. cum vero 7. de electione*. At Germonius *de Indultis. §. si vero n. 2.*
3 † dicit stylum esse, vt statim vacent, statimque conferantur per Papam; attamen huiusmodi stylum sic esse capiendum prout explicat Mandos.
4 *d. q. 4. n. 5.* † videlicet qd licet beneficia promoti statim cōferātur, verè tñ, & in effectu non præsumuntur vacare, nisi adepta possessione, vel nisi promotus fuerit in mora, & per ipsum steterit quominus eam adipiscatur,
5 ac proinde dicit, † quod ante adeptā possessionem nulla erit necessaria re-
6 tentionis dispensatio, † quia, inquit, ante adeptam possessionem beneficia
7 prius obtenta non vacant; † de stylo enim Curiæ huiusmodi beneficia ante possessionem adeptam non dicū tur vacare, sed decernuntur vacare
8 *Germonius vbi sup. n. 27.* † In Episcopis hoc colligitur ex termino, qui illis datur ad faciendum se consecra-
9 re, qui est triū mensium, † In alijs verò dignitatibus iam inoleuit stylus, vt in gratia facta de aliquo beneficio ei, qui aliud incompatibile obtinet, seu ad illud ius habet, apponatur decretum, vt prouisus intrà duos menses, à die habitæ possessionis, vel si per ipsum steterit, quo minus illam adipiscatur, dimittere, seu Iuri competēti cedere in manibus Papæ tantum, liberè, & cum specifica mentione decreti huiusmodi, omninò teneatur,
10 † alioquin ambo vacēt eò ipso, itaut de illis per Sedem Apostolicam dum
11 taxat disponi possit. † De stylo iam allegato conferendi beneficia Episcoporum promotorum, etiam ante cōsecrationem testatur nouissimè D. Barbosa *allegatione 57. num. 61., & sequen.*

DVBIVM XXI.

ARGVMENTVM.

Papa debet facere mentionem derogationis indulti, & sufficiet si dicat non obstāte Indulto Præsulis, etiam Cardinalis, *prout etiam censetur derogatum alternatiuæ Episcoporum per claus.* seu si venerabili fratri, &c.

1 DVbitatur vigesimo primò, an si Papa conferat liberè beneficia compræhensa in Indulto, censeatur derogare Indulto, an opus sit expressa derogationis mentione. Germon. hoc dubium mouet, *de Indultis. §. alio*
2 *quin n. 21.* † Et concludit *n. 27.* non derogare, nisi fiat mentio Indulti, *per*
3 *decis. 82. n. 2. p. 2. Caputaquen.*, † nec obstat, quod Collatio Papæ, & reseruatio à pari procedant, & sint eiusdem
4 effectus, † & quod appositio manus Papæ

Papæ habeat vim decreti annullatiui, atque ipse Papa, etiam nulla facta mentione concessionis, & facultatis datæ legatis, conferre valeat beneficia ad illorum collationē spectantia;
5 Nam, ex quo Papa sibi legem imposuit adiiciendo decretum irritans, declarando nullas, & irritas prorsus esse omnes Apostolicas prouisiones, q̄ secus, ac in Indulto habetur, factę fue
6 rint, † sibi imputare debet. Quapropter dici non deberet, Papam nō potuisse conferre obstante Indulto; sed
7 planè noluisse, † quippe qui non intē
8 dit lædere ius alterius. † Et erit sufficiens derogatio, si dicatur, *non obstāte Indulto Præsulis, etiam Cardinalis*, prout derogatum etiam cēsetur iuri Alternatiuę Episcopi per clausulam, *seu si Ven. frat. Episcopo A., vel quibusuis aliis*.

DVBIVM XXII.

ARGVMENTVM.

Papæ collatio tenet vbi derogauit Indulto Cardinalis, nec illius consensum habuit, sed intellige si adsit clausula sub quibusuis tenoribus, *quia est apta comprehendere consensum.*

1 DVbitatur vigesimosecundò, an teneat collatio Papæ, in qua fuit derogatum expresſè Indulto, sed non fuit habitus consensus Cardinalis, iuxta dispositionem Indulti. Germonius hoc quærit, *in tract. de Indultis §. alioquin*, & concludit affirmatiuè, vbi tamen in prouisione adsit clausula, *sub quibusuis tenoribus*, quæ apta est comprehendere etiam consensum.

DVBIVM XXIII.

ARGVMENTVM.

Constitutio loquens de Cardinalibus intelligitur de Cardinalibus S. R. E. quia alij sunt Cardinales abusiuè sic nuncupati.

1 DVbitatur vigesimo tertiò, ad quid Conc. Trid. *in c. 18. de reformat. sess. 24.* addiderit ea verba *S. R. E. Card.* Respondetur ex Garzia *de benef. p. 5. c. 1. nu. 640. post Gonz. in glo. 24. q. 9. n. 161.* quod in quibusdam Ecclesijs, quales sunt Compostell. Aurien., Reuenaten., & Mediolanen., Canonici dicuntur Cardinales, quāuis abusiuè, & hac ratione Conciliū fortasse addidit *S. R. E. Card.* ad tollē dum ęquiuocationem omnē. Anast. Germonius *de sacr. immunit. li. 3. c. 6.*
2 *nu. 29.* † vbi etiam quod constitutio simpliciter loquens de Cardinalibus semper est intelligenda de Cardinalibus S. R. E. *Barbat. de præstant. Card. q. 8. n. 9. 11. & 18.*

DVBIVM XXIV.

ARGVMENTVM.

Conc. Trid. sess. 24. de refor. cap. 18. *intelligit de Cardinalibus habentibus indultum extraordinarium: Ponitur reuocatio indultorum Cardinalium.*

1 VIgesimoquartò dubitatur, de quibus Cardinalibus loquatur Conc. Trid. *in c. 18. de reformat. sess. 24.* vbi disponit, *vt beneficia, quamuis reseruata, vel affecta fuerint generaliter, vel specialiter, etiam vigore Indulti, seu priuilegij in fauorem S. R. E. Cardinalium, vbi Parochialia fuerint, non conferantur, nisi per concursum*, stante quod, vt notat Parisius, *lib. 7. de resi gnat.*

gnat.benef.q.12.in principio, Illustriss. DD. Cardinalium triplex est ordo; nimirum, Episcoporum, Presbiterorum,
2 rum,& Diaconorum, † & quod Episcopi, qui planè sunt Hostiensis, & Veliten., qui semper est Decan' Collegij Cardinalium: Portuen. Tusculan.Sabinen.Prenestin.,& Albanen.
3 habent diœceses; † reliqui autē Cardinales, Presbiteri,& Diaconi, habēt titulos in Vrbe; & his etiam quandoque conceduntur Archiepiscopatus, Episcopatus, Abbatiæ, ac aliæ dignitates, quarum ratione sibi de Iure, vel de cōsuetudine, aut alias ex priuilegio, competit ius cōferendi benefi-
4 cia; † & ēt ex iis, aliquādo assumūtur aliqui, qui dicuntur Legati de latere.
5 † & datur eis Indultum ad conferendum beneficia vacātia in sua prouincia: Dubitatur, de quibusnam Cardinalibus loquatur Concilium *in d. ca. 18.de refor.sess.24.* Facile est hoc soluere ex præmissis resolutionibus ad dubia hactenus proposita, ea tamen adhibita distinctione Indultorum, quā tradidi; an videlicet sint Ordinaria, vel Extraordinaria Indulta. Dicamus igitur cum Germonio *de Indul-*
6 *tis.§.quibusuis n.* 12. † Concilium hic intelligendum fore tantum de Cardinalibus Indultum Extraordinariū habentibus, nō autem de habentib. Ordinarium in suo Episcopatu, Ab-
7 batia, vel dignitate &c.; † Verum enimuerò, quia aliquando indulta sunt ampliora, aliquando autem restrictiora; propterea semper inspiciēdus erit huiusmodi Indultorum tenor *c.perro.7. c.recipimus 8. de priuil.* Sanctissimus etiam Pius V. de anno 1567. die vltima Aprilis, per suam regulam, lectam,& publicatam Romæ in Cancellaria Apostolica, reuocauit Indulta S.R.E.Cardinalium, cum limitationbus pro futura illorum concessione, quam lubet hic inserere, & cuius tenor est videlizet.

Reuocatio Indultorum S.R.E. Card. cum limitationibus pro futura illorum concessione.

1 *SAnctiss.in Christo pater, & dñs noster dñs Pius diuina prouidētia PP. V. Ex tam multis S.R.E. Cardinalium super beneficiorum Ecclesiasticorum dispositione Indultis,& multiplicatione aliarum super alias facultatum, quæ quotidie litteris dictorum indultorum diffusiue inseruntur sæpenumero impedit' quominus solitam ante hac sedis huius benignitatem erga Paupe res; & benemeritos liberaliter exercere possit. Idcirco rationem capere volens, vt tanta de hinc eiusdemodi Indultorum, & facultatum largitione præcisa dictis personis commodius benefaciendi via sibi libera recludatur: Omnia & quæcunque indulta, cōcessiones, facultates, & alia priuilegia conferendi quæcunque beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura sæcularia, & quorumuis ordinum regularia qualitercunque qualificata ad collationem, prouisionem, præsentationem, electionem; institutionem, confirmationem, & quamcumque aliam dispositionem, dictorum Cardinalium, ratione Patriarchalium, Metropolitanarū,& aliarum Cathedralium Ecclesiarum, necnon Monasteriorū Prioratuū, Dignitatum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, quæ quomodolibet obtinent,& in posterum obtinebūt, ac ēt, quorū collatio, prouisio, & quæuis alia dispositio, illis ex causa facta per eos cessionis, regiminis, & administrationis, seu commenda, aut resignationis, Ecclesiarum, Monasteriorū, et aliorū beneficiorum huiusmodi Apostolica auctoritate reseruata existit, vel in posterum reseruabitur, necnon quorumcumque inferiorum collatorum, & collatricum, de iure, priuilegio, consuetudine ac alias quomodolibet pertinentia, & etiā*

X illa

illa commendandi ac alias de eis disponẽdi, omnibus, & singulis Cardinalib. prædictis etiam de dictorum inferiorũ collatorum consensu, per quoscunque Ro. Pont. ac sanctitatem suam, & dictam sedem, etiam motu proprio, & ex certa scientia deque Apostolicæ potestatis plenitudine, & etiam ex pactis inter dictos Pontifices, & Cardinales diuersis temporibus factis firmatis, & iuratis, ac qui busuis onerosis, & alijs causis concessa, et etiam iteratis uicibus innouata atque extensa quibuscunque concepta formulis, ac etiam restitutiuis mentis attestatiuis preseruatiuis, derogatoriarum derogatorijs alijsque efficacioribus efficacissimis, & insolitis clausulis, nec non vim contractus inducentibus, & alijs decretis suffulta, quorum omnium tenores Sanctitas sua haberi voluit pro expressis specialiter & expresse reuocauit, literasque Apostolicas desuper confectas, & quo ad ea in quibus illa nondum erant sortita effectum inde secuta quæcunque cassauit & annullauit, viresque & effectum de cætero non habere decreuit. Præterea voluit, & ordinauit quod omnes deinceps literæ Apostolicæ facultatum, & indultorum huiusmodi pro singulis Cardinalibus prædictis præsentibus & futuris ad vnam tantum cathedralem *vel maiorem Ecclesiam seu illius loco, vnum vel duo monasterium seu monasteria, aut vnum aliud vel duo alia beneficium seu beneficia in dictis litteris exprimendam seu exprimendum, vel exprimenda, quam seu quod vel quæ ipsi Cardinales vltra illas sex Episcopales ac presbiterales, & diaconales Cardinalium Ecclesias tunc temporis obtinebunt, seu cuius vel quorum collatio eis reseruata fuerint (ut præfertur) Ac etiã sublata omnino altera huiusmodi indultorum parte super consensu ipsorum Cardinalium requirendo in prouisione beneficiorum apud sedem prædictam, pro tempore vacantium, alias sub dictis indultis comprehensorum, de quibus omnibus Sãctitas sua posthac libere disponere intendit, & etiam citra facultates commendandi monasteria, aliaque beneficia ecclesiastica, secularia, & regularia, necnõ disponendi de monasterijs, etiam cura et conuentu carentibus, & de dignitatibus conuentualibus, & in Metropolitan alijsq; Cathedralibus post pontificales maioribus, & in Collegiatis ecclesijs principalibus.*

Ac etiam disponendi de beneficijs Referendariorum, causarum palatij Apostolici Auditorum, Prothonotariorum, & aliorum officialium dictæ Sedis, necnon familiarium cęterorumque omnium, qui constitutionibus declaratorijs fel. rec. Pauli PP. III. Ad perpetuam rei memoriam a ditis continentur. Denique cum moderatione facultatum disponendi de beneficijs familiariũ ipsorum Cardinalium, ac concessionum eis etiam per regulas Cancellariæ, Apostolicæ factarum, de consensu per ipsos in prouisionibus Apostolicis præstando ad eos solos *familiares continuos commensales eorundem, qui vera, & actuali familiaritate cõtinua commensalitate huiusmodi durante extra Romanam Curiam, vel Cardinalibus ipsis in dicta Curia existentibus, apud dictam Sedem decesserint, & ad ea sola beneficia quæ ipsi familiares continui commensales viuentes, ad collationem dictorum Cardinaliũ pertinentia obtinebant, seu quæ ex collatione sibi ab eisdẽ Cardinalib. facta asse cuti fuerant expediantur. Aliter vero ẽt motu scientia & potestate similibus ac etiam cum præsentiũ speciali, & expressa derogatione expedita, nullius sint prorsus roboris vel momenti, & nihilominus huiusmodi constitutiones, & regulas super beneficijs familiarium Cardinaliũ aditas etiam quo ad Cardinales indulta huiusmodi non habentes ad familiares, & beneficia prædicta duntaxat restrinxit, & moderatus fuit. Decernens sic ijs*

ea-

cæterisque omnibus præmissis per quoscũque &c. etiam causarum dicti palatij Auditores, ac etiam ipsos Cardinales sublata &c. necnon irritum, & inane quicquid secus per quoscunque etiam prætextu indultorum facultatum, & concessionum huiusmodi, scienter vel ignoranter contigerit attemptari. Statuto ordinatione, decreto, & declaratione sua Sanctitatis in crastinum eius assumptionis ad summi apostolatus apicem editis, quod Cardinales in constitutionibus, & regulis per eam post priorum suarum Constitutionum, & regularum editionẽ & publicationem in posterum faciendis, non includantur, nisi illa eorundem Cardinalium fauorem concernant, vel ipsæ adendæ constitutiones, de illorum seu maioris partis eorum consilio editæ fuerint cæterisque contrarijs non obstantib. quibuscunque.

Placet publicetur, & describatur. M.

Lecta, & publicata fuit suprascripta regula Romæ in Cancellaria Apostolica Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quinquingentesimo sexagesimo septimo. Die vero Mercurij vltima mensis Aprilis, Pontificatus præfati Sanctiss. D. N. Papæ Anno secundo.

A. Lomellinus Custos.

9 Et hodie, teste Gonzales, *glo. 24. n. 70.* dantur cũ 6. limitationibus: prima nè cõprehendãtur, sub Indulto, beneficia vacantia in Curia; Secũda nec dignitates primæ, post ponr., in Cathedralibus, & principales in Collegiatis; Tertia nec beneficia regularia, consistorialia, vel conuentum habentia, quorum fructus in libris Cameræ Apostolicæ taxati reperiuntur: Quarta nec beneficia, quæ vacarunt per veros, & actuales familiares, & continuos comensales Papæ, qui, tã tempore Pontificatus, quam Cardinalatus, priusquam ad apicem Pontificatus assumeretur, fuerunt. Quinta nec Commendæ cessantes in dignitatibus, seu officijs claustralibus: Sexta, & vltima, nec beneficia vacantia, tam in Curia, quam extra, familiarium S. R. E. Cardinalium, iuxta formam Constitutionis fel. rec. Gregorij XIV. editam de anno 1591.

10 Verumtamen, quia hæc doctrina Gonzales, & maximè circa collationem beneficiorum familiarum Cardinalium, videtur contraria sententiæ Germonii, quæ est, vt vidimus supra *in dub. 12. huius Præludij* concludens Cardinalem posse liberè conferre, vigore Indulti, beneficia vacantia per obitum familiarium Cardinalium, ampliando etiam huiusmodi facultatem, quamuis in Indulto non adesset clausula, *vt posset conferre huiusmodi beneficia familiarium*, & Gonzales firmat suam opinionem in d. cõstitutione Gregoriana, & indistinctè loquitur, quam planè Gregorianam, præ manibus, dum hæc scribo, habere non possum; ad illam propterea pium Lectorem remitto; interim, si licet ipsos Doctores concordare, arbitrarer concordandos esse, & reuera concordes fore, per præallegatã distinctionem Indultorum; nimirũ, vt opinio Gonza. locum habeat in Indultis extraordinarijs; conclusio autem Germonij locum habeat in Ordinarijs, vt iam annui *in dicto dubio duodecimo.*

DVBIVM XXV.

ARGVMENTVM.

Cardinalis confert beneficia deuoluta propter negligentiam inferiorum, quia non conferuntur à Papa tamquam reseruata, sed iure Ordinario.

1 DVbitatur vigesimoquintò, an Cardinalis possit conferre beneficia deuoluta ad Papam propter negligentiam Inferiorum Collatorũ. *Petr. Greg. Tholoss. in tract. de benef. c. 24. n. 4.* post Æneam de Falconibus *de reseru. benef. q. 2. n. 12.* & post hos
2 Gonzales, *glo. 24. n. 70.* † concludunt affirmatiuè, moti potissimum ea ra-
3 tione, † quia huiusmodi beneficia deuoluta conferuntur à Papa non tamquam reseruata, sed tamquam ab Ordinario.

DVBIVM XXVI.

ARGVMENTVM.

Pro Cardinale absente confert alius vigore illius Induiti.

1 DVbitatur 26. an absẽte Cardinale, possit alius pro eo conferre quæcumque beneficia vigore Indulti Apostolici concessi ipsi Cardinali. Hoc dubium mouet D. Germonias *de Indultis. §. ibi num. 34. & seq.*, & resoluit affirmatiuè, stante clausula
2 *per te, seu alium, vel alios*, † vbi etiam dicit, quod si Cardinalis, qui habet Indultum, absens fuerit de licentia Papæ, & in licentia caueatur, vt non obstante absentia, conferre possit, poterit vtique constituere Procuratorẽ
3 Romæ, † sine cuius consensu, si fiat collatio per D. Papã de beneficio ad Cardinalis prouisionem spectante, nulla erit.

DVBIVM XXVII.

ARGVMENTVM.

Vicarius Episcopi assumpti ad Cardinalatum si babeat specialem facultatem conferendi beneficia potest conferre vigore Indulti talis Cardinalis.

1 DVbitatur 27. an Vicarius Episcopi ad Cardinalatum assumpti possit vigore Indulti eidem Cardinali concessi, cõferre ea beneficia, quæ potest ipsemet Cardinalis ratione ipsius Indulti. Germonius *in tractatu de Indultis. §. ibi n. 39. & seq.* excitat, & eleganter soluit hoc dubium per affirmatiuam; supposito tamen pro cõstanti, quod Vicarius habeat facultatem specialem conferendi beneficia;
2 † requiritur enim speciale mandatum, nec ex generali concessione facta ab Episcopo suo Vicario, transfertur potestas conferendi beneficia, *per tex. in c. fi. de off. Vicarij lib. 6.* † & hæc conclusio tenenda est, vt Vicarius possit conferre, etiam sine alia noua concessione ea beneficia post Indultum, quę poterat ante, per ea, quę
4 tradit Putheus *decis. 488. lib. 2.*; † Nec obstat, quod in generali concessione facta Vicario non veniant illa, quæ vigore priuilegij competunt Cardinali, *decis. 29. n. 2. de preb. in nou.* Nam ad hoc respondet Germonius *vbi supra n. 45.* † quod per huiusmodi Indultum nulllum conceditur priuilegium Cardinali, sed tantum remouẽ
6 tur obstacula, † Nec etiam releuat, quod Episcopus antè assumptionem ad Cardinalatum non poterat conferre ea beneficia, quæ postmodum
7 virtute Indulti licitè potest; † quia etiam ad hoc respondetur, quod Episcopus, cessantibus obstaculis Reg. Cancell., potest conferre omnia be-
8 neficia suæ Diœcesis; † quo planè fit,

vt cum per Indultum remoueatur, vt dixi, obstaculum, & sic restituatur Cardinali illa potestas, quæ aliàs erat impedita; ita etiam censeatur re-
8 stituta Vicario. † Nam Vicarius, & Episcopus censentur vna, eademque persona, & vtriusque vnum sunt, ac idem Tribunal *per c. Romana 3. de appellat. lib. 6. Germonius vbi supra n. 41*

DVBIVM XXVIII.

ARGVMENTVM.

Prouisus à Cardinale vigore indulti de beneficio excedente valorem 24. ducat. tenetur expedire nouam prouisionem intra 4. menses citrà, & intra 8. vltra montes.

1 DVbitatur vigesimo octauò, an prouisi à S.R.E. Cardinalibus vigore eorum Indulti, possint tutò eorum prouisioni acquiescere. Hoc dubium soluendum est cum distinctione; vel enim beneficium collatũ per Cardinalem non excedit valorẽ
2 *24.* ducat. aur. de Cam. aut excedit. † si nõ excedit tutus planè est, & potest acquiescere, si verò excedit, tenetur omninò expedire nouam prouisionẽ à S. Sede, intrà 4. menses, si collatio facta sit citrà montes, vel intra *8.* menses, si facta sit vltra montes, & intra eundem terminum tenetur litteras leuare, ac Iura cum effectu Cameræ
3 Apostolicæ psoluere. † Alioquin lapsis eisdem mensibus censebuntur eo ipso vacare beneficia, & poterũt per alios ab ipsamet Sede, non ab alio
4 Collatore, liberè Impetrari; † nisi ipsi prouisi docuerint coram Datario D. Papæ, adhibitis notario, & testibus, de legitimo Impedimento, vel saltẽ petierint nouam prouisionem cum protestatione, quod per ipsos non stat. *Germonius de Indultis §. volumus n. 1.*

DVBIVM XXIX.

ARGVMENTVM.

Noua prouisionis tempus currit à die captæ possessionis, & debet talis possessio esse nota, nam ignorantia excusat a pœna, & scientia reseruationis non probatur per famam.

1 DVbitatur *29.* quandonam incipiat currere tempus obtinendę huiusmodi nouæ prouisionis. Gonz. *glo. 15. num. 111.* dicit, quod tempus ipsius decreti incipit currere tantum à die captæ possessionis pacificæ,
2 † ita vt verba decreti ciuiliter intelligantur, *Caputaquen. decis. 51. & 110.*
3 *lib. 1. ac decis. 128. lib. 3.* † Imò ait, qd non solum non currit, nisi a die cap-
4 tæ possessionis; † sed etiam quod est necessaria notitia, quod sit adepta, vt incipiat currere terminus; & iã fuit resolutum in vna Tiraconen. Canonicatus coram R.P.D. Orano *8.* No-
5 uembris *1596.* † vbi fuit excusatus quidam à pœna decreti de dimittendo Intra quatuor menses, quia allegabat Ignorantiam adeptæ possessionis secundi beneficij incompatibilis,
6 nec potuit conuinci de scientia; † addens etiam *ibidem n. 115.* quod si fuisset collatum beneficiũ reseruatum, veluti ex vacatione per obitum Cubicularii, vel alterius Officialis Cãcell. terminus non inciperet currere, nisi
7 à die notitiæ reseruationis, † & sic nõ sufficiet probare scientiam reseruationis per publicam vocem, & famã, *ad decis. Puthei 112. lib. 1. & decis. 361. lib. 2. Germon. de Indultis. §. volumus n. 46.*

DV-

DVBIVM XXX.

ARGVMENTVM.

Impetratio, quæ certo modo nuncupatur est maxime odiosa, & contra bonos mores, ac propterea impetrans tenetur concludenter probare narratiuam.

1 DVbitatur trigesimò, an ommissio expeditionis nouę prouisionis inducat nouum modum vacationis, an autẽ vacet, vt prius, ex vi prioris vacationis, per quam fuit collatum. Gonzales *glo. 15. nu. 123.* concludit quod ex huiusmodi defectu, siuè ommissione nouæ prouisionis, Inducitur noua vacatio, ob non seruatam formã decreti; † Vndè, inquit,
2 quod ille, qui postea illud beneficium Impetrabit dicetur impetrans certo modo, † & sic debebit totam narratiuam plenè, & concludenter probare, vt fuit resolutum *in vna Hispalen. beneficij 12. Maij 1603. coram R. P.*
3 *D. Lea*, † Enim verò Impetratio facta certo modo, cum sit contra bonos mores, humanitatemq; & vsum
4 Rom. Curiæ, † quippe quæ fit de beneficio viuentis, & proindè maximè odiosa est, idcircò plenissimè, & concludenter est probanda. *Mandos. conf. 20. nu. 9. citat per Germon. de Indult. §. volumus. nu. 35.*

DVBIVM XXXI.

ARGVMENTVM.

Collatio facta de beneficio vacante in mense alternato videtur facta vigore alternatiuæ, nam alternatiua nõ ammittitur propter indultum, si verò facta sit de vacante in mense reseruato videtur facta vigore indulti.

1 DVbitatur 31. an Cardinalis Episcopus videatur conferre vigore Indulti nec ne. Germonius *de Indultis §. volumus*, mouet hoc dubium, † & distinguit sic; aut Cardinalis, ante Cardinalatum, habebat alternatiuam, aut non; & concludit, quod, si non habebat alternatiuam, & collatio sit facta de beneficio vacante in quatuor mensibus, tunc censeatur facta auctoritate ordinaria;
2 † si verò facta sit in mense alternato, & habebat alternatiuam, censebitur facta vigore alternatiuæ; † si tandem facta fuerit in alijs mensibus Papæ reseruatis, tunc, inquit, reputabitur
4 facta vigore Indulti; nam alternatiua non amittitur ex eo, quod illam habens prius, obtinuerit Indultum, quia priuilegium secundum nunquam tollit primum, nisi priuilegia sint inter se contraria, *ad trad. per Ant. de Butr. in cap. 1. de officio legati super glos. 1. Caputaquen. decis. 309. p.*
6 *1. & decis. 88. p. 2.* † vel vbi actus gestus sit incompatibilis cum priuilegio, Ità vt nulla coniectura capi possit, nisi quod eidem renunciatum sit, *vt latè per Germonium vbi sup. nu. 13. vbi quamplures Doctores ad hoc cumulat.*

DVBIVM XXXII.

ARGVMENTVM.

Prouisus de beneficio vacante in mense alternato à Cardinale habente alternatiuam, vel aliàs de vacante in quatuor mensibus, vbi Cardinalis non haberet alternatiuam, non tenetur expedire nouam prouisionem, secus sit.

1 TRigesimò 2. dubitatur, an prouisus à Cardinale habente alternatiuam in mense alternato de beneficio

ficio vacante in mense non reseruato teneatur expedire nouam prouisionem. Germonius *de indultis* §. *volumus num. 15.* concludit prouisum à Cardinale habente alternatiuam, de beneficio vacante in mense non reseruato, non teneri ad accipiendum nouam prouisionem, quamuis Cardinalis esset in Curia, & non resi-
2 deret in Diœcesi; † secus verò si non habuit alternatiuam, nisi, vt dixi, fuerit prouisus de beneficijs vacantibus in quatuor mésibus Ordinarijs, quia adhuc non teneretur ad aliquam nouam prouisionem.

DVBIVM XXXIII.

ARGVMENTVM.

Re integra potest expediri noua prouisio, etiam elapso termino.

1 DVbitatur 33. an Prouisus, qui nouam prouisionem expedire debet, si illam non accipiat intrà tempus præfixum, expediendo Bullas huiusmodi prouisionis, & soluendo iura Cameræ Apostolicæ, possit quádocumque, re adhuc integra, expedire huiusmodi nouam prouisionem. Germonius *de Indultis* §. *volumus num. 37.* concludit affirmatiuè motus ea ratione quia, inquit, pœna apponitur hic, ne Apostolica Camera defraudetur iuribus sibi debitis; at quando expeditur noua prouisio, iura etiam soluuntur, proinde igitur impunè poterit obtineri noua prouisio.

DVBIVM XXXIV.

ARGVMENTVM.

Cardinalis non potest conferre beneficium super quo expedita non est noua prouisio.

1 DVbitatur 34. An prouisus à Cardinale, si omisit omninò expedire Bullas, & soluere iura Cameræ Apost. possit Cardinalis illud ipsum beneficium conferre alteri, an verò censeatur deuolutum ad S. Sedem. Germonius *de indultis* §. *volumus nu-*
2 *mer. 53. & seq.* hoc tangit, † & concludit negatiuè, nam etsi ordinarius collator possit vnum beneficium, quod contulit alicui absenti, illo recusante, seu non consentiente, alteri conferre vt vidimus *in dubio 11. prælud. 25.* nihilominus quia Papa expressè hic decreuit, vt si prouisus nó expediuerit nouam prouisionem intra tempus constitutum, posit per alium ab eadem duntaxat Sede im-
3 petrari; † & dictio *duntaxat*, cum sit restrictiua, & negatiua, quæ omne aliud excludit *Auth si. §. fi. de consuetud. Card. in Clem. 1. de sequest. poss. nat. cons. 78. num. 3.* ideo non poterit in proposito casu amplius conferre al-
4 teri vigore huiusmodi indulti: † Attamen si beneficium vacasset in mense non reseruato, & ille cui collatum esset, recusaret, aut non consentiret intra tempus præfixum ad deliberandum *per c. si tibi absenti 17. de præbend. in 6.* posset vtique illud iterum conferre eidem, vel alteri.

DV-

DVBIVM XXXV.

ARGVMENTVM.

Deuolutio beneficij, quod Cardinalis non confert dum vtitur indulto, fit ad Papam non ad Archiepiscopum, quia Cardinalis confert tanquam delegatus non tanquam ordinarius.

1 DVbitatur trigesimoquartò, quia contingit plerumq; vt beneficium vacãs in mense Apostolico spectet ad simultaneam collationem Episcopi, & Capituli, & iã vidimus quod Cardinales possunt conferre omnia beneficia cum cura, & sine cura, ad suam, & cum alijs prouisionem, &c. spectantia, dubitatur, inquam, an debeat simul concurrere Capitulum, vel alius, qui consueuit concurrere cum Episcopo, vbi Cardinalis ipse confert; duæ super hoc ha-
2 bentur opiniones, † Gonzales vna, *in glo. 24. nu. 52. & seq.* quæ est affir-
3 matiua; † altera Garziæ *p. 5. c. 1. nu.*
4 *628. & seq.* & est negatiua, † illa Gõzales hętere videtur tantum vulgar. reg. *l. si communem fundum 10. ff. quẽ-*
5 *ad. ser. ammitt.* At verò opinio Garziæ habet pro fundamento quod Indultum non tollit reseruationem, quod etiam admittit Gonzales, dum
6 rationes pro negatiua affert, † ac proindè impedita remanet facultas Ca-
7 pituli, † aliud etiam fundamentum habet Garzia, nimirum, quia Cardinalis vtens Indulto confert non tãquam Episcopus; sed vti delegatus Papæ. † Ac propterea, inquit, nisi cõferat intrà sex menses, deuolutio fit ad Papam non autem ad Archiepiscopum, cui conclusioni quoad deuolutionem subscribit Germo. *de Indultis §. volum⁹ n. 56. & seq.* vbi quęrit an Ordinarius Collator, qui habet Indultum conferendi etiam reseruata, debeat ea conferre intrà sex menses & si non conferat, an collatio deuoluatur ad S. Sedem, & resoluit affirmatiuè, *per decisionẽ Casad. 8. de preb. & decis. 14. de rescriptis in nou. decis. 735. Bellamer. & decis. 12. Crescent. de*
9 *prebend.* vbi etiam dicit Crescent. † quod si in gratia Apostolica de beneficio vacante concessa cum clausula generali, *& quouis modo vacet, etiam si reseruatum, vel affectum &c.* addantur per d. Datarium, vel Referendarium hæc verba in fine supplicationis, in qua narrabatur deuolutio ad sedem Apostolicam, *& de deuolutione detur dispositiuè* censetur esse restricta & limitata, ità vt si non doceatur de deuolutione, prouisus non capit beneficium, licet per supradictas clausulas sit reseruatum, ne verba clausulæ sint frustratoria, quoniam, inquit,
10 † Ordinarius, vigore Indulti, potest conferre reseruata; ac post negligentiam temporis à Iure cõmuni definiti amittit facultatem conferendi, & ad Papam deuoluitur. Quo verò ad illud, quod Cardinalis conferat vti delegatus, non vti ordinarius conducunt, quę dixi hic *in dub. 31. 32.* vbi quæsiui an prouisus ab habente Indultum, vel alternatiuam teneatur accipere nouã prouisionem. Animaduertant tamen Capitulares, sibiq; benè consulant, si vnquam casus euenerit, memores se negotium habere cum Cardinale.

DV-

DVBIVM XXXVI.

ARGVMENTVM.

Deuolutio beneficij, quod Cardinalis non confert dum vtitur Indulto, fit ad Papam, non autem ad Archiepiscopum, quia Cardinalis confert tanquam Delegatus, non tanquam ordinarius.

1 DVbitatur 36. An si Cardinalis Collator non conferat infrà sex menses beneficium vacans in mẽse aliàs Apostolico an propter huiusmodi negligentiam faciat deuolutionem ad Archiepiscopum, aliumuè Collatorem, ad quem de Iure, vel de consuetudine spectaret collatio, nisi obstaret reseruatio, an verò deuolua-
2 tur ad Papam, † hoc dubium excitat Garzia, *p. 5. c. 1. num. 631. post Gonzales glo. 24. num. 78.* & allatis hinc Inde rationibus, resoluit deuolui ad Archiepiscopum, vel aliàs ad Collatorem, etiam Inferiorem, non autem
3 ad Papam, † & inter aliàs rationes illam adducit, quia cũ regula 8. quæ nunc est 9. teste d. Barbosa *allegatione 57. num. 140.* non cõpræhendat Cardinales; † ac ideò perinde sit, ac si reseruatio mensis non esset in rerum natura, quippe quod Indultum tol-
4 lit obstacula, vt sæpius dixi, † & beneficium præseruatur liberum; semel autem effectum liberum, semper tale remanet; ea ptopter, inquit, sicut deuolutio fieret ad Archiepiscopum data negligentia Episcopi, idem cen-
5 sendum est ex casu proposito; † per deuolutionem enim non Inducitur noua vacatio; sed durat prima *Cassad. decis. 8. n. 3. & 8. de præbend. Kochier in reg. 8. glos. 10. vers. 3. not. n. 6.*

DVBIVM XXXVII.

ARGVMENTVM.

Priuilegium conferendi differt ab Indulto, & à dispensatione in effectu, licet non differat in concessione.

1 VT iam tandem imponamus finem his Præludijs, quæro hoc vltimo loco; An aliqua intercedat differentia inter Priuilegium, & Indultum, seu etiam dispensationem; & videtur quod non; etenim Priuilegium, in proposito nostro, est Ius conferendi beneficia, in aliqua diœcesi, vel Ecclesia, siue loco, illi, qui in ea nullam habet iurisdictionem, nec
2 ipsa beneficia sibi de aliquo iure scri-
3 pto competunt: † indultum autem vt etiam vidimus *in eodem Præludio n. 7.* quamuis concedi soleat, non nisi in beneficijs existentibus in ea Diæcesi, quam habet, vel aliàs habuit Iudultatus, vt ita dicam, & dicitur Ordinarium, datur nihilominus etiam super beneficijs alicuius Diæcesis, quam Indultatus nunquam habuit, & nuncupatur indultum Extra ordinarium, & sic istud extraordinarium videtur coincidere cum Priuilegio, & perconsequens idem esse.
4 Additur quod Sac. Concil. Trid. *sess. 24. de refor. cap. 18.* vbi præscribit formam examinis adhibendi ad prouidendos de Parochialibus, sanciuit vt huiusmodi examen fiat etiã in beneficijs Curatis, etiam vigore Indulti S.R.E. Cardinalium concessi, & addit *seu Priuilegij*, quæ planè dictio *seu*, vt plurimum stat expositiuè, & arguit similitudinem, & conconformitatem, etiamsi posita sit inter diuersa, vt vidimus *in Prælud. 5. nu. 2. per decis. 393. nu. 8. & 9. Bo. mem. Card. Seraphini*; & ideo videtur quod Indultum, & Priuilegium idem sint.

Attamen constanter tenendum est intercedere differentiam inter indultum, etiam extraordinarium, & priuilegium, si non quoad concessionem, in qua re vera videntur conformari, saltem intercedit quoad effec-
5 tum; † nam quamuis priuilegium sol eat concedi non habenti iurisdictionem, & etiam in aliena Diœcesi, nihilominus remanet, & subsistit Priuilegium, nedum cum obstaculis iuris communis, sed etiam cum im-
6 pedimentis Regul. Cancell. † quod planè non accidit in Indulto, neque in dispensatione; quippe quod Indultum esse non potest cum obstaculo Reg. Cancell. aliter non esset Indul-
7 tum, † cum de eius natura sit, vt sępius vidimus per hoc Præludium, remouere obstacula Reg. Cancel. si-
8 cuti,† Dispensatio non potest subsistere cum impedimēto iuris commu-
9 nis, † etenim materia dispensationis versatur duntaxat circa impedimēta iuris communis,& sic videmus quod non coincidunt.
10 Nec obstat dictio *seu*, nam quamuis sit verum quòd stat expositiuè, & quod arguit conformitatem, est nihilominus etiā verū,est quod est coniunctio disiunctiua, quinimo Grammatici illam appellāt disiunctiuam, *Emanu. Aluar. in Rudim. rub. de coniunctionibus*.
11 Porrò arbitror hic stare disiunctiuè,nam Illustriss. DD. Card. etsi nō omnes habeant Episcopatus, vt possint habere Indulta ordinaria,& pauca etiam sint extraordinaria, stante reformatione huiusmodi Indultorum præinserta *dub. 24.* perpauci tamen sunt, qui ratione Abbatiarum, seu aliarum Dignitatum, vel Commendarum non habeant priuilegia conferendi beneficia, quæ quidem priuilegia sortiri possunt suos effectus, citra indulta, & dispensationes,
12 puta in mensibus non reseruatis. † Quod etiam videtur annuere Germonius *de Indultis* §. *tibi nu. 45.* dum ait, per Indultum nullum concedi Priuilegium Cardinali, *& dixi in hoc Prælud. dub. 29. num. 5.*
13 Cęterum vt res, pro Tyronibus planior fiat, fingo exempli gratia aliquod beneficium Diœcesis A. vacare in Curia, seu apud S. Sedem de mense Decembris, & Papam concedere Episcopo A. vt possit illud ipsum beneficium, ac alia omnia suæ Diœcesis sic vacantia conferre, nunquid hoc dicetur Indultum? nequaquam, sed dispensatio, etenim Episcopus A. impediebatur à conferendo huiusmodi beneficium impedimento *c. 2. de preb. in 6.* quo cessante potuisset liberè conferre, cum esset de illius Diœcesi, & vacasset in mense non reseruato, quod sanè impedimentum nō tollitur nisi per dispensationem.
14 Fingo similiter beneficium P. Protonotarij Apost. vacare in mense Apost. & Papam concedere Epis. A. conferendi huiusmodi beneficia, nunquid erit Priuilegium, aut dispensatio? nullatenus, sed Indultum, nam duo impedimenta, quæ in hac vacatione concurrunt, nempe ex persona Protonotarij, & ex mense, sunt inducta per Reg. Cancell. & nō tolluntur nisi per Indulta.
15 Priuilegium autem subijcitur impedimentis alterutrius, idest iuris, & Reg. quapropter priuilegiatus nō poterit conferre nisi in mensibus, siue diebus, sibi expresè concessis in Priuilegio. Et hæc sufficiant de indultis, si plura lector desideret de materia Indultorum consulat dictū tractatum, & satiabitur.

Nos iam tandem retorqueamus calamum ad praxim haben. Concur. quod est præcipuum institutum nostrum.

RE-

REQVISITA

Pro bono, & valido concurſu, & examine in conferendis Eccleſijs Parrochialibus.

REQVISITVM PRIMVM.

De deputatione Vicarij cum congrua fructuum portionis aſſignatione.

Dueniente vacatione alicuius Eccleſię Parochialis, etiãſi cura incumbat Eccleſię, vel Epiſcopo; & per vnum, vel plures adminiſtretur; etiam in Eccleſijs Patrimonialibus, ſeu Receptiuis, in quibus Epiſcopus conſueuit vni, vel pluribus curam dare, ſiue ſit liberæ collationis, ſiue ſit de Iurepatronatus; & ſiue vacet, per obitum, in Curia, ſiue extrà; & ſiue vacet per priuationem, vel aliàs quouis modo, citrà tamen reſignationem, quam in fauorem appellant, vel ex cauſa permutationis; & ſaluo caſu deuolutionis, ob non ſeruatam formã d. Concilij, ſeſſ. 24. de refor. ca. 18. & conſt. S. mem. Pij V. quæ incipit in conferendis; debebit Epiſcopus ſtatim ac habuerit notitiam vacationis Eccleſiæ Parochialis huiuſmodi; vbi tamen prius vſus fuerit omni diligentia, vt aliquem inueniat, vel in ea ipſa Eccleſia, vel alibi, qui velit, ac poſſit eius Ec-

clesiæ administrationem in temporalibus, & spiritualibus obire;& si reperiri nequiuerit, illud saltem curauerit,vt aliqui mercenarij Diurni, vel Hebdomadarij, aut vicini Parochi curam animarum interea exerceant(eo enim tendunt illa verba concilij si opus fuerit) debebit inquam constituere idoneum Vicarium, vel plures si cura per plures erit administranda,vt notat Thes.for.Eccl.cap.18. num. 27. cum congrua eius arbitrio fructuum portionis assignatione; pensata tamen qualitate beneficij, & Vicarij, seu Vicariorum deputandorum,qui interim ipsius Ecclesiæ onera sustineant, donec ei de Rectore prouideatur, non obstante quauis generali,vel speciali reseruatione, etiam vigore Indult.seu Priuil.in fauorem S. R. E. Cardin. Abbatum,vel Capitulorum,vel aliàs quomodolibet inducta, & quauis affectione; ac summi Pontificis manus appositione.

FORMA DEPVTATIONIS.

Rasmus, &c. Christus Dominus in pretium animarum totum suum sanguinem profudit,easq; B.Petro enixè commendauit, Pasce oues meas, *Quapropter earum salus non patitur,vt habeant desiderare Pastorem, vel saltem Sacramentorum administratorem, ne per diem quidem. Nos itaque quos Spiritus Sanctus posuit regere Ecclesiam istam, cùm innotuerit Ecclesiam Parochialem S. N. oppidi A. Nostræ Diœces. vacare per obitum R. G. & consequenter carere Rectore: Cupientes, vt eidem Eccl. quantũ licet, prestò sit, auctor. Concil. Trid. & in illius executionem, constituimus, & deputamus R. B. in Vicarium, siue Oeconomũ in temporalibus, & spiritualibus Ecclesiæ Præfatæ, illiusq; Curæ animarum, donec ei de Recto-*

re

re fuerit prouiſum; ipſi autem R. B. pro congrua fructuum portione, aſſignamus, & taxamus danda Scuta .... à libris ..... monetæ ..... pro ſingulo Scuto, exigenda ex fructibus, ſiue cenſibus, vel prouentibus, ac redditibus eiuſdem beneficij pendentibus (vel ſi fuerint iàm collecti dicatur) exigenda ab hęredibus ipſius G.

Volentes inſuper quantum in Domino poſſumus, occurrere vacationi huiuſmodi, iubemus intra triduum omninò propoſitum eſſe publicum edictum ad ianuas Noſtræ Cathedralis, & dictæ Parochialis vacantis Eccl. per totos x. dies, quo inuitentur omnes, qui volent examinari, vel alios nominare, vt tranſacto præſtituto tempore, examen confici poſſit: Quod nos adictum ex nunc: prout ex tunc decernimus, & relaxamus, inuitantes omnes, & ſingulos ad examen, & ad nominandum, &c. offerentes nos, &c. in quorũ, &c. dat, &c.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Deputatio Vicarij cum congrua eſt de forma concurſus, & Ordinarius poteſt in huiuſmodi Vicarios deputare alios viciniores Parochos, vel alios etiam hebdomodarios, vel diurnos, nec ceſſatio congrua facit ceſſare obligationem deputationes Vicarij.

1 Circa hoc primùm Requiſitum, occurrit primò dubitare, An deputatio, ſeu conſtitutio Vicarij, & Oeconomi cum congrua ſit de forma Concurſus, itaut vitietur pro-
2 uiſio ex illius ommiſſione. † Dubiũ hoc oritur ex eo, quia verbum *Debeo* non ſemper importat neceſſitatem, vt latè *per Coſt. de remed. ſubſid. Rem. 127. num. 29.* & præcipuè vbi iungitur cum verbo ſapiente conſilium, vt aduertit *Fel. num. 6. in c. nam concupiſcentiam 4. de conſt. & Abb. in c. ſi vir 3. de adulter.* prout videtur eſſe in caſu noſtro, vbi Concilium diſponit cum illo verbo, nimirum, *ſi opus*
3 *fuerit*: † Attamen ſi rectè perpendātur verba, & diſpoſitio Concilij, profectò; aparebit quòd ſit de forma Concilij, vt huiuſmodi Vicarius conſtituatur.
4 Hoc autem, vt clarius euadat comprobo per adducta per Garziam *in tract. de benef. p. 9. c. 2. num. 13.* vbi latè agit de Concurſu, & refert etiam Declarationem Sac. Congreg. Concil. Trid. *ſuper d. c. 18. de ref. ſeſſ. 24.* in hęc verba, *Ordinarium omni diligentia vti debere, vt aliquem inueniat, qui velit, & poſſit hoc munus obire; qui ſi reperiri*
5 *nequiuerit, † ſaltem illud curare, vt aliqui Mercenarij diurni, vel hebdomodarij, aut vicini Parochi curam ani-*
6 *marum intereà exerceant, † quia in eadem Eccleſia poſſent adeſſe alij miniſtri*

ſtri Sacramentorum, qui intereà Curã quoq; illam, quæ ad defunctum ſpectabat, exercerent; † *vel aliqui vicini Parochi libenter idem præſtarent, aut alij ſimiles caſus euenirent, quibus appareret non opus eſſe conſtituere alium Vica-*
7

8 *rium:* † Ex qua planè declaratione quia ſuperque liquet verbum *Debeo,* in hoc loco importare neceſſitatem, non obſtãte quod ſequatur verbum
9 *ſi opus fuerit,* † quippe quod conſueuit ſemper præ ſe ferre quandam cõuenientiam, ſiue admonitionem, cũ ſapiat conſilium, maximè quando adiungitur coniunctioni conditiona
10 li ſubiunctiuæ *ſi;* † in eo etenim loco, vt vidimus, operatur quidem admonitionem, ſiue conſilium, reſpectu aſſignationis congruæ portionis, at nullatenus reſpectu deputationis Vi
11 carij ſimpliciter; † Aſſignatio etenim congruæ poteſt licitè ceſſare, quando adſunt, qui gratis volunt obire Curã animarum Eccleſiæ vacãtis, vel aliàs non curant huiuſmodi portionis aſſi gnationem.

12 Attamen dicendum etiam nõ eſſet eo caſu quod non ſit conſtitutus Vicarius; enimuerò ille, qui tale munus obiret, ſiue ſit mercenarius etiã diurnus, vel hebdomadarius; vel aliàs ſit ex miniſtris illius Vacantis, vel alterius Eccleſiæ, aut aliòquî ſit vicinus Parochus, adhuc diceretur re vera eſſe Vicarius ad formam di-
13 cti Conc. Trid. conſtitutus: † tum quia Concilium procedit annullando, & vbi adeſt clauſula annullatiua declarantur ibi omnia eſſe adiecta de forma, vt latè *per Loaceſ. in alleg. de mula. dub. 1, fundament. 7. pro oppido num. 2. cit. per D. Illefonſum de Aceue-*
14 *do conſ. 9. num. 29.* † tum quia talis Vicarius debet deputari ad id de ſpecia
14 li auctoritate Epiſcopi: † tum quia hoc ſatis clarè colligitur ex verbis d.
15 declarationis, ibi *alium Vicarium,* † nam *alius alia aliud* eſt relatiuum, & repetitiuum rei eiuſdem qualitatis, vt dictum, & ponderatum fuit in vna Placentina de Medelinis 4. Iulij 1582. & in vna Romana præeminẽtiarum 16. Decembris 1585. coram Bo. mem. Card. Seraph. alioquin dixiſſet *nullum Vicarium conſtituere:*

16 His accedit auctoritas Sac. Rot. in vna Dertuſ. Parochialis de Tibiſa 12. Febr. 1593. *coram Pegna,* & in eadem 9. Iunij 1595. *coram Litta,* ac 24. Nouemb. 1595. *coram Corduba,* quas deciſiones integras affert Garzia *d. c. 2. num. 19.* quamuis ipſe putet, quod conſtituere Vicarium cum congrua, donec prouideatur de Rectore, non ſit de forma Concurſus, ita ut ſi aliàs ommittatur, valeat nihilominus prouiſio, aſſerens hoc fuiſſe admiſſum *in d. deciſ. coram Corduba,* & fuiſſe etiã reſponſum *ad deciſ. coram Pegna.*

17 Nihilo ſecius clarum eſt Rotam feciſſe fundamentum, vt Concurſus cenſeretur vitiatus ex eo, puta quia non fuiſſet conſtitutus Vicarius, qua ſi ſit de forma concurſus huiuſmodi Vicarium conſtituere, vt clarè ipſæ Deciſiones cantant.

18 Cœterũ vt res clarior, dilucidiorq; fiat, lubet illarum deciſionum huc verba referre. Sunt igitur verba *Deciſ. Pegnæ* huiuſmodi.

19 *Vbi non fuerat ſeruata forma Conc. Trid. deputando Oeconomum cum congrua fructuum aſſignatione, donec à Papa foret de Rectore Parochiali prouiſum,* & clarius in deciſ. I. it. in hæc verba; *Quod non fuerit ſeruata forma Con-*
20 *cilij,* † *ex eo conuincitur, quod Collatio per Ordinarium eidem ſtatim facta fuit ſimpliciter, abſq; alia proteſtatione, & vlterius eidem tradita fuit realis poſſeſſio d. Parochialis, aliquo in Oeconomum non deputato, cum aſſignatione congrua, donec collatio ipſa fieret per Papam, ad*
21 *quem de iure ſpectabat,* † *vt diſponitur*

in

in Concilio, cuius quidem forma ad vnguem. erat obſeruanda, cum de iure per aequipollens impleri non poſſit, vt alias fuit dictum in illa volater. Paroch. 20. Maij 1591. coram Gypſio.

22 Verba tandem deciſ. Cordubæ per quæ putat Garzia fuiſſe admiſſum, vt conſtituere Vicarium non ſit de forma, hæc ſunt. *Facile tollebatur obiectũ contra reſolutionem vltimo loco factam, in qua fuit dictum, non eſſe ſeruatam formam Conc. quia non fuit deputatus. Oeconomus, quatenus opponebatur illam non*

23 *eſſe de forma;* † *Rota enim voluit oſtendere nullitatem concurſus non directi ad Collationem Papæ, quo caſu ſeruãda sũt diſpoſita per Concilium.*

Hæc ſunt verba deciſionum Rotę, nunc conſideret vnuſquiſq; an Rota admiſerit Cõcurſum non vitiari, vbi etiam ommittatur deputatio, & Cõſtitutio Vicarij; Nos nihilominus dubitemus de opinione Garziæ, &, pace tanti Auctoris, dicamus Rotam coram Corduba, inquantum dixit, *& tollebátur obiectum* &c. voluiſſe ſignificare Concurſum vitiatum remãſiſſe, nedum ex ommiſſione deputationis, & conſtitutionis Vicarij; ſed etiam ex illo alio capite, nempe quia non fuit directus Concurſus ad collationem Papæ, cuius tunc erat conferre, & ſic ex duplici capite remanſiſſe vitiatum: ac proinde Rotam voluiſſe prætermittere obiectum *non deputationis Vicarij* tanquam aliàs reſolutum, & quaſi approbando nullitatem propter ommiſſionem huiuſmodi deputationis, addidiſſe cauſam inualiditatis, vtpotè præuenientis à non directione concurſus ad legitimam collationem, & ideo dixiſſe *voluiſſe oſtendere nullitatem concurſus non directi* &c.

24 Multoq; magis inclinandum arbitrarer in hunc intellectum, quandoquidem videmus ipſammet deciſionem Cordubæ confirmaſſe Deciſ. Pègnæ, & Litæ ibi *in hac 2. inſtantia fuit reſolutum confirmandas eſſe duas ſententias Rotales ad fauorem Raimundi &c.*

25 Et hoc confirmari videtur etiam ex prætacta declaratione Sac. Cong. tum, ex diligentia, quam præſtare debet Epiſcopus in reperiendo, qui in Curam incumbat animarum, in quo præſcribitur cautio ab ipſamet Sac. Congreg. tum maximè in illis verbis in fine poſitis, videlicet *poſſe euenire caſus, vt non ſit opus cõſtituere alium Vicarium*; enimuerò, tantũ abeſt, vt ex hoc inferri videatur, qđ poſſit Epiſcopus non conſtituere Vicarium, vt potius annuatur contrarium, quaſi Sac. Congreg. habeat illos diurnos, vel hebdomodarios, ſeu Vicinos Parochos pro conſtitutis ad

26 formam Concilij, † ponderando illud pronomen *alium*, quod, vt dixi, refert rem ſibi ſimilem, & eiuſdem qualitatis: Et ex his, Deciſiones Pegnæ, & Litæ videntur adhuc attendẽ dę fore circà hoc, vt videlicet, ſit de forma conſtituere Vicarium, ſaltem iuxtà præinſertam declarationem Sac. Congreg.

27 Dixerim tamen, & ſic fortaſſe voluit intelligere Garzia, Concurſum nullatenus uitiari, ſi ommittatur duntaxat aſsignatio congruæ, quia fortè aliquis in ipſa, uel alia Eccleſia reperiatur, qui uelit gratis obire Curam animarum; at uerò ſimpliciter nullum penitus Vicarium conſtituere, putarem ex hoc capite Cõcurſum vitiari: me tamen ſubmitto cenſuræ & declarationi Sac. Congreg.

& ſufficiat pro nunc dubium excitaſſe.

DV-

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Vicarius cum congrua constituitur in qualibet parochiali vacante siue de iure, & de facto, siue de facto tantũ, & siue per obitum, siue per simplicem resignationẽ, vel priuationem vacent, & traduntur omnes modi vacandi.

1 DIximus Vicarium fore constituendum adueniente vacatione alicui⁹ Parrochialis; sed quia multipliciter occurrit aliquam Ecclesiã vacare; Ideò dubitatur, de qua vacatione intelligat Concilium. Istud dubium est planè scitu, & explanatione dignum; verumtamen nullaten⁹ solui poterit; nisi aliqua scitu necessaria præmittantur. Sciendum est igitur, quod aliqua Ecclesia potest tripliciter vacare; scilicet de Iure, & de facto: de Iure tantum: & de facto tantum.

2 Vacat itaque de iure, & de facto Ecclesia, per obitum, & per renunciationem effectum sortitam, *Io. à Kochier super regula 8. glos. 7. n. 7.* atque per appræhensionem possessionis secundi Ordinaria auctoritate collati, *c. de multa 28. de preb.*

3 De Iure verò tãtum vacat multis modis, quos recenset idem *Kochier d. glo. 7. & Gonz. glos. 15. per tot. super eadẽ 8. reg.* quos hucreferre me nõ tędebit, quia vtile fore arbitror.

4 Primus itaque est per assecutionẽ alterius incompatibilis, intellige, apostolica auctoritate collati; nam, vt dixi, si sequatur possessio secundi, Ordinaria auctoritate collati, vacat primum ipso iure, & facto, *per d. c. de*

5 *multa 28. de prabend.*, † quia censetur renunciari, ne dum iuri, sed etiã possessioni, quod non accidit in prouiso à Papa, propter decretum, quod consueuit apponi in litteris prouisionis, vt intrà talem terminum, vel quam primum adeptus fuerit possessionem vel per ipsum steterit, quo minus illã adipiscatur, dimittere debeat primum, & cum interim possit incumbere possessioni, donec cum effectu dimittat; Ideò non dicitur vacare de facto statim adepta possessione, vt alìàs videbimus. *Gartia de benef. p. 11. c. 5. n. 63.*

6 Secundus casus vacationis de iure tantum inducitur per contractum matrimonij. *c. 1. & 3. de cler. coniug. Gonzales de mens. & alter. glo. 15. nu. 43.*

7 Terti⁹ per nõ promotionem intra annum ad sacerdotium *c. licet Canon 14. de elec. in 6.*

8 Quartus per ingressum religionis *cap. beneficium 1. de reg. iur. in 6.*

9 Quintus per translationem prælati ad aliam Ecclesiam *c. in apibus, §. translatis 7. quæst. 1. cap. quanto 3. de translat. Episc. Gonzales d. glos. 15. num. 48.*

10 Sextus per silentium electi, qui tẽpore statuto non consensit electioni *c. quam sit. §. electus 6. de elec. in 6. Gõz. glo. 15. n. 50.*

11 Septimus per non petitam confirmationem electionis intra tres menses post præstitum consensum *c. quam sit. §. cæterum 6. de elec. in 6. Gonz. glos. 15. n. 51.*

12 Octauus per administrationem electi, vel præsentati ante confirmationem, vel institutionem *c. auaritia 5. de elec. in 6.*

13 Nonus per promotionem ad Episcopatum, vel Abbatiam Episcopalibus iuribus, & iurisdictione gaudentem *c. cum in cunctis. §. cum vnum de elect. Conc. Trid. sess. 7. cap. 9. & sess. 23. cap. 2. Gonzal. glo. 15. n. 53. Hoied. de im compat. benef. p. 1. ca. 4. nu. 6. & cap. 6. nu. 9.*

14

14 Decimus per Militiam sæcularem *glo. in d. c. fi. de cle. nõ resid. ĩ verbo resederint cit. per Gonz. in glo. 15. n. 54.*

15 Vndecimus per electionis cassationem *c. considerauimus 10. & cap. super eo 12. de elec. Gonz. glo. 15. n. 56.*

16 Duodecimus per postulationem vel repulsionem *extrau. ex debito. §. huiusmodi 4. de elect. inter com. quamquam hi duo modi proprie dici non possint uacationum Gonz. glo. 15. n. 52.*

17 Decimustertius per violentum ingressum vel apprehensionem possessionis ab alio occupatæ *c. eum qui 18. de preb. in 6. Gonz. n. 58. glo. 11. Kochier in comment. reg. 8. casu 13.*

18 Decimusquartus per violationem sequestri rotalis *Clem. 1. de sequestr. possess. Gonz. glo. 15. vers. intellige n. 60. Kochier casu 14.*

19 Decimusquintus propter non ostẽsionem tituli petiti ab Ordinario *extrau. vt quos 2. de off. ord. inter com. iuncto c. Ordinarij 3. tit. eo. in 6. cum glos. ibi verbo eo ipso Gonz. glo. 15. n. 62. Kochier casu 15.* nouiss *Sac. Cõc. Trid. sess. 6. c. 2. de refor. i n fi. & sess. 7. de refor. c. 5. & 7. vbi innouat d. c. Ordinarij.*

20 Decimus sextus per alienationem rerum Ecclesiæ sine solemnitate *extrau. Ambitiosæ de re Eccl. non alien. §. inferiores kochier casu 16.*

21 Decimus septimus per desertionẽ beneficij *c. ex parte 8. de cle. non resid. Gonzales glos. 15. num. 64. kochier casu 17.*

22 Decimusoctauus per crimen hęresis *c. Ad abolendã. §. 1. iuncta glo. de hęret. Greg. Tholos. de benef. c. 26. n. 5. Gonzal. glo. 15. n. 65. & 66. vers. de hac vacatione.*

23 Decimusnonus per adhæsionem hæreticis *Gonz. glo. 15. nu. 92. kochier glo. 7. casu 18. vers. imo vacant.*

24 Vigesimus per adhæsionem, Antipapæ *Gonz. glo. 15. n. 92.*

25 Vigesimus primus per crimen realis Simoniæ *extrau. Cum detestabile 2. de Sim. Cassad. decis. 5. n. 1. super regulis Cãcel. Kochier casu 20.*

26 Vigesimus secundus per crimen læsæ maiestatis *Kochier casu 21. Rebuf de mo. amitt. benef. n. 32. in prax.*

27 Vigesimus tertius per falsificationem litterarũ Apostolicarum *c. Ad falsarios 7. de cri. fal. kochier casu 22.*

28 Vigesimus quartus per percussionem illatam Cardinali *c. Felicis. §. si qua 5. de præb. in 6. Paris. de resig. benef. li. 11. c. 10. Kochier casu 23.*

29 Vigesimus quintus per percussionem illatam Episcopo *clem. 1. §. à feudis depę. et c. Felicis 5. tit. eo. in 6. kochier casu 24.*

30 Vigesimus sextus per assassinium *cap. 1. de homicid. in 6. Kochier casu 25.*

31 Vigesimus septimus per homicidium patratum in personam rectoris suæ Ecclesiæ *c. In quibusdam 12. de*

32 *pę.* † & extenditur etiam ad occidentem, quemuis clericum, aut parentẽ, vel fratrem proprium *cap. Inquisitionis 21. de accus. kochier casu 26.*

33 Vigesimus octauus per carcerationẽ clerici vt resignarę cogatur *Clem. multorum. §. quodsi 2. de pœ. Kochier casu 27.*

34 Vigesimus nonus per crimen Sodomiæ *Kochier casu 28.*

35 Trigesimus per obitum resignantis intra XX. dies *kochier casu 29.*

36 Trigesimus primus ob non publicatam resignationem *Paris. de resig. li. 11. q. 7. n. 36. kochier casu 30.*

37 Trigesimus secundus per impetrationem beneficiorum ab illis, qui se supposuerunt examini pro aliis, vel pensiones offerunt, aut pro alijs beneficia impetrant vt ab ijs, aliquid consequantur: vel accipiunt beneficia animo dimittendi *constit. 33. Pauli*

38 IV. † & dicuntur Simoniaci, qui accipiunt animo dimittendi *Achil de*

 cras.

Craf.decif.1.n.5.de off. Vic. Kochier casu 32.Gonz.glo.15.nu.89. vbi de verbo refert ipsam constitutionem, & multa dicit notatu digna.

39 Trigesimus tertius ob non seruatā formam concursus *Conc.Trid.ca.18. de ref.sess.24.const. Pij V.* in conferendis *Kochier casu 31.& nos videbimus per totam hanc praxim.*

40 Trigesimus quartus per beneplacitum expiratum, quando collatio facta fuit ad beneplacitum *ca. si gratiose 5. de rescr.in 6.kochier casu 33.*

41 Trigesimus quintus per depositionem, vel priuationem *cap. Ex literis 10.ca.grauem 15.de exces.prel.Kochier casu 35.*

42 Trigesimus sextus per apprehensionem possessionis literis non expeditis *const.33. Pauli III. Kochier casu 36.*

43 Trigesimus septimus per indebitam detētionem scripturarum ad Cameram Apost. spectantium *Kochier casu 37.*

44 Trigesimus octauus per offensionem illatam litigantibus in Curia Romana *kochier casu 38.Put.dec.102 & duab.seq.lib.1.*

45 Trigesimus nonus per confidentiā *Paris.de confid.per totum, & potissimū q.68.kochier casu 39.*

46 Quadragesimus per filiationem hæreticorum *Gonz.glo.15. nu.67.kochier casu 18. vers.cæterum.*

47 Quadragesimus primus per ingressionem in administratione tempore suspensionis *Gonz.glo.15.n. 82. c.1.§. fi. cap.cupientes. §.cæterum de elec.in 6.*

48 Quadragesimus secundus per insordescētiam in excommunicatione latē *Gonz.glo.15.n.101.& seq.*

49 Quadragesimus tertius per decretum de dimittendo *reg.2.Cācel. Gōz. glo.15.late explicans n. 109.*

50 Quadragesimus quartus per malā promotionem ad ordines *Gonz.glos. 15.nu.127.* † *qui dicit constitut. Sixti V.de cler.mal.prom.redactam esse ad terminos iuris.*

51

52 Quadragesimus quintus per dispositionem fundationis *Gonzal.glo.15.n. 139.*

53 Quadragesimus sextus per nouam creationem beneficij *Gonz. glo.15.n.*

54 *132.* † nam beneficia non nascuntur sed creantur, & fiunt *Cassad.decis.7.n. 6.& 8.de iure pat.*

55 Quadragesim⁹ septim⁹ p malā valoris expressionē *Gonz.glo 15.n.133. & §.2.4.glo.n.77.& 78.*

56 Quadragesimus octauus per dispositionem statuti, vel Legis municipalis *Io.Aluis.Ric.tom.3.resol.455.vers. 52.vacat.*

57 Quadragesimus nonus per collationem factam Consanguineis, aut Affinibus, vel Familiaribus Collatoris, vel Resignantis de beneficijs resignatis in manibus Ordinarij *constitut. Greg. XIII. quę incipit* Humano vix. §. *Caterum.*

58 Quinquagesimus per resignationē factam de incompatibili, post prouisionem Apostolicam *Reg.2.Cācel. Barbosa de po. Epi.p.3.alleg.57.n.81.*

59 Quinquagesimus primus per intrusionem *ca. ad aures 3. de exces.prel. c.quia diuersitatem 5.de conces.preb. c. relatum 21. de iure patr. Rebuf.in reg. 29.vers intrusus.*

60 Quinquagesimus secundus per obreptionem, seu subreptionēm Gratię *Rebuf.in rub.diff.inter rescrip.gra.,& iust n.1.in Praxi.*

61 Quinquagesimus tertius per non expeditionem Nouæ Prouisionis, vbi prouisio facta fuit vigore Indulti Cardinalis de beneficio excedente valorem 24.ducat. *Anastasius Germonius de Indult. §.volumus n. 1.*

62 Quinquagesimus quartus per vsurpationem Iurisdictionis, Bonorum, Censuum, & Iurium, etiam pheudalium

lium,& emphiteuticorum, Fructuũ, Emolumentorum,& quarumcumq; Obuentionum, quę in Ministrorum, & Pauperum necessitates conuerti debent, per se, vel alios, vi, vel timore incusso, seu etiam per suppositas personas clericorum, seu quacumque arte, aut colore quæsito, in proprios vsus conuersionem, aut vsurpationem, impedimentiuè præstationem, ne ab iis ad quos de iure pertinēt, habeantur *Conc. Trid. cap. 11. sess. 22.* Gonzal. *glo. 15. n. 152.* adducit Tiraq. *in l. si vnquam verb. reuertatur 8. C. de reuoc. donat. à num. 168. vsque ad n. 463., vbi ait referri 104. effec. seu discrimina vacationum ipso iure, vel per sententiam.*

63 Pluribus modis etiam contingit beneficia vacare de facto tantum, quos recenset Kochier *in Coment. reg. 8. glo. 7. n. 8. vers. vacatio vero de facto.*

64 Primus est quando longo tempore Rector est absens, & ignoratur vbi sit *c. 2. de cler. non resid.*

65 Secundus est, quando prouisus habet quidem collationem, sed nondũ possessionem.

66 Tertius est, quando beneficiat° deiectus est de possessione, & nemo illã occupauit.

67 Quartus est, quando electus renũciauit.

68 Quintus est, quando prouisus *per c. si tibi absenti de præb. in 6.* nondum acceptauit.

69 Sextus est, quando intrusus cedit, vel decedit *Tholos. de benef. c. 27. n. 4. Paris. li. 1. q. 15. nu. 13. & seq. Kochier glo. 7. n. 8. vers. vacatio verò de facto Gonz. glo. 15. §. 1. n. 2.*

70 His itaque sic stantibus, dicendum est Episcopum debere constituere Vicarium in qualibet Parochiali vacante, siue de iure, & de facto, siue etiam

71 de facto tãtũ; † ac proinde quãdo vacat per obitũ, vel per simplicẽ resignationem, quæ æquiparatur morti *Cassad. super reg. Cancel. decis. 16. num. 2. et decis. 2. nu. 3. de re permut.* poterit, imo debebit in sic vacantibus constituere Vicarium, quia vacant de iure, & de

72 facto; † Et dixi *per simplicem resignationem;* enimuerò quando resignatio fit in fauorem, vel ex causa permuta-

73 tionis, aliter dicendum est, † tum quia resignãs in fauorem, ex Rebuf. *in prax. tit. de resign. Simoniaca nu. 41.* potest percipere fructus, donec fuerint sibi intimatæ Litteræ expeditæ

74 in fauorem resignatarij; † vel certè secundum Parisium *lib. 1. q. 6. nu. 37.*, qui se ita iudicasse, & sæpius etiam à Rota resolutum fuisse testatur, *iuncto cons. 192. Hier. Gabr.*, potest resignans in fauorem, percipere fructus beneficij resignati, vsque ad diem præstiti

75 consensus, † quia, inquit, in resignationibus corespectiuis, & conditionalibus, attenditur tempus præstiti cõsensus, & resignans dicitur habere adhuc titulum coloratum, & possidere ante effectualem acquisitionem resignatarij *Put. decis. 258. n. 3. lib. 3. Sar-*

76 *nen. de trian. q. 24.* † ac propterea non est opus constituere Vicarium in Ecclesia vacante per huiusmodi resigna-

77 tionem, † quia licite Resignans obibit exercitium curæ, quoad vsque Resignatarius fuerit plenariè prouisus;

78 † etenim huiusmodi Ecclesia non dicitur propriè vacare, vti iam declarauit Sac. Cong. in hæc verba. *In Parochialibus resignatis per resignationem, quam appellant* in fauorem, *concursus fieri non debet, cum propriè non dicatur vacare; Prouisiones tamen istarum Ordinarijs committuntur, qui examinatis Prouisis, siue Resignatarijs, & idoneis repertis, ijs Parochiales huiusmodi con-*

79 *ferant:* † & alibi, ac magis ad rem. *Cum Parochialis Ecclesia resignatio fit in manibus Sanctiss. quia tunc non dicitur uacare antequam alteri adquiratur,*

80 † *nec in ea potest statim deputari Vica-*

rius, nec etiam est necessarium examē per concursum, & aptiorem esse eligendum per Ordinarium, sed satis est Resignatarium ab Ordinario probari idoneum.

81 Dixi *vel ob causam permutationis*, quia Beneficium resignatum ad illū effectum non dicitur propriè vacare vt resoluit eadem Sac. Congreg. his verbis. *In vacat. Paroch. etiā per permutationem nullum prorsus examen requiritur, cum propriè non dicantur vacare* Clem. 1. de rer. permut. *si autem esset magna inæqualitas numeri Parochianorum, vel alias isti permutantes nō fuerint examinati, iterum examinabuntur ab Ordinario, sed absque concursu.*

82 In Conc. item Prou. V. Med. tit. quæ ad benef. collat. attinent, habetur huiusmodi Decretum, *In Ecclesiarum Curatarum permutatione corā Ordinario facienda; ne locum habeat quod* 1. Prou. Conc. decretū est de propon. ædic. exam. cau. in vac. Eccl. Paroch. *si tamen vel Parochianorum multitudo valdè inæqualis est, vel qui permutant, quo tempore Parochiales illas Ecclesias adepti sunt, examen præscriptum non subierūt, fiat tunc de illis experimētum examinis, sed absque coucursu. Idem examen, sine concursu, adhibeatur de eo, qui beneficium simplex commutat cum alio, quod curam animarum habet, si quando permutatio coram Ordinario fieri iure poterit.*

84 Huic plane dispositioni subiacet etiam illud beneficium Parochiale, quod vacat de iure tantum, nimirū, vt non possit constitui Vicarius interim, donec prouisus adeptus fuerit pacificā possessionem, vel per eum steterit quominus illam adipiscatur secūdi incompatibilis, vel si fuerit prouisus à Papa, donec dimiserit primū iuxta decretum apponi solitum, vt

85 dixi; † etenim quia ante pacificam possessionem, secundi primum vacat tantum de iure, *Kochier in reg. 8. glos. 7. n. 15. vers. quoad incompatib. & n. 19 vers. denique nota*, & possessio remanet adhuc occupata, non dicitur propterea deserta cura animarum, quia manens in detentione videtur tenere naturalem possessionem *Paris. de Resignat. benef. li. 3. q. 5. nu. 59.* quinimo, vt iam vidimus, si medio tempore obiret in mense Ordinarij pendente adhuc tempore ad dimittendum, vel alias intrà idem tempus contraheret matrimonium, posset Episcop⁹ liberè conferre, vt aduertit Gartia *p. 11. c. 5. nu. 63.* & ego dixi supra *prælud. 20. dub. 13. vers. tertia* quamuis Æneas, *q. 4. eff. 4. in fi. de reseruat.* videatur tenere contrarium vt etiam ibi dixi; concordandi tamē sunt Dd., vt inquam opinio Gartiæ locum habeat, & sit vera, vbi possessio capta est, sed non pacifica, & medio tempore ad dimittendum obijt, sed si capta sit pacificè, & reuera sit pacifica, tunc intret opinio Æneæ, per ea, quæ tradit Kochier *super reg. 8. glo. 7. nu. 17. vers. denique ex dic. ex nunc posita in decreto.*

Verum est tamen quod si fuisset prouisus aliquis ab Ordinario de secundo incompatibili, statim atque adeptus fuisset illius possessionem, illicò esset etiam constituendus Vicarius in primo beneficio ad formam Conc. & etiam esset proponendus concursus; nam præsumeretur de iure, & de facto vacare *per c. de multa 28. de præb.*, is etenim diceretur tacitè renunciasse etiam possessioni, nedum iuri *Re-*

86 *buff. in praxi de tac. renunc.* † At verò si vacaret tantum de facto, vt in casu longæ absentię, deberet Episcopus Vicarium constituere; & deinde trina citatione per publicum edictum, in loco beneficij, & ad valuas Cathedralis reuocare, siue citare Rectorem ad residentiam, & eum expectatum per sex menses, neque comparentem pri

87 uare, † ac deinde non obstante quauis

uis appellatione conferre ipſam Ec-
88 cleſiam per concurſum; † Appellatio enim non ſuſpēdit executionem ſententiæ priuationis ob non reſidētiam, ſi tamen obſeruata fuit debita forma in procedendo, † vt fuit reſolutum in vna Dertonen. Præpoſituræ 17. Martii 1610. coram Illuſtriſs. Seraph., *& eſt deciſ. 1346.* vbi traditur forma procedendi ad priuationem & ex qua deſumpſi ferè omnia, quæ hic dixi de priuatione, & in alia Zamor. Capellaniæ 12. Iunij *1589.* corā Illuſtriſs. Mantica, *& eſt deciſ. 67. nu. 4. & ſeq.* & ea propter eſt conſtituendus Vicarius in tali Eccleſia uacante per priuationem.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Onus reſidentię quibus incumbat, & qui ob non reſidentiam priuari poſſint, & quomodo procedendum ſit contra non reſidentem oſtenditur.

1 SEd poſtquam incidenter ingreſſi ſumus materiam priuationis, diximuſque appellatione non ſuſpendere executionem ſententiæ ſi ſeruata fuerit debita forma in procedēdo. Dubitatur quis poſſit priuari ob non reſidentiam, & quomodo, aut qua forma procedendum ſit ad priuationem.

2 Dubio huic, vt ſufficiens reſponſio adhiberi valeat, altius ſumendum eſt initium, ac proinde videndum eſt in primis, quinam dicantur obligati ad reſidentiam; enimuero reperitur Reſidentia in quatruplici denominatione: alia enim eſt merè facultatiua ſeu voluntaria: alia neceſſaria *c. pen. & c. fi. de cler. non reſid. Conc. Trid. ſeſſ. 22. c. 3. verſ. quod ſi alicui:* alia eſt cauſatiua: & alia temporaria *Gartia de bene f. p. 11. c. 5. n. 86.* † Dicamus igitur, qđ quādo aliquis habet in aliqua Cathedrali, vel Collegiata tantummodo ſedem honorariam, ſine aliqua fructuum participatione, tunc arguitur quod talis reſidentia eſt merè facultatiua, & voluntaria, quia habet facultatem ibi reſidendi. Rota in vna Vallis oliuetana reſidentiæ 8. Nouemb. 1602. coram bo. me. Illuſtriſs. Card.
4 Seraph. *quæ eſt deciſ. 1452.* † quando autem aliquis eſt intitulatus, vel eſt caput in aliqua collegiata, ac fructus percipit, ex diſpoſitione iuris communis, & Sac. Conc. Trid., tunc dicitur quod eſt obſtrictus reſidentiæ. † Illud enim euidens ſignum eſt quod neceſſariam reſidentiam quis habeat in Eccleſia, quando aſſignatur ei quota fructuum, quorum ratione tenetur reſidere *Abb. n. 21. in c. de multa 28. de preb. Feret. conſ. 32. n. 15. lib. 1.* & quando compellitur reſidere per ſubtractionem fructuum, & per alia iuris communis, & Sac. Conc. Trid. remedia *Rot. d. deciſ. 1452.* † Quando vero reſidentia inducitur tantum reſpectu ammiſſionis fructuum; quæ dicitur cauſatiua, propter huiuſmodi reſidentiam, non inducitur incompatibilitas, † prout non arctat beneficiatum, vt teneatur dimittere primum incompatibile ex tēporaria reſidētia, quę nimirum eſt ad certum tempus duntaxat, & non eſt cōtinua; niſi fortè concurreret in tempore cum reſidentia primi, vt latè, & eleganter obſeruat Gartia *d. p. 11. ca. 5. num. 86. & ſeq.*

Sed quia, etiam obſtricti ad reſidētiam neceſſariam aliquando ab ea excuſantur, nec ita de plano poteſtcō tra eos procedi ad priuationem † antequam ad modum procedendi deſcendamus, vtile erit videre in quibus caſibus non liceat reſidere, & licitum nihilominus ſit percipere fru-

10 fructus; † & breuiter aliquot referamus.
11 Primus igitur casus erit, quando aliquis obtinet duo beneficia ad residentiam obligata, quia tunc potest eligere, in quo velit residere, & interim fructus vtriusque licite percipit *glo. in c. non potest. §. illud ver. residere 21. de preb. in 6. & ibi Franc. n. 5. & Gemin. n. 11. Abb. n. 5. in c. extirpanda. § qui 39. de preb. Conc. Trid. sess. 22. ca. 3. vers. quod si alicui.*
12 Secundus est, quando quis est infirmus, vel alias ex corporis rationabili necessitate, vel Ecclesiæ vtilitatem peditur *c. 1. de cler. non resid. & ibi Archid. & Prob. n. 25.*
13 Tertius est, quando aliquis litigat cum Capitulo denegãte dare fruct⁹, & propter litem non inseruit Ecclesię, *Calder. cons. 17. de preb.* Rot. in vna Calaguritan. fructuum 24. Ian. 1586. *coram Bubalo* allegat. in decis. Seraph. *1098. nu. 5.*
14 Quartus, quando aliquis est absẽs pro defensione Ecclesiæ *c. ex parte 8. de cler. non resid. c. cũ non deceat 30. de elect. in 6. Rot. coram Seraph. decis. 662. num. 2.*
15 Quintus, quàndo de licentia Vicarii vrbis, quis non residet ex causa *Seraph. decis. 910. n. 4.*
16 Sextus, quando aliquis dat operã publicis studijs *Dec. num. 6. in ca. cum omnes in 2. lect. 6. de constit.*
17 Septimus, quando suffragatur cõsuetudo vt in absentia fructus percipiat *tex. & glo. in d. c. cum omnes 6. de constit.*
18 Octauus est casus, quando aliquis nõ abfuit à residentia vltra tres menses *Conc. Trid. sess. 24. ca. 12. vers. vltra tres menses.*
19 Nonus, quando quis inseruit Episcopo *cap. de cætero 7. de cler. non resid.*
20 Illud † tamen animaduertendum est, quod non sufficit causa non residẽdi, nisi etiam concurrat licentia Superioris, vt fuit decisum in vna Burgen. residentiæ 4. Iulij 1586. coram *bo. me. Card. Plato relata in decis. 1131. n. 6. Seraph.*
21 His sic stantibus, explicemus nũc modũ procedẽdi contra nõ residẽtẽ, quem collegimus *ex d. decis. 1346. Seraph. in causa Dertonen. præpositura*, & 67. Manticæ *in causa Zamor. Capell.* vbi clare fuit resolutum, quod vbi agitur ad priuationẽ cõtra nõ residẽtẽ, si is non potest personaliter citari, requiritur trina citatio per edictũ publicũ in loco beneficij, & expectatur per sex mẽses post vltimã citationẽ *p c. ex tua & ibi Io. Andr. & Anchar. ac*
22 *cæteri 11. de cler. nõ resid.* † at verò, si agatur cõtra eũ, qui fuit personaliter
23 citatus, sufficit vnica citatio, † nec est
24 opus expectare sex menses, † nec etiã est opus præmittere subtractionẽ fructuum, & excommunicationem, etiã pro forma Conc. Trid. *sess. 24. cap. 12.*
25 *§. præterea*, vti in primo casu, † quia, vt iam per Sac. Congr. declaratũ est, non afficit Episcopos, quin possint procedere ad priuationem, ob non residentiã, tametsi illa tẽporũ interualla non fuerint seruata *Rot. in d. Zamor. n. 6. & seq.* † & hoc obseruatur, tã in eo, qui est absens cũ licẽtia, quã q̃ est sine licentia, vt probat *glo. in c. quoniã frequenter, verb. Canonibus diffinitũ §. vt lit. contest. Seraph. d. decis. 1346. nu.*
26 *5.*, † vbi etiam accuratè notatur, q̃d nõ conuincitur de certa, & indubitata scientia emanatæ citationis ille, cuius frater comparuit, proponendo excusationem absentis, si alias nõ
27 constat de mandato, † immo, si habita notitia sententiæ constitueret alium Procuratorem ad appellandũ, præsumeretur pro ignorantia absen-
28 tis, † & hic habemus cautelam, ut non constituamus procuratorem illum, qui iam pro nobis excusatio-

nem

nem fecerit noſtræ abſentiæ, ſed aliū conſtituamus, quia ſic tolletur omnis præſumptio noſtræ ſcientiæ *Seraph. d.deciſ. 1346. n.4.*

30 A ſententia verò priuationis benè prolata non datur appellatio, quoad ſuſpenſiuum *per c.relatum 4. c.conquerente 6.de cler.non reſid. Cōc. Trid.ſeſſ. 23.c.1.de reformatione*, & hæc eſt vera forma procedendi ad priuationē ob non reſidentiam.

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Beneficium vacat vbi fertur ſentētia priuationis non vbi reperitur reus tempore ſententiarum, & quomodo concipienda ſit ſententia priuationis vbi priuatio inducitur a iure.

1 HInc ſuccedit aliud non inutile dubium, vbi nam dicantur vacare beneficia per priuationem, an, inquam, vbi eſt reus tempore priuationis, an verò vbi fertur ſententia ipſius priuationis, Paulus Granutius additionator tracta. Simonetę de reſeruat.benef. *in addit. ad* q. *29. verb. priuatus Tholoſſ.in tract.de beneficijs c. 24.n.14.Verall.deciſ. 48.p. 3.* Io. Frāc. Pauin. *de poteſt.cap.ſed. vac. in 7. prælud.verſ.4. per priuationem, folio mibi 16.*& Pariſius *de reſignat.lib.11.quæſt. 8.n.7.*vbi allegat etiam *deciſionē Rot. 36.de prebend.in antiq.& deciſ.91. lib.*

2 *1. Caputaquen.* † dicunt quod beneficium ibi vacat, vbi fertur ſententia priuationis, quamuis de tempore ſententiæ latæ in partibus contingeret reum priuatum eſſe Romæ; & huiuſmodi beneficium ſic vacans cōfertur per concurſum, ſeruata forma Conc. Trid. aduertendum tamen eſt, quod diximus beneficium vacare vbi fertur ſententia priuationis, ideſt, vbi beneficiarius priuatur verbaliter per ſententiam hominis, nā quando priuatio eſt à Iure non fertur ſententia priuationis formaliter dicendo priuamus *talem beneficio*;

3 † ſed dumtaxat declaratur, illum tale commiſiſſe delictum, ac propterea etiam pœnas à Iure inflictas incurriſ

4 ſe, † & tunc, ſi ex natura delicti bene

5 ficium erit reſeruatum, † quale eſt Simonia, Hęreſis, & huiuſmodi, nihil refert an in partibus, vel in Curia talis declaratoria commiſſi delicti, & pœnarum incurſus fiat. Etenim ex quo beneficium propter huiuſmodi delictum remanebat reſeruatum, Ordinarius nullatenus poterit, huiuſmodi ſibi obſiſtente reſeruatione, dictum beneficium

6 conferre; † At verò ſi delictum non inducit priuationem ipſo facto; ſed nihilominus poteſt beneficiarius pro pter illud priuari, tunc, in ſententia, erit priuandus formaliter dicendo, *ac propterea illum priuamus beneficio, vel beneficijs,* † alioquin non cenſeretur priuatus is, contra quem, fertur ſententia propter delictum irrogans pœnam priuationis, ut deciſum fuit in *vna Fauentina coram Aquen.* teſte Pariſio *lib. 3. quæſt. 16. nume. 31. de reſignatione*, vbi reſolutum fuit quod condemnatus de homicidio, ex quo in ſententia non erat appoſita priuatio beneficiorum obtentorum, non erat priuatus bono iure in beneficio ſibi, ante homicidii condemnationem, competente, & per conſequens poterat agere ſpolio contra poſſeſſorem. *Putheus deciſio. 233. liber 2.*

8 Notandum præterea eſt, quod quamuis ſententia priuationis quæ lata eſt in contumaciam reſoluatur,

per

per comparitionē *Seraph. decis. 1055. nu.4* nihilominus priuatus, etiam subsequuta absolutione, beneficium non recuperat *Seraphin. decis. 354. num.6.*

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Beneficia vacantia per priuationem quandonam sint reseruata necne traditur, & priuatio facta à Papa etiam sine causa tenet.

1 PRosequendo materiam priuationis, ex quo diximus Ordinariū non posse conferre beneficia, vacātia per priuationem, obsistente sibi reseruatione, dubitatur quintò, an omnia beneficia sic vacantia sint reseruata,
2 † D. Gaspar de Perusio *in suo tract. de reseruat. §. quæ autem, n.11.* dicit, quod beneficium vacans per priuationem non includitur in reseruatione, si priuatus, ad idem restituatur, *contra glo. in c. si propter tua,* quæ incipit *Morte 10. de rescrip. in 6.* dicēs qđ illud contrarium tollitur, in verbo *restituitur.*
3 † Æneas de Falconibus *tract. eod. q. 3. nu. 12.* referens hanc opinionem Gaspatis, dicit illam verificari in tri-
4 bus casibus: † Primo in priuatione Iuris, de qua *in c. licet Canon. 14. de elec. in 6.*, nimirum quando collata fuit Ecclesia Parochialis non idoneo sciētia, moribus, & ætate, quæ est, vt attingat XXV. annum, &, intra annū, ad Sacerdotium promoueatur omninò. Eo enim in casu Episcopus cōfer
5 re poterit: † Secundo in priuatione à Iure propter incompatibilitatem beneficii collati ab Ordinario *per ca.*
6 *de multa 28, de prebend.* † antequam labatur terminus *extrauag. execrabilis 4. de prabend. inter com. & vnic. Io. 22. d. titulo* qui autem sit terminus d. extrauagantis, & quando incurratur pena priuationis, illius vigore, dicamus breuiter *cum Gulıel. in d. extrauag.* in verbo pari modo, Rebuf. *in prax. in for. signat.* in verb. *aut per constit. execr. & tit. de dispens. ratio. ata.* in uerbo *quoad vixeris*, Bellamer. *decis. 754.* ibi *infra mēsem* Garzia *de benef. p.11. c.5. n.35.* quod est mensis; Attamen *ex sententia Zenz. l. in d. extrauag.* in verbo *absque mora dispendio, & aliorum, quos refert, & sequitur Garzia vbi supra n.36.* debet dimissio incompatibilis fieri statim, & incontinenti, verbo, & facto, sine fraude, & sub testimonio publico, habita tamen secundi pacifica possessione *d. extrauag. exe*
7 *crabilis.* † quando aūtem dicatur fieri aliquid incontinēti, non potest super hoc dari certa regula, & ideo relinquitur arbitrio boni uiri; *Garzia d. c.5. n.38. p.11.*, & latè *Lazarus Fænut. in tract. de momento temporis c. 16. & 26. & sparsim ferre per totum librū* D. Paulus Bellonus Senator Mediolanen. *lib.1. de potest. eorum; quæ fiunt incontin. in præfat. & c. 117. nu.2. post Rot. Rom. dec. 811. n.36. 40. pa.1. in nouis.*
8 Sednè inuoluantur animi, dum hęc tradūtur, siquidem iam, vel ipsi Tyrones optimè sciūt, prima beneficia incompatibilia eo ipso vacare, simulac possessio secundi pacificè apprehēsa est *per c. de multa 28. de prab.*;
9 † vt iam non sit amplius necessariū dimittere prima beneficia sub publico testimonio, sed quòd possunt Ordinarii liberè illa conferre, dummodo nulla eis obsistat reseruatio, vel af fectio *Paris. de resign. li.2. q.16. num.*
10 *22.* ; † Animaduertendum propterea est pœna *Execrabilis* non intrare, nisi quando contenditur retineri prima beneficia incompatibilia cum secundis, uidelicet percipiendo fruct', vt iā decisum fuit in vna Cracouien.

Cano-

Canonicatus 13. Decembris 1562. coram Rubeo; † imò, ad probandum execrabilitatem, non ſufficit producere Inſtrumenta poſſeſſionis beneficiorum incompatibilium, ſed debet etiam probari perceptio fructuum vel tantum tempus affluxiſſe, quod retinenti poſſit pro notabili negligentia imputari.

12 Hodie tamen, vt iam diximus *in prælud. de Indultis dubio 20. n. 9. & ſupra dub. 2. verſ. prim' itaq; n. 4. & verſ. huic plane diſpoſ. n. 84.* quando aliquis prouidetur à Papa, apponitur decretum in ipſis litteris vt teneatur prouiſus intra certum tempus inibi præfixum, vel alias quamprimum adeptus fuerit poſſeſſionem, vel per ipsũ ſteterit quominus illam adepiſcatur, dimittere primum, in manibus ipſi' Papę, & tunc non uacabit de facto, licet ſec' de Iure *per d. cap. de multa 28. de preb.* & hoc decretum fit, vt notat gloſator prag. ſanct. *de pacif. poſſeſſ.* verbo *triennium paulo ante finem*, † quia à Iure nullum præfixum eſt tempus ad capiendum poſſeſſionem, niſi in caſu regulæ Cancellariæ *de reſignationibus publicandis*, vel, vt notat Pariſius *q. 8. n. 74. li. 8.* quando beneficium vacat non ex conſenſu reſignãtis, ſed ex decreto huiuſmodi, quinimo, ſi vellet deinde primum retinere, & ſecundum adeptum dimittere, deberet de nouo ſupplicare ſuper huiuſmodi retentione, & gratiam obtinere de perſeuerando in primo *Pariſius de reſignatione lib. 8. quaſt. 7. nu. 102.* † vbi etiam ponit formam huiuſmodi ſupplicationis.

Tertio caſu, dicit Æneas, locum habere opinionem D. Gaſparis, quando ſcilicet ſumus in priuatione hominis; puta quando Ordinarius ſua auctoritate aliquem priuat, quia tũc Ordinarius poſſet illa libere conferre. † Secus autem quando priuatio fieret auctoritate Apoſtolica *Io. à Kochier in reg. 1. Cancellariæ n. 22.* vel quã do ex Iuris diſpoſitione vacat cum reſeruatione, vt in caſu *extrauag. execra*

18 *bilis*, † & in caſibus *Cõſtit. Greg. XIII de publ. reſign.* & Pii Quinti, quæ incipit *in conferendis*, circa concurſum, ſiue ob non ſeruatam formam Concilii, & huiuſmodi. *D. Barboſa de poteſt. Epi. p. 3.*

19 Notandum inſuper eſt, quod priuatio facta à Papa, etiam ſine cauſa, tenet in beneficialibus *Cardinalis Seraph. deciſ. 254. n. 1.* Et eo caſu enunciatio Papæ facit fidem.

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Beneficium incompatibile vacat quãdo ſtat per prouiſum de ſecundo quominus poſſeſſionem adipiſcatur, quod planè verificatur, ſi ultra duos menſes differatur apprehenſio poſſeſſionis.

1 Diximus beneficium vacare de facto quando ſtat per prouiſũ quominus poſſeſſionem ſecundi adipiſcatur, modo dubitatur, quando dicatur ſtare per prouiſum, itaut reputari debeat negligens, vt poſſit intra re diſpoſitio decreti de dimittendo. Nicolaus Garzia *de benef. p. 11. c. 5. n. 63.* dicit quod tunc dicitur ſtare per prouiſnm; quando poſſeſſionis apprehenſio differtur vltra duos menſes,

2 † & quod non excuſat eum ignorantia, quæ quomodolibet allegetur de contentis in literis apoſtolicis, & in ſpecie de decreto, in eis ipſis literis apponi ſolito, vt infra terminum in eis expreſſum, vel alias quam primũ, dimittere teneatur beneficium, qđ

3 obtinebat, † quia, inquit, intrat diſpoſitio iuris communis propter in-

Aa com-

compatibilitatem *ex ca. de multa 28. de preb.* † neque etiam obstat quod decretum vacationis non intret ante collatiunem sibi factam, quando gratia est in forma *Dignum*, quia, vt fuit consideratum *in vna Segobien. Canonicatus 6. Febr. 1589. coram Illustriss. Seraph. & est decis. 856. num. 10.* in literis extenditur, ut duo menses computentur à die adeptę possessionis, vel ab eo die, quo per prouisum steterit, quominus illa adepiscatur; quo planè fit vt, qui differt adipisci suam possessionem vltra duos menses à die sibi factæ collationis, vel etiam
4 obtentæ gratiæ, † nisi probet se fuisse legitimè impeditum, vel citrà suā culpam, aut voluntatem non potuisse literas consequi, erit eo ipso priuatus beneficijs, non dimittendo primum, propter d. decretum apponi cō
5 suetum annuit; *d. decis. 856. in fi.* † & quod impedico non currat tempus ad dimittēdū, superque decisum hoc habemus *apud Illustriss. Seraph. decis. 997. in vna Toletana Archid. 6. Iunij 1592.* vbi dictum fuit *Archid. de quo ibi non fuisse vacātem, quia cum bo. me. Cardinalis de Mendoza non teneretur dimittere Archidiaconatum, nisi intrà spacium anni, isque obtinuisset plures prorogationes, qua durabant,* vsque ad diē 23. Iulii 1588. *& interim fuisset ei mota cōtrouersia super Decanatu, quem Papa pratendebat vacare per promotionem ad Cardinalatum, non currebat ei tem-*
5 *pus,* † *sed interim cessabat, donec molestia cessarent, nam impedito non currit tempus, quod etiam obseruatur in eo, qui uigore decreti tenetur expedire literas infra sex menses: neque obstat, quod controuersia non fuerit iudicialis, quia hoc procedit indifferenter in omni molestia*
7 *siue iudiciali siue extraiudiciali, &* † *illa molestia, qua ueniunt facto principis, uidetur maxime considerabiles, & pracipuè in beneficialibus, quia Papa potest ad libitum voluntatis suę disponere de beneficio, etiam priuando sine causa,* Mohed. decis. 86. citatus in d. Seraph. 997. n. 8. *neque obstat quod possessio à principio fuerit pacifica, tam respectu tituli, quam perceptionis fructuum,*
8 † *quia sufficit quod quondocumque praštetur impedimentum, citrà culpam impediti, quo plane casu tantum temporis ei restituendum est, quantum per impedimentum ablatum fuit, & de iure cōmuni non vacat beneficium per lapsum duorum mensium si superueniant molestia,*
9 † *imo neque uacat, si superueniant pendente termino prorogate, ne Clericus dimittendo prius obtentum careat vtroq; beneficio, & mendicare cogatur* & præmissa ex decis. 997. quod, & confirmatum fuit apud *eundem Card. Seraph. in vna Tirasonem. Canonicatus 9. Ian. 1598. n. 2.* quæ est *decis. 1254.* † vbi habetur, quod *ad effectum, vt non teneatur quis dimittere primum beneficium, sufficiunt molestia etiam extraiudiciales, & de facto,* & *in alia Eluen. Sacristia 17. Aprilis 1592. coram eedem Illustriss. Seraphin.* quæ est *decis. 983.*
11 *num. 5.* † dictum fuit quod *propter nō dimissionem beneficij, quod quis ex decreto intra certum tempus dimittere tenebatur, non potest dici censtare de non titulo, dum potest doceri de contra-*
12 *rio,* † *quia Rota, ad effectum vt dici possit non constare de titulo, requirit quod constet de non iure per confessionem, vel per rem iudicatam.*

& ex præmissis putamus sufficienter dilucidatum dubium.

DV-

DUBIUM SEPTIMUM.

ARGUMENTUM.

Concursus cessat quādo cura animarum spectat ad Collegiatam Ecclesiam, & exercetur per Canonicos: Episcopus autem potest curam toti Capitulo incumbentem transferre in certam Dignitatem, vel Canonicum de consensu tamen Capituli.

1 DVbitatur septimò, circa illa verba Concilij *cap. 18. sess. 24. etiam si cura incumbat Ecclesiæ, vel Episcopo* quomodo intelligantur; nam Gonz.
2 *glos. 6. n. 158.* apertè dicit quod cessat concursus, quando cura animarum spectat ad Ecclesiam Collegiatam, & exercetur per Canonicos, vel hebdomadarios, vel alios Clericos; & ita etiam testatur censuisse Sac. Congregatione Conc. *16. Iulij 1589.* & nihilominus Conc. clarè loquitur, ibi, *etiam si Cura Ecclesiæ, vel Episcopo incumbere dicatur, vel per plures admini-*
3 *stretur* † & adeo vrget dubium, vt ipsemet Gonzal. nesciat quid resolutionis capere, ibi, *nu. 159.* vbi dubitatiuè dicit, quod Concilium non loquitur de Ecclesia Collegiata, neque dum loquitur de cura incumbente Episcopo † videtur intelligendum, nisi quādo esset ipsa cura distincta, & diuisa; secus si non haberet limites certos: in quibus casibus, putat non esse neces-
5 sarium fieri concursum; † & præsertim quando nemini confertur titulus Ecclesiæ vel perpetuæ Vicariæ, & se submittit censuræ Sac. Congregationis.

6 Sed postquam hodie habemus declarationes Sac. Cōgregationis, quas refert Gartia *cap. 2. n. 181. q. 9. de benefic.* iam cessat omne dubiū circà concursum. Decis. autem sunt, quæ sequuntur: vna super verbis Concilii *et si &c.* Et sic cantat *Collatio mansionariorum facta sine examine in concursu nulla est iudicata, etiam quod consuetudo esset, quod conferantur simpliciter* sed illicò subiicitur: *Sciendum tamen est, quod postea fuit a S. D. N. decisum in huiusmodi Mansionarijs concursum non esse necessarium*: & iterum super verbis *vni vel pluribus*, sic decisum fuit: *non intelligitur de Canonicis Cathedralis, & Collegiatæ Ecclesiæ, quibus cura animarum incumbit, & per quos ipsa cura animarum exercetur*: & clarius in alia sic habetur: *quod Sanctiss. statuit in Dignitatibus, & Mansionarijs, seu Hebdomadarijs habentibus curam animarum in Ecclesijs Cathedralibus, & Collegiatis, non esse necessarium examen per concursum, quia Cōcilium non fecit expressam mentionem Dignitatum*, & c. statutum de elect. in 6. *in Mansionarijs, & Hebdomadarijs*, ex consil. Oldr. 67. & Anchar. cons. 69., *quamuis Concilium videatur ea tollere: in Parochialibus autem, quæ non sunt in Cathedralibus, nec Collegiatis, in quibus adsūt tres, uel quatuor exercentes curam animarum alternis vicibus, nihil decisum, licet Sac. Congreg. censeat absque dubio faciendum examen per concursum* iuxta decis. Rot. Gerunden. Sacristię.

7 Quo vero ad deputationem Vicarii adhuc vrget difficultas: cæterum vt aliquando nodum explicemus, dicendum est cum Gonz. *d. glo. 6. num. 65.*, quod vbi null⁹ adest Rector, sed Episcopus solet committere exercitium curæ animarum alicui beneficiato, tunc huiusmodi beneficium nō dicitur curatum, nec ille, qui exercet curam animarum, dicitur Curatus, sed solus Episcopus est Rector, &
8 apud eum residet cura animarum; † itaut per mortem illius, cui, vel quibus commissum fuit, huiusmodi exercitium, non vacet beneficium; & ideo non erit constituendus Vicarius.

9 Facit adhoc declaratio Sac. Congreg.

greg. quã affert idẽ Gartia *p.3.c.2. n. 179.* quæ ait, *Vicariũ amouibilẽ, in exercitio cura animarũ, arguere curã esse penes præsentantẽ, & ideo ipsum teneri ad*
10 *residentiam*. † Sed hoc intelligendũ est cũ hac limitatione, nẽpe, nisi talis exerceret curã animarũ tãquã vni
11 tã suo beneficio, † qđ plane præstare potest; nimirum vnire Episcopus, vt potè curã toti capitulo incũbẽtẽ trãsferre in certam Dignitatẽ, vel Canonicũ, de consensu tamẽ capituli, vti declarasse Sac. Cõgr. testatur Gartia *c.2.§.1.n.190.p.9.* his verbis. *An possit Episc. curã animarũ toti capitulo Cathedr. Eccl. incumbentem transferre per viã vnionis perpetuæ in certã personam, seu Dignitatẽ eiusdẽ Eccl. Congregatio cẽsuit posse de cõsensu Capituli, & in prouisione talis Dignitatis, seu Canonicat⁹ esset faciendus concursus.*

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Inferiores, qui non habent iurisdictionem quasi Episcopalem, cum facultate congregandi Synodum, non possunt constituere Vicarium & eo minus concursum facere, hoc latè traditur.

1 Dubitatur 8., an possit quilibet Collator inferior Episc. cõstituere Vicariũ, & an idẽ præstare valeat
2 Capitulũ Sede vacante; † Vt dubium hoc melius solutum euadat, cõstituo parochiales in quadruplici statu.
3 Primò dicamus, quod, aut talis Parochialis vacans est subiecta collationi, & simul Iurisd. Episcopi; Putà quia Episc. illam habet in sua Diœcesi, & simul potest illam conferre, quando nulla sibi obest reseruatio.
4 Aut secundò, est quidem subiecta Iurisdictioni Episcopi, sed nõ collationi, nempè quia est in diœcesi, & subest visitationi, & correctioni Episcopi; sed collatio ad alium spectat.
5 Vel tertiò, ex subiecta collationi, sed nõ Iurisdictioni, nimirũ quia, vel ex priuilegio, vel ex cõsuetudine, vel aliàs, ex præscriptione, habet ius conferendi Parochialem existentem in alterius, vel nullius Diœcesi.
6 Vel quartò, est huiusmodi Parochialis omninò exempta à visitatione, & collatione Episcopi, quãuis sit in eius Diœcesi, nam aliud est dicere esse Diœcesis, vel in Diœcesi, & aliud dicere esse de Diœcesi, vt benè aduertit Lapus, & post eũ Imola, & Anchar. *in Clem. 2. de priuileg. n.2.* vbi dicit quod loca exempta non sunt de Diœcesi, quamuis sint in Diœcesi.
7 Aut tandem quintò, Ecclesia est exempta, nec est in Diœcesi, minusq; recognoscit Episcopũ in Superiorẽ.
8 His igitur sic positis, concludam⁹ quod in primo statu considerata Ecclesia, solus Episc., vel eius Vicarius Generalis, & etiam, Episc. sede vacante, nõ quidem Capitulum, sed planè Vicarius ab eodem Capitulo electᵘˢ, potest Vicarium in ipsa Eccl. vacãte
9 constituere, † vti fuit declaratum p Sacram Congregationem teste Garzia *de benef. p.9.c.2.n.8.* vbi ad verbũ ipsam declarationem refert.
10 In secundo autẽ statu, vt potè quãdo subiecta est Eccl. Iurisd. sed nõ collationi Episc. spectat ad Episc. Diœcesanũ constituere Vicariũ, & Concursũ facere, siuè collatio spectet ad Papã ratione vacationis, quauis reseruatione generali, vel speciali, ex Concilio ipso ibi *etiã si ipsa Parochialis reseruata, vel affecta fuerit*, siue spectet collatio ad alium quemuis collatorem; ne dum Abbatiali, vel Episcopali, aut etiam Patriarchali, verũ etiam Cardinalitia auctoritate fũgentem, ad idque Cardinalibus concedi solitum suffragetur Indultum, vel Priuile-

uilegium (hoc tamen intelligendũ est iuxta id, quod diximus *in præludio vltimo dub. 24.*) vel etiam si collatio spectaret ad aliquod Capitulũ, vel Collegium, clarus est textus Con-
11 cilij ibi *etiã vigore Indulti &c.* † Quo vero ad Inferiores Illustriss. Cardin. habemus Cõcilium Prouinc. Mediolanense Quintum decernens in tit. *quæ ad benef. collat. pertinent* in hæc verba. *Vacante Ecclesia Parochiali, cuius ius conferendi non ad Episcopũ Diœcesanũ; sed ad aliũ etiã ab Episc. Iurisd. exemptum, etiam regularem spectat; Edictum de Concursu proponat Episcop° Diœcesanus, & quicũque examen eo nomine subire voluerit, ad ipsum cõueniat, qui, exploratione per Examinatores Syno-*
12 *dales facta,* † *ex approbatis digniorem,*
13 *& magis idoneum deligat,* † *cui vacãs illa Ecclesia ab illo conferatur, cuius ius est, si secus fiat collatio rescissa, nullaque sit.* Quod planè decretum in hac Mediolanensi Prouincia eam vim habere debet, ac si esset ipsiusmet Concilii Tridentini, quippe quod factum fuit auctoritate ipsius *Concilij Trid. d. cap. 18. sessione 24.* ibi *liceat etiam Synodo Prouinciali, siqua in supradictis, circa examinis formam addenda, remittendaue esse censuerit, prouidere*, & cum id quod aliena auctoritate facim°, non à nobis, sed ab Impertiẽte auctoritatem factũ dicatur *c. si Apostolica 22. de praeben. in 6. l. 1. §. sed si quid verſ. omnia. n. C. de veter. Iur. enucl. Rol. conſ. 86. n. 36. li. 1. Natt. cõſ. 669. num. 16.* ideo idem dicendum est de decreto præmisso, vt auctoritatem prorsus habeat Sacri Concilij Trid.

14 Quod aũt locum habeat ẽt in constitutione Vicarij, satis superq; liquet ex declaratione S. Congreg., quã his verbis desumpsi, ex manuscriptis Illustriss. ac Reu. D. Epi. Parauicini, siue Illustriss. bo. me. D. Card. Parauicini, & sic ait. *In locis exemptis Vicarij electionem ad eum spectare, ad quem spectat Concursus.*

15 In tertio statu, non est opus immorari, quandoquidẽ satis clarè cõstat, ex his, quæ diximus in secũdo statu, vt scilicet deputatio Vicarii spectet ad Episc. Diœcesanũ, & non ad Epis. qui ex priuilegio, vel consuetudine, aut perscriptione habet ius conferendi Eccl. in alterius, vel nullius Diœcesis existentẽ; Episc. n. in Diœcesi aliena habetur quasi priuatus.

16 In quarto statu respondẽdũ arbitror cum distinctione; Nã vel huiusmodi Parochialis exempta, est immediate subiecta Sedi Apostolicæ, itaut nullũ mediatũ Superiorẽ ad illã recognoscat, & tunc solus Episc. Diœcesanus constituet Vicarium, per supradicta: vel recognoscit aliquẽ Superiorem, & tunc subdistinguendum: vel enim huiusmodi Superior, siue Prælatus habet contẽtiosã iurisdictionẽ, cũ Iure cõferendi, non tamen habet territoriũ vllũ, nec ius congregandi Synodum; vel habet quidem territoriũ, sed nõ habet ius congregandi Synodũ; vel certè habet ius congregandi Synodum, sed non consueuit congregare; vel tãdem, licet consueuerit congregare, illam tñ reuera nõ congregauit, vel sĩ congregauit, nõ elegit
17 examinatores. † Si igitur Ecclesia exempta recognoscit Superiorem mediatum ad S. Sedem, ipseq; Superior habeat contentiosam iurisdictionem, cum iure conferendi, sed nullũ habeat territorium, nec ius congregandi Synodum, adhuc Episc. Diœcesanus solus constituet Vicariũ, sicuti
18 & reliqua concursus expediet, † prout hisce verbis rescripsit S. Congreg. Episc. Placentino teste Garzia, *qui ipsam declarationem de uerbo affert. d. c. 2. n. 122. p. 9.* Sic *Reuerendiss. D. actũ fuit in Sacra Congregatione Cardin. Conc. Trid.*

Trid. Interpretum de his, quæ in libello, his litteris adiuncto continentur, & matura consideratione decretum est Conc. Trid. non licuisse Abbati Oppidi valisolet, nec imposterũ licere, Parochiales seculares conferre, nisi his, qui ab Examinatoribus in Synodo Placentina constitutis idonei fuerint iudicati, & ab Amplitudine tua Ordinario tamquã magis idonei electi, collationesq; ad Abbate, post Conc. non seruata hac forma factas, nullas esse, iusque Parochialis ipsas conferendi, ex bulla, S. mem. Pij V. *ad Sedem Apostolicam deuolutum esse; Ideoque A. T. debere à possessione deyicere eos, qui ab Abbate sic immissi fuerint, & Edictis propositis, examẽ per concursũ indicere, & nomina eorũ, quot examinatores iudicauerint Idoneos, qui abs te tãquã magis idonei iudicati fuerint, ad S. D. N. mittere vt Parrochiales eis conferri possint, quæ omnia, vt quam primum efficiantur A. T. quantum in se est curabit, cui bonã valetudinem, & perpetuum diuinæ gratiæ præsidium opto. Romæ 24.* die Octob. *1573. A. Tãquam Frater Philippus Boncompagnus Card. S. Sixti* accedunt etiam pro hoc decisiones Rotę, & præsertim in vna Forosempron. 15. Ianuarii *1593.* coram Illustriss. bo. mem. Card. Mantica, quæ est Decisio 210. vers. item vacatio, n. 5. ibi. *Item vacatio ex constitutione* Pii Quinti, *ex eo probatur quod Abbas a quo Lucas Antonius fuit prouisus in districtu Barignana, in quo sita est Eccl. Parochialis, non habet omnimodam, & quasi Episcopalem iurisdictionem, sicuti S. Conc. Tridentinum disponit & à S. Cõgregatione Illustrissimorum ac Reuerendissimorum DD. Cardinalium sepissimè fuit declaratum, & à Rota decisum in* Legionen S. Facundi, & in Marsicana exemptionis, ibi, † *neque etiã Abbas docet se esse solitum conuocare Synodum; & in ea deputare examinatores,* 23 † *quinimo Episcopus Forosempron. tamquam vicinior, est in quasi possessione conuocandi Synodum, & deputandi examinatores, & à S. Congregatione Illustrissimorum ac Reuerendissimorũ DD. Card. eiusdem Conc. Trid. Interpretum* die 18. Ianuarij *1585. super hoc obtinuit mandatum de manutenendo in sua quasi possessione constituendi Concursum donec Abbas legitime prob uerit, se ius cogẽdi Synodũ habere, aut aliàs coegisse, & in ea examinatores ad præscriptum Conc. deputasse:* † *Proinde cum beneficiũ de quo agitur ex d. Constit. Pij Quinti, ad Sedem Apostolicam fuerit deuolutũ, satis intelligitur reseruatum, ad effectum de quo agitur, cum eius collatio ad eum pertineat, nisi probetur illud esse de Iure patronatus, de quo separatim agendũ est: & in eadem 17.* Maii *1593.* coram eodem, quæ est decisio 228. sic habetur. *Quod verò attinet ad vacationem; Domini ex Constitutione fel. rec. Pij V. censuerunt à decis. in hac causa facta* die 25. Ianuarij proximè præterito *non esse recedendũ; illa enim verificatur, quia vacante Parochiali, Episcopus Forosempron. tamquam vicinior illius loci, in quo sita est, fecit concursum, & Abbas Classen, ad quem spectat ius conferendi, noluit dictam Parrochialem ei cõferre, qui in d. Concursu fuit approbatus; sed ipsemet, facto alio Concursu, contulit eam Lucæ Ant. Archangelo, tamquã legitime approbato; qua quidem prouisio non potest sustineri, quia, vt Inferior collator possit facere Concursum, iuxta formam S. Conc. Trid. c. 18. de reformatione sessione 24. tria necessariò requiruntur: Primum, quod locus, in quo Parrochialis sita est, nullius sit Diœcesis, & immediate subiectus Sedi Apostolicæ; Secundum quod Collator in eo habeat omnimodam, & quasi Episcopalem Iurisdictionem: Tertium quod habeat ius congregandi Synodum & sit solitus illam congregare, sicuti fuit in Sacra Congregatione dicti*

Con-

Concilij sæpè, & in specie in hac causa, resolutum, quæ, cum in casu proposito, non concurrant, prouisio facta ab Abbate Luca Antonio Archangelo præter formam S. Conc. Trid. d.c. 18. sess. 24. corruit l. si plures in principio de códit. instit. c. quoniā frequenter §. porrò coniunctio §. si autē, & ibi not. Abb. vt lit. non contest. & Ripa in l. 1. nu. 125. ff. solut. matr. *quod multo magis placuit esse recipiendum, quia vltimus est statutus ann. 1583. & 1588. quibus Abbas fecit collationem ijs qui, facto Concursu coram eodē Episcopo Sempron. ab eius examinatoribus fuerunt approbati, & in vna Teruisina Iurisdictionis 17. Februarij 1595.* coram Lita fuit resolutum, *Concursum facere ad Parrochiales spectare ad Episcopum diœcesis, & non ad Abbatem, qui non docet se non esse nullius diœcesis, & Synodum legitimè congregasse, minusq; examinatores deputasse.*

24 At verò, si habet territorium, quia est nullius diœcesis, & habet plenam dispositionem circa huiusmodi Parochialem, sed non habet ius congregandi Synodum, vel si huiusmodi ius habet, non tamen consueuit illam congregare, adhuc constitutio Vicarij, & negotium totius cócursus spectabit ad viciniorem Episcopum, non autem ad illum inferiorem præla-
25 tum; † prout etiam spectabit ad eundem Episcopum, si talis Prælatus cósueuit congregare Synodum, & re ipsa illam congregauit, sed non deputauit examinatores *per supradicta.*

26 Ratio autem prioris dicti est, quia priuilegium ammittitur per non vsū *D. Barbosa in allegat. 26. nu. 13. par. 2.* & non vsus inducitur, si priuilegiatus destitit eo vti per decennium, vbi tamen occasio se obtulerit eo vtendi *l. 1. ff. de nundinis.*

27 Ratio verò secundi, nimirum si nō deputauit in Synodo examinatores, est, quia concursus, sine examinatoribus Synodalibus, est nullus, vt dicemus inferius.

28 Porrò si prælatus inferior habet territorium; iusq; congregandi Synodum, & re ipsa illam congregauit, & examinatores deputauit: tunc ad talem Prælatum, non autem ad Episcopum viciniorem, spectabit constitu-
29 tio Vicarij, & concursus expeditio: † appellat. nā appellatione ordinarij, veniunt etiam huiusmodi Prelati in-
30 feriores, † prout declarauit Sac. Cōgreg. *super d. cap. 18.* ibi *poterit Ordinarius,* in hæc verba. *Ex hoc verbo ord. colligitur hoc decretum locum habere in inferioribus perlatis; vnde inferior Episcopo, qui omnimodam iurisdictionē habet Episcopalem, nec alicui subditur, sed est immediatè subiectus sedi Apostolicæ, nullius diœcesis, proprium territoriū habeat, si habet ius congregandi Synodum, & legitimè constat illam congregasse, & elegisse examinatores, poterit concursum instituere, examinare, & approbare, & Oeconomos, ac Vicarios deputare; deniq; omnia illa, quæ per hoc decretum permittuntur præstare.* Et ex præmissis satis enucleatum putamus dubiū, in quouis statu reperiatur Ecclesia. Transeamus itaq. ad alia.

DVBIVM NONVM.

ARGVMENTVM.

Inferiores, qui quasi Episcopalē iurisdictionem, & ius congregandi Synodum non habent, nequeunt Vicarium deputare.

1 EX præmisso dubio aliud emanat, an videlicet eisdē Prælatis, qui omnimodā iurisd. quasi Epalem. & ius cógregādi Synodū nō habent, liceat cōstituere Vic. cū cōgrua, saltē in casib.
2 repentinis. † Rō huius dubitationis est desumpta ex quadā declaratione Sac. Congreg. quam refert Garzia *de benef. part. 9. cap. 2. n. 11.* per quam fuit resolutum, quod possit Collegiū ad

ad cuius præsentationem est Vicaria, quum primam in casibus repentinis constituere Vicarium ad custodiam Ecclesiæ vacantis, donec certior sit factus Episcopus, & prouiderit. Sed plane, in dubio nostro, dicendum est pro solutione, id nullatenus licere prælatis iurisdictionem nec ius vtsupra non ha-
3 bentibus; † Quinimo, nec huiusmodi collegiis id competere, quando ad ipsa beneficia simpliciter habent ius collationis; secus autem si eis cõpetat duntaxat ius præsentandi Vicarium perpetuum, quia fortè ipsis Collegijs, vel eorum mensis esset vnita Parochialis, & cura animarum trãslata in Vicarium perpetuum, ab eodem collegio præsentandum, & huic dicto suffragari videtur verba ipsiusmet Cõc. Trid. ibi *etiamsi cura Ecclesiæ incumbere dicatur* conducunt quæ dixi *in præludio de unionibus*, *& ibidem dub. 1.*

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Vicarius deputandus cum congrua, dummodo alias sit idoneus non est necessario examinandus.

1 DVbitatur decimò; an Vicarius constituendus, iuxta dispositionem Sac. Conc. Trid. *d. ca. 18. sess. 24.* debeat Examinari, quamuis alias videatur, & sit idoneus, aut alioqui sit admissus ad Sacramentorum administrationem: Ratio huius dubitationis desumitur ex eodem Concilio quia dicit *Idoneum Vicarium*, & vt infra etiam videbimus, quia quilibet se opponens ad concursum, quãuis alias esset Doctor, vel etiam Parochus alicuius Ecclesiæ, vel etiam fuisset per huiusmodi concursum alias admissus ad huiusmodi Parochiales debet nihilominus de nouo examinari. Hoc sanè dubium non caret difficultate, nec hactenus aliqua quæ viderim, reperitur declaratio in terminis; attamen si vacat aliquid dicere, Dicamus, Episcopum posse constituere eiusmodi Vicarium absque vllò examine, dummodo alias sit idoneus ad regendum curam animarum, ratio autem ea erit, quia, uti iam vidimus, Episcopus vti debet omni diligentia, quę præscribitur in declaratione per me allata superius *dub. 1. n. 4. huius 1. requisiti*, nimirũ debet in primis constituere illum, qui sit in ea ipsa Ecclesia, qui velit curam exercere, aut vicinum parochum: † Cũ itaque Sac. Congreg. eos nominet, quos supponit alias idoneos, nec circa illos quicquam disponat de aliquo examine, videtur proinde hoc relinqui arbitrio Episcopi; † facit quod tradit Garzia *d. p. 9. c. 2. n. 12.* vbi aduertit *ut vidimus in proximo antecedenti dub.* quod Collegium in repentinis casibus constituit Vicarium, & quãuis dicat, quod non potest ei dare iurisdictionem in spiritualibus, nisi alias sit approbatus ad sacramentorum administrationem, sed quod potest illum ponere ad custodiam; annuere nihilominus videtur, ex his, à contrario sensu, quod, si sit admissus, poterit ei dare iurisdictionem in spiritualibus: Sed me subiicio censuræ superiorum.

DV-

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Deputatio Vicarij cũ cõgrua videtur quod debeat fieri intra triduum, & maximè in hac Mediolanensi Prouincia in qua intra triduum debet proponi edictum pro concursu.

1 DIximus *Episcopum debere statim habita notitia vacationis Parochialis constituere in ea Vicarium cum congrua*, sed modo occurrit dubium, an possit aliquandiu differre huiusmodi deputationem. Vtile sanè est hoc scire, quippe quod frequentissimum est

2 & quotidianum, † & videtur quod nihil differre possit, tum quia Conc. Trid. uult vt statim cõstituat, tũ q̃a hoc etiam annuere videtur Sac. Congreg. eiusdem Conc. interpres, quæ teste Garzia *p.9. de benef. c.2. n.22.* sic aliquando declarauit *Congregatio censuit, statim, habita notitia vacationis Parochialis, debere Episcopum constituere Vicarium idoneum, & non esse expectãdum tempus, quo dignior ipsi Parochiali prẽficiendus nominatus sit*: nihilominus si expedit dicere quid tenere debeamus, arbitrarer *cum Hoieda p. 1. de incompatib. benef. c. 13. n. 49. & Mascard. de probat. conclus. 183. num. 42. & Paris. de resignat. benef. li. 3. q. 1. n. 130.*

3 † qui in terminis adeptionis possessionis secundi beneficij, ad effectum videndi an vacet primum incompatibile, dicũt q̃d id debet esse arbitrarium Episcopo, quando quis incontinenti fuisset reiectus à possessione se-

4 cundi beneficij, † & quamuis *Gartia d. tract. de benef. p. 11. cap. 5. à n. 111. vsque 122.*, vbi quærit quando dicatur aliquid fieri incontinenti, postquam plurium Dd. dicta, & Rot decis. retulit, videatur in ea sententia residere vt possit dici litem incontinenti motam super beneficio, quando mota

5 fuit intra duos menses; † Hoieda tamen *in d. c. 13. n. 80.* asserens esse maximè controuersum, & dubium, quando dicatur incontinenti turbari, constanter tenet hoc relinqui iudicis arbitrio, quæ sententia æqua videtur, nam secundum subiectam materiam aliquid dicetur factum incontinenti tametsi lapsi sint quindecim dies, vel mensis, aliquando verò non dicetur factum incontinenti, quamuis lapsæ sint duntaxat horæ, vti esset in casu propulsionis iniuriæ, vel repulsionis

6 primi motus. † Hanc itaque sententia Hoiedæ nos sequendo, dicamus posse Episcopum differre constitutionem huiusmodi Vicarij, vsq; ad tres dies à die notitiæ vacationis, non autem vlterius, & maximè in hac Mediolanẽsi prouincia, † ĩ qua habem⁹ decretũ *Conc. prou. 1. tit. de proponendo edicto*, vt intra triduum proponatur edictum pro concursu, & nihilominus Conc. Trid. *d. cap. 18. de refor. sess. 24.* decernit, vt statim constituatur Vicari⁹, & postmodum proponatur edictum &c. Nec obstare videtur allegata declaratio S. Congregationis, nam, si rectè perpendantur illius verba, facilè patebit, quod non modo non repugnat huiusmodi declaratio huic sententiæ, sed tantum declarãt in casu illius consultationis, non licuisse differri constitutionem Vicarij, donec dignior esset electus, † quippe qui non valet eligi nisi post peractum examen, quod planè cessat in casu nostro.

†

DVBIVM XII.

ARGVMENTVM.

In Ecclesia baptismali non est proponendus concursus: at vero Vicarius cum congrua est deputandus, baptismus enim est omnium Sacramentorum necessarijssimus, quia sine illo nemo potest esse saluus.

1 DVodecimò dubitatur, an sit constituendus Vicarius, cum congrua, in Eccl. baptismali, dum ei⁹ vacatio contingit. Hoc dubium deriuat ex eo, quod diximus Ecclesiam baptismalem dici Curatam, quãuis non habeat territorium, & videtur dicendum quod non sit constituend⁹ nam de rigore *c. 18. sess. 24. Conc. Trid.* non est pro ea proponendus Concur
2 sus, † ergo non tenetur Episc. vti tanta diligentia circa illam, quanta cir-
3 ca parrochialem, † nihilomin⁹, quia Sacramentum baptismi est omnium Sacramentorũ necessarijssimũ, adeo vt absque illo nemo possit esse saluus *Io. c. 3.* ibi *nisi quis renatus fuerit &c.*,
4 Et homo sine baptismo est incapax aliorum Sacramentorum *cap. 1. & clarius in cap. veniens de Presbit. non baptizat.* vbi dicitur quod *ante susceptionem baptismi non suscipitur a-*
5 *liud Sacramentum*, † *cum baptismus sit fundamentum omnium Sacramen-*
6 *torum*, & vbi fundamentum non
7 est, super ædificari non potest; † expedit proinde vt ab idoneo, & experto, ac scientia calente Sacerdote administretur huiusmodi Sacramentum; quocirca videtur quod poterit imo debebit Episcopus, pro officij sui munere, constituere Sacerdotem, seu Vicarium ad huiusmodi baptismalem Ecclesiam vacantẽ, qui id baptizandi muneris obeat; † Ecclesia enim baptismalis, quamuis in reliquis Curata nõ sit, compræhenditur nihilominus sub dispositione Conc. Trid. *c. 17. de reformat. sess. 24.* vbi agi-
9 tur de incompatibilitate beneficiorũ prout Sacra Congregatio declarauit *in vna Perusina*, quæ habetur in manuscrip. Illustriss. D. mei Episcopi Parauicini *super d. cap. 17. sess. 24.* in hæc verba. *Ecclesia baptismalis, licet non sit in reliquis; curata; nihilominus est incompatibilis, & hoc decreto comprehenditur.*

DVBIVM XIII.

ARGVMENTVM.

Vicarius cum congrua deputacur in Ecclesijs resignatis simpliciter, non in fauorẽ, quia resignata in fauorem non dicuntur statim vacare, sed potest resignans incũbere possessioni.

1 DVbitatur decimo tertiò, an sit constituendus Vicarius in Ecclesijs resignatis. Videtur quod non, & pro hac negatiua facit declaratio S. Congregationis relata per Garziã *de benef. p. 9. c. 2. n. 159.* in hæc verba. *Cum Parochialis Ecclesia resignatio sit in manibus Sanctissimi, quia tunc non dicitur vacare, ante quam alte-*
2 *ri adquiratur, nec in ea potest statim deputari Vicarius, & non est necessarium concursum fieri, & apti orem*
3 *eligendum esse, per Ordinarium*; † *sed satis est resignatarium ab Examinatoribus in Synodo deputatis, simul cum ordinario, probari idoneum*, nihilominus hoc dubium soluendum est iuxta distinctionem, quam fecim⁹ supra in dubio secundo, huius requisiti, vbi eãdem declarationem retuli plené, † & dixi ibi, quod quando resignatio facta est simpliciter, simulatq; admissa fuit vacat Eccl. siue ipsa resignatio fue-

fuerit facta in manibus Sanctiss. siue in manibus Ordinarij, & proinde eo in casu constituendus erit Vicari⁹ secus vbi resignata fuerit in fauorem alterius, & sic accipienda est prçinserta declaratio, vt intelligatur de resignatione in fauorem facta, non autẽ de facta simpliciter, & admissa. Nec repugnat illud quod dicit Parisius *de resignat. beneficiorum lib. 8. q. 7. num. 36.* nẽpe quod Illustriss. Matheus Cõtarelus Cardinalis S. Stephani, Vir eruditissimus, & in hac materia excellentissimus, prodatarius, in Pontificatu fel. rec. Greg. XIII. mandauerit, vt non apponerentur illa verba *in fauorem* tamquam non necessaria, & suspecta, neque in capite, neque in corpore, supplic., & quod tunc cœpit practicari, vt apponatur dumtaxat *resignatio*, pro quo testatur idem Parisius se vidisse infinitas supplicationes, quamuis postea compositores supplicationum addiderunt *simplex*, itaut hodie communiter soleat poni *resignatio simplex*, quippe qui ille renunciat simpliciter in manibus Papę, qui Sum. Pontifex postea ad preces resignatarij, ei dictum beneficium resignatũ confert *Federicus de Senis de permut. benef. quaes. 19.* † nam Papa non habet respectum ad mentem resignantis, sed ad supplicationem humiliter sibi factam a resignatario, *Boer. in tract. de auctorit. Legati à latere num. 27.* & à Papa d. resignatarius habet ius, & non a resignante *Cassad. decis. 15. sub n. 1. de prabend.* Nihilominus ex quo habet quamdã corespectiuitatem, quia vnus renunciat, & alter supplicès obtinet ad not. *per Felin. in cap. pastoralis 14. de rescriptis*, & dixit idem Parisius *lib. 1. quaest. 3. circa finem*, ideo non dicitur simplex resignatio, sed de stylo adhuc dicitur facta in fauorem, *Cassad. decis. 10. n. 10. de concess. prabend.* Parisius *in princ. d. quaest. 3. lib. 1.* attestatur etiam hoc esse de mente Rotæ, & se audiuisse idem à pluribus excellentissimis Aduocatis, & huiusmodi resignationẽ dici conditionalem; attento quod vnus renunciat, alter supplicat pro collatione, quamuis in capite vel in corpore supplic. nõ dicat *in fauorẽ vel alias, nec alio modo &c.*, & sic fuisse resolutum in vna *Tranen.* ac alia *Vicentin. Cantoria*: ac alia *firmana prioratuum coram Card. S. Crucis 28. Iulij 1547.* Tradit idem Parisius *dicta quaest. 7. numer. 40. lib. 8.* vbi alias Decisiones Rotales pro hoc adducit.

DVBIVM XIV.

ARGUMENTUM.

Vicarius cũ congrua constituitur vbi dignitas curam animarum habens vacat, secus de concursu.

1 Dubitatur decimo quartò, an sit opus constituere Vicarium cum congrua, dum vacat aliqua Dignitas, quæ habet annexam curam animarum, † loquor hic de dignitatibus Ecclesiarum Cathedralium, vel Collegiatarum, in quibus, vt vidimus, non fit aliquis cõcursus ex Gonzales *glos. 5. §. 7. num. 13.* & Clarius ex declaratione Sacræ Congregationis, in his verbis. In dignitatibus habentibus curam animarum, in Collegiatis, non esse necessarium examen per Concursum, quale requiritur in Parochialib. Ecclesijs, censuit Sacra
3 Congregatio, † non autem loquor de illis Ruralibus dignitatibus, quæ sonant tantummodo in nomen dignitatis, & reuera, non sunt dignitates, nec potest illam habẽtib⁹

delegari cauſa ab Apoſtolica Sede per c.ſtatutum de reſcrip.in 6. quia
4 non ſunt veræ dignitates, † & ſine vlla exceptione, conſtanter arbitrarer dici poſſe, quod Epiſcopus debet Vicarium conſtituere, dum huiuſmodi quæuis dignitas vacat, nam dicitur verè habere curam animarum cũ Parochia, † ac propterea non debet cura huiuſmodi deſtitui interim, dũ pendet tempus collatori ad prouidẽ
6 dum, ſeu conferendum: † faciunt ad hoc ea, quæ tradit Gonzales *d.gloſ.5.* §.*3.n.47.* vbi ait quod Epiſcopus poteſt conſtituere Vicarium temporalẽ in beneficio reſeruato q inſeruiat dũ Papa prouidet, ad quod allegat Cõc. Trid.*d.ca.18.ſeſſ.24.& ſupra allatam declarationem S.Congregationis.*

DVBIVM XV.

ARGVMENTVM.

Vicarius conſtituitur vbi vacat Canonicatus vel Capellania, aut ſimplex beneficiũ quib. incumbit exercitium cura animarum.

1 GErmanum dubiũ decimoquintò occurrit, an videlicet in vacatione alicuius Canonicatus, vel Capellaniæ curam animarum adiũctam habentium, neceſſarium ſit cõſtituere Vicarium, † & breuiter reſoluamus cum Garzia *de benef. p.9.c.*
3 *2.n.189.* quod ſic, † ſic ex auctoritate S.Congregationis, cuius declaratio nem ibi refert Garzia in hæc verba. *Quando Cura animarum pertinet ad Canonicum, & ad præſentationem capituli, ad quod collatio huiuſmodi Canonicatus ſpectat, Epiſcopus debet ponere examen concurſus, et ſi hoc examen ab alio fieret, collatio eſſet nulla,* vbi etiam extẽdit Garzia caſum ad ſimplex beneficium alicuius Eccleſiæ Parrochialis, quod habet de per ſe adminiſtrationem, & exercitium curæ animarum in aliquo locò d. Parochialis, & ſic fortaſſe erit intelligendum illud, *ſi per vnum, vel plures cura exerceatur,* † quia inquam eſſe poſſet, vt cura vnius Parrochiæ adminiſtraretur ex offitio per plures in aliquo diſtrictò loco ipſius Parochię.

DVBIVM XVI.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt examinare Canonicos ſeu Capellanos deputatos à Capitulo ad exercendum curam animarum.

1 DVbitatur decimoſextò, an poſſit Epiſcopus examinare Canonicos ſeu Capellanos deputatos à Capitulo ad exercendum curam animarum. Hoc dubium ſoluitur per declarationem S.Congregationis, quæ ſic habet, *licet Epiſcopis Capellanos, ſeu adiutores ad exercendum curam animarũ deputatos a Capitulo, ſiue à quocumcumque ad id auctoritatem habente, examinare, nec permittere illis, abſque eius approbatione, curam exercere, nec Sacramenta adminiſtrare.*

DVBIVM XVII.

ARGVMENTVM.

Vicarius cum congrua ponitur in Eccleſijs vnitis aequè principaliter, & vbi cura animarum transfertur in Vicariam perpetuam erectam.

1 DVbitatũr decimoſeptimò, an debeat conſtitui Vicarius cũ congrua in Eccleſijs vnitis, † dixi iam in præludio de huiuſmodi Eccleſijs

clesijs vnitis, quod in eis constitui solent Vicarij aliquando temporales
3 aliquando perpetui. † Pro solutione autem huius dubij dicam, quod quãdocumque Ecclesia est vnita ad vitã alicuius tantum, vel in ea est Vicaria perpetua cum translatione curæ animarum in perpetuum Vicarium, vt vidimus *in prælud. de Vicarijs* (debet enim prius errigi Vicaria, vt possit Episcopus in executionem Cõc. Trid *sess. 7. cap. 7.* Vicarios temporales in perpetuos mutare, iuncta etiam declaratione S.Congregationis, quã ibidem retuli) poterit inquam Episcopus, aduenientе vacatione huiusmodi Ecclesiæ, seu Vicariæ, constituere Oeconomum, seu Vicarium, cum cõgrua, donec eidem fuerit de recto-
4 re, vel Vicario prouisum, † nam, vt vidimus, huiusmodi Ecclesia, vel Vicaria venit conferenda per concursũ *Garzia cap. 2. num. 298. p. 8.* Et quod dixi de Ecclesijs vnitis, locum habet etiam in Ecclesijs patrimonialibus, Receptiuis, & Patronatis *ex eodem Garzia.*

DVBIVM XVIII.

ARGVMENTVM.

Mentio facienda est de administratione post electionem à magis idoneo, quia qui exhibet electionem Papæ significat se habere ius.

1 Decimo octauò dubitatur, an dato quod magis idoneus, & electus administrauerit, post electionẽ, tamquam Vicarius, teneatur facere mentionem de huiusmodi administratione. Garzia tangit hoc dubiũ *in tract. de benef. p. 9. c. 2. n. 30.* & resoluit affirmatiuè, nempe teneri; itaut, si taceat, gratia sit subreptitia, & nulla, † & ratio secundum ipsum est, quia, exhibendo Papæ electionem de se factam ab Ordinario in Cõcursu, videtur etiam significare se habere aliquod ius ad Ecclesiam, quam intendit impetrare. *Facit c. Auaritia 5. de elect. in 6.*

DVBIVM XIX.

ARGVMENTVM.

Episcopus proponit concursum, & eligit magis idoneum in Ecclesijs inferiorum collatorum nisi inferior habeat iurisdictionem quasi Episcopalem, & ius congregandi Synodum, & re uera illam congregauit, alias secus.

1 Dubitatur decimo nonò, quid faciendum vbi aliqua Parochialis non est de iure patronatus, sed eius collatio spectat ad alium, quam ad Diœcesanum, & potissimum ad inferiorem Episcopo. Breuiter concluditur, quod in huiusmodi parochialibus erit habendus concursus, & ita *teste Garzia de benef. p. 9. c. 2. n. 149.* respondit S. Congregatio Episcopi Vicentino his verbis. *Quoties aliqua Ecclesia Parochialis vacauerit, ad quam aliquis Abbas*
2 *habet ius nominandi, † quemcumque Abbas nominauerit, eum Ordinarius ad examen admittere debet, si autem Ecclesia vacabunt ob mortem Rectorum, in quibus Abbas habet ius cõferendi, earũ curationem, qui suscipere volent eos Ordinarius probare debet, illo examinis genere, quod vacatur per Concursum, † nec Abbas, ob eam causam, vllum examinis edictum proponere potest, nec illi officij partem aliquam attingere, sed id pertinet ad ordinarium, qui debet ipse proponere Edicta, & examinatores, ex Conc. præscripto, deputatos adhibere, a quibus omnes istiusmodi cõcursus examinentur, quo examine confecto,*

ex his, quos vita integritas, & doctrina commendabit, Ordinarius debet eligere magis idoneos, † ac postea Abbati relinquere, ut ex electis cui maluerit curam conferat, † adhoc etiam facit Bulla Sixti Quinti fel. rec., quam refert Rodrig. *in noua collect. priuileg. Mendic. qua habetur ibi 22. inter bullas eiusdem Sixti*, & incipit *Ex iniuncto* ibi *Insuper etiam volumus, & iuxta eiusdem Conc. dispositionem, & mentem statuimus, & mandamus, quod in Parochialium Ecclesiarum, & beneficiorum curam animarum habentiũ, qua de eiusdem ordinis, & Congregationis Iurepatronatus Ecclesiastica exstiterint, & saecularibus Clericis conferri consueuerunt, earum vacatione quandocumque occurrente, † quamuis per d. Episcopos ad concursum, & examen admitti possint, vltra eos, qui per eiusdem Congregationis Abbates, & alios Superiores patronos erunt nominati, nequeãt tamen per eosdem Episcopos, † etsi ad eos institutio, & non ad alium pertineat, instituì, & Ordinari, nisi illi tantũ, qui inter approbatos, et ab examinatoribus idoneos repertos, ab eiusdem ordinis, & Congregationis Praelatis patronis digniores, & magis idonei iudicati, & pro Institutione recipienda eisdem Episcopis prasentati fuerint; † quod si institutio non ab ipsis Episcopis, sed ab alijs fuerit facienda, tunc quidem soli Episcopi ex dignis digniorem debeant eligere, † sed non ante ab eo, ad quẽ spectat, institui possint, ab eisdem patronis, ei fuerint praesentati, sicque in praemissis per eosdem, & alios quoscumque Iudices &c. & cum decreto irritante &c.*

DVBIVM XX.

ARGVMENTVM.

Beneficia patronata laicorum si deuoluant ob non factã praesẽtationẽ intra tẽp⁹ à Iure statutum nõ cõferũtur per concursum quia Iuspatronatus facit deuolutionẽ cũ suo onere & qualitate, & impetrans à Papa resignatum in manibus Ordinarij sed deuolutum propter negligentiam eiusdem in conferendo, habet tantum tres menses ad publicandum.

1 SVccedit dubium, quod maiorem habet difficultatem, & est an sit conferenda per concursum illa Parochialis, quae cum sit de iurepatronatus laicorum, attamen patroni, intra tempus à iure praefixum non praesentarũt, ac proinde Ecclesia fecit deuolutionem ad Epi-
2 scopum. † D. Augustinus Barbosa in suo tractatu de potest. Episcopi *part. 3. allegat. 60. num. 18.* dicit cum Galet. *in Margarita Cas. cõsc.* verbo *iuspatronatus* quod Ordinarius confert per concursum beneficia iurispatronatus deuoluta; at in contrarium est veritas si indistinctè loquimur; † etenim beneficia deuoluuntur cum suo onere, & qualitate, vt plane decisum fuit in vna Mediolanen. Parochialis 29. Maij 1600. coram bo. me: Illustriss. Seraphino, quae est *decis.*
4 *1363. num. 4.* † per quam fuit resolutum *ex hac ratione quod impetrans beneficium à Papa tamquam deuolutum*
5 *ob negligentiam Ordinarij* † *habet tantum tres menses ad publicandum iuxtà formam constitutionis Gregorij XIII.,*
6 † *quia beneficium deuoluitur cum suo onere, & qualitate*, cum itaque beneficia iurespatronatus laicorum non cadant sub dispositione *d. c. 18. sess. 24.*, vt iam vidimus, † ita, si quauis ratione

ne deuoluantur, non aſſumunt conditionem concurſus, † quia non poteſt amittere ſuam qualitatem exemptionis ab huiuſmodi concurſu, ſed ſemper tranſeunt cum illa. *Fel. nu. 18. poſt Inn. in c. cum acceſſiſſent 8. de conſtit.* neq; obſtat doctrina D. Barboſæ, quia reſpondetur quod locum habet in deuolutis iuriſpatronatis Eccleſiaſtici, ſuper quibus, vt etiam vidimus, cadit reſeruatio 8. regulæ, nedum diſpoſitio Concilij.

DVBIVM XXI.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus exiſtens in quaſi poſſeſſione iuris conferendi, iure ordinario confert non expectato fine litis: finita autem lite, & conſtito de Iurepatronatu, patronus præſentat inſtitutum, vt ſibi acquirat quaſi poſſeſſionem: nec patronus amittit quaſi poſſeſſionem propter deuolutionem, quia deuolutio non immutat ſtatum beneficij.

Traduntur caſus, in quibus poteſt moueri lis ſuper beneficijs iuriſpatronatus, & in quibus poſſit Epiſcopus prouidere.

1 PRæmiſſum dubiū aliud ciat, quid videlicet faciendum, quando vacat Eccleſia Parochialis; Quæ pluries collata fuit ab Epiſcopo, & potiſſimum vltimo loco, & nihilominus inſurgunt prętendentes ſe habere in ea Iuſpatronatus, hæc difficultas duo amplectitur. An ſcilicet poſſit Epiſcopus illam conferre, non expectato fine litis; & an, dato quod poſſit conferre, ſit nihilominus neceſſarius concurſus, quod idem eſt, ac dicere, an poſſit Epiſcopus, pendente lite ſuper Iurepatronatus conferre.

2 Hæc difficultas magna eſt, attamen ommiſſis omnibus diſputationibus videndum eſt quomodo, & quo iure fuerit collata huiuſmodi Eccleſia, nimirum, an Iure ordinario, an iu-
4 re deuoluto, † nam patronatus ob non vſum ammittitur, † & poteſt præſcribi contra Iuſpatronatus libertas Eccleſiæ, vt in terminis conſuluit *Abb. conſ. 106. part. 1.* quem refert, & ſequitur etiā & *Lamber. li. 3.*
5 *quæſt. 7. art. 8.* ſi Itaq; † Collata fuit Iure ordinario, & Epiſcopus eſt in quaſi poſſeſſione conferendi, quia per 40. Annos Patroni in omnibus caſibus non præſentarunt, & vltima collatio eſt facta iure ordinario, vtiq; debebit conferre, non expectato fine litis *arg. c. volumus 16. quæſt. 4.* Lambert. *lib. ſecundo p. 2. quæſt. 1. art. 9. num. 8. caſu 3. verſ. dicerem ergo ſub num. 9.* Garzia *part. 9. cap.*
6 *2. num. 259.* † quamuis, ſi poſtea finita lite coſtaret de Iurepatronatus litigantium, deberet fieri præſentatio per euincentem, vt ſibi acquireret quaſi poſſeſſionem in futurum.
7 *Lambert. ibi num. 9.* † ſi verò collata fuit ſemper Iure deuoluto, tunc ex quo Epiſcopus per eiuſmodi collationem non potuit mutare ſtatum beneficij *per cap. cum de beneficio 5. de*
8 *preb. in 6.* † nec Patronus ammittit ſuam quaſi poſſeſſionem, vt late probat *Lambert. libro ſecundo part. prima quæſt. 3. articulo 15.* etenim,
9 † vt Epiſcopus dicatur eſſe in quaſi poſſeſſione, tria requiruntur. *Secundum Ripam* in reſponſ. 48. *de cauſ. poſſeſſ. & propriet. num. quarto*; videli-
10 cet, Vt primò detur ſcientia primi poſſeſſoris *per l. 2. C. de ſeruit. acquir.* Abb. & alij, *in capitulo cum Eccleſia* Su-

sutrina de caus. possess. Secundo quod Episcopus conferat iure ordinario, siue libero, & nō deuoluto *l.fi.ff. quem ad. seruit. ammitt.* Tertio quod bona fide conferat credens sibi tale ius cōpetere *l.1.§. Aristo de aqua quotid. & aest.* quæ est doctr. Abb. *in c. cum Eccle-*
12 *sia Sutrina*, quem omnes sequūtur. † probatur autem bona fides quando præsentatus steterit per XX. annos in possessione, vt fuit decisum in Rot. in vna Salamantina Cappellaniæ 1545. coram Puteo quā allegat Grilenzon. *cons. 41. n. 28.*, & dicit esse
13 decis. 243. lib. 2. † & bona fides præsumitur etiam in non habente titulum. *Franc. n. 2. in c. Episcopus 1. de praescrip*: ideo facio sequētes casus, ex quibus facilè dignoscetur quid faciendū sit Episcopo adueniente huiusmodi casu.

14 Primò itaq; aduertendum est quòd potest moueri lis super iurepatronatus, vel quasi possessione inter patronos, siue sint Clerici, siue Laici, Ecclesia iam vacante, vel aliàs nondum va
15 cante; † Si igitur primo modo mota sit lis, tunc terminanda est intra semestre, si sit inter Clericos, vel inter Clericos & Laicos: aut intra quadrimestre si sit inter Laicos tantū, alio-
16 quin, † prouisio deuoluetur ad habē
17 tem ius instituendi: † Si secundo modo lis mota fuerit, idest, Ecclesia nōdum vacante, expectandus erit finis litis; & ideò non priuabitur possidēs sua quasi possessione, sed adueniente casu, admittetur ad præsentandum,
18 † & præsentatus, lite deinde finita, non ammouebitur, *c. consultationibus 19. de iurepatr.* Sed summopere hic aduertendum est, namque hic casus videtur inuolutus, & deciditur per Lambert. *li. 2. p. 2. q. 1. art. 9. n. 3.* qui tamen in secundo casu ibidem nu. 6.
19 dicit, † quod quando quæstio iuris patronatus est inter patronos super iurepatronatus, vel ipsius quasi possessione, ante Ecclesiæ vacationem, & durauit tantum, quod, ante eius decisionem, Ecclesia vacauit, si lis adhuc durauit tanto tempore vt lapsum sit semestre, vel quadrimestre, respectu Clericorum, vel Laicorum, vt dictū est, poterit Episcopus ibi aliquem instituere, sine aliqua præsentatione ip
20 sorum patronorum litigantium, † quia, inquit, idem est litem esse cęptā post vacationem Ecclesiæ, vel ante, sed non finita lite intra terminum, à iure datum ad præsentandum: Sed planè animaduertendum est ad hoc, ne capiatur error, vt scilicet in primo casu, putà, quod possit patronus præsentare, adueniente vacatione, ante finitam litem, intelligendum sit, quā do vnus tantum est in quasi possessione præsentandi; vel lis non est super quasi possessione præsentandi, vt bene aduertit Illustriss. Lancill. *de attent. lit. pend. in praefat. cap. 4. nu. 691.*
21 *in nou. edit.* † In secundo vero casu intelligendum sit, quando vterque prætendit se possidere, & agitur de interdict. retin. & sic lis pendet super possessione, *Lancill. ibi num. 646. & 650.* vbi respondet ad obiecta.

22 Secundò potest moueri lis inter patronos, vel quasi possidentes, & Episcopū, quando videlicet Patroni prætēdunt se esse in quasi possessione præsentandi: Episcopus contrà dicit se esse in quasi possessione conferendi, &
23 non constat clarè de libertate; † in hoc casu, siue lis fuerit inchoata ante, siue post vacationem, & lapsum sit semestre, vel quadrimestre, non poterit Episcopus in totum ordinare huiusmodi Ecclesiam, vel de ea institu-
24 tionem facere, † sed debebit, iuxta dispositionem *cap. cū vos 4. de off. ord.* ponere in ea Oeconomum, qui Ecclesiæ deseruiat, & fructus percipiat, atque conseruet pro futuro Rectore,

ne

ne dilapidetur, lite durante, † idem erit si quæstio oriatur super idoneitate præsentati; nempe quia Episcopus dicit præsentationem factam fuisse de non idoneo, quia tunc lapsus semestris, uel quadrimestris non præiudicabit, vt late scribit Lambert. *d.l.2 p.2.q.1.art.9.n.12.*

26 Quinque autem modis potest Episcopus incidere in controuersiam cũ patronis quos recẽset Lambert. *d.lib. 2.p.2.q.3.art.9.n.13.*

27 Primo; quando Episcopus dicit se esse in quasi possessione conferendi, & velle conferre, & constat de huiusmodi quasi possessione.

28 Secundo, quando dicit Ecclesiam esse liberam, & collationem id ipsũ spectare.

29 Tertio, quando dicit præsentatum non esse idoneum, aut præsentationem non firmiter factam, & similia.

30 Quarto, quando Episcopus, & ipse prætendit iuspatronatus ab alijs prætensum, siue sit lis super proprietate iurispatronatus, siue sit super iure præsentandi, & illius quasi possessione.

31 Quinto, quando Episcopus ex officio opponit, contra præsentantes, aliquid, quod non veniant admittendi ad præsentãdum, vel dicit eos ammisisse iuspatronatus.

32 Si igitur his primo modo concipiatur, & moueatur, non impedit, vt vidimus, quominus possit Episcopus ꝓuidere, etiam non expectato fine litis prosequendo suã quasi possessionem;

33 † in alijs verò casibus debet Episcopˀ supersedere donec lis fuerit finita, quia patronis in his casibus non cur-

34 rit tempus: † inclinat tamen Lambertinus *d.li.2.par.2.q.3.n.13.in fine*, vt etiam currat tempus, quando oppositiones fierẽt ꝑ cõpatronos, vel cõtra præsentãtes, vel contra præsẽtatos citrà officium Episc., ideſt si Episc. nõ se ingerit in huiusmodi oppositionibus nã tũc, nisi iurra semestre; vel quadrimestre lis decidatur, poterit, inquit, Episcopus prouidere.

35 Tertio principaliter, lis intercedere potest inter patronos, quia diuiserũt vota plures præsentando, & sic litigatur super meritis præsentatorum,

36 † & in hoc casu non currit tempus, sed expectatur litis euentus, & interim Episcopus prouidet de Oeconomo, donec facto calculo numeri, &

37 meritorum possit, † qui pluribus legitime iuuatur suffragiis institui, vel

38 alias gratificari † si poterit sine scandalo, alio quin, si institutio, vel alias gratificatio fieri non poterit, sine scãdalo, † interdicet Episcopus Ecclesiã *c.1. ne surepat.*, & si etiam sic non concordabunt, auferentur reliquiæ iux-

39 ta *c.2.eod.tit.* † quod si nec ista via reduci poterunt ad concordiam, lapsis sex mensibus si Iuspatronatus sit Ecclesiasticum, vel quatuor mensibus, si sit Laicale. & decreto certo temporis spatio, arbitrando per Episcopum eisdem patronis ad concordandum præfixo, si patroni ipsi fuerint proterui, nec voluerint consentire gratificationi vnius, ex presentatis Episcopus instituet alium auctẽ. Conc. Generalis, *ex cap.2.de conceſſ.preb. cap. eam te 22. hoc tit. de iuspatr.*

40. Et quod dicitur de scandalo, intelligendum est de valido, ideſt, ubi põt mors succedere, vt notat Lap. *alleg. 75.n.5.& alleg.78.n.16.* Lamb. *li.2.p. 2.q.3.art.9.super n.24.* † poterunt tamen patroni pro conseruatione eorũ Iuris presentandi repræsentare eum, qui fuerit ob eorum discordiam, ab Episcopo institutus, † prout etiam poterunt in quocumque alio casu quando Episcopus confert iure deuolutionis, vt obseruat Lambertin. *d.n. 24.* Illud prætcrea hic cauẽdũ est cir-

ea gratificationem, ne institutor gratificare se posse putet, quando iuspatronatus est mixtum, videlicet partim Clericorũ, partim laicorum *vt not. decis. 134. senat. dolan.* Vel melius quando præsentatio facta, est successiuè, non autem cumulatiuè, aut alias iam vnus fuit institutus, quia faceret huiusmodi gratificationem perperam, & maximè si iuspatronatus esset totũ Ecclesiasticum, in quo planè non licet patronis successiuè præsentare *c. quod autem, & ibi Doct. s. de iurepatronatus*, vt latè dixi *in prælud. 7. Dub. 20. n. 159. & seq.*

43 Quartò principaliter, contingit litigari, quando constat Ecclesiam esse quidem patronatam, & tales esse patronos, sed ob eorum negligentiã labitur semestre, vel quadrimestre, & patronus excipit de non lapsu, ꝓpter computationem huiusmodi semestris, vel quadimestris; † hoc enim
44 in casu elapso tempore, à iure eis pręscripto ad præsentandum, poterit Episcopus, iure deuolutionis, omisso tamen concursu, si beneficium sit Laicale, Ecclesiam ipsam conferre,
46 † nam; vt uidimus, deuolutio fit cum suis qualitatibus, & oneribus, Rot. coram Seraphin. *decis. 1363. n. 4.*

46 Quintò principaliter mouetur lis inter, compatronos, non ex ui, Iurispatronatus, nec Iuris presentãdi, sed super forma præsentationis, vel ex alijs oppositionibus extrinsecis, citra tamẽ officium Episcopi, & in isto casu non currit tempus, sed expectatur litis euentus.

47 Sextò principaliter mouetur lis inter solos præsentatos, vel etiam inter eos vna cum ipsis præsentantib⁹, super ipsis præsentationibus, non ex ui, formę, idoneitatis, vel meritorum sed ex ui Iurispatronatus, & præsen-
48 tandi; † vel est inter prætendentes se esse patronos, & tamen dubitatur, an verè sint patroni, & in hoc casu expectatur per semestrè, vel quadrimestre, etsi lis non finiatur intra d. tẽpus, Episcopus confert cui melius secũdum Deum sibi videtur, reseruato
49 iure euincenti, † & causa decisa, euincens repręsentabit prouisum per Episcopum iuxta *ca. consultationibus hoc titulo de iure patronatus*, & in hoc nullum dubium est, *teste Lambert. d. lib. 4. p. 2. q. 3. art. 9. nu. 20. in fine.*

50 Septimò principaliter oritur quæstio inter patronos, dum alios nõ admittunt ad præsentandum sub aliquo pertextu quod amiserint Iuspatronatus, & ideo ad eos pro illa vice, vel in perpetuum, dicunt non com-
51 petere Ius præsentandi, † isto in casu, lapso tempore semestris, vel quadrimestris, nec decisa lite, poterit Episcopus instituere quem maluerit, *Lãbertin. p. 2. li. 2. q. 3. art. 9. n. 18.* asserens ita sæpius se in facto obtinuisse, & attestatur, hoc fuisse, in persona sua obseruatum; † Dicens etiã, quod hodie vt plurimum, quæstio exorditur, non ex ui numeri, vel meritorũ, sed ex ui Iuris præsentantium propter diuersas successiones, hereditates, repudiatas, vel non aditas, censuras præsentantium, & huiusmodi.

52 Octauò oritur lis, quando aliqui dicunt se esse hæredes fundatorum, vel inquasi possessione existentium pro tali quota, ex quo iuspatronatus succeditur per stirpes, & non per capita, & talem hęredem esse priuatum iurepatronatus, vel illud repu-
53 diasse, & huiusmodi; † & in hoc casu lis finiri debet intrà quadrimestre, vel semestre, postquam Ecclesia vacauit, alioquin Episcopus ipse ordinat Ecclesiam *Lãmbertin. li. 2. p. 2. q. 3. art. 9. n. 19.*

54 Nonò fit lis principaliter, quando dubitatur an tales sint patroni, quia neu-

neuter eorum eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi, nec Epiſcopus eſt, in quaſi poſſeſſione conferendi, & litigatur ſuper proprietate, † & iſto caſu expectanda eſt litis diſcuſſio, ſiēda intra ſemeſtre, vel quadrimeſtre, ſecus ſi non decidatur, Epiſcopus cōferet ſaluo iure euincenti *per d. c. cum te, cum alijs 22. de iurepatronatus* Lambertin. *lib. 2. p. 2. quæſt. 3. art. 9. num. 21.*

55 Decimò principaliter litigatur ſuper proprietate Iuriſpatronatus, nēpe quando vnus non eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi, & alius eſt in quaſi poſſeſſione huiuſmodi, † & iſto caſu, ſi omnes præſentant ante litis conteſtationem, erit inſtituend9 præſentatus ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi, *Lambertin. lib. 2. p. 2. q. 3. art. 9. n. 22.* ſed ſe remittit ad dicta per eum *in art. 4. quæſt. 3. lib. 2. p. 1.*

56 Tandem concludit in hæc formalia verba. *Ego dicerem, ſicut dixit An-*
57 *ton9 de Butrio, vt ſupra retulimus* † *quod ſi preſentatio eſt facta ante motam litem, licet poſtea lis moueatur, ſequi debet inſtitutio, non obſtante lite mota ſuper proprietate*, † *quia ille fructus præſentationis non ſubiacet amplius reſtitutioni, ſecundum Abb. poſt Ant.*
59 † *eodem modo dicere poſſumus quod ſi preſentatio eſt facta ante conteſtationē litis, & ſic etiam lite mota, ſed ea non cōteſtata omninò debet ſequi inſtitutio, etiā lite conteſtata ſuper proprietate, quia ille fructus non eſt reſtituendus, ex quo non fuit collectus poſt litem cōteſtatam, ſed ante*, per ſupradicta, *& pondera, iſta*
60 *ſunt veriſſima, & certè procedunt*; † *& adde non obſtare, quod ante litem conteſtatam non fuerit facta inſtitutio, quia ad hoc ſufficit factam fuiſſe præſentatio-*
61 *nem, vt ille fructus dicatur collectus*: † ſucceſſiuè format plures alios caſus, qui ibi poterūt videri, & hæc quoad primum membrum dubij. Quoverò ad ſecundum membrum, nempè an debeat Epiſcopus conferre per concurſum, diſtinguendum arbitror, vel enim loquimur in his caſibus, in quibus Epiſcopus confert, quia eſt in quaſi poſſeſſione liberè conferendi, vel etiam confert in iis caſibus, in quibus poteſt Parochialem iuriſpatronatus Eccleſiaſtici, & ſic erit omninò faciendus concurſus, vt obſeruauimus in antecedenti dubio; vel loquimur in aliis caſibus, de quibus ſupra, in terminis tamen iuriſpatronatus laicalis, & tunc nullo opus erit concurſu, per ea, quæ in eodem præcedēti dubio notauimus, & hæc ſufficiant.

DVBIVM XXII.

ARGVMENTVM.

Patronis currit tempus ad præſentandum à die vacationis ſecūdū vnam opinionem, quamuis ignoraret vacationem: & allegatio ignorantiæ non admittitur poſt lapſum temporis niſi reſignans perſeueraſſet in poſſeſſione tamquam Rector; ſed ſecundum aliam opinionem non currit niſi à die ſcientiæ certæ, & non interpretatiuæ.

1 SAtis clarè, ni fallor, vidimus in quibus caſibus beneficium Iuriſpatronatus faciat deuolutionem ad Epiſcopum, vel ad alium quemuis inferiorem Inſtitutorem; verumtamē quia diximus, in quarto principali caſu præcedentis dubij, Epiſcopum, ob negligentiam patronorum non præſentantium intra ſemeſtre, vel quadrimeſtre, poſſe liberè prouidere,
2 ſuccedit alia dubitatio, † videlicet quandonam incipiat currere patronis tempus ad præſentandum, ratio difficultatis deſumitur ex his, quę tra

dit Lapus *allegat.78.* quæ incipit. *In Nomine Domini vacauerat Ecclesia S.*
3 *Laurentij in 4. dubio nu.12.* † vbi tenet quod tempus incipit currere patro-
4 nis à die scientiæ, sed non ante, † dicitque talem scientiam debere esse certam, & non interpretatiuam, q̃a
5 † huiusmodi tempora currunt solum
6 negligentibus *per Iura ibi allegata*: † sed negligens, inquit, dici non potest in eligendo, qui rationem electionis ignorat, ergo &c. eiusdẽ sententiæ est Io. Andr. *in cap. 2. de conceſſ. prabend.* vbi tenet, tempus currere à die notitiæ, non autem à die uacationis, de quo testatur Rochus de Curte *tractatu de Iurepatronat.* in verbo *honorificum quæſt.29.*

7 Vt autem cæptam methodum prosequamur, concludamus cum Lambertino *hoc tractatu lib.2. par.2. quæſt.2. art.8. num. 6.* & Io. de Selua *de benef. p.3 quæſt.59. verſ. & iſtud tempus*, quod tempus incipit currere patronis, à die vacationis, non solum ignorantibus, sed etiam impeditis, vbi Lambertinus hanc difficultatem enodat, & contrariis
8 respondet, additque rationem diuersitatis inter collatores, & electores
9 atque patronos, qui est videndus; † dicit præterea quod hodie ita obseruatur, vt per Ordinariũ non admittatur allegatio ignorantiæ, vel impedimenti; sed elapso tempore dato ad presentandum, Episcopus ipse incontinenti prouideat, & ratio etiam fortasse esse potest, quia, vt ait, addit. ad Anchar. *in c. quã sit 6. de elec. in 6.* diligentia est mater omnium artium in suo opere: negligentia verò est nouerca eruditionis *ſpec. in tit.*
10 *de aduoc. n.4. §.9.*; † hoc tamen limitat, siuè declarat, Lambertinus, vt locum non habeat, quando beneficium vacauit per resignationem, seu priuationẽ, & nihilomin⁹ resignãs, siue priuatus perseuerauit, in possessione, nam tunc, inquit, tempus incipit currere quo die possessor huiusmodi possessionem deseruerit, *vt ibi in fine*, & latius *in art. 20. eiuſ-*
11 *dem quæſt.* † alioquin vix, vel saltem non nisi cum maxima difficultate conuincerentur patroni de scientia, & sic præberetur ansa longiori vacationi Ecclesiæ, in detrimentum diuini Cultus, & animarum perniciem; Imò in his terminis *eſt dicta allegatio Lapi 78.*, vbi insistit, patronis non currere tempus, quia possessor perseuerauit tamquam Rector, non obstante edicto Episcopi, quod planè, quamuis fuerit notoriũ, inobedientia tamen Rectoris, seu quod non potuerit illud obseruare, non fuit notoria, & maximè cum aliquis titulus fuerit productus, nec
12 reprobatus, † & in omnem casum mandatum fuit de non faciendo; & sic facta patent, non facta latent *ad notata in c. licet Canon. 14. de elect. in 6.* hæc sunt verba Lap. *d. alleg. 78.*

13 Sed concludamus quod quoties, & quandocumque Episcopus in aliquo ex enumeratis casibus debet conferre Parochialem Ecclesiam Iurispatronatus laicorum, poterit & debebit, vt sæpius diximus, illam conferre, ommisso concursu à Conc. Tri-
14 dentino præscripto, † quia vt iam dixim⁹, semel liberum, semper remanet liberum nulla superueniente causa de nouo, & perpetuò retinet suas liberas qualitates. *§. reſtituta autem inſtit. de fideicommiſſ.* Rot. coram Seraphin. *deciſ.1363.* secus tamen dicendum est de Ecclesia Iurispatronatus Ecclesiastici; In ea enim semper
16 fit Concursus. † Vicarius autem in qualibet Ecclesia etiam Iurispatronatus laicalis, erit constituendus habita ratione eorum, quæ diximus supra.

DV-

DVBIVM XXIII.

ARGVMENTVM.

Congrua portio assignanda Vicario est arbitraria Episcopo, pensata qualitate personæ, beneficij, & loci, & duorum aureorum portio iudicata fuit congrua.

1 IAm vidimus in quibus Ecclesijs, quomodo, & à quo sit constituendus Vicarius pro tempore vacationis Ecclesiæ Parochialis; vidimus etiam, an sit de forma constituere huiusmodi Vicarium cum congrua; nunc dubitat vigesimotertiò, quanta debeat esse congrua. Et breuiter adducimus pro hoc declarationem Sac. Congregationis relatam *à Garzia de beneficijs par. 9. cap. 2. num. 15.* in hæc verba. *Duorum aureorum pro singulis mensibus visa fuit congrua portio, & in alia † hoc ipsum potest Sede vacante Capitulum, quod si in portionis assignatione grauamen intule*
3 *rit, † poterit nouus Episcopus corrigere;* & sic videtur restrictum huiusmodi arbitrium ad duos aureos, & alibi consulta Sacra Congrega-
4 tio, † *an congrua portio debeat referri ad solam Vicarij sustentationem, an ad ipsarum uacantium annuum valorem, vel ad ipsius Vicarij qualitatem & quid ab Ordinario super præmissis sit agendum, & vndè hæc portio sit desumenda, quando constat fructus esse consumptos, aut stantes ita tenues esse, vt Vicarij sustentationi non sufficiant.* Congregatio respondit *ad hæc omnia referendum ad congruam portionem*
5 *& stipendium arbitrio ordinarij, † & sumendum ex fructibus percipiendis, nisi aliqua personæ sint iure obli-*
6 *gatæ ad supplendum aliundè;* † *& alibi sic respondit. Arbitrio Episcopi debere designari, pensata qualitate be-*
7 *neficij, & Vicarij deputandi.* Cum itaque ex his postremis uideatur, quod possit Episcopus huiusmodi portionem arbitrio suo assignare, † ac proindè, vt non astringatur taxa duorum aureorum, videtur adhuc casus indecisus.

8 Quid ergo concludendum; Videtur opportunè desumi posse regulam *à Constitutione Sanctæ Memoriæ Pij Quinti*, quæ incipit, *Ad exequendum*, per quam decernitur, *vt portio assignanda Vicarijs perpetuis Parochialium Ecclesiarum perpetuò unita-*
9 *rum pijs locis, † non sit maior centum, nec minor quinquaginta scutorum an-*
10 *nuorum summa, † computatis omnibus, etiam incertis, emolumentis, et alijs obuentionibus communiter percipi*
11 *solitis, vbi verò redditus vnitæ Ecclesiæ ad quinquaginta non ascenderent attribuatur eidem Vicario omnes fructus.* Hæc sũt verba ipsius Cõstitutionis,
12 † huiusmodi edicto causam dedit cõmunis Episcoporum abusus, qui dũ arbitrio suo congruam huiusmodi perpetuis Vicarijs pro sibi attributa auctê. à Conc. Trid. *sessione 7. cap. 7. & sessione 25. cap. 16. de reformatione*
13 assignarent, excedebant † Quocirca satius esset vt Episcopi, in assignanda huiusmodi congrua Vicariis, seu Occonomis Ecclesiarum vacantium sequerentur normam huius Sanctis-
14 simæ Constitutionis, † nè vti Capitulum Sede vacante si grauamen intulerit in assignanda huiusmodi portione, potest, vt vidimus ex Sacræ Congregationis declaratione, corrigi à nouo Episcopo, ità Episcopus ipse ab eadem Sacra Congregatione animaduersionem accipiat. Si quid certius, vel clarius occurrisset in hac materia libenter in medium attulissem; quocirca donec specialis aliqua emanat decisio à Sac.

Sac.Congregatione arbitranda erit cum grano salis huiusmodi portio: vbi verò agatur de congrua pro Rectore dixi *prælud.7.dub.13.nu.13.* vbi adduxi decisiones Rotales.

DVBIVM XXIV.

ARGVMENTVM.

Vicarius semel constitutus cum congrua non potest remoueri sine causa, quia Episcopus non retractat quod semel executus est pro executione Concilij.

1 DVbitatur 24.† an Vicarius semel constitutus possit remoueri, & nouus constitui hoc tactum hacten⁹
2 nullibi vidi; † sed si licet aliquid dicere, videtur quod nullatenus possit huiusmodi Vicarius remoueri, vbi semel fuerit constitutus, saltem sine causa, tum ex ipsamet dispositione Conc. Trid. *d.cap.18.sess.24.* ibi *qui onera sustineat donec de Rectore ei pro-*
3 *uideatur*; † Sed multò fortius, ex sequenti, & aliis Sac.Congreg.declarationibus quarum vna sic se habet *statim habita notitia vacationis Ecclesiæ,*
4 *† & antequam vllum fuit examen, constituet idoneum in ea Vicarium cum congrua fructuum portionis assignatione, reseruatis aliquibus fructibus ijs, quibus ne re debebuntur,† hic autem Vicarius,* sic *positus eiusdem Parochialis onera sustinebit, donec de rectore prouideatur.* Ex hac quidem declaratione possumus duo colligere: primum ponderando illa verba *reseruatis aliquibus fructib⁹ ijs, quibus debebuntur,*† vt inferatur ad portionem congruam, de qua diximus in antecedẽti dubio, nimirum,
7 vt possit huiusmodi congrua cõstitui vltra 100., † nam *aliqui fructus* verificantur in quauis quantitate; sed nõ propterea putemus esse recedendum à norma Pianæ constitutionis, hæc autem decisio videtur intelligenda, vbi fructus excedant quinquaginta, sed minores sint 100, vel etiam vbi fruct⁹ sint quidem maiores 100, sed non in admodum magna quantitate, pẽsata semper loci, & personæ qualitate: Secundum vt ex illis verbis, *hic autem Vicarius*, Inferatur ad nostrũ casũ, vt inquã nequeat remoueri
8 põderãdo eas dictiones *hic*, & *sic* † nã Sacra Congreg. disponit circa rem, demonstratiuè, per pronomen *hic* quod planè facit simplicem demonstrationem, vt not. *Alberic. in diction.* & cum dictione *sic*, quæ designat modum, & formam Conc. seruatam, *Rot. decis. 128. num. 4. part. 2. diuers. &*
9 *Albric. in dictionario,* † & quando aliqua fiunt in executionem Conc., nõ possunt ab Episcopo, ampli⁹ retractari, etiãsi ipsemet illa execut⁹ fuisset, quia videntur facta auctẽ. Conc. *ca. si Apostolica 22. de præb. in 6., & dixi sup. dub. 8. vers. in secundo; in fine.*
10 Hinc videmus, quod vbi semel Episcopus cognouit, & declarauit constare de iurepatronatus ex fundatio-
11 ne, & dotatione, † non potest vlteri⁹ stringere patronos ad docendum de huiusmodi titulo, quando tamen id præstitit post Conc. Trid. & causa cognita, & ita declarasse Sac. Congregat. in vna Faretren. Lauden. *super c. 9. sess. 25.* testatur Gonz. *glo. 18. n. 26.*
12 † quam postmodum vidi in manuscrip. bo. mem. Illustriss. Card. Parauicini, his verbis, *Congregatio censuit hoc Decretum habere locum, tam in petitorio, quam in possessorio, & ideo non esse admittendam patroni præsentationem, nec faciendam institutionem, nisi verificato prius iurepatronatus ex d. decreto Concilij: si autem Ordinarius post Concilium cognouit, de iurepatronatus, & admisit, non potest patronus compelli; secus si absque causa cognitione admissus esset, & si constat iuspatronatus non habere*

qua-

qualitates hic requiſitas, abrogandũ eſt. 13 † ita etiam deciſum habemus *in vna Aſtoricen. congrua 23.* Martii 1588. coram Illuſtriſſimo Mantica, quod vbi ſemel conſtituta eſt congrua portio, & à pluribus Rectoribus fuit acceptata, non augetur, etiamſi Parochus ſuſtentari commode nõ valeat, ex eo, quod poſtea prætia rerum au-
14 cta fuerint, nec obſtat alia deciſio coram eodem 14. Martij 1594. in vna Burgen. congruæ, in qua fuit dictum *congruam eſſe augendam*, nam decis. Aſtoricen. loquitur de Rectore; at verò decis. Burgen. verſatur circa congruam aſſignatam Vicario, qui tantum percipiebat pro congrua ſcuta
17 25., vel parum plus: † vltrà quod dictio *donec* importat conditionem extinctiuã *Bart. in l. ambiguitates 12. C.*
18 *de vſufruct.* † & eſt temporis limita-
19 tiua *Card. in Cle. 2. §. 1. de atat.*, & adiecta ſimplici diſpoſitioni efficit, vt tempus appoſitum, cenſeatur appoſitum cauſa differendæ, non autem finiendæ obligationis, & ideo agi non poteſt, niſi poſt tempus aſſignatum *Fenutius de momento temp. c. 10. n. 10.*;

20 Igitur videtur, quod vbi ſemel ſit conſtitutus Vicarius, non poſſit amplius remoueri, ad quod faciunt ſequentes declarationes Sac. Congregat., his verbis. *Multo magis idem Capitulum abſtineat à conferendo Parochialem uacantem in Commendam ei, qui magis idoneus fuerit iudicatus, † maximèque etiam caueat, ne concedat omnes fructus ipſius Parochialis eidem d. Commenda durante, quoniam Conc. hac omnia prohibuit, dum ſtatuit debere Epiſcopum, ſtatim habita notitia vacationis Parochialis, idoneum in ea Vicarium cum congrua fructuum portione cõſtituere, quod munus obibit praciſè Vicarius Sede vac. deputatus, cauebit que etiam ipſe a d. Commenda, & conceſſione omnium fructuum:† Et illud quoque interdictum ſciet, ne eum, quem magis idoneum ipſe iudicauerit, conſtituat Vicarium in Parochiali, aut ei quoquo modo praficiat, donec Collatio fiat, ſed debebit omnino à principio vacationis, & antequam ullum examen fiat, in ea alium Vicarium conſtituere, qui curam animarum intereà gerat, donec Parochialis à Sede Apoſtolica fuerit collata magis idoneo.*

20 Ex qua planè declaratione, ibi, *interdictum ſciet*, colligo quod non poſſit Epiſcopus remouere Vicarium, quandoquidem, vti iam vidimus, & verba ipſius Concilij clarè cantant, debet Epiſcopus, ſtatim habita notitia vacationis Eccleſiæ Parochialis, conſtituere in ea Vicarium: Vndè pperam modò per Sac. Congr. eſſet declaratum, vt non poſſit conſtitui Vicarius is, qui fuit iudicatus magis idoneus, quãdo poſſet Epiſcopus pro libito remouere huiuſmodi Vicariũ cum debeant decurrere tot dies, ante quã fiat huiuſmodi iudicium, ſuper
22 idoneitate magis idonei; † quod nec etiam fieri poteſt niſi peracto examine † in alia etiam, data Epiſcopo Placentino 1593., ſic habetur, *Congregatio Concilij cenſuit, ſtatim habita notitia Vacationis Parochialis, debere Epiſcopum conſtituere Vicarium idoneũ, † & ſic non eſſe expectandum tempus, quo dignior ipſi Parochiali praficiendus nominatus ſit.* † Facit etiã, qđ variatio in Eccleſiaſt. pſonis eſt perquam odio
24 *ſa ca. inter dilectos verſ. cũ igitur 11. de exceſſibus pral. et ibi glo. verb. poſtmodũ.*

Sed re uera, putarem poſſe Epiſcopum remouere Vicarium iam conſtitutum, per allatam declarationem *ſup. dub. 1. in iſto requiſito*, vbi cenſuit Sac. Cõngreg. quod poſſit Epiſcopus conſtituere Vicarium, *etiam diurnũ, vel hebdomadarium*, ſi ergo poteſt diurnus conſtitui, ideſt, qui dietim curã exerceat, ergo poteſt ad libitum remo-

moueri; † nec obstare videntur uerba Conc. ibi, *qui Ecclesiæ vacantis onera sustineat donec* &c. , hoc enim videtur intelligendum, vt non possit Episcopus Vicariũ huiusmodi, quoad omnes tollere, itaut, null⁹ remaneat, non autem quoad vnum in specie,& in indiuiduo, ita vt verba Concilii potius respiciant constitutionẽ Vicarij, quoad continuationem Vicariatus in genere, non autem in specie, intuitu alicuius particularis; neque obstat quod pronomen *hic* facit
26 simplicem demonstrationem; † nam respondetur, quod pronomen *hic* est quidem demonstratiuum rei, at non quidem tantũ præsentis ad oculum sed mentis, vt tradit Alex. *contra not. in l. hoc quod dictum 24. ff. de ser. vrb. præd.* & idẽ Alex. & Bart. *ĩ l. 1. de oper.*
27 *nou. nuncia in principio,* † vbi dicit saluari testem, qui examinatus in palatio prætoris, interrogatusque de loco celebrati contractus respondit fuisse celebratum in palatio Episcopi, & postea iterum examinatus in palatio prætoris, & interrogatus de eodem contractu, respondit celebratũ fuisse ĩ hoc palatio, quia inquit Bart. intelligitur, de hoc palatio, habita ratione ad oculum mentis non autem cor
28 poris, † nõ etiam obstat, quod dictio *sic* importet modum, & formam; nã hoc intelligendum est prout dixim⁹
29 de dict. *hic,* † minus obstat, qd variatio est odiosa, quia hoc intelligitur in Electionibus, uel præsentationibus ad beneficia, per quas acquiritur ius ad illa non autem in huiusmodi Vicarii constitut. per quã nullũ penitus ius acquiri turipsi Vicario, nec ad illam Ecclesiam, minusque in ea, & hæc annuisse sufficiat, salua semper superiorum censura, cui &c.

DVBIVM XXV.

ARGVMENTVM.

Vicarius constitutus cum congrua si obeat, & ipse examen, & eligatur tamquam magis idoneus debet se retrahere à prosecutione exercitij curæ, & administratione bonorum alioquin incurreret pœnam c. auaritiæ de elect. in 6.

1 SVboritur aliud dubium, numquid ille, qui fuit constitut⁹ Vicarius, seu Oeconomus ad formam Concilij si subeat, & ipse examen in concursu, & vti magis idoneus eligatur, poteritne illius curæ exercitiũ prosequi, & bona administrare, donec litteras suæ prouisionis expedierit; Videtur † distinguendum, vel. n. talis electus, antequam constitueretur Vicarius, erat procurator, vel Oeconomus ad custodiam fructuum beneficiorũ vacantium pro tempore, & sic habebat Oeconomatum ratio
3 nem officij, vel consuetudinis; † aut fuerat simpliciter constitutus Oeconomus vigore Conc. aut alias propter discordiam patronorum. Si primo casu possumus tutò concludere, cum D. Petro de Anchar. *in ca. auaritiæ nu. 3. vers. quid ergo 5. de elect. in 6.* iuncto *Franco ibidem vers. tene menti* post *Io. Andr. ibidem*, vt possit sine metu *d. constit. Auaritia*, prosequi curæ exercitium: Secundo vero casu nullatenus posse affirmamus, *ex sentẽ*
5 *tia precitatorũ Doct. ibidem;* † nam ante collationem nemo potest percipere fructus beneficij, etiam vti Oeconomus; † quinimo priuatur huiusmod iure, & beneficio *per d. c. auaritia*
6 *& ibi scribentes;* † nec valet consuetudo cõtraria, *Abb. n. 3. in c. transmissam 15. de elect., & post eum Sel. de benef. p. 2. c. 15. n. 4., & alij*, quos cumulat *Garzia de benef. p. 9. c. 2. n. 26.*

Est

7 Eſt tamen verum, quod conſuetudo excuſaret, ab iſta pœna, adminiſtrantem in bona fide, vt putà, quia arbitratur id ſibi licere, *Parıſ. de confident. q. 3. nu. 24.* nam conſuetudo etiã mala, & in his, quæ de ſe mala ſunt, excuſat à pœna, *hac tradit Roman. cõſ.*
9 *466. n. 2.* prout etiam excuſat conſuetudo inualida, & irrationabilis, vt obſeruat Fel. n. *12.* in c. ex tenore 16. de reſcrip. † ſecus tamen eſt dicendũ de eo, qui malam fidẽ habet, vtpote quia ſcit cõnſuetudinẽ non eſſe bonã *Gartia p. 9. c. 2. n. 26.* nec obſtant, quæ not. *p glo. in c. 1. verb. prouiſio, & p glo. 1. in c. vt circa 4. de elect. in 6.* † vbi qđ electus, & confirmatus poteſt adminiſtrare, quas gl. refert, & ſeq. *Belĕc. de charit. ſubſid. q. 66. n. 27. Anchar. in*
12 *d c. auaritiæ, n. 4.* † vbi apertè dicit, quod, poſt confirmationem electionis, quis poteſt ſtatim adminiſtrare. & ſic apprehendere poſſeſſionem bonorum dignitatis, propria auctorita-
13 te, † ſicut hæres apprǣhendit bona hæreditatis poſt aditionem *l. cum heredes. 23. ff. de acquir. poſſeſ.* † nam de iure non requiritur inſtallatio p *not. in d. c. transmiſſam 15. de elect.* & *ibi Io. Andr. relat. per eundem Anchar. vbi ſup.* vbi plus dicit, nempe quod poſito, quod inſtallatio eſſet neceſſaria, tamen adminiſtrans, ante dictam inſtallationem, non meretur pœnam *d. c. auaritia,* ſi iam electio eſſet confirmata, nã, inquit conſtitutio *Auaritia* eſt pœnalis, ideo nõ debet extẽdi: non inquam obſtant iam dicta notata; etenim electio. de qua ibi, ſecuta confirmatione, tribuit ius in re, at vere electio de qua loquimur nos, tribuit tãtum ius ad rem, nec eam poteſt ſequi aliqua confirmatio, ſed omninò opus eſt ſequi collationem, & in omnem caſum ſatis clara videtur, pro hoc, declaratio Sacræ Congregationis, quam in antecedenti dubio attuli, ibi, *interdictum ſciet, ne eum, quem magis idoneum iudicaueris conſtituat Vicarium in Parochiali donec collatio fiat, ſed debebit &c.* quaſi alludens ad d. conſtitutionem Auaritię.

REQVISITVM SECVNDVM.
De Edicto proponendo.

Orrò Episcopus,& qui iuspatronatus habet, debebit, intra decem dies, vel XX. ad summum, si p er totidem prorogandum duxerit Episcopus, nam vlterius non potest huiusmodi tẽpus prorogare, quamuis licite possit eosdem dies, citrà XX. abbreuiare, debebit, inquam, idoneos aliquot Clericos, ad regẽdum Ecclesiam, coram Examinatoribus deputandis nominare; ac proinde deputandi erunt Examinatores, intra eundem terminum, ante videlicet nominationem huiusmodi Clericorũ: liberum nihilominus erit etiam alijs, qui aliquos ad id aptos nominauerint, eorum nomina deferre, vt possit postea, de cuiuslibet ætate, moribus,& sufficientia, fieri diligens inquisitio. Vbi autem Concilium Prouinciale aliquid statuerit, de proponendo Edicto, quod hodie succedit loco nominationis, erit omninò illud seruandum, propter auctoritatem, quam dat Cõcilium Trid. ipsi Synodo Prouinciali, addendi, vel remittende forma huiusmodi cõcursus; & in specie, relinquit arbitrio ipsius Synodi proponere edictũ pro concursu.

In hac autem Mediolanensi Prouinc. Episcopus, iuxta dispositionem Conc. Prouinc. 1. rit. de Edicto proponendo, iubebit intra triduum, à die notitiæ ipsius vacationis Ecclesiæ, publicum edictum, ad ianuam Cathedralis,& Parochialis vacantis, per totos X. dies, vel XX. ad sũmum, propositum esse; vlterius enim, vt dictum est, tempus X. dierum primò constitutum, ex constit. Pij V., non potest Episcopus prorogare, quo inuitentur omnes, qui volent examinari, vel alios nominare, vt trãsacto præstituto tempore, examẽ confici possit.

FORMA EDICTI
Proponendi iuxta præscrip. act. Eccl. Mediol.

E*Rasmus &c. Vacante Ecclesia Parochiali S.N. Oppidi A. nostras Diœc. Alexandrin. per obitum* R.G. vel si fiat per liberã resignationẽ dicatur, *per liberam, & spontaneam re-*

reſignationem in manibus noſtris ſponte factam per R. G. Nos eo nomine examen, quod ex Trid. ſanctione, Prouincialique decreto perſtari planè debet, à die promulgationis huius edicti uſque ad diem decimum proxime ſequentem confecturi ſumus, ac deinceps, & ex auctoritate Apoſtolica nobis conceſſa, quouſque eidem uacanti Eccleſiæ per nos prouiſũ erit, Vel ſi prouiſio ſpectet ad S.Sedem dicatur, *quouſq; eidẽ vacanti Eccleſia per S. Sedem prouiſum erit. Quare omnes, & ſingulos, qui vel examinari, vel alios examinandos nominare voluerint præſcripto illo tempore, ad infraſcriptum Cãcell. noſtrum, qui nomina deſcribat conuenire, tum conſtituta examinis die coram nobis: atque examinatoribus Synodalibus per nos eo nomine delectis adeſſe, hoc edicto ſignificamus, atque edicimus, vt quos confecto examine, moribus, ætate, doctrina, prudentia, a lijſque rebus ad Curã animarũ benè gerendæ rationem opportunis idoneos eſſe cõpertũ erit, ex ijs nos, quem cæteris magis idoneum cenſuerimus, illum Eccleſiæ vacantis Rectorem, Parochumque eligamus, aut præficiamus. Quod ſanè ſicut nos pro eo, quod debemus integre, ſancteque in Domino præſtare cupimus, ita omnes præcipueque illos, quorum Eccleſiæ, & Curæ ſpirituali per nos cõſulendum, ac prouidẽdum eſt magnoperè hortamur, ac requirim⁹, vt hanc noſtram ſollicitudinem, Paſtoraleque ſtudium omni ſupplicatione, omnique intima pietate, ac religione, præcibus continenter adiuuent.*

Dat. &c.

Vel certè breuior concipietur iuxta Conc. Prou. Bonon.

E*Ràſm⁹ &c. Vacante Parochiali Eccl. S. N. noſtra Diœc. Cupientes eidem de idoneo e Rectore prouidere, atque Sacr. Conc. Trid. decreta pro viribus exequi: Tenore præſentium requirimus, & monemus 1.2.3., & peremtoriè omnes, & ſingulos Presbiteros, & Clericos volentes ad examen per concurſũ fáciendũ ſe præſentare ac oẽs volentes Clericos ad id aptos nominare, quaten⁹ infrà decem dies proxime futuros à die executionis præſentis edicti computandos, debeant in actis notarij infraſcripti Curiæ noſtræ deſcribi facere eorum nomina, cognomina, ætatem, & patriam ad effectum vt de eorum natalibus, vita, moribus, & alijs rebus ad Eccleſiam vacan-*

*tem gubernandam opportunis, iuxtà de-
creta d. Sacr. Conc. inquiri, & tranſacto
conſtituto tempore examinari poſſint.
In quorum &c. Dat &c.*

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

*Patronus Eccleſiaſticus habet ſex menſes
ad preſentandum, Laicus uero habet qua
tuor; Edictum ſuccedit loco nominatio-
nis, & admittitur oppoſitor etiam poſt
terminum edicti.*

DIctum eſt in hoc 2. requiſito quod
Epiſc., & q iuſpat. habet ſi velit ali
quos Clericos nominare ad regendũ
Eccl. debet id pſtare intra X. dies, vel
aliud tẽpꝰ ab Epiſc. præſcribẽdũ. Sed
dubitari occurrit, primò an ſi patro-
nus differat vltra X. dies, vel alias vl
tra tẽpus ab Epiſc. præſcribẽdũ, & ve
lit poſt lapſum huiuſmodi tempꝰ no
minare, ſit nihilominus admittẽdꝰ.
2 Diſtinguendum uidetur, vel. n. du
biũ excitatur circa beneficia curata
laicalis patronatꝰ, quę nullo modo ca
dunt ſub diſpoſitione Cõc. quoad cõ-
curſũ, vt annuit Sac. Congr. in vna
Burgen. quæ eſt inter manuſcrip. Illu
3 ſtriſs. D. mei, † & eo caſu cõcludẽdũ
eſt ꝙ Laici patroni poſſiint nõ nomi-
nare, quippe qui nullo iure coarctanť
4 adhoc: Vel dubiũ verſať circa patro
natus Eccleſiaſtici, ſeu mixti, & tunc
q̃a huiuſmodi Eccl. cadũt quoad cõ-
curſũ ſub iſta diſpoſitione Conc. *ad
trad. per Gonz. glo. 18. n. 6. & 7.* ita pa-
riter arctabitur patronus Eccleſiaſt.,
& ẽt Laicus, qui mixtũ habet iuſpat.
ad obſeruantiam huius Cõciliaris, de
creti, quocirca nequibit poſt lapſũ tẽ
5 pus nominare, † huiuſmodi verò tẽ-
pus non poteſt maius; nec longius eſ-
ſe, quã XX. dierum ad ſũmũ iuxta cõ
ſtit. Pii V. S. m. ibi *prohibentes ẽt eiſdẽ
Ordinarijs, & patronis ab eodem Conc.
Trid. ad nominandum idoneos Clericos
coram deputatis examinatoribus præfi-
xum vltra alios X. dies prorogare audiãt
vel pręſumant.*
6 Porrò patronus laicus in patronatu
mere laicali habet quatuor mẽſes ad
7 prẹſẽtãdũ *c. cũ propter 27. de iurepat.* †
nominatio vero ſuppletur p edictũ,
nã edictũ ſuccedit loco nominationis
6 *Gartia de benef. p. 9. c. 2. n. 39.* ſed profe
ctò videtur hoc loco implicare Cõci-
lium, namq; patronis Eccleſiaſt. pręfi
xũ eſt tempus ſex mẽſiũ ad pręſãtãdũ
*c. 1. de iurepatr. in 6. & c. ſicut 2. de ſu-
p en. negli.* et nihilominꝰ Cõciliũ hic p
fixit tantũ tẽpus X. dierũ ad nominã
dũ ibi. *Porro Epiſc. & qui iuſpatr. ha-
9 bet.* † at reſpondetur, quod aliud eſt
nomiuare, aliud præſentare, nã p no-
minationem nullũ acquiritur iꝰ nec
in re, nec ad rem *late Gartia p. 7. c. 1. a
n. 28. vſq; 39. & dixi in prælud. 7. dub.
10 20. n. 107.* † è contra verò p præſenta
tionẽ acquiritur iꝰ ad rẽ cõſiderabile,
& maxime in caſu cõcursꝰ, in quo ſi
inſtitutio ſpectat ad ſolũ Epiſ. patro-
nꝰ tenetur præſentare ipſi Epiſ. inſti-
tuẽdũ, quẽ ex approbatis ipſemet pa
11 tronꝰ iudicabit digniorẽ, † quãuis ſi
inſtitutio ad inferiorẽ pertineat non
poterit patronus præſẽtare, niſi quẽ
Epiſc. digniorẽ ex dignis eliget *Gar-
tia d. c. 2. n. 261. & ſeq.* vbi affert decla
rationes Sac. Congr. & potiſſimũ ha-
ſce, *Epiſ. inſtituere debet in beneficio præ
ſentatũ ab Eccleſiaſt. patrono ſi dignio-
rẽ elegerit ex approbatis ab examinato-
ribus,* & alia ſuper verbis Conc. ibi, *is
quẽ patronus digniorẽ inter approbatos
ab examinatoribus iudicabit &c. & ad
eundẽ patronũ ſpectabit quãdo duo aque
idonei ab examinatoribꝰ fuerint iudica
ti, quia electio dignioris ſpectat ad patro
nũ quando inſtitutio ad Epiſc. pertinet.*
13 Cæterum illud animaduertẽdũ om
nino eſt ꝙ ſi inſtitutio ſit faciẽda a sũ
mo Pontifice, vt quia vacatio cõtige
rit in menſibus Apoſtolicis, vel alias

Ec-

Eccl. sit ex reseruatis, tunc Ordinari⁹ nulla habita ratione patronorũ, debet ipse facere cõcursũ, & magis idoneũ eligere, ac instituẽdũ remittere, vt cẽsuit Sac. Congr. cuius declarationes refert de verbo Gartia *d. c. 2. p. 9.*
14 *n. 273.* quarũ vna sic ait † *si institutio ad Parochiales Ecclesias, quæ iurispatr. Ecclesiastici sint facienda erit à Summo Pontifice, quia fortassis in mensibus reseruatis vacauerint i⁹ eligendi digniorem ad solum Episcopũ pertinet, qui trãsmittere debet atte stationẽ examinis facti, & concursus, quot in eo approbati, & quem ex approbatis vti digniorem, cui Sanctitas gratiam faciat, nominarit, ita Congreg. censuit, & Sanctissimus voluit quia Episcopus melius cognoscit personas*, & alia † *si beneficium curatum iuspatronatus Ecclesiastici in mensibus Sedi Apostolicæ reseruatis vacauerit Episcopus ipse Ordinarius nulla habita ratione patronorum debet edicta concursus proponere, & idoneum eligere ac Romam mittere cum fide Ordinarij à Summo Pontifice instituendum, sicut fit in alijs curatis, quæ non sunt de iurepatrona*
16 *tus*, & alia sic prosequitur *Congregatio censuit si institutio ad Parochiales Ecclesias, quæ iurispatronatus Ecclesiastici sint, facienda est à Summo Pontifice ius eligendi digniorem inter approbatos ab examinatoribus ad solum Episcopum, nõ ipsum patronum pertine*
17 *re* † idem censendum est de Ecclesia iurispatronatus mixti quãtũuis; ptineret ad laicos pro duab. partib. & ꝑ vna tantũ ad Ecclesiast. nã quoad concursũ vt dictum est supra cẽsendũ est Ecclesiast. ad qđ refert declarationes
18 Sac. Congreg. Gartia *d. c. 2. n. 278.* † in hęc verba *si iuspatronatus mixtũ sit, laicale scilicet, & Ecclesiasticũ, quoad examen per concursum Ecclesiasticum cẽ*
19 *sendũ est*, & alia, *In collatione Ecclesiæ Parochialis, quæ sit iurispatronatus partim Ecclesiæ, partim laici seruanda forma est examinis per concursum hic posita quam Cõcilium præstituit in cõferenda Parochiali, quæ iurispatronatus sit meri Ecclesiastici, idem dicẽdum quãdo patronatus pro duabus partibus pertinet ad laicos, pro vna tantum ad Ecclesiasticum*, quę omnia extendit Gartia *vbi supra n. 281.* etiam ad Parochiales in quibus persona Ecclesiastica ha
20 bet ius nominandi Rectorẽ, † nã idẽ inquit, in effectu est, habere ius præsẽtãdi, & habere ius nominãdi Rectorẽ. *Thesau. for. Eccl. cap. 18. n. 42.*
20 Sed adhuc resultat nescio quid difficultatis, ac dubitationis ex eo ꝙ dictũ est patronũ debere præsẽtare digniorẽ, an inquã si patronus digniorẽ nõ elegerit, teneatur nihilomin⁹ Episc. eũ instituere. Gartia hoc dubiũ excitat *d. c. 2. n. 168.* & resoluit affirmati-
22 uè, † nã, inquit, cũ electio nõ spectat ad instituẽtẽ debet ꝓinde instituere p̄sentatũ à patrono, nisi ali⁹ ex approbatis ĩ termino edicti, seu saltẽ, ante ĩstitutionẽ, se opponat dicẽs non esse præsẽtatũ magis idoneũ, nã tũc cõstã do ita esse ex relatione examinatorũ facta, vel facienda, vel alias, videtur conferenda oppositori.
23 Nec prætereũdũ est ꝙ ẽt in iurepat. Ecclesiastico põt non cadere cõcurs⁹, vtpote quãdo alter ĩ institutione, vel fũdatione cautum est; erit. n. seruãda fũdationis dispositio vt obseruat Gartia *d. c. 2. n. 290.* ꝓ quo affert declara
24 tionem Sac. Congreg. his verbis *Nõ habet locum hoc decretum contra institutionem, ac fundationem, sed seruanda est lex in ipsa institutione posita, sed tantum præsentatus est examinãdus, & approbandus ab Ordinario citra concursum si repugnaret institutioni, siue fundationi* & ĩ terminis *d. c. 18. sess. 24.* dictũ fuit in vna vlixibonen. prioratus 4. Iulij 1601 coram Illustriss. Seraph & est decis. 1403. n. 4. *decretũ illud quod habetur sess. 24. de reformatione cap. 18.*

non

non procedere vbi in fundatione fuit data diuersa forma, qua est obseruanda vt patet ex resolutione Sacræ Congregationis.

26 Sed vt reuertamur ad quæsitum principalem, an videlicet sit admittẽdus patronus ad nominandum post lapsum tempus X. dierum, videtur quod sic, nam cum, vt vidimus, nominato nullum ius quæratur, nec in re, nec ad rem; & loco nominationis huiusmodi succedat edictum *Gartia d.c.*
27 *2.n.39.p.9.* † & post lapsum terminum edicti, vt dicam infra *dub.2.req. 3.* sit admittendus oppositor, etiam aduersario reclamante, vt declarauit Sacra Congregatio, cuius verba per extensum ibi refero, dicendum est ex pari etiam ratione, vt possit admitti patronus, re tamen integra, & ita remanet solutum dubium.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Nominari, & præsentari potest simplex Clericus ad beneficium curatum, nec in litteris impetrationis facienda est mentio de ordinibus, quia mentio defectus ordinum non vitiat, quamuis dignitas vel beneficium requireret de consuetudine, vel statuto ordinem Sacrum, nisi requireret tempore contemporaneæ prouisionis, & quamuis Papa non consueuerit dispensare super ætate, vbi tamen Ecclesiam est iurispatronatus prorogat tẽpus
2 *patronis ad presentandum: Affertur breue dispensationis huiusmodi.*

1 Aliud suboritur dubium ex eo, quod dictum est patronos debere nominare aliquot Clericos Dubitatur proinde 2. an possint simplices Clerici in minoribus duntaxat constitui nominari ad huiusmodi Parochiales absque dispẽsatione, ratio dubij desumitur *ex c. præterea 5. de ęta. & qualit.* vbi habetur quod nõ debet aliquis admitti ad regimẽ Parochialis Ecclesiæ nisi subdiaconus sit ad minus, constituti vero in minoribus ordinibus consueuerunt assumi tantũ dispensatiuè, dum tamen tales sint, qui intra breue tempus possint in presbiteros Ordinari, à qua plane decretale asserit glos. *in ca. cũ ex eo ver. subdiaconat⁹ 34. de elec.* ĩ *6.* quod non est recedendum, & proinde tenet negatiuam: attamen D. Philipp⁹ Frãc⁹, *n 6. in c. licet Canon 14. de elect. in 6. et in cap. si pro Clericis n. 5. in glo. super verb. prouidere 5. de præb. eodem lib. 6.* aduertit ad tres casus, quia, inquit, aliquando assumitur per viã præsentationis faciendæ per patronos, & tunc potest assumi sine dispen
3 satione. † Secundo assumitur per viam impetrationis, vel per literas Papæ, & idem adstruit, etiam si in ipsis literis non fiat mentio ordinum, vt est tex. *in d. c. si pro Clericis*, † qui secundum lapum *ibi*, procedit etiam si mãdetur per literas Papæ prouideri de dignitate Curata, & Collegiata, valent, inquam, literæ etiam non facta mentione de defectu ordinum, maximè si in literis Apostolicis Clericus nominatur, quia inquit, Francus, magis uiget ratio, vt in Ecclesia Parochiali promouendus sit in Sacris, quam in dignitate, maximè Collegiata, pro quo dicit facere tex. *in d. c. si pro Clericis*, qui loquitur de benefi
5 cijs Curatis, † quorum appellatione venit etiam dignitas & affirmat prædicta procedere in beneficijs, & dignitatibus requirentibus sacrum Ordinem, de iure, consuetudine, vel statuto Ecclesiæ, non tamen contemporaneè tempore prouisionis, quod si requirantur contemporaneè, vtpote quia consuetudo, vel statutum disponit quod conferri non possit non

cxi-

exiſtenti in Sacris, tūc, inquit, niſi in dictis literis ſtatuta, vel conſuetudines tollantur per clauſulum *non obſtāte*, non poterunt talia beneficia conferri per dictas literas non exiſtenti in Sacris, ſed ſi in literis ſublata ſint ſtatuta, vel conſuetudines per d. clauſulam *non obſtante*, vt ait fieri communiter in literis gratioſis, † tunc, inquit; ſi talis qualitas ordinum fuit impreſſa per ſtatutum, vel aliam diſpoſitionem Eccleſiaſticarum perſonarum, poterit de eis prouideri non exiſtenti in ſacris, cum Papa intēdat talibus præiudicare *arg. c. propoſuit 4.*
9 *de conceſſ. præb.* † ſi verò talis ſtat⁹ fuit impreſus per Laicum tempore fundationis, vel dotationis, tunc, inquir, tales clauſulę generales non extendunt ſe ad talia, cum Papa non intendat per illas eis præiudicare, vt not.
10 *in cap. cum dilectus 28. de iurepatr.* † Tertio aſſumitur per viā electionis, & tunc ſecundum glo. *in d. c. ſi pro clericis ſuper verb. prouidere 5. de præb. in 6. & ſuper verb. ſubdiaconatus in d. c. cū ex eo 34. de elect. in 6.* non poſſunt aſſumi conſtituti in minorib. ſine diſpenſatione *per cap. præterea 5. de eta., & qual.* vbi Inn. & Abb. annuit quod cōſtituti in minoribus poſſunt eligi ad Perſonatus nō habentes curam animarum, & Innoc. reſpondet *ad ca. in-*
12 *nonamus 60. diſt.* † vbi dicitur quod honores Eccleſiæ non debent habere niſi in ſacris Ordinibus conſtituti, vt ſcilicet illud *c. innouamus* loquatur tā tum de honoribus, qui habent curā; & cum *d. c. præterea* non ſit correctū in hoc, procedit ſaltem quoad Eccleſias Parochiales, ſecundum Io. And. ꝙ ſequitur glo. *vbi ſupra*, licet Archi. indiſtinctè teneat, vt poſſit quis aſſumi ad talia beneficia ſine diſpenſatione *per d. c. cū ex eo 34. de elect. in 6.* vbi patet ꝙ cōſtitut⁹ in minorib. ꝓmouetur ad Parochiales, & facit *d. c. ſi pro clericis*, vbi nihil dicitur de diſpenſatione, & opinionem Archid. tenet Pau. *in Clem. 1. de off. Vic. & in Clem. vt hi de æta. & qual.* cū non ſit ratio quare potius, conſtitutus in minoribus poſſit aſſumi per viam præſentationis, vel per uiā impetrationis, quam per uiam electionis, quia eſt ordinaria, & fauorabilis: via autē præſentationis, & impetrationis eſt extraordinaria, & ſic odioſa; & ſequitur etiam Anchar. *in d. ca. licet Canon ſuper n. 7. verſ. tertio quero 14. de elect. in 6.* ſed opinionē glo. ſequitur Imola *in d. Clem. de off. Vic. n. 4.* & dicit eſſe tutiorem *per cap. dudum 22. de elect.* quod loquitur de dignitate, & ita ēt videtur concludere Francus *in d. c. ſi pro clericis in uerbo tu aduerte n. 5.* vt nō valeat quis aſſumi ad dignitates curatas, per viam electionis, ſecus verò in alijs beneficijs curatis inferioribus atteſtans de communi *per d. c. ſi pro clericis 5. de præb. in 6. e & d. cap. cum ex eo 34. de elect. in 6.* & proinde non obſtabit *d. c. præterea 5. de eta. & qualit.* quia lòcum habebit ſolum vbi ꝓceditur per viam electionis ad dignitates curatas, ſed non in alijs inferioribus Parochialibus, & ita quotidie videmus obſeruari, † & ipſe teſtis ſū, qui practicaui caſum alias non auditum, & de quo nullum prorſus exēplum extabat in Dataria; nam cum Vniuerſitas Caſtri ſpinæ huius Diœcēſis, ad quam ſpectat ius præſentādi Rectorem Præpoſitū nuncupatū ad Parochialem d. Pagi; cupienteſque ad illam vacantē de anno 1614. præſentare D. Bartolomeum Maluicinū tunc in Alma Vrbe S. Theol. ſtudio operam dantem, adoleſcentem optimis moribus, & virtutibus prædítū, eique obſtaret defectus ætatis, quippe qui uix agebat XXI. an. nunquā potuit obtinere diſpenſationem ſuper ætate, vt poſſet licitè præſentari

ad

ad ipsam Parochialem, verumtamen illud pro expedienti captum fuit, & est valde notandum, cum sit exemplum singulare, & vsui futurũ sit, ac valde ꝓficuũ pręsẽtãdis, & patronis præsentantibus; illud inquam captũ fuit remedium, vt S. D. N. prorogaret tempus laicis patronis a iure statutum, per menses 15. à fine quatuor mensium patronis datorum, computandos, intra quos possent liberè, & licitè presentare coram Ordinario ipsum Bartholomeum, prout re ipsa obtinuit huiusmodi protogationem nedum per 15., sed per 30. mensibus in duabus vicibus.

Cæterum vt testimonium meum veracius habeatur apud omnes non reputaui vanum breue Apostolicum hic de verbo inserere ad illius confirmationem estque talis tenoris videlicet.

13 *Paulus PP. V. Ven. fr. seu dilecte fili salutem, & Apostolicam benedictionẽ. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filij Vniuersitas, & homines castri spina Alexãdrina Diœcesis; necnon Bartholomeus Maluicinus Clericus dicti castri, quod cum Parochialis Ecclesia d. castri, quæ vt ipsi asserunt de iurepartonatus laicorum, videlicet pro tempore existentium vniuersitatis, & hominum eiusdem castri, ex fundatione, vel dotatione existit, per obitum q. Petri Rauelli illius dum viueret vltimi possessoris extra Rom. Cur. de mense Septembris proximè præteriti defuncti vacauerit, et vacet ad præsens, vniuersitas, & homines præfati pro ipsius Ecclesiæ fælici regimine, & animarũ illius Parochianorum salute prosperaque directione ad eandem Ecclesiam vt præfertur vacantem Bartholomeum præfatum præsentare desiderant: & quia idem Bartholomeus in legitima ad id ætate constitutus non est, desiderium eorum adimplere nõ possunt nobis humiliter supplicari fecerunt quod eis super hoc opportunè prouidere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur eosdem exponentes specialis gratiæ fauore prosequi volentes, necnon eorũ singulos a quibusuis excommunicationis suspensionis & interdicti alijsque Ecclesiasticis sententijs cen. & pęn. à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quolibet innodati existũt, ad effectũ pręsentiũ dũtaxat cõsequẽdum absoluentes, & absolutos fore censentes, certam tamen de pręmissis notitiam non habentes, huiusmodi supplicationib. inclinati fraternitati tuæ frater Episcope, seu discretioni tuæ fili Vicarie, per præsentes committimus, & mandamus quatenus verificato prius coram te dicto Iurepatronatus, ex fundatione, vel dotatione huiusmodi quatuor menses Vniuersitati, & hominibus præfatis ad personam idoneam ad dictam Ecclesiam, vt præfertur vacantem, præsentandum à iure prefixos ad quindecim menses à fine ipsorum quatuor mensium computãdos quibus durantibus Vniuersitas, & homines prætacti dictum Bartholomeum ad Ecclesiam prætactam coram te, seu pro tempore existente Ordinario loci præsentare, & sic præsentatum in eadem Ecclesia ad præsentationem huiusmodi per te, seu pro tempore existentem Ordinarium loci institui facere liberè, & licite valeant in omnibus, & per omnia ac si ijdem vniuersitas, & homines intra dictos 4. menses personam idoneam præsentassent, auctoritate nostra proroges, extendas, & amplies, ipsosque exponentes desuper a quoquam, quouis prætextu colore, vel ingenio molestari inquietari, aut quoquomodo impediri, ac collationẽ, seu dispositionem dictæ Ecclesiæ ob lapsum quatuor mensium huiusmodi, ad quemcumque deuolui, aut deuolutam esse dici, vel censeri minime posse, sicque per quoscumque Iudices, & commissarios indicari & diffiniri debere, irritum quoque & inane dicta auctoritate decernas, si se* cui

eut super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus praemissis ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, caeterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem, & Apostolica auctoritate decernimus quod durante tẽpore prorogationis huiusmodi aliquem presbiterum à te approbatum pro seruitio dictae Ecclesiae cum assignatione congruae portionis illius fructuum deputes. Dat Romae apud Sanctam Mariam maiorem sub Annulo Piscatoris die nona Octobris 1614. Pontificatus nostri anno decimo: subscrip. S. Iacomellius: à tergo Ven. fratri Episcopo Alexandrin., siue dilecto filio eius Vicario in spiritualib. generali: in angulo D. Liarpius, & sigillatũ cum cera rubea, & clausum in forma &c. Transmissum, & praesentatũ fuit coram D. Francisco Maria Gasparino Forosempronienſe tunc Vicario Illustriss. D. mei apostolicã legationem agentis apud Serenisss. Archiducem Ferdinandum postmodũ inter Augustos cooptatum, uiro sum mae probitatis, & doctrinae, quem vnicè colo, & haec Ciuitas pro ei⁹ virtutibus ciuium Alexandrin. priuilegio donauit, & cohonestauit.

14 Sed ex praeinserto breui 4. praecipue notabilia colligo.

Primum quod quamuis Papa apposuerit manum in prorogando tempus patronis ad praesentandum nihilominus ipsa Parochialis non remansit affecta ex ea ratione, quam adduxi in prelud. 25. dub. 13. nu. 58. in primo casu, quo cessat affectio: ex hoc infero etiam quod Iuspatronat⁹ laicorum non cadit sub reseruationibus generalibus.

15 Secundum colligo notabile, qđ in huiusmodi prorogationibus non est necesse vt exprimatur nomen Sancti illius Ecclesiae, sed fortasse, & bene posset responderi quod ex supposito ne qđ in d. castro vnica sit parochialis prout reuera est, pro expresso habetur nomen; nam frustrà exprimitur quod tacite subauditur *l. non recté. C. de fideiuss.*

16 Tertium colligo notabile, quod non est opus exprimere in qua aetate sit constitutus is, quem praesentare praetendunt patroni.

17 Quartum, & vltimum quod non est necessarium exprimere valorem beneficii, ad quod intenditur praesentationem fieri.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Edictum est, de forma concursus vbi Conc. Prouinc. hoc statuit vt proponatur, & illius ommissio vitiat concursum.

1 DIximus Episcopum debere proponere Edictum, sed dubitatur, an sit de forma concursus. Nic. Gartia, *de benef. p. 9. c. 2. n. 38.* videtur concludere negatiuè, contra Zarolã *in prax. Episc. p. 1. verb. Parochia. §. 2. dub. 2.* & Lelium Zechum *de repub. Eccl. c. 28. sub n. 6.* ea ratione, quod sine edicto potest fieri concursus, *vt in d. cap. Conc. Trid. 18. de refor. sess. 24.* At Io. Aluis. Ric. *in prax. for. Eccl. resol 364.* tenet, *cum Zerola, & Zecho*, cui sẽtentiae accedit nouissime D. Barbosa, *allegat. 60. n. 43. p. 3. de potest. Episc.* quorum plane sententia fundatur tam in dispositione bullę, seu constitutionis Pii V. Sanc. mem. quam ipsiusmet Conc. Trid. *d. c. 18.* verf. *& si Epi-*

2 *scopo* † vbi relinquit hoc arbitrio ipsius Episcopi, vel Synodi Prouinc. † quo fit, vt, si Prouinc. Synodus aliquid circa hoc statuerit, obseruandũ omnino sit, propter auctoritatem, quã dat ipsum Conc. Tridẽtinum ei prouinc. Synodo *d. ca. 18. vers. licebit.*

Ee pro-

per quam quidem dispositionem potest addere, vel remittere, circa examinis formam.

5 Attamen sic possemus concludere quod vbi Concilium Prouinc. statuit vt huiusmodi edictum debeat proponi, prout nos, i hac Prouinc. Mediol., habemus d. Conc. Prouinc. 1. *tit. de proponendo edicto*, tunc vitietur concursus, ex illius ommissione; & in hunc sensum intelligunt supracitati docto-

6 res, asserentes esse de forma; † vbi vero Conc. Prou. nihil statuit, tunc relinqui hoc arbitrio Episcopi, ita ut, ēt non proponendo edictum huiusmodi non vitietur concursus; & ita for-

7 tasse intellexit Gartia, † & hæc cōclusio corroboratur quadā declaratione S. Congregat. quæ ait, *Congregatio censuit, faciendum examen per concursum quoties contigerit vacare Parochialem Ecclesiam, nec ideo a decreto Conc. recedendum erit, quod rixæ, & tumultus oriantur, & alia forsan peiora sequantur, quo vero ad propositionem Edicti attinet, hoc totum positum esse arbitrio ipsius Episcopi, faciat, nec ne, nisi Prouinc. Synodus aliquid circa hoc, præcisè statuerit, quod obseruandum erit.*

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Inferior, qui non habet iurisdictionē quasi Episcopalem, & simul Territorium ac ius congregandi Synodum, non potest proponere Edictum pro concursu.

1 Dvbitatur 4., an Inferior Episcopo possit proponere Edictum, satis de auctoritate huiusmodi Inferiorum diximus supra *dub. 8. super primo requisito*, ac proinde, ne eadem

2 repetere videamur, † concludēdum est, eos tantū inferiores Collatores posse Edictum huiusmodi proponere, qui nullius sunt Diœcesis, & habent ipsi Territorium, cum potestate Episcopali, & iure congregandi Synodum; & re ipsa illam congregarunt, atque in ea elegerunt examinatores.

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Vicarius Episcopi qui vult, & ipse subire concursum potest proponere edictum pro concursu.

1 Dvbitatur 5. an Vicarius Episcopi possit proponere edictum pro concursu, ubi ipsemet velit, examen subire, & Episcopus illi sit Ecclesiam ipsam vacantē collaturꝰ Sbroz. *de off. Vicarij, in addit. q. 188. lib. 2.* concludit affirmatiuè, & attestatur sic fuisse decisum per Sac. Congregationi Concilij, *super d. cap. 18. sess. 24.* ibi, *& idoneum in ea Vicarium.*

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Edictum est proponendum intra X. dies, sed in hac Prouincia Mediolanensi debet proponi intra tres dies. 1

1 Dvbitatur 6. intra quale tempus sit proponendum huiusmodi

2 di Edictum. † Dicamus breuiter, quod cum Edictum istud succedat loco nominationis ab Episcopo faciendæ, Gartia *de benef. p. 9. ca. 2. nu. 39.* ad quam ex Conc., præfixum est tempus X. dierum, nec tale tēpus potest, ex const. Pii V. prorogari, vltra alios X. dies, ibi, *prohibemus supra dub. 1.* uidetur proinde, vt debeat proponi, intra dictum terminum X. dierum, vel aliàs ad summū XX, si ad totidē pro-

ro-

5 rogati contingat. † Nihilominus melius fortaſſe concludemus, ſi dicamus fore in hoc ſeruandum Concilia Prouincialia, quapropter in hac Mediol. Prouinc., debebunt Reuer. D. Epiſcopi huiuſmodi Edictum omnino proponere, intra triduum, a die notitiæ vacationis Eccleſiæ Parochialis, prout cauit d. Conc. Prouinc. *1. tit. de proponendo edicto.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Edictum non eſt neceſſariò legendum, ſed ſufficit vt affigatur, tempus autem affixionis eſt arbitrarium Epiſcopo.

1 DVbitatur 7. an ſit publicandum ſiue legendum Edictum, an uero ſufficiat ſi affigatur. Zerola *ī prax. Epiſ. p. 1. dub. 1. §. 2.* verb. *Parochia*; putat fore legēdū, & poſtea affigēdū: at Gartia *p. 9. c. 2. n. 42.* tenet quod ſufficiat vt affigatur, & quod Nūtius, vel Notarius referat illud fuiſſe affixum quamuis non dicat quanto tempore ſteterit affixum, quia, inquit, eſt arbitrariū Epiſcopo quanto tempore debeat remanere affixum; & ita practicatur, teſte Gartia *d. c. 2. n. 43. part. 9.* Verba autem Conc. Prouinc. ibi, *per totos X. dies*, deſignant tempus Edicti, non autem affixionis, vt doctè obſeruat *idem Gartia d. n. 43.*

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Edictum non poteſt apponi cum maiori termino XX. dierum, & ſi apponatur cum maiori vitiatur quoad exceſſum tātum.

1 DVbitatur 8. an vitietur prouiſio quando propoſitum fuit edictū cum maiori termino XX. dierum. Hoc dubium tangit Garzia *de benef. p. 9. c. 2. n. 46.* vbi *n. 47.* videtur incli-
2 nare in partem affirmatiuam; † hac ratione; quia edictum, poſitū à principio cum maiori termino XX. dierum, videtur in totum nullum, ſtante decreto irritante Conſtit. Pianæ;
3 † nam forma eſt indiuidua *Decius cōſil. 532. nu. 5.* & poſt alios *Bec. conſ. 12. n. 30. li. 2.*, & ſic, inquit, videtur quod prouiſio ſit nulla, tanquam facta ſine edicto valido requiſito à Concil.
4 Prouinc. † Inferius tamē, poſtquam dixit quod ſi à pricipio poſitum eſſet cum termino competenti, & poſtea prorogaretur vltra XX. dies, quod tūc ſola prorogatio, vtpote de ꝑ ſe, & ſeparatim facta eſſet nulla *per c. vtile*
5 *37. de reg. Iur. in 6.* † ſubiungit, quod ex æquitate, & mēte Papæ, veriꝰ videt. qđ edictum poſitum à principio, etiā cum maiori termino XX. dierum, non ſit nullum in totum, ſed tantum
6 quoad exceſſum, † & ſic, inquit, qui ſe oppoſuerunt intra XX. dies ſunt
7 legitimi oppoſitores, † non autem, qui poſtea, niſi intra XX. nullus ſe oppoſuiſſet.

DVBIVM NONVM.

ARGVMENTVM.

Tempus quo debet affixum eſſe edictum eſt arbitrarium Epiſcopo, modo nō excedat XX. dies.

1 DVbitatur 9. per quod tempꝰ debeat poni edictū ubi Cōc. Prouī.
2 nullū tempꝰ præſcribit, † Hoc dubiū mouet Garzia *de benef. p. 9. c. 2. n. 50.*; & breuiter concludit eſſe arbitrariū iudicio Epiſcopi, modo non excedat
3 XX. dies per *leg. 1. ff. de iur. delib.* † nā Conc. Trid. nullum tempus præciſè deſignat.

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Apponenda est dies propositi edicti.

1 DVbitatur 10. an debeat apponi dies propositi edicti. Hoc dubium tollitur per decisionem Rotæ *in vna Tolletana Parochialis de Alcaudete* 3. Iulij 1595. coram Illustrissimo Seraphino, quę est *decisio 1148.* vbi dictum fuit. *Cõcursum esse defectuosum, nec in eo seruatam formã Conc. Trid. q̃a non fuit apposita dies propositi edicti, adeo vt sciri non possit, an intra terminũ, vel post terminum fuit Michael examinatus,*
2 *† quod tamen videtur necessarium ad examinis validitatem,*
3 *† cum terminus ille, qui præfigitur, iuxta dispositionem Conc. Trid.* sess. 24. ca. 18. *sit ad conuocandum eos, qui concurrere*
4 *voluerint, † & eo transacto, non prius, debent examinari, & ista non est forma ad effectum, sed præcisa.* Hæc sunt formalia verba præcitatæ decisionis.

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Tres Examinatores adhibendi in concursu eligendi sunt per Episcopum priusquam proponat edictum.

1 DVbitatur 11. quando nam deputandi sint Examinatores adhibendi in concursu pro aliqua vacante Parochiali: hoc tactum specialiter non vidi; sed videtur quod sint deputandi priusquam proponatur edictum; quod plane colligitur ex ipso Concilio, dum statuit, vt Clerici nominentur coram ipsis examinatorib. deputandis; cum itaque nominatio fieri debeat intra X. dies, &; coram Examinatoribus; necessarium consequens est vt prius sint deputati examinatores.

REQVISITVM III.

De examinandis descriptis ad concursum.

TRansacto constituto tempore ad nominandum, vel describi faciendum, debebunt intra 4. menses, à die notitiæ vacationis, examinari in Concursu, omnino expediendo, præfixo ad id certo determinato tẽpore, ea tamen habita ratione, vt intra quadrimestre significari possit Collatori electio dignioris, debebũt, inquam, omnes, qui nominati, vel descripti fuerint examinari in Concursu ab Episcopo, & eo impedito, ab eius Vicario Generali, atque ab alijs examinatoribus in Synodo electis, & etiam ad hoc, ab ipso deputatis, non paucioribus quam tribus, tametsi nõ ob id inficeretur Concursus, si plures deputarentur quam tres, qui examini in concursu faciendo interessent.

Si uero ad præstitutam diem non compareant oppositores, uel saltem non omnes, vocandi prius sunt, quã claudatur Concursus, & eò magis, vbi viget Consuetudo vt uocentur.

Porrò, si quis compareat ad examẽ post lapsum tempus præfixum, re tamen adhuc Integra, nimirum antequam facta fuerit electio, erit admittendus, quamuis in termino edicti non fuerit descriptus, non obstante aliqua aduersarii reclamatione, quæ forte fieret, quod si uocati non compareant, vel, licet compareant, nullus tamen fuerit idoneus repertus, debebit Episcopus aliud edictum proponere, etsi nec tunc aliquis comparuerit, vel nullus etiam secundo loco reper-

pertus fuerit idoneus, poterit tunc Episcopus, statim elapso tempore præstituto, eligere aliquem prçuio examine, sine Concursu, & valebit prouisio.

In casu etiam quod magis idone⁹ desistat, vel renunciet, siue decedat, ante electionem, & intra quadrimestre, tunc eligetur magis idoneus inter cœteros oppositores iā approbatos, nec opus erit nouo Concursu.

At uerò si desistat, cedat, renūciet, vel decedat, post electionem, intra quadrimestre datum ad eligendum ineundum erit nouum examen in nouo Concursu.

Si autem huiusmodi cessio, vel obit⁹ contingeret post ipsum quadrimestre, nullatenus poterit iniri aliud examen, vel Concursus, quia eo in casu fieret deuolutio ad Papam.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Dies notitiæ obitus non includitur in quatuor mensibus datis ad faciendum concursum, quia illius exclusio magis resultat in fauorem Ecclesiæ, quam collatio Papæ sine concursu.

1 Diximus Concursum fore expediendum, intra quatuor menses, à die notitiæ uacationis; modo oritur dubium. an ipsa dies notitiæ computetur in d. mensibus. Dubium facit propositio *a*. an videlicet ponatur inclusiuè nec ne. Dominicus *in cap. statutum 3. de præb. in 6.* sic distinguit,

2 † aut talis dictio profertur a lege, aut profertur ab homine, si profertur à lege, dicit q̄d tunc debet dari Intellectus, qui magis amicatur alijs Iuribus, & est assumendus prout illi cōuenit; vbi uero ex aliis Iuribus constare non possit talis intellectus, tunc, inquit, videndum est, an constet uerbis, qualiter velit quod assumatur, & eo modo est assumendus; *vt in c. ante triennium 31. distinc.* ubi Greg. ait, *mihi videtur, vt à presēti die Episcopis omnibus dicatur, ut nullum facere Subdiaconum præsumant, nisi, qui se victurum castè promisserit,* & sic videmus, ex his verbis, quod præpositio *à* ponitur inclusiuè, quod si, ex verbis constare non possit, tunc si appareat de mente legis illa seruatur, *vt in c. à subdiacono 93. dist.* vbi Anaclet⁹, & Zacharias statuunt, *vt à Subdiacono, vsque ad Lectores omnes subditi sint Diacono Cardinali,* At si non appareat de mente legis tunc inspiciendum est, an inclusio, uel exclusio sit odiosa, an fauorabilis, & tunc erit semper accipienda pro fauorabili *arg. c. odia 15. de reg. iur. ī 6*

3 Secundo vero casu principali, puta quando profertur ab homine, idem erit quidem dicendum, vt stet inclusiuè, vel exclusiuè, vt dictum est; vbi autem materia est indifferens; nempe, quia non habeat plus odii, quā fauoris, nec possit constare de mente proferentis, tunc si referatur ad ipsum exprimentem, accipienda erit contra ipsum, siue stet inclusiuè, siue exclusiuè. In dubio antem stat exclusiuè, & computatur de mom. ad momentum; quod si ipsum exprimētem non respiciat, tunc sumitur intellectus, qui verisimiliter est longior, hæc Dominicus.

4 Quid modo dicendum in casu proposito? videtur quod non includat, per ea, quæ notat specul., *de citat. §. viso num. 17.* quem refert, & sequitur Io. Andr. *in d. cap. statutum 3. de prabend. in 6.* & post eum *Ancaran. nu. 1. vers. quinto nota, & Franc. n. 5. ibidem,* & nouissime *Io. à kochier in Comēt. reg. Cancell. 18. num. 39.* † dicentes q̄d de natura prępositionis *à* est excludere terminū à quo; nec obstat, inquit, Io.

Io. Andr., quod ea die possit prouidere, vel eligere, quia dicta decretalis non punit negligentiam. Faciunt ad id ea, quæ tradit Parisius *de resignatione benefic. lib. 12. quæst. 8. num. 7. vsque ad 15.*, vbi concludit quod præpositio *à*, in materia *regulæ de XX.* non includit diem, in qua præstatur consensus, quia, inquit, præpositio *à*, de sui natura, excludit; Sed in casu nostro, cum odium & pœna resultet, expediatque vt dies notitiæ excludatur, vt fieri possit concursus, quippe qui magis resultat in fauorem Ecclesiæ, quam resultet Collatio Papæ sine Concursu, & etiam quia sic fit redditus ad ius antiquum, quod habebant Episcopi in conferendo liberè Ecclesias suæ Diœcesis, ideo est fauorabile vt excludatur dies notitiæ.

6 Nec obstat illud, quod notat Parisius *d. quæst. 8. num. 15.*, vbi concludit in casu d. regulæ de XX. ut cõputetur dies, in qua præstitus fuit Consensus, & sic etiam attestatur fuisse decisum bis, nam respondetur quod ibi ità est iudicandum, quia est magis fauorabile Ecclesiæ, & expedit vt computetur, quia sic promptius occurritur vacationi, quod cessat in casu nostro, vt vidimus.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Admittitur oppositor etiam post terminum edicti, re integra; etiam reclamante coopppositore, interest enim Ecclesiæ habere plures oppositores; imo si non admittitur potest appellare.

1 DVbitatur secundò, an sit admittendus oppositor compatens post terminum edicti. Hercules Marescot. *variarum resol. c. 52. n. 59. p. 1.*, *Garzia cap. 2. num. 206. par. 9.* & post eum *D. Babrosa de potest. Episc. allegat. 60. nu. 46. p. 3.* concludunt posse; imo debere Episcopum admittere oppositorem, etiam post terminum edicti, re tamen integra, idest, ante peractum examen, & adhoc adducit Garzia declarationem §. Congregatio. per quam decisum fuit, 2 quod † *Occurrente vacatione beneficij in Concursu prouidendi, ad quod, intra terminum in edicto præfixum, plures sunt oppositi, si dicto termino elapso, alter superueniat, re integra, debet admitti*, † iuxta quam declarationem, 3 resoluit Rota *in vna Calagurit. dimidij beneficij, siue portionis* 22. Aprilis 1602. coram Reuerendiss. P. D. Ottẽbergo, qd *poterit p̃uisor admittere ad Concursum venientem, elapso termino ab eo præfixo, licet contradicat aduersarius, qui comparuit in termino, propter auctoritatem Congregat. Concilij, quæ* 4 *in simili casu respondit,* † *si termino elapso, alter superueniat, cum re integra esse admittendũ, idque æquitas, & fauor Ecclesiæ suadere videtur, cuius interest plures appositores concurrere, & hanc opinionem Domini receptiorem, & de iure veriorem laudauerunt*, arg. l. etsi post tres ff si quis cautio cap. consul- 5 uit de officio deleg. † *in electionibus enim,*

enim, *& prouisionibus*, *ficut*, *& in iuditijs, circumduci iur edictum* cap. Ecclesia de elect. Inn. in d. cap. consuluit, *& fuit decisum in vna Firmana Parochialis 6. Martij 1592. coram Illustrissimo Pamphilio, in qua non solum agebatur de potestate, verum etiam de necessitate admissionis*; hæc Rota in d. decisione. Et de his decisionibus meminit Io. Aluis. Ritius, *resolutione 360. in praxi*: Marescot. *d. cap. 52. n 29. p. 1.* Gonzales *de mensibus*,
6 *& alternat.*, *glo. 9. §. 1. num. 115.*, † qui etiam dicit, *in annot. contra nullit. num. 183. d. glos. 9.* quod si is, qui comparuit post terminum edicti non admittitur, potest appellare quicquid dicat *Thesau. for. Eccl. cap. 18. n. 30.* qui i contrarium allegat declarationē Sacra Congreg. in vna Perusina.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Examen potest fieri coram Vicario, quamuis Episcopus non sit impeditus, nam illa verba, vel eo impedito, *important tantum quandam conuenientiam.*

1 Dvbitatur tertiò, an examen possit fieri coram Vicario, si Episcopus non est impeditus. D. Augustinus Barbosa *allegat. 60. num. 41. par. 3. de potestate Episcopi*, post d. Nic. Garziā *cap. 2. num. 119. p. 9. de beneficijs*, tenet quod Vicarius, etiam Episcopo non impedito, potest expedire examen per Concursum, dicens quod illa verba Concilij, *ab Episcopo*, *siue eo Impedito*, *ab eius Vicario &c.*, non tollunt quin examen fieri possit coram Vicario, Episcopo etiam non impedito; sed quod posita sunt huiusmodi verba dumtaxat ad demonstrandum conuenire, vt examen ab ipso Episcopo, cessante impedimento, fiat.

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Episcopus debet, & ipse examinare cum tribus examinatorib. Synodalibus in cōcursu, & videtur esse de forma.

1 Dvbitatur quartò, an sit de forma, vt Episcopus Examinet. Hoc tactum hactenus non vidi; verumtamen, clarus est textus Concilij, ibi, *d. cap. 18. sess. 24. examinentur ab Episcopo, vel eo impedito, ab eius Vicario generali, & ab alijs examinatoribus non paucioribus, quam tribus*. Quo cir-
2 ca videtur † quod sit de forma, vt Episcopus examinet, quod colligitur ex verbis eiusdem Concilij, ibi. vers. *In omnibusque supradictis casibus, non cuiquam alteri, quam vni ex prædictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis, iuxta supradictam regulam, de Eccl. prouideatur*, iūctis verbis paulò inferius sequentibus, *alias prouisiones omnes, seu institutiones, præter supradictam formam factæ, subreptitiæ esse cēseantur* prouisiones insuper ēt nouæ, & priuilegia, ac exemptiones quæ-
3 cumque contrariæ, ibidem † excluduntur, cum clausula annullatiua, quæ planè declarat omnia ibi adiecta esse de forma, vt obseruat *Aceuedo cons. 9. num. 28. & 29.* post Loaz. *in allegatione de mula. dubio 1. fundam. 7. pro oppido num. 2* per nos allegato *sup. dub. 1. requisito 1.* vltra qđ
4 ponderādo † illud pronomē alijs, qđ vt iam diximus, refertur ad rem sibi simi-

similem, concludendum etiam vide-
5 tur, † vt debeat Episcopus examinare, tametsi votum non habeat, nisi vbi vota examinatorum fuerint paria vel singularia, vt videbimus in sequenti requisito.

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Episcopus non potest admittere in examine concursus examinatores non Synodales.

1 DVbitatur quinto an liceat Episcopo in Examine concursus admittere examinatores non Synodales. Rota *in vna Dertusen. Parochialis de Villa Franca* 18. Decembris 1581. coram *Gipsio* quam refert de verbo Nic. Garzia *de benef. c. 2. num. 232. p. 9.* tenuit *concursum per huiusmodi admissionem examinatoris non Synodalis non uitiari per l. testamentum. C.*
2 *de testam.*, † nam superabūdans cautela non nocet *l. testamentū 17. C. de testam.* attamen Sac. Congregatio *in vna Tolletana*, quam refert Garzia *d. cap. 2. n. 339. ad tertium*, & Rota pariter *in vna Tolletana Parochialis, de Alcaudete*, 10. Maii 1596. coram R. P. D. Arigonio, secuta ipsam declarationem S. Congreg. resoluit in hæc verba: *Ex quo interuenerunt alij, qui non fuerunt approbati in Synodo; ideo Concursum, & examen, ex hoc quoque capite, fuisse nullum, & inualidum, & collationem deuolutam ad S. Sedem*, & hanc decisionem, seu decisionis particulam scriptam reliquit *Garzia d. ca. 2. nu. 341. par. 9.*

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

In Ecclesia quæ acquiritur per regressum non est opus concursu nam semper possidetur per aliquem; imo si regrediens iam aliquando fuerat in possessione non erit ulterius examinandus, secus si numquam possedisset.

1 DVbitatur 6., an sit proponendus Concursus in Ecclesia obtenta per regressum, & an regrediens sit examinandus. Resoluendum est hoc dubium iis rationibus, & iuribus, quibus resoluimus *dubia 1. & 12. pri-*
2 *mi requisiti*, † quia non dicitur propriè vacare, quippe quod beneficium huiusmodi semper de facto ab ali-
3 quo occupatur, vel possidetur; † quo uero ad illum, qui regressu vtitur, an sit examinandus, dicendum est quod si iam possedit, quamuis consequatur Ecclesiam ex regressu acquisito ante Concilium, non est necessarium examen, si uerò nunquam possedit, erit examinandus, & ita declarasse S. Congregationem testatur Garzia *d. cap. 2. n. 168. p. 9. de benef.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Vno tantum comparente ex pluribus descriptis fieri potest concursus, nec est opus vt proponatur secundum Edictum, & oppositoribus impeditis Episcopus prorogat terminum.

1 PRacticabilis est dubitatio, an fieri possit examen, & Concursus, si vnus tantum ex oppositoribus, vel etiam plures; non tamen omnes, qui fuerunt descripti compareant ad examen, nec se excusant. Garzia, *par. 9. de*

de benef. c. 2. n. 215. p. 9. hoc dubium excitat, & resoluit affirmatiuè, per declarationes Sac. Congreg. quas ibi refert

3 per extensum, † quia verba Concilii vt omnes descripti examinentur, intelliguntur, inquit, quatenus veniat ad examen, alias esset in potestate vnius nolle venire. impedireque proinde ne ulterius procederetur, & ita censuit Sac. Congregatio, quod; *Examen factum de duobus, qui comparuerũt ex quatuor descriptis, subsistere debet, quamuis alij duo non comparuerint, ad præstitutam diem, nec examini se subiecerint, nec se legitimo impedimento detineri, quominus valeant ad Concursum accedere, excusarint*, quod tamen intelligendum est vbi fuerint vocati ad certam diem, vti uidebimus infra *dub. 10.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Vbi vnus tantũ se describi fecerit nec alij comparens oppositores ad se describi faciendum fieri potest concursus, nec opus est alio edicto, aut termini prorogatione.

1 DVbitatur octauò, an fieri possit Concursus, si vnus tantum cõparuerit intra terminum præfixum ad se describi faciendum; an vero opus sit nouo edicto, vel saltem prorogatione termini. Garzia *de benef. p. 9. cap. 2. n. 215.* refert declarationes Sac Congr. per quas deciditur posse Concursum expediri, vno tantum comparente nec opus esse alio edicto, vel etiam termini prorogatione, sed illũ, qui comparuerit, examini subiiciendum, & si idoneus repertus fuerit, cõferendum esse eidem beneficium.

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Vbi nullus comparuit, aut certe nullus ex comparentibus uult subire examen, Episcopus assignare debet aliud tempus siue edictum, & si adhuc nemo comparet, uel alias nemo idoneus reperitur, tũc cõferre sine concursu.

1 DVbitatur nonò, quid faciendũ sit Episcopo, si proposuit edictum, & nullus comparuit, vel certe quamuis aliquis, vel plures comparuerint, nemo tamen voluit se examini subiicere, nec parochialem obtinere. Garzia d. c. 2. n. 218. p. 9. de beneficiis, mouet hoc dubium, & resoluit, assignandum esse aliud edictum, & rursus uocandos oppositores; † etsi nemo comparuerit; vel alias idoneus nullus fuerit repertus, tunc cõferendum esse beneficium præuio examine, sine tamen Concursu, alicui, & ita testatur censuisse S. Congregationem pluries, quas declarationes ipse refert, loco præcitato, de verbo.

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Elapso termino edicti põt per Episcopũ inchoari examen, sed non potest eadẽ die claudi, vbi plures fuerunt descripti, sed sunt expectandi, vel uocandi; alioquin uitiatur concursus, si ex pluribus descriptis vnus, aut non omnes examinentur, & eis non expectatis claudatur concursus.

1 DVbitatur decimò, an statim elapso termino edict inchoandum sit examen, & an possit eadem die claudi. Videtur superfluum du-

dubitare, an possit inchoare examen elapso termino edicti, nam, lapso termino edicti, Episcopus videtur esse in libertate incohandi, vel differendi, vt infra patebit, † verumtamen,
2 quia aliquando non præfigitur aliqua certa dies in edicto; imò Rota, in *vna Cartaginen Parrochialis 9.* Decembris 1588. *coram Orano*, cuius meminit Cardinalis Seraphinus, in decisione proxime alleganda, resoluit quod, *Examen poterat fieri pendente termino*, † quamuis hæc decisio videatur contraria dispositioni Sacri Concilii Trid. ibi, *& transacto Constituto tempore*, ideo dicendum videtur, quod vbi nulla apposita sit dies certa in edicto pro incohando Concursu, non possit statim, absque aliqua citatio-
3 ne, incohari examen, † prout iam inoleuit Consuetudo, vt speciali monitione citentur, ad certam diem, oppositores descripti pro examine, quæ planè consuetudo seruanda est; quamuis non negemus, quod possit Episcopus, etiam prorogare terminum, dummodo tantum temporis restet, vt possit significari deinde electio collatori, hæc ex Garzia *d.c.2.p.9.*
4 Quouerò ad aliud membrum dubii, decisum iam habemus hoc per Rotam, *in vna Tolletana de Alcaudete*, coram bo.mem. Illustriss. Cardinale Seraphino, quæ est *decisio 1148. n.5.* in qua dictum fuit, *Concursum esse defectuosum, quia, cum adessent plures examinandi, unicus Michael fuit examinatus, & statim approbatus, reliquis non expectatis, eique facta collatio*; Et coram Arigonio 10. Maii 1596. in eadem, dictum fuit, *ideo Concursum fuisse nullum, & inualidũ, quia cum, infra terminum edicti, plures alijse apposuerint, & se describi fecerunt, ideo examinato d. Michaele Concursus non debebat statim, eadem die claudi, prout fuit clausus, † sed erat expectandum per aliquos dies, uidendi gratia si alij oppositores uolebant se examini subijcere, nam si a die finiti termini, de quo in edicto, usque in diem, in quo fuit ceptus, & apertus Concursus, & examinatus Michael, fuerat elapsus terminus vnius Mensis, infra quod tempus † illi oppositores habebant iustam causam de non comparendo*; Et in eadem, coram Corduba
7 26. Decembris 1597. habetur, † *nec dominis placuit quod eadem die, qua fuit inceptum examen, fuerit clausus*
8 *Concursus*, † *examinatus, & approbatus Michael, & facta illi collatio, non vocatis, neque expectatis reliquis oppositoribus, qui intra tempus edicti fecerant oppositionem, & debebant saltem vocari, cum Concursus fuisset dilatus, per mensem, post quam erat transactum tempus edicti, prout iura postulant, & fert Consuetudo maximè obseruata illius Diœcesis vocandi oppositores.* † Et in eadẽ, coram Lita 2. Maii 1597. dictum fuit, *solum examinari, & eodẽ tempore, alijs oppositoribus non expectatis, sed statim clauso concursu, approbare, fieri non posse, stante maxime dispositione* Conc. Trid. sess. 24. cap. 18. quas decisiones integras affert Garzia *de beneficijs p. 9. cap. 2. nu. 331. usque ad 344.* ex quibus sufficienter responsum putamus, & eno datum dubium præpositum.

†

DV-

DVBIVM VNDECIMVM.

ARGVMENTVM.

Magis idoneus ſi deſiſtat, renuntiet, aut decedat ante electionem de magis idoneo, non erit opus alio concurſu, ſed eligi poterit alius ex approbatis, ſi vero deſiſtat poſt electionem, tunc opus erit alio concurſu, quia per huiuſmodi electionem dicitur finitus concurſus.

1 DVbitatur vndecimò, quid præſtare debeat Epiſcopus, quando magis idoneus deſiſtit, ſeu renunciat, vel decedit. Concludamus paucis, cum Garzia, *de beneficijs par. 9. c. 2. num. 222.*

2 † quod ſi deſiſtat, renunciet, vel decedat ante electionem, ſeu nominationem factam de magis idoneo non erit opus alio concurſu, vbi tamen plures fuerint approbati, ſed poterit eligi magis idoneus ex cæteris oppoſitoribus, intra tamen terminum præfixum, quia adhuc diceretur durare primus Concurſus.

3 At vero ſi deſiſtat, renunciet, vel decedat poſt electionem de ſe factam tunc opus erit nouo Concurſu, quia ſic per huiuſmodi electionem dicitur finitus, & perfectus Concurſus.

DVBIVM XII.

ARGVMENTVM.

Vbi electus deſiſtit renunciat, vel decedat poſt electionem ante quadrimeſtre datum ad ſignificandum electionem collatori habet Epiſcopus integrum nouum terminum, qui incipit à die deſiſtentia; at ſi deſiſtat poſt dictum terminum non facta ſignificatione tunc omnimoda diſpoſitio deuoluit ad Papam quamuis Epiſcopus iam dediſſet litteras ſignificationis electionis huiuſmodi.

1 ADhuc reſtat neſcio quid dubitationis, intra quantum temp⁹ videlicet debeat Epiſcopus proponere Concurſum ſi electus renuntiet, electioni vel alias decedat, poſt ipsã electionem. Dicamus breuiter cum

2 Garzia, *de benef. p. 9. cap. 2. nu. 224.* † quod ſi huiuſmodi ceſſio, ſiue obitus contingit ante quadrimeſtre datum per Conſtitutionem Pii Quinti ad ſignificandum Papæ, vel alii collatori electionem factam in Concurſu, eo caſu habet integrum nouum terminum, qui incipiet à die ceſſiones deſi-

3 ſtentiæ, vel obitus; † at verò ſi cedat, vel decedat poſt ipſum quadrimeſtre, non facta ſignificatione, tunc omnimoda diſpoſitio liberè deuoluit ad Papam, quamuis Epiſcopus iam dediſſet litteras electo pro huiuſmodi ſignificatione electionis factæ. Iam ad quartum requiſitum tranſeamus.

REQVISITVM QVARTVM.

De Idoneis per examinatores renunciandis Epiſcopo.

PEracto examine, debebunt examinatores renunciare Epiſcopo, vel eius Vicario, quotcunque idoneos iudicauerint, ætate, moribus, doctrina, prudentia, & aliis rebus, ad Eccleſiam uacantem gubernandam opportunis; nec dicetur ſatisfactum Cõcilio ſi digniorem tantum renuncient; enim verò non debent examinatores iudicare, nec vota ferre, quis ſit dignior; huiuſmodi enim iuditiũ reſeruatur ſoli Epiſcopo.

Data autẽ examinatorũ paritatę ſiue ſingularitate votorum, Epiſcop⁹ poterit accedere cui maluerit, ea-

tamen accessio fieri omnino debet in ipsomet examine; & coram iisdem Examinatoribus simul congregatis, non autem separatim: approbatio autem, siuè reprobatio fieri non debet separatim, sed necesse est vt fiat, Examinatoribus Cōgregatis, simul cum Episcopo.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Examinatores debent renunciare non solū quoad literaturam sed etiam quoad mores, & alia requisita, iudicium vero magis idonei est solius Episcopi.

1 PRimò dubitatur, an prouisio facta ad electionem fundatam super relatione, quam fecerint Examinatores, quoad literaturam tantum, relicto iuditio, quoad mores, ætatē, & reliqua Episcopo, vel super renunciatione eorundem Examinatorum, de magis idoneo tantum, non autem de omnibus idoneis repertis, validè fiat, citra vitium nullitatis Cōcursus. Sacra Congregatio, *teste Garzia de beneficijs cap. 7. n. 11. & cap. 8. n. 87. p. 5.* nec non, *& cap. 2. n. 104. p. 9.* † vbi adducit declarationes ipsius Sac. Congregationis, decidit, examinatores teneri communi sententia facere relationem Episcopo, non solū quoad literaturam, verum etiam, circa mores, ætatem, & reliqua, & debere renunciare, quotquot idonei reperti

2 & iudicati fuerint, † relicto iuditio eligendi magis idoneum soli Episcopo. Quocirca, videtur, quod prouisio fundata super sola relatione quoad literaturam tantum, non subsistat; Rota, *ī vna Casalen. Parochialis* 1586. coram *Robusterio*, resoluit, *Institutionem Parochialis factam ab Ordinario præsentato a patrono, facta solū relatione ab examinatoribus quoad scientiam, & non quoad mores & c. esse nullam*, ex Cōcilio Trid. c. 18. sess. 24. Et hanc decisionem refert Garzia, *d. tract. p. 6. c. 2. n. 236. & p. 9. c. 2. n. 105.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Examinatores debent dare vota dū simul congregati sunt cum Episcopo, non autē separatim; sicut etiam Episcopus vbi datur locus accessus debet accedere, examinatoribus simul congregatis.

1 DVbitatur secundò an valeat relatio facta ab Examinatoribus separatim, seu priuatim, post peractū & absolutum examen, & Concursū, Garzia *de beneficijs cap. 2. num. 58. p. 9.*

2 † dicit, loquens de accessu, quem potest facere Episcopus ad uota examinatorum, in casu paritatis, vel singularitatis uotorum, quod fieri debet ī ipso examine, coram ipsis examinatoribus simul Congregatis, & non separatim: Nam, inquit, approbatio, uel reprobatio eorum, qui examinantur, non potest fieri separatim; sed examinatoribus simul congregatis, cū Ordinario, per *d. c. 18. sess. 24.* uers. *trās*

3 *actō*, & vers. *aduenience*, ita, † ex identitate rationis, & rei, dicendum est de examinatoribus, vt non possint separatim, dimisso Concursu, eosdem renūtiare: facit qd obseruat. D. Ant.

4 † Ragutius, *in suo tract. de voce Canonicorum quæstio. 12. n. 1.*, vbi dicit, qd nō sufficit ad cōcludēdū affirmatiuè, vel negatiuè, si Canonici separatim cōsentiant, dādo quisque suam vocē vel in scripto, vel ī uoce, notario, vel Secretario Capituli, sed opportet vt sint simul Congregati, & Collegialiter cōcludāt *ad trad. per Fel. in c. cū omnes*, & ibi *Dec. in 1. lect. 6. de Constit.*

DV-

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Examinatores rogati ab Epiſcopo poſſunt dicere quis ſit magis idoneus imo tenentur ſubſcribere ſi petat Epiſcopus: conciliatur hoc dubium cum antecedenti nempe vt ibi intelligendum ſit, vt non poſſit priuatim renũciare, hic verò, vt poſſint ex officio, ſi rogantur.

1 DVbitatur tertiò, ex quo diximus relinqui arbitrio Epi iuditium de magis idoneo, & quod nõ poſſunt examinatores ſeparatim & priuatim dare uotũ probatoriũ, vel reprobatorium, dubitatur, inquam, an poſſint petenti Epiſcopo priuatim ſignificare, & dicere, quis ſit magis idoneus.

2 † Ludouicus Lopez. *in Instruct. Confeſſ. tom. 1. c. 127.* quem allegat Garzia, *de benef. p. 9. c. 2. n. 112.* dicit quod examinatores ab Epiſcopo, vel eius Vicario, quibus beneficium prouidere incumbit, accerſiti tenẽtur ſignificare, & ſubſcribere ſub pœna peccati mortalis, quis ſit dignus, & quis dignior, & Petrus Nauarrus *de Rector. lib. 2. c. 2. n. 189. apud eundem Garziá*, ĩquit, Examinatores Synodales teneri, ex offitio, & iuſtitia commutatiua, indicare meliorem.

3 Aduertendum tamen eſt quod hi præcitati doctores non contrariantur reſolutioni præcedentis dubij, nã ibi dixim⁹ examinatores nõ poſſe priuatim renunciare Epiſcopo ex approbatis, magis idoneum, intelligendo id eis non licere ex offitio examinatoris, nimirum in executionem Concilii, vt deinde eligat; hic autem intelligẽdũ eſt dictũ Lopez, quãdo Epiſ. poſtulat, nõ tãquã ellector, ſed tãquã collator, extra caſũ Conc. ſed ut inſtruat ſuam conſcientiam, vt ſciat utiliorem facere Eccleſiæ electionem Rectoris, & magis digno illam conferre Neque etiam obſtat, quod Petrus Nauarrus, ibi, dixerit, examinatores teneri ex offitio, quia etiã in telligendus eſt, vt loquatur extra formam renunciationis faciendę ex ui decreti Concilij Trid. *d. ca. 17. ſeſſ. 24.* Et ſic habemus ſolutionem affirmatiuam propoſiti dubii, adhibita tamẽ d. diſtinctione.

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus non tenetur eligere ex collatione votorum examinatorum habita ratione calculorum: debet tamen expectare vt examinatores renuncient.

1 EPiſcopus an teneatur eligere ex collatione votorum examinatorum habita ratione calculorum, non eſt diutius immorandum poſt quam habemus iam deciſionem Sacræ Congregationis in vna Hieracen, quæ eſt in manuſcrip. Illuſtriſſ. D. mei in hæc verba. *Examinatores debent dare vota ſua, ſed Epiſcopus non tenetur ex collatione uotorum eligere, ſed poteſt cui maluerit, ex approbatis beneficium conferre non habita ratione calculorum ipſorum uotorum, debet tamen expectare ut examinatores renuntient, quos iudicauerint idoneos.*

DV-

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Episcopus non habet votum decisiuum in concursu, sed tantum accessiuum vbi uota sunt paria, aut singularia.

1 Dubitatur 5. an Episcopus habeat votum in concursu. Sed hoc dubium tollitur omnino per declarationem Sac. Congreg. quæ sic ait. *Episcopus, aut Vicarius, in concursibus, votum decisiuum non habent, nisi examinatores fuerint pares, vel singula-*
2 *res, in votis suis;* † *nam si plures examinati obtinuerint vota paria ab examinatoribus, accedente Episcopo, vel Vicario*
3 *uni, is erit approbatus;* † *sciendum tamē est, quod si vota examinatorum fuerint singularia, & quilibet vnum approbauerit, accedente Episcopo, vel eius Vica-*
4 *rio, nullus erit approbatus;* † *immo quā do examinati, qui accedente voto Episcopi, vel Vicarij, non habuerunt vltra dimidium votorum, censebuntur reprobati.* Et hanc declarationem desumpsi ex manuscripto Illustris. bo. mem. Card. Parauicini *in vna Taruisina.*

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Trium vota dicuntur paria quando vnus approbat quem alius reprobat: singularia vero dicuntur vbi vnus approbat vnum, & reliqui reprobant approbatū; si pila vtraq; scilicet approbatoria, & reprobatoria fuerit iniecta in vrnā, erit tunc nec approbatoria, nec reprobatoria.

1 Dubitatur 6. quando vota dicantur paria, aut singularia, & maxime vbi intersint examinatores impares numero. Ad hoc iuuabit referre declarationes Sac. Congregationis, quas adducit Gatzia, *de benef. p. 9. cap. 2. num. 60.* vbi mouet hoc dubium; in quarum prima quesitum fuit. *An si existentibus quatuor examinatoribus, singuli examinati dimidiam tātum suffragiorum reportarunt, possit Episcopus ex non approbatis facere aliquem approbatum,* † & Congre-
2 gatio censuit, posse. † Et in alia vbi fuit petitum, *An si ex tribus examinatoribus quilibet eorum vnum approbauerit, & alij duo approbatum ab altero reprobauerit, accedente Episcopo vni vincat is alios duos, ex quo sunt numero pares probantium, & reprobantium.* Congregatio respondit *non vincere, & neminem istorum videri approbatum;* & in alia quesitum fuit: *Si sunt quinq; examinatores, & quilibet eorum approbat vnum ex examinatis, & cæteri quatuor reprobant approbatum ab altero, Episcopo vni illorum accedente, an iste, cui accedit Episcopus, sit præferendus, & sic vnus ex examinatoribus, cum Episcopo, vincat alios quātuor reprobantes* Congregatio censuit *negatiuè.*

3 Ex his igitur declarationibus patet responsio ad dubium, & primò dicendum est, vota trium examinatorum tunc fore paria, quando vnus aliquem approbat, quem alius reprobat.

4 Singularia vero, quando vnusquisque approbat vnum, & reliqui reprobant approbatum ab altero. Exempli gratia Antonius approbatur à Petro, qui tamen Antonius non approbatur, neq; reprobatur ab Andrea, & Cæsar. approbauit Iulium, non approbatum, neq; reprobatum à Petro, & Andrea, ac tandem Andreas approbauit Franciscum non approbatum, neq; reprobatum à Petro, & Cęsare; & sic vnusquisq; examinator remanet singularis in voto suo.

5 Quo-

5 Quomodo autem possint suffragia ferri, per Fabas, vel pilas nigras, & albas, vt possit dignosci quod nō sint approbatoriæ neq; reprobatoriæ, dicamus, quod tunc hoc dignoscetur, quando vtraq; pila simul iniecta fuerit in vrnam.

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Approbatus, vt quis dicatur debet habere vltrà dimidiam votorum saltem cum accessu Episcopi, alioqum vota dicerentur paria, aut certè singularia.

1 DVbitatur 7. quot suffragia ferre debeat aliquis, vt dicatur ap-
2 probatus. † Dicamus vnico verbo, quod debet habere vltrà dimidiam
3 vototum, † saltem vna cum accessu Episcopi, qui tamen Episcopus accedere non potest, nisi vota sint paria, vel singularia *Conc. Trid. sess. 24. cap. 18. de refor.* vers. *transacto* ibi *quorum votis* vnde apparet crasse Ledesmam dum dicit, quod si tres examinatores sint diuisi, ita vt duo sint pro vna parte, & tertius pro altera parte, Episcopus potest accedere, cui maluerit, hoc enim falsum est, & improbatur propter à Garzia *de benef. par. 9. ca. 2. num.* 60. nam huiusmodi vota non
3 dicuntur, paria neq; singularia, † ad quod habemus declarationem Sac. Congreg. quam idem Garzia affert loco citato, in hæc verba. *Si vnus tantum compareret ad se examinandum, coram tribus examinatoribus, vno illorum approbante, & cæteris reprobantibus, an illi accedere possit Episcopus,* Congregatio respondit, *non posse, & examinatum dici reprobatum.*

REQVISITVM QVINTVM

De electionē magis idonei facienda.

FActa Relatione ab examinatoribus Episcopus non obstante quod collatio ad alium quemuis, vel etiam ad Summum Pontificem spectet, solus eligit ex approbatis, quem magis idoneum iudicat. At verò si relicto digniore, dignum eligat, datur appellatio tamquam à mala electione; huiusmodi tamen appellatio electionē ipsam non suspendit, nec prouisum remouet ab Ecclesia, sed dūtaxat causam deuoluit.

Huiusmodi verò electio facienda erit omninò intra quatuor menses à die vacationis. Et sic corrige errorē eius, qui transcripsit dispositionem Constitut. Pij V. *in princip. huius libri* vers. *collatoribus*, qui lineam ommisit *debebat enim sic scribere*, statuit terminum collatori sex mensium à die vacationis ad conferendum, & Diæcesano quatuor ad eligendum magis idoneum &c.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Episcopus tenetur iustum, & rationabile iudicium proferre, in eligendo, in concursu, nec potest eligere magis idoneum dirigendo iudicium suum pro hoc ad arbitrium proprium, sed debet illud regulare iuxta iuris dispositionem, & vti bonus vir, electio tamē digni amisso digniore non rescinditur: latè traditur hic articulus de electione digni ommisso digniore.

1 DVbitat' primò, an possit Epūs eligere dignū, ꝑtermisso dignoiore, Lam-

Lambertin. in suo celebri tract. *de iurepatronatus lib. 2. p. 1. art. 3. quaest. 10.*, elegantissime examinat, & discutit hoc dubium, in materia praesentatio
2 nis, quaerens, † an patroni possint, salua conscientia, dignum, & idoneum praesentare, si possent digniorem, &
3 magis idoneum praesentare, † & adducit quam plures glosas, & opiniones Doctorum, & praecipue *glos. magistr. in c. licet* in uerbo, *qui praestantior 8. q. 1.* & *Abb.* & *Praepos. in c. constitutis el 2. siue 46. de appell.* & pro clariori intelligẽtia argumentatur ad partes.

4 Primò itaque pro affirmatiua, vt pote quod possint electores, salua conscientia eligere idoneum, relicto magis idoneo, & primò pro hac affirmatiua adducit *tex. in c. dudum 16. de prae*
5 *sump.* † vbi praesumitur pro idoneitate alicuius.

6 Secundo adducit rationem, quia maior bonitas alicuius non debet nocere, & praeiudicare bonitati alterius *c. necesse 3 q. 9.*

7 Tertio affert tex. *in c. monasterium 16. q. vlt. iunct. glos.*, vbi habetur, qđ sufficit aliquem non esse malum.

8 Quarto adducit *tex. in authen. de Monachis. §. vlt. collat. 1.* ubi habetur, quod semper melior est eligẽdus in Abbatem.

9 Quintò dicit, dictam affirmatiuã confirmari, ratione absurditatis euitandę, nam sequeretur, inquit, quod quilibet peccaret bene faciendo, q̃a posset quilibet meliorem rem facere.

10 Sexto adducit *text. in c. illud 8. q. 1.*, vbi, quod melior non est censendus ex eo, quod sit in Episcopum electus.

11 Septimò adducit text. *in c. quoniam 3. de Iurepatronatus*, vbi praefertur praesentatio illius, qui maioribus iuuatur meritis.

12 Octauò adducit text. *in d. c. Constitutis 46. de appel.* vbi apertũ est, qđ electio, facta de idoneo à plurib. numero, tenuit, non obstante quod fuisset appellatum, à volentibus eligere meliorem.

13 Nonò adducit plura Iura volẽtia, vt eligentes satisfecerint idoneum eligendo licet potuerint eligere magis idoneum, de quo, inquit, est text. *i c. cum nobis olim 19. de elect. c. nisi cũ pridem. §. ne pro defectu 10. de renũciat. c. pen. de preb.*

15 Deicmò adducit glosam *in d. c. licet, & in c. Monasterium, & in c. vilissimus 1. q. 1. in c. qualis 8. q. 1. in c. quoniã 3. de Iurepatronatus in d. c. constitutis el 2 siue 46. de appell. in c. 2. de off. custod. in c. si plures 16. q. 7.* quae volunt, vt vocibus praesentantium existentibus aequalibus, non sit instituendus magis idoneus, sed ille, qui Episcopo placuerit.

15 Vndecimò, & vltim. adducit doctrinam Archidiaconi *in c. duobus 14. de rescrip. in 6. ibidẽ Io. Andr. Dom. Frãc. specul. de Iurepatronatus circa finem Hostien. eundem Io. Andr. Cardinal. & Butrium in c. cum autem 24. de Iurepatr.*, vbi quod ordinarius in facienda gratificatione, nihil refert, an attendet maiorem idoneitatem, dũmodo ambo sint idonei, & tenentes hanc partem affirmatiuam exponunt comparatiuum pro positiuo.

16 Pro negatiua autem adducit *d. c. licet 8. q. 1.* vbi dicitur quod is est eligendus, qui praestantior est, doctior, & sanctior, & in omni virtute eminentior.

17 Secundò *tex. in c. illud ead. quest. & cau.* & ibi Archidiaconum colligentẽ dignum non debere eligi, si magis dignus reperiatur.

18 Tertiò *tex. in d. cap. quoniam 3. de Iurepatronatus* vbi quod quando vota patronorum diuiduntur ille praeficitur, qui maioribus iuuatur meritis, &

& plurimorum approbatur assensu: *d.c. quoniam 3. de iurepatr.*

17. Quarto affert *tex. in c. Metropolitano 63. dist.* vbi quod eligendus est, qui est omnium optimus.

18. Quinto tex. *in c. vnum orarium §. nunc autem vers. Res contra 25. dist.* vbi quod talis eligatur cuius comparatione cœteri grex dicantur.

19. Sexto *d.c. vilissimus 1. quæst. 1.* quod vult, Episcopum esse alijs præstantiorem.

20. Septimo tex. *in c. In Sacerdotibus 61. dist.* vbi quod irreprensibiles esse cõuenit, quos præesse necesse est corrigendis.

21. Octauo tex. *in cap. 2. de off. Custod.* ibi, *tales obtineantur quales meliores, & sanctiores esse noscuntur.*

22. Nono tex. *in c. si. 63. dist.* vbi quod sicut bonis meliores, ità melioribus optimi præferuntur.

23. Decimo *d. authent. de Monachis collat. 1.* vbi, quod semper melior Mõnachorum est eligendus.

24. Vndecimo Doctrinam, Io. Andr. *in d.c. 2. de off. custod. Abbat. in c. cum autem 24. de Iurepatr.*, & ibidem Immol., qui volunt gratificationem Episcopi non cadere in idoneum; sed præferendum esse magis idoneum, 25 & respondet obiectis. † Tandem cõcordat Iura, & primo, circa *c. 2. de off. custod.* hunc dat intellectum, vt pars affirmatiua procedat ante factum, videlicet, vt eligendus sit magis idoneus antequam deueniatur ad electionem; negatiua; uerò procedat post factum; puta, vt sufficiat, & sustineatur electio facta de idoneo tan-
26 tum, relicto magis idoneo, † quippe quæ sciẽtia sufficiens, in prælato sufficit *d. c. nisi cum pridem §. ne pro defectu 10. de renunc. d. c. cum nobis olim 19. de elect.* concordatur *cap. licet 8. quæst. 1.* vt debeat esse idoneor, quan-
27 do eligitur de alia Ecclesia, † & sufficiat, vt sit idoneus, si ex eadem met
28 Ecclesia assumatur; † Doctrinam Archidiaconi *in d.c. licet*, intelligit, vt habeat locum, si sumus in necessarijs; puta electione, vt tunc debeat eligi
29 melior; † si verò sumus in voluntarijs bonis, intelligit, vt sufficiat quod quis bonum faciat, *Fedr. de Senis in cons. 95.*, dicit quod Abbatissa præsentata ad Monasterium, vbi sunt multæ aliæ meliores, sufficit, quod sit bona, si sit de gremio illius Monasterij, vel de gremio, de quo debeat pa-
30 trona præsentare, † sed dicit, quod patrona vulnerat conscientiam suã non præsentando meliorem Ant. de Butr. *in d. c. 2. de off. custod.* idem di-
31 cit, quod Federicus; † Abbas in cap. Constitutis el. 2. siue 46. de appell. dicit, quod, si ab initio fuit appellatũ, nè fieret electio nisi de magis idoneo, si in capitulo, vel Collegio reperiatur magis idoneus, tunc electio
32 idonei tantum non tenet; † Si verò non fuit appellatum, tũc dicit quod tenet electio idonei; sed electores pec
33 cant, † quia tenentur consulere Ecclesiæ, meliori modo; ac proindè dicit, quod est optimus text. iuncta glosa in verbo *nihil in cap. penult. de electione in 6.* vbi dicitur, quod, qui habet duas voces, vnam Iure proprio alteram, vt procurator alicuius, non potest vnam dare vni, alteram alteri, & secus faciens nihil facit;
34 † sed se declarat, vt debeat eligi magis idoneus, quando in eod. Collegio reperitur magis idoneus, alias non tenetur eligere magis idoneum de alio Collegio & in hoc conuenit cum Federico, &
35 Butrio; † honestius est enim, inquit, vt idoneus eligatur de suo Collegio, quam quod fiat transitus ad magis idoneum alterius Collegij, ad quod allegat *c. nullus 61. dist.* & notat.

G

notat. *in c. cum inter Canonicos 21. de elect.* & post lungam discussionem huius articuli, tandem firmat conclusionem, iuxta opinionem Abbatis, nimirum, vt debeant electores eligere magis idoneum, si sit in eod. Collegio, nec sufficere, eo prætermisso, si eligant idoneum tantum;
37 † quam planè conclusionem ampliat, etiam si maior pars velit eligere idoneum, minor autem pars velit eligere magis idoneum, & hic habemus casum notabilem, quando minor pars vincat
38 maiorem partem, † sed cauendum est, vt minor pars præualeat, vt hanc cautelam adhibeat, videlicet, quod antequam accedat ad electionem appellet ad superiorem si non eligatur magis ido-
39 neus; † hoc tamen intelligendum est, vt habeat locum, quando minor pars intendit eligere magis idoneum de eodem Collegio si sit, vel saltem de eadem Ecclesia, vel alias, de eadem Diœcesi, si deficiat in Collegio, Ecclesia, vel Diœcesi respectiuè, & maior pars, existente magis idoneo in Collegio, Ecclesia, vel Diocesi, velit idoneum
40 eligere, † sed si minor pars vellet eligere de alio Collegio, Ecclesia, vel Diœcesi comparatiuè, maior verò pars vellet eligere idoneum de eodem Collegio, Ecclesia, vel Diœcesi, etiam comparatiuè, tunc appellatio, minoris partis non impediret, esset que notoriè nulla, & iniusta; & ideo non posset electio per viam attentati reuocari.

Sed aduertendum omnino est, vt appellatio præcedat electionem, alioquin electio maioris partis valeret; etiam si confirmatio nondum
41 esset sequuta, † hoc etiam dictum, vt appellatio debeat præcedere, intelligendum est, quando electus fuit idoneus de eodem Collegio, prætermisso magis idoneo, nam si subsequatur appellatio electionē, ipsā non su-
42 spendit; † At verò si elect⁹ fuisset idoneus de alio Collegio, Eccl., vel Diœcesi comparatiuè, prætermisso magis idoneo, vel etiam solum idoneo eiusdem Collegij, Ecclesię, vel Diœcesis, tunc, si appellaretur, etsi appellatio subsequatur electionem, esset iusta, & suspenderet, & reuocanda esset electio huiusmodi, per viam attentatorum, hæc ex Lambertino, & Abbate locis præcitatis.
43 Quid autem dicendum in casu nostro? Nicolaus Garzia, *de beneficijs p 9.c.2.n.225.* qui mouet hoc dubiū, tandem dicit, quod videtur, vt electio, & prouisio digni, omisso digniore, sit nulla, vti forma Concilij non obseruata volens eligendum esse magis idoneum, & prouisioues præter dictam formam factas subreptitias censeri, iuxta Constitutionem Pij Quinti, quæ incipit *In*
44 *conferendis*, † stante decreto irritāte in eis apposito, quod inducit formam, cuius sententiæ etiam est D. Illephonsus de Azeuedo *in consil. 9. num. 30.*, vbi attestatur se vidisse, quod cum prouisio cuiusdam beneficij Curati in commendam vni, in concursu aliorum, esset facta, per examinatores Synodales sede vacante, & testimonialia huiusmodi prouisionis ad sedem Apostolicam essent per prouisum missa, vt literæ de ea expedirentur, denegatæ fuerunt litteræ Apostolicæ, donec in testimonialibus adesset fides, quod illi digniori, in concursu prouisum fuerat dictum beneficiū Curatum, & fide data, & missa, inquit, Sāctissimus Papa confirmauit prouisionem illam, & expeditę fuerunt literæ. Quocirca admonet Azeuedo Reuerendiss. Prælatos, vt cū prius non

est

est dignior, quamuis sit dignus, illi non conferant, etenim prouisio in eum facta, inquit, est nulla, & subrep
43 titia: † Accedit ad hoc declaratio S. Congregationis de anno 1588. quã refert Garzia *p.2.c.5.n.193.* i hæc uer ba. *Fuit alias dubitatum, an pro forma, traditum esset, ut resignans teneatur facere mentionem se ad titulum illius fuisse promotum adeò quod per æquipolẽs adimpleri non possit, & fuit resolutum, pro forma traditum esse à Concilio, stãte clausula annullatiua, & quod Cõc. nega tiue loquitur* Iason in l. quid sit nomi natim ff. de lib. & posthum. Felin. in c. cum dilecto de rescript., † *quo stante per æquipolens non potest adimpleri*. Et in vna *Derthusen. Parrochialis de Villa Franca* Rota coram Gipsio 18. Decembris 1581. dixit, *quod Episcopus non potest eligere eum, quem magis idoneum iudicauerit, quasi hoc eiusdem iuditio, & arbitrio relinquatur, quia intelligendum est illud esse commissum Episcopo, tamquam bono uiro, vt in dicat verbum* iudicauerit Abbas n. 6. *in d. c. cum antẽ 24. de Iurepatr.*; nam tenetur Episcopus iustum, & rationabile iuditium proferre. §. *omnes in authen. de iudicibus glos. in cap. 1. de Constit.* & clarius in eadẽ dec. cotã eodẽ Gipsio, 10. Maii 1582. vbi fuit dictũ *eam Concilij formam non satis posse dici iure seruatam quod, in proposita facti specie, huiusmodi electio Episcopi iuditio relinquatur, quia, ut alias resolutum fuit, Concilium de Iusto, & rationabili iuditio loquitur, & ità intelligi debet, & aperte Summus Pontifex in d.*
44 *Constitutione demonstrat*, † *nã is profecto non seruat legem, quinimo in illam committit, qui legis verba amplexus contra legis nititur voluntatem* l. non dubium C. de leg. cap. certum de reg. Iur. in 6. hæc sunt verba Rotæ; & hoc idem annuit Genuensis in manuali pastorum cap. 36. num. 9., vbi dicit, quod Episcopus conferens beneficium digno, omisso digniore peccat mortaliter, de magis com muni, cui adstipulatur Acceuedo loco supracitato; sed, inquit, Genuensis, Episcopus sic conferens nõ tenetur ad restitutionem, sed plane tenetur ad restitutionem, si eligit indignum, quæ dignitas consideratur, habita ratione ad bonum
45 cõmune. † At tãdẽ d. c. 36. n. 5. circa beneficia Curata, dicit qđ nõ solũ cõ ferẽda sũt beneficia Curata digniori b⁹, † sed qđ digniores habẽt i⁹ ad rẽ pfectũ, & ,ppterea si reiiciũtur, inq̃t, possunt appellare, & vlterius dicit quod Nauarrus *in cap. 17. de redditibus Ecclesiasticis*, concludit quod ius, ad rem perfectum, tribuens facultatem petendi beneficia, quæ dantur per Concursum, obligat ad restitu-
46 tionem illum, qui impedit, † & dicit amplius, quod ius ad rem perfectum ambulat pari passu cum iure in re;
47 † sed tandem in eod. cap. num. 235.
48 inclinat, † vt electio minus digni, & prouisio subsequuta sit valida, alioquin frustra daretur remedium appellationis ab electione Episcopi,
49 † & hanc sententiam dicit esse magis vsui, & communi sensui conformem, & iuuari ex traditis per D. Thomam 2. 2. *quæst. 63. art. 2. ad tertium* Immol. Abbat. Dec. & alios *in d. cap. Constitutis el 2. siue 46. de appellat.* & Couar. *in reg. peccatum par. 2. §. 7. num. 3. in nou. edit.* dicit quod Synodus Tridentina *sessione 24. cap. 1. & 18.* digniorem esse eligendum, asseuerat, ut à peccato elector immunis sit, nec tamen statuit electionem digni omisso di-
50 gniore rescindendam fore, † Marescotus etiam, variarum resolut. cap. 52. n. 19. p. 1. dicit, quod in simplicibus beneficijs Episcopus habet facultatem attendendi merita vel uti gratificatione, & per Anchar. in

Clementin. plures num. 14. & Card. ibi §. fi. num. 1. de iurepatron. & fuit tentum etiam per Rotam *ann. 1585. & 1586. coram Rubeo*, vbi dictum fuit *quod si, ex duobus præsentatis, Episcopus vnum instituerit, non sit amplius quærendum de meritis, sed satis sit, quod is, qui fuit institutus sit idoneus, quamuis potuerit eligi magis idoneus.* † *In concursu vero ad Parochiales debet Episcopus eligere magis idoneum quia Conc. non dat facultatem Episcopo eligendi, quem velit*
52 *sed quem magis idoneum iudicauerit*, † *quod planè iuditium debet regulari, iuxta iuris dispositionem.* † Nouissimè autem habemus decisionem S. Rotæ inter impressas Farinacij Nouissim. *p. 1. decis. 40. nu. 4.* vbi *quod potest Episcopus, omisso digniore, minus dignum eligere, citrà vitium Concursus* per cap. cum nobis de elect. & fortasse ratio esse poterit huius decisionis, quia vt tradit Speculator, sicut experientia supplet illitteraturā multo magis suppleat litteraturā, seu sciētiā maiorē coopositoris *Speculator de Aduocat. §. 8. num. 17.* sed hoc intelligit D. Oliuerius Beltraminus in ann. ad decis. 11. fæl. rec. Greg. XV. num. 6. vt locū habeat in simplicibus, ac alijs beneficijs curam animarum annexam non habentibus secus in beneficijs curatis.

53

54 Limitatem tamen hoc, vt possit, omisso digniore, dignum eligere, & valeat electio huiusmodi, quando Episcopus rationabili iuditio, ad electionem huiusmodi minus digni deuenit, omisso digniore, nam Episcopus, vt infra videbimus, debet arbitrium suum regulare vti bonus vir, *Marescot. dic. 52. num. 23. p. 1. variarum resolutionum*; & ex præmissis patet solutio, ad dubium propositum, vt non vitietur concursus, quando iuditium Episcopi eligentis est ratio
56 nabile † sufficit autem pro rationabilitate iudicij ordinarij, si concurrat, in electo maiores qualitates vt fuit consideratum in vna nullius Parochialis seu concursus IV. Decembris 1600. coram fæl. rec. Greg. XV. tūc Rotæ Auditore vbi dictū fuit quod præponderare potuerunt qualitates quæ concurrebant in persona Iacobi qui est Philosophus, Pęnitentiarius,
57 Examinator Synodalis, & Doctor, † quæ qualitas doctoratus magna est *l. magistros C. de profes. c. quāto de magistr.* cuius ratione erat præferendus.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

In Concursu Parochialium non solum consideratur idoneitas etiam inspecto Conc. Trid. respectu sciētia sed etiam respectu ætatis, morum, & prudentiæ, ac proinde quamuis qualitas Doctoratus sit consideratione digna, nihilominus ipsa sola nō facit digniorem pro obtinenda Parochiali: Quapropter poterit omisso Doctore eligi non Doctor, imo poterit aliquando omisso Doctiore, & sanctiore eligi is, qui iuxtà munus, & rem, cui proficiēdus est aptior ei ministerio apparet.

1 DVbitatur secundò, an sit præferēdus Doctor non Doctori in elec-
2 tione. Videtur quod sic, † nam qualitas Doctorat⁹ tanti fit ab ipsomet Papa, & maximè in mā beneficiorū, vt facilius Doctoribus concedat beneficia *c. cum in cunctis §. inferiora 7. de electione*, & Abb. *in cap. 1. nu. 3. de Magistris*, Verall. *decis. 277. num. 2. p. 1.* dicens, quod in collatione beneficiorum, habetur respectus ad scientiā, vt pinguius prouideatur literatis, quam ignaris *c. de multa 28. de prabēdis* Felin. *in rubr. de Magistris ad secundum*, vbi quamplures Doctorum prærogatiuas recenset, & inter cœteras,

4 ras, † dicit quod Doctores dicuntur nobiliſſimi *l. prouidendum 7. C. de poſtulat.* & ſunt in dignitate *Bald. in Proem. C.* & quilibet magiſtratus debet Doctorem ad ſe venientem inuitare ad ſedendum *l. 1. C. de off. diuerſ. iudic.* aliàs refert prærogatiuas *quibus adduntur tradita per Paris conſil. 38. n. 15. p. 4.* quæ tamen breuitatis gratia libenter omittamus. Hodie tamen habemus caſum diſcuſſum, vt præmiſſis non obſtantibus, poſſit in electione Parochialis vacantis etiam non Doctior, neq; ſanctior præferri Doctori, ſed is, qui iuxta munus, & rem, cui præficiendus eſt, aptior ei
6 miniſterio apparet, † & ſic non ſolum conſideratur idoneitas, etiam inſpecto Concilio Tridentino, *ſeſſ. 24. c. 18. de reformatione, verſ. peracto*, reſpectu ſciêtiæ, ſed etiam reſpectu ætatis, morum, prudentiæ, & huiuſmodi ad Ecclesiam Parochialem gubernãdam, vt eleganter obſeruat, & docet Gonzales, *in ſuo gloſemate de menſibus, & alternatiuis, gloſ. 4. a num. 110. vſque num. 146.* & poſt eum Garzia, *de beneficijs p. 9. c. 2. n. 232. & ſeq.* vbi etiam affert deciſiones Sacræ Rotæ, & præcipuè in vna *Rauenaten parochialis* 2. Decembris 1592. coram Illuſtriſſimo Arigonio bo. mem. in qua dictum
7 fuit, † *Quamuis qualitates doctoratus, Sacerdotij, & aliæ ſupradictæ ſint conſideratione dignę*, Abb. in c. 1. de maior. & obed. dec. conſ. 502. num. 12. & 13.
8 *nihilominus ipſa ſola non faciunt aliquē digniorem pro obtinenda, & gubernanda parochiali Eccleſia, cum vltrà Doctrinam, in qua ambo fuerant approbati, æquè idonei, erant quoque conſiderandi mores, prudentia, & alia opportuna ad gubernandum Eccleſiam, vt apparet in* Concilio Tridentr. ſeſſ. 24. cap. 18. & in cap. cum in cunctis *in prin.* de elect. *& plures* tradit Lambert. de iurepatronatus lib. 2. p. 1. quæſt. 10. & præ-
9 ſertim *verſ.* tertio requiritur, † *imò neque etiam aliquando ille, qui eſt Doctior, & ſanctior eſt iudicandus dignior; ſed is, qui iuxtà munus, & rem, cui præficiendus eſt, aptior ei miniſterio apparet, & fieri poteſt, quod Doctor, & pauper non ſit ità aptus, vt non Doctor, & non pauper, & merito non Doctor, & non pauper iudicandus ſit dignior, vt poſt alios annotauit Couarruuias* reg. peccatum p. 2. §. 7. nu. 4. *verſ.* dignior *& etiam ità fuit dictum in cauſa* Beneuentana Parochialis 13. Iunij 1590. coram R. P. D. Orano. *Vnde cum Archiepiſcopus vnum, ex æquè idoneis ab examinatoribus approbatis, elegerit, dicendum eſt maiores qualitates agnouiſſe*
10 *concurrere in morigio, † circa mores, prudentiam, & alia, quæ ſunt neceſſaria pro gubernanda Parochiali, quam in Za*
11 *uarra, † cum pro iuditio Epiſcopi ſit præſumendum*, cap. in præſentia de renunc. *& idem colligitur* ex Conſtitutione fel. record. Pij Papę Quinti,
12 *cum † permittat tantum appellationem quando appellans docet de dolo, & irrationabili iuditio Epiſcopi, vt apparet in illius narratiua, ibi*, carnalitatis, aut alium humanæ paſſionis affectũ, non rationes iuditium ſequẽtes &c. *& in diſpoſitione, ibi*, & conſtito, &c. *quod non docetur in caſu, de quo agitur, præter illas ſolas qualitates, quando in illo poſſunt concurrere maiores qualitates circa mores, & alia, quæ reddunt illum habiliorem, ad gubernandum Parochialem, de quibus omnibus, cum Morigius eſſet Ciuis, & Canonicus eiuſdem Ciuitatis, & ſemper ibidem permanſiſſet Archiepiſcopus habuit plenam notitiam.* Caputaquen. deciſ. 206. p. 2. *& licet Zauarra eſſet eiuſdem diœceſis, & in diuerſis locis, Archiepiſcopus non poterat ità de facili habere notitiam de eius moribus, vita, & alijs qualitatibus*

13 *tibus, sicut de Morigio*, † *& ordinarius debet præferre illum*, *de quo est melius informatus*, *vt post alios tradit* Lambertin. d.tract. de iurepatr. 24. artic.7. quæst.princ.p.1.lib. secundo *neq; decis. in causa* Ciuitatis Castelli Parochialis, *& in causa* Aretina Capellaniæ *dant contrarium*, *nam in illa* Ciuitatis Castelli, *docebatur de grauamine*, *ostendendo irrationabile*, *& dolosum iuditium ordinarij*, *per multa*,
14 *quæ adducebantur*, † & præsertim cũ electus esset eius familiaris, & forensis; *non electus* esset eiusdem diœcesis & repertus magis idoneus ab examinatoribus, *& sic non fuit sola qualitas* Doctoratus. *idem erat in causa* Aretina, *in qua non solum concurrebat huiusmodi qualitas* Doctoratus, *sed etiam concurrebant alia, in præsentato, propter quæ veniebat præferendus*, *& præcipuè*, *quia* erat vnus de compatronis, *Præterea fuit dictum*, *& dummodo* absit dolus, & irrationabile iuditium ordina-
15 rij multas, † esse qualitates propter quas aliquem reputandum esse magis dignum, *& esse tales*, *quas si ordinarius non attendit*, *eligendo alterum*, *dummodo sit idoneus*, *& dignus*, *malefaciet*, *non tamen annullabit electiones*; dec. in cons. 129. vol. primo, *& ita* apud Hostien. Ioann. Andr. Anton. de Butr. Card. & alios, *declarat*, *& de magis communi attestatur* Couarruuias in d.cap. peccatum 2.p.§.7. sub num. quarto vers. qui tamen, in consensu, accipiendus est, *& in vers.* igitur iura humana, *quia aliàs esset locus mille litibus*, *& nulla electio fieri posset*, *quæ litibus & controuersijs non vexaretur in magnum damnum Ecclesiarum*; Et die 6. Iunij 1594. *coram eodem Domini steterunt in hac decisione*, *& dixerunt*: *Ex eo quod quis sit Doctor*, *Diœcesanus*, *& maior ætate*, *non censeri magis idoneus*, *vt sit præferendus de Parochiali prouiso ordinario*, cui concordat decisio Fanen. Parochialis 28. Iunij 1596. coram R. P. D. Corduba, ibi, *tertium aliud quod Ascanius esset Doctor*, *& magis qualificatus*, *& non habens be-*
17 *neficium*, *Domini reiecerunt*, † *quia concurrunt etiam plures qualitates in Eliseo*, *quæ sufficiunt ad defectum*, *vt iuditium Episcopi non possit dici irrationabile*, *vt bulla requirit*, *ad hoc*, *vt sit locus appellationi*, *& sæpius resoluit Rota*, quas planè decisiones scriptas reliquit *Garzia d. cap. secundo num. 213. & 230. part. 9.* ex quibus eleganter colligit *Gonzales d. glos. 4.* quod quamuis magis sit idoneus in scientia, non ideò debet præcedere alios, quorum mores
18 sint magis cogniti, & approbati, † nam, *Concilium Trident.* inquit, non se fundat tantum in scientia, sed etiam in reliquis omnibus supradictis, & ita fuisse declaratum *per Illustrissimos DD. Cardinales Concilij Trident. Interpretes* testatur ipse Gonzales, *d. glos. 4. num. 112. vbi* ipsammet declarationem, in hæc verba refert,
19 † *Præferendus est minus Doctus*, *modo idoneus*, *quando eius mores sunt noti*, *& approbati*, *Doctiori*, *cuius vita ignoratur*; Et ratio esse potest, quia vt idẽmet Gonzales notat in suo elegantissimo glosemate quod facit super regula octaua Cancellariæ, quæ hodie est nona, propter eam, quam secundo loco addidit fæl. rec. Gregorius XV. circa beneficia incompatibilia dimittenda *d. glos. quarta n. 119. vbi quamplura alia dicit*, *& allegat Doc-*
20 *tores*, posset quis in vno examine apparere magis doctus, ex fortuna puncti assignati, vel quæstionis propositæ, cum re vera, sit minus, & è cõuerso, vt *per tex. in l. vnica C. de Athletis lib. 10.* & ibi *Barthol. num. secundo*, *& Angelus*, *& Platea* tenentes, quod propterea deberet quis ter examinari

minari, vt idoneus dignoſcatur, & victoriam mereatur plura tradit Tiraquel. *de pœnis temperandis cauſa 51.*
21 *n.159.* † vbi etiam dicit, quod non ſufficit, vt quis, ſemel in vno actu ſit vir probatus, ſed vt ſæpiſſime in plurib., diuerſiſq; actibus perſpect⁹, exploratuſque ſit; facit *tex. in proem. Inſtit. §. cumque hoc*, ibi, *iam ex multis rerum argumentis accepimus*, *& ibi gloſa, & Io.Faber.* neque vna hirundo facit ver. *Bald.num.1.in l.Iura conſtitui 3.ff.de legibus* quos citat Gō-
22 zales *d. gloſa 4. à num. 221.*, † vbi etiam *num. 132.* notat quod, in propoſito noſtro, quamuis Conc. dicat, quod Epiſcopus, quando eſt in fieri, eligat, quem cæteris magis idoneum iudicauerit; facta tamen iam electione per Epiſcopum, facienda eſt interpretatio ad fauorem Epiſcopi, quaſi omnia conſiderauerit, & magis idoneum arbitrio ſuo elegerit, tum vt electio ſuſtineatur, & actus valeat *per l. quoties in actionibus 8.ff.de reb.dub. l.quoties in ſtipulationibus 80.ff.de verb.obligat.* Rot. *deciſ.15 n.1.de conceſſ.præb.in nou.* Caſſador. *deciſ.21.n.1.de præbend.* Caputaquen. *deciſ.271.n.7.p.3.* & alios quos citat Gō-
23 zales *d.gloſ.4.n.132.* † tum etiam, vt minus recedamus à Iure communi, à quo omnis Conſtitutio recipit Interpretationem *l.2.C.de nou. c. cum dilectus, & ibi gloſ.* verb. *Iure communi 8.de Conſuet.* Roman. *conſil.328 n. 10.* verſ. *ſi verò* Caſſador. *deciſ. 36. num.7.ſuper reg.* Gonzal. *d.gloſ.4.nu.*
24 *135.* † atteſtādo *in eadem gloſ. 4. nu. 114.* Rot. in term.d.Conc.Trid.dixiſſe, in vna Beneuentana Parochialis 13. Iunij 1590. coram R.P. D. Orano, & in alia nullius concurſus, coram fel. record. Greg. XV. tunc Rot. Auditore, quod duobus approbatis per examinatores pro æquè idoneis in ſcientia, electio vnius facta per Ordinarium erat bona, legitima, & canonizanda, quamuis nō eſſet Sacerdos, nec Doctor, nec pau-
25 per, † quæ plane qualitates quamuis ſint conſideratione dignæ *Abb. in c.1.num.1.& 3.de maio.& obed.* *Lābert.* latè *de iurepatr. lib.2. part.3. q.5. art.3.cum ſequent.& art.12.* nihilominus non faciunt aliquem digniorem
26 pro gubernanda parochia; † nam, vltra doctrinam, conſiderandi erant ēt mores, prudentia, & cętera, quę dixit Rot. in præinſerta deciſione Rauenat. coram Arigonſo nam plurimū intereſt habere notitiam priſtinam non modo de ſcientia, & literatura, verum etiam de vita, moribus, & alijs requiſitis, vt obſeruat Gonz. *ibi num.118.* ac proinde cum Ordinari⁹ elegerit vnum ex æque approbatis, in ſcientia, pręſumitur cognouiſſe in illo maiores qualitates, circa mores, prudentiam, & alia neceſſaria,
28 † quo fit, vt præſumendum ſit pro iudicio Epiſcopi *c.in præſentia 6. de renunc.c.paſtoralis in fi. 5. de cauſ. poſſeſ. c.ſicut 16.de ſent.& re iudic.* quæ allegat Gonz. *d.glo.4.n.117.* † quippe qui poteſt Epiſ.ſe informare, ex variis animi ſui motib.pēſatis, & conſideratis omnib., Garzia *d.c.2.n.251.* verſ. *& quod ideo*, poſt Gonz. *vbi ſup.* quod
30 † tamē iudicium debet eſſe rationabile, nam quāuis relinquatur iudicio Epiſ. an quis ſit magis idoneus, hoc procedit duntaxat quatenus Epiſcopus rectè iudicauerit *Abb. n.6. in capitulo cū autem 24. de iurepat.* cū aliis citat. per Gonzal. *d.gloſ.4.n.143.* ſecus quādo conſtat de iniqua, & irrationabili electione, ita decidit Rot. in vna Tudent. 18. Aprilis 1603. *coram Illuſtriſſimo Sacrato* in qua reſolutū fuit, *electionem factam ab Ordinario Tudent. ad fauorem cuiuſdam ſui familiaris, eſſe irrationabilem, & reuocandam, & Parochialem adiudicādā cuidā Doctori*

Sco-

Scobar appellati, vt magis idoneo, et maiores qualitates habenti de qua decis. meminit *Goz. d. glos. 4. n. 143.* & post
33 cū *Garzia d. ca. 2. nu. 251. p. 9.* † Quod autem iudicium Episcopi debeat esse rationabile, sonat tex. d. Pianæ constit. ibi, *consilio de prioris eligentis irrationabili iudicio*: nam illa verba ponuntur conditionaliter, vt obseruat Gonzal. *in d. glos. 4. n.* *per l. Lucius, et ibi not. 82. ff. de condit. & demonstr.* † Et adeo præsumitur pro iudicio Ordinarij, ut Rota in una *Camarin. concursus 19.* Decembris, *coram R. P. D. Ottembergo, quæ est decisio 223.* apud Farinatium, inter decis. Criminales, non attenderit obiectionem quam faciebat quidā oppositor contra mores electi, vbi allegabat, quod ipse electus erat diffamatus de fornicatione, & afferebat relationem Vicarij,
34 † quia litteris assertiuis nō creditur *Rot. decis. 11. nu. 1. de iurepatr. in nou.*: ac proinde proposito casu, vt ibi, in quo apparet claudium reportasse approbationem Episcopi vti magis idoneum, nec non, & sententiā Vicarij vrbis non obstante quod Andreas cōtra ipsum, & eius mores, & vitam obiiceret, *DD. censuerūt eas confirman*
35 *das,* † *quia pro Episcopi iudicio præsumitur*, c. in præsentia de renunc. *nisi ostendatur dolosum, & irrationabile, vt fuit dictū* in Rauenat. Paroch. 2. Decembr. *1597. coram Illustrissimo Arigonio*, & in Pampilonen. *12.* Decēbris *1597. coram R. P. D. Litta* & in vna nullius Parochialis, seu concurs⁹ 4. Decembris *1600. coram R. P. D. Ludonisio; præsertim in casu isto; in quo con*
36 *currunt suffragia examinatorum,* † *quibus etiam in materia morum concilium plurimum defert, vt fuit ponderatum* in Tudent. Parochialis 28. April. *1603 coram R. P. D. Sacrato; necnon aliorum Episcoporum testimonio, in quorum diœcesibus, honestè vixit, & quidem longe ante tempus concursus data.*

37 *Et re ipsa nulla præfertur qualitas, qua Claudius ab Andrea superetur, quia potius Claudius, multis nominibus, Andreā superat, cū ille sit Clericus diœcesan⁹, Seminarij Clericorū dictæ ciuitatis alūn⁹, per plures annos inseruierit Ecclesiæ Cathedrali exercendo officium magistri cæremoniarum, & Curati; alter vero Diœcesis Auximana* Paris. cons. 38. n. 13. lib. 4. Dec. cons. 542. n. 13. Roc. de iurepatr. *in verb.* honorificum n. *45. deinde Claudius nullum habebat beneficium, aduersarius vero Canonicatum Calderolæ obtinebat.* c. is cui de præb. in 6. decis. 26. *in vers.* item si aliquis, eodem tit., in nou. *fuit dictum* in Calagurit. dimidiæ portionis 19. Ian. 1596. coram R. P. D. Pegna.
38 *Denique Episcopus, non contentus ordinaria diligentia, per secretā et inquisitionem, de ante acta eius vita, moribus, & prudentia, animum suum instruere voluit, & sic, de illo magis informatus, merito illum prætulisse videtur, prout cōsideratum fuit* in d. Rauenat. Parochialis.
39 *Non obstat obiectus, & diffamatio cōmissæ fornicationis per Claudium, dum ageret in Ciuitate Burgi S. Sepulcri,* ex cons. Calder *9. de probat. non enim probatur, ex deductis, nisi quod fuerit deprehensus cum quadam muliere, & sic solū præsumptiuè, quod non sufficit ad hūc effectum, vt fuit dictum* in Lucana Parochialis *12.* Maii *1603. coram R. P. D. Penia.*
40 *Nec sufficit relatio Vicarij, quia huiusmodi literis assertiuis non creditur* Rot. decis. 11. n. 1. de iurepatr. ī nou. *eoque minus, quia diffamatio non fuit in loco concursus, & per plures annos concursum præcessit; quo casu, etsi nondum fortè completum est triennij tempus, præsumitur mutatio.* §. si verò intra triennium, auth. de monachis, decis. 162. n. 20. *& cessat scandalum propter locorū di-*

diſtantiam, & probatur mutatio, ex literis Epiſcopi burgi S. Sepulcri, & Epiſcopi, capituli, & communitatis Camerin. quæ tollunt omnem maculam, quæ potuiſſet oriri ex diffamatione, fuit dictū in lucana Paroch. *15.* Iunij 1601. *corā* R.P.D. *Decano*, & in eadem 12. Maij 1605. *coram* R.P.D. *Penia*.

41 *Non obſtat familiaritas Ordinarij, quia non probatur, licet probetur de aliquo ſeruitio*, c. fin. de verb. ſignif.

42 *Nec facit, quod Andreas prouocat ad nouum concurſum, quia hac ratione ſemper eſſet danda appellatio, etiam ſi non doceretur de irrationabili iudicio Epiſcopi, contra expreſſum tenorem conſtit. Pij V. quæ non ſimpliciter concedit appellationem, ſed tunc demum, quando doloſè, & irrationabiliter iudicatur, vt alias fuit reſolutum* in d. nullius parochialis coram R.P.D. Ludouiſio.

43 Hinc Mareſcotus, *var. reſol. part. 1. cap. 52. nu. 24.* dixit, debere liquidò conſtare de irrationabilitate, & dolo Epiſcopi, quod etiam notat. Garzia, *d. cap. 2. n. 252.* verſ. *ſecundo*, ibi quod per exmen factum coram iudice appellationis, & eius examinatoribus, conſtat de mala electione, & irrationabili iudicio Epiſcopi, re ipſa, nam, vbi abeſt dolus, & irrationabile iudicium Ordinarij, quamuis multæ ſint qualitates, propter quas aliquis eſſet reputandus magis dignus, & eſſent tales, quas ſi Ordinarius non attēdit, eligēdo aliū, dummodo ſit idoneus, & dignus, male faceret, nō tamē annullabitˀ electio *Dec. in cōſ. 129. vol. 1.*

44 Sed difficultas verſatur non modica in dignoſcendo quiſnam dicatur, & ſit magis dignus, ad quod dilucidandum quamuis Gonzal. *in d. gloſ. 4. nu. 145.* dicat quod ad hoc multū valet iudicis ſuperioris arbitriū, *per Bal. in c. ſi. p debilitate n. ſi. verſ. quæro igitur q̄ perſona dicatur diſer. 3. de off. deleg. quē mēdosè citat. in l. ſi p debilitate* Gōz. *ubi ſup. Tiraq. de nobil. q. 10. n. 12.* Menoch. *de arb. l. 2. cēt. 1. caſ. 67. n. 3. et caſ. 69. n.*

45 4. nihilominº huiuſmodi arbitriū regulādū erit, vt magis reſpiciat vtilitatē Eccl. nā, in materia puiſionū be-

46 neficiorū, vtilitas Eccleſię eſt pferēda oībus alijs qualitatibus prçſetati; *Mareſcot. var. reſ. p. 1. c. 52. n. 26. vbi ēt*

47 *expreſſè dicit n. 25.* q̄ is reputatˀ magis idoneus, de cuiº morib. & alijs reqſitis, Epūs eſt meliº informatº, & q̄ ēt habitat in loco beneficij, & pōt reſidere, & puidere neceſſitatib. Eccleſiæ, tāquā magis vtilis, & in vna Cal. beneficij 20. feb. 1587. corā Ill. Seraphi. *quæ eſt dec. 767. n. 1.* dictū fuit, q̄ ī *materia puiſionū beneficiorū, regula eſt, q̄, nō habēs beneficiū praferēdus eſt ei, q̄ habet* p c. is cui de preb. in 6. Rot. dec. 26. n. 2. eodē tit. in nou. Hoſt. in c. tuā, & ibi But. de ætat. & qual. Roc. *de iurep.* in verb. *honorificū q. 15. ſab. l. 2. p. 3. q. 5. ar. 13. in princ. et in eadē dec. n. 2. di-*

48 *ciū ēt fuit, q̄, is habetur, p magis idoneo, qui diſpēſatione, nō aget Dec. cōſ. 542 n. 14. cū alijs, et q̄, vbi requiritur ſerui-*

49 *tiū perſonale, habilior iudicatur ille, qui vnicū tā: ū habet beneficiū, quam is, qui plura obtinet, vt fuit reſolutū, in vna calag. de illar daccia corā R.P.D. robuſterio Rebuff. in cōc. tit. de elect.* in glo.

50 *idoneorū ppè ſi. quia in mā concurſus*

51 *preferēdus eſt ille, qui caret beneficio, quiā ſingulis ſingula ſūt beneficia cōferēda Cōc. Tr. ſeſſ. 24. c. 17. pui ſimoniacus nedū indignº redditur is, qui inīret pactū cū beneficiatis de releuādo eos indēnes ab omni dāmno, & intereſſe, ob receptionē de eo faciendā, vt fuit reſolutū in d. dec. 767. n. 4.* & in alia Aſtoric. *corā. d. robuſterio* & alia Salamātina *corā D. Vicecomite* lamb. *de iurepatr. p. 1. l. 2. q. 9. ar. 11.* allegat *per dec. 767.* q̄ ēt locū

52 habet in eo, qui aliquid donauit, aut alias metū incuſſit illis, qui volebant cōcurſū ſubire, mediāte pecunia data potēti, vel alij, vt metū inferat op-

positoribus *Barbosa allegat. 60. nu. 54. part. 3. de off.*, *& potest. Episcopi* &, ego eleuaui *infra requisito 15. dub. 3.* & ex his enodatum remanet dubiũ si quis adhuc sitit, recurrat ad vberes fontes Gonzales *dicta glos. 4.*, *& Gartia dicto cap. 2. parte 9. in locis præ-*
53 *citatis*, † & his addat, quæ tradit idem Gartia *de beneficijs parte 7. cap. 7. num. 50.*, vbi dicit, quod quis graduatus, etiam sine scientia competente potest obtinere beneficium, uel dignitatem, quæ requirunt gradum, quia, inquit, re uera, iste graduatus est, licet indignè, & nihilominus gaudet priuilegijs graduatorum, vt contra Barbat tenet *Aretin. in cap. clerici 8. de iudic.*, *& ibi Fel. nume. 2. & 3.*, *& in rubr. de maio. & obed. num. 4.* & in proposito *Azor. lib. 6. parte 2. cap. 6. quæstione 1.* cum aliis citat. per ipsum Gartziam, vbi etiam, *num. 51. cum dicto*
54 *Azor.* † dicit sufficere, & valere in eo adeptionem Episcopatus, si promotio ad gradum doctoris, vel licentiati non fuit ipso iure irrita, quamuis iudicis sententia rescindi potuerit; quæ plane si faciant consideret, nobis autem satis sit dubiũ excitasse, & prout potuimus soluisse.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Possunt recusari examinatores & si recusatio non admittitur potest appellari.

1 DVbitatur tertiò, an possit recusari aliquis examinator. Gonzales *in glos. 9. §. 1. in annot. nullit. n. 186.* concludit affirmatiuè; † imo
2 amplius dicit; quod si non admitteretur recusatio iusta recusationis causa intercedente, posset appellari *ad trad. per Abb. n. 14. in fi. in c. quia propter 13. de elect.*

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Appellatio à reprobatione examinatorum datur tantum deuolutiua non autem suspensiua, & conciliatur declaratio per quam apparet non dari appellationem etiam deuolutiuam ut intelligenda sit ad effectum infringẽdi prouisionẽ Episcopi ad quem effectum non datur etiam deuolutiua: & vbi datur appellatio interponitur ad Episcopum qui est superior examinatorum nisi reprobatio facta esset de uoto Episcopi.

1 DVbitatur quartò, an detur appellatio a reprobatione exami-
2 natorũ Gartia, † *in suo tract. de beneficijs cap. 2. num. 239. & 252 vers. quarto & vltimo*, dicit quod a relatione examinatorum, primæ instantiæ, non datur appellatio, etiam deuolutiua, *vt in d. cap. 18. Conc. Trid. vers. nec*
3 *prædictorum examinatorum sess. 24.* † at uerò, a relatione examinatorum secundæ instantiæ, nimirum quando prouocatũ fuit ad nouũ examẽ propter malam Episcopi electionem, dicit, quod in effectu datur appella-
4 tio etiam suspensiua, † quippe quæ sẽtentia iudicis appellationis fundatur in relatione examinatorum, ac proinde, sicut potest appellari ab huiusmodi sententia, ita etiam, inquit, ab ipsa relatione super qua ipsa fundatur, iuxta constitutio-
5 nem Sanctæ memorię Pij V.; † ad quod habemus declarationem Sac. Congregationis, quam ipse refert, in hæc verba. *Ex bulla Pij Quinti*, *qua-*

quæ incipit, in conferendis, *Congregatio respondit, non dari appellationem à reprobatione examinatorum, sed duntaxat à mala Ordinarij*
6 *electione*, † & Rot., in vna Lucana plebis seu Parochialis 8. Iunij 1571. coram Illustrissimo Lan-
7 cilloto resoluit; † *Relationem examinatorum non posse suspendi per appellationem quominus ex ea fiat insti-*
8 *tutio*, ex Conc. Trid.; † *licet secus de institutione facienda vigore iurispatronatus, & non relationis*. Sed videntur circumferri nonnullæ contrariæ declarationes eiusdem Sacræ Congregationis, & potissimum duæ, quas de verbo affert Gartia in addit. adhoc *capit. 2. part. 9. in num. 245.* in vna Vrbinat. 4. Maii 1592., quę sic ait. Congregatio Concilij censuit à reprobatione examinatorum, dari appellationem ad effectum de-
9 uolutiuum à die scientiæ, † & alia 7. Augusti, quæ ait. Congregatio Concilij censuit à reprobatione examinatorum, qui aliquem ex concurrentibus ad Parochialem Ecclesiam vacantem minus idoneum renuntiarunt, dari appellationem ad effectum deuolutiuum non autem su-
10 spensiuum. † Sed respondet, & concordat vt istæ declarationes intelligantur ad effectum vt reprobatus declaretur idoneus ad Parochialem, & auferatur nota, seu infamia ex reprobatione illicita, pro cuius intelligentiæ confirmatione adducit aliam declarationem eiusdem
11 Sac. Congregat., quæ ait † *Congregatio Concilij censuit reprobato ab examinatoribus non dari appellationem ab electione Episcopi, qui elegit approbatum ab examinatoribus, sed à reprobatione examinatorum ad effectum deuolutiuum non autem suspensiuum*;
12 illa † verò per quam decisum est non dari appellationem etiam deuolutiuam à reprobatione examinatorum intelligenda est, inquit, ad effectum infringendi electionem, & prouisionem Episcopi, & vt sibi Parochialis conferatur ad quem effectum non datur appellatio etiam deuolutiua a reprobatione examinatorum.

13 Appellatio autem vbi dari potest a reprobatione, vt dictum est, poterit interponi ad Episcopum, qui est superior examinatorum, vt cum alijs examinatoribus Synodalibus eũ examinet, nisi forte reprobatio facta esset ex uoto Episcopi, vt potè quia examinatorum vota erant paria vel singularia, & Episcopus accessit reprobantibus; tunc enim cum appelletur etiam ab Episcopi reprobatorio voto, siue accessu ad reprobantes, appellandum proinde erit ad Superiorem.

14 Materia appellationis in causa reprobationum quàm sit practicabilis, & scitu digna nemo non ignorat, quamobrem hic nonnulla dubia magis practicabilia excitaui, in reliquis consulẽdus erit Gartia vbi sup.

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Appellatio à reprobatione examinatorum primæ instãtiæ in simplicib. datur quia dispositio Concilij locum habet tãtum in parochialib. et dispositio eiusdẽ Cõc. sess. 7. c. 13. intelligitur ad effectum euitandi examen, non autem vt non possit appellari à mala relatione, & grauamine.

1 DVbitatur quintò, an sit indistinctè verum, quod non detur appellatio à reprobatione exami-
2 natorũ primæ instantiæ † Gartia, *de benef. part. 9. cap. 2. num. 242.* hoc explicans dicit, quod appellatio non

datur à reprobatione examinatorũ
primæ instantiæ, solum in curatis seu
3 Parochialibus; † secus verò in simpli
cib. in quib. licet præsẽtati, vel nomi-
nati seu Electi, à quibusuis psonis Ec-
clesiast. nõ debeãt institui, nisi prius
fuerint ab ordinarijs examinati, et i-
4 donei reperti, † et nullo appellationis
remedio se tueri possint, quomin⁹ exa
5 mẽ subire teneãtur, vt ĩ c. 13. *sess. 7. Cõc
Trid.* † à relatione ĩn, & reþbatione
6 examinatorũ dat appellatio ẽt suspẽ-
siua, † qđ ẽt, ante eũ, tradiderat Gõz. ĩ
annot. nullit. glos. 9. §. 1. *n. 184. et seq.* int
xus decis. Rot. *in vna Calagurit. de A-
marita* 21. Nouembris *1575. corã* R.
P. D. *Cantucio*, quæ est 10. *imprest. p. 2.*
7 *diuers.* † ubi dictum fuit, quod *datur
appellatio à mala relatione, & grauami
ne examinatorũ in nõ approbãdo aliquẽ
ex oppositoribus ad benefic. ũ patrimonia
8 le*, † & quod, *non obstat ad hoc disposi-
tio* Conc. Trid. sess. 24. c. 18. *vers.* nec
prædictorum examinatorum, *quia il
lud procedit duntaxat in Parochialibus
nõ autem in simplicibus patrimonialib⁹
9 minusque obstat idem Conc.* sess. 7. cap.
13. *vers.* & nullus appellationis, *quia
licet non possit appellari, ad effectum eui
tandi examen, vt ibidẽ cauetur; à mala
tamen relatione, & grauamine non tolli
tur appellatio, & secundum hanc distin-
ctionem procedit Conc. Trid.* sess. 25. ca.
9. *vers.* ad hæc. Hæc sunt verba ipsius
decis.

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Appellatio à relatione examinatorum datur in Parochialibus patronatis Laicorum quando vnus tantum est præsentatus.

1 DVbitatur 6. an Conc. Trid. *sess.
24. c. 18.* quatenus impedit ap
pel-
lationem à reprobatione examinatorum, vti diximus in antecedẽti dub.
locum etiã habeat in Parochialib. iu-
2 rispat. laicorũ. † Gartia, *de benef. p. 9. c.
2. n. 245.* putat dari appellationẽ ab
huiusmodi relatione examinatorum
quãdo vnus solus est præsentatus, nec
habet locum concursus, vti plane est
in beneficijs, ẽt parochialib. iuspatr.
3 laicorum, † idque, ea potissimũ ratio
ne, quæ ex præsentatione acquiritur
4 i⁹ ad rẽ, † & Gõz. *in Annot. nullit. glos.
9.* §. 1. *n. 187.* attestatur fuisse decisũ
in vna Calagurit. 28. Iunii 1608. corã
Penia, quedã Didacũ Lopez, pro quo
ipsemet Gõz. scripserat potuisse ap-
pellare a grauamine examinatorum
in non approbando illum ad curam
animarum, vt ipse dũtaxat esset præ-
sentandus, & instituendus, iuxta for
mã constitutionis Clem. VIII. super
prouisione beneficiorum Diœc. Cala-
gurit. editæ, & emanatæ; † & inquit
quod huiusmodi appellatio causauit
6 attentata; † addens quod, à fortiori,
appellatio locum haberet, si, cessante
calumnia, esset interposita à declara-
tione, vel nõdeclaratione, qđ aliquis
ex oppositoribus sit, vel non sit filius
patrimonialis.

DVBIVM SEPTIMTM.

ARGVMENTVM.

Appellatio à reprobatione examinatorũ datur in prouisis in forma dignum.

1 DVbitatur septimò, an Cõc. Trid
sess. 24. c. 18. in materia appel-
lationis à reiectione examinatorum
locum habeat in prouisis in forma
2 ma dignum. † Garzia, *de benef. p. 6.
c. 2. n. 75.* tenet affirmatiuè, non obstã
te d. Concilio Trid. & stante etiam
3 Constitutione Pii Quinti, † quia hoc
procedit tantum in examine in con-
cursu, etiamsi vnus tantum sit opposi
4 tor, † secus tamen in examine,
in

in forma dignum, quando reiectus prætendit ſe grauatum, quia tunc poteſt, inquit, rectè appellari, ſaltē ad effectum deuolutiuum, ex quo habet ius conſiderabile ad Parochialem. Rot. *in vna Mutinē. Canonicatus 13. Iunij 1614. coram Vbaldo*, quæ eſt *decif. 560. num. 3. apud Farinac. in nouiſs. tom. 2.*

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Appellatio datur ad Metropolitanum à declaratione Ordinarij qui tanquam delegatus Apoſtolicus declarauit, pro executione literarum, vel è contra.

1 Dvbitatur octauo, ad quem ſit appellandum. Garzia, in terminis literarum exequutorialium, *parte ſexta cap. 2. n. 72. de beneficijs*, † dicit quod cum adeſt legitimus contradictor ceſſat terminus 30. dierum, & via exequutiua, Garzia *de benef. part. 6. cap. 2. num. 71.* quia tunc executor tenetur aſſumere partes iudicis, iuxta notata per Doct. communiter *in c. fi. de præſump.* & obſeruat Garzia *d. c. 2. §. 1. nu. 110.* vbi quamplures ad hoc cumulat, & latè hoc diſcutit, dicens *ibid. num. 112.* quod datur appellatio etiam ſuſpenſiua in eo caſu, & ideo dicit quod non poteſt recurri ad ſe-
3 cundum exequutorem; † appellatio nihilominus datur à declaratione ordinarij, qui, tamquam exequutor, & delegatus Apoſtolicus pronūciauit nō eſſe locū exequutioni literarū Apoſtolicarum, ex eo quod nō reperierit impetrantē idoneū, vel aliàs, literas fuiſſe ſubreptitias; & huiuſmodi appellatio, inquit, datur ad metropolitanū, † pro quo allegat declarationē S. Cōgregationis in hæc verba. *Ei, qui exhibuit bullam Parochiæ ſibi reſignatæ Epiſcopo Ceſenaten, & reiectus eſt ab examine, de quo fidem examinatorum affert, viſum eſt dandum appellationi ad ſuffraganeū Rauenatē.* quā delegatum affert, ēt *Pariſ. de reſig. li. 10. q. 7. n. 25.* & eam rationem cōſiderat Garzia *d. c. 2. nu. 75.* quia reiectio ſeu reprobatio neceſſario fit ex voto examinatorum, qui in ſuo miniſterio non funguntur auctoritate Apoſtolica, & ideo inquit poteſt ab illa appellari ad metropolitanum; ſed iam, In terminis noſtri caſus, ſuperq; clarum textum habemus in dicta Conſtitutione Pij Quinti, verſ. *is verò*, quæ dat facultatem appellādi ad me-
5 tropolitanum; † ſi verò reiector, ſit ipſemet Metropolitanus, vel aliàs Epiſcopus exemptus, appellatio tūc datur, ad viciniorem Epiſcopum, vel ad ſanctam ſedem.

DVBIVM NONVM.

ARGVMENTVM.

Executio, & proceſſus ſecundi executoris, cui non conſtat de negligentia prioris non valet nam agitur non de conſolidanda iuriſdictione ſeu accreſcendo exercitia, ſed de dando iuriſdictione.

1 Dvbitatur nonò, ſumpta occaſione ex antecedenti dubio, in quo dixi ceſſare terminū 30. dierum, legitimo exiſtente Contradictore, dubitatur, inquam, an, ſi data in veritate negligentia primi executoris, proceſſus, & executio ſecundi exequutoris, cui de negligentia primi non conſtat, valeat. Garzia, *de benef. p. 6. c. 2. num. 91.* hoc dubium excitat, & ego libenter huc refero, quia vtile, & frequens eſt, nec piget reſponſio-
2 nem illius, de verbo inſerere, † dicit igitur quod videtur dicendum valere attenta veritate, quamuls male

legerit, *ex decisione Rota 1. de probationibus in antiquior. & 4. de officio delegati in nou.* Egid. *decis.* 359. Roman. *singul.* 13. Fel. *in cap. sciscitatus num.* 12. *&* 14. *vers. est tamen casus* 13. *de rescrip. & num.* 29. *in cap. cum ex officij* 16. *de prascrip.* illis *in repert. verb. Iudice deleg. si fuit plures.* Curt. Iun. *cons.* 63. *num. vndecimo* vbi habetur, quod exequutio gratiæ, ab vno, ex exequutoribus datis cum clausula, *quod si non omnes*, facta non constito de impedimento alterius valet, dum modo postea de illo constet, quod nõ solum in beneficialibus, sed etiam in alijs delegatis, *cum dict. clausula*, procedere tenet Felin. *in d. cap. sciscitatus num. duodecimo* vers. *sed dicas regulariter, & num.* 14. *in princ.* 13. *de rescrip.* & addit. *d. decis.* 4. *de officio delegati in nou.* ex ratione de qua per eos ibi.

3 Facit etiam decisio 36. *de prabendis in antiquis*, quæ ait, quod valet prouisio facta, ab executore, de beneficio vacante, licet ignoretur vacatio *Franc. sub. num.* 10. *in cap. susceptum de rescrip. in* 6. *& Felin. vbi supra.*

4 Nihilominus in proposito contrarium est verius, & videtur tenere Rota, *in decisione supra relata*, 5. *dubio num.* 61. & Zechus, *de beneficijs, & pensionibus Ecclesiast. cap.* 9. *nu.* 8. nam licet non agatur de consolidanda iurisdictione, seu accrescendo exercitio, vt in dicto casu de exequutoribus, seu delegatis datis, cum clausula *quod si non omnes*, sed de danda iurisdictione, & potestate, quæ non datur nisi sub conditione, si primus fuerit negligens, & infra 30. dies non contulerit; & ideo de ea debet prius constare *Felin. in dict. nu.* 12. *vers. primo quãdo verificatio in c. sciscitatus* 13. *de rescrip.* Ant. Gabr. *de execut. rei iudic. conclus.* 3. *num.* 19. qui tamen plures male allegat.

5 Non tamen requiritur quod secundus executor requirat primum, & ei terminum assignet ad exequendum, & quod eum citet quidquid dicat *Flores quast.* 4. *num.* 65. *& seq.* sed sufficiet quod ex actis, quæ transmitti mandabit, constet de præsentatione literarum; & requisitione facta per partem, & executio non appareat facta.

6 Et idem Garzia *cap.* 2. *num.* 61. *p.* 6. *de benef.* dicit quod iurisdictio data secundo executori, seu secundo delegato, in terminis exequutorialium, est conditionalis, si primus executor fuerit in mora, ad ea, quæ habentur *in cap. si capitulo* 5. *de concess. prab. in* 6. vbi Anchar. *num.* 21. *Rebuff. in concordat, in forma literarum exequutorialiũ*, verbo, *recusauerint*, & verbo, *distulerint*, de qua negligentia debet secundo constare prius quam procedat, vt

7 aliàs fuit decisum *in Rota*, † & sic iurisdictio data secundo, si primus infrà 30. dies non contulerit, censetur data, vbi primus negligens fuerit, vel per eum steterit, quin executioni literę demandentur, & sic, si primus denegat executionem, sub prætextu subreptionis literarum, vel quod non est idoneus, & huiusmodi, si sentit se grauatum ex tali sententia, debet appellare, non autem recurrere ad secundum executorem, cuius iurisdictio expirauerat, & ita fuisse resolutum, *in vna Bergomen. Parochialis*, 25. Febr. 1578. coram Oriolen, *& in causa Caputaquen beneficij*, 13. Martij 1595. coram Corduba, & dictum fuit, *in vna Valen. Praestimon.* 26. Aprilis 1599. coram Corduba, quam, de verbo, refert Garzia *num.* 62. *cap. secundo part. sexta, & in vna Tirasonen Capellania*, 7. Maii 1600. coram Pamphilio, quam pariter, de verbo, refert; Addeus *ibidem numero* 64. quod prouisus, in dicto casu, à secun-

à ſecundo executore nõ videtur iuuari regula de triennali, ex quo non habet titulum à Commiſſario Apoſtolico, nec ab ordinario, & ſic non habet titulum coloratum.

8 Proſequens *ibidem d. cap. 2. n. 65. parte 6.* dicit, quod contra prædictam reſolutionẽ non obſtabit dicere, quod, in caſu *d. c. ſi capitulo. 5. de cõceſſ. preb. in 6.* executor datur expreſſe in caſu negligentiæ, vt apparet ibi; *ac executori, qui eodem capitulo negligente, mandatum Apoſtolicum exequatur;* in propoſito autem caſu datur ſimpliciter ſecundus executor, in caſu, quo primus non contulerit intra xxx. dies, non facta mentione de negligentia, quia respondetur, quod dicere, *quod ſi prim⁹ ; infra xxx. dies nõ cõtulerit, illis elapſis ſecundus conferat;* nihil aliud eſt, quam dicere, *quod ſi prim⁹ fuerit negligens in conferendo, infra xxx. dies, ſecundus conferat,* nam, inquit, clarum

9 eſt, † quod dictus terminus xxx. dierum ſtatuitur ordinario primo executori, nõn in fauorem ipſius, ſed in odium negligentis, ſicut ſemeſtre præfixum ordinarijs ad conferendũ, vt in *c. quia diuerſitatem 5. de conceſſ. preb.*, vbi doct. & in *cap. 2. tit. eodem, c. licet. 3. de ſupplen. neg. prælat.* Francnum. 3. *in cap. ſtatutum 3. de preb. in 6.* alias dicẽdum eſſet, quod etiam ſi ſtaret per primum executorem quin litteræ executioni demandentur, currret tẽpus, quod tñ apparet eſſe falsũ.

10 Quod ẽt cõſtat natura huiuſmodi litterarũ, q̃ planè dicũtᷣ executoriæ *ut in d. cõſt. Pij V.* ad effectũ, vt ĩ defectũ, & negligẽtiã primi, ſecũdus exequatur; & nõ sũt, nec dici poſsũt literæ delegatoriç, appellationis; nã d. terminus 30. dierũ ſtatuitur ordinario primo executori in odium negligẽtis, & in eius defectum datur ſecundus executor, & non in gradu appellationis.

11 Nec obſeruãtia, & cõſuetudo cõtraria iuuabit ad validitatẽ ꝓuiſionis factæ à ſecũdo executore in d. caſu; quo fit, vt ſi officialis, cui primæ litteræ, ĩ forma dignũ directę sũt, nõ põt illas exeq̃, fortaſſe quia erat mortu⁹ Epũs & ſic vacabat ſedes, vel quia erat intruſus, vel alias legitime eſt impedit⁹, nõ poterit ſecũdus executor ꝓcedere ad executionẽ, cũ tũc nõ detᷣ negligentia primi, Gartia, *d. c. 2. n. 65. vſq; 70. et ꝑ totũ vbi latè* de executorib. & executorialib., & ampli⁹ d. n. 70. reſpõdet ad *c. ſciſcitatus 13. de reſcrip. et c. prudẽtiã §. adijcimus 21. de off. deleg.* diuerſa. n. eſt clauſula, *quod ſi oẽs intereſſe requiuerint* de qua ibi quippeq; intelligitᷣ de potentia tam facti, quàm iuris, & includit voluntatem. *Gartia ibidem.*

DVBIVM DECIMVM

ARGVMENTVM.

Delegatio facta duab. dignitatib. vt ſimul cognoſcant ſi vtraq; dignitas ſuſtinetur ab vna eademque perſona extinguitur.

1 Dvbitatur incidẽter x. ſupta occaſione ex clauſula, quã in pręcedẽti ꝓximo dubio retulim⁹ nẽpe *q̃ ſi oẽs intereſſe nequiuerint*, an ſi fiat delegatio alicui⁹ cauſæ duab. dignitarib. vt ſimul cauſã cognoſcãt, & fortè vtraq; dignitas ſuſtinetᷣ ab vna, eadẽq; ꝑſona poſſit nihilominus is, q̃ ambas dignitates ſuſtinet causã huiuſmodi cognoſcere; concluſio eſt negatiua, ex Alexãdro *in l. de die §. ſi fideiuſſor in fi. 8. ff. qui ſatiſd. cogãtur per ea*, q̃ apud ipsũ plurib. cõꝓbat Gul. de cu. inducẽdo tex. *in d. l. de die per l. pedius ĩ fi. de arb. et l. iudiciũ ſoluitur de iudic.* cũ quo trãſeunt alij, & notat ẽt Bertachinus *in ſuo repert.* verbo *delegato lin. 12.* qui cõcludũt q̃ huiuſmodi delegatio ex-

2 tinguitᷣ. † cũ itaq; ius ſemel extinctũ ampli⁹ nõ reuiuiſcat *l. qui res §. aream 98. ff. de ſol. l. ſi cũ quis § fi. 42. ff. de furt. l. cũ ſeruus 15. de adim. legat.* Paris de *reſign. benef. l. 10. q. fi. nu. 14.* cõſeqnẽter &

& extinguitur potestas executoris *c. si clericus, & ibi glos.* in verb. *extinctū 11. de preb. in 6.* vbi Francus num. 2. fol. 465. & ego infra requis. 7. dub. 20 ac proinde non poterit solus cognoscere quinimo nec alium sibi adiungere vt secum cognoscat.

Volui autem huc referre hanc solutionem quia casus frequens est, & vbiq; non reperitur eius solutio.

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Executor literarum in forma dignum potest moram purgare.

1 DVbitatur 11. an ordinarius primus executor possit executioni mandare literas in forma dignum, & cōferre lapso termino 30. dierum postquam ei præsentatæ fuerunt, & sic moram purgare, an verò statim elapso termino in secundum executorem deuoluatur huiusmodi potestas ita vt si primus velit non possit iam parere mandato, & ad executionem literarum procedere etiam volente parte. Hanc dubitationem excitat Garzia *d. ca. 2. p. 6. n. 88.* post Archid. & Francum *in d. ca. si capitulo 5. de cōcess. preb. in 6.* & resoluit posse, respondetq; Inn. *in c. proposuit 4. de concess. preb.* qui tenet moram non posse purgari, vt inquam opinio Inn. procedat quando secundus executor iam lapso termino pronūciauit super deuolutione, aut inhibuit primo, decretumue apposuit, alias secus. Faciunt, quæ dixi supra in *Prælud. 25. dub. 5. nu. de affect. benef.* & dicam *requis. 7. dub. 44.*

DVBIVM XII.

ARGVMENTVM.

Executoris iurisdictio tandiu durat, quandiu durat gratia quia in delegato iurisdictio venit non accessoriè sed principaliter. In executore verò iurisdictio venit accessoriè, & sic quamuis executor pronunciet se non habere iurisdictionem, sibi non præiudicat, secus in Delegato.

Traditur formula fulminandi processum executorialem per executorē Apostolicum ad compellēdum beneficiarium, vt soluat pensionem.

1 DVbitatur 12. quandiu duret executoris iurisdict. & an si pronūciauit se non esse executorem amittat iurisdictionem. Breuiter concluditur cum Gigante quæst. 91. num. 6. post Gemin. & Francum *in c. si super gratia de preb. in 6. & glos. in ca. si soli in fi. de concess. preb. lib. 6o. fel. in c. significantibus vers. limita 4. de off. delegat.* quod tandiu durat quamdiu durat Gratia super cuius executione datus est, quicquid sit in delegato, quia si semel pronuntiet se non habere iurisdictionem illam amplius etiam de consensu partium nō assumit, c. significantibus de off. deleg. Gigas d. q. 91.
2 num. 6. † ratio autem huius conclusionis est, quia in delegato iurisdictio venit non accessoriè, sed principaliter; † at vero in executore gratiæ iurisdictio venit accessoriè, & propterea illius auctoritas non expirat cum talis pronunciatio iua sibi auferre nō possit *Gemin. & Franc. in d. c. si super*
3 *gratia*, † & sic tandiu durat executoris auctoritas quandiu durat gratia
4 ipsa, † nam accessorium recipit perpetuationem à principali, *tex. & glos. in d. c. si super gratia; gigas d. q. 91. n. 4.* quod est notandum maxime in materia pensionum.
5 Declarandum tamen, vt duret huiusmodi

iusmodi iurisdictio, quando deputatur executor ad rem reiterabilem secus tamen si ad vnicum tantum actum deputaretur vtpote ad conferendum vnum beneficium in aliqua vocatione, vel ad immittendum in possessionem, & huiusmodi, nam tunc cum semel esset functus officio amitteret iurisdictionem, *Gigas de pens. q. 69. num. 3.*

6 Ab re etiam esse non puto hic animaduertere, quod Gigas *in d. q. 69. n. 4.* vtiliter obseruat, dum quęsiuit quomodo succurratur pensionario si sit absens executor literarum pensionis, & postquã dixit quod si simus in curia Romana, vel ad eam recursum habemus, põt adiri Reuerend. D. Cam. A. Auditor vt inoleuit stilus Curię, & practicatur; si vero simus extrà curiã, nec aditur ipse Reuerẽdiss. Auditor Cam. Apostolicę, poterit in terminis d. quæstionis adiri ordinarius, qui cõpellat debitorem ad soluendum, non vigore mandati facti executori, sed vigore iurisdictionis ordinariæ; tandem descendit ad optimam cautelã, inquiens, quod cautius aget pensionarius, si faciat per vnum ex executoribus in literis pensionis deputatum fulminari processum super dictis literis, per quem virtute clausulæ *cæterum*, in eo contentæ poterit eligere sub executorem quemlibet alium in dignitate Ecclesiastica constitutum; & sic, inquit, effugiet ipsam excitatã difficultatẽ, & ita ego practicaui in exactione pensionis à D. Præposito S. Matiæ de curte huius Ciuitatis, attẽta absentia Illustriss. D. mei, qui erat executor, innixus .n. fulminato processu per Reuerendiss. C. A. Auditorẽ adiui D. Vicarium nõ vti ordinariũ, sed tanquam subexecutorem, & compuli debitorem ad solutionem.

Porrò pẽsionarij illud caueãt vt faciant sibi obligare beneficiarios in forma Cãm. Apost. per se, & successores, & sic non erit deinde opus transmittere citat. in partib. sed citabitur Romæ ad Dom. Procurat. quod vidi obseruatum in D. Leonardo Capriata viro magnæ pietatis, & virtutis, quem vnicè colo.

Forma fulminandi processum executorialem per executorem Apostolicum ad compellendum beneficiarium vt soluat pensionem.

Sebastianus &c. Canonicus Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis A. & literarũ Apostolicarum infrascriptarum executor specialiter deputatus &c.

Vniuersis, & singulis RR. DD. Abbatib. Prioribus, Præpositis, Decanis, vel aliàs in dignitate quauis constitutis, Canonicis tam Cathedralium, quam Collegiatarum, Rectoribus, Plebanis, & Curatis, ac non Curatis, Presbiteris, & Clericis quibuscũq; & vbilibet cõstitutis salutem in Domino, & nostris imò verius Apostolicis firmiter obedire mandatis &c.

Noueritis nuper pro parte, & ad instantiam R. D. clerici diec. F. principalis fuisse coram nobis exhibitas literas Apostolicas reseruationis annuæ pensionis 30. ducat. aur. de Cam. super Præpositura S. B. Diac. T. per S. D. N. D. Vrbanum Papam VIII. factæ vt apparet eius literis Apostolicis sub dat. Romæ apud S. Petrum anno Incarnat. Dominicæ Nonis Maij Pontif. eiusdem ann. . . . . quarum quidem literarum Apostolicarum tenor est qui sequitur videlicet.

VRBANVS Epis. ser. ser. Dei &c. & sunt literæ gratiæ.

VRBANVS Epis. ser. ser. Dei &c. & sunt literæ executoriales.

Quas quidem præinsertas literas vobis omnibus, & singulis suprascriptis, ac vestrum cuilibet in solidum committimus, & in virtute Sanctæ obedientiæ districtè præcipiendo mandamus quatenus eis statim visis, & receptis, etiam sub quingentorum ducat. auri de Cam. eidem Cam. Apostolicæ applic. & pro illis mandati executiui, ac in iuris subsidium, & quatenus opus sit, excommunicationis, alijsq; Ecclesiasticis sententÿs, censuris, & pœnis intimetis, & insinuetis, ac notificetis R. C. Præposito d. Ecclesiæ S. B. diæc. T. prout nos intimamus, & intimari volumus, & mandamus per præsentes & successiuè moneatis, & requiratis 1. 2. 3. & peremptoriè, prout nos monemus, ac requirimus eundem R. C. ex aduerso principalē quatenus infra sex dierũ spaciũ post præsentiũ executionē, quorum duos pro 1. duos pro 2. & reliquos duos dies pro 3. ac perempt. term. & Canon. monitione assignamus & vos assignetis eidem, etiam subiam dictis sententijs censuris, & pœnis, debeat realiter, & cũ effectu præinsertis literis in oĩbus, & per oĩa paruisse, et obediuisse, & pro reali, & effectuali paritione d. D. instanti soluisse, & exbursasse omnes, & singulos terminos decursos, & non solutos eiusdē annuæ pensionis, & in futurũ suis loco, & tēpore decurrendos, & maturandos, & quatenus opus sit eundē D. Instantē in eius pacifica, & quieta possessione exigēdi dictã annuã pensionē om. mel. modo manutenuisse, defendisse, & conseruasse, & manuteneri, defendi, & conseruari fecisse, & vidisse, & aliud quodcũq; desuper necessariũ, & opportunũ decerni, & relaxari vidisse, & cũ d. D. Instante, qui desuper deducit oē ius, oēmq; actionē sibi desuper quomodolibet competentia, iuri stetisse, eidemq; ius, & iustitiã fieri, & ministrari vidisse non solũ modo, & forma præmissis, verũ ēt om. mel. modo, &c. præsentibusq; nostris monitorialibus, ac præinsertis literis Apostolicis respectiuè in oĩbus, & per oĩa paruisse, & obediuisse: & insuper insinuaße, & notificasse eidē R. C. quod mētis d. D. Instantis fuit, & est, vt si d. R. C. desistat aliquo quouis tēpore in futurum à solutione cuiusuis termini d. pensionis, effluxis 30. dieb. post quēlibet terminũ in d. præinsertis literis præfixũ, etiã nulla alia monitione seu interpellatione tunc sibi facta, quippequi ex nunc prout ex tũc, & è cõtra monetur & monitũ esse vult, & esse velle protestatur, ipso facto incurrat sententias cẽsuras, & pœnas in d. literis comminatas, & inflictas, prout nos tenore præsentiũ, & om. mel. modo &c. eundē R. C. monemus, & sic monitũ ex tũc prout ex nunc, & è contra d. censuras, & pœnas in casu &c. eo ipso incurrere decernimus.

ALIOQVIN. Præfatũ R. C. sic monitũ si in præmissis se fore grauatũ senserit ex tunc eadē auctoritate citetis, & citare curetis, prout nos sic citamus eũdē per præsentes, quatenus die prima dicti termini si iuridica fuerit, alioquin die prima iuridica exinde immediatè sequēti cõpareat legitimè in iudicio corã nobis in hac Ciuitate in domibus nostræ solitæ habitationis eius prætensi grauaminis causam allegaturus, aliaq; dicturus, facturus, & recepturus

turus

turus prout iustitia suadebit, & ordo dictauerit rõnis certificãtes eundẽ R. C. sic monitũ, & citatũ quod siue in d. citationis ter:nino compareat siue nõ. Nos nihilominus ad præmissa, & alia grauiora iuris, & facti remedia procedemus illius contumacia, vel absentia in aliquo non obstante.

Absolutionem verò in præmissis nobis, vel superiori nostro tantummodo reseruamus, de quorum præmissorum intimatione facienda eidem R. C. personaliter vel &c. ita tamen quod vna copia &c. cuicunq; Notario, aut alioqui Nuntio publico, vel clerico cuiuis referenti &c. plena dabitur fides &c. In quorum &c. dat.

Forma compellendi beneficiarium ad soluendum pensionem in vim fulminati processus per executorem Apostolicum.

Petrus &c. Archipresbiter Ecclesiæ S. B. in hac parte merus executor electus ad exequendum infra insertas literas Apostolicas, & desuper fulminatum processum ac om. mel. modo &c.

Dilecto nobis in Christo R. C. Præposito Eccl. S. B. diac. T salutem in Domino, & nostris imo verius Apostolicis firmiter obedire mandatis &c.

Noueris nuper pro parte, & ad instantiã R. D. clerici Diec. F. præsentatas nobis fuisse literas Apostol. S. D. N. D. Vrb. Papæ VIII. & desuper ẽt fulminatũ processum infra inserta super, & pro reseruat. annuæ pẽsionis ducat. 30. aur. de cam. sup. d. Præpositura S. B. facta vt apparet eius literis Apost. subinsertis, & subsequẽtiũ tenorũ v3.

Sebastianus &c. inserũtur processus fulminat', & literæ in eo insertæ.

Post quorũ quidẽ processus, & in eorũ sert arũ literarũ Apostolicarũ præsentationẽ nos fuimus requisiti, vt ad illorũ executionẽ deuenire debeamus, te cogẽdo, vt realiter, & cũ effectu pareas, & obedias præinsertis literis Apost. in oĩb. & per oĩa, vt in eis; & etiã attenta tua renitẽtia in qua etiã de præsenti perseueras in non soluẽdo d. annuã pẽsionem, seu illius decursos terminos, & signãter maturatos in S. Ioan. & Natiuitatis D. N. festiuitatibus ann. 1624. etiã post iã effluxos 30. dies post quẽlibet terminũ ex ipsis, debeamus cõtra te procedere & deuenire ad declarationẽ incursus sẽtẽtiarum, censurarũ, & pœnarũ in ipsis literis cominat. & in processu inflictarum cũ relaxatione cedulonũ illorũq; publicatione, & affixione &c. deducendo &c. citra &c. ac saluo iure, &c.

Nos itaq; volentes huiusmodi literas Apostolicas prout tenemur, & ilarum rõ postulat exequi te R. C. caritatiue monemus requirimus, & hortamur 1. 2. ac 3. & perempt. &c. hac vna pro trina Canon. munit. præmissa quatenus debeas paruisse, & obediuisse ipsis literis Apostolicis in oĩbus, & per oĩa, vt in eis, & pro reali, & effectuali paritione debeas d. instãti soluisse, & exbursasse ter. dierũ triũ proximè futurorũ post intim. præsentiũ vt infrà fiendã, quorũ vnum pro primo alterũ pro 2. ac 3. pro vlt. ter. & perẽ. assignamus oẽs, & sing. ter. decursos, & non solutos d. annuæ pensionis, & signãter maturatos in S. Io. Bapt. & D. N. Natiu. festiuitatibus anni 1624. alioquin compareas corã nobis die 1. iuridica exinde immediatè seq. post d. ter. in domibus nostræ solitæ habit. in Ciuit. A. ad videndũ, & audiendũ pro executione d. litt. Apostol. & in vim d. fulminati processus te declarari renitentẽ in nõ soluendo, & consequenter incursũ

in sententias censuras, & pœnas in eis comita., & inflictas, & superinde formari, & relaxari cedulones, eosque publicari toties quoties opus fuerit in Ecclesiis, & affigi aliaque fieri, & expediri de iure &c. granariq; & reggrauari &c. alioquin &c. perẽptoriè &c. & de intimatione fienda tibi personaliter vel &c. ita tamen quod vna copia &c. cuicumque not. vel nuntio, siue Clerico referenti &c. plena dabitur fides &c. in quorum &c. Dat. &c.

DVBIVM XIII.

ARGVMENTVM.

Executor gratia Apostolica potest citare extra diœcesim in qua ipse existit, quia executoris non dicitur citatio sed insinuatio; secus est in delegato quia non potest citare extra suam diœcesim.

1 DVbitatur 13. An executor gratiæ Apost. possit citare extra suã diœcesim. uidetur negatiue fore cõcludẽdũ p *c. sta- utũ §. ĩ nullo quoq;* 11. *de rescrip. ĩ 6.* vbi habetur, hisce verbis. *In nullo quoq; casuũ prædictorũ iudex extra ciuitatem, seu diœcesim, in quib. deputat⁹ fuerit, citet partes, nec de causa sibi cõmissa cognoscat, nisi ad id expressus accesserit earũdẽ assẽs⁹: neq; alibi quã ĩtra illas, & personis, dũtaxa designatis superi⁹ cõmittat, quomodolibet vices suas.* & hæc negatiua recepta fuit ĩ curia Archiep. Neap. teste D. Aluisio Ricio, ĩ *prax. causs. deleg. p. 1. resol. 422.* & ante eũ, ẽt testat⁹ est D. Genuen. ĩ *prax. eiusd. cur. c. 69. n. 15.* vbi ẽt dicit. q̃d tacit⁹ cõsẽs⁹ partiũ nõ sufficit *gloss.* ĩ verb. *expressus d. §. in nullo,* q̃ idẽ cocludit, quãdo interuenit cõsens⁹ vnius partis tã
2 tũ, † nihilomin⁹ asseueranter tenẽda est affirmatiua; nã, vt subtiliter obseruat, & docet *in cons. 295. n. 3.* D. Oldr.
4 quẽ D. Mart. Gratus laudẽ. *in suis cõs. matrimoniali, quod est XV. inter consil.*
5 *Zileti nu. 34.* appellat patrẽ legũ, † *d. c. statutum* 11. *de rescrip. in 6.* est ad declarationẽ, determinationẽ, et aliqualẽ correctionẽ *c. nõnulli* 28. *de rescrip.* p q̃d statuitur, *ne quis vltra duas dietas extra suã diœcesim, per literas Apost. ad iudiciũ trahi possit, nisi de assensu partiũ fuerit ĩpetratæ, uel expressè de ipsa cõstit. fecerint mẽtionẽ* cũ itaq; *d. c. nõnulli* loquatur tãtũ de iudicib. ad lites, prout ẽt *d. §. ĩ nullo* disponit tm̃ de iudicib. ac propterea *d. c. statutũ* locũ habere nõ põt, nisi in casib. in quib. ipsũ *c. nõnulli* loquebatur; atq; adeo nõ nisi in iudicibus ad lites, *Authen. 1. de fil. ante dot. Instru. nat.* & fuit hæc opinio Io. Monac. & Archid. *in d. c. statutũ,* quã ẽt cõtinua cõsuetudo, & iudiciorum frequẽtissim⁹ ordo cõplectitur, teste codẽ Oldr. *ad l. 1. §. sed, & si quæ leges. C. de veter. iur. Enuclean.* † q̃d fortasse I voluit ĩ intelligere idem Genuen. *d. c. 69.* vbi, vers. *existens verò* dũ ait, Delegatũ existentem insua diœcesi posse citare ẽt extra diœcesim, dummodo nõ trahat vltra vnã dictã, vt habetur ĩ *d. c. statutũ* 11. *de rescrip. ĩ 6. §. cũ verò & §. cũ autem, & c. prçterea 5. de off. de*
8 *leg.* † nec in citatione requirit̃ licẽtia ordinarii, quia delegat⁹ citat vbiq; sicut delegans *Fel. n. 2. in c. fi. de for. compet.* vel secundum Rot. coram Illustr. Card. Mantica bo. mem. decis. 352. vers. *quartò non refragatur n. 7.* vbi fuit decisum, *ob rationabilem causam, propter quam in loco decreto commodè perfici non possit,* à Romano Pontifice mandatum posse extra locum decretum fieri, ne contingat mandatum Apostolicum impediri, vel differri *c. statuimus. §. idem 13. de off. deleg. in 6. Abb. n. 6. in c. constitutus 3. de fideiuss.* qui in specie loquitur quando testes sunt valde distantes, & dicit hanc esse notabilem limitationem, *ad d. capit. statutum. §. in nullo.* 11. *de rescrip. in 6.* & sequitur Rota coram Guidobon. decis. 117. incipiẽt iu-

iudices remissoria.in fi. quæ omnia militant, & limitant, etiam vbi agatur de iudice delegato ad lites.

9 Porrò clarius dicendũ est, & apertius de executore ad gratias exequẽdas dato, posse illum citare extra diœcesim, vel locum, in quib. degit ipse executor, nã isti execu tores quãuis non sint meri executores gratiæ, sed habeant causæ aliqualem cognitionẽ annexam, tamen decretali non angustatur, quia is propriè non citant, sed insinuat. *Io. Andr. n. 6. circa med.* verb. *citet*, & post eum, Anchar. *in d. §. in nullo* vers. *s e not. Io. Andr. cir. fi. in d. c. statutum 11. de rescrip. in 6.* quam conclus. firmar etiam Iulian. Viuian. *in prax. iurispat. p. 2. li. 12. ca. 7. in fi.*

DVBIVM XIV.

ARGVMENTVM.

Examinatus si non reperiatur idoneus, & iterum examinetur, & deinde reperiatur idoneus non potest ei conferri, quia clausula** si per diligentẽ examinationẽ **intelligitur de primo examine quando tamen examen peractum est, sed si committitur conscientia executoris poterit exequi quandocumque illum idoneum repererit antequam tamen pronunciet super illius idoneitate vel in habilitate.

1 POstquam diximus dari appellationẽ à declaratione super insufficientia prouisi, occurrit nunc decimoquartò dubitari, an qui semel examinatus fuit, nec repertus fuit idoneus, possit iterum examinari, & illi postmodum idoneo reperto beneficium conferri. Garzia, *de benef. par. 6. cap. 2. n. 253.* mouet hoc dubium, &

2 resoluit negatiuè, † quia, inquit, illa verba, *si per diligentem examinationem idoneum esse repereris*, sunt intelligenda de prima examinatione, *per l. boues. §. hoc sermone 89.*

3 *ff. de verb. signif.* † eoque magis hoc procedit in examine parochialium, in quo examinatores, eo peracto, renunciare debenr, an examinatus sit idoneus, vel non. *Conc. Trid. sess. 24.*

4 *cap. 18.* † nec refert vtrum renunciatio, vel declaratio differatur ad aliud examen, quando tamen examẽ

5 iam peractum est. † At si soli executori, vel eius conscientiæ committatur, tunc videtur probabile vt quãdiu non pronunciauerit, possit exequi qandocumque illum idoneum reperit. *Garzia vbi sup.*

DVBIVM XV.

ARGVMENTVM.

Examen quod requiritur pro forma debet præcedere collationem, quamuis alias prouisus sit examinatus, & approbatus ad Parochiales.

1 EXecutor si conferat antequam examinet impetrantẽ, an dicẽda sit ualida collatio. Rota *in vna Calagurit. beneficij de Ornillo, 12.* Octobris *1587. coram Panphilio*, resoluit, vt refert Gartia *de benef. c. 2. num. 266. p. 6.*

2 † quod, *quando examen requiritur pro forma debet præcedere quamlibet prouisionem, quamuis alias sit examinatus, & approbatus ad parochiales*, & alibi; *in vna Regien. Prioratus, 26.* Iunii, & 24. Decembris, dicto an-

3 no *coram eodem*, dictum fuit, † quod, *notitia præsentati; licet alias sufficiat, non tamen sufficit, vbi examinatio est omnino necessaria*, prout planè est in Parochialibus, vbi datur concursus præsentatorũ *Conc. Trid. d. cap. 18. sess. 24.* & in beneficiis etiam simplicibus iurispatr.; quorũ institutio spectat ad inferiores *Conc. Trid.*

Trid. cap. 13. *sess.* 14. *& cap.* 9. *sess.* 25. dicemus etiam infra *dub. 1. requis.* 10.

DVBIVM XVI.

ARGVMENTVM.

Executor sciens scientiam, & idoneitatem alicuius non tamen potest procedere ante verificationem nam est conditio non existentiæ sed cognitionis, & de limitato modo scientiæ quod plane intelligendum est in examinibus, quæ requiruntur pro forma.

1 DVbitatur 16. an si impetrans sit re uera idoneus, & executor sciat eũ esse idoneum, non fuerit tamen verificatum, an, inquam, possit executor absque vlla verificatione procedere, & nihilominus teneat collatio. Garzia *d. part. 6. cap. 2. n. 258. & seq.* resoluit hoc dubium negatiuè nam, inquit, est conditio non existentiæ sed cognitionis, & de limitato modo scientiæ, & in hac opinio-
2 ne residet *ibid. num. 265.* † hoc tamẽ intelligendum est cum distinctione tradita in antecedenti dubio, nempe vt locum habeat hæc decisio in beneficiis requirentibus examen pro for-
3 ma; † quia præsumitur idoneus *cap. Dudum 16. de præsump.* vnde probare nõ tenetur se idoneum pro quo scriptum est etiam cum clausula *si fuerit idoneus.*

DVBIVM XVII.

ARGVMENTVM.

Executoris collatio facta ei, cui schedulam dedit pro examine, & reportauit fidem ab examinatoribus de sufficientia tamet si non fuerit examinatus, quia forte examinatores fisi fuerunt illius sufficientiæ ualet.

1 DVbitatur decimo septimò, an collatio teneat in hoc casu, executor fecit examen, & putans idoneum, cum non esset, contulit, vel certè commisit examen alicui examinatori, quod fieri potest, vt notat Garzia *de beneficijs part. 6. cap. 2. num. 97. vsque ad 105.*, & habetur declaratio Sac. Congregationis, in hæc verba. *Episcopus, cui commissum est examen per litteras Apostolicas alicuius, qui beneficium simplex obtinuit, poterit illud delegare, non obstante quod fuerit in litteris eius conscientia onerata*, quam declarationẽ extendit Garzia etiã ad prouisos de Parochialibus, stante clausula, *ac per diligentem examinationem, per te, adhibitis, examinatoribus, in Diœcesana Synodo deputatis, faciendam*; Examinator verò, nullo facto examine dat schedulam approbationis, illius sufficientiæ confisus, quam notam habet, qua schedula, & approbatione attenta executor confert ei, dubitatur nunc, an teneat collatio. Tenere probat Garzia *d. cap.*
2 *2. n. 269. & seq. p. 6.* † quamuis secus esset, si executor conferret contra conscientiam, quia intelligere deberet, vel alias sibi constaret, eum non esse idoneum, nam eo casu, inquit, non diceretur seruata forma mandati, neque purificata conditio.

†

DV-

DVBIVM XVIII.

ARGVMENTVM.

Prouiſus, à cuius prouiſione coopoſitor appellauit, facit fructus ſuos donec vſque electio, ſiue prouiſio fuerit reuocata vel reſciſa per iudicem appellationis, & ſi contingat reuocari non erit condemnandus niſi in fructibus ad ſummum a tempore ſententia reuocatoriæ, nam vſque ad illud tempus iuſtè, & cum iuſto titulo poſſidet; quod tamen eſt intelligendum quando ſeruata fuit forma Conc. in eligendo vel prouidendo, alias ſecus quia teneretur à die mota litis.

1 Dubitatur decimo octauò, an electus, & prouiſus, à cuius prouiſione fuit per Coppoſitorem appellatum, poſſit facere fructus ſuos illius Parrochialis interim, donec eius electio, vel prouiſio per Iudicem appellationis reuocetur, & reſcindatur.
2 † Garzia, *de beneficijs, p. 9. cap. 2. num. 238.*, concludit affirmatiuè, & dicit non eſſe condemnandum in fructib. niſi, ad ſummum à tempore ſenten-
3 tiæ reuocatoriæ, † ea potiſſimum ratione, quia vſque ad illud tempus iuſtè poſſidet, & cum iuſto, ac legitimo titulo, *ad tradita per Fel. in cap. 4. num.*
4 *91. de præſcriptionibus.* † Hoc tamen declarandum eſt, niſi omninò eſſet omiſſa forma Concilij in ipſa electione, & prouiſione; tunc enim teneretur reſtituere omnes fructus, quos
5 percepiſſet à die motæ litis, † vt fuit tētum, ac deciſum in Rota *in vna der tuſen. Parrochialis de Villa Franea.* 4. & 10. Maij 1582. *coram R. P. Gypſio, per quam fuit condemnatus quidam gaudioſus ad reſtitutionem illorum fructuū, quos ex decimis, & primitijs rectori, & Eccleſia debitis, à die mota litis ipſe per-*
6 *cepit,* † *non obſtante, quod appellatione pendente prouiſus ammoueri non poſſit ab eadem Eccleſia,* quaſi quod interim valeat facere fructus ſuos; *quia Domini reſponderunt, hoc ſibi non ſuffragari, cum eius electio contra formam à Iure præſcriptam, inducta fuerit, & eo magis cum ſententia Epiſcopi, ſiuè iuditium, ex*
7 *iiſdem reuocetur,* † *quo fit vt à die mota litis in mala fide præſumpta conſtitutus cenſeatur; & ideò fructus huiuſmodi lucrari non debet* Rota deciſ. 4. de reſt. ſpol. in nou., quæ incipit. *Fuit du-*
8 *bitatum,* † Imò ſecundum hāc deciſionem, ſi prouiſus, ab initio ſcienter poſſeſſionem huiuſmodi beneficij cōtra dictā formam collati accepiſſet, in dubitanter teneretur ad reſtitutionem fructuum perceptorum, nē dū poſt litis conteſtationem, ſed etiam ante, & ſic veniret condemnandus in fructibus perceptis, à tempore oc
9 cupationis iniuſtę; † & huiuſmodi occupationis tempus, pro vt etiam quantitas, ſeu valor fructuum probari poterunt coram executore, quamuis cautius ageret Iudex ſi tam de tempore, quam de valore, ſe informaret, vt ſic certam, & claram ſententiā
10 ferre poſſet; † quam vis ſi in genere illam ferret, valeret, quia in acceſſorijs poteſt ferri Generalis ſententia poſtea per executorem tempore executionis per eum fiendę declaranda, iuxta notata per Innocen. *in c. tanta 18. de exceſſ. prælat. & in cap. cum ad ſedem 15. de reſt. ſpol.* & iam in praxi receptum eſt, quod in ſententia expenſarum, & fructuum dicitur, *liquidandis &c. Iaſ. in §. curare. n. 54. Inſt. de actio. Caroc. de excep. excep. 34. num. 11.*

D. V.

DVBIVM XIX.

ARGVMENTVM.

Is, qui fecit concursum potest plures æquè idoneos eligere vel etiam vnum solum ex eis, & inferior, ad quem fortasse collatio spectabit, debebit conferre illi qui solus fuerit electus, aut vni ex electis, cui maluerit, si plures erunt electi.

1 Dubitatur decimonono, an is, qui fecit concursum pro Parrochiali spectante ad collationem Inferioris, si in eo examine reperti fuerint plures æquè idonei, debeat illos omnes eligere, vt inferior valeat ipsam Parrochialem conferre cui maluerit, an verò possit ipse vnum solũ eligere, & collatori illum significare. Dubium est valdè proficuum, quia frequens est, & illud mouet Garzia,
2 *de beneficijs p. 9. ca. 2. n. 148.* † ac resoluit in affirmatiuam, in hunc modũ, videlicet, quod diœcesanus, is videlicet, qui Concursum fecit, potest vtrũque facere, plures scilicet æquè idoneos eligere, vel etiam vnum solum
3 ex eis, † & sic dicit fore intelligendã declarationem S. Congregationis, datam Episcopo Vicentino, quam ibi adducit, in hæc verba. *Quoties aliqua Ecclesia Parrochialis vacauerit, ad quam aliquis Abbas habet ius nominandi, quemcumque Abbas nominauerit, eum ordinarius ad examen admittere debet, si autem Ecclesia vacabũt ob mortem rectorum, in quibus Abbas habet ius conferendi, earum curationem qui suscipere volent, eos ordinarius, probare debet illo examinis genere, quod vocatur per Concursum, nec Abbas, ob eam causam, vllum examinis edictum proponere potest, nec illius officij partem aliquam attingere, sed id pertinet ad ordinariũ, qui debet ipse proponere edicta, & examinatores ex Concilij præscripto deputatos adhibere, à quibus omnes istiusmodi concursu examinentur, quo examine confecto ex his, quos vita integritas, & doctrina commendabit, ordinarius debet eligere magis idoneos, ac postea Abbati relinquere vt ex electis, cui maluerit curam conferat.* Pluralitas enim aliquãdo in singularitatem resoluitur, ex pluribus cõgestis p Peregr. *de fidei co. art. 21. nu. 40.* conducunt, quæ diximus supra *in requisito primo dubio 8.*

DVBIVM XX.

ARGVMENTVM.

Episcopus potest eligere extra locum examinis, & etiam absentibus examinatoribus, approbatio tamen vel reprobatio fieri debet nonnisi congregatis simul examinatoribus cum Episcopo.

1 Dubitatur vigesimò, an Episcopus possit extra locum examinis, & præsentiam examinatorum eligere approbatum; Garzia, *de beneficijs p. 9. cap. 2. num. 59.*, vbi hoc tangit, resoluit quod Episcopus potest eligere extra locum examinis, & etiã absentibus examinatoribus; nam ad ipsum solum spectat eligere, quamuis approbatio, vt diximus, & reprobatio fieri non possit nisi Congregatis simul examinatoribus, cum Episcopo, vel eius Vicario.

DVBIVM XXI.

ARGVMENTVM.

Episcopus potest eligere eum, qui tantum dimidiam votorum tulerit, relictis ijs, qui omnia vota reportarunt.

1 Excitatur vigesimo primò, pulchrum dubium, an si pluribus examinatis aliqui omnia vota tulerint,

sint, vnus autem non omnia, sed quidem vltra dimidiam reportauerit, ita vt sit approbatus, possit Episcop⁹, facta per examinatores relatione, illum, qui tantum dimidiam habuit, relictis, & postpositis alijs, eligere.

8 Garzia, *d. tract. de beneficijs p. 9. cap. 2. num. 109.* refert S. Congregationem resoluisse affirmatiuè, faciunt, quæ diximus supra requisito quarto, dubio vltimo.

DVBIVM XXII.

ARGVMENTVM.

Elect us in concursu eius parochialis, quæ spectat ad collationem Episcopi acquirit ex huiusmodi electione ius non absolutè, sed ex suppositione si Episcopus cōferet intra sex menses; si vero collatio spectat ad Papam, aut ad alium inferiorem collatorem, quamuis ex oppositione non acquiratur ius considerabile ad parochialem nec ante nec post approbationem factam ab examinatoribus si plures sunt approbati, attamen si aliquis solus se opposuit, vel inter plures fuit approbatus acquirit ius considerabile.

1 DVbitatur 22. vtrum ex electione facta in concursu acquiratur electo ius de quo sit faciēda mentio.

2 † Quia Rota coram Illustrissimo Card. Blāchetto teste Gartia *de benef. p. 5. c. 7. n. 83.* iam decidit quod collatio parochialiū ēt hodie non est necessaria quia tota radicatur in mera voluntate Episcopi, qui potest abstinere ab illa, & permittere vt per lapsū temporis ius deuoluatur ad superiorem nec ad eam per aliū cogi pót,

3 cū non sit necessariū, † quippe quod ī materia collationum illud dicitur necessarium, quod sumit initium aliunde quam à facultate ordinaria Episc. & ad quæ Episcopus ad hoc vt actus perfectionem consequatur per alios

4 cogi potest, † vtpote esset à patrono ad instituendum, ab electo ad confirmandum, non autem quādo tota substātia actus tribuitur iurisd., & iudicio Epi, prout concursus, & collatio, vti planè decidit Rot. in vna Abulen parochialis 22. Iunii & 24. Octobris

5 1594. corā Illustriss. Blācheto, † ac proinde reiectū fuit ex hac decisione obiectū quod faciebat D. Nic. Gartia, quod inquam posset Capitulum sede Episcopali vacante cōferre parochiales ex eo fundamento quod cū hodie magis idoneo in concursu reperto, et non alii debeat conferre Epus parochialem vacantem, collatio proinde debeat etiam censeri necessaria, & per consequens transire debeat in Capitulum sede Episcopali vacante referuntur d. decis. per ipsum Gartiā

6 *d. tract. part. 5. cap. 5. nu. 92. & 93.* † distinguendum idcirco arbitror, vel enim concursus fit de Parochiali spectante ad collationem ipsius Episcopi, uel de Parochiali spectāte ad prouisionem seu collationem Papæ, alteriusuè collatoris: si primo casu cōcluderem quod approbatus in cōcursu, imo, & ex approbatis electus nō habeat ius ad parochialē absolutè, sed ex suppositione si Epus intra sex menses cōferre velit, & cōferat, alioquin, sequeretur, qd̄ si haberet ius absolutè, ei ēt absolutè deberetur, ac proinde nō posset facere deuolutionē, qd̄ tn̄ non est dicendū *Gartia d. c. 7. n. 84.*

7 *& seq. p. 5.* si † vero secundo casu dicit Gartia *d. cap. 3. part. 4. num. 81.* quod quamuis per oppositionem nō acquiratur⁹ cōsiderabile ad Parochialē, nec ante, neq; ēt post approbationē factā ab examinatoribus, si plures sunt approbati, quamuis Episc. debeat ex eis eligere magis idoneum, quem ipse esse iudicauerit, & sit locus appellationi à mala electione; attamen

 siali-

si aliquis solus se opposuit, vel inter plures oppositores solus fuit approbatus, acquirit ex huiusmodi oppositione, seu approbatione ius considerabile, quia inquit, illi, & nō alij collatio Ecclesiæ est facienda ab eo, ad
8 quem conferre spectabit; † sed re vera concludēdum est, vt etiam in hoc casu 2. acquiratur quidē ius considerabile absolutē ex electione, at verò ex oppositione, vel etiam ex approbatione, non, nisi ex suppositione quadam, vtpotè, si alius non se opponat re integra, nā vt vidimus *sup. requis.*
9 *3. dub. 2.* † potest admitti opposiior re integra, etiam coopositore reclamante, quia interest Ecclesiæ plures concurrere oppositores.

DVBIVM XXIII.

ARGVMENTVM.

Propter erroneam expressionem factam in edicto quod Parochialis sit reseruata cū non sit, non est locus reseruationi; quia expressio tanquam non necessaria non vitiat.

1 DVbitatur 23. vtrum vitietur cōcursus si in edicto erroneè exprimatur quod Parochialis sit reseruata cum non sit. Breuiter dico hoc esse resolutum in vna voleterana Parochialis 20. Maij *1591*. coram R. P. D.
2 Gipsio; propter erroneam expressionem factā in edicto quod Parochialis erat reseruata, non esse locum reseruationi, nec constitutioni Pij V. quia talis expressio tanquam non necessaria non vitiat *l. testium C. de testib.* Garzia de benef. *p. 4. cap. 3. num. 86. & seq.*

REQVISITVM SEXTVM

De significatione electionis factæ in concursu.

FActa electione, debet Episcopus, intrà quatuor menses, à die vacationis computandos, significare Sanctissimo vel alij Collatori, ad quem de iure, vel priuilegio, seu de cōsuetudine, præscriptioneuè spectat huiusmodi collatio, Ecclesiam *Sancti N.* de tali mense, vacasse: edictum ad præscriptum Concilij Prouinc. propositum fuisse: tot oppositores comparuisse, fuisseq; examinatos, à tribus examinatoribus Synodalibus, *vel quot inter fuerint*, & tot idoneos ab ijsdem examinatoribus renunciatos fuisse: se autem, ex istis idoneis, talē cœteris magis idoneum iudicasse, & elegisse.

Forma Literarum.
B. P.

VAcauit de mense A. proximè præterito Ecclesia Paroohialis Archipræsbyteratus nuncupat. sub inuocatione S. N. Terræ G. Diœc. B. per obitum q. F. illius vltimi Rectoris extra Rom. Cur. in d. mense defuncti, quo circa Episcopus B. iuxtà dispositionē Sac. Conc. Trid. statim atq; habuit notitiam vacationis huiusmodi constituit in ea Vicarium siue Oeconomum in temporalibus, & spiritualibus cū congrua fructuum portionis assignatione, donec eidem Ecclesiæ fuerit per S. Vestram, & S. Sedem Apostolicam prouisum de Rectore: Insuper ad præscriptum Conc. Prouinc. proposuit edictum pro concursu, ad quem sanè quatuor oppositores sese describi fecerunt, qui omnes subindè intrà terminum

minum ab eodem Conc. & Constitutione S. mem. Pij V. quæ incipit. In conferendis, præuia speciali vocatione fuerunt omnes examinati corã ipso Episcopo à tribus Examinatoribus in Diœcesana Synodo electis, & deputatis ad formam dicti Conc. & quia omnes fuerunt ab eisdem Examinatoribus per secreta vota idonei renunciati, quò ad vitam, mores, ætatem, ordines, ac literaturam, aliaq; debita requisita ad regendum dictam Ecclesiam, & eius curam animarum, Episcopus præfatus auctoritate per dictum Conc. sibi attributa ex dictis quatuor oppositoribus vt supra approbatis elegit ad eandem Ecclesiam obtinendum R. N. d. Terræ originarium tamquàm magis idoneum. Vt autem magis satisfactum sit eidem Concil. & Constit. idem Episcopus S. Vestram de præmissis omnibus certiorandam duxit, vt opportunè huiusmodi vacationi per debitam Apostolicam prouisionem eidem N. fiendam omninò occurrat, & de benignitate Apostolica prouidere dignetur. Interim Deum Opt. Max. pro Sanctitatis Vestræ incolumitate, & eius fœlici statu Episcopus præfatus enixè rogat. Dat. &c.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Electio facta de magis idoneo est significanda intra quatuor menses, & si fuerit transmissa nec perueniat ad manus collatoris intra d. tempus prouisio deuoluit.

1 DVbitatur primò, an omissio huiusmodi significationis electionis factæ vitiet Concursum, & prouisionem annullet. Tex. Constitutio-
2 nis Pianæ clarus est, ibi, *illarum*, † vbi statuitur terminus quatuor mensium, à die illius vacationis notæ, ad significandum electionem Sanctissimo, vel, aliàs, Collatori Inferiori, ad quẽ spectabit collatio, alioquin omnimoda dispositio illis reseruatur, ità vt liberè possint ipsam Parochialem conferre, ità obseruat Garzia, *de be-*
3 *neficijs p. 9. c. 2. num. 151.* † & adeò est necessaria ista significatio, vt quamuis in tempore illam expediuerit Episcopus, & re ipsa transmisserit ad collatorem; si tamen, cum effectu, ad Papam, vel ipsum Collatorẽ nõ peruenerit, poterũt Collatores, ad quos spectabit, prouidere huiusmodi Parochialẽ cui maluerint, huiusmodi electione minus attenta, notat Garzia, *d. c. 2. num. 224. contra Nauarrum cons. 11. num. 3. de rescript.* Et reuera fidendum est huic decisioni, de qua ego testis esse possum, qui in prouisione cuiusdam Parochialis Ecclesiæ de Gamalerio huius Alexandrinæ Diœcesis, vidi sic appositam hanc clausulam. *Nos tibi, qui per dilectos filios examinatores, in Synodo Diœcesana, iuxta* formam Conc. Trid. *deputatos, in Concursu aliorum examinatus, & idoneus repertus, testimonio ordinarij, nobis tamen, post lapsum temporis, ad id, in Constitutione* fœl. recordat.

Pij Papæ V. *prædecessoris nostri, super modo, & forma prouidendi de Paroch. Eccl. pro tempore vacationis, edita, præfixum, exhibito, de uita, & moribus &c.* Et nihilominus attestatio ordinarii emanauerat in tempore præfixo, & in eodem tempore etiam fuerat transmissa, quamuis etiam citra culpam Episcopi, vel electi fuerat deperdita nihilominus Papa *Greg. XV. fel. record.* qui huiusmodi Parochialem contulit, apposuit clausulam præinsertam.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Significatio electionis fieri potest extra præsentiam examinatorum.

1 Dubitatur secundò, an significatio electionis facta de magis idoneo, fieri debeat cum examinatoribus congregatis simul cum Episco-
2 po; † Hoc dubium soluitur negatiue per declarationem S. Congregationis relatam à Garzia, *de benef. p. 9. c. 2.*
3 *nu. 8.* his verbis. † *Ipse etiam Vicarius solus, absque examinatoribus scribet literas ad S. D. N. ad quem collatio Parochialis spectabit, quibus præcipue testabitur vacasse Parochialem; propositũ fuisse edictum; Et ex Examinatis fuisse tot idoneos, à tribus saltem examinatoribus iudicatos; se vero, ex istis idoneis, talem cæteris magis idoneum iudicasse, & elegisse.*

REQVISITVM VII.

De collatione facienda electo.

Collator quicumque Papa inferior vel etiam ipsemet Episcopus, qui concursum proposuerit, si Collatio Ecclesiæ vacantis ad ipsum spectauerit, debebit illam omnino conferre, intra sex menses à die illius vacationis peracto examine ad formam Concil. Trident. *sess. 24. cap. 18. de reformat.*

Quod si Ecclesia vacauerit ex resignatione simpliciter facta in manibus Ordinarij, concurrente aliqua ex causis expressis in constitutione 58. Sanctę memoriæ Pii Quinti, super admittẽdis resignat. edita, quæ incipit *quanta Ecclesię Dei*; Debebit Episcopus, intra mensem, negotium vniuersum admissionis, vel reiectionis resignationis huiusmodi, &, si per eum facienda erit, prouisionis resignati beneficij, iuxta apostolicas, & alias Canonicas sanctiones, idest intra sex menses quoad prouisionem, omnino absoluere, vti constitutum est in Constit. fęl. rec. Greg. XIII. de public. resignat. quæ incipit *Humano. §. de beneficijs.*

Si uero aliquis collator concurrat cum Episcopo in collatione alicuius Parrochialis Ecclesiæ, ita ut sit inter eos locus præuentioni, debebit talis concurrens Collator, habita notitia vacationis, protestari coràm notario, quod ipse intendit conferre, & deinde instare apud Episcopum, vt proponat edictum, pro Concursu, alioquin si prætermisserit facere huiusmodi protestationem, ita vt Episcopus ipse præueniat in proponendo edictum, vel consti-

tuen-

mittendo Vicarium cenſebitur ipſe pręueniſſe, ac proinde totum negotium expediet ſolus Epiſcopus.

Porrò Papæ nullum eſt præfixum tempus, nulloq; limitato termino aſtringitur ad conferendum; Verum tamen eſt, quod ſi aliqua Parochialis vacaret in Curia, & Papa illam nõ conferret intrà menſem, poſſet Epiſcopus liberè conferre huiuſmodi Eccleſiam, intra ſex menſes, peracto tamen examine ad formam Concilij, prout etiam poſſet conferre omnia alia beneficia in dicta Curia vacantia, & intrà menſem à Papa non collata, *per c. ſtatutum de præbend. in 6.* Si tamen nulla obſtaret reſeruatio, vel affectio, vel alias non eſſent deuoluta ad S. Sedem antequam ordinarius manum apponeret in conferendo: Prout etiam poſſet liberè conferre illas Eccleſias Parochiales, quæ ſiue in Curia, ſiue extrà eam vacare contigerint, & omni quouis menſe Apoſtolica ſede vacante, vel aliàs iã vacauerant ante ſedis vacationem, ſed Papa in vita de eis non diſpoſuerat *per c. ſi Apoſtolica ſede de præbend. in 6.* dummodo aliqua reſeruatio in corpore iuris clauſa, vel aliàs affectio non obſtet, ipſæuè Eccleſiæ ad S. Sedẽ deuolutionem non fecerint, forma autem collationis ſic concipi poterit.

Forma collationis, & prouiſionis ordinarij de Eccleſia Parochiali conferenda per concurſum &c.

E*Raſmus, &c. Dilecto nobis in Chriſto R. N. Rectori Parochialis Eccleſiæ S. A. loci B. noſtræ Diœc. ſalutem in Domino &c. Vitæ ac morum honeſtas, aliaq; laudabilia probitatis, ac virtutum merita ſuper quibus apud nos fide digno commendaris teſtimonio* (vel ſi aliàs ſit notus dicatur) *quibus te pollere nouimus, & perſonam tuam inſignitam eſſe conſpicimus, nos inducunt vt tibi ad gratiam reddamur liberales, & quę tuis commoditatibus, & honori opportuna fore cognoſcimus fauorabiliter concedamus. Cum itaq; Parochialis Eccleſia S. A. loci B. noſtræ Diœc. quam quon. C. ipſius Eccleſiæ Rectordum viueret obtinebat, per obitum eiuſdem C. qui extra Rom. Cur. de men. Martij proximè præterito diem clauſit extremum vacauerit, & vacet ad præſens, Nos verò huiuſmodi vacatione ſtante concurſum ad eam prouidendam iuxta formam, & intrà terminum à Sacr. Concil. Trident. & Conſtitutione S. mem. Py V. præſcriptã propoſuerimus ad quem concurſum tu inter cæteros te oppoſuiſti, volentes propterea vacationi huiuſmodi quantum in Domino poſſumus, ac debemus ſalubriter occurrere, & eidem Eccleſiæ de idoneo Rectore prouidere, tibi iam dicto N. qui per examinatores in Synodo Diœceſana iuxta eandem formam Concil. Trident. deputatos ſeruata forma Conc. huiuſmodi, in concurſu aliorum, examinatus approbatus fuiſti, & à nobis, recto ac rationabili iudicio adhibito, magis idoneus iudicatus, & electus fuiſti; præmiſſorum meritorum tuorum intuitu ſpecialem gratiam facientes Parochialem Eccleſiam præfatam ſic vt præfertur vacantem auctoritate noſtra ordinaria qua in hac parte fungimur, omniq; meliori modo, via, cauſa, & forma qua poſſum⁹, & debemus conferimus, ac de eadem, & annexorum iuribus, & pertinentijs vniuerſis, te* ... *coram*

corā nobis genib. flexis cōstitutū quidem et inuestim. per birreti capiti tuo impositionē cū plenitudine Iuris Cā. recepto abs te iuramento ad Sacrosancta Dei Euangelia quod fidelis, & obediens eris Sanctiss. D. N. D. Vrbano diuina prouid. Papę VIII. & eius legitimis successoribus Rom. Pont. ac S. Sedi Apostolicæ ac nobis, & legitimis nostris successoribus huius Ciuitatis Episcopis: Iura, & libertates Ecclesiæ conseruabis, & defendes, ac vtilia procurabis: res Ecclesiæ non alienabis, sed si quæ fuerint alienata pro viribus recuperabis: residentiam iuxtà dispositionem Conc. Trid. facies & alia dictæ Ecclesiæ onera subibis, & sustinebis saluo semper Iure nostro &c. Vt autē hęc ostra collatio, & prouisio, ac Inuestitura suum debitum consequantur effectum mandamus vniuersis, & singulis personis Ecclesiasticis cuiuscumque dignitatis, & præminentię, nec non, & monibus, ac singulis notarijs, & tabellionibus publicis per Ciuitatem, & Diœcesim nostram existentibus, & subditis nostris, alijsque quibusuis, ad quos de iure vel consuetudine spectat, quatenus ipsi uel duo, aut vnus eorum, si & postquam præsentes litterę præsentatæ eis fuerint per se uel aliū seu alios te, uel procuratorē tuū legitimum tuo nomine in corporalem possessionem Ecclesiæ, & annexorum, Iuriumque, & pertinentiarum præfatorum huiusmodi inducant auctē nostra, ac defēdant inductum, amoto exinde quolibet detentore, facientes tibi de Ecclesia, ac annexorum eorundem præfatorum fructibus, redditibus, prouentibus Iuribus, & obuentionibus vniuersis integrè responderi, Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras Ecclesiasticas, & alia opportuna Iuris remedia auctoritate eadem compescendo, inuocato, etiam ad id auxilio brachij sæcularis si opus fuerit. In quorum omnium, & singulorum fidem, & testimonium pręsentes literas collationis, & prouisionis, ac inuestitura atque processus per infrascriptū nostrum seu Curiæ nostræ notarium, & Canc. fieri, & publicari, a nobisque subsignatas nostri magni sigilli appensione communiri iussimus. Præsentibus N. & N. testibus ad pręmissa vocatis, & adhibitis.

Dat &c.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Reiectio, vel admissio resignationis factæ in manibus Ordinarij debet ab ipso Ordinario fieri intra mensem; at conferre poterit intra sex menses, & reprobatur, in hoc opinio Parisij, & Gartiæ, & Io. Kochier volentium, quod collatio etiam fieri debeat intrà eundem mensem.

1 Dictum est quod Collator quicūque Papa inferior conferre debet beneficia curata omninò intrà sex menses peracto examine in concursu; nunc dubitatur an idem Iuris sit in Parrochialibus extrà Curiam in manibus Ordinariorum resignatis. De hoc dubium facit doctrina D. Flam. Paris. *de resignatione l. 11. quæst. 2. concl. 3. num. 6.* qui exponens Constitutionem Gregorij XIII. de public. resignat., quæ incipit *humano uix iudicio* concludit quod in resignationibus, quæ fiunt extra Curiam ij, coram quibus fiunt, debent admittere, vel reiicere illas renunciationes infra mensem, & intra eundem conferre illa beneficia vacantia per resignationem, si illam admiserint, dicens, quod hoc non fuerat consideratum per reg. Cācell. neque per Constitut. Pii V. & quod optima ratione videtur positum ne fiat fraus, & sic notat quod restringitur

tur tempus, vt conferat intrà menſem: idem annuit Garzia, *de benef. pa. 11. cap. 3. §. 3. num. 337. & Kochier. in reg. de public. reſign. num. 15. verſ. ſed hoc intereſt*, vbi dicit, quod ordinarijs locorum, vel legatis de latere, in quorum manibus ſit reſignatio beneficij præſcribitur ſpatium unius menſis, vt admittant, reijciant, aut conferant, & prouiſus debeat publicare &c.
2 † Sed reuera, ſalua pace, hæc doctrina, non videtur tuta, quoad tempus conferendi, quamuis in reliquis
3 ſubſiſtat; † nàm cum ex Conc. Trid. *ſeſſ. 24. cap. 18. de reform.* concurſus proponendus ſit etiam in Parrochialibus vacantibus per reſignationem;
4 † ad huiuſmodi autem cõcurſum pro ponendum per Conſtitutionem Pij V. quæ incipit *in conferendis*, conceſſum ſit quadrimeſtre, & ad conferendum ſemeſtre, nec fuerit d. Pianæ, per ipſam Gregorianam derrogatũ, videtur propterea implicare iſta doctrina, & maximam proinde generare confuſionem, ſi intrà menſem facienda eſſet collatio, pręcedente concurſu. Arbitrarer itaque quod ſic ſit intelligenda ipſa Gregoriana, nimirum, vt debeat ordinarius infrà menſem admittere quidem, vel reijcere reſignationem; at nihilominus habeat ſex menſes ad conferendum, iuxtà Apoſtolicas Conſtit. & Canon. ſanctiones, ità vt admiſſio, vel reiectio, in quibus cadere poteſt fraus, cenſeantur reſtrictæ, & limitatæ ad menſem, at collationis tẽpus regule tur, iuxta diſpoſitionem Iuris *cap. 2. de conceſſione præbendæ, & d. Pianæ*. & ſic ad Semeſtre. Tu cogita de hoc donec clariorem habeas declarationem à Sacr. Congreg. vel à Dataria.

Cæterum vt poſſit vnuſquiſque ſcire, quid ſtatuit dicta Gregoriana, huc illius verba refero, & ſunt. De beneficijs autem, quæ deinceps in manibus ordinariorum collatorum, etiam Cardinalium, etiam indulta, & facultates ad hoc ab Apoſtolica ſede habentium, ac legatorum etiam de latere, & delegatorum etiam ſpecialium eiuſdem Sedis extra Romanam curiam reſignari, etiam ex cauſa permutationis contigerit, ipſi intra mẽſem negotium vniuerſum admiſſionis, vel reiectionis reſignationis huiuſmodi, & (ſi per eos facienda erit) prouiſionis reſignati beneficij iuxta Apoſtolicas, & alias Canonicas ſanctiones omninò abſoluant, & qui ſic prouiſus fuerit, intra tres menſes a die ſibi factæ prouiſionis illam publicet, & poſſeſſionem beneficij capiat modo, & forma ſupradictis, alioquin illis elapſis nulla ſit eius prouiſio & beneficium vacare cenſeatur eo ipſo; ordinarijque, & alij prædicti, qui hæc vti eis præſcribuntur non perfecerint eo caſu poteſtate diſponendi de ipſis beneficijs ſint ea vice priuati, eorumque diſpoſitio eo ipſo ad ſedem Apoſtolicam deuoluta exiſtat, aut alijs idoneis ab ipſa Sede duntaxat modo & forma prædictis concedantur.

Habeto pro certo quod peritos, & practicos curiales ſuper hoc conſului, & ab eis habui teſtimonium quod contra hanc meam opinionem nullus eſt curiæ contrarius ſtilus; imò placuit conſideratio, quod planè oſtentationi meæ tribui nollem, qui hercle hoc dixi ſolum, vt in caſibus conſultum pro certo ſit collatoribus, ne quid erroris ipſi, & prouiſi præiudicij capiant.

DV-

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Tempus ad conferendum si expirauit à die vacationis sed durat ad huc a die notitia ipsius vacationis, & sic ex post, computabitur à die notitiæ; at si duret adhuc tempus a die vacationis non est tutũ differre vltra semestre à die vacationis.

1 DVbitatur Secundò, an tempus
sex mensium datum ad confe-
rendum sit computandum à die va-
cationis, an verò à die notitiæ ipsius
2 vacationis. † Diximus supra *dub. 2. re
quisito* t. ex Lambertino, *lib. 2. par. 2.
art. 8. quæst. 1.* quod tempus ad præ-
sentandum currit patronis à die va-
cationis non solum ignorantibus;
3 sed etiam impeditis †, & quod ordi-
narij non debent admittere vllam
excusationem, seu allegationem igno
rantiæ, sed debent in continenti pro-
4 uidere elapso tempore; † verumta-
men quia Inn. *in c. licet 3. de supp. neg.
& in c. quia diuersitatem 6. de concess.
preb.*, dicit, quod nec ei, ad quem pri
mò, nec ei, ad quē, ex negligentia, per
tinet electio currit tēp⁹, nisi à notitia
5 vacationis †, iunctis ijs, quæ tradit
selua, *de beneficijs par. 3. qu. 59.* qui di-
cit, ꝙ impedito iusto impedimēto nō
6 currit tempus, † quod etiā admittit
Lambert. *d. art. 8. nu. 8. vers. quæ qui-
dē omnia, q. 1. l. 2. p 2.* vbi assignat ra-
tionē diuersitatis inter patronos, &
collatores, dicēs inter cætera, ꝙ colla
tor habet ius cōferēdi, mero iure, pa-
7 tron⁹ aūt habet illud ex gratia, † &
tandē dicit, quod in collatione à iure
est expresū vt tēpus currat à die noti
tiæ, & cessationis impedimēti, *vt in
d. c. quia diuersitatē 5. de conc. pr.* quod
tenet ēt Gul. *in c. statutū n. 12. et seq.
3. de pr. in 6.* vbi aperte dicit, quod tē-
pus ad cōferēdū currit tātū à die sciē
8 tiæ † quinimo plus dicit, nimirū, ꝙ
mēses cōputari debent 31. dierū, quā
uis vacaret beneficiū in mēse habēte
pauciores dies, ꝙ tñ hodie vsu nō re-
cipitur, sed planè conputatur mensis
secundū Calendariū, vt obseruat D.
Barbosa *de potest. Episcopi p. 3. alleg. 58.
n. 8.* & ego dixi *dubio. 1. prælud. 18. &*
Anchar. *in Clem. 1. n. 11. de conc. preb.*
dās Regulā, nēpe, vt vbicūq; tractet
de incōmodo ignorātis vacationē, ter
min⁹ apposit⁹ currat à die notitiæ; v-
bi verò agat de eius cōmodo currat,
ꝓut vtile est ignorāti, quod currat, ac
ꝓinde in hoc vltimo vsu accipietur,
vt currat à die vacationis, vel à die no
9 titiæ vtili⁹ agēdo, † & se remittit ad
ea, *q̄ ipsemet scripsit in c. statutū 3. de pr.
in 6.* vbi exēplificat in capiēte bānitū
tāq̄ debitorē, ignorata taxa cōstituta
pro illius captura; cōcludēdo ꝙ q̄uis
illū impurè capiat; lucrū nihilomin⁹
propter taxæ ignorātiā reportare ne
quit; ideo videt adhuc vrgere dubiū.
10 Quid ergo dicēdū? stāte dispositione
iuris cōmunis, cui nullaten⁹ deroga-
tū videt, in hac materia, ꝑ cōst. Sāctæ
me. Pij V. dicēdū esset huiusmodi se
mestre cōputādū fore à die notitiæ,
vt aduertit Inn. *in c. nulla 2. de cōc. pr.*
in gl. *sex mēses, vers. alij dicūt ꝙ à tēpo-
re vacationis*, vbi supplēdū esse putat,
11 *& scientia*, addēs ꝙ de hac ꝑscriptione
sex mēsiū subtrahit tēp⁹ suspēsionis,
12 & peregrinationis, ꝙ ēt tradit selua,
de ben. pa. 3. q. 59. circa pri. post eūdem
Inn. *n. 4. in c. quia diuersitatē 5. de cōc.
preb.* dicēs quod tēpus suspēsionis nō
cōputatur in semestri, nisi sit in mora
vel negligētia obtinēdi absolutionē.
13 q̄a alias, inquit, sec⁹ esset, q̄nimo si es
set iustè impedit⁹, vel alias ꝑ impotē-
tiā iuris, vel facti, ēt sua culpa cōtigē-
14 tē, excusaretur, † vt ꝑ eūdē Inn. *in d. c.
nulla in d. glos. sex menses*, & in glo. *di-
stulerit* 2. de cōc. pr. & in *c. quia diuersi
tatē* in glo. *adepti*, & in gl. *culpa 5.* ti ti
co-

eodem, vbi releuat; quod non imputantur ea alicui, quæ ſua culpa præcedente accidunt *per c. ſi concupiſcentia, & c. inebriauerunt 25. q. 1.* & ita etiam per Rot. *in vna Toletana beneficij, 28.* Nouemb. 1578. *coram Illuſtriſs. Seraph. in eius deciſ. 380. nu.* 1. in terminis non electionis factæ in concurſu, aut certe non notificatę electionis huiuſmodi legitimo collatori, concluſum
15 fuit; † *tempus quatuor menſiũ non currere, niſi à die habita notitia vacationis c. quia* diuerſitatẽ de conceſ. præb. c. licet, & ibi Imol. de ſup. neglig. præl. Roch. de iurepatr. in verb. honorificam q. 29. Anch. & Imol. in c. nos quidem de teſtam. Bal. in l. 1. ſi quis cautione. Alex. in l. penult. ſi quis aliq. teſtar. prohib. Rom. conſ. 226. Rot. deciſ. 263. in nou. Io. Andr. & Abb. in c. fi. de iurep. tiraquel. de retract. lign. 535. glo. 4. n. 7. *cum alijs per informantes allegat.*
16 † Ego tamen ſic diſtinguerem, aut ſemeſtre iam expirauit à die vacationis quidem ſed durat adhuc à die notitiæ ipſiuſmet vacationis, & tunc dicerem poſſe Epiſcopum cõputare ſemeſtre a die notitię, & per conſequẽs etiam conferre: aut huiuſmodi ſemeſtre nondum expirauit, habito etiam reſpectu ad ipſam diem vacationis, ſed data opera vult Epiſcopus differre vltra tale ſemeſtre, & ſic computare illud à die notitiæ, & hoc non putarem admodum tutum, per allegatam doct. Lamb. *d. li. 2. p. 2. q. 1. ar. 8.*
17 & propter decretum irritans: † hoc tamẽ dictum declararẽ, vt habeat locum quando poſſeſsio eſſet vacua, nã vt ignorãtia excuſet debet eſſe veriſimilis, & probabilis, & ſine fumo ſciẽtiæ, vt aduertit Rot. *in d. deciſ. 380. n. 4.* vbi dictũ fuit, *Bullã Pij V. obſtare Didaco, cũ allegata ignorãtia ſit omninò inveriſimilis, attenta qualitate beneficij, & lõgitudine temporis vacationis,* Abb. in d. c. quia diuerſitatẽ n. 7. de conceſſ. præb. Bal. in l. 1. C. ad Macedon. Grat. reſpon. 92. n. 2. li. 1. in terminis Rom. cõſil. 481. Achil. de ſup. negl. præl. deciſ. 1. *maximè cũ adſit fumus ſcientiæ, qui colligitur ex litera miſſiua Alphonſi de torres, quæ eſt in ſummario, ſub. n. 2. in illis verbis* quod iam olim obtinere procurauimus in fauorem Garziæ Giron, *de quo D. Garzia ſimiliter meminit, prima notificatio pro*
18 *uiſionis, quæ eſt ſub n. 4. ſummarij,* † *& ideo omnes diligentiæ poſtea factæ nullius ſunt momenti, quia non ſunt factæ in tempore, & ideo concluſum contra Didacum.* notat etiam hoc ita Garzia *de benef. p. 10. c. 2. n. 31.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Ignorantia probabilis arguitur iuxta qualitatem beneficij, & diuturnitatem vacationis.

1 Dubium tertium ſupplebit illud, quod quæſiuimus in antecedẽti dubio. Dubitatur igitur quãdo nam dicetur collator excuſari ignorantia; Rota *deciſ. 380. coram Seraphino 28. Nouemb. 1578.* iudicauit *probabilem*
2 *ignorantiam* † *arguendam eſſe, iuxta qualitatem beneficij, & longitudinem, ſiue diuturnitatem, aut modum vacatio-*
3 *nis*; nam, vt notat Lambertinus, *de Iurepatron. li. 2. p. 2. q. 1. ar. 8.* & latius *art. 20.* ſi beneficium vacaret per priuationem, vel aliàs per liberam, & ſimplicem reſignationem, aut ex quauis iuris diſpoſitione; & nihilominus is, per quem vacat, incumberet poſſeſſioni, daretur in hoc probabilis igno-
4 rantia, † & ſic tempus non curreret Collatori niſi à die, quo deſiſteret poſſidere reſignans, vel priuatus.

DVBIVM IV.

ARGVMENTVM.

Notitia vacationis etiam præsumpta conuincit, considerata qualitate beneficij, loci distantia, fama, & huiusmodi.

1 DVbitatur quartò, de qua notitia sit intelligendum. Henric. Boich. *in c. nulla 2. de concess. prab. in fi.* quem etiam refert, & sequitur Selua *de beneficijs p. 3. q. 59. vers. & quod dictum*, dicunt quod debet intelligi non tam de vera, quam de præsumpta, & quod erit per iudicem determinandum, considerata beneficij qualitate loci distantia, fama, & huiusmodi, *per Clement. 1. de concess. prab. in fi. & ibi doct.*

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Resignationes beneficiorum non possunt fieri in manibus ordinariorum nisi ex certis causis hic enarratis.

1 DVbitatur quintò, an possit vnusquisq; resignare pro libito beneficium, quod obtinet. Responsio est negatiua, & fundatur super dispositione Cõstitutionis Pij Quinti, quæ
2 incipit *Quanta Ecclesia*, † per quam expresse cauetur ne resignationes beneficiorum Ecclesiasticorum pro cuiusq; arbitrio, nullisq; vel certè leuibus causis passim, & temerè admit-
3 tantur; † ac propterea prescribit causas, ex quibus dumtaxat debent resignationes per ordinarios recipi, &
4 admitti, quæ ibi recensentur; † nimirum: eorum, qui senio sunt confecti: aut valetudinarij: aut corpore impediti, vel vitiati: aut crimini obnoxij, cẽsurisue Ecclesiasticis Irretiti: aut ne queunt; aut non debent Ecclesiæ, vel
5 beneficio inseruire: † seu qui vnum aliud, vel plura beneficia obtinuerint; vel quos ad aliud contigerit pro
6 moueri: † Religionem quoq; ingressuri: vel matrimonium contracturi, si statim postea id reipsa exequantur: & cum quis ex alijs casibus acciderit qui Constit. fœl. record. Innocentij III. *de dimittendis Cathedralibus Ec-*
7 *clesijs* edita, continentur: † qui etiam ob capitales inimicitias nequeunt, vel non audent in loco benefitij resi-
8 dere securi: † sed nec horum vllus sacro ordini mancipatus, nisi religionem ingressurus, valet vllo modo beneficium, vel officium Ecclesiasticum resignare, nisi aliunde ei sit, in quo vita possit commodè sustentari. Ex his igitur dumtaxat causis, & non aliter, potest ordinarius resignationes admittere.

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Arbitrarium est iudici determinare qui dicantur senes, & debet arbitrium regulari iuxta qualitatem personarum, est autem verificanda senectus per ętatem 70. ann. ingrauescens autem verificatur in 60. ann.

1 DVbitatur sextò, quinam dicantur senes. Equidem non inutile est aliqua circa præmissas causas dubia declarare, vt illæso, quod aiũt, pede, in stadio admissionum resignationum valeant Collatores Ordina-
2 rij percurrere. † Dicamus igitur breuibus ad dubium cum communi, quod remittitur arbitrio Iudicis, Barbat, *in cons. 21. vol. 2.* cum alijs per Menoch. *de arbitr. Iud. casu 59. num. 3.* quos etiam refert Parisius, *de resignatione lib. primo quæst. 6. num. 5.* vbi

vbi hoc dubium mouet, & Gonzal.
3 *glos. 5. §. 9. num. 87.* † & huiusmodi arbitrium regulandum est, iuxta qualitatem personarum, Parisius,
4 *d. quæst. 6. num. 5. lib. 5.* † quamuis Abbas, *in c. quoniam frequenter. 5. vt lit. non contest.* dicat Senem dici Septua-
5 genarium; † *Io. Andr. verò, & glos. in c. 1. de celebrat. miss. & Io. de Anan. in rubr. de delict. puer.* dicant, Senem dici, qui annum quinquagesimum attingit, vsque ad septuagesimum, Parisius, *quæst. 6. num. 6. lib. 5. Gonza-*
6 *d. glos. 5. §. 9. num. 86.* † tenet Senectutem esse verificandam per ætatem 70. annorum.
7 Illud autem maximè animaduertendum est, & potissimum in materia Coadiutoriæ, quod aliquando exprimitur, quod ætas est ingrauescens, & tunc debet veirficari in ætate 60. annorum, *vt per doct. in cap. 1. de Cler. ægrot.* Verал. *decis. 38. p. 1. Gon-*
8 *zal. glos. 5. §. 9. num. 84.* † Aliquando verò exprimitur ætas ingrauescens cum alijs infirmitatibus coniuncta, & tunc verificari debet in ætate 55. annorum. *Gonzales d. glos. 5. §. 9. numero 85.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Probatio ætatis quæ fit ex aspectu detrahit decem annos.

1 DVbitatur septimò, quid dicendum sit in hoc casu. Quis expressit se esse in ætate senili septuaginta annorum; & dum hoc probare conatur testes probant talem ex aspectu esse annorum 76. an dicatur probata ætas septuaginta annorum. Verall. *decis. 312. p. 1.* testatur fuisse per Rotam decisum, ætatem 70. annorum, in hoc casu, non
2 fuisse sufficienter probatam, † quia sunt detrahendi in hoc casu decem anni, iuxta doctrinam Bartoli, *in l. de ætate 44. ff. de minor. num. 10.*

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Valetudinarij qui sint relinquitur arbitrio iudicis.

1 DVbitatur octauò, quinam dicantur valetudinarij: Parisius, *lib. 5. quæst. 6. num. 12. de resignatione beneficiorum*, attestans de communi, tradit hoc esse arbitrarium Iudici, ac proinde prudens ordinarius, inquit, coniecturam sumet, an beneficiatius aliquo malo Corporis habitu, & af-
3 fectu, malè valeat, † & an sæpè, aut semper ægrotet, ità vt non possit debito muneri satisfacere; nam huiusmodi ægrotus æquiparatur mortuo, *Couarr. var. resol. lib. 3. cap. 13. num. 8.* † Gonzales verò, *in glos. 5. §. 9. n. 88.* in materia Coadiutoriæ dicit, quod
4 si detur Coadiutoria propter corporis debilitatem narratam, debet talis debilitas verificari, quæ per se aggrauet Corpus sine spe futuræ prosperi-
5 tatis, † sicut dicitur de Infirmitate narrata, quæ debet esse talis, vt præstet impedimentum perpetuum, licet
6 sit cum aliquo interuallo quietis, † nec leuis febricula, aut quartana, vel modicum vulnusculum essent in consideratione, ità decidit Rota apud Verallum, *decis. 240. per tot. p. 1.*

si aliquis solus se opposuit, vel inter plures oppositores solus fuit approbatus, acquirit ex huiusmodi oppositione, seu approbatione ius considerabile, quia inquit, illi, & nõ alij collatio Ecclesiæ est facienda ab eo, ad
8 quem conferre spectabit; † sed re vera concludẽdum est, vt etiam in hoc casu 2. acquiratur quidẽ ius considerabile absolutè ex electione, at verò ex oppositione, vel etiam ex approbatione, non, nisi ex suppositione quadam, vtpotè, si alius non se opponat re integra, nã vt vidimus *sup. requis.*
9 *3. dub. 2.* † potest admitti oppositor re integra, etiam coopositore reclamante, quia interest Ecclesiæ plures concurrere oppositores.

DVBIVM XXIII.

ARGVMENTVM.

Propter erroneam expressionem factam in edicto quod Parochialis sit reseruata cũ non sit, non est locus reseruationi; quia expressio tanquam non necessaria non vitiat.

1 DVbitatur 23. vtrum vitietur cõcursus si in edicto erroneè exprimatur quod Parochialis sit reseruata cum non sit. Breuiter dico hoc esse resolutum in vna voleterana Parochialis 20. Maij *1591*. coram R. P. D.
2 Gipsio; propter erroneam expressionem factã in edicto quod Parochialis erat reseruata, non esse locum reseruationi, nec constitutioni Pij V. quia talis expressio tanquam non necessaria non vitiat *l. testium C. de testib.* Garzia de benef. *p. 4. cap. 3. num. 86. & seq.*

REQVISITVM SEXTVM

De significatione electionis factæ in concursu.

FActa electione, debet Episcopus, intrà quatuor menses, à die vacationis computandos, significare Sanctissimo vel alij Collatori, ad quem de iure, vel priuilegio, seu de cõsuetudine, præscriptioneuè spectat huiusmodi collatio, Ecclesiam *Sancti N.* de tali mense, vacasse: edictum ad præscriptum Concilij Prouinc. propositum fuisse: tot oppositores comparuisse, fuisseq; examinatos, à tribus examinatoribus Synodalibus, *vel quot inter fuerint*, & tot idoneos ab ijsdem examinatoribus renunciatos fuisse: se autem, ex istis idoneis, talẽ cœteris magis idoneum iudicasse, & elegisse.

Forma Literarum.

B. P.

VAcauit de mense A. proximè præterito Ecclesia Parochialis Archipræsbyteratus nuncupat. sub inuocatione S. N. Terræ G. Diœc. B. per obitum q. F. illius vltimi Rectoris extra Rom. Cur. in d. mense defuncti, quo circa Episcopus B. iuxtà dispositionẽ Sac. Conc. Trid. statim atq; habuit notitiam vacationis huiusmodi constituit in ea Vicarium siue Oeconomum in temporalibus, & spiritualibus cũ congrua fructuum portionis assignatione, donec eidem Ecclesiæ fuerit per S. Vestram, & S. Sedem Apostolicam prouisum de Rectore: Insuper ad præscriptum Conc. Prouinc. proposuit edictum pro concursu, ad quem sanè quatuor oppositores sese describi fecerunt, qui omnes subindè intrà terminum

minum ab eodem Conc. & Constitutione S. mem. Pij V. quæ incipit. In conferendis, præuia speciali vocatione fuerunt omnes examinati corã ipso Episcopo à tribus Examinatoribus in Diœcesana Synodo electis, & deputatis ad formam dicti Conc. & quia omnes fuerunt ab eisdem Examinatoribus per secreta vota idonei renunciati, quò ad vitam, mores, ætatem, ordines, ac literaturam, aliaq; debita requisita ad regendum dictam Ecclesiam, & eius curam animarum, Episcopus præfatus auctoritate per dictum Conc. sibi attributa ex dictis quatuor oppositoribus vt supra approbatis elegit ad eandem Ecclesiam obtinendum R. N. d. Terræ originarium tamquàm magis idoneum. Vt autem magis satisfactum sit eidem Concil. & Constit. idem Episcopus S. Vestram de præmissis omnibus certiorandam duxit, vt opportunè huiusmodi vacationi per debitam Apostolicam prouisionem eidem N. fiendam omninò occurrat, & de benignitate Apostolica prouidere dignetur. Interim Deum Opt. Max. pro Sanctitatis Vestræ incolumitate, & eius fœlici statu Episcopus præfatus enixè rogat. Dat. &c.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Electio facta de magis idoneo est significanda intra quatuor menses, & si fuerit transmissa nec perueniat ad manus collatoris intra d. tempus prouisio deuoluit.

1 DVbitatur primò, an omissio huiusmodi significationis electionis factæ vitiet Concursum, & prouisionem annullet. Tex. Constitutio-
2 nis Pianæ clarus est, ibi, *illarum*, † vbi statuitur terminus quatuor mensium, à die illius vacationis notæ, ad significandum electionem Sanctissimo, vel, aliàs, Collatori Inferiori, ad quē spectabit collatio, alioquin omnimoda dispositio illis reseruatur, ità vt liberè possint ipsam Parochialem conferre, ità obseruat Garzia, *de be-*
3 *neficijs p. 9. c. 2. num. 151.* † & adeò est necessaria ista significatio, vt quamuis in tempore illam expediuerit Episcopus, & re ipsa transmisserit ad collatorem; si tamen, cum effectu, ad Papam, vel ipsum Collatorē nō peruenerit, poterūt Collatores, ad quos spectabit, prouidere huiusmodi Parochialē cui maluerint, huiusmodi electione minus attenta, notat Garzia, *d. c. 2. num. 224. contra Nauarrum cons. 11. num. 3. de rescript.* Et reuera fidendum est huic decisioni, de qua ego testis esse possum, qui in prouisione cuiusdam Parochialis Ecclesiæ de Gamalerio huius Alexandrinæ Diœcesis, vidi sic appositam hanc clausulam. *Nos tibi, qui per dilectos filios examinatores, in Synodo Diœcesana, iuxta* formam Conc. Trid. *deputatos, in Concursu aliorum examinatus, & idoneus repertus, testimonio ordinarij, nobis tamen, post lapsum temporis, ad id, in Constitutione* fœl. recordat.

Pij Papæ V. *prædecessoris nostri, super modo, & forma prouidendi de Paroch. Eccl. pro tempore vacationis, edita, præfixum, exhibito, de uita, & moribus &c.* Et nihilominus attestatio ordinarii emanauerat in tempore præfixo, & in eodem tempore etiam fuerat transmissa, quamuis etiam citra culpam Episcopi, vel electi fuerat, deperdita nihilominus Papa *Greg. XV. fel. record.* qui huiusmodi Parochialem contulit, apposuit clausulam pręinsertam.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Significatio electionis fieri potest extra præsentiam examinatorum.

1 DVbitatur secundò, an significatio electionis facta de magis idoneo, fieri debeat cum examinatoribus congregatis simul cum Episco-
2 po; † Hoc dubium soluitur negatiue per declarationem S. Congregationis relatam à Garzia, *de benef. p. 9. c. 2.*
3 *nu. 8.* his verbis. † *Ipse etiam Vicarius solus, absque examinatoribus scribet literas ad S. D. N. ad quem collatio Parochialis spectabit, quibus præcipue testabitur vacasse Parochialem; propositũ fuisse edictum; Et ex Examinatis fuisse tot idoneos, à tribus saltem examinatoribus iudicatos; se vero, ex istis idoneis, talem cæteris magis idoneum iudicasse, & elegisse.*

REQVISITVM VII.

De collatione facienda electo.

COllator quicumque Papa inferior vel etiam ipsemet Episcopus, qui concursum proposuerit, si Collatio Ecclesiæ vacantis ad ipsum spectauerit, debebit illam omnino conferre intra sex menses à die illius vacationis peracto examine ad formam Concil. Trident. *sess. 24. cap. 18. de reformat.*

Quod si Ecclesia vacauerit ex resignatione simpliciter facta in manibus Ordinarij, concurrente aliqua ex causis expressis in constitutione 58. Sanctę memoriæ Pii Quinti, super admittẽdis resignat. edita, quæ incipit *quanta Ecclesię Dei*; Debebit Episcopus, intra mensem, negotium vniuersum admissionis, vel reiectionis resignationis huiusmodi & si per eum facienda erit, prouisionis resignati beneficij, iuxta apostolicas, & alias Canonicas sanctiones, idest intra sex menses quoad prouisionem, omnino absoluere, vti constitutum est in Constit. fel. rec. Greg. XIII. de public. resignat. quæ incipit *Humano. §. de beneficijs.*

Si uero aliquis collator concurrat cum Episcopo in collatione alicuius Parrochialis Ecclesiæ, ita ut sit inter eos locus præuentioni, debebit talis concurrens Collator, habita notitia vacationis, protestari coràm notario, quod ipse intendit conferre, & deinde instare apud Episcopum, vt proponat edictum, pro Concursu, alioquin si prætermisserit facere huiusmodi protestationem, ita vt Episcopus ipse præueniat in proponendo edictum, vel constituen-

mendo Vicarium censebitur ipse pre uenisse, ac proinde totum negotium expediet solus Episcopus.

Porrò Papæ nullum est præfixum tempus, nulloq; limitato termino astringitur ad conferendum; Verum tamen est, quod si aliqua Parochialis vacaret in Curia, & Papa illam non conferret intrà mensem, posset Episcopus liberè conferre huiusmodi Ecclesiam, intra sex menses, peracto tamen examine ad formam Concilij, prout etiam posset conferre omnia alia beneficia in dicta Curia vacantia, & intrà mensem à Papa non collata, *per c. statutum de prebend. in 6.* Si tamen nulla obstaret reseruatio, vel affectio, vel alias non essent deuoluta ad S. Sedem antequam ordinarius manum apponeret in conferendo: Prout etiam posset liberè conferre illas Ecclesias Parochiales, quæ siue in Curia, siue extrà eam vacare contigerint, & omni quouis mense Apostolica sede vacante, vel aliàs iã vacauerant ante sedis vacationem, sed Papa in vita de eis non disposuerat *per c. si Apostolica sede de prebend. in 6.* dummodo aliqua reseruatio in corpore iuris clausa, vel aliàs affectio non obstet, ipsæue Ecclesiæ ad S. Sedẽ deuolutionem non fecerint, forma autem collationis sic concipi poterit.

Forma collationis, & prouisionis ordinarij de Ecclesia Parochiali conferenda per concursum &c.

ERasmus, &c. Dilecto nobis in Christo R. N. Rectori Parochialis Ecclesiæ S. A. loci B. nostræ Diœc. salutem in Domino &c. Vitæ ac morum honestas, aliaq; laudabilia probitatis, ac virtutum merita super quibus apud nos fide digno commendaris testimonio (vel si aliàs sit notus dicatur *) quibus te pollere nouimus, & personam tuam insignitam esse conspicimus, nos inducunt vt tibi ad gratiam reddamur liberales, & quę tuis commoditatibus, & honori opportuna fore cognoscimus fauorabiliter concedamus. Cum itaq; Parochialis Ecclesia S. A. loci B. nostre Diœc. quam quon. C. ipsius Ecclesia Rector dum viueret obtinebat, per obitum eiusdem C. qui extra Rom. Cur. de men. Martij proximè præterito diem clausit extremum vacauerit, & vacet ad præsens, Nos verò huiusmodi vacatione stante concursum ad eam prouidendam iuxtà formam, & intra terminum à Sacr. Concil. Trident. & Constitutione S. mem. Pij V. præscriptã proposuerimus ad quem concursum tu inter cæteros te opposuisti, volentes propterea vacationi huiusmodi quantum in Domino possumus, ac debemus salubriter occurrere, & eidem Ecclesiæ de idoneo Rectore prouidere, tibi iam dicto N. qui per examinatores in Synodo Diœcesana iuxtà eandem formam Concil. Trident. deputatos seruata forma Conc. huiusmodi, in concursu aliorum, examinatus approbatus fuisti, & à nobis, recto ac rationabili iudicio adhibito, magis idoneus iudicatus, & electus fuisti; præmissorum meritorum tuorum intuitu specialem gratiam facientes Parochialem Ecclesiam præfatam sic vt præfertur vacantem auctoritate nostra ordinaria qua in hac parte fungimur, omniq; meliori modo, via, causa, & forma qua possum⁹, & debemus conferimus, ac de eadem, & annexorum iuribus, & pertinentijs vniuersis, te ... coram*

corā nobis genib. flexis cōsti'uiū, puidem° et inuestim°, per birreti capiti tuo impositionē cū plenitudine Iuris Cā. recepto abs te iuramento ad Sacrosancta Dei Euangelia quod fidelis, & obediens eris Sanctiss. D. N. D. Vrbano diuina prouid. Papę VIII. & eius legitimis successoribus Rom. Pont. ac S. Sedi Apostolicę ac nobis, & legitimis nostris successoribus huius Ciuitatis Episcopis: Iura, & libertates Ecclesię conseruabis, & defendes, ac vtilia procurabis: res Ecclesię non alienabis, sed si quę fuerint alienatę pro viribus recuperabis: residentiam iuxtà dispositionem Conc. Trid. facies & alia dictę Ecclesię onera subibis, & sustinebis saluo semper Iure nostro &c. Vt autē hęc nostra collatio, & prouisio, ac Inuestitura suum debitum consequantur effectum mandamus vniuersis, & singulis personis Ecclesiasticis cuiuscumque dignitatis, & pręminentię, nec non, & omnibus, ac singulis notarijs, & tabellionibus publicis per Ciuitatem, & Diœcesim nostram existentibus, & subditis nostris, alijsque quibusuis, ad quos de iure vel consuetudine spect at, quatenus ipsi uel duo, aut vnus eorum, si & postquam pręsentes litterę presentatę eis fuerint per se uel aliū seu alios te, uel procuratorē tuū legitimum tuo nomine in corporalem possessionem Ecclesię, & annexorum, Iuriumque, & pertinentiarum pręfatorum huiusmodi inducant auctē nostra, ac defēdant inductum, amotoe xinde quolibet detentore, facientes tibi de Ecclesia, ac annexorum eorundem pręfatorum fructibus, redditibus, prouentibus Iuribus, & obuentionibus vniuersis integrè responderi, Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras Ecclesiasticas, & alia opportuna Iuris remedia auctoritate eadem compescendo, inuocato, etiam ad id auxilio brachij sęcularis si opus fuerit. In quorum omnium, & singulorum fidem, & testimonium pręsentes literas collationis, & prouisionis, ac inuestiturę atque processus per infracriptū nostrum seu Curię nostrę notarium, & Canc. fieri, & publicari, a nobisque subsignatas nostri magni sigilli appensione communiri iussimus. Pręsentibus N. & N. testibus ad pręmissa vocatis, & adhibitis.

Dat &c.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Reiectio, vel admissio resignationis facta in manibus Ordinarij debet ab ipso Ordinario fieri intra mensem; at conferre poterit intra sex menses, & reprobatur, in hoc opinio Parisij, & Gartia, & Io. Kochier volentium, quod collatio etiam fieri debeat intrà eundem mensem.

1 DIctum est quod Collator quicūque Papa inferior conferre debet beneficia curata omninò intrà sex menses peracto examine in concursu; nunc dubitatur an idem Iuris sit in Parrochialibus extrà Curiam in manibus Ordinariorum resignatis. De hoc dubium facit doctrina D. Flam. Paris. *de resignatione li. 11. quæst. 2. concl. 3. num. 6.* qui exponens Constitutionem Gregorij XIII. de public. resignat., quæ incipit *humano uix iudicio* concludit quod in resignationibus, quæ fiunt extra Curiam ij, coram quibus fiunt, debent admittere, vel reijcere illas renunciationes infra mensem, & intra eundem conferre illa beneficia vacantia per resignationem, si illam admiserint, dicens, quod hoc non fuerat consideratum per reg. Cācell. neque per Constitut. Pii V. & quod optima ratione videtur positum ne fiat fraus, & sic notat quod restringitur

tur tempus, vt conferat intrà mensem: idem annuit Garzia, *de benef. pa. 11. cap. 3. §. 3. num. 337. & Kochier. in reg. de public. resign. num. 15. vers. sed hoc interest*, vbi dicit, quod ordinarijs locorum, vel legatis de latere, in quorum manibus sit resignatio beneficij præscribitur spatium unius mensis, vt admittant, reijciant, aut conferant, & prouisus debeat publicare &c.
2 † Sed reuera, salua pace, hæc doctrina, non videtur tuta, quoad tempus conferendi, quamuis in reliquis
3 subsistat; † nàm cum ex Conc. Trid. *sess. 24. cap. 18. de reform.* concursus proponendus sit etiam in Parrochialibus vacantibus per resignationem;
4 † ad huiusmodi autem cõcursum pro ponendum per Constitutionem Pij V. quæ incipit *in conferendis*, concessum sit quadrimestre, & ad conferendum semestre, nec fuerit d. Pianæ, per ipsam Gregorianam derrogatũ, videtur propterea implicare ista doctrina, & maximam proinde generare confusionem, si intrà mensem facienda esset collatio, præcedente concursu. Arbitrarer itaque quod sic sit intelligenda ipsa Gregoriana, nimirum, vt debeat ordinarius infrà mensem admittere quidem, vel reijcere resignationem; at nihilominus habeat sex menses ad conferendum, iuxtà Apostolicas Constit. & Canon. sanctiones, ità vt admissio, vel reiectio, in quibus cadete potest fraus, censeantur restrictæ, & limitatæ ad mensem, at collationis tẽpus regule tur, iuxta dispositionem Iuris *cap. 2. de concessione prabenda, & d. Piana*. & sic ad Semestre. Tu cogita de hoc donec clariorem habeas declarationem à Sacr. Congreg. vel à Dataria.

Cœterum vt possit vnusquisque scire, quid statuit dicta Gregoriana, huc illius verba refero, & sunt. De beneficijs autem, quæ deinceps in manibus ordinariorum collatorum, etiam Cardinalium, etiam indulta, & facultates ad hoc ab Apostolica sede habentium, ac legatorum etiam de latere, & delegatorum etiam specialium eiusdem Sedis extra Romanam curiam resignari, etiam ex causa permutationis contigerit, ipsi intra mẽsem negotium vniuersum admissionis, vel reiectionis resignationis huiusmodi, & (si per eos facienda erit) prouisionis resignati beneficij iuxta Apostolicas, & alias Canonicas sanctiones omninò absoluant, & qui sic prouisus fuerit, intra tres menses a die sibi factæ prouisionis illam publicet, & possessionem beneficij capiat modo, & forma supradictis, alioquin illis elapsis nulla sit eius prouisio & beneficium vacare censeatur eo ipso; ordinarijque, & alij prædicti, qui hæc vti eis præscribuntur non perfecerint eo casu potestate disponendi de ipsis beneficijs sint ea vice priuati, eorumque dispositio eo ipso ad sedem Apostolicam deuoluta existat, aut alijs idoneis ab ipsa Sede duntaxat modo & forma prædictis concedantur.

Habeto pro certo quod peritos, & practicos curiales super hoc consului, & ab eis habui testimonium quod contra hanc meam opinionem nullus est curiæ contrarius stilus; imò placuit consideratio, quod planè ostentationi meæ tribui nollem, qui hercle hoc dixi solum, vt in casibus consultum pro certo sit collatoribus, ne quid erroris ipsi, & prouisi præiudicij capiant.

DV-

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Tempus ad conferendum si expirauit à die vacationis sed durat ad huc a die notitia ipsius vacationis, & sic ex post, computabitur à die notitia; at si duret adhuc tempus à die vacationis non est tutũ differre vltra semestre à die vacationis.

1 DVbitatur Secondò, an tempus sex mensium datum ad conferendum sit computandum à die vacationis, an verò à die notitiæ ipsius
2 vacationis.† Diximus supra *dub.2. requisito* 1. ex Lambertino, *lib.2.par.2. art.8.quæst.1.* quod tempus ad præsentandum currit patronis à die vacationis non solum ignorantibus;
3 sed etiam impeditis †, & quod ordinarij non debent admittere vllam excusationem, seu allegationem ignorantiæ, sed debent in continenti pro-
4 uidere elapso tempore; † verumtamen quia Inn. *in c.licet 3.de supp. neg. & in c. quia diuersitatem 6. de concess. preb.*, dicit, quod nec ei, ad quem primò, nec ei, ad quẽ, ex negligentia, pertinet electio currit tẽp⁹, nisi à notitia
5 vacationis †, iunctis ijs, quæ tradit selua, *de beneficijs par.3. qu.59.* qui dicit, ꝙ impedito iusto impedimẽto nõ
6 currit tempus, † quod etiã admittit Lambert. *d.art.*8. *nu. 8.* vers. *quæ quidẽ omnia*, q.1.*l.2.p 2.* vbi assignat rationẽ diuersitatis inter patronos, & collatores, dicẽs inter cætera, ꝙ collator habet ius cõferẽdi, mero iure, pa-
7 tron⁹ aũt habet illud ex gratia, † & tandẽ dicit, quod in collatione à iure est expressũ vt tẽpus currat à die notitiæ, & cessationis impedimẽti, *vt in d.c. quia diuersitatẽ 5.de conc.pr.* quod tenet ẽt Gul. *in c.statutũ n. 12. et seq. 3.de pr.in 6.* vbi aperte dicit, quod tẽpus ad cõferẽdũ currit tãtũ à die sciẽ-
8 tiæ † quinimo plus dicit, nimirũ, ꝙ mẽses cõputari debent 31. dierũ, quãuis vacaret beneficiũ in mẽse habẽte pauciores dies, ꝙ tñ hodie vsu nõ recipitur, sed planè computatur mensis secundũ Calendariũ, vt obseruat D. Barbosa *de potest. Episcopi p.3. alleg.58. n.8.* & ego dixi *dubio. 1. prælud. 18. &* Anchar. *in Clem. 1. n. 11. de conc. preb.* dãs Regulã, nẽpe, vt vbicũq; tractet̃ de incõmodo ignorãtis vacationẽ, termin⁹ apposit⁹ currat à die notitiæ; vbi verò agat̃ de eius cõmodo currat, ꝓut vtile est ignorãti, quod currat, ac ꝓinde in hoc vltimo vsu accipietur, vt currat à die vacationis, vel à die no-
9 titiæ vtili⁹ agẽdo, † & se remittit ad ea, *q̃ ipsemet scripsit in c. statutũ 3. de pr. in 6.* vbi exẽplificat in capiẽte bãnitũ tãq̃ debitorẽ, ignorata taxa cõstituta pro illius captura; cõcludẽdo ꝙ q̃uis illũ impune capiat, lucrũ nihilomin⁹ propter taxæ ignorãtiã reportare nequit; ideo videt̃ adhuc vrgere dubiũ.
10 Quid ergo dicẽdũ? stãte dispositione iuris cõmunis, cui nullaten⁹ derogatũ videt̃, in hac materia, ꝑ cõst. Sãctæ me. Pij V. dicẽdũ esset huiusmodi semestre cõputãdũ fore à die notitiæ, vt aduertit Inn. *in c.nulla 2.de cõc.pr.* in gl. *sex mẽses*, vers. *alij dicũt ꝙ à tẽpore vacationis*, vbi supplẽdũ esse putat,
11 *& scientia*, addẽs ꝙ de hac ꝑscriptione sex mẽsiũ subtrahit̃ tẽp⁹ suspẽsionis,
12 & peregrinationis, ꝙ ẽt tradit selua, *de ben.pa.3.q.39. circa pri.* post eũdem Inn. *n.4. in c.quia diuersitatẽ 5. de cõc. preb.* dicẽs quod tẽpus suspẽsionis nõ cõputatur in semestri, nisi sit in mora vel negligẽtia obtinẽdi absolutionẽ,
13 q̃a alias, inquit, sec⁹ esset, q̃nimo si esset iustè impedit⁹, vel alias ꝑ imporẽtiã iuris, vel facti, ẽt sua culpa cõtigẽ-
14 tẽ, excusaretur, † vt ꝑ eũdẽ Inn. *in d.c. nulla in d.glos. sex menses*, & in glo. *distulerit* 2. de cõc.pr. & in *c. quia diuersitatẽ* in glo. *adepti*, & in gl. *culpa 5.* tit. co-

eodem, vbi releuat; quod non imputantur ea alicui, quæ ſua culpa præcedente accidunt *per c. ſi concupiſcentia, & c. inebriauerunt 25. q. 1.* & ita etiam per Rot. *in vna Toletana beneficij, 28. Nouemb. 1578. coram Illuſtriſſ. Seraph. in eius deciſ. 380. nu.* 1. in terminis non electionis factæ in concurſu, aut certe non notificatę electionis huiuſmodi legitimo collatori, concluſum
15 fuit; † *tempus quatuor menſiũ non currere, niſi a die habitæ notitiæ vacationis c. quia* diuerſitatẽ de conceſ. præb. c. licet, & ibi Imol. de ſup. neglig. præl. Roch. de iurepatr. in verb. honorificam q. 29. Anch. & Imol. in c. nos qui dem de teſtam. Bal. in l. *t.* ſi quis cautine. Alex. in l. penult. ſi quis aliq. teſtar. prohib. Rom. conſ. 226. Rot. deciſ. 263. in nou. Io. Andr. & Abb. in c. fi. de iurep. tiraquel. de retract. lign. 535. glo. 4. n. 7. *cum alijs per informantes allegat.*
16 Ego tamen ſic diſtinguerem, aut ſemeſtre iam expirauit à die vacationis quidem ſed durat adhuc à die notitiæ ipſiuſmet vacationis, & tunc dicerem poſſe Epiſcopum cõputare ſemeſtre a die notitię, & per conſequẽs etiam conferre: aut huiuſmodi ſemeſtre nondum expirauit, habito etiam reſpectu ad ipſam diem vacationis, ſed data opera vult Epiſcopus differre vltra tale ſemeſtre, & ſic computare illud à die notitiæ, & hoc non putarem admodum tutum, per allegatam doct. Lamb. *d. li. 2. p. 2. q. 1. ar. 8.*
17 & propter decretum irritans; † hoc tamẽ dictum declararẽ, vt habeat locum quando poſſeſsio eſſet vacua, nã vt ignorãtia excuſet debet eſſe veriſimilis, & probabilis, & ſine fumo ſciẽtiæ, vt aduertit Rot. *in d. deciſ. 380. n. 4.* vbi dictũ fuit, *Bullã Pij V. obſtare Didaco, cũ allegata ignorãtia ſit omninò inuериſimilis, attenta qualitate beneficij, & lõgitudine temporis vacationis,* Abb. in d. c. quia diuerſitatẽ n. 7. de conceſſ. præb. Bal. in l. 1. C. ad Macedon. Grat. reſpon. 92. n. 2. li. 1. in terminis Rom. cõſil. 481. Achil. de ſup. negl. præl. deciſ. 1. *maximè cũ adſit fumus ſcientiæ, qui colligitur ex litera miſſiua Alphonſi de torres, quæ eſt in ſummario, ſub. n. 2. in illis verbis* quod iam olim obtinere procurauimus in fauorem Garziæ Giron, *de quo D. Garzia ſimiliter meminit, prima notificatio pro*
18 *uiſionis, quæ eſt ſub n. 4. ſummarij, † & ideo omnes diligentiæ poſtea factæ nullius ſunt momenti, quia non ſunt factæ in tempore, & ideo concluſum contra Didacum.* notat etiam hoc ita Garzia *de benef. p. 10. c. 2. n. 31.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Ignorantia probabilis arguitur iuxta qualitatem beneficij, & diuturnitatem vacationis.

1 DVbium tertium ſupplebit illud, quod quæſiuimus in antecedẽti dubio. Dubitatur igitur quãdo nam dicetur collator excuſari ignorantia; Rota *deciſ. 380. coram Seraphino 28. Nouemb. 1578.* iudicauit *probabilem*
2 *ignorantiam † arguendam eſſe, iuxta qualitatem beneficij, & longitudinem, ſiue diuturnitatem, aut modum vacatio-*
3 *nis*; nam, vt notat Lambertinus, *de Iurepatron. li. 2. p. 2. q. 1. ar. 8.* & latius *art. 20.* ſi beneficium vacaret per priuationem, vel aliàs per liberam, & ſimplicem reſignationem, aut ex quauis iuris diſpoſitione; & nihilominus is, per quem vacat, incumberet poſſeſſioni, daretur in hoc probabilis igno-
4 rantia, † & ſic tempus non curreret Collatori niſi à die, quo deſiſteret poſſidere reſignans, vel priuatus.

vbi hoc dubium mouet, & Gonzal.
3 *glof. 5. §. 9. num. 87.* † & huiusmodi arbitrium regulandum est, iuxta qualitatem personarum, Parisius,
4 *d quaest. 6. num. 5. lib. 5.* † quamuis Abbas, *in c. quoniam frequenter 5. vt lit. non. contest.* dicat Senem dici Septua
5 genarium; † *Io. Andr. verò, & glof. in c. 1. de celebrat. miss. & Io. de Anan. in rubr. de delict. puer.* dicant, Senem dici, qui annum quinquagesimum attingit, vsque ad septuagesimum, Parisius, *quaest. 6. num. 6. lib. 5. Gonza.*
6 *d. glof. 5. §. 9. num. 86.* † tenet Senectutem esse verificandam per ætatem 70. annorum.

7 Illud autem maximè animaduertendum est, & potissimum in materia Coadiutoriæ, quod aliquando exprimitur, quod ætas est ingrauescens, & tunc debet veirficari in ætate 60. annorum, *vt per doct. in cap. 1. de Cler. ægrot.* Verall. *decis. 38. p. 1. Gon-*
8 *zal. glof. 5. §. 9. num. 84.* † Aliquando verò exprimitur ætas ingrauescens cum alijs infirmitatibus coniuncta, & tunc verificari debet in ætate 55. annorum. *Gonzales d. glof. 5. §. 9. numero 85.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Probatio ætatis quæ fit ex aspectu detrahit decem annos.

1 DVbitatur septimò, quid dicendum sit in hoc casu. Quis expressit se esse in ætate senili septuaginta annorum; & dum hoc probare conatur testes probant talem ex aspectu esse annorum 76. an dicatur probata ætas septuaginta annorum. Verall. *decis. 312. p. 1.* testatur fuisse per Rotam decisum, ætatem 70. annorum, in hoc casu, non
2 fuisse sufficienter probatam, † quia sunt detrahendi in hoc casu decem anni, iuxta doctrinam Bartoli, *in l. de ætate 44. ff. de minor. num. 10.*

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Valetudinarij qui sint relinquitur arbitrio iudicis.

1 DVbitatur octauò, quinam dicantur valetudinarij: Parisius, *lib. 5. quaest. 6. num. 12. de resignatione beneficiorum*; attestans de communi, tradit hoc esse arbitrarium Iudici, ac proinde prudens ordinarius, inquit, coniecturam sumet, an beneficiatius aliquo malo Corporis habitu, & af-
3 fectu, malè valeat, † & an sæpè, aut semper ægrotet, ità vt non possit debito muneri satisfacere; nam huiusmodi ægrotus æquiparatur mortuo, *Couarr. var. resol. lib. 3. cap. 13. num. 5.* † Gonzales verò, *in glof. 5. §. 9. n. 88.* in materia Coadiutoriæ dicit, quod
4 si detur Coadiutoria propter corporis debilitatem narratam, debet talis debilitas verificari, quæ per se aggrauet Corpus sine spe futuræ prosperi-
5 tatis, † sicut dicitur de Infirmitate narrata, quæ debet esse talis, vt præstet impedimentum perpetuum, licet
6 sit cum aliquo interuallo quietis, † nec leuis febricula, aut quartana, vel modicum vulnusculum essent in consideratione, ità decidit Rota apud Verallum, *decis. 240. per tot. p. 1.*

DVBIVM NONVM.

ARGVMENTVM.

Corpore impediti qui sint exemplis ostenditur, & huiusmodi impedimenta sunt referenda in actis, & verificanda per testes.

1 DVbitatur nonò, quinam dicantur corpore impediti: Parisius *de resignatione beneficiorum lib. 5. q. 6. num. 14. & seq.* hoc declarat exemplis quæ etiam recenset, & primò exemplificat in habentibus lepram: secundò scabiem herculeam, siue drioram, quæ lepræ affinis est: tertiò paralysim: quartò apoplesiam, per quam ita membra corripiuntur, vt vel reddantur inuitilia, vel mors subsequatur: quintò morbũ comitialem: sextò morbũ gallicum, quãdo habet vlcera per corpus diffusa, & ostendit extrinsecam deformitatem; septimò manus tremulas, vel chyrogrã, siue podagram continuam, vel adeò frequentem, vt non possit iniuncto oneri satisfacere: octauò in lunaticis: nonò in omnibus alijs impedimentis perpetuis corporis, in quibus
2 militat eadem ratio; † & de huiusmodi impedimentis cautus sit prudens Collator vt referantur in acta & per testes innotescant in eisdem actis, iuxta ea, quæ scribit Ioann. Andr. *in cap. 1. de dol. & contum.* cum alijs per Parisium allegatis *d. lib. quinto quest. 6. num. 31.*

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Corpore vitiati qui dicantur ostenditur exemplis.

1 DVbitatur 10. qui dicantur corpore viciati. Paris. *de resignatione benef. li. 5. q. 6. num. 36. & seq.* enumerat huiusmodi vicia: & Primò in
2 cœco ex vtroq; oculo, † nam oculi cõputãtur inter membra, *glos. in c. singula 86. dist.* † vbi testatur plures cœ-
3 cos fuisse disertissimos prædicatores & fuisse etiam ad sacerdotium, & Episcopatus aliquos promotos causa prędicationis tantum, non autem
4 ministerij; † & dicit quod Papa cœcus sustinetur: Secundò in claudo cũ magna deformitate, vel aliàs si sine baculo ministrare, vel altaris scalas ascendere nequit, vel ligneo pede sit
5 opus, † & requiritur ad hoc causę cognitio, *sim. Maiola de irregularit. li. 1. cap. 18.* tertiò in mutilato manu, vel habente manus articulatas, & inefficaces ad vtendum: Quartò in Gibbosis, vel Regiberis, nimirum, qui tumorem habent in pectore, nec refert an Gibbus, siue tumor sit in pectore, vel in humeris, an in capite, vel in manu, dummodo afferat deformitatem: Quintò in gututosis, gũture tu-
6 mido, aut pendulo, † & remittuntur ad Papam *Maiola d. li. primo cap. 19.* Sextò in ijs, qui diminuti sunt aliqua parte notabili corporis.

DV-

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Obnoxij crimini qui dicantur traditur.

1 DVbitatur 11. ad hunc effectum, qui dicantur obnoxii crimini, Pariſ. *de reſign. lib. 5. quæſt. 6. n. 58.* quã plures recenſet, ſed multò plures releuat Simon Maiola, *de irregularit. li. 5. per totum*: Ego autem huc refero nõ nullos, remittendo ad ipſum Maiolam, & primò in homicida, ſecundò in Simoniaco: Tertiò in Adultero: Quartò in Concubinario; Quintò in ſuſtinente excommunicationem per annum: Sextò in Periuro: Septimò in blaſphemo.

DVBIVM XII.

ARGVMENTVM.

Irregulares, & ſcandaloſi nequeunt, nec debent inſeruire Eccleſię, vel beneficio.

1 DVbitatur 12. quinã ſint illi, qui nequeunt, aut non debent inſeruire Eccleſiæ, vel beneficio. Vnico uerbo concludamus, quod ſunt omnes irregulares, & ſcandaloſi.

DVBIVM XIII.

ARGVMENTVM.

Habens vnũ ſufficiens beneficium poteſt reliqua reſignare in manibus Ordinarÿ, nec refert vtrum habeat onus reſidentiæ nec ne.

1 DVbitatur 13. an qui vnum, vel plura habet beneficia, poſſit ex hac 8. cauſa reſignare. † Huc ſpectaret, & congruenter caderet materia cõpatibilitatis vel incõpatibilitatis beneficiorũ, de qua extat elegãtiſſimus & copioſiſſimus tractatus eminentiſſimi Doctoris Alfonſi Hoiedę; veruntamen quia non eſt difficile huiuſmodi tractatum habere, ideo ne uolumen fiat craſſius quã par eſt, libẽter huiuſmodi materiam ſilentio
3 pertranſeo. † Illud tamẽ non ommitto, quod vt aliquis poſſit vnum, vel plura beneficia reſignare in manibus Ordinarii, ex hac octaua cauſa, requiritur vt vnum ſit ſufficiens ad cõgruam ſuſtentationem Rectoris, nec refert vtrum habeat annexum
4 onus reſidentiæ, necne, † quin imo, quando aliquis obtinet beneficium ſufficiens quamuis ſit ſimplex, reliqua redduntur incompatibilia, etiamſi eſſent ſimplicia. *Pariſius, de benef. reſigna. lib. 5. quæſt. 6. num. 115.*
5 † itaque ſi quis promouetur ad Abbatiam habentem generalem, & omnimodam, ac quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem ſiue ſit Abbatia Regularis, ſiue ſecularis, vacant omnia beneficia talis promoti; *Gartia part. 11. cap. 7. Hoieda part. 1. cap. 6. nu. 1. & ſeq. & Ego de indult. Card. dub. 20. prælud. 19.*

DVBIVM XIV.

ARGVMENTVM.

Beneficium quod ſit ſufficiens, an non, relinquitur arbitrio iudicis.

1 DVbitatur 14. quando nam beneficium dicatur eſſe ſufficiens, ad hoc vt vacent alia, quæ prius obtinebat de huiuſmodi beneficio prouiſus. † Alfonſus Hoieda, *in trac. de incompatibilitate beneficiorum parte prima capitulo decimo nono numero 22.* dicit quod hoc relinquitur arbitrio Iudicis, conſiderata rerum, & per-

3 personarum varietate, † & sic, inquit, habenda est ratio personæ, an sit nobilis, nam qualitas alimentorũ debetur iuxta conditionem personę, *ad notata per Abbatem num. 9. in cap.*
4 *cum omnes 6. de Constit.* † Item, an sit in dignitate, quia alimenta constituenda sunt secundum dignitatem personæ, *ex text. in l. 1. §. mulier, & in l. habitatio. §. seru⁹ 4. de ventr. in possess. mitt. glos. in c. nobis in verb. modeste 25*
5 *de iurepatr.* † Itẽ habẽda est ratio omnium, quibus æget pro uictu, & vesti
6 tu, medicinis, & habitatione, † quia quamuis in odiosis, appellatione alimentorum, non veniat habitatio, neque vestiarium, in fauorabilibus ta-
7 men veniunt; Hoieda *d. c. 19. n. 36.* † Item aduertit, quod si persona beneficiarii augeatur augeri etiam deberet alimenta Gozadin, *in cons. 95. num. 4.* & probat *text. in l. cum vnus. §. vult. io. ff. de aliment. , & cib. legat.* insuper
8 † consideranda est consuetudo familiæ, *Card. Paris. in cons. 98. in fi. vol. 2.*
9 † Præterea habenda est ratio non modo beneficiarii, sed etiam suorũ ut probatur in *cap. studeat 50. distinct.*, & dicit, quod sui dicuntur in hoc casu illi, quos necessario quis secum habere debeat, & quod in hoc casu dicuntur sui, Pater, Mater, & Sorores, quinimò, & Filij Spurii, ne dum legitimi, vxoresque filiorum ipsius beneficiarii, & etiam Nepotes, hoc dicit, & probat Hoieda, *vbi sup. à num. 22. vsque 41.*

DVBIVM XV.

ARGVMENTVM.

In supputatione sufficientiæ beneficij non attenditur patrimonium quod sit pingue.

1 DVbitatur decimoquinto, an in supputatione sufficientiæ, vel insufficientiæ redditu um pro sustentatione beneficiarii, habenda sit ratio bonorum patrimonialium, seu quasi ipsius beneficiarii, itaut si redditus benefici, vna cum ipsis patrimonialibus bonis sufficiant ad congruã sustentationem dici debeat benefi-
2 cium sufficiens. † Hoc dubium mouet Hoieda, *de incompatibil. benef. p. 1. c. 19. n. 41.* asseuerãs eaten⁹ excitatũ à nemine fuisse, & quamplurib. hinc indè affirmantibus, & negantibus doctoribus allatis, tandem concludit quod non sunt computandi redditus
3 bonorum patrimonialium; † Illud tamen admonet, quod quando pauperes essent in maxima inopia, Clericus salua conscientia non possit expẽdere redditus beneficij in proprios vsus, sed tenetur eos pauperibus erro-
4 gare; † & ità ait intelligendam esse communem sententiam, vt in consideranda sufficientia beneficii; non sit habenda ratio bonorum patrimonialium ipsius beneficiarij, *Paris. lib. 5. quæst. 6. num. 153. de resignatione benef.*

DVBIVM XVI.

ARGVMENTVM.

Episcopus non potest conferre vltra vnum beneficium habenti aliud, & taliter prouisus dicitur intrusus.

1 DVbitatur decimosextò, an habẽti duo, vel tria beneficia, quæ simul non sufficiunt ad congruam sustentationem possit Episcopus aliud, vel alia conferre, vsque ad congruã
2 sustentationem. † Videtur negatiue concludendum, Concilio enim Tridentino, *sess. 24. cap. 17. de reformatione*, sancitum est, vt habenti vnum Ecclesiasticum beneficiũ, quod ad eius vitam honestè sustentandam non

non sufficiat, possit aliud simplex cōferri, dummodo vtrumque personalem residentiam non requirat, ac proinde clara sunt verba pro negatiua,
3 † nam Concessio, cum sonet in singularitatem, ad pluralitatem huiusmodi singularitas referri non potest, vt clare probat *l. si. ff. ad trebellianicam, & c. gaudemus 8. de diuor.* † dato enim quod posset etiā resolui ista singularitas in pluralitatem propter identitatem rationis, nimirum quia militet in pluralitate, sicut in singularitate, † obstare nihilominus videtur, quod quando aliquid requiritur pro forma, vt videtur velle hic Concilium, omissio formæ in qualibet etiam minima parte viriat actū, *Butr. & Abb. n. 5. in cap. Pisanis 19. de restit. spol.* † nec addi, aut detrahi potest quidquam de forma, minusque potest adimpleri per æquipolens *Hoieda, de incompatibil. benef. p. 2. c. 1. nu. 26. & 27.* vbi examinat hanc dubitationem, & cumulatis pluribus pro negatiua, & affirmatiua doctrinis, † tandem cōcludit, pluribus Iuribus rationibus, argumentis, & fundamentis pro affirmatiua, pro qua etiam allegat stylum Curiæ Romanæ; negādo quod Concilium det formam aliquā hic vt poterit vnusquisque videre apud ipsum, *à num. 27. vers. sed aduertendum, usque num. 35.* † vbi etiam consulit omnibus, qui possunt cōmodè expectare aliquod beneficium sufficiens, vt illud vnum expectent, nec acceptent aliquod, seu aliqua insufficientia ad congruam sustentationē, vt euitetur, in eis, pluralitas, adeò Sacris Canonibus inuisa, & cessent eiusdem pluralitatis inconuenientia, & eò maximè, quia aliquando vnum beneficium, quod est insufficiens respectu vnius personæ, potest esse sufficiēs respectu alteri⁹, quapropter, inquit, defraudatur ille, cui esset sufficiens.

4

5

6

7

8

9 Hæc Hoieda, † cuius quidem sententiæ videtur etiam subscribere D. Augustinus Barbosa, *de potestate Episcopi p. 3. allegatione 62. n. 10.* vbi etiam allu-
10 dit ad stylum Curiæ, † sed hodie extant nonnullæ Sacræ Congregationis declarationes, quas refert, de verbo, Garzia, *de beneficijs cap. 5. num. 310. p. 11.* per quas apparet quod Episcopus non potest vltra duo beneficia vni conferre, accedit Thesaurus fori Ecclesiastici, *cap. 32. nu. 25. & seq.* qui dicit, quod talis prouisus de pluribus beneficiis, quam duobus dicitur intrusus.

DVBIVM XVII.

ARGVMENTVM.

Habenti sufficientem sustentationem in pensionibus potest conferri beneficium.

1 DVbitatur 17. an Ordinarius possit conferre beneficium ei, qui habet sufficientem sustentationem in pensionibus, Garzia, *de beneficijs cap. 5. num. 310. p. 11.* attestatur S. Congregationem Conc. decidisse pro affirmatiua, vbi refert de verbo huiusmodi declarationem.

DVBIVM XVIII.

ARGVMENTVM.

Beneficia Iurispatronatus non cadunt sub dispositione Conc. Trid. sess. 24. de refor. cap. 17. *& traditur differentia inter collationem, & institutionem.*

1 DVbitatur 18. an Conc. Trid. *sess. 24. de refor. cap. 17.* vbi prohibet Episcopis conferre vni vltra duo beneficia, locum habeat in beneficiis iurispatronatus. hoc tāgit Gar. *in trat. de benef. p. 11. cap. 5. n. 286.* dicēs, locū habe-

habere, nisi caueatur ex fundatione, vt simul cum alijs retineri possint;
2 sed in cōtrarium videtur veritas, † & ita etiam est vniuersalis obseruantia, & praxis, vt inquam Episcopi instituant præsentatos à patronis tametsi tertium, & quartum habeant benefi-
3 ciū; † & de se testatur Lambertinus. *de iurepatr. part. 1. lib. 2. quæst. 7. art. 15. num. 15.*, qui dicit se fuisse institutum in 37. beneficijs, quorum maxima pars erat patronatuum laicorum, & clericorum, & eorum fructus non ascendebant ad summum ducatorum 130. de Camera, & ratio esse potest, quia Conc. *d. c. 17.* loquitur non qui-
4 dē de institutione, sed de collat. † quę *ex Sel. de benef. part. 3. qu. 1. n. 11. & Gonzal. gloſ. 16. nu. 8. de mens.* propriè est libera translatio, seu concessio iuris in beneficio vacante, quia collator non tenetur conferre isti, vel illi, sed liberè cui vult dummodo sit idoneus, *c. relat. de præbendis*, vel vt tradit Gonzal. *d. tract. §. 4. proem. num. 46.* quamuis conferre beneficium sit præ-
5 cisum, & necessarium: † cōferre tamē magis vni, quam alteri est voluntarium, & gratiosum, ac est gratia, & liberalitas, in cui dādo *gloſ. in d. c. relat. verb. liberalitas de præbend. gloſ. verb. libera in cap. fin. de off. vic. li. 6. ſtaſi. de grat. & expect. ſ. forma nu. 6.* & conferre est donare, *d. c. ſi 1. de off. vic. in*
6 *6. Gonz. d. §. 4. n. 53.* † & appellatione collationis non semper venit institutio, quamuis sit latum nomen, *Gonz.*
7 *d. gloſ. 16. n.* † *10.* etenim institutio, vt vidimus *prælud. 7. dub. 20. nu. 175.* dat sententiam, siue decretum, per quod confirmatur, & perficitur ius acquisitum per præsentationem patroni, & Ordinarius velit nolit tenetur illud ius conferre in præsentatum dummodo sit idoneus *Selua d. qu. 1. p. 3. nu. 10.* & adeo arctatur Ordinarius ad instituendum vt si renuat possit compelli per superiorem, vt vidimus *in d. prælud. 7. dub. 9. nu. 6.* quod cessat in
8 collatione, † nā quilibet Ordinarius confert motu proprio. *Pariſ. de reſig. l. 8. qu. 9. nu. 79. Selua. p. 3. qu. 12. n. 19.* nec sunt exprimenda in collatione Ordinarij plura, quæ in collatione Papæ sunt exprimenda, & recenset, Paris. *d. q. 9. à num. 67. vſque nu. 76.* & sic ex Parisio ibidem, non tenetur exprimere beneficia quæ obtinet ille, cui prouidetur; nec etiam valorē beneficij collati: nec possessionem coloratam alterius: neque beneficium an habeat dignitatem, aut iurisdictionē annexam necne: neque exprimenda est dignitas, quam habet ille, cui confertur; ac tandem non requiritur expressio eorum, quæ verisimiliter nota sunt, vel esse possunt Ordinario. *hac ex Pariſio vbi ſupra.*

DVBIVM XIX.

ARGVMENTVM.

Terrulæ beneficiales, & legata non cadunt sub diſpoſitione conc. de non conferendo vltra duo.

1 DVbitatur decimò nonò, an sub decreto Conc. Trid. *ca. 17. ſeſſ. 24.* vbi disponitur, vt habenti duo beneficia aliud non conferatur, cadant terrulæ beneficiales, seu pia legata, cum onere celebrādi Missas, aliaue diuina officia, quæ neque Ecclesię, neque beneficij, aliquam habent denominationem, quamuis consueuerint conferri in titulum vni, vel pluribus Presbiteris ad præsentationem patronorum, siuè hæredum, & singulæ duorum aureorum, vel trium, va-
2 lorem non excedunt. † Garzia, *de beneficijs p. 11. cap. 5. num. 510.* refert, & attestatur, S. Congregationem censuisse non comprehendi, quod planè decre-

decretum S. Congregationis huiusmodi fuit approbatum per Papam, & placuit eidem Sanctissimo seruari Stylum Cancellariæ, vt vnica collatione plura huiusmodi legata vni conferri possint in titulum simplicis beneficij.

DVBIVM XX.

ARGVMENTVM.

Beneficium 30. vel 40. scutorum est sufficiens ad titulum, vt possit quis ordinari.

1 DVbitatur vigesimò, estque dubium non contemnendum, an beneficium, ad cuius titulum quis petit promoueri ad Sacros Ordines debeat nè esse sufficiens, ea sufficientia, quam supra tetigimus. dubio 14. † Parisius. *de resignatione beneficiorum libro 5. quæstione 6. num. 155.* dicit, quod sufficit, vt beneficium sit 30. vel 40. Scutorum aureorum, per tradita à Nauarro, *in Miscellan. 62. num. 2. & sub. num. 7.*, vbi asserit beneficium Scutorum 40. communiter censeri sufficiens.

2

DVBIVM XXI.

ARGVMENTVM.

Ordinatus contra formam Concilij sine patrimonio non est per hoc suspensus, nec aliquam pœnam incurrit.

1 DVbitatur vigesimo primò, an ordinatus, contra formã Coc. *c. 2. sess. 21.* idest sine beneficio, vel patrimonio sit suspensus, aut aliquã pœnã incurrat. Sacra Congregatio censuit, quod *ordinat⁹ cõtra formã d. decretis, sine beneficio, aut patrimonio non est per hoc suspensus, nec aliquam pœnam incurrit, sed cogendus est ordinarius ei prouidere iuxta* c. cum secũdũ de præb. & hic solus Cano n. fuit à Conc. innouatus. *Abb. in d. c. cum secundum 16. de preb.*

DVBIVM XXII.

ARGVMENTVM.

Qui secundum incompatibile cũ primo consequitur, vel expectat à Sede Apostolica non potest illud primum renuntiare, de ijs vero qui prouidentur ab ordinarijs aliud esse videtur.

1 PRosequendo causas, ex quib. beneficiũ potest resignari, Dubitatur vigesimo secundò, an reuera possit is, qui consequitur aliud beneficium, renunciare illud, vel illa, quæ prius habebat, pro ut annuit Cõstitutio Pij Quinti, *in IX. causa.* † Videtur quod non, quia obstare videtur extrauagans. *Execrabilis t. Io. xxII. & 4. de prabendis inter communes, per quam statuitur, quod recipiens secundum beneficium Curatum, vel dignitatem, personatum, seu officium, postquam illorum possessionem habuerit, vel per eum steterit quo minus illam adipiscatur, debeat absque mora dispendio, coram ordinarijs dimittere verbo & facto, & sine fraude, sub testimonio publico primum, quod ipso Iure vacat,* † *alioquin ex tunc sit ipso iure etiã secundo priuatus, & ad Sacros Ordines suscipiendos, & ad habendum quodcumque beneficium inhabilis*, † cui extrauaganti additur dispositio *ca. 1. de multa 28. de prabend. per quod statuitur, quod si quis habens personatum, vel dignitatem, Curatumuè beneficium, & aliud similè consequatur, statim atque secundum fuerit consequutus, vacet primum; Ità vt possit liberè*

2

3

4

conferre à legitimo superiore, quod si illud contenderet retinere, vacabit etiam secundum, & Rota coram Seraphino resoluit, quod is, qui secundum adeptus fuerit incompatibile, non poterit primum renunciare in fauorem, quod etiam firmauit Parisius, *de resignatione lib. 8. quaest. 7. numer. 102.* vbi etiam tradit formam supplicationis pro retentione primi, & resignatione secundi vltimò adepti ne cadat in
4 decretum de dimittendo, † & tandem, nouissimè Gregorius XV. Fel. record. inter regulas Cancellariæ retulit Constitutionem seu reg. editam à fel. record. Paulo V. illamque statuit secundam ipsarum regularum, per quam decreuit, & declarauit quod si in posterum contigerit quibusuis personis de aliquibus beneficijs Ecclesiasticis tunc vacantibus, seu vacaturis per sanctitatem suam, aut eius auctoritate prouideri, ipsosq; prouisos, seu prouidendos intrà vacationis, & prouisionis, seu assecutionis eorumdē beneficiorum tempora, quæcūq; alia cū illis incompatibilia Ecclesiastica Sæcularia, vel quorumuis ordinum, etiam hospitalium regularia, per eos tunc obtenta nulla speciali, & expressa, & de eisdem in prouisionibus prædictis facta mentione speciali, vel causa permutationis, aut aliàs quomodolibet siue in sanctitatis suæ, vel alterius Romani Pontificis pro tempore existentis, aut legatorum vel nuntiorum dictæ sedis, siuè ordinariorum, vel aliorum collatorum quorumcumque manibus resignare, seu dimittere, aut Iuribus sibi in illis, vel ad illa competentibus cedere contigerit, omnes, & singulæ concessiones, collationes, prouisiones, & quæuis aliæ dispositiones de beneficijs, seu Iuribus sic resignandis, dimittendis, ac cedendis pro tempore faciendæ, cum indè secutis quibuscumque, cassæ, & irritæ, nulliusque roboris, vel momenti existant, vel cuiquam suffragentur, sed beneficia, & Iura, vt prefertur resignata, dimissa, & cessa eo ipso vacent, & vacare, ac sub reseruatione prædicta, quam S. sua, etiam quo adhoc extendit, & ampliauit, comprehensa censeantur, ita quod de illis, per alium, quam per eamdem S. suam, vel pro tempore existentem Romanum Pontificem nullatenus disponi possit, in omnibus, & per omnia, perinde ac si per pacificam assecutionem beneficiorum aliorum huiusmodi verè, & realiter vacauissent, decernens
5 irritum &c. † iuncta etiam obseruantia, & Stylo Cancellariæ, quæ consueuit apponere in litteris Apostolicis eorum, qui prouidentur de beneficijs, decretum vt intrà certum tempus, vel aliàs quamprimum fuerint possessionem secundi adepti, vel per ipsos steterit, quominus illā adipiscantur, primum in manibus S. liberè dimittere teneantur, cum expressa mentione decreti huiusmodi.
6 Cum itaque extent tot contraria, & maximè *d.c. de multa 28. de praben.* per quod ipso iure, & facto priuatus existit primo beneficio prouisus de secundo statim atque secundi possessionem adeptus est,
7 † videtur quòd non possit renun-
8 tiare, † quia nemò dat quod non habet *capit. Dabertum 1. quaest. 7.* ac proinde videtur etiam super-
9 flua ista nona causa; † nihilominus dicendum est, non esse superfluam istam. IX. causam; imò ex ea pos-
10 se renunciari; † sed sic forè intelligendum, vt quis possit in manibus ordi-

ordinarij renuntiare illud beneficiũ, quod obtinet, siue sit simplex, siuè annexam habeat residentiam, si aliud consequatur, quod aliàs sit compatibile per se, vel aliàs per dispensationem cum primo; & sic locum habere istam Constitutionem Pianam,
10 circa beneficia compatibilia; † Iura autem, & regulam Cancellariæ, quæ præmisimus, locum habere in beneficijs incompatibilibus, quia, vt vidimus, ex quo vacant ipso iure, & fac-
11 to non possunt, † proinde renuntiari.

12 Nisi dicamus, quod fortè poterũt prouisi ab ordinarijs etiam de incompatibilibus renuntiare primum incompatibile in manibus ipsius ordinarij antequam adipiscantur possessionem secundi incompatibilis,
13 † nam Constitutio Pauli V. & regula Cancellariæ Gregor. XV. non nominant, siuè exprimunt prouisiones ab ordinarijs faciendas, sed tantum de prouisionibus, seù prouidendis, siue prouisis à Sanctitate sua, vel Apostolica auctoritate mentionem
14 faciunt, † vt apertus est textus eiusdem regulæ, ea ratione, ne in fraudem reseruationis, & decreti, ante assecurationem beneficiorum à S. sua conferendorum prima incompa-
15 tibilia resignentur, † quæ planè ratio cessat in prouisione ordinarij, cũ non propterea fraudetur Cam. A. annata, & alijs regalijs solui solitis, & ea propter cessare etiam debet dispositio ipsius regulæ, † quia vbi non intrat ratio legis neque ipsa lex obligare potest *l. fi. C. de præscrip. log. temp.*
17 *l. fi. ff. ad sillan.* † accedit etiàm, quod per dictam regulam derrogatum nõ est d. Constitut. Piana, ergo remanet in suo robore *l. sancimus 27. C. de test.*
18 † enimuerò nisi ius antiquum corrigatur expressè remanet simul cum nouo, *glos. in d. cap. de multa 28. de*
19 *preb.* † & lex noua generaliter corrigens non porrigitur ad casus à lege veteri specialiter definitos, *l. sciendum 15. ff. qui satisda. cog.* iuncta *authen. offeratur C. de lit. contest.*

20 Nec obstare videtur, quod tradit Gomes. *in proem. reg. Cancell. quest. secunda* vbi disputat, an regulę Cancell. vniuersaliter ligēt omnes etiam extrà Curiam, vbi tandem; in vers. *redeundo igitur*, concludit affirmatiuè, attestans de magis communi,
21 † nam respondetur, quod regulæ ipsæ ligant quidem extrà Curiam, reseruando secundum intentionem reseruantis, at secus ubi non intrat reseruatio, ut in casu prouisionis ordinarii, & quotidie practicatur.
22 Quo circa videmus, quod si resignans etiam in manibus Papæ moriatur extra curiam, & in mense ordinario intra uiginti dies ordinarius conferre potest illud ipsum beneficium, nec dicitur affectum, quia ex ui regulę de 20. uacat per obitum, & non per resignationem. *Simonet. de reseruatione beneficiorum quest. 28. num. 6.* & dixi latè superiùs *in præludio de affectione dub. 13. uers. quinta est, & uers. quartus addi potest.*

DVBIVM XXIII.

ARGVMENTVM.

Institutor ad quem deuoluitur patronatum ob negligentiam patroni habet sex menses ad conferendum.

1 Diximus, quod Ecclesia patronata facit deuolutionem cũ suis qualitatibus l. *item veniunt* §. *cum pra*
2 *dixerimus 22. ff. de pet. hered.* † nunc dubitatur 23. intra quale tempus debeat ordinarius conferre Ecclesiam
3 deuolutam; † ratio huius dubii est, quia in iure nullum præfixum est tẽ-
4 pus ad instituendum. † Selua, *de benef. part. 3. q. 59. vers. idem est dicendũ*, dicit quod si patronus est negligens, superior, ad quẽ deuoluitur potestas conferendi habebit sex menses, *arg. c. 1. de iurepatr. in 6.* † nam, inquit, mutata conditione personæ cõuenit mutari conditionem rei §. *1. l. Cum quis sibi 38. ff. de solut.*

DVBIVM XXIV.

ARGVMENTVM.

Constitutio Pij V. de admitendis resignationibus §. cęterum non comprahendit patronata laicorum.

5 Diximus constitutionem Greg. XIII. habere locum in publicatione resignationum beneficiorum
6 iurispatronatus, † nunc 24. dubitatur an in eisdem beneficiis iurispatronatus locum habeat cõst. S. mem. Pii V. de admittendis resignationibus, in §. *cæterum*, per quam interdicitur Episcopis, ac aliis collatoribus prouidere *de beneficijs in eorum manibus resignatis, ijs, qui verbo, vel nutu, vel signo, in huiusmodi beneficijs, vel officijs à resignantibus, aut alijs eorum significatione, vel hortatu successores designantur, aut de ijs assumendis, promissio inter eos, vel etiam intentio qualiscumq; intercedat, aut suis, vel dimittentium consanguineis, affinibus, vel familiaribus, etiam per falacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum.* D. Franciscus Leo, *in thesauro for. Eccles. cap. 18. num. 38.* tenet quod cadant sub huiusmodi dispositionem:
3 † At vero, Nic. Garzia, *part. 11. cap. 3. §. 3. nu. 268. de benef.* & Paulus Piacetius, *in prax. Episc. cap. 5. nu. 22. part. 2. fol. mihi 332.* dicunt contra ipsum Leonem, quod beneficia iurispatronatus non comprahẽduntur
4 sub d. §. *cæterum*, † afferuntq; pro huiusmodi decisione declarationem, siue attestationem Illustriss. bo. mem. Card. Matthei in hæc verba. *Nos Hieronymus tit. S. Pancratij S. R. E. presbiter Cardinalis Matthaius fidem facimus, & attestamur in libris sac. Congreg. Concilij qui apud nos, asseruantur, adnotatum esse, quod* fęl. record. Greg. XIII. *declarauit beneficia iurispatron. non comprahendi* in §. cœterum *contento in constit. S. mem. Pij V. relaxante prohibitionem de non admittendis resignationibus*, quo §. *prohibetur Episcopis beneficia in eorum manibus, resignata eorum, aut resignantium affinibus consanguineis, vel familiaribus conferre.* subscrip. Hieronymus Card. Mattheius, & sic quotidie in hac Alexandrin. Episcopali curia practicatur.

DV-

DVBIVM XXV.

ARGVMENTVM.

Consanguinitas ad causandum impedimentum collationis beneficij resignati in manibus Ordinarij videtur quod debeat restringi ad tertium gradum tantũ, quia consanguinei in quarto gradu non videntur tanta affectionis.

1 SVccedit 25. dubium non contemnendum, in quoto gradu prohibeantur consanguinei, vel affines quominus possint prouideri ab Episcopo de beneficijs in eorum manib. resignatis. D.Flamin. Parif. *de resignatione beneficiorum liber. 5. quaſt. 6. num 194.* dicit quod relinquitur dispositioni iuris communis *l. commodissime 10. ff. de lib., & posthum. quam ibi allegat.* nec vlterius hoc dubium
2 enodat, † nisi forte dicendum sit, vt sicut consanguinitas, vel affinitas, quæ intercedit, inter promouendum ad Ecclesiam Cathedralem,& eum, qui debet inquirere de inquirendis requisitis, iuxta constitutionem editam per fæl.record. Greg.XIV.15.*Maij* 1591.de qua meminit idem Parisius *liber. 8. quaſt 5. num. 61.* non deuoluit ipsam inquisitionem, nisi huiusmodi consanguinitas, vel affinitas intercedat vsque ad tertium gradum, †
3 quippe qui illi,qui sunt coniuncti dũtaxat in quarto gradu, non sunt tãtæ affectionis *per glos. in cap. consanguinei* in verbo *parentes. 3. quaſtione 5.* & per ea, quæ notat, & tradit Farinac. *in prax. crimin. quaſtione 54. nume. 23. de teſtib.* ubi concludit cum magis communi, quod consanguinei, in quarto gradu, possunt compelli ad testificandum cõtra suos consanguineos in huiusmodi gra-
4 du coniunctos; † ita,& in casu nostro non impediat prouisionem fieri consanguineis extra tertium gra-
5 dum coniunctis: † Sed quia gradus quartus consanguinitatis est prohibitorius matrimonij *c. non debet* 8. *de consang. & affinit.* quod tamen obstare non deberet cum non militet eadem ratio impedimẽti matrimonii, quæ plane est sanguinis commixtio, quæ potest esse,& nõ esse, sine amicitia, ac impedimenti affinitatis aut consanguinitatis ad effectũ prouisionis beneficiorum,quæ ferè semper cõiunctam habebit amicitiã, propter q̃ induci poterit resignans ad resignandũ,& collator ad cõferendũ, & ipsa cessante,cessabit ẽt resignatio, & collatio,vltra aliam rationem; nimirũ, vt euitetur successio in beneficiis,quę à iure reprobatur *c. 1. & ibi glos.* in verbo *iure de prab.* Cõc. Trid. *de refor. c. 7. sess 25.*

DVBIVM XXVI.

ARGVMENTVM.

Affinitas ad inducendum impedimentum collationis beneficij resignati in manibus Ordinarij si sit ex licito coitu uidetur quod non debeat extendi vltra tertium gradum, si uerò sit ex illicito coitu gradum secundum non debet excedere.

1 MAius dubium est circa affinitatem, vtrum, inquam, impediat vsque ad tertium, an e-
2 tiam ad quartum gradum; † ratio dubitationis desumitur ex Sacro Cõcil. Trident. *de refor. matrim. capit. 4. sessione 24.*, vbi decernitur, vt affinitas ex fornicatione contracta non excedat secundum gra-
3 dum; † & re uera puto idem dicendum de affinitate, quod

de

de consanguinitate, considerata tamen vt sit contracta ex licita copula per d.c.*non debet 8.de consang.& affinita.* si uero sit contracta ex illicito coitu non debebit excedere secundum gradum Conc. Trid. *sess.24. de refor. matr.c.4.*

DVBIUM XXVII.

ARGVMENTVM.

Attinentia non impedit collationem beneficij resignati in manibus Ordinarij, & traduntur genera Attinentiæ idem de adoptiuis nisi stringat ex capite familiaritatis quia adoptiui solent cohabitare, et conuiuere cum adoptante.

1 Dubitatur 27. de qua affinitate sit
intelligendum vt impediantur
affines quominus possint prouideri
de beneficijs resignatis in manibus
Ordinarii, ex prohibitione const. Pii
2 V. §. *ceterum.* † Ratio dubitationis desumitur ex Host. *in sum. de affinit. n.4.* vers. *qualiter ipsa genera affinitatis*, & vers. *secundum genus*, ac vers. *tertium genus*, vbi, quod persona generata ex consanguinitate personę sociata per carnis copulam mutat gradum, sed non genus attinentię: persona autem sociata personæ p carnis copulã, mutat genus, sed nõ gradum, traditque versum

Mutat nupta gen⁹, sed generata grad⁹

Quod planè potest exemplificari sic, frater meus duxit in vxorem Annã, cum itaque frater sit mihi coniũctus consanguinitate in primo gradu, A. erit mihi affinis in primo gradu, & primo genere: at uerò si mortuo fratre meo, A. nubat Petro, ex quo P. sociatur A. alias fratri meo sociatæ per carnis copulam, ipse P. fit mihi affinis in primo quidem gradu, sed in secundo genere: si tãdem mortua A. Petr⁹ ducat Luciam, ex quo Lucia sociatur P. sociato A. alias fratri meo sociatæ per carnis copulã, ipsa L. fit mihi affinis in primo gradu, prout erat A. & P. sed in tertio genere. † Cum itaque vt vidimus in antecedenti dubio impedimentum huiusmodi prouisionis extendatur vsque ad tertium gradum, hi vero sint in primo gradu dubium planè non cõtemnendum hoc est, an, inquam, tamquam attinens mihi in primo gradu impediatur ob
4 tinere meum beneficium Breuiter †
autem concludamus non impediri, nam quamuis Hostiensis illam appellet affinitatem, & re uera appellari possit largo modo affinitas, strictè tamen, & propriè dici non potest affinitas, sed quędam attinentia, vt notat Siluester *in sum. verb. Matrimonium*
5 *8.num.15.* † quo fit vt matrimonium
huiusmodi attinentia non impediat nisi in primo genere, quod etiam animaduertit, & docet Host. *in summ. de affin. num.5.* Cum itaque aliquid prohibetur propter aliquod impedimẽtum, debet illud impedimentum vt intret ipsa prohibitio strictè, & propriè intelligi, non autem impropriè, & largo modo, ut obseruat Gambarupta *de casibus reseruat. casu, qui secũ-*
6 *do, vel propinquiori*, † vbi concludit
quod copula cum commatre non ca-
7 dit sub illa reseruatione, † nam in sta
tutis verba debent intelligi propriè *l.1. §. si is, qui nauem. ff. de exercit. actio.*
8 † & vbi dispositio simul est pœnalis,
& correctoria non fit extensio, etiam ex identitate rationis ad casum, qui sublata vocabuli significatione, contineri potest *glos. in Clem.2. verb. eisdẽ, de ata. & qualit.*, & probatur *in l. penul., & l. fin. C. de interd. matr.* tradit *Cros. num.172. in l. omnes populi. g. ff. de iust. & iur.* quem citat D. Petrus Barbosa *in 4. part. rubr. ff. solut. matr. num. 63.* vbi iam dixerat *num. 51.* quod si ma-

materia ſit odioſa vocabulum accipitur i inſtricta,& propria ei' ſignificatione, non autem admittetur impropria,ſiue larga *per d.l.1.§. ſi is qui nauem de exercit.actio.* Bart.*in d.l.omnes populi 9.de iuſt.& iur.n.58.*

9 Ea autem dicitur propria & ſtricta ſignificatio vocabuli,quæ importat id,ad quod principaliter ſignificandum,vocabulum fuit inuentum *l.ſi tibi 20.ff.ſi cert.pet.*Bald.*in l.1.ff.de iuſt. & iur.* vndè omnis ſignificatio, quæ recedit ab originali effectu, ad quem deſignandum inuentum fuit vocabulum,dicetur impropria,& larga ſignificatio *l.2.ff.de vſufruc.ear.rer.qua vſu conſum.* D.Petr.Barboſa vbi ſup.

10 Eadem erit doctrina de adoptiuis nimirum,vt impediatur quidem matrimonium inter adoptantem, & adoptatum filioſque adoptantis, & ipſum adoptatum *c.1.de cognat.legat.et omnes ſumiſtè,*ſiue adoptatio ſit per adoptionem,quę fit per quemlibet magiſtratum *inſtit.de adopt.§.2.& 4.*nec tranſit in poteſtatem adoptantis, *l.vlt.C.de adopt.*ſiue ſit per arrogationē quæ fit auctoritate principis, & eſt de eo,qui ſui iuris eſt *gloſ.*in verb.*quādiu d.c.1.de cognat.legal.*diſpoſitio nihilominus d.conſtit. Pianæ Pianæ. §. *caterum* penitus ceſſabit ratione affinitatis, quamuis ſemper ſtringet ex capite familiaritatis.

DVBIVM XXVIII.

ARGVMENTVM.

Secunda ſoboles non afficitur impedimento conſecutionis beneficij reſignati in manibus Ordinarij,nam dicitur attinens in ſecundo genere.

1 PRęmiſſum dubium aliud ciat, an conſtitutio Pij V.de admittē dis reſignat. §. *caterum* afficiat alterius cōiunctionis ſobole,prout afficitur ex diſpoſitione *c.fraternitatis, c.ſi cui' patruus c.ſi qua mulier ad ſecūdas, & c.ſi qua mulier tranſierit & ſeq.35.*

2 *quaeſt.*10.† ſiquidem vno defuncto in ſuperſtite affinitas non deletur; nec alia copula coniugalis affinitatem copulæ prioris ſoluere valeat *d.cap.fraternitatis verſ.porrò.* Concludendum eſt idem quod in antecedenti dubio

3 † nimirum ut non impediat, nam huiuſmodi affinitas cum ſit ſecundi generis, non debet afficere,nedū quo ad impediendum prouiſionem beneficiorum reſignatorum in manibus Ordinarij, imo neque etiam quo-

4 ad matrimonium, † quippe quæ affinitas 2.& 3.generis, prout etiam impedimentum ſobolis ſecundæ coniunctionis,de quibus in præcitatis capitulis penitus, & expreſsè ſublata ſunt *per cap.non debet 8. de conſang. & affin.*

DVBIVM XXIX.

ARGVMENTVM.

Publica honeſtas non inducit impedimentum collationis reſignati in manibus Ordinarii:nec item matrimonium ratum ſed non conſumatum,quia nulla exinde contrahitur affinitas.

1 NOn minus vtiliter inueſtigatur circa hoc impedimentum ex conſanguinitate,vel affinitate proueniens, an illi,qui ratione publicæ honeſtatis coniūgi nequeunt in matrimoniū,iuxta decretum Conc. Trid. *de reformatione matrim. cap. 4.ſeſſ.24.*

2 † vel alias,qui ante pubertatem cum pubere,vel etiam impubere non tamen proxime pubertati contraxerunt, quorum matrimonia reſoluuntur in ſponſalia *per c.1. de deſponſat.*

sat.impub.in 6. an inquam impediantur quominus possint licitè prouideri ab Episcopis de beneficijs resignatis in eorum manibus, stante Constitutione Pij V. de admittendis resi-
3 gnationib. *§.cæterum.*† Dicerē hmõi impedimenta nequaquam afficere Episcopos quominus possint liberè, & licitè conferre beneficia resignata in eorum manibus illis, qui huiusmodi habeant impedimenta ad contrahendum matrimonium; nam isti nō
4 dicuntur affines, † verba autem in statutis debent propriè, & non metaphoricè intelligi *l.1.§.si is, qui nauem ff. de exercitatoria actione lib.14.* Et sic cum prohibitio sit tantum de consanguineis, & affinibus, in ijs tantum stringere, & locum habere debet, &
5 non impropriè accipi,† vt in casu incestus reseruati, vti etiam dixi superius *in dubio 26.* copula cum Commatre non cadit sub reseruatione casus, *qui secūdo, vel propinquiori etc.* ex traditis à Gambarupta *de casibus reseruatis, d. casu qui secundo.*
6 Idem dicendum de impedimento proueniente ex matrimonio validè quidem contracto, sed non consumato, vt inquam, non impediat Episcopum quo minus conferre valeat beneficia in eius manibus resignata ex
7 obstantia *d.§.cæterum*;† ex huiusmodi enim matrimonio, quamuis contrahatur impedimentum matrimonij vsq; ad quartum gradum,† affinitas nihilominus nulla contrahitur, ex declaratione S. mem. Pij V. de anno 1566. quam refert Nauarrus *in manuali c.22.nu.57.* in hæc verba,
9 *Auctoritate Apostolica tenore præsentium declaramus, & diffinimus decretum Concilij huiusmodi omninò intelligendum esse, & procedere in sponsalibus de futuro dumtaxat, non autem in matrimonio, sic vt præfertur contracto sed in eo durare adhuc impedimentum omnibus illis casibus, & gradibus, quibus de iure veteri ante prædictum decretum Concilij introductum erat, illaq; extrauag. incipit ad Romanum*, & est edita super declaratione dubij excitati, *an matrimonium validè contractum, sed non consumatum inducat impedimentū ad instar sponsal. vsq; ad primum gradum, an vero vsq; ad quartum.*

DVBIVM XXX.

ARGVMENTVM.

Consanguinei, affines, & alij impediti à cōsecutione beneficij resignati in manibus ordinarij impediuntur etiam à concursu Parochialis resignatæ, secus si vacet per obitum.

1 DVbitatur 30. an familiares, & alij prætacti comprehensi in dicta Constitutione Pij V. possint admitti ad concursum in Ecclesijs resignatis in manibus ordinarii. Garzia
2 † *de beneficijs p.9.cap.2.num.210.* excitat hoc dubium, & plures adducens S. Congregationis declarationes resoluit, quod Episcopus non potest admittere consanguineos, nec affines, nec familiares tam suos, quam resignantium in Ecclesiis Parochialibus resignatis in suis manibus ex Bulla Pij Quinti, & ita attestatur declarasse fel. record. Greg. XIII.
3 Aduertendum tamen est, quod hoc non procedit in vacatione per obitū vt dictum fuit *in vna Ciuitatis Castelli Parochialis 16.* Iunii 1589. coram R.P.D.Orano, & in alia *Fanen.* 28. Iunii 1596. coram R.P.D.Corduba,
4 in hæc verba,† *Minus placuit secundum obiectum, quod fuerit approbatus familiaris Episcopi, quia licet in vacatione per resignationem posset hoc procedere, non tamen habet locum in vacatione per obitum, quo casu familiaris Episco-*

Episcopi admittitur ad Concursum, & ita fuit intellecta quædam resolutio Congregationis Concilij, quæ indistinctè loquitur, ne familiares Episcopi admittantur ad Concursum; illam enim in quadam causa Ciuitatis Castelli Parochialis 16. Iunij 1589. Coram R. P. D. Orano *Domini intellexerunt in vacatione per resignationem, non per obitum ex mente bonæ memoriæ* Cardinalis Caraffæ, *qui de hac re alloquutus est Pontificem illius temporis.*

DVBIVM XXXI.

ARGVMENTVM.

Beneficia propter ingressum religionis resignata conferri nequeunt nisi post annum & emissam professionem; quia prius non dicitur vacare beneficium, imò non potest admitti resignatio, nisi paulo ante professionem.

De contrahente autem matrimonium aliter est dicendum quia vacat tametsi postea dissoluatur matrimonium, vel quamuis vxor ingrediatur religionem, nam ius semel extinctum per matrimonium non reuiuiscit, licet postea cesset causa extinguens.

1 INter causas, ex quibus resignari possunt beneficia, recensetur causa ingressus religionis, & contractus matrimonij; nunc dubitatur XXXI. an Ordinarius, possit statim conferre intra mensem, à constitutione felicis recordationis Greg. XIII. *de pub. resignat. §. de beneficijs* assignatum collatori ad expediendum negotium beneficia religionem ingredientis, aut matrimonium contrahentis.

2 † Ratio dubitationis est, quia facilè posset, propter impedimentum contrahentium, vel alias propter ingressum religionis ipsius vxoris, ante consumationem matrimonij, qd plane licet *per c. ex publico, & c. quorundam de conuers. coniug.* uitam cleri

3 calē prosequi. † Videtur quod debeat Ordinarius expedire omnino negotiū intra mēsē, iuxta d. constit. Greg. XIII. §. *de benef.* nā hæc constit. Pii V. *de admittēdis resignationib.* habet hæc verba circa istam decimam causam, *si statim re ipsa id exequantur*, quæ plane verba referri ad vtrumque casum scribit Fuscus *de Visitatione lib. 2. ca. 28. num. 18.* & post eum Parisius, *de resignatione beneficiorum lib. 5. quæst.*

4 *6. numero 165.* † Contrarium tamen verius videtur, saltem quoad illum, qui religionem fuit ingressus; vt inquam non sit conferendum eius beneficium, nisi post an-

5 num, intra quem potest exire, † quia prius non dicitur vacare beneficium vt not. glos. *in c. statuimus* verbo *qui dari de regular.* Doct. *in cap. beneficium titulo eodem lib. 6.* Fuscus *de uisit. lib. 1. cap. 15. num. 284. & d. lib. 2. cap. 28. num. 18.* & ita aperte tenet Paris. *d. lib. 5. quæst. 6. nu. 167.* & ratio, inquit, est, vt si exierit habeat vnde vi-

6 uat. † Sed si militaret hæc doctrina equidem deberet expectari non solum per annum, sed imo per quin-

7 quennium, † quia, ex Concilio Tridentino, *sess. 25. cap. 19. de regular.* potest quicunque regularis intra quinquennium audiri super e-

8 gressu religionis, † si tamen causas, coram superiore suo regulari, & loci Ordinario deduxerint, ob quas religionē deserere, & exire prætendunt, si tamē habitū antea sponte non dimiserint † Gartia autem, *de benef. par. 11. cap. 9. num. 23.* dicit quod illa verba *religionē ingressuri*, sunt intelligēda, nō q dē de habit⁹ susceptione, sed planè de professionis

10 missione, † ac proinde nō posse Epūm nouitii renūciationē admittere, nisi

 paulò

paulo ante professionem, & hoc est etiam de mente Rodrig. *regul. quaest.*
11 *tom.1.q.37.ar.2.* † quamuis Garzia, *d.c.9.n.26.* videatur inclinare vt possit admittere Ordinarius resignationem nouitij, seu religionem ingressuri quamuis statim non emittat professionem, non obstante constit. Pij
12 V. † Attamen si bene perpendatur eius dictum, re uera tenet quod Rodrig. nam si renunciatio fiat ex causa ingressus religionis, subintrat di-
13 spositio d.constit. † beneficium tamē non vacabit nisi ex emissa professione.

15 Quo vero ad matrimonium, dicamus cum Parisio, *d.lib.5. quaest. 6. nu. 165.* Quod poterit Ordinarius cōferre beneficium resignatum ab eo, qui vult matrimonium contrahere non obstante quod postea matrimonium iam contractum dissoluatur, vel ex eo quod vxor ante consumationem intrauerit religionem, vel inuenta fuerit esse consanguinea, † nam ius semel extinctum per contractum matrimonij non reuiuiscit, licet postea cesset causa extinguens *ca. quam periculosum 7. quaest. 1.* Petrus Greg. Tholo. *de benef. c. 15. nu. 4. vers. quod si clericus* Nic. Gartia *de benef. p.*
17 *11. cap. 8. n. 1.* † Philip. Francus *num. 4. in c. si clericus 11. de pr ab. in 6.* vbi allegat *l. cum seruus 15. ff. de adim. legat.* vbi dicit quod gratia semel extincta non reuiuiscit ex veteri iure, sed nouo *per d. l. cum seruus*, & ego *supra dub. 10. req. 5.* Staphil. *de lit. grat.* in rubr. *quibus modis expirent lit. ad benef. §. Gratiā semel fol. mihi 206.*

†

DVBIVM XXXII.

ARGVMENTVM.

Matrimonium nullum ex defectu consensus causato à furore, ui vel metu non facit amittere beneficium, sed si sit ex defectu consensus mulieris facit amittere.

1 DVbitatur 32. an Matrimonium nullum ex defectu Concursus faciat amittere beneficium. Dicamus quod aut defectus nullitatis prouenit ab ipso Clerico, vel à Muliere; Si à Clerico dicamus quod vel est causatus à furore, vi, vel metu & huiusmodi, & tunc non ammittit beneficium, aut Clericus est sanæ mētis, & liberè consensit, sed † defectus consensus processit à Muliere, & tunc ipso Iure ammittit beneficiū Garz. *p. 11. cap. 9. num. 10. & seq. de benef.*

DVBIVM XXXIII.

ARGVMENTVM.

Matrimonium nullum ex defectu formæ non inducit priuationem beneficij.

1 MAius dubium oritur circa hāc ipsam materiam nullitatis Matrimonij, an inquam, matrimonium contractum sine Parrocho & testibus inducat vacationem beneficij. Garzia *de beneficijs cap. 9. num. 13. par. 21.* adducit decisionem Rotæ *in vna Lucana de Insula Sancta* coram bo. mem. Illustriss. Lancillotto 6. Iunij 1572. in qua dictū fuit *beneficium uacare propter matrimonium sic contractum;* † At uerò *ibidem nume. 14. & 15.* dicit, non perdi beneficium propter huiusmodi matrimonium nulliter, ex defectu formæ,

mæ, contractum, quia inquit, ex actu nullo propter defectum formę, siuè solemnitatis non incurritur pœna; pro quo allegat decisionem Rotæ *in vna Hyporigen. Canonicatus* 22. Octobris 1584. coram Orano, & alia quam plura Iura, & doctores, ad id cumulat.

DVBIVM XXXIV.

ARGVMENTVM.

Casus constit. Innocentij tertij referuntur.

1 Dubitatur 34. circa causam xi admittendę resignationis quænam sint casus, qui continentur in Constitutione Innocentij III. edita
2 super dimissione Cathedraliũ. † Breuiter dicamus, quod sũt sex, videlicet, cõscientia criminis, debilitas corporis; defectus scientiæ; malitia plebis, scandalum, & irregularitas Personæ. Hos recenset Parisius *de resignatione beneficiorum lib. 5. quæst. 6. nu. 168.*

DVBIVM XXXV.

ARGVMENTVM.

Inimicitia capitalis, quæ sit relinquitur arbitrio iudicis.

1 Dubitatur trigesimo quintò circa duodecimã causã admittendæ resignationis quænam inimicitia
2 dicatur capitalis. Concludamus † breuiter cum glosa *in c. 2. 4. quæst. 3.* & Gram. *con. 57. num. 8.* Menoch. *de arbitr. centur. 2. casu 110. num. 3.* hoc relinqui arbitrio Iudicis, † coniecturæ tamen huiusmodi capitalis inimicitiæ desumuntur si fuit insidiatum vitæ beneficiati ex aliqua magna causa præcedente, vel si de vniuersitate, vel maiori parte bonorum controuertitur; Sic Parif. *de resignatione beneficiorum lib. 5. quæst. 6. num. 7.*

DVBIVM XXXVI.

ARGVMENTVM.

Ordinarius non potest admittere resignationes eorum, qui sunt in sacris tametsi in sit aliqua ex causis à Pio V. præscriptis nisi etiam habeat resignans vnde possit aliunde commodè viuere.

1 Dubitatur trigesimo sextò, an possit ordinarius aliqua ex praemissis causis interueniente admittere sine vlla alia circumspectione resignationes beneficiorum.
Concludamus breuiter quod non,
2 † debet enim duo obseruare: Primum vt renuncians habeat vndè possit aliunde viuere, & commodè vitam sustentare si tamen in sacris sit; Alterum vt ipsi ordinarij non conferant huiusmodi beneficia resignata in manibus suis, Consanguineis, aut affinibus, familiaribusuè suis vel resignantium, etiam per circuitum, de quibus latè dixi supra *dub. 26. & seq.* aliter videretur facta in fauorem quod fieri non potest. *Parif. de resignat. benefic. lib. 5. quæst. 6. nu. 189.*

DVBIVM XXXVII.

ARGVMENTVM.

Resignationes beneficiorum sunt omninò facienda intra sex menses quando beneficia resignata fuerunt in manibus Papæ, aut intrà tres menses si facta fuit resignatio in manibus Ordinarij.

Traditur differentia inter Reg. Cancell. de publicandis resignat. & Const. Greg. 13.

traditur, & modus publicandi; permultaq; practicabilia in hac materia recensentur.

PRosequendo materiam d. constit. Gregorianæ, per quam etiam præscribitur forma publicandi resignationes; pro cõplemento, opere pretiũ duxi hic tradere magis practicabilia publicandi huiusmodi resignationes
1 beneficiorum; † nam ex huiusmodi publicationis ommissione, nedum beneficia vacant per resignationem, itaut nullum remaneat ius penes resignantem, & per consequens non possit induci vacatio per eius obitũ, prout erat tempore constit. S. mem. Pii V. *de publicandis resignat.* † & etiã est ex regula Cancell. *de public.* quando deficit vnum ex tribus, quæ inibi copulatiuè requiruntur; nimirum quod non sit facta publicatio: quod possessio non fuerit petita: & quod resignans post sex menses, si facta fuerit resignatio in Curia, vel post mensem, si sit facta extra Curiam decesserit in possessione (alterum enim istorum si deficiat regula non procedit, quia beneficia vacabũt per resignationem, & non per obitum.)
3 *Gomes. super ista regula q.* 15. † sed etiã ex huiusmodi ommissione publicationis beneficium remanet reseruatum, ita vt nequeat ab alio conferri, & concedi, quam à S. Sede Apostolica, vt in d. constit. Greg. vers. *quod si quicquam.*
4 Porrò quia ad publicandum resignationes beneficiorum, vt vidimus arctamur, nedum regula Cancell. sed etiam constitutione Greg. & nihilominus videntur inter se variæ, & discrepantes, tam circa tempus, quam circa locum, & modum ad publicandum præscriptos; in primis videndum est in quibus discordent, & quomodo possint concordari.

5 Discrepant igitur regula, & cõstit. Præfatæ; primo circa tempus; enimuerò regula statuit terminum sex mensium ad publicandum resignationem factam in Curia, ac vnius mẽsis ad publicandum factam extrà curiam: constitutio verò statuit terminum sex mensium Citra mõtanis, & nouem Vltramontanis ad publicandum resignationes factas in Curia, & trium mensium ad publicandum factas coram ordinariis collatoribus.

6 Discrepant etiam, quia regula non determinat tempus, à quo debeant currere menses: at constitutio vult quod currant à data concessionis gratiæ, non autem à die præstiti super ea consensus, etiam si postea concessio gratiæ huiusmodi ex quauis causa, diuersisq; sequentibus datis, ac quotiescumq; & quouis modo reformata, & valida reddita fuerit, pluresq; & quotquot in alium, vel alios cessiones, ac etiam in ipsummet primum resignantem, vel cedentem retrocessiones, termino prædicto non dum elapso, intercesserint, ita vt vnicus duntaxat terminus omnibus his successiuis cessionibus, ac retrocessionibus decurrat, vt qui postremus gratiam habuerit publicationem huiusmodi facere, cæteraq; omnia in d. constit. præscripta, intra eundem terminum pręstare teneatur.

7 Discrepant etiam circa locum, nam regula est contenta vt publicatio fiat vbi beneficium consistit, † at constitutio expresè disponit quod ipsa publicatio fiat in Cathedrali, & in beneficii Ecclesia, vel Ecclesiis, si in pluribus illud sit.

8 Discrepant insuper, quia regula non declarat coram quibus sit facienda huiusmodi publicatio. Sed constitutio vult quod fiat vbiq; idest in vtraq; Ecclesia dum frequens populus

pulus ad miffarum folemnia conuenerit.
9 † quamuis nihil referat an fiat diebus feftiuis, vel non, ex Kochier *in d. regula num. 15. verf. fextò.*
10 item † regula non determinat, an alta, an fubmiffa voce fit publicanda refignatio. Conftitutio autem vult quod clara, & intelligibili voce refignatio, feu ceffio huiufmodi ac beneficij qualitas, & inuocatio, nominaque, & cognomina refignãtis, feu cedentis, ac illius, in cuius fauorem gratia huiufmodi facta eft, pronuncientur, ita vt hæc omnia poffint ad notitiam omnium ibi exiftentium verifimiliter peruenire, fcriptoque de his omnibus, exemplo collato, valuis dictarum Ecclefiarum affixum relinquatur.

11 Difcrepant etiam circa modum publicandi, nam regula nullum præfcribit modum; conftitutio verò difponit, vt palam omnibus literæ Apoftolicæ, earumue tranfumptum authenticum exhibeantur.

12 Huiufmodi itaque difcrepantia ftante, videntur regula, & conftitutio implicare; etenim cum ex conftitutione in refignatis extra Curiã habeantur tres menfes, poterit refignatarius vti hoc beneficio, & indulto, & per confequens non debebit ei obftare regula, quæ tantum vnum menfem concedit.

13 Sed dicamus quod regula præfcribit menfem, intra quem debebit faltem vnum ex tribus, quæ præmifit præftari nimirum, vel refignationem effe publicatam, vel poffeffionem petitam, vel refignantẽ fuperuiuere ad hoc vt beneficium dicatur vacare per refignationem, & non per obitum; alioquin fi horum nullum extaret beneficium vacaret per obitum, ita vt collationes de illis tanquam per refignationem vacantibus factæ, & inde fecuta, nullius effent roboris, vel momenti, & fic videtur, quod vacatio adhuc fuftineretur per refignationem, etiam poft lapfum menfis, vel femeftris, fi tamen adhuc fuperuiueret refi-
14 gnans: † At in cafu conftitutionis non fic, namq; fi quicquam prædictorum omnium ommiffum fuerit, dictis terminis vt cuique præfcripti funt elapfis, omnes difpofitiones, & gratiæ refignatorum, & cefforum beneficiorum, aut iurium, cum omnibus indè fecutis, fiue de pacificis, fiue de litigiofis, funt irritę, & inanes, nullaq; alia gratia fuper huiufmodi beneficio, fiue iure ceffo ijs, quibus conceffa fuerit, fuffragatur, fed ipfi tales inhabiles, & incapaces funt ad huiufmodi beneficia fic refignata, & ceffa, quandocumque obtinenda, illaque, fiue iura ad ipfa ftatim prima refignatione, feu ceffione, etiam fi illæ aliàs nullæ, & inualidæ effent, vacauiffe, & vaca-
15 re cenfentur eo ipfo, † nec refignantibus feu cedentibus, fi poftea in fua poffeffione remanent. regulæ de annali, & triannali poffeffore, nec præfumptæ, aut tacitæ retroceffiones, etiam propter diuturnam continuæ poffeffionis huiufmodi tolerantiam, nec omninò aliud ius, vel beneficium vllo tempore fuffragatur, fed ipfa beneficia, fiue iura fic à principio vacantia à fede Apoftolica duntaxat impetrari valent, & concedi.

16 Infuper ex conftitutione præfata, impetrationes, vel etiam motu proprio conceffiones quibufcunque derogationibus fulfultæ, numquam cum claufulis generalibus, aut vacationum modis conditionalibus, vel implicitis compræhenduntur, fed fpecialiter, & expresſé ob non feruatam formam dictæ Conftitut. Pij V. fanct. Mem. ac cum decla-

declaratione nominum, & cognominum resignantis, seu cedentis, & gratiam habentis, dispositiuè,& non conditionaliter fieri omnino debēt, & † quicumq; sic impetrans, aut gratiam etiam motu proprio habēs præfinitum cuiq; casui tempus prædictū à data concessionis gratiæ sibi factæ huiusmodi, ea omnia, quæ cadens à iure prædicto debebat, præstare tene-
17 tur, † & si pluribus gratiam huiusmodi fieri contigerit, is præ omnibus obtinet, qui primus publicationem suæ impetrationis fecerit, & possessionem adept⁹ fuerit, aut petierit, omniaq; requisita in d. constitutione adimpleuerit, quamuis in data sit postremus, & possessio ab alio in publicādo negligentiore prius appræhēsa fuerit, vel petita, quæ dispositio non inducitur per regulam.

18 Huiusmodi igitur est discrepantia regulæ Cancellariæ,& constit. Greg. XIII. *de publicandis resignationibus*, quas vt ad concordiam reuocemus; dicamus ex dispositione regulę, beneficia resignata, nec publicata numquam remanere propter ommisionem huiusmodi publicationis reseruata,& etiam aliquando vt vidimus ipsam vacationem ex resignatione euanescere, & induci vacationem per obitum: At ex vi constitutionis semper beneficium vacare in prima resignatione, etiam nulla,& inualida;& insuper beneficia sic resignata, quorum resignationes non fuerunt publicatæ, remanere reseruata, ita vt nequeant nisi per S. Sedem proui-
19 deri. † Sed iam teste Kochier *in ista regula num. 12. vers. verum notet*, hæc regula amplius non inseritur in reg. Cancell. ideo non est insistendum. Iam veniamus ad Praxim publicandi ipsas resignationes.

20 Debebit itaq; Resignatarius, per se, vel per alium omninò intra sex menses, si beneficium prouisum fuerit per S. Sedem ex causa resignationis factæ in Curia, vel intra tres mēses, si prouisio facta fuerit ab Ordinario ob resignationē factam in suis manibus extrà curiam, vel etiam ab ipsa S. Sede propter deuolutionem, aut aliàs ob non publicationem resignationis factæ in manibus ordina-
21 riorum extrà curiam, † vbi frequens populus ad Missarum solemnia cōue-
22 nerit, In † Cathedrali, & beneficii Ecclesia, vel Ecclesiis, si in pluribus
23 illud sit, † vbiq; palam exhibendo literas Apostolicas, seu earum authē-
24 ticum transumptum, † clara, & intelligibili voce vt verisimiliter omnia peruenire possint ad notitiā omnium ibidem existentium, publicare seu pronunciare resignationē beneficii, etiam ex causa permutationis vel commendæ resignati, etiam literis Apostolicis non confectis, & possessione non habita, nec non litis, & iurium quorumcunq; cessiones, ac retrocessiones, & quascumq; aliàs dispositiones, siue temporales, siue perpetuas, aut ad id mandata Apostolica, sub quacumq; forma, & quibuscumq; etiam S.R.E.Card. ac piis locis, quocumq; priuilegio suffultis,
25 facta; † item & beneficii qualitatem & inuocationem, nominaq;& cognomina resignātis, seu cedentis, ac illius, in cuius fauorem gratia huiusmodi facta est, scriptoq; de his omnibus, exemplo collato, valuis dictarum Ecclesiarum affixum relinquere.

26 Formula autem publicandi sic sufficienter concipi poterit, ex Parisio *de resignat. lib. 11. quæst. 6. num. 28. & & Garzia de benef. p. 11. cap. 3. §. 4. nu. 290.* in hæc verba.

Notum sit omnibus, quatenus A. resignauit in manibus Sanctis. D. N. D. Vrbani diuina prouid. Papa VIII. & eius

eius S. Sedis beneficium curatum, ſiue ſimplex *Eccleſia S. Petri huius Ciuitatis*, ſiue oppidi F. huius Diœceſis, *& de eo facta eſt gratia N. Papienſi vt apparet ex his bullis ſiue literis apoſtolicis, aut tranſumpto autentico, quas in manibus habeo* nec refert ſi vernaculo fiat ſermone, aut latino.

Facta publicatione vtſupra debebit ſcripto de his omnibus exemplo collatum, valuis dictarũ Eccl. affixũ dimittere, et ſufficiet, teſte Garz. *d. c. 3. §. 4. n. 295.* ſi affigatur ſimplex carta quæ dicat.

A reſignauit in manibus Sanctitatis ſuæ beneficium Curatum, ſiue ſimplex, *Eccleſia S. Petri huius Ciuitatis*, ſiue oppidi F. huius Diœceſis, *de quo facta eſt gratia N. Papienſi*. & de hoc inducit in teſtem Pariſium *de reſignat. lib. 11. q. 6. n. 56. & 59.* & ita ait intelligẽdum fore deciſ. rot. *in vna Mediol. 26. Octobris 1598. coram Corduba*, quæ habet ſic.

28 *Ad obiectum quod Fabius non probabat literas fuiſſe exhibitas ut ab oĩbus tãgi, & legi poſſint; dictum fuit quod ſatis eſt quod notarius illas publicè haberet præ manibus, vt ipſe teſtatur, qui dicit ſe alta, & intelligibili voce publicaſſe literas Apoſtolicas, & illas ad omnium notitiã deduxiſſe, & tranſumptum earum in valuis dimiſiſſe;* † *nec obſtabat quod in valuis Eccleſiæ dimiſerit tantum tranſumptum literarum, non autem inſtrumentorum ipſius publicationis, quoniam viſũ eſt DD. hoc ſufficere, & verba conſtitutionis*, Scriptoque de ijs omnibus exẽplo &c. *referri ad omnia contenta in literis apoſtolicis, non autem ad inſtrumẽtum publicationis, quod affigendum non eſt, vt fuit reſolutum* in cauſa Salamãtina dimidiæ portionis 8. Apr. 1585. coram D. Orano, & Leodien. Canonicatus 7. Iunij *1596.* coram D. Penia *Hanc deciſ. refert Garzia d. cap. 3. §. 4. num. 284.*

30. Praxis tamen habet vt affigatur integra copia ipſarum literarum, & ibi affixa dimittatur, & inſuper appẽdatur originale earundem literarum & dimittatur per aliquod temporis ſpatium ita enim pinguius adimpletur forma d. conſtitutionis, vt fuit reſolutum *in vna Legionen. præſtimoniorum 11. Martij 1594. coram D. Pãphilio*, quam refert *Gartia d. c. 3. §. 4. nu. 298.* ibi *quæ reſignatio cum habuerit effectum, ſecuta etiam poſſeſſione reſignatarij, & fuerit firmiter publicata, etiam cum affixione ipſiuſmet originalis, & ſic pinguius, & perfectius adimplendo formam conſtitutionis Gregorianæ, quæ cõtentatur affixione ſimplicis tranſumpti* ad not. per Iaſon in l. ſi quis mihi bona §. coram 12. notabili. ff. de acquir. hæred. *abdicauit à reſignante omne ius & poſſeſſionem ita vt penes ipſum nihil remanſerit, quod tempore contracti matrimonij ex eius perſona potuerit vacare* iuxta not. per Io. Andr. & alios in ca. ſollicite de reſt. ſpol.

32 Cæterum cauti ſint reſignatarij, vt faciant publicare per alios, & non publicent ipſi nec ſint præſentes, nã ex quo publicatio facta non debito tẽpore præſumitur non fuiſſe facta aliàs debito tempore, *ad deciſ. rot. in vna Toles. poſſeſſ. adductã per Gartiã p. 9. c. 2. n. 330. & traditam per eũdem p. vl-*
34 *tima c. 2. n. 188.* † ſi tamen nullibi cõſtat ipſam reſignationem fuiſſe publicatam extra tempus per ipſum reſignatarium, uel de eius ordine, non conuincitur, & opponens tenetur cõcludenter probare de non publicatione, *Rot. in una Placent. & Oxomen. præſtimoniorum 11. Martij 1594. coram Pegna quã refert Gartia p. 11. c. 3. §. 4. n. 330*
35 nec creditur notario aſſerenti ſe ad inſtantiam reſignatarij feciſſe publicationem, † quia non creditur Notario, non actuario atteſtanti de geſtis coram ſe, de tempore præterito, & ma-

maximè cum attestatio notarii est sine testibus, *Rot. in d. Oximen. præstimoniorum Put. decis. 17. ibi adducta de fide instrumentorum.*

36 Cauti præterea sint resignatarii vt faciant publicare literas, quamuis a-
37 lioqui nullæ, vel subreptitiæ sint, † nam illa publicatio sufficiet, nec alia opus erit si postmodum obtineant gratiam perinde valere; † in praxi enim constat, teste Paris. *de resignat. li. 12. q. 7. n. 89.* & Gartia *c. 3. §. 4. n. 323. p. 11.* multas resignationes inualidas
40 publicari, † & ex eis capi possessionē & postea obtineri gratiam perinde valere, nec fieri aliam publicationē.
41 † possessio. n. amittitur, & aquiritur etiam ex actu nullo *l. 1. §. si uir vxori. ff. de acquir. possess. Gartia ibidem.*

42 Hinc dicendum, quod si quis fuerit prouisus de beneficio resignato *in forma dignum, vel commissaria*, quo casu sine collatione vigore talium literarum capi non potest possessio, *Gar-*
43 *tia d. ca. 3. §. 4. num. 326.* † attamen si publicat literas resignationis ante collationem sibi factam per executorem satisfacit constitutioni de publicandis, *ita rota in vna Burgen. Canonicatus 19. Ian. 1598. coram Pamphilio Gartia vbi sup. n. 227.*

44 Cauti tandem esse debent, vt non contententur præsentare commissionem executori in tempore, & etiam executionem literarum petere, sed petant etiam instanter se in possessionem immitti, hæc enim omnia copulatiuè requiruntur, vt fuit resolutum *ī vna Zamoren. beneficij de morales 28. Iunij 1596. coram Corduba* relata ad verbum per Garziam *p. 11. c. 3. §. 4. n.*
45 *300.* in qua dictum fuit † *nec refragabatur commissio admissionis ad causam pro interesse sub die 4. Maij 1592. corā D. Gipsio, & quod procederetur ad executionem literarum prout iuris esset, & deinde facta citatio ad videndum procedi iuxta formam commissionis, quia illa non potest deseruire pro petitione possessionis, iuxta constitutionem, secundum quā petenda est instanter, & copulatiuè cum petitione executiones literarum, vt fuit resolutum in causa Aretina commendæ 16. Febr. 1596. coram D. Lita.*

46 Illud tamen non omitto qđ quamuis resignatio nulla, & inualida de-
47 beat publicari; † attamen quando est nulla ex defectu consensus non ītrat uacatio ob nō publicationē, q̄a nō dicitur resignatio, vt fuit dictum *ī vna Hispalen. & Corduben. præstimoniorū 14. Iunij 1600. coram D. Lancilloto* te-
48 ste Garzia *d. c. 3 §. 4. n. 277. p. 11.* † idē vbi resignans non habet aliunde, ex quo possit commodè uiuere, vt vult
49 Papa; *Gartia ibidem num 279.* † idem vbi resignatarius decessit intra tempus datum ad publicandum; *Garzia ibidem n. 281. post Gonzales de mensib. & alternat. glos. 15. §. 2. n. 53. & 54. &*
50 *Paris. de resignatione lib. 3. q. 2. n. 8.* † nam ubi imponitur pęna ex non facto intra certum tempus, pœna non incurritur, nisi ex toto tempus labatur; *Anchar. & Gemin. in c. commissa de elect. in 6. quas allegat Paris. d. q. 2. n. 10.*

51 Proficuum etiam valde esse puto, illud adnotare, quod in publicatione, quæ fit de resignatione beneficii, non sunt exprimendæ prorogatio, et restitutio obtentæ, quia non legitur in constit. Et ita fuit resolutum, *de restitutione*, quidem in causa Oxomen. beneficij 2. Decembris *1585. coram D. Oriol. de prorogatione verò*, In Iaceñ. Vicariæ 31. Ianuar. *1590. corā D. Plato*, de quib. decis. meminit d. Decis. in causa Mediol. beneficij 13. Ian. *1597.* coram Corduba vers. *vltra quod.* quā de verbo refert Garzia *d. p. 11. c. 3. §. 4 n. 284.* & meminit etiam Kochier *in reg. de public. num. 33.* allegans Paris. *de resignatione lib. 11. quæst. 7. num. 71.* qui

qui hoc planè dicit, & eatundem deciſionum mentionem facit.

Sed vt Heluones deturbemus de eorum cupiditate, qua flagrant aliorum beneficia *certo modo*, & maxime *ob non publicationem reſignationis* impetrare, libenter huc refero, quæ colligi ex deciſ. fel. rec. Greg. XV. 210. In vna Siracuſana Prioratus 4. Febr. 1605. & ibi not. per D. Oliuer. Beltramin. quæ planè perutilia fore cõfido.

Impetrans beneficium ob non factam à poſſeſſore publicationem reſignationis in tempore & iuxta formã conſtit. fœl. rec. Greg. XIII. debet negatiuam narratam in gratia plenè, & concludenter probare, *Seraph. deciſ. 1064. & in vna Palentina coram Penia apud Garziam p. 11. cap. 3. num. 330. & in alia pacent. Canonicatus 10. Feb. 1612. coram eo. Pennia & in Acharētina Parochialis 19. Aprilis 1613. coram Sacrato quas refert D. Oliuerius Beltraminus in Romana Cur. Aduocatus in annot. ad deciſ. fœl. rec. Greg. XV. 210. & 242. atq; 288. poſt Mareſcot. var. reſol. lib. 2. cap. 1. num. 21.*

52 *& ſeq.* in qua quidem *deciſ. 210.* † dictum fuit *non obſtare publicationem extra tempus, quæ fuit exhibita in actis, quia fuit producta non à poſſeſſore ſed ab impetrante, vnde non concludebat quod non fuerit facta alia in tempore, cum ſit actus reiterabilis, & etiam dictum fuit quod non ſufficiebat præſumptio, & veriſimilitudo allegata quod ſi proceſſiſſet publicatio in tempore non fuiſſet facta alia extrà tempus, quippe quæ debet impetrans per neceſſarias, & concludentes*

54 *probationes demonſtrare*, † *præſertim cum publicatio potuerit fieri* à reſignante, ſicuti à reſignatario, vnde ſæpius dictum fuit *gratias huiuſmodi non poſſe iuſtificari, niſi duobus modis, vel per confeſſionem eius, qui debuit publicare, vel ſi extrà tempus conſtit. expediuit literas, quæ alioquin debuerãt*

55 *eſſe publicatæ*, † idem fuit reſolutum in d. deciſ. 288. vbi aperte deciſum fuit *impetrantē ob non factam publicationem debere concludenter probare ipſam non publicationem tanquam fundamentum ſuæ gratiæ licet conſiſtat in negatiua, & dictum fuit confeſſiones compermutarij, quæ adducebantur ad oſtendendum ipſum non publicaſſe, non concludere, non publicationem, quippe quas poterat eas feciſſe compermutans ſtante quod bulla admitit ad publicandum tam reſignantem quam reſignatarium.*

56 Ac proinde D. Beltraminus ibi num. 3. in annot. obſeruat, ac notat quod negatiua non publicationis non probatur ex collatione facta reſignatario poſt tempus ad publicandum, quia, inquit, potuit eſſe obtenta alia collatio, & prouiſio, quæ in tempore fuerit publicata, nam in beneficialibus, vti iam vidimus *in dub. 20. nu. 173. prælud. 7. per cap. poſt electionem de conceſſ. præbend. Caſſad. dec. 21. ſuper reg. Canc. & 3. de cauſ. poſſ.* datur multiplicatio titulo-

57 rum, † ſicuti etiam non probatur publicatio nulla, ſeu inualida ex eo quod fuerit facta extra tempus; nam que eſſe poſſet quod fuerit obtenta prorogatio, vel certè alia publicatio fuerit facta in tempore vt dictum eſt ſuperius.

58 Nec implicat quod deciſum fuit in d. Toletana nimirum publicationem factam non debito tempore præſumi non fuiſſe factam aliàs debito tempore, quaſi præallegata deciſ. CCX. ſit contraria illi; namque intelligenda eſt illa, vt tunc præſumenda ſit non aliàs facta debito tempore ſi a reſignatario, vel aliàs à reſignante producatur

aut saltem constet de illorum ordine ad illam faciendum in eo tempore, in quo facta fuit extra tempus, secus in casu huius decis., quia producta fuit ab impetrante, vnde optima est cautio, quam supra tradidi; vt nedū resignatarius, quinimo, neque resignans sint præsentes vbi fit publicatio. Et hæc nota pie lector, quia vtile erit; si plura scire cupis consule D. Parisium, qui tibi pinguius satisfaciet; mihi sat sit ista delibasse.

DVBIVM XXXVIII.

ARGVMENTVM.

Patrimonium, vel beneficiū quod dicatur sufficiēs, vt valeat fieri resignatio relinquitur arbitrio Episcopi iuxta qualitatē personæ, loci, et tēporis, sed nō requiritur tam exacta consideratio quando resignans est in minoribus, vel resignat ad effectum ingrediendi religionem.

1 Diximus supra *dub. xix.* beneficiū xxx. vel 40. Scutorū, dici sufficiēs ꝓ titulo vt possit quis ordinari;
2 † nunc dubitatur, an qui habuerit beneficiū, vel patrimonium huiusmodi redditus possit resignare beneficiū in manibus ordinarij, ita ut dici queat habere vndē commodè vitam possit
3 sustentare. † Parisius *de resignatione ben. l. 5. q. 6. n. 181. post Men. de arb. casu 216. n. 10. addito Alf. Hoied. de incōpat. ben. pa. 1. c. 19. n. 23.* dicit quod relinquitur arbitrio ordinarij, qui cōsiderata qualitate personarum, locorum
4 & tēporū iudicabit de sufficientia; † limitat tamen hoc dictū in eo, qui dū renunciat est in minorib. constitutus & multo magis in eo, qui renūciat ad effectum contrahendi matrimoniū, ac tandem in volente ingredi religionem, quia nō esset inquit insistendū, vel examinandum eorū patrimoniū.

DVBIVM XXXIX.

ARGVMENTVM.

Collator habens ius præuētionis cū Episcopo vbi intelligit vacationem debet se declarare coram notario, quod ipse intendit conferre, & si Ecclesia est Parochialis debet etiam addere quod rogat Episcopum, vt proponat edictum.

1 Dvbitatur 39. quid agere debeat collator, qui iure prçuētionis cō currit cū Episcopo in collatione alicuius Parochialis. Nic. Garzia *in tr. de ben. c. 2. n. 125. p. 9.* adducēs declarationē sac. cōg. quā & de verbo refert, hāc dubitationem soluit, cui additur Hier. gōzal. *§. 3. proem. n. 16. & 17. de mens. & altern.* & post eū thes. for. Ec
2 clesiast. *de coll. ben. n. 51.* † quod si inferior collator habet ius cōcurrēdi in præuentione cū ordinario, debet, habita notitia vacationis Parochialis, declarare cotā notario se velle cōferre, & ideo rogare Episcopum vt proponat edicta, & hac ratione tuebitur ius suæ præuentionis, & hæc sunt verba ipsiusmet declarationis sac. congregationis in substantia.

DVBIVM XL.

ARGVMENTVM.

Cardinalis qui residet in Curia potest cōferre sine concursu Parochialem, quæ vacauit in sua diœcesi alicui existenti in curia examinato tamen prius ab examinatoribus vrbis.

1 Dvbitatur 40. An Cardinalis S. R. E. residēs Romæ possit cōferre Ecclesias Parochiales alicui ex suis familiaribus, vel alij in curia existēti
2 absq; examine in cōcursu. † D. Anastas. Germoni*, de Ind. Card. §. quibusuis n. 9.* tenet posse dūmodo ille, cui cō fertur,

ferẽ fuerit examinat⁹ ab examinato
rib. deputatis à Papa, vel eius Vic. qđ
plane ꝓbat multis rationib.; † diſpoſi
tionẽ uero Sac. Conc. Trid. *c. 18. de re
for. ſeſſ. 24.* ibi, *etiam ſi ipſa Parochialis
reſeruata etc. etiam vigore Indulti S. R.*
6 *E. Card.* † putat habere locum circa
indulta extraordinaria dũtaxat, vel
circa ea beneficia, quorũ collationes
ſpectant ad Cardinales ratione alicu
ius Abbatiæ, vel Dignitatis, quas poſ
ſident in aliena diœceſi, non autem
circa indulta Ordinaria, quæ conce-
dũtur, vt dixi *in prælud. 19.* Illuſtriſſ.
Card. Ep. in ſuis diœceſibus, quæ ve-
rò differentia ſit inter Indultum Pri-
uilegium, & Diſpẽſationẽ dixi in *d.
37. præl. 26.* vbi etiam dixi quare adda
tur, & *Priuilegia.*

DVBIVM XLI.

ARGVMENTVM.

*Ordinarius poteſt conferre parochialẽ, quæ
uacauit in curia dum apoſtolica Sedes ua
caret ſed ſit concurſus.*

*Et an reſeruata ſint beneficia, quæ vacarũt
Apoſtolica Sede vacante.*

1 DVbitatur X L I. an Ordina-
rius poſſit licitè conferre Paro
chialem vacantem in Curia dum va-
2 cat apoſtolica ſedes; † ratio huius du
bitationis eſt, quia, quamuis Reg. Cã
cell. vt vidimus, *in prælud. 17. dub. 1. de
reſeruat.* ceſſent Apoſtolica ſede va-
3 cante, † non tamen ceſſant reſeruatio
nes in corpore iuris clauſæ, † qualis
eſt illa beneficiorum vacantium in
curia, quę planè inducta eſt *per cap. 2.*
5 *de præbend. in 6.* † nam regulæ Can-
cellariæ non extinguntur niſi quo-
ad ea, quæ diſponunt vltra ius com-
mune, *Simoneta de reſeruat. quæſt. 47.*
num. 13. † Sed nos concludamus cum
Rebuff. *in prax. benef. tit. for. nou. pro-
uiſ. verſ. dummodo temp. dat. num. 14.* iũ
cto Paulo Granutio *in add. ad Simo-
net. d. quæſt. 47. num. 13.* atque P. Greg.
Tholoſ. *de benef. cap. 24. num. 17.* quod
poteſt Epiſcopus, & alius quiuis infe-
rior collator huiuſmodi parochiales
vacantes, ſede apoſtolica vacante, li-
bere conferre, peracto tamen exami-
ne ad formam Conc. Trid. *ſeſſ. 24. ca.*
7 *18. de refor.* † per *cap. ſi Apoſtolica 35.
de præb. in 6.* quia eſt correctiuum, *c. 2.*
8 *tit. & lib. eod.*; † quinimo poterit ex
diſpoſitione *eiuſdem cap. ſi Apoſtoli-
ca* conferre illas Eccleſias, quæ uaca-
runt apoſtolica ſede uacante, vel etiã
adhuc viuente Papa vacarunt in cu-
ria ſed ante illarum collationem a-
poſtolica ſedes vacauit, uel alias Pa-
pa in uita non contulit non obſtante
regula, quæ diſponit, vt beneficia cu-
rialium decedentium dum Curia de
loco ad locum transfertur ſint reſer-
uata; nec illa, quę diſponit, vt benefi
cia, quæ tempore obitus Papę remã-
ſerunt vacantia, nec fuerunt prouiſa
ſemper cenſeantur reſeruata, † quia
ceſſant huiuſmodi regulæ *per d. cap. ſi*
10 *Apoſtolica 35. de præb. in 6.* † Non ob
ſtante quod contrarium videatur an
nuere Gartia *de benef. p. 5. ca. 1. num.
646.* vbi putat omnia beneficia, quę
vacarint Apoſtolica ſede vacante eſſe
reſeruata, quamuis collatio facta eſ-
ſet ante bullam Conclauiſtarum fæl.
rec. Pauli V. per quam reſeruare uide
tur huiuſmodi beneficia, vt prouidean
tur Cõclauiſtæ, cuius planè particulã
huc inſerere libuit vt quiſque cogi-
tet an hoc ſit verum eſtque talis.
11 *Nec non omnia & quæcumque benefi
cia Eccleſiaſtica cum cura, & ſine cu-
ra ſecularia, & quorumuis ordinum regu
laria,* in quibus uis Ciuitatibus, Diœ
ceſibus, & locis quorumcumque Re-
gnorum, Prouinciarum & Dominio

rũ ac Insularũ, *& aliàs ubilibet cõsistẽtia*, & ad quo rumcumq; collatorum Secularium, & quorumuis ordinum regularium *collationem, prouisionem, electionem, presentationem, seu quamuis aliam dispositionem pertinentia*, etiam si sęcularia Canonicatus, & præbendæ, dignitates, etiam maiores, & principales, personatus, administrationes & offitia etiam curata, & electiua in Cathedralibus, etiam Metropolitan. Parochialibus, vel alijs Ecclesijs, ac præstimonia, seu pręstimoniales portiones, & perpetua, ac simplicia, etiã seruitoria beneficia Ecclesiastica, non tamen Parochiales Ecclesiæ, vel earũ perpetuæ Vicariæ, ita tamẽ vt si super illarum fructibus, redditibus, & prouentibus pensiones aliquæ imponantur in fauorem Conclauistarum, & non aliorum reseruari debeant; regularia vero Prioratus, Præpositurę, Prępositatus, Præceptoriæ dignitates non tamen conuentuales, personatus, Administrationes, vel offitia non tamen claustralia, ac curata; & electiua aut loca, & canonicales portiones in Ecclesijs Cathedralibus, etiam Metropolitanis, vel aliis, aut Monasterijs, seu alijs locis Regularibus, *aut alia beneficia fuerint, quæ vacante Sede, prædicta vacabant, & vsque ad diem assumptionis nostræ ad Pontificatum vacauerunt, etiam si dispositioni Apostolicæ specialiter, vel etiam ratione mensium in quibus vacauerint, aut vacationis illorum apud Sedem prædictam, aut familiaritatis*, nostræ, seu Pręcessorum nostrorum aut quorumuis S.R.E. Cardinalium defunctorum, aut etiam ad Ecclesiæ militantis regiminis assumptionem, etiam si ex personis Sedis prædictæ Notariorum Collectorum, vel aliorum offitialium aut etiam dictorum Cardinalium, *seu alias ex quacunque reseruatione, etiam de* necessitate, & dispositiuè expriměda generaliter reseruata, & affecta existant, & eidem dispositioni Apostolicæ non reseruata, nec affecta annuum tamen valorem Ducentorum Ducatorum auri de Camera non excedentia, *& de quibus Ordinarij Collatores tempore assumptionis nostræ huiusmodi nullo modo vel nulliter, & de facto disposuerũt* inter ipsos Conclauistas, aliasue personas, ab eisdem Conclauistis, seu per illos deputatis nominandis, & non alias distribuendæ iuxta prouidam distributionem, & diuisionem per deputatos à Conclauistis huiusmodi faciendam, ea ratione habita, vt beneficia ipsa idoneis Conclauistis conferantur, si habiles reperiantur, qui tunc in omnibus beneficiis huiusmodi quibuscumque alijs non Conclauistis præferantur. Quod si Conclauistæ idonei ad eadem beneficia obtiněda defuerint seu illa acceptare noluerint, tunc pensiones annuæ super fructibus redditibus, & prouentibus, ac etiam distributionibus quotidianis, aliisque rebus, & Iuribus, & etiam in certis beneficiorum huiusmodi, quæ eas supportare poterunt Conclauistis omnino reseruentur authoritate, & tenore similibus pręcipimus, & mandamus Decernentes quascumque prouisiones, Collationes, Commendas, Vniones, Annexiones, & Incorporationes, aliasque dispositiones de ipsis beneficijs vt præfertur, vel alias vacantibus, aut pensiones super fructibus beneficiorum huiusmodi, seu fructuum, redditũum & prouentuum ipsorum, vel illorum partis reseruationis per quoscumque qua vis auctoritate, aut

etiam

etiam per nos, & sedem eandem etiam motu simili, & certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ac consistorialiter in aliorum, quam eorundem Conclauistarum vel personarũ ab eisdem Conclauistis nominandarum coniunctim factas, & faciendas nullas & inualidas, nulliusque roboris, & momenti, ac præter, & contra mentem nostram concessas fuisse, & esse nec alicui, seu aliquibus, etiam si Cardinales fuerint de dictis beneficijs vacantibus per nos sub præsenti gratia comprehensis in præiuditium dictorum Conclauistarum qua vis etiam Apostolica vel etiam ordinaria, aut quacumque alia auctoritate prouideri, vel alias quomodolibet disponi de illis potuisse neque posse, nec collationes, prouisiones, Commendas, aut alias dispositiones de illis aliter factas, cuiquam nullatenus suffragari debuisse nec debere, nullumque illis etiam si dispositioni Apostolicæ affecta, aut reseruata antea non essent, *dummodo de illis per Collatores prædictos tempore dictæ assumptionis nostræ legitimè prouisum non fuerit, post id temporis quouis prætextu disponere potuisse, neque posse*, ac de illis prouisis ius in illis, vel ad illa quæsitum & sic per præsentes ablatum non fuisse nec esse, neque regulæ nostræ de non tollendo Iure quæsito locum fuisse dici aut censeri posse. Quodque omnes &c.

12 Sed redeundo ad rem nostram, intelligendum est, vt possit ordinarius cõferre Parochialem vacantem in curia quando contraxit reseruationẽ, tantum propter huiusmodi vacatio-
13 nem in curia, † non autem si ex alio capite illam contraxisset, etiam ex dispositione, seu reseruatione illata per regulas Cancellariæ, vti planè esset de beneficijs Protonotariorum, & de uacantibus in mensibus Apostolicis,
14 ante obitum Papæ, † vel alias nisi esset talis Parochialis deuoluta propter negligentiam collatoris, vel ob ommissam formam Conc. Trid. &
15 huiusmodi, † quia eo casu, vti *d. c. si Apostolica*, non corrigit Conc. Lateranense, vt notat ibi Francus; ita nec potest corrigere Conc. Trid. nec Con-
16 stit. Pij V. quæ sunt posteriora; † vel tandem nisi fuisset affecta propter appositionem manus Papæ, quia hisce casibus non posset inferior collator conferre, obsistente semper sibi re-
17 seruatione, vel affectione, † nam beneficium semel reseruatum, vel affectum semper remanet tale, donec fuerit plenariè prouisum, *ad trad. per Francum in c. statutũ vers. item tertio 3. de prab. in 6.*

DVBIVM XLII.

ARGVMENTVM.

Episcopus existens in Curia, vel extra diœcesim tempore vacationis beneficij potest illud conferre, quamuis ob reuerentiam Papæ debeat exire extra mœnia, et ibi conferre, quod tamen non probatur Pauino.

DVbitatur 42. An possit Episcopus conferre Parochiales vacantes in Curia si ipse sit in Curia vel saltem extra diœcesim tempore earum vaca-
1 tionum. † Philippus Franc. † *In c. Si Apostolica 35. de prab. in 6.* concludit quod Episcopus siue sit in Curia, siuè extra suam diœcesim poterit licitè conferre Parochialem quæ vaca-

vacauit in Curia Apostolica sede vacante, vel aliàs non fuit collata per
2 Papam in uita sua, † dummodo Episcopus non sit in remotis, quia tūc inquit conferre debet per Vicarium
3 iuxta *c. statutum 3. de preb. in 6.* † nam illud *cap. statutum* secundum ipsum Franc. Archid. & Io. Andr. ibi relatos non est correctum nisi quoad ea, quæ exprimūtur in *d. c. si Apostolica*
4 *35. de preb. in 6.* † sed Germonius de Indult. § tibi quoad vixeris nu. 76. apertè dicit quod Ordinarij collatores ritè rectéq; conferunt extra diœcesim vt latè Ias. *in l. extra territorium 20. ff. de iurisd. om. gent. vbi num. 7.* hoc in specie ostēdit etiam si sint Romæ quamuis ob reuerentiam, quam perpetuò præstare debent summo Pont. debent exire extra mænia, & ibi conferre, quod à se ipso factum testatur;
5 † hoc tamen, exire scilicet extra mœnia, nō approbat Pauin. de potes. ca. sed. vac. q. 1. part. 2. vers. & quia potestas vbi dicit quod possunt conferri beneficia extra territoriū; quinimo etiam in Curia Romana, dummodo ibi non vacauerint.

DVBIVM XLIII.

ARGVMENTVM.

C. si Apostolica de preb. in 6. *locum habet in Parochialibus actu, & stricto modo sumptis; sed non in curatis largo modo, nec in collegiatis.*

1 DVbitatur 43. An *c. si Apostolica 35. de preb. in 6.* locum habeat in omnibus curatis. Concludit Frācus post Io. And. in *d. c. si Apostolica nu. 2.* quod habet locum duntaxat in Ecclesijs actu, & stricto modo Parochialibus, non autem in alijs curatis, largo modo, de quibus latius di-
3 ximus *in prælud. 3.* † prout etiam non habet locum in Collegiatis, *per notata in c. statutum 3. de elect. in 6. & in c. li-*
2 *cet canon. 14. tit. & lib. eodem.* † Quia secundum *Archid. & Io. And* quos sequitur idem Francus *d. constitutio si Apostolica* est correctoria, ac proinde debet intelligi strictè.

DVBIVM XLIV.

ARGVMENTVM.

Collatio ex dispositione c. si Apostolica *fieri debet intra sex menses per concursum, & iure ordinario.*

1 DVbitatur 44. intra quem terminum fieri debeat collatio quando Episcopus confert vigore, *c. si A-*
2 *postolica 35. de preb. in 6.* † quippequæ hęc decretalis nullum præfigit termi-
3 num ad exequendum. † Io. Andr. in *c. statutum 3. de preb. in 6.* & post eum Francus *ibid. num. 8. vers. debent*, cōcludunt, quod debet fieri intra sex menses, vltra mensem Papæ, *per c. 1. de iurepatr. d. lib. 6.* nam incipere debent à fine mensis Papæ.
4 Illud † verò summopere animaduertendum censemus huiusmodi, Ecclesiam conferendam fore per
5 concursum, † & talem collationem fieri debere iure ordinario, per ea, quæ notauimus, *in dub. 25. de Indultis.*

DVBIVM XLV.

ARGVMENTVM.

Verbum collatio quando profertur a lege comprehendit electionem, præsentationem, & prouisionem. In rescriptis autem non comprehendit.

1 EX quo aliqua tetigi circa *cap. statutum 3. de preb. in 6.* per quod disponi-

ponitur vt poſſit Ordinarius liberè conferre beneficia, quæ vacarunt in Curia, & Papa illa non cōtulit intra menſem.

1 Dubitatur modo 45. An appellatione collationis veniat electio, præſentatio, & prouiſio: & omiſſa diſputatione, quando conſtitutio dicatur odioſa vel fauorabilis, dicendum eſt abſolutè cum Io. Andr. & Franc. *in d.c.num.1.* quod comprævenduntur; quidquid dicat Archid. *in c. cum in illis 16. tit. & lib. eo.* contrarium te-

2 nens, † nam vt ait ibi Franc. *d.c. cum in illis* loquitur in impetrationibus, in quibus, vt in odioſis collatio non

3 comprehendit electionem. † Sed reuera Gonzal. *gloſ. 16. nu. 9. & ſeq.* hoc dubiū enodat ibi concordans Dd. & dat intelligentiam *d.c. cum in illis 16. §. cum autem de præb. in 6.* vbi habet quod eſt magna differentia inter col-

4 lationem, præſentationem, &c. † vt inquam collatio tunc comprehen-

5 datur quādo profertur à lege, † quia tunc non datur ambitio; † ſi verò proferatur in reſcriptis tunc tamquam ambitioſa non cōprahendatur. Subſcribit Pariſius *de reſign. beneſ. lib. 12. quæſt. 5. num. 31.*

DVBIVM XLVI.

ARGVMENTVM.

C. Statutum de præbend. in 6. *eſt correctum, & abrogatum ſed hodiè literæ ſuper beneficijs vacantibus in Curia dantur ſub die obitus.*

1 Dubitatur 46. an ordinarij debeāt conferre beneficia vacantia in Curia, ſi à Papa infra menſem non fuerunt collata ſtante diſpoſitione

2 *d.c. ſtatutum 3. de præb. in 6.* Æneas de falconibus, *in tract. de reſeruat. q. 4. princip. effect. 6. nu. 2. fol. 21.* ait quod totus mundus dicit *d. cap. ſtatutum 3. de præb. in 6.* eſſe correctum, & abrogatum *per extrau. Piæ ſollecitudinis 1. de præb. inter cōmunes*, & quamuis habeamus claram *deciſ. Rot. quæ eſt 12. num. 1. de præb. in nou.* vbi dictum fuit d. decretalem *ſtatutum 3. de præb. in 6.* eſſe reuocatum *per d. extrau. Piæ 1. de præb. inter commun.* ipſe tamen Æneas, ex quo Cardinalis *in conſ. 117. verſ. item in 2. colum.* fundat ſe ſuper *d.c. ſtatutum*, vbi ſic ait, *niſi Papa conferat intra menſem, ſublata eſt reſeruatio*, & gloſ. *in c. fin.* in verbo *ordinatio de conſuetud. in 6.* fundat etiam ſe *in d.c. ſtatutum*, quæ etiam, & poſt eam Lapus præſuppōnunt *d. c. ſtatutum*, eſſe in obſeruantia, cui deciſioni ſubſcribit Francus, & Io. Andr. *in eodem*

3 *c. ſtatutum*, † & poſt hos nouiſſimus comentator reg. Cancell. D. Io. à Kochier, *in reg. 1. num. 22. verſ. prima igitur*, qui dicunt quod poterit ordinarius conferre, & poterit etiam poſt menſem ipſius Papæ delegatus, & executor datus per literas, quibus gratiatur ordinarius collator ipſius beneficijs, non audet inquam Æneas quid quam certi decidere, dicēs quod Curia non reciperet, vt ordinarius conferat huiuſmodi beneficia; † & re-

4 vera hodie videmus in praxi, vt notauimus *ſupra dub. 24.* quod literæ beneficiorum vacantium in Curia dantantur ſub die obitus, vnde vix vnquam poterit contingere caſus.

5 Attamen ſi vmquam eueniret, pigri ne ſint ordinarij, nam textus eſt clarus, & vt vidimus, Cardinalis, Lapus, & glo. illud *c. ſtatutum* obſeruāt, quibus additur Rebuff. in prax. *in for. nou. prouiſ. num. 14. & Gaſpar de peruſio*, qui annuit *d.c. ſtatutum* eſſe in obſeruantia, quamuis dicat, nō habere locum in beneficijs aliàs reſeruatis, vel affectis idem aſtruit Germ. *de Indul. §. tibi quoad vixeris num. 95.* vbi

vbi dicit posse ordinarium vel eius Vicarium in Diœcesi existentem, & non extrà conferre. Mensis verò, secundum D. Barbosam, *allegat 57. nu. 24. part. 3. de potest. Episcopi*, incipit currere à die vacationis nō autem à die scientiæ; faciunt quæ diximus supra *requisito 5. dub. 11.*

DVBIVM XLVII.

ARGVMENTVM.

Papa potest moram purgare in conferendo beneficia vacantia in Curia, quæ intra mensem non contulerat si tamen res sit integra.

1 DVbitatur 47. an dato quod *c. statutum 3. de præb. in 6.* sit in obseruantia, prout est in obseruantia *cap. si Apostolica 35. eod. tit. & lib.* possit Papa moram purgare, & sic conferre lapso mense. Videtur quod non;
2 † etenim Episcopi de iure communi habent intentionem fundatam in iure conferendi omnia beneficia suæ Diœcesis *per c. regenda 10. q. 1.* & alia iura per me congesta *in prælud. 18. n. 6. de mensibus*; quapropter videtur qđ Papa nequeat morā purgare in præ-
3 iudicium collatorum inferiorum; † sicut illam purgare non potest ordinarius, teste staphileo *de lit. grat. in 4.*
4 *forma num. 2.* † quia, inquit, lapso iā termino, Episcopus non debet vlterius variare in præiudicium executo-
5 ris, † cui honor est facere prouisionē,
6 & fungi vice Papæ; † nihilominus propter magnam prærogatiuam, poterit Papa, re adhuc integra, post mē-
7 sem conferre validè, † nam, vt aliàs vidimus, Papa potest concurrere cum ordinarijs collatoribus, ita, post Gonzal, & Garziam, dicit D. Ioann. à Kochier *in reg. 1. num. 22.* & D. Barbosa *allegatione 57. num. 24. de potest.*
8 *Episcopi par. 3.* † Facienda tamen erit mentio de vacatione in Curia, alioquin collatio nulla erit, † etiam si apposita esset clausula, *quacumq; generali reseruatione non obstante*, nisi addatur, *etiam in corpore iuris clausa*, vel nisi esset facta *motu proprio*, quia aliter videretur circumuentus Papa, vt post Gemin. *in cons. 12.* notat Æneas *in d. q. 4. effectu 36.*

DVBIVM XLVIII.

ARGVMENTVM.

Episcopus impeditur conferre intra mensem Papæ quamuis Papa de illo non prouideat quando tamen decretum appositum est pro Papa, vel pro alio. Si vero appositum est pro tertio, & reseruatiuus non intendebat vti, non impeditur secus si intendebat vti, & declaratio talis intentionis præcessit collationem, quia in beneficialibus inspicitur initium.

1 DVbitatur 48. An valeat collatio Episcopi, qui contulit intra mē sem Papę, si postea Papa de illo non prouideat. Hanc dubitationem mouet Francus *num. 9. in c. statutum 3.*
2 *de præb. in 6.* † pro cuius solutione adhibenda est distinctio; vel enim decretum appositum est pro Papa, vel pro alio: si pro Papa, nulla erit collatio *per c. non firmatur 18. de reg. iur. in 6.* si verò appositum fuit pro tertio, tunc, vel talis reseruatiuus intendebat vti huiusmodi decreto, vel declarauit se nolle eo vti: in primo casu, adhuc nulla penitus erit prouisio; in secundo vero casu subdistinguendū est, vel declaratio pręcessit, vel subsequuta est ipsam collationem; si pręcessit valebit, si autem subsecuta est, non valebit, *Ioan. Andr. hic*, quem
3 sequitur Francus, † vbi enim agitur

de

de beneficio Eccleſiaſtico conſeqnēdo, inſpicitur initium vt *in c. auditis 29. de elect.* ſecundum lapum.

REQVISITVM OCTAVVM

De electione dignioris in Parochialibus patronatis.

SI Eccleſia vacans ſit de iurepatr. Eccleſiaſtico, vel mixto, puta partim clericorū, & partim laicorū, & inſtitutio ſpectet ad Epum, patronus eliget ipſe digniorē ex ap̄pbatis in cōcurſu, illūq; pſētabit Epiſcopo, intrà 6. mēſes, quod eſt tēpus à iure ſtatutū patronis Eccleſiaſticis ad præſentandū, & illud currit, de momento in momentū à die ipſius Vacationis.

Si verò inſtitutio facienda ſit à Papa, vel alio quouis collatore citra ipſū Epiſcopum tunc electio magis idonei ex approbatis in concurſu, fieri debebit ab ipſo ſolo Epiſcopo diœceſano, vel ab eius Vicario, & patroni præſentabunt electū; cui, & non alij collator, ſiue iuſtitutor debebit omninò conferre ipſam Eccleſiam intrà ſex menſes.

DVBIVM PRIMVM

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus deriuans à patrimonio Laici efficitur Eccleſiaſticum per quamcumq; tranſlationē in Eccleſiā, Collegiū, vel dignitatem Eccleſiaſticam, niſi apponatur conditio in translatione vt retineat naturam Laicalis iuriſpatronatus.

1 REcēſui plura de beneficijs iuriſpatr. *in præludio 5.* vbi ēt tradidi differentiam inter iuſpatr. Eccleſiaſticū, mixtūq; & laicale. Quod aūt atti net ad præſens *VIII. requiſitū* dubita
2 tur primò, † An iuſpatr. quod habuit originē à patrimonio laici, & poſtmodū tranſlatū fuit donatione, vel alio quouis titulo in Eccleſiā, aut capitulū, ſeu collegiū Eccleſiaſticū, vel aliquā pſonā Eccleſiaſticā ratione Eccleſiæ, vel dignitatis, aut beneficij, efficiatur Eccleſiaſticū. Cōcludam⁹ quod ſic, *per c. 1. §. fi. de iurepat. in 6.* Pariſ. *de reſign. ben. l. 2. q. 4. n. 39.* Gōz. *gloſ. 15. §.*
3 *2. n. 5* † Rot. *in vna Valentina beneficij 26. Martij 1593.* corā R. P. D. *Orano*, vbi deciſū fuit; *Præſentationē factā per Abbatiſſā, & moniales S. Trinitatis de perſona Petri Laguna ad beneficium SS. Matthiæ, & Luciæ ſitū in Parochiali S. Ioannis de Mercato, non intrare, quia licet admittatur illud eſſe de iurepat. ex dotatione Matthiæ Aragno Ciuis Valentini; nihilom. cū tranſlatū fuerit in Abbatiſſam, & moniales S. Trinitatis dicitur iuſpatronatus Eccleſiaſticorum, & Eccleſiaſticū* d. c. 1. §. fin. de iurepat. in 6. *cū traditis per couar.* pract. qu. c. 36. n. 5. Garzia *de ben. p. 1. 5. c. 1. n. 553. & ſeq.* latè de hoc diximus *in d. prælud. 5.*
4 *dub. fi.* † limita niſi trāsferratur cum conditione vt retineat naturam laicalis iuriſpatronatus.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus fit Eccleſiaſticum in vita patroni qui religionem ingreditur.

1 DVbitatur ſecundò an ſi patronus laicus, qui eſt patronus exfundatione efficiatur religioſus, ipſum iuſpat. fiat Eccleſiaſticū. Petrus And. Gambarus *de poteſtate legati de lat. lib. 3. nu. 416. poſt. ſoc. in repet. c. de Monachis 12. de præb.* reſoluit affirma
2 tiuè, † quia, inquit, per huiuſmodi ingreſſū omnia bona acquiruntur Monaſterio, *Auth. ingreſſi c. de ſac. ſanct. Eccl.* Lambert. *de iurepatr. li. 2. part. 2.*

Pp quaſt.

quæst.1.art.11.n.12. Intellige tamen, vt hoc procedat tantum, durante vita ipsius, Monachi vbi iuspatr. iure sanguinis defertur in posteros, & illi adsunt. *Prob. ad Monach. de iurepatr. in 6. nu. 2.* Garzia *part. 5. cap. 1. n. 555.*

DVBIVM TERTIVM

ARGVMENTVM.

Iuspatronatus laicorum religiosè inuentiũ sit Ecclesiasticum.

1 DVbitatur tertiò, An Iuspatr. spectans ad Laicos religiosè uiuentes, & portantes habitum religionis, & gaudentes priuilegio fori, & Canonis, quales sunt Beguinę, sit Ecclesiasticum. Rot. *decis. 8. de iurepatr. in antiq* concludit quod est Ecclesiasticum, idem videtur decidendum de iurepatr. spectante ad illos de tertio ordine S. Francisci; non quidem vt singulos, sed vt vniuersos *Fel. de benef. part. 3. quæst. 11. nu. 23.* Garzia *de benef. part. 5. ca. 1. nu. 556.*

DVBIVM QVARTVM

ARGVMENTVM.

Iuspatronatus competens operarijs Ecclesiæ ab Episcopo non deputatis est Laicale at si verò si deputentur, vel saltem confirmentur per Episcopum est Ecclesiasticum.

1 DVbitatur quartò, an iuspatr. cõpetens operarijs, seu œconomis, vel edituis Ecclesiæ, sit Ecclesia-
2 sticum. Fel. *in tract. quando lit. apost. noc. patr. limit. 4.* tenet quod sit Laicale; at vero Hier. Paulus *in pract. Cancell. vers. in causa mea maioricensi fol. mihi 628.* & Lambert. *de iurepatr. pa. 1. lib. 1. quæst. 1. art. 10. nu. 6.* & Rot. *in vna Salamant. Cappellania del voto 5. Iulij 1593.* coram pamphilio, te-
3 nẽt esse Ecclesiasticũ; † sed possunt concordari per ea, quæ tradit Gambarus *de potest legati lib. 3. num. 382.* vt sit Laicale, iuxta opinionem Felini, quando præsentatio fit à Laicis nõ deputatis auctoritate Episcopi: contrà uero sit Ecclesiasticũ, iuxta opin. Pauli Hier. & Rot. quando Laici, qui præsentant, deputantur auctoritate Episcopi, vel saltem per Episcopum confirmantur, idem dicendum de Hospitalanijs.

DVBIVM QVINTVM

ARGVMENTVM.

Iuspatronatus confraternitatum laicorum est laicale.

1 DVbitatur quintò, an iuspatr. cõfraternitatum Laicorum, siue disciplinatorum sit Ecclesiasticum. Felin. *in tract. quando lit. apost. noc. pat. limit. 4.* & post eum Roch. de curr. in verbo *Ius nu. 17.* & Gambarus *li. 3. nu. 412.* tenent quod sit Laicale, Lambert. tamen *p. 1. l. 1. q. 1. ar. 10. n. 4. & 5.* & post eũ Nic. Garzia *de ben. p. 5. c. 1. n. 606. & seq.* tenẽnt quod sit Ecclesiasticum, subiungit tamen idẽ Garzia *d. c. 1. n. 608.* dicens quod de ęquitate, ad effectũ derogationis, & reseruationis, videtur huiusmodi iuspatr. cõfratenitatũ laicorũ esse cẽsendũ laicale, ex ratione allata per couar. *pract. qu. c. 36. nu. 8.* quæ est, vt quamuis confraternitas instituta causa pietatis adhereat, & sit affixa alicui Ecclesiæ, ipsi tamen, ex quibus collegium, & vniuersitas consistit, ad quorum suffragia fit præsentatio, quia sunt laici, & ad huiusmodi vniuersitatẽ laicorũ, non

non ad Ecclesiam, nec aliquam Ecclesiasticam dignitatem præsentatio pertinet, ideo concludit, vt huiusmodi iuspatr. sit laicale, & secundum hanc opinionem etiam resoluit Rot. *in vna Valentina beneficij 6. Octobris coram Robusterio*, referens aliam *in vna Pistorien 21. Maij & 21. Iunij coram Sarmiento.*

DVBIVM SEXTVM.

1 *ARGVMENTVM.*

Iuspatronatus, in quo Ecclesiastici præsentāt quē laici nomināt est Ecclesiasticum quando laici debent plures nominare ex quibus Ecclesiastici vnum præsentare tenuntur. At vero est laicale, quando laici vnum tantum præsentant, quem Ecclesiastici præsentare tenentur.

1 Dubitat. 6. An si Ecclesiastici præsentēt, quem laici nomināt, hu
2 iusmodi iusp. dicatur laicale. † Hanc dubitationē mouet. Gāb. *de potest. leg. l. 3. n. 392.* & adducit opinionem Io. Andr. & Dominici *in c. cūm in illis §. si verò. 16. de pr. in 6.* asserētiū, q̄ sit Eccle
3 siasticū, † quia noiatio nō est i cōsideratione *c. nobis 25. de iur.* sed sol⁹ act⁹ præsentationis attēdit *c. cōsultationib. 19. tit. eodē* Gamb. *vbi sup. n. 393. et seq.*
4 † sed ipse tenet. *n. 398.* q̄ sit laicale, ea potissima ratione, quā ēt sequit glos. *in c. ad audientiā. 3. de Eccl. ædif.* quia actus præsentātis nominatos ab alio
5 non est liber, sed necessarius, † quod planè inquit, est contra naturā patronatus, quippequæ est vt patronus sit liber in præsentando idoneū *per c. piæ mem. et c. filijs 16. q. 7. c. quoniā 3. de iur.* & ī hāc partē inclinat, ēt *collec. in c. r. vers. sed quid de reg. iur.* vbi etiā dicit, Rotā suo tempore iudicasse cōtra Io.
6 Andr. † & clari⁹ *in c. cū dilectus 28. de iur.* dicens ius esse apud eos, qui nominant, nō aūt apud eos, qui præsētāt, & hāc ipsā doctr. Gabr. probat. Garz.
7 *part. 5. c. 1. n. 616.* † nā ius an sit Ecclesiasticū vel laicale vbi mēsuratur ex persona præsētātis est quādo is, q̄ eligit eundē ēt à se electū præsentat Gābar. *vbi supra n. 402.* secus vbi cogitur præsentare electum ab alio. ibidē n. 403.
8 Cæterum, vt hosce doctores cōcordemus, & eorū opiniones amicas reddamus. Sit conclusio, tunc dici laicale, cū Gābaro, & collect. quādo Ecclesiastici præsentant illū, quem vnū, & nō nisi solū præsentare possunt laici: dici verò Ecclesiasticū, cum Io. Andr. & domin. quando laici debent nominare plures, ex quibus Ecclesiastici teneantur præsentare vnum; tūc enim non dicitur adempta libertas electionis; quod planè induci potest pacto vel statuto, & consuetudine, *Abb. in c. cum terra 14. de elect.* & est tenenda hæc distinctio, quia est bona, & vtilis.

DVBIVM SEPTIMVM

ARGVMENTVM.

Iuspatronatus est laicale vbi Ecclesiasticus non potest præsentare nisi de consensu laici: secus si non posset nisi de consilio.

1 Dubitatur 7. An iuspatr. sit Ecclesiasticū, vel laicale, quādo Ecclesiasticus præsentat cū cōsensu laici, vel ē cōtra. Gāb. *de potest. leg. l. 3. nu. 409.* dicit huiusmodi iusp. fore iudicandū ex qualitate præsentantis, nō autem ex qualitate consentientis, ea ratione, quia, inquit, qui consentit non facit *l. aliud 101. ff. de reg. iur.* At Nic. Garzia, *de ben. p. 5. ca. 1. n. 616.* inclinat, vt censendum sit esse illius, qui debet cōsentire; secus vero, ait, esset si deberet duntaxat consulere, quia tunc non teneretur sequi consilium per ea, quæ decidit Rot. *apud Put. dec. 506. lib. 2.*

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Iuspatronatus in quo præsentatio fit per turnum variatur, & prouisio Apostolica turnum non consumit.

1 DVbitatur 8. quid censendum sit de iurepat. in quo præsentatio fit per turnum ab Ecclesiasticis, &
2 laicis,† Garzia, *de benef. part. 5. ca. 1. n.615.* cōcludit cum Achil. de Graff. *decis. 2. de iurepa.* ac Put. *decis.* 107. *li.* 3. quod quando turnus spectat ad Ecclesiasticos ea uice dicitur Ecclesiasticum, & è contra quando reddit ad
3 laicos dicitur laicale, † nec prouisio Apostolica consumit turnum, quia id procedit quando potest reseruatio intrare respectu vtriusq; præsentandi ius habentis: nimirum, quādo ambo essent Ecclesiastici, secus vero, vbi reseruatio intrat respectu vnius,
4 & non respectu alterius, † nam connexorum idem est iudicium. *l. Item si fundus. §. huic cō ūctus 10. ff. de vsuf. vbi scrib. c. trāslato, & ibi not. 3. de Cōst.*

REQVISITVM NONVM.

De institut. prçsentati in patronat.

COllator, vel aliàs, institutor, debebit omninò intra duos menses à die præsentationis instituere præsentatum in Ecclesiam Parochialem, si tamen præsentatus intra legitima tempora, & præmisso examine ad formam Conc. petierit se institui, alioquin institutio, & omnimoda dispositio faciet deuolutionē ad Papā.

At verò si collator negligat Ecclesiam ipsam conferre, vel præsentatū instituere non curet, nimirū, differēdo vltra duos menses, fas erit patronis, & prçsentato recurrere ad metropolitanum, vel ad viciniorem Episcopum, aut etiam ad S. Sedem pro obtinenda huiusmodi institutione.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Nullum tempus præfixum est à iure ad petendam institutionem nec ad instituendum, sed potest præfigi à superiore, & latè traditur hæc materia.

1 REceptissima est apud oēs Dd. conclusio nullū esse præfixum tempus à iure ad instituendū ijs, qui habent ius instituendi sed fore præfigendū à superiore, infrà quod debeāt in-
2 stituere, † itaut si absq; causa non instituant, deuoluatur prouisio ad superiorē, vt, vt possit ipsum institutorē cōpellere ad instituendū, aut certe ipsemet instituat. *Lel. Zech. de benef. c. 12 vers. tēpus verò n. 33.* sed latius, & elegantius concludit Lāb. *de iurep. li. 2. p. 3. q. 2. a. 6. n. 4.* vbi *post Rot. in nou. decis. 212. eo. tit. & Pau. de citad. p. 6. art. 3. q. 53. n. 103.* quam plura vtilia colligit, quæ hic breuiter, & in compendium referre me non pigebit.
3 I. Igitur colligit, quod vbi à iure nō est præfixū tempus habenti aliquid facere, pōt superior prçfigere terminū ad illud faciēdum, & quod si non fecerit, ipse superior supplebit, & ad hoc pro ornatu, multa adducit, quæ ibi videri poterunt.
4 II. Colligit, quod vbi institutor nō vult instituere præfixo sibi termino à superiore ad instituendū, pōt superior illū cōpellere ad instituendū, & quod compulsio potest esse actualis.
5 III. colligit, quod elapso termino ad instituēdum præfixo poterit ipsemet superior instituere.
6 IV. Colligit, quod terminus statuēdus à superiore non debet transcēdere semestre, *secundū Abb. in c. 2. de con-*
7 *cess. prçb.* sed ipse tenet qd nō deberet trāscēdere duos menses post quatuor datos patronis ad præsentādū. & hçc opinio est cōformis dispositioni cōit.

S. mem.

S.mem. Pij V. *in conferendis §. inſuper*
8 *qua inferius*: † attñ attentat dicere qđ hmõi tempus inſtitutori ſtatuendũ, erit arbitrarium ipſi ſuperiori, à ſemeſtre infra, ita vt ſit min⁹ ſemeſtre, & eo elapſo, & inſtitutione nõ facta, ius inſtituẽdi deuoluit ad ſuperiorẽ.
9 Sed dubitatur de hoc facto, Patroni ſæpè præſentant vnũ corã Epõ, qui illum approbat, & acceptat; ſed ipſe præſentatus numquã petit inſtitutionẽ, fortaſſe nè arctetur ſacros ordines ſuſcipere, aut aliũ ob finẽ dubitatur vtiq; an ſit aliquod tẽpus limitatum, intra quod debeât præſentati; petere inſtitutionẽ, ita vt eo lapſo fiat deuolutio ad Epũm, ſeu inſtitutorẽ, & habeatur ac ſi nulla facta fuiſſet præſentatio caſus eſt frequens, & ſolutione dignus, & certè nõ adeo facilis eſt ſolutio, † ſtante allegata *deciſ. 212. de iu rep. in nou.* quæ determinat, quod nullũ ius aſtringit patronũ ad petendũ ſuum præſentatum admitti, & inſtitui, ſed ſufficit præſentare idoneũ realiter infrà tempus, licet eum ſuperior non admittat, quia tempus præfixũ eſt à iure præſentationi, ſed non cõfir
11 mationi. † Et culpa ſuperioris nõ debet nocere patronis *Rot. ibid.* verſ. *culpa.* Seraph. *deciſ 1238. nu. 7.* ſed poſtquã reperi D. Pau. de Eleaz *in Clem. 1. de elect. apud Franc. verſ. non obſtat*
12 *in c. quam ſit 6. de elect. in 6.* † qui dicit quod electio cõprehendit præſentationẽ *c. querelam de elect. ca. 2. & 3.* de
13 iurep. † ſiquidem qui præſentat diſponit de beneficio, ad quod præſẽtat ſicut diſponit ille, qui eligit *Hen. Bo-*
13 *ich. n. 7. in c. nobis de iurep.* † & iura diſponẽtia de elect. vt plurimũ locum obtinẽt etiam in præſentationib. vti videmus *de c. Auaritię, d. c. quam ſit*
15 *& c. fi. de elect. in 6. & huiuſmodi* † imo quãuis electio poſtulãdi nõ poſſit fieri hoc modo *eligo poſtulandum*; põt nihilominus fieri de præſentãdo ſic, *eligo præſentãdum* Frãc. *in c. 1. de poſtul.*
16 *prala. in 6.* † putaui proinde poſſe pro iſta reſolutione induci diſpoſitionẽ *d. c. quã ſit 6. de elect. in 6.* per qđ ſtatuitur tẽpus vnius mẽſis electo ad cõſentiendũ, & triũ menſiũ ad obtinendũ confirmationẽ, & re vera inueni poſt modũ Gemin. *in d. c. quam ſit,* & Lap. de caſtillioch. *in allegat. 8. verſ. & hoc eſt n. 4.* à quibus nõ diſſentit Francus *in d. c. quã ſit circa fi.* qui oẽs vno ore concludunt, quod termin⁹ datus electo *per d. c. quam ſit* extẽditur ad præſẽtatũ, & habet obſeruãtia vt not. *in d.*
17 *c. quam ſit*: † Verumtñ quia generali regulæ præualet ſpecialis deciſio, fategebã anxius reſolutionẽ in termi-
18 nis inuenire, † prout pro Dei gratia poſt librorũ reuolutionẽ, ocurrit *q. 36* quã mouet, & ſoluit D. Roch⁹ de curte *in ſuo tract. de iurepat. in verbo honorificũ n. 67.* vbi ſecutus Lap. *d. alleg. 8.* ſoluit, & cõcludit, qđ præſentatus tenetur inſtitutionẽ petere iuxta diſpoſitionẽ *d. c. quã ſit,* & eiuſdẽ ſnĩæ ait eſſe Calde. *in conſ. 17. de iurep.* cui planè ſnĩæ ſubſcribere videtur Mandoſ. *in addit. ad d. alleg. 8. verſ. quã ſit lit. d. 2.* allegãs ẽt pro hac opinione Lamb. *de iurepat. li. 2. p. 2. q. 5. a. 1. & 2.*
19 Et poſt hæc inueni theſ. for Eccl. *in c. 18. n. 60.* vbi habetᷣ qđ ſi Parochiales fuerint clericorũ, vel laicorũ, ſeu clericorũ, & laicorũ ſimul, niſi p̃ſentatus à patronis infra tẽ pus eiſdẽ a iure p̃fixũ, p̃uio examine, iuxta formã eiuſdẽ Concilij approbatus inſtitui petatur, & inſtitutio vltra duos menſes à die p̃ſentationis facta fuerit, deuoluitur ad metropolitanũ, vel ordinariũ viciniorẽ, aut ad S. Sedẽ, ad quẽ maluerint patroni, qui recurrẽdi pro inſtitutione habẽt optionẽ, ex Conſtit. Pij V. q̃ incipit *in cõferẽd. §. inſuper circa finẽ.*
20 † Ego tñ ſic diſtinguerem, nimirũ, vt ſi patroni p̃ſentarint q̃dẽ in tpe, ſed nũq̃ petierint p̃ſẽtatũ inſtitui

ex quacumq; minus rationabili causa, tunc planè fiat deuolutio, statim lapso termino, *ad notat. per Thes. for.*
21 *Eccl. vbi supra*; † at verò si patroni institerint præsentatum institui, eo casu, nedum nulla fiat deuolutio; quinimo patroni erunt in libertate iterum præsentandi alium intra aliud integrum quadrimestre, ita decidit Rot. in vna Mediol. Capellaniæ 15. Ianuarij 1593. coram Illustriss. Seraph. bo. mem. & est *decis. 1007. num. 2.*
22 † sufficit enim præsentationem factam fuisse validam, & in tempore per patronos *Seraph. decis. 1238. num. 2. & 3.* Et si præsentatus obtineret institutionem post terminum præstitutum per superiorem non valeret institutio *Anch. in d. c. quam sit vers.*
23 *quero si post lapsum nu. 5.* † non enim potest conualescere confirmatio, siue institutio, quæ tamquam accessoria ad præsentationem fuit à iure irritata *l. ex pupillari ff. de vid. & pup.* † etenim quæ per iudicem geruntur post tempus actui limitatum à iure, non valent, *Anchar. ibid.*

24 Sed propterea dicendum est quod si inualidè fiat confirmatio, censenda etiam sit annullata electio, siue præsentatio, nam, vt dictum est sufficit quod patronus realiter præsentarit
25 idoneum in tempore, † quia vtile
26 per inutile non viciatur, † *Seraph. d. decis. 1238. num 7.* imo valebit institutio obtenta etiam post tempus præfixum quando scienter facta fuisset per illum, qui aliàs suo iure conferre poterat, *glos. fi. in d. c. quam sit 6. de elect. in 6.*

27 Hinc dicendum est quod quamuis appellatione *dispositionis* veniat elec-
28 tio, & præsentatio, † quia hoc verbum habet latissimam significationem, & includit omnem modum prouidendi *Gonzal. in glos. 20. num. 1. post Seluam de benef. par. 3. q. 1. in fi.*
29 † & maximè vbi præcedit verbum generale vt *quacumq; & quauis* Imol. *in Cle. 1. d. 32. de sup. neglig. Kochier in reg. 20. de non impetr. benef. viuent. nu. 8. & seq.* constitutio autem Piana reseruet quæcumq; collationem, prouisionem, institutionem, & omnimodam dispositionem, non proinde dicendum est quod sub huiusmodi reseruatione cadat præsentatio, & fortasse hoc voluit intelligere Rot. corā Illustriss. Seraph. in illa casalen. Parochialis superius allegata dum nu. 5. ait *non obstat quod quemadmodum fuit nulla institutio, ita etiam, & ipsa præsentatio ex quo bulla fœl. rec. Pij V. annullat omnes prouisiones non seruata forma Concilij factas quorum verborum appellatione venit præsentatio* glo. in c. fi. in verb. prouisionē de elect. in *6. quia quicquid sit in illa materia tamen in casu isto non potest venire præ-*
30 *sentatio*, † *quia bulla, quæ venit in executione Concilij loquitur: retentis ijsdem terminis, & sic in prouisionibus Episcoporum, & aliorum inferiorum ordinariorum, & non de patronis præsentanti-*
31 *bus*, † *nec debet culpa Episcopi nocere pa-*
32 *tronis*: Hæc Rota † nam ex inualida institutione non inualidatur præsen-
33 tatio *Rot. ibid.* † imo potestas superioris in cōferendis beneficijs deuolutis modificatur, & regulatur secundum potestatem inferioris ita vt non possit conferre ei, cui non potuisset infe-
34 rior, † nam translationes de persona in personam fiunt cum suis causis qualitatibus, & conditionibus *Anch. in Clem. 1. nu. 6. de sup. negl. prælat.*

DV-

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Ecclesia Patronata laicorum non collata intra duos menses iuxta constit. Pij V. deuoluitur ad Papam.

1 DVbitatur 2. An. Ecclesia iurispatronatus laicorum faciat deuolutionem ad Papam, si præsentatus non instituatur, intra duos menses; ratio dubii est, quia in huiusmodi Ecclesiis, vt uidimus, non fit concursus, nec cadunt sub reseruationibus. Resolutio erit affirmatiua, per tex. constitutionis pianę, ibi, *nec non parochialium Ecclesiarum similium, quæ iurispatronatus Ecclesiastici, vel laicorum; &c.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Ecclesia patronata in qua præsentatus non petijt intra duos menses se institui nec fuit institutus deuoluitur ad Papam secus si petijt, & Episcopus fuit negligēs quia tunc datur optio patronis, & præsentatis adeundi Metropolitanum vel S. Sedem.

1 DVbitatur 3. an in patronatis deuolutio fiat ad solum Papam, quippe quod huiusmodi ius ademptum non reperitur Metropolitanis per Constit. Pianam. Dicamus, quod si præsentatus non petijt, intra duos menses, se institui nec instituatur facit deuolutionem, de directo ad summum Pontificem, & eius S. Sedem; at verò si petijt, sed Episcopus neglexit, vltrà duos menses, conferre, tunc datur optio patronis, & præsentatis adeundi metropolitanum, vel S. Sedē, vt in d. cōst. Piana verſ. *collationē.*

REQVISITVM DECIMVM.

De examine præsentatorum ad patronatas Ecclesias.

SI Ecclesia vacans sit de iurepatronatus laicorum, Episcopus debebit examinare præsentatum, vel pręsentatos, & non nisi idoneos admittere, nec opus erit aliquod edictum proponere, pro concursu; minus etiam poterit Episcopus admittere aliquos oppositores non præsentatos, sed peracto examine per examinatores Synodales, ad minus tres, debebit eligere digniorem, ex approbatis, vel si vnus tantum fuerit approbatus ex pluribus, vel etiam vnus tantum fuerit pręsentatus, & idoneus repertus, debebit illum, & non alium instituere, nam in his casibus datur locus gratificationi.

Quod si non adessent tunc examinatores Synodales, poterit ordinarius alios tres deputare, & cum eis inire examen, negligentia enim Episcopi non debet nocere patronis.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Examen non requiritur in simplicibus beneficijs collatiuis: secus in patronatis ad inferiores institutores spectantibus.

1 DVbitatur 1. an examen requiratur in simplicibus beneficijs; † breuiter concludamus distinguendo quod si beneficium est collatiuum, siue liberæ collationis tunc siue collatio spectet ad Episcopum, siue etiam ad inferiorem, examen non esse ne-
2 cessarium, & ita declarauit Sac. Congregatio Conc. *super cap. 17. sess. 7.* hisce

cę verbis *Congregatio censuit dictam approbationem non requiri in simplicibus beneficijs, quorum collatio pertinet ad in-*
3 *feriores*; † si uerò sit iurispatronatus siue necessariæ institutionis, nec institutio spectet ad Episcopum, sed ad inferiores, quãtumuis iurisdictionem in clericos, vel beneficia conferenda habentes, tunc esse adeo necessarium examen, vt, si ommittatur, institutio propterea sit penitus nulla, ex decisione eiusdem Sac. congreg. *sup. cap. 9. sess. 14.* uers. *ad hæc*, per hæc uerba. Adeo uerum est quod in beneficijs iurispatronatus examen ab Episcopo fieri debet, quod procedit, etiam si inferiores institutores haberent ordinariam iurisdictionem in clericos ad dicta beneficia præsentatos, & compræhenduntur Abbates, commendatarij, & quicumq; inferiores qualibet exemptione muniti, etiam si iurisdictionem haberent in locis beneficiorum, & ordinarij sint institutorum, ut in eos omnem iurisdictionem habeant, aliàs irritam esse institutionem; aliàs huiusmodi declarationes refert Garzia *de benef. p. 9. c. 3. n. 19.* & ego sup. *dub. 14. requ. 5.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Exarantur casus in quibus Concil. Trid. disponit circa collationes beneficiorũ, & beneficia, quæ contra formam Concil. conferuntur sunt reseruata per regulam primam Canellariæ.

1 DVbitatur secũdò, an ob ommissionem examinis, uel formæ Conc. reseruentur beneficia, stante regula 1. Greg. XV. per quam reseruauit S. suæ ea beneficia, de quibus per ordinarios, aut alios collatores, contra formam decretorum Concil. Trid. dispositum fuerit, Ioan. à Kochier *super d. reg. nu. 10.* & nouissimè D. Barbosa *de potest. Episcopi allegat. 57. num. 80.* extensius recenset casus, siue locos Concilij Trid.

2 Et primò *cap. 13. sess. 7.* per quod disponitur, ut collatio Parochialis Ecclesiæ non fiat minori XXV. ann.

3 Secundò *cap. 4. sess. 22.* ubi decernitur ne prouideatur de dignitate, officio, præbenda, uel patronatu certa onera annexa habentibus, nisi ijs, qui ætatem, & cæteras habilitates integrè habere dignoscuntur.

4 Tertiò *cap. 6. sess. 23.* per quod cauetur ut nullum beneficium, etiam simplex conferatur minori XIV. ann. & prima saltem tonsura non initiato.

5 Quartò *cap. 18.* uers. de cætero *sess. 23.* in quo decernitur vt Scolastriæ non conferantur nisi Doctoribus, aut licentiatis.

6 Quintò *cap. 12. sess. 24.* ubi statuitur ut Archid. conferatur Doctori, uel licentiato; † & item ut dignitates, & Canonicatus prouideantur nisi ijs qui eo ordine sacro initiati sunt, quẽ illa dignitas, præbenda, aut portio requirit, uel saltem in tali ętate constituti sint, ut ualeant initiari intra annum.

7 Sextò *c. 8 sess. 24.* ubi decernit sancta Synodus ut præbenda pœnitentiariæ conferatur Doctori existenti in ætate 40. ann.

8 Septimò *cap. 15. sess. 25.* vbi prohiber conferri filijs illegitimis clericorum beneficia in ijs Ecclesijs, in quibus eorum patres habent, uel habuerunt beneficium aliquod.

9 Sed non recenset dispositionem *cap. 13. sess. 7.* nec *cap. 9. sess. 25.* quatenus disponit de examine, quo circa uidetur quod Reg. prima non compræhẽdat beneficia iurispatronatus; nam ut uidimus, non compræhenduntur in reseruationibus, etiamsi

sint

ſint generales, & in corpore iuris clauſæ, & etiam ſi in reſeruatione adſint illa verba, *ad cuiuſcunq; collationē prouiſionem præſentationem, & quamuis aliam diſpoſitionem*, & etiam, *motu proprio*, *cap.* tamen *18. ſeſſ. 24.* includit etiam beneficia iuriſpat. ex ſępius allegat. conſtit. Pij V. *in conferendis, verſ. necnon parochialia.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus non poteſt denuo ſubijcere examini eum pro ſimplici beneficio, quem iam examinauerat pro ſacro ordine.

1 Dubitatur 3. An in beneficijs iuriſpatronatus poſſit Epiſcopus denuo examinare præſentatum; ratio huius dubitationis deſumitur *ex deciſ. 367. par. 2. Caputaquen.* vbi reſolutum fuit, quod Epiſcopus non poteſt denuo ſubijcere examini pro ſimplici beneficio illum, quem iam examinauerat pro ordinis ſacri promotione. † Garzia, *part. 9. cap. 3. n. 15. de benef.* tenet quod examen non poſſit ommitti, quantumuis pręſentatus ſit notoriè idoneus, ea ratione, quia requiratur hmôi examē, pro forma;
2
3 ad quod facit declaratio ſac. Cōgr. in hæc verba, *In illis Eccleſiis, in quibus, occurrente vacatione Canonicatus, ad illum præſentari debeat, & ab inferiori inſtitui antiquior portionarius; ad portionem antiquior beneficiarius; ad beneficium antiquior expectans, cenſuit Cōgregatio, non ſufficere aliquem examinatū, & approbatum fuiſſe ab Epiſcopo, quando admiſſus fuit ad expectandum, iuxta diſpoſitionem huius decreti, ſed neceſſarium eſſe in quolibet aſcenſu nouum examen*; & iuxta hanc declarationem, iudicauit Rot. *in vna calaguritana iuris aſcendendi 28. Iuny 1599. coram Illuſtriſs. Seraphino*, quæ eſt illius *deciſio* 1323. † Deciſio verò Caputaquē. procedere poteſt in præſentatis à patronis, quando inſtitutio ſpectat ad ipſummet Epiſcopum, per ea, quæ tradit Garzia *vbi ſupra*, & ego dixi iam *ſup. dub. 1. huius requiſiti.*
4

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Sacerdos, vel in ſacris conſtitutus ſi prouideat in forma dignum non eſt examinandus quando habet ordinem requiſitum beneficio impetrato, nec afficit clauſula ſi fuerit idoneus.

1 Dubitatur 4. An ſacerdos, vel aliàs ſacris initiatus, ſi prouideatur in forma *Dignum*, ſit examinandus ſi habeat ordinem ad huiuſmodi beneficiū requiſitum. Ratio dubitationis eſt, quia in huiuſmodi prouiſionibus conſueuit apponi clauſula, *ſi per diligentem examinationem illum idoneum eſſe repereris* Garzia *de benef. par. 6. c. 2. n. 234.* † refert declarationes Sac. Congreg. *ſuper ca. 12. ſeſſ. 24. Conc. Trid.* per quas liquidò apparet, quod non ſunt examinandi, nec piget eas huc referre: prima igitur ait.
2
3 † *Qui iam ſacerdos eſt, & prouiſus per ſedem Apoſtolicam in forma* Dignum, *de Canonicatu, ſuper literatura, ſeu idoneitate ſcientia examinandus non eſt ab ordinario, & idem de quocumque alio ordine ſacro illi Canonicatui requiſito.* Alia ſic decidit. *Sacra Congregatio cenſuit, in ijs, qui Diaconi, vel Subdiaconi, aut Presbiteri ſunt, petuntque admitti in cathedralis Eccleſia Canonicatu, qui eum ordinem ſacrum, quem ipſi habeant, requirit, ſibi in forma* Dignum *collato, opus non eſſe examinare, quoad explorandum literaturam pertinet*; † *eos verò qui ſacros*
4

ordines nondum susceperunt examinandos esse, an illa habeant adiumenta Doctrinæ, quæ ex præscripto Concil. Trident. necessaria sunt illi sacro ordini, qui Canonicatui, quem consequi volunt erit annexus. facit *c. accepimus de ata. & qua*
5 *lit.* †ratio esse potest quia prima facie vnusquisq; prouisus præsumitur idoneus nisi in contrarium aliud osten-
6 datur, † nec eum afficit clausula *si fuerit idoneus* clarus est tex. *in cap. fin. de præscrip.*

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Traditur latè quæ scientia requiratur in quolibet prouiso.

1 VIdimus quandonã debeat prouisus examinari, nunc occurrit dubiũ, quænã scientia requiratur in quolibet prouiso vt valeant examinatores diiudicare, an sint idonei, non põt certa regula super hoc præscribi ac proinde refero, quę colligi potuerunt ex Doctoribus. Dicamus igitur quod aut prouisio facta est de dignitate maiori post Pontificalem, in Cathedralibus, vel saltem principali in collegiatis: aut certè facta est de alia dignitate, vel canonicatu in Cathedrali, vel collegiata: aut item facta est de parochiali Ecclesia, vel
2 de simplici beneficio. † Si itaq; prouisio sit de maiori post pontificalem, quamuis certum examen nullibi eis sit præscriptum; nihilominus quia in ea requiritur gradus, seu Doctoratus, *Conc. Trid. sess. 24. cap. 12.* quod etiam colligitur, ex decreto in huiusmodi prouisionibus apponi consueto per quod decernitur, *vt huiusmodi gradum assumere teneantur, aliàs dignitas ipsa, eo ipso, vacare cẽseatur,* videtur qđ cũ eis rigorosius examẽ ineũdũ sit
3 In alijs dignitatibus autem, & Canonicatibus Cathedralium, ex quo hmõi Canonici dicuntur de corpore Episcopi, & dantur ei in consultores suntq; clerici primi ordinis, quos sciẽtia rutiles facere debet *D. Barbosa de potest. Episcopi allegat. 6. num. 69. p. 3.* & sunt capaces Apostolicæ delegationis *c. statutum de rescrip. in 6. cum ibi notatis*, videtur quod in eis requiratur scientia plusquam mediocris, limitandum tamẽ est in Scolastris, & Pœnitentiariis, quæ non possunt cõferri nisi Doctoribus *Conc. Trid. sess. 23. c. 18. Garzia c. 7. nu. 34. & 49.*
4 In Dignitatibus item, & Canonicatibus Collegiatarũ, si animarum curam iunctam non habent, ex quo residentiæ oneri sunt obstricti sufficit vt habeant maiorem scientiam, quam requiratur in simplici beneficio, vt inquam valeant præstare ea, quæ Dignitas, aut Canonicatus requirunt. *D. Barbosa loco citato*; si verò curam habeant animarum, tunc idem dicendũ erit quod de Parochis.
5 Parochi ergo habere debent maiorẽ scientiam, quam Canonici, & Dignitates Cathedralium; tenentur enim scire discernere per certas regulas peccata mortalia à venialibus, & inter mortalia, quænam sint restitutioni obnoxia, & quę non; ac vim, & virtutem sacramentorum explanare, & ritus administrandi sacramenta, e tenim suscipiunt onus angelicis humeris formidandum vt inquit D. Greg.
6 In simplici tandem beneficio, ea dicetur sufficiens scientia, si prouisus sciat Canonicas horas recitare, & habeat illam scientiam, quam sac. Trid. Conc. *sess. 23. c. 4. & 5. de refor.* requirit in promouendo ad primam clericalem tonsuram, seu potius ad minores ordines suscipiendos; nimirũ, vt sciat rudimẽta fidei, ac legere, & scribere, aut ad summum intelligat linguã latinã *D. Barbosa d. alleg. 60. n. 72.*

DV-

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Archidiaconus qui non habet iurisdictionem non debet necessario esse doctor, traditur late in quibus beneficijs requiratur gradus doctoratus, seu licentiaturæ, & an sufficiat vt sit quoquomodo sumptus.

1 DIximus supra *dub. 2. huius requisiti*, quod Archidiaconatus debet conferri doctori, sic disponente Sac. Trid. Conc. *sess. 24. c. 12. de refor.* modo dubitatur an in dignitatibus collegiatarum saltem illarum, quæ sunt Insignes, requiratur qualitas Do
2 ctoratus. † D. Augustinus Barbosa *de potest. Episcopi allegat. 60. num. 63. part. 3.* dicit quod non est necessarium vt prouidendi sint Doctores, vel licētiati, si quando sint promouendi, vel assumendi ad aliquā dignitatē, vel canonicatū in Cathedrali, aut insigni Col
3 legiata; † nam concilium, inquit, quādo loquitur de dignitatibus, *d. ca. 12. sess. 24.* hortatur duntaxat, nō autem præcipit vt dignitates doctoribus, vel licentiatis conferantur. Dicamus igitur quod si Archidiaconatus sit in Ecclesia Cathedrali cum iurisdictione, vel cura animarum annexa, tunc siue sit prima dignitas post Pontificalem, siue non, arctabitur huiusmodi Archid. ad doctoratus gradum suscipiēdū, quod plane annuūt a cōtrario sensu declara. Sac. Cōgr. quas vidi in manuscrip. Illustriss. D. mei Epis. Pauicini *in vna Abulen.* in hęc verba. *Archidiaconi, qui nō habēt curā animarū, vel iurisd. nō comprehendūtur hoc decreto vt sint doctores, vel licētiati, & in alia legionē.* resolutū fuit. *Quod Archidiaconi sint Doctores, vel licētiati, debet intelligi de illis, qui re uera exercent officium Archid. secus si tantū nomine.* aliæ referūtur per D. Gartiā, *de benef. part. 7. cap. 7. n. 41.* & præcipuè vna, q̄ sic ait *Congreg. censuit decretum Conc. sess. 24. c. 12. vers.* Archid. *intelligi, de illis Archid. qui ea munera exercēt, quæ de iure cōmuni Archid. debēt exercere, alias. n. Archid. nō est ille Epis. oculus de quo Conc. statuit. 19.* Dec. 1570. & alia sic ait, *Cōgreg. censuit eos Archid., qui verè carēt cura animarū, & omni prorsus iurisd. & qui præter primū locū in capitulo, & statū in choro, sūt sicut cæteri Canonici, & portionarij, nō cōprehēdi decr. to Conc.* sess. 24. cap. 12. vers. *Archidiaconi*, quod ēt firmauerat Nauar.
5 *i manual. cap. 25. n. 135.* † vbi ēt notat, nō sufficere quoad hoc doctoratū, vel licentiaturā iuris ciuilis, uel medicinæ, vel artium, quod seruat curia, te-
6 ste Gartia *vbi sup. nu. 37.* † quinimo nec ēt sufficit gradus iuris Can. vel in Theologia, quando promotus non esset in publico Gymnasio, optimus huius vltimi dicti testis est Zechus, *de repub. Eccles. c. 24. de Canonicis n. 3. ver. 2.* quē refert ibi Garz. *n. 40.* fundās se super daclarat. Sac. Cōgreg. quæ respōdit, *Archid. si habent iurisd. cōtētiosā, tunc debere esse doctores, & tunc debere esse promotos in pub. Gymnasio, a ias gradus eis nō suffragari*, ex bull. 59. Pij V, q̄ quidē const. reuocat, cassat, & annullat perpetuò omnia, & singula Indulta, & facultates comitibus palatinis, & quibusuis officialium Rom. Curiæ, Collegijs, singulisq; aliis personis cuiuscūq; status, gradus, Ordinis & præeminētiæ existētib. ad doctoratus, licentiaturæ, & magisterii gradū promouēdi, p quoscūq; Rom. Pont. & Sedē Apost. ēt motu proprio, scientia, & potestatis plenitudine quomodolibet cōcessa, cōfirmata, & innouata, cū clausula, *quorū tenores &c.* & inhærēdo decretis Sac. Conc. Trid. decernit, & declarat, eos, qui à comitibus, & aliis præfatis promoti fuerūt, quoad dignitates, cæteraque benefi-

cia Ecclesiastica, nulla gradus prærogatiua frui, & gaudere posse, vel debere, cũ decreto irritante &c. & cũ clausula derogatoria; id quod ẽt antea vetuerat fęl. rec. Iulius III. in sua const. 20. quę incipit *Cũ sicut* ea rõne, quia plura absurda sequebãtur, & clerus replebatur indoctis, multis aspirãtibus ob priuilegia graduatorũ, beneficia assequi: & cũ plures magistratus, ex cõsuetudinibus, & statutis locorũ, p iuris Doctores debeãt exerceri, plures indocti, qui sub prætextu q̃ in aliqua vniuersitate studij generalis, operã dando, in tantũ profecerint, quod idonei existãt, licentiã à Sede Apostolica extorquebãt, vt ab aliquo prelato, seu psona in dignitate Ecclesiastica cõstituta, ẽt de propicijs extorquẽdo, insignia Doctoratus in romana Curia suscipere valerẽt, hmõi licẽtiæ prætextu, examine ad id requisito, & alijs necessarijs desuper minimẽ adhibitis, contra sac. Can. statuta, & iuris dispositionẽ, in ipsi⁹ Doctoralis dignitatis opprobriũ, se ad illi⁹ gradũ faciebant ,pmoueri, & sic Doctorati sæpe hmõi magistrat⁹ adhipiscebãtur cũ iustitiæ supremo detrimẽto, & sic bonis ẽt; & industrijs, literatisque Doctorib. animus cõcidebat, cum pariter doctis, & indoctis gradus pateret dignitatis; ĩãq, ex p̃missis vilescebat in populo Doctoralis dignitas: Idcirco p̃libatus Sanctiss. Pont. decreuit neminẽ de cętero Doctorẽ in vrbe creari posse, nisi à collegio DD. Aduocatorũ cõsistorialiũ, irritãdo, & inanes declarãdo doctorũ creationes ab aliis faciẽdas, ita vt nemini suffragẽtur, & aliter ad hmõi Doctoratus gradũ assumpti pro non doctorib. habeãtur.

7 Illud tamen prætereundum non est quod obseruat D. Barbosa *vbi supra*, quod si Archid. non faceret mentionẽ in literis de qualitate iurisdict. & curæ sibi incumbentis ratione ipsius Archid. quando ipse Archid. non est prima dignitas post Pontificalẽ gratia esset subreptitia propter taciturnitatẽ hmõi qualitatis, nã Papa si itelligeret Archid. non esse primã dignitatẽ post Põt. nõ iniũgeret susceptionẽ gradus doctoratus, cessãte tñ qualitate curæ, vel iurisd. nã vt vidim⁹ supra, & pluries fuit per Sac. Congreg. Conc. declaratũ, *Non praecipere concilium, sed hortari* ca. 12. sess. 24. *vt dignitates oẽs, & saltem dimidia pars Canonicatuũ in Cathedralib. Ecclesiis, & Collegiatis insignib. cõferantur magistris, vel doctorib. aut licẽtiatis*; & claram refert Gartia *d. p. 7. c. 7. n. 45.* declarat. ipsius Congr. his verbis. *Quod dignitates & Canonicat⁹ in Cathedrali dẽtur tãtũ Graduatis nõ est inducẽdũ ex necessitate, nec p Cõc. Prou. id statui põt.* cuius tñ susceptio gradus omnino præciperet si hmõi qualitatis fieret expressio. Qd autẽ dixi de Archid. intelligo etiam de quacumq; alia Dignitate prima post Pontificalẽ iurisd. aut curã habẽte in Cathedralib. cui⁹ ampliationis idonei testes erũt D. Barbosa. *d. alleg. 60. n. 60.* cum aliis, quos ibi cumulat.

8 Sed nõ propterea per hoc firmo qd in reliquis Dignitatibus, vel Canonicatib. existentib. in Cathedralibus etiãsi curã habeãt animatũ, ut in hac Alex. in Archipresb. sit necessari⁹ huiusmodi grad⁹, vel licentiatura: ,put nec itẽ asseram⁹ de dignitatib. principalib. ĩ Collegiatis exẽptis, q̃b. Ordinaria iurisd. cũ oĩb. iurib. quasi Episc. cõpetit, ut necessario cõferri debeãt licẽtiato, vel doctori, vt principalis dignitas in Cathedrali, etenim S. Cõgr 12. Dec. 1585. teste Gar. *d. p. 7. c. 7. nu. 33. de benef.* sic cẽsuit. *Nõ esse necessariũ quia nullibi cauetur hoc esse necessariũ, & Cõciliũ quando loquitur de Dignitatibus* c. 12. sess. 24. *hortatur vt conferantur doctoribus, non pracipit*; ad quod etiam facit alia declaratio, quam affert idẽ

Gar-

Garzia *d. tract. part. 5. cap. 7. num. 20.* ĩ hæc verba *An extẽdatur ad Eccleſiã collegiatam, defuncto eius prælato, qui ordinariam iuriſdictionem, & omnia iura Epiſcopalia habeat, decr. conc.* ſeſſ. 24. c. 16. *congregatio cenſuit negatiuè, quia ſi nõ eſt neceſſe vt hic prælatus mortuus ſit doctor, vt dictum eſt alias, die 12. Septembris 1585. ergo neque Vicarius.*

9 † Inoleuit tamen ſtilus Romanæ Apoſtolicæ Cancellariæ, vt in prouiſionibus, quæ fiunt de principalibus dignitatibus collegiatarum, apponatur decretum, vt intra certum tempus aſſumere teneantur gradum doctoratus, aliàs dignitas ipſa eo ipſo vacet, & vacare cenſeatur, vt vidi in prouiſione facta de Præpoſitura collegiatæ Eccleſiæ Sancti Perpetui oppidi ſolerij, in perſonam D. Camilli Vilauecchiæ coopidani mei: At aliqui ad euitandum huiuſmodi decretum adinuenerũt optimam cautelã; quam idem ſtilus approbauit, & obſeruat, vt in ſupplicatione, inquam, dicant vt ſibi prouideatur de tali Archiepresbiteratu talis Eccleſiæ collegiatæ, non tamen inſignis, qua plane expreſſione qualitatis non inſignitatis ſic facta, cancellaria non apponit decretum de ſumendo gradu, & ita vidi practicari in prouiſione facta de Archipresbiteratu collegiatæ S. Mariæ ad Niues huius Ciuitatis, in perſonã quondã. Annibal. Maluicini.

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Concilium prouinciale non poteſt imponere on⁹ vt dignitas nõ cõferatur niſi doctori.

1 POſtquam vidimus in quibus dignitatibus requiratur gradus doctoratus; occurrit dubium, An conc. prouinc. poſſit imponere onus dignitatibus, vt quis niſi graduatus nõ poſſit eas obtinere ſine Sedis Apoſtolicę authoritate. Tollitur hoc dubiũ per ſac. congregationẽ in vna declaratione, quam refert Garzia, *de benef. pa. 7. cap. 7. nu. 45.* in hæc verba, *Synodo prouinc. non licet imponere onus dignitatibus, quod quis niſi graduatus non poſſit eas obtinere ſine Sedis Apoſtolicæ authoritate.* ad quod facit etiam declaratio quam adduxi iam *in antecedenti dubio*, quam ibi poſſumus videre.

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Grad⁹ ſuptus etiã cõtra ſtatuta Academiæ valet ſed põt reſcindi p̃ iudicis ſententiã.

1 NOn incõgrue ſubmittere puto aliud dubiũ; nimitũ, An ſufficiat gradus receptus contra ſtatuta, aut cõſuetudines Academiæ, vt puta, quia falsò quis probauit curſus neceſſarios, vel deſcriptionẽ in matricula, aut nõ fuit ſeruata forma præſcripta

2 in examine, ſeu alias. † Garzia, *de ben. p. 7. c. 7. n. fi.* excitat hoc dubium, & refert, Azor. tenere, quod ſufficiat, & quod valeat in eo adeptio Epiſcopatus, ſi promotio ad gradum doctoris non fuit ipſo iure irrita, quamuis iudicis ſentẽtia reſcindi potuerit, quod

3 ſi ipſo iure irrita ſit, † vti plane eſſet, ſecundum ipſum Garziam, quando promotus nõ habet requiſita ad gradũ, ſeu nõ ſeruatur forma; adeptio Epiſcopatus, ſeu aliorũ beneficiorũ illũ gradum requirentiũ, inanis eſt,

4 & irrita. † idẽ putat quãdo ad gradũ promotio eſt nulla ob nõ factã profeſſionẽ fidei, iuxta cõſtit. Pij IV. 112.

5 † nã iura requirentia gradũ debẽt intelligi de valido *l. ſi ſe non obtulit §. condemnatũ 4. ff. de re iud.* & paria sũt non habere gradum, vel illum habere ſed nullũ, & inualidum. *l. qui mortui 129. ff. de verb. ſignif.* vbi quod mortuũ naſci & nũquã procreatũ, nec natum eſſe, paria ſunt, quia liberi appellari nunquam poterunt.

No-

6 Notandum tñ est, quod si quis impetraret dignitatem, quæ nullum gradum requirit, & impetrans narrat se esse graduatum, sufficiet verificare gradum de facto. *caputaq. decis. 277.*
7 *in fi. part. 1. & 219. nu. 5. part. 3.* † nã regulariter sufficit per impetrantem narratiuam verificari de facto, & nõ de iure. *Bellanera decis. 116. in fin. capu'aq. decis. 55. & 57. lib. 2. in manuscrip.* late Garzia *de benef. part. 6. cap. 2. num. 205.*

DVBIVM NONVM

ARGVMENTVM.

Gradus requisitus ad aliquam dignitatẽ sufficit vt sit sumptus, quamuis non habeatur competens, & necessaria scientia.

1 DVbitatur tandem, in materia scientiæ requisitæ ad beneficia, An in dignitatibus, & beneficijs requirentibus gradum sufficiat gradus sine competente scientia vt nihilominus valeat adeptio, & impetratio huiusmodi dignitatis, & beneficij. Garzia *de benef. part. 7. cap. 7. n. 50.* hoc dubium mouet, & illud resoluit affirmatiuè, quia, inquit, re vera iste est graduatus licet indignè, & sic gaudet priuilegijs graduatorum, vt tenet Aret. *in c. clerici 8. de iudic. & ibi fel. nu. 2. & 3. & in rubr. de ma. & obed. num. 4. cum alijs ibi citatis*; per Garziam ibi.

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Vbi non adsunt Examinatores Synodales Episcopus alios deputat pro examine præsentatorum ad beneficia patronata, quia non debent nocere patronis.

1 DVbitatur decimò, An dispositio Concilij, *sess. 24. cap. 18. de refor.* locum habeat in beneficijs iurispatronatus quando nulli adsunt examinatores Synodales. Garzia, *de beneficijs part. 9. capit. 2. num. 94. post Paris. de Resignat. lib. 7. quæst. 5. nu. 20.* tenet quod si non sunt Examinatores Synodales, poterit fieri examen coram alijs Examinatoribus ab Episcopo deputatis, ea potissimũ ratione, quia, vbi forma à lege inducta seruari non potest, sufficit vt fiat actus eo modo, quo potest: & quamuis Episcopus non excusetur ab obseruatione formæ præscriptæ pro Examine in ijs beneficijs,
2 quæ competunt suæ collationi; † attamen, in beneficijs iurispatronatus, non debent nocere patronis pro quo adducit decis. Rot. *in vna Casalen. Parochialis 5. Nouembris 1597. coram bo. mem. Illustriss. Card. Seraph.* quæ est *decis. 1238.* & aliam coram Robusterio, *14. Octobris 1589.* facit *cap. si confirmatione 39. de elect. in 6. & ibi not. per Dd.*

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Ostenditur quæ sit legitima ætas cuiuiusque beneficiandi.

1 QVia in præficiendis in beneficijs non solum requiritur scientia, sed etiam ætas *tot. tit. de ætat. & qua lit. in decretal. & 6.* ideo hic occurrit dubitare, quænam ætas requiratur in præficiendis Ecclesijs Parochialibus, & alijs beneficijs. Leonardus lesſ. *de iust. et iur. cap. 34. dub. 20. n. 107.* Abb. *in c. præterea 5. de ætat. & qualit.* Imol. *in c. cum in cunctis 7. de elect.* Boich. *n. 2. in c. super inordinata 35. de pr.* Anchar. & Franc. *in c. 1. de ætat. et qual. in 6.* post alios, latè tractãt de hac ætate,

Ve-

2 † Verumtamen quia, appellatione beneficii venit etiam Papatus, Cardinalatus, Patriarchatus, Primatus, Archiepiscopatus, & Episcopatus,
3 † quæ sunt dignitates sublimes *Flam. Paris. de resignat. li. 2. q. 1. n. 5. 33. & 38*
4 *cum frequent.* † nec non, & aliæ inferiores Dignitates, quales sunt Abbatia, Archidiaconatus, & huiusmodi, & pariter Canonicatus, portionatus, & præstimonia, ac denique Clericatus, Cappellaniæ, & cætera quæuis simplicia beneficia; *Paris. d. tract. lib. 3. qu. 1. n. 15.* ideo prolixius fortasse agendū erit.

Cæterum ne diutius immoremur. Dicamus quod, in Papatu, nulla
5 reperitur in iure statuta ætas; † attamen quia Romanus Pontifex Christi Vicarius, & Petri successor est, *ca. 3. dist. 99.* Extrau. *Vnam sanctam 1. de*
6 *maior. & obed. inter communes,* † habet que non solum vniuersalis Ecclesię regimen, & curam *c. in nouo 21. dist. ca. sacrosancta 22. dist. cap. in illis 80. dist.*
7 † sed etiam ei subdita est omnis creatura, *d. Extrau. Vnam sanctam*, cum summa iurisdictione, etiam in Infideles *addit. ad Innoc. in c. 1. n. 1. de constit.*
8 † ac proinde facit ante se deferre crucem, non autem pastoralē, & incuruatum baculū, vt assolent alii Episcopi propter summam suam potestatem, nullis finibus circumscriptam, *glos. in c. 1. dist. 23.* Anast. Germon. *de Sacr. immunit. lib. 3. cap. 5. n. 110.* & de Indul.
9 Card. §. *Episcopus num. 23.* † & etiam vocat se Episcopum *glos. in proem. Sexti*, verbo, *Episc.* concludere tuto possumus; vt nequeat assumi ad summi pōtificatus apicē minor XXX. annorū
10 ætate, † quæ plane ætas necessaria est in promouendo ad Episcopatum, *d. c. cum in cunctis, & ibi doct. 7. de elect.*
11 † In Cardinalatu autem, quæ hodie in Ecclesia Dei maior est dignitas,
12 post papalem, † siquidem Cardinales sunt pars corporis, & membra ipsius Papæ, *Thes. for. Eccles. cap. 2 num.*
13 *2.* † & celsitudo Cardinalatus comparatur regiæ dignitati, *Sixtus V. in const. 50.* quæ incipit *postquam verus*, in
14 principio, & §. *præterea*, † imo Cardinales representant personas Sanctorum Apostolorum, & sunt consiliarii & coadiutores Papæ *cap. per venerabilem vers. sunt autem Sacerdotes 13. qui fil. sint legit. c. fundamenta 17. de elect. in*
15 *6.* † iure merito Sac. Conc. Trid. *sess. 24. c. 1. de refor. vers. ea vero,* statuit, vt ea omnia, & singula, quæ de Episcoporum præficiendorum uita, ætate, doctrina, & cæteris qualitatibus, in eadem Synodo alias constituta sunt, etiam in creatione S. R. E. Cardinalium, etiamsi Diaconi sint, exigantur
16 † ac propterea necessaria erit ętas XXX. annorum stante dispositione eiusdem Conc. *sess. 7. c. 1. de refor.* vbi decernit vt nullus assumatur ad regimen Cathedralium, nisi iuxta constitut. Alex. 3. quæ incipit *in cunctis, & habetur* extra *c. 7. de elect.* quod etiam obseruat Illustriss. bo. mem. Card. Paleotus, *de sac. consist. consultat. p. 4. q. 1.*
17 *ver. quoad ætatem;* † quamuis de Diaconis, fęl. rec. Six. V. *d. const. §. neque post* sanxerit, quod nullus in Diaconum Cardinalem assumatur, nisi saltem in XXII. suæ ætatis anno fuerit constitutus, ita ut omnino intra annum ad Sac. Diaconatus ordinem valeat,
18 & debeat promoueri, † & aliquando teste ipso Illustriss. Paleoto, vbi supra adlecti fuerunt in sacro consistorio aliqui huiusmodi annorum curriculo inferiores, qui tamen moribus, & ingenio ætatem antecedentes magnum sacro illi collegio ornamentū attulerunt. Sed sanè, inquit, D. Illustriss. ille, vacaret, vt Canones Concilia, & Pontificiæ constitutiones, circa hoc, seruarentur, atque omnino ea auctoritas, & existimatio, quæ Sacro

Illust,

Illustrissimorum Cardinalium Collegio, ex annorum maturitate, acquiri solet, in eo conseruetur, & amplificetur, dum norint sapienter respondere ad res propositas in sacro Consistorio, quę, vt plurimum, magnam in deliberando maturitatem, rerum que vsum exposcunt, quarum adolescentia expers esse solet. *Illustrissimus Paleotus d. tract. part. 3. quaest. 4.* vers. *at qui.*

19 In Episcopatu expressè, in iure, cautum est, vt nullus de cætero eligatur in Episcopum, nisi qui iam trigesimũ annum per egerit, *d. cap. cum in cũctis 7. de elect.* Conc. Trid. *d. sess. 7. ca. 1. &*

20 *sess. 22. cap. 2. de refor.* † & quod dicitur de Episcopo, concluditur etiam de Patriarcha, Primate, & Archiepiscopo, nam quamuis nomine, & iurisdictione, inter se, differant, in officio tamen conueniũt, quia idem est, *99. dist. cap. 1. Thes. for. Eccles. cap. 2. n. 29.*

21 quippe qui ordo Episcopalis est quadripartit⁹, nimirum, in Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, & Episcopos, *cap. cleros. §. ordo vero 21. dist. c. 1. §. fi. de stat. regul. in 6.* Conc. Trid. *sess. 23. ca. 1.* vers. *ne uero.*

22 In Abbatia nusquam certo iure definitam, expressamque reperiri ætatem tradit Alfonsus Hoieda, *de incompatibil. benef. c. 24. n. 11. p. 1.* vbi dicit. *ca. indemnitatibus 43. de elect. in 6.* per quod probatur requiri ætatem 30. annorum in Abbatissa, monialiũ curam gerente, non posse à simili per argumentum porrigi, & extendi ad

23 Abbatem, † nam vt ait I.C. exẽplo turpissimũ est fęminino uocabulo ẽt masculos contineri, *l. si ita scriptũ 46. ff. de lega. 2.* quocirca concludit, cum Abb. *in d. c. cum in cunctis 7. de elect. in princ. & §. inferiora* & in *c. super inordinata 35. de præb.* Card. Flor. *in Clem. generalem 3. de æta. & qualit.* Fel. *in ca. cũ vigesimum 41. de off. delegat.* & Io. Selua *de benef. part. 3. quaest. 5. num. 15.* attestante de communi, quod in Abbate sufficit ętas 25. annorum, cui sentẽtiæ subscribit Nic. Gartia. *de benef. p. 7. cap. 4. n. 41.* vbi etiam pro hoc allegat Io. Corasium *de benef. part. 3. ca. 3. n. 7.* quibus addo Boich. *n. 2. in d. cap. superinordinata 35. de præb.* idem tenẽtem.

24 In alijs Inferioribus Dignitatibus distinguendum est: vel. n. habent annexam curam animarum, & tunc, tũ ex ueteri iure *d. cap. cum in cũctis. §. inferiora 7. de elect.* tum ex nouissimo iure Sac. Conc. Trid. *sess. 24. ca. 12. de refor.* ver. *nemo igitur*, necessaria est ætas 25. ann., vt, inquam, saltem vigesimũ quintum suę ætatis annum attingat: aut nulla eis subest cura animarum, & tunc, ex eodem Cõc. *sess. & c. supracitatis*, vers. *ad cæteras*, asisci non poterunt minores ętate XXII. annorum, in quo planè discordat Conc. Trid. à iure communi, *in d. c. cum in cunctis. §. inferiora 7. de elect.* vbi requiritur eadem ętas, quę in curatis *Paris. de resignat. lib. 4. quaest. 11. n. 14.* Garzia *d. p. 7. c. 4. n. 56.*

25 In Canonicatibus, etiã distinguendum est, vel enim sunt in Cathedralibus, & tunc etiam subdistinguitur, nam vel distinctæ sunt præbẽdæ, iuxta dispositionem Cõc. Trid. *sess. 22. c. 4.* in subdiaconales, Diaconales, & Præsbiterales, & hoc casu non sunt conferendę huiusmodi Præbendæ, et Canonicat⁹ nisi ijs, qui iã ætatẽ, & cæteras habilitates habere dignoscũtur Conc. Trid. *d. c. 4.* ver. *nec alijs*, a ut nõ sũt distictę, & tũc necessaria erit ętas, q̃ suscipi queat ordo subdiaconat⁹ infra annum, nimirum 22. annorum vti seruatur in hac Alexandrina Cathedrali, in qua, ex antiquissima; & vsu recepta, ac præscripta consuetudine, Subdiaconales functiones, & Diaconales sunt adeo variabiles, vt ha-

habitu sint penes omnes, & singulos Canonicos licet actu subdiaconales sint duntaxat penes tres ultimos, Diaconales verò penes tres penultimos, quippe qui consueuerunt attendere præcedentiam, nisi iuxta tempus eorum possessionis, ita vt si vacet præbenda ab antiquiore possessa, alius, qui de ea prouidetur erit vltimus, &
26 sic Subdiaconus: Aut † sunt in collegiatis, & tunc cessante eorum institutione, siue fundatione, consuetudine vel statuto, sufficit ætas 14. ann. Garzia, *de benef. p. 7. c. 4. n. 39.* vbi alios citat, & sac. Congregationis declarationes adducit, cui conclusioni etiam subscribit Gonzal. *de mensibus, & alter. glos. 5. n. 92.* nec refert, vtrũ Ecclesia ipsa sit insignis, *Garzia vbi sup.* & idem dicendum est de dimidijs portionibus Ecclesiæ Cathedralis, *Garz. d. c. 4. n. 37. part. 7.*

27 In Ecclesijs Parochialibus, tam ex iure veteri *c. cum incunctis 7. de elect.* quam ex Conc. Trid. *sess. 24. ca. 12.* requiritur ætas 25. ann.

28 In Cappellanijs tandem, & alijs simplicibus beneficijs, circumscripta eorũ fundatione, aliquaue præscripta consuetudine, per quã fortè haberent annexum aliquem ordinem sacrum, sufficit ætas 14. ann. *Conc. Trident. sess. 23. ca. 6.* & hic habemus, ni fallor, satis discussum negotium de ætate beneficiandorum.

DVBIVM XII.

ARGVMENTVM.

AEtas in Cardinalibus; & Episcopus debet esse completa, in alijs inferioribus sufficit vt attingatur annus requisitus; nec sufficit vt quis possit intra annum promoueri ad ordinem sacrum requisitum nam annus datur non ad complendum ætatem sed ad suscipiendum ordinem.

1 DVbitatur 12. an ætas requisita in promouendo ad beneficiũ debeat esse completa. Distinguendum est, nam si loquamur de sublimioribus Dignitatibus, quas in antecedẽti dubio recensuimus, ætas illorũ debet esse 30. annorum cõpletorum *c. cum*
2 *in cunctis 7. de elect. & Dd. ibi*, † in alijs aũt dignitatibus inferioribus etiã Curatis, & in simplicibus beneficijs sufficit, vt attingatur ann⁹ requisitus, secundum Zerolam *in praxi* verb. *be-*
3 *neficium* §. 1. vers. *ad dignitates*, † sed Garzia, *part. 7. ca. 4. n. 66. & seq.* cõcludit pro constanti, debere esse completos, ad quod cumulat plures Doctores, & corroborat hanc suam conclusionem, *ibid. n. 70.* pluribus sac. Con-
4 greg. declarationibus, † quarum vnã testatur habere authẽticam præ manibus, quæ data est, *Episcopo Abulensi* in hæc verba *Illustriss. & Reuerendiss. D. vti Frater. dubitationi A. T. nomine proposita, super ætate, quæ per Conc. Trid.* cap. 12. §. ad cœteras autem dignitates &c. sess. 24. *requiritur in ijs, qui dignitates, vel personatus, quibus animarum cura nulla subest, obtinere volunt,* Congreg. Illustriss. Patrum eiusdem Conc. interpretum, ita respondendum duxit, *illud esse intelligendum, de anno 22. completo quod reliquum est Deum A. T. propitium in omnibus precamur. Romæ die 24. Septembris 1593. A. T. vti Frater studiosissimus*. Hieronymus Cardin. Mattheius.

5 In reliquis sufficit vt attingatur annus, *Garzia ibidem*; quamuis Leonardus Less. *de iust. & iur. cap. 34. dub. 20. num. 110.* dicat quod sufficit vt prouisus sit in ea ætate, quod possit intra annum promoueri ad ordinem requisitum, & sic secundum illum posset prouideri de Parochiali cõstitutus in 24. ann. de Canõ. in 21. & sic de singulis; sed hanc opinionem

impugnat Garzia, *d. part. 7. c. 1. n. 80.*
6 *& cap. 3. nu. 21. & seq.* dicens, *d. nu.* 80. quod annus datur non ad complendum ætatem, sed ad suscipiendum ordinem, & huius sententiæ est etiam Lambert. *de iurepatr. part. 1. li. 2. q. 7. a. 19. n. 4. Rochus de curt. tract. eod.* in
7 verbo, *honorificum n. 21.* † sed reuera Rot. *in vna Virdunen.* coram Illustr. Seraph. *qua est. decis. 500.* decidit, ad obtinendum Canonicatum sufficere quod prouisus sit in 21. ætatis anno vigore Conc. Trid. *D. Barbosa alleg. 60. n. 66.* sed vbi sac. Congreg. declarauit, cessare debet decis. Rotæ.

DVBIVM XIII.

ARGVMENTVM.

Ætas computatur, & currit de momento in momentum, & ita debet esse completa vt quantumuis paruum, & modicum tempus desit, vtpote dies vel hora, non sufficiat.

1 Dubitatur 13. quomodo computanda sit ætas, & an referat si tantum hora desit. Garzia, *part. 7. c. 4. n. 67. de benef.* post Mandos. *de ætat.*
2 *minorum cap. 5. n. 10.* † dicit quod computatur, & currit de momēto in mo-
3 mentum, † & tandem, *n. 84.* post quā dixit, *n. 82.* cum Paris. *de resignat. lib. 4. q. 9. num. 20.* & aliis, quos ibi citat, quod prouisio facta non habenti ætatem in beneficio requisitam, est nulla etiam in conscientia per Ledesmam *in summa p. 2. tract. 7. cap. 27. concl. 17.*
4 *diff. pag. 361.* † concludit ætatem requisitam ita debere esse completam, vt quantumuis paruum, & modicum tempus, vt vnus dies, vel hora desit, non sufficiat.

REQVISITVM XI.

De examinatoribus proponendis in Synodo.

Debebit Episcopus; vel eius Vicarius, singulis annis, proponere in Synodo diœcesana, iuxta consuetudinem, nominatim, & non in genere, ad minus sex examinatores, qui Synodo satisfaciant, & ab ea approbentur: hi vero examinatores, sint magistri, seu Doctores, aut licētiati in Theologia, aut iure canonico, vel alii clerici, seu regulares, etiam ex ordine mendicātium; aut etiam sæculares, qui ad id videbuntur magis idonei.

Porrò ipsi examinatores probari poterunt à Synodo, tam per aperta, quam per secreta vota.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Examinatores debent singulis annis proponi in Synodo ad minus sex, & ab eadem Synodo probari, quorum planè officium non exquirat etiam post annum quando supersunt sex, secus si non super sint sex, & fuerint in formali Synodo electi.

1 Dubitatur primò, an possint adhiberi examinatores in concursu pro tempore vacationum, si annis singulis nō proponantur. Videtur quod non, etenim Conc. Trid. *c. 18. sess. 24.* apertè statuit, *vt singulis annis proponantur, ad minus sex examinatores in Synodo, & ab ea approbentur*; vbi sac. Congreg. Conc. respondit capitulo Toletano in hæc verba, *Cauebit idem Vicarius, vt singulis annis, in Diœcesana Synodo probentur examinatores saltem*

2 *tem sex,* † *ex quibus tres ipse eliget, eosque congregabit, qui secum examen perficiant ad singulas vacantes parochiales,*
3 † *& si duo, vel vnus tantum ex dictis examinatoribus, etiam cum vicario, vel omnes tres, atq; etiam sex, absq; Vicario, seipsos congregauerint, ac examen*
4 *perfecerint, nullum erit:* † *& si ex dictis sex examinatoribus, aliqui intrà annum suæ electionis mortui fuerint, tota facultas examinandi, vna cum Vicario, ad superstites, etiamsi vnus tantum*
5 *superesset, spectabit, eo anno durante:* † Garzia nihilominus, *in tract. de benef. p. 9. c. 2. n. 73.* tenet officium examinatorũ non expirare, etiam post annum suæ electionis, sed planè durare semper donec alii seruata forma Concilii fuerint electi: quod firmat declarationibus eiusdem Sac. Congregatio-
6 nis: † Hoc tamen sic intelligendũ est, vt duret quando supersunt post annum saltem sex, & omnes fuerunt electi in formali Synodo Diœcesana; secus verò si in Synodo non fuissent propositi sex, sed pauciores, quia tũc nullus esset Synodalis examinator cẽsendus. Sed de hoc explicatius *in sequenti requisito,* vbi congruentius cadit hæc discussio.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Examinatores necessario debent eligi, qui sint magistri, seu Doctores, aut licentiati in Theologia, aut iure Canonico si extent, alioquin alij clerici eligendi erunt qui ad id videbuntur magis idonei.

1 DVbitatur secũdò, an possit Episcopus ad libitum nominare in Synodo in examinatores clericos seculares non Doctores, nec licentiatos, existẽtibus in ea Doctoribus, vel licentiatis. Nullibi hoc tactum vidi, nec solutio certior aliundè haberi potest, nisi à sacra Congreg. Conc. nihilominus si licet discurrere circa dubiũ videtur negatiuè respondendũ. nam verba Concilii videntur dispositiua ibi *sint vero hi examinatores magistri*
2 *&c.* † & qualitas Doctoratus tanti fit vel ab ipsomet Papa, vt facilius Doctoribus cõcedat beneficia, *c. cum in cunctis §. inferiora 7. de elect.* & Abb. *in c. 1. nu. 3. de magistris,* ac Verall' *in*
3 *decis. 277. nu. 2. part. 1.* † dicunt quod in collatione beneficiorum habetur respectus ad scientiam, vt pinguius prouideatur literatis, quam ignaris,
4 *per c. de multa 28. de præb.* † nam Ecclesia per quam maxime indiget uiris literatis, *c. cum ex eo 34. de elect. in 6. Gonzal. de mensibus, & alternat. glos. 4. n. 174.* & fel. *in rub. de magistris ad secundum* plura dicit, & extollit de doc
5 toribus, † & inter cætera, quod Doctores dicuntur nobilissimi *l. prouidendum 7. C. de postu.* † & sunt in dignita
6 te, *Bal. in proem. C.* † & quilibet ma-
7 gistratus debet Doctorem ad se ueniẽtem inuitare ad sedendum *l. 1. C. de off. diuers. iud.* aliàs ibi relatas prærogatiuas Doctorum libenter breuitatis causa prætermitto, cum ad casum
8 nostrum non faciant: † facit etiã pro hac negatiua declaratio Sac. Cõgregat. *super ca. 16. de refor. sess. 24. Conc. Trid.* in vna Panormit. in hæc verba *Vicarius. vacãte Episcopali sede, oĩno debet eligi Doctor, vel licentiatus, si in capitulo aliqui graduati erunt; sin minus possunt eligi alij, licet non sint graduati.*
9 Idem † videtur vsu receptum circa pœnitentiarium constituendũ in Cathedralibus, vt existentibus Doctoribus non assumantur nõ Doctores ad talẽ præbendã; nõ attento qd̃ Conc. disponat, *sess. 24. c. 8,* vers. *in omnibus ẽt* vt pœnitentiarius aliquis ab Epõ instituatur, qui magister sit, vel Doctor aut licẽtiatus in Theologia, vel iure

Canonico, & annorũ quadraginta,
seu alias, qui aptior, pro loci quali-
10 tate reperiatur; † quinimo si huius-
modi præbenda conferatur non do-
ctori, erit, vt vidimus supra, *dub. 2. n.*
req. 1. et seq. 10. reseruata p regulã pri-
mam fæl. rec. Greg. XV. cum itaque
Sac. Concil. ijsdem ferè verbis, dispo
nat circa Examinatores, *in d. c. 18. sess.*
24. vers. hi verò examinatores, atque
disposuit de Vicario capitulari, *ca. d.*
16. sess. 24. & ca. 8. sess. ead. de pæniten-
tiario, videtur à simili, vt debeãt pro
pterea Examinatores eligi nonnisi
doctores, ac proinde nequeãt assumi
clerici, sacerdotesue nõ doctores, nisi
11 in defectũ doctorũ: † facit etiã quod
tradit Nauarrus, *in cons. 23. de pænit.*
vbi dicit sac. congreg. conc. censuisse,
sacerdotẽ alioqui idoneũ ad audien-
dũ confessiones non approbatum, iux
ta *c. 15. sess. 23.* non posse validè à pec-
catis mortalibus absoluere pœniten-
tem in articulo mortis constitutum,
vbi, citrà moræ periculum, haberi po
test copia Sacerdotis approbati, & lõ
gè minus si Parochus ipse præsens id
prohibeat, paratusque sit infirmi con
fessionẽ audire, nec vlla subsit causa
12 Parochũ ipsũ recusandi: † Nihilomi
nus, donec habeatur specialis decisio
sac. cong. super hoc, dicerẽ fore arbi-
trariũ Episcopo, qui melius nouit p-
13 sonarũ idoneitatẽ; † nã experientia
cõpertũ est quã plures esse doctores
tantũ nomine tenus, quos profectò si
Episcopus in Examinatores nomina
re teneretur, & te ipsa nominaret,
frustaretur pia intentio Sac. Conc. nã
tantũ abest vt huiusmodi inexperti
Doctores valeant alios de scientia ex
periri, vt potius ipsi eruditione rudi-
mentorũ rerũ Ecclesiasticarũ summo
14 pere indigeant, † quo planè fit, vt iã
illorũ cõditio vilescat in populo: Alia
præterea ratio me mouet, quia esse
posset, vt non doctor maiori polleret
15 experientia, quã doctor; † experiẽtia
autẽ, vt bene obseruat Addit. *ad An-*
char. in c. quã sit 6. de elect. in 6. & dicet
Specul. in rubr. de iudice delegato §. 8. n.
17. supplet etiã illiteraturã: faciũt tã
dem, quæ dixi *in 5. requis. dub. 1. & 2.*
16 † Sed hodie cessare debet oĩs dubi-
tatio stãte declaratione sac. congreg.
quam nouissimè habui & Authenti-
cã asseruandã tradidi in Archiuio E-
piscopali Alexandriæ. in his verbis
17 An existentibus in Synodo Doctori
bus, Clerici non Doctores possint eli-
gi in Examinatores Synodales? Sac.
Cõg. Cardinaliũ Cõc. Trid. interpre-
tũ respõdit, necessariò Examinatores
eligi debere, qui sint magistri, seu Do
ctores, aut Licẽtiati in Theologia, aut
iure Canonico, si extent; alioqui alios
Clericos esse eligendos, qui ad id vide
buntur magis idonei. subscrip.
C. Card. de Torres, & sigillat.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Examinatores debent proponi nominatim, & non in genere, nisi proponerentur in genere, qui re uera tunc extarent, quia per huiusmodi genericam expressionem haberetur etiam expressa persona.

1 DVbitatur 3. An valeat approba
tio facta à Synodo, de examina-
2 torib. propositis in genere. † Garzia,
de benef. p. 9. c. 2. n. 339. excitat hoc du
biũ, illudq; resoluit distinguendo; vel
.n. inquit, approbatio fit de proposi-
tis in genere, sed tũc reuera existẽtib.
verbi gratia, Rectore talis Collegij,
vel Auditore Epi. & huiusmodi, & in
hoc casu cõcludit tenere, p qua cõclu
sione adducit declar. sac. cõg. *in vna to*
letana, q̃ ibi de verbo refert; vel certè
huiusmodi propositio, & approbatio
fit in genere, vt ẽt respiciat, & cõpre-
hẽdat eorũ subrogatos, & successores
& isto

& iſto caſu concludit non tenere, quã plane concluſionẽ negatiuã cõfirmat deciſ. Rot. quã ipſe de verbo refert *d. c. 2. n. 213.* in vna Fanen. 28. Iunij *1596.* coram Corduba. Ratio † autẽ prioris cõcluſionis eſſe põt quia pro ponentur certæ perſonæ, quãuis non exprimatur earum nomen, & cognomen, & p huiuſmodi expreſſionẽ habetur ẽt expreſſa perſona *tex. in l. 3. cũ*
4 *quid. ff. ſi certum pet.* vbi Iaſ. *num. 27.* † dicit quod illud quod tacitè ineſt ha betur pro expreſſo *facit l. ait prætor. §. iudex 5. ff. de re iudic.* vnde poſſunt eſſe noti quoad vitã, mores, & ſcientiam, quæ quidem ratio ceſſat in ſubroga-
5 tis, & ſucceſſoribus. † nã. quãuis ratione officii prçſumptio ſit, qd ſint docti non tñ neceſſario cõcludit, quod ſint probi, & integri quales eos Conc. re-
6 quirit. † Illud tñ animaduertendum eſt, vt d. affirmatiua concluſio ſit vera quãdo vnicus eſſet Rector, vel Auditor, ſecus tñ ſi duo eſſent, nec p diſtinctam qualitatem ſpecificarentur.

DVBIVM TERTIVM

ARGVMENTVM.

Subrogati & ſucceſſores non admittuntur, nec conſuetudo releuat nec excuſat.

1 **D**Vbitatur 4. an cõſuetudo admittẽdi ſubrogatos, & ſucceſſores, in genere propoſitos excuſet, & eo magis, ſi prætẽdatur cõciliũ non eſſe in uſu circa electionẽ examinatorũ. Gartia, *de beneſ. p. 5. c. 4. n. 181. et p. 9. c.*
2 *2. n. 340.* concludit non excuſare, nã, inquit, ſi uolunt Ordinarii habere facultatem eligendi magis idoneũ iuxta diſpoſitionẽ Concilij debent vtiq; eã acceptare cum ſua qualitate, *l. neminem 4. & l. ſed duobus 5. de legat.*

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Concilium Trid. nullam formam præſcribit ſuper propoſitione examinatorum.

1 **D**Vbitatur quintò, qua forma proponendi ſint Examinatores. Nulla à conc. præſcribitur certa forma; verumtamen vt aliqua, pro faciliore expeditione habeatur, illam reijcio in tract. de Synodo infra, *c. 5. pa. 84.* vbi habebitur decretum de eligẽdis Examinatoribus.

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Vocales ſunt in Synodo, qui ad eam conuenire tenentur.

1 **D**Vbitatur ſextò, quinam dicãtur vocales in Synodo vt poſſint probare Examinatores. Cõcludamus vno verbo, quod illi duntaxat dicuntur vocales, qui vt Synodo interſint, cogi poſſunt, qui verò ij ſint, videbimus infra in tract. de Synodo *dub. 2. cap. 3.*

DVBIVM SEPTIMVM

ARGVMENTVM.

Examinator vt dicatur probatus à Synodo debet dimidiam partem ſuffragiorum ferre ab ijs, qui vocem habent in Synodo.

1 **D**Vbitatur ſeptimò, quot vota debeat reportare Examinator ad hoc vt dicatur probat⁹ à Synodo. Sacroſanctam concilium Trident. *ſeſſ. 24. de refor. cap. 18.* vbi cauet de proponendis, & probandis examinatoribus

toribus *vers. Examinatores* hoc non exprimit,nec hactenus vidi aliquam declarationem Sacr. Congreg. vndè videtur relictum dispositioni iuris Communis *iuxta l. commodissime 10. de liber. & Posthu.* quocirca videtur dicendum quod quilibet Examinator debeat probari per maiorem partem Synodi *iuxta c. cum in cunctis 1. de ijs quæ fi. à ma. par.*
2 *cap.* † Nam potestas Synodi residet in maiori parte *glos. ibidem not.*
3 1. † & Episcopus cum maiori parte capituli potest statuere quod ad necessariam fabricæ reparationem quilibet Canonicus conferre teneatur *arg. c. ex parte 4. d. tit.*
4 † & sententia plurimorum valet, quia euidens est ratione iuuari *glo. in d. capit. ex parte* verb. *plurimum.*
5 † maiorem autem partem nemo non ignorat eam esse, quæ superat medietatem *Oldr. de elect. cons. 122. in principio*; attamen si licet illud deferri, & eam auctoritatem attribui Synodis Mediolanensibus, quam per semetipsas omnes præsefe runt, cum tot semper fuerint sapientissimis Patribus, & vndique literatissimis iuris refertæ, & eò magis illis, quæ celebratæ fuerunt per sapientissimum Archiepiscopum, quem nedum summi Pontificis Romani Pij Quarti coniunctio sanguinis, & maiorum stemma nobilitate decorauit,verum & sempiternæ stola gloriç de salute certum, atque securum facit, nobisque eum ipsum debito sanctorum cultu perpetuis sæculis reddidit venerandũ, Sanctum Carolũ inquã; cõcludẽdũ omninò est quod sufficiat, vt quilibet examinator dimidiã suffragiorũ reportet, de quo clarũ decretũ extat in VI. diœcesana Synodo Mediolanensi ibi. † *Ex ijs porro omnib. illos deligi per vos liceat qui vobis & satisfaciant, & probati sint: ita scilicet, vt qui dimidiam partem suffragionum ab ijs, qui ex compromisso vestro delecti sunt ad suffragandum, tulerint, hoc examinandi munus habeant, quousque alia Synodus diœcesana celebrabitur.*

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Synodus legitime per edictum generale cõuocata erit legitima quamuis ex 100. conueniant tantum 33.

1 Dubitatur 8. Episcopus indixit Synodum publico emanato edicto,sed cum deberent venire 100., quippè qui tot essent vocales, conuenerunt solum 33.ex quibus postmodum,inchoata Synodo,exierunt paulatim 11.at verò quando fuerũt propositi examinatores probandi à Synodo ex 22.qui remanserant 10.dumtaxat dederunt vota;cum itaque, vbi agitur de Collegiis ,vel vniuersitatibus,ac huiusmodi hominum Conuẽtibus,siue Congregationibus, maior pars non dicatur cõparatione minoris partis, sed quidem totius Collegii,vt notat Fel.*n.20.in ca cum omnes 6.de constit.post Abb.ibidem n.11.& in c.Ecclesia vestra n.6.vers. Primum 4. de elect.* hic verò ex 100.si fiat comparatio ad omnes congregandos habita ratione ipsius actus Congregationis desunt 67, † & sic non conuenerunt duæ partes,quæ sanè in actis vniuersitatis debent esse præsentes *per l. nulli 7.& seq.ff. quod cuiusque vniuersitatis sap.allegat.131.num.2.* † quinimo
3 secundum Bart. *in l.omnes populi.ff.de iust.& iure*,quem,*teste Abb.in d.c.cũ omnes n.13.vers.nam secundum Bart.6 d. constit.* sequitur communis practica,non sufficit vniuersitatem vocare, sed oportet necessariò quod interueniant

niant duæ partes : & ſi fiat comparatio ad ipſos Congregatos, habita tamen ratione eorum, qui receſſerunt deſunt 78. ita ut minus ſint 4. partes habita vero ratione etiam eorum, qui non dederunt vota, uix ſuperant decimam partem, ſi fiat comparatio ad omnes vocales, & minus ſunt 37 parte ſi fiat comparatio ad primò cógregatos, ideo occurrit hoc 8. loco dubitare, an examinatores in huiuſmodi Synodo probati dicantur Synodales.

Dubium eſt valdè proficuum, & curioſum, facitque ad plura, ad cuius ſo-
4 lutionem nonnulla præmitto: † & Primo quod Epiſcopus habet ius congregandi Synodum abſque licentia cuiuſpiam, quia facit ex iuris diſpoſitione *gloſ. quam ſequuntur Archid. & Card. Alexandrin. in ſum. 17. diſtinct.*
5 *Conc. Trid. ſeſſ. 24. de refor. cap. 2.* † imò ſi congregetur ab alio non dicetur Synodus, ſed Conciliabulum *arg. ca. multis d. 17. diſt. & ego latius infrà in*
6 *tract. de Synodo cap. 2. in principio:* † Secundo præmitto quod poteſt Epiſcopus conuocare Synodum per publicũ edictum, & ita ſeruat communis vni-
7 uerſalis conſuetudo: † Tertio præmitto quod huiuſmodi edictum habet vim citationis arctatiuæ, & cõſtituit in contumacia non venientes, ſeu alioqui recedentes ſine licentia *Abb. & Fel. in d. cap. cum omnes 6. de conſtit.*
8 His igitur præmiſſis ſic ſtantib. breuiter concludo quod ſuppoſito edicto publico emanato ab Epiſcopo Synodus, quæ alioqui cõſtare debebat 100 vocalibus, non deſinit eſſe legitima, quamuis conuenerint duntaxat 33. atq; adeo examinatores erunt Syno-
9 dales; † nam conuocatio facta ſolemniter per eum, ad quem ſpectat de iure, vel ex conſuetudine conſtituit non venientes, uel alias recedentes ſine licentia, in contumacia, adeo vt poſſint licite explicare actiones Synodales illi, qui venerunt, tametſi cõſtituant longe minorem partem, obſeruat Abbas *in d. c. cum omnes 6. de conſtit. num. 13. verſ. ſed canoniſta* de mẽte Inn. *in c. 1. de ma. & obed.* † nam contumacia priuat conuocatos non venientes facultate dandi vocem, ad 10
quod planè Inn. *ibi* allegat bonũ tex. *in cap. cum nobis 19. de elect.* vbi habetur, quod ſi vocati ab habente poteſtatem nolunt venire faciunt ſe alie-
11 nos, † ex quo argumentatur Abbas *ibid.* quod non debent proinde computari in numero duarum partium.
12 † & ita teſtatur concluſiſſe quemdã Io. Bonon. Doctorem in diſputatione; cuius meminiſſe ait Io Andr. *in c. in cauſ. s 30. de elect.* vbi ponebat caſũ de vniuerſitate, in qua erant 100. homines, & vocati ab habente poteſtatem conuenerunt tantummodo 30. quod inquam ius vniuerſitatis reſide-
13 bat in illis 30. † & apertius dicit idẽ Abb. *in d. cap. cum nobis 19. de elect. n. 3.* videlicet quod quoad actum explicãdum habentur ac ſi non eſſent de capitulo idem à ſimili concludi poteſt de iis, quorum multi quamuis præſentes eſſent, in capitulo in numero ſufficienti congregato, vocem tamen non dederunt, nam eos pro affirmãtibus haberi teſtatur D. Ant. Ragutius *in tract. de uoce canon. in capitulo quæſito 13. n. 2.* vbi examinat quãdo dicatur maior, vel minor pars capituli ad faciendum validum, vel inualidum actum.
14 Nec obſtat *d. l. nulli 3. & l. ſeq. ff. quod cuiuſque vniuerſ.* minuſq; doctr. Bart. in *d. l. omnes populi. ff. de iuſt. & iur.* nã, vt obſeruat Abb. *in d. c. cum nobis 19. de elect. in fi.* locum habent in factis grauibus, in quibus non ſufficit conuocare vniuerſitatem per tabellam, vel campanam, vel nuntium, † vel dica-

dicamus quod habent locum, quãdo vniuersitas congregatur non per præsidem, sed per se ipsam; tunc etenim necesse est vt interueniant duæ partes ex tribus, & si aliqui recedunt non possunt qui remanent explere ea, quæ incumbunt *Abb. & Fel. in d.c. in causis 30. de elect. & d.c. cum om*
16 *nes 6. de constit.* † Vel dicamus quod actus expediri non potest per remanentes, quando cum licentia exit vnus eorum, qui de necessitate interesse debent actui, ita respondisse Bertachinum *de potest. Episc. lib. 1. p. 3. q. 55. n. 50. de mente Inn. in c. considerauimus de elect.* testatur Ragutius *vbi supra*
17 † nam contumax, inquit, in hoc proposito dicitur, qui citatus comparuit sed illicentiatus recessit *Mil. in repert. in verb. contumax, Fel. & Dec. in*
18 *c. 1. in 5. not. de indic.* † vbi dicit Dec. quod eadem pœna punitur is, qui cõparuit sed absq; licentia recessit, ac si nõ cõparuisset *glo. in c. cupientes §. quod*
19 *si per XX. dies de elect. in 6.* † vel tandẽ dicamus quod *d. l. nulli, & doctr. Bart.* locum habent quando omnino exirent duæ partes Synodi, quia tunc videretur reuocata conuocatio *Ragut. d. q. 13.* & ex his colligi clarè poterit, si eueniat casus, nedum in Synodis, sed etiam in capitulis, ac aliis conuentibus, quando actus expediri poterunt per remanentes, quamuis eorum pars sit longè minor.

REQVISITVM XII.

De numero examinatorum in concursu adhibendorum.

Adueniente vacatione alicuius Parochialis Ecclesiæ, Episcopus peractis, quæ præmisimus, debebit ipse, vel eius Vicarius eligere tres ex illis examinatoribus, quos diximus, qui cum eo examẽ perficiant, qui si non fuerint, quia forsan essent mortui, vel in longinquis agant, quippeque absentia æquiparatur morti; tunc si annus ad celebrandum Synodum nondum lapsus sit, Episcopus inibi examen in Concursu cum superstitibus, etiam si vnus duntaxat esset superstes; si uero null⁹ esset superstes debebit Episcopus, vel Vicarius, iuxta responsum fæl. recordationis *Clem. VIII.* ex antiquis Synodalibus, si fuerint, subrogare alios, non pauciores sex; & si etiã non steterint tot examinatores antiqui, qui ad huiusmodi senarium numerum ascẽdãt, debebit eligere illos, qui fuerint & alios suplere de nouo vsque ad illũ numerum; hi tamen debebunt probari à capitulo: Si tandem nulli antiqui Synodales superstites fuerint; tunc Episcopus, vel Vicarius substituet omnes nouos, probitate, & scientia idoneos, approbatos tamen à capitulo, non pauciores sex, eisque vtetur in examinibus per concursum obeundis donec aduenerit tempus habendi Synodum Diœcesanam; enim vero officium examinatoris non expirat per mortem Episcopi, quando examinator fuit electus in Synodo etiam si lapsus fuerit annus post eius electionem, quia semper pro legitimis habendi sunt, semperque durãt hu-

huiusmodi examinatores, donec alij, seruata forma concilij, fuerint electi, dummodo semper supersint sex; nam si aliqui defecerint, ita vt reperiantur pauciores quam sex, tunc eo ipso anno à die celebratæ Synodi omnium officium expirat, & debent de nouo eligi alij non pauciores quam sex, & ij nonnisi in Synodo: Quinimo si Episcopus vellet etiam superstites fungi officio examinatoris, debebit illos de nouo proponere Synodo, & ab eadem Synodo debebunt etiã de nouo probari, alioquin concursus aliter factus, esset nullus, & negotiũ, cum omni prouisione, deuolutionem faceret ad S. Sedem; Episcopus autẽ sibi ipsi imputare debebit si negligẽs fuerit.

Nec refert vtrum Episcopus sit de nouo adeptus Episcopatum, nec adhuc lapsus sit annus à die eius adeptæ possessionis, quia annus cogendi Synodum currit Episcopo, non quidem à die adeptæ possessionis Episcopatus, sed planè à die Synodi vltimò celebratæ, quippequæ poterat congruo tempore, etiam à Capitulo, siue eius Vicario Episcopali sede vacante celebrari.

Porrò examinatores debebunt, nõ per se ipsos, sed per solum Episcopũ, vel eius Vicarium congregari, alias examen, & concursus erũt penitus nulla.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Episcopus potest adhibere in concursu plusquam tres examinatores, sed non pauciores.

1 DVbitatur primò, an Episcopus possit in aliquo cõcursu eligere, plusquam tres examinatores. Garzia.
2 *de ben. p. 5. c. 9. n. 52.* † concludit affirmatiuè, cum quadam declaratione Sac. Congregationis, in his verbis, *Non esse decisum praecisè, vt examinatores sint tres, sed quod non possint adesse pauciores tribus, ita quod si sunt tantũ tres examinatores, vota non possint esse paria, sed singularia, quando singuli singulos approbant.* de hoc diximus etiam *requis. 3. dub. 4.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Si ex sex examinatoribus aliqui intra annum suæ electionis mortui fuerint, tota facultas examinandi vna cum Episcopo ad superstites etiam si vnus tantum superesset spectabit eo anno durante, sed in locum demortuorum eliget alios cum approbatione Capituli.

1 DVbitatur secundò, an possit Episcopus inire examen in cõcursu si ex sex examinatoribus aliquis intra annũ suæ electionis mori, vel in
2 longinquis agere contigerit. † Garzia, *de ben. p. 9. c. 2. n. 8.* refert declarationẽ sac. cõgr. factã de anno 1577. ad petitionẽ capituli Toletani sede uac. p q̃ resoluitur hoc dubiũ affirmatiuè in hæc verba, *Si ex sex examinatorib. aliqui intra annũ suæ electionis mortui fuerint, tota facultas examinandi vnà cũ Vicario, ad superstites, etiamsi vnus tantũ superesset, spectabit, eo anno durante*; & in Conc: prouinc. Mediol. 6. *titulo, quę ad Synod. & congreg. Synod. pertinent*, habetur hoc decretum. *Iudices, & examinatores in Synodo constituti, etiamsi quando longius quã vnius anni spacium Synodi actio differatur, suum munus exequuntur*, & Io. Aluis. Ricc. *in resolut. 480. part. 3.* dicit Episcopum posse deputare nouos examinatores absque celebratione Synodi, nõ obstãte dispositione Cõc. Trid.

sess.24.cap.18. allegans ita fuisse resolutũ *in vna placentina Parochialis de malpartita 29. Nouembris 1593. ceram litta.*

3 Animaduertendũ tamẽ est, ne error capiatur, quod hæc declaratio est intelligenda vt possit Episcopus adhibere examinatores superstites, mortuis aliquibus intra annũ; puta si nõdũ lapsus sit annus celebrandi Synodũ; alioquin omnium officium expirasset, ac proinde nequiret eos adhibere; ad quod facit, quod tradit Sbrozius *de off. vic.* in addit *ad l.2.q.211.* vbi dicit, *Sac. Congr. censuisse, Vicariũ Sede Episcopali vacante, in locum examinatorũ absentiũ, vel defunctorũ alios auctoritate propria sufficere non posse, sed curare debere, vt elapso anno, alij in loco demortuorũ sufficiantur, seu eligantur in Synodo, alioquin pro legitimis non haberi, qui supererunt.* conc. autẽ prouinc. locum habet quando post annũ & ante celebrationẽ Synodi superuiuũt saltẽ sex, vt videbim⁹ inf. *dub. seq.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Examinatores si omnes decedunt vel in longinquas, recedunt Episcopus intra annum ad celebrandum Synodum ex antiquis, qui fuerint, sex non pauciores subrogabit, & si non extabunt tot antiqui, eliget illos, qui extabunt, & supplebit de nouo approbatos a capitulo vsq; ad sex, quod si nulli antiqui extiterint, nouos tunc à capitulo probandos non pauciores sex deputabit vsque ad futurã Synodum in fine anni à postrema Synodo celebrandam.

1 DVbitatur tertiò, quid præstandum sit Episcopo, si omnes examinatores decedant, aut recedant in longinquas regiones. Fęl. rec. Clemens VIII. cauit sapienti suo decreto relato per Garziam, *de benef. pa. 9.*
2 *c.2.n.72.* in hęc verba; † *S. D. N. Clem. VIII. decreuit hac in futurũ obseruari, quando omnes examinatores Synodales, intra annũ eorum deputationis mortui fuerint; nempe, vt Episcopus ex examinatoribus antiquis si fuerint; subroget alios, non pauciores numero sex; & si non steterint tot examinatores Synodales antiqui, qui ad hunc numerum ascendant; tunc Episcopus eligat illos, qui fuerint, ac alios suppleat de nouo, approbates tamen à capitulo, vsque ad numeri prædicti complementum: verum † si nulli antiqui Synodales Examinatores superstites fuerint, tunc Episcopus omnes nouos examinatores probitate, ac scientia idoneos, qui à capitulo probati sint, non pauciores præfato numero substituat; & veniente vacatione cuiuslibet Parochialis Ecclesia, Episcopus debebit, ex præfatis examinatoribus eligere tres, qui cum eo examine, iuxta decretum conc.* cap.
4 18. sess.24. *perficiant:* † *officium autem omnium prædictorum examinatorum Synodalium subrogatorum expirabit cum primum aduenerit tempus nouam Synodum,* iuxta cap.2. sess.24. *celebrandi* Thesau. for. Eccl. capit. 18. num. 15.

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Officium examinatorum subrogatorum nõ durat post annum datum ad congregandum & celebrandum Synodum; & superstites semper debent interesse examini, quia penes eis residet officium.

1 DVbitatur quartò, an duret officium examinatorum post annum à Synodo vltimò celebrata si cõtingat mori Episcopum, qui eam cele-

celebrauit,& examinatores nominauit, & item an valeat concurſus ſi nõ interuenerint examinatores ſuperſti

2 tes. † Gartia *tract. ſepius allegato c.2. num.73.pat.9.* poſt Ledeſmam *in ſumma part.2.tract.7. cap.17. conclu. circa 13.difficult.* atteſtatur Sac. Congreg. Conc.cenſuiſſe, examinatores ſemel deputatos durare etiam poſt annum ſuæ electionis, donec alii fuerint electi ſeruata forma Concilij, dummodo ſuperſint ſemper ſex, alias ſi pauciores ſex ſupererunt lapſo anno omnium officium expirare, itaut neceſſario ſit, non modo alios in Synodo ꝓponi, & probari, verum etiam & ipſoſmet ſuperſtites, alioquin legitimi

3 non eſſent. † quod planè dictum fulcitur deciſione Sac. Congreg. quam ibi affert *n.83.* in vna Seſenaten. *1596.* per quam fuit reſolutum, in hæc verba; *Sex, vel pluribus examinatorib. Synodalibus in vltima Synodo deputatis, vno, vel duobus tantum ſtantibus, deficientibus reliquis, ſi dictus vnus, vel duo non interueniant, ſed alij examinatores ab Ordinario extra Synodum deputati, huiuſmodi prouiſiones, veluti factas, non ſeruata forma Concilij, eſſe nullas, & earum collationes eſſe ex conſtitutione* S. me. Pij V. *Sedi Apoſtolicæ reſeruatas*; & ſic accipiendum eſt Conc. Mediol. 6. & reſolut. *Ricij 480.* quæ hic in *2. dub.* retuli, vt inquam intelligatur quando vltra annum extant examinatores in vltima Synodo electi, qui nõ ſint pauciores ſex, ita etiam obſeruat Gartia *in add. ad c.2.n.75.p.9.* q̃ dicit ſic fore intelligendam declarationem Sac. Congreg. adductam per Genuen. *in praxi c. 66. n.17. & Theſ. for. Eccl. c.18.n.25.* ac declarat. eiuſdẽ Congreg. in vna Soana 1. Febr. *1593.* quæ ait *Congreg. Conc. cenſuit examinatores Synodales durare donec alij in Synodo deputati fuerint; verum ſi anno lapſo aliqui ex eis mortui fuerint, officium omnium expirare*; vt inquam locum non habeat quando poſt annũ ſuperſunt ſex adhuc.

4 Ex quibus eliciuntur potiſſimum duæ concluſiones. Prima non durare officium examinatorum poſt annũ a celebrata Synodo, quando non ſuperuiuunt ſaltem ſex examinatores, & ſi Epiſcopus vellet etiam ipſos ſuperſtites eſſe examinatores, deberet illos de nouo proponere, & ab eadem Synodo de nouo approbari cum alijs.

5 Secunda concluſio: quod quamuis Epiſcopus non poſſit examen inire, & perficere in concurſu, cum vno, vel duobus tantum Synodalibus ſuperſtitibus extantibus, ſed debeat etiam alios eligere, ſaltem vſque ad ſex, iuxta decretum Clem. VIII. hoc eſt intelligẽdum, intra annum ſuæ electionis; attamen ipſi ſuperſtites ſemper intereſſe debebunt huiuſmodi examini, alias examẽ erit nullum: Poſſum

6 † & tertiam addere concluſionem pro intelligentia cuiuſdam declarationis, quæ ait, *officium examinatorum reſidere penes vnum ſolum, ſi intra annum cæteri omnes moriantur, vel ſe in longinquis abſentant*; ut, inquam, Epiſcopus debeat numerum, vſque ad ſex ſuplere, & capitulum eos probare, qui interſint examini donec lapſo anno Synodus celebretur, & alij legitimè eligantur; in omnibus tamen concurſibus debere neceſſariò intereſſe ipſum Synodalem ſuperſtitem.

DVBIVM QVINTVM

ARGVMENTVM.

In examine prouisi in forma dignũ adhibẽdi sunt examinatores Synodales seu quasi Synodales, nimirum subrogati in eorũ defectum.

1 CONstitutione 162. Sanct. mem. Pij V. quæ incipit *Cogit Nos* in principio, & *1* §. *ĩ reliquis* vbi præscribitur forma obseruanda in confectione, & expeditione literarum Apostolicarum super gratijs resignat. beneficiorum sancitũ est, vt deinceps super omnibus gratijs, & concessionib. apostolicis de quibusuis beneficijs cũ cura, & sine cura sæcularibus, & quorũuis ordinũ regularib. ẽt apud Sedẽ apostolicã vacãtib. & dispositioni apostolicæ reseruatis, in quibus addita fuerit clausula *in forma Dignum* literas apostolicas expediant in eadẽ forma; & inter cætera, (quoad rẽ nostrã modò p tinet) cũ clausula *vt si tibi constiterit quod d. N. resignans* (si in sacris cõstitut⁹ sit) *aliũde commode uiuere possit, ac per diligentem examinationem per te adhibitis examinatoribus, ad hoc a Conc. Trid. designatis, si isthic sint, ubi esse debent in diæcesana Synodo deputatis; sin autem absque illis faciendã, d. B. resignatarium adhoc idoneũ esse reperenis, super quo tuã cõscientiã oneram⁹, Ecclesiã prędictam cuius &c.* quã clausulã *adhibitis examinatoribus &c.* locũ habere vult ẽt in reliquis prouisionibus & cõmẽdis quarũcũq; parochialiũ Eccles., & earũ perpetuarũ vicariarum non autẽ in alijs, vt in eadẽ cõstit. §. *in reliquis autem.* Modò dubitatur hoc quinto loco. An validũ sit examẽ pro uisi de Parochiali in forma *Dignum* si fiat corã Examinatorib. reputatis Synodalib. qui tñ re uera nõ sũt Synodales, quia fortè nõ fuerũt electi in Synodo legitimè cõgregata aut non ritè celebrata, vel alias nõ perfecta, & non conclusa, de quibus deo dante dicemus *in tract. de Synodo*, aut forte non fuerunt propositi, & probati saltẽ sex, vel si probati fuerunt, nõ iurarunt, aut nõ extant sex, & annus ad celebrandũ Synodũ iã lapsus est, et hmõi, in quib. casib. expirat oĩum exa-

2 minatorũ officiũ ut diximus. † Videtur qđ sit validũ; nã verba cõstitutionis ibi, *sin aũt absq; illis faciendã* cũ nõ se restringãt, neq; superinde præscribant aliquã qualitatẽ circa ipsos examinatores vidẽtur amplè cõcedere ordinarijs, vt possint ad hmõi examẽ adhibere quosq; examinatores sibi bene visos, qa indistinctè ibi cõstitutio

3 loquitur ergo † indistinctè ẽt est ĩtelligẽda, vt omnẽ casum complectatur dato quod maior ratio etiam esset in vno, quam in alio *l. 1. §. quod autem. ff. de ale. lu. & aleat.* & cum Constitutio ipsa d. §. *ĩ reliquis* sit clara, non est op⁹ interpræ tatione *l. continuus. §. cum ita 137. ff. de verb. oblig at. l. ille, aut ille 25.*

4 *ff. de legat. 3.* † & superfluum est glossas, vel doctores allegare, vbi lex clara habet, *glo. in l. sed licet 12. de off. præsid.* quia vbi habetur casus legis, nulla relinquitur dubitatio *l. Ancilla C.*

5 *de furt.* † Contrarium tamen videtur verius; imo videtur quod eiusmodi examẽ debeat fieri necessariò, adhibitis ijs examinatoribus, quos tenetur Ordinarius, in defectum examinatorum Synodalium, vt supra uidimus, eligere, iuxta decretum fęl. rec. Clem. VIII. nimirum; vt quando oẽs examinatores Synodales, intra annũ eorum deputationis, mortui fuerint Epus eligat, ex antiquis, alios nõ paucіores quam sex, & si non steterint tot antiqui, eligat illos, qui fuerint, & alios suppleat de nouo, approbatos tñ à capitulo, vsq; ad numerũ sex, si verò antiqui nulli superstites fuerint, tũc

Epi-

Epus oēs nouos, non pauciores ſex, ꝓbatos vtſup. ſubſtituat, & ex his, in caſibus vacationũ Parochialiũ, tres eligat, qui cũ eo examē, iuxta diſpoſitionē Conc. Trid. *cap. 18. de refor. ſeſſ. 24.* perficiant, eorumque durat officiũ uſque ad tempus celebrandi nouã Sy-
7 nodũ, † nã quamuis iſti examinatores ſic electi dici non poſſint, & re uera nõ ſint Synodales, largo tamẽ modo valent nuncupari Synodales, quippe qui, ex ui d. decreti, veniunt ſubrogati in locum ipſorum Synodalium, qui non extant, ac proinde ſapiũt naturã illorũ Synodaliũ *l. itẽ veniũt §. cũ ꝓdixerim' 22. ff. de pet. here.* nec obſtat generalis, & diſtricta loquutio d. cõſt *allegato. §. in reliquis* nã ex quo ipſa cõſtitutio expreſsè nihil determinat circa modũ deputandi examinatores; in caſu defectus Synodaliũ, ſed ſimpliciter & ĩdiſtinctè tantum loquitur; dictũ verò decretũ Clem. VIII. ſpecialiter & diſtinctè diſponit circa modũ deputandi examinatores extra Synodum in defectu Synodalium; † diſtinguenda propterea eſt ipſa conſtitutio ſecundum d. Decretũ *l. filius familias 38. de act. & oblig.* cũ aliis citat. *in methodo ſtudendi* in verb. *lex li. 2.* ver. *lex ſimpliciter*, & eidem decreto ſtãdũ
8 eſt, † q̃a ipſa cõſtitutio videt̃ ſuppleri per ipſum decretum *tex. & gloſ. in l. ſed & poſteriores* in verb. *pertinet 27. ff.*
9 *de legib.* † nam lex præcedens determinatur per ſequētē *l. non eſt nouum 25. ff. de legib.* faciunt quæ tradit Boic. *in c. 1. n. 2. de nou. op. nunciat.* vbi dicit
10 quod † vbi canones expreſsè declarant articulum aliquem in quo leges nihil ſtatuunt, ſtandum eſt ei,
11 quæ caſum determinat; † vnde concludit quod in nunciat. nou. oper. ſtandum eſt legibus etiam in
12 re Eccleſiaſtica. † Crederem igitur quod ſi eſſet examinandus aliquis prouiſus de Parochiali in

forma dignum, nec tunc extarent examinatores Synodales, eſſetque tamen lapſus annus celebrandi Synodum, itaut non valerent etiam ſi aliqui intra annum fuiſſent electi iuxta d. decr. Clem. VIII. tũc deberet Epiſcopus eligere pro ineundo huiuſmodi examine de nouo ſex examinatores ad præſcriptum d. decreti, vt ex iis poſſet ſaltem tres ſecũ adhibere
13 ad illud examen; † at verò ſi nullos deputaret, ſed adhiberet ſimpliciter aliquos tamquam Synodales, quãdo re uera non eſſent verè, tales tunc arbitrarer huiuſmodi examen nullum
14 remanere ex *reg.* quod † potui nolui quod volui adimpleri nequiui *c. cum ſuper 23. de off. deleg.* ita poſt modum vidi tentum per Gartiam *de benef. p. 9 c. 2. n. 66. & 67.* me tamen remitto deciſioni Sac. Congr.

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus non excuſatur ſi poſt annum adhibeat examinatores ſuperſtites non extantibus ſex, etiamſi caperet pretextum quod ipſe de nouo eſſet adeptus poſſeſſionem Epiſcopatus, nam annus celebrandi Synodum non incipit currere à die capta poſſeſſionis Epiſcopatus, ſed à die Synodi vltimo loco celebratæ.

1 Dubitatur *6.* vtrum Epiſcopus excuſetur ſi adhibeat examinatores ſuperſtites poſt annum, non extantibus ſex, eo maximè ſub prætextu, quia ipſe ſit de nouo adeptus Epiſcopatum nec lapſus ſit annus à die adeptæ poſſeſſionis huiuſmodi,
2 Garzia, † *de benef. part. 9. cap. 2. nu. 92. & ſeq.*, concludit neutiquam excuſari, nam, inquit, defectus examinatorum elapſo anno contingit culpa ipſius Epiſcopi nõ facientis Synodum,

dum, in qua examinatores deputentur, & sic cum defectus iste sua culpa & negligentia contingat, non debet proinde excusari ab obseruatione formæ. Quo verò ad annum adeptæ possessionis spectat, concludit tempus celebrandæ Synodi currere, non quidem à die possess. captæ, sed à die celebratæ vlt. Synodi.

REQVISITVM XIII.

De non adhibendis examinatoribus nisi Synodalibus.

Adeo est necessaria qualitas electionis Synodalis, vt omnino vitietur concursus, nedum si examinatores, vel eorum aliquis non sint Synodales, uerum etiam si cum tribus, vel quatuor, pluribusuè Synodalibus, *si tot adessent*, aliquis non Synodalis admitteretur.

Licet etiam de forma Concilij iniri non debeat examen, nisi coram saltem tribus. Nihilominus si plures tribus intersint, adhuc valebit; dummodo, vt dictum est, sint omnes Synodales.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Concursus vitiatur si adhibeatur examinator non Synodalis cum Synodalibus.

1 Dubitatur primò; an vitietur cōcursus ex eo quod in examine ad cōcursum interueniat aliquis examinator non Synodalis, cum tribus pluribusuè Synodalibus, *per cap. vtile 37. de reg. iur. in 6.* Nam si iuxta dispositionem Conc. sufficit vt intersint
2 tres examinatores Synodales, quo modo vitiabitur concursus ex interuentu non Synodalis cum eis? P. Homobono de bonis *in tract. 2. c. 3. q. 30. de examine Eccl.* dicit quod possunt interuenire citrà viciationem concursus; sed Garzia *part. 9. cap. secundo num. 83. & 324. atq; 341. & seq.*
3 concludit vitiari, † ad idq; affert declarationes Sac. Congregationis ac Rot. decis. *in vna Tolet. de Alcaudete* 10. Maij 1596. *coram Arigonio*, per quàs decisum fuit *Collationes factas, habito concursu, cum tribus examinatoribus Synodalibus, vna cum alijs nominatis ab Archiepiscopo Toletano, absque eo quod à Synodo approbati sint, inualidas esse easq; ad S. Sedem Apostolicam
4 esse deuolutas.* cum † ita q; speciales habeamus decisiones, præualere debent generalibus regulis *c. quā-
5 quam 23. dist.* † vltra quod non obstare videtur huic conclusioni *d. cap. vtile;* enimuerò, qui vult concursum, illum acceptare debet cum omnibus
6 illius qualitatibus, vt aliàs dixi, † nec nisi quatenus disponit Concilium, ordinarius iurisdictionem consequi-
7 tur. † Regula verò *vtile*, inter cœteras limitationes, illā nō infimam habet, vt videlicet vtile vitietur per inutile, quando inutile causaretur ab excessu iurisdictionis, vt sanè esset in casu nostro; *Francus in d. cap. vtile nu. 2. falent. 6.* faciunt quæ dicam inf. *dub. 4. num. 5.* ... *requis. vlt.*

DV-

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Gratia facta illi, qui approbationem ordinarij præsentauit, cum attestatione quod concursus fuit legitimè factus, & reuera ita non erat, videtur subreptitia, & nulla.

1 DVbitatur secundò, An sit subreptitia, & nulla gratia seu prouisio Apostolica facta in fauorem illius, qui præsentauit approbationem, siue literas ordinarij, quibus testatur concursum factum legitimè & ex approbatis fuisse illum tanquã magis idoneum electum iuxta formam Concilij, si re vera non fuisset huiusmodi examen factum iuxta formam d.Concilij. D. Nicolaus Garzia mouet hoc dubium *in tract. de benef. p. 9. cap. 2. num. 360.* & disputat ad vtramq; & videtur inclinare in affir-
2 matiuam, † nam quamuis clausula. Nos tibi qui à dilectis filijs examinatoribus in Synodo Diœcesana iuxta formam Concilij Tridentini deputatis, seruata forma Concilij huiusmodi in concursu aliorum examinatus, & idoneus repertus, & testimonio ordinarij de vita, & moribus prædictis, ac idoneitate commendaris: non egeat iustificatione, teste eo
3 dem Garzia *ibidem num. 361.* † quippe quę non est narratiua partis, sed ipsius Papæ, cui standum adstruit
4 Garzia *num. 362.* † Siquidem principi asserenti se informatum esse de aliqua re credendum est *ex traditis per eundem Garziam num. 363.* & etiam tenuit Rota in vna parmen. iurispatronatus 9. Maii 1594. coram Corduba, vbi dictum fuit Papæ assertionem dicentis sibi innotuisse aliquam Ecclesiam esse de iurepatronatus alicuius, & sic illud præseruantis,

probare, † nam inquit Garzia *d. nu. 361.* prouisus non narrat concursum legitimè factum, sed solum præsentat literas testimoniales ordinarij id testãtis, sed vt dixi inclinat in affirmatiuam *ibid. num. 367.* vnde dicit, quod d. clausulæ addendum esset, *etiã si forma Concilij non sit rectè obseruata &c.* sed nouissimè in additioni-
6 bus ad *d. cap. 2. p. 9. in num. 367.* dicit quod non putat Datariam eam clausulam admissuram, & narrat casum de quadam Parochiali loci de Mingatia Abulen. Diœc. quæ vacauerat de mense Ianuar. 1612. sede Episcopali vacante, & inquit quod cum huiusmodi Parochialis fuisset impetrata Romæ cum pensione 100. ducatorum habita, vel non habita possessione, iuxta constit. Pij V. ob defectum examinatorũ Synodalium legitimorum, & impetrans expediuisset literas in forma gratiosa, quarum virtute statim cœpit possessionem, electo in concursu, qui se præsentauerat in dataria in tempore ante dictam impetrationem, cum testimonialibus suæ electionis, & concursus, fuerunt oblatæ, & datæ etiam cum pensione, & gratia, & bullæ cum data anteriore de tempore dictæ præsentationis, vt posset litigare si vellet cum d. impetrante, qui erat in possessione: & idem ait contigisse sub eodem tempore in Parochiali loci de Muriel eiusdem Diœc. quæ etiam fuit Romæ impetrata, & inquit quod hoc non fieret, nec deberet fi ex illa gratia supplerentur defectus in prę-
iudicium impetrantis maximè soluentis pensionem.

DV-

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Dispositio Conc. Trid. sess. 24. cap. 18. de refor. non habet locum in prouisione gratiosa facta resignatario exhibenti testimonium Episcopi quod fuerit ad aliam Parochialem approbatus, quamuis huiusmodi approbatio facta non fuisset ritè, neque rectè, quia prouisio huiusmodi non fundatur in illa approbatione.

1 DVbitatur 3. an dispositio Conc. *ca. 18. de refor. sess. 24.* procedat in ea prouisione, quæ fit à S. Sede in forma gratiosa resignatario, vel impetranti exhibenti testimonium approbationis ordinarij ad aliam Parochialem vt in tali forma gratia detur, prout inoleuit stilus ita concedere, & expedire, si approbatio non es-
2 set rectè facta. † D. Nic. Garzia *in addit. cap. 2. num. 367. vers. quando verò part. 9.* dicit quod non procedit, neque gratia est subreptitia quamuis illa approbatio non fuisset ritè, & rectè facta; prouisio enim in hoc casu non fundatur, inquit, in illa approbatione, & testimonio, sed solum fuit causa ea approbatio siue testimonium, quod literæ expedirentur in forma gratiosa, & non in forma *Dignum*, & idem censet de impetratione simplicis beneficij, vel præbendæ
3 † nam dataria ex huiusmodi testimo-
4 nio dat literas in forma gratiosa, † ita etiam seruatur in praxi, & ipse testis sum, quod si aliquis obtinet Canonicatum in aliqua Cathedrali, vel Collegiata, & alium similem Canonicatum, aut etiam Dignitatem, nisi tamen ei immineat animarum cura, conceduntur literæ collationis in forma gratiosa.

REQVISITVM XIV.

De examinatoribus iuramento obstringendis.

EXaminatores electi ad præscriptam formam Concil. debebunt iurare ad Sacrosancta Dei Euangelia, se quacumq; humana affectione postposita, fideliter munus executuros; nec refert, an huiusmodi iuramentum præstetur in Synodo, an extrà, satius tamen esset, si præstetur in Synodo.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Examinatores si non iurarunt, concursus coram eis habitus viciatur.

1 DVbitatur 1. An vitietur Concursus si Examinatores non iurarunt. Rot. *in vna forosempron. Parochialis 15. Ian. 1593. coram Illustriss. Mantica*, videtur super hoc fecisse fundamentum, pro nullitate Cõcursus, & inualidate Prouisionis, ibi, *neque etiam dicti Examinatores de anno 1588. deputati, iuxta decretum Concil. præstiterunt iuramentum.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Iuramentum Examinatorum est de forma vt præstetur ad sacrosancta Dei Euangelia.

1 DVbitatur 2. An debeat huiusmodi iuramentum necessariò præstari ad Sacrosancta Euangelia Clarius est tex. Concil. per se; nempe; quod

quod debet ſic præſtari, & huic concluſioni affirmatiuæ adſtipulatur Garzia,*p.9.c.2.n.356.* qui dicit eſſe de forma, vt præſtetur huiuſmodi iuramẽtum tactis *Sacroſanctis Euangelijs.*

DVBIVM TERTIVM

ARGVMENTVM.

Iuramentum examinatorum poteſt præſtari etiam extra Synodum in manibus notarij.

1 DVbitat. 3. An iuramẽtũ ſit neceſſariò præſtãdũ in Synodo, an verò poſſit & extra Synodum præſtari, & in cuius manibus ſit extra Synodum præſtandum, dato quod poſſit præſtari? Gartia, *d.p.9.c.2.n.356.* tenet poſſe præſtari etiam extra Synodum, & poterit præſtari etiam in manib⁹ notarij, vti planè fuit à Rot. deciſum in vna Fanen. *Parochialis 28. Iunij 1596. coram R.D. Corduba*, quam refert Garzia, *d.c.2.n.213.*

DVBIVM QVARTVM

ARGVMENTVM.

Iuramentum examinatorum probatur per atteſtationem notarij, & literas ipſorum examinatorum.

1 DVbitatur 4. Quomodo probetur huiuſmodi iuramentum? Rot. in antecedenti dubio adducta coram Corduba decidit probari per atteſtationem notarij, ac etiam per literas teſtimoniales ipſorum examinatorum.

REQVISITVM XV.

De examine gratis obeundo.

EXaminatores ne quidquam occaſione examinis, nec ante, nec poſt, accipere poſſũt alioquin tam ipſi quã alii dantes incurrunt vitium ſimoniæ, à qua abſolui nequeunt, niſi dimiſſis beneficijs, quæ quomodocũque antea obtinebant, ac ad alia obtinenda in poſterum inhabiles redduntur.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt dare aliquid de ſuo examinatoribus, ſed non poteſt per ſtatutum decernere aliquid ſtipendium.

1 DVbitatur 1. An poſſit ſtatuere aliquod ſtipendium examinatoribus, præſertim ex fructibus beneficij? Gartia, *p.9.c.2.n.368.* excitat hoc dubiũ, & adductis quamplurib⁹ pro affirmatiua, tandem, *n.374.* concludit pro negatiua, vbi & refert declarationem Sac. Congregationis, per quam deciſum fuit, *Irritum, & nullum eſſe decretum Epiſcopi, etiam in Synodo conditum, per quod ſtatuitur aliquod ſtipendium quamuis minimum, examinatoribus deputati in Synodo*; putat tamen Garzia, quod poſſet Epiſcopus dare aliquid de ſuo, quia hoc nullibi reperitur prohibitum.

†

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Nec Episcopus, neque eius Vicarius potest quicquam accipere pro assistentia in examine, quia Episcopus habetur etiam pro examinatore.

1 Dubitatur 2. An possit saltē Episcopus, vel eius Vic. assistens examinatoribus aliquid accipere? Garzia, *d. part. 9. cap. 2. n. 380.* respondet negatiuè, ea ratione, quia cū non possint aliquid accipere pro prouisionibus, & collationibus beneficiorū,
2 ita, inquit, nec pro examinibus, quę sunt præparatoria ad prouisionem, bona est ratio, sed addi posse etiam arbitror, quia vt iam vidimus supra, *dub. 4. req. 3.* Episcopus habetur quasi examinator, ex vi pronominis cum alijs, quod refert rem eiusdem qualitatis, & sic firma uidetur negatiua.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

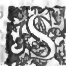
Non est licitum competitoribus aliquid dare sibi ad inuicem vt aliquis desistat à concursu; vel vt defectus non opponatur.

1 Dubitatur tertiò, An licitū sit ipsis competitoribus sibi ad inuicem aliquid dare, vt aliquis eorum desistat à concursu, vel vt defectus nō apponat? D. Barbosa, *allegat. 60. nu. 54. part. 3.* excitat hoc dubium, & cōcludit in vtroque casu committi simoniam, prout etiam committeretur, si daretur pecunia potenti, vel alij vt metum alijs inferret, ne concursum subirent.

REQVISITVM XVI.

De perficienda & concludenda Synodo diœcesana.

Synod' debet omninò perfici, & claudi alioquin examinatores in ea propositi non censebuntur Synodales, & consequentur sequentur concursus, & examē, quod coram eis fieri contingeret, esset penitus nullum.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Examinatores debent proponi in Synodo, vera & formali, quæ qualis sit ostenditur remissiuè.

1 Dubitatur primò, An sufficiat proponere examinatores in Synodo quoquomodo congregata? Garzia, *p. 9. c. 2. n. 67.* dicit Synodum debere esse veram, & formalem, quæ autem dicatur Synodus formalis, videbimus, Deo dāte, paulopost in tractatu de Synodo; vndè ait Garzia, quod non sufficeret congregasse clerū, ad affectum solum nominādi examinatores, & Iudices Synodales, quia tūc, inquit, re vera non censerentur deputati in Synodo; & ea propter examē concursus cū eis factum, esset nullū, & in Rot. *in vna Parochialis 29. Aprilis 1591. coram D. Pamphilio* dictū fuit; *quod, quia propter contradictiones, & appellationes Capituli clericorū Ecclesiæ Pamplionen. Synodus nō fuit conclusa nec perfecta, sequitur proinde quod sex examinatores in ea propositi nō censeātur Synodales, ita quod eorū prætermissio vitiat examē, siquidē in cōdēdis, consti-*

constitutionibus in Synodo Diœcesana, necessariò requiritur consilium capituli, tametsi Episcopus non teneatur illud sequi. Henr. Bott. *de Synodo part. 3. in princ. n. 137. vers. limita 2.* Francisc. Leo *in Thes. for. Eccl. cap. 9. num. 15. & cap. 16. num. 14.* Garzia *de benef. pa. 9. cap. 2. num. 89.* & ego latius *de Synodo c. 4. dub. 66.*

REQVISITVM XVII.

De concursus directione.

Concursus dirigi debet ad collationem legitimi collatoris, alias prouisio deuoluit ad S. Sedem, tamquam facta contra formam Conc.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Concursus irritatur si quando ad legitimi Callatoris non dirigitur, & Parochialis facit deuolutionem.

1 VT iam tandem huic Praxi finē imponamus dubitatur an sit tutus ille promisus de Parochiali, in qua habitus fuit Concursus, sed sane non fuit directus ad legitimum Collatorem. v. g. cum spectaret Collatio ad Papam, vel ad alium inferiorem, Episcop⁹ ipse cōtulit. Resoluitur nullatenus valere, sed facere deuolutionem, nam ommittere, quæ lex determinat, vel facere contra mentē legis paria sunt, & ita etiam decidit Rot. in Dertusen. de Tibisa 14. Nouembris 1595. quam retuli *supra req. 1. d. 1. n. 16. & 21.* vbi sic habetur *Rota voluit ostendere nullitatem concursus non directi ad Collationem Papæ, quo casu seruanda sunt disposita per Concilium* faciunt quæ dixi *in dicto dub. 1. n. 13.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Forma Concilij Trid. circà concursum seruanda est duntaxat vbi Concilium ipsū receptum, & iam fuerit coacta Synodus & in ea electi examinatores quā tria copulatiuè requiruntur.

1 PRæter hacten⁹ tradita adhuc dubitatur secundò, vtrum forma Conc. Trid. *sess. 24. cap. 19. de refor. & constitut. S. mem.* quam supra exarauī, sit seruanda vbique locorum. Et videtur absolutè quod sic, nā Cōc. hic generaliter loquitur, at vbi lex generaliter loquitur, est ēt generaliter, intelligenda *c. 2. de coniug. L. pros. iuncta glo. in verbo generali precepto l. 2. & ibi Bar. de officio Præsid.* nihilomin⁹ quia

2 decisiones speciales † præualent regulis generalib. *23. dist. quāquā,* dicam⁹ cum Reu. Anast. Germonio cit. à D. Licentiato Nicolao Garz. *in tract. de benef. p. 9. c. 2. n. 6.* ex quo plane tract. & decisionibus Sac. Rot. ac alijs probatis tractatibus ad hāc praxim per multa desumpsi.

Dicamus inquam, quod fel. record. Greg. XIII. ex relatione Sacr.

4 Congreg. declarauit † *vt forma Cōc. quoad concursum locum non habeat ni-*

5 *si in ijs Diœcesibus,* † *in quibus fuit coacta Synodus Diœcesana, & in ea iuxta formam* capit. 18. de reformatione

6 sess. 24. eiusdem Conc. † *fuerunt deputati examinatores,* nec obstat, quod

quod Conc. generaliter, & indistin-
7 ctè loquatur, quia vt iam diximus † declarat. Sacr. Congreg. vim legis habent, & vbi lex per aliam distinguitur intelligenda est iuxtà distinguentem. *Bar. in d.l. secunda de off. Prasid. & in l. aduersus C. de furt.*
8 Concludamus itaque ex his, † formam Conc. esse seruandam dumtaxat vbi Concil. Trident. sit receptum, & iam fuerit coacta Synodus Diœcesana, & in ea etiam electi Examinatores ad formam eiusdem Concil. quæ tria copulatiuè requiruntur.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Acceptatio Concilij per se non est sufficiens ad inualidandum concursum.

Aliud suboritur dubium an videlicet estò sit acceptatum Conc. in aliqua Diœc. si nondum fuerit coacta Synodus, vel estò etiam fuerit coacta, non tamen fuerint electi Examinatores ad formam Conc. An inquam valeat prouisio si fiat in illa Diœcesi de aliqua Parochiali interim vacante. Ratio huius difficultatis est, quia Conc. procedit an-
1 nullando, † & clausula annullatiua inducit formam *Ias. in l. omnium nu. 8. C. de testam. Fel. in cap. cum accessissent num. 8. de Constitutionibus.*
2 Forma autem Concil. vt aliàs vidimus est omninò, & ad vnguem seruanda in materia concursus, & sic
3 ex ista ratione † cùm requiratur copulatiuè vt Concil. sit acceptatum, Synodus coacta, & Examinatores electi, accedente etiam declaratione fel. record. Greg. Decimitertij
4 per quam declarat, † *Constitutionem S. Mem. Pij Quinti, quæ incipit* in conferendis: *non habere locum in ijs Diœcesibus in quibus non fuit coacta Synodus, & electi Examinatores acceptato ipso Concil.* videtur dicen-
5 dum, † quod acceptatio Conc. per se non sit sufficiens ad inualidandum concursum, & prouisionem. Ego quidem salua semper &c. dicerem in hac difficultate fore distinguendum (præsupposita tamen semper
6 acceptatione Conç.) † vel enim Parochialis huiusmodi Diœc. vacauit
7 intrà semestre datum † ad cogendum Synodum Diœcesanam post publicationem vel acceptationem Concil. *capit. fin. 18. distinct.* vel vacauit post sex menses post acceptationem huiusmodi; Si primo modo valebit, quia nondum venit tempus necessarium ad cogendum Synodum per *d. cap. fin. & cap. sicut de accus.* faciunt, quæ tradit Garz. *d. tract. par. vndecima cap. quinta num. 63.* vbi dicit quod obtinens secundum benefi-
8 cium incompatibile; † non potest intrà duos menses datos ad dimittendum primum resignare in fauorem; nec etiam sibi retinere vltrà duos menses illud ipsum primum, alioquin vtrumque vacaret, propter decretum irritans; attamen si sic
9 prouisus † intrà duos menses moreretur, vel alias matrimonium contraheret, non intraret decretum, nec huiusmodi beneficium primum reseruatum remaneret ex quo vacaret ante aduentum temporis, & con-
10 ditionis; conditio enim † suspendit actum in euentum ipsius *Abb. in cap. Const. de rescrip.* facit etiam decisio Rot. vlt. vt lit. *pen. in nou.* Æneas de Falcon. *de reseru. benef. quæst. 3. n. 12.*

Ia-

Iacob. Simoneta *tract. eod. quaest. 60. num. quinto.*

11 Secundo autem modo, † putà si lapsi sunt sex méses post acceptationem Conc. arbitror quod non valebit prouisio facta de Parochiali, non
12 seruata forma Conc. † sed faciet deuolutionem ad S. Sedem, & Eccle-
13 sia huiusmodi † erit omninò reseruata, donec plenariè fuerit per sum. Pontif. prouisa, erit enim huiusmodi defectus imputandus negligentiæ
14 Episcopi, † qui Synodum celebrare, & alia ibi præscripta adimplere non curauit.

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Forma Concilij circa concursum est ad vnguem seruanda, nec potest per equipollens adimpleri.

Ex quo visum est, quod de forma Conc. concursus habendus est tantummodo in Diœcesibus, vbi Conc. fuit acceptatum: Synodus Diœcesana habita: Et in ea electi examinatores, occurrit 4. dubitare An forma huiusmodi concursus sit ità exactè seruanda, vt nequeat per æquipollans adimpleri. Hanc difficultatem facit, quod tradit Ludou. Rom. in *cons. 433. num. quinto* vbi allegat ad hoc *cap. statuimus de offic. delegati, & c. vbi periculum §. porrò de electione in sextò* cum alijs iuribus, quæ habent
1 quod si satisfit menti Cõstitutionis † tantum est quantum si verbis satisfieret *Cassad. decis. 22. num. primo sup. reg. Cancell.* quos sequitur Hercul. Maresc. var. resol. *lib. primo cap. 52. num. 36. & sequen.* & proinde videtur quod possit per æquipollens adim-
2 pleri; † nam lex, vt ait Abb. *in cons. 25. num. 2. part. secunda* non stringit, vbi de facto seruari non potest *cap. erit autem 4. distinc. & l. fin. ff. quæ sint. sine appell. rescind.* & sic secundum Marescot. loco citato,
3 si forma sit inducta à lege, nec possit præcisè adimpleri, remittitur, & sufficit vt fiat actus eo modo, quo prius fieri poterat: at in contrarium facit glos. *in Clement. primâ de iurep atron. in verb. inhibentes, & ibi Ancar. num. 4. & Imol. num. 7.* qui
4 dicunt, † quòd vbi ordinarius aliquid facere debet in eo, in quo habet iurisdictionem, si detur à iure certus modus sine decreto, licèt non seruetur modus valebit quidem actus; at verò si Ordinarius recipit iurisdictionem ab ipsa lege ad illud fa-
5 ciendum, † vel si eius iurisdictio ab ipsa lege modificetur, & limitetur cum appositione decreti, tunc actus est nullus, nisi seruetur forma.

Ex his igitur concludamus proposi-
6 tam difficultatem, † nimirum formam à Conc. & Piana Constitutione hic traditam, non modo non posse suppleri per æquipollens, sed esse omninò, & ad vnguem seruandam; enimuerò respectu Ecclesiarum reseruatarum recipit ab ipso Conc. & Constitutione iurisdictionem, quam non habebat; quo uerò ad non reseruatas eius iurisdictio remanet modificata cum appositione decreti, vt clarè huiusmodi text. verba sonant; & in omnem easum sufficit dicere sic esse decisum a Sacr. Rot. in vna Dertus. Paroch. 29. Ia-
7 nij 1595. † coram litta.

Et ex his tollitur omnis difficultas; Flam. Paris. etiam in tract. de resignatione benef. *lib. octauo quaest. nona num. 86.* dicit extrà dentes, quod examen

examen per coucursum est de forma, & quod forma seruanda est ad vnguem, quicquid dicat P. Homobone de exam. Eccles. *tract. 2. cap. 3. quæst.* 30.

Cum iam tãdem Deo adiutore, Praxis habendi concursum ad vacantes Parochiales Ecclesias, quę Beatissimæ, ac integerrimę Virginis, & intemeratæ Iesu Christi Matris Mariæ assistente præsidio prælo primum submissa fuit Mediolani fœlicissimo Pręsentationis eiusdem Virginis die anni 1624. optatum finem videam: cumque impręssoribus adhuc vacet, calamum (quod ab initio pollicitus sum) iterum admouebo ad tractatum de Synodo, qui basis est totius concursus, implorato tamen iterum, atque iterum auxilio Dei omnipotentis cui honor, virtus, & gratiarum actio in sæcula sæculorum. Amen.

FINIS.

TRACTATVS
DE SYNODO DIOECESANA,
SEV EPISCOPI,

IN QVO BREVIORI METHODO
discutiuntur quamplura dubia scitu valdè digna,
ac necessaria, hausta ex varijs tractatibus

PER IO. ANTONIVM MASSOBRIVM
I.V.D. Primicerium Alexandrinum, ac Sancti
Officij Consultorem.

Traditur & formula habendi Synodum, iuxta Pontificale Romanum, & Acta Ecclesiæ Mediol. in qua etiam exarantur decreta Sac.Conc.Trident.& Constit.Sum. Pont. quæ in ea debent publicari.

Opus Episcopis, Parochis, ac alijs Ecclesiasticis perutile, & necessarium.

MEDIOLANI, Apud Io. Bapt. Bidell. M. DC. XXV.
SVPERIORVM PERMISSV, ET PRIVILEGIO.

TRACTATVS DE SYNODO DIOECESANA.

Idimus, Deo Adiutore, finem Praxis habendi concursum ad Parochiales Ecclesias, verum quia basis ipsius concursus est Synodus Diœcesana, quippe quod examen nullum, & irritum est, si fiat sine examinatoribus in Synodo Diœcesana electis; ideo hic opportunum duxi agere de Synodo Episcopi, breuiter huc referendo ea, quæ magis necessaria, & scitu digna mihi videbuntur: addita in fine formula habendi Synodum, iuxtà præscriptum Romani Pontificalis, & Act. Eccl. Mediol. cum decretis Sac. Conc. Trident. & Apostol. Constit. quæ sunt in huiusmodi Synodis publicanda, vt verò ordinatim procedam, in quinque capita diuidam opus.

IN primò itaq; dicam de significatione dictionis SYNODVS cum illius diuisione, diffinitione, & origine.

In secundò dicam à quo; quo tempore, quoties, quomodo, & quo loco debeat Synodus congregari.

In tertiò, quinam ad Synodum venire teneantur, & qua pœna non venientes sint plectendi, quivè quominus venire debeant excusentur.

In quartò, quæ agi, tractarique debeant in Synodo, & aliqua de statutis Synodalibus, deq; modo claudendi, & dimittendi Synodum.

In quintò, demum exarabo formulam, siue rationem habendi Synodum.

DE SYNODO DIOECESANA.

CAPVT I.

Synodus quid sit, quomodo diuidatur, & diffinatur, & vnde originem habuerit.

1 VT igitur Synodalem
rem aggrediamur .
Sciendum est, quod di-
ctio Synodus Greça est,
quę latinè Cōcilium, cę-
tus, vel congregatio exponitur, c. 1. §.
2 *Synodus 15. dist.*, † & ista uocabula,
Synodus, & Concilium, sunt Synoni-
ma, idemque significant, *Abb. in c. si-*
3 *cut not. 1. de accus.* † licet sit genus ge-
4 neralissimum, *Bal. cons. 262. lib. 2.* † &
sæpe accipitur pro Concilio generali,
5 *c. 1. c. nec licuit 17. dist.*; † accipitur etiã
pro Conc. Prouinciali, *c. non oportet, c.*
Episcopus 18. dist.; propriè tamen acci-
pitur, pro congregatione, quam facit
Episcopus in sua Diœcesi cum Cleri-
cis, & subditis, *Host. in summ. de con-*
6 *stit. §. quis possit. vers. sed tale,* † imò
appellatione Synodi, in materia stri-
cta, & exorbitanti, venit tantum
Synodus Episcopi, *per capit. Rodul-*
phus de rescriptis. verbum † autem
7 Diœcesis, largè sumptum, significat
8 Ciuitatē, & comitatum; † in rescrip-
to vero odioso cōprehēdit tãtũ Comi
tatũ, quia illud est suũ propriũ signifi-
catum. Henric. Boteus in suo eleganti
& docto tract. de Synodo Episcopi.
9 Est autem Synodus triplex: quædã
est generalis, quæ repræsentat vniuer
10 salem Ecclesiam: † Altera prouincia-
lis, quam Archiepiscopus cum suis suf
fraganeis celebrat, de quibus in de-
creto Gratiani *16. 17. & 18. dist.* Ter-
tia Episcopalis, siue diœcesana, quam
Episcopus cum suo clero celebrat in
sua Diœcesi, de qua erit hic Tractatus.
11 Poterit autem sic describi. Synodus
est congregatio legitima, quam facit
Episcopus cum Clericis sibi subditis
in sua Diœcesi, in qua de iis, quæ curæ
12 suæ pastorali incumbunt tractat: †
quæ quidem descriptio in parte desu-
mitur ex Card. Turrecremata *in sum.*
17. dist. vers. tertia species. & primò po-
nitur *congregatio* loco generis, quia
sub ea comprehenditur Synodus *res*
13 *diffinita* † ad plura enim adeptatur
14 congregatio, quam Synodus; † nam
Capitulum Ecclesiæ Collegiatę dici-
tur facere congregationē *c. 1. de elect.*
15 † ita etiam de Capitulo Cathedralis
16 *c. congregato tit. eodem de elect.* † idem
de monacis *cap. cellulas 18. q. 2.* ergo
ponitur loco generis plura compre-
17 hendens, quam Synodus. † Secundò
loco dicitur, *legitima*, quia plures sunt
congregationes, quæ non sunt legiti-
18 mæ. † Tertio loco ponitur *quam facit*
Episcopus, ad differētiam Synodorum
19 generaliũ, & prouincialium; † Hinc
infertur quod si Episcopus congrega-
ret Synodũ, ad cogendas pecũnias, nō
posset dici Synodus, quia non esset le-
20 gitima; † illud enim dicitur esse legi-
timum, quod est iustum *c. legitima de*
21 *appell. in 6.* † nec esset congregatã Sy-
nodus propter ea, quæ curæ pastorali
incumbunt *c. sunt quidam 8. q. 1. Bott.*
hoc tract. p. 1. q. 3. n. 7.
22 Origo autem Synodi Diœcesanæ,
siue Episcopi, deriuat, ac radices sumit
à primordio nascentis Ecclesię, quan-
do Diuus Iac. Apost. Episcopus Hie-
rosolymitanus cum senioribus ibidē
existentibus pro tollenda suspicione
orta contra Sanctum Paulum con-
sensum fecit, vt habetur *act. Apost.*
cap. 21.

CA-

CAPVT II.

A quo: quo tempore, quoties & vbi sit Synodus congreganda.

1 DEbebit autem Synodus congregari ab Episcopo in sua Diœcesi, & poterit congregare Synodum absque licentia alicuius *glos. in sum. 17. dist.* quam ibi sequitur Archidiaconus, Geminianus, & Cardinalis Alex.
2 † imò si congregetur ab alio non erit dicenda Synodus, sed potius concilia bulum *arg. c. multis 17. dist.* vbi Synodus generalis congregata per alium, quam per Papam appellatur conciliabulum *Bott. d. tract. par. 1. quæst. 6. n.*
3 *23. 24.* † & ratio est, quia Episcopus facit Synodum in sua diœcesi ex iuris dispositione *Card. in sum. 17. dist. in fin.*
4 *Concil. Trid. sess. 24. c. 2. de refor.* † & si Princeps sæcularis impediret celebrationem Synodi Episcopi puniendus esset veluti Hostis reipublicæ, & vt Tyrannus *Bott. vbi supra quæst. 7. num. 48.*
5 imò si Episcopus in ipsa Synodo vellet propulsare hæreticos, Princeps tunc Synodum impediens, vel perturbans habendus esset, tamquam hæreticus, per ea, quæ notat *Turrecr. apud Bott. loco supra cit.*

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Episcopus, qui iam fuit electus, & etiam legitimè confirmatus; si nondum fuerit consecratus, videtur quod non possit congregare Synodum diœcesanam, sed affirmatiuam opinionem tenet Henricus Botteus in isto tractatu, qui pro dicta negatiua, quamplures rationes adduxit; imò concludit, quod hoc idem poterit præstare Capitulum sede Episcopali vacante; quippe quod succedit Episcopo in iurisdictione, & congregare Synodum est meri imperij, quæ omnia potest electus confirmatus; imò quod potest etiam huiusmodi Synodum congregare Episcopus electus, nondum confirmatus.

1 VIdimus quid sit Synodus, & à quo possit congregari; sed occurrit dubitare primo loco, an elect⁹, & confirmatus in Episcopum, nondum tamen consecratus possit Synodum congregare; quærit Bot. *de Synodo. p. 1. q. 6.* vers. *secundò accessoriè*, & dicit, quod videtur, quod nõ, † quia, inquit, Archiepiscopus non potest Synodum prouincialem congregare, antequam receperit pallium. *cap. quod sicut. §. præterea. de elect. not. glo. 1. in c. 1. dist. 100.* vbi Doct. & ex hoc arguit idem dicendum in Episcopo ante cõsecrationem, † quia inquit, sicut Archiepiscopus accipit plenitudinẽ potestatis per alium. *c. nisi, de auct. & vsu pallij;* † ita & Episcopus ante consecrationem non dicitur habere Ecclesiam pleno iure, quia contra eum potest excipi tempore cõsecrationis. *cap. super his de accus.* vt dicit glo. *in ca. cum in cunctis. §. cum verò, in verbo ad quem spectant de elect.* vbi Io. And. Zabarel. Panormit. Dec. nu. 6. & Bertachin. in tract. de Episcopo in 4. parte. 3. part. li. 3. q. 1. † Item dicit, quod cõgregare Synodum exigit discussionẽ maioris inquisitionis, vt notat Innocent. in d. c. nisi in fi. Card. Zabarel. & Imol.; sed talia, inquit, non videtur posse facere electus, & confirmatus ante consecrationem. *ca. transmissam, de elect.* & ita per hoc fundamentum tenet D. Io. Francis. Ripa in d. c. cam te. col. 2. vers. istud notab. recipit lib. 2. interpret. Abb. in d. c. nisi. col. 1. vers. aduertendũ allegat d. ca. trãsmissam, alias etiã rationes affert pro ista nega-

negatiua Bott. de Synodo *p. 1. q. 6.* ver. *secundo accessoriè* vsque *ad num. 31.* † vbi habet inter cætera, quod electus, & confirmatus ante consecrationem pôt vti rochero, & indumẽtis lineis *c. clerici officia* vers. *pontifices de vita, & non* contrariam tamen, & affirmatiuã tenet ipsemet Botteus secutus Inn. in *c. transmissam in fi.* vers. *sequitur de elect.* & ea potissimum ratione, quia conuocatio Synodi est meri imperij, quę oĩa potest electus confirmatus *per d. c. trãsmissam* † Imò potest Synodum cõgregare capitulum Cathedralis sede Episc. vac. vt post Io. Franc. Pauin. *de potest. cap. sed vac. p. 1. quæst. 3. vers. ex præmissis n. 3.* tenet Bott. *vbi supra q. 4. acess. n. 4.* † nec refert quod non possit vti indumẽtis, quia de iure parũ habẽtur in cõsideratione *c. porrectũ de regular.* † quinimo prouisus per Papam ante consecrationem potest conuocare Synodum † quia prouisio P. pę habet vim electionis & confirmationis *Inn. in c. cum olim in princ. de caus. possess.* † dummodo suas bullas expediuerit *extrau. Iniunctæ de elect.* † electus autẽ & confirmatus potest administrare Belencin. de carit. subsid. q. 46.

(margin: 3, 4, 5, 6, 7, 8)

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Episcopus nominatus à regibus, vel electus sed non confirmatus, non tamen exempt' non potest Synodum congregare.

1 DVbitatur 2. an Episcopus nominatus à regibus possit Synodũ congregare. Concludit Botteus *de Synodo p. 1. quæst. 6. n. 36.* quod non poterit congregare Synodum ante prouisionem Papæ † & idem concludit de electo nõ confirmato, dũmodo non sit exemptus, & immediate subiectus Papæ, vel sit vltra Italiam in valde remotis partibus, quia tunc posset administrare *per c. nihil §. fi. de elect.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Episcopus electus, confirmatus, & consecratus potest congregare Synodum ante apprehensionem possessionis, si tamen sit vacua ipsa possessio, secus si sit ab alio occupata.

1 DVbitatur 3. an Episcopus elect', confirmatus, & consecrat', qui tamen nondum est adeptus possessionem possit Synodum congregare Botteus *p. 1. q. 6. n. 39.* respõdet huic dubio dicens quod si alius sit in possessione licet iniustè non poterit electus cõgregare Synodum † at verò si possessio sit vacua poterit nisi obstet consuetudo vt quis ante installationẽ non administret, † quia, inquit, confirmatus potest exercere ea, quæ sunt iurisdictionis Episcopalis; † imo si omittit cõgregare Synodum est suspensus ab executione officij, vt probatur *in c. sicut in fi. de accus.* † non tamen est suspensus ipso iure; † ita declarauit Sac. Congreg. Cõc. Trid. 27. Martij 1590. in hęc verba *Archiepiscopus, & Episcopus non congregans Synodum venit suspendẽdus, nõ tamen est suspensus ipso iure, nec conciliũ in hoc innouat, vel addit* † & poterit suspendi per Archiepiscopum, cui subest *34. dist. c. 1.* & ibi *Archid. Gemin. & Card. Alexandr. in fi.* idẽ Gemin., & Francus *in c. fi. de excep. lib. 6.* † vbi notat, quod Archiepiscopus potest excommunicare, & suspendere suum suffraganeum, sed non remouere ab Episcopatu. † *Metropolitani verò negligentes conuocare Concilium Prouinciale excitantur à Summo Pontifice* ita rescripsit Sacr. Congr. Conc. Episcopo Hispalen. ...

(margin: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8)

DV-

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Capitulum sed. vac. potest, imo debet singulo anno Synodum congregare.

1 DVbitatur 4. an liceat capitulo se de Episcopali vacante congregare Synodum. Botteus *p. 1. q. 6. n. 40.* post Pauinum *de potest.* capituli *p. 1. quaest. 7. vers. ex praemissis, & q. 10. p. 1.* dicit quod potest, imo qd debet capitulum singulis annis Synodum congregare. Hac tamen ita est intelligēdum vt huiusmodi congreg. fieri debeat per Vicarium capitularem, prout sic declarauit Sacra Congreg. in vna Toletana relata per Gartiam *de benef. p. 9. c. 2. n. 8.* in hæc verba *obseruādā in examinibus faciendis pro Collatione Parochialium Sede Episcopali vacante: inprimis Capitulum nullam sibi in hisce omnib. auctoritatem vindicabit, sed cōstituet Vicarium infra 8. dies post mortem Episcopi, prout mandat Conc. Trid. sess. 24. cap. 16.* & inferius ait *6. Curabit idem Vicarius vt singulis annis in Diœcesana Synodo: probētur examinatores saltem sex, quibus &c.*

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Synodus congreganda est infra sex menses post celebratā Synodū Prouinc., et debet celebrari extra tēpora abstinentiæ, & dies festos, nec in hyeme, aut tempore collectionis fructuum.

1 DVbitatur 5. Quonam tempore congreganda sit Synodus; nam quamuis in iure cautum reperiatur, quoad Prouinciale Concil. *c. habeatur & c. propter Ecclesiasticas 18. dist. & no*
2 *uiss. Conc. Trid. sess. 24. de refor. c. 2.* † de Synodo Episcopi nihilominus certi, circa tempus, nihil reperitur in Decret. & Decretal. determinatum, nec valet allegare *c. fi. d. 18. & c. sicut de ac*
3 *cus.* † etenim statuunt, vt Synod⁹ Diœcesana celebretur post Synodum Prouincialem, vt in ea publicenter statuta ipsius Synodi prouincialis, infra sex menses à monitionibus: attamen de tempore nihil certi determinant: † imo Sac. Congreg. declarauit huiusmodi decreta non esse publicanda inconsulto Romano Pontifice, in vna Florent. in hæc verba. *Decreta, quæ in Concilijs Prouincialibus conduntur, publicari nō debēt incōsulto Rom. Pont. mittentes autem ad Sedem Apostolicā Diœcesanas Synodos laudandi sunt*: Item Concilium Trid. *sess. 24. de refor. cap. 2. vers. Synodi*, quāuis Synodos Diœcesanas quotannis celebrari præcipiat, circa tempus tamen nihil omnino sta
6 tuit. Ommissa igitur dispositione Conc. Basiliensis sess. 25. in quo determinatur vt huiusmodi Synodus celebretur post octauam resurrectionis, vel alia die secundum consuetudinem, stante quod non fuerūt recepta eius decreta ab Ecclesia Romana, teste Bot. *p. 1. q. 8. vers. qd si nolumus n. 49* quamuis Fel. *in c. Rodulphus. vers. sed vera de rescrip. allegat. sess. 20. dicti Cōc. Basil.* tamquam factam ante scisuram ipsi⁹ Cōcilij, dicēs ita facere D. Antoninū Archiepisc. Florentinum oppugnatorem d. Conc. quasi velit ipsum concilium validum ante scisuram; Dicamus cum Bott. *d. q. 8. p. 1, de Synodo* quod debet Episcopus determinare tempus congruenter cengregandi huiusmodi Synudum: nempe extra tempora quibus vacandum est abstinentiæ, vel contemplationi, puta extra tempus quadragesimæ, & Aduentus,
9 aliorūque ieiunij dierum† nec non, &
10 extra dies festos † nec pariter in hyeme,

me, vel temporibus, quando fruges maturæ pendent, vel calor summam vim exercet; quocirca Ill. D. Meus D. Erasmus Parauicinus Præsul vigilantissimus, ac summa prudentia præditus iussit, vt in Calēdario perpetuo, quod pro huius Alex. Ecc. vsū editum est, perpetuò etiam referatur, & constituatur dies celebrandi diæc. synodū fer. 2. immediatè post Dom. 2. post pascha, vel alia sequenti proxima feria non impedita, quo plane tēpore, neq; frigus, neq; æstus vrget,
10 neq; fruges animum sollicitant, † memor quod Episcopus, qui plus debito suos subditos fatigat, non meretur nomen Episcopi, aut Pontificis *c. quia cognouimus 10. quæst. 3.*

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Synodus est semel in anno congreganda, nisi habita sit prouincialis Synodus, quia tunc Diœcesana esset etiam celebranda intra sex menses.

1 Dubitatur 6. quoties debeat Episcopus celebrare Synodum. Petrus de Palude *in 4. sent. dist. 24. quæst. 5. conclus. 9.* dicit quod bis in anno debet celebrari per *c. habeatur 18. dist. & c. sicut de accus.* & hæc opinio videtur conformis Conc. Trid. *sess. 24. ca. 2. de refor.* vbi disponitur, vt quotannis Synodi Diœcesanæ celebrentur, & sic cum pluraliter loquatur videtur etiā quod debeat pluries in anno celebra-
2 ri; † nihilominus per ea, quæ tradit Boteus *de Synod. p. 1. q. 9. nu. 52. contra Palud.* vbi etiam respondet, & dat intellectum *d. c. habeatur, & c. sicut:* Contrarium videtur verius.

Nec obstat Conc. Trid. *d. sess. 24. c. 2.* vbi decernit in plurali numero, vt *Synodi Diœcesanæ quot annis celebrentur*; nā respondetur, quòd ibi habetur ratio ad Episcopos, quia in qualibet Diœcesi debet celebrari, nè putarent Episcopi satisfactum esse Conc. si Diœcesa. Metropolitani fuisset celebrata, si
3 Conc. esset in singulari tm̄ loquutū; † etenim pluralitas aliquando resoluitur in singularitates *Bart. in l. falsa §.*
4 *fi. ff. de cond.* vel dicamus quod opinio Paludani fortassè habebit locū, quādo Synodus Prouinc. celebrata fuit post
5 Diœcesanam; † quia tunc, vt diximus, debet infra sex mēses celebrari Diœcesana, & in ea erunt publicanda Decreta prouincialia, *per c. fi. 18. dist.*
6 † verum tamen est, quòd Episcopus potest, si vult, ex causa, bis in anno Synodum celebrare, *arg. glo. in c. si Episcopus de off. ord. in 6.*
7 † quæ dicit Episcopū posse, ex causa, pluries in anno visitare *idem notat glos. in Clem. Attendentes de sta. monac. facit quod notat* Card. Alex. *in cap. de concilijs 18. dist.*
8 † vbi dicit Concilium prou. posse etiā bis in anno celebrari, si necessitas cogit, *Bot. d. quæst. 9. n. 54. p. 1.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Synodus congreganda est per Edictum generale, vel etiam per speciales literas Episcopi

1 Dubitatur 7. quomodo sit congreganda Synodus. Resp. quòd congreganda est per Edictum genera-
2 le Episcopi: † & quòd etiam potest vocari per literas speciales eiusdem Epi-
3 scopi, † & sufficit vnica citatio, seu vocatio *glo. in cap. si Episcopus 18. dist.* de quibus infra explicatius, in formula habendi Synodum.

Du-

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Synodus celebranda eſt in diœceſi, vel etiam extra de licentia Ordinarij loci; hoc tamen verum eſt ſi inſit cauſa.

1 DVbitatur octauò de loco vbi ſit celebranda Synodus, & queritur, an ſit neceſſariò celebranda in diœceſi. Boteus de Synodo *p. 1. q. 9. n. 57.* tenet quod poteſt Epiſcopus celebrare Synodum ſuam in quocumque loco ſuæ diœceſis ſibi beneuiſo, quod planè probatur *in c. Abbates iuncta gloſ.* in verbo *vocatione 18. quaſt. 2.* ſed † *ibid. num. 58.* concludit quod poterit etiam celebrare huiuſmodi Synodum diœceſanum extra diœceſim, ſi forte fuerit ex ea pulſus, vel aliàs ex
2 cauſa peſtis illam deſeruiſſet † quia Synodum congregare inquit eſt de lege iuriſdictionis; hoc tamen ita intelligendum eſt, ſi interuenerit licẽtia Ordinarij loci, in quo velit Epiſcopus celebrare ſuam Synodum, de quo late. *Hoſtien. Io. Andr. & Butr. in c. ex tuorum de auct. & vſu pal.*

DVBIVM NONVM.

ARGVMENTVM.

Synodus conſueuit celebrari in Eccleſia ſed poteſt etiam extra, & in loco priuato.

1 DVbitatur nonò, an ſit celebranda huiuſmodi Synodus in Eccleſia. Boteus *quaſt. 9. num. 56. p. 1. de Synodo.* videtur concludere quod nõ ſit neceſſe vt celebretur in Eccleſia;
2 † quinimo dicit quod vbi tractarentur correctiones morum clericorum oporteret vt Epiſcopus congregaret Synodum in loco priuato, clauſiſque oſtijs, ne laici, qui opidò ſunt infeſti clericis *c. laicos 2. q. 7.* audiant crimi-
3 na clericorum; † at vero quod poſſit in Eccleſia celebrari extat auctoritas Io. Andr. Principis Canoniſtarum *in c. decet de immun. ecc. in 6.* † quinimo hodie de vniuerſali conſuetudine celebratur duntaxat in Eccleſia, & quidem conuenientius propter actus qui fiunt in ea, † & maximè propter miſſam Sancti Spiritus, quę eſt ante illius incohationem, vt videbimus infra, celebranda.

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

De lege diœceſana ſunt illa, a quibus exempta ſunt monaſteria: de lege verò iuriſdictionis ſunt ea, a quibus non ſunt exempta.

1 DVbitatur 10. ex quo diximus eſſe de lege iuriſdictionis Synodum congregare, quænam differentia ſit inter legem iuriſdictionis, &
2 legem diœceſanam † ſtante quod teſte Boet. *de Synodo p. 1. nu. 61. q. 9.* hæc vocabula ſunt magiſtralia, & à doctoribus inuenta Inn. *in c. 1. de ſtat. mon.* ſed vt breuibus hæc expediantur, om miſſa diſtinctione quam facit gloſa *in ſum. 10. q. 1.* & gloſ. magna *in c. di-*
3 *lectus de off. ord.* † quæ dicit ea eſſe de lege iuriſdictionis, quæ conſiſtunt in conferendo, ſeu dando, † quæ vero conſiſtunt in faciendo eſſe, de lege diœceſana, teneamus cum Inn. *in d. c. 1. de ſtat. monac.* & Io. And. *in d. c. dilect. de off. ord.* quem etiam Bott. & communiter omnes ſequuntur, teſte Panormit. *in d. c. dilectus* verſ. *in gloſ. ſecunda, de off. ord.*
4 † nimirum illa eſſe de lege diœceſana, à quibus exempta
5 ſunt monaſteria, † alia vero, à quibus non ſunt exempta, eſſe de lege iuriſdictio-

b

ctionis tametsi D. Card. Zabarell. in *d. c. dilectus de off. ord.* dicit, quod cum non possit in hoc dari certa doctrina ille, inquit, qui dicit aliqua esse de iure diœcesano, vel iurisdictionis, ea probare debet, inducendo iura dicentia, quod tale sit de iure diœcesano, tale autem de iure iurisdictio-
6 nis, & si nihil probet succumbat, † quia, nisi probetur aliquid esse de prædictis illud dicetur simpliciter esse de iure Episcopali. † Verum tamẽ est quod huiusmodi leges confunduntur, quippe quæ lex iurisdictionis venit aliquando appellatione legis diœcesanæ *c. auditis de in integr. restit.*

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Synodus respectu conuocationis est de lege diœcesana; at respectu eorum, quæ ibi statuuntur est de lege iurisdictionis, quia ad iurisdictionem spectat statuere, & statutis obedientiam iniungere.

1 DVbitatur 11. quid concludendũ si quæratur an Synodus sit de iure diœcesano, an de lege iurisdictionis. Quidam tenent esse de iure diœcesano *glo. in d. c. dilectus de off. ord.* alij vero tenent esse de lege iurisdictionis Host. *in d. c. dilectus de off. ord.* quem refert, & sequitur Io. Andr. ac alij relati per Bott. *p. 1. num. 61.* vers.
2 *contrarium* † siquidem vocare ad Synodum est tanquam præambulum, & accessorium iurisdictionis: Alij dicunt quod est mixta, Host. *in c. quod super his de ma. & obed.* quem sequitur Io. Andr. & Abb. ibid. & Card. Alex.
3 *in c. Episcopus 18. dist. apud Bott. ibi;* † nam Synodus, inquit, in eo quod est
4 Synodus, est de lege diœcesana, † in eo verò quod ibi aliquid statuitur, vel ordinatur, vel iudicatur, est iurisdictionis; idem annuit Abb. *vbi sup.* dũ ait Synodum Episcopi respectu conuocationis esse de lege diœcesana, ac proinde non posse compelli exempros ad eam venire, nisi sit causa ra-
5 tionabilis; † respectu autem eorum; quæ ibi statuuntur, esse iurisdi-
6 ctionis, † quia ad iurisdictionem spectat statuere, & statutis obedientiam iniungere. Sed Cardin. Turrecrem. *in d. c. 1. 10. q. 1.* declarat Host. dicens quod cõuocatio actiua ad Synodum est de lege iurisdictionis; obligatio autem obediendi vocationi est
7 de lege diœcesana; † quia inquit, lex diœcesana consistit in recipiendo honorem; sed hanc declarationem non approbat Bott. quinimo dicit parum esse de ea curandum, quippe quæ est contra mentem Hostiensis *in d. cap. quod super his de ma. & obed.* enimuero per eam concordantur opiniones,
8 † & iudex inter varias opiniones si mediam eligit bene facit. *Anch. in cons. 120.* quem sequitur Fel. *in ca. 1. vers. 2. nota de constit.* & facit glos. *in l. Nensennius ff. de neg. gest.*

CAPVT III.

Quinam ad Synodum venire teneantur, quauè pœna, & an aliqui excusentur.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Episcopus habet intentionem fundatam super omnibus Ecclesiis suæ diœcesis, & ea propter omnes clerici sunt ei subditi.

1 QVia diximus in descriptione Synodi, quod Episcopus illam celebrat cum suis subditis; modo occurrit

currit dubitare quinam dicãtur ſubditi Epiſcopo. Bott. hoc quærit *in tract de Synod.p.1.q.9.n.65.* & reſpondet, quod omnes clericiſ alicuius diœceſis ſunt ſubditi Epiſcopo illius; quia Epiſcopus habet in iure fundatam intentionem ſuper omnibus Eccleſijs ſuæ diœceſis, adeo quod aſſerenti contrarium incumbit onus probandi *c. ſi perſona. §. ſi vero, & ibi Gem. & Franc.not.1.de priuil.in 6.* facit *c.omnes baſilicæ 17.q.7.* & appellatione clericorum ex larga ſignificatione veniunt omnes clerici cuiuſcunque gradus *Abb.in cap. bonæ el 1. de poſtul.*

2 *prælat.* † Illud tamen aduertendum eſt, quod ex eo, quod quis accedit ad Synodum Epiſcopi, eſt ſignum ſubiectionis & probatur hoc *in c.fi.de cauſ. poſſeſ. Nic.de mil. in ſuo repert.* in verb. *Epiſcopus §.6.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Quinam teneantur venire ad Synodum diœceſanam, accuratè oſtenditur.

1 DVbitatur ſecundò quinam venire debeant ad Synodum. Bott. de Synodo *par.2. in princ.* hoc quærit & dicit quod primò intereſſe debet Epiſcopus per *c.Epiſcopus 35.q.6.* & putat quod ex cauſa poterit intereſſe Vicarius pro Epiſcopo *arg.c.ſi Epiſcopus.de off.ord.in 6.* vbi Vicarius poteſt viſitare nomine Epiſcopi; Admonet tamen Epiſcopum *ibi nu. 3.* vt videat cui demãdet, quia, inquit, ſi Vicarius delinquit in illo negotio, Epiſcopus tenetur ipſe *arg. l. 1.ff. de exercit. act.* cum alijs iuribus ibi allatis.

2 Secundò venire debent Abbates habentes cappellas vel populũ ſubiectum Epiſcopo ſub ſe, ſiue Abbates ſint exempti, ſiue non *tex. in c. ex ore de priuil.& ca. 1.* iuncta gloſ. in verb. *inſtituta de priuil. in 6.* & gloſ. *in cap.*

3 *quod ſuper his de ma. & obed.* † niſi eſſent ſpecialiter priuilegiati, vt non deberent venire ad Synodos Epiſcopi vt *in c. quoniam per confeſſionem de priuilegijs,* & in *c.nimis de exceſſ.prælat.*

4 vel niſi eſſent iam in poſſeſſione, & conſuetudine non veniendi.

5 Et adeo arctantur Abbates venire ad Synodum, vt teneantur, quamuis habeant etiam alios Abbates ſub ſe

6 *Lap.inter conſ. Federici conſ. 89.* † Nec refert vtrum fuerint ſpecialiter vocati, nec nè, modo generaliter vocentur *Inn. in d. c.quod ſuper his de ma. & obed.* & ſufficit, vt diximus ſup. *dub.7.* vnica vocatio, ſiue citatio *gloſ.in ca. ſi*

7 *Epiſcopus 18.diſt.* † Excipiuntur Abb. ord.Ciſtercien. *glo.in c. Epiſcopus el.2. d.18.*

8 Tertiò venire debent Monaci tranſlati ad Eccleſias Parochiales *c. de monachis 16.q.1.* ſimplices tamen monaci, nec etiam mendicantes non poſſunt cogi, niſi fortè fieret Synodus ex cauſa fidei, vel alia ſimili, arg. eius quod notat Archid. *in cap. quando 38. diſt.* † vbi dicit, ire ad litanias ſeu proceſſiones, & venire ad Synodum æquiparari.

9 Quartò debent venire omnes Prælati ſæculares ſecundum Imol. *in cap. graue verſ.ad Synodales de præb.* & Epiſcopus debet de eorum conſilio omnia gerere *c.fi. 18.diſt.* † appellatione enim præsbyterorum comprehendũtur Prælati ſæculares *arg. ca. legimus. 93. diſt.*

10 Strictè tamen Prælati dicuntur, qui habent iuriſdictionem contentioſam glo.in verb. *prælati in Clem.dudum de ſepult.* largè autem dicuntur etiam Rectores Parochialium Eccleſiarum † ſed hic intelligitur de Prælatis ſtrictè, quia ipſi ligantur ſtatutis Epiſcopi, & debent corrigere ſub-

ditos suos secundum statuta Episcopi *c. quod super his de maio. & obed.* Bott. *de Synodo p.2.n.15.in princ.*

12 Quintò debent venire Parochi, & alij sacerdotes exercentes curam animarum *d. c. quod super his de ma. & obed.* etiamsi sint præsentati per exemptos *secundum Archid. & Io. Andr.*
13 *in c.1.§.illum de verb.signif. in 6.* † alij vero sacerdotes non beneficiati nō tenētur venire nisi Episcopus vellet procedere ad reformationem morū, tunc enim possent cogi omnes etiam clerici *Abb. in d. c. quod super his de ma. & obed.* ita intelligenda sunt, quæ tradunt Innoc. *in d.c. graue de preb.* & post eum Io. Andr. & Zabarell. vbi dicunt, quod ad Synodum vocandus est totus clerus.

14 Sextò debent venire omnes qui obtinent beneficia simplicia. Illud tamen omnino sciendum est, quod non semper tenentur venire vt latè probat Botteus *d.2.p. in princ. nu. 18.* auctoritate Zabarell. nisi agatur de reformatione morum, vel de aliquo cōcernente vniuersum clerū; vel certè nisi publicanda sint decreta Synodi prouincialis *Michael Thomasius in tract. de conc. & Synod. diœcs. fol. mihi 136.* vbi recenset eos, qui ad Synodū
15 vocandi sunt dicens. † *Ad Synodū diœcesanam vocandi sunt omnes Parochi; Abbates, Priores Ordinum maxime si habent aliquas Parochiales suis monasterijs vnitas; & Canonici Ecclesiæ Cathedralis, illi quidem, qui ad sacros ordines promoti erunt, & Ecclesiam nullo scandalo læserint, nam illi, qui sacris non sunt initiati, aut alias aliquo singulari vitio notati fuerint ad nullam rem grauiorem Ecclesiasticam admitti debent; de qua etiam probatissimi Sacerdotes non sunt excludendi; nam tametsi in illis Canon. legamus omnes presbyteros vocandos esse satis tamen est si ex vnaquaque Parochia ille, qui Caput est, accedat cum omnes venire non possint, & vt probatissimi quiq;* Sacerdotes Ecclesiæ Cathedralis admittātur; nam *alij potius perturbarent Synodum quam iuuarent:* & inferius ait *omnes sacerdotes Ecclesiæ Cathedralis admitti non debent, & qui sint idonei vt admittantur ex Cathedrali, vel diœcesi nemo potest melius quam Episcopus iudicare, quam ob rem videant Episcopi vt præter Parochos, & Canonicos non eligant nisi probatissimos aliquos sacerdotes, ac doctos, nam si aliter fecerint eis iustè, sicut de metropolitano diximus, repugnari poterit.* hæc Thomasius: Botteus vero *de Synod. p.2. in princ. nu. 22.* ait inferri uidetur vt Canon. Cathedr. nō teneantur venire ad Synodum Epis-
16 copi † quia Canonicatus dicuntur beneficia simplicia *Abb. in c. nouum*
17 *genus de decimis* † nec subsunt Episcopo sicut nec cęteri habentes simplicia beneficia iure diœcesano cum nō habeant Ecclesias, quarum nomine teneantur ad Cathedraticum, & ad quotam decimarum, & similia *vt in c. conquerente de off. ord.* sed *ibid. n. 23.* limitat hoc dictum quando tractaretur de negotio tangente Canonicos, quia, inquit, tunc deberent interesse sicut vocati debent ad Synodum Prouincialem siue tractentur tangentia eos, siue non in ipsa Prouinciali Sy-
18 nodo *per c. fi. 18. dist.* † ponderando dictionem *maxime* ibi positam, quæ
19 importat idem esse in contrario, † & verbum *debeant* quod importat ne-
20 cessitatem † ac tandem *ibid. nu. 24. d. p. 2. in princip.* versiculo *quid tenendum* putat Canonicos Cathedralis esse de necessitate vocandos, ipsos tamen nō teneri venire nisi de honestate vel nisi tractentur tangentia eos, aut opus sit Episcopo illorum consilio, aut habeant populum, vel capellas sub se, Episcopo tamen subditos, † aut vel-
21 let facere Episcopus statuta † quia

ex

ex quo tunc tenetur requirere conſi-
22 lium ſui capituli † quia aliter non valerent *arg. cap. quanto de his quæ fi. à*
23 *præl.* † niſi Epiſcopus præſcripſiſſet huiuſmodi conſilium non quærere *Anchar. in repet. cap. 1. de conſtitut.*
24 † aut Canonici haberent iuriſdictionem dependentem aut reſortiſſantẽ ab Epiſcopo, vtpote quia appelleretur ab ipſis ad Epiſcopum *iuxta c. ro-*
25 *mana §. 1. de appell. in 6.* † aut certè haberent iuriſdictionem cõmunem in aliquibus locis diœceſis cum Epiſcopo, vti habent Cano. Lugdunenſes, qui habent iuriſdictionem ſuper clerum cum Archiepiſcopo Lugdunenſi Bott. *de Synodo p. 2. n. 29.*

26 A fortiori non tenentur venire Canon. Eccleſiæ Collegiatæ, quia non ſolum dicuntur habere beneficia ſimplicia, ſed etiam dicuntur clerici ſecundi gradus *Card. Alexand. in*
27 *c. Epiſcopos 17. diſt.* † nec vocantur ad Conc. Prouinc. *Zabarel. in ca. fi. not. 1. de his quæ fi. à præl.* niſi eſſent in caſibus de quibus diximus de Canonicis Cathedralis.

28 De capitibus autem ipſarum collegiatarum habentibus curam animarum, vel iuriſdictionem dependentem ab Epiſcopo concluditur, quod tenentur venire.

29 Addit Bott. *d. 2. p. n. 37. & 39.* quod ad Synodum debent venire, qui ex conſuetudine accedere ſolent vt pro-
30 batur *in c. fi. 18. q. 2.* † & ad inducendam talem conſuetudinem ſufficiũt 10. anni, quia eſt præter ius; niſi ageretur de Abbate exempto non habẽte populum vel capellas ſub ſe, vel de Mẽdicantibus, quia tunc requiritur conſuetudo 40. ann. quia eſt contra ius *Dd. in c. fin. de conſuet.*

31 Item debent accedere, qui velint proponere querelas contra aliquos, & de eiſdem rationem habere volunt *c. propter Eccleſiaſticas el. 2. d. 18.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Laici non admittuntur in Synodo de neceſſitate, ſed de quadam congruentia.

1 Dubitatur tertiò, an laici ſint admittendi. Bott. *de Synod. p. 2. n. 38. poſt Io. And. in c. fi. de his quæ fi. à præl.* tenet quod nõ admittuntur quã do tractatur de correctione morum,
2 aut de negotijs clericorum, † quamuis poſſint admitti quando publicantur ſtatuta edita in Synodo Prouinciali *per c. fi. 18. diſt.* vel quando tractãtur negotia tangentia laicos *Abb. in c. quod ſuper his de ma. & obed.* Hoc tamen intelligendum eſt, vt non debeant interuenire de neceſſitate, ſed
3 de quadam congruentia † quia ſufficit vt laicis nuncientur per clericos ea, quæ in Synodo fuerunt ordinata,
4 ſicut etiam ſufficit vt curati publicent populo, & ceteris Eccleſiaſticis ſtatuta Epiſcopi, prout etiam faciunt Epiſcopi de ſtatutis Concilij genera
5 lis, vel Prouincialis. † Qui tamen nõ tenentur legere tota verba ſtatutorum, ſed ſufficit vt tantummodo legantur ſubſtantialia. *Bal. in cap. vltra tertiam de teſta. Bot. de Synodo p. 3. actu 6. num. 36.*

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Vicarius Epiſcopi in Synodo debet præcedere omnes Dignitates, & Canonicos.

1 Recenſuimus ex Boteo, & Thomaſio eos, qui venire tenentur ad Synodum diæceſanum; nec inter eos reperui nominari Vicarium Epiſcopi, modò dubitatur an debeat Vicarius Epiſcopi interuenire in Synodo

D. Her-

D. Hercules Marescotus *li. 1. c. 69. nu. 3. variarum resolut.* ait quod Vicarius Episcopi non est de illis, qui interesse debent in Synodo, quia, inquit, in multis locis fit mentio de illis, qui vocandi sunt, & inter eos nullibi reperitur vocandum esse Vicarium Episcopi; allegans pro hoc quamplurima iura, & doctores, & signanter Famagust. *in tract. de conc. tit. qui in concilio sint vocandi* vers. *in concilijs autem Synodalibus*, vbi, inquit, ponit omnes vocandos, & nihil dicit de Vicario, & vult confirmare hoc suum dictum plurium Synodorum diœcesanarum antiquitus celebratarum auctoritate, & præsertim *Antisiodoren.* quæ fuit celebrata anno salutis 616. & *Selagustadien.* quæ habita fuit anno 1023. sed re vera, pace tanti doctoris non est excludendus Vicarius Episcopi à diœcesana Synodo, tum quia D. Marescotus non adducit aliquod speciale ius, per quod Vicarius excludatur: tum quia esse potuit vt in præcitatis concilijs, siue Synodis adfuerit Vicarius vti Abbas, vel Canonicus, vt nos instruit quotidiana experientia, quod Vicarij Episcopi qui sunt etiam Canonici, vel de aliquo capitulo, quamuis re vera Synodo interueniant, non tamen vocantur in vocatione cleri, tanquam Vicarij, sed sub suo Capitulo.

2 Nec refert qd Synodus Sclagustadien. disponat his verbis *Ingrediatur Episcopus si voluerit, vel si necessitas exegerit, & si non adsit Episcopus, eius Vicarius eadem faciat*, quā planè auctoritatem inducit Marescot. *ibi num. 4.* ad excludēdum Vicarium à Synodo, quia respondetur quod hoc potest habere locum pro præsidendo ipsi Synodo, non autem pro simpliciter etiam vti Vicarium interessendo.

3 Sed quid est amplius ambigendum, quando iam, teste Io. Aluisio Riccio *in prax. præcedentiarum resol. 557.* fel. rec. Clem. VIII. sacraque Rituum cōgregatio declarauit *Vicarium Episcopi debere in Synodo præcedere omnes dignitates, & Canonicos?* cum itaque disponat illum debere præcedere, intendit in consequentiam posse interuenire.

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Obedientia non potest præscribi vt nemini exhibeatur, sed vt alij quā Episcopo exhibeatur potest equidem præscribi.

1 Dubitatur quintò, An illi, qui aliàs tenentur venire ad Synodum, possint tueri se aliqua præscriptione, qua minus teneantur venire. Botteus *p. 2. num. 40.* concludit negatiuè, duabus potissimum rationibus,
2 Prima quia in Synodo præstari debet obedientia *c. quod super his de ma.*
3 *& obed.* † sed obedientia inquit non potest præscribi *c. non liceat de ma. &*
4 *obed.* † Secunda quia in Synodo debet persolui Cathedraticum quod etiam non potest præscribi *arg. Auth. mul-*
5 *to magis C. de sacrosanct. Eccl.* † vbi potentior est prohibitio in causa quam in causato: possent equidē præscribere quando ire deberent ad Synodum alicuius, qui ius illum celebrādi præs-
6 cripsisset † nam quamuis obedientia non possit præscribi per subditum, potest tamen præscribi quod alteri quā
7 Episcopo reddatur, † stante quod potest per inferiorem præscribi ius visitandi, & procurationem exigendi;
8 † quinimo, & merum imperium in certa parte alicuius Diœcesis nomine suæ Dignitatis quis potest præscribere *Abb. in c. cum contingat de foro compet.*

DV-

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

In Synodo poteſt interueniri per procuratorem: quamuis tutius ſit interuenire perſonaliter.

1 Dvbitatur ſextò, an teneãtur interuenire perſonaliter. Bott. *de Synodo p.2.num.40.* dicit quod poſſunt interuenire per procuratores, & vſu iam compertum eſt vt admittantur Procuratores, inquit, nihilominus, quod tutius eſt vt interueniãt perſonaliter, propter ſtatuta, quæ ibi fiunt, quibus contradicere poſſunt, ſi eis ſint nociua, *arg. c. Nicæna 31. diſt.* per ea, quæ notat Imol. *in ſæpius alleg. c. quod ſuper his de ma. & obed.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Qui ad Synodum non veniunt, poſſunt excommunicari.

1 Dvbitatur qua pęna ſint plectendi, qui ad Synodum non veniunt. Bott. *d.p.2.num.50.& ſeq.* dicit quod debẽt excommunicari, *per tex. in c. ſi. 18. d. & c. ſuper his de ma. & obe.* quod ampliat etiam ad illos, qui veniunt, ſed non in termino competenti, *c. placuit, & c. ſi Epiſcopus 18. diſt.* id tamen declarandum eſt, quando veniunt Synodo iam penitus abſoluta; † nam, ſi veniunt ante illius dimiſſionem, non puniuntur, quia præſumuntur impediti, *argum. l. Diuus ff. de in integr. reſt.*

2

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

In pluribus caſibus hic relatis remiſſiuè, excuſantur illi, qui non conueniunt ad Synodum.

1 Dvbitatur octauò, an excuſentur in aliquibus caſibus. Bot. *de Synodo p.2.n.56.* hoc quærit, & ibi recenſet quamplurimos caſus, in quibus excuſantur non venientes ad Synodum, ad quos remitto lectorem, nam hic, vt alias pollicitus ſum, intendo duntaxat aliqua referre, quæ magis ſcitu digna ſunt, & reſpiciunt legitimam celebrationem Synodi, vt habeatur certitudo, quando examinatores in ea electi, & probati, dicantur Synodales, & legitime electi in Synodo.

CAPVT IV.

Quæ debeant in Synodo tractari, & quomodo ſit abſoluenda, & dimittenda Synodus.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

In Synodo Diœceſana eliguntur Examinatores: item Iudices; ac alij ſiunt actus qui ſigillatim recenſentur.

1 Dvbitatur 1. quæ debeant tractari in Synodo. D. Michael Thomaſ. *in tract. de Conc. ſiue de rat. habẽ. Conc. fol. 139.* dicit, quod præter ea, quæ ex iure antiquo, & communi, tractari poſſunt in Synodis, Decretum

tum est in Conc. Trident. vt tria, quæ maximi momenti sunt in eis agan-
2 tur. † Primum vt eligantur examinatores promouendorum ad Parochiales Ecclesias, de quibus *in c. 18. de ref. sess. 24. & ego latè supra in praxi habēdi concursum requisito 11. per totum.* Alterum, vt in ea possit id, quod piū, & honestum fuerit, prouideri in Ecclesijs, quæ onere dicendi infinitas missas præssæ, seu aggrauatæ reperiūtur, vt in *c. 4. de ref. sess. 25.* Tertium, vt in ea eligantur Iudices, quibus causæ committi possint à S. Sede Apost. & eius Legat. *vt est in c. 10. de reform. sess. 25.* & dicit quod si alia quàm hæc agerentur non propterea futura esset inutilis huiusmodi cōuocatio Synodi; in ea præterea, inquit, agi poterunt multa, quæ pertinebunt ad reformandum totam Diæcesim, in quibus, vt rectè omnia agi possint, Episcopus præter eam notitiam, quam habebit eorum, quæ indigent reformatione, poterit assumere septem, uel plures maturiores, honestiores, ac ueraciores uiros, & eos poterit astringere iureiurando, vt quidquid nouerint, uel audiuerint fieri in Diæcesi contra uoluntatem Dei, & rectā Christianitatem indicent Synodo, *vt habetur in c. Episcopus in Synodo 35. q. 6.* hæc ille.

3 Sed non aduertit quod Concilium Tridentinum *sess. 24. de refo. c. 3. ver. cæteri* statuit, ut in Synodis Diæcesanis emittatur professio fidei, iuxta articulos in constitutione fel. rec. Pij IV. quàm affero infrà *c. 5. hoc tract.*

4 At Bott. super his texuit abundè tertiam partem sui tractatus *de Synodo*, & diuisit Synodum in XVIII. actus, quos facit Episcopus in Synodo.

5 Primus est, ut celebretur Missa de Spiritu Sancto.

Secundus, ut dicatur Psal. *Saluum me fac Deus.*

Tertius, vt Episcopus sit indutus Episcopalibus indumentis.

Quartus, vt vnusquisque sedeat secundum suam prærogatiuam.

Quintus, vt fiat Sermo.

Sextus, vt legantur Decreta facta in Conc. Prou.

Septimus, vt audiantur querelæ.

Octauus, vt vocentur nominatim omnes, qui debent interesse Synodo. 1

Nonus, vt mores clericorum corrigantur.

Decimus, vt præstetur reuerentia, & obedientia Episcopo.

Vndecimus, vt eligantur testes Synodales, quod etiam præstandum est ex Conc. Prouinc. Mediol. IV. *hoc tit.*

Duodecimus, ut Parochi reddant rationem de Officio suscepto, & de administratione Baptismi.

Decimustertius, ut Cathedraticū soluatur.

Decimusquartus, ut agatur de alienat. rer. Eccl.

Decimusquintus, ut enuncietur Pascha futurum.

Decimussextus, ut de interruptione præscriptionis caueatur.

Decimusseptimus, ut debeat occurrere dogmatibus hereticorum.

Decimusoctauus, & ultimus, ut fiat statuta, sed nihil planè dicit de eligendis examinatoribus Synodalibus, quippe qui illæ tractatus præcessit tempus Sac. Conc. Trident. per quod nouissimè statutum est, ut eorū electio fiat singulis annis in Synodo diæces. *c. 18. de refor. sess. 24.*

1 Concludere itaque possumus cum Thomas. loc. cit. quod sufficient ea, quæ ipse recenset, addito actu emissionis professionis fidei: & licet multa ex his, quæ tradit Bott. abierint in disuetudinē, lubet nihilominus nonnulla dubia excitare circa actus præstact.

DV-

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Missa de spiritu Sancto est de solemnitate Synodi, sed non de necessitate.

1 Dubitatur secundò, an missa de Spiritu Sancto sit necessariò celebranda. & videtur quod sic *arg. c. cum Ecclesia Sutrina de caus. poss.* vbi disponitur, quod Capitulum congregãs se pro electione sui Prælati, prius faciat celebrare Missam de Spiritu
2 Sancto, † quia in initio cuiusuis grauis operis, fieri debet fundamentum à Deo *c. non licet 25. q. 6.* nihilominus dicendum est quod huiusmodi Missa sit quidem de solennitate, & decentia, sed nusquam de necessitate, sicuti nec in electione est de necessitate, *per not. in c. quia propter de elect. Bott. de Synodo p. 3. nu. 4.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Psalmus saluũ me fac *est de solemnitate, non de necessitata Synodi: idem de Litanijs.*

1 Dubitatur tertiò, an Psalmus *saluum me fac*, & Litaniæ sint de necessitate, & videtur pariter quod sic, nam in Pontificali ponuntur in
2 forma habendi Synodum † Pontificalis autem liber est authenticus, & ideo facit fidem, & potest allegari *glos.* in verb. *pontificale* in *Clem.* 1. §.
3 *nos eosdem de iuretur.* † imò propter ista, & multa alia, quæ fiunt in Synodo, Horæ Canonicæ possunt dici alijs temporibus, & horis, quàm aliàs de iure dici deberent, ne Synodus impediatur *Henric. Boic. in cap. 1. de celebr. miss.* sed idem concludendum quod de Missa dictum est.

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Episcopus vt sit indutus pontificalibus non est de necessitate.

1 Dubitatur quartò, an sit necessarium, vt Episcopus sit indutus pontificalibus indumentis: videtur quod sic, *ad not. per Hostien. in c. quod*
2 *sicut de elect.* † imò, & alij prælati existentes in Synodo deberent stare cum indumentis suæ Dignitatis, *per ca. vt*
3 *Apostolicæ de priuil. in 6.* † imò qui vult obtinere prærogatiuam in processionibus, debet ire cum indumentis gradui suo conuenientibus, vt notat Card. Alexandr. *in c. Episcopus 17. dist.* nec arbitror hoc esse de essentia Synodi, sed benè de solennitate.

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Sedere ordinatim in Synodo non est de necessitate, sed de congruentia.

1 Dubitatur quintò, an sit necesse, vt sedeant ordinatim. Dicamus quod nòn est de necessitate, sed tantũ
2 de quadam congruentia; † nam ordo Dignitatis debet attendi *C. vt Dignitatis Ordo seruetur li. 12. Botteus p. 3. numero nono.*

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Ordo sedendi in Synodo recensetur: & disputatur de præcedentia inter Vic. Epis. & Abbates.

1 DVbitatur sextò, quinam Ordo tenendus sit in sedendo. Bott. *de Synodo p.3. nu.10.& seq.* assignat locos.
2 Et Primum locum assignat Episcopo tanquam Capiti ipsius Synodi *ar-*
3 *gum. c. nouit de is quæ fi. à præl.* † & etiam vt Capiti totius Diœcesis, cuius membra sunt subditi, *vt not. in ca.*
4 *cum non liceat de præscrip.* † & quia est Maioris Dignitatis, sedere proinde debet in loco eminentiori, vt superioritatem designet, *c. solitæ, & ibi Imol. de ma. & obed.*
5 Secundum locum assignat Abbat. *per c. si de off. deleg. in 6.* inter quos exẽpti sedere debent ante non exemptos
6 *c. vt Apostolicæ de priuil.* † idest à dextris, quia est honorabilius, quàm sedere à sinistris *glo. 3. in l. decernimus*
7 *C. de sac. sanct. Ecc.* † & magis propè Episcopum; nam qui magis participat de capite debet esse magis vicinus, vt ars imitetur naturam *argu. l. qui bis idem ff. de verb. oblig. allegat. per Bott. vbi sup.*
8 Tertium locum ascribit Vicario Episcopi, quippe qui est constitutus in Dignitate *Vital. in Clem. & si de rescr.*
9 † & habet iurisdictionem super om-
10 nem Clerum Diœcesis, † & præfertur Archidiacono, & cœteris omnibus Clericis *Bott. p.3. n. 22.*
11 Sed re vera conuenit quinimò debetur Vicario Episcopi non tertius, sed quidem secundus locus, nam si, vt vidimus, magis debet esse vicinus, qui magis de capite participat. Hoc planè verificatur, non in Abbate, sed in Vicario; etenim Vicarius, & Episcopus sunt vna eademque persona; *Nauarr. de ma. & obed. cons. 3. Rot. in nouiss. decis. 200. n. 4. p. 1. Paris. de resi-*
12 *gnat. li. 7. q. 24. nu. 79* † & ipsius radijs
13 corruscat, † facitq; cum ipso vnum, & idem tribunal, nec datur mediũ, & gradus sed immediatè repræsentat illius personam, & ipsius locum
14 tenet; † imò absolutum est in iure, sub nomine Episcopi contineri etiã eius Vicarium nisi expressè excludatur. *Sbroz. de off. Vic. quæst. 43. num. 29. Ioann. Iac. Melill. de præced. Vic. cap. 4. & 5.*
15 Hinc dum orta esset controuersia in Ciuitate Al. inter D. Vicarium Episcopi, & D. Abbatem S. Nicæphori super præcedentia inter eos. Dubitareturq; quisnam præferendus sit, tàm in incessu, quàm in sessione in Ecclesia, vel extra, præsente, vel absente Episcopo, An Abbas S. Nicę. qui habet vsum Mitræ, & Baculi, cum iurisdictione intra suam Ecclesiam, & in suos Canonicos, potestq; vti Mantelleto, & Rocheto, tametsi territorium, nec Diœcesim, minusque ius congregandi Synodum habeat, An Vicarius Generalis Episcopi, in cuius Diœcesi sita est Ecclesia S. Nicæ. & iussus ab Illustriss. D. M. Episcopo, Paraui. cuius Episcopalis Curiæ Fiscalis sum, vt aperirem circa hoc sententiam meam; respondi D. Vicariũ
16 fore præferendum: † Nam inter Episcopum, & Vicarium est quidam correspectiuus honor, & non datur medium inter eos, vt eleganter obseruat, & tradit D. Io. Iac. Melillus *de præced. Vic. c. 4. per tot. & c. 5. in princ.*
17 † & facit vnum, & idem Consistorium, ac Tribunal cum Episcopo *D. Petr. And. Gamb. de potest. Leg. à lat.*
18 *li. 9. num. 9.* † atq; participat de illius iurisdictione *c. 2. de consuetud. in 6. ca.*
19 *Romana de appell. lib. eod.* † nam Episcopus

copus, de iure communi, poteſt man-
dare vices ſuas Vicario *ex his, quæ tra-
dit Fel. in c. ex parte num. 6. de conſtit.
& reſoluit Rot. in vna Placent. Cathe-
dræ 14. Ianu. 1572. coram Bo. mem. Il-*
20 *luſtriſs. Card. Seraph.* † ac propterea
aſſociatur Epiſcopo in adminiſtratio
21 ne, *c. in nona actione 16. q. 17.* † & im-
mediatè repræſentat perſonam Epiſ
copi, & eius locum tenet; quinimò
eſt vna, eademq; perſona cum Epiſ-
copo, *Nauarr. conſil. 3. de ma. & obed.*
22 † & ideo eſt honorandus ſicuti per-
ſona ipſiuſmet Epiſcopi, *celebr. tex. eſt
in c. præcipimus 93. diſt.* vbi habetur,
quod Locum tenens Patriarchæ ho-
norandus eſt ſicut ipſe Patriarcha;
23 † nec debet diuerſo iure cenſeri cum
Epiſcopo *arg. c. recolentes de ſtat. regul.
Abb. in conſ. 21. lib. 1. Theſ. for. Ecc. c.
10. n. 10. D. Ant. de pratis in Clyp. Paſt.
ſiue de iuriſdict. Epiſ. c. 6. n. 40. Caſſ. in
Catal. glo. mun. p. 4. conſid. 46.* & in ter-
minis *Sbroz. de off. Vic. li. 2. q. 25. ampl.
3. & q. 26. nu. 8. li. eo. & alibi ſparſim;*
24 † vbi dicit, quod Vicarius Epiſcopi
debet præcedere non ſolum Archi-
diaconum, ſed etiā Abbates, & alios
25 inferiores; † quinimò, & ipſummet
Epiſcopum ſi ſit Canonicus, & ince-
dat vti Canonicus, Vicarius autem
incedat tanquam Vicarius.

26 Nec obſtat quod *in c. dilectus, & c.
fi. de off. deleg. in 6. prout etiam in ca. fi.
de off. ord. li. eo. & c. decernimus de iud.
cum alijs pluribus ibi alleg. per Dec.* Ab-
bas nominetur primo loco poſt Epiſ-
27 copum, quia reſpōdetur, (conceſſo †
quod ex priori nominatione maior
dignitas arguatur, *ex gloſ. in c. bene in
verbo Mediolanen. 96. diſt.*) reſponde
tur, inquam, quod ipſe decretales, ſi-
ue Canones nullum faciunt verbum
de Vicario Epiſcopi, ac propterea in-
telligendi ſunt duntaxat de Dignita
tibus ibi expreſſis, non autem de Vi-
cario Epiſcopi, qui venit ſub mentio-
ne Epiſcopi, vbi expreſsè non excludi
tur; *Sbroz. de off. Vic. li. 2. q. 43. nu. 29.
& egregiè D. Ant. de prat. in Clyp. c. 7.
nu. 14. Fel. in Rubr. de ma. & obed. D. Be
ned. Rad. in repert. Fel. verb. Vic.* vbi di
cit quod Vicarius venit appellatione
Epiſcopi, quia cum ipſo eſt vnum, &
28 idem, † ac proinde quando incedit
vti Vicarius, præcedit omnes Digni-
tates poſt pontificalem *Mar. Ant.
var. reſol. li. 1. reſol. fi. caſ. 31. Ric. in col-*
29 *lect. 1069.* † accedit quod qui magis
participat de capite, debet eſſe magis
vicinus, vt ars naturam imitetur *arg.*
30 *legis qui bis idem ff. de verb. oblig.* † &
ita videmus in Auguſta, quæ marita-
libus Imperatorijs radijs corruſcat,
*iuxta tex. l. Fœmina de ſenat. §. hoc ita
in authentica de conſul. Melil. de præc.
Vic. c. 4.*

31 Neque ſecundò obſtat, quod Ab-
bas ſit nomen Dignitatis, & hono-
ris *Zenzel. quem refert Imol. in Clem. 1.*
32 *num. 5. de reſcrip.* † nam reſpondetur,
quod imò potius ſonat tantum in no
men ſolecitudinis, quam ordinis, vel
honoris *iuxta glo. in c. tuam verb. non
aſcendat de ætat. & qual. & ibi Innoc. in
fi. & poſt eum Imol. in Clem. 1. de regul.*
33 *poſt Paulum in Clem. 2. de reſcrip.* † vbi
dicit, quod Abbas non debet curare
de honoribus, vel prælationibus, ſed
humilitatis excellentiorem gradum
tenens, minoribus, & inferioribus ſe
ſubigere; quocirca concludit Caſſan.
in Catal. p. 4. conſider. 33. propè fi. quod
Canonici Cathedralis præferuntur
Abbati.

34 Quæ doctrina veriſſima eſt, ſed pla-
nè facit pro D. Vicario; tum quia
ipſe habet ſimpliciter Dignitatem,
& preeminentiam, *ſecundum Imol.
poſt paulum in d. Clement. 1. de regul.*
quos ſequitur pariſ. *de reſignat. benef.*
35 *lib. 7. quæſt. 24. num. 79.* † tum quia
ſine controuerſia præcedit Canoni-
cos Cathedralis, etiam capitulariter

c 2 ſeden-

sedentes in choro, & in processionibus incedentes, quos nusquam potest, neq; consueuit Abbas S.N. præ-
36 cedere; † itaut intret regula *l. de accessionibus ff. de diuers. & tempor. praescrip.* nimirum si vinco vincentem te, multò magis vinco te: tum quia tandem suffragatur D. Vicario nedũ consuetudo præcedendi ipsos Canonicos Cathedralis, stante dispositione libri Cœremonialis Romani, *in cap. 23. propè fi. li. 1.* quatenus thurificationem Vicarij relinquit consue-
37 tudini, † qui quidem liber vti authenticus potest allegari, *Marzar. cons. 27. num. 6.* sed etiam declaratio sac. Congreg. rituum facta ad supplicationem Reuerendissimi D. Episcopi, & capituli Alexandrini, de anno 1608. in hæc verba; *Seruandam esse consuetudinem, vt Vicarius thurificetur ante Canonicos, siue is, qui thurificat sit Acolytus, siue clericus, siue etiam Canonicus; nam cum in Missa vnus ex Canonicis cantet Euangelium, & ad illum spectet, iuxta formam libri cæremonialis, thurificare cæteros omnes Canonicos; debet vtiq; thurificare Vicarium, qui præcedit Canonicos: & licet in præteritum Vicarius non fuerit à Canonicis thurificatus, sufficit quod fuerit, thurificatus ante Canonicos ab eodem, qui cæteros omnes Canonicos thurificare solebat.*

38 Ex præmissis igitur vltrà actus possessorios, aduersus D. Abbatem, pacificè factos per D. Vicarium, meritò est D. Vicarius præseruandus illæsus in sua quasi possessione præce-
39 dendi D. Abbatem, † *Rot. Bononien. in celeberrimo cons. pro Serenis. Duce Florent.* quod habetur inter consilia Marzar. *cons. in ordine 27. num. 4.* & idem Marzar. *d. cons. 26. num. 5.* ubi dicunt, quod datur actio iniuriarum contra volentem turbare, & ei de facto potest resisti etiã armata manu,

40 Non obstat tertiò, quod in Synodo Botteus *hoc tract.* assignet primum, locum post Episcopum, Abbati *p. 3. num. 15.* ea fortasse ratione, quam aperit D. Marescot. *variar.*
41 *resol. lib. 1. cap. 69. num. 3.* † vbi ait, quod Vicarius non est de illis, qui interesse debent Synodo, nam hodie, teste Ioan. Aluisio Ricio *in prax. praeced. decis. 557.* fel. record. Clement. VIII. & sac. rituum Congregatio declarant, *Vicarium Episcopi debere in Synodo præcedere omnes Dignitates, & Canonicos.*

42 Non obstat quartò præsentia Episcopi, vt dicatur cessare, propter eam, iurisdictio Vicarij; nam vt obseruat D. Antonius de Prætis *in Clyp. past. cap. 6. num. 39. Cuch. in Stitut. tit. 8. num. 49. Ioann. Iac. Melill. de praeced. Vic. cap. 4. & 5.* huiusmodi præcedentia locum habet, tam præsente, quam absente Episcopo; nam præsentiæ, inquit, & absentię, quoad hoc, eadem est ratio, nec possunt considerari vti duo capita, etiamsi ambo sint in loco eminentiori; *facit elegans tex. in Extrauag. Vnam sanctam §. igitur de preb. inter comm.* enim verò Vicarius, & Epis-
43 copus iisdem radijs coruscant, † & sunt connexi, ac propterea idem est
44 iudicium, vul. iur. † sicuti dicitur etiam de Augusta, quæ vbiq; semper coruscat maritalibus Imperatorijs radijs, *l. fœmina ff. de senat. §. hoc ita in Auth. de consul. Melill. d. cap. 4. num. 6. Rebuff. in prax. benef. de forma Vicariatus num. 187. & 223.*

45 Quintò, non obstat Mitræ, & Baculi, minusq; Rocheti, & Man-
46 telletti vsus; † nam vltrà quod huiusmodi indumenta parum de iure habentur in consideratione *cap. porrectum de regul.* ita vt Ioannes Andr. & Gemin. *in c. vt Apostolice numero 2. de priuileg.* & post eos Iac. Philipp.

lipp. Portius consist. Aduoc. in sua præclara, & eleganti allegatione facta vltimo loco, in controuersia præcedentiæ pro RR. Canonicis Lateranen. contra Monachos Cassin. quorum verba libenter honestatis gratia silentio dono; illud senserint huiusmodi ornamenta parum; vel potius nihil Abbatibus prodesse, & quatenus etiam aliquid valerent, non extenduntur extra suam Ecclesiam, & incessus, actusque collegiales eiusdem, nedum de iure, sed neque de consuetudine; quinimò nec in ipsa Ecclesia Abbatiali, siquidem teste Luca de penna *in l. 1. C. nulli licere in frœnis libro vndecimo*, non potest Abbas præsente Episcopo; vti ornato, quod conuenit Episcopo, quæ quidem doctrina est conformis priuilegio ipsius Abbatis Sancti Nicæ. quippe qui prohibetur, præsente aliquo Antistete, huiusmodi ornamentis vti, & solemniter benedicere populo.

46 Porrò Rochetum etiam, & Mantelletum non tribuit D. Abbati prærogatiuam supra D. Vicarium modernum, qui est Protonotarius, & vti talis potest huiusmodi indumentis & ipse vti, vt considerat Cassane. *in Catal. part. 4. considerat. 29. vers. & extraordinarij*; imò potest tali indumento indutus præcedere ipsos Canonicos Cathedralis, etiam paratos, vti declarauit sac. rituum Congregatio, in hæc verba; *Ad aliud dubium ratione paramentorum; Canonici parati thurificari debent ante Vicarium, maxime si Vicarius non vtatur habitu prælati, idest Rocheto, & Mantell.* Quæ declarat. data fuit huic Capitulo Alexand. ergo multò magis debet præcedere D. Abbatem S. N. qui consueuit semper præcedi à Canonicis, nedum paratis, sed etiam tantum simpliciter Canonicali habitu indutis, vt sæpius repetitum est.

47 Et tantò magis hoc locum habere debet, ad euitandum absurdum, quod sequeretur; Etenim Abbas S. Nicæphori Ciuitatis Al. ex quo tenetur & consueuit ex antiquissima, & longhissimo tempore, cuius initij hominum memoria non extat, inducta, & obseruata continuè consuetudine, sine aliqua controuersia & reclamatione, accedere ad Synodum Diœcesanam Reuerendiss. DD. Episcopi Al. Diœcesani, & nedum ipse, sed etiam Canonici, ac alij beneficiati dictæ Ecclesiæ recipiunt, & seruant Decreta, & Cõstitutiones in huiusmodi Synodo condita, iuxta *c. quod super his de ma. & obed.* & non solum seruant ipsas Constitutiones, & Decreta Synodalia, sed etiam Festa, & casuum, & censurarum Reser-

47 uationes; † & sic efficitur subiectus, prælibato Reuerendissimo Domino Episcopo Al. qui tam de iure, quam de consuetudine potest, & consueuit Diœcesanum Synodum, seruatis de iure seruandis, conuocare, ac ijs, qui interesse eidem debent, siue de iure, siue de consuetudine

48 iniungit interessentiam; † ex eo, inquam, quod dictus Abbas accedit ad dictam Synodum Diœcesanam Al. præbet proindè ipsi Reuerendissimo Domino Episcopo Al. signum subiectionis *c. fi. de caus. poss. & per Millum in repertorio* in verbo *Episcopus sextò*. Sed Vicarius Generalis potest Synodum conuocare, ergo ex hoc capite est superior dicto Abbati, saltem in potentia, si non semper in actu. Ex alio capite probatur subiectio Abbatis nempe ratione Sacramentorum ordinis, & pœnitentiæ, quippe qui non potest Abbas, sibi probare confessarium à quo ab-

absoluatur, neq; etiam valet ei dare licentiam absoluendi à casibus reseruatis, prout etiam non potest dare dimissorias suis Canonicis ad ordines Conc. Trid. *sess. 23. cap. 10.* minus etiam potest instituere Canonicos, aliosue beneficiatos suæ Ecclesiæ, nisi prius examinentur ab Episcopo, sic vetante Conc. Trid. *sess. 7. c. 13. & sess. 25. cap. 9.* vers. *ad hæc*, super quo extat declaratio Sac. Congreg. in hæc verba. *Adeo verum est, quod in beneficijs iurispatronatus examen ab Episcopo fieri debet, quod procedit etiamsi illi inferiores Institutores haberent iurisdictionem ordinariam in Clericos ad dicta beneficia præsentatos, & comprehenduntur Abbates, Commendatarij, & quicunq; inferiores, qualibet exemptione muniti, etiamsi ordinariam iurisdictionem haberent in locis beneficiorum, & ordinarij institutorum sint, & in eos omnem iurisdictionem habeant, aliàs irritã esse institutionem*. Additur, quod D. Vicarius, nedum habet iurisdictionẽ in tota Diœcesi, sed etiam in ipsamet Ecclesia S. N. nam vti Diœcesanus, nedum visitat in ea Sacramenta, sed etiam potest dare licentiam conferẽdi ordines, quod non potest Abbas; quinimo Reuerendiss. Episcopus Al. potest in ea sine licentia ipsius Abbatis, cõferre ordines in ipsa Ecclesia S. N. Ita declarauit Sa. Cong. 22. Feb. 1590. Quapropter prçferẽdus est D. Vicarius Al. d. D. Abbati S. N. huiusmodi iurisdictionem non habenti, *per c. statuimus §. fi. & cap. seq. 17. dist. Marzar. d. conf. 26. num. 64*

50 Sextò, non obstat Consil. D. Menoch. 257. super quo videtur facere festum D. Abbas S. N. nam vltrà quod est extrà casum nostrum, ibi enim conatur Menoch. defendere præcedẽtiam D. Decani Belluen. in choro; quæ ratio cessat in casu nostro, *per supradicta*, dictum Consilium non est

51 magistrale; † & Dd. vt dixit Iason *in l. si ex tota §. fi. ff. de legat. 1.* cuius verba notat, & recẽset Gomes. *in proem. Reg. Cancell. q. 2. colum. 8. vers. quartò*, Dum consulunt, videntur propriam

51 vtilitatem prosequi; † quæ aliquando facit deuiare homines à vero, & contraria consilia interdum dare.

52 Septimò non obstat aliqua contraria consuetudo aduersus D. Vicarium; tantum enim abest, vt possit probari quod talis adsit, vt potius iudicata sit, nedum probata extare cõtra Abbatem, qui etiam hodie per D. Vicarium præcessus est bis sine ali

53 qua contradictione, † qui planè bini actus, quinimò, vel vnicus tãtum, quamuis sit vltimus, sufficiunt ad acquirendum quasi possessionem sedendi, & præcedendi *Ric. in prax. praced.*

54 *decis. 584. n. 6.* † nam in materia præcedentiæ iudicatur secundum quasi possessionem, stante quod, vbi non est datus ordo in sedendo melior est conditio possidentis *Ric. vbi sup. dec.*

55 *578. num. 3.* † & huiusmodi consuetudo si extaret esset omnino infringenda, abroganda, & tollenda tanquam iniusta, & contraria omni iuri, tam Naturali, quã Canonico, & Ciuili, vt elegantissimè consuluit Abb. *in cons. 22. l. 1. & post eum Cassan. in Caeal. p. 4. consid. 46. Thesa. for. Ecc. c. 10. Melil. d. c. 4. & 5.*

56 Hinc iure merito Sacra rituum Congregatio inter D. Vicarium Alexandrin. & D. Abbatem S. Petri de Bergolio de præcedentia contendentes decidit in hçc verba *Controuersiã, præcedentia inter Vicarium Episcopi Alexandrini, & Abbatem S. Petri de Bergolio, auditis hinc inde partibus, in sacra congregatione rituum agitatam; Illustriss. patres, pro nunc definiendam censuere, vt Vicarius in possessione præcedendi Abbatem prædictum omninò manuteneatur; si quid verò vterq; in pe-*

titorio

vitorio deducen- um existimet, postmodum deducat. Romæ die 17. Sept. 1622. subscrip. F. M. Card. à Monte Io. Bapt. Rinuc. Secr.

57 Octauò, & vltimò, non obstar fundamentum, in quod D. Abbas totum suum cęmentum cohgerit, quod, inquam, prætendat habere priuilegiũ conferendi ordnes minores, Calices consecrandi, & pontificalem benedictionem populo solenniter impendẽdi; nam vltrà quod ob non vsum dicitur amissum huiusmodi priuilegiũ, expressè censetur etiam sublatum, cum omni etiam immemorabili cõsuetudine, per Sa. Conc. Trid. *sess. 23. de ref. c. 10.* saltem quod ad aliàs Ecclesias ratione benedict.

58 Porrò benedictiones, & consecrationes de iure competunt nõnisi Abbatibus benedictis, & duntaxat ad vsum suarum Ecclesiarum, non autem alienarum, vt eleganter notat Ioan. And. & Francus *in c. Abbates nu. 3. de priuil. in 6.* qui ita præcisis verbis loquuntur *à consecratione Calicis, in quo fit vnctio,* vt in cap. 1. de sac. vnc. *abstinere debent Abbates, sed in alijs, vbi fit solum verbalis benedictio, potest sustineri, quando ad opus suarum Ecclesiarum hoc facerent, aliàs debent abstinere.*

59 Tantò ergò magis debet D. Abbas S. N. abstinere, nedum à consecratione Calicis, vetum; & à verbalibus benedictionibus sacrorum indumenrorum, quando sunt ad vsum alienarũ Ecclesiarum, quippe qui non est benedictus, neq; est caput alicuius ordinis, quibus planè solis iura indulgẽt huiusmodi prærogatiuas.

60 Hæc respõdi pro veritate saluo &c. Ex his ni fallor superq; liquet Vicario Episcopi, nõ secundum, post Episcopum, sed sanè primum locum fore assignandum ante Abbates.

61 Quartum locum assignat Archidiacono, quia est maior Archipræsbitero, & alijs Dignitatibus inferio-

62 ribus; † nam de iure est Vicarius Episcopi *Butr. in ca. 1. de off. Archid.* sed hoc est intelligendum de eo Archid.

63 qui dicitur oculus Episcopi; † illo inquam, qui habet iurisdictionem, non autem, qui nomine tenus est Archidiaconus, hic enim, vbi sine iurisdictione est, nõ dicitur de iure Oculus

64 Episcopi: † & Archidiaconatus, cui iuncta non est aliqua iurisdictio, nec cura animarum potest obtineri sine gradu Doctoratus, vt obseruat Garzia *de benef. p. 7. ca. 7 num. 4. & ego dixi in praxi req. 10. dub. 6.*

65 Quintum locum assignat Archipresbitero Ciuitaten. quia dicitur habere dignitatem *cap. 1. de off. Archipresb.*

66 Sextum assignat Cantori, siue Primicerio *c. 1. de off. Primicer.*

67 Septimum ascribit Sacristæ *tit. eo.*

68 Octauum dat Custodi. *tit. eo.*

69 Animaduertendũ tamen est, quod inter Dignitates ordo variatur pro locorum diuersitate, consuetudine, vel constitutione vt dixi *in prælud. 15. nu. 11. in prax.* ac propterea aliquæ sunt Ecclesiæ, in quibus nulli sunt Archidiaconi, & in aliquibus vbi sunt; præferuntur eis, vbi præpositi, vbi Archipresbiteri, & huiusmodi.

70 Hinc sacra rituum Congregatio in diiudicandis, seu ascriben dis functionibus per Dignitates obeundis, absente, vel impedito Episcopo: in vna Baren. 19. Ianuar. quam refert Genuen. *in prax. Neapolit. c. 52. circa fi.* declarauit *Munia absente Archiepiscopo, vel impedito, spectare ad 1. Dignitatem, vel ea impedita, ad 2. & successiuè ad 3. vel 4. & omnibus Dignitatibus absentibus, vel impeditis, ad 1. vel 2. Canonicum,* & nuperrimè 18. Augusti in Alexandrin. eadem Sac. Cong. respondit: *Functiones Episcopales, absente*

sente, vel impedito Episcopo; nec non assistentiam ipsi Episcopo celebranti praestare, ad Archidiaconum primam dignitatem pertinere, cui vel nolenti, vel impedito proximiorem dignitatem in illis obeundis succedere; & deficientium vices ab alijs immediatè succedentibus suppleri debere, iuxta libri cæremonialis dispositionem. Illustriss. Sabello referente censuit sac. rit. Congreg. quam vidi, & habui præ manibus authenticam.

71 Nonum locum præscribit Canonicis Cathedralis, quia dicuntur Cler. primi gradus, & est maior honor esse Canonicus Cathedralis Ecclesiæ, quã alterius *Innoc. in c. fraternitatem de sepul.*

72 Decimum locum adiudicatum putat Canonicis Collegiatarum, † quia dicuntur Clerici secundi ordinis, & præferũtur Curatis *Inn. in d. c. fraternitatem de sepult.*

73 Vndecimum assignat Plebanis, siue Archipresbiteris Ruralibus.

74 Duodecimum assignat Curatis, seu Rectoribus Parochialium iuxta ordinem, & antiquitatem eorum *c. statuimus de ma. & obed.*

75 Decimumtertium locum assignat beneficiatis simpl. benef. secundum eorum ancianitatem.

75 Decimumquartum locum assignat Clericis simplicibus, quia præferri debent omnibus religiosis, quia antiquior est institutio.

76 Decimũquintum assignat Religiosis, & Monacis in casibus, quibus venire debent ad Synodũ iuxta eorum antiquitatem.

77 Decimumsextum, & vltimum assignat Laicis in casibus, quib. veniũt.

78 Illud tamen summopere animaduertendum est, quod in huiusmodi prelationibus, & sessionibus maximè attendenda est locorum consuetudo, vt dicit glos. in verb. *electis in c. penult. de off. legat. in 6.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Sermo non est de forma actionis Synodalis, sed de solemnitate: Monitiones verò, quæ sunt in Pontificali, videntur de forma.

1 DVbitatur septimò, an sermo, siue prædicatio sit de forma Synodi. Botteus *p. 3. nu. 34. hoc tract.* dicit quod non est necessarius, quamuis sit de solemnitate.

2 At verò Monitiones, quæ sunt in Põtificali, inquit, videntur de forma, ac proinde astruit esse faciendas.

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Iudices Synodales debent esse in Dignitate Ecclesiastica constituti, aut Canonici alicuius Cathed.

1 DVbitatur octauò, quasnam qualitates habere debeant Iudices Synodales. Clarum hoc habemus in Concil. Trid. *sess. 25. de refor. cap. 10.* nimirum, vt deligantur personæ, quę qualitates habeant, iuxtà constitut. fel. rec. Bonif. VIII. quæ incipit *statutum*, & est *c. 11. de rescrip. in 6.* & nouissimè successit Constitut. fel. rec. Greg. XV. *de conseruatoribus*, per quas

2 statuitur, † vt causæ committantur constitutis in Dignitate Ecclesiastica, aut aliàs habentibus Personatum, aut Canonicatum in Cathedralibus.

CON-

Constitutio fel. rec. Greg. XV. De Conseruatoribus.

Anctissimus in Christo Pater, & Dominus Noster D. Greg. diuina prouidentia Papa XV. ex certis rationabilib. causis animum suum monen. & de Voto Venerabilium Fratrum suorum S.R.E. Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum, partim fel. rec. Clementis Papæ VIII. Prædecessoris sui vestigijs inhęrendo, reuocauit, ac nullas, & inualidas decreuit omnes, & quascumque Iudicum Conseruatorum electiones, nominationes, seù deputationes, tàm in vim literarum conseruatoriarum, iuxtà formam in quinterno Cancellariæ descriptam, quàm in vim quorumcumque priuilegiorum perpetuò, vel ad tempus nondum elapsum Apostolica auctoritate concessorum, seù aliàs quocumq; Iure, vel titulo hactenùs factas pro quibuscumque Conuentibus, Capitulis, Militijs, etiàm Sancti Ioannis Hierosolymitani, Congregationibus, Collegijs, Ordinibus, Monasterijs, Hospitalibus, aut alijs quibusuis pijs, tàm sęcularibus, quàm cuiusuis Ordinis, etiam Mendicantium, seu Instituti, vel Societatis regularibus locis, quantumuis exemptis, etiàm de necessitate exprimendis, seu illorum personis, cuiusuis qualitatis, seù conditionis existant. In futurum verò Sanctitas sua hac generali, & perpetuò valitura Constitutione statuit, & decreuit, vt Iudices Conseruatores huiusmodi, siuè principales, siuè subrogati, eligi, nominari, aut deputari non possint, nisi, non solum habeant qualitates requisitas, & descriptas in Constitutione similis rec. Bonifacij Papæ VIII. etiàm Prædecessoris sui, quæ incipit, Statutum; ita vt, vel Dignitate Ecclesiastica prędití, vel personatum obtinentes, vel Ecclesiarum Cathedralium Canonici existant; sed etiam in Concilijs prouincialibus, aut diœcesanis, iuxtà Decretum Concilij prędicti, Iudices electi, seu designati sint. Quodq; deinceps literę Conseruatorię per Sedem Apostolicam concedendæ suprascriptis tantùm dirigantur, & si quę literæ aliter expedientur, illæ, ac deputationes huiusmodi, omniaq, exindè sequenda nullius sint roboris, vel momenti, & nihilominus, qui secùs, quàm iuxtà formam superiùs præscriptam, Conseruatores huiusmodi cum effectu eligere, nominare, seu deputare, aut electis nominatis, seu deputatis vti ausi fuerint, Regulares quidem voce actiua, & passiua sint ipso Iure priuati, adeò, vt habilitationem à nemine, prærterquàm à Romano Pontifice consequi valeant, reliqui verò alijs pœnis arbitrio Sanctitatis Suæ coerceantur, & prædictorum omnium Conuentus, Monasteria, ac loca huiusmodi, eorumq; personæ, ac bona careant Conseruatore ad annum, ita ut illorum causæ intereà coràm locorum Ordinarijs duntaxat cognosci, ac diffiniri debeant; Cæterùm vt latiùs pateat Conseruatorum huiusmodi

di deligendorum facultàs, Sanctitas Sua admonitos voluit omnes locorum Ordinarios, vt in Synodis Prouincialibus, aut Diœcesanis quamplures personas ex habentibus qualitates in prędicta Constitutione eiusdem Bonifacij prædecessoris contentas, & alioquin ad id aptas designari procurent; & si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in eius locum vsque ad futuram prouincialem, aut diœcesanam Synodum. Insuper Sanctitas Sua inhærendo hac in parte Decreto similis recordationis Gregorij Papæ XIII. etiàm Prædecessoris sui, statuit, & ordinauit, vt regulares, ac personæ huiusmodi in Italia infrà duos, extrà Italiam verò infrà sex menses, à die publicationis in Vrbe præsentis Constitutionis inchoandos, debeant sibi eligere, seu assumere Conseruatores iuxtà formam superiùs propositam, eiusq; electionis, seu assumptionis documentum infra tempus huiusmodi penès Acta Curiæ Ordinariorum exhibere, & dimittere teneantur; alioquin eo termino elapso, quamdiù Conseruatores secundùm formam præsentis Constitutionis non elegerint, coràm eisdem Ordinarijs conueniantur, quodq; Conseruatores huiusmodi semel legitimè deputati, nisi ex legitima causa à Sede Apostolica, aut locorum Ordinarijs, prout ijsdem Regularibus, & alijs supradictis libuerit, approbanda, durante quinquennio à die deputationis, amoueri, aut mutari nullatenùs possint, aut valeant. Ad hæc statuit Sanctitas Sua, vt coràm ipsis Conseruatoribus regulares, ac personæ suprascriptæ conueniri quidem, aut trahi debeant, sed alios conuenire, aut trahere non possint, itaut memorati Conseruatores in causis, in quibus regulares, & alij actores fuerint nullam prorsùs Iurisdictionem habeant, sed in ijs tantùm, in quibus rei extiterint; neq; extrà Ciuitates, seù Diæceses, in quibus fuerint deputati, contra quoscumque procedere præsumant. Si qua verò inter Iudices Conseruatores huiusmodi, & locorum Ordinarios controuersia super competentia Iurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, donec per Arbitros in forma Iuris electos super Iurisdictionis cōpetentia fuerit iudicatum. Quòd si qui Conseruatores, siuè in hac parte, siuè aliàs quomodolibet suos limites excesserint, per annum ab offitio Conseruatoris huiusmodi suspensi sint, & pars, quæ hoc fieri procurauerit, sententiam excommunicationis incurrat iuxtà formam alterius Cōstitutionis eiusdem Bonifacij Prædecessoris, quæ incipit, Hac Constitutione, quam Sanctitas Sua in his omnibus, quæ præsenti Constitutioni non aduersantur, innouauit, & innouat. Per hoc tamen non intendit Sāctitas Sua prohibere, quominùs regulares, & alij supradicti in casibus à iure permissis petant Iudicem non suspectum à Principibus, seu Magistratibus Sęcularibus; dum tamen hæc tria copulatiuè concurrant, videlicet, vt Regulares, & alij prædicti sint actores, non autem, rei, vtq; agāt contra laicum, non autem contra Ecclesiasticum, vel aliàs à Iurisdictione seculari exemptum, atque vt causa, in qua Iudex deputatur, fuerit pro-

phana

phana, non autem Ecclesiastica, & in ea iuxtà Sacrorum Canonum dispositionem laicus, vt præfertur, elegendus, Iudex competens existat. Quæ omnia, & singula in præsenti Constitutione contenta Sanctitas Sua voluit inuiolabiliter obseruari; decernens sic in ijs, ceterisq; omnibus præmissis per quoscumque &c. etiàm Sacri Palatij Apostolici Auditores, necnon S. R. E. Cardinales, sublata &c. iudicari &c. necnon irritum, & inane &c. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac litteris conseruatorijs, quas omnes ad formam præsentis Cõstitutionis reduxit, in fauorẽ quorumcumq; Ordinum, tàm Mendicantiũ quã non mendicantium, Militiarum, etiàm S. Io. Hierosol. Congregationum, Societatum, aut cuiusuis alterius Instituti, etiàm necessariò exprimendi, Collegiorum, Capitulorum, Ecclesiarum, Monasteriorum, ac Piorum quorumcumque, tàm Sæcularium, quam Regularium locorum, nec non illorum etiam Iuramento, Confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus etiam immemorabilibus, priuilegijs quoq; etiam ex causa, & titulo oneroso, indultis, & Litteris Apostolicis, etiam Marimagno, seù Bulla aurea, aut aliàs nũcupatis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiàm derogatoriarum derogatorijs, alijsq; efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, etiàm Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet, etiàm per viam communicationis, seù extensionis concessis, & iteratis vicibus approbatis, & innouatis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumq, tenoribus, & formis specialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seù quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma seruanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitùs omissо, & forma in illis tradita obseruata inserti forent, pręsentibus pro expressis habens, quibus, quoad ea, quę præsentibus aduersantur, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice duntaxàt specialiter, & expressè derogauit, ceterisq; contrarijs quibuscumque. Ceterùm, vt præsens Constitutio faciliùs omnibus innotescat, Sanctitas Sua voluit, & mandauit, vt non solum in Cancellaria Apostolica, sed etiam ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ publicetur, illiusq; exempla in ijsdem locis affixa dimittantur, ac in Quinterno Cancellariæ inter Constitutiones perpetuas describatur, & annotetur.

Placet Publicetur, & describatur A.

Lecta, & publ. fuit suprad. Constit. in Cancell. Apost. ab altero ex R. P. D. Maioris Præsidentia Abbreuiatorib. die 20. mensis Sept. Anno Incar. Dom. 1621. Pont. vero prælib. S. D. N. D. Greg. Papæ XV. Anno Primo.

Et postmodum die, & anno suprad. in Quintern. eiusdem Cancell. inter alias Constitut. Apost. descrip. & annot. fuit. Nic. Vrs. Procustos.

DVBIVM NONVM.

ARGVMENTVM.

Iudicis Synodalis officium durat vsque ad futuram Synodum.

1 DVbitatur nonò, quamdiu duret officium Iudicis Synodalis, & quot esse debeant. Non est diutius immorandum, cum iam expressum habeamus in dicta constit. Greg. XV. super relata; nempe vt duret vsque ad futuram Prouincialem, aut diœcesanam Synodum; † ac proindè si aliquis, medio tempore mori contigerit, Episcopus cum consilio Capituli alium in eius locum substituet, vsque ad futuram Synodum. † De numero autem Iudicũ Huiusmodi nihil præscriptum est, nisi vt saltem sint quatuor in qualibet Diœcesi *Conc. Triden. sess. 25. de ref. c. 10.* sed Greg. XV. vt vidimus in dicta Constit. §. *cęterum, vt latius*, admonet Ordinarios, vt quamplures designari procurent ex habentibus qualitates requisitas, *vt supra*.

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Canonicus Ecclesię Collegiatę, qui sit Doctor non potest constitui iudex Synodalis, neque subrogari in locum defuncti Iudicis, qui electus fuerat in Synodo, quia subrogatus debet habere qualitates requisitas: Fit autem talis subrogatio cum consilio Capituli, & subrogati officium durat vsq; ad primam futuram Synodum.

1 DVbitatur decimò, An Canonicus Ecclesiæ Collegiatæ, qui est Doctor, possit constitui Iudex Synodalis. Dominus Vince. Grilenz. hoc tangit *in cons. 127. num. 10.* & pro in-
2 formatione resoluit affirmatiuè; † ea potissimum ratione, quod Doctores censentur comprehensi *in c. statutum 11. de rescrip. in 6.* atq; adeò non excludantur a Conc. Trid. *sess. 25. de ref.*
3 *c. 10.* † vbi statuitur in singulis Concilijs Prouinc. & diœcesanis aliquot personas quæ qualitates habeant, iuxta constitutionem Bonifacij VIII. quæ incipit *statutum*, & alioquin ad id aptas designari, vt præter ordinarios locorum, ijs etiam causæ Ecclesiasticæ, ac spirituales ad forum Ecclesiasticum pertinentes, in partibus delegandæ committantur; ac proindè turpè esset, inquit, Grilenz. quod talis Canonicus, propter huiusmodi Canonicatus adeptionem, amitteret illud, quod aliàs sibi ratione Doctoratus, de Iure vniuersali, concessum est, † quippe qui Doctores à Iure vniuersali habent Iurisdictionem, vt notat Bartolus in *l. 2. ff. de adept. leg.* † Et sunt in dignitate *cap. quanto 3. de magist.* & dicit non obstare glos. in verb. *quędam d. c. statutum*, dum ait
4 † quod Canonicis Cathedralium fiat delegatio, quia, inquit, hodiè aliter sancitum est, vt scilicet omnes habẽtes dignitatem possint indifferenter admitti ad causas decidendas.

Sed reuera pace dicti Doctoris Cõsulentis, nõ fiderem huiusmodi Con-
5 silio, nec illud in facto sequerer; † nã quamuis, ante ęditionem *d. c. statutũ*, potuerit de expresso consensu partiũ fieri commissio institutis in Collegiatis honorabilibus, vt notat ibi glos. in d. verbo *quędam*, hodiè nihilominus *d. c. statutum* prouidit, quòd solis Canonicis Cathedralium Ecclesiarum fiat commissio, vt obseruat eadem glos. *in fine*, & expressus est textus, in *d. c. statutum in §. sancimus*, verſ. *seu Ecclesiarum*, cui accedit Conc. Trid. *cap. supracitato 10. sess. 25.*

Nec

5 Nec videtur verum quod Conc. admittat ad causas exercẽdas Doctores
6 simplices; † quinimò contrarium annuit glos. *in pręcitato cap. statutum* in verb. *dignitate* quæ ait intelligendũ
7 esse de Dignitatibus Ecclesiasticis, † & Conc. Trid. *sess. 24 c. 12. de reform.* vers. *ad cæteras*, statuit neminem esse promouendum ad Dignitates, vel Canon. in Cathedralibus, qui constitutus non sit in 22. Suæ ætatis anno; † & nihilominus Doctores possunt fieri, & doctoratus dignitate decorari, vt obseruat Ancaran. *in proæmio Sexti nu. 5.* si sint in ętate 20. annorum per *c. cum vigesimum 41. de off. deleg. Et l. quidam consulebant 57. ff. de re iudic.* quinimò, & in ætate 18. annorum *per l. 1. §. initium vers. pueritia ff. de postuland.* Cum itaque Iudex non possit constitui minor 21. anno, per textum, & glos. *in d. l. quidam & d. c. cum vigesimum*, quod in eiusdem legis declarationem successit, teste Domino Antonio de Butrio ibidem;
8 † Doctor verò, vt vidimus, possit esse minoris ætatis, sequitur proindè, vt sit incapax deputationis in Synodalem Iudicem.

Nec obstat *l. cum Prætor §. non autem, vers. natura* iuncta glos. ibi vers.
9 *impubes 12. de iudic.* † quæ annuit, vt quis possit esse Iudex, quamuis sit mi-
10 nor 20. annis, imò, & 18; † siquidem intelligenda est, quando Princeps faceret eum ordinarium vel delegatũ
11 *Butr. vbi supra*; † nam Princeps ei, cui magistratum dedit, omnia agere decreuit *d. l. quidam 57. de re iudic.*
12 Nec etiam releuat, quod valet quãdo partes, sciẽtes eum esse minorem, in illum tamen consentiunt; † quod fieri potest in maiori, non autem in minori 18. annis; † nam hæc ratio non militat in Iudice Synodali, quippe qui non deputatur à Principe, neque de consensu partium, & sic non intrat illa dispositio.

Facit etiam contra Consilium Grilenz. quod notat glos. *in c. sciscitatus*
13 *13. de rescript.* † quæ dicit, quod potest causa committi illiterato, qui habeat consuetudinem, siue peritiam iudicandi, & clarus est textus *in l. certi Iuris 15. C. de re iudic. iuncta glos.*
14 Facit tandem quod tradit Lapus, *in d. c. statutum 11. de rescrip. in 6. numero fi.* vbi requisitus per d. Federicum de Sen. nunquid in loco minus insigni, in quo possit haberi copia peritorum, possit causa audiri, ità quod non offendatur *d. cap. statutum*; & nunquid operetur consensus partium, vt causam possit audiri in loco
15 minus insigni, † dicit se ei respondisse, Causam nullatenus posse audiri in loco minus insigni, consensum etiam partium minimè operari posse, vt aliter procedi liceat, quàm disponat *§. sancimus, & §. in nullo d. cap. statutum*, quod planè videtur etiam tenere Ioannes Andr. ibidem super verb. *commodè*, & super glo. *non er-*
16 *go*, ac super verbo *quomodolibet*; † nam, inquit, *d. §. sancimus* requirit quod causa non audiatur, nisi in loco insigni, & vbi commodè haberi possit copia peritorum, ac proindè concludit, quod non sufficit alterum ipsorum, nec potest in hoc partium consensus, nisi vbi exprimitur, vt *in d. §. in nullo*: eiusdem sententiæ est etiam Inn. *in cap. præsens 2. de re-*
17 *scrip. in sexto*, versiculo, † *item dicimus numero fin.* vbi agens de citato ad locum non insignem, constanter concludit, quod licet Iudex Delegatus haberet Clericos aliòqui peritos, qui sibi, & partibus possent sufficere pro opportunis consiliis; tamen

tamen in hoc casu impunè non paretur, quia licet in vno termino illos ratos hàbeat, fortè non habebit in alio, & per alias rationes, quas ibi adducit: ac tandem *in versic. & ideo* di
18 cit quod *ca. præsenti* adiecit *insignia*, † quia in aliqua modica Villa possent reperiri; & haberi ea, quæ ipse superius recensuit, propter quæ fuit constitutum, vt causæ cognoscantur in locis insignibus, & etiam posset haberi ibi copia peritorum, & nihilominus talis locus, secundum eum, nõ
19 esset idoneus: † At verò Ciuitas, quãuis nõ sit magna, nec habeat peritos, erit locus aptus; ad differentiam aliorum locorum, quæ non sunt Ciuitates, nam, inquit, si magna non sunt, apta non sunt.

20 Illud etiam prætereundum non puto, quod obseruat ibi Inno. in fine, videlicet, quod non est necesse, vt periti morentur in locis, in quibus huiusmodi causæ cognoscendæ sunt, sed quod sufficit, vt de locis vicinis haberi possit copia peritorum.

21 Sed iam vltra constitutionem fel. rec. Greg. XV. supra relatam, in §. *in futurum*, vbi statuitur, vt Conseruatoriæ committantur non nisi Ecclesiastica dignitate præditis, vel Personatum obtinentibus, vel Cathedralium Canonicis; qui tamen electi, seu designati sint in Concil. Prouincial. seu Diæces. itaut iam non videatur relictus ambigendi locus, quin Dignitas quam requirit Constit. Bonif. VIII. non debeat esse Ecclesiastica; & ita ex ista constitutione concludi posset, Iudices Synodales, nullatenus posse deputari ex sola qualitate Doctora-
22 tus; † sed omninò esse necessariam qualitatem Dignitatis Ecclesiasticæ,
23 vel vt supra; † & sic Canonicum Collegiatæ quantumuis Doctorem non
24 esse aptum, vt constituatur Iudex; † quod etiam prædicatur de subrogato in locum Iudicis Synodalis defuncti, quæ planè subrogatio, ex dicta Constit. fieri potest per Episcopum cum consilio Capituli, & durabit vsque ad primam Synodum futuram:
25 † Accessit nouissimè declaratio Sac. Congreg. Concilij, quam consului in hęc verba.

An possit eligi in Iudicem Synodalem Canonicus Ecclesię Collegiatæ, qui sit Doctor, si non extant in Cathedrali Doctores, saltem ita idonei? Sac. Congreg. Cardinalium Concil. Trident. interpretum *censuit, Canonicum Collegiatæ Ecclesiæ eligi non posse in Iudicem Synodalem* subscripta.

C. Cardinalis de Torres.

Quam asseruandam traditi authent. in Archiuio Episcopali, & sic penitus cessat omnis difficultas.

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Minor dispensatus super ætate ad obtinendum Canonicatum in Cathedrali non potest eligi in Iudicem Synodalem.

1 ORitur aliud dubium non contẽnendum: An si aliquis obtinuerit Dignitatem, vel Canonicatũ in Cathedrali, in minori ætate 18. ann. super qua fuit dispensatus, possit constitui Iudex Synodalis. Videtur quod sic, nam *c. statutum 11. de rescrip. in 6.* indistinctè loquitur, & nil aliud videtur requirere nisi vt sit Canonicus Cathedralis, ergo standũ huic *glo. in d.c. statutum verb. Canonicus*: Videtur etiam facere *l. quidam consulebant 57. ff. de re iudic. & c. cum vigesimum iunct. glo. verb. eandem 41. de off. deleg.* vbi expressè habetur, quod minor 18. annis potest dari Iudex

3 dex à Principe,† & maior 18. quamuis minor 21. poteſt dari etiam ab inferiore de conſenſu partium *glo. in d.c.cum vigeſimum verb. eandem verſ. ſi verò adultus*. Facit etiam *l.cum Prętor §.non autem verſ.natura*, & ibi glo.
4 verbo *impubes 12.ff.de Iudic.* † quæ dicit, quod adultus nõ poteſt eſſe Iudex vſq; ad 18. annos, niſi in duobus caſibus: nempè, quando eum Princeps facit ordinarium, vel delegatũ: & quando partes, ſcientes eum minorem, in illum conſentiunt; Nihilominus cõtrarium videtur verius, & tenendũ
quod etiam annuit gloſ. in *d.c. ſtatu-*
5 *tum*. verb. *Canonicis*, † nam diſpenſatio non extenditur ad conſequentiã actus diſpenſati, vnde ſi eſt inhabilis ad iudicandum non erit deleg. *glo.in d.c.ſtatutum* verb. *dignitate*, facit quod diſpenſatus in beneficio nõ cenſeatur diſpenſatus in adminiſtratione bonorum Francus in *cap. 1. nu. 5. de æt. & qualit.* & D. meus] Barboſa *de pot. Ep.*
7 *p.1.tit.1.n.19.*† ait non eſſe vocandos ad electionem Epiſcopi illos Canonicos, qui vocem non habẽt in Capitu-
8 lo, veluti ſi in pupillari ætate exiſtãt cum diſpenſatione ſummi Pontificis promoti, & ante eum *ſel. de ben.p.3.q.12.nu.26.* nec obſtat quod *d.ca. ſtatutum* dicat quod poſſunt cõmitti cauſę Canonicis Cathedralium, nam non ideò concludit, quod ſufficiat vt aliquis ſit Canonicus *glo.in d. verb.Canonicis*: minus etiam obſtat dicta *l. cum Prætor*, quia loquitur in Aduocato, qui vltra quod aſſumitur voluntariè, Iudex autem quãdoq; datur inuitus, non poteſt etiam in tantum præiudicare Aduocatus, ſicuti Iudex: neque tandem obſtat *l. quidam conſulebant*,
9 *& c.cum vigeſimum*, † nam à Principe conſtituuntur ordinarij, vel delegati, vt diximus *in antecedenti dubio*, & quamuis annuere videantur, vt poſſit dari minor Iudex etiam ab inferiore de conſenſu partium, intelligendum tamen hoc eſt, vt locum habeat, quando non eſt minor, 18. annis, nam eo caſu etiam cõſentientibus partibus dari non poteſt, ſiquidem Iuriſdictio datur tantum à Principe, vel magiſtratib. *glo. in c.cũ vigeſimum verſ.reſponderi*.

10 Porrò Iudices Synodales, vt diximus *in antecedenti dubio*, non conſtituuntur à Principe, neq; de conſenſu partium, igitur conſtitui non poſſunt minores vigintiduorum annorum, quæ eſt ætas requiſita à Concil. Trid. *ſeſſ.24.c.12.verſ. ad cæteras*, ac proinde cõcludendum videtur, quod debeant verè, & non diſpenſat. habere eam ætatem, quam Concil. requirit, eaimuerò minores ætate, minoris etiàm diſcretionis perſumuntur *gloſ. in d.ca.cum vigeſimum verb. peregeris*, *& in d. l. cum Prætor verbo iudicio*.

DVBIVM XII.

ARGVMENTVM.

Protonotariatus quod ſit dignitas oſtenditur, & quod protonotarius poſſit conſtitui Iudex Synodalis arguitur.

1 DVbitatur 23. An Protonotarius Apoſtolicus, qui non ſit Canonicus alicuius Cathedralis, nec obtineat aliquam Dignitatem, vel Perſonatum in Cathedrali, vel Collegiata poſſit conſtitui Iudex Synodalis, ratio dubitationis eſt, quia, vt ſubtiliter obſeruat D. Germonius *de Indult.*
2 *Card.§.etiam ex eo num. 54.* † ſcriptores Apoſtolici ex Priuilegio fel. rec. Leonis V. & aliorum ſubſequentium Rom. Pont. inter cœteras pręrogatiuas, & honores, illam obtinent, ut omnes, & ſinguli ſcriptores huiuſmodi, tàm præſentes, quam futuri ſint

D.Papæ,

D. Papæ, & S. Sedis Apostolicæ Notarij;
3 † id quod etiam concessum est Militibus Lauretanis per fel. rec. Sixtum V. nam eiusmodi Militibus, & eorum Primogenitis concedit, vt dicantur Nobiles, & Aulæ Lateranensis Comites; & ex his, Clerici dicantur Protonotarij Apostolici: laici vero dicantur Milites militiæ inauratæ.

4 Nihilominus, vt idem Germonius tradit *vbi sup. num.* 64. extinguitur, & finitur illa Dignitas Protonotariatus in persona illius, qui Officium scriptoriæ dimisit, & remanet vti priuatus; Dignitas vero transit in eũ,
5 in quem transfertur officium, † nam Dignitas Protonotariatus videtur esse ibi causa consecutiua, atque realis, & sequi suam causam inductiuam, & officium ipsum, *Dd. in l. sordidorum C. de excusat. muner. li. 10.*

6 Et eo magis quod Dignitas Protonotariatus Extraordinarij conceditur etiam non Doctori, & etiam non existenti in alia Dignitate Ecclesiastica; vnde non ita facile potest admitti præsumptio scientię in Protonotario, sicut admittitur in Canonico Cathedralis, quamuis non sit Doctor, vt concludunt omnes scribentes *in d. c.*
7 *statutum 11. de rescrip. in 6.* † nam Dignitas Ecclesiastica, & Canonicatus non confertur sine examine circa scientiam; quod non præstatur in eo, qui insignitur Dignitate Protonotariatus: Hinc exclamat D. A. de Prętis in Clypeo *c. 8. nu. 17.* quod multi sunt Protonotarij adeo ignari, qui vix merentur seruire Protonotarijs.

8 Nihilosecius ex quo Protonotariatus est Dignitas *l. eos C. de excus. mund. li. 10. & ibi Io. de Plat. & Rebuff. instit. Gomes. in proem. reg. Cancell. q. 1. & Cassan. in Cathal. p. 4. consid. 29. Thes. for. Eccl. de grad. & Dign. c. 2. num. 34. Granut. ad Sim. de reseru. quęst. fi. Germon. d. §. etiam ex eo n. 56. & sequenti.*
9 † nec aliæ personę consueuerunt decorari tali Dignitate, nisi Ecclesiasticæ, quod communis practica probat, & etiam colligitur ex pręallegato Priuilegio fel. rec. Sixti V. concesso Milit. Lauret. dicerem proinde Protonotarium Apostolicũ, siue sit creatus à Papa, † siue sit à Legato Apostolico, quod præstare potest, *teste Granutio d. quæst. fi.* posse constitui, & deputari in Iudicem Synodalem, tanquam obtinentem Ecclesiasticam Dignitatem, me tamẽ submitto correctioni Sacræ Congreg. cuius est hoc decidere.

10 Nec obstat ratio dubitandi adducta de Scriptoribus, tum quia eorũ officium est venabile, & per consequens transmissibile, & sic sequeretur magnum absurdum, si Dignitas Protonotoriatus remaneret, etiam post dimissum officium, quippe qui sic possent oriri infiniti Protonotarij,
11 † cum tamen infinitas debeat euitari *l. qui bona §. fi. & ibi not. ff. de dam.*
12 *infect. Abb. in c. 1. num. 4. de priuil.* † vbi ait Dignitatem, quæ per se alioqui excellens est, numerositate vilescere.

13 Hinc etiam ait Germonius *in d. §. etiam ex eo num. 70.* quod in Italiã Dignitas Doctoratus hodie est contemptibilis, quoniam passim omnes promouentur ad illam.

14 Tum quia, vt dictum est, Protonotoriatus in Scriptoribus non stat de per se, sed cõsecutiuè, & accessoriè ad officium Scriptoris, ideo sublato officio cessare debet Dignitas accessoria *Germonius d. §. etiam ex eo num. 64.*
15 † At in Protonotarijs creatis vt sup. quia Dignitas huiusmodi stat de per se, ideo videtur quod possint constitui Iudices Synodales: & ita tenerem donec appareat contraria decisio.

16 Ne-

16 Neque me turbat exclamatio D. Ant. de Pretis, etenim quamuis non habeatur ratio Doctoratus neq; alterius Dignitatis cuius rei testis ipsesum, qui ita in practica vidi in D. Nicolao Ottello Canonico Collegiatæ Ecclesiæ S. Mariæ ad Niues huius Ciuitatis Alexand. cuius experientia in rebus gerendis ac alia merita effecerunt, ut cum magna eius laude, & utilitate fuerit in ista Alexandr. regione deputatus Apost. Regiusque, & Ducalis Subœconomus.

17 Habetur tamen ratio nobilitatis, quæ planè ex serie Priuilegij, seu Breuis huiusmodi, ne de subreptione impugnetur debet semper verificari; unde iam cessare uidetur ratio exclamationis D. Ant. de Pretis; quippe qui nullus eiusmodi Rusticus potest tali

18 Dignitate decorari; † Cum autem in Nobili Ecclesiastico præsumatur sciētia saltem sufficiens, in affirmatiua proinde adhuc persisterem.

19 Sed suboritur aliud dubium. Quid si Protonotarius antequam receperit Insignia huiusmodi Protonotarijs tradenda, & antequam præstiterit debitum fidelitatis iuramentum, deputaretur in Iudicem Synodalem An teneret talis deputatio? Ratio dubitationis ea potissima est, quia Protonotariatus uidetur concessus sub cōditione, ut iuramentum præstetur, qua non impleta, gratia non uidetur dici perfecta *l. necessario §. quod si pen-*

20 *dente ff. de pericul. & rei vendic.* † *D. Granut. in præallegat. q. fi. ad simonetam num. 5.* similem quærit. mouet circa reseruat. benef. & referens pro affirmatiua, decis. *110. Peregrin. lib. 1. & dec. 339. Put. li. 2.* ea quippe ratione,

21 † quia propter erogatum prætium 100. aur. in expediendis literis Protonot. necessarium, præsumptio emanat de eius ordine, & mandato factā esse impetrationem, cuius interest; nihilominus inclinat in negatiuam per iura, & doctrinas, quas vbi adducit *num. 6. & seq.* & in eadem negatiua ait residere Mandos. *in 8. q. reg. 1. Cancell.* sed ex quo quæstio Granutij erat de defuncto antequam ad ipsum perueniret Breue, scrupulus non adhuc tritus non silet, quando iam accepit breue, sed neglexit iuramentum præstare. Ego nolo hęc decidere, sed putarem adhuc gratiam nō esse perfectam, & ideo non posse potiri priuilegio; me tamen remitto: sat sit dubium excitasse.

DVBIVM XIII.

ARGVMENTVM.

Qui Dignitatem aliquam dimisit retinet reliquias, & vestigia honoraria Dignitatis dimisse; & vacantibus in inferiori Dignitate præfertur, non tamen potest constitui Iudex Synodalis.

1 DVbitatur 13. An ille qui aliquā Dignitatem dimisit, possit nihilominus cōstitui Iudex Synodalis.

2 Ratio dubitationis ea est potissima quia in dimittente aliquam Dignitatem remanent aliquæ reliquiæ, & vestigia, in memoriam antiquæ Dignitatis, hoc est nomen, seu honor, & prælatio honoris *Io. de Platea ad l. 1. & 2. C. de præfect. Præt.* cum alijs citatis per Germon. *de Indult. §. etiam ex*

3 *eo num. 74.* † quæ planè vestigia faciunt ipsum honorarium *l. 2. C. vt Dignit. Ord. seruo.* Respondendum vide-

4 tur negatiuè; nam quamuis concedatur aliquas reliquias, & honoraria remanere in huiusmodi dimittenti-

5 bus officium cum Dignitate, † quod tamen pretio, aut suffragio non fuerunt adepti, quo casu nedum cessaret Dignitates cum Officio, verum etiā omnes reliquiæ, & nulla remanerēt

e ve-

vestigia, *l. vniuersi, & ibi Bart. Plat. & Rebuff. C. de lega. com. li. 10. quam al legat Germ. vbi sup. num. 79.*

6 Attamen huiusmodi vestigia conceduntur sine præiudicio tertij, & sine aliquo exercitio præcedentis Dignitatis,

7 tatis, † nec tales dimittentes, & honoraria habentes præferuntur vacantibus in eadem Dignitate; tametsi præferantur vacantibus in Dignitate inferiori *Germon. d. §. etiam ex eo*

8 *num. 74. & seq.* † nec huiusmodi vestigia efficiunt, vt in terminis reseruationis benef. decidit Rota coram R.P.D. Oriolen. *& est decis. 70. num. 11. p. 1. diuers.* vbi dictum fuit, quod huiusmodi vestigia non sufficiebant ad inducendum reseruationem beneficiorum, *Germon. d. §. etiam ex eo nu. 81.* & ex his tenerem non posse eum, qui huiusmodi vestigia honoraria habeat, deputari in Iudicem Synodalem.

DVBIVM XIV.

ARGVMENTVM.

Locus insignis dicitur iuxta prouinciæ opinionem.

1 ORitur aliud dubium valdè proficuum circa ea, quæ diximus in antecedenti dubio quatenus diximus causas non posse cognosci in locis non insignibus, quamuis omnia ibi haberentur, quæ reperiri possunt in locis insignibus; dubitatur, inquã; quænam loca dicantur magna vel in-

2 signia. Inn. † *in c. præsenti de rescrip. in 6. super glos. Copia. num. 3.* vbi hoc dubium excitat, dicit recurrendum esse ad communem opinionem Prouinciæ *l. labeo 7. ff. de suppell. legat.* Io. Monac. *in c. statutum 11. de rescrip. in 6. in princip.* & hoc idem consuluit Nauar. *de verb. signif. cons. 1. num. 4.* vbi tenuit Villam Forisecam licet non sit muris cinctam, quia tamen habet 800. Municipes, quod est quoddam præcipuum in ordine locorum Hispaniæ non muratorum, esse proinde locum insignem, & ego dixi supra *in*

3 *prælud. 2. dub. 2. de Ecclesia Colleg.* † vel dicamus cum Inn. *vbi sup. nu. 3.* quod relinquitur arbitrio boni viri, id est iudicis illius terræ, ad quem fit citatio *l. continuus §. item qui 137. ff. de verbor. oblig.* & non arbitrio Iudicis Ciuitatis, qui in hoc potius censetur pars quam Iudex, quia non præsumitur quod contra factum suum sententiaret *l. ne in arbitris 4. C. de arbitr.* qd. etiam annuit Nauar. *d. cons. 1. num. 3.* dum ait, quod is, cui committebatur dispensatio accepit informationem de contentis in commissione, & consequẽter de loco illo an esset insignis.

4 † Hinc Innoc. loco citato mouet dubium quid si ille locus haberet Iudicem vnum in temporalibus, & alterum in spiritualibus? & respondet quod si ambo sint præsentes, simul amborum arbitrio diffiniendum est, & idem si sint plures; dummodo omnes hi Domini, ijdemq; Iudices sint personæ Ecclesiasticæ, quia sæcularis arbitrium putat non esse adeundum; & si non sint omnes præsentes, proce-

5 dent tantum præsentes; † si verò omnes essent absentes, vel aliàs esset certa ratione suspecti, tunc, inquit, alij

6 boni viri eligerentur ad hoc, † & si nõ possent hi concordare procederetur secundum tenorem *cap. legitima 2. de appell. in 6.* per quod statuitur, vt ipsis arbitris per iudicem competens terminus præfigatur, intra quem in idem cõueniant, vel tertium concorditer aduocent, cum quo ambo, vel alter eorum, eius sospitionis negotiũ

7 terminare procurent, † alioquin Iudex, ex tũc in principali negotio procedere

cedere

cedere non ommittit; & hi inquit, Innocen. procedent iuris ordine non
8 ſeruato; † ſed dicit quod ſibi magis placet, vt arbitrium boni viri ſit Iudicis, qui de cauſa cognoſcit, & ſic loquatur *d. l. continuus §. item 137. ff. de verb. oblig.*

9 Poſt hæc ſcripta accepi ab Illuſtriſs. D. meo Decretum Sac. Congreg. rit. cum informatione iuris, quod hic inſerendum duxi, & eſt tale.

Decretum Sacræ Congreg. Rituum vnà cum Informatione Iuris D. L. Centoflorenij pro Ill. Communitate ciuitatis Nouę.

Illuſtriſs. ac Reuerendiſs. DD. Cardinalibus Sac. Congreg. Rituum.

PRæſuppoſita Conſtitutione Innoc. III. in Concil. Lugdunenſi edita ac relata *in c. ſtatutum de reſcri. in 6.* qua cauetur, vt nullis, niſi dignitate præditis, aut perſonatum obtinentibus, ſeu Eccleſiarum Cathedraliũ Canonicis cauſæ authoritate literarum Sedis Apoſtolicæ, vel Legatorum eiuſdem de cætero committantur: nec audiantur alibi, quàm in Ciuitatibus, & locis inſignibus, vbi poſsit commodè copia peritorum haberi.

Supplicatur Sac. Congreg. vt dignetur declarare, An oppidum Ciuitatis Nouæ Firmanæ Diœceſis ſit ad prædictum, & alios Iuris effectus inſigne, necne?

QVamuis inſignis ſit iuris diſceptatio, maximèq; controuertant Doctores, quodnam ſit, & dicatur Oppidum inſigne; receptiſsima tamen eorundem ſentẽtia eſt Iudicis arbitrio hoc eſſe repoſitum, vt poſt *gloſ. in d. c. ſtatutum in verbo, copia teſtantur, Lapus, Specul. Tiraquel. & alij* apud *Menoch. lib. 2. de arbitr. centur. 2. caſ.* 158. *num.* 4. Verùm tamen quia nihilominus oportet, arbitrium Iudicis eſſe regulatum, omiſsis leuioribus inſpectionibus ſitus, ſalubris aeris, fertilitatis territorii, iucundiſsimi maris aſpectus, portus, opportuni amnis, & ſimilium, quæ omnia ad hãc cauſam plurimùm conferunt, probabimus nos, Oppidum noſtrum inſigne eſſe ex infraſcriptis qualitatibus, quas Doctores ad hoc dignoſcendum tradiderunt.

Prima igitur qualitas, quæ locum inſignem reddit, eſt numerus habitatorum, *ità Bonif. de Vital. in Clemen. grauis num. 56. de ſenten. excom.* & hæc qualitas ſatis, ſuperque reperitur in Oppido noſtro, quod, vt infra dicetur, plures rerum Italiæ Scriptores admodùm frequens eſſe teſtantur, & re ipſa conſtat familiis, ſeu focularibus octingentis viginti, habitatoribus verò quatuor mille, exceptis quatuor regularium, & vno ſanctimonialiũ Monaſteriis ibi exiſtentibus; vt patet ex Inſtrumento hac de re in forma authentica exhibito. Quæ populi numeroſitas haud dubiè locum inſignem reddit; vt arguitur ex ſententia *Nauarri* qui *Conſ. 1. de verb. ſignif.*

signif. respondit *Oppidum Fonseca Toletanæ diœcesis esse insigne, quia habebat octingentos municipes.*

Verùm quia fortè numerus habitatorùm dumtaxat non sufficeret ad hoc, vt Oppidum haberetur pro insigni, si omnes essent populares, & mechanicis partibus operam darent: nec vlla ibi esset distinctio Populi, Nobilium scilicet à Plebe, & textus *in d.c.statutum.* ad hunc effectum specialiter, & expressè requirit copiam peritorum, scilicet iuris, vt ibi declarat glos. omissis pluribus, qui in eodem oppido, & præsertim in Academia ibi iàm pridem erecta armis, & litteris decorati existunt, & retroactis temporibus extitere, vt multorum scripta testantur, & patet ex oblatis literis Cardinalis, & eius Prouinciæ Legati, qui de anno 1457 illud propterea eximia laude dignissimum existimauit, necnon ex literis erectionis ipsius Collegiatæ, vbi asseritur, idem oppidum notabili Doctorum, & Nobilium numero refertum esse; ex fide itidem authentica. probatur in oppido nostro extare hoc tempore viginti tres Iuris vtriusque Doctores exindè oriundos, ac
10 viuos;† quæ quidē qualitas procnldubio locum insignem red-
11 dit;† cū eiusmodi Doctores sint nobiles, etiàm præferendi ijs qui nobilitatem non à se, sed à parentibus acceperunt, vt latè probat *Tiraquell. de nobil. capitulo quinto numero 3. & 5. & Cassanæus in Cathalogo gloriæ mundi 12. considerat. par. 8. & 24. consider. 10.*

Et vt ait Petrarcha de Patria gloriosa, summa loci laus sola virtus est Ciuium, & infra de ignobili Patria, non vetustas, non turres, ac mænia, non plateæ, non palatia, ac templa marmorea, non statuæ, non picturæ, non aurum, non gemmæ, non campi legionum, & classium pleni portus, non peregrinis referta mercibus emphoria, & lucri amore æquor omne sulcatum, non postremò Ciuium forma, vel numerus, non rerum copia, exundansq; cibis forum, non purpureæ clamides, onustæque miris cultibus, non fastus, non deliciæ, non voluptas; sed virtus sola locum nobilitat: Vnde etiàm Virgilius Romam commendans, prætermissis cæteris qualitatibus, eam fælicem prole virum appellat; & ex Iuris peritis locum insignem reddi, tradunt *Vitalinus, & Menoch. locis citat. & Specul. tit. de cit. §. primo versiculo si qua loca, & alij plures.*

Et quia Galen. in exhortatione ad bonas artes aduertit, quòd si fixius, & attentius, vt ipse ait, contemplemur res hominum, comperiemus, non homines factos Illustres ex Ciuitatibus; sed è contra per viros bonos, & artibus præstantes horum patrias fuisse nobilitatas; non erit fortasse absque animaduersione prætereundum Anibalem Carū Sacræ Religionis Hierosolymitanæ Commendatarium ex oppido nostro oriundum fuisse, quippè qui, quamuis hæc eius Patria

ex

ex ſe inſignis non eſſet, adhuc ſui nominis, & ſcriptorum celebritate poſſet eam talem per ſe ſolus efficere; vt infinita penè exempla teſtantur eorum, qui dum in viros celebres euaſerunt hanc gloriæ ſuæ partem impertierunt, & Patriæ.

Ad hæc Bartholus *in l. bonorum de bonorum poſſeſſ. & Bald. in l. iuris ignorantiæ, C. qui admitti*, tradiderunt, cum eſſe locum inſignem, qui habet iurisdictionem mero, & mixto imperio inſignitam, & hanc qualitatem non defuiſſe oppido noſtro teſtantur inter cætera diplomata authentica, quæ dantur Manfredi Regis Hieruſalem, & Siciliæ, & Nicolai IV. quibus illi omnimoda iuriſdictio, exceptis tantùm cauſis hęreſis, & læſæ Maieſtatis conceditur, &c.

Pręterea hæc qualitas probatur ex communi opinione Vulgi, vt ait *Gloſſ. & Ioan. Monach. in dicto cap. ſtatutum*, quæ conſtantiſsimè ſuffragatur Oppido noſtro; Verùm, ne quis obijciat, quòd, communis opinio plerumque eſt mendax, *l. ſi priuatus in 2. reſponſo, ff. qui & à quibus, & l. Barbarius, ff. de officio Prætoris*: & quod ait *Tullius de legibus, nihil ſtultius eſt, quam ſentire, opinione vulgi aliquem eſſe beatum: ac pro mur. nihil eſt incertius vulgo: & alibi pro Plo: non eſt conſilium in vulgo, non ratio, non diſcrimen, diligentia, & quia ſcinditur incertum ſtudia in contraria vulgus; probabimus*, oppidum noſtrum inſigne eſſe ex teſtimonijs, adeoque ex communi opinione Principum, & ſcriptorum, quibus nulla omninò exceptio poteſt opponi.

Et quidem magni, ac ſupremi Principes, & ipſimet Romani Pontifices, ac Imperatores, qui illud ampliſsimis priuilegijs decorarunt, ſemper inſigne, ac percelebre exiſtimarunt, inter quos.

Primò Gregorius IV. in indulto Ciuitatis nouę, cuius copia authẽtica datur, emendi, & extrahendi frumentum abſque licentia Sedis Apoſtolicę de anno 840. appellat nobiles eius loci habitatores, ibi, *dilectis filijs, & nobilibus viris Poteſtati, & Communitati Ciuitatis nouæ, &c.*

II. FEDERICVS II. Imperator, quo, vt aiunt nullus magnificentior tenuit Romanum Imperium, anno 1243. ſcribens Poteſtati, & Communitati Ciuitatis nouę, quam tunc ſub ſua, & Imperij poteſtate eſſe contendebat, toto tenore literarum, quę exhibentur, ſatis innuit, quam celebre hoc oppidum exiſtimaret, cuius conceſſionem Sedi Apoſtolicę iàm factam reuocat, & nunquam impoſterũ ab Imperio alienari poſſe decernit.

III. Anno 1302. Dux Venetiarum illius Reipub. nomine epiſtola ſua per Nuncium ad hunc effectum expeditum trãſmiſſa, quam inſcribit, *nobili, & ſapienti viro Poteſtati, ac prudentibus Viris Concilio Communitati Ciuitatis Nouæ amicis ſuis dilectis*, poſt ſignificationem factam de reconciliatione inter Rempublicã, & Eccleſiam

Ro-

Romanam inita, concludit his verbis, *Amicitiam igitur vestram attente requirimus, & rogamus, quatenùs vobis placeat, &c.* vt constat ex literis exhibitis.

III. Anno 1457. Cardinalis Borgia, tunc Prouinciæ Marchiæ Legatus, proindeq. eius oppidi sub sua legatione existentis qualitates optimè callens, in literis Sac. Congregationi oblatis, quibus authoritate Calisti III. eius Patrui indulget Communitati Ciuitatis nouæ, vt possit sibi Iudices, & alios officiales eligere, de Ciuitate noua, ait, *quæ inter alias eius Prouinciæ terras florens, & eximia laude tàm in situ, quàm in hominum prestantium numero dignissima existit.*

V. Sixtus V. anno, 1585. in erectione Ciuitatis nouæ in Ducatum, quæ non sine præuia, ac diligenti loci informatione fieri consueuit; habita ratione, quòd idem Oppidum, vt ipse ait, incolarum frequentia, & opibus erat admodùm insigne, in nobilem Ducatum erexit.

VI. Clemens VIII. anno 1593. habita ratione, vt ait, quòd eadem Terra, quã eius Prędecessor Ducatus titulo, & honore decorauerat, muris, cincta, & notabili Doctorum, copiosoq, Christi fidelium, aliorumq; vtriusque sexus numero referta erat, in ea Ecclesiam Collegiatam, ex sententia huius Sacræ Congregationis insignem, erexit.

VII. Magnus Etruriæ Dux, & Magister Sacræ Religionis Equitũ Sancti Stephani, quamuis eius statuto exprefsè caueatur, vt ad mittendi ad eam Religionem inter alias qualitates originẽ trahant à loco, qui ante eius ortum Ciuitas fuerit; nihilominus habita ratione qualitatum Ciuitatis Nouæ, plures indè oriundos, quorum vnus iàm viuit, diuersis temporibus admisit.

Et tandem Sacra Religio Hierosolymitana Commendatarium Anibalem Carum, cuius supra meminimus, & alios indè oriundos itidèm absque vlla difficultate recepit.

Quibus accedit testimonium, & communis opinio scriptorum, inter quos.

Primo Plinius *lib. 3. suæ natur. histor. cap.* 13. appellat Ciuitatem nouam, Nouanam, eamq; refert inter antiquas eius temporis Ciuitates.

II. Abrahamus Ortellus *in Thesauro Geographico ait Nouana Piceni vrbs Plinio (Nobana aliquot codicibus) Città noua nunc, &c.*

III. Paulus Merola Belga *in sua cosmographia par. 2. lib. 4. fol.* 176. refert Ciuitatem nouã inter alias, quas itidem vocat antiquas Prouinciæ Marchiæ Ciuitates, & infra de ea fol. 180. ait, *haud procul à mari nobilissimum Oppidum frequensvè in monte Ciuitas noua, quæ Nouana à Plinio appellatur;* vndè constat de identitate loci, eumvè antiquitus fuisse Ciuitatem.

IV. Leander Alberti frater ordinis Prædicatorum in descriptione Italiæ sub titulo Marchiæ Anconitanę, siue Piceni regione VIII. vocat Ciuitatem nouam nobilẽ, & valde

& valde plenam populo.

V. Pamphilus Poeta *in tractatu de Piceni nobilitate, & laudibus fol.* 68. commendat Ciuitatem nouam multis carminibus ibi.

Palladis arboribus gaudent noua mœnia celſis.
Hunc ſibi ſelegit læta Minerua locum, &c.

Et Anibal Carus, licèt fortè in hac cauſa videri poſsit ſuſpectus; in ſuo italico Epigrammate de Ciuitate noua ait.

Pico non vidde mai nido sì bello.

VI. Confirmatur ex his quæ refert, *Coyrus, qui in V. parte ſuæ hiſtoriæ pag. 352. ait, quòd cum anno 1445. idem Oppidum magno exercitu obſeſſum fuiſſet à Taliano Duce exercitus Regis Neapolis, tantùm abeſt, vt expugnatum fuerit, vt potiùs exercitus nullo illato Oppidanis damno, coactus fuerit ab obſidione diſcedere.*

Id quod teſtatur etiàm *Author fragmentorum Ciuitatis Firmanæ, qui in cap.* 102. *fol.* 118. ait, *regionem totã Picentinam præter Ciuitatem nouam defeciſſe, quæ obſidione præmebatur à prædicto Taliano:* additq; Auximũ, Recinetum, & Montem ſanctum eorum vè exemplo reliqua Piceni Oppida ſe ſpontè eidem Taliano dediſſe.

Ac denique comprobatur ex ſentẽtia huius Sac. Congregationis, quæ, dum quæreretur, an Eccleſia Collegiata S. Pauli Ciuitatis nouæ eſſet inſignis adhoc, vt Dignitas, & ſaltem dimidia pars Canonicatuum ibi exiſtentium conferri debeat habentibus qualitates *ca.* 12. *ſeſſ.* 24. *Sac. Trid. Conc.* necnon adhoc, vt Illuſtriſsimus Archiepiſcopus poſsit in vim *ca.* 15. *eiuſdem ſeſſ. & Concil.* augere illius redditus, qui ſuſtinendo decenti Canonicorum gradui pro loci, ac perſonarum qualitate non ſufficiunt; hac peculiari loci conſideratione inter reliquas Eccleſiæ qualitates iàm cenſuit, eſſe inſignem. Et quia præter inſignem hanc Collegiatam habet intra eius mæniorum, ac territorij diſtrictum trigintaquatuor alias Eccleſias in eius planta impreſſa deſignatas, quæ omnes fabrica, & ornatu, ſacraq; ſuppellectili pro dignitate nitent.

Quę omnia, & plurima eiuſmodi breuitatis gratia omiſſa, ſicut magnæ exiſtimationis, & opinionis argumentum præſeferũt; ità planè probant, Oppidum noſtrũ eſſe vetuſta nobilitate inſigne; cum integrũ ſit iudicium, quod plurimorum ſententijs confirmatur *can. extra conſcientiam diſt. 64. & c. prudentiam de off. deleg. Specul. in tit. de Aduocato* §. 3. *verſ. habito, & verſ. ſeq.* & per ampliores homines perfectiſsima veritas reueletur, *l. vltima, C. de fideicom.*

I. Centoflorenius.

SAcra Rituum Congregatio, re maturè diſcuſſa, ac pręallegatis iuribus ſemel, atq; iterum attente conſideratis, cenſuit, prædictum Oppidum Ciuitatis nouę eſſe ad omnes iuris effectus inſigne: atq; ideò honoribus, ac priuilegijs Oppidorum inſignium frui, & gaudere poſſe, ac debere. Die 10. Decemb. 1622.

F. MARIA CARD. A MONTE.
Io. Baptiſta Rinuccinus Secr.

Illu-

Illustriss. ac Reuerend. DD. Cardinalibus Sac. Congreg. Rituum.

Pro Capitulo Ecclesiæ Collegiatæ, & Communitate Ciuitatis Nouæ.

CVm aliàs Sacra Congregatio ad certos tunc expressos effectus declarauerit, Oppidum Ciuitatis nouæ Firmanæ Diœcesis, & Ecclesiam Collegiatam S. Pauli in eo existẽtem esse insignia; rursùs supplicatur eidem Congregationi, vt pro consueta benignitate dignetur declarare, an idem Oppidum, & Collegiata sint insignia ad omnes iuris effectus; ita vt tàm Oppidum ipsum, quàm Collegiata honoribus, priuilegijs, & prerogatiuis Oppidorũ & Collegiatarum insigniũ frui, & gaudere possint, ac debeant?

CAusa semel, atq; iterùm in Sacra Ritunm Congregatione proposita, eadem Congregatio, re maturè discussa, ac loci, & Ecclesię qualitatibus consideratis, censuit, tàm Oppidum, quàm Collegiatam prædictam esse ad omnes iuris effectus insignia, atque ideo honoribus, ac priuilegijs Oppidorum, & Collegiatarum insignium frui, & gaudere ac debere. Die 10. Decemb. 1622

F. Maria Card. à Monte.

Io. Baptista Rinuccinus Secr.

GREG. PAPA XV. Ad perpetuam rei memoriam.

EXponi Nobis nuper fecerunt dilecti Filij Capitulum, & Canonici seculares, & Collegiatæ Ecclesiæ S. Pauli Oppidi Ciuitatis nouæ Firmanæ Diœcesis, ac Vniuersitas, & Homines eiusdẽ Oppidi, quòd, cum aliàs Venerabiles Fratres nostri S. R. E. Cardinales sacris ritibus præpositi declarassent ad certos tunc expressos effectus, Oppidum, & Ecclesiam huiusmodi esse insignia; nuper ijdem Patres, instantibus de nouo Capitulo, & Canonicis, necnon Vniuersitate, & hominibus prædictis, decretum ediderunt tenoris subsequentis, videlicet.

Causa semel, atque iterùm in sacra Rituum Congregatione proposita, eadem Congregatio, re maturè discussa, ac loci, & Ecclesiæ qualitatibus consideratis, censuit, tàm Oppidum, quàm Collegiatam prædictam esse ad omnes iuris effectus insignia, atque ideo honoribus, ac priuilegijs Oppidorum, & Collegiatarum insignium frui, & gaudere posse, ac debere die 10. *Decembris*. 1622.

Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, Capitulum, & Canonici, necnon Vniuersitas, & homines prædicti plurimùm cupiant, Decretum huiusmodi pro illius firmiori validitate, & subsistentia Apostolicæ Nostræ confirmationis robore communiri; Nobis propterea humiliter supplicari

cari fecerunt, vt fuper præmifsis opportunè prouidere de benignitate Apoftolica dignaremur. Nos igitur Capitulum, & Canonicos, ac Vniuerfitatem, & homines prædictos fpecialibus fauoribus, & gratijs profequi volentes, & eorum fingulares perfonas à quibufuis excommunicationis, fufpenfionis, & interdicti alijsque Ecclefiafticis fentẽtijs, cenfuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occafione, vel caufa latis, fi quibus quomodolibet innodatæ exiftunt, ad effectum præfentium duntaxat confequendum, harum ferie abfoluentes, & abfolutos fore cenfentes; huiufmodi fupplicationibus inclinati; Decretum prędictum Apoftolica authoritate, tenore præfentium approbamus, & confirmamus, illique inuiolabilis Apoftolicæ firmitatis robur adijcimur, ac omnes, & fingulos tàm iuris, quàm facti defectus, fi qui defuper quomodolibet interuenerint, fupplemus; decernentes, præfentes literas validas, firmas & efficaces exiftere, & fore, fuofque plenarios, & integros effectus fortiri, & obtinere, ac Capitulo, & Canonicis, necnon Vniuerfitati, & Hominibus prædictis in omnibus, & per omnia plenifsimè fuffragari, irritumque, & inane, fi fecus fuper his à quoquam quauis authoritate fcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obftantibus Conftitutionibus, & ordinationibus Apoftolicis, cæterisque contrarijs quibufcunque.

Datum Romæ apud S. Petrum fub anulo Pifcatoris, die 25. Februarij 1623. Pontificatus Noftri Anno Tertio.

S. Card. S. Sufannæ.

DVBIVM XV.

ARGVMENTVM.

Si quis citetur ad locum non infignem, confulitur quid faciendum fit.

1 EX quo in antecedenti dubio vidimus quænam loca dicantur infignia, & quis iudex pofsit huiufmodi infignitatem declarare: occurrit modo nõ ineptum dubium, quid inquã iuris erit fi quis citetur ad locum nõ
2 infignem. † † Diftinguendum videtur; vel enim excufatio facti eft notoria, vel eft dubia; ideft, aut locus eft notoriè non infignis, aut dubitatur an fit infignis. Si igitur nulli dubium eft, vel effe debet quod locus, ad quem fit citatio non eft infignis, citatio, & proceffus non tenet; fi vero excufatio eft dubia, tunc debet ire & coram eo proponere de facto loci peritorum, & huiufmodi: & fi pars neget, requirendum eft arbitrium boni viri, cui fi pars citans nolit ftare, alia pars fecurè appellat: & fi alia pars, quæ allegat contra locum, nollet ftare arbitrio, iudex fecurè proce-
3 dit; † fi verò dicit fe grauatum à bono viro in definiendo vtrum locus fit infignis nec ne, tunc nõ licet appellare ficut nec in arbitris ipfius enim arbitrium dicitur *per l. continuus 137. ff. de uerb. oblig. Inn. nu. 3. in cap. præfenti, 2. de refcrip. in 6.*

DVBIVM XVI.

ARGVMENTVM.

Appellatio datur vbi negari contingit aliquem locum non esse insignem, vel è contra.

1 DIximus in præcedenti dub. quod vbi pars negat aliquem locum esse, vel non esse insignem, debet requiri arbitrium boni viri; nunc dubitatur, an possit dari appellatio absque huiusmodi arbitri datione. Inn. *num. 3. vers. vel dic. in c. præsenti. de re-*
2 *scrip. in 6.* dicit, † quod etiam sine requisitione boni viri potest statim appellari, sic *appello nè procedas, quia non est locus iste aptus examinationi causarum*, vel propter sui vtilitatem, vel iurispetitorum defectum;
3 iudex autem qui cognoscet de appellatione, si inuenit causam veram appellationis, cassabit quicquid iudex fecit post appellationem, alioquin confirmabit, *c. interposita de appel.*

DVBIVM XVII.

ARGVMENTVM.

Citatus extrà locum non insignem, si non comparet an sit tutus, declaratur.

1 DVbitatur ex his, quæ diximus in antecedenti dubio, vbi dixi posse recurri ad remedium electionis arbitri, & ad remedium appellationis, vbi quis citatur extra locum non insignem. Inquã dubitatur quid iuris si pars citata extra locum huiusmodi non vadat neq; appellet, quia credit se tutam, *per c. præsenti 2. de rescrip. in 6.* vbi, habetur quod impunè
2 non peretur. † Respondet Innoc. ibi vers. *sed quid si pars*, quod tutius est ire, & defectum coram iudice exponere, veruntamen si non vadat, & feratur sententia contra ipsam, vel fiat missio in possessionem, vel fulminetur excommunicatio, non tenet, ex nullitate citationis *arg. l. si cum dies*
3 *§. si arbiter 26. ff. de recep. arbitr.* † quia in sententia, & in citatione sufficit si notorium est impedimentum, namque notoria debent haberi pro ex-
4 pressis *l. si vero 5. ff. qui satisd. cog.* † sed si notorium non sit; tunc si non vadit tenet excommunicatio, & missio in possessionem *l. si quis ex 5. ff. de iudic. c. si duobus 7. de appel.* nec facit vim ipse Inn. vtrum Iudex sciuerit defectum loci, an ignorauerit; sufficit .n. inquit, in veritate esse, quod notoriũ est ibi defectum loci esse; & quamuis
5 putet, quod expressè litigando in talibus locis possit tacitè renunciari
6 huic exceptioni; † attamen non eundo ad illa loca, vel non appellando, non videtur renunciari, vel tacitè consentiri quod procedatur; imo potius contradic. videtur.

DVBIVM XVIII.

ARGVMENTVM.

Statuta legenda sunt quoad substantialia non quoad omnia verba.

1 DVbitatur 18. an sit necesse vt statuta legantur, & an de verbo ad verbum. Respondet Bot. *de Synodo p. 3. actu 6. nu. 36.* dicens quod necesse quidem est vt statuta Conc. Generalis, vel etiam Prouincialis legãtur in Synodo diæcesana, quæ primo quoq; tempore celebrabitur post cõclusionem huiusmodi Concilij, vt alias vidimus *dub. 6. n. 5. c. 2.* † & debet
2 Synodus diæcesana celebrari infra sex menses à celebratione Conc. Prouinc. *Archid. in cap. si Episcopus 18. dist.*

3 Quo

3 Quo vero ad fecundum membrum dubij. Not. Card. Alex. *in c. fi. dist. 18.* quod Conc. Prouincialia debent legi tota, & pleniffime, nec putat fatis effe fi legantur in parte. At Henr. Bot. *loco citato* dicit quod videtur fufficere fi fubftantialia legantur licet tota verba non legantur per ea, quæ fcribit Bal. *in c. vltra tertiam de testi.* quē ibi fequitur verf. *& ista* Fel. *in proem. decret.* verf. *primus*.

4 Quapropter Illuftrifsimus D. meus Epifcopus Parauicinus ftudendo nō modo breuitati, fed etiam Cleri commoditati, hoc anno mandauit decreta Concil. Tridentini de refidentia & conft. Sanct. mem. Pij V. de confidentijs, in compēdium redigi, & hac doctrina innixus, fic compendiata decreta in Synodo legi mandauit.

DVBIVM XIX.

ARGVMENTVM.

De Synodi effentia non eft, vt porrigantur, aut audiantur querelę.

1 Dvbitatur 19. an fit de effentia Synodi, vt audiantur querelæ Bot. *De Synodo p. 3. act. 7.* tenet, & concludit quod non, quamuis fi adeffent, qui vellent querelas porrigere deberent omnino audiri; quocirca eliguntur Iudices querelarum.

Pro conftanti itaque, inquit tenendum eft, quod tametfi querelæ non porrigantur, valida nihilominus fit Synodus, quafi hoc non fit de forma.

DVBIVM XX.

ARGVMENTVM.

Querelati in criminalibus non tenentur refpondere; nifi citati fecus in ciuilibus.

1 Dvbitatur 20. fi aliquæ querelæ porrigantur, an teneantur refpondere illi, contra quos fuerūt porrectæ, quamuis non citentur. Innoc. *in c. graue de preb.* quem fequitur Io. Andr. ibi, dicit quod in ciuilibus, etiam non citati tenentur refponde-
2 re. † In criminalibus autem nequaquam, nifi citentur, & eis exponantur crimina, fuper quibus accusātur, & hanc opinionem Inn. ait Bott. in tract. *de Synodo p. 3. nu. 41.* effe feruandam in praxi, addēs pro hoc teftimonium Imol. *in d. c. graue.*

DVBIVM XXI.

ARGVMENTVM.

Ius reuocandi domum quando accufatis competat.

1 Dvbitatur 21. an accufati habeāt ius reuocandi domum. Inn. *in c. graue verf. item nota de preb.* & poft eum Io. And. & alij relati per Bott.
2 *de Synodo p. 3. actu 7. n. 42.* † dicit, quod fi Synodus fiat pro fpecialibus negotijs, & petatur quod refpondeatur fuper alijs, vel aliās fit de longinquo, & in cafibus, qui de fui natura non tractantur in Synodo, habent ius reuocā-
3 di domum. † at verò fi indiftinctè generaliter fiat pro omnibus negotijs emergentibus, vel fit de ijs, quæ de fui natura tractantur in Synodo, non habet tale ius reuocandi *arg. c. fi. de dilat. & c. fi. de fo. compet.*

DVBIVM XXII.

ARGVMENTVM.

Inquisitio potest fieri sine præcedēte fama, quia non agitur ad imponendam pœnam de crimine, intellige de inquisitione generali, secus de speciali.

1 DVbitatur 22. an correctio morum fieri debeat fama præcedente, & sic etiã præmissa inquisitione Bot. de Syn. *p. 3. act. 9. n. 45. vers. & hæc inquisitio.* dicit quod pôt fieri inquisitio sine fama præcedēti, quia, inquit, nõ agitur ad imponendũ pœnã
2 de crimine. Et debet fieri inquisitio summaria de his. quæ sunt notoria, vel de quibus statim potest fides haberi, vel certè habentur per confessionem delinquentium.
3 Aduertendum tamen quod, vbi dicitur quod potest fieri inquisitio nulla fama præcedente intelligendum est vbi inquisitio fiat generalis; secus si fieret specialis, & contra certam personam, quia tunc deberet præcedere infamia *Inn. in c. 1. de postul. prælat. Abb. in c. sicut de accusat.* & huiusmodi inquisitio fieri debet, de delictis certis, non autem incertis.

DVBIVM XXIII.

ARGVMENTVM.

Obedientia Episcopi potest præscribi passiuè, sed non actiuè, quia nemo potest præscribere vt nulli subdatur.

1 DVbitatur 23. An obedientia, quæ debetur Episcopo in Synodo possit per subditos præscribi. Videtur quod non *per c. non liceat de præscrip.* Card. Zabarel. nihilominus *in Clem. si. de cens.* dicit quod non potest præscribi actiuè, sed passiuè sic, † quia quã-
2 uis non possit præscribi vt nulli diæcesano subdantur, potest tamen præscribi, vt alteri quam proprio subijciantur *per c. cum olim de priuil. & c. cum persona tit. eod. in 6.* Henric. Bot. *de Synodo par. 3. act. 10. num. 50.*

DVBIVM XXIV.

ARGVMENTVM.

Obedientia Episcopi consistit in exhibitione reuerentiæ; in susceptione mandatorum: & in subeundo iudicio.

1 DVbitatur 24. In quibus cõsistat obedientia, quæ debetur Episcopo in Synodo Henr. Bot. *de Synodo p. 3. act. 10. nu. 51.* dicit quod consistit potissimum in tribus *secundum glos. in sum. 93. dist.* Primo in exhibitione reuerentię idest in honore, qui adhi-
2 betur verbis, † nam honor, qui exhibetur verbis auctoritate Zab. *in c. de his de ma. & obed.* vt Abb. ibid. not. 4. dicitur honorificentia: Secundo obedientia consistit in susceptione mandatorũ: Tertio in subeundo iudicio.

DVBIVM XXV.

ARGVMENTVM.

Omnès in Synodo tenẽtur ad reuerentiam, sed non omnes ad honorificentiam; ad susceptionem tandem mandatorum non tenentur nisi Subditi.

1 DVbitatur 25. An omnes teneantur ad obedientiã in Synodo erga Episcopum cum qualitatibus, seu prærogatiuis, de quibus in antecedẽti dubio; nẽpe honorificentiæ, mãdatorũ susceptionis, ac iudicij subiectionis. Dicendũ videtur quod ad honorificentiã non teneantur, ad reuerentiã autem teneãtur etiam exẽpti per ea

ea quæ notat Bot. *de Synodo p.3.act.10 n.54.* ad reliquas vero postremas nõ tenentur nisi subditi, & possunt per Episcopum compelli ad illas præstandum *Inn.in c. edoceri de rescrip.*

DVBIVM XXVI.

ARGVMENTVM.

Testes Synodales, vt constituantur videtur de forma Synodi.

1 DVbitatur 26. An sit de essentia, & forma Synodi, vt constituantur testes, qui Synodales vulgo appellantur. Videtur quod sit de forma, *per c. Episcopus in Synodo 35.q.6.* vbi præscribitur etiam forma iuramenti quod præstari debet. *Bot.de Synod. p.3.act.11.*

DVBIVM XXVII.

ARGVMENTVM.

Numerus testium Synodalium relinquitur arbitrio Episcopi.

1 DVbitatur 27. An possint plures paucioresuè testes septem eligi. Hoc tãgit. *Bot.de Syn.p.3.actu 11.n.63* & dicit quod hoc relinquitur iudicio Episcopi iuxta amplitudinem diœcesis, & quamuis possint constitui etiã extra Synodum, satius tamen est, vt cõstituantur in Synodo; nam ex hoc appellantur testes Synodales *c.praterea de testib. cogen.* alioquin appellarẽtur testes publici quia reipub. seruiũt

DVBIVM XXVIII.

ARGVMENTVM.

Testes Synodales possunt quandocunq; iurare.

1 DVbitatur 28. An debeant huiusmodi testes iurare in principio sui offic; Bot. *de Synodo act.11. nu 64. p.3* dicit quod sufficit si postea iurẽt, satius tamen esset iurare in ipsa Syn.

DVBIVM XXIX.

ARGVMENTVM.

Testibus Synodalibus creditur quoad denunciationem tantum: in reliquis subiacent exceptionibus, sicut alij denunciatores.

1 DVbitatur 29. An sit credendũ Synodalibus testibus, vt excludatur omnis exceptio contra eos Bot. *de Synodo p.3.act. 11.nu. 70.* hoc mouet, & dicit credendũ esse huiusmodi testib. quoad denunciationem solũ, sed non quoad condẽnationẽ, ita vt nõ possit ad eorum denunciationem ferri sententia condemnatoria quia hoc fieri non potest *Abb.in c.praterea de test. cog.* danturq; exceptiones contra ipsos testes *per c.in omni de test.*

2 Omitto, plures alios quæsitus, quos facit Bot. ibi nimirum, an teneantur se inscribere, vbi quod non: An puniãtur si male denũtient, vbi quod sic: an si concurrant cum Archid. visitante possint officium suum sine ipsius licẽtia exercere, vbi quod sic: cuius expensis sint nutriendi, vbi quod expensis Parochiarum, ad quas vadunt.

DVBIVM XXX.

ARGVMENTVM.

Cathedraticum soluitur in honorem principalis Cathedra.

1 DVbitatur 30. quare soluatur Cathedraticum. Bot. *de Synodo p.3. actu 13.n.76.& seq.* dicit quod Cathedraticum soluitur in honorẽ Cathedræ principalis *c.placuit 10.q.3.c.conquerẽte de off.ord.c.olim de cẽs.* Goffr *in sum.*

2 *de off.ord.& de censf.16.*† & alio nomine appellatur Synodaticum quia soluitur in Synodo.

DV-

DVBIVM XXXI.

ARGVMENTVM.

Exactiones pecuniariæ in Synodo fieri non debent: ſecus de decimis.

1 Dubitatur, an liceat fieri in Synodo aliquas pecuniarias exactiones. Boteus hoc quærit *in tract. de Synodo p. 3. actu 13. nu. 78.* & reſoluit negatiuè quia ſubditi retraherentur venire ad Synodum *per c. de Eulogis 18. diſt.* & ſi Epiſcopus contrarium faciat dicit quod tenetur ad quadruplum per c. quoniam quidem diſt.
2 ead. † vbi gloſa dicit quod hoc eſt quia committitur crimen concuſsionis.
3 Declara tamen hoc ſano modo, nã ſi exigerentur decimæ pro ſeminario, vel aliàs à Papa indictæ, quamuis clerici tunc eſſent in Synodo, nondicetur
4 concuſsio. † nam crimen concuſsionis eſt, quãdo quis exigit quod ei non debetur, & ſibi retinet, vel reportat vtile, & ex eo commodum capit.

DVBIVM XXXII.

ARGVMENTVM.

Exemptio generalis non comprehendit cathedraticum.

1 Dubitatur 32. ſi Epiſcopus det generalem exemptionem an cenſeatur eximere à Cathedratico. Reſoluit Bot. *de Synodo p. 3. actu 13. n. 83* quod non *per cap. paſtoralis de donat.*
2 nam cathedraticum ſoluitur nonniſi Epiſcopo in ſignum honoris, & ſubiectionis in ſpiritualibus *c. cum venerabilis de cenſ.* & ibi Zabarell. §. *eſt aliud de donat.*

DVBIVM XXXIII.

ARGVMENTVM.

Cathedraticum eſt ſolutio duorum ſolidorum.

1 Dubitatur 33. quantum ſit cathedraticum, & in qua pecunia ſolui debeat. Reſoluendũ videtur quod ſunt duo ſolidi *c. placuit 10. q. 3.* & olim ſoluebatur in vſuali moneta ex
2 Archid. *in d. c. placuit.* † ſed Io. Andr. *in c. fi. de iudic.* vult ſolidos ibi capi
3 pro aureis *poſt glo. in d. c. placuit,* † pro qua facit quia appellatione ſolidorũ lex intelligit de aureis *l. quoties C. de*
4 *ſuſcep. & arc. lib. 10.* † Nos tamen dicamus quod eſt ſeruanda cõſuetudo,
5 † quia quamuis non poſsit cathedraticum præſcribi in totum; poteſt nihilominus præſcribi, vt non ſoluatur in parte, & perficitur ſpacio 40. an-
6 norum *per c. olim de cenſ.* † & poteſt proinde induci conſuetudo iàm ſuper modo, & tempore ſoluendi, quã
7 ſuper qualitate monetæ; † quinimo, & ſuper diminutione, vel augumento cathedratici *Abb. in d. cap. olim de cenſ.*

DVBIVM XXXIV.

ARGVMENTVM.

Solutio Cathedratici fit ex currenti pecunia & iuxta conſuetudinem.

1 Diximus in antecedẽti dub. quod in ſolutione Cathedratici ſeruanda eſt conſuetudo: modo dubitatur quid ſeruandum, vbi nulla ſit cõſuetudo. Reſp. Boteus *in tract. ſæpius allegato de Synodo Epiſcopi in 3. p. actu 13. num 83. & ſeq.* quod tunc quæli-
2 bet Parochia debebit ſoluere pecuniam

niam, quę currit in ea ipsa Parochia,
3 ideft folidos vfuales, † & fi diuerfæ monetæ current foluet ex ea, quæ erit magis vfualis, & vulgaris *arg. c. erit autem lex 4. dift.*

DVBIVM XXXV.

ARGVMENTVM.

Epifcopus poteft cogere ad oftendendum priuilegium, per quod quis eximatur à folutione Cathedratici.

1 DVbitatur 35. An Epifcopus poffit cogere beneficiatos, vt oftēdant de iuribus fuis, quando non eft vfus foluendi cathedraticum. Boteus *de Synodo p. 3. act. 13. n. 94.* dicit quod poteft cogere tales ad oftendendum priuilegium, vel exemptionem a præfcriptione, iudicato, vel confuetudine
2 caufatam, † quia Epifcopus habet intentionem fundatam à iure communi *per c. cum perfona de priuil. in 6.*

DVBIVM XXXVI.

ARGVMENTVM.

Epifcopus confulit capitulum cathedralis, non autem collegiatæ, vbi res Ecclefiæ alienanda fit collegiatę.

1 DVbitatur 36. circa ea quæ dixit Bot. in 14. actu Synodi, An inquam Epifcopus teneatur confulere Synodum in alienatione rerum Ecclef. in ijs cafibus, in quibus de iure poteft fine beneplacito Apoftolico: & videtur quod fic *per c. placuit* 10. *q.*
2, 3. † nihilominus confuetudo fe habet in contrarium, nam confueuit tātum peticonfenfum Capituli Ecclefię Cathedralis, licet res alienanda fit alicuius Ecclefiæ habentis Capitulū.

DVBIVM XXXVII.

ARGVMENTVM.

Epifcopus non poteft auferre reliquias fanctorum traditas perpetuæ fepulturæ; fecus fic.

1 DVbitatur 37. An Epifcopus poffit fine beneplacito Apoftolico auferre reliquias Sanctorum de aliqua Ecclefia fibi fubiecta, vel titulari.
2 † Videtur quod fic *per cap. corpora de confecr. dift. 1.* vbi Turrecrem. tenet poffe Epifcopum concedere huiufmodi Reliquias alicui abfque confenfu Apoftolico; dummodo non fint traditæ ibi perpetuæ fepulturæ, quam opinionem refert, & fequitur Grilēzon. *conf. 28.* Angel. Syluest. *& alij fummiftę* in verbo *reliquiæ* Armilla verb. *religio* D. Thom. *2. 2. q. 96.*
3 Porrò Curia Archiep. Neapolit. tefte D. Io. Alou. Ricc. *in prax. alienat. rer. Eccl. refol. 60. num. 2.* tenet contrarium, per Conftitutionem Pauli II. quæ incipit *Ambitiofæ de reb. Eccl. non alienand. inter com.* ea ratione quia funt res præciofifsimæ.

DVBIVM XXXVIII.

ARGVMENTVM.

Fefta mobilia quo die fint perpetuò celebranda, traditur regula.

1 CIrca actum 15. quem recenfet Bott. nimirum, vt enuncietur Pafcha dubitatur, quo die celebrandum fit Pafcha, & cætera Fefta mobilia, quolibet ann. Breuiter dico quod erit perpetua regula, menti tradenda, quod Septuag. perpetuò celebrabitur Dominica immediatè fequenti poft Lunam 10. Ianu. exclufiuè: nam fi Luna 10. contingat in Dom. Septuag.

tuagesima differtur in sequẽtem Dominicam, alioquin Pascha contingeret Luna 14. Martij, & sic conueniremus cum Hæbreis, in celebratione Paschæ, id quod vetitum est Concilio Niceno: Dies cinerum celebrari debet fer.4. immediatè post Lnnam 27 Ianuarij exclusiuè propter rationem vt supra: Pascha celebrari debet Dominica immediatè post Lunam 14. Martij exclusiuè, & ea dicitur Luna Martij, quæ renouatur in æquinoctio, nempe 21. Martij, vel ei proximior: Ascensio Domini celebrari debet Fer. 5. immediatè post Lunam 25. Aprilis: Pentecostes celebrari debet Dominica immediatè post Lunã 4. Maij exclusiuè: Festum corporis Christi celebratur Fer. 5. post Lunã 15. Maij exclusiuè: Quatuor anni tẽpora seruantur cum Ieiunio Fer.4.6. & Sabb. *post Cineres*: Fer.4.6. & Sabb. *post Pentecosten*: Fer. 4. 6. & Sabb. *post Festum exaltationis S. Crucis exclusiuè* de mense Septembris Fer.4. 6.& Sabb. *post Festum S. Luciæ exclusiuè*; de mense Decembris.

In praxi autẽ, sic fiet animaduertatur; quæ Epacta, quæ item litera Dominicalis currat anno proposito, eaque inuestigetur, pro reperienda Septuagesima, inter diem 8. Ian. & 5. Febr. inclusiuè, ab ea inclusiue enumerando deorsum 10. dies, & Dominica, quæ primò occurret, post huiusmodi 10. dies, qui sunt Lunationes, erit Septuagesima, nisi vt dictum est, cadat 10. dies huiusmodi in Dom. exẽpli gratia, anno 1622. Epact. est 18. litera Dom. B, si in Calend. Breuiarij quæratur Epact. 18. collocata reperietur 13. Iann. enumerentur igitur 10. dies à 13. Ian. inclusiuè, peruenietur ad 22. sed quia litera B, est collocata 23. Ian. ea die nimirum 23. celebrabitur Septuagesima.

Item anno 1625. Epact. erit 21. litera Dom. E, si quæratur Epact. 21. reperietur assignata diei 10. Ian. si verò enumerentur deorsum dies 10. includendo diem 10. peruenietur ad diẽ 19. sed quia litera E, est assignata diei 19. Septuagesima, non ea die celebratur, sed protrahitur in 26. Ian. vbi primò occurit ead. lit. E.

Ad inueniendum diem Cin. enumerandi sunt deorsum dies 27. à die vbi reperta fuerit Epacta currens, inter 8. Ian. & 5. Febr. vt dictum est, & Fer. 4. quæ primò occurret, post huiusmodi Lunam 27. erit dies Cin. nisi occurrat in fer. 4. vt dictum est de Septuagesima.

Pascha etiam inuenienda est eod. modo per Epactam reperiendam inter 8. Martij, & 5. Aprilis, inclusiuè enumerando deorsum 14. dies, ita vt Dom. quæ primò occurret erit Pascha, habita ratione vt supra.

Ascensio inuestiganda erit, vt supra per Epactam inter 7. Aprilis, & 5. Maij, inclusiuè numerando deorsum 24. dies, habita ratione, si cadat in fer. 5. vt transferatur, vt supra dictum est.

Pentecostes indaganda erit per Epactam inter 6. Maij, & 3. Iunij enumerando deorsum 4. dies.

Festum item Corporis Christi requirẽdum est similiter per Epactam huiusmodi inter 6. Maii, & 3. Iunii, enumerando deorsum dies 15. habita ratione, vt de aliis festis supra dictum est.

Verum quia in Cyclo Epactarum adnotata reperitur Epacta vigesimaquinta duabus diuersis notis nimirũ hac 25. & antiqua xxv. & vbi currit litera C, cum hac 25. Pascha celebratur die 18. Aprilis, cum hac autem xxv. celebratur die 25. Aprilis. Vt omnis hęsitatio tollatur, quando Epactarum huiusmodi vna, quandouè, altera sit vtendum, aduertendum est, quod quãdocunq; Epacta vigesimaquinta

quinta currit cum Aur. num. minori 12. excluſiuè, ſeruit Epacta xxv. quando autem currit cum maiori 12 incluſiuè ſeruit altera Epac. 25. Quod eſt bene notandum ne anticepetur, vel poſtrahatur Paſchatis ſolenitas; & ne caſu Epacta 25. appoſita exiſtimetur.

Diei etiam vltimę Decembris, appoſita eſt Epact. 19. ſed non eſt in vſu, niſi concurrat cum Aur. nu. 19.

DVBIVM XXXVIII.

ARGVMENTVM.

Luna cuius menſis ſit quomodo dignoſcatur.

1 Dubitatur 38. Ex quo diximus feſta mobilia regulari ex Lunis menſium, quomodo dignoſcantur Lunæ. Breuiter dico quod Luna Ianuarii, ea perpetuò erit, quæ renouatur inter diem 8. Ianuarii, & 5. Februarii incluſiuè: Luna Martij erit, quæ renouatur inter diem 8. Martij, & 5. Aprilis incluſiuè: Luna Aprilis erit, quæ renouatur inter 6. Aprilis, & 5. Maij incluſiuè: Luna tandem Maij renouatur inter 6. Maij, & 3. Iunij incluſiuè.

De reliquis menſium Lunis nihil dico quia nulla feſta mobilia, in ipſis contingunt.

DVBIVM XXXIX.

ARGVMENTVM.

Beneficiati, qui non emiſerunt fidei profeſſionem quando faciant fructus ſuos nec ne, oſtenditur.

1 Dubitatur 39. *circa actum 17. vbi agitur de profeſſione fidei.* An beneficiati, qui non emiſerunt profeſſionē fidei in prima Synodo, quæ habita fuit poſt illorum prouiſionē

2 faciant fructus ſuos.† Reſoluitur affirmatiuè niſi tamen fuerint prouiſi de aliqua dignitate, vel Canonicatu, aut de Eccleſia Parochiali, & intra duos menſes à die adeptæ, poſſeſſionis non emiſerũt fidei profeſſionem iuxta articulos præſcriptos in conſt. Pij IV. fel. record. quę incipit *iniunctam.* Prouiſi quidem de Canonicatu, vel dignitate in Cathedrali non ſolum coram Epiſcopo, & eo impedito coram eius Vicario ſed etiam in capitulo: prouiſi autem de Eccleſia Parochiali coram ipſo Epiſcopo, vel Vicario vt ſupra alioquin non faciũt fructus ſuos, nec poſſeſsio illis ſuffragatur Conc. Trid. *ſeſſ. 24. de refor. ca.*

3 *12.* † quam planè profeſsionem debet etiam facere Epiſcopus in prima Prouinciali Synodo in manibus metropolitani, & in ſua diæceſana in nullius manu, ita Piaſecius *capitul. 2. p. 2. in praxi.*

DVBIVM XXXX.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt facere ſtatuta.

1 Dubitatur 40. *circa actum 18.* in quo diximus Epiſcopum debere legere ſtatuta, An inquam Epiſcopus poſsit facere ſtatuta Reſp. Bott. de Synodo *p. 3. act. 18. nu. 104.* ubi recenſet quamplurimos caſus quod po

2 teſt *c. quod ſuper his 9. de ma. & obed.*† quia, inquit, facere ſtatuta eſt iuriſdictionis, & Epiſcopus habet iuriſdictionem, & merum imperium in ſua diœceſi Bott. *& alij quos refert vbi ſup. nu. 105. & ſeq.*

DVBIVM XXXXI.

ARGVMENTVM.

Episcopus potest facere statuta extra Synodum.

1 DVbitatur 41. An posit, facere Episcopus statuta extrà Synodum. Resp. affirmatiuè *per ca. nullus*
2 *3. q. 4.* † quia condere statuta est voluntariæ iurisdictionis *glo. in c. ex par*
3 *te, el 3. de verb. sign.* † & ea, quæ sunt voluntariæ iurisdictionis possunt vbicunq; exerceri *Doct. in c. nouit de off. legat. Bott. de Synodo act. 18. num. 111.*

DVBIVM XLII.

ARGVMENTVM.

Causa cognitio non requiritur in condendis statutis, & possunt fieri extrà territorium.

1 DVbitatur 42. An in condendis statutis præmittenda sit causæ
2 cognitio. Resp. negatiuè, † & potest Episcopus statuta facere extrà territorium, & in die feriata *Lap. in cap. 2. de constit. in 6.* Francus in reg. quod
3 omnes *de reg. iur. in 6.* † nec etiam requiritur citatio *Bald. in c. cum omnes de constit.*

DVBIVM XLIII.

ARGVMENTVM.

Electus, & confirmatus potest condere statuta.

1 DVbitatur 43. An electus, & confirmatus posit condere statuta. Resp. affirmatiuè per ea, quæ notantur *in c. transmissam de electio in 6.*
2 † vbi notatur quod electus, & confirmatus potest ante consecrationem ea, quę sunt iurisdictionis, prout vidimus supra in hoc tract. *c. 2. dub. 1.* & confirmatur *ex Bott. p. 3. num. 114. tract. eodem* faciunt quæ tradit Bart. Bellencinus, *de subsid. carit. q. 66.*

DVBIVM XLIV.

ARGVMENTVM.

Coadiutor cum futura successione nòn potest condere statuta quia neque potest Pontificaliter ingredi Ciuitatem, cum non habeat nisi ius ad rem, & non debet cognosci tanquam Superior.

1 DVbitatur 44. An coadiutor cum futura successione posit cōdere statuta. Videtur quod non, arg. eorum quę sacra rit. Congreg. respōdit Illustriss. Card. Paleoto die Iouis 31. Ianuarij 1591. quæ habetur in praxi Piasetii *in proem. de elect. &*
2 *potest. electi* in hæc uerba *Coadiutorem cum futura successione non licere ingredi, ciuitatem Pontificaliter, quia non habet nisi ius ad rem, † & non debet cognosci tanquam Superior, & Ca-*
3 *put; † nec debet vti cruce in diuinis, & in functionibus Pontificijs, nec quando*
4 *incedit per vrbem, † quia coadiutor ca-*
5 *ret dignitate, & iurisdictione : † potest tamen absente Episcopo vti cappa, quia ea est tantum ornamentum : † præsente verò Episcopo vti debet Mantelletto, &*
7 *Rocheto; † numquam tamen ei licet vti Mozeta, & Rocheto, etiam absente Episcopo, quia per huiusmodi indumenta de-*
8 *signatur dignitas, & iurisdictio. † Nec debent Canonici accedere ad circulos, quia circuli denotant vnionem membrorum ad caput, † nec potest benedicere populo per ciuitatem nisi de licentia Episcopi, minusq; largiri potest Indulgentias, sed si concedantur nomine Episcopi publi*

cabun-

cabuntur; hęc desumpsi summatim in substantia ibi vero per extensum habetur tota ipsa responsio.

DVBIVM XLV.

ARGVMENTVM.

In statutis condendis non requiritur necessariò scriptura.

1 DVbitatur 45. An, in condendis statutis requiratur scriptura. Bott. *de Synodo p.3.nu.117.* dicit quod non, *ex Io. And. in reg. nemo potest in Mercurial. de reg. iur. in 6.* & in addit. *ad specul. de legat. & in c. 2. de ma. &*

2 *obed.* Sed † Henr. Boich. *in c. à nobis el 1. de sent. excom.* dicit quod licet ratione formæ non requiratur scriprura, requiritur tamen ratione obseruan-

3 tiæ. † Dies tamen vt apponatur non est de essentia statuti. *Bot. vbi sup. nu. 120. in fi.*

DVBIVM XLVI.

ARGVMENTVM.

Vicarius Episcopi non potest condere statuta, quæ sint perpetua.

1 DVbitatur 46. An Vicarius possit condere statuta, vel aliàs an potestas condendi statuta possit delegari. Bot. *de Synodo p.3. ampliat. 6. nu. 121.* dicit quod non potest Vicarius condere statuta, saltem vt sint perpetua, quia tantum valerent in causis coram se vertentibus, & cum illius morte, vel remotione expirarent per ea, quę not. Bart. *in l. omnes populi q. 1. princ. de iust. & iur.* & Bott. *vbi sup. n.*

2 *123.* † nam requiritur, vt huiusmodi potestas sibi expresse delegetur, quippe quæ potest delegari *Bot. d. nu. 121.*

DVBIVM XLVII.

ARGVMENTVM.

Capitulum sede vacante potest condere statuta.

1 DVbitatur 47. postquam diximus supra *c. 2. dub. 4.* posse Capitulũ Sede Episcopali vacante, seu potius Vicarium ab eo constitutum iuxta dispositionem Sac. Concil. Trid. *sess. 24. cap. 16.* congregare Synodum, dubitatur inquam an ipsum capitulum vel Vicarius possit condere statuta.

2 † Henricus Boteus *in tract. de Synodo p.3. ampliat. 7. n. 124.* tenet absolute quod potest, etiamsi essent contraria statutis Episcopi, & illa ipsa tollerer,

3 † nam, inquit, Capitulum succedit Episcopum in iurisdictione, † & reuocare statuta est actus iurisdictionis † omnis enim res, per quas causas nascitur per easdẽ dissoluitur *de reg.*

4 *iur. in antiq.* † & huiusmodi statuta Capituli sed. Episc. vac. sunt perpetua, ita vt durent etiam tempore futuri Episcopi.

5 Hoc tamen intelligendum est, vt valeãt si fuerunt facta cum aliqua necessitate, & in ijs, in quibus capitulũ succedit Episcopo, aliàs secus, *latè Bot. vbi sup. nu. 125. vnde nequibit statuere in feudis, & alijs* casibus notatis *in c.*

6 *cum olim, & in cap. 1. de ma. & obed.* † nec contra Episcopum in ijs, quæ iure speciali ligabatur Capitulum erga ipsum Episcopum, aut alias in præiudiciũ futuri Episcopi, vti esset super diminutione subsidij caritatiui, & huiusmodi *Botteus vbi sup. num. 127. & seq.*

DVBIVM XLVIII.

ARGVMENTVM.

Episcopus non potest statuere contra ius diuinum, sed potest illud coadiuuare, & nouam pœnam addere.

1 Dubitatur 48. An possit Episcopus statuere contra ius diuinũ Bot. *de Synodo p. 3. a. 1. concl. 1. n. 1.* dicit quod non potest *per c. qui contra 8. dist.* verum tamen est quod potest illud adiuuare, & nouam pœnam addere in his, quæ sunt in iure diuino prohibita *per c. à nobis el 1. de sent. ex-*
2 *com.* † & tunc quoad pœnam additã dicitur ius positiuum per iura, & doctrinas allatas per Bott. *vbi sup. nu. 3.* quod etiam firmatur de iure naturali.

DVBIVM XLIX.

ARGVMENTVM.

Episcopus non potest statuere contra concilia generalia, nec etiam dispensare sine iusta causa.

1 Dubitatur 49. An possit Episcopus statuere contra concilia generalia Bot. *de Synodo p. 3. a. 1. concl. 2 n. 4. & concl. 8. limi. 1. n. 49.* dicit quod non potest ad tradita *per Host. in c. fi. de off. Archipresb.* † nec etiam potest dispensare contra huiusmodi concilia generalia iusta causa non subsistẽ-
3 te, † vnde non poterit dispensare, vt minor 25. annis possit fieri sacerdos vel assumi ad curam animarum contra *c. cum in cunctis §. inferiora de elect.*
4 † vel quod aliquis possit obtinere, & retinere duo beneficia incompatibilia *cõtra cap. de multa de preb.* quia sunt conciliaria.

DVBIVM L.

ARGVMENTVM.

Episcopus non potest statuere in præiudicium superiorum nisi expresse consentirent illi, de quorum præiudicio agitur.

1 Dubitatur 50. An possit Episcopus statuere in præiudicium superiorum, vel inferiorum; Henricus Boich. *in c. a nobis el. 1. num. 11. de sent. excom.* & post eum latè Bot. de Synodo *p. 3. a. 1. concl. 4. & 5. nu. 13. & 19.*
2 dicit quod non potest statuere in præiudicium superiorũ *per c. quod translationem de off. legati* vbi ad id cumulat plura iura, & doct. per quæ astruitur inferiores à principe nõ posse statuere super ijs, quæ sunt reseruata principi, quæ sanè habentur *in d. cap. quod*
3 *translationem de off. lega.* † nec valet consuetudo contra ea quæ sunt reseruata ex priuilegio principis *glos. 2. in c. pen. de fil. presb.* Card. Alexandrin. in summ. 11. dis. & est tex. *in c. in principiis de Cler. ægrot. in 6.*
4 Idem concludunt *Boich. num. 12. & Bott. vbi sup.* de statuto facto in præiudicium inferiorum vt probatur *in c. vestra de loca.* † vbi probatur non valere statutum Episcopi, per quod prohibet locationem decimarum fieri in tota diæcesi quia est irrationabile,
5 & contra libertatem Ecclesiæ, † & in tantum habet locum hæc conclusio, vt non valeat huiusmodi statutũ quamuis super eo interuenisset cõsensus Capituli Cathedralis *ex Imol. in d. c. vestra de loca.* vbi dicit Episcopũ non posse statuere in præiudicium Ecclesiæ vacantis.
6 Hoc tamen declarandum est vt habet locum, nisi expresè consentirent illi, de quorum præiudicio ageretur, vel essent præsentes *Inn. in d. c. vestra*

de

de loca. quem fequuntur *Fel.in c. 1.de*
ma.& obed.& Feder.de fen. & Abb.
7 *per ipfum citati,*† quæ pręfentium taci
turnitas æquiparatur confenfui *Inn.*
vbi fupra.
8 Sed hoc vltimũ,nempe vt taciturni
tas confenfum operetur, locum non
habet: Primo vbi requiritur confen-
fus expreffus *Archid.in cap.facerdotes*
9 *16.q 3.*† Secundo quando nulla prorfus
fus datur deliberatio, tunc enim ta-
citurnitas non habetur pro confenfu
vel refpõfione *Inn.in c.cum in cunctis*
10 in princ. *de elect.* † Tertio taciturni-
tas non operatur confenfum quan-
do præfentes tacerent propter timo-
rem *Archid. & alij in c. de eo 50. dift.*
11 Vbi ait quod fi Epifcopus contulit
pręb endam in præiudicium Canoni
corum,ipfis,dum confertur, præfen-
tibus, poffunt eo mortuo agere con-
tra inftitutum, nec nocet taciturni-
tas,quia de facili, viuente Epifcopo,
contradicere non poterunt.
12 Declaratur ēt conclufio principalis,
vt afficiat fubditos, quando Epifco-
pus ftatuit circa concernentia exerci-
tium Epifcopalis iurifdictionis, *ex c.*
2.de ma.& obed. vel aliàs concerneret
vtilitatem publicum *Cald. in conf.22.*
de conftit.

DVBIVM LI.

ARGVMENTVM.

Statutum quando dicatur irrationabile.

1 DIximus in antecedenti dubio non
valere ftatutum prohibens loca
tionem decimarum quippe quod ir
rationabile eft,fed occurrit 51. dubi
tare quandonam dicatur ftatutum
effe irrationabile. Dicamus breuiter
quod ftatutum debet habere omnes
conditiones, & omnes qualitates.
2 Quæ requirũtur in lege *Henr. Boich.*
in c.a nobis el 1.nu.13.de fent.excomm.
hæ autem habentur, *in c. erit autem*
4. dift. nimirum quod lex fit *honefta:*
iufta,poffibilis: fecundum naturam: fecũ
dum confuetudinem patriæ: loco tempori
què conueniens: neceffaria,& vtilis: ma
nifefta; & ne aliquid per obfcuritatem
incautum captione contineat: nullo pri-
uato commodo, fed pro communi ciuium
vtilitate confcripta. Quę planę conditio-
nes reftringi poffunt commodè hifce duo-
bus verfibus.

Iufta,rationabilis, lex promulgata, re-
cepta,
A Principe lata, fubditos quofq; ligat.

Nam quatenus dicit *d.c. erit autẽ d.4.*
quod lex debet effe *iufta vtilis,& nul-*
lo priuato commodo,fed pro communi ci-
uium vtilitate reducitur ad 1. condi-
tionem *Iufta* quatenus autem dicit
poffibilis; fecundũ naturã loco tẽporiq; cõ
ueniens,& neceffaria reducitur ad 2.cõ
ditionem *rationabilis:* quatenus dicit
manifefta,& ne aliqnid per obfcuritatẽ
incautũ captione cõtineat, reducitur ad
3.conditionem *promulgata* quatenus
dicit *fecundũ confuetudinẽ patriæ* redu
citur ad 4.condit. *recepta* quatenus tã
dem dicit *confcripta* reducitur ad vlt.
condit. *à principe lata.* Cęterũ quia in
ftituti noftri nõ eft hic agere de hmõi
mat. ideo cõfulto hæc miffa facio.

DVBIVM LII.

ARGVMENTVM.

Iurifdictio prælatorum citrà Papam eft de iure pofitiuo,quia conceffa eis eft, vt veniant in partem follecitudinis, ideo non poffunt ftatuere contra ius Canonicum.

1 DVbitatur 52. An poffit Ep̃us face-
re ftatuta cõtra ius Canonicũ. Hẽ
ric. Boich. *in c. à nobis el. 1.n.11.de fent.*
excõ. dicit quod Ep̃us nihil põt ftatue
re etiã in Syn. quod obuiet Canonic.
inftitutis:† & Imol. *in c. quod fuper.n.*
4.de ma. & ob. dicit quod de iure Ca-
non. inferior non põt ftatuere cõtra
ius cõe *ad not. in fi. de off. Archipresb.*
Hen-

3 Hent. item Boteus *in tract. de Synodo p. 3. art. 1. conclus. 8.* dicit quod Episcopus non potest facere statuta contra ius Canonicum *per c. institutiones 25. q. 2. & alia quamplurima iura, & doct. quę ibi cogerit n. 36.* ac pluribus probat rationibus, quæ ibi videri possunt, quia vt iam dixi non intendo hic materiam statutorum tractare illam tamen referre non piget, quæ est Card. Zabarel. *in c. quę in Ecclesiarum q. 6. de const.*

4 † vbi dicit rationem esse quare populus potest statuere cõtra leges, & non Episcopus contra Canones, quia inquit iurisdictio populi est à iure gentium, nam quamuis iurisdictio vniuersalis sit translata in principem, non tollitur tamen quin semper populus possit statuere,

5 † sed iurisdictio prælatorum citrà Papam est de iure positiuo, ac proinde nihil possunt contra ipsum ius positiuum, quia intelligitur eis concessa potestas, vt veniant in partem sollecitudinis *c. ad decorem de vsu pal.*

6 Et procedit hæc negatiua conclusio etiamsi Episcopus vellet tantummodo addere nouam solemnitatem in actu à iure Canonico ordinato Ioan. And. *in addit. ad specul. in rubr. de elec. vers. Ad materiam,* † vbi clare dicit quod Episcopus cum capitulo sub stãtialia formæ electionis, quam tradit Conc. *in c. quia propter de elect.* vel quæ circa personam statuit Conc. *eodem tit. in c. cum in cunctis* alterare non po

7 test minuendo, vel addendo, † & ibidem paulo infra dicit, constitutiones Conciliorum saltem per inferiores à Papa, non posse modificari, corrigi vel mutari, vel aliquid eis detrahi, vel dispensari in aliqua earum parte, vel eis renunciari: *per Clem. ne Romani de elect.* vnde sustinuit validam electionem factam contra statutum conditum per Episcopum, & Capitulum, vt vocarentur absentes etiam extra prouinciam dummodo non distarent vltra septem dietas legales cũ certa expresione causę, & citatio portaretur per certum nuntium.

8 Sed de hoc videndus est Boteus *de Synodo vbi supra à nu. 40.* vbi ampliat ipsam conclusionem, & limitat, & facit 25. illationes ad casus in quibus non potest Episcopus statuere, & si statuat non valent statuta, quas illationes non pigebit annuere.

9 Primò igitur infertur quod non potest statuere, vt ab interloquutoria in sua curia non appelletur nisi in casibus à iure ciuili permissis, contra *c. vt debitus de appell.*

10 Secundò non potest statuere vt Canonici in electione Episcopi debeant clericos Ecclesiarum inferiorum vocare, nisi illi Canonici, quibus præiudicatur cõsentirent *c. nouit de his quæ fi. à prel.*

11 Tertiò non potest Episcopus statuere quod non stetur vocibus ma. part. ca. vel quod stetur vocibus min. par. cap. *Dd. in ca. 1. de his quæ fi. à ma. part. cap.*

12 Quartò non potest statuere Episcopus quod electio, vno ex Canonicis contempto, sit ipso iure nulla *c. quod sicut de elect.*

13 Quintò non potest statuere, vt diximus contra *c. quia propter, & c. cum in cunctis de elect.*

14 Sextò non potest statuere quod nõ habens ordinem Diaconatus careat voce in capitulo etiam ad tẽpus: vel quod nullus recipiatur in Canonicũ nisi omnes consentiant. *Clem. vt sup. de ęt. & qual. & c. 1. de his quæ fi. à ma. part. cap.*

15 Septimò non potest statuere quod non residens in beneficio sit ipso iure priuatus *Cald. in c. ex tuę de Cler. non resid.*

16 Octauò non potest statuere quod qui se absentat sine licentia, & sine iusta

iusta causa à beneficio sit ipso iure priuatus *Cald. & Imola in c. ex tua de Cler. non resid.*

17 Nonò non potest statuere quod ad inquisitionem criminum, & pœnam procedatur nullo iuris ordine seruato, contra *c. qualiter, & quando el 1. de accus.*

18 Decimò non potest statuere quod procedatur summariè vltra casus *Clem. dispendiosam de iudic.*

19 Vndecimò non potest statuere, vt liceat iudici pronunciare sine causæ cognitione *Fel. in c. Ecclesia S. Mariæ vers. 2. nota de constit.*

20 Duodecimò non potest statuere quod causa tractari debeat contra benignitatem, & æquitatem Canonicã *Abb. in c. dilecti de iudic.*

21 Decimoprimò non potest statuere quod terminus præfigeretur instãtię *Abb. in c. cum venerabilis vers. & pro hoc de iudic.*

22 Decimosecundò non potest statuere quod in causis spiritualib. quo ad ordinem procedendi approbentur, & seruentur statuta laicorum, *c. decernimus de iudic.*

23 Decimotertiò non potest statuere quod ex nudo pacto agi non possit *c. 1. de pact.*

24 Decimoquartò non potest statuere, vt restitutio vsurarum, & male ablatorum incertorum, vel certorũ fieri, seu dispensari nõ possit per aliũ quam per ipsummet Episcopum, *Archid. in c. fi. de testa. in 6.* hoc tamen distinguitur per Fel. *in c. cum sit in fi. de iudic. el 2.* videlicet, vt non possit statuere, vt sibi ex toto dispensatio talium sibi referuetur: sed possit statuere, vt ipse ęquali potestate adiungatur: hinc Imol. *in Clem.* dudum de sepult. dixit Episcopum sibi posse reseruare absolutionem, sed non restitutionem. sed Bot. *de Synodo p. 3. a. 1. concl. 8. illatione 16. in fi.* dicit tenendum esse distinctionem Felini.

25 Decimoquintò non potest statuere quod vsurarius non possit conueniri post decem annos Bal. in proem. decret. Greg.

26 Decimosextò, non potest statuere quod possit quis cõuinci de crimine vsurarum per vnum testem de veritate, & tres de fama, vel quatuor singulares, vel per confessionem extrà iudicium coram quocumq; presbitero factam, vt latè hic probat Bot. *d. p. 3. a. 1. concl. 8. nu. 83.*

27 Decimoseptimò, non potest statuere vt ualeat testamentum Vsurarij nõ præstita cautione *iuxtà c. quãquam de vsur. in 6.*

28 Decimooctauò non potest statuere, vt aliquis sit vsurarius manifestus aliter quam disponit *d. c. quamquam de vsur. in 6.*

29 Decimonono, non potest Episcopus statuere quod contractus factus per aliquem de familia usurarii præsumatur usurarius *Francus in c. quamquam de usur. in 6.*

30 Vigesimò, non potest Episcopus statuere, ut locatio ad longum tempus ualeat, *Clem. 1. in fi. de reb. Ecc. non alien. & extrauag. Ambitiosa eod. tit.*

31 Vigesimosecũdò, non potest Episcopus statuere, ut quis possit obtinere duo beneficia uniformia in eadem Ecclesia *contra c. 1. de consuet. in 6.*

32 Vigesimotertiò, non potest Episcopus statuere quod administratores Ecclesiarum nõ possint facere conditionem Ecclesiarum meliorem *contra c. 2. de locat.*

33 Vigesimoquartò, & ultimò non potest Episcopus statuere quod excommunicato patre, communio interdicatur uxori, & liberis contra *c. quoniam 11. q. 3.*

DV

DVBIVM LIII.

ARGVMENTVM.

Iura tunc corriguntur vbi loco illorũ nihil de nouo fit: mutantur quando loco illorum aliquid de nouo statuitur: detrahuntur quãdo in parte tolluntur: modificãtur quã do restringũtur: super eis dispensatur tandem quando in nulla parte alterata suspenduntur.

1 DVbitatur 53. quandonam dicãtur iura modificari,& corrigi, Imol. *in clem. Ne Romani not. 4. n. 7. de elect.* dicit quod aliud est modificare, aliud corrigere, aliud mutare, aliud
2 detrahere, aliud dispensare: † corrigi itaque dicitur quando corrigitur statutum nec aliud de nouo loco illius
3 fit: † mutatur vero quando sublato
4 illo, aliud loco eius statuitur: † detra
5 hitur quando in parte tollitur: † modificatur quando temperatur, & re-
6 stringitur, seu limitatur † dispensatur tandem quando stante statuto in nullo alterato, in aliquo particulari statu suspenditur; hæc Imola *Bott. de Synodo p. 3. art. 1. n. 42.*

DVBIVM LIV.

ARGVMENTVM.

Episcopus potest statuere contra ius ciuile, si tamen non sit incorporatum, & approbatum à Canonibus.

1 DVbitatur 54. an possit Episc. facere statuta cõtra i' ciuile, cõcluditur affirmatiue p ea quæ tradit Gemin. *in c. 2. ante fi. de consuet.* dicens hoc sentire glos. *penul. in c. fi. de locat.* sequitur,& refert Fel. *in c. quod super*
2 *his de ma. & obed.* † ideo Episc. iurat tantummodo seruare canones *c. ego de iureiur an.*

3 Declaratur tamen supradicta conclusio vt locũ non habeat in legibus incorporatis, & approbatis per Canones nã eæ dicũtur ius Canonicum glo. in verbo *tractatus in c. 1. de reb. Eccl. non alien. in 6.* quæ habet multas socias, quas refert Felin. *in cap. 2. vers. lex positiua de rescrip. & in c. cum causa vers. ad illud de re iudic.* Henr. Bot. *de Synodo p. 3. art. 1. n. 90.*

DVBIVM LV.

ARGVMENTVM.

Episcopus potest declarare ius Canonicum, sed huiusmodi declaratio non ligat nisi suos subditos.

1 DVbitatur 55. an Episcopus statuendo possit innouare, & declarare ius Canonicũ Resp. affirmatiue per ea, quæ notat Alexand. de Imol. *in cons 106. lib. 2.* apud Boteum *de Synodo p. 3. art. 1. conclus. 10. nu. 95.*
2 † imo conducit huiusmodi ius innouare, namq; solet magis timeri quod specialiter est statutum *c. quamquam 23. dist. c. quia in causis de procur. c. si*
3 *aduersus de haeret.* † & nemo satagit ex ignorantia iuris communis se ex-
4 cusare *Clem. 1. in § si de pœnis* † & datur noua facultas agendi ex eo Abb. *in c. ex parte el 3. not. 1. & latius n. de verb. signif. et in c. causã in fi. de rescrip.*
5 † imo si allegetur tale statutum Episcopi in alieno foro, non est opus producere *Abb. in c. pastoralibus de fide instrum.* vbi Felinus dicit hoc esse notabile, alios quamplures effectus recenset Bot. vbi supra *n. 6. & seq.*
6 Illud tamen omnino notandum est, quod declaratio, siue interpretatio quam facit Episcopus circa ius commune per suum statutum ligat tantummodo suos subditos *Dec. in c. cum venissent de iudic. Bott. vbi sup. n. 100.*

DV-

DVBIVM LVI.

ARGVMENTVM.

Statutum declaratorium iuris censetur reuocatum vbi ius per Papam reuocatur.

1 DVbitatur 56. An censeatur reuocatum statutum declaratorium iuris, si contingat illud ipsum ius reuocari per Papam quod potest *per c. proposuit de concess. preb.* Resolui tur affirmatiuè *ex glos.* in verbo *facto in c. primo de constit. in 6. quam sequuntur communiter ibi omnes Doct.* & de hoc videndus Fel. *in c. primo vers. sublato de rescrip.* vbi ponit 12. limit.

DVBIVM LVII.

ARGVMENTVM.

Statutum conforme consuetudini, quæ est contra ius, valet, quia consuetudo est optima iuris interpres.

1 DVbitatur 57. An valeat statutũ, quod est conditũ conforme cõsuetudini, sed consuetudo est contra ius. Henr. Bott. *in tract. de Synodo Episcopi p. 3. art. 1. concl. 11. num.* 104. concludit affirmatiuè cum Ant. de Butr. *in c. cum dilectus vers. ex quo infertur de consuetud.* & post eum cum Decio *in c. Ad hæc nu. 68. de postul. prel.* & alijs, quos ibi refert, & sequitur; †nam consuetudo optimè iura interprætatur *l. si de interpret. ff. de leg. d. c. cum dilectus de consuet. Dec. in d. c. ad hæc num. 66. de postul. prel.*

DVBIVM LVIII.

ARGVMENTVM.

Episcopus potest statuere contra consuetudinem.

1 DVbitatur 58. An Episcopus possit statuere contra cõsuetudinẽ. Paulus Piasetius *in prax. Episcopali p. 2 c. 2. n. 7.* vers. 5. dicit quod potest, & ante eum hanc affirmatiuam tenuit Bott. *de Synodo p. 3. a. 1. cõcl. 12. n. 105.*
2 ex duplici ratione, † prima quia in tollenda cõsuetudine non fit contra
3 legem Superioris, † secunda quia cõsuetudo, vt plurimum est contra ius & propterea statutum quod reducit nos ad ius commnne tãquam magis fauorabile est seruandum contra cõ-
4 suetudinem; † à qua, si tamen est minus rationabilis, quamuis fuerit etiã iuramento firmata, recedi iure potest *c. in his iuuct. glos. in c. 1. de his qua fi. à ma. par. cap.* quod citat Piasecius *vbi supra.*

DVBIVM LIX.

ARGVMENTVM.

Episcopus potest statuendo augere pœnam coadiuuando ius commune.

1 DVbitatur 59. An Episcopus statuendo possit apponere pœnam coadiuuando ius commune. Elegans est circa hoc dubium Conclusio 13. Henr. Bot. *in tract. de Synodo p. 3. a. 1. nu.* 106. & est affirmatiũa, pluribusq; firmatur iuribus, & doctrinis *ibi*, & huiusmodi cõclusionem ampliat plurimis modis, quos omnes hic recense re nõ arbitror vt breuitati studeam.
2 Veruntamen quia inter ipsas ampliationes, reperio tertiam quæ maximè vsui venit in foro Ecclesiastico, nimirum vt afficiat statutum apponẽs pœnas excommunicationis, suspẽsionis, & interdicti, absq; eo quod præmittatur prima monitio, quæ aliàs regulariter requiritur *per cap. sacro de*
3 *sent. excom.* † & huiusmodi censuræ æquiparantur censuris latis à Sac. Ca

4 nonibus, † nec possunt à religiosis, & exemptis absolui *Clem. 1. in princip. de*
5 *priuil.* † quinimo si religiosi ab eis absoluant fiunt ipsi excommunicati, & † eiusmodi excommunicationis absolutio reseruatur summo Pont. † quãuis possint ab ordinario denunciari excommunicati, idcirco non potui illam huc non referre.

7 Prout illud animaduerto, etiam quod sicut non potest dari absolutio ad cautelam à censuris latis per Canones. vt notatur *in c. solet de sent. ex com. in 6.* ita nec à censuris statutorũ Synodalium *Vitalin. in d. Clem. 1. de*
8 *priuil.* † nec licitum est appellare à pœna imposita per statutum Episcopi *Bal. in l. 1. ver. restat C. ne ex delicto defunct.* & idem notat Fel *in c. cum omnes de constit.* † nam à pœna legis, vel constitutionis non appellatur *c. quia*
10 *nos de appell.* † quamuis appellare licitam sit à declaratione iudicis quod quis pœnam statuti incurrerit. Bott. *vbi sup. nu. 112. & seq.*

11 Circa hoc circumspecti esse debẽt Reuerendiss. D. Episcopi, vt in condendis statutis caueant ne pœnas excommunicationis nisi rarissimè apponant, sed potius vtantur pœnis tẽporalibus non tamen pecuniarijs ad euitandum auaritiæ suspicionem, quæ abesse debet ab Episcopo, *c. cum ab omni de vit. & honest.* id quod admonent Piasec. *d. c. 2. nu. 9. vers. illa p. 2. & Bott. d. ar. 1. num. 113. & 124 p. 3.*
12 *concl. 13.* † prout etiam deberent ipsi Reuerendiss. Episcopi abstinere à
13 multitudine præceptorum; † nam qui nimis emungit elicit sanguinem *c. denique 4. dist.* quod etiam annuit D. Chrysostomus *super Matth.* ibi *circa vitam tuam esto austerus, circa aliorũ benignus, audiant te homines parua mãdantem, & grandia facientem*, & D. Bernardus ait *quid iugum vestrum super eos aggrauatis, quorum onera potius portare deberetis?* hæc dicta refert Piasecius vbi sup.

DVBIVM LX.

ARGVMENTVM.

Episcopus potest infligere pœnam inhabilitatis ad beneficia.

1 Dubitatur 60. An possit Episcopus apponere pœnam inhabilitatis ad beneficia propter delictum glos. *in Clem. 2. verb. inhabilis de vit. & honest.* dicit quod Episcopus potest infligere pœnam inhabilitatis ad Ecclesiasticum beneficium obtinendum, etiam in perpetuum clerico, & laico ex causa, quod etiam confirmat *ibid.* glos. interlinealis, & obseruat Bott. *de Synodo p. 3. a. 1. concl. 13. nu. 118.*

DVBIVM LXI.

ARGVMENTVM.

Episcopus potest statuere, vt beneficiati debeant ostendere suos titulos intra certum tempus, & potest non parentes priuatos declarare.

1 Dubitatur 61. an possit Episcopus statuere, vt beneficiati ostendãt suos titulos beneficiorum intra certũ terminum, & faciant eos registrare in curia Epõpali, & nisi ostẽdant eos priuatos declarare. Frãc. *in c. mora de reg. iur. in 6. reg. 25. nu. 3. vers. 5.* dicit quod mora est nociua quoad priuationem iuris, & ibi exemplificat suã conclusionem, soluendo hoc dubium & dicit quod si quis non exhibet, & registrat titulum sui beneficij erit priuatus, & poterit vti priuatus declarari, quod etiam notat Boich. *in c. cum dilectus n. 18. de consu.* & post eos Hẽr. Butt. *de Synodo p. 3. a. 1. concl. 13. n. 145*

DV-

DVBIVM LXII.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus vbi ſtatuit cum pęna priuationis non tenetur monere, ſed quidem vbi vult procedere ad declarationem ipſius priuationis incurſa.

1 DVbitatur 62. An teneatur Epiſcopus monere ſpecialiter illos, qui priuationis beneficij pœnam incurrerunt ex diſpoſitione ſtatuti Epiſcopi illam infligentis ipſo facto, extat conſ. Abb. *9. part. 2.* ſed ſpecialius habetur apud Bott. *de Synodo p. 3. a. 1. concl. 13. illat. 8. n. 146.* vbi dicit apertè valere ſtatutum Epiſcopi quod non reſidentes priuentur ſuis beneficiis, & quod tunc non requiritur aliqua
2 monitio; † quamuis requiratur quãdo vult eos declarare priuatos, *c. cum ſecundum leges de hæret. in 6.*

DVBIVM LXIII.

ARGVMENTVM.

Statutum priuatorium comprehendit beneficiatos habentes beneficia in territorio ſtatuentis, quamuis ipſi habitent in alia diœceſi.

1 DVbitatur 63. An ſtatutum Epiſcopi concernens priuationem beneficiorum comprehendat beneficiatos habentes beneficia in diœceſi ſtatuentis, ſi ipſi non reſident in ipſa, ſed in aliena diœceſi. Henr. Bot. *p. 3. a. 1. n. 147. concl. 13. de Synodo* tenet affirmatiuè, cum Feder. *conſ. 108. & 172. Anchar. in ca. 1. quaſt. 12. in repe. de conſt. & alijs quos* ibi *allegat.*

DVBIVM LXIV.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt ſtatuere, & apponere pœnas arctatiuas, & priuatiuas, ac etiam excommunicationis contra executores piorum legatorum, illa non exequentiũ.

1 DVbitatur 64. an poſſit Epiſcopus ſtatuendo imponere pœnas arctatiuas, vel priuatiuas executoribus teſtamentorum ſi non adimpleant legata, vel præcepta ad pias cauſas, & an afficiat exemptos, ſi ſint executores. Romanus *in conſ. 428. nu. 5.* dicit Baldum formaliter cõcludere *in l. 1. C. de his quę pęna,* imponi poſſe executoribus non exequentibus teſtamẽta ad pias cauſas Epiſcopali conſtitutione pœnas arctatiuas, & priuatiuas officij *Bott. de Synodo p. 3. a. 1. concl. 13. illat. 19. & ampliat. 5. ad 6. illat. n. 173.*
2 *& 181.* † vbi ampliat vt non ſolum poſſit apponere pœnas arctatiuas, & & priuatiuas, ſed etiam excommunicationis.

DVBIVM LXV.

ARGVMENTVM.

Per pœnam appoſitam in ſtatutis quando cenſeatur receſſum à pœna iuris communis oſtenditur.

1 DVbitatur 65. vtrum per pœnã appoſitam à ſtatuto Epiſcopi cenſeatur eſſe receſſum à pœna iuris communis. Bot. *de Synodo p. 3. a. 1. concl. 13. nu. 236.* hoc quærit, & dicit non reperire in ſpecie tactam ipſam quæſtionem in ſtatuto Epiſcopi, quamuis generaliter de ſtatutis aliquos ibi referat affirmantes, & aliquos negantes. Ipſe tamen in ſtatutis Epiſ-

copi distinguit dicens, † quod aut Episcopus imponit pęnam, vltrà pænā impositam à iure ciuili, statutisue laicorum, aut suis, suorumue prædecessorum, pro delicto in suo statuto multato, & hoc casu putat esse recessum à pena iuris ciuilis, & statutorum, & esse imponēdam tantummodo in foto Episcopi pænam suorum statuto-
3 rum, & † mouetur quia Episcopus potest statuere contra leges ciuiles, & statuta laicorum, & potest tollere statuta suorum prædecessorum; aut, inquit, Episcopus per statuta sua imponit pęnam vltrà pænam impositā pro eodem delicto à iure Canonico, & tunc putat quod non censeatur esse recessum à pæna iuris Canonici, siue Episcopus hoc intendat expressè, siue tacitè, siue non, † sed hoc non habet locum in Principe, vel populo statuente, & pænam in statuto apponēte, vltrà pænam iuris, & statutorum, vt vult. *Bart. in l. 1. ff. vi bon. rap.*

DVBIVM LXVI.

ARGVMENTVM.

Episcopus potest ex causa imminuere pœnitentiam impositam à Papa.

1 Dubitatur 66. An Episcopus possit diminuere pænitentiā impositam à summo Pontifice. Roman. *in cons. 428. n. fin.* dicit quod quamuis Episcopus factum Papæ tamquam Superioris nō immutet *l. minor ff. de minorib. c. cum inferior de ma. & obed.* Ex causa tamen potest diminuere pænitentiam, quam Papa indixit: quini
2 mo, † ex iusta causa potest inferior immutare factum Superioris, vt esse casum notabilē astruit *in l. si hominem ff. mandat. Bot. de Synodo p. 3. a. 1. concl. 13. n. 237. per gloss. in c. tempora pęnitudinis 26. quæst.*

DVBIVM LXVII.

ARGVMENTVM.

Pro eadem delicto non imponuntur plures pœnæ.

1 Dubitatur 67. An Episcopus statuere valeat vt plures pænæ imponātur pro eodē delicto, *Bot. de Synod. p. 3. concl. 13. a. 1. nu. 239.* resoluit quod regul. non possunt imponi plures pænæ pro eodem delicto *per c. at si Clerici § de adult. in fine de Iudicijs*
2 *l. Senatus ff. de accusat.* † & quod si plures imponantur per vnam vltimo loco impositam censetur recessum ab alijs.

DVBIVM LXVIII.

ARGVMENTVM.

Episcopus potest facere statuta concernentia certos homines tantum.

1 Dubitatur 68. An Episcopus possit statuere tantùm circa certos homines, respondet Bot. & facit cōclusionem quæ est *14 in tract. de Synodo p. 3. art. 1. num. 247.* vbi concludit Episcopum nedum posse facere statuta concernen. totam diœcesim, † sed etiam posse facere statuta particularia concernentia tantum certos homines, vt est casus *in c. quoniam de vit. & hon. Cler.* ita Gem. *in sum. 18. d. & ibidem Cardin. Alex.*

DVBIVM LXIX.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt ſtatuere contra propria ſtatuta, & an ſi deſinat Epiſcopus reſeruare caſus poſſit quilibet confeſſarius abſoluere.

1 DVbitatur 69. An Epiſcopus poſſit ſtatuere contra propria ſtatuta Bot. *de Synod. p. 3. art. 1. nu. 248.* firmat vnam cõcluſionem quæ eſt XV. vt Epiſcopus poſſit facere ſtatuta cõtra propria ſtatuta *per reg. 1. de reg. Iur. in antiquis,* quam concluſionem ponit Imol. *in c. qua in Eccleſiarum de Conſtitutionib.* & eſt tex. *in c. certè 12. q. prima,* per quem ita tenet Anto. de Roſell. *in tract. de Concil. verſ.*
2 *aliud dubium,* nam † omnis res per quaſcunq; cauſas naſcitur per eaſdẽ diſſoluitur *d. c. primo de reg. iur. in antiq. Bot. vbi ſup.* vbi ampliat ipſam cõcluſ. vt cenſeatur reuocatum ſtatutũ Epiſcopi antiquum ſi eius tenor in nouo ſtatuto ſuper eodem facto non inferatur *ad tradi. per Zabarel. in conſ.*
3 *40.* † & ſi non conſtat quod ſit prius, attendendus, inquit, eſt ordo ſcripturę. *Io. Andr. cap. 1. de iureiur. in 6. Fel. in c. cum dilecta, verſ. Ord. Scripturę de reſcrip.* ampliando etiam eandem cõcluſ. vt, ſi in ſtatutis Epiſcopi, vel alterius reperiantur duo ſtatuta contraria, ſtandum ſit vltimo *Cyn. & omnes in l. 2. C. de teſtam.*
4 Hoc tamen declarandum eſt, vt per 2. ſtatutum non cenſeatur reuocatũ primum ſimpliciter quo ad effectum cauſatum per primũ, † & ideo ſi per ſtatutũ Epiſcopi, quis ſit excõicatus, & reuocetur poſtea huiuſmodi ſtatutum, talis indiget abſolutione. *Abb. per gloſ. in c. non debet de conſanguinitate, & affinit.*
5 Hinc patet ſolutio dubij quod ſolet moueri an ſi Epiſcopus deſinat reſeruare caſum, quem aliàs reſeruare cõſueuerat poſsit confeſſarius non Pęnitentiarius abſoluere peccatum, quod tempore Confeſſionis non erat reſeruatum, ſed tempore quo fuit comiſſum erat reſeruatum, & quamuis Poſſauin. *de off. Curat. ca. 7. n. 49. verſ. ſi veniat habens caſum qui quando eſt factus, &c.* dicat ſimpliciter, & indiſtinctè quod poteſt, & è contra ſi tẽpore confeſſionis ſit reſeruatum, quod tẽpore commiſſi non erat reſeruatum, non poſſit abſolui, nihilominus per declarationem prædictam aliter cõcludendum eſt, vel potius diſtinguendũ, nimirum quod ſi Epiſcopus quãdo ommiſsit reſeruare, intellexit omnimodam reſeruationem tollere etiã à peccatis aliàs reſeruatis, poterit quilibet Confeſſarius abſoluere, aliàs ſecùs *arg. eorum quæ dixi in dubio 3. præ-*
6 *lud. 26. de indult. Card.* vbi dixi quod ſi vacauit beneficiũ in menſe Aprilis, quo tẽpore erat Epiſcopus nõ Card. illud beneficiũ cõtraxit reſeruationẽ in tantum quod non poterit deindè conferri per ſucceſſorem, quamuis ſit Cardin. vel aliàs habeat indultum ad conferendum beneficia in tali mẽſe vacantia, donec aliquando fuerit per Papam collatum, nã ſemel reſeruatum ſemper durat tale *Simoneta de reſeru. q. 58. n. 7. Barto. Belleuc. de carit. ſubſid. q. 116. n. 1.* & idem argumentũ ſtringit ſi confiteatur pænitens peccatum quod tẽpore cõmiſsi non erat reſeruatũ, & tẽpore confeſsionis erat reſeruatũ, & eo magis, & hoc erit ſecũdũ membrũ diſtinctionis, ſi peccatũ illud habebat annexã cẽſurã, qui dicitur effectus cauſatus. Faciũt quæ dixit Sim. *d. q. 58. in fi.* vbi aſſeuerat q̃d effect⁹ nõ ceſſat ceſſãte cauſa vbi effectus eſt cõſumat⁹, † ita ẽt oẽs admitiũt ſine cõtrouerſia, vt ſi q̃s habẽs cas⁹ reſeruatos cõfiteatur ſuperiori, ſeu aliàs habenti

habenti facultatem absoluẽdi ab huiusmodi casibus reseruatis, & inter confitendum obliuiscatur aliquem casum ex his reseruatis, & obtineat absolutionem ab omnibus peccatis, quia fuerit principaliter, & integraliter confessus ipsi superiori poterit quando illius casus recordatus fuerit absolui ab eo per quemuis etiam simplicem confessarium, tametsi ille casus ex obliuione ommissus habuisset
8 annexam censuram, † quia sicut per collationem Papæ de beneficio reseruato purgatur reseruatio, ita per absolutionem superioris tollitur reser-
9 uatio casus, & censuræ; † quinimo absoluitur ipsa censura, si tamen superior, vel alias absoluens præmisit soli tam formam absolutionis, quę hæc etiam verba continet *absoluo te ab omni vinculo excommunicationis, suspensionis, & interdicti si quod incurristi, in quantum possum, & tu indiges.*

DVBIVM LXX.

ARGVMENTVM.

Episcopus potest statuere in casu ommisso à iure, & sic potest creare nouum delictum.

1 DVbitatur 70. An Episcopus statuendo possit creare nouum delictum, & sic statuere pręter ius. Baldus *in l. omnes populi ff. de inst. & iure* dicit quod Episcopus potest statuere in casu ommisso à iure, vnde Bot. *de Synodo p. 3. a. 1. concl. 17. n. 273.* ponit hanc conclusionem, quod potest Episcopus facere statuta, creando nouum delictum de nouo, quam pluribus iuribus, & auctoritatibus probat adducens pro hoc *c. 2. de constit. in 6. c. Catbol. 11. dist.*

DVBIVM LXXI.

ARGVMENTVM.

Episcopus potest reseruare casus etiam in praeiudicium mendicantium, si tamen absit iniuria.

1 DVbitatur 71. an possit Episcopus per statuta sua reseruare casus in præiudicium religiosorum mendicantium glos. *in c. si Episcopus* vers. *reseruantur* de pænit. & remiss. in 6. quam sequuntur omnes ibi, & potissimum Francus *nu. 8.* dicit quod inferiores Episcopo non possũt absoluere ab excommunicatione maiori,
2 † & Bott. *de Synodo p. 3. a. 1. concl. 17. nu. 277.* ampliat vt Episcopus possit per statutum suum reseruare casus etiam in pręiudicium religiosorum mendicantium, dummodo non reser-
3 uet in iniuriam, † dicitq; tunc præsumi reseruare in iniuriam, si omnes reseruare velit, vel si sine causa reseruet ad notata per Imol. *in Clem. dudũ* vers. *credo tamen de sepult.*

DVBIVM LXXII.

ARGVMENTVM.

Semel approbatus ad Vicariatum potest reprobari.

1 DVbitatur 72. An semel approbati ad Vicariatum possint reprobari. De hoc fuit aliàs dubitatũ Lugduni, teste Bott. *de Synodo p. 3. a. 1. concl. 17. nu. 283.* qui dicit se numquam
2 dubitasse quin possit reprobari, † quia semel approbatus potest reprobari *glos. in c. cum secũdum* in verb. *liceat de preb. Imol. in c. graue vers. item nota de preb.* & alijs quam pluribus auctoritatibus hoc probat quod planè ante eum firmauerat Oldrad. *in cons. 18. in principio.*

DV-

DVBIVM LXXIII.

ARGVMENTVM.

Episcopus potest statuere, vt sibi præsententur literę Apostolica ante illarum quam uis executionem.

1 DVbitatur 73. An possit Episcopus statuendo prohibere ne vllæ literæ Apostolicę recipiatur, vel approbetur in sua dięcesi, nisi primitus ipse consulatur Henricus Bot. *in tractatu de Synodo Episcopi p. 3. ar. 1. concl. 17. nu. 285.* dicit valere statutum Episcopi prohibens ne vllæ literæ Apostolicę recipiatur, vel approbetur in sua diæcesi nisi primitus ipse consulatur, & ab ipso, vel ipsius commissario examinetur ad quod allegat. *Host. in c. cum ex eo de panit. & remiss.* & post cũ Zabarell. *ibi q. 1. ac Abb. in fi.*

DVBIVM LXXIV.

ARGVMENTVM.

Episcopus non potest statuere, vt quilibet beneficiatus teneatur promoueri ad sac. ordines.

1 DVbitatur 74. An Episcopus possit statuere, vt quilibet beneficiatus in sua diæcesi promoueatur ad sacros ordines intra certum tempus, aliàs priuatus sit suo beneficio; affirmatiua est resolutio apud Boteum in tract. *de Synodo p. 3. a. 1. nu. 309.* vbi citat Calder. *cons. 6. quod incipit* Synodali statuto *sub rubr. qui fil. sint legit.*

2 † Attamen dicamus nos quod poterit quidem vbi beneficium requirat ordinem sacrum, aliàs secus, nam Cõcil. Trid. prohibet duntaxat collatores ad conferendum beneficia ijs, qui non habent ordinem, quem beneficium requirit, vel saltem in ea non sunt ætate, vt valeant ordinari in tra

3 annum *sess. 22. c. 4. de reform.* † at verò *sess. 23. de refor. c. 6.* decernit, vt nullus prima tõsura initiatus aut etiam in minoribus ordinibus constitutus ante 15. annum beneficium possit obtinere, quod planè decretum sac. Cõgreg. Conc. Trid. ampliauit ad Canonicatus Ecclesiarum Collegiatarum, vt latè vidimus *in prax. habendi concursum requisito 10. dub. 11. §. in Canonicatibus, & §. fi.*

DVBIVM LXXV.

ARGVMENTVM.

Episcopus potest statuta facere sine consensu capituli, quamuis debeat petere consilium sed non sequi. recensentur tamen casus in quibus tenetur habere consensum capituli.

1 DVbitatur 75. An Episcopus possit statuta condere absq; consensu capituli. D. Franciscus Leo *in Thesauro form. Eccles. cap. 9. num. 15.* dicit quod Episcopus potest facere constitutiones in Synodo absq; consensu capituli, & cleri, licet requirendum sit consilium, præterquam in quibusdam casibus à iure expressis; quod antea docuerat Bot. *de Synodo p. 3. in princip. nu. 137.* vers. *limita secundo*, vbi dicit quod Episcopus in Synodo potest facere statuta cum consilio capituli,

2 † quia quando sine consilio capituli faceret regulariter non valerent *arg. c. quanto de his quæ fi. à prel.* & allegat Archid. *in sum. 15. dist. & in cap. 2. de cõst. in 6.* ac alios quamplurimos doc

3 tores, † ac tandem addit quod si capitulum contradiceret non assignata causa contradictionis, valeret nihilominus statutum Episcopi, & Capitulum haberetur pro consentiente

se-

secundum Archid. in sum. 18. dist. quod etiam pluribus probat Piasecius *in praxi Episcopali p. 2. cap. 2. nu. 8.* vbi ait quod Episcopus debet facere statuta cum consilio sui Capituli *c. Episcopus 24. dist.* & quod consuetudo si qua esset in contrarium reputaretur irrationabilis nec tenenda *Host. de his qua*
4 *fi. a pral.* † dicit nihilominus quod non tenetur sequi consilium ipsius capituli pro quo adducit, & refert responsum datum Patriarchæ Veneto à Sac. Congreg. Conc. in hæc verba. Illustriss. & Reuerendiss. D. vti Fr. *Sacra Congregatio Illustriss. Patrum, qui Trid. Conc. interpretando à S. D. N. Prefecti sunt, per libellum A. T. nomine porrectum consulta respondit eandem A. tuam in Synodo Diœcesana facere posse constitutiones absq; consensu, & approbatione cleri, debere tamen requirere consilium capituli, licet illud non teneatur sequi nisi in casibus à iure expressis, non obstante quod ex forma Rom. Pontificalis, in celebrāda diœcesana, & prouinciali Synodo expresse habeatur, vt constitutiones in Synodo publicandæ à Patribus per verbum* placet *confirmentur cui Congregationis sententiæ A. tua inhærens in Synodum suam nauiter peragendum incumbat, & bene valeat in Domino, quem vt illi in huiusmodi Pastoralibus, ac salutaribus munijs sua gratia semper adsit ex animo rogamus. Romæ die 27. Aprilis 1592. Hieron. Card. Mattheius.*

5 Cæterum quia tam Thes. for. Eccl. quam Sac. Congregatio excipiunt casus in iure expressos, in quibus requiritur consensus Capituli, ideo opportunum duxi referre eos, prout recenset ipse Piasecius *vbi sup. nu. 9.*

6 Primus igitur casus est quando vertitur interesse ipsius Capituli *c. fi. de his qua fi. à pral.*

7 Secundus est casus quando diminuiretur auctoritas Ecclesię *per c. dilecti de ma. & obed.*

8 Tertius est quando ageretur de alienatione rerum Eccl. *c. 1. de his qua fi. à pralat.*

9 Quartus est quando ageretur de obligatione Ecclesiæ *c. quod quibusdā de fideiuss.*

10 Quintus est quando ageretur de præiudicio quoad subiectionem, vel limitationem cōsensus Capituli *c. dilecti de ma. & obed.*

11 Sextus, & vltimus est quando ageretur de ventilatione casuum criminalium *15. q. 7. per tot.*

DVBIVM LXXVI.

ARGVMENTVM.

Statuta Episcopi ligant existentes in sua diœcesi quoad pœnam tantum non quoad culpam.

1 DVbitatur 76. quosnam ligent statuta Episcopi, & an ligēt quoad culpam. Hostien. *in cap. fi. qui matr. accus. possint*, quem sequuntur *ibidem Abb.* & probatur etiam *in c. à nobis el 1. de sententia excommun. & in c. 2. §. statuto de Const. in 6.* & post eum Bot. *de Synod. p. 3. art. 2. concl. 1. nu. 1.* dicunt quod statuta Episcopi ligant
2 existentes infrà limites suæ Diœces. † & quod nedum ligant Clericos, sed etiam laicos morantes in Diœc. Epis-
3 copi, † quia laici ratione delicti subditi sunt Episcopo *c. nouit de Iudic.* & ita notat Franc. *in c. 2. in §. statuto notabil. 2. de Const. in 6.* etiam si laici non fuerint vocati dum fierent statuta Episcopi *Calderin. cons. 8. de Const.*

4 Et huiusmodi statuta secundum Piasecium *in praxi c. 2. p. 2. n. 10. vers. & quoniam* debent ligare tantum quo ad pœnam non quo ad culpam allegat Abbatem pro hoc *in cap. cum olim n. 5. de Cler. coniug.*

DV-

DVBIVM LXXVII.

ARGVMENTVM.

Exempti delinquentes in loco non exempto quando ligentur statutis Episcopi deciditur.

1 DVbitatur 77. An statutum Episcopi liget exemptos delinquẽtes in loco non exempto. Hoc tangit. *Bot. de Synod. p. 3. a. 2. n. 5. verſ. amplia. secundo*, & dicit quod exempti delinquentes in loco non exempto ligantur statutis Episcopi, dummodo in Diæcesi Episcopi delinquant, & faciant prohibita per statuta Episcopi, quod *plurib. doct. auctoritatibus firmat*,
2 † his tamen adiectis limitationibus, vt locum non habeat huiusmodi conclusio quando exemptus esset etiam exemptus ratione delicti *secundum Gemin. & Franc. in cap. primo §. numquid de priuil. in 6. & in ca. 2. §. Statut. de Constit. in 6. ac in c. 1. de stat. re-*
3 *gula. lib. 2.* vel † quando statutum Episcopi fieret in fraudem exemptio
4 nis, *c. quanto de priuil.* † vel tandem quando statutum esset contrarium
5 Religioni exemptæ, † *Franc. & Ge-*
6 *min. locis sup. citatis*, † qui dicunt ità debere intelligi *c. nimis de priuil.*

DVBIVM LXXVIII.

ARGVMENTVM.

Non exempti delinquentes in loco exempto ligantur statutis Episcopi.

1 DVbitatur 78. an statutum Episcopi liget non exemptos delinquentes in loco exempto Petr. de Ancar. *in c. à nobis de sententia excommunicationis*, & in repet. *cap. postulasti quæst. 4. de for. compet. & alij* quos refert Bot. *de Synod. p. 3. a. 2. concl. prima verſ. amplia 3. num. 9.* dicit quod personæ non exemptæ delinquen. in locis Diæcesis exemptis ligantur statutis Episcopi, quia locus exemptus est in Diæc. *c. cum Episcopus de off. ordin.*
3 *in 6.* † & subditus Episcopi non potest excipere contra intẽtionem eius de iure communi fundatam *arg. l. lo-*
4 *ci §. competit ff. si ser. vendic.* † Item interest Episcopi, vt malis hominibus sua Diæcesis purgetur, quæ tamen propter delicta commissa in loco e-
5 xempto turbaretur, † ipse tamen tenet cum Calder. *in c. 2. de Constit. in 6. quem ibi sequuntur Ioan. Andr. Gemin. Franc. & Zaborel. in repe. illius c. quæst. 7. & alij, quos ibidem citat*, quod nõ ligent quia inquit secunda opinio est communis, & tenenda, & respondet obiectis.
6 Vndè dat cautelam ad cui tandam excommunicationem latam per statuta Episcopi contra contrahentes matrimonia clandestina, vt scilicet volentes contrahere eant ad aliquẽ locum exemptum à Iurisdictione Episcopi, quamuis non neget quod taliter facientes poterunt puniti alia pœna, quamuis de hoc dubitet, ità vt veniat in eam sententiam, vt arbitretur ante factum esse excommunicatos, & ligati statuto, nec audet consulere, vt se exponant huiusmodi periculo: post factum verò putat non esse excommunicatos, & suffragari cautelam; quæ tamen inutilis est quo ad contrahendum clandestinè stante prohibitione Sac. Conc. Trid. *de reform. matr. cap. 1. sess. 24.*

DVBIVM LXXIX.

ARGVMENTVM.

Episcopus potest puniri delinquentes in sua Diœcesi, quamuis ipse erigat tribunal in aliena diœcesi.

1 DVbitatur 79. An possit Episcopus punire delinquentes in sua Diœcesi ipse erigat Tribunal extrà suā Diœc. Henr. Bot. in tract. *de Synod. p. 3. ar. 2. concl. 1. n. 11. vers. ampliat. 4.* dicit quod Episcopus tenens Tribunal in aliena Diœc. iuxta *Clemen. 1. de for. compet.* potest procedere contrà delinquētes intrà suam diœcesim secundū sua statuta Synodalia, siue statuta ordinent lites: siue decidant causas: siue puniant, *secundum gloss. in d. c. Clem. 1. §. eisdem* in verb. *omnimodam de for. compet.* quam ibi sequuntur *Card. q. 7 & Imol.*

DVBIVM LXXX.

ARGVMENTVM.

Statutum Episcopi, an liget forensem delinquentem in sua Diœcesi deciditur, & an delegatus Papæ possit citare extra diœcesim.

ñ DVbitatur 80. An Episcopus possit punire forensem delinquentē in sua Diœc. Placet distinctio, quā facit Bot. *de Synod. p. 3. art. 2. concl. 1.* vers. *limita, & intellige 2. n. 15. & seq.*
2 ut inquam, † si statutū punit delictū, siue loquatur in personā, siue in rem, comprǣhendat forenses delinquen-
3 tes in sua Diœc. † si verò huiusmodi statutum habilitet ad committendum,
4 non comprǣhendat: † exemplificatur primum membrum distinctionis, in quo comprǣhenditur Forensis delinquens, vt putà, si dicat statutum; pro furto sit excommunicatus, quo casu punit delictum: In secundo autem membro, in quo non comprǣhenditur Forensis delinquens, exemplum est, si statutum dicat, quilibet maior 7. ann. teneatur de crimine, cum de iure communi non teneatur, nisi sit doli capax *cap. 1. de delict.*
5 *puer.* † nàm statutum non potest habilitare personas non sibi subditas *l. 1. in fi. ff. de tut. & curat. dat. ab his.*
6 Sed incidenter quæro an delegatus, à Papa possit citare extrà locum, siue Prouinciam suæ delegationis, ratio dubitationis est, quia Deleg. Apostolicus nō potest procedere extra Ciuitatem, in qua deputatus fuit *c. statutum §. in nullo quoq; 11. de rescrip. in 6. & ibi scribentes*, & ita etiam decisum fuit in Curia Archiepiscopali Neapolit. teste Ric. *in praxi cauf. deleg. resolu. 422.* & ante eum testatur Genuen. *in prax. Neapolit. cap. 69. num. 15.* vbi quod Deleg. à Papa non potest procedere extrà Ciuitatē, vel diœc. in qua fuit deputatus, neque citare partes *contra d. c. statutum de rescrip. §. in nullo in 6.*
7 † Nihilominus constanter tenendum est quod Deleg. existens in sua Diœc. vel Prouincia, aut loco, poterit citare etiam extrà diœcesim, Prouinc. vel locum, † nec in citatio-
9 ne requiritur licentia Ordinarij, † quia *Deleg.* citat vbiq; sicut Delegans, *Felin. in c. fin. de for. compe. n. 2. Genuen. vbi sup.* vers. *existens verò*, & vers. *nec in citatione*, qui quamuis sibi contrarius videatur, quippe qui *ferè in principio illius num. 1.* dixerat Delegatum non posse procedere extrà Ciuitatem neq; citare partes, nihilomin⁹ si bene aduertatur ad ea, quæ dicit, recta fiet conclusio, vt possit citare extrà diœcesim, dummodo non trahat vltrà vnā dietam, vt habetur *in d. c. statutum de rescrip. §. cum verò. §. cum autem & c. præterea de off. deleg.* ità vt intelligendus

dus

dus sit, primo loco Genuen. vt velit annuere non posse citare extra Diœc. vltrà vnam dietam, contra dispositionem *d.c. statutum de rescrip. in 6.* at verò intra dietam sic; vel secundum Rotam coram Mantica *decis. 352. nu. 7. vers. 4. nō refragatur*, vbi decisum fuit *ob rationabilem, causam propter quam in loco decreto commodè perfici non possit à Rom. Pontifice mandatum, posse, extrà locum decretum, fieri, ne cōtingat mandatum Apostolicum impediri, vel differri* c. statuimus §. idem de off. deleg. Abb. in c. constitutus nu. 6. de fideiuss. qui in specie loquitur quando testes sunt valdè distantes, & dicit hanc esse notabilem limitationem ad *d.c. statutum* §. *in nullo, & sequitur Rota coram Guidobon. decis. 117. incipien.* Iudices remissoriæ *in fine*.

DVBIVM LXXXI.

ARGVMENTVM.

Episcopus potest punire pro delictis commissis extra diœcesim.

1 DVbitatur 81. An Episcopus possit punire subditos pro delictis commissis extra Diœç. Bot. *de Synod. p. 3. ar. 2. concl. 1. n. 21. vers. ampliat. 8.* refert duas opiniones circa hoc, vnā affirmatiuam, quæ est Cyn. *in l. cūctos populos C. de summ. trin. & fid. Cathol. & aliorum, quos ibi refert*; alteram negatiuam, quæ est Bar. *in d. l. cunctos populos post Cyn. vers. mihi autem*, quam tenet ipse Bott. asserens esse communem, & ideo tenendam.

DVBIVM LXXXII.

ARGVMENTVM.

Episcopus ligatur suo statuto quoad vim directiuam, non autem quoad coarctatiuam.

1 DVbitatur 82. An Episcopus statuens ligetur suo statuto Bot. *de Synod. p. 3. ar. 2. num. 26. & 31.* optimè respondet *in amplia. 9. & limit. 1.* Quod Episcopus statuens non ligatur suo statuto pœnali, & hoc comprobat pluribus doctrinis, & auctoritatibus Dd. asserens esse communē; loquendo tamen quo ad vim coarcta-
2 tiuam; † nam quoad vim directiuā, ipse Episcop⁹ ligatur statuto suo quo ad Deum, siuè in foro conscientiæ *ex trau. Rem non nouam inter communes*
3 *de dol. & contum.* quæ † dicit quod illud, quod dicitur, Principem esse solutum legibus *l. Princeps ff. de legibus*, est verum, quoad legem coarctatiuam; secùs quoad legem, & vim directiuam, *D Thom. in 1. 2. q. 96. ar. 1. Rip. li. 2. respons. 10. nu. 12. & 13. §. fin. instit. de in off. test.* † vbi Imperator clamat se velle viuere secundum leges licèt sit solutus legibus *tex. in l. digna vox 4. C. de leg. & const.*

DVBIVM LXXXIII.

ARGVMENTVM.

Archiepiscopus quoad coarctatiuam non ligatur statutis sui suffraganei quamuis ipse delinquat in eius diœcesi, secus quoad directiuam.

1 DVbitatur 83. an Archiepiscopus ligetur statutis sui suffraganei Bott. *de Synod. p. 3. art. 2. concl. 1. vers. sub amplia. 1. num. 27.* dicit non liga-
2 ri, † quia Archiepiscopus in Diœces.

sui suffraganei habet ordinariam iurisdictionem metropolitanam,
3 † vndè non efficitur subditus Episcopi si delinquat in eius Diæc. *Felin. in cap. prudentiam vers. respondeo ad ar-*
4 *gum. de off. delegati,* † secùs esset si Archiepiscopus delinquens non esset Metropolitanus illius Episcopi, quia tunc ligaretur, *glos. in Clement. pri-*
5 *ma* in verb. *procedat de for. compet.* † quæ dicit Episcopum delinquentem in aliena Diæc. posse puniri per Episcopum illius loci, *& ita vult Hostien.*
6 *in cap. primo de maior. & obedient.* † intellige Archiepiscopum non affici quo ad coarctatiuam, secus sic.

DVBIVM LXXXIV.

ARGVMENTVM.

Faciens actum prohibitum cum prohibente afficitur prohibitione, nisi prius fuerit dispensatum, per ipsum statuente cum eo.

1 Dubitatur 84. An faciens cum Episcopo actum prohibitum per eius statutum ligetur. Pulchrum est dubium, & soluit Bot. *in tract. de Synod. p. 3. artic. secundo concl. prima numero 32. vers. limita, & intellige secundo,* vt, qui cum Episcopo facit actum prohibitum per suum statutum, & sic fit, socius vel comes eiusdem, ligetur, † quamuis ipse Episcopus non ligetur, vt diximus super *dub. 73.* ità Io. Andr. in regul. *cui licet,* quem ibi refert, & sequitur Franc. circa finem *de reg. iur. in sexto,* quod tamen intelligendum est semper quoad coarctatiuam, non autem quoad directiuam vt dixi *d. dub. 73.*

DVBIVM LXXXV.

ARGVMENTVM.

Ignorantes quandonam excusentur à pœnis statutorum.

1 Dubitatur 85. An statuta Episcopi ligent ignorantes, distinguendum est, nam vel loquimur de ignorante ignorantia inuincibili, seu probabili, & tunc dicendum est quod nō ligant *cap. 2. in princ. de Constit. in 6.* quia pęna imponitur à statuto propter contemptum, *Gemin. in d. ca. 2. de constit. in 6.* sed ille qui ignorat non contemnit, ideo puniri non debet Bott. *de Synod. p. 3. art. 2. concl. 1. num.*
2 *17. & 35.* † aut loquimur de ignorante ignorantia crassa, vel supina, seu affectata, quæ est quando ignoratur quod omnes sciunt, vel certe non curatur sciri, quod facile sciri potest, vel sciri debet *Illustriss. Card. Tolet. in Instruct. sacerd. lib. 1. cap. 9. nu. 10.*
3 Illud tamen notandum est, quod quando factum, super quo statutum est, esset damnatum de iure communi ligantur etiam probabililer ignorantes Bartol. *in l. cunctos populos vers. secundo quaero C. de sum. trinit. &*
4 *fid. Cath.* † quamuis Io. And. *in d. cap. 2. de constit. in 6.* teneat expresse contrarium, & placet Iasoni *in d. l. cunctos populos in 1. lect. vers. secundo subtilius* qui dicit quod in iudicando sequenda est hæc opinio veluti benignior; vnde Bott. *vbi sup. num. 17. vers. quid tenendum,* dicit primam opinionem esse de iure veriorem; secundam vero esse æquiorem, asserens quod ipse ante factum sequeretur primam opinionem, sed post factum, & in iudicando amplecteretur secundam.

DV-

DVBIVM LXXXVI.

ARGVMENTVM.

Episcopi statutum an comprehendat Ecclesiam, & Parochianos, qui sunt de Ecclesia subiecta alij Episcopo, quamuis sit in diaecesi statuentis.

1 DVbitatur 86. vtrum statutum Episcopi liget Parochianos, qui tamen sunt de Parochia alij subiecta sed existenti in diæcesi statuta facientis. Re vera inuenio Bott. *de Synodo p. 3. art. 2. conclus. 1. vers. limita secundo conclusionem num. 43.* qui dicit quod *quando alius Episcopus haberet aliquam Parochiam sibi subditam in diacesi Episcopi statuta facientis eo casu statuta non ligarent subditos illius Parochiæ licet sint infrà limites suæ Diæcesis, quia non sunt subditi ipsius per Anchar. in ca. 1. vers. subijcio quæstionem de constit. hæc Bott.*
2 † sed quia nō se declarat quomodo possit dari casus vt vna Ecclesia sit subiecta alicui Episcopo, & sit de alterius Diæcesi, ideo sic simpliciter nescirem adeptare responsum sufficiens pro eius intelligentia, nisi distinguamus quod aut Episcopus habet vti Episcopus, & suo iure ordinario, & diœcesano Ecclesiam Parochialem in aliquo loco, vbi alius Episcopus habet, & ipse Parochiam, eodem met iure; & tunc dixerim statuta Episcopi eam Ecclesiā non habentis huiusmodi Parochianos non ligare, nam talis Ecclesia nō dicitur esse in diæcesi, nec de diœcesi illius Episcopi, sed prioris, qui Ecclesiam subiectam habet: vel ipse Episcopus habet Parochiam sibi subditam non quidem iure diæcesano, sed iure alicuius dignitatis sibi collatæ, vtpotè Abbatiæ, & huiusmodi, & tunc subdistinguerem, quod si huiusmodi Dignitas est exempta à iurisdictione illi⁹ Episcopi, in cuius Diæcesi sita fortasse est, nisi sit nullius Diæcesis, non ligantur arg. eorum quę dixi *in prælud. de Indult. Cardin. dub. 10.*

DVBIVM LXXXVII.

ARGVMENTVM.

Statuta punibilia non ligant minores, secus si tantum inhabilitant.

1 DVbitatur 87. An minores ligentur statutis Episcopi. Resp. quod aut statuta non sunt punibilia, & inhabilitant tantummodo personam, & tunc ligant minores, quod probat Bott. *de Synodo p. 3. art. 2. concl. 1. num. 45. & 46.* aut sunt punibilia, & tunc non ligant *Bott. vbi sup. nu. 44.*

DVBIVM LXXXVIII.

ARGVMENTVM.

Statuta Episcopi non ligant actu inseruientes Papæ, etiam in beneficialibus, secus est de Protonotarijs.

1 DVbitatur 88. An statutum Episcopi liget inseruientes Papæ. D. Io. de Imola *in c. cum dilectus numero 4. de cler. non resid.* dicit quod constitutio inferioris à Papa non ligat subditos existentes in seruitio Pa-
2 pæ, † quam conclusionem intelligit Bott. *de Synodo p. 3. art. 2. concl. 1. num. 47.* etiam quoad beneficia, quę ipsi obtinent infrà diæcesim Episcopi sta-
3 tuentis, † sed quoad Protonotarios, & alios residentes in curia Romana locum non habet prædicta conclusio ratione beneficiorum, † namq; priuilegia, quæ vigore Eugenianæ cōstit. quæ incipit *diuina inter Extrau. communes, de priuil.* aut familiaritatis

Car-

Cardinalium competere solent, ea in ijs, qui beneficia Ecclesiastica obtinent, ratione prędictorum beneficiorum minime intelligantur, sed ordinarij iurisdictioni subiecti permanēt sic decernēte Sac. Trid. Conc. *sess. 24. de refor. ca. 11. vers. quę vero.*

DVBIVM LXXXIX.

ARGVMENTVM.

Statutum Episcopi in censuris non ligat in foro contentioso antequam fuerit declaratus quod inciderit.

1 Dvbitatur 89. An statutum Episcopi liget in foro contentioso. Henricus Bott. *de Synodo Episcopi p. 3. concl. 1. ar. 2. vers. limita sexto nu. 49.* dicit quod in censuris latis per statuta Episcopi quis non ligatur in foro contentioso antequam sit declaratus in eas incidisse, secundum Petr. de
2 Anchar. *in cons. 189.* † vbi dicit sententiam statuti nō priuare aliquem exercitio actuum permissorum, nisi post sententiam declaratoriam, quod notandum admonet Bott. *vbi supra,*
3 quia seruit ad multa, † nam inquit mitius agitur cum lege, quam cum homine *l. celsus ff. de arbitr.*

DVBIVM LXXXX.

ARGVMENTVM.

Dissuetudo statuti errore iuris inducta tenet.

1 Dvbitatur 90. an teneat dissuetudo statuti error iuris inducta. Bot. *de Synodo p. 3. art. 2. conclus. prima vers. amplia. tertiò* concludit affirmatiuè *per l. quod non ratione ff. de legibus.*

DVBIVM LXXXXI.

ARGVMENTVM.

Statuta iurata non ligant iurantem, si vtentium moribus non sunt recepta.

1 Dvbitatur 91. An iurans seruare statuta teneatur seruare ea, quę vtentium moribus nō sunt recepta. Henricus Bott. *in tract. de Synodo p. 3. conclus. prima art. 2. vers. amplia quartò* concludit negatiuè allegans Baldum pro hoc *in proem. feud. vers. item nos dicimus.*

DVBIVM LXXXXII.

ARGVMENTVM.

Statuta offuscata de quorum intellectu probabiliter dubitatur non ligant.

1 Dvbitatur 92. vtrum statuta obscura ligent Henr. Bott. *de Synodo p. 3. art. 2. concl. 1. vers. limita 13. n. 83.* dicit quod si statuta Episcopi non sunt clara, sed offuscata, & de eorum intellectu probabiliter dubitatur, nō ligant *secundum Zabarell. in cons. 132. vers. ex his infert, & in Clem. si. quæst.*
2 *4. de regul.* qui dicit excusari ignorātes ius positiuum, vel naturale, si est offuscatum propter diuersas opiniones; debet enim ius positiuum esse clarum *c. erit autem lex 4. dist.* † & legis proprium est claritas *§. nos igitur*
3 *in auth. de testam. imperfect.* † vnde Bald. *in c. si. quem ibi 2. notab. sequitur Dec. de const.* dicit quod statutum obscurum in causis non debet allegari,
4 † & Innoc. *in c per tuas de simon.* dicit quod veniens contra legem, quam non intellexit, nec eius sensum, propter obscuritatem non percepit, non peccat; † cui conformatur quod notat Bal. *in l. ab eo C. quomodo, & quando*

iudex

iudex, vbi dicit quod errans in subtilitatibus iuris non peccat, quę plane dicta allegat, & sequitur Fel. *in cap. nam concupiscentiam, vers. quintò limi-*
5 *ta de const.* † hinc Abb. *in c. calumniam in fi. de panis* annnit excusari litigantem ab expensis, vbi lex est obscura.
6 Porrò Bott. de Synodo vbi supra num. 86. exclamat *Nota tu aduocate hanc limitationem, quia per eam saluabis multos clientes, quoniam aliquorum statuta Episcoporum sunt obfuscata, & obscura*. hæc ille.

DVBIVM XCIII.

ARGVMENTVM.

Statutum Episcopi priuans beneficijs intelligitur de beneficijs existentibus in Diœcesi statuentis, sed non alibi.

1 DVbitatur 93. An statutum priuans beneficijs intelligatur etiam de beneficijs, quæ habet contra ueniens extra diæcesim statuentis. Henr. Bott. *de Synodo p. 3. art. 2. conclus. 2. vers. ex hac ampliatione infero*, dicit quod statutum Episcopi priuans aliquem suis beneficijs intelligitur de beneficijs existentibus in loco statuentis, & non alibi facit, inquit optimè *c. si compromissarius* §. *pen. de elect. in 6.* ita Abb. *in c. postulasti vers. & ideo de for. competent.*

DVBIVM XCIV.

ARGVMENTVM.

Episcopus potest dispensare contra sua statuta.

1 DVbitatur 94. An Episcopus possit dispensare contra sua statuta Synodalia. Henr. Bot. *de Synodo p. 3. art. 4. num. 1.* adducit Doct. pro negatiua, & affirmatiua, ac tandem *num. 3.* tenet affirmatiuam, asserens Fel. *in c. at si clerici* §. *de adulte.* attestari de communi.

DVBIVM XCV.

ARGVMENTVM.

Subiectio non habet formam certam à iure, & ex vocatione ad Synodum non probatur, nisi probetur quod vocatus accesserit tanquam subditus.

1 DIxi superius *in 3. cap. num. 2. & cap. 4. dub. 6. num. 48.* quod ire ad Synodum est signum subiectionis *per c. fi. de caus. possess.* Dubitatur nihilominus, an adeo probetur subiectio ex huiusmodi actu, vt nulla alia sit opus probatione. Libenter hoc dubium excitaui, ne caperetur error ex iam dictis, & pro resolutione breuiter concludo, quod subiectio non probatur ex vocatione ad Synodum nisi constet quod fuerit quis vocatus vti subiectus, & quod vti talis parue
2 rit; † nam subiectio non habet certam formam à iure, sed eam sumit à consuetudine, *Archid. in c. plures*
3 *in princip. 16. q. 1.* † Vnde ex certis actibus non infertur ad alios, sed de-
4 bent ad illos tantum reduci; † nec subiectio præscribitur minori spatio quam 40. Annorum, vti resolutum fuit in vna Bergomen. liberationis à subiec-

subiectione 19. mensis Febru. 1601. coram fel. rec. Greg. XV. tunc Rot. Audit. & est decisio 17. quæ fuit dein de confirmata coram R. P. D. Manzan. 10. Dec. 1608. vbi quæritur, an sit probatum Rectorē Eccl. Paroc. S. Seueri teneri accedere ad Ecclesiam Clusoni, & assistere benedictioni fontis, & celebrationi officij in die Sabbati Sancti, & ab eadem accipere sanctum Oleum, & conclusum fuit non fuisse sufficienter probatum.

DVBIVM XCVI.

ARGVMENTVM.

Synodus clauditur & dimittitur cum benedictione Episcopi, nec decreta in Synodo condita sunt præsentanda Sac. Congregationi.

1 QVæritur vltimò pro complemento huius tractatus, quomodo sit claudenda, & dimittenda Synodus, & an possint publicari decreta Synodi Diæcesanæ nisi prius fuerint præsentata Sedi Apostolicæ, & ab eadem probata,

2 † sicuti publicari nō debent decreta Synodi prouincialis inconsulto Romano Pontifice. D. Paulus, Piasecius *in sua praxi Episcopali p. 2. cap. 2. vers. expeditis num.* 11. dicit, quod expeditis negotijs Synodi, Notari⁹ legit nomina absentium, qui per literas, nūtiosue absentiam suam non excusarunt, & Episcopus pronunciat illos contumaces, pœnasq; decernit per ipsos infrà certum tempus luendas, & priusquam Synodus dimittatur, fiunt acclamationes cum gratiarum actione, iuxtà ritum Pontificalis, & accedunt singuli iterum ad osculum manus Episcopi, illudq; sibi ad inuicem dant in charitate. Interim Archidiaconus verbis in Pōtificali præscriptis conclusam Synodum dimitti significat; de quo suo loco infra in forma habendi Synodum.

3 Quo verò ad alterum membrum quæsitus affert idem Piasecius, vbi supra. responsum datum à Sac. Congreg. Conc. hisce verbis.

4 *Illustris. & Reuerendis. D. vti Fr. Episcopo Hostiensi.*

5 *Illustris. & Reuerendis. D. vti Fr. Non est in more positum apud patres Illustrissimos, qui Trid. Conc. decretis interpretandis præfecti sunt, Diœcesanas Synodos recognoscere, sed Prouinciales tantum emendare; quare vt voluntati, atque Pastorali A. tuæ Zelò in tua Synodi correctione quoquo modo satis per me fieret, illud pro mea in te, & Ecclesiam tuam charitate mihi sumpsi, vt Synodum ipsam percurrerem, simulque eadnotarem, quæ notatu digna visa sunt, quemadmodum licebit in extremis ipsis Synodi pagellis, vbi nostras animaduersiones adscripserimus, inspicere. Quod superest, tu, Clerusq; tuus, in tot salutarium constitutionum obseruationes nauiter incumbite; Memores vnam, optimamq; legem esse legum obseruãtiam. Valete in Domino. Romæ Trid. Calen. Decembr. 1586. A. T. vti Fr.*

A Card. Carafa.

Incongruum haud sanè fuisset excitare dubium, an in Synodo Diæc. obeundæ sint tres sessiones, an verò Episcopus possit ad libitū abbreuiare, vel protrahere actiones Synodales; veruntamen postquam Pontificale Rom. omnem tollit de hoc ambigendi locum, vt scilicet liceat Epis. vnam, vel plures obire sessiones; ideo hoc prætermisso dubio, manum admoueo ad formulam habendi Synodum, ac Beatiss. Virginis Protectioni me, opusq; committo, atq; commendo.

For-

Forma habendi Synodum diæcesanam Episcopi, iuxta præscriptum Pontificalis Romani. Cap. V.

Sacerdotes, & Clerici Vniuersi, qui ad Synodum de iure, vel consuetudine ire tenentur, conuenire debent, in Ciuitate, vel alio loco, prout Pontifex ordinauerit; & nisi omnia, vno, vel altero die expediantur, (poteſt enim abbreuiari, vel etiam protrahi,) Synodales actiones diuidentur, vt infra. videlicet.

Prima die Synodi.

Summo mane Pōtifex Comitatus ab vniuerſo Clero, cum ſuperpeliceis pergit ad Eccleſiam, & ibi paratis parandis, iuxta præſcriptum Romani Pontificalis libri, Miſsam celebrat de Spiritu ſancto, et Clero prebet Sacram communionem, aliaque peragit: finita Miſſa, quæ idem Pontificale decernit alloquitur, ſi placet, Clerum, vel, ſi magis lubet, fit ſermo de diuinis Myſterijs, & correctione morum:

Habito Sermone, quia debent audiri querelæ ſi quæ ſint; conſequenter proinde debet deputari Iudex querelarum; & his auditis legenda ſunt decreta Sac. Conc. Trid.

De Reſidentia in Eccleſijs præſtanda.

De Fidei profeſſione emittenda, quam planè omnes emittent in manibus Pontificis.

De Examinatoribus eligendis, qui ſtatim nominari debent, & approbari, ac iuramentum pręſtare in manibus Pontificis.

De eligendis iudicibus cauſarum, qui proponi debebunt vt ſupra.

Poſtremò debent moneri omnes, quod durate Synodo honeſtè ſe habeant in omnibus in ea, & extrà.

Secunda die.

Iterum conuenientibus omnibus in Eccleſiam, finita Miſſa, & peractis alijs præſcriptis.

Leguntur conſtitutiones Apoſtolicæ ibi non promulgatæ, vel aliæ pro Pontificis arbitrio.

Poſtmodum conſtitutiones approbandæ per Synodum: quibus lectis, habito ſcrutinio, quæ placent, confirmantur.

Tertia die.

Conuentione facta in Eccleſia, peracta Miſſa, & alijs peragendis leguntur conſtitutiones, ſi quæ ſuperſint per Synodum approbandæ.

Deinde leguntur nomina omnium, qui Synodo intereſſe debent.

Demum his omnibus peractis d mittitur Synodus cum benedictione.

Cæterum quia res magis vſui accommodabitur, ſi decreta per extenſum exarentur: operepretium proinde eſſe putaui ea ipſa decreta iuxta Eccleſiæ Mediolanenſis acta huic referre ſic etenim, & labori parcetur, & pietati conſuletur.

Huiuſmodi itaque forma concipi, & extendi ritè poterit.

In Nomine Sanctissimæ, ac Indiuiduæ Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus sancti Amen.

NOs E. Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus A. Synodalem actionẽ aggredientes monitiones, decreta, ordinationes, ac statuta & constitutiones facimus vt infra.

Decretum de disciplina Synodali.

MVltiplex, & graue admodum munus cum in omnibus alijs curæ Episcopalis rationibus; tũ verò in omni Synodali actione nobis impositum esse cognoscimus. Quod sanè quidem non modò Pastorali quodam desiderio, aut voluntatis significatione, sed studio, officio, atque adeò omni ope, sanctè, religiosèq; exe. qui debemus.

Cum autem conscij scimus eam esse humanæ conditionis nostræ imbecillitatem, vt non simus sufficientes, ne cogitare quidem aliquid à nobis tamquam ex nobis, sed sufficientiam omnem, quæcumque sit à Deo Patre luminũ existere, qui postulantibus ab se sapientiam, dat omnibus affluentur, & non improperat eis. Ideo non viribus nostris, quæ exiguæ sanè sunt confisi, sed Dei vnius, cuius ministri sumus ope, atque auxilio freti, toto animo, totaq; mente supplices illud ab eo deprecamur, vt quæcunque in hac Synodali actione oportuna sũt, in ijs, vel promouendis, vel decernendis, vel exequendis adesse nobis Sancti sui Spiritus lumine dignetur.

Monemus præterea omnes, & singulos Sacerdotes, vt sanctissimis precibus, & Missæ Sacrificio Synodalem hanc nostram actionẽ, quam hodierna die aggredimur adiuuare studeãt, orantes in primis pro optimo eiusdem Synodi successu: vt Ciuitas, & Diæcesis hæc N. *Mediolani additur, salutaribus adiuta disciplinis, in die suffragantibus Sanctissimi Patris Ambrosij, & Beatiss. Geruasij, & Prothasij Patronorum nostrorum:* salutaribus adiuta disciplinæ institutis, in dies suffragãtibus meritis Santiss. N. patroni & protect. nost. & aliorum sanctorum fructus afferat vberiores in Domino.

Clerici pręterea omnes, & singuli frequenti orationis studio illud idem piè à Deo precentur.

Quoniam verò nihil ferè sæpius diuinis literis commẽdatum est quam Clericalis Ordinis hominũ vitæ integritas, innocẽtia, fides, religio, pietas, omniumque virtutum ornamenta, quibus dom' Dei potissimum excolitur; Ideò vos vniuersos, & singulos monemus, & per viscera misericordiæ Dei nostri obtestamur, vt cum semper laicis hominibus omni virtutum splẽdore præluceatis; tum maximè hoc tẽpore ita vos geratis in verbo, in conuersatione, in charitate, quemadmodum Apostolus monet, vt cum vos posuerit Deus in acquisitionem salutis, atque in ædificationem, officij vestri memores in iustitia, & san-

& sanctitate veritatis viuatis; sicque abstinentes ab omni specie mali ambuletis dignè Deo, qui vocauit vos in suum regnũ, & gloriam.

Assiduè, castè, purèque preces Deo adhibete.

Ad rei grauitatem attenti, cuius causa conuenistis, tota animi cogitatione in eam incumbite.

Ad cauponas, quantum licet, ne diuertite.

Nolite per plateas vagari, aut præ curiositate huc, illucque circumcursare.

Ad Synodalem sessionem stata indicta hora sollicitè conuenite; nec verò raptim, sed graui incessu: vbi conuenistis, loco constituto, superpelicea munda, ac decentia, aut alias vestes, pro Ecclesiastici beneficij ratione, induite.

Decenter vos induti, ad statum sessionalem locum nõ turbulenter, sed quietè accedite.

Bini quoad fieri potest conuenite. Ordine considete.

Mane priusquam conueniatis cibũ ne capite, sed ieiuni adeste.

Ieiuniũ, quod in Ecclesiasticis his actionibus institutum fuit, vt seruetis, hoc valde hortamur in domino.

In loco autẽ benedictionis, quod est templum Dei considentes, ne vocibus obstrepite: ne tumultib. rem Synodalem perturbate: ne fabulationibus operam date: ne e loco sessionali, nisi absoluta sessione, aut necessaria de causa, & tunc habita prius facultate à D. N. discedite.

Sessione de more absoluta, ne raptim, turbulenterue, sed graui, decoroque incessu discedite.

Cauete denique quæcunque disciplinæ, & Synodalis actionis dignitati, & loci venerationi minime conueniunt.

Decretum de eligendis ministris Synodi.

QVoniam in huius Synodi promotione diuersorum nobis opus est adiumento ministrorum; eapropter constituimus in Synodo hac nostra Promotores eiusdem RR.PP. Notarium vero N.

Insuper quoniam tã ex veteri Sac. Can. instituto, quàm ex Romani Pontificalis præscripto audiri debent querelæ, si quæ sint; ideo pro eis recipiendis, & processibus formandis deputamus D.V; cui etiam absentium excusationes, tam in scriptis, quam oretenus fieri debebunt.

Decretum de non inferendo cuiquam præiudicio.

DEcernimus si cui fortè contigerit in hac Synodo suo loco nõ sedere, aut incedere, aliudue quidpiam agere, gerereuè, id propterea nemini ius acquiri, ac quisitumuè esse, neque de cuiusquam iure, aut possessione quidquam detrahi, sed omnia in eo ipso statu permanere, in quo antequam hæc diœcesana Synodus haberetur, esse reperiebantur.

Instantia promotorum pro legendis decretis Sac.Conc.Trid.de residentia, & fidei professione emittenda.

Illustr. & Reuer. Domine.

CAnit Sacrosancta Tridentina Synodus vt nō modo Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi,& Episcopi in suis Cathedralibus Ecclesijs residere debeant; verū id ipsum etiam mandat seruari per Parochos, ac alios inferioris Ordinis Chori seruitio, & quotidianæ residentiæ obstrictos, & ea id generis decreta in concilijs Prouincialibus & Episcopalibus publicari præcipit.

Decernit præterea vt omnes, qui in posterum beneficia Ecclesiastica fuerint assecuti, & qui in Synodo diœcesana conuenire debent, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur fidei professionem recipiant, profiteantur & præstent prout illa Tridentina Sanctione expressum est. Idcirco Nos N. & N. huius Synodi Promotores humiliter petimus, & requirimus decreta d. Conc. circa residentiam, & fidei professionē disponentia, nec non & constitutionem fel.recor. Pij 4. quæ incipit *iniunctum* de sugestu legi, atque ad illorum præscriptum ab ijs, qui tenentur, omnia,& singula præstari.

Decretum de publicandis decretis Sac. Conc.Trid. super residentia,et fidei professione emittenda.

SAcrosanctum Trident. Concil. *Sess. 6. de refor. cap.1. sub fæl. recor.Paulo tertio,& sess. 23. de refor. cap.1. sub fel.recor.Pio* 4. multa,necdum de Prelatorū, sed etiam de Inferiorum residentia sanciuit. Decreuit insuper *Sess. 25.de refor. cap.2*, vt quicunque hoc tempore, vel in posterum Ecclesiastica beneficia obtinebunt; qui item in diœcesanam Synodum conuenire debent in ea ipsa Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur recipiant omnia, & singula,quæ eodem Concilio decreta sunt,& reliqua omnia prestent, quæ ibi enucleatè præscribuntur. Nos igitur cupientes, vt omnibus innotescant, quæ tā sanctè ordinata sunt, & eorum executio sedulo studio procuretur, mandamus ea ipsa decreta legi,& promulgari,eorum obseruantiam enixè iniungentes omnibus,ad quos spectat.

Quod verò attinet ad fidei professionem, eiusdem Sacri Concilij auctoritate innixi,mandam' preter decretum ipsius Conc. Trid. publicari etiam Constit. fæl. rec. Pij 4,quæ incipit *iniunctum*, precipientes iuxta illius articulos fidei professionem ab vnoquoque,qui illam emittere debeat, omninò emitti.

Decre-

Decretum Conc. Trid. Seß. 6. de refor. cap. 1. super Residentia Prælatorum, & inferiorum.

E*Adem sacrosancta & infra*. Omnes Patriarchalibus, Primitialibus, Metropolitanis & cathedralibus Ecclesijs quibuscunq; quouis nomine, ac titulo præfectos monet, & monitos esse vult, vt attendentes sibi & vniuerso gregi in quo Spiritus sāct⁹ posuit eos regere Ecclesiam Dei, quam acquisiuit Sanguine suo vigilent, sicut Apostolus præcipit *in omnib. laborent & ministerium suū impleāt* implere autem illud se nequaquā posse sciant, si greges sibi commissos mercenariorum more deserant, atque ouium suarum, quarum sanguis de eorum est manibus à supremo Iudice requirendus, custodiæ minimè incūbant: cum certissimum sit non admitti Pastoris excusationem, si lupus oues comedit, & Pastor nescit. Ac nihilominus, quia non nulli quod vehementer dolēdum est, hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam salutis immemores, terrenaque celestibus, ac diuinis humana præferentes, in diuersis curijs vagantur, aut in negotiorum temporalium sollicitudine, ouili derelicto, atq; ouium sibi commissarum cura neglecta, se detinent occupatos.

Placuit Sacrosanctæ Synodo antiquos Canones, qui temporum, atque hominum iniuria penè in desuetudinem abierunt, aduersus non residentes promulgatos innouare, quemadmodum virtute præsentis decreti innouat, ac vlterius pro firmiori eorumdem residentia, & reformandis in Ecclesia moribus, in hunc, qui sequitur modum statuere, atque sancire.

Si quis à Patriarchali, Primitiali, Metropolitana, seu Cathedrali Ecclesia sibi quocunque titulo, causa, nomine, se iure commissa, quacunque ille dignitate, gradu, & præeminentia præfulgeat, legitimo impedimēto, seu iustis, & rationabilib. causis cessātib., sex mēsibus cōtinuis extra suam diœcesim morādo absfuerit; quartę partis fructuum vnius anni fabricæ Ecclesiæ, pauperibus loci per superiorem Ecclesiasticum applicandorum, pœnam ipso iure incurrat. Quod si per alios sex mēses in huiusmodi absentia perseuerauerit; aliam quartam partem fructuum similiter applicandam eo ipso ammittat. Crescente verò contumacia, vt seueriori Sac. Can. cēsuræ subijciatur, Metropolitanus suffraganeos Episcopos absentes, Metropolitanū verò absentem suffraganeus Episcopus antiquior residens, pęna interdicti ingressus Ecclesię eo ipso incurrenda infrà tres menses per litteras, seu Nuntiū Romano Pōtifici denunciare teneatur: qui in ipsos absentes, prout cuiusque maior, aut minor contumacia exegerit supremæ sedis auctoritate animaduertere, & Ecclesijs ipsis de pastorib. vtiliorib. ꝓuidere poterit, sicut in dño nouerit salubriter expedire.

Decre-

Decretum eiusdem Conc. Seß. 23. c. 1. de refor. super eadem residentia.

Cum præcepto diuino & infrà. Ne verò ea quæ de residentia sanctè, & vtiliter iam antea sub fæl. rec. Paulo III. sancita fuerunt, in sensus à Sacrosanctæ Synodi mēte alienos trahantur, ac si vigorē illius decreti quinque mensibus continuis abesse liceat; illis inhe rendo declarat Sacrosancta Synodus, omnes Patriarchalibus, Primitialibus, Metropolitanis; ac Cathedralibus Ecclesijs quibuscunque quocunque nomine, & titulo præfectos, etiamsi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, obligari ad personalem in sua Ecclesia, vel diœcesi residētiam, vbi iniuncto sibi officio defungi teneantur; neque abesse posse, nisi ex causis, & modis infrascriptis.

Nam cum Christiana Charitas, vrgens necessitas, debita obedientia, ac euidens Ecclesiæ, & Reipub. vtilitas aliquos nonnunquā abesse postulent, & exigant; decernit eadem Sacrosancta Synodus has legitimæ absentiæ causas à Beatiss. Rom. Pont. aut à Metropolitano, vel, eo absente, suffraganeo Episcopo antiquiori residente, qui idem Metropolitani absentiā probare debebit; in scriptis esse approbandas; nisi cum absentia inciderit propter aliquod munus, & Reipub. officium Episcopatibus adiunctum: cuius quoniam causæ sunt notoriæ, & interdum repentinæ, nec eas quidem significari Metropolitano necesse erit: ad eundem tamen cum conc. prouinc. spectabit iudicare de licentijs à se, vel à suffraganeo datis; & videre ne quis eo iure abutantur; vt pœnis canonicis errantes puniantur.

Interea meminerint discessuri ita ouibus suis prouidendū, vt quātum fieri poterit ex ipsorum absentia nullum damnū accipiant. Quoniam autem, qui aliquantisper tantum absunt ex veterum Canonum sententia, non videtur abesse, quia statim reuersuri sūt: Sacrosancta Synodus vult illud absentię spacium singulis annis, siue continuum, siue interruptū, extrà prædictas causas, nullo pacto debere duos, aut ad summū tres menses excedere: & haberi rationē vt id æqua ex causa fiat, & absque vllo gregis detrimento, quod an ita sit abscedentium conscientiæ relinquit, quam sperat religiosam, & timoratam fore; cum Deo corda pateant; cui opus non fraudulēter agere suo periculo tenentur; eosdem interim admonet, & in domino hortatur, ne per illius temporis spacium, Dominici Aduentus, Quadragesimæ, Natiuitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes itē & Corporis Christi diebus, quibus refici maximè, & in Domino gaudere Pastoris præsentia oues debeant, ipsi ab Ecclesia sua Cathedrali vllo pacto absint, nisi Episcopalia munia in sua diœcesi eos aliò vocent.

Si quis autem quod vtinam nūquā eueniat contra huius decreti dispositionem abfuerit; statuit Sacro-

crosancta Synodus præter alias pænas aduersus non residentes sub Paulo III. impositas & innouatas, ac mortalis peccati reatũ, quem incurrit, eum pro rata tẽporis absentiæ fructus suos nõ facere, nec tuta conscientia, alia etiam declaratione non secuta, illos sibi detinere posse, sed teneri, aut, ipso cessãte, per superiorẽ Ecclesiasticum illos fabricæ Ecclesiarum, aut pauperibus loci erogare: prohibita quacunque conuentione, vel compositione, quæ pro fructib. malè perceptis appellatur, ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur: non obstantibus quibuscunque priuilegijs cuicunque Collegio, aut fabricę concessis.

Eadem omninò, etiam quoad culpam, ammissionem fructũ, & pænas de curatis inferioribus, & alijs quibuscunque, qui beneficiũ aliquod Ecclesiasticum curã animarum habens, obtinent, Sacrosancta Synodus declarat, & decernit; ita tamẽ, vt, quandocũq; eos, causa pri' per Episcopũ cognita, & probata, abesse contigerit, Vicarium idoneum, ab ipso ordinario approbandum, cum debita mercedis assignatione relinquant.

Discedendi autem licentiã in scriptis gratisque concedendam, vltrà bimestre temp', nisi ex graui causa, non obtineant. Quod si per edictum citati etiam nõ personaliter, contumaces fuerint; liberum esse vult ordinarijs, per censuras Ecclesiasticas, & sequestrationem, & subtractionem fructuum, aliaque iuris remedia, ẽt vsque ad priuationem, compellere; nec executionem hanc, quolibet Priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cuiuscumque beneficij, pactione, statuto, etiam iuramẽto., vel quacumque auctoritate, cõfirmato, consuetudine etiam immemorabili, quę potius coruptela censenda est, siue appellatione, aut inhibitione, etiã in Romana Curia, vel vigore Eugennianæ constitutionis suspendi posse.

Postremò, tam decretum illud sub Paulo III. quàm hoc ipsũ in Concilijs Prouincialib', & Episcopalibus publicari Sancta Synodus pręcipit; cupit enim, quę adeò ex Pastorum munere, animarumq; salute sunt, frequenter omnium aurib', mentibusque infigi, vt in posterum, Deo iuuante, nulla temporum iniuria, aut hominũ obliuione, aut desuetudine aboleantur.

Decretum Concilij Trid. Sess. 25. de refor. Cap. 2. De ijs, qui fidei professionem emittere tenentur.

Cogit et infrà. Præcipit igitur Sãcta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & omnib. alijs, qui de iure, vel consuetudine in Concilio Prouinciali interesse debent, vt in ipsa prima Synodo Prouinciali, post finem pręsentis Concilij habenda, ea omnia, & singula, quæ ab hac Sãcta Synodo definita, & statuta sunt palã recipiãt; nec

nec non veram obedientiã Summo Romano Pontifici spondeant,& profiteantur; simulque hæreses omnes à Sacris Can. & general.concilijs,prę ſertimque ab hac eadẽ Synodo damnatas publicè detestentur,& anathematizent.

Idemque in posterum quicunque in Patriarchas,Primates, Archiepiscopos,& Episcopos promouẽdi,in prima Synodo prouinciali,in qua ipsi interfuerint,omnino obseruent.

Quod si quis ex supradictis omnibus,quod absit,renuerit, Episcopi conprouinciales statim Summum Pontificem admonere sub pęna diuinę indignationis teneãtur;interimque ab eiusdem communione abstineant.

Cæteri verò omnes,siue in præsenti, siue in futurum beneficia Ecclesiastica habituri, & qui in Synodo diœcesana conuenire debent idem vtsuprà in ea Synodo,quæ primo quoque tempore celebrabitur faciãt, & obseruẽt: alias secundum formam Sac. Canonum puniantur.

Ad hæc omnes ij,ad quos vniuersitatũ, & studiorum &c.

Constitutio Pij IV. Super forma iuramenti Professionis fidei.

PIus Episcop' ser. seru. Dei &c. *Iniunctum nobis, & Infra.* Ego N. firma fide credo, & profiteor oĩa,& singula quæ continẽtur in Symbolo fidei,quo Sanct. Rom. Ecclesia vtitur, videlicet Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem factorem Cœli,& Terrę, visibilium omnium, & inuisibilium. Et in vnum Dominum Iesum Christum Filium Dei vnigenitum. Et ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero Genitum non factum,consubstantialẽ Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de Cœlis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex MARIA Virgine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato,passus & sepultus est. Et resurrexit tertia die secũdum scripturas. Et ascendit in Cœlum, sedet ad dexteram Patris.Et iterum venturus est cum gloria, iudicare viuos, & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum,& viuificantem, qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio,simul adoratur, & conglorificatur,qui locut' est per Prophetas. Et vnam sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorũ. Et vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesię obseruationes,& constitutiones firmissimè admitto, & amplector.Item sacram scripturam iuxta eum sensum,quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia,cuius est iudicare de vero sen-

sensu,& interpretatione sacrarũ scripturarum, admitto,nec eam vmquam,nisi iuxta vnanimẽ consensum Patrum,accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse verè, & propriè Sacramenta nouæ legis à IESV CHRISTO Domino nostro instituta, atque ad salutẽ humani generis,licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismũ, Cõfirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem,& Matrimonium,illaque gratiam conferre: & ex his Baptismum, Confirmationem,& Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in supradictorũ oĩũ Sacramẽtorũ solemni administratione recipio,& admitto. Omnia,& singula, quæ de peccato originali, & de Iustificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerũt,amplector, & recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum,proprium,& propitiatorium Sacrificium pro viuis, & defunctis: atq; in Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse verè,& realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, vnà cum anima,& diuinitate Domini Nostri Iesu Christi,fierique conuersionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini,in sanguinem, quam conuersionem Catholica Ecclesia Trãsubstantiationem appellat. Fateor etiam sub altera tãtum specie totum,atque integrum Christum, verũmque Sacramentum sumi. Constanter teneo Purgatorium esse,Animasque ibi detẽtas fidelium suffragijs iuuari: Similiter,& Sanctos vnà cum Christo regnantes, venerandos atq; inuocandos esse,eosquè orationes Deo pro nobis offerre, atq; eorum Reliquias esse venerandas. Firmissimè assero Imagines Christi,ac Deiparæ semper Virginis,necnon aliorum Sanctorũ habendas,& retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictã fuisse,illarumque vsum Christiano populo maximè salutarem esse affirmo. Sanctam Catholicã, & Apostolicam, Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarũ Matrem,& Magistram agnosco, Romanoque Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis successori, ac Iesu Christi Vicario verã obedientiam spondeo, ac iuro. Cætera item omnia à sacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, ac præcipuè à sacrosancta Tridentina Synodo tradita,definita, & declarata indubitanter recipio,atque profiteor:simulq; contraria omnia, atque hæreses quascumque ab Ecclesia damnatas,& reiectas,& anathematizatas ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest,quam in præsenti spontè profiteor, & veraciter teneo, eandem integrã, & inuiolatam vsque ad extremũ

vitæ spiritũ, constantissime (Deo adiuuante) retinere, & confiteri, atque à meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum.

Ego idem N. Spondeo, voueo, ac iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Forma breuior emittendi professionem fidei.

EGo N. recipio, promitto, spondeo, profiteor, detestor, anathemathizo, voueo, & iuro, vt in decretis, & formula professionis fidei ex bulla modò lectis; singula singulis referendo: Sic me Deus adiuuet & hæc Sancta Dei Euangelia.

Si in mane nihil aliud agere duxerit Episcopus, poterit indici continuatio sessionis.

Instantia promotorum pro continuatione sess.

Illustr. & Reuer. Domine.

CVm ea, quæ in hac Sãcta Synodo tractanda sunt hoc mane expediri nequiuerint, illud propr. ab A.T. petimus, & instamus vt illam continuandam esse ordinet.

Indictio continuationis sessionis.

DEcernimus, & indicimus continuationem huius sessionis fore hodie hora.

Instantia promotorum pro rogitu.

NOs N. & N. huius Synodi promotores rogamus te N. vt de omnibus et singulis hactenus peractis vnũ, vel plura conficias instrumenta.

Responsio Notarij conficiam.

HAec omnia per acta fuerunt publica sessione, vt supra adhibitis etiam testibus RR. DD. N. & N. huius Cathedralis Canonicis.

Continuatio Sessionis.

A Prandio stata hora indicta sono Campanæ Comitatus Pontifex vt supra ab vniuerso Clero, & peroratis orationib. vt in Pontificali libro prosequitur actionem Synodalem.

Fit instantia à promotoribus pro eligendis examinatoribus, & Iudicibus Synodalibus.

Instantia promotorum pro eligendis examinatoribus, & iudicibus Synodalibus.

Illustr. & Reuer. Domine.

QVod sanctissimè Sacrosancta Trid. Synodus peculiaribus decretis sanciuit, vt viri Ecclesiastici tales in hac Synodo diœcesana proponantur tamen pro examinatorum officio, tum pro

pro Iudicum causarum munere obeundo ad præscriptum cõstit. fæl. rec. Bonif. Papæ VIII. illud vt ab A.T. & ab hac Sancta Synodo executioni mittatur, & huiusmodi Examinatores atq; Iudices probentur, vehemẽter requirimus, & instamus; nos N. & N. eiusdem Synodi Promotores.

Decretum Concilij Tridentini sess. 24. Cap. 18. de refor. circa examinat. & sess. 25. cap. 10. de refor. circa Iudic. electionem.

E*xpedit et infra.* Examinatores antẽ singulis annis ĩ diœcesana Synodo ab Epõ, vel ei' Vicario ad minus sex proponãtur; qui Synodo satisfaciant, & ab ea probentur. Adueniente que vacatione cuiuslibet Ecclesiæ, tres ex illis eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiant; indeque succedẽte alia vacatione, aut eosdẽ aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis sex eligat. Sint verò hi examinatores, Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut iure Canonico, vel alij Clerici, seu Regulares, etiam ex ordine mendicantium, aut etiã Sæculares qui ad id videbuntur magis idonei, iurentque omnes ad sancta Dei Euangelia se, quacumque humana affectione postposita, fideliter munus executuros, caueantque ne quidquam prorsus occasione huius examinis nec ante, nec post accipiant: alioqui simoniæ vitium tam ipsi, quàm alij dantes incurrãt; à qua absolui nequeant, nisi dimissis beneficijs, quæ quomodocumq; etiam antea obtinebant; & ad alia in posterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus non solum coram Deo, sed etiam in Synodo prouinciali, si opus erit, rationem reddere teneantur; à qua, si qui contra officium eos fecisse compertum fuerit, grauiter eius arbitrio puniri possint.

Caput X. *sess.* 25.

QVoniam ob malitiosam petentium suggestionem, & quandoque ob locorum longinquitatem, personarum notitia, quibus causæ mandantur, vsque adeo haberi non potest; hincque interdum iudicibus, non vndequaq; idoneis, causæ in partibus delegantur: statuit sancta Synodus, in singulis Concilijs prouincialibus, aut diœcesanis aliquot personas, quæ qualitates habeant, iuxta Constitutionem Bonifacij VIII, quæ incipit, *Statutum*, & alioquin ad id aptas designari, vt præter Ordinarios locorũ ijs etiam posthac causæ Ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes, in partibus delegandæ committantur. Et, si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci, cum consilio Capituli, alium in eius locum vsque ad futuram prouincialem, aut diœcesanam Synodum: ita vt habeat vnaquæq; diœcesis quatuor saltem, aut ẽt plures probatas personas, ac vt supra qualificatas; quibus huiusmodi causæ à

quolibet Legato: vel Nuncio, atque etiam à Sede Apostolica committantur: alioquin post designationem factam, quã statim Episcopi ad summum Romanũ Pontificem trasmittant, delegationes quæcumque aliorum iudicum alijs, quàm his, factæ, subreptitiæ censeantur. Admonet dehinc sancta Synodus tam Ordinarios; quam alios quoscumque Iudices, vt terminandis causis, quanta fieri poterit breuitate, studeant: ac litigatorum artib⁹, seu in litis cõtestatione, seu alia parte iudicij differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

Constitutio Bonifatij VIII. quæ est. ca. 11. de rescript. in 6.

STatutum & infra. Sancimus igitur vt nullis nisi dignitate præditis, aut Personatum obtinentibus, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonicis, Causæ auctoritate litterarum Sedis Apostolicæ, aut Legatorum eiusdem de cætero committantur, nec audiantur alibi, quam in Ciuitatibus, vel locis insignibus, vbi possit cõmodè copia peritorum haberi: *et reliqua.*

Constitutio Gregorij XV. fel. rec. de Cõseruatoribus *habetur in hoc tractatu fol. 25.*

Decretum de examinatoribus, & Iudicibus Synodalibus.

SAcrosanta Tridentina Synodus vt audistis sanctissimo decreto constituit vt quotannis in diœcesana Synodo viri aliquot idonei referri debeant, qui diligenti examinis ratione de vita moribus, doctrina, ætate, ac sufficientia eorum quærãt, qui parochialium Ecclesiarum curationi præficiendi sunt.

Itidem cauet vt viri aliquot deligantur, ijque tales, quales Summus Pontifex Bonifacius VIII. fel. rec. sua constit. quæ incipit *statutum de rescrip. in 6.* modo lecta, prçscripsit, qui, & alioqui ad id apti & idonei constituantur, vt ipsis causç ad forum Ecclesiasticum pertinentes in partibus delegandç committantur, cui nouissimè successit fçl. rec. Græg. XV. Constit. de conseruatoribus.

Publicatis Decretis vt supra proponuntur examinatores iuxta amplitudinẽ Diœcesis, sed debebunt esse probati ad minimum sex, alioqui nemo esset probatus; Iudices item debebunt probari saltem quatuor.

Porrò forma, & modus proponendi huiusmodi examinatores, & iudices sic concipi poterit.

Decretum proponendi examinatores & Iudices.

NOs itaque decreta ipsa exequi cupientes proponimus vobis ad huiusmodi examinandi munus, & in examinatores.

DD. N.N.N.N.N.N.N.N.N.N. *vel plures si lubet.*

In Iudices verò vobis eisdem proponimus.

DD. N.N.N.N.N.N., *& quanto plures*

res poterũ, vt satisfiat cõst. Greg. XV.

Animaduertendum tamen summopere est, quod examinatores debent esse magistri in Theologia, seu doctores, aut licentiati in Theol. aut iure Canonico si adsint, alioquin alij Clerici, seu Regulares, etiam ex Ordine mendicantium, aut etiam sæculares, qui ad id videbuntur magis idonei.

Iudices vero nihil refert quod sint Doctores, sed debent omnino esse constituti in aliqua Ecclesiastica Dignitate, vel alias habere Personatum, aut Canonicatum in Cathedrali: At Canonici Collegiatarum etiam insignium, prout & Rectores Parochialium Simplicium non Collegiatarum, quamuis alias nuncupentur Archipresbyteri, vel alio Dignitatis nomine, & alioqui sint Doctores, nec in Cathedrali habeãtur Doctores, neque ita habiles, nequeunt eligi In Iudices Synodales.

Propositis sic examinatoribus & Iudicibus.

Archidiaconus interrogat Synodum eiusmodi verbis.

Admodum RR. Patres Placent nè vobis examinatores, & Iudices modo propositi, & de suggestu nominati?

Subiungit illicò Cancellarius.

Si quis est, cui non placeant, accedat ad Reuerendiss. Episcopum.

Hæc forma seruatur Venetijs.

Aliter poterunt etiam proponi imprimẽdo, vel describendo nomina, & cognomina examinatorum, & iudicum in aliqua schedula, singulis de Synodo singula tradenda, & tunc Episcopus sic poterit decretum suum prosequi.

Nos itaq; ipsa Decreta exequi cupiẽtes ꝓponim⁹ eos viros, quorũ nomina à Cancellario de suggestu pronunciabuntur, & in schedula vnicuique vestrum tradenda exarata cernebuntur, vt ex ijs omnibus illos deligi per vos liceat, qui vobis satisfaciant, & probati sint, vt qui dimidiã partem suffragiorum tulerint, hoc examinandi munus habeãt, quousque alia Synodus diœcesana celebrabitur.

Et sic delineabuntur quicumque vocalibus probati non erunt.

Prima est breuior, & super hac vix opus erit scrutinio.

Secunda est liberior. Sed super hac fit scrutinium omnino.

Et poterit etiã huiusmodi probatio compromitti per Synodum certis compromissarijs.

His peractis fiet scrutinium. Porrò Episcopus præficiet aliquos ipsi scrutinio.

Decretum pro eligendis præfectis scrutinij.

Examinatorum, & Iudicum à nobis propositorum, & à vobis probatorum scrutinio præficimus DD. N. & N.

Peracto scrutinio, si quod fieri opus erit, Promotores instabunt pro euulgatione & publicatione nominum examinatorum, & Iudicum probatorum.

Instantia promotorum pro publicandis examinatorum, & iudicum nominibus, & iuramento præstando.

Illustr. & Reuer. Domine.

Actionis Synodalis, & Sac. Conc. Trid. ratio postulat vt

iam

iam nomina examinatorum, & iudicum ab hac Sancta Synodo probatorum de suggestu publicentur, & vt ipsi Examinatores iuramentum ad præscriptum eiusdem Concilij præstent. Quapropter Nos N. & N. huius Synodi Promotores illud, ab A. T. petimus & enixe instamus, vt eos omnes & singulos iam publicari faciat, & vt debitum iuramẽtum præstent suo decreto obstringat.

Decretum de publicandis nomin. examinat., et iudicum, deque iuram. per examinatores præstando.

Æquum est, vt qui commu nioribus votis in examinatorum, & iudicum causarum officium exercendum probati sunt, vniuersæ huic Synodo patefiant: quocirca Nos vt Sacro Concilio satisfaciamus, mandamus de suggestu euulgari, & pronunciari nomina eorum Examinatorũ, & Iudicum, qui in scrutinio ab hac Synodo saltem dimidiã suffragiorũ tulisse reperti fuerint. Decernimus insuper vt iidem Examinatores ad præscriptum Sac. Conc. Trid. *Sess.* 24. *cap.* 18. *de refor.* debitum iuramentum omninò præstare debeant.

Hic publicantur Examiuatores, & Iudices electi in Synodo.

Examinatores à nobis in hac Synodo propositi, & nominati, maiori suffragiorũ parte sunt hi, &c.

Iudices verò in Synodum relati, & maiori etiam suffragiorum parte sunt hi.

Exinde Archidiaconus inuitat Examinatores ad iurandum, his verbis.

Accedant M. M. R. R. D. D. Examinatores ad Reuerendiss. D. Episcopum, & debitum iuramẽtum præstent.

Forma iuramenti Examinatorum.

Ego N. Iuro me quacumque humana affectione postposita, fideliter Examinatoris officium, quod suscepi, executurum. Sic me Deus adiuuet, & hæc Sancta Dei Euangelia.

His peractis, si Episcopus vnica sess. expedire noluerit omnia, poterit alteram, & tertiam, ac etiam vlteriorem sessionem indicere, accusata tamen prius contumacia absentium, & facto decreto de non discedendo.

Decretum de non discedendo à Ciuitate, nec à Synodalibus sessionibus.

Vniuersis præterea, & singulis, qui huic Synodo iure interesse debetis: pœna excommunicationis proposita vetamus, ne vestrum aliquis antequàm hæc nostra diœcesana Synodus de more absoluta, ac dimissa sit, discedat ab hac Ciuitate facultate sibi à N. non concessa neque à sessionali loco, nisi absoluta sessione, aut necessaria de causa, sed huic Synodo, & quibuscumque sessionibus, aut conuentib., qui indicẽtur interesse debeatis.

In-

Instantia promotorum, & accusatio contumaciæ contra absentes.

Illustr. & Reuer. Domine

CVm iam dies.... Maij abierit, qua omnes, & singuli Ecclesiastici Ordinis homines huius Ciuitatis, & Diœcesis legitimè per publicum edictum moniti, huic Synodo iam præsentes adesse debent: Cumque multi non peruerint, sed vsque adeò, vel negligentes, vel contumaces fuerint, vt neque præsentes adsint nec verò iusti impedimenti excusationem, causamue, aut nuntium miserint: ideo pro muneris nostri officio Nos N. & N. huius Synodi Promotores eorum contumaciam accusamus: hocque apud Amplitudinem tuam instamus, vt citationem valuis huius Cath. Ecclesiæ affigendam committat, & cum eisdem tanquam inobedientibus agi iubeat prout iuris est, & Sac. Can. ratio postulat.

Decretum contra Absentes.

Admittimus, committimus, & decernimus.

Instantia promotorum pro Indict. secundæ sessionis.

Illustriss. & Reuerendiss. Domine.

CVm ea, q̃ in hac Sãcta Synodo tractanda sunt hac sessione expediri nequierint illud propterea instamus ab A. T. vt alteram sessionem indicet.

Indictio secundæ sessionis.

REuerendissimus in Christo Pater DD. E, Dei, & Apostolicę Sedis gratia Episcopus A. cum ea omnia, quæ in hac Sancta Synodo pertractanda, & agenda sunt hac prima sessione expedire nequiuerit, aliam proinde sessionẽ decernit, & indicit in proxime sequẽtem diem hora.... ac propterea monẽtur omnes, & singuli ad illam conuenire.

Instantia promotorum pro rogitu.

Nos N. & N. huius Synodi promotores rogamus te N. vt de omnibus, & singulis hactenus peractis vnum, vel plura conficias instrumenta.

Responsio Notarij conficiam.

Hæc omnia peracta fuerunt publica sessione, vt supra adhibitis etiam RR. DD. N. & N. huius Cathedralis Canonicis.

Secunda die.

F*Acta conuentione omnium in Ecclesia, stata hora, & peroratis precib⁹ in libro pontificali præscriptis.*

Leguntur constitutiones summorum Pontificum, alias non promulgatæ.

Si sint publicanda decreta alicuius conc. Generalis, vel prouinc. nouissimè habit. nondum publicata, vel item si Episcopus nouas condiderit constitutiones, promotores instant publicari.

In-

Instantia Promotorum pro publicandis decretis conc. nouissimè habit.

Illustr. & Reuer. Domine.

SAcris Canonibus, vt nostis, statutum est, certa etiam censurarum prolata sententia, vt Episcopus dum in qualibet prouincia concilium agitatur, admonitionibus suis, intra sex mensium spatia omnes Abbates, Presbiteros, Diaconos, atque Clericos, seu etiam omnem conuentum Ciuitatis ipsius vbi præesse dignoscitur, necnon, & cunctam Diœcesis suæ Plebem aggregare nequaquam moretur, quatenus coram eis publicè omnia reserata de his, quæ eodem anno in concilio acta, vel definita extiterint plenissimè notiora efficiantur. Nos propterea N. & N. huius Synodi Promotores, quo diligentior, & cumulatior executio sit decreto rũ conc. prouinc. ... huius prou. M. nuper editi instamus ab A.T. in hac ipsa Synodo, tum ea omnia, quæ in d. prouinc. ... Synodo acta, & definita sunt, tum ẽt ea, quæ Amplitudo Tua, de nouo conficere censuit publicè de suggestu publicari mandet.

Decretum de publicandis Decretis prouincialibus, & Synodalibus.

EDicimus, Decernimus, & Mandamus euulgari, promulgari, & publicari decreta, quæ tam in Prou. Conc. ..... ædita, quã aliàs denouo pro huius Ecclesiæ A. spirituali progressu à nobis condita sunt.

Publicantur Decreta Conc. & Synod. quæ si omnia publicari nequiuerint, ea quæ supererunt publicanda erunt in alia sess. indicenda.

Instantia Promotorum pro tertia sess. & decretum indictionis: item & instantia pro rogitu sit vt in secunda sess. fol. 87.

In fine vltimæ sessionis fit vocatio Cleri, & soluitur Cathedraticum.

Instantia promotorum de Clero vocando & Cathedratico soluendo.

Illustr. & Reuer. Domine.

COncilijs Generalibus, & præcipuè Tridentino Sancitum est vt omnes Ecclesiastici viri, qui de iure, vel consuetudine Synodo diœcesanę, quæ quotannis celebrabitur, etiam exempti interesse debent, si negligentes fuerint pœnas à sacris can. sancitas incurrant, quamobrem eos omnes de suggestu publicè vocari, & Parochos Cathedraticum iure diœcesano debitum persoluere instamus.

Decretum de Clero vocando & soluendo Cathedratico.

SAcrorum Canonum iure sancitum est vt in diœcesana Synodo à singulis Parochis Cathedratici nomine duo solidi exigã tur, idque argumento honoris, qui Cathedrali Ecclesiæ tanquã matrici à cæteris Parochialibus Ecclesijs tribui debet, quæ summula licet fortasè per longissimum temporis spatium à Parochis

chis huius Ciuitatis,& diœcesis persoluta non fuerit ea tamen debita est Cathedrali, nec præscribi potest. Edicimus igitur vocationem Cleri; Parochis autem Cathedratici solutionē iniū gimus, *vel si remittat dicetur*, remittimus pro hac vice, & condonamus.

His omnibus peractis accusatur contumacia, & fit decretum vt supra fol. 87.

Deinde fit instantia pro indicenda futuræ Synodo.

Instantia promotorum pro indictione futuræ Synodi.

Illustr. & Reuer. Domine.

ANtiquo Canone cautum est, vt proximam Synodum diæcesanam in sessione Pontifex indicat: Ideo Nos N. & N. humiliter instamus Synodum diœcesanam futuram in hoc Synodali conuentu omnibus, qui interesse debent, pronunciari, & indici.

Indictio futuræ Synodi.

SYnodum diœcesanam, quam ex Sac. Conc. Trid. decreto, anno sequenti... iuuante Christo Domino celebraturi sumus, indicimus, & significamus futuram esse eodem anno, die .... mensis nisi aliqua forte ex causa illam prorogari, ad vos datis literis, aut aliàs per edictum publicum intellexeritis.

Facta indictione Synodi, fit instantia a Promotoribus pro rogitu, quæ habetur supra fol. 82.

His omnibus peractis dimittitur Synodus cum benedictione ad præscriptum Pontificalis Romani.

Si Episcopus censuerit eligere testes Synodales.

Item Punctatores in Cathedrali, & Collegiatis.

Item Vicarios Foraneos.

Item eos de Capitulo, & Clero, qui intersint Congregationibus Seminarij, vel aliàs eligi debent ad præscriptum Concilij Tridentini, poterunt ea omnia præstare in tertia sessione antequā fiat instantia de publicandis decretis Conc. Gen. vel Prou. ac etiam Synod. vt fol. 88.

Et eodem loco poterunt publicari.

Decretum de casibus reseruatis, & Tabella ipsorum casuum.

Item Decretum de Vigilijs, et Festis vna cum Tabella ipsorum festorum: nisi cē suerit Episcopus magis expedire, vt alibi collocentur.

Huiusmodi autem decreta rite concipi poterunt ex his, quæ habebuntur in sequenti formula, quæ est iuxta præscriptum Act. Eccl. Mediol. circa finem, secundæ sessionis, vbi pariter habebitur.

Decretum de eligendis, qui nomine vniuersi Cleri Foranei intersint Congregationibus Clericorum.

In Forma

Forma habendi Synodum iuxta præscriptum Ac. Eccl. Mediol.

In hac prouincia Mediolanensi ex Act. ipsius Ecclesiæ.

Prima die.

PEractis præscriptis à lib. Pontificali Archidiaconus, vel alius Lecturus decreta accedet ad Reuerendissimum D. Episcopum, & ab eo accipiet ea, quæ legenda sunt, & postmodum de suggestu alta voce pronunciabit.

In primis itaque leget decretum de disciplina Synodali, quod habetur Sup. fol. 74. incipiendo In Nomin Sanctissimæ.

Subindè leget decretum de eligendis ministris Synodi habetur. fol. 75.

Item decretum de non inferendo præiudicio habetur fol. 75.

Decretum de deferendis nominibus eorum, qui Synodo interesse debent.

VIcarij Foranei deferant nomina eorum, qui in finibus cuiusque Vicariatus commorantes in hac Synodo præsentes adsũt, seu interesse debent, vt contra absentes, & absentiæ causam nõ afferentes iuxta Canonicas Sanctiones procedi possũt.

Decretum de non discedendo à Ciuitate.

VNiuersis præterea, & singulis, qui huic Synodo iure interesse debetis pœna excommunicationis proposita vetamus, ne vestrum aliquis antequam hæc nostra diœcesana Synodus de more absoluta, ac dimissa sit discedat ab hac Ciuitate facultate sibi non concessa à D.N.; neque à sessionali loco abscedat nisi absoluta sessione, aut necessaria de causa sed huic Synodo Synodalibus sessionibus, aut conuentib. quibuscumque, qui indicentur omnes, & singulos vos interesse iubemus eadem proposita pœna.

Decretum de collecta dicenda in Missa deque commemoratione pro mortuis.

EDicimus quoque ac mandam' vt in Missa omnes, & singuli Sacerdotes orationem, aut collectam, quæ pro peccatorum venia postulanda dicitur, hisce Synodalibus diebus deuotè recitent: idem Clerici pia oratione precentur.

Insuper ex decreto Conc. Prou. V. eras pro Sacerdotibus, & Clericis, qui post proximam Synodũ obierunt solemnem commemorationem fieri mandamus.

Decretum pro quibus orandum tempore Synodi.

QVoniam verò veteris instituti, solemnisque ritus est in huiusmodi Synodali conuentu pro publicis rebus orationem fieri: ideo in omni prece, & à Sacerdotibus præsertim in Missæ Sacrificio

cio his Synodalibus diebus ad Deum orationem adhiberi edicimus. Pro S. D. N. Papa V. Pro S. R. E. tranquillitate: Pro serenissimo Rege Nostro Phi: Pro pace & concordia inter Principes Christianos: Pro omni ministerio nostro Episcopali, præsertim in hac rerum Synodalium tractatione: Pro Christianæ disciplinæ Cleri, populique conformatione, & progressione in Ciuitate & diœcesi nostra A. prouinciæque M. Pro ministris nostris, quos in huius Ciuitatis, & diæcesis nobis commissæ culturam adhibemus.

Item decretum Conc. Trid. sess. 25. cap. 2. habetur fol. 79.

Constitutio Pij IV. hab. fol. 79.

Decretum Conc. Prouinc. Mediol.

Decretum Concilij Prouincialis primi de fidei professs.

PRima, & maxima Pastorum cura versari debet in ijs, quæ ad fidem Catholicam, quàm Sancta Romana Ecclesia colit, & docet, & sine qua impossibile est placere Deo integrè, inuiolateque cōseruandam pertinent: ideò nos hinc potissimum exordiendum esse duximus.

SAcri Tridentini Concilij auctoritate innixi mandamus, vt omnes ij, qui beneficia Ecclesiastica obtinent, vel in posterum obtinebunt, & qui in Synodum diœcesanam conuenire debent, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur omnia, & singula à Sancto Conc. Tridentino definita, & statuta sunt palàm recipiant: veram obedientiā Summo Romano Pontifici spondeāt: simulque hæreses omnes publicè detestentur, & anathematizent, fidem profitētes eisdem verbis, quibus ex formula à S.D.N. Pio IV. Pont. Max. præscripta nos, & coepiscopi nostri initio huius Sanctæ Synodi iurati præstitimus, & professi sumus: etiam si antea in diœcesana Synodo id officiū ad exequendum iussa Tridentini Concilij quacumque ratione, & modo obierint.

I*Tem decretum de examinatoribus, et iudicibus causarum habetur fol.* 84.

Secunda die.

A*Ntequam legantur constitutiones probandæ per Synodum legatur sequens decretum.*

Decretum de publicandis constitutionibus Pij II. de Cleric. malè promotis, & Pij V. de confidentijs.

SAnctionem à Pio II. contra Clericos editam, qui sine Canonica dispensatione extra tempora statuta, vel antè legitimam ætatem se ad aliquem ordinem prouehi procurarint legi volumus ad præscriptum Conc. Prou. 3. constitutionem item de confidentijs beneficialibus quam S. mem. Pius V. edidit in hac Synodo promulgari iubemus.

Constitutio Pij II.

C*Vm ex sacrorum ordinum collatione & infra*.. Cum itaque sicut

fide dignorũ relatione non nisi moleste accepim' q nõnulli Clerici extrà tẽpora à iure statuta:qdã ante ætatẽ legitimã : aliqui verò sine dimissorijs literis contra sãctiones canonicas se faciãt ad sacros Ordines ꝓmoueri:Nos eorundẽ temeritatẽ tali castigatione reprimentes,vt alijs in posternm cõmittendi similia adit' præcludatur,auctoritate Apostolica præsenti cõstitutione perpetuò valitura statuimus,& ordinamus,vt omnes & singuli,qui absque dispẽsatione Canonica, aut legitima licentia,siue extrà tempora à iure statuta,siue ante legitimam ætatem,vel absque literis dimissorijs etiam citramontani a citramontanis, præterquam si in hoc vltimo casu per Cameram Apostolicam iuxtà ipsius stilum ordinati fuerint, ad aliquẽ ex sacris ordinibus se fecerint promoueri à suorum executione ordinum ipso iure sint suspensi: Et si huiusmodi suspensione durante in eisdem ordinibus ministrare præsumpserint eo ipso irregularitatẽ incurrant, propter quam vltrà alias pœnas in tales generaliter à iure inflictas,beneficijs Ecclesiasticis,quæ obtinẽt, possint iure priuari.

Bulla de confidentijs beneficialibus.

I*Ntollerabilis multorũ peruersitas & infra.* Quare nos volentes periculosã taliũ audaciã noui iuris subsidio cohibere præsentiũ auctoritate statuimus vt si quis quacũq; auctoritate Ecclesiã vel Monasteriũ aut aliud beneficiũ Ecclesiasticũ qualecumque ex resignatione, vel cessione cuiuscũq, psonæ simpliciter,aut cũ circuitu retro cessionis, cũ regressu vel accessu ẽt sola dimittẽtis intẽtione receperit,vt illa uel illud ẽt in euẽtũ regressus vel accessus eidẽ dimittenti, vel alteri postea conferantur,aut illius fructus, vel eorum pars alij vel alijs concedantur, vel pensiones soluantur ex eisdẽ, hæc confidentia censeatur.

Itidem si ordinarius, vel alius Collator contulerit ante hac , aut cõferat in futurum beneficiũ Ecclesiasticum quouis modo vacãs ea cõditione tacita, vel expressa vt postea in alterum pro arbitrio collatoris, seu alteri' cuiuscũq; cõtra iuris cõis ordinationẽ disponatur,siue vt de eo prouisurus fructus illius,vel partem ad vtilitatẽ,vel libitũ cõferẽtis, vel cedentis, aut alterius relinquat & remittat, seu pẽsionẽ illi, vel illis,quẽ vel quos idem collator, vel cedens vel alius per se, vel alios scripto, aut verbo iusserit, seu significauerit, persoluat & pariter si à patrono etiam laico, vel alteri præsentatori, seu electori contigerit, aut contingat id fieri.

Ad hæc si Cleric' prędictę Cam.aut Cardinalis aut alias à solutione iurium ipsius Cam.vel etiam Cãcell. Apostolicæ exẽptus,post resignationẽ vel cessionẽ alicui' extranei de Ecclesia, Monasterio, vel alio beneficio Ecclesiastico in se Apostolica, vel alia auctoritate factã, & admisã, illã,vel illud ẽt cõfectis litteris Apostolicis,

cis, & possessione apprehensa in eũdẽ resignãtẽ, vel cedẽtẽ modico spacio interiecto veluti duorũ, aut triũ mensiũ retrocesserit, aut retrocedat in futurũ, & ex illa retrocessione fructus Ecclesiæ seu Monasterij aut beneficij, vel eorũ pars, seu pẽsio seu q̃d aliud sup illis reseruatũ, aut regressus, seu accessus, & ingressus ad illã, vel illud ipsi Clerico, vel Cardinali, aut alij exempto sit, fuerit ue concessus.

Postremò si quis crimine aliquo absolutus, aut cũ quo super irregularitate dispẽsatum est denuo receperit quacũque auctoritate Ecclesiam, Monasterium, vel aliud beneficiũ Ecclesiasticũ, ꝙ ante vel post cõmisũ delictum, aut cõtractam irregularitatẽ dimisserit in quouis horũ casuũ cõfidẽtiæ prauitas sit contracta, ca susq; huiusmodi literis prędictis comprehendantur ac si illis speciatim expressi fuissent, licet ipsum confidentiæ crimen alterius partis conscientia sit admissũ.

Ad probandam vero plenè confidẽtiarum abusum, inter alias ẽt hæ præsumptiones, & coniecturæ habeantur legitimæ: videlicet.

Si quis post cessã ab se Ecclesiã, vel Monasterium aut beneficium, & publicatam resignationem, seu cessionem, captãq; à successore possessionem sese in illa, vel illo seu rebus illius, per se vel alium seu alios de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicumque successor illi, vel eius propinquis ipsos, aut partem aliquam remiserit eorundem.

Si recipiens beneficium constituerit dimittentem vel eius parentes aut propinquos Procuratores ad 4. percipiendum vel locandum fructus beneficij dimissi, & illi, vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit.

Si vel sola ꝓcuratoris depositione, vel libris rationalibus mensariorum ex parte dimittentis expeditio, quæ personam recipientis cõcernit, prosequuta sit, simulque expensæ pro ea necessariæ ab illo factæ fuerint.

Denique si quis pro cõcessione alicui facta quacũq; auctoritate de beneficio Ecclesiastico p se, vel alium seu alios intercesserit, vel alias in negotio cõcessionis sese immiscuerit quoquomodo dein de aliquid de fructibus talis beneficij, de facto etiam per manus possessoris, ac etiam simplicis donationis titulo perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quandocumque.

Testes autem &c. Decernit vt duo testes valeant singulas præsumptiones, & coniecturas probare, & quod plures huiusmodi præsũptiones & coniecturæ faciant in prædictis plenam probationem.

Admittuntur criminosi, & cæteri omnes, qui in casibus simoniæ recipi possunt ad pethibendum testimonium.

Sed ne quis &c. Decernit tandem huiusmodi beneficia per confidentiam consecuta reseruata existere dispositioni Apostolicę, confi-

confidentiarios autem obtentis beneficijs, pensionibus, administrationibus officijs & dignitatibus priuatos esse, ac inhabiles ad quascũq; in futurũ reddi, pūt priuat ac inhabiles ad futura decernit, ac in iuris subsidiũ excõmunicationis sẽtẽtia innodat à qua nullus nisi in mortis articulo constitut' ab alio quam à Romano Pontifice absolutionis beneficium valeat obtinere.

Decr. de residentia.

ECclesiasticæ disciplinæ & tuendæ & restituendæ ratio in eo præter cætera posita est, vt personalis residentiæ munus ipsi præstent, qui Ecclesiastica beneficia, præsertim cum animarum cura coniuncta obtinent. Ideo hoc de genere sacra œcumenica Synod' Tridentina decreta duo sanciuit, vnum Paulo Tertio, alterũ Pio Quinto Pontificibus Maximis.

Quæ duo decreta quò frequentius hominum mentibus infixa, nulla aut obliuione, aut desuetudine abolerentur, in omni Concilio, non solùm prouinciali, sed diœcesano promulgari iussit.

Quamobrem ea ambo ad Tridentinæ sanctionis illius præscriptum in hoc nostro diœcesano conuentu eunlgari, & de suggestu pronunciari mandamus.

Decr. Conc. Trid. de residentia habetur fol. 77.

Decreta Conc. Prou. de resid.

QVoniam verò aliquorum beneficia curata obtinentium, ea est contumacia, vt neque decretis Tridentini Concilij, neq; Episcopi edictis moniti, adduci possint, vt beneficiorum suorum residentię præsentes satisfaciãt; statuimus, vt Episcopus iubeat omnes in Ciuitate, vel Diœcesi beneficiũ eiusmodi in titulum, vel commendam obtinentes, si in prouincia illi sunt, ad duos menses, si extra ad tres, ad eadẽ beneficia accedere, in ijsque residere: Ea proposita in edicto pœna, vt qui non paruerint, etiam si præter Curatum illud beneficium, dignitates, personat', aut dignitates in Ecclesijs etiam Cathedralibus obtineant; præter pœnas, quæ eodem Concilio, & & Pij Quarti constitutione contra nõ residentes propositę sunt; ordinum suorum munere, officiove suspensi, & eo beneficio, iure ipso, priuati censeantur.

Transacto tempore in edicto præstituto, Episcopus eos, qui non resident, propositam priuationis pœnam subisse declaret.

Interim verò, eos frũct', quos suos absentes non faciẽt; ijdem Episcopi suo arbitratu, aut Ecclesiarum fabricis, aut pauperibus loci adiudicent.

Præterea, qui Ecclesiastica quęcũque beneficia obtinent, in quib. & si curata non sunt, tamen residere iure, vel consuetudine debent; si muneri suo defuerint, in eos Episcopus, & illis pęnis, quæ à Sacro Tridentino Concilio statutæ sunt, & alijs, arbitrio suo, seuerè agat; fructusque, quibus eodem Concilio mulctandi erunt, pijs locis attribuantur.

Decre-

Decretum de vit. & honest. Cler. Collect. ex Conc. prou. 1. hoc tit. & de diuin. off. ac ex. 5. de Chor. disc.

QVales eos esse oporteat, qui diuino culturi sacrisque Misterijs consecraui sunt cęlestis magister Christus Domin' docuit illis verbis vos estis sal terræ, ac lux mundi; itaque nihil illos agere nihil gerere, nihilque præ se ferre oportet quod non simplex, castum integrumq; sit, vt modestiæ, murum sanctitatis, ac virtutum denique omnium cæteris exemplum quasi lumen ipsi præbeant: Quare Clericorũ animis nihil frequentius infigi oportet, quam Canones decreta, constitutiones, vitæ honestas, sanctitas.

Et quoniam Conc. Prouinc. 1. hoc tit. 5. piè multa hoc de genere præscripta sunt. Ideo enixè in Domino hortamur, & obsecramus omnes vos vt assiduè ipsum concilium præ manibus habeatis, & quæ ibi præscripta suut diligenter exequamini præcipuè vero illud curatis cordi sit, vt ter in hebdomada, aut eo etiam sæpius, quo vel loci consuetudo, vel necessitas crebriorem diuini sacrificij vsum postulabit Missæ Sacrum faciant. porrò ceteri Clerici singulis mensibus: Diaconi verò, & Subdiaconi bis saltem Sacram Eucharistiam ueniant in mense; Parochi autem quos in hoc negligentes viderint ad Episcopum deferant.

Diuinum officium, qui beneficiati sunt vel sacris initiati sine iusti impedimenti causa ne intermittant, memores quod vltrà mortalis peccati commissionem beneficiorum suorum fructus etiã suos non faciunt, sed tanquam iniuste perceptos in eius Ecclesiæ fabricam, vel pauperum Eleemosynam errogare debent; & qꝫ si XV. dierum spatio bis illud ommisserint, iure beneficio priuari possunt: ac proinde nos monemus tenore presentis decreti omnes beneficiatos vt ad pręscriptum dicti Conc. officium recitent, & nulla ratione prætermittant: Sacris vero iniciati in hoc delinquentes nos seueros vltores experientur.

Clerici Cathechismum Romanum, Sac. Conc. Trid. & prouinc. necnon diœcesanas constitutiones omnino habeant. Calendarium item pro regulando diuino officio iussu nostro editum sibi comparent; ad eiusque præscriptum officium diuinum recitent.

Parochi nonnisi librum rituale iussu fęl. rec. Pauli V. editum in sãctis ministrandis adhibeãt: summas casuum conscientiæ, & Sermonum libros peruoluant.

Omnes deferunt tonsuram, in habitu autem non sit nec exquisitæ elegantiæ cultus, nec nimis abiecta negligentia, & affectatæ sordes appareant: sit procul habit' & ornamenti nouitas: serici vestimenti vbique vsus abscedat, & reliqua quæ de Clericorum vestitu eodem Concilio præscripta snnt accuratè exequantur.

Subinde leguntur aliæ constitutiones, vel.

vel decreta Synodalia, quæ Episcopus legi mandauerit.

Decretum de eligendis punctatoribus.

EDicimus ab vnoquoque ex Vener. Capitulis tam nostræ Cathedralis quam Collegiatarum eligi punctatores si hactenus electi nõ sunt, qui absentes in libro notent ac tertio quoque mense ad nos punctationum notulam deferant, ijque punctatores ad præscriptam formam debitum iuramentum præstent.

Formula iuramenti punctat.

EGo N. punctatoris officiũ, quod suscepi, per hæc Sancta Dei Euangelia iuratus, sanctè promitto, ac spõdeo, me fideliter, & sincerè, quantum in me est, executurum. Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Decretum de testibus Synodalibus.

VEtus est consuetudo sacris Canonibus communita, & prouinciali decreto introducta vt in Synodis singulis diœcesanis uiri aliquot vita, & moribus graues atq; probati deligantur, qui animaduertant diligenter an aliquid in vrbe, diæcesiue sit, quod corrigi, aut emendari debeat; ac si quid tale cognouerint id nobis, vel Vicario nostro Generali significent; interrogatiq; de aliqua re, quæ emendationem requirat, summa integritatè referant. Nos propterea vetus illud, ac probatissimum institutum secuti, huic muneri; præficim' hos viros, N.N. quos iussu nostro de suggestu pronunciari mandam'; eosque iuramentum debitũ præstare iubemus.

Nominantur testes Synodales N.N. &c.

Forma iuramenti præstandi à testibus Synodalibus.

EGo N. testis Synodalis à Reuerẽdiss. Episcopo nominatus, ꝓmitto, spondeo, & iuro, ꝙ amodo in antea, quicquid noui, aut adiui, aut postmodũ inquisitur' sũ, quod cõtra voluntatẽ Dei, & rectã Christianitatẽ in diœcesi, vel regione mihi cõmissa, factũ sit, vel futurũ erit, si in dieb. meis euenerit, tãtũ, vt ad meã cognitionẽ quocũq; modo, si sciuero, aut indicatũ fuerit mihi Synodalẽ causã esse, & ad ministeriũ Reuerẽdiss. Episcopi ptinere, quòd ego nec propter timorẽ, nec ꝓpter præmiu, nec propter parentelã vllatenus celabo Reuerẽdiss. Episcopo, aut ei' misso, cui hoc inquirere iusserit, quãdocũq; ex hoc me interrogauerit, sic me Deus adiuuet, & hæ Sanctorum reliquiæ.

Decretum de casibus reseruatis.

QVoniam expedit pro temporum varietate casuum reseruatorum ab Episcopo aliquãdo mutari ideo, quo plenius casus nobis resseruatos omnes norint Tabellã casuum huiusmodi hoc anno sequentem edicim', quam ad conc. prouinc. præscriptum publicari mandamus.

Tabella casuum hic publicatur.

Decretum de Vigilijs & Festis.

DIerum festorum, qni in ciuitate, & diœcesi nostra tam ex vniuersali S. Matris Ecclesię mãdato, quam de consuetudine huius diœcesis seruari debent Tabellam euulgari decernimus. Porro Parochi tũ festorum huius modi, tũ uigiliarum, & ieiuniorum aliorum dierum obseruantiam sedulò procurent.

Tabella festorum, & Vigiliarum. publicatur.

Decretum de Vicarijs Foraneis.

DEcreto Prouinciali cautum, antiquoque more iam introductum est, vt Episcopus quamuis existat in vrbe, possit nihilominus externum gregem suæ curæ commissum, quasi præsens intueri, Sacerdotes aliquos in dignitate cõstitutos, aut alias idoneas de vite honestate, ac morũ probitate commendatos eligere, quibus Vicarij Foranei nomine tribuat certas suæ diœcesis regiones. Nos igitur quibus summæ curæ est antiqua instituta, & eo magis, quæ prouincialibus decretis sunt munita, in vsum retinere, Infrascriptos proinde Vicarios Foraneos nominamus, & deputamus cum facultate in patentibus sibi dandis præscribenda.

Nominantur Vic. Foranei pro vnaquaque regiones.

Decretum de eligendis, qui intersint congregationibus nomine vniuersi Cleri Foranei.

SAncta Mediolanensis prouincialis Synodus prima, vt scire debetis, inter cætera, quæ ad rectã bonorum Ecclesiasticorum administrationem spectant, ordinauit vt Clerici diœcesani, cum ad diœcesanam Synodum conueniunt aliquos eligant, qui eorum nominibus Vrbanæ congregationis Clericorum deliberationibus ad vniuersum Clerum spectantibus intersint; Ideo vos omnes, & singulos monemus, vt ad huiusmodi electionem, & deputationem deueniatis, nobisque electos deferatis.

Tertia die.

P*Eroratis precibus vt in Pontificali. Si sint publicanda decreta prouincialia, vel etiam Synodalia de nouo cõdita, si quæ sunt, sit instantia, & Decretum, quæ habentur superius fo.88.*

Postmodum fieri poterunt sequentes monitiones.

Monitiones ex Conc. Prou.

CHori disciplina, plena religionis est, plena pietatis; ac propterea sanctè ab ijs obseruanda est, qui in eum locum conueniūt ad Dei laudes concelebrandas.

Quare præter illa, quæ iam de illiꝰ cultu p̄finiuimꝰ, hæc admonemꝰ, quò religiosius nō modo excolatur, sed multis partib. augeatur sancta eiusdem chori institutio.

Primò, vt studio quodā intimæ pietatis (cuius splēdor foris etiā eluceat) vnusquisq; vel Canonicus, vel aliꝰ minister, quicūq; sit, qui chori officijs astrictꝰ est, ad chori disciplinam se se instruat.

Antea verò, quā eo conueniat, paululū attentè secum cogitet, & loci illius sanctitatē, & conueniendi causā, & diuinarum laudum, quarum munus Angelorum est, officia, quæ castissimè ab omnibus concelebrari oportet.

Hac ipsa in cogitatione firmiter inherens, ne quicquā quidem mēte, animoque concipiet, ab eius loci religione alienum; ne dum aget, quod Dei oculos offendat.

Paret se propterea etiam, atq; etiā diligenter, sancta intimi animi meditatione, & religiosa oratione, vt exteriorem quoque cultū diuinorum officiorum salutariter exequatur.

Dū superpelliceū, cappāq; induit, cogitet, quam personā sustineat; nempè à sordibus, labeq; purā, qualem vestitus ille indicat.

Cum almutiam pelliceā, quod insiguè canonicorū est, humeris, vel brachijs, p̄ut moris est, canonicus imponit; eā cogitationē suscipiat, ī se restinctas, ac planè mortuas esse oportere rerū mūdanarū affectiones, atq; cupiditates; vt eiꝰ rei significās est illa animalis intermortui pellis, quam de more induit.

Si verò cappā induit, quæ humeros cōtegit, & brachia quasi deuīcit, ex eo amictu intelligat, se repressas, quasiq; deuinctas habere oportere appetitiones; ac se totū Dei voluntatem accommodari.

Cū igitur ijs chori vestibus indutꝰ, aliū vestitū, quo foris vtitur, contegat, sicq; aliā p̄sonā habitu gerat; caueat nè quicquā, etiā in sachristia agat, admittatve, quod cum actione non rectè cōueniat ob quam illum habitum induit.

Ne in colloquijs quidē, ab ea actione alienis se occupet; nisi curæ p̄sit, quę id necessariò postulet.

Abstineat autē sēper, sed maximè dū chori vestib. indutꝰ est vbi sit, vel in sacristia, vel alio loco, à iocis, à ridiculè dictis, facetijsve, à cachinnationibus, à verbis futilibꝰ, atq; inanibus, quæ temerè, & imprudenter effunduntur.

In chorū nè properanter, quasi distributionum quæstu incitatus, accedat, sed graui incessu.

Dūq, ad chorū p̄cedit, quāquā alij comes adiūctꝰ, at quasi solꝰ accedat, in ea meditatione fixus, vt secū cogitet, se ad chorū, nempe, ad Sācta Sanctorū, vt Canone antiquo cautum est, & ad publicæ orationis sacrificium accedere.

Cū in choro est, animū, mentemq; ab omnibus curis, perturbationibꝰ, & cogitationib. à rei, q̄ geritur;

tur, sanctitate alienis, quoad ei' fieri potest, abducat, se seque totum in Dei cultu colligat.

Illud etiã cogitet, quã ob causam eò se cõtulerit; tum sibi statuat, se in conspectu Dei omnipotentis, & in corona innumerabiliũ Angelorum, & sanctorum esse.

Qua in cogitatione videat, ꝑpetuo que reputet, se eò loci cõsistere, vt Deo sanctissimũ cultũ, venerationẽq; tribuat, atq; ab eo, & sibi, & alijs omne bonũ deprecet.

Consideret verò ipsũ Deũ, tanquã patrẽ, & redemptorẽ amantissimũ, optimũ, sapientissimũ, misericordiosissimũ, quiq; omnia intuens, vbique, & semper est.

Tũ cordis castitatẽ, beneq; orandi donũ, & gratiã à Deo supplex pe tat, orationisq; suæ sacrificiũ simul cũ meritis Iesu Christi, & sãctorũ eius præsertim, cuius memoriã Ecclesia illo die celebrat, ad gloriam sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, & ad suam, proximorumque vtilitatem dirigat.

Cũ psallẽdũ est, primũ psalmi argumentũ mente, animoq; cõcipiat.

Obseruet præterea, quis in psalmo loquatur, an Deus in Ecclesia, an pœnitens, an aspirans ad perfectionem.

Attendat item, ad quem præcipuè salutarem affectum psalmus referatur.

Cũ ita se religiosè pararit; magna animi attentione se ad verba, sententiasq; psalmi accõmodet: ita vt laudet, gemat, extimescat, sicut psalmorum voces indicant; & quod deniq; ore profert, animo primùm concipiat.

Tum verba singula notet, interpretationẽ studio assequatur; vnde mens, animusque ad aliquem salutarem affectum incendatur.

Ad verba ẽt adiungat animo cogitationẽ, vel amoris, vel reuerentiæ, vel humilitatis. Atq; ita quidẽ affectũ aliquẽ excitet, vt si de virtute verba psalmi profert, desiderio accendatur imitationis; si de peccatis, intimè doleat, ꝙ in eo statu ipse fuerit, aut certè proximi eius. Et sic de alijs itẽ, quæ psalmo significantur.

Eam porrò attentionẽ initio vniuscuiusq; psalmi, orationis, & aliarũ diuini officij partium, tum singularum horarum canonicarum renouari, atq; excitare studeat; præsertim dum illa verba, quę ad sanctæ orationis spiritum inflammandum valent, pronunciat; *Deus in adiutorium meum intende, &c.*

Itidem faciat, cũ aliorsum se cogitationib. distrahi animaduertit.

In fine etiam vniuscuiusque psalmi se se excitet, illis verbis, *Gloria Patri, &c.*

In conclusione item orationum cũ dicitur, *Per Dominum nostrum Iesum Christum*: spe sancta erga illum, redemptionis nostræ auctorem se se confirmet.

Et quoniã attentio valde admodũ excitatur, si quæ quisq; profert, rectè intelligit; ideo in ea potissimũ expositione psalmorũ assiduè versetur, quæ non varia sit, sed quæ tota in excitandis, exercendisque sanctis affectib. versetur.

Cũ autẽ magnus psallendi fruct' in psalmorum affectibus versetur;

siue quis in choro, siue priuatim, siue submissa, siue alta voce oret; idcirco certos sibi locos psalmorum præfiniat, quibus omnis hæc ratio concludatur.

Loci præcipuè præter cæteros hi sint, vnde salutares affectus existunt, laus Dei, memoria bonorū nostrorum, commemoratio nostræ miseriæ, & reprehensio male agentium.

Psalmorum verbis, cum Dei bonitas prædicatur, ad illi' dilectionem, & ad gratiarum actionem de beneficijs, quæ à diuina benignitate proficiscuntur, se toto animo accendant. Cum illius infinita sapientia, potentia commemoratur; admiratione afficiatur; tum intimè gratuletur, cum aliquid Dei auxilio, bene gestum narratur.

Cum bonorum memoria, recordatioque psalmorum vocibus excitatur; desiderium quoddam concipiat illa sibi, & alijs consequendi, tum illa eadem à Deo petat, tum in Deo spem animo cupiat fore, vt diuina eius ope, non modò quæ bona sunt, quæque salutaria assequatur, sed quæ mala, ac quæ perniciem afferunt, vitet.

Aliquando etiam intimè in Domino gaudeat, se bona, Deo iuuante, adeptum esse, & mala cauisse.

Ex miseriarum commemoratione timorem concipiat: dolorem, ac humilitatem, cum suas cognoscit infirmitates.

Ex reprehensione malè agentium, agnoscat zelum diuinæ vindictæ, & indignationem contra nequitiam. Atque ita quidem ex salutaribus his affectibus fructum psallendi vberrimum capiet.

Peroratis psalmis, absolutoque canonicarum horarum officio, paululum tacitus consistat, genibusque flexis veniam deprecetur, & negligētiæ, & distractionis, aliusve culpæ, quam in eo præcationis officio admiserit: cumq; hoc oret, vt pro Christi, totiusq; Ecclesiæ meritis, orationis suæ obsequium, ac ministerium gratum sit, atque acceptum.

Decretum indictionis publicæ audientiæ.

VIcarijs Foraneis hodie hora audientiam indicimus, & ijs quoque omnibus, & singulis, qui aliquid habent, quod nobiscum, aut cum Ministris nostris agant.

Successiuè Promotores instant pro conclusione Synodi.

Instantia Promotorum pro conclusione Synodi.

Illustr. & Reuer. Domine.

CVm omnia, quæ in hac diœcesana Synodo agenda, & tractanda erant, diuina auxiliante gratia, ad optatum finem perducta sint. Illud ab Amplitudine tua petimus, & instamus Nos N. & N. eiusdem Synodi Promotores, vt ipsam Synodum concludere, & cum benedictione dimitte-

mittere velit: indicendo etiam aliam Synodum iuxta Tridentinam sanctionem.

Decretum super conclusione.

SYnodi nostræ diœcesanæ ; Deo adiutore optatum finem vidimus; quapropter eam cum gratiarum Deo actione concludendam esse decernimus.

Aliam præterea futuram indicim⁹ iuxtam Tridentinam sanctionẽ habendam anno sequẽti die mẽsis nisi aliqua ex causa illam prorogari, ad vos datis literis, aut aliàs per edictum publicum, intellexeritis.

Facta conclusione, & indictione Synodi Promotores accusant contumaciam absentium, & fit Decretum vt supra fol. 87.

Item instant pro rogitu vt supra fol. 82.

His omnibus peractis solemni Campanarum pulsatione, incohabitur Processio per loca consueta: subindè reuersis omnibus in Ecclesiam, & denuo suis locis consistentibus indici poterit Oratio vt infra.

Archidiaconus indicit Orationem vt Infra.

Oratio.

FRatres Carissimi Conuersi ad Dominum, puro corde oremus vt preces nostras in beneplacito suo exaudire dignetur. Et quia imperfectum nostrum quod in Synodi celebritate admisimus, viderunt oculi Dei; ad miserationis diuinæ remedia cõfugiam⁹, hocque prostrati precemur, vt ignorantiæ nostræ parcat erratis; & negligentiæ etiam, quam ex monitis internis decretorũ agnoscimus, & remordente conscientia tabescentes intimo dolore confitemur, indulgeat; & quidquid offensionis, neglecta Synodali & clericali sancta disciplina, cuius officia inoffensè præstare debemus, aliquo modo cõtraximus, eo cõdonante veniam consequamur, & à cunctis absoluamur nostrorum nexibus erratorum.

Fratres carissimi: ad sancta officia promerenda diuinæ miserationis gratia inspirante conuersi, toto cordis affectu Deum precemur, vt bonum, quod in nobis à Reuerendissimo Antistete nostro, tam incenso charitatis studio & officio requiritur, omnino exequamur, vtque prompta cum eo solicitudine gradientes, dignè ambulem⁹ vocatione qua vocati sumus, omnique in opere bono crescentes, obediamus studiis Deo placitarum orationũ.

Fratres carissimi: toto cordis affectu orate, vt in omni humilitate, & mãsuetudine ambulemus; vt soliciti seruare vnitatem spiritus in vinculo pacis, & Christi Domini iugum quod suaue est, & onus leue patienter portãtes, demum hæreditemus cœlestem terram viuentium, & multitudine pacis æternæ delectemur.

Fratres carissimi: Pio internæ deuotionis & orationis affectu, orate pro Illustriss. & Reuerendiss. Antistete nostro, vt spiritualib. amplificetur augmentis, & verbo, & exẽplo, quibus præest profi ciat,

ciat, ad vitam sempiternam.

Fratres carissimi: Obsecrem' Deũ omnipotentem, vt Regi *vel* Duci nostro N. prosperum fœlicemque rerum successum dignanter diuina benedictione concedat: vt cui nostræ, & multarum ciuitatum, statuum, Regnorum, & gentium gubernacula dedit, eidem cœlestia arma tribuat, quibus protectus aduersariorum nefarios conatus constringat.

Fratres carissimi: toto cordis affectu orate, vt hæreticorum feritate compressa Catholica fides vbique semper exultans sumat incrementa.

Fratres carissimi: toto cordis affectu orate pro ministris Reuerendissimi Antistetis nostri, quatenus dum manus in bonis operibus eleuant, laborum suorum à Deo benedictionem largissimam consequantur.

Fratres carissimi: obsecremus Deũ omnipotentem, vt toties, præsertim in hac Synodo nos moniti, & ad Spiritum Sacerdotalem excitati, adiutrice eius diuina gratia, viam latam & spatiosam relinquamus, quæ ducit ad perditionem; & diuinæ virtutis dextera, deducamur ad illam angustã atque arctam spiritualis vitæ semitam quæ ducit ad vitam, illãque viam vsque ad obitum pergamus, quousque ad Christum Dominum perueniamus, qui est nobis via, veritas, & vita: Amẽ.

Si plures Sessiones factæ fuerint poterit ipsa oratio diuidi, assignando cuique Sessioni eam partem, quam Episcopus pro temporis opportunitate cẽsuerit.

Postremò fieri poterunt Acclamationes, toto Clero Acclamante.

Acclamationes Cleri in Synodo diœcesana.

Archidiaconus incipit.

DEo Patri misericordiarum, & Deo totius consolationis, gratiæ.

Clerus respondet.

Immensa est misericordia tua super nos domine, qui conciliorũ exercitationibus rectum iustitiæ tuæ tramitem, & disciplinæ regimen iugiter docere dignatus es: tibi laus, tibi honor, tibi gloria, in sæculum, & in æternũ.

Archidiaconus.

Beatissimo N. Papæ, & domino nostro sanctæ vniuersalis Ecclesiæ Pontifici, cunctarum gentium obedientia, & Christiani nominis in omnem terram propagatio. *Cler.*

Domine Deus, Sanctissimum Patrẽ gratia tua custodi, vt eo gubernante, gentes sancto veræ fidei lumine perfusæ, in vnum Ecclesiæ tuæ ouile colligantur.

Archidiaconus.

Reuerendissimo Antisteti nostro, salutaris vigilantia. *Cler.*

Omnipotens Deus, super Antistitem nostrum benedictionum tuarum dona perpetuò multiplica.

Archidiaconus.

Serenissimo Regi *vel* Duci N. Christianæ religionis defensori, perpetua fœlicitas. *Cler.*

Aeternæ Deus Regem *vel* Ducem nostrum in amore tuo conserua, vt cœ-

vt cœlesti gratia tua auctus, omni tua benedictione perpetuò dilatetur. *Archid.*

Populo M. Pax Christi æterna. *Clerus.*

Memento Domine Deus in beneplacito populi tui, ac perpetuũ tuæ benedictionis rorem illi infunde. *Archid.*

Nos Dei voluntatem explentes, & sancta decreta in omni opere bono exequentes, digni redamur, misericordia, & gratia magni, & summi Sacerdotis Iesu Christi Dei, intercedente simul Beata eius genitrice Virgine Maria, Beato N. Patrono nostro, & omnibus sanctis. *Cler.*

Amen. Amen.

Finitis Acclamationibus dimitttitur Synodus cum benedictione, vt in Pontificali: & datur osculum pacis.

F I N I S.

Laus Deo, Beatæ Mariæ Virgini, ac Sanctis omnibus.

INDEX

Dubiorum, quæ continentur in hoc tractatu de Synodo Diœcesana.

Diuisio tractatus pag. 3
Caput 1. quid sit quomodo diuidatur, & diffiniatur Synodus, & vnde originem habuerit. 4
Cap. 2. à quo: quo tempore: quoties quomodo: & quo loco debent Synodus congregari. 5
Dubium primum.
An electus, & confirmatus in Episcopum, nondum tamen consecratus possit Synodum congregare. 5
Dubium secundum.
An Episcopus nominatus à Regibus possit Synodum congregare. 6
Dubium tertium.
An Episcopus electus, confirmatus, & consecratus, qui tamen nondum est adeptus possessionem possit Synodū congregare. 6
Dubium quartum.
An liceat Capitulo sed. Episc. vac. congregare Synodum. 7
Dubium quintum.
Quonam tempore congreganda sit Synodus. 7
Dubium sextum.
Quoties debeat Episcopus celebrare Synodum. 8
Dubium septimum.
Quomodo sit congreganda Synodus. 8
Dubium octauum.
An sit necessario celebranda Synodus in Diæcesi. 9
Dubium nonum.
An sit celebranda Synodus in Ecclesia. 9
Dubium decimum.
Quęnam differentia sit inter legem iurisdictionis, & legem Diæcesanam. 9
Dubium vndecimum.
Quid concludendum si quæratur, an Synodus sit de iure Diæcesano, an de lege iurisdictionis. 10
Cap. 3. Quinam ad Synodum venire teneantur, quaue pœna: & an aliqui excusentur. 10
Dubium primum.
Quinam dicantur subditi Episcopo. 10
Dubium secundum.
Quinam teneantur venire ad Synodum. 11
Dubium tertium.
An laici sint admittendi. 13
Dubium quartum.
An Vicarius Episcopi debeat interuenire in Synodo. 13
Dubium quintum.
An illi, qui aliàs tenentur venire ad Synodū possint tueri se aliqua præscriptione, qua minus teneantur venire. 14

† DV-

Dubium sextum, An teneantur interuenire personaliter. 15
Dubium septimum, Qua pęnā sint plectendi, qui ad Synodum non veniunt pag. 15
Dubium octauum, An excusentur in aliquibus casibus. 15
Cap. IV. Quæ debeant in Synodo tractari, & quomodo sit absoluenda, & dimittenda Synodus. pag. 15
Dubium primum, Quæ debeant tractari in Synodo. 15
Dubium secundum, An Missa de spiritu Sancto, sit necessario celebranda. pag. 17
Dubium tertium, An Psalmus *saluum me fac*, & *Litaniæ* sint de necessitate Synodi celebrationi. 17
Duibum quartum, An sit necessarium, vt Episcopus sit indutus Pontificalibus indumentis. 17
Dubium quintum, An sit necesse vt sedeant ordinatim. 17
Dubium sextum, Quinam ordo tenendus sit in sedendo. 18
Dubium septimum, An sermo, siue prædicatio sit de forma Synodi. pag. 24
Dubium octauum, Quinam qualitates habere debeant iudices Synodales. pag. 24
Dubium nonum, Quamdiu duret officium iudicis Synodalis, & quot esse debeant. 28
Dubium decimum, An Canonicus Ecclesiæ Collegiatæ, qui est doctor possit constitui Iudex Synodalis. pag. 28
Dubium vndecimum, An si aliquis obtinuerit dignitatem, vel canonicatum in Cathedrali in minori ætate 18. ann. super qua fuit dispensatus possit constitui iudex Synodalis. pag. 30
Dubium duodecimum, An Protonotarius Apostolicus, qui non sit Canonicus alicuius Cathedralis, nec obtineat aliquam dignitatem, vel personatum in Cathedrali, vel Collegiata possit constitui iudex Synodalis. 31
Dubium incidens, an valeat deputatio Protonotarij in Iudicē Synodalem, si mundum receperat Insignia. pag. 33
Dubium decimumtertium, An ille qui aliquam Dignitatem dimisit possit nihilominus constitui Iudex Synodalis. 33
Dubium decimumquartum, Insignia loca quæ dicantur. 34
Decretum Sac. rituum Congreg. pro Illust. communitate Ciuitatis nouæ circa illius insignitatem, & declaratur esse insigne ad omnes iuris effectus. 35. & 40
Confirmatio eiusdem decreti per fęl. rec. Greg. XV.
Dubium decimumquintum, Quid iuris si quis citetur ad locum non insignem. 41
Dubium 16. An possit dari appellatio à sententia declaratoria super insignitate absq; datione arbitri. pag. 42
Dubium 17. Si pars citatur ad locum non insignem si non vadat nec appellet, quia putat se tutam, an possit acquiescere. 42
Dub. 18. An sit necesse, vt statuta legantur de verbo ad verbum. 42
Dub. 19. An sit de essentia Synodi, vt audiantur quærelæ. 43
Dub. 20. An si aliquæ quærelæ porrigātur teneatur respondere illi contra quos fuerunt porrectæ quamuis non citentur. 43
Dub. 21. An accusati habeant ius reuocandi domum. 43
Dub. 22. An correctio morum fieri debeat fama præcedente, & præmissa inqui-

inquisitione. 44
Dub. 23. An obedientia, quæ debetur Episcopo in Synodo possit præscribi per subditos. 44
Dub. 24. In quibus consistat obedientia quę debetur Episcopo in Synodo. 44
Dub. 25. An omnes teneantur ad obedientiam in Synodo erga Episcopum. 44
Dub. 26. An sit de essentia Synodi, vt constituantur testes Synodales. pag. 45
Dub. 27. An possint plures paucioresue testes eligi quam septem. pag. 45
Dub. 28. An debeant huiusmodi testes iurare in principio sui officij. 45
Dub. 29. An sit credendum Synodalibus testibus, vt excludatur omnis exceptio contra eos. 45
Dub. 30. Quare soluatur Cathedraticum. 45
Dub. 31. An liceat fieri in Synodo aliquas pecuniarias exactiones. pag. 46
Dub. 32. Si Episcopus det generalem exemptionem, an censeatur eximere à Cathedratico. 46
Dub. 33. Quantum sit cathedraticum, & in qua pecunia solui debeat. pag. 46
Dub. 34. Quid seruandum vbi nulla extat consuetudo soluendi cathedraticum. 46
Dub. 35. An Episcopus possit cogere beneficiatos, vt ostendant de iuribus suis, quando non est vsus soluendi cathedraticum. 47
Dub. 36. An Episcopus teneatur consulere Synodum in alienatione rerum Ecclesiarum in ijs casibus, in quibus de iure potest sine beneplacito Apostolico. 47
Dubium 37. An Episcopus possit sine beneplacito Apostolico auferre reliquias sanctorum de aliqua Ecclesia sibi subiecta, vel titulari. pag. 47
Dubium 38. Quorum die celebrandum sit Pascha, & cętera festa Mobilia. pag. 47
Dub. 38. Lunæ mensium quomodo dignoscantur. 49
Dubium 49. An beneficiati qui non emiserunt professionem fidei in prima Synodo, quę habita fuit post illarum prouisionem faciant fructus suos. 49
Dubium 40. An Episcopus possit facere statuta. 49
Dubium 41. An Episcopus possit facere statuta extra Synodum. pag. 50
Dubium 42. An in condendis statutis præmittenda sit causæ cognitio. pag. 50
Dubium 43. An electus, & confirmatus possit condere statuta. pag. 50
Dubium 44. An coadiutor cum futura successione possit condere statuta. pag. 50
Dubium 45. An in condendis statutis requiratur scriptura. pag. 51
Dub. 46. An Vicarius possit condere statuta, vel aliàs an possit delegari potestas condendi statuta. 51
Dubium 47. Capitulum vel eius Vicarius possit condere statuta. pag. 51
Dubium 48. An possit Episcopus statuere contra ius diuinum. 52
Dubium 49. An possit Episcopus statuere contra Concil. Generalia. pag. 52
Dubium 50. An possit Episcopus statuere in præiudicium superiorum, vel inferiorum. 52
Dubium 51. Statutum quando dicatur rationabile. 53

Dubium 52. An possit Episcopus facere statuta contra ius Canonicum. 53
Dub. 53. Quando iura dicantur modificari. 56
Dub. 54. An possit Episcopus facere statuta contra ius ciuile. 56
Dub. 55. An Episcopus statuendo possit innouare, & declarare ius Canonicum. 56
Dub. 56. An censeatur reuocatum statutum declaratorium iuris si contingat illud ipsum ius reuocari per Papam. 57
Dub. 57. An valeat statutum, quod est conditum conforme consuetudini, sed consuetudo est contra ius. 57
Dub. 58. An Episcopus possit statuere contra consuetudinem. 57
Dub. 59. An Episcopus statuendo possit apponere pœnam coadiuuãdo ius commune. 57
Dub. 60. An possit Episcopus apponere pœnam inhabilitatis ad beneficia propter delictum. 58
Dub. 61. An Episcopus possit statuere, vt beneficiati ostendant suos titulos beneficiorum intra certum terminum, & faciant eos registrare in curia Episcopali, & nisi ostendant possit illos priuatos declarare. 58
Dub. 62. An teneatur Episcopus monere specialiter illos, qui priuationis beneficij pęnam incurrerunt ex dispositione statuti Episcopi illam inflígentis ipso facto. 59
Dub. 63. An statutum Episcopi concernens priuationem beneficiorum cõprehendat beneficiatos habentes beneficia in Diæcesi statuentis, si ipsi non residẽt in ipsa, sed in aliena Diæcesi. 59
Dub. 64. An Episcopus possit statuendo imponere pœnas arctatiuas, vel priuatiuas executoribus testamentorum si non impleant legata, vel præcepta ad pias causas, & an afficiat exemptos, si sint executores. 59
Dub. 65. Vtrum per pœnam appositam à statuto Episcopi censeatur esse recessum à pœna iuris communis. pag. 59
Dubium 66. An Episcopus possit diminuere pœnitẽtiam impositam à summo Pontifice. 60
Dubium 67. An Episcopus statuere valeat, vt plures pęnæ imponantur pro eodem delicto. 60
Dub. 68. An Episcopus possit statuere tantum circa certos homines. 60
Dub. 69. An Episcopus possit statuere contra propria statuta. 61
Dub. 70. An Episcopus statuendo possit creare nouum delictum, & sic statuere præter ius. 62
Dub. 71. An possit Episcopus per sua statuta reseruare casus in præiudicium religiosorum mendicantium. pag. 62
Dub. 72. An semel approbatus ad Vicariatum posit reprobari. 62
Dub. 73. An Episcopus posit statuendo prohibere ne vllæ literæ Apostolicæ recipiantur, vel approbentur in sua Diæcesi nisi primitus ipse consulatur. 63
Dub. 74. An Episcopus posit statuere vt quilibet beneficiatus in sua Diæcesi promoueatur ad sacros ordines intra certum tempus aliàs priuatus sit suo beneficio. 63
Dub. 75. An Episcopus posit statuta condere absq; consensu capituli. 63
Dub. 76. Statuta Episcopi quosnam ligent, & an ligent quoad culpam. 64
Dub. 77. An Statutum Episcopi liget exemptos delinquentes in loco non exempto. 65
Dub. 78. An statutum Episcopi liget non exemptos delinquentes in loco exempto. 65
Dub. 79. An posit Episcopus punire delinquentes in sua Diæcesi si ipse erigat tribunal in aliena Diæcesi. 66
Dub. 80. An Episcopus posit punire foren-

forensem delinquentem in sua Diæcesi. 66
Dub. 81. An Episcopus possit punire subditos pro delictis commissis extra Diæcesim. 67
Dub. 82. An Episcopus statuens ligetur suo statuto. 67
Dub. 83. An Archiepiscopus ligetur statutis sui suffraganei. 67
Dub. 84. An faciens cum Episcopo actum prohibitum per eius statutum ligetur. 68
Dub. 85. An statuta Episcopi ligent ignorantes. 68
Dub. 86. Vtrum statutum Episcopi liget parochianos, qui sunt de parochia alii subiecta, sed existenti in Diæcesi statuta facientes. 69
Dub. 87. An minores ligentur statutis Episcopi. 69
Dub. 88. An statutum Episcopi liget inseruientes Papę. 69
Dub. 89. An statutum Episcopi liget in foro contentioso. 70
Dub. 90. An teneat disuetudo statuti errore iuris inducta. 70
Dub. 91. An iurans seruare statuta teneatur seruare ea, quæ vtentium moribus non sunt recepta. 70
Dub. 92. Vtrum statuta obscura ligent. pag. 70
Dub. 93. An statutum priuans beneficijs intelligatur etiam de beneficijs, quæ habet conrraueniens extra Diæcesim statuentis. 71
Dub. 94. An Episcopus possit dispensare contra sua statuta Synodalia. 71
Dub. 95. Subiectio, an probetur ex eo quod quis vadit ad Synodum. 71
Dub. 96. Quomodo claudenda sit, & dimittenda Synodus, & an possint publicari decreta Synodi Diæcesanæ nisi prius fuerint præsentata Sedi Apostolicæ, & ab ea approbata. 72
Formula habendi Synodum iuxta præscriptum Pontificalis Romani. 73
Decretum de disciplina Synodali. 74
Decretum de eligendis ministris Synodi. 75
Decretum de non inferendo præiudicium. 75
Instantia promotorum pro legendis decretis Sac. Conc. Trid. super residentia, & fidei professione. 76
Decretum de public. dd. decretis. 76
Decretum Conc. Trid. de residentia. pag. 77. & 78.
Decretum Conc. Trid. de fidei profess. pag. 79
Constit. Pij IV. de fidei profess. 80
Forma breuior emittendi fidei professionem. 81
Instantia promot. pro continuatione sess. 82
Indictio continuationis sess. 82
Instantia promotorum pro rogitu. 82
Rogitus notarij. 82
Instantia promot. pro eligendis examinatoribus, & iudicib. Synodalib. 82
Decretum Conc. Trid. circa examinatore. 83
Decretum Conc. Trid. circa iudices Synodales. 83
Constit. Bonif. VIII. circa iudices. 84
Decretum de examinatoribus, & iudicibus. 84
Decretum proponendi examinatores, & iudices. 84. & 85
Instantia promot. pro publicandis nominibus examinatorum, & iudicum Synodalium. 85
Decretum de public. nominibus examinatorum, & iudicum. 86
Forma iuramenti examinatorum. 86
Decretum de nõ discedendo à ciuit. 86
Decretum super contumacia. 87
Inductio secundæ sess. 87
Instantia promot. pro rogitu. 87
Decretum de public. decretis prouincialibus, & Synodalibus. 88
Decretum de clero vocando, & Cathedraticum soluendo. 88

IN-

INDEX VERB.

In tract. de Synodo Diœcesana.

A

APpellatione Synodi in materia stricta,& exhorbitanti venit tantum Synodus c.1.nu.6.

Archiepiscopus non potest congregare Synodum Prouinc. antequam receperit palium cap.2.d.1.nu.1.

Archiepiscopus accipit plenitudinem potestatis per alium ibidem.

Archiepiscopus potest suspendere Episcopum non congregantem Synodũ c.2.d.3.nu. 6.

Archiepiscopus potest suspendere, & excommunicare suum suffraganeum sed non remouere ab Episcopatu ibidem nu.7.

Archiepiscopus negligens in conuocando Conc. Prouinc. excitatur à summo Pont.& sac. Congreg.d.3.n.8.c.2.

Accedere ad Synodũ est signum subiectionis c. 3.n. 2.

Abbates quando teneãtur ire ad Synodum c.3.d.1.n.2. & seq.

Abbates cistercienses non tenentur ire ad Synodum Episcopi c.3.d. 1.n.7.

Antisiodorensis Synodus celebrata fuit anno 616.c.3.d.4.n. 1.& an excludat Vicarium Episcopi ibid.

Abbates quo loco sedeant in Synodo c. 4.d.6.n. 5. sed late agitur de præcedẽtia Abbatis,& Vicarij Episcopi à nu. 15. vsque nu.60.

Abbas exemptus sedet ante non exemptum c.4.d.6.n. 5.

Abbas in his decretalibus nominatur primo loco post Epũm c.4. d.6.n.26.

Ars debet imitari naturã c. 4.d.6.n.29.

Augusta corruscat radijs Imperatorijs mariti c.4.d.6.n.30.& n.44.

Abbas an sit nomen dignitatis,& honoris c.4.d.6.num. 31. & 32.

Abbas non debet curare de honoribus vel prælationibus ibid. nu. 33.

Abbas S. Petri de Bergolio Alexandr. non pręcedit Canon.Cath.capitular. incedentes c.4.d.6. nu.35.

Abbas præsente Episcopo nõ potest vti ornato quod conuenit Episcopo c. 4. d.6.nu.46.

Abbas accedens ad Synodum prębet signum subiectionis Epis.c.4.d.6.n.48

Abbas non potest instituere præsentatos sine examine obeundo coram Episcopo, & eius Synodalibus examinatoribus c. 4.dub.6.nu.49. refertur declaratio sac. Congreg.

Actus bini, imo vnicus sufficit ad acquirendum quasi possessionem sedendi, & præcedendi c.4.d.6. nu. 53.

Archidiaconus in Synodo sedet quarto loco c.4.d.6.nu. 61.

Archidiaconus de iure pręcedit Archipresbyterum,& alias dignitates, dicitur Vicarius Episcopi capitulo. 4. d.6.nu.61. & seq.

Archidiaconus quando dicatur oculus Episcopi c.4.d.6.n.63.

Archidiaconatus cui nulla subest cura animarum, vel iurisdictio potest obtineri sine gradu doctoratus c. 4.d.6. num.64.

Archipresbyter in Synodo habet quintum locum.c.4.d 6.n.65.

Archid. Alexand obit functiones Episcopales absente Episcopo c.4.d.6.n. 70. refertur declaratio sac.Congreg.

Ætas quæ requiratur in prouidẽdo de dignitate, vel Canonic.c.4.d 10.n.7.

Ætas quæ sufficiat in promouẽdo ad Doctoratum c.4. d. 10. nu.7.

Ætas

Ætas, quę requiratur in Iudice c. 4. d. 10. num. 7.
Adultus quando possit infra 18. annos constitui Iudex c.4.d.11.n.4.
Ætate minores, minoris etiam discretionis præsumuntur c.4.d.11. n.10.
Arbitrium iudicis debet esse regulatũ c.4.d.14.n.9. vers. veruntamen.
Annibal carus ex oppido ciuitatis nouę c.4.d.14.n.11. vers. & quia.
Appellatio an detur à declaratione super insignitate loci c.4.d.15.n.3.
Arbitrium boni viri quãdo requiratur pro declarãda insignitate loci c. 4. d. 15.nu.2.
Appellatio datur à declaratione insignitatis ommisso etiam arbitrio boni viri c.4.d. 16.
Appellationis verba in casu processus super insignitate c.4. d 16. n. 2.
Accusati an habeant ius reuocandi domum c.4.d. 21.
Absolutio ad cautelam non dari potest à censuris inflictis à iure vel statuto c.4.d.59.n.7.
Appellatio non datur à pœna imposita per statutum c.4.d.59. n.8.
Appellatio datur à declaratoria iudicis quod quis incurrerit censuras iuris. c.4.d.59.n. 9.
Austerus potest quis esse circa suam vitam, sed circa aliorum debet esse benignus. c.4.d.59. n. 13.
Absolutio an possit impertiri super casu reseruato, vbi tempore commissi peccati erat reseruatus, & tẽpore cõfessionis nõ est reseruat⁹c.4.d.69.n.5
Approbatus semel an possit reprobari c.4.d.72.nu.2.
Apostolicæ literæ an possint recipi inconsulto Episcopo.c. 4. d. 73.
Ætas ad Canonicatum in collegiata est 14.ann.c.4.d.74.n. 3.
Archiepiscopus an ligetur statutis sui suffraganei c.4. d 83.
Archiepiscopus in Diæcesi sui suffraganei hẽt ordinariã iurisd.c.4.d.83.n.2
Archiepiscopus nõ sit subditus sui suffraganei etiam ratione delicti. n.3.
Archiepiscopus si nõ est metropolitanus punitur ab Episcopo in cuius diçcesi delinquit.c. 4. d. 83.n.4.
Archiepiscopus non ligatur statutis sui suffraganei si delinquat in eius diæcesi quoad coarctatiuam secus quoad directiuam.n.6.
Actum prohibitum ex statuto si quis faciat cũ statuẽte an peccet. c. 4.d.84.

B

Beneficiati simplicia obtinẽtes tenẽtur ire ad Synodũ c.3.d.1.n.14.declaratur hoc habere locũ vbi agatur de reformatione morum, aliàs secus.
Benedictiones, & consecrationes calicũ non cõpetunt nisi Abbatibus benedictis, & solũ ad vsum suarum Ecclesiarum c.4.d.6.n.58. imo neq; benedictiones verbales sine sacra vnctione eis cõpetit ad vsum aliarũ Ecclesiarum ibid.
Beneficiati an possint cogi per Episcopum vt ostendant de iuribus quãdo nõ est vsus soluẽdi cathedr.c.4.d.35.
Beneficiati an arctentur statutis Epi in quibus mãdatur, vt ostendãt titulos suorũ beneficiorũ, & faciãt eos registrare intra certũ terminũ c. 4. d. 61.

C

Capitulum Ecclesiæ Collegiatæ, vt etiam Cathedralis dicitur facere congregationem c.1.n.14.
Congregatio in descriptione Synodi ponitur loco generis quia sub ea comprehenditur Synodus. c.1. n.12.
Cõuocatio Synodi est meri imperij c.2. d.1. num.2.
Capitulum sed. vac. potest congregare Synodum ca.2.d. 1.nu.3. intellige vt possit per Vicarium eligendum ad for.Concil. Trid.c.2. d.4.num.1.vbi affertur decla. sac. Congreg.
Concil. Basiliense non est receptum ab

Ecclesia Romana c.1.d.5.n.6.sed fel.illud allegat, & etiam D. Antoninus ante tamen scisurã.ibidem.
Conc. Trid.quare loquutum sit in plurali dum statuit esse celebrandas Synodos Diœcesanas c. 2. d.6.n.1. & 2.
Conc.prouinc.potest etiam bis in anno celebrari ibidem.nu. 8.
Canonici Cathedralis,an teneantur in teresse Synodo c. 3.d.1.n.15.sed limitatur n. 17.
Canonicatus dicitur esse simplex beneficium c.3.d. 1.n.16.
Canonici Cathedralis, nec alij obtinentes simplicia beneficia non subsunt Episcopo iure Diœcesano, quia non tenentur ad Cathedraticum c.3.d.1. num. 17.
Canonici Cathedralis sunt de necessitate vocandi ad Synodum, sed ipsi non tenentur ire,nisi de honestate,vel nisi tractentur tangentia eos,aut Episcopo opus sit eorum consilio, & in alijs casibus expressis c. 3.d.1. n. 20.
Canonici Ecclesiæ Collegiatæ non tenentur ire ad Synodum c.3.d.1.n.26
Canonici Collegiatæ dicuntur clerici secundi gradus cap. 3. d. 2. num.26. & dicuntur habere beneficia simplicia ibid.
Canonici Collegiatæ non vocantur ad Conc. Prou.c. 3.d.1. n. 27.
Capita collegiatarum, quæ habent curam animarum tenentur ire ad Synodum c.3.d.1. n.28.
Consuetudo interueniendi in Synodo inducitur per decennium c.3.d.1. n. 30.limitatur in Abbate exempto nõ habente populum, vel capellas sub se c.3.d.1.nu. 50.
Canonici Cathedralis præferuntur Abbati c.4.d.6.n. 34.
Cęremonialis liber relinquit thurificationem Vicarij Episcopi consuetudini c.4.d. 6. nu. 37.refertur declaratio Sac. Congreg.
Cœremonialis liber potest allegari vti authenticus c.4.d.6.nu. 37.
Canonici Cathedralis in Synodo sedẽt in nono loco.c.4.d.6. n. 71.
Canonici Collegiatarum in Synodo sedent in decimo loco c.4.d.6. n. 72.
Curati in Synodo sedent 12.loco c. 4.d. 6. nu.74.
Clerici simplices sedent 14.loco c. 4. d. 6.n.75.
Causæ spirituales, aut ad forum Ecclesiasticum spectãtes, vel certe per sanctam sedem delegandæ committi debent nonnisi Ecclesiastica dignitate præditis, aut habentibus Personatũ, vel Canonicatum in Cathedralibus c.4.d.8.n.2.
Constitutio Greg. XV. *de conseruatoribus* c.4.d.8.
Canonicus Ecclesiæ Collegiatæ qui est Doctor nõ potest constitui iudex Synodalis c.4.d. 10.n.23.& 25. vbi traditur in puncto declarat. Sac. Congreg.
Canonici Cathedralis possunt esse delegati c.4.d.10. nu.4. & 5.
Canonici Collegiatarũ honorabilium fiebant delegati c.4.d.10.n.5.
Concilium Trid.an admittat Doctores ad delegatas causas per S.Sedem c.4.d.10.n.5.
Causa potest committi illiterato qui habeat consuetudinem,siue peritiam iudicandi c.4.d.10.n.13.
Causæ an possint audiri in loco minus insigni c.4.d.10. n. 14.
Consensus partium an operetur,vt minor possit iudicare c.4.d.10.n.12.
Consensus partium, an operetur vt causa possit cognosci in loco non insigni c.4.d.10.n. 14.& 15.vbi negatiua est resolutio.
Causa non potest audiri nisi in loco insigni c.4.d.10.n. 16.
Causa non potest cognosci in loco non insigni quamuis ibi sint clerici periti, qui possint sufficere delegato, & parti pro oportunis consilijs cap. 4. d.10.

dub. 10. num. 17.
C. praesenti de rescrip. in 6. cur addiderit *Insignia* c.4.d.10.n.18.
Ciuitas quamuis non sit magna nec habeat peritos est locus aptus vt in ea audiantur causae c.4.d.10. n.19.
Conseruatoriae non possunt committi nisi constitutis in Dignitate, & electis in iudices Synodales cap.4.d.10. num.21.
Canonici, qui vocem non habent in Capitulo nõ sunt vocandi ad electionem c.4.d.11 nu.7.
C. statutum de rescrip. in 6. non concludit sufficere, vt quis sit Canonicus Cathedralis, vt valeat constitui delegatus c.4.d.11. nu. 8.
Citatio ad locum dubium, an sit insignis necne, an teneat cap.4. dub.15. num.2.
Citatio ad locum clarè insignẽ tenet c. 4. d. 15.num.2.
Citatus extra locum non insignẽ quid faciet c.4. d. 17.
Correctio morum, an sit faciẽda fama praecedente c. 4. d. 22.
Cathedraticum quare soluatur cap. 4. d. 30.
Cathedraticum vocatur Synodaticum c. 4. d. 30.
Concussionis crimen quale cap.4. d.31. num. 2. & 4.
Cathedraticum soluitur in signum honoris c.4.d.32.
Cathedraticum sunt duo solidi cap. 4. d.33.num. 1.
Cathedraticum non potest praescribi in totum c.4.d.33.n. 5.
Consuetudo potest induci tam supra modo, & tempore soluendi, quam super qualitate monetae, & etiam super diminutione, vel augmento cathedratici c.4.d.33.nu. 4.
Cathedraticum in qua pecunia sit soluendum vbi nulla est cõsuetudo c. 4. dub.34.
Consensus capituli an sit requirendus per Episcopum in alien. rer. Eccl. c. 4.d.36.
Citatio non requiritur in condendis statutis c.4.d.42. nu.3.
Coadiutor Episcopi cum futura successione quid possit traditur declaratio Sac.Congreg.c.4.d.44.n. 2.
Coadiutor non habet ius nisi ad rem ibid.num.2.non vtitur cruce in functionibus Episcopalibus neq; in diuinis n. 3.
Coadiutor caret dignitate ibid.num.4. non potest vti cappa praesente Episcopo, sed Mantelleto, & Rochetto num.6.
Coadiutor nũquam potest vti Mozeta, & Rocheto etiam absente Episcopo. ibid.
Cappa est tantum ornamentum c. 4.d. 44.num.6.
Canonici non accedunt ad circulum coadiutoris nu.8.
Circuli significant vnionem membrorum ad caput.c.4.d.44.nu. 8.
Coadiutor non dat benedictionem per Ciuitatem nisi de licentia Episcopi c. 4.d.44.n.9.neq; dat Indulgentias nisi nomine Episcopi ibid.
Capitulum sed. vac. sortitur iurisdictionem Episcopi c.4.d.47.n.3.
Consuetudo non valet contra ea, quae sunt reseruata ex priuilegio principis c.4.d.50.n. 3.
Cõsuetudo est optima legum interpres c.4.d.56. n.2.
Consuetudo etiam iuramento firmata tollitur per statutum quia non fit cõtra legem superioris, & fit reductio ad ius commune, quod est quid fauorabile c.4.d.58.n.2.& seq.
Casus reseruatus tempore cõmissi peccati an possit absolui si tempore confessionis sit reuocata reseruatio generaliter c.4.d.69.nu.5.
Cardinalis succedens Episcopo nõ Cardinali an possit conferre beneficium quod vacauit in mense reseruato tem

 pore

pore anteceſſoris c.4.d.69. nu. 6.
Cenſura cuius oblitus fuit pœnitẽs inter confitendum, an cenſenda ſit abſoluta c.4.d.69. n.7.
Conſenſus capituli an ſit neceſſarius in ſtatutis Epiſcopi c.4.d.75. n. 1.
Capitulum ſi contradicat ſtatutis quando impediat d.75. n.3.
Conſilium capituli non tenetur ſequi Epiſcopus, & an hoc ſit ſemper verum c.4.d.75.num. 4. referuntur caſus in quibus debet ſequi nu. 5.
Caſus in qui·us tenetur Epiſcopus ſequi conſilium capituli d. 75. num.5. & ſeq.
C. *nimis de priuil.* quomodo intelligendum c.4.d.77 nu 6.
Cautela pro euitanda excommunicatione, vt hic c.4. d. 78. nu.6.

D

DEcreta Conc. Prouin. non debent publicari in conſulto Rom. Pōt. c. 2.d.5.n.3.affertur declar. ſac.Congreg.
Decreta Conc. Baſilienſis non ſunt recepta ab Eccleſia Romana ca.2. d.5. num.6.
Dictio *maximè* importat idem eſſe in contrario c.3.d.1. n. 18.
Debeant verbum importat neceſsitatem c.3.d.1.n.19.
Decreta Synodalia non ſunt de neceſsitate publicanda de verbo ſed ſufficit vt legantur ſubſtantialia c. 3.d.3.n.5
Dignitates in Synodo debent eſſe indutæ ſuis indumentis c.4.d. 1. nu.2.
Dignitatis ordo attendi debet c.4. d.5. num.2.
Dignitas arguitur eſſe maior ex priori denominatione c.4.d.6. n.27.
Doctor dū conſulit videtur propriam vtilitatem proſequi, quæ aliquando facit deuiare homines à vero, & dare contraria conſilia c. 4.d.6.n.51.
Doctores an ſint comprehenſi in c. ſtatutum de reſcrip. in 6. ita vt poſſint delegari eis cauſę à Papa c.4.d.10.n.2
Doctores à iure vniuerſali habent iuriſdictionem c.4. d. 10 nu.3.
Doctores sūt in Dignitate c.4.d.10.n.3
Dignitates, qui obtinent Delegati licitè fiunt ad cauſas c.4.d. 10. n.4.
Doctor, vt eſt Doctor non poteſt conſtitui Iudex Synodalis c.4.d.10.nu.8.
Diſpenſatio non extenditur ad conſequentiam actus diſpenſati, & ſic inhabilis ad iudicandum non fit delegatus c.4.d.11.nu.5.
Diſpenſati in pupillari ætate non ſunt vocandi ad electionem c.4.d. 11.n.8
Dignitas Eccleſiaſtica non confertur ſine examine c.4.d.12. n. 7.
Dignitas,quæ per ſe eſt excellens numeroſitate vileſcit c.4.d. 12. n. 12.
Doctoratus dignitas in Italia eſt contēptibilis,quia paſſim omnes promouētur ad illam c. 4. d.12.n.13.
Dignitas in pronotoriatu ſtat de per ſe c.4.d.12.nu.15.
Dignitas dimiſſa relinquit in dimittente reliquias, & honoraria veſtigia c. 4.d.13.nu. 2.
Dignitas quæ pretio fuit acquiſita nullas relinquit reliquias, vel veſtigia in dimittente c.4.d.13.n.5.
Decretum ſac.Congreg.rituum pro oppido Ciuitatis nouæ c.4.d.14.n.9.
Doctoratus,& accademia reddunt locū inſignem c.4.d.14. nu.10.
Doctor eſt nobilis, & præfertur ei, qui nobilitatem non à ſe ſed à parentib. accepit.c.4.d.14.n. 11.
Declaratio ſac.Congreg.rit. & fæl.rec. Greg.XV.ſuper Inſignitate Oppidi, & Collegiatæ S. Pauli Ciuitatis nouæ quoad omnes iuris effectus c. 4.d. 14. n.11.circa finem.
Decimę exigi poſſunt in Syn. c.4. d.31.
Dies in ſtatutis non eſt de eſſentia apponendus c.4.d.45. nu. 3.
Diſpenſare an poſsit Epiſcopus ſuper incōpatibilitate beneficiorū.c.4.d.49

Differentia quæ sit inter corrigere mutare, modificare, vel dispensare c.4. d.53.n.2. & seq.

Dispensare in statutis quid sit ibid. n.6.

Delegatus Papæ an possit citare extra locum suæ Delegationis c. 4. d.80.n. 6.& n.9.

Delegatus an petat licentiam ab ordinario c.4.d.80. nu.9.

Delinquens extra Diæcesim an possit puniri à suo Episcopo c. 4.d.81.

Dissuetudo statuti errore iuris inducta an teneat c.4.d.90.

Decreta prouincialia non possunt publicari inconsulto summo Pontifice c.4.d.96.n.2.affertur declaratio.

E

EPiscopus facit Synodum in sua Diœcesi ex dispositione iuris c. 2. n.3.

Electus Episcopus, & confirmatus, nõdum tamen consecratus an possit Synodum congregare c.2.d.1.n.1.

Episcopus ante consecrationem non dicitur habere Ecclesiam pleno iure c.2.d.1.num.1.

Episcopus electus, & confirmatus non potest vti Rocheto, & indumentis lineis c.2.d.1. nu. 2.

Electus cõfirmatus potest ea, quæ sunt meri imperij c.2.d.1. n.2.

Episcopus prouisus per Papam potest ante consecrationem conuocare Synodũ quia prouisio Papæ habet vim electionis, & confirmationis expeditis tamen bullis c.2.d.1.n.5. & seq.

Electus, & confirmatus potest administrare c.2.d.1.n.7.

Episcopus nominatus à Rege an possit Synodum congregare c.2.d.2.n.1.resol. negatiuè ante prouisionem Papæ:idem de non confirmato:sed limitatur in exempto, vel vltramõtaneo ibidem.

Episcopus electus confirmatus, & consecratus an possit Synodum congregare si nondum fuit adeptus possessionem c.2.d.3.n.1.resol.cum dist.

Episcopus confirmatus potest exercere ea quæ sunt iurisdictionis Episcopalis c.2.d.3.n.2.

Episcopus etiã nisi confirmatus si omittat Synodum congregare est suspensus ab executione officij sed non ipso iure c. 2.d.3. n. 3. & seq. affertur decla.Sac.Congreg.nu.5.poterit suspẽdi per Archiepiscopum nu. 6.

D.Erasmus Parauicinus præscripsit diẽ Synodi perpetuò in Calendario perpetuo ad fer.2.post Dom.2. post Pascha c.2.d.5. nu.9.

Episcopus qui plus debito subditos fatigat non meretur nomen Episcopi c. 2.d.5.n.10.

Episcopus potest si vult ex causa bis in anno celebrare Synodum.c.2. d.6.n. 6.imo pluries in anno n.7.

Exempti quando possint compelli accedere ad Synodũ Diœces. c.2.d.11.n.4

Episcopus habet intentionẽ fundatam super oĩbus Eccles. suæ Diœc.c.3.n.1.

Episcopus omnia gerere de cõsilio prælatorum sæcularium c.3.d.2.n.9.

Epus tenetur requirere cõsilium sui capituli in cõdendis statutis, aliàs non valerent c.3.d.2.n.21. & seq.& quando non teneatur n.27. & seq.

Excommunicantur non euntes ad Synodũ c.3.d.7.n. 1.

Excusantur à pęna nõ venientes ad Synodũ in plurib.casib.remissiuè c.3.d.8

Examinatores promouẽdorũ ad Paroc. eligẽdi sunt in Syn. c. 4. d.1.n.2.

Episcopus in Synodo facit statuta ac alia vt in c.4.d.1.n. 5.

Epus vt sit indutus Pontificalib. in Synodo nõ est de necessitate c.4. d.4.

Episcopus sedet in Synodo tanquam caput in primo loco c.4.d.6.n. 2.

Episcopus sedet in primo loco vt maioritatem ostendat c.4.d. 6.n.4.

Episcopus potest mãdare vices suas Vicario c.4.d.6.n.19.

Ætas quę requiratur in prouidendo ad di-

dignitates vel Canonicatus in Cathedralibus c. 4.d.10.n.7.
Ecclesia S. Pauli Ciuitatis nouae est insignis ad omnes iuris effectus c.4.d.14 nu. 11. *vers. ac deniq.*
Excommunicatio an liget impeditum c.4.d.17.nu. 4.
Exemptio generalis, an comprehendat cathedraticum c.4. d.32.
Episcopus debet facere professionem fidei in primo Conc. Prouinc. & in Diæcesana Synodo in nullius manibus c.4.d.39. n.3.
Episcopus potest facere statuta cap.4.d. 40.nu.1.etiam extra Synodum c. 41. & extra territorium d.42.n. 2.
Episcopus an possit statuere contra ius diuinum c.4.d.48.
Episcopus non potest dispensare super Conc. generalibus c.4.d.49. nu.2.
Episcopus, an possit dispensare vt quis obtineat duo beneficia incompatibilia c.4.d 49.n. 4.
Episcopus cum capitulo non potest alterare nec corrigere vel modificare addendo, vel minuendo iuribus hic expressis c.4.d.52.n.6. & seq.
Episcopus in quibus casibus non possit statuere c.4.d.52. n.8. vsq; 53.
Episcopus iurat seruare Canones ca. 4. d.54. nu. 2.
Episcopus an possit statuendo innouare, & declarare ius Canonicum ca.4. d.55.
Episcopus, an possit apponere pœnam coadiuuando ius commune c.4.d.59. affirmatiua est resol.
Episcopus quando possit pœnitentias à Papa impositas diminuere cap. 4. d. 66.
Episcopus potest statuere nedum circa totam Diæcesim, sed etiam circa certos homines c. 4. d.68.
Episcopus an possit statuere contra propria statuta cap 4.d.69. solutio quod sic.
Episcopus an possit statuendo creare nouum delictum c.4.d.70.
Episcopus an statuendo possit reseruare casus in præiudicium religiosorũ c.4.d.71. n.2.
Episcopus, an possit astringere per statutum beneficiatos, vt promoueantur ad ordines sacros c.4. d.74.nu.1. & seq.
Episcopus statuens non tenetur sequi consilium capituli c.4.d.75.nu. 4.affertur declaratio Sac.Congreg.
Exempti an ligentur statutis Episcopi si delinquant in loco non exempto c. 4. d. 77.
Exemptus etiam ratione delicti non ligatur n.2.
Exemptus qui non est si delinquent in loco exempto an ligetur statuto c. 4. d.78.
Episcopus an possit punire delinquentes in sua Diæcesi.c.4.d.79.
Episcopus an possit punire forenses delinquentes in sua Diæcesi dub. 80. num.2.
Episcopus an ligetur suis statutis cap.4. d.82. vbi quod ligatur quoad vim directiuam.
Episcopus delinquens in aliena Diæcesi punitur, quia habetur tãquam priuata persona c.4.d. 83.n.5.
Episcopus potest dispensare super suis statutis c.4.d.94.
Ecclesia S. Seueri Bergomensis non est subiecta Ecclesiæ Clusoni cap.4.dub. 95.n. 4.

F

Fidei professio facienda in prima Synodo c.4.d.39.nu.1. & à quibus nu.2.emittit etiam Episcopus in Synodo Diæc.in nullius manibus nu.3.
Forma habendi Synodum iuxta Pont. Romanum c.5.fol.73.
Forma habendi Synodum iuxta actu Eccl.Mediol.c.5.fol.90.

Horæ

H

Horæ Canonicæ propter Synodi celebrationem dici possunt alijs horis, & temporibus c.4.d.3.nu.3.
Honorificentia debetur Episcopo ca. 4. d.25. nu.1.
Hominibus malis expurgari debet Diœcesis c.4.d.78. nu. 4.

I

Indumenta Pontificum, qualia sunt Rochetus, & alia indumenta linea parum de iure habentur inconsideratione c.2.d.1.nu 4.
Iudex inter varias opiniones si mediam eligit benefacit c.2.d. 11. nu. 8.
Ius visitandi potest præscribi ca. 3. d.5. num.7.
Imperium merum potest præscribi in aliqua parte Diœcesis cap. 3. dub. 5. num.8.
Iudices Synodales eligi debent in Synodo c.4.d.1. nu.2.
Iudices Synodales debent esse in dignitate constituti, aut Canonici Cathedralis. vel certe habere personatum c.4.d.8. n.1.
Iudicis Synodalis officium durat vsque ad futuram Synodum cap. 4. dub. 9. num.1.
Iudici Synodali defuncto Episcopus subrogat alium cum consilio capituli, & durat vsq; ad futuram Synodũ c.4.d.9. num.2.& debet esse constitutus in dignitate n.24.
Iudicum Synodalium numerus non est determinatus, sed debent esse saltem quatuor c.4.d. 9. nu.5.
Iudex non potest constitui minor. ætate 21.ann.c.4. d.10.n.7.
Iudex Synodalis an possit constitui qui fuit dispensatus in minori ætate ad obtinẽdum Canonicatum in Cathedrali, vel Dignitatem cap.4.dub.11. num. 1.
Iudices Synodales non constituuntur à Principe, debentq; esse saltem 22.anno. c.4 d.11.num.10.
Iudices Synodales, vt constitui possint Canonici Cathedralis debent habere ætatem 22. ann.& non dispensatiue esse Canonici c.4.d.11.n. 10.
Infinitas est vitanda c.4.d.12.nu.11.
Iudex Synodalis num constitui possit is, qui dignitatem dimisit cap.4.dub. 13. num. 2. resoluitur negatiuè n.4.
Iudex præsumitur quod non sententiaret contra factum suum. c 4.dub.14. num.3.
Iudices vbi habentur duo vnus in temporalibus alter in spiritualibus corã quo sit agitanda causa super cognitione insignitatis quæritur. c.4.d. 14.n. 4.& occurritur vbi essent absẽtes vel suspecti n.5.& 6.
Insignitas loci à quo sit cognoscenda c. 4.d.14.nu.4 & seq.
Impedimentum notorium excusat in sententia, & citatione cap.4.dub.17. num.3.
Insignitati loci an possit renunciari quoad lites c.4.d.17. nu.5.
Inquisitio generalis potest fieri nulla præcedente fama, secus de speciali.c. 4.d.22. nu.3.
Iurisdictionis voluntariæ, quæ sunt pos sunt vbiq; exerceri c. 4. d.41. n.3.
Indulgentias non concedit coadiutor Episcopi, sed publicat nomine Episcopi c. 4. d.44.n.9.
Iura quando dicantur modificari, vel corrigi c.4.d.53.
Inhabilitatis ad beneficia an possit pœna infligi ab Episcopo cap. 4. d.60.
Ignorantes an ligentur statutis cap. 4. d.85.
Ignorantia quando excuset à pœna numero 2.
Inseruientes Papæ an ligentur statutis Episcopi in beneficialibus c. 4. d.88.
Iurans seruare statuta quæ vtentium moribus non sunt recepta, an teneatur

tur illa seruare c. 4.d.91.
Ignorantes ius positiuum an excusētur c.4.d.92.n.2.

L

Legitimum illud dicitur quod est iustum c. L n.20.
Lex iurisdictionis, & lex Diœcesana sūt vocabula magistralia c.2. d.10. nu.2. quæ differentia sit inter eas ibid.n.1.
Legis iurisdictonis quæ sint.ibid.n.3.& seq.quæ legis diœcesanæ. ibid. & inter se confunduntur ibid.n.6.
Lex Diœcesana in quibus consistat c. 2. d.11.n.7.
Laici an sint admittendi ad Synodum c.3.d.2.n.1.possunt admitti quando publicantur statuta c.3. d.2. n.2.
Laicis publicanda sunt per Clericos ea quæ ordinata sunt in Synodo c. 3. d. 2.n.4.
Loci in sedendo, & præcedendo dandi sunt iuxta cōsuetudinē c.4.d.6.n.69.
L.cū prætor. §.nō autem de iud.quomodo intelligenda c.4.d.10.n.9.& 10.& d. 11.n.9.
L.quidam consulebant de re iud. concedit ut minor 18. annis possit dari Iudex à Principe, & quod maior 18. quamuis minor 21.possit dari ab inferiore de cōsensu partium.c.4.d. 11.n.3. sed intellige vt non sit minor 18. annis n.9.
Locus insignis, qui dicatur cap.4.d.14. n.1.diiudicatur ex prouinciæ opinione n.2.vel arbitrio boni uiri .i. iudicis ad quem fit citatio. n.3.
Leuis,est inspectio situs, salubritatis aeris & huiusmodi in dijudicando insignitatē loci c.4.d.14.n.9.verf. verum tamen.
Loc⁹ fit insignis ex numero habitatorū c.4.d.14 n.9.verf.prima.Sed non oēs debent esse populares,& mechanicis artibus studentes. ibid. verum quia. Locus insignis debet habere Iurisperitos.c.4.d.14.n.9.verf.verū q̃a, ex his .n.redditur insignis c.4.d.14. nu. 11. verf.& ut.
Locus insignis est,qui habet iurisdictionem c. 4. d.14.n.11.verf.Ad hæc.
Lunæ mensium quomodo dignoscātur c.4.d.38.
Lex vt obliget quas qualitates habere debeat c.4.d.51.n.2.
Laici non vocati vbi statuitur an ligentur statutis Episcopi c.4.d.76.n.3.
Lex obscura an liget c.4.d.92.n.4.
Litigans ob legis obscuritatē excusatur ab expensis c.4.d.92.n.5.

M

Missa de Spiritu Sancto dicenda est ante inchoationem Synodi Diœc.c.2.d.9.n.4. sed non est de necessitate sed tantum de solemnitate c.4.d.2.n.1.
Monachi an teneantur ire ad Synodū Episcopi c.3.d.1.n.8.
Maxime aduerb. importat idem esse in contrario c.3.d.1.n.18.
Missarum reductiones fiunt in Synodo c.4.d.1.n.2.
Monitiones,quæ sunt in Pontificali uidentur de forma Synodi c.4. d.7.n.2
Minores qui sūt ętate minoris ēt discretionis præsumuntur c.4.d.11.n.10.
Milites laureati dicuntur nobiles, & Clerici sunt Protonotarii Apostolici c.4.d.12. n.3. Laici vero sunt milites militiæ inauratæ.
Mozetta cum Rocheto nō vtitur coadiutor etiam absente Episcopo, quia designatur dignitas c.4.d.44.n.7.
Mandatum speciale requiritur in Vicario vt possit condere statuta c.4 d.46 n.2.
Monitio requiritur in procedendo ad declarationem priuationis incursę c. 4.d.62.n.2.
Minores an ligētur statutis Episcopi c. 4.d.87.
Mitius agitur cum lege quam cum homine c.4.d.89.n.3.

Nobi-

N

NObiles,& Illustres fiunt homines ex virtute non ex ciuitatibus c.4 d.14.n.11.*verſ. & quia.*

O

ORigo Synodi vnde trahatur ca. 1. num.22.
Obedientia præstanda est in Synodo c. 3.d.5 nu.2.
Obedientia an possit præscribi c. 3.d.5. n.3.& 6.
Oppidum ciuitatis nouæ habet accademiam,& extant Doctores 23. ca.4.d. 14.nu.9.
Opinio communis quandoq; est mendax c.4.d.14.nu.11. verſ. *praeterea.*
Opinione vulgi sẽtire,nil stultius ibid.
Oppidum ciuitatis nouæ pluribus gaudet priuilegijs Pontificum, & principum c.4.d.14 n.11.verſ. & quidem cum verſ. ſeq. & habet 54. Eccleſias. verſ. ac tandem.
Obedientia quæ debetur Episcopo an possit præscribi c.4.d. 23. nu. 1.
Obedientia quæ debetur Episcopo in quibus consistat c.4.d. 24.
Omnis res per quas causas nascitur per easdem dissoluitur c.4.d. 47.n.4. & d.69.n.2.

P

PRinceps sæcularis si impediret celebrationem Synodi puniendus esset tanquam hostis reip.& vti tyrannus c.2.num.4.
Princeps sæcularis si impediret,vel perturbaret Synodũ, in qua Episcopus vellet propulsare hæreticos, habendus esset tanquam hæreticos cap. 2. num.5.
Prouisio Papæ habet vim electionis, & confirmationis c.2.d.1.n.6.vbi tamẽ bullæ fuerint expeditæ nu. 7.
Pluralitas resoluitur aliquando in singularitates c 2.d.6. n.3.
Prælati sæculares tenentur ire ad Synodum c.3.d.1.n.9.
Prælati strictè dicuntur,qui habent iurisdictionẽ cõtentiosam c.3.d.1.n.10
Parochi dicuntur Prælati largè c.3.d.1 nu. 10.
Parochi debent ire ad Synodum Diœc. c.3.d.1. nu. 12.
Procurator admittendus est ad Synodũ c.3.d.6.
Pęna excõmunicationis plectendi sunt non euntes ad Synodũ c.3.d.7. nu.1.
Professio fidei emittenda est in Synodo c.4.d.1.n.3.
Psalmus *saluum me fac* dicendus est in Synodo non de necessitate c. 4.d.3.
Pontificalis liber est authenticus, & potest allegari c.4.d.3. n. 2.
Præcedentia attenditur secundum quasi possessionem c.4.d.6.n. 54.
Præcedentia inter Vicarium Alex. & Abb. S.Petri decisa est per sac. Congreg.c.4.d.6.n.56. & refertur declaratio.
Primicerius in Synodo habet sextum locum c. 4. d.6.n. 66.
Plebani in Synodo sedent in 11.loco c. 4 d.6.num.73.
Princeps cui magistratum dedit omnia agere decreuit c.4. d.10.n. 11.
Periti nõ debent de necessitate morari in locis vbi causæ cognoscuntur sed sufficit vt de locis uicinis haberi possint c.4.d.10.n.20.
Protonotarius potest vti Rocheto,& Mantelletto c.4.d.6.n.46.
Protonotarius Apostolicus an possit cõstitui Iudex Synodalis. c.4.d.12.n.1.
Protonotariat⁹ dignitas in scriptorib⁹ apost. cessat cũ Officio c.4. d.12. n.4.
Protonotoriatus in scriptoribus apost. sequitur ipsum Officiũ c.4. d.12.n.5.
Protonotoriatus dignitas conceditur non Doctori c.4.d.12 n.6.
Protonotoriatus datur sine examine quod

quoad literaturam c.4.d.12.n.7.
Protonotarij multi sunt qui vix merẽtur seruire Protonotarijs ca. 4.d.12. num.7.
Protonotoriatus est dignitas c. 4. d.12. nu. 8.
Protonotariatus non conceditur de consuetudine nisi personis Ecclesiasticis c.4.d.12. n. 9.
Protonotariatus conceditur à Papa, & etiam ab eius legatis c.4.d.12.n.9.
Protonotarius potest constitui Iudex Synodalis c.4.d.12.n. 9. & 15.
Protonotoriatus in scriptorijs Apostolicis stat accessoriè, & consecutiuè ca. 4. d.6.n.14.
Protonotariatus conceditur etiam nulla habita ratione Doctoratus, aut alicuius cuiusuis Dignitatis. ca.4.d.12. nu. 16. exemplificatur in D.Nicolao Ottello.
Protonotariatus datur intuitu nobilitatis, quæ debet verificari ad tollendum subreptionem.c.4.d.12.n.17.
Protonotarius si deputaretur Iudex Synodalis antequã reciperet insignia, & fidelitatis iuramentum præstaret an teneret deputatio c. 4. d. 12.n.19.
Protonotoriatus, an inducat reseruationem beneficiorum ante receptionem insignium protonotariatus, & iuramenti fidelitatis emissionem cap. 4. d.12.nu. 20.
Protonotarij an ligentur statutis Episcopi.c.4.d.88.n.3.
Præsumptio est de mandato, contra eum qui fecit expensas in expeditione bullarum, vel breuis. cap.4. d. 12. num.21.
Patria nobilitatur per viros bonos; & artibus præstãtes c.4.d.14.n. 11.vers. *& quia.*
Pascha, & alia festa mobilia quando sint celebranda cap.4.d.38. traditur regula.ibid.
Præsentis taciturnitas æquiparatur cõsensui c.4. d.50.nu. 7. sed quando sit verum vide nu.8.& seq.
Populus potest statuere contra leges c. 4. d.52.n.4.habet iurisdictionem à iure gentium. ibid.
Prælati inferiores à Papa habent iurisdictionem de iure positiuo.ibid.
Pœna inhabilitatis ad beneficia an possit Episcopus apponere propter delicta c.4.d.60.
Pœnæ plures non imponuntur pro eodem delicto c.4.d.67.
Pęna vltimò imposita primam tollit c. 4.d.67.n.2.

Q

QVærelæ an debeant audiri de essentia Synodi.c.4.d.19.n.1.
Quærelatus an debeat respondere etiam non citatus c.4.d.20. distinguitur.
Qui nimium emungit elicit sanguinem c.4.d.59. n. 13.

R

REliquiæ sanctorũ an possnit auferri per Episcopum c.4. d. 57.
Regulares num possint absoluere a censuris impositis per statuta Episcopi c.4.d.59.n.4. & seq.
Reseruatio purgatur per collationem Papę c.4.d.69.n.8.
Reseruatio casuum quando dicatur facta in iniuriam religiosorum cap. 4. d.71.num. 3.

S

SYnodus est dictio, seu nomen Gręcum. ca.1.n.1.
Synodus, & concilium sunt Synonima ibid.nu.2.
Synodus est genus generalissimum. ibid.nu.3.
Synodus accipitur pro Concilio generali ibidem num.4. & etiam pro Cõcil.

cil. Prouinc. num. 5.
Synodus propriè accipitur pro Congregatione quam facit Episcopus cum suo clero in sua Diœcesi nù. 5.
Synodus est triplex generalis: prouincialis.& Diœcesana ibi n.9.& seq.
Synodus quid sit c.1.n. 11. & declarantur descriptionis verba n. seq.
Synodus si congregaretur ad cogendas pecunias nō diceretur Synodus,quia non esset legitima ibid.n. 19.
Synodi origo vnde deriuetur c. 1.n.22.
Synodus debet congregari ab Episcopo,qui eam potest congregare absq; licentia cuiuspiam c. 2. n.1.
Synodus si non congregetur ab Episcopo,vel aliàs à legitimo superiore dicitur conciliabulum c.2.n.2.
Synodum congregare exigit discussionem magnæ inquisitionis c.2.d.1. n.1.
Synodus quo tempore sit celebranda c.2.d.5.num.1.nihil certè in iure habetur.
Synodus diæcesana debet celebrari post Synodum Prouinc. infra sex menses à monitionibus, & in ea debent publicari decreta condita in ipsa prouinc.Synodo c.2.d.5. n. 3.
Synodus quoties sit congreganda c.2.d. 6.n.1.resol. vt debeat quotannis celebrari.
Synodus est congreganda per edictum & potest etiam per literas Episcopi c. 2.d.7.n.1.& 2.& sufficit vnica citatio.ibid.n.3.
Synodus celebranda est in Diœcesi c. 2. d.8.& poterit etiam extra,sed si insit causa,& interueniat licentia ordinarij loci ibid.
Synodum congregare est de lege iurisdict. ibid.n. 2.
Synodus celebrari non debet in Ecclesia c.2.d.9.n.1.
Synodus celebranda esset in loco priuato, vbi agendum esset de correctione morum ibid.n. 2.
Synodus potest celebrari in Ecclesia n. 3. & ita habet vniuersalis obseruantia ibid.
Synodus an sit de lege iurisdictionis an de iure Diœcesano c.2.d. 11.
Synodus quatenus Synodus est de lege Diœcesana c.2.d. 11.nu.3.& quando sit de lege iurisdictionis ibid. n. 4.
Subditi Episcopi sunt Clerici suæ Diœcesis c.3.n.1.
Subiectionis signum est accedere a d Synodum c.3.n.2.
Synodo interesse qui teneantur c. 3.d.1. n.1.& n. 15.
Sacerdotes non beneficiati non tenentur ire ad Synodum c.3.d.1.n.13.fallit vbi vellet Episcopus procedere ad reformationem morum ibid.
Synodo interesse debent,qui de consuetudine accedere solent c.3.d.1.n.29.
Synodo interesse possunt,qui volūt proponere quærelas c.3.d.1.n.31.
Statuta Synodalia non sunt de necessitate legenda tota, sed sufficit vt legātur substantialia c.3.d.3. n.5.
Selagustadiensis Synodus habita fuit de anno 1023.c.3.d.4.nu.1. & an excludat Vicarium Episcopi ibid. n. 2.
Synodo interueniri potest per procuratorem c.3.d.6.
Synodo, qui veniunt ante illius dimissionem euadunt pœnam, quia præsumuntur impediti c.3.d.7.n. 2.
Sedere in Synodo non est de necessitate,sed de congruentia c.4.d.5. n.1.
Sederi quo ordine debeat i Syn.c.4.d.6
Sedere a dextris honorabilius est quā sedere à sinistris c.4.d. 6. n.6.
Si vinco vincentem te multo magis vinco te c.4.d.6.n. 36.
Sermo in Synodo non est de forma c.4. d.7.num. 1.
Scriptores Apostolici sunt eo ipso Protonotarij c.4 d.12.n. 2.
Scientia non ita præsumitur in Protonotario sicut in Canonico Cathedralis c.4.d. 12.n. 6.
Scriptorum Apostolicorum officium est

est transmissibile c.4.d.12.n.12.
Scientia presumitur in nobili Ecclesiastico c.4.d.12.n.18.
Statuta an sint legenda de verbo ad verbum c.4.d.18.n.1.& 3.
Synodus Diæcesana celebranda est infra 8. menses à celebratione Côc. Prouinc.c.4.d.18.n.2.
Statuere est actus iurisdictionis c.4.d.40.n.2.
Statuta condere potest electus c.4.d.43
statuta non potest condere coadiutor c.4.d.44.
Scriptura in statutis nô est de necessitate c.4.d.45. sed bene de obseruantia.
Statuta reuocare iurisdictionis est. c.4.d.47.n.3.
Statuere an possit Episcopus contra ius diuinum c.4.d.48. resoluitur negatiue, quamuis admittatur vt possit, coadiuuare addendo pœnas n.2.& dicitur quoad additione ius positiuum.
Statuere an possit Episcopus contra Conc. generalia c.4.d.49.
Statuere an possit Episcopus in præiudiciû superiorû c.4.d.50.n.1.& seq.
Statutum prohibens locationem decimarum in tota Diœcesi non valet c.4.d.50.n.4. est contra libertatê Eccl. nec suplet consensus capituli n.5. validatur tñ ex consensu vel præsentia eorum, qui acciperêt præiuditiû n.6
Statutum quando dicatur irrationabile c.4.d.51. debet habere omnes conditiones legis.
Statuere an possit Episcopus contra ius Canonicum c.4.d.52.n.3. negatiue.
Statuere non potest inferior contra ius commune c.4.d.52.n.2.
Statuere pôt popul· côtra leges, sed nô Epis. contra canones c.4.d.52.n.4.
Statuere an possit Episcopus contra ius ciuile c.4.d.54. resol. affirmatiuè sed limitatur in legib. incorporatis & approbatis à Sac. Can. c.4.d.54.n.3.
Statutum quod specialiter est magis timetur c.4.d.55.n.2.
Statutum Episcopi innouans ius Canonicum non est opus ut in alieno foro in quo forte allegetur, producatur c.4.d.55.n.5. sed ligat tantum subditos Episcopi. n.6.
Statutum declaratoriû iuris an censeatur reuocatum si forte reuocetur ius declaratum c.4.d.56. affirmatiue est resolutio.
Statutum conforme consuetudini contrariæ iuri an valeat c.4. d.57. affirmatiue est resolutio.
Statuere an possit Episcopus côtra consuetudinê c.4.d.58. affirmatiua est resolutio ex duplici ratione ibi. n.2.
Statutum imponens pœnam excommunicationis & aliarum censurarû an afficiat si nô præmittatur monitio c.4.d.59.n.2.& seq.
Statuere an possit Episcopus vt beneficiati ostendant suos titulos c.4. d.61. affirmatiua est conclusio.
Statutû Episcopi concernens priuationem beneficiorum comprehendit bêneficiatos habêtes beneficia in diœcesi statuentis c.4.d 63.
Statutum Episcopi potest apponere pœnas arctatiuas, & priuatiuas, & etiã censurarum executoribus non adimplentibus legata ad pias causas c.4. d.64.
Statutum Episcopi imponens pœnam, an eximat à pœna iuris c.4.d.65. distinguit, & eximit à pœna iuris ciuilis, & statutorum laicorum, vel suorû si nouam imponit.c.4.d.65.n.2.
Statuere potest Episcopus contra leges Ciuiles, & statuta hominû c.4. d.65. n.3.
Statutû Ep. imponês pœnã vltra impositã p canones, p eodê delicto nô eximit à pena canonum, quãuis Epis. expresse hoc intendat c.4.n.65.n.3. aliter de Papa n.4.
Statutum nouum reuocat antiquum super eodem facto c.4.d.69. n.2.
Statutum vbi non constat de eius anterio-

rioritate, attenditur ex ordine scripturæ.c.4.d.69. n.3.

Statuta vbi duo sunt contraria statur vltimo c.4.d.69.n.3.

Statutum secundum non reuocat primum quoad effectum causatum. c.4. d.69.n.4.

Statuere an possit Episcopus sine cōsensu capituli c.4.d.75.

Statuta Episcopi quosnam ligat c. 4. d. 76.

Statutum an liget tantum quoad pœnā an etiam quoad culpam c.4.d.76.n.4

Subditus Epis.an possit excipere contra eius intentionem c.4.d.78.n.3.

Statutum quando cōprehendat delinquētes forēses ca.4.d.80.n.2. & seq. exemplificatur n.4.

Statutum non habilitat non subditos c.4 .d.80.n.5.

Statuens ligatur suo statuto quoad uim directiuum c.82.n. 2.

Statutum an liget Parochianos de Parochia alii subiecta c.4. d.86.n.2.

Statutum an liget in foro contentioso c.4.d.87.

Sententia statuti non priuat aliquem exercitio actuum permissorum cap. 4.d.89.n.2.

Statuta obscura an ligent.c.4.d.92.

Statutū obscurum non debet allegari c.4.d.92.n.3.

Statutum priuās beneficiis non intelligitur de existentibus extra diœcesim statuentis.c.4.d.93.

Subiectio an probetur ex eo quod aliquis vocetur,& vadat ad Synodum c.4.d.95.

Subiectio non habet certam formam à iure.n.2.

Subiectio præscribitur spatio 40. ann. c.4.d.95.n.4.

Synodalia decreta an sint publicāda sine approbatione S.Sedis c.4.d.96. affertur declaratio S.Congreg. n.5.

Synodus an sit habenda cum tribus sessionibus c.4.d.96.n.5.

T

Tempus celebrandi Synodū neq. a Sac.Can.neque à Conc.Trid.præfinito est c.2.d.5. n.3.

Tempus celebrandi Synodum præfinitum fuit per Conc.Basiliense ib. n.6.

Tempus celebrandi Synodū debet determinari ab Episcopo c.2.d.5.n.6. Sed congruentet vt non fit dum vacatur ieiuniis,festis,& fructuum collectionibus.ibid.n.9.& 10.

Thurificationis quasi possessio acquiritur vbi quis thurificatur ab eo, qui consueuit alios omnes thurificare c. 4.d.6.n.37. refertur declaratio Sac. Congr.

Turbanti præcedentiam potest resisti armata manu c.4.d.6.n.39.

Testes Synodales an debeant constitui de essentia Synodi c.4.d.26.n.1.

Testes Synodales quod debeant constitui c.4.d.27.

Testes Synodales an debeant iurare in principio officii c.4.d.28.

Testib.Synodalib.an sit predēdū vt excludatur omnis exceptio c.4.d.29.

Testes Synodales an tenēātur inscribere c.4.d.29.n.2.

V

Vocatio ad Synodum est quasi pręambulum, & accessorium iurisdictionis c.2.d.11.n.2.

Vocatio ad Synodum non refert quod fiat specialis,vel generalis,& sufficit vnica c.3.d.1.n.5.& 6.

Verbum debeant importat necessitatē c.3.d.1 .n. 19.

Vicarius Episcopi in Synodo præcedit omnes dignitates, & canonicos c. 3. d.4.n.3.

Vicarius Episcopi an possit interuenire in Synodo c.3.d.1 n.1.est quædam opinio negatiua,qui respondetur & concluditur affirmatiue ib.n.1.& d.6

Vicarius Episcopi debet sedere in Synodo immediate post Epis.c.4.d.6.n.11 late agitur de præcedenti Vicarii,& Abb.

Index rerum omnium.

Abb.à n.15.vsque n.60.
Vicarius Episcopi constitutus est in dignitate c.4. d.6.n.8.
Vic. Episc. habet iurisdictionem super omnem clerum Diœcesis ibid. n.9.& num.18.
Vic. Episcopi præfertur Archidiacono ibid.n.10.& n.24.
Vicinior esse debet capiti, qui magis participat de capite c.4.d.6.n.7.
Vicarius est magis vicinus Episcopo quia sunt eadē persona c.4.d.6.n.11.
Vic. corruscat radijs Episcopi ca. 4.d.6. nu.12.
Vic. facit idem tribunal cum Episcopo & illius personam repræsentat c.4.d. 6.nu.13.& n.17.21.
Vic. venit sub nomine Episcopi c.4.d.6 n.14.nec datur mediū inter eos ibid. n.16.venit appellatione Episcopi c.4 d.6. num.27.
Vic. associatur Episcopo in administratione c.4.d.6.n. 20.
Vic. est honorandus sicuti persona ipsius Episcopi c.4.d.6.n.22. nec debet diuerso iure censeri n.23.
Vicarius Episcopi præcedere debet Abbates c.4.d.6.nu.24.
Vic. Episcopi incedens tanquam Vicarius præcedit Episcopum incedētem tanquam Canonicum c 4. d.6. n.25. & num.28.
Vicarius Alexandrin. præcedit Canonicos Cath. etiam capitulariter incedētes c.4.d. 6.nu.35. refertur decis.sac. Congreg. super inde latæ nu. 37. vbi declaratur Vicarium esse thurificandum ante Canonicos.
Vic. Episcopi in Synodo procedere debet omnes dignitates c.4.d.6.n. 41.
Vicarij iurisdict. non cessat præsente Episcopo cap.4.d.6. num. 42.
Vsus Rocheti,& Manteleti in Abbatibus parum,aut nihil prosunt c.4.d.6. nu.45.vide Io. Andr. & Gemin. loc. hic citat.
Vic.Alexandriæ indutus Rocheto, & Mantelletto potest præcedere Canonicos etiam paratos c.4.d.6.n. 46.refertur declar. Sac. Congreg.
Villa fonsecæ in Hispania est insignis c. 4.d.14.n.2.& 9.vers.1.igitur.
Verbum *Diœcesis* largè significat etiam ciuitatem,& comitatum c.1.n.7.in rescripto odioso comprehendit tantum comitatum ibid. n. 8.
Vicarius Cap. sed.vac.& non ipsum capitulum congregare potest Synodū, c.2.d.4.vbi refertur decla. sac. Cōgr.
Vicarius Episcopi potest Synodum conuocare c.4.d.6.n.48.
Vestigia antiquæ dignitatis faciunt resignantem honorarium c.3.d.13.n 3
Vestigia antiquę dignitatis, tertio præiudicare non possunt c.4.d.13.n.6.neque tribuunt aliquod exercitiū prioris dignitatis in dimittente ibid.
Vestigia antiquæ dignitatis non præferunt dimittentem vacantibus in eadem dignitate, secus vacantibus in inferiori.c.4.d.13.n.7.
Vestigia antiquæ dignitatis non inducunt reseruationem beneficiorum c. 4.d.13.nu.8.
Virtus ciuium summa laus est loci. c.4. d.14.nu.11 vers. & vt ait.
Virtus sola locum nobilitat ibid.
Vicarius Episcopi an possit condere statuta perpetua c.4. d. 46.
Vicarius capituli sed.vac.an possit condere statuta c.4.d.47.nu.5.

F I N I S